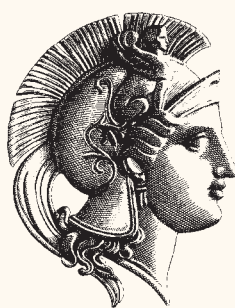

ΧΡΥΣΑ ΜΑΛΤΕΖΟΥ

ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΠΑΤΜΟΥ
ΜΕ ΤΟΝ ΔΥΤΙΚΟ ΚΟΣΜΟ
Ἀρχαιακὲς ἀποδείξεις (13ος-18ος αἰ.)

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΠΑΤΜΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΔΥΤΙΚΟ ΚΟΣΜΟ
Ἀρχειακὲς ἀποδείξεις (13ος-18ος αἰ.)

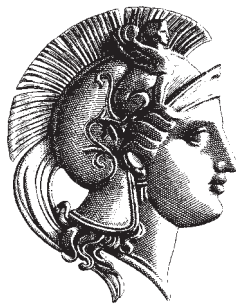

ΧΡΥΣΑ ΜΑΛΤΕΖΟΥ

ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΠΑΤΜΟΥ
ΜΕ ΤΟΝ ΔΥΤΙΚΟ ΚΟΣΜΟ

Ἀρχειακές ἀποδείξεις (13ος-18ος αἰ.)

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
2017

© Ακαδημία Ἀθηνῶν καὶ Χρύσα Μαλτέζου

Ἐκδοτικὴ ἐπιμέλεια: Εὐγενία Σαράντη

Παραγωγή – Ἐκτύπωση

ΙΔΕΑ & ΤΥΠΟΣ – Φίλιππος Λένης

ISBN: 978-960-404-326-2 [SET]

978-960-404-328-6

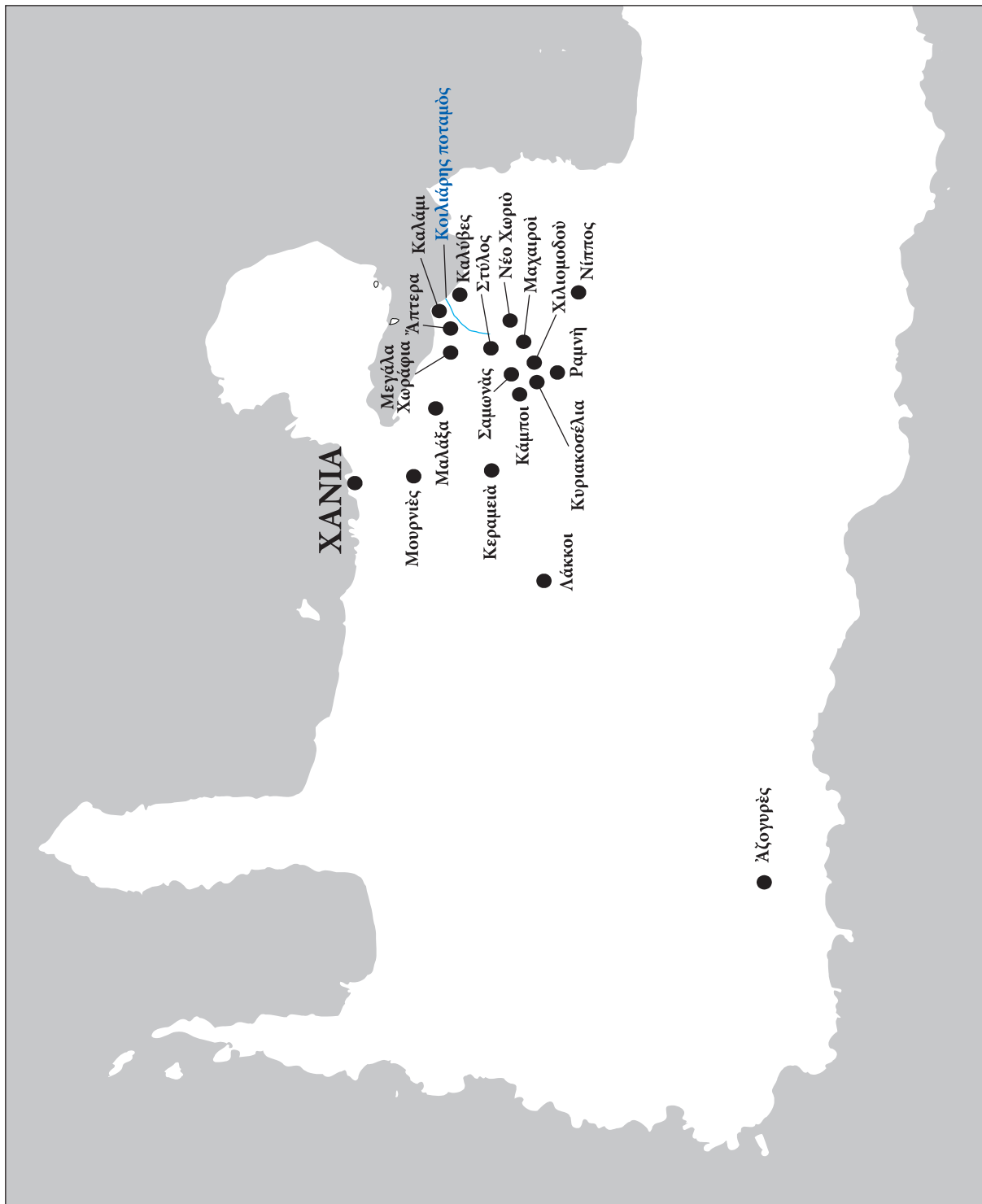
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ	9
ΕΙΣΑΓΩΓΗ: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΕΙΑΚΗΣ ΥΛΗΣ	13
ΠΙΝΑΚΑΣ ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΩΝ	96
ΠΙΝΑΚΑΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ	97
1. ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΜΕ ΗΓΕΜΟΝΕΣ ΚΑΙ ΑΞΙΩΜΑΤΟΥΧΟΥΣ ΤΗΣ ΔΥΣΗΣ (15ος-18ος αϊ.)	
α) Σχέσεις τῆς μονῆς μὲ ἐκπροσώπους τῆς βενετικῆς ἐξουσίας	101
β) Σχέσεις τῆς μονῆς μὲ ἐκπροσώπους τῆς λατινικῆς ἐκκλησίας	119
γ) Σχέσεις τῆς μονῆς μὲ τὸ τάγμα τῶν Ἰωαννιτῶν Ἱπποτῶν (Ρόδος-Μάλτα) ..	167
δ) Σχέσεις τῆς μονῆς μὲ βασιλεῖς τῆς Ἰσπανίας καὶ ἄλλους δυτικούς ἡγεμόνες	205
ε) Γράμματα ἡγουμένων τῆς μονῆς μὲ αἶτημα τῇ διενέργειᾳ ζητείας	239
ς) Διάφορα	249
2. ΤΟ ΠΑΤΜΙΑΚΟ ΜΕΤΟΧΙ ΣΤΟΝ ΣΤΥΛΟ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ (13ος-17ος αϊ.)	
α) Κεντρικὴ καὶ τοπικὴ διοίκηση: Προνομιακὰ καὶ ἄλλα ἔγγραφα βενετῶν ἀξιωματούχων	267

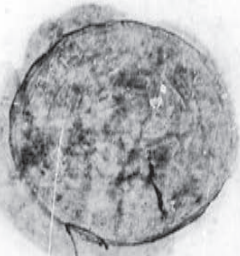
ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

β) Τὸ μετόχι καὶ τὸ κρητικὸ ὑπαίθριο τοπίο	305
γ) Ἐπιλεκτικὴ ἔκδοση ἐγγράφων	887
ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ	941
ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ	969

20. Χάρτης με τὰ κυριότερα τοπωνύμια πὸν μαρτυροῦνται στὰ ἔγγραφα

22

χ^2 tests.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ

Οί φωτογραφίες δημοσιεύονται με έγκριση τής Ἱερᾶς Μονῆς Πάτμου, πρὸς τὴν ὁποία ἐκφράζονται εὐχαριστίες.

1. Βεβαίωση τοῦ δούκα τῆς Κρήτης Marco Grimani (1572)· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Π 1
- 2α. Γράμμα τοῦ δόγη Βενετίας Pasquale Cicogna (1590)· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Π 2
- 2β. Λεπτομέρεια δουκικοῦ ἐγγράφου
3. Γράμμα τοῦ πατριάρχῃ Ἀκυληίας Lodovico [Scarampa] (1457)· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Π 13
4. *Breve* τοῦ πάπα Γρηγορίου τοῦ ΙΓ' (1575)· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Π 17
5. *Breve* τοῦ πάπα Οὐρβανοῦ τοῦ Η' (1631)· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Π 19
- 6α. Συνυποσχετικὸ καὶ αἵρετοκρισιακὴ ἀπόφαση (1448)· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Π 25
- 6β. Σφραγίδες τῶν τριῶν διαιτητῶν
7. Γράμμα τοῦ μεγάλου μαγίστρου τοῦ τάγματος τῶν Ἰωαννιτῶν Ἱπποτῶν [Emericus d'Amboise] (1507)· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Π 27
8. Ἀπογραφή (*inventario*) ἐμπορευμάτων (1587)· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Π 31
9. Γράμμα τοῦ ἡγουμένου τῆς μονῆς Ἰακώβου (1609)· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Π 33
10. Ἄδεια τοῦ μεγάλου μαγίστρου τοῦ τάγματος τῶν Ἰωαννιτῶν Ἱπποτῶν Alofius de Wignacourt γιὰ ἐλεύθερη κυκλοφορία (1613)· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Π 35
11. Γενικὸ καὶ εἰδικὸ πληρεξούσιο (ἡγουμένου Γρηγορίου πρὸς μοναχούς), 1617· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Π 37
12. Ὅρισμὸς τοῦ μεγάλου μαγίστρου τοῦ τάγματος τῶν Ἰωαννιτῶν Ἱπποτῶν Raymundus de Perellos et Rocafull (1706)· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Π 42

13. Ἄδεια τοῦ βασιλιᾶ τῆς Καστίλλης κ.λπ. Φιλίππου τοῦ Γ' γιὰ διενέργεια ζητείας (1609)· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Π 46
- 14α. Βούλλα τοῦ βασιλιᾶ τῆς Ἰσπανίας κ.λπ. Καρόλου τοῦ ΣΤ' (1727)· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Π 55
- 14β. Σφραγίδα Καρόλου τοῦ ΣΤ'
15. Γράμμα τοῦ δόγη Βενετίας Pietro Gradenigo (1307)· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 2
16. Γραφές τῶν δογῶν Βενετίας (1267-1401)· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 5
17. Ἀπόφαση τοῦ γενικοῦ προνοητῆ Κρήτης Alvise Grimani (1584)· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 10
18. Βεβαίωση τοῦ ἑκτακτοῦ προνοητῆ τῆς Σούδας Francesco Bragadin (1661)· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 18
19. Σχέδιο (κάτοψη, τομές) ναοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου στὸν Στύλο (1931): *Νεώτερο ἀρχεῖο μονῆς*, φάκ. 46 Ζ
20. Χάρτης μετὰ τὰ κυριότερα τοπωνύμια ποὺ μαρτυροῦνται στὰ ἔγγραφα
21. Εἰδικὸ πληρεξούσιο (ἡγουμένου τῆς μονῆς Λεοντίου πρὸς τὸν προοικονόμο τοῦ Στύλου), 1600· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 112
22. Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Nicolò Venier καὶ τῶν συμβούλων Χανίων (1622)· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 201
23. Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Χανίων Nicolò Venier (1625)· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 237
24. Ὑπόμνημα Μητροφάνη Παυλόπουλου, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, πρὸς τὸν ρέκτορα Χανίων (1625), ἀρχὴ τοῦ ἐγγράφου· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 244
25. Πάκτωση μοίρας (1498)· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 257
26. Πάκτωση χωραφιῶν (1509)· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 258
27. Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Χανίων Michiel Minotto (1644)· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 563

β) Τὸ μετόχι καὶ τὸ κρητικὸ ὑπαίθριο τοπίο

19

Περιγραφή τῶν συνόρων τοῦ τόπου τοῦ μοναστηριοῦ καὶ κατάλογος ὀνομάτων παροίκων

1321, 1 Μαρτίου

Περιγραφή τῶν συνόρων τοῦ τόπου τοῦ μοναστηριοῦ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Στύλου (*Hec sunt feuda militum et feudatorum de turma Psicro, Hoc est territorium sancti Ioannis de Stillo per ista confinia*) καὶ κατάλογος ὀνομάτων τῶν παροίκων του (*Isti sunt villani predicte terre sancti Ioannis*).

Τὸ κείμενο τῆς περιγραφῆς τῶν συνόρων, μαζὶ μὲ αὐτὴν τῶν μοιρῶν τοῦ τόπου τοῦ μοναστηρίου καὶ τῶν σωχῶρων τῶν γονικῶν, σώζεται μεταφρασμένο στὰ ἑλληνικὰ σὲ κατάστιχο μὲ χρονολογία 1506 (*καδέρνον μεταγλωττημένον ἀπὸ λατινικὸν εἰς ρωμαϊκόν*). [Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 26].

Μιχαὴλ Κλαδούρης, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 189 τοῦ βιβλίου (*libro original*) ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *ufficio della massaria* τῆς μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-2r στὰ λατινικά· στὰ ἰταλικά ἡ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Τὰ κονφήνια τοῦ τόπου τοῦ μοναστηρίου*· β) μεταγενέστερη γραφή *no 10* (ἀρίθμηση).

Ἔκδ.: ΜΑΛΤΕΖΟΥ, Τὰ λατινικά ἔγγραφα τοῦ πατμιακοῦ ἀρχείου, σ. 361-362 (λατινικὸ κείμενο), σ. 362-369 (ἑλληνικὴ μετάφραση: σ. 362-363 σύνορα, σ. 363-365 μοῖρες, σ. 365-369 σώχωρα τῶν γονικῶν).

20

Ἀπόφαση τοῦ ρέκτορα Χανίων Marco Giustinian

1369 (β. ἔ. 1368), 21 Φεβρουαρίου, ἰνδ. 7η

Ὁ Marco Giustinian, ρέκτορας Χανίων, ἀφοῦ ἄκουσε τὰ διάδικα μέρη, ἀπὸ τὴ μία μεριὰ τὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸν Ἀντώνιο καὶ Τζαν-

νάκη Καπίνο, κληρονόμους τοῦ ποτὲ Ἑμμανουήλ, ἀποφάσισε τὰ ἀκόλουθα: Σύμφωνα μὲ ἔγγραφο ποὺ εἶχε συντάξει ὁ νοτάριος Paolo Trivisan (1363, 3 Ἰουλίου, ἰνδ. 3η), ὁ Ἑμμανουήλ Καπίνος εἶχε ἀφιερώσει στὴ μονὴ ἀγίου Ἰωάννου τῆς Πάτμου δύο ἀμπέλια, τρία σπίτια καὶ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ [τοῦ Καμπῆ, τοῦ Καπίνου;], μὲ τὸν γυναικωνίτη, στὸν [ποταμό] Κλαδισό, μὲ τὸν ὄρο νὰ καταβάλλει ὁ ἐκάστοτε οἰκονόμος σ' αὐτὸν ἢ στοὺς κληρονόμους του κάθε χρόνο, τὸν μῆνα Σεπτέμβριο, 20 σολδία. Μὲ βάση λοιπὸν τὸ νοταριακὸ ἔγγραφο, τὰ ἀκίνητα ἀνήκουν στὴν κυριότητα τῆς μονῆς, ἀλλὰ ὁ οἰκονόμος καὶ οἱ διάδοχοί του ὀφείλουν νὰ καταβάλλουν στοὺς κληρονόμους τοῦ Ἑμμανουήλ ὡς «ἐμπατίκι» (*recognitione locorum*) τὴν παραπάνω ἐτήσια εἰσφορά, νὰ τελοῦν τὶς λειτουργίες καὶ νὰ συντηροῦν τὸν ναό.

Πρωτότυπο. Περγαμηνή. Τὸ κείμενο γραμμένο στὴν πρόσθια ἐπιφάνεια στὰ ἰταλικά. Στὸ πίσω μέρος σημειώμα: † ἐτούτη ἡ γραφή ἔνεν τοῦ Χ(ριστοῦ) τοῦ Καμπῆ εἰς τὰ Χανια. 1368.

Ἐξοφλητικὲς ἀποδείξεις

1388-1391, 1400, 1402

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 56.

21

Πακτώσεις μοιρῶν

1472 (αυοβ'), 1 Ἰουλίου, ἰνδ. 5η

Ὁ ἱεροδιάκος Νεῖλος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει στὸν Ἰωάννη Καστελλάνο τοῦ ποτὲ Θόδωρου, κάτοικο Στύλου, γιὰ μία πενταετία, συμπεριλαμβανομένης τῆς περιόδου τῆς ἀγρανάπαυσης (*γεματο γιαρος*), μία μοίρα γῆς στὰ Μεγάλα Χωράφια, τὴν ὁποία εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένη (*προιν κρατι*). Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὸ μοναστήρι 25 μουζούρια σιτάρη καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες δόσεις τὸ 1473. Τὸν τελευταῖο χρόνο θὰ ἀφήσει *ασπορο απο καλον και κακο* τὸ ἕνα τρίτο τῆς γῆς γιὰ ἀγρανάπαυση (*ος δια γιαρος*), κατὰ τὸ σῶνηθες. Ὡς ποινὴ στὴν περίπτωσι παραβάσεως τῆς συμφωνίας ὀρίζεται ἡ πληρωμὴ προστίμου 25 ὑπερπύρων.

Μάρτυρες: πρωτοπαπὰς Τρουλλινὸς καὶ Γιάννης Τζούγκαρης Διάκος.

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ὁ πιὸ πάνω οἰκονόμος τοῦ Στύλου πακτώνει γιὰ μία πενταετία, συμπεριλαμβανομένης τῆς περιόδου τῆς ἀγρανάπαυσης (*γεματο γιαρος*), στὸν Γιώργη Νομικὸ τοῦ ποτὲ Νικολάου, κάτοικο Στύλου, μία μοίρα γῆς 25 μουζουριῶν στὴν Κεφάλα καὶ ἄλλη γῆ 10 μουζουριῶν στὸν Ξερόκαμπο ποὺ εἶχε ὡς τώρα πακτωμένη ὁ Μανόλης Κόντης. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει [κάθε χρόνο] 28 καὶ 10 μουζούρια σιτάρη ὡς πάκτος τοῦ χωραφιοῦ στὴν Κεφάλα καὶ στὸν Ξερόκαμπο ἀντίστοιχα (σύνολο 38 μουζούρια), ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης ποὺ ἀφορᾷ τὰ 28 μουζούρια τὸ 1473 καὶ αὐτῆς ποὺ ἀφορᾷ τὰ 10 μουζούρια τὸ 1474. Τὸν τελευταῖο χρόνο θὰ ἀφήσει *ασπορο απο καλον και κακο* τὸ ἓνα τρίτο τῶν χωραφιῶν γιὰ ἀγρανάπαυση (*οδια γιαρος*), κατὰ τὸ σύνηθες. Ὡς ποινὴ στὴν περίπτωση παράβασης τῆς συμφωνίας ὀρίζεται ἡ πληρωμὴ προστίμου 25 ὑπερπύρων.

Μάρτυρες οἱ «ἄνωθε».

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ὁ πιὸ πάνω οἰκονόμος τοῦ Στύλου πακτώνει στὸν Λέο Κόντη Ἀτζιγκανολέο τοῦ ποτὲ Ἰωάννη, κάτοικο Στύλου, γιὰ μία πενταετία, συμπεριλαμβανομένης τῆς περιόδου τῆς ἀγρανάπαυσης (*γεματο γιαρος*), μία μοίρα γῆς στὴν Κεφάλα, τὴν ὁποία εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένη (*προιν εκρατιε*). Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει στὸ μοναστήρι κάθε χρόνο 56 μουζούρια σιτάρη, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες δόσεις τὸν Αὐγούστο τοῦ 1473. Τὸν τελευταῖο χρόνο θὰ ἀφήσει τὸ ἓνα τρίτο τῶν χωραφιῶν *ασπορο απο καλον και κακον* γιὰ ἀγρανάπαυση (*οδια γιαρος*), κατὰ τὸ σύνηθες. Ὡς ποινὴ στὴν περίπτωση παράβασης τῆς συμφωνίας ὀρίζεται ἡ πληρωμὴ προστίμου 25 ὑπερπύρων.

Μάρτυρες οἱ «ἄνωγεγραμμένοι».

Ἐμμανουὴλ Κίνναμος, ἀναπληρωτὴς νοτάριος καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 7 tergo τοῦ βιβλίου τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Μανόλη Βορέα, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio della massaria* τῆς μεζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου καὶ ἀρχαιοφύλακα τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ κάτω μέρος ἀριστερὰ τοῦ φ. 1v σημείωμα: *Incontratta*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: † *Ἰωάννης Καστελάνος. Γεώργης Νωμικός. Λέως Ἀτζηγκανωλές. Νίλος 1572. Κεφάλα καὶ Μεγάλα Χωράφια.*

Άπογραφὴ πακτώσεων χωραφιών

1472 κ.έ.

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 471.

22

Περιγραφὴ συνόρων μοιρῶν

1491 (αυζα'), 29 (κθ') Δεκεμβρίου

Ὁριοθέτηση ἀπὸ τὸν μοναχὸ Γεδεών, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, τῶν δύο μοιρῶν τοῦ Κιμινᾶ καὶ μιᾶς μοίρας τοῦ Γεροπρίνου.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *ξεκαθαροσινι και κοφινατζιο οδια καπιες μιρες, παλεα.*

Βλ. ἔκδοση.

Πάκτωση μοίρας

1498, 8 Φεβρουαρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 257.

Παραχώρηση σπιτιῶν σὲ γονικὸ

1499, 8 Ἀπριλίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 242.

23

Πάκτωση μισης μοίρας

1499 (αυζθ'), 30 (λ') Δεκεμβρίου, ἰνδ. 3η

Ἀποκόρωνας «νησίου Κρήτης»

Ὁ ἱερομόναχος Παῖσιος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, μὲ τὴ σύμφωνη γνώμη τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ μοναστηριοῦ Τρώιλου Καπέλου (*Τροήλου Καπέλο*), πακτώνει γιὰ μία πενταετία, ἀπὸ τὸν προσεχῆ χρόνο τῆς ἀγρανάπαυσης καὶ ἑξῆς (*απο γιαρον ερχομενον προτον καί ομπρος δια χρονους πενται προτους ερχομενους*)

στὸν Ἰωάννη Τρουλλι<ν>ό, λεγόμενο Πέρτο, κάτοικο Στύλου, ἓνα μισομοίρι γῆς στὰ Μεγάλα Χωράφια, τὸ ὁποῖο εἶχε προηγουμένως πακτωμένο ἡ Νικολέτα Κόνταινα Καλοπάνου, ἔναντι πάκτους 16 μουζουριῶν σιτάρι. Τὸ μισομοίρι παραχωρεῖται χωρὶς δικαίωμα βοσκῆς (*χωρίς τις βοσκis*). Ὁ νέος πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ, στὰ Ποδομούρια, 20 μουζούρια σιτάρι καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες δόσεις τὸν Αὐγούστο τοῦ 1501. Εἶναι, ἐπίσης, ὑποχρεωμένος νὰ ἀφήσει τὸν τελευταῖο χρόνο ἄσπαρτο («ἄσπορο») τὸ ἓνα τρίτο τοῦ μισομοιριοῦ γιὰ ἀγρανάπαυση, κατὰ τὸ σύνηθες. Ὡς ποινὴ στὴν περίπτωση παράβασης τῆς συμφωνίας ὀρίζεται ἡ πληρωμὴ προστίμου 25 ὑπερπύρων.

Μάρτυρες: κὺρ Μιχελῆς Μπὸς καὶ κὺρ Μιχελῆς Ντεμοδός.

Zuan' Antonio Ab..., νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 49 τοῦ βιβλίου τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Κωσταντῆ Παντουβῆ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *ufficio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημείωμα: 1479 [sic] 30 dicembre Janni Trulino, detto Berto, affita terreni del monastero per anni cinque. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) 169 (;), 1599 Affitason de Jani Trulino per Megala Ghoraffia· β) πακτωσία τῶν Περαιτιανῶ στα Μεγάλα Χωράφια· γ) του Ἰωάννη Τρουληνου· δ) 1599 τοῦ Ἰωάννη Παχουτη με ανέβασι.

24

Πάκτωση μοιρῶν

1501, 4 Ἀπριλίου

Ὁ μοναχὸς Ἰωσήφ, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, μὲ τὴ σύμφωνη γνώμη τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ μοναστηριοῦ Τρώιλου Καπέλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Ἰωάννη Τρουλλινό, λεγόμενο Μπέρτο, κάτοικο Στύλου, ἓνα μισομοίρι (*μεσομυρειν*) γῆς 25 μουζουριῶν στὸν Ξυλόκαμπο καὶ ἄλλη μία μοῖρα γῆς 48 μουζουριῶν στὰ Μεγάλα Χωράφια. Τὴν πιὸ πάνω γῆ ὁ Τρουλλινὸς τὴν εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένη. Τὸ μισομοίρι παραχωρεῖται «σύβοσκον», ἐνῶ ἡ μοῖρα χωρὶς δικαίωμα βοσκῆς («χωρὶς βοσκήσεως»). Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Αὐγούστο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὰ Ποδομούρια, 73 μουζούρια σιτάρι καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες δόσεις τὸν Αὐγούστο τοῦ 1501. Εἶναι

ἐπίσης ὑποχρεωμένος νὰ ἀφήσει τὸν τελευταῖο χρόνο ἄσπαρτο τὸ ἓνα τρίτο τῶν χωραφιῶν γιὰ ἀγρανάπαυση, κατὰ τὸ σύνηθες. Ὡς ποινὴ στὴν περίπτωση παράβασης τῆς συμφωνίας ὀρίζεται ἡ πληρωμὴ προστίμου 25 ὑπερπύρων.

Μάρτυρες: Ἀνδρέας Ντελατόρε καὶ μαστρο-Γιώργης Μπαλεπιβ... Πίλαρης (:).

Zuan' Antonio Ab..., νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 80 τοῦ βιβλίου τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Κωσταντῆ Παντουβῆ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *ufficio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημείωμα: *1501 4 aprile, Janni Trulinò Berto affita terreni del monastero per anni cinque*. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *1501. Affitason de Janni Trulino per Megala Ghoraffia*· β) *Μεγάλα Χωραφια. πακτοσῆα τοῦ Ἰωάννη Τρουληνοῦ Παχοῦντη*.

Πάκτωση χωραφιῶν

1503, 12 Ἰανουαρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 255.

25

Πάκτωση χωραφιῶν

1503 (β. ἔ. 1502), 28 Ἰανουαρίου

Ὁ ἱερομόναχος Γρηγόριος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία, ἀπὸ τὸν προσεχῆ χρόνο τῆς ἀγρανάπαυσης (*da jaro prossimo venturo*), στὸν Νικόλα, Μάνο καὶ Γιώργη Τζούγκαρη, καὶ στὴ χήρα Κατσουράδαινα, χωράφια 100 μουζουριῶν (ἀπὸ 25 μουζούρια στὸν καθένα), στὸν Σαμωνά, τὰ ὅποια εἶχαν καὶ προηγουμένως πακτωμένα. Ὁ Γιώργης, ὀρφανός, ὀρίζεται ἐγγυητὴς γιὰ τὴν Κατσουράδαινα, ἐνῶ ὁ Νικόλας καὶ ὁ Μάνος ἀλληλέγγυα (*l'uno per l'altro*). Τὰ χωράφια πακτώνονται χωρὶς δικαίωμα βοσκῆς. Οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν νὰ παραδίδουν [ἀπὸ ἀβλεψία τοῦ ἀντιγραφέα ἔχει σημειωθεῖ *che non sia obligato* ἀντὶ *che sia obligato*], κάθε χρόνο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὰ Ποδομούρια, 100 μουζούρια σιτάρι καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν παράδοση τῆς πρώτης ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες δόσεις τὸν Αὐγουστο τοῦ 1504. Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦν τὶς δόσεις, θὰ παραδίδουν γιὰ κάθε ὀφειλόμενη

δόση διπλή ποσότητα σιταριοῦ. Εἶναι, ἐπίσης, ὑποχρεωμένοι νὰ ἀφήσουν τὸν τελευταῖο χρόνο ἄσπορο τὸ ἓνα τρίτο τῶν χωραφίων γιὰ ἀγρανάπαυση, κατὰ τὸ σύννηθες (*da bon et rio per giaro, secondo il solito*). Ὡς ποινὴ στὴν περίπτωση παράβασης τῆς συμφωνίας ὀρίζεται ἡ πληρωμὴ προστίμου 25 ὑπερπύρων.

Μάρτυρες: Παῦλος Στυλιανὸς καὶ μαστρο-Μάρκος Μπάλμης.

Ἀντίγραφο, μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά, ἀπὸ τὸ φ. 115 τοῦ βιβλίου τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Κωσταντῆ Παντουβῆ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *ufficio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Samona, 1502, 28 genaro, Nicola, Marco e Giorgi Zuncari, relict Cazuradhena affitano terreni dende (;) cento in solidum a Samona, di raggione del monastero, per anni cinque.*

26

Περιγραφή συνόρων, μοιρῶν καὶ γονικῶν, καὶ κατάλογος ὀνομάτων πακτωτῶν

1506 (,αφς')

Κατάστιχο (καδέρνον, κατάστοιχον), μεταγλωττισμένον ἀπὸ λατινικόν [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 19, ἔτος 1321] εἰς ρωμαϊκόν, στὸ ὁποῖο περιγράφονται τὰ σύνορα τῆς μονῆς τοῦ Στύλου, οἱ μοῖρες καὶ τὰ σώχωρα τῶν γονικῶν, καὶ καταγράφονται τὰ ὀνόματα τῶν πακτωτῶν μὲ μνεῖα τῆς ἀντίστοιχης ὀφειλῆς τους στὸ μοναστήρι (διὰ πάκτος). Διευκρινίζεται ὅτι τὸ καδέρνον ἐγγεγόνει διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου ἐμοὶ Ματθαίου, μοναχοῦ τοῦ ἐκ Κρήτης, ὁμοῦ μετὰ τὸν τιμιωτάτων καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφὸν κὺρ Μάξιμον, μοναχὸν τὸν ἐκ Χείου, ἀνεψιὸν τοῦ μακαρίτου προηγούμενου κίροῦ Θεοδούλου καὶ καθολικῶν ἐνέντριταρέων Στύλου πρὸς καθαρσύνην καὶ σαφεστάτην ὁδὸν τοῦ τόπου τῆς σεβασμίας μονῆς...

Κατάστιχο χαρτῶο σταχωμένο. Στὸ ἐξώφυλλο σημειώματα: α) *τῆς Κρίτης σύνορα*· β) 1506.

Ἔκδ.: ΜΑΛΤΕΖΟΥ, Τὰ λατινικά ἔγγραφα τοῦ πατμιακοῦ ἀρχείου, σ. 362-369.

Πάκτωση χωραφίων

1509, 13 Ἰανουαρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 258.

Πλειστηριασμός

1516, 5 Σεπτεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 91.

Δικαστική απόφαση

1538, 2 Νοεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 91.

27**Ἐξοφλητική απόδειξη**1546, 30 (τελευταία ἡμέρα) Σεπτεμβρίου
Χάνδακας

Ἀπόδειξη πληρωμῆς ἀπὸ τὸν Girolamo (Ieronimo) Sagredo, ἐπίτροπο τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Στύλου, στὸ δημόσιο ταμεῖο [στὸν Χάνδακα] τοῦ δοσίματος τῶν 77 ὑπερπύρων πὺν ἀφορᾷ τοὺς βιλλάνους τοῦ μοναστηριοῦ.

Anzolo Pasqualigo K... ...

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

Βλ. καὶ ἔγγρ. ἀρ. Σ 56, 57, 58.

**Ἔνταλμα τῶν συνδίκων, προνοητῶν καὶ ἀβογαδόρων
τῆς Ἀνατολῆς Zuan Basegio καὶ Vincenzo Calbo**

1548, 28 Ἰουνίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 254.

28**Καταχώριση συμβολαίου μεταβίβασης ἀκινήτου στὸ «κατάστιχο»**1551, 15 Ἰουνίου
Χανιά

Ὁ Girolamo Minio, ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ κτίστη μαστρο-Νικολοῦ Λογοθέτη τοῦ ποτὲ Μανόλη, ἀπὸ τὰ Χανιά, κα-

ταχώρισαν συμβόλαιο πώλησης σπιτιοῦ στό «κατάστιχο» [=κτηματολόγιο] μὲ τὰ ἀκόλουθα στοιχεῖα: Ὁ Λογοθέτης εἶχε πουλήσει στὸν Διονύσιο Κωστή, εἰσπράκτορα τῶν ἐντρίτειῶν τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου Θεολόγου τοῦ Στύλου, γιὰ λογαριασμό τῆς μονῆς, σπίτι, ἰσόγειο καὶ ἀνώγειο μὲ αὐλή, στὸν ἀνατολικὸ βοῦργο τῶν Χανιῶν, κοντὰ στὸν [ναό] τῆς ἀγίας Λουκίας [Φωτιάς], ἀντὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 342 μάρκων (νοτάριος Τζώρτζης Μυλοποταμίτης, 24 Ἰανουαρίου 1551), σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ εἶχαν διενεργήσει οἱ ἐκτιμητὲς Θεόδωρος Μοσκέτος καὶ Μιχάλης Κατελάνος. Ὁ Λογοθέτης καταβάλλει ἐτήσιο «λιβέλλο» 3½ μάρκα. Τὸ σπίτι εἶχε κτιστεῖ ἀπὸ τὸν Λογοθέτη σὲ χωράφι ποὺ τοῦ εἶχε παραχωρήσει σὲ γονικὸ ὁ Γιάννης Σγουράφος, ἐπίτροπος τῆς μονῆς, στὶς 10 Μαρτίου 1536 (νοτάριος Πέτρος Τζαγκαρόλος).

Πρωτότυπο. Περγαμηνή. Τὸ κείμενο γραμμένο στὴν πρόσθια ἐπιφάνεια στὰ ἰταλικά. Στὸ πίσω μέρος σημείωμα: *δια τα νεβέλα τῆς Χώρας.*

Βλ. ἔκδοση.

29

Ἀπόσπασμα δικογραφίας

1551, 13 Ἀπριλίου, 30 Αὐγούστου

Ἔνσταση

1551, 13 Ἀπριλίου

Παρουσιάστηκε στὴν Καγκελλαρία ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου, ἐκπρόσωπος τοῦ ἡγουμένου [τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου τῆς Πάτμου] (*mandati dali reverendo priore de San Zuan delisola de Palmose*), καὶ ἄσκησε ἔνσταση ἐνώπιον τοῦ *Collegio* τοῦ Χάνδακα κατὰ τῆς ἀπόφασης ποὺ εἶχε ληφθεῖ, ἀπόντος τοῦ *magnifico* Salamon, ὑπὲρ τοῦ Zorzi Isio, λεγόμενου Bollari, [φοροεισπράκτορα], ὁ ὁποῖος εἶχε εἰσπράξει δεκατεία ζώων.

Βεβαιώσεις τῶν «ὀφισιάλων»

1551, 13 Ἀπριλίου

Ὁ Μανόλης Μουσοῦρος, [*official*], βεβαιώνει ὅτι μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ οἰκονόμου κάλεσε τὸν Zorzi Isio νὰ παρουσιαστεῖ στὸ *Collegio*.

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ὁ Πάννης Ξιριδανίκης, *official*, ἀναφέρει ὅτι δὲν ἐπέδωσε τὴ γραφή (*la scrittura*) στὸν οἰκονόμο.

Παραίτηση

1551, 30 Αὐγούστου

Παρουσιάστηκε στὴν Καγκελλαρία ὁ Zorzi Isio καὶ δήλωσε ὅτι παραιτεῖται ἀπὸ τὴν εἴσπραξη τῆς δεκατείας καὶ ἀποδέχεται ὅτι οἱ μοναχοὶ τοῦ Στύλου δὲν εἶναι ὑποχρεωμένοι, σύμφωνα μὲ τὰ προνόμιά τους, νὰ πληρώνουν δεκατεία.

Παῦλος Μαδερός, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 18 τοῦ βιβλίου τῶν *Appellationi*. Χαρτί (δίφυλλο) Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *appellation del'economo dal'admission de capitoli per Candia et la remosion de misser Zorzi Issio, per la qual taglia ditta sententia* β) *ἡ ρεμουζὸν του Μπολαρι ἀπε τὴν δεκατίαν που ἐπιρε ἀπε τό μοναστήρι ωσάν ντατζέρης, του Μπουλιου* γ) *no 6, 8* (ἀρίθμηση).

30

Ἐνταλτηριῶδες γράμμα

1557 (,ζξε'), 8 (η') Αὐγούστου, ἰνδ. 15η (ιε')

Μὲ ἐνταλτηριῶδες γράμμα, ὁ ἐπίσκοπος Σκύρου Ἰωάσαφ «ἐπιχορηγεῖ καὶ ἀνατίθῃσι» στὸν ἱερομόναχο Νεόφυτο, κατὰ κόσμον Σεδέκα, ἀπὸ τὴν Κύπρο, τό «τῆς πνευματικῆς πατρότητος λειτούργημα».

Antonio Grico, φύλακας (*guardiano*), βοηθὸς τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1r ἐπάνω ἀριστερὰ σημείωμα: *Corpia*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *† ἐνταλτήριον*.

Ἐξοφλητικὲς ἀποδείξεις

1556, 1557, 1558, 1559

Βλ. ἔγγρα. ἀρ. Σ 58.

**Κατάλογος όνομάτων «δουλευτάδων»
που είχαν απαλλαγή από παροχή άγγαρείας**

1560

Βλ. έγγρ. αρ. Σ 49.

31

Έπιστολή

1562, 7 Απριλίου, ινδ. 5η
Χανιά

Ο Λεωνίνος Σέρβος του ποτέ Δημητρίου με έπιστολή του προς τον ήγούμενο και τους μοναχούς της μονής αγίου Ιωάννου του Θεολόγου της Πάτμου γράφει τα ακόλουθα: Μετά τον θάνατο του παππού του, Τζουάννε Ζωγράφου, τα άδελφια του κι εκείνος κληρονόμησαν την περιουσία του έκλιπόντος, καθώς ο πατέρας τους είχε πεθάνει. Στην περιουσία περιλαμβάνεται ο ναός της αγίας Φωτιάς (*santa Lucia*), στα Χανιά, που βρίσκεται στους τόπους του μοναστηριού. Με έγγραφο της 21ης Νοεμβρίου 1535, ο ναός είχε παραχωρηθεί σε διηνεκή έμφύτευση στον παππού του από τον τότε ήγούμενο της μονής Παχώμιο, με την υποχρέωση καταβολής έτήσιου *λιβέλλου* (*livello*) 8 υπερπύρων. Έπειδή όρισμένοι ένοχλούσαν τον Σέρβο, διαδίδοντας ότι ή μονή δέν ήταν ικανοποιημένη από αυτήν την παραχώρηση, ζητά να του ανανεωθεί ή παραχώρηση του ναού, έπισημαίνοντας ότι ο παππούς του όχι μόνο φρόντιζε για τη συντήρηση της εκκλησίας, αλλά ήταν πάντα συνεπής προς τις υποχρεώσεις του, αποστέλλοντας στη μονή άσημένα τάσια έναντι του όφειλόμενου *λιβέλλου* (*a conto di esso livello*). Ακολουθώντας τον ίδιο τρόπο καταβολής της εισφοράς, ο Σέρβος στέλνει στην Πάτμο με τον Γεννάδιο, ένοικιαστή [= οίκονόμο] του μετοχίου του Στύλου (*che era affittuale del metocchio de Stilo*), ένα άσημένο τάσι βάρους 8½ ογγύων, αξίας 85 κρητικών υπερπύρων. Υπόσχεται στην περίπτωση ανανέωσης ότι θα ύπηρετεί πιστά τη μονή, όπως έπρατταν οί πρόγονοί του.

Αντίγραφο, μεταφρασμένο από τα έλληνικά στα ιταλικά από τον Πέτρο Μουάτσο, νοτάριο βασιλικής έξουσίας (*nodaro imperial*). Χαρτί (δίφυλλο). Το κείμενο γραμμένο στα φφ. 1r-v, 2r. Στο 2v: σημειώματα: α) 1562, 7 *aprile*· β) *δια την αγίαν Φωτίαν*.

Έκδ.: ΧΡΥΣΑ Α. ΜΑΛΤΕΖΟΥ, Ο ναός της Αγίας Φωτιάς στα Χανιά και ή πρόσοδος του στη Μονή της Πάτμου, *Αφιέρωμα στον Νίκο Σβορώνο*, τ. 2, Ρέθυμνο 1986, σ. 128-130.

32

Ἔνσταση

1562

[1562, 14 Δεκεμβρίου]

Ἔνσταση τῆς Γιακουμίνας, συζύγου τοῦ Νικολοῦ Βενιέρ: Στις 23 Νοεμβρίου 1559, οἱ ἐπίτροποι (*agenti*) τοῦ μοναστηριοῦ εἶχαν κατηγορήσει ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς Γιακουμίνας ὅτι εἶχε καταπατήσει δένδρα ποῦ ἀνήκαν, ὅπως ἰσχυρίζονταν, στήν κυριότητα τῆς μονῆς. Ὁ ἄνδρας τῆς, ἐνεργώντας γιά λογαριασμό τῆς, εἶχε τότε συμφωνήσει μὲ συνυποσχετικό, χωρίς δική τῆς ἐντολή (*senza spetial mio mandato*), στὸν διορισμὸ δύο δικαστῶν διαιτητῶν, προκειμένου νὰ γνωμοδοτήσουν σχετικὰ μὲ τὸ θέμα. Στις 24 Νοεμβρίου, οἱ δικαστὲς διενήργησαν ἐπιτόπιο ἔλεγχο καὶ παρὰ τὶς διαμαρτυρίες τῆς Γιακουμίνας ὅτι τὰ δένδρα τῆς ἀνήκαν ἀπὸ τὸ 1498 ἀποφάνθηκαν ὅτι τὰ εἶχε καταπατήσει. Ἡ Γιακουμίνη ὑποστηρίζει ὅτι ἡ ἀπόφαση τῶν δικαστῶν δὲν ἦταν ἔγκυρη (*si puol nominar sententia balutarum*), γιὰτὶ δὲν ἀναφέρεται σ' αὐτὴν οὔτε ἡ ἔκταση τῆς γῆς οὔτε ἡ ποιότητά τῆς. Στὸν ἰσχυρισμὸ τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου ὅτι ὁ Βενιέρ εἶχε ἐνεργήσει μὲ βάση πληρεξούσιο ἔγγραφο, ἡ Γιακουμίνη ἀπαντᾷ ὅτι ὁ ἄνδρας τῆς δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ συναινέσει σὲ συνυποσχετικό καὶ ὅτι σύμφωνα μὲ τὸ πληρεξούσιο ὁ ἄνδρας τῆς ὀφείλε νὰ ὑπερασπίζει τὰ συμφέροντα τῆς γυναίκας του καὶ ὄχι νὰ ἐνεργεῖ εἰς βάρος τῆς. Ζητᾷ νὰ τῆς ἀποδοθεῖ δικαιοσύνη, δηλώνοντας ὅτι εἶναι ἀποφασισμένη νὰ προσφύγει στὸ *Collegio* τοῦ Χάνδακα.

Κοινοποίηση

1562, 14 Δεκεμβρίου

Ἡ ἐνσταση τῆς Γιακουμίνας κοινοποιήθηκε στὸν ἱερομόναχο Νεόφυτο, ἐπίτροπο (*comesso*) τοῦ μοναστηριοῦ, ὁ ὁποῖος ζήτησε καὶ ἔλαβε ἀντίγραφο.

Μάρτυρες: Βεντούρης Ντανασῆς καὶ Κωσταντῆς Γληγόρης.

Ἀντώνιος Παλαιόκαππας, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας (*publico imperial*)

Ἀπάντηση

Ἀκολουθεῖ ἀπάντηση τοῦ ἱερομονάχου Νεοφύτου, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ἡ ἐνσταση εἶναι ἀνυπόστατη.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *protesto fatto per madona Iacumina Venier, consorte de misser*

Nicolò, a ser Neofitto ieromonacho· β) 1562, 14 dicembre· γ) 28 (ἀρίθμηση)· δ) † ἡ παρὰ πόνεσις τῆς Βενερενας κόντρα του παπα Νεοφύτου· ε) no 41· ς) Νεοφυτου.

33

**Ἀπόφαση τοῦ ρέκτορα καὶ καπιτάνου
τῆς *camera fiscal* Χανίων Sebastian Gritti
1564, 26 Ἰανουαρίου, 3 Φεβρουαρίου**

1564 (β. ἔ. 1563), 26 Ἰανουαρίου
Χανιά

Ἀπόφαση τοῦ Sebastian Gritti, ρέκτορα καὶ καπιτάνου τῆς *camera fiscal* Χανίων, μετὰ ἀπὸ ἐξέταση τῆς αἴτησης τοῦ ἱερομονάχου Νεοφύτου, ἐπιτρόπου τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου: Ὁ Νεόφυτος στὴν αἴτησή του πρὸς τὸν ρέκτορα ἀνέφερε τὰ ἀκόλουθα: Μολονότι οἱ ἀρχὲς εἶχαν ἀπαλλάξει τὸ μοναστήρι ἀπὸ βάρη, ὅπως βεβαιώνεται ἀπὸ τὸ προνομιακὸ ἔγγραφο τῶν συνδίκων Domenico Bollani καὶ Girolamo Marcello τῆς 13ης Ἰανουαρίου 1483 (β. ἔ. 1482), ἐπικυρωμένο ἀπὸ τὴ Σύγκλητο στὶς 17 Ἰανουαρίου 1486 (β. ἔ. 1485) [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 9], γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ ἐξαγοράζει χριστιανοὺς αἰχμαλώτους τῶν Τούρκων, οἱ μοναχοὶ ἐξακολουθοῦσαν, ἐξαιτίας μιᾶς κακῆς συνήθειας (*per una certa malla consuetudine*), παρόλο ποὺ ἡ διοίκηση τοὺς εἶχε ἀπαλλάξει ἀπὸ τὴν εἰσφορά μὲ ἀπόφασή της τῆς 6ης Μαρτίου 1490, νὰ προσφέρουν κάθε χρόνο ἓνα βόδι (ταῦρο, *torro*) στὴ γιορτὴ τοῦ κυνηγιοῦ (*fe-sta della caccia*), ἀξίας 25 ὑπερπύρων. Ὅμως, ἐπειδὴ οἱ προηγούμενοι ρέκτορες ἀπαιτοῦσαν, μὲ τὸν ἰσχυρισμὸ ὅτι ἡ ἀξία τοῦ βοδιοῦ ἦταν μικρότερη τῶν 25 ὑπερπύρων, τὴν καταβολὴ τῆς διαφορᾶς σὲ χρήμα, ὁ Νεόφυτος ζητᾷ ἀπὸ τὸν Gritti νὰ ἐπιτρέψει στοὺς μοναχοὺς νὰ καταβάλλουν ἀντὶ τοῦ βοδιοῦ τὸ ποσὸ τῶν 25 ὑπερπύρων ἓναν μῆνα πρὶν ἀπὸ τὴ γιορτὴ, ὥστε νὰ ἀγοράζουν οἱ ἀρμόδιοι τὸ κατάλληλο ζῶο χωρὶς νὰ ζημιώνεται τὸ μοναστήρι. Ὁ ρέκτορας μὲ σχετικὴ ἀπόφασή του ἱκανοποιεῖ τὸ αἶτημα τῆς μονῆς.

Bartolomeus Marchion, Καγκελλάριος

Ἀκολουθεῖ ἡ αἴτηση τοῦ Νεοφύτου, ἀντιγραμμένη (*extravit*) ἀπὸ τὸν Τζαννέτο Μουδάτσο, ἀναπληρωτὴ νοτάριο τῆς μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων.

**Βεβαίωση τοῦ ρέκτορα
καὶ τῶν συμβούλων Χανίων**

1564 (β. ἔ. 1563), 3 Φεβρουαρίου
Χανιά

Ὁ Sebastian Gritti, ρέκτορας Χανίων, καὶ οἱ σύμβουλοι Fantin Miani καὶ Andrea Bembo βεβαιώνουν ὅτι ὁ Τζαννέτος Μουδάτσος εἶναι ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας.

Κωνσταντῖνος Βλασσόπουλος, Καγκελλάριος

Δύο ἀντίγραφα:

Α) Ἀντίγραφο, ἐπικυρωμένο, ἀπὸ τὸ φ. 1 τοῦ βιβλίου τῶν *Successori* τοῦ Sebastian Gritti, ρέκτορα Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-2v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σφραγίδα, προστυπωμένη μὲ κερὶ σὲ ρομβοειδὲς χαρτί, μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου.

Β) Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 186 τοῦ βιβλίου τῶν *Successori* τοῦ Sebastian Gritti, [ρέκτορα Χανίων], μὲ τὴν ὑπογραφή τοῦ Antonio Grimani, βοηθοῦ τῆς Καγκελλαρίας. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο (χωρὶς τὴν αἴτηση τοῦ Νεοφύτου) γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: † ἡ κοπή τοῦ βοδίου της κατζας κ(αι) ζητι και τήν κονφερματζιον της.

34

Ἔνσταση

1564, 14, 15, 16 Φεβρουαρίου, 14 Νοεμβρίου

1564 (β. ἔ. 1563), 14 Φεβρουαρίου

Ὁ Τζουὰν Ἀντώνιος Μονοβασιώτης, ἐπίτροπος τοῦ ποτὲ Λεωνίνου Σέρβου, καὶ τῶν ἄλλων δύο ἐπιτρόπων τοῦ τελευταίου, ἐναντιώνεται (*contradisse*) στὸν ἱερομόναχο Νεόφυτο ἀπὸ τὴν Πάτμο, ὁ ὁποῖος προτίθεται νὰ κτίσει κελλί (*fabbrica della cella*) στὸ μοναστήρι τῆς ἁγίας Φωτιάς (*Santa Lucia*), καθὼς ἡ μονὴ ἀνήκει στὴν περιουσία τὴν ὁποία διαχειρίζεται ὡς ἐπίτροπος (*de rason della ditta commissaria*).

Βεβαίωση τοῦ *official*

15 Φεβρουαρίου

Ὁ Πάννης Τζούγκαρης, *offtial*, βεβαιώνει ὅτι κοινοποίησε τὴν ἔνσταση στὸν ἱερομόναχο Νεόφυτο καὶ στοὺς μαστορες ποὺ εἶχαν ἀναλάβει νὰ κτίσουν τὸ κελλί· στὴν περίπτωση μὴ συμμόρφωσής τους, θὰ τοὺς ἐπιβληθεῖ ποινὴ καταβολῆς προστίμου 50 ὑπερπύρων.

Ἔνσταση

16 Φεβρουαρίου

Ὁ ἱερομόναχος, ἐπίτροπος τοῦ Στύλου, ἀσκεῖ ἔνσταση.

Ἀκύρωση ἔνστασης

1564, 14 Νοεμβρίου

Ἐρήμην τοῦ Τζουὰν Ἀντωνίου [Μονοβασιώτη], ὁ ὁποῖος εἰδοποιήθηκε νὰ προσέλθει ἀλλὰ δὲν παρουσιάστηκε, ὁ ρέκτορας ἀκυρώνει τὴν ἔνσταση.

*Τζαννέτος Μουάτσος, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας (imperial)
τῆς Καγκελλαρίας Χανίων*

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 147 τοῦ 2ου βιβλίου τῶν *Atti* τοῦ Sebastian Gritti, πρώην ρέκτορα Χανίων. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *Contraditione fatta dalla comessaria Servo alla fabrica della cella di Santa Lucia*.

Μνεία: ΜΑΛΤΕΖΟΥ, Ὁ ναὸς τῆς Ἀγίας Φωτιάς, ὁ.π., σ. 126 (νὰ διορθωθεῖ *cella* ἀντὶ *sella*).

Πάκτωση χωραφιοῦ

1564, 19 Δεκεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 101.

Ἐπικύρωση ἀπόφασης τοῦ ρέκτορα

1565, 7 Σεπτεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 40.

35**Ἀφιέρωση ἀμπελιοῦ**

1566 (,αφξ'), 18 (ιη') Φεβρουαρίου «κατὰ τὸν μόνον ἱμπεριάλε»

Ἀποκόρωνας «νησίου Κρήτης»

Ὁ μαστρο-Σταμάτης Λαγονάρης τοῦ ποτὲ Μιχαήλ, κάτοικος τοῦ χωριοῦ Στύλος, ἀφιερώνει («ἀφήνει») μετὰ τὸν θάνατό του στὴ μονὴ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς του καὶ αὐτῆς τῶν γονέων του ἓνα ἀμπέλι ποὺ βρίσκεται στὸν Στύλο, στὸν τόπο τοῦ μοναστηριοῦ. Τὸ ἀμπέλι ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση ἐτήσιας καταβολῆς *λιβέλλου* πρὸς τὸ μοναστήρι 2 μουζουριῶν σιτάρι καὶ τὸ εἶχε ἀγοράσει ἀπὸ τὸν Γεώργιο Στανίλα. Συνορεύει ἀνατολικά μὲ ἀμπέλι τοῦ Γεωργίου Μπέρτου, λεγόμενου Χλωροῦ, δυτικά μὲ ἀμπέλι τοῦ Νικολάου Μπέρτου Λυχνῆ καὶ μὲ ἀμπέλι τοῦ Μάνου Μπέρτου τοῦ Δημητρίου, βόρεια μὲ ἀμπέλι τῶν παιδιῶν τοῦ ποτὲ Κωσταντῆ

Ζουλομύτη καὶ νότια μὲ ἀμπέλι τοῦ Ἰωάννη Τρουλλινοῦ, λεγόμενου μοναχοῦ. Ὁ Λαγονάρης ἐπιθυμεῖ νὰ ἐνταφιαστεῖ στὸν ναὸ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, στὸ χωριὸ Στύλος.

Μάρτυρες: Νικόλαος Πλέσας, «εὐλαβὴς ἱερεὺς», Γεώργιος Τζαγέφελος Κοτζάλας, μαστρο-Παῦλος Μαμονὰς καὶ μαστρο-Ἰωάννης Πυρίνος, «βουτζάς».

Γεώργιος Στανίλας, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *του Λαγοναρι υ γραφι* β) *Κριτηκῇ* γ) ἀριθμητικὲς πράξεις δ) νεώτερη γραφὴ 39 (ἀρίθμηση) 1566· ε) μὲ μολύβι *Κρήτη*.

36

Κατάλογος ἐνεχύρων

[1568]

Κατάλογος ὀνομάτων ὀφειλετῶν μὲ δίπλα στὸ ὄνομα τοῦ καθενὸς τὸ εἶδος τοῦ ἐνεχύρου ποὺ εἶχε δώσει καὶ τὸ χρέος του σὲ ὑπέρπυρα.

Τὰ «ἀμάχια» τὰ εἶχε προσκομίσει (*πρεζενταρισε*) ὁ οἰκονόμος στὸ «ὀφίτζιο».

Μανόλης Καταδεμένος: ἓνα σεντόνι «λαβοράδο», 17 ὑπέρπυρα

Νικολοῦ Μαρκοτζίτοπούλα: ἓνα σεντόνι «μαῦρο κεντητό», 25 ὑπέρπυρα

Γιώργης Ἀζαγάκης (:): δύο σεντόνια, 53 ὑπέρπυρα

Κουρὴς Ραφιολάκης: ἓνα σεντόνι, 30 ὑπέρπυρα

Δημήτρης Φροσυνάκης: δύο «μπόλιες», 28 ὑπέρπυρα

Μανόλης Πατούχας: ἓνα φουστάνοπανο, 45 ὑπέρπυρα

Δημήτρης Σκαπέτης: ἓνα σεντόνι μὲ ἓνα «ἄψίδι», 35 ὑπέρπυρα

Μιχάλης Τζού<γ>καρης Διάκος: ἓνα σεντόνι μὲ ἓνα «ἄψίδι», 30 ὑπέρπυρα

Μανόλης Φροσυνάκης: ἓνα σεντόνι, 40 ὑπέρπυρα

Δημήτρης Γαλανάκης: ἓνα σεντόνι, 14 ὑπέρπυρα

Παυλούτζιος Κακομαλάκης: ἓνα φουστάνοπανο, 31 ὑπέρπυρα

Διάκος Κλαπατζαράς: ἓνα σεντόνι μὲ ἓνα «ἄψίδι» [κενό]

Ὁ Παυλούτζιος Κακομαλάκης ἔδωσε ὡς ἐνέχυρο («διὰ τὸ σιμάδην» του) λίρες 11 ..., ὁ Θεόδωρος Τζούγκαρης, ἀδελφὸς τοῦ Καταδεμένου, ἔδωσε «διὰ τὸ σιμάδην» του 1 μουζούρι σιτάρι, 11 ὑπέρπυρα. Χρωστᾶ ἀκόμη ὁ Παῦλος Τζιάκης 8½ ὑπέρπυρα. Ὁ Μανόλης Πατούχας ἔδωσε «διὰ τὸ σιμάδην» του 21 ὑπέρπυρα.

Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v σημειώματα: α) ... β) *πα-
ραδοσαμεν ...* γ) *τοῦ Παύλου τοῦ Καφηῶλε ἰδοσε ταγῇ μουζούρια 2 καὶ ὧ Λές, ὡ ἦως
του, ἔδοσε ταγῇ μουζούρι 1·* δ) *regni presentatti nele man del cancellier, questi doverano
esser apresentatti nel oficio·* ε) πράξεις ἀριθμητικῆς ς) ... ,αφξη' ...

Ἐξοφλητικὲς ἀποδείξεις

1569, 1571

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 57.

37

Ἐξοφλητικὴ ὁμολογία

1571, 4 (δ') Αὐγούστου

Ὁ ἱερομόναχος Νεόφυτος Σεδέκας, «τοποτηρητής» τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύ-
λου, ὁμολογεῖ ὅτι ἔλαβε, μὲ τὴ σύμφωνη γνώμη (*δια θελήματος καὶ βουλῆς*) τῶν
ἐπιτρόπων τοῦ μοναστηριοῦ, ἀπὸ τὸν Γεωργιῶλ Νταμίγο 228 χρυσὰ δουκάτα
απο λογαριασμο του μοναστηριου του αγιου Ιωαννου τις Μπάτινο. Τὸ ποσὸ αὐτὸ
τὸ εἶχε πάρει ὁ Νταμίγος ἀπὸ τὸν *μακαριτιν τον μποτε* παπα-Δανιήλ Ἀρκολέο,
οἰκονόμο τοῦ Στύλου.

Μάρτυρες: Τζώρτζης Παλαιόκαππας καὶ Μανουήλ Μούρμουρης, ἐπίτροπος
τοῦ μοναστηριοῦ.

Μάρκος Μαδερὸς, νοτάριος (ὁ ὁποῖος βεβαιώνει ὅτι τὸ ποσὸ καταβλήθηκε
σὲ δύο δόσεις: ἡ πρώτη δόση ἀνερχόταν σὲ 50 δουκάτα καὶ ἡ δευτέρα μὲ τὸ
ὑπόλοιπο ποσὸ καταβλήθηκε ἐνώπιόν του).

Antonio Gricho, φύλακας (guardiano), βοηθὸς τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ
ἰταλικά οἱ ὑπογραφές τοῦ Παλαιόκαπα, τοῦ νοταρίου καὶ τοῦ βοηθοῦ τῆς Καγκελλα-
ρίας. Στὴν ἐπάνω γωνία ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Corria*. Στὸ φ. 2v σημειώματα:
α) *† σκρίτον·* β) *cautione del padre Sedeca fata al signor Zorzi Damigo di cecini 228,
di raggion del monastero di Pattino, fatali con licenza delli signori procuratori l'anno
1671 [sic].* Σὲ λυτὸ χαρτί, μὲ χαραγμένες γραμμές, σύγχρονο σημείωμα καρφίτσωμένο
στὸ ἔγγραφο: 4 Αὐγούστου 1571, Ὁμολογία τοῦ ἱερομ. Νεοφύτου ὅτι παρέλαβε ἀπὸ
τὸν Γιωργίλο Νταμίγο 228 δουκάτα χρυσὰ, τὰ ὁποῖα οὗτος εἶχεν ἐκ μέρους τοῦ παπα-
Δανιήλ, οἰκονόμου τοῦ Στύλου.

38

Πάκτωση χωραφιῶν

1571 (,αφζα' [sic]), 16 Σεπτεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος [N]αθαναήλ, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει στὸν Μιχάλη Τζούγκαρη Γαλανάκη, στὸν Σαμωνά, χωράφια 6 μουζουριῶν, τὰ ὅποια εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ἢ Πόθα Τζίναροπούλα, γυναίκα τοῦ ποτὲ Γιάννη Τζούγκαρη. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στοὺς ἐντριταρέους τοῦ μοναστηριοῦ 6 μουζούρια σιτάρι.

Μάρτυρες: μαστρο-Γεώργης Καναβέσης τοῦ ποτὲ μαστρο-Σταμάτη καὶ μαστρο-Γεώργης Σακούρας.

Σταμάτης Καλονάς, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Μιχαήλ Γρυπάρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Σταμάτη Καλονά, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *ufficio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Samona, 1571, 16 settembre, Michali Zungari Galanachi affita terreni del monastero*· στὴν ἐπάνω γωνία δεξιὰ τοῦ ἴδιου φύλλου: 34 (ἀρίθμηση).

39

Πώληση καὶ ἐκτίμηση σπιτιῶν

1571, 10, 26 Νοεμβρίου

1571 (,αφοα'), 10 (ι') Νοεμβρίου, ἰνδ. 15η (ιε')

Ὁ «εὐγενὴς ἄρχος» μισερ Ἀλιγάζος Βιτζιμάνος τοῦ ποτὲ Μαρή «δίδει καὶ πουλεῖ καὶ αἰωνίως ἀλλοτριώνει» στὴ μονὴ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου ἓνα ζευγάρι σπίτια, ἀνώγι καὶ κατώγι, ἐλεύθερα ἀπὸ ὑποχρέωση καταβολῆς εἰσφορῶν (*φραγκολήμπερα*), ποὺ βρίσκονται στὴ γειτονιά (*ήστι γιτογγείαν*) τοῦ μοναστηριοῦ τῆς Θεοτόκου Σιών (*Σιός*). Συνορεύουν ἀνατολικά μὲ σπίτια τῆς κερά [κενὸ] Κοντογλιάδαινας, δυτικὰ μὲ σπίτι τοῦ μοναστηριοῦ τῆς ἀγίας Σιών, βόρεια καὶ νότια μὲ τὴ «ρούγα μαῖστρα». Ἡ ἀξία τους θὰ ἐκτιμηθεῖ ἀπὸ τὸν μαστρο-Νικολὸ Πετρόπουλο καὶ τὸν μαστρο-Θεοδωρὴ Ράλλη. Τὸ

ποσό θα καταβληθεῖ στὸν πωλητὴ ἀπὸ τὸν ἱερομόναχο Νεόφυτο Σεδέκα, γενικὸ ἐπίτροπο τοῦ μοναστηριοῦ καὶ οἰκονόμο τοῦ Στύλου, ὁ ὁποῖος ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ καταχωρίσει τὸ συμβόλαιο τῆς μεταβίβασης στὸ κατὰστιχο [τῆς Καγκελλαρίας]. Οἱ δαπάνες τῆς ἀγοραπωλησίας θὰ βαρύνουν τὰ συμβαλλόμενα μέρη, σύμφωνα μὲ τὸν συνήθη τρόπο.

Μάρτυρες: κύρ Ἀνδρέας Σαγνιάνος, νοτάριος, καὶ κύρ Μάνος Ἀμπελακιανός.

Ἐκτίμηση

1571, 26 (κς') Νοεμβρίου

Οἱ ἐκτιμητὲς μαστρο-Νικολὸς καὶ μαστρο-Θεοδωρὴς παρουσιάστηκαν στὴν Καγκελλάρια καὶ δήλωσαν ὅτι σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιτόπια ἐκτίμησή τους ἡ ἀξία τῶν σπιτιῶν ἀνέρχεται σὲ 500 ὑπέρπυρα.

Μάρτυρες: μισέρ Μπατίστας Ντιγρέγης καὶ μαστρο-Νικολὸς Κλαδούρης.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ τετράδιο (καδέρνο) τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ Μάρκου Σέρβου, νοταρίου βασιλικῆς ἐξουσίας (*ἱμπεριάλ*). Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v σημειώματα: α) *ει πουλισια, οπου κανη τοῦ μοναστιριου ο μισέρ Γαλιαζος Βιτζημανος εις ενα ζευγαρι σπιτια εις την ἁγίαν Σιον, μα δεν ιχε εφετο*· β) *τα σπειτθα τῆς ἁγίας Σιων*.

Ἀπόφαση τοῦ *officio di petizion*

1571, 13, 18 Ἰανουαρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 101.

40

Ἐπικύρωση ἀπόφασης τοῦ ρέκτορα ἀπὸ τὸν γενικὸ καπιτάνο Κρήτης Paulo Zorzi

1565, 7 Σεπτεμβρίου ~ 1572, 22 Φεβρουαρίου

1565, 7 Σεπτεμβρίου

Χανιά

Ὁ Paulo Zorzi, γενικὸς καπιτάνος Κρήτης, ἀναπληρώνοντας ὅλη τὴ διοίκηση τῆς Κρήτης (*havendo anco le vice di tutto il clarissimo reggimento di Candia*), κατὰ τὴν ἐπίσκεψή του στὰ Χανιά, ἐπικυρώνει μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Νεοφύτου, ἐπιτρόπου τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς

Πάτμου, τὴν ἀπόφαση τοῦ Sebastian Gritti, ρέκτορα καὶ καπιτάνου τῆς *camera fiscal* Χανίων, τῆς 26 Ἰανουαρίου 1564 (β. ἔ. 1563) [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 33]. Σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφαση, οἱ μοναχοὶ τοῦ Στύλου ἀντὶ νὰ προσφέρουν κάθε χρόνο ἓνα βόδι στὴ γιορτὴ τοῦ κυνηγιοῦ καταβάλλουν τὸ ποσὸ τῶν 25 ὑπερπύρων ἓναν μῆνα πρὶν ἀπὸ τὴ γιορτὴ. Ὁ γενικὸς καπιτάνος ἐντέλλεται πρὸς τὶς ἀρμόδιες ἀρχὲς νὰ ἐνεργοῦν ἀναλόγως.

Γεώργιος Μαζαράκης, βοηθὸς τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ἀναπληρωτῆ γενικοῦ καπιτάνου

1572 (β. ἔ. 1571), 22 Φεβρουαρίου
Χάνδακας

Ὁ Pasqual Cicogna, ἀναπληρωτῆς γενικὸς καπιτάνος Κρήτης, βεβαιώνει ὅτι ὁ Γεώργιος Μαζαράκης εἶναι βοηθὸς τῆς Καγκελλαρίας.

Antonius Grimani, Καγκελλάριος

Ἀντίγραφο, ἐπικυρωμένο, ἀπὸ [τὸ βιβλίο] *Visitatione dell'isola di Candia* τοῦ Paulo Zorzi, πρῶην γενικοῦ καπιτάνου τῆς Κρήτης. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1v σφραγίδα προστυπωμένη μὲ κερὶ σὲ ρομβοειδὲς χαρτί. Στὸ φ. 2v σημείωμα: † ἡ κονφερματζιὸ τῆς κοπῆς τοῦ βοδίου.

41

Πάκτωση χωραφιῶν

1572 (αφοβ'), 5 (ε') Ἰουλίου
Ἀποκόρωνας

Ὁ ἱερέας Ἰωσήφ, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Γεώργιο Τρουλλινὸ τοῦ ποτὲ Μανόλη Λιανοῦ τὰ χωράφια 15 μουζουριῶν στὸν Ἀζογυρέα ποῦ εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα (*τα ἐκράτιεν*) καὶ 13 μουζουριῶν στὸν Κάμπο. Ἀκόμη, τοῦ πακτώνει χωράφι 4 μουζουριῶν ποῦ κρατοῦσε ὁ Κώστας Τζαγκάρης. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο (*δευτεροούλιον*), στὴν ἀποθήκη τῶν ἐντριταρέων, 32 μουζούρια σιτάρη καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες δόσεις τὸν Ἰούλιο τοῦ 1573. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, θὰ καταβάλλει μέσω τοῦ *ὀφίκιου της ντουστούζας*, θεωρώντας ὅτι ἔχει ἀναγνωρίσει οἰκειοθελῶς τὸ χρέος του (*ὅσάν ἀπόφασιν θεληματικη*), τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου

σιταριοῦ στήν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται «εἰς τὸ φόρος» τῶν Χανιῶν κατὰ τὸν μήνα Αὐγούστο.

Μάρτυρες: Ἰωάννης Γαβαλὰς καὶ Μανόλης Ἀσπρέας Μποῦρλος.

Γεώργιος Στανίλας, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v σημειώματα: α) *Στιλος*· β) *Γεώργιος Λιανουδάκι*[ς].

42

Πάκτωση χωραφιῶν

1572 (αφοβ'), 5 Ἰουλίου

Καστέλλι Ἀποκορώνου

Ὁ *οσιώτατος* ἱερεὺς κὺρ Ἰωσήφ, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, μαζί με τοὺς ἐπιτρόπους [τοῦ μοναστηριοῦ] *μισερ* Τζώρτζη Πελέκαππα καὶ *μισερ* Μανουήλ Μούρμουρη, πακτώνουν στὸν Κώστα Τρουλλινὸ Τζιμπή γιὰ μία πενταετία χωράφια 90 μουζουριῶν στήν Κεφάλαια, καὶ τὰ χωράφια 22 μουζουριῶν ποὺ εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ Μάνος Μπέρτος. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο (*δευτεροούλιο*), στήν ἀποθήκη τῶν ἐντριταρέων, 112 μουζούρια σιτάρη καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες δόσεις τὸν Ἰούλιο τοῦ 1573. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στήν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται στήν ἀγορά (*ηστο φορος*) τῶν Χανιῶν κατὰ τὸν μήνα Αὐγούστο, κατάσχοντας τὴν περιουσία τοῦ πακτωτῆ με *την στράταν τοῦ οφίκιου τῆς ντουστούζας*.

Μάρτυρες: κὺρ Ἰωάννης Γαβαλὰς καὶ Μανόλης Ἀσπρέας Μποῦρλος.

Γεώργιος Στανίλας, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v σημειώματα: α) *Κόνστα Τζιμπή*· β) *ετουτη ν πακτοσια ενε δια τα χωραφια τον Τριχαδον και του Χριστουλι*· γ) *Μεγαλα Χωραφη*· δ) *1582 τοῦ Τζημπει*.

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 571 (πάκτωση στὰ ἰταλικά).

43

Πάκτωση νερόμυλων

1572 (αφοβ'), 5 'Ιουλίου

Καστέλλι Άποκορώνου

Ὁ *οσιώτατος ἱερεὺς* κύρ Ἰωσήφ, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει στὸν κύρ Μανόλη Ἀσπρέα, λεγόμενο Μποῦρλο, τοῦ ποτὲ Μιχελῆ, ἀπὸ τὸ Νέο Χωριό, τρεῖς νερόμυλους στὸν Στύλο γιὰ ἓνα ἔτος, ἀπὸ τὶς 15 Αὐγούστου «ἀνατέλλοντος τοῦ ἡλίου» τοῦ 1572 ὡς τὶς 15 Αὐγούστου «ἀνατέλλοντος τοῦ ἡλίου» τοῦ 1573. Ὁ Ἀσπρέας θὰ καταβάλει στὸν οἰκονόμο 300 μουζούρια σιτάρι «καλὸ πραγματευτάδικο» καὶ 600 ὑπέρπυρα. Τὰ 100 ἀπὸ τὰ 300 μουζούρια σιτάρι θὰ τὰ δώσει τὸν μήνα Νοέμβριο καὶ τὰ υπόλοιπα 200 τὸν μήνα Ἰούλιο τοῦ 1573, ἐνῶ τὰ 600 ὑπέρπυρα θὰ τὰ δώσει τὸν μήνα Φεβρουάριο. Ἐὰν δὲν ἐξοφλήσει τὰ μουζούρια καὶ τὰ ὑπέρπυρα, ὁ οἰκονόμος θὰ κατασχέσει μέσω τοῦ γαστάλδου τὰ ὑπάρχοντα τοῦ πακτωτῆ καὶ θὰ ἐξοφληθεῖ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται τότε τὸ σιτάρι. Ὁ πακτωτὴς δὲν θὰ μπορεῖ νὰ πουλήσει τοὺς καρποὺς ἀπὸ τοὺς μύλους σὲ ἄλλους ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς «χωρίτες» τοῦ μοναστηριοῦ. Ἐὰν δώσει καρπὸ σὲ ἄλλον ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς «χωρίτες», ὁ οἰκονόμος θὰ παραχωρήσει τοὺς μύλους σὲ ἄλλον μυλωνὰ κατὰ τὴν κρίση του. Ὁ μυλωνὰς εὐθύνεται γιὰ κάθε διακοπὴ λειτουργίας (*σταλέες*) τῶν μύλων, ἀναλαμβάνοντας τὰ ἔξοδα ἐπισκευῶν, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἔξοδα ἀντικατάστασης (*ὄξο ἀπο καινούρια δουλέαν*) «φτερωτῶν», «ἀρδακτιῶν» καὶ «χελιδονῶν» ποὺ βαρύνουν τὸν οἰκονόμο, ὁ ὁποῖος ὅμως πρέπει νὰ εἰδοποιεῖται σχετικὰ 10 ἡμέρες νωρίτερα.

Μάρτυρες: Κώ{ν}στας Τζιμπῆς καὶ Ἰωάννης Γαβαλάς.

Γεώργιος Στανίλας, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *τῆς Κρίτης*.

Βλ. ἔκδοση.

44

Πάκτωση χωραφιῶν

1572 (αφοβ'), 25 (κε') Σεπτεμβρίου

Καστέλλι Άποκορώνου «νησίου Κρήτης»

Ὁ ἱερέας Ἰωσήφ, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Νικόλα Μπέρτο, λεγόμενο Λυχνή, χωράφια 10½ μουζουριῶν στὰ Μεγάλα

Χωράφια καὶ 11¼ («καὶ κάρτα») μουζουριῶν στὰ Μέσα Χωράφια. Ὁ πακτωτῆς εἰς δια πάκτος ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τῶν ἐντριταρέων, 21¾ («κάρτες τρεῖς») μουζούρια σιτάρη καλῆς ποιότητος, ἐμπορεύσιμο (καλὸν πραγματευτάδικον), ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες δόσεις τὸν Ἰούλιο (δευτεροουλῖον) τοῦ 1573. Ἐὰν δὲν πληρώνει τὶς δόσεις του, θὰ καταβάλλει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ πού θὰ πουλιέται στὴν ἀγορὰ τῶν Χανιῶν τὸν μῆνα Αὐγούστο. Ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει τὶς ὀφειλόμενες δόσεις κατὰσχοντας τὰ ὑπάρχοντα τοῦ πακτωτῆ μέσω τοῦ *officio della giustizia* (τοῦ ὀφικίου τῆς ντουστονζας), θεωρώντας ὅτι ὁ τελευταῖος ἔχει ἀναγνωρίσει οἰκειοθελῶς τὸ χρέος του («ὡσὰν ἀπόφασιν θεληματικὴ»).

Μάρτυρες: κύρ Μάρκος Πυρίνος καὶ Ἰωάννης Γαβαλάς.

Γεώργιος Στανίλας, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημείωμα: 1583 [sic], 25 settembre. Nicola Berto Lighne affita terreni del monastero per anni cinque. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) Νικόλας Λυχνῆς Μεγάλα Χοράφια· β) πακτοσία του Νικολά Μπερτου Λιχνη 1572 (διαγραμμ. ὁ ἀριθμὸς 16).

45

Ἐξοφλητικὲς ἀποδείξεις

1572 (β. ἔ. 1571), 25 Ἰανουαρίου/1573 (β. ἔ. 1572), 2 Ἰανουαρίου

Δύο ἀποδείξεις πληρωμῆς ἀπὸ τὸν ἱερομόναχο Νεόφυτο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, στὸ δημόσιο ταμεῖο 25 ὑπερπύρων ἔναντι τῆς ἐτήσιας ὑποχρέωσης (*sono per lobllo*) τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου [προσφορᾶς βοδιοῦ] στὴ γιορτὴ τῆς Τσικνοπέμπτης (*per la festa della zoba grassa*).

Τὴν ἀπόδειξη τοῦ ἔτους 1572 ὑπογράφει ὁ Giacomo (Jacomo) Longo, σύμβουλος (*consilier*), καὶ αὐτὴν τοῦ ἔτους 1573 ὁ Nicola Bon, σύμβουλος.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

Βλ. καὶ ἔγγρ. ἀρ. Σ 48, 50, 65.

Ἀπόφαση τοῦ *officio di petition*

1573, 26 Μαΐου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 60.

46

Πώληση καὶ ἐκτίμηση χωραφιοῦ καὶ ἀμπελιοῦ

1573, 29 Σεπτεμβρίου, 21 Ὀκτωβρίου

1573, 29 Σεπτεμβρίου

Νέο Χωριό

Ὁ Λέος Ἀχλάδης τοῦ ποτὲ Ἀγγέλου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Μαχαιοροί, μὲ τοὺς κληρονόμους καὶ διαδόχους του, πουλᾷ στὸν κὺρ Γιάκομο Κορνάρου τοῦ ποτὲ Μάρκου τὸ χωράφι καὶ τὸ ἕνα τρίτο τοῦ ἀμπελιοῦ καὶ τῶν δένδρων ποὺ εἶναι μέσα σ' αὐτό. Τὸ χωράφι καὶ τὸ ἀμπέλι βρίσκονται *ἡστο μέρος τζυ Γρας Λυγίας, ἡστων τόπω του αγίου Ιωαννου του Θεωλογου τζυ Πάτηνος* καὶ συνορεύουν ἀνατολικά καὶ νότια μὲ «στράτα», δυτικά μὲ τὸ ρυάκι καὶ βόρεια μὲ ἀμπέλι τοῦ ποτὲ [sic] Λέου Ἀχλάδη. Τὸ χωράφι ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση ἐτήσιας καταβολῆς *λιβέλλου* πρὸς τὸ μοναστήρι 16 ὑπερπύρων. Ὁ ἀγοραστής θὰ καταβάλει στὸν πωλητὴ τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τῶν ἀκινήτων, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ θὰ διενεργηθεῖ ἀπὸ τοὺς ἐκτιμητές («τεμπουτάδους») τοῦ Καστελλίου τοῦ Ἀποκορώνου. Ἡ ἀπόφαση τῶν ἐκτιμητῶν ὀρίζεται ἀνέκκλητη (*ἡναπελάμπελε*). Ὁ ἀγοραστής ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ πληρώνει στὸ μοναστήρι τὸ *λιβέλλο* καὶ νὰ καταχωρίσει τὸ συμβόλαιο μεταβίβασης στὸ κατάστιχο [τῆς Καγκελλαρίας]. Ὁ πωλητὴς θὰ προστατεύει τὸν ἀγοραστή στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία κάποιος στὸ μέλλον τυχὸν διεκδικήσει τὸ χωράφι, δεσμεύοντας τὴν περιουσία καὶ τὴν προσωπικὴ ἐλευθερία του (*τα καλα και το κορμίν του*).

Μάρτυρες: Κωσταντῆς Βλατόπουλος τοῦ ποτὲ Γεώργη καὶ Νικόλαος Ἀσπρέας τοῦ ποτὲ μαστρο-Μανόλη.

Ἐκτίμηση

1573, 21 Ὀκτωβρίου

Ὁ Γεώργιος Στανίλας καὶ ὁ μαστρο-Νικόλας Καζούρης, ἐκτιμητές («τεμπουτάδοι») τοῦ Ἀποκορώνου, παρουσιάστηκαν ἐνώπιον τοῦ νοταρίου καὶ δήλωσαν ὅτι «ἐστιμάρασιν» τὸ χωράφι, τὸ ἀμπέλι καὶ τὶς ρίζες ἐλιές ποὺ ἀνήκουν στὸν Λέο Ἀχλάδη, καὶ ἀποφάνθηκαν ὅτι ἡ ἀξία τους ἀνέρχεται σὲ 313 ὑπερπυρα. Δὲν περιλαμβάνεται στὸ ποσὸ οὔτε τὸ *λιβέλλο* τῶν 16 ὑπερπύρων (ποὺ ἀντιστοιχεῖ σὲ 6½ μουζούρια) οὔτε τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τῶν δένδρων.

Μάρτυρες: παπα-Κωνσταντῖνος Ἀθηναῖος καὶ Νικόλαος Ἀσπρέας.

Νικόλαος Σέρβος, ἱερέας, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο (*κόπυα ἐβγαλμένη οσαν ης εκίνη*). Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v σημειώματα μὲ μεταγενέστερη γραφή: α) 1573· β) 4 (ἀρίθμηση).

47

Παραίτηση

1574, 26 Μαρτίου

Ὁ *magnifico misser* Giacomo Corner τοῦ ποτὲ Μάρκου εἶχε κατασχέσει τὰ ὑπάρχοντα α) τοῦ παπα-Κωνσταντῆ Ἀθηναίου γιὰ χρέος 440 ὑπερπύρων, 10 σολδίων, β) τοῦ Λέου Ἀχλάδη τοῦ ποτὲ Ἀγγελῆ γιὰ χρέος 314 ὑπερπύρων, καὶ γ) τοῦ Πώργη Ἀχλάδη τοῦ ποτὲ Λέου γιὰ χρέος 73 ὑπερπύρων, σύμφωνα μὲ ἔγγραφο συνταγμένο ἀπὸ τὸν νοτάριο παπα-Νικόλαο Σέρβο (ἀπὸ τὸ ποσὸ αὐτὸ ἀφαιρέθηκε ἐκεῖνο πού εἶχε ἤδη ἐξοφληθεῖ). Ὁ παπα-Ἰωσήφ, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, ἐναντιώνεται στὴν κατάσχεση τῶν ὑπαρχόντων τοῦ Ἀχλάδη, γιατί ὁ τελευταῖος εἶναι χρεωφειλέτης τοῦ μοναστηριοῦ. Ὁ Corner παραιτεῖται ὅλων τῶν δικαιωμάτων πού ἀπέρρεαν ἀπὸ αὐτὴν τὴν πράξη (*se remova da ditta intronmision*) καὶ παραχωρεῖ στὸν οἰκονόμο τὰ δικαιώματά του (*ogni sua attion*).

Μάρτυρες: Ἀντώνιος Παλαι<ό> καππας καὶ Τζώρτζης Νταμίγος.

Μάρκος Μαδερός, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας (*imperial publico*)

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὴν ἐπάνω γωνία ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Copia*. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *istanza fatta per il reverendo i{n}conomo al misser Corner* β) *τα πράματα του Αχλαδη καί του Αγγελη*.

48

Ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξη

1575 (β. ἔ. 1574), 4 Ἰανουαρίου

Ἀπόδειξη πληρωμῆς ἀπὸ τὸν ἱερομόναχο Νεόφυτο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, στὸ δημόσιο ταμεῖο 25 ὑπερπύρων γιὰ τὴν ἀπαλλαγὴ τοῦ βοδιοῦ (*per l'essention del toro*) [δηλαδή γιὰ τὴν ἀγορὰ τοῦ βοδιοῦ πού προσφέρει τὸ μοναστήρι].

Nicola Bon, σύμβουλος καὶ ταμίας (*cassier*)

Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *τζεβετζέβερη τόν τορνεσῶν του βουδίου 1574*.

Βλ. καὶ ἔγγρ. ἀρ. Σ 45, 50, 65.

49

**Κατάλογος ονομάτων «δουλευτάδων»
 πού έχουν απαλλαγή από παροχή αγγαρείας
 1560, 30 Σεπτεμβρίου ~ 1576, 5 Φεβρουαρίου**

1560, τελευταία ημέρα του Σεπτεμβρίου

Κατάλογος ονομάτων «δουλευτάδων» του οικονόμου του Στύλου πού έχουν απαλλαγή από την υποχρέωση παροχής αγγαρείας [πρός τὸ δημόσιο]· ὁ οἰκονόμος καλύπτει τὰ ἔξοδα καὶ τὸν μισθό τους:

Μάνος Μπέρτος τοῦ Γιάννη, Κώστας Λεντάκης τοῦ Λέου, Κώστας Λεντάκης τοῦ ποτὲ Γιάννη, λεγόμενος καλόγερος, Φρέσκος (*Fresco*) Ἀθηναῖος τοῦ ποτὲ Μανόλη, Γιάννης Λαγονάρης Ραμπάνης τοῦ ποτὲ Νικολέτου, Γιάννης Ξένος, λεγόμενος Τοῦρκος, Μιχάλης Τρουλλινὸς τοῦ ποτὲ Μανόλη λεγόμενος Τζού, Σταμάτης Λαγονάρης τοῦ ποτὲ Μιχελῆ, Γιώργης Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Δημήτρη, λεγόμενος Κολίμπος, Μάρκος Τρόχαλος, ὅλοι κάτοικοι Στύλου.

Θοδωρῆς Φουκάς, τακτικός (*ordinario*) νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τῆς τοπικῆς διοίκησης 1576 (β. ἔ. 1575), 5 Φεβρουαρίου
 Χανιά

Ἡ τοπικὴ διοίκηση (*reggimento*) Χανίων βεβαιώνει ὅτι ὁ Θοδωρῆς Φουκάς εἶναι νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας.

Gaspar Bad..., ἀναπληρωτῆς Καγκελλάριος

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν *Mandati dell'Essentione* τοῦ Marco Corner, πρώην ρέκτορα Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) τοῦ Κορνάρου 1560· β) τον δουλευτάδων· γ) Corner.

Βλ. ἔκδοση.

**Διάταξη τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ
 στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης Giacomo Foscari**

[1576, 5 Μαΐου]

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 249.

50

Ἐξοφλητική απόδειξη

1577 (β. ξ. 1576), 30 Ἰανουαρίου

Ἀπόδειξη πληρωμῆς ἀπὸ τὸν ἱερομόναχο Νεόφυτο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, στὸ δημόσιο ταμεῖο 25 ὑπερπύρων, ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ βοδιοῦ ποῦ προσφέρει (*della regallia del toro*) τὸ μοναστήρι στὴ γιορτὴ τῆς Τσικνοπέμπτης (*zoba grassa*).

Piero Bembo, σύμβουλος

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2 v σημείωμα: [α]φος' μηνὴ Ἰανουαρίου λ'. Ἐτοῦτι ἡ πολιτζα ἦναι τοῦ βωδίου.

Βλ. καὶ ἔγγρ. ἀρ. Σ 45, 48, 65.

51

Πάκτωση χωραφιῶν

1578 (αφοη'), 15 (ιε') Ἰουλίου

Ὁ ἱερομόναχος Λεόντιος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν κὺρ Λέο Μπερέτο, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, χωράφια 10½ μουζουριῶν στὰ Μεγάλα Χωράφια ποῦ εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ πατέρας του, Μάνος <Μ>Περέτος. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο (δευτεροούλιον), στοὺς ἐντρίταρέους τοῦ μοναστηριοῦ 10½ μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες δόσεις τὸ 1579. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, θὰ καταβάλλει τὸ ἀντίτιμο τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ πώλησής του στὴ Χώρα [στὴν ἰταλικὴ μετάφρ.: *città*] Χανίων κατὰ τὸν μῆνα Αὐγούστο.

Μάρτυρες: κὺρ Μανόλης Ἀσπρέας Μπουῦρλος καὶ Δημήτρης Τζίναρέας Ἀρνόμαλος.

Σταμάτης Καλονάς, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

*Ἐμμανουὴλ Κίνναμος, ἀναπληρωτὴς νοτάριος καὶ ἀρχαιοφύλακας
τῆς Καγκελλαρίας Χανίων*

Ἀντίγραφο καὶ ἰταλικὴ μετάφραση:

Α) Ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Σταμάτη

Καλονά, νοταρίου, που είναι κατατεθειμένες στο *officio della massaria* της μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Το κείμενο γραμμένο στο φ. 1r στα ελληνικά· στα ιταλικά ή ιδιόχειρη ύπογραφή του αναπληρωτή νοταρίου και αρχαιοφύλακα της Καγκελλαρίας. Στο άριστερό περιθώριο του φ. 1r σημείωμα: *1578 15 luggio. Leo Berto affita per anni cinque terreni del monastero*· στην κάτω γωνία άριστερά σημείωμα: *Incontratta*. Στο φ. 2v σημείωμα: *Μεγάλα Χωράφια. † Λέως Μπέρτος. 1578 Καλονάς.*

Β) Μετάφραση από τα ελληνικά στα ιταλικά (ύπογραφή: Κωνσταντίνος Μουδάτσος, νοτάριος της Καγκελλαρίας Χανίων), επικυρωμένη από το *reggimento* Χανίων στις 29 Σεπτεμβρίου 1579 (ύπογραφή: Giacomo ..., βοηθός της Καγκελλαρίας Χανίων). Χαρτί (δίφυλλο). Το κείμενο γραμμένο στο φ. 1r. Στη μέση άριστερά του φ. 1r σφραγίδα, τυπωμένη με κερί ανάμεσα στα δύο φύλλα, με παράσταση του φτερωτού λέοντος του αγίου Μάρκου. Στο άριστερό περιθώριο του φ. 1r σημείωμα: *1578 15 luggio. Leo Berto affita terreni del monastero per anni cinque*. Στο φ. 2v σημειώματα: α) *Affitason di Leo Berto*· β) *Μεγάλα Χωράφια*.

Πάκτωση χωραφιών

1578, 25 Δεκεμβρίου

Βλ. έγγρ. αρ. Σ 64.

Πάκτωση χωραφιών

1579, 16 Μαΐου

Βλ. έγγρ. αρ. Σ 72.

Πάκτωση χωραφιών

[1579], 17 Μαΐου

Βλ. έγγρ. αρ. Σ 614.

Πάκτωση χωραφιών

1579, 3 Ιουλίου

Βλ. έγγρ. αρ. Σ 571, 614.

Θέσεις του έπιτρόπου του Έλληνικού Κολλεγίου Ρώμης

1579, 21 Ιουλίου

Βλ. έγγρ. αρ. Σ 60.

52

Πάκτωση χωραφιών

1580 (,αφπ'), 1 (α') Μαρτίου

Ὁ παπα-κὺρ Λεόντιος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Γιάννη Τρουλλινό, λεγόμενο Παχουντή, χωράφια 60 συνολικά μουζουριῶν: 55 μουζουριῶν στὸν Ἀζογυρέο καὶ 5 μουζουριῶν στὸν Ἀμύγδαλο. Τὰ χωράφια στὸν Ἀζογυρέο παραχωροῦνται «σύβοσκα». Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στοὺς ἐντριτάρους 60 μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης ἀπὸ τίς πέντε ὀφειλόμενες δόσεις τὸ 1580. Ἀκόμη, ὁ οἰκονόμος τοῦ πακτώνει χωράφια στὸν Τζάκο 4 μουζουριῶν.

Μάρτυρες: παπὰς κὺρ Ἰωάννης Καβάλος καὶ μαστρο-Θόδωρος Βάρδας τοῦ ποτὲ Νικηφόρου.

Σταμάτης Καλονάς, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Μιχαὴλ Γρυπάρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Σταμάτη Καλονᾶ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας [Χανίων]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημείωμα: *primo marzo 1588 [sic] Janni Trulino Paghundachi affita per anni cinque terreni del monastero*· στὴν ἐπάνω γωνία δεξιά: 32 (ἀρίθμηση).

Βλ. καὶ ἔγγρ. ἀρ. Σ 69 (μετάφραση στὰ ἰταλικά).

Πάκτωση χωραφιών

1582, 8 Μαρτίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 256.

Γενικὸ πληρεξούσιο

1582, 12 Ἰουλίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 59.

Πάκτωση χωραφιών

1582, 6 Αὐγούστου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 614.

Πάκτωση χωραφιῶν

1582, 12 Σεπτεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 614.

53**Πάκτωση χωραφιῶν**

1582 (,αφπβ'), 6 (ς') Νοεμβρίου

Ὁ παπα-Ἰωάννης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Μιχάλη Τζούγκαρη Γαλανάκη χωράφια 9 μουζουριῶν στὸ χωριὸ Σαμωνάς, στὸν Πάφα. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο (δευτεροουλίω), στοὺς ἐντριτάρους τοῦ μοναστηριοῦ 9 μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1583. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, θὰ καταβάλλει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ πώλησής του στὴν ἀγορὰ τῶν Χανιῶν (*μεσα ιστο φορο στο Χανιο*) κατὰ τὸν μῆνα Αὐγούστο. Ὡς πρὸς τὰ χωράφια στὴ Χαλέπα ποὺ δὲν τὰ σπέρνει κάθε χρόνο, ὅταν θὰ σπείρει τὰ μισά, θὰ πληρώσει τὴ μισὴ ἐντριτεία καὶ ὅταν τὰ σπείρει ὅλα, θὰ πληρώσει ὁλόκληρη τὴν ἐντριτεία (*καὶ οντε μπι καὶ υστα αλα να τινε πλερονι σοστή*).

Μάρτυρες: Δημήτρης Τζιναρέας Ἀρνόμαλος καὶ Μιχελὴς Τρουλλινὸς Πελελός.

Μιχαὴλ Γρυπάρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Σταμάτη Καλονᾶ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *ufficio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας [Χανίων]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Samona, 6 Novembre 1582, Michali Zungari Galanachi affita terreni del monastero stu Baffa*· στὴν ἐπάνω δεξιὰ γωνία τοῦ ἴδιου φύλλου: 33 (ἀρίθμηση).

Ἀποφάσεις τῶν συνδίκων Zuanne Gritti καὶ Giulio Garzoni

1583, 21, 25 Φεβρουαρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 60.

Διάταξη τῶν συνδίκων [Zuanne] Gritti καί [Giulio] Garzoni

1583, 24 Ἰουνίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 247.

Πάκτωση χωραφιῶν

1583, 22 Δεκεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 450.

54**Ἐπιστολή**

1584 (αφπδ'), 10 Ἰουνίου, ἰνδ. 12η

Κυδωνία

Ὁ Πέτρος Προικίδης, *ἀρχιθύτης πόλεως Κυδωνία καὶ πνευματικός*, μὲ ἐπιστολή του πρὸς τὸν ἡγούμενο Λεόντιο καὶ τοὺς πατέρες τῆς μονῆς Πάτμου, ἀναφέρει τὰ ἑξῆς: Ἐστάλη ἀπὸ τῆ μονῆ νέος οἰκονόμος τοῦ Στύλου, ὀνόματι Δανιήλ, σὲ ἀντικατάσταση τοῦ ἱερομονάχου Ἰακώβου, πρὶν ἀπὸ τῆ λήξη τῆς θητείας τοῦ τελευταίου. Τὸ γεγονός προξένησε δυσάρεστη ἐκπληξη στοὺς κατοίκους τῆς πόλης. Ὁ Ἰακώβος ἦταν *τὰ μέγιστα θεοσεβής καὶ φιλόχριστος*. Εἶχαν πληροφορηθεῖ ὅτι ἡ ἀντικατάσταση καὶ ἡ ἔλευση τοῦ νέου ἱερομονάχου εἶχε γίνει *τῇ συμβουλῇ ἀρχοντος τινὸς τῶν αὐτόθι, Σαρακῆνα λεγομένου, ἐχθρωδῶς διακειμένου κατὰ τοῦ ἀνδρός*. Ὁ Προικίδης παρακαλεῖ τὸν ἡγούμενο καὶ τοὺς μοναχοὺς νὰ ἐπανεξετάσουν τὸ ζήτημα καὶ νὰ ἀφήσουν τὸν οἰκονόμο νὰ παραμείνει στὴ θέση του ὥς τὸν Αὐγούστο.

Ὑπογράφουν, βεβαιώνοντας τὴν ἀλήθεια τοῦ περιεχομένου τῆς ἐπιστολῆς, ὁ Γρηγόριος, ἱερομνήμων, δευτερεύων, πνευματικός καὶ ἐπίτροπος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ὁ Νικόδημος, ἱερομόναχος καὶ πρωτοσύγγελος πατριαρχικός, καὶ ὁ Μάξιμος, ἱερεὺς καὶ πνευματικός πατήρ.

Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Ἀποκομμένα τὰ δύο τρίτα τοῦ δεύτερου φύλλου· στὸ τμήμα τοῦ φύλλου ποὺ ἔχει σωθεῖ (στενὴ λωρίδα χαρτιοῦ) σημειώματα: 5 (ἀριθμός), 1584.

Βλ. ἔκδοση.

55

Πάκτωση χωραφιῶν

1585, 11 Ὀκτωβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Δανιήλ, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν *misser Pollo Bragadin* τοῦ ποτὲ *Federigo*, ἀπὸ τὰ Χανιά, χωράφια 69 μουζουριῶν στὰ Μεγάλα Χωράφια, τὰ ὁποῖα εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὰ συμβόλαια τῶν πακτώσεων ποὺ εἶχαν συναφθεῖ μὲ τοὺς προγενέστερους οἰκονόμους. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὸν ἐκάστοτε οἰκονόμο τοῦ μοναστηριοῦ 69 μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες δόσεις τὸν Ἰούλιο τοῦ 1586. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, θὰ καταβάλλει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται στὴ Χώρα τῶν Χανιῶν κατὰ τὸν μῆνα Αὐγούστο.

Μάρτυρες: Νικόλαος Πουλᾶκης τοῦ ποτὲ Μιχάλη, Γεωργιλὰς Σκορδίλης τοῦ ποτὲ Γιαννούλη καὶ Γεωργιλὰς Χιώτης (*Chioti*) τοῦ ποτὲ Γιάννη.

Σταμάτης Καλονάς, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Zuan Ganzò, τακτικὸς βοηθὸς (*coadiutor ordinario*) τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο, μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο καταλαμβάνει τὸ φ. 1r.

56

Ἐξοφλητικὲς ἀποδείξεις

1388, 1390, 1391, 1400, 1402 ~ 1586, 22 Μαρτίου

1388-1402

Ἀποδείξεις πληρωμῆς ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς τῆς μονῆς ἁγίου Ἰωάννου τῆς Πάτμου [στὸν Στύλο] στὸ δημόσιο ταμεῖο (*camera fiscal*), στὸν Χάνδακα, τοῦ δοσίματος (*datio*) τῶν 77 ὑπερπύρων ποὺ ἀφορᾷ τοὺς βιλλάνους τῆς μονῆς.

Νικόλαος Πλατύτερος, ἀναπληρωτὴς λογιστῆς (*vice ragionato*) τῆς *camera fiscal*

Βεβαίωση τοῦ δούκα τῆς Κρήτης

1586, 22 Μαρτίου

Ὁ Ludovicus Memo, δούκας τῆς Κρήτης, βεβαιώνει ὅτι ὁ Νικόλαος Πλατύ-
τερος εἶναι ἀναπληρωτῆς λογιστῆς τῆς *camera fiscal* στὸν Χάνδακα.

Νικόλαος Τζαγκαρόπουλος, νοτάριος

Ἀντίγραφο, ἐπικυρωμένο, ἀπὸ τὸ φ. 33 τῆς 1ης *Mare C* τῆς *camera fiscal*, στὸν Χάνδακα. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ κάτω μέ-
ρος τοῦ φ. 1r σφραγίδα, προστυπωμένη μὲ κερὶ σὲ ρομβοειδὲς χαρτί, μὲ παράσταση
τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου· κυκλοτερῶς ἡ ἐπιγραφή: *LVDOVICVS*
MEMO DVX CRETAE. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Βενετήα*.

Βλ. καὶ ἔγγρ. ἀρ. Σ 27, 57, 58.

57**Ἐξοφλητικὲς ἀποδείξεις**

1569, 1571 ~ 1586, 23 Μαρτίου

1569, 1571

Ἀποδείξεις πληρωμῆς ἀπὸ τὸν Δανιήλ, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, στὸ δημόσιο
ταμεῖο (*camera fiscal*), στὸν Χάνδακα, τοῦ δοσίματος (*datio*) τῶν 77 ὑπερπύ-
ρων ποὺ ἀφορᾷ τοὺς βιλλάνους τοῦ μοναστηριοῦ.

Μιχελῆς Σβηρός, ἀναπληρωτῆς Καγκελλάριος τῆς *camera fiscal*

Βεβαίωση τοῦ δούκα τῆς Κρήτης

1586, 23 Μαρτίου

Ὁ Ludovicus Memo, δούκας τῆς Κρήτης, βεβαιώνει ὅτι ὁ Μιχελῆς Σβηρός
εἶναι ἀναπληρωτῆς Καγκελλάριος τῆς *camera fiscal* [στὸν Χάνδακα].

Ἐμμανουήλ Κασσιμάτης, δουκικὸς Καγκελλάριος, ἀναπληρωτῆς νοτάριος

Ἀντίγραφο, ἐπικυρωμένο, ἀπὸ τὸ φ. 305 τῆς 4ης *Mare G* τῆς *camera fiscal* στὸν Χάνδακα. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ κάτω μέ-
ρος, σφραγίδα, προστυπωμένη σὲ ρομβοειδὲς χαρτί, μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέ-
οντος τοῦ ἁγίου Μάρκου· κυκλοτερῶς δυσδιάκριτη ἐπιγραφή μὲ τὸ ὄνομα τοῦ δούκα
Κρήτης [Lodovico Memo].

Βλ. καὶ ἔγγρ. ἀρ. Σ 27, 56, 58.

58

Ἐξοφλητικὲς ἀποδείξεις

1556, 1557, 1558, 1559 ~ 1586

1556-1559

Ἀποδείξεις πληρωμῆς ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Στύλου Girolamo Sagredo καὶ Stefano Arzento στὸ δημόσιο ταμεῖο (*camera fiscal*), στὸν Χάνδακα, τοῦ δοσίματος (*datio*) τῶν 77 ὑπερπύρων ποὺ ἀφορᾷ τοὺς βιλλάνους τοῦ μοναστηριοῦ.

Μάρκος Παπαδόπουλος, ἀρχαιοφύλακας (*masser dei libri*)

Βεβαίωση τοῦ δούκα τῆς Κρήτης

1586, 26 Μαρτίου

Ὁ Ludovicus Memo, δούκας τῆς Κρήτης, βεβαιώνει ὅτι ὁ Μάρκος Παπαδόπουλος εἶναι ἀρχαιοφύλακας.

Ἐμμανουήλ Κασιμάτης, δουκικὸς Καγκελλάριος, ἀναπληρωτὴς νοτάριος

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 567 τῆς 4ης *Mare D* τῆς *camera fiscal* στὸν Χάνδακα. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ κάτω μέρος, σφραγίδα, προστυπωμένη μὲ κερί σὲ ρομβοειδὲς χαρτί, μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου· κυκλοτερῶς ἡ ἐπιγραφή: *LVDOVICUS MEMO DVX CRETAE*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *διάφορα γράμματα φράγγικα*.

Βλ. καὶ ἔγγρ. ἀρ. Σ 27, 56, 57.

59

Γενικὸ πληρεξούσιο

1582, 12 Ἰουλίου/1584, 3 Μαρτίου ~ 1587, 10 Ἰανουαρίου

1582 (,αφβ'), 12 (ιβ') Ἰουλίου

Ἀκαράνου (Ἀγκαράνου) Σκορδαλού, «ντεστρέτο Χανίων»

Ἡ *μαντόνα* Γιακωβίνα Βεργεροπούλα, θυγατέρα τοῦ ποτὲ εὐγενοῦς *μισερ* Μπερναρδῆ, σύζυγος τοῦ *μισερ* Μανιοῦ (*γηνι του μισερ Μανιό*) Στανίλα, ἀπὸ τὰ Χανιά, ὀρίζει γενικὸ ἐπίτροπο τὸν ἄνδρα τῆς, γιὰ νὰ τὴν ἐκπροσωπεῖ σὲ ὅλες τῆς τις ὑποθέσεις, εἰδικότερα στὴ διαφορά τῆς μὲ τὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου ποὺ ἀφορᾷ τὰ ἀμπέλια καὶ τὰ χωράφια στὴ Γρὰ Λιγιά. Ὁ Στανίλας, μὲ βάση τὸ

πληρεξούσιο, μπορεί νὰ τὴν ἐκπροσωπεῖ ἐνώπιον ὅλων τῶν ἀρχῶν τόσο τῶν Χανίων ὅσο καὶ τοῦ Κάστρου.

Μάρτυρες: Λέος Μουσοῦρος, λεγόμενος Ροκέλης, καὶ Ἰωάννης Βατζάκης, λεγόμενος Πρωτοκυνηγός.

Μιχαὴλ Φασούλας, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Βεβαίωση τῆς τοπικῆς διοίκησης

1584, 3 Μαρτίου

Ἡ τοπικὴ διοίκηση (*reggimento*) Χανίων βεβαιώνει τὴν ιδιότητα καὶ τὸ γνήσιο τῆς ὑπογραφῆς τοῦ νοταρίου Μιχαὴλ Φασούλα.

*Zuan(n)e Ganzo, βοηθὸς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας
Τζώρτζης Καψάλης, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας*

1587 (β. ἔ. 1586), 10 Ἰανουαρίου

Κατατέθηκε [στὸ δικαστήριον] ἀπὸ τὸν Μανέα (*Manea*) Στανίλα, ἀντίδικο τοῦ οἰκονόμου Νεοφύτου Σεδέκα.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλον). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ βεβαίωση τῆς τοπικῆς διοίκησης καὶ οἱ ὑπογραφές τῶν νοταρίων τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριον τοῦ ἴδιου φύλλου σημειώματα: α) *Exemplum*· β) *Locus sigili sancti Marci*.

60

Δικογραφία

1573, 26, 27 Μαΐου/1579, 21, 22, 24 Ἰουλίου/
1583, 1, 21, 25, 27 Φεβρουαρίου ~1588, 26 Ἰουλίου

Ἀπόφαση τῶν συνδίκων

1583 (β. ἔ. 1582), 25 Φεβρουαρίου

Ὁ Zuanne Gritti καὶ ὁ Giulio Garzoni, σύνδικοι [καὶ ἐξεταστές], ἀφοῦ ἄκουσαν στὶς 21 τοῦ τρέχοντος μηνὸς τὰ διάδικα μέρη, μὲ τοὺς *eccellenti* δικηγόρους τους, ἀπὸ τὴ μία μεριὰ τὸν Κίτρο (*Chitro*) Πάτερο καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὴ Μαρούλα, χήρα τοῦ Δανιὴλ Καλαφάτη, ἡ ὁποία ἐκπροσωπεῖ τὰ παιδιά της, ἀπήλλαξαν τὴ Μαρούλα ἀπὸ τὴν ἀπαίτηση τοῦ Πάτερου. Ὁ Πάτερος ἰσχυρίστηκε ὅτι ἡ Μαρούλα δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ ζητᾷ αὐξηση τῆς ἐτήσιας σταθερῆς εισφορᾶς (*uniforme pensione*) γιὰ τὸν τόπο τοῦ δημοσίου ποῦ ἐκεῖνος κρατοῦσε στὴν Ἀνώπολη, ὁ ὁποῖος εἶχε παραχωρηθεῖ στὸν ποτὲ Νικολὸ Καλαφάτη

ώς φέουδο (*datti in feudo*), καθώς τόσο ο ἴδιος ὅσο καὶ οἱ πρόγονοί του ἐπὶ πενήντα χρόνια κατέβαλλαν ἐτήσια σταθερὴ εἰσφορὰ 36 ὑπέρπυρα. Ἡ Μαρούλα κατέθεσε πρὸς ὑπεράσπισή της τὰ ἔγγραφα ποὺ ἀφοροῦν τὸν πλειστηριασμὸ τῶν εἰσοδημάτων τῶν χωραφιών τῆς 5ης Δεκεμβρίου 1516 καὶ τῆς 18ης Φεβρουαρίου 1521 (β. ἔ. 1520), τὸ ἔγγραφο τῆς 10ης Αὐγούστου, σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο βεβαιώνεται ὅτι εἶχε κατακυρωθεῖ ἀπὸ τὸ δημόσιο ὁ τόπος τῆς Ἀνώπολης στὸν ποτὲ Νικολὸ Καλαφάτη, τὴν ἀπόφαση, ἐρήμην τοῦ ἀντιδίκου, τῆς τοπικῆς διοίκησης (*reggimento*) καὶ τοῦ γενικοῦ καπιτάνου Κρήτης τῆς 2ας Νοεμβρίου 1538, καθώς καὶ τὴν ἐπικύρωση τῆς καταδικαστικῆς ἀπόφασης τῆς 22ας Νοεμβρίου.

Ἰάκωβος Δροσάς, βοηθὸς

Νικολὸς Κλάδος, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας, βοηθὸς γραμματέας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν *Sententie* τῶν συνδίκων Zuanne Gritti καὶ Giulio Garzoni. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v. Ἡ ἀπόφαση σώζεται καὶ σὲ δεύτερο ἀντίγραφο. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *Exemplum* β) 4 (ἀρίθμηση). Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Atti seguiti contra Cambus et altri*.

Ἀπόφαση τῶν συνδίκων

1583 (β. ἔ. 1582), 21 Φεβρουαρίου

Οἱ σύνδικοι Zuanne Gritti καὶ Giulio Garzoni, ἀφοῦ ἄκουσαν τὰ διάδικα μέρη μὲ τοὺς *eccellenti* δικηγόρους τους, ἀπὸ τῆς μίας μεριᾶ τὸν Γιώργη Μαμίνου καὶ τὸν Δημήτρη Βερίβο, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἀσκήσει ἔνσταση (*parte appellanti*), καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸν Μανόλη Ρῶσο, κατὰ τοῦ ὁποίου εἶχε ἀσκηθεῖ ἔνσταση (*parte appellata*), ἐπικυρώνουν (*hanno esso atto laudato come bene et legitimamente fatto*) τὴν ἀπόφαση τῆς τοπικῆς διοίκησης, μὲ χρονολογία 21 Ἰουλίου 1579, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία οἱ θέσεις (*capitoli*) ποὺ εἶχε παρουσιάσει ὁ Μανόλης Ρῶσος εἶχαν γίνῃ ἀποδεκτές, ἐνῶ εἶχαν ἀπορριφθεῖ ἐκεῖνες ποὺ εἶχαν παρουσιάσει ἀπὸ τὸν Γιώργη Μαμίνου καὶ τὸν Δημήτρη Βερίβο.

Βοηθὸς γραμματέας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν *Atti* τῶν συνδίκων Zuanne Gritti καὶ Giulio Garzoni. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 2r. Ἡ ἀπόφαση σώζεται καὶ σὲ δεύτερο ἀντίγραφο. Στὴν ἐπάνω δεξιὰ γωνία τοῦ φ. 1r: 5 (ἀρίθμηση). Στὸ φ. 2v ἡ διεύθυνση: *Al molto magnifico signor mio osservatissimo il signor Pantaleon Baroci*, καὶ σημείωμα: *Laudo deli clarissimi sindici deli capituli di misser Manoli Rosso contra alcuni vilani*.

Θέσεις

1579, 21 Ἰουλίου

Θέσεις (*capitoli*) πού παρουσίασε ὁ Μανόλης Ρῶσος, γιὰ νὰ ἀντικρούσει ἐκεῖνες πού εἶχαν παρουσιάσει οἱ χωρικοὶ Γιώργης Μαμίνος καὶ Δημήτρης Βερίβος. Οἱ θέσεις τοῦ Ρῶσου εἶχαν γίνει ἀποδεκτὲς ἀπὸ τὶς ἀρχές, ἀπόντος τοῦ συμβούλου Priuli.

Ὁ Μανόλης Ρῶσος, νόμιμος ἐπίτροπος (*commesso et procurator legitimo*) τῶν καρδινάλιων (*gardenali pretori*) τοῦ Ἑλληνικοῦ Κολλεγίου Ρώμης, ἀπαντᾷ ὡς ἀκολούθως στοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ Δημήτρη Βερίβου καὶ τοῦ Γιώργη Μαμίνου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Βλαχερωνίτισσα, τῆς δικαιοδοσίας (*de raggion*) τῆς ἐπισκοπῆς Κισάμου, οἱ ὁποῖοι ὑποστηρίζουν ὅτι καταβάλλουν γιὰ τὰ χωράφια ἐτήσια σταθερὴ εἰσφορά (*uniforme pensione*):

α) Τὰ χωράφια, σὲ μερικὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔχουν φυτευτεῖ ἀμπέλια, ὑπόκεινται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς ἐντρίτειας· γιὰ ὅλα συνεπῶς τὰ δένδρα πού βρίσκονται μέσα στὰ χωράφια, παλαιὰ καὶ νέα, καταβάλλεται στὸν φεουδάρχη (*cavallier*) τὸ τρίτο τῆς παραγωγῆς.

β) Κάθε φορὰ πού φυτεύονται στὰ χωράφια κηπευτικά, προσφέρονται τὰ συνήθη κανίσκια (*regalie*), ὅπως ἰσχύει στὶς περιπτώσεις τῶν ἐντρίταρικων χωραφιών.

γ) Σύμφωνα μὲ συνήθεια πού ἰσχύει στὴν περιοχὴ τῆς Ἐπισκοπῆς Κισάμου, στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία οἱ χωρικοὶ (*casalioiti*) φυτεύουν ἀμπέλια, οἱ τελευταῖοι ἐξακολουθοῦν νὰ πληρώνουν τὴν εἰσφορά τους σὲ σιτάρι, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴ μακρόχρονη διάρκεια πάκτωσης τῶν χωραφιών, ἕως ὅτου ὁ φεουδάρχης ἐκτιμῇ τὰ ἀμπέλια προκειμένου νὰ ὑποβληθοῦν σὲ καταβολὴ τρίτου. Ὅταν ἐκτιμηθοῦν τὰ ἀμπέλια, ἀφαιρεῖται τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τῆς ἐντρίτειας τοῦ σιταριοῦ καὶ στὴ συνέχεια οἱ χωρικοὶ πληρώνουν τὸ τρίτο τοῦ μούστου (*il terzo del mosto*), σύμφωνα μὲ τὴ συνήθεια.

Μὲ βάση τὰ προαναφερθέντα καὶ τὴν ἐκτίμηση πού ἔχουν διενεργήσει οἱ *deputati ordinarii*, οἱ ἀντίδικοι εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ καταβάλλουν στὸν Ρῶσο τὸ τρίτο τοῦ μούστου, σύμφωνα μὲ τὴν ἀρχαία συνήθεια (*secondo l'antiqua et approbata consuetudine*).

Ἀπόφαση τοῦ *ufficio di petizion*

1573, 26 Μαΐου

Ἀπόφαση τοῦ *ufficio di petizion*: Ὁ Δημήτρης Βερίβος, ἀπὸ τὸ χωριὸ Βλαχερωνίτισσα, ὀφείλει νὰ πληρώσει στὸν κρητικὸ εὐγενὴ Νικολὸ Λιβάρη τὸ ποσὸ τῶν 30 ὑπερπύρων, ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὑπόλοιπου τῆς ὀφειλόμενης ἐντρίτειας τῶν 12 μουζουριῶν, τοῦ ἔτους 1571. Ἡ ἐντρίτεια καταβάλλεται γιὰ τὰ

χωράφια πού κρατᾶ στήν Ἐπισκοπὴ σὲ διάφορες τοποθεσίες, ὑπολογίζοντας 4 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι.

Ἔνσταση

1573, 27 Μαΐου

Ὁ Δημήτρης Βερίβος ζητᾶ προθεσμία μιᾶς «δικάσιμης» ἡμέρας γιὰ νὰ ἀσκήσει ἔνσταση. Ἡ ὑπόθεση παραμένει ἐκκρεμῆς (*si appella dalla soprascritta sentenza per un giorno giuridico, ideo suspendatur*).

Τζώρτζης Μαῖν}δερός

Κλήση μαρτύρων

1579, 22 Ἰουλίου

Ὁ Μανόλης Ρῶσος καλεῖ τοὺς ἀκόλουθους μάρτυρες γιὰ νὰ καταθέσουν στὴ δίκη: Τζώρτζη Λιβάρη τοῦ ποτὲ Νικολοῦ, Τζουάννε Κοντολέο τοῦ ποτὲ Τζώρτζη, Νικόλα Ἀχλάδη, κουράτορα (*curatora*) τοῦ χωριοῦ Βλαχερωνίτισσα, καὶ Θόδωρο Νέγρο Φουντάνη, ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριό.

Βεβαιώσεις ὁμοτῶν

1579, 22 Ἰουλίου

Οἱ ὁμότες (*zuradi*) τοῦ χωριοῦ Βλαχερωνίτισσα βεβαιώνουν ὅτι κάλεσαν τὸν Μαμίνο καὶ τὸν Βερίβο νὰ ἀσκήσουν μέσα σὲ διάστημα τριῶν ἡμερῶν τυχὸν ἐνστάσεις καὶ νὰ καταθέσουν ἀντιρρήσεις καὶ ἐρωτήσεις (*opposizioni et interrogatorii*).

Ἀντιρρήσεις

1579, 24 Ἰουλίου

Ἀντιρρήσεις τοῦ Γιώργη Μαμίνου καὶ τοῦ Δημήτρη Βερίβου πού ἀφοροῦν τοὺς μάρτυρες τοὺς ὁποίους εἶχε καλέσει ὁ Μανόλης Ρῶσος:

α) Ὁ Νικόλας Ἀχλάδης εἶναι γαστάλδος ἢ κουράτορας (*gastaldo sive curatora*) τοῦ Μανόλη Ρῶσου καὶ διαχειρίζεται τὰ εἰσοδήματά του, ἄρα τὸ συμφέρον του εἶναι μὲ τὸ μέρος τοῦ τελευταίου. Ἄλλωστε, εἶχε ἐμφανιστεῖ στὴν πλατεία τῆς πόλης, ὅπου εἶχε βρίσκει καὶ ἀπειλήσει τὸν Δημήτρη Βερίβο, ὅπως θὰ φανεῖ ἀπὸ τὶς μαρτυρικὲς καταθέσεις.

β) Ὁ Θεωδωρὴς Νέγρος Φουντάνης εἶναι ὑπηρέτης τοῦ Μανόλη Ρῶσου καὶ σχεδὸν ζεῖ στὸ ἴδιο μὲ αὐτὸν σπίτι.

Οἱ μάρτυρες πού ὅρισε ὁ Μανόλης Ρῶσος καλοῦνται νὰ ἀπαντήσουν στὶς ἀκόλουθες ἐρωτήσεις: α) ἂν καὶ ἀπὸ ποιὸν γνωρίζουν ὅτι ὑπάρχει διαμάχη μετὰ ἐκείνων καὶ τοῦ Ρῶσου καὶ ποιοὶ εἶναι οἱ λόγοι τῆς διαφορᾶς β) σὲ ποιὸ μέρος βρίσκονται τὰ ἀμπέλια, ποιά εἶναι τὰ σύνορά τους, πόσων μουζουριῶν εἶναι καὶ ποιά εἰσφορὰ καταβάλλεται γι' αὐτά γ) γιὰ ποιὸ λόγο καταβάλλεται ἡ ἐτήσια πληρωμὴ (*pagamento annua*) καὶ γιατί ὅλοι οἱ ἄλλοι χωρικοὶ δὲν

προσφέρουν κρασί· δ) γιατί δὲν εἶχε στὴν περίπτωσή τους ἀυξηθεῖ ἡ ἐτήσια εἰσφορά (*pensione annua*), ὅπως εἶχε γίνῃ στὴν περίπτωση ἄλλων χωραφιών ποὺ ὑπόκεινται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς τρίτου· ε) ἂν, πότε, ἀπὸ ποιὸν καὶ μὲ τὴν παρουσία ποιῶν ἀτόμων εἶχε ἀφαιρεθεῖ σιτάρι ἀπὸ τὰ χωράφια τοῦ Μαρμίνου καὶ τοῦ Βερίβου, ὅπως εἶχε γίνῃ στὴν περίπτωση ἄλλων χωρικῶν ποὺ πληρώνουν ἐντριτεία· ς) ἂν καὶ πῶς γνωρίζουν πόσα μουζούρια καὶ πόσα μοσχάρια ἔχει καθένας τους, καὶ ἂν τὰ διπλὰ χωράφια ὑπόκεινται σὲ ὑποχρέωση καταβολῆς ἐντριτείας ἢ συνεχοῦς ἀπὸ ἐτῶν σταθερῆς εἰσφορᾶς (*continua uniforme pension di tanti anni*)· ζ) τέλος, ἂν εἶναι ὑφιστάμενοι, ὑπηρετές, χρεωφειλέτες, συγγενεῖς ἢ ἐχθροὶ ἐνὸς ἀπὸ τοὺς διαδίκους.

Μάρκος Μονάτσος, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀπόφαση τῆς τοπικῆς διοίκησης 1583 (β. ἔ. 1582), 27 Φεβρουαρίου

Ἡ τοπικὴ διοίκηση Χανίων (*reggimento*), ἀφοῦ ἄκουσε κατ' ἀντιπαράθεση τὰ διάδικα μέρη μὲ τοὺς *eccellenti* δικηγόρους τους, ἀποφασίζει (*ha terminato*) ὅτι ὁ Μανόλης Ρῶσος δὲν μπορεῖ νὰ ὀρίσει ἐπιπρόσθετα ἄλλους μάρτυρες καὶ ἐπιφυλάσσεται νὰ ἀποφανθεῖ ὡς πρὸς τὴν ἔνσταση σχετικὰ μὲ τὴν ἐξαίρεση τῶν μαρτύρων Νικόλα Ἀχλάδη καὶ Θεοδωρῇ Νέγρου.

Ἀπόφαση τῆς τοπικῆς διοίκησης 1583 (β. ἔ. 1582), 1 Φεβρουαρίου

Ἡ τοπικὴ διοίκηση Χανίων (*reggimento*), ἀφοῦ ἄκουσε τὰ διάδικα μέρη, ἀποφασίζει νὰ ἐξεταστοῦν οἱ μάρτυρες μέσα σὲ διάστημα 8 ἡμερῶν.

Zuan' Antonio Ab...

Ἀντίγραφα (ἡ ἀπόφαση τῆς 26ης Μαΐου 1573 εἶναι ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 224 τοῦ βιβλίου τῶν *Sententie* τοῦ *ufficio di petizion*). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 3r-6r. Τὸ κείμενο τῶν θέσεων σώζεται καὶ σὲ δεύτερο ἀντίγραφο. Στὴν ἐπάνω γωνία δεξιὰ τοῦ φ. 3r ὁ ἀριθμὸς 6 καὶ σημείωμα: *Corpia*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Capitoli contra Giorgi Mamino et Dimitri Verivo*.

Χ·Χ·

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο, ἀντίδικο τοῦ Παύλου Τζούγκαρη καὶ στὸ ὄνομα ὅσων εἶναι πληρεξούσιος (*nomine quorum*).

1588, 26 Ἰουλίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Pollani, ἀντίδικο τοῦ Θεοδωρῇ Λαγούδου καὶ τῆς γυναίκας του.

Ἀντίγραφα. Χαρτί (8 φύλλα). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-2r, 3r-6r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 8v σημειώματα: α) *Casi seguidi contra quelli di Cambus, Samona et altri*· β) *Reverendo iconomo di Stillo*.

61

Βεβαίωση *official*

1586, 9 Μαΐου

Ὁ Θόδωρος Σέρβος, *official*, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμό (ἀπόντος τοῦ συμβούλου Oriò) τῆς τοπικῆς διοίκησης: Μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ *misser* Polo Bragadin, εἶχε πάει ἔξω ἀπὸ τὰ χωριὰ Στύλος καὶ Τσικαλαριά καὶ σύμφωνα μὲ τὸ συμβόλαιο τῆς πάκτωσης, συνταγμένο ἀπὸ τὸν νοτάριο Σταμάτη Καλονά, καὶ τὴν ἀκύρωση τῆς ἐνστασης (*taglio dell'appellatio*), κοινοποίησε τὸ διάταγμα (*commandamento*) τῆς 5ης Μαΐου. Μὲ βάση τὸ διάταγμα, ἀπαγορεύονταν στὸν Δημήτρη Μπέρτο, στὴ γυναῖκα τοῦ Λέου Μπέρτου, στὸν Γιάννη Παχουντὴ Μπέρτο καὶ στοὺς ἄλλους συγγενεῖς τους νὰ πειράζουν τὰ χωράφια τοῦ Bragadin στὰ Μεγάλα Χωράφια, μὲ ἐπιβολὴ ποινῆς γιὰ τοὺς παραβάτες δεκαοκτάμηνης ἀγγαρείας μὲ ἀλυσίδες στὰ κάτεργα.

Τζώρτζης Ἀργυρός, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 90 τοῦ 4ου βιβλίου τῶν *Atti* τοῦ Zuan Domenego Cicogna, ρέκτορα Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Il possesso deli tereni del loco chiamato Megala Ghorafia*.

62

Γενικὸ καὶ εἰδικὸ πληρεξούσιο

1586, 3 Ἰουλίου

Πάτμος, μονὴ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου

Ὁ Μακάριος, ἡγούμενος, καὶ οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου ἐξουσιοδοτοῦν τὸν ἱερομόναχο Νεόφυτο [Σεδέκα] νὰ ἐκπροσωπεῖ τὴ μονὴ ἐνώπιον τῶν βενετικῶν ἀρχῶν γιὰ ὅποιαδήποτε ὑπόθεση ἀφορᾷ τὴν περιουσία της στὴν Κρήτη ἢ ἄλλοῦ. Στὴν περίπτωση εἰδικότερα τῆς περιουσίας (*habentia*) τοῦ Στύλου, τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Φωτιάς (*santa Lucia*)

[στὰ Χανιά] καὶ αὐτῆς στὸν Χάνδακα ἐξουσιοδοτεῖται νὰ ὑπερασπίζει μὲ κάθε ἔνδικο μέσο τὰ συμφέροντα τῆς μονῆς ἐναντίον σφετεριστῶν.

Johannes Marino, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας
Ἀντώνιος Γρίκος, φύλακας (*guardiano*), βοηθὸς τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 30 τοῦ 1ου βιβλίου τῶν *Atti* τοῦ Rimondo Gritti, ρέκτορα Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά· στὰ ἑλληνικά ἢ ὑπογραφή τοῦ ἡγουμένου Μακαρίου. Στὸ ἐπάνω μέρος ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Corria*. Στὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 1v κύκλος μὲ τὴν ἔνδειξη: *loco del sigilo di San Zuan Theologo*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Comessione di papa Neoffito, fatagli dalli reverendi padri di san Zuane di Pattino*.

Βλ. περίληψη τοῦ ἐγγράφου: ΜΑΛΤΕΖΟΥ, Ὁ ναὸς τῆς Ἀγίας Φωτιάς, ὁ.π., σ. 127.

Πάκτωση χωραφιῶν

1586, 2 Αὐγούστου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 64.

Πάκτωση χωραφιῶν

1587, 17 Αὐγούστου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 64.

63

Πλειστηριασμός σπιτιοῦ

1587, 8 Ἰουλίου, 3 Σεπτεμβρίου

1587, 8 Ἰουλίου

Οἱ ἀγορανόμοι (*justizieri*) Χανίων ζητοῦν νὰ ἐξοφληθεῖ τὸ ποσὸ ποὺ εἶχε καταβάλει ὁ κρητικὸς εὐγενὴς Δημήτριος Dabassan στὴν Ἑλένα Παπαλιοπουλίνα, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸν λογαριασμὸ ἀνεξόφλητου χρέους (*partide*), καταχωρισμένου στὸ φ. 16 τοῦ 147ου τετραδίου ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio* τους. Τὰ ἔσοδα ἀπὸ τὴν ἐνοικίαση τοῦ ἀκινήτου τῆς Παπαλιοπουλίνας δὲν ἐπαρκοῦν γιὰ τὴν ἐξόφληση τοῦ χρέους τῆς πρὸς τὸν Δημήτριο, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὴν ἐκτίμηση τοῦ Ἀντωνίου Dapesaro, τακτικοῦ *deputato* τῆς πόλης [Χανίων]. Ἀποφασίζεται, λοιπόν, νὰ τεθεῖ σὲ πλειστηριασμὸ ἓνα σπίτι, κατώγειο

καὶ ἀνώγειο (*a pe rian et in soler*), στὴ συνοικία τοῦ Σωτήρα, ἐλεύθερο ἀπὸ κάθε βάρος καὶ μὲ ὅλα τὰ δικαιώματα ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ αὐτό. Τὸ ἀκίνητο συνορεύει ἀνατολικά μὲ σπίτια τοῦ παπα-Λέου Χαμέτη, δυτικά μὲ ἄλλο σπίτι τοῦ Χαμέτη, βόρεια μὲ τὰ σπίτια τῶν παιδιῶν τοῦ ποτὲ Ἀντωνίου Παλαιόκαππα καὶ νότια μὲ τὸν δημόσιο δρόμο. Ὁ πλειοδότης ὀφείλει νὰ καταθέσει τὸ πλειστηρίασμα στὸ *officio* σὲ διάστημα ἑνὸς μήνα, μὲ ἐπιβολὴ τῶν συνηθισμένων σὲ ἀντίθετη περίπτωσι κυρώσεων.

Ἡ διακήρυξη κοινοποιήθηκε προφορικά (*dato per voce*) στὶς 9, 23, 25 Ἰουλίου καὶ στὶς 9, 14, 24 Αὐγούστου.

Τζώρτζης Ἀργυρός, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Κατακύρωση

1587, 3 Σεπτεμβρίου

Ἡ τοπικὴ διοίκηση (*reggimento*) Χανίων κατακυρώνει τὸ σπίτι στὸν κρητικὸ εὐγενὴ Δημήτριο Dabassan ἀντὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 1.750 ὑπερπύρων.

Zuan' Antonio Ab..., ἀναπληρωτὴς ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφα ἀπὸ τὸ φ. 11 τοῦ βιβλίου τῶν *Cetole* τοῦ Rimondo Gritti, ρέκτορα Χανίων, καὶ ἀπὸ τὸ φ. 239 τοῦ 2ου βιβλίου τῶν *Chiamori* τοῦ Zuan Domenego Ciconna, πρώην ρέκτορα Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά.

64

Πακτώσεις χωραφιῶν

1578, 25 Δεκεμβρίου/1586, 2 Αὐγούστου/1587, 17 Αὐγούστου

A)

1586 (αφψ'), 2 (β') Αὐγούστου

Ὁ ἱερομόναχος κὺρ Νεόφυτος [Σεδέκας], ἐπίτροπος (*περκουλαδόρος*) τῆς μονῆς τοῦ Μεγάλου Θεολόγου τῆς Πάτμου, σύμφωνα μὲ ἐξουσιοδότηση καταχωρισμένη στὸ βιβλίο τῶν Πράξεων τοῦ «ἀφέντη ρετούρη» [Χανίων] Rimondo Gritti [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 63], πακτώνει γιὰ μία τριετία στὸν κὺρ Γεώργη Γληγόρη χωράφια 5 μουζουριῶν στὸν Ἀχλαδόλακκο. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο τὸν Ἰούλιο («δεύτερο Ἰούλιο»), στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ, 5 μουζούρια σιτάρι καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης ἀπὸ τὶς τρεῖς ὀφειλόμενες δόσεις τὸ 1587. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, θὰ καταβάλλει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ πώ-

λησής του στη Χώρα τῶν Χανιῶν κατὰ τὸν μῆνα Αὐγούστο. Ὁ πακτωτής εἶναι, ἀκόμη, ὑποχρεωμένος νὰ παρέχει στὸν οἰκονόμο ἐργασίες ὀργώματος (ζεργα-
ρές) κατὰ τὴν τάξη.

Μάρτυρες: κύρ Ἰωάννης Παχουντής καὶ κύρ Ἰωάννης Πάτερος Πιταρο-
γιάννης.

Σταμάτης Καλονάς, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Μιχαὴλ Γρυπάρης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

B) 1587 (,αφπζ'), 17 (ιζ') Αὐγούστου

Ὁ ἱερομόναχος κύρ Νεόφυτος Σεδέκας, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Γιάννη Τζούγκαρη, λεγόμενο Πουλή, ἀπὸ τὸ χωριὸ Σα-
μωνάς, χωράφια 9 μουζουριῶν, τὰ ὁποῖα εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ Λέος
Τζούγκαρης, λεγόμενος Μυλολές, ὁ ὁποῖος κατέβαλλε στὸ μοναστήρι 7½ μου-
ζούρια σιτάρι. Ὁ πακτωτής ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο τὸν Ἰούλιο («δεύ-
τερο Ἰούλιο») στοὺς ἐντριτάρους τοῦ μοναστηριοῦ 9 μουζούρια σιτάρι καλῆς
ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης ἀπὸ τίς πέντε ὀφειλόμενες
δόσεις τὸ 1588. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τίς δόσεις, θὰ καταβάλλει τὸ ἀντίτιμο τῆς
ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ πώλησής του στὴ Χώρα
τῶν Χανιῶν κατὰ τὸν μῆνα Αὐγούστο.

Μάρτυρες: Νικολὸς Σαράντος τοῦ ποτὲ Μανόλη καὶ Μανόλης Λεντάκης
Σφακιανός.

Σταμάτης Καλονάς, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Μιχαὴλ Γρυπάρης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Γ) 1578 (,αφζη' [sic]), 25 (κε') Δεκεμβρίου
Στύλος

Ὁ ἱερομόναχος κύρ Μακάριος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει στὸν
Γιώργη Σκορδίλη καὶ στὸν Μανόλη Τρουλλινὸ Κοβέο τὰ χέρσα χωράφια, στὸν
Πόρο τῶν Φαραγγιῶν, *οπον τὴν ζερβὶ μερέα απον το Σκαλὶ εος τὴν Γερακίστραν*.
Συμφωνεῖται οἱ πακτωτὲς νὰ σπεύρουν στὰ χωράφια ὅποιο καρπὸ θέλουν, χωρὶς
νὰ «δίδουν πλερομί» τὸν πρῶτο χρόνο. Στὴ συνέχεια θὰ καταβάλλουν κάθε
Ἰούλιο («δεύτερο Ἰούλιο») στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ τὴν ἐντριτεία, ἀφοῦ
προηγουμένως ἐκτιμηθεῖ ἡ ἀξία τῶν χωραφιῶν.

Μάρτυρες: Σταμάτης Καλονάς τοῦ ποτὲ Νικόλα, Νικόλας Σέρβος καὶ Μα-
νόλης Λεντάκης Σφακιανός.

Μιχαὴλ Γρυπάρης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Τρία αντίγραφα (δίφυλλα):

Α) Αντίγραφο από τις δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Σταμάτη Καλονᾶ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *ufficio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r τοῦ πρώτου διφύλλου στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημείωμα: 1586, *adi 2 agosto, Giorgi Gligori affita terreni ston Aghladolaco di raggion del monastero per anni cinque. Acladolaco.*

Β) Αντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Σταμάτη Καλονᾶ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *ufficio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r τοῦ δευτέρου διφύλλου στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Samona. 1587, 17 agosto, Ianni Zungari, detto Puli, del casal Samona, affita per anni 5 terreni del monastero che teneva Leo Zuncari per misure 7½ et lui le affita hora per misure 9.* Στὴν ἐπάνω γωνία δεξιά: 20 (ἀρίθμηση).

Γ) Αντίγραφο ἀπὸ τις δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Μανόλη Μπούρλου, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *ufficio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r τοῦ τρίτου διφύλλου στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημείωμα: 1578, *adi 25 dicembre, Giorgi Scordhili, Manoli Trulino Coveo affitano terreni del monastero.* Στὴν ἐπάνω γωνία δεξιά: 23 (ἀρίθμηση). Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *ι* πακτοσά του Γεόργγη Γλιγόρι δια τον Αχλαδόλακο· β) σύγχρονη γραφή (1580)· γ) σύγχρονη γραφή 408 (ἀρίθμηση)· δ) σύγχρονη γραφή Πάτμος· ε) σύγχρονη γραφή Μισθωτήρια τοῦ ἐν Κρήτη μετοχίου τοῦ Στύλου.

65

Ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξη

1588 (β. ἔ. 1587), 14 Φεβρουαρίου

Ἀπόδειξη πληρωμῆς ἀπὸ τὸν ἱερομόναχο Νεόφυτο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, στὸ δημόσιο ταμεῖο 25 ὑπερπύρων γιὰ τὴν ἀγορὰ τοῦ βοδιοῦ [ποὺ προσφέρει τὸ μοναστήρι κάθε χρόνο στὴ γιορτὴ τῆς Τσικνοπέμπτης].

Ζαχαρίας Κίνναμος, ταμίας (quadermier fiscal)

Ἀντίγραφο ἀπὸ τό «τρέχον» (*corrente*) *Giornale*, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὴν *camera fiscal* Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 45, 48, 50.

66

Συμβιβασμός

1588 (αφπη'), 1 'Ιουλίου

Ὁ κύρ Μάνος Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Νικόλα, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, εἶχε πούλησει μερίδιο ἀπὸ τὸ λινοβροχεῖο ποὺ εἶχε ἀπὸ τὸν πατέρα του στὸν κύρ Ἰωάννη Κό<ν>τη τοῦ ποτὲ Γιώργη ἀντὶ 500 ὑπερπύρων, σύμφωνα μὲ τὸ συμβόλαιο τῆς 15ης Φεβρουαρίου 1588 (β. ἔ. 1587), καταχωρισμένο στὶς πράξεις τοῦ νοταρίου Σταμάτη Καλονᾶ. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ἱερομόναχος Νεόφυτος Σεδέκας, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, ἐκπροσωπώντας τὸ μοναστήρι (*ος προσοπο του μοναστηρίου*), εἶχε σκοπὸ νὰ ἐναντιωθεῖ στὴν πώληση *κατὰ τὴν φορμαν τον γονικον*, τὰ δύο μέρη, γιὰ νὰ ἀποφύγουν τὰ ἔξοδα ἐπίλυσης μὲ ἔνδικα μέσα τῆς διαφορᾶς, συμβιβάζονται ὡς ἑξῆς: Στὸν Ἰωάννη Κόντη, ὁ ὁποῖος παραιτεῖται τῶν δικαιωμάτων ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ τὸ λινοβροχεῖο, ἐπιστρέφεται τὸ ποσὸ τῶν 500 ὑπερπύρων ποὺ εἶχε δώσει στὸν Μάνο Τζούγκαρη, καὶ τὸ λινοβροχεῖο περιέρχεται *ιστα χερια του ηκονομου οσ πραμα του μοναστηριου*. Ὁ οἰκονόμος θὰ προβεῖ στὴ δημόσια προσφώνηση τοῦ συμφωνητικοῦ (*να τό βαλι ο ηκονομος ιτζι στριδες κατα τὴν φορμα τόν ἡνστρουμεντον*).

Μάρτυρες: κύρ Ἀθανάσιος Νταμίγος τοῦ κύρ Γεωργίλου καὶ κύρ Γιάννης Ἀσπρέας τοῦ ποτὲ Μανόλη Ἀβάτου. Παρὼν ὁ πωλητὴς Μάνος Τζούγκαρης.

Μιχαὴλ Γρυπάρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Σταμάτη Καλονᾶ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* τῆς [μεΐζονος] Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *† ι γραφί του Μαμαγεόργη, οπου επουλισεν το λινοβροχίον τιν παρτιν του του μοναστηριου*· β) πράξεις ἀριθμητικῆς.

Πάκτωση χωραφιῶν

1588, 11 Ὀκτωβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 222.

Πάκτωση χωραφιών

1588, 15 Ὀκτωβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 260.

67

Πάκτωση χωραφιών

1588 (αφη'), 21 (κα') Νοεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος κύρ Νεόφυτος Σεδέκας, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Δημήτρη Μπέρτο τοῦ ποτὲ Θεοδωρῆ χωράφια 30 μουζουριῶν στὰ Μεγάλα Χωράφια, τὰ ὁποῖα εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ πατέρας του (*ο κιρός του*). Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο τὸν Ἰούλιο (δεύτερο Ἰούλιο) στοὺς ἐντριταρέους, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ, 30 μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες δόσεις τὸ 1589. Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦνται ὁλόκληρες οἱ δόσεις, θὰ εἰσπράττεται τὸ ἀντίτιμο τῆς ποσότητος τοῦ σιταριοῦ ποὺ ὑπολείπεται μὲ βάση τὴν τιμὴ στὴν ὁποία θὰ πουλοῦν τὸ ἄλλο τους σιτάρι οἱ ἐντριτάροι (*οτι λιφτι να το πλερονι, καθος ήθέλασιν πουλίσι και τιν αλι εντριτίαν η ανογεγραμενι ντριταρι*). Ἐπίσης, ὁ πακτωτὴς ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ παρέχει στὸν οἰκονόμο ἐργασίες ὀργώματος καὶ θερισμοῦ κατὰ τὸ σύνηθες (*τζι ζευγαρες του ηκονομο και τζι θερισταδες του κατα το σινιθι*).

Μάρτυρες: Μιχάλης Γαβαλάς, γιὸς τοῦ Καλογερουμότη, καὶ Θεωδωρῆς Κυνηγός, λεγόμενος Τζόρλος.

Σταμάτης Καλονάς, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Μιχαήλ Γρυπάρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Σταμάτη Καλονᾶ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *ufficio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημείωμα: *1588, 21 novembre Dimitri Berto quondam Todoro affita terreni del monastero per anni cinque*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Μεγάλα Χωράφια, πακτοσια του Διμιτρη δια τα Μεγάλα Χωράφια*.

68

Ἐξοφλητική ὁμολογία

1589, 6 Σεπτεμβρίου

Ὁ Ἀθανάσιος Ράλλης ὁμολογεῖ ὅτι ἔλαβε ἀπὸ τὸν παπα-Νεόφυτο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, 150 ὑπέρπυρα, γιὰ τὸν φόρο (*tanso*) τοῦ ἔτους 1584. Τὸ ποσὸ τὸ κατέθεσε ὁ ταμίας τοῦ *Estimo*, ἐφαρμόζοντας τὸ διάταγμα τοῦ γενικοῦ προνοητῆ Grimanì.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *† ομολογον τῆς πλερομῆς τοῦ τάνσου τῶν 1584.*

69

Πακτώσεις χωραφιῶν

1580, 1 Μαρτίου/1582, 20 Αὐγούστου/1589, 12 Ἰανουαρίου, 1 Ὀκτωβρίου

1580, 1 Μαρτίου

Πάκτωση χωραφιῶν στὸν Γιάννη Τρουλλινό [μετάφραση ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 52].

1582, 20 Αὐγούστου

Ὁ ἱερομόναχος Ἰωνάς, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Γιάννη Παχου<v>τὴ χωράφια 55 μουζουριῶν στὸν Ἀζογυρέα καὶ στὸν Τζάκο. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στοὺς ἐντριτάρους τοῦ μοναστηριοῦ 55 μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1583. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις ἐμπρόθεσμα, θὰ καταβάλλει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ πὺ θὰ πουλιέται τὸ σιτάρι στὰ Χανιά κατὰ τὸν μῆνα Αὐγούστο.

Μάρτυρες: μαστρο-Γιάννης Λινίδης καὶ Μιχάλης Γαβαλὰς τοῦ Καλογέρου.

1589 (β. ἔ. 1588), 12 Ἰανουαρίου

Ὁ ἱερομόναχος Νεόφυτος Σεδέκας, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία χωράφια 49 μουζουριῶν στὸν Ἀζογυρέα καὶ στὸν Τζάκο στὸν Γιάννη Τρουλλινό, λεγόμενον Παχου<v>τὴ, ὁ ὁποῖος τὰ εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν

ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ, στὸν ἐκάστοτε ἐντριτάρο, 49 μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες δόσεις τὸ 1589. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, θὰ καταβάλλει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται τὸ σιτάρι στὰ Χανιά κατὰ τὸν μῆνα Αὐγousto. Εἶναι ἐπίσης ὑποχρεωμένος νὰ παρέχει στὸν οἰκονόμο τὶς συνήθεις ἐργασίες ὀργώματος καὶ θερισμοῦ (*ζευγαρὲς καὶ θερισμούς*).

Μάρτυρες: Θε<ο>τόκης Τσιναρέας καὶ Γιάννης Στρεβλιώτης, λεγόμενος Καγιάννης.

Κωνσταντῖνος Μουδάτσος, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τῆς τοπικῆς διοίκησης

1589, 1 Ὀκτωβρίου

Χανιά

Ἡ τοπικὴ διοίκηση (*reggimento*) Χανίων βεβαιώνει ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος Μουδάτσος εἶναι νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας.

Ἰάκωβος Δροσάς, βοηθὸς τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο, ἐπικυρωμένα, μεταφρασμένα ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά, ἀπὸ τὸ βιβλίον καὶ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Σταμάτη Καλονᾶ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* [τῆς Καγκελλαρίας] Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v. Στὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 1v σφραγίδα, προστυπωμένη μὲ κερί σὲ ρομβοειδὲς χαρτί, μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου.

70

Ἀποδείξεις πληρωμῆς

1590 (β. ἔ. 1589), 28, 29 Ἰανουαρίου

Ἀποδείξεις πληρωμῆς 1.050 ὑπερπύρων (635 καὶ 415) στὸ δημόσιο ταμεῖο (*camera fiscal*) «διὰ τὴν φάμπρικαν» τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου τῆς Πάτμου *overo posession de Stillo*.

Νικολὸς Μαντακάρης, ἀναπληρωτῆς Καγκελλάριος

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ *zornaletto dell'Estimo* ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὴν *camera fiscal* τῆς πόλης [Χανίων]. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *† η κόπια τῆς κάμερας οπου εδοσαμεν ὑπέρπυρα χίλια πενήντα.*

71

Πακτώσεις χωραφιών

1590, 25 Μαρτίου

Ὁ ἱερομόναχος <N>αθανάηλ, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Γαβρίλη Φούμη Στοματαρέα χωράφια 6 μουζουριῶν στὰ Κουντουροραμιὰ καὶ ἄλλα 6 μουζουριῶν στὴ Μέσα Λίμνη. Ἐὰν διαπιστωθεῖ ὅτι τὰ χωράφια εἶναι περισσότερων μουζουριῶν, ἢ ἐπὶ πλεόν γῆ ἀνήκει στὸν οἰκονόμο, ὁ ὁποῖος θὰ τὴν πακτώσει σὲ ὅποιον θέλει. Ὁ Φούμης ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ στὸ μοναστήρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες δόσεις τὸ 1590. Εἶναι ἀκόμη ὑποχρεωμένος νὰ προσφέρει στὸ μοναστήρι δύο «νομία», δηλαδὴ δύο ζῶα (*ιγου διο οζα*), στὶς 8 Μαΐου καὶ στὶς 26 Σεπτεμβρίου, ἡμέρες τῶν πανηγύρεων τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, μαζί μὲ 20 λίτρες τυρὶ καὶ 10 λίτρες μυζήθρα. Στὴν περίπτωση μὴ πληρωμῆς τῆς ἐντριτείας, τῶν νομίων καὶ τῆς τυρομυζήθρας ἢ πάκτωση θὰ θεωρεῖται ἄκυρη.

Ἀκολουθεῖ κατάλογος ὀνομάτων καὶ ἄλλων πακτωτῶν («πακτωσιάρων») μὲ τὶς ἀντίστοιχες ὑποχρεώσεις τους πρὸς τὸ μοναστήρι:

Ὁ Πέρος Μπουμπάρδος γιὰ τὰ χωράφια 4 καὶ 3 μουζουριῶν στοῦ Κουκουβᾶ καὶ 2 μουζουριῶν στὸ Καμαράκι ὀφείλει νὰ παραδίδει στὸ μοναστήρι [ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀντίστοιχη ποσότητα σιταριοῦ] κάθε χρόνο 20 λίτρες τυρὶ καὶ 10 λίτρες μυζήθρα.

Ὁ Σταμάτης Κατζομάτος γιὰ τὰ χωράφια 7 μουζουριῶν στοῦ Κουδουβᾶ [Κουκουβᾶ;] καὶ 2 μουζουριῶν στὸ Καμαράκι ὀφείλει νὰ παραδίδει στὸ μοναστήρι [ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀντίστοιχη ποσότητα σιταριοῦ] κάθε χρόνο 20 λίτρες τυρὶ καὶ 10 λίτρες μυζήθρα.

Ὁ Γαβρίλης Μπρίλος γιὰ τὰ χωράφια 5 μουζουριῶν στοῦ Κουβαβᾶ [Κουκουβᾶ;] καὶ 6 μουζουριῶν στὶς Χορκότρες ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὸ μοναστήρι [ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀντίστοιχη ποσότητα σιταριοῦ] 20 λίτρες τυρὶ, 10 λίτρες μυζήθρα καὶ ἓνα ζῶο.

Ὁ Λέος Φούμης Μπάλος γιὰ τὰ χωράφια 6 μουζουριῶν στὶς Χορκότρες [ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὸ μοναστήρι τὴν ἀντίστοιχη ποσότητα σιταριοῦ].

Ὁ Γιάννης Μπαλογιάννης, γιὸς τοῦ Λέου Φούμη Μπάλου, γιὰ τὰ χωράφια 4 μουζουριῶν στοῦ Κακαβᾶ [Κουκουβᾶ;] ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὸ

μοναστήρι [ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀντίστοιχη ποσότητα σιταριοῦ] 20 λίτρες τυρί, 10 λίτρες μυζήθρα καὶ ἓνα ζῶο.

Ὁ Μιχάλης Φούμης Κατζιμπιδὸς γιὰ τὰ χωράφια 4 μουζουριῶν στὶς Χορκότες [ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὸ μοναστήρι τὴν ἀντίστοιχη ποσότητα σιταριοῦ].

Μάρτυρες: μαστρο-Θόδωρος Βαρὺς καὶ Γιάννης Δημητρόπουλος.

Ἀντίγραφο ἀντιγράφου, μεταφρασμένο: *κοπια απο αλι μια, καθος στεκι απο φραν-κικι ις ρομεικι ... τραντουρισμενι από ρομεικο* [διαγραμμ. φρανκικο] *ισ φρανκικο* [διαγραμμ. ρομεικο] ἀπὸ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Σταμάτη Καλονᾶ, νοταρίου βασιλικῆς ἐξουσίας (*ιμπεριαλε*), ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* τῆς [μεῖζονος] Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *† κόπεια τῆς πακτοσᾶς τῶν Μπαληανῶ.*

Πάκτωση χωραφιῶν

1590, 3 Σεπτεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 614.

Ἀναγνώριση χρέους

1591, 19 Φεβρουαρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 101.

72

Πακτώσεις χωραφιῶν

1579, 16 Μαΐου/1591, 30 Ἰουνίου

1579 (αφοθ'), 16 Μαΐου

Ὁ παπα-Λεόντιος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Δημήτρη Μπερέτο Μουντὰ χωράφια 4½ μουζουριῶν στὸν Μπρινέα, στὰ Μεγάλα Χωράφια. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στοὺς ἐκάστοτε ἐντρίταρους (*τον εντριταρο απου θελασιν ιστε*) τοῦ μοναστηριοῦ τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1579. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ κατασχέσει τὰ ὑπάρχοντά του καὶ θὰ εἰσπράξει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου

σιταριοῦ στήν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται στὴ Χώρα τῶν Χανίων τὸν μῆνα Σεπτέμβριο.

Μάρτυρες: Θεοδωρὴς Κυνηγὸς καὶ Σταμάτης Λαγονάρης.

Σταμάτης Καλονάς, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

1591 (,αφ'α'), 30 Ἰουνίου

Ὁ ἱερομόναχος <N>αθανάηλ, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Δημήτρη Μπερέτο Μουντὰ χωράφια 4½ μουζουριῶν στὸν Πρινέα. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στοὺς ἐντριταρέους τοῦ μοναστηριοῦ τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες δόσεις τὸ 1592. Τὰ χωράφια παραχωροῦνται μὲ δικαίωμα βοσκῆς («σύβοσκα»).

Μάρτυρες: Θεοδωρὴς Κυνηγὸς, λεγόμενος Τζόρλος, καὶ Μιχελὴς Τρουλινός, λεγόμενος Πελελός.

Σταμάτης Καλονάς, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, νοτάριος καὶ *terminista* τῆς Καγκελλαρίας

Δύο ἀντίγραφα καὶ ἰταλικὴ μετάφραση:

Α) Ἀντίγραφα ἀπὸ τὸ βιβλίον τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Σταμάτη Καλονᾶ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio della massaria* τῆς [μεϊζονος] Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου καὶ *terminista* τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριον τοῦ φ. 1v σημείωμα: *Incontratta*. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *του Διμιτρη Μουντα*· β) *1579 καὶ 1591*.

Β) Ἀντίγραφο τῆς πρώτης πάκτωσης (1579) σὲ ἰταλικὴ μετάφραση σώζεται καὶ σὲ λυτὸ ἔγγραφο μὲ ὑπογραφή τοῦ Μιχαήλ Κλαδούρη, νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας.

Γ) Ἀντίγραφα μεταφρασμένα ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 614].

73

Ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξη

1592 (β. ἔ. 1591), 17 Φεβρουαρίου

Ὁ Λεωνίν (*Lionin*) Στρατηγός, ἀναπληρωτὴς μετρητῆς (*contador*) τοῦ δημοσίου ταμείου (*camera fiscal* [Χανίων]), βεβαιώνει ὅτι ἔλαβε ἀπὸ τὸν <N>αθανάηλ, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, τὸν φόρο (*tansso*) τῶν 600 ὑπερπύρων ποὺ ἀφορᾷ τὴ βρύση (*fontana*).

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: 1591 (β. ξ.) Φεβρουαρίου 17. Ὁμολογία ντε ριτζέβερε διὰ τὰ τορνέσια ποὺ ἐδώκαμεν εἰς τὴν βρήσιν τῆς Χώρας, ὅταν ἐβάλασιν μέσα τὸ νερό, ὑπέρπυρα 600.

Πάκτωση χωραφιῶν

1592, 15 Ἀπριλίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 78.

Πάκτωση χωραφιῶν

1592, 14 Μαΐου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 241.

74

Πάκτωση χωραφιῶν

1592 (αφ'β'), 16 (ις') Ἰουλίου

Ὁ ἱερομόναχος <Να>θανάηλ, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Κώστα Φούμη Βεκόπουλο, ἀπὸ τὸ χωριὸ Μαλάξα, τὰ χωράφια 31¼ μουζουριῶν, τὰ ὅποια εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα. Τὰ χωράφια βρίσκονται στὸν Τζιλιπῆ, στὸ Μαυροδέτι (15 μουζουριῶν) καὶ στὴ Μαλάξα (16¼ μουζουριῶν). Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο τὸν Ἰούλιο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ 31¼ μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1593, *κατὰ τὴν ταξιν καὶ σινιθι τοῦ τοποῦ*.

Μάρτυρες: Ἰωάννης Ἀσπρέας, λεγόμενος Ἄβατος, τοῦ ποτὲ Μανόλη καὶ Γιάννης Λεντάκης τοῦ ποτὲ Λέου.

Σταμάτης Καλονάς, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Τζώρτζης Καψάλης, ἀναπληρωτὴς ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο καὶ ἰταλικὴ μετάφραση:

Α) Ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Σταμάτη Καλονά, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* τῆς μεΐζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ ἀρχαιοφύλακα τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ

φ. 2ν σημειώματα: α) *Megala Chora*· β) *Afitason di Costa Vachi, terreni Xerocambo*· γ) τοῦ *Βεκόκοστα*· δ) 1592· ε) διαγραμμ. οἱ λέξεις *Coppia dallo libro dell.*

Β) Μετάφραση ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά (*tradota da greco in franco come sta et iacet*), μὲ τὴν ὑπογραφή τοῦ Τζώρτζη Μουάτσου, ἀναπληρωτῆ ἀρχαιοφύλακα τῆς Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r.

Καταγγελία

1592, 2 Αὐγούστου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 101.

Ἀπόφαση τῆς τοπικῆς διοίκησης Χανίων

1593, 16 Ἰανουαρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 178.

Ἐκτίμηση χωραφιοῦ

1593, 21 Ἀπριλίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 394.

Ὅρισμοὶ ἀξιωματούχων Χανίων, Σελίνου καὶ Ἀποκορώνου

1593, 14, 26 Ἰουλίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 83.

75

Πάκτωση χωραφίων

1594 (αφ'δ'), 11 (ια') Μαρτίου

Ὁ ἱερομόναχος κὺρ Νεκτάριος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Ἰωάννη Πάτερο, λεγόμενο Κουτζουνάδα, χωράφια 7 μουζουριῶν (2½ μουζούρια στὰ Κεντριά καὶ 4 μουζούρια στοὺς Κάμπους, στὰ σώχωρα). Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὸ μοναστήρι 7 μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1595.

Ἀκόμη, ὁ ἴδιος ἱερομόναχος πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Μανόλη Πάτερο Μαυρατζάκη χωράφια 5 μουζουριῶν στὰ Κεντριά καὶ *απανο ιστο χοριον*. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὸ μοναστήρι 5 μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες δόσεις τὸ 1594.

Ἀκόμη, ὁ ἴδιος ἱερομόναχος πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν καπετάνιο (*καπεταγνο*) Λέο Πάτερο, ἀπὸ τοὺς Κάμπους, χωράφια 12 μουζουριῶν (5 μουζούρια *απανο κατο* στὰ Κεντριά καὶ τὰ ὑπόλοιπα 7 μουζούρια *απανο ιστο χορίον*). Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὸ μοναστήρι 12 μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες δόσεις τὸ 1595.

Μάρτυρες: Νικόλας Σέρβος τοῦ ποτὲ Μανόλη καὶ Μανόλης Ἀδάμος τοῦ ποτὲ Πώργη.

Σταμάτης Καλονάς, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

*Ἐμμανουὴλ Κίνναμος, ἀναπληρωτὴς νοτάριος
καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας*

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Σταμάτη Καλονά, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *ufficio della massaria* τῆς μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου καὶ ἀρχαιοφύλακα τῆς Καγκελλαρίας. Στὶς ἐπάνω γωνίες, δεξιὰ καὶ ἀριστερά, τοῦ φ. 1r, ἀντίστοιχα, ἀρίθμηση: 18 καὶ *no 2* (διαγραμμ.)· στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ ἴδιου φύλλου σημειώματα: α) *Cabous. 1574 [sic], 11 marzo, Janni Pattero Cuzzunadha affita per anni cinque terreni del monastero sta Chiendria, misure 2½, Cabous sta sochora 4*· β) *no 3, Manoli Pattero Mavrazachi affita terreni del monastero per anni cinque sta Chiendria 5*· γ) *no 4, detto capitano Leo Pattero affita terreni del monastero per anni cinque Chiendria misure 5, Cabous misure 7*. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1v σημειώμα: *Incontratta*. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Κάμπει, † Ἰωάννης Κουτζουνάδης, † Μανόλης Μαυρατζάκης, † Λέως καπετάνιος, 1594*· β) νεώτερη γραφή *Πάτμος*.

Πακτώσεις χωραφιῶν

1594, 16 Μαρτίου, 8 Αὐγούστου

Βλ. ἔγгр. ἀρ. Σ 571, 614.

76

Πάκτωση χωραφιών

1594 (αφ'δ'), 13 (ιγ') Αύγουστου

Ὁ ἱερομόναχος Νεκτάριος Πάγκαλος, οἰκονόμος καὶ «οἰκουμενικός» ἐπίτροπος τοῦ μετοχιοῦ τοῦ Στύλου, τῆς δικαιοδοσίας τῆς μονῆς ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου (*οσαν νομιμος ικονομος καὶ επιτροπος ικουμενικος του μετοχιου του χοριου Στιλου, απο λογαριασμον του αγιου Ιοαννου του Θεολογου τις Πατινου*), πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν κὺρ Σταμάτη Καλονὰ τοῦ ποτὲ Μανουήλ χωράφια καλούμενα Ποδομούρια (*χωράφια κραζομενα Ποδομουργια*). Τὰ «σταλίκια» τῶν χωραφιών ἀρχίζουν ἀπὸ τὸ Παλαιοκαστρί, δηλαδὴ ἀπὸ τοὺς Φούρνους ὅπου ἐκκινοῦν τὰ νερά, κάτω ἀπὸ τὸ Δαφνόρουμα ἕως τὸ Καλάμι, γυρίζοντας ἀνατολικά πρὸς τὴ θάλασσα ἕως τὰ σύνορα τῆς Λιγόμενης καὶ ἀπὸ κεῖ φτάνουν πάλι ἕως τὰ γκρεμνὰ τοῦ Παλαιόκαστρου, στοὺς Φούρνους (*τα σταλικια του οπιου χοραφιου αρχιζου απο το Παλεοκαστρι, ιγουν απο τους Φουρνους απο [αρ]χιζου τα νερα, ναρθι να ιπαγι αποκατο απο το Δαφνορουμα να φτασι εος το Καλαμι, γιριζοντας περ λεβαντε τιν θαλασα να ερθι εος τα σινορα τις Λιγομενης και απο κι παλι να εβγι εος τα κρεμνα του Παλεοκαστρου ιστους Φουρνους*). Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὸν οἰκονόμο ἢ στοὺς διαδόχους τοῦ 160 μουζούρια σιτάρι ἀντὶ τῶν 150 μουζουριῶν ποὺ πλήρωνε παλαιότερα. Ὁ πακτωτὴς θὰ παραδίδει τὸ σιτάρι στὸν οἰκονόμο καὶ ὄχι στοὺς ἐντριτάρους, γιὰ τὴν τὰ χωράφια *δεν ινε σοτοποστα τον εντριταρον*. Διευκρινίζεται ἀκόμη ὅτι ὁ πακτωτὴς θὰ ἀφήνει τὰ ζῶα τοῦ μοναστηριοῦ, *γλιανα οσαν και χοντρα*, νὰ βόσκουν στὰ χωράφια, μὲ τὴν προϋπόθεση ὅτι δὲν θὰ προκαλοῦν ζημιὰ στὴ σπορά.

Μάρτυρες: Νικόλαος Δραγανίγος, ἱερέας, καὶ μαστρο-Βασίλης Τεμενιώτης (Τεμεγνωτης).

Ἐμμανουήλ Γρυπάρης, βοηθὸς τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 14 τοῦ βιβλίου (*libro della nodaria*) τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Μανούσου Χαρτοφύλακα, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio della massaria* τῆς μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ βοηθοῦ τῆς Καγκελλαρίας.

Πάκτωση χωραφιών

1594, 10 Νοεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 614.

77

Πάκτωση χωραφιῶν

1595 (β. ἔ. 1594, ,αφ'δ'), 16 (ις') Ἰανουαρίου

Ὁ ἱερομόναχος Νεκτάριος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Φανούριο Φούμη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Μαλάξα, χωράφια $13\frac{1}{4}$ μουζουριῶν ποὺ βρίσκονται στὰ Λακκούδια, στὸ Πρινόρουμα «ἀποκεῖθε», τὰ ὅποια εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα (*κρατίν του παρανπρος*). Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ $13\frac{1}{4}$ μουζούρια σιτάρι, *αρχεβοντας* τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1595. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, θὰ καταβάλλει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται καὶ τὸ ἄλλο σιτάρι τοῦ μοναστηριοῦ. Τὰ χωράφια πακτώνονται μὲ δικαίωμα βοσκῆς («σύβοσκα»).

Μάρτυρες: Λέος Μπέρτος τοῦ ποτὲ Μάνου καὶ Γαβρίλης Μουσοῦρος τοῦ ποτὲ Σταμάτη.

Σταμάτης Καλονάς, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Μιχαὴλ Γρυπάρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Σταμάτη Καλονᾶ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Μαλάξα. Πακτοσιά τοῦ Φανοῦργιω Φουμι ἀπὸ τῆ Μαλάξα· β) 1594. δια τῷ Πρηνώρουμα.*

78

Πακτώσεις χωραφιῶν

1592, 15 Ἀπριλίου/1595, 1 Μαρτίου

1592 (,αφ'β'), 15 (ιε') Ἀπριλίου

Ὁ ἱερομόναχος κύρ <N>αθανάηλ, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Μιχελὴ Πάτερο, λεγόμενο Χάχα, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάμποι, χωράφια 7 μουζουριῶν παρὰ $\frac{1}{4}$ («παρὰ κάρτα») στὰ Κεντριά καὶ *απανο ἰστο χοριον*. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὸ μοναστήρι 7 μουζούρια παρὰ $\frac{1}{4}$ σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ

τις πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1593. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τις δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει, κατάσχοντας τὰ ὑπάρχοντα τοῦ πακτωτῆ, τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται [στὰ Χανιά] κατὰ τὸν μῆνα Αὐγουστο (να τονε σκουδερι, καθος θελι πουλιθι τον καθα μινα τον αγουστον απαυτον και απου τα καλα του).

Μάρτυρες: Νικόλας Σταυριανὸς τοῦ ποτὲ Ξένου καὶ Θεωдорῆς Κυνηγὸς Τζοῦρλος.

Σταμάτης Καλονάς, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Ἐμμανουὴλ Κίνναμος, ἀναπληρωτῆς νοτάριος καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

1595 (αφ'ε'), 1 (α') Μαρτίου

Ὁ ἱερομόναχος κύρ Νεκτάριος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Κώστα Πάτερο, λεγόμενο Γ<ι>α<ν>τελάκη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάμποι, χωράφια 27 μουζουριῶν, τὰ ὅποια εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα μαζὶ μὲ τὸν μπάρμπα του Κώστα Μουλόκωστα. Τὰ χωράφια βρίσκονται στὴν Καμάρα, στοὺς Κούμους καὶ στοῦ Σαμωνᾶ τὰ Λακκούδια. Ὁ πακτωτῆς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, 27 μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τις πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1595. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τις δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλοῦν οἱ ἐντριτάρτοι τὸ ἄλλο σιτάρι (να το πλερονι τακριβοτερο απου θελουσι πουλισι και ταλοτονε σταρι ετριταρι).

Μάρτυρες: Ἰωάννης Πάτερος Κουτζουνάδας καὶ Μανόλης Κοβέος.

Σταμάτης Καλονάς, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Ἐμμανουὴλ Κίνναμος, ἀναπληρωτῆς νοτάριος καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφα ἀπὸ τὸ βιβλίον τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Σταμάτη Καλονᾶ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *ufficio della massaria* τῆς μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r, 2r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου καὶ ἀρχαιοφύλακα τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριον τοῦ φ. 1r σημείωμα: α) 1575 [sic], 15 aprile, Michelin Pattero, detto Ghagha, affita terreni del monasterio per anni cinque Chiedria· στὸ κάτω μέρος ἀριστερὰ τοῦ ἴδιου φύλλου σημείωμα: Incontratta. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριον τοῦ φ. 2r σημείωμα: 1575 [sic], Costa Pattero Gadelachi affita terreni del monastero per anni cinque· στὸ κάτω μέρος, ἀριστερά, τοῦ ἴδιου φύλλου σημείωμα: Incontratta· στὴν ἐπάνω γωνία δεξιὰ τοῦ ἴδιου φύλλου: 47 (ἀρίθμηση). Στὸ φ. 1v σημειώματα: α) Κόστας (διαγραμμ.). Κάμπει β) † Κόστας Γιαντελάκις καὶ Μιχαλῆς Χαχας 1595, 1592.

Ἡ δευτέρη πάκτωση, μὲ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ Νικολοῦ Σκορδίλη Μαραφαρᾶ, ἀναπληρωτῆ νοταρίου καὶ *terminista* τῆς Καγκελλαρίας, σώζεται καὶ σὲ λυτὸ ἀντί-

γραφο από τὸ φ. 3 τοῦ βιβλίου τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Σταμάτη Καλονᾶ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio* [della massaria] τῆς μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου καὶ *terminista* τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία ἀριστερὰ σημειώμα: *Incontratta*. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Καμπει, Κόστα Παντελάκι 1598*· β) 6 (ἀρίθμηση).

Πακτώσεις χωραφιῶν

1595, 23 Μαρτίου, 2 Ἀπριλίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 614.

79

Ἀφιέρωση λινοβροχείου

1595 (αφ'ε'), 5 Ἀπριλίου

Χώρα Χανίων

Ὁ κὺρ Σταμάτης Καλονᾶς τοῦ ποτὲ Μανουήλ, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ἐπειδὴ ἔχει *μεγαλότατην ἀγάπην καὶ εὐλάβειαν* πρὸς τὸ μοναστήρι τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου καὶ πρὸς τὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου Νεκτάριο Πάγκαλο, ἀφιερώνει γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς του στὴ μονή, μετὰ τὸν θάνατό του, τὸ μερίδιο ποὺ ἔχει στὸ λινοβροχεῖο (*τὴν ἀκτὺν τοῦ λινοβροχείου*) ποὺ βρίσκεται πρὸς τὸ μέρος τοῦ χωριοῦ, στὸν τόπο ποὺ ὀνομάζεται Κοιλιάρης καὶ Ἁγία Εἰρήνη. Ὁ Πάγκαλος θὰ φροντίσει νὰ καταχωρίσουν οἱ ἅγιοι πατέρες τὸ ὄνομα τοῦ Καλονᾶ στὸν «κώδικα» (*κόνδηκα*) τοῦ μοναστηριοῦ, γιὰ νὰ μνημονεύεται τὸ ὄνομά του αἰωνίως.

Μάρτυρες: μισὲρ Σταμάτης Φασιδώνης, *ἀμιράλης*, καὶ μισὲρ Ἀθανάσιος Λαῦρος.

Μανουήλ Χαρτοφύλαξ, νοτάριος ἀποστολικῆς ἐξουσίας

Πρωτότυπο καὶ ἀντίγραφο:

Α) Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά.

Β) Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 25 tergo τοῦ βιβλίου τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Μανούσου [διάβ. Μανουήλ] Χαρτοφύλακα, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio della massaria* τῆς μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ Ἑμμανουήλ Γρυπάρη, βοηθοῦ τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Donation*

fatta al monastero da Stamati Callonà della sua accion del bagno del lino, li 5 aprile 1595· β) γραφή τοῦ ληνοβροχήου.

80

Πάκτωση χωραφιών

1595 (,αφζε'), 1 (α') Ἰουνίου

Ὁ ἱερομόναχος Νεκτάριος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Νικόλα Τρουλλινὸ Παχουντάκη χωράφια 10 μουζουριῶν στὸν Ἀζόγυρο. Τὰ χωράφια τὰ εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ Μιχάλης Τρουλλινὸς Βατζεράκης, ὁ ὁποῖος ὅμως δὲν ἐπιθυμοῦσε ἀνανέωση τῆς πάκτωσης (*και ναμι θελι να τα ξαναπακτοσι πλεο*). Ὁ νέος πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ 10 μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1596.

Μάρτυρες: μαστρο-Τομαζῆς Κυπριώτης καὶ ὁ γιὸς του Μπε<ρ>ναρδῆς.

Σταμάτης Καλονάς, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Μιχαήλ Γρυπάρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Σταμάτη Καλονά, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *ufficio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημείωμα: 1575 [sic] *primo zugno, Nicola Trulino Paghudachi affita terreni del monastero*· στὴν ἐπάνω γωνία δεξιὰ: 30 (ἀρίθμηση).

81

Διαθήκη

1595 (,αφζε'), 1 Αὐγούστου

Στύλος

Ὁ κὺρ Σταμάτης Καλονάς τοῦ ποτὲ Μανόλη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, συντάσσει τὴ διαθήκη του *εβρισκομενος <εν> αστενια*. Συγχωρεῖ ὅλους τοὺς χριστιανούς καὶ ὀρίζει ἐκτελεστή τῆς διαθήκης του τὸν γιὸ του Μάνο, ὁ ὁποῖος

θα φροντίσει νὰ δώσει στὰ ἀδελφία του ὅ,τι τοὺς ἀναλογεῖ ἀπὸ τὴν πατρικὴ περιουσία. Στὴ γυναῖκα του κερά Ἀνέζα ἀφήνει τὸ σπίτι του, γιὰ νὰ μένει ἐκεῖ καὶ νὰ τελεῖ τὸ μνημόσυνό του κατὰ τὴν τάξη τῶν χριστιανῶν· ἐὰν φύγει, θὰ πάρει ὅλον ἐκινον ἀπου εχερε ἰστο σπιτι. Τῆς ἀφήνει ἀκόμη 100 ὑπέρπυρα καὶ 20 μίστατα λάδι ἀπὸ τὴν περυσινὴ ἐλαιοπαραγωγή. Κανένα ἀπὸ τὰ παιδιὰ του δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ τὴν ἐμποδίσει νὰ μένει στὸ σπίτι· ἐὰν τὴν ἐμποδίσει, θὰ στερηθεῖ τὸ ἀδελφομοῖρι καὶ θὰ πάρει μόνο 5 ὑπέρπυρα. Ὅριζι νὰ δώσει ὁ Μάνος στὸν καθέναν ἀπὸ τοὺς κληρονόμους ἀπὸ μία κούπα καὶ δύο βουτζιά. Ἀφήνει μετὰ τὸν θάνατό του στὸν γιὸ τοῦ Γιακουμῆ Μάνο μία κούπα. Στὴ θυγατέρα του κερά Τζωρτζίνα ἀφήνει μετὰ τὸν θάνατό του μία κούπα καὶ δύο πηρούνια. Ἀφήνει στὸν Σταμάτη Δασκαλάκη μία κούπα καὶ στὸν Δανίλη μία ἀγελάδα *με το σαρτὸ καὶ μία μπουλαρινα*. Ἀκόμη, ὅ,τι *πραμα* ἠθελεν *βρισκετε* ὁρίζει νὰ μοιραστεῖ ἀνάμεσα στοὺς πέντε κληρονόμους του. Ἀφήνει στὸν Μάνο τὸ μεγάλο «χάρκωμα», στὸν Γιακουμῆ ἐκεῖνο ποὺ τοῦ εἶχε ἀφήσει ὁ Τρόχαλος, στὸν Μπε<ρ>ναρδὴ ἐκεῖνο *ἀπου βανι* τὰ 6 μίστατα καὶ στὸν Νικολὸ ἐκεῖνο *οπου βανι* τὰ 4 μίστατα. Ὅσο πανὶ *οργαζα* βρεθεῖ μετὰ τὸν θάνατό του ὁρίζει νὰ τὸ μοιράσει ὁ Μάνος σὲ πέντε μερίδια. Ἀφήνει στὸ μοναστήρι τῆς Πάτμου (*ἰστο Μεγα Θεολογο ἰστιν Πατινο*) 25 τσεκίνια, τὰ ὁποῖα ὁρίζει νὰ τὰ δώσει μετὰ τὸν θάνατό του ὁ Μάνος. Ἐὰν *ἠθελασι παρι* ἀπὸ τοὺς οἰκονόμους τὰ χωράφια τῶν Ποδομουρίων, τότε ὁρίζει τὸ λινοβροχεῖο νὰ μείνει στὰ παιδιὰ του, νὰ τὸ μοιράζονται μετὰξὺ τους, πληρώνοντας τὴν ἐντριτεία. Δίδει ἐντολὴ στὸν Μάνο νὰ κτίσει σπίτι γιὰ τὸν Νικολὸ στὰ καταλύματα τῆς Κόρδας, 6 ὀργιών, *να βαλι τα μπουρδουναλε με πορτοπαραθιρα με καλὰ δοκαρια να του το σκεπασι*. Ὅριζι νὰ διατίθενται γιὰ τὸ μνημόσυνό του 8 μουζούρια σιτάρη καὶ κερολίβανα τέσσερις φορὲς τὸν χρόνο. Ὅριζι ἐπίσης νὰ δώσει ὁ ἐκτελεστής τῆς διαθήκης ἀπὸ ἓνα τσεκίνι στὸν παπα-Μιχάλη, στὸν παπα-Γεώργη, στὸν παπα-Τομάδο Σέρβο καὶ στὸν ὑπογραφόμενο (*ο υπογραφος*) νοτάριο. Τέλος, ἀφήνει ὅλα τὰ σπίτια στὸν Γιωργάκη καὶ στὸν Μπε<ρ>ναρδὴ καὶ ὁρίζει τὴ μοιρασιά νὰ τὴν κάνει ὁ Μάνος.

Μάρτυρες: κὺρ Νικόλας Σέρβος τοῦ ποτὲ Μανόλη, κὺρ Δημήτρης Τρουλινὸς τοῦ ποτὲ Κώστα, Μάρκος Τζιναρέας τοῦ ποτὲ Ἰωάννη Πόττη, Μάνος Χαλκιώτης τοῦ ποτὲ Δημήτρη καὶ Μανόλη Πάτερος τοῦ ποτὲ Σταμάτη.

Zuan' Antonio Ab..., νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 2 tergo τοῦ βιβλίου τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Δημήτρη Μελισουργοῦ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *ufficio della massaria* τῆς μεζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο

στὰ φ. 1r-v, 2r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *διαθήκη τοῦ Σταμάτη Καλονά*· β) *διαθήκη τοῦ Σταμάτη Καλονά*.

82

Πάκτωση χωραφιών

1595 (αφ'ε'), 17 (ιζ') Αὐγούστου

Ὁ παπα-Νεκτάριος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Μάνο Καλονά τοῦ ποτὲ Σταμάτη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ἐπίτροπο τῆς περιουσίας τοῦ ποτὲ Σταμάτη (*οσαν κουμεσαρης απον τονε κραξε ο ποτε Σταματης ο κiris του ιστοπραμα του*), καὶ στοὺς ἀδελφούς τοῦ Μάνου, Νικολό, <Μ>πε<ρ>ναρδὴ καὶ Γεώργη, τὰ ἀκόλουθα χωράφια ποὺ εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ πατέρας τους: στὸ Καβαλαρίτζι 11 μουζουριῶν, στὴ δέση (*δια τζι δεσις*) τοῦ Κατερινάκη 13 μουζουριῶν, στὸ Λιβάδι κοντά (*σιμπλια*) στὸ Καβαλαρίτζι 3 μουζουριῶν, στὰ ξεριζώματα 13 μουζουριῶν καὶ στὸν Κά<μ>πο 30 μουζουριῶν. Ἀκόμη, τοὺς πακτώνει νέα ἀμπέλια (*τζι φιτιες*) 10 μουζουριῶν μὲ ὅ,τι *θελασι βαλι ἢ πλετερο ἢ λιγοτερο* μετὰ τὴν ἐκτίμηση, καὶ τὸ σῶχωρο στὸ ἐπάνω ἐλαιοτριβεῖο (*ιστ αλετριβιδιον το απανο*) 2½ μουζουριῶν, νὰ τὸ ἔχουν μαζὶ μὲ τὸν Γεώργη Μαλάτο. Οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν νὰ παραδίδουν κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τῶν ἐντρίταριων τοῦ μοναστηριοῦ 72½ μουζούρια σιτάρι καλῆς ποιότητος, *αρχεβοντας ο κερως* τῆς καταβολῆς τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1596. Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦν τὶς δόσεις, θὰ καταβάλλουν τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται καὶ τὸ ἄλλο σιτάρι τοῦ μοναστηριοῦ.

Μάρτυρες: Νικόλας Σέρβος τοῦ ποτὲ Μανόλη καὶ Γαλανὸς Βατζερὸς τοῦ ποτὲ Γεώργη Τρουλλινοῦ.

Πέτρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Γεώργη Ἀσπρέα, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della masaria* [τῆς μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Στιλος*· β) *πακτοσία τοῦ Μανο Καλονα ποτε Σταμάτη*.

Όρισμός τοῦ ρέκτορα Χανίων Benetto Dolfi

1595, 29 Σεπτεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 256.

83**Όρισμοὶ ἀξιωματοῦχων Χανίων, Σελίνου καὶ Ἀποκορώνου**

1593, 14, 26 Ἰουλίου, 1 Αὐγούστου/1595, 8, 12 Ὀκτωβρίου

Όρισμός τῆς τοπικῆς διοίκησης Χανίων

1593, 26 Ἰουλίου

Χανιά

Ἡ τοπικὴ διοίκηση (*reggimento*) Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ *magnifico signor* Zuanne Zancarol Perazzo, *cavalier* τοῦ χωριοῦ Κίτυρος (*Chitiro*) καὶ τοῦ Κωνσταντίνου Συρόπουλου, ἐνοικιαστῆ τοῦ (*affituale*), γράφει [στὸν καστελλάνο Σελίνου], ἀναφέροντας τὰ ἑξῆς: Ὁ Perazzo προτίθεται νὰ ἐκτιμήσει τὰ χωράφια τοῦ, στὰ ὁποῖα ἔχουν φυτευτεῖ ἀμπέλια, προκειμένου νὰ ἀφαιρεθεῖ (*per essere disfalcato il formento*) τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τῆς ἐντριτείας τοῦ σιταριοῦ καὶ νὰ καταβληθεῖ τὸ τρίτο τῶν ἀμπελιῶν. Ἐπειδὴ πολλοὶ χωρικοὶ (*casalioi della sua possession*) θὰ ἰσχυριστοῦν ὅτι δὲν ἐμπίπτουν σ' αὐτὴν τὴν κατηγορία, [οἱ ἀρχές] ἐντέλλονται πρὸς τὸν καστελλάνο νὰ καλέσει ὅσους θὰ κατονομήσει ὁ Κωνσταντίνος Συρόπουλος νὰ παρουσιαστοῦν ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν μέσα σὲ διάστημα ὀκτῶ ἡμερῶν, γιὰ νὰ ἀσκήσουν τυχὸν ἐνστάσεις. Μετὰ τὴν παρέλευση τῆς προθεσμίας, οἱ ἐντεταλμένοι ἐκτιμητές (*deputati ordinarii*) θὰ ἀφαιρέσουν τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ σιταριοῦ.

Βεβαίωση τοῦ καστελλάνου Σελίνου

1593, 1 Αὐγούστου

Σέλιнос

Ὁ Stefano Coco, καστελλάνος Σελίνου, ἀπαντώντας στὸν ρέκτορα Χανίων, βεβαιώνει ὅτι ὁ Λουκάς Φωτεινόπουλος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Κίτυρος, κοινοποίησε στοὺς χωρικοὺς τὸν ὅρισμό τῆς τοπικῆς διοίκησης.

Κατάλογος ὀνομάτων τῶν χωρικῶν:

Λέος Πελεκάνος, Μιχελῆς Φονόπουλος Τσιλικάρης, Νικολὸς Μιχαλόπουλος, Κατζοκωσταντίνα, Γκάλαγκας Μαγκανάρης, Γιώργης Κατζουράκης, Ἀλέξιος Μαγκανάρης, Γιάννης Κατσαλόπουλος, Ἀλέξιος Παρτζάλης, Λουκία Κα-

τζοναροπούλα, Μιχελής Μιχαλόπουλος, Μανόλης Γλωσσοδέτης, Κωνσταντίνος Κατζομάρης, Μανόλης Καρπατζίλης, Μιχελής Κομητόπουλος, Μιχελής Τσιλουκέρας, Φαντοῦ Φαράκαινα, Γιώργης Βενέρης, Μιχελής Παρτζάλης Μπρόκος, Λαμπρινός Κατζιλόπουλος, Γιώργης Πουλάκης, Γιάννης Φουμιστός, Μιχελής Γλωσσοδέτης, Κώστας γιός του, Γιώργης Κατζομάρης, Γιώργης Φονόπουλος, Κωνσταντῆς Τσιλουκέρας, Νικολός Σφακός, Βασίλης Βενέρης, Μανόλης Μαγκανάρης, Κώστας Κατζουρός, Μάρκος Παρτζάλης, Μανόλης Κατζιλόπουλος, Θοδωρῆς Παρτζάλης, Λουκάς Πελεκάνος, Γιάννης Κατζομάρης, Μῆτσος (;) (*Miso*) Γλωσσοδέτης, Γιάννης Γαλανόπουλος, Μιχελής Βλακάκης, Βασίλης Φαλιέρος, Γιωργιλὰς Ἀργυρόπουλος, Κωνσταντίνος Γιανουλόπουλος, Γιάννης Ἀλωνάρης, Μάνος Ἀλωνάρης, Μανούσος Κωσταντακάρης, Μανόλης Σφακός, Μιχάλης Λιμενίτης, Μιχάλης Λιπάρης, Νικολός Κατζαρός, Νικολός Μπάσταρδος, Μιχελής Κατζομάρης, Γιάννης Πελεκάνος, Νικηφόρος Γκάλιος, Πιέρος Λιμενίτης, Γιώργης Βελάκης, Μανόλης Κατζομάρης, Νικολέτος Φαλιέρος, Νικολός Ἀργυρόπουλος, Κωνσταντίνος Μιραράκης, Γιώργης γιός του, Παπαδιά Μαρμαρού, Κωνσταντίνος Μανδαρακάκης, Γιάννης Γενουβεζομιτζός, Κωνσταντίνος Φονόπουλος, Γιάννης Τσικάλας, Χριστόδουλος Μπονάνος, Ἀντώνιος Παρτζάλης, Θόδωρος Κουτζομύτης, Γιάννης Παπαδόπουλος, Πέρος Γκάλιος, Θοδωρῆς Λιμενίτης, Γιάννης Τζοῦρλος, Νικολός Φαλιέρος, Κωστής Κατζονάρης, Ἀνέζα Φραγκοπούλα, Μιχελής Μιραράκης, Γιάννης Καχόχος (*Cachochos*), Πιέρος Ἀλωνάρης, Γιώργης Φράγκος, Τζαννῆς Δράκος, Ἀλεξάνδρα Γενουβεζίνα, Νικολός Λιμενίτης, Μανούσος Καγιάκης, Λέος Κατζουρός, Βασίλης Βελάκης, Μαρούλα Σκασιλοπούλα, Ἀντριάνα Βελάκαινα, Γιάννης Μανογιάννης, Μανούσος Βελάκης.

Ὅρισμός τοῦ καστελλάνου Ἀποκορώνου

1593, 14 Ἰουλίου

Ἀποκόρωνας

Ὁ γραμματέας, ἀναπληρωτῆς καστελλάνος Ἀποκορώνου, ἀπαντώντας σὲ ἔγγραφο τῆς διοίκησης Χανίων τῆς 9ης Ἰουλίου, ἀναφέρει ὅτι μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῶν ἀδελφῶν Τζώρτζη καὶ Μπε<ρ>ναρδῆ Καρόπουλων (*Caropuli*) πρόσταξε τὸν Φραντσέσκο Κονταράτο, *offitiale*, νὰ καλέσει τοὺς παρακάτω χωρικοὺς νὰ μὴν τρυγοῦν τὰ ἀμπέλια ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔχει ἀφαιρεθεῖ τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τῆς ἐντριτείας τοῦ σιταριοῦ (*vigne disfalcate*), χωρὶς προηγουμένως νὰ ἔχουν εἰδοποιηθεῖ οἱ φεουδάρχες ἢ οἱ ἐκπρόσωποί τους, προκειμένου νὰ εἰσπράξουν τὸ τρίτο τοῦ κρασιοῦ, σύμφωνα μὲ τὴ συνήθεια (*segondo la consuetudine*). Στοὺς παραβάτες θὰ ἐπιβάλλεται ποινὴ καταβολῆς προστίμου 50 ὑπερπύρων.

Κατάλογος ὀνομάτων τῶν χωρικῶν μὲ δίπλα σὲ κάθε ὄνομα τὴν ποσότητα τοῦ σιταριοῦ σὲ μουζούρια ποὺ ἀφαιρέθηκε:

Μανόλης Κανακάρης 1 μουζούρι, Κώστας Κανακάρης 1 μουζούρι, Κοσμάς Κανακάρης 2 μουζούρια, Γιώργης Κανακάρης Καδιράκης 1 μουζούρι, ὁ ἴδιος μὲ τὸν ἀδελφὸ του 1 μουζούρι, Λίβιος Κανακάρης 1 μουζούρι, Πα... Κανακάρης 1½ μουζούρι, Ἑλένη Σουσουλαίνα 1½ μουζούρι, Μανόλης Σούμας 3 μουζούρια, Τζαννῆς Κανακάρης 1¼ μουζούρι, Γιώργης Νικολάκης 2½ μουζούρια, Κυράννα Σχινοπουλογιάνναινα 1 μουζούρι, Λέος Κανακάρης 1 μουζούρι, Γιώργης Κανακάρης 1 μουζούρι, Γιώργης Κανακάρης τοῦ Κοσμᾶ 1 μουζούρι, Μανόλης Κανακάρης Πλανίδης 1 μουζούρι, Λέος Νικητόπουλος 1 μουζούρι, Παῦλος Σκλάβος τοῦ Γιάννη 1 μουζούρι, Δημήτρης Σκλάβος Περάκης 1 μουζούρι, Γιάννης Κοντοῦρος μὲ τὸν γιό του Τζαννέτο 2½ μουζούρια, Παῦλος Κοντοῦρος 1½ μουζούρι, Γιώργης Κανακάρης 1¼ μουζούρι, Λέος Μεταξάρης 1¼ μουζούρι, Γιώργης Κανακάρης τοῦ ποτὲ Κοσμᾶ 2 μουζούρια, Γιάννης Κανακάρης 1 μουζούρι, Γιάννης Καβάλος 1 μουζούρι, Ἀλέξιος [κενὸ] 2½ μουζούρια, Μάνος (*Magno*) ἀδελφὸς του, Ἀλέξιος μουζούρι 1, Ἑρήνη Περσίνη 1 μουζούρι, Γιώργης Μετζιονάκης 1 μουζούρι, Γιάννης Σκλάβος Κουζάλης 3 μουζούρια, Τζαννῆς Σκλάβος καλούμενος Ἀστός (;) 5 μουζούρια.

Χωριὸ Καντί [Καντιά;]

Μανόλης Μαλαφαρὰς Σαρούλης 1 μουζούρι, Γιώργης Μαλαφαρὰς 1 μουζούρι, Κωνσταντῖνος Ἀρκολέος καὶ Κωνσταντῖνος Κογιάκης 3 μουζούρια, Γιάννης Σαρακηνάκης ¾ μουζουριοῦ («κάρτες 3»), Κωνσταντῖνος Κλάδος ¾ μουζουριοῦ («κάρτες 3»), Μανόλης Σαρουλῆς 1½ μουζούρι, χήρα Περόνταινα 1½ μουζούρι, Μιχελῆς Φούμης 1½ μουζούρι, Λουκάς Κοντολέος 4 μουζούρια, χήρα Σκουλουδοῦ 1 μουζούρι.

Ὁ ὁρισμὸς παραλήφθηκε στὶς 24 Ἰουλίου.

Ὅρισμὸς τοῦ ρέκτορα Benetto Dolfin καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1595, 8 Ὀκτωβρίου

Ὁ Benetto Dolfin, ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Ἀνδρέα Κονταράτου, προστάζει τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν ὅσους ἔχουν φυτέψει ἀμπέλια στὰ χωράφια τοῦ *cavalier*, στὸ χωριὸ Δράμια, νὰ παρουσιαστοῦν ἐνώπιόν του μέσα σὲ διάστημα ὀκτῶ ἡμερῶν, γιὰ νὰ ἐκτιμηθοῦν τὰ ἀμπέλια τους, νὰ ἀφαιρεθεῖ τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τῆς

ἐντριτείας τοῦ σιταριοῦ καὶ νὰ καταβληθεῖ τὸ τρίτο τοῦ κρασιοῦ τῆς παραγωγῆς τους.

Βεβαίωση τῶν ὁμοτῶν

1595, 12 Ὀκτωβρίου

Οἱ ὁμότεες τοῦ χωριοῦ Δράμια βεβαιώνουν ὅτι ἐκτελώντας τὸν ὅρισμό τοῦ συμβούλου Zuan Vitturi, ἀναπληρωτῇ (*con le vize*) ρέκτορα, εἰδοποίησαν τοὺς πρὸ κάτω χωρικούς.

Κατάλογος ὀνομάτων τῶν χωρικῶν:

Παῦλος Καματερός, Νικόλας Καματερός, Γιώργης Κορφιώτης Μανόλης Παπαδόπουλος, οἱ κληρονόμοι τοῦ Σταμάτη Μαρίπουλου, Βασίλης Κουρτεζής, Ἀνδρέας Πετρόπουλος, Κωνσταντίνος Κλαψιμός (:), Βασίλης Παπαδόπουλος, Θόδωρος Κορφιώτης, Γιάννης Μελιτζέρης, Γιώργης Καματερός, Μανόλης Ξερολαφάνης, Μανόλης Παπαδόπουλος, Θόδωρος Λίτινος, Πέρος Κορφιώτης, Μανόλης Σακοράφος, Μανόλης Μελιτζέρης, οἱ κληρονόμοι τοῦ Μανόλη Καματεροῦ, Ἐρήνη Βελόβαινα, Ἀνδρέας Παπαδόπουλος, Ξα... Μολιτζερλιάνος, Μάρκος Πετρόπουλος, Ἀντώνιος Ρουέρος μὲ τὰ παιδιά του, Μιχελῆς Παπαδόπουλος μὲ τὸν ἀδελφό του, Βασίλης Παδόπουλος, Ἀντώνιος Γερακάρης, Μανόλης Καβαλαρίτης, Γιάννης Καβαλαρίτης, οἱ κληρονόμοι τοῦ Γιωργιλᾶκη Παπαδόπουλου, Γιώργης Καβαλαρίτης, οἱ κληρονόμοι τοῦ ποτὲ Γιάννη Μελισσηνοῦ, Σοφία Καβαλοπούλα, Μαρία Παπαδοπουλίνα, οἱ κληρονόμοι τοῦ ποτὲ Λέου Λουμπίνου, Μαρία Καβαλαρίτσαίνα, Βασίλης Καβαλαρίτης.

Μάρτυρες: Δημήτρης Μπαρδογιάννης, Κωσταντίνος Πάτερος καὶ Γιώργης Καβάλος.

Ὁ παπα-Μιχάλης Καβάλος ἔγραψε τὴν ἀπάντηση (*risposta*).

Τζώρτζης Μουάτσος, ἀναπληρωτῆς ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας Χανίων

Ἀντίγραφα ἀπὸ τὰ φφ. 4 καὶ 142 τοῦ βιβλίου (*libro registro*) *Minor* τοῦ Francesco Damosto, πρώην ρέκτορα Χανίων (ὁρισμὸς τοῦ *reggimento*, ὁρισμὸς τοῦ ἀναπληρωτῆ καστελλάνου Ἀποκορώνου, ἀντίστοιχα), ἀπὸ τὸ φ. 24 τοῦ βιβλίου (*libro registro*) *Mazor* τοῦ Francesco Damosto, πρώην ρέκτορα Χανίων (βεβαίωση τοῦ καστελλάνου Σελίνου μὲ χρονολογία 7 Αὐγούστου 1593) καὶ ἀπὸ τὸ φ. 20 τοῦ 3ου βιβλίου (*libro registro*) *Mazor* τοῦ Benetto Dolfn, πρώην ρέκτορα Χανίων (ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Χανίων, μεταφρασμένος ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά [*tradotto da greco in franco sermone, come sta et jacet*], μὲ χρονολογία 13 Ὀκτωβρίου 1595). Χαρτί (4 φύλλα). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-v, 2r-v, 3r-v στὰ ἰταλικά.

84

Πάκτωση χωραφιῶν

1595 (αφ'ε'), 13 Ὀκτωβρίου

Ὁ ἱερομόναχος <N>εκτάριος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὴν Ἑρήνη, χήρα τοῦ ποτὲ Ἰωάννη Κόντη, τὰ ἀκόλουθα χωράφια, τὰ ὁποῖα εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ ἄνδρας τῆς: 27 μουζουριῶν στὴ μοίρα τοῦ Κουζῆ στὰ Λίσματα, 6 μουζουριῶν στὸ Μουρί, 7 μουζουριῶν στὸ Σελὶ καὶ 2 μουζουριῶν στὸν Κάμπο. Ἡ Ἑρήνη ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στοὺς ἐντρίταρέους, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ ἢ ὅπου ἄλλοῦ ὀριστεῖ, 42 μουζούρια σιτάρη καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1596. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ πού θὰ πουλιέται τὸ ἄλλο σιτάρη *κατὰ το σινιθι*. Ἡ Ἑρήνη ὀφείλει ἐπίσης νὰ παρέχει στὸν οἰκονόμο τὶς συνήθεις ἐργασίες ὀργώματος καὶ θερισμοῦ (*τζί ζευγαρες καὶ τζί θερισταδες κατὰ το σινιθι*).

Μάρτυρες: Ἰωάννης Περέτος Παχου<v>τῆς καὶ Γιακουμῆς Καλονάς.

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Πιόργη Ἀσπρέα, νοταρίου, πού εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* τῆς [μείζονος] Καγκελλαρίας [Χανίων]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *affittanza di Mamagiorgena*· β) *πακτοσια του Μαμαγεοργι 1595*.

85

Πάκτωση χωραφιῶν

1596 (β. ἔ. 1595) (αφ'ε'), 18 (ιη') Ἰανουαρίου

Ὁ ἱερομόναχος Δανιὴλ Φασούλας, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Μιχάλη Φούμη καὶ στὸν στρατιώτη ἀδελφὸ του χωράφια 18 μουζουριῶν στὸν Ξερόκαμπο πού εἶχαν καὶ προηγουμένως πακτωμένα. Οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν νὰ παραδίδουν κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τοῦ

μοναστηριοῦ στήν ἀκτή (*ιστι ριβα*), σὸ Καλάμι, 15 [sic] μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν Ἰούνιο (*πρωτούλιον*) τοῦ 1596. Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦν τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει «μὲ τὴ στράτα τοῦ ὀφικίου τοῦ προπρίου» τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στήν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται τὸ ἄλλο σιτάρι στήν ἀγορά, κατάσχοντας τὰ ὑπάρχοντα τῶν πακτωτῶν.

Μάρτυρες: Γιακουμῆς Καλονὰς τοῦ ποτὲ Σταμάτη καὶ Κώστας Μουσοῦρος τοῦ ποτὲ Σταμάτη.

Μιχαὴλ Γρυπάρης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Μανόλη Ἀσπρέα, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες σὸ *officio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο σὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Μαλάξα*· β) *ἡ πακτοσια του Βεκομιχάλι καὶ τοῦ στρατηῶτη*· γ) 1595.

Πάκτωση χωραφιῶν

1596, 15 Ὀκτωβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 260.

86

Πάκτωση χωραφιῶν

1596 (αφ'ἧς'), 8 (η') Δεκεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Δανιὴλ Φασούλας, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Γιώργη Ψαρομήλιγκο καὶ στὸν Γαβρίλη Μουσοῦρο, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, τὰ χωράφια στήν Ἀμυγ<δ>αλάρμη, τὰ ὁποῖα εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ Γαβρίλης Τζούγκαρης. Οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν νὰ παραδίδουν κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὸν οἰκονόμο ἢ στοὺς ἐντρίταρέους τοῦ μοναστηριοῦ 18 μουζούρια σιτάρι καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1598. Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦν τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στήν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται καὶ τὸ ἄλλο σιτάρι, κατάσχοντας τὰ ὑπάρχοντα τῶν πακτωτῶν (*απαυτους και απον τα καλα τονε*).

Μάρτυρες: μαστρο-Σταμάτης Γληγόρης, από τις Καλύβες, καὶ Νικήτας Βουνός, ἀπὸ τις Στέρνες τοῦ Ἀκρωτηρίου.

Μιχαήλ Γρυπάρης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς μείζονος Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τις δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Μανόλη Ἀσπρέα, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *ufficio della massaria* [τῆς μείζονος Καγκελλαρίας] Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς μείζονος Καγκελλαρίας. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *Stillo*· β) 1576 [sic], *adi 8 decembrio. Giorgi Psaromilingo e Gavril Mussuro affitano terreni del monastero per anni cinque*· γ) *Amigdhalarmi, misura 18*· στὴν ἐπάνω γωνία δεξιὰ τοῦ ἴδιου φύλλου: 22 (ἀρίθμηση). Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Amigdhalarmi*.

87

Ἐξοφλητικὴ ὁμολογία

1597 (β. ἔ. 1596), 2 Ἰανουαρίου

Ὁ Μπεναρδῆς Βιτζιμάνος ὁμολογεῖ ὅτι ἔλαβε ἀπὸ τὸν ἀφέντη οἰκονόμο τοῦ Στύλου 360 ὑπέρπυρα γιὰ τὸν φόρο (*τα<ν>σο*) *απου εκαμασι να δοσυ ν ποσεσυ τονε*. Ἡ εἴσπραξη ἔγινε μὲ ἐντολὴ τοῦ ἀφέντη Πιτζιλίπο Πολάνη, *απου εχι το καργο να μαζοξι ετοῦτο τον τα[ν]σο*.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ χρονολογία: *adi 2 genari 1596*.

88

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Zuan Battista Caotorta

καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1597, 16, 18, 25 ~ 20 Μαΐου

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Χανίων

1597, 16 Μαΐου

Ὁ Zuan Battista Caotorta, ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Δανιήλ, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν [τούς ὁμότερες τοῦ χωριοῦ Κάμποι] νὰ ἐπιβάλουν ποινὴ καταβολῆς προστίμου 50 δου-

κάτων στὸν Θόδωρο Βλαστάκη Πάτερο. Δὲν ἔχει δικαίωμα ὁ Πάτερος νὰ κτίσει σπῖτι στὸν τόπο τοῦ μοναστηριοῦ χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ οἰκονόμου.

Βεβαίωση τῶν ὁμοτῶν

1597, 18 Μαΐου

Οἱ ὁμότεες τοῦ χωριοῦ Κάμποι βεβαιώνουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Σταμάτης Καλονάς, ὁμότης, Κώστας Μάντακας, παπα-Μανόλης Πάτερος καὶ Μανόλης Δημητρόπουλος, ὁμότης.

1597, 20 Μαΐου

Κατατέθηκε [στὸ δικαστήριο].

Δήλωση

1597, 25 Μαΐου

Παρουσιάστηκε ἐνώπιον τοῦ νοταρίου ὁ Θόδωρος Βλαστάκης Πάτερος, τὴν ταυτότητα τοῦ ὁποίου βεβαιώνει ὁ *special ser* Τζώρτζης Πουλάκης, καὶ δηλώνει ὅτι θὰ γκρεμίσει ἀμέσως τὸ σπῖτι πὺν εἶχε ἀρχίσει νὰ κτίζει στὸν τόπο τοῦ μοναστηριοῦ.

Τζώρτζης Καψάλης, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο, μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά, ἀπὸ τὸ φ. 8 τοῦ βιβλίου (*libro registro*) *Mazor* [τῆς μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημείωμα: *16 maggio 1597, comandamento fatto dall'iconomo à Todoro Pattero Vlastachi di ruinare la casa che fabricò, senza la licenza dell'iconomo, sopra il luoco del monastero. 21 detto, nota volontaria da lui fata, laudando il comandamento, offerendosi ruinare tal casa subito*· στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ ἴδιου φύλλου, δίπλα στὸ κείμενο τῆς δήλωσης τοῦ Βλαστάκη, σημείωμα: *Ex margine*, καὶ στὴν ἐπάνω γωνία δεξιά: 18 (ἀρίθμηση).

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Χανίων

1597, 21 Ἰουλίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 101.

Πάκτωση χωραφιῶν

1597, 22 Ὀκτωβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 603.

89

Συμβιβασμός καὶ πάκτωση ἀκινήτων

1597 (αχζζ'), 30 (λ') Ὀκτωβρίου
Στύλος

Ὁ Μάνος Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Νικόλα καὶ ὁ Μάνος Καλονὰς τοῦ ποτὲ Σταμάτη *ἦλθασαν σε σινβιβασι με θελιμα* τοῦ ἱερομονάχου Δανιὴλ Φασούλα, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, καὶ ἀντάλλαξαν τὰ χωράφια τους. Ἔτσι, ὁ οἰκονόμος ὡς «νοικοκύρης εἰς τὰ αὐτὰ χωράφια» πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Μάνο Τζούγκαρη χωράφια 75 μουζουριῶν στὴν Ἀγία Ἐρήνη [ποῦ εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ Καλονὰς]. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ στὸ μοναστήρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1598. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος ἢ ἄλλος γιὰ λογαριασμό του θὰ εἰσπράττει, κατάσχοντας τὰ ὑπάρχοντα τοῦ πακτωτῆ, τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποῦ θὰ πουλιέται καὶ τὸ ἄλλο σιτάρι. Ὁ οἰκονόμος πακτώνει ἀντίστοιχα στὸν Μάνο Καλονά, μὲ τοὺς ἴδιους ὅρους, τὰ χωράφια στὸ Μέσα Μητάτο, 40 μουζουριῶν, ποῦ εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ Τζούγκαρης. Ἀκόμη, ὁ οἰκονόμος πακτώνει στὸν Τζούγκαρη καὶ στὸν Καλονά τὶς τρεῖς μοῖρες 45 μουζουριῶν ποῦ εἶχε προηγουμένως πακτωμένες ὁ Καλονὰς. Ἀκόμη, πακτώνει στὸν Μάνο Καλονά τὰ σπίτια ποῦ εἶχε προηγουμένως ὁ πατέρας του (*ο κირις του*).

Πέτρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀποσπασματικὸ ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Γιώργη Ἀσπρέα, λεγόμενου Μπούρλου, νοταρίου, ποῦ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας [Χανίων]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὸ κάτω μέρος δεξιὰ τοῦ ἴδιου φύλλου ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *πακτοσά καὶ ἀλαξά τοῦ Μανό Καλονά καὶ τοῦ Μανόλη Τζοῦγκαρι. Στήλος καὶ Σαμονας.*

Ὑπόμνημα

1598, 23 Φεβρουαρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 101.

Δήλωση γέννησης

1598, 9 Ἀπριλίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 260.

Ἀπόφαση τοῦ ρέκτορα Χανίων Daniel Gradenigo

1598, 8 Μαΐου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 101.

90

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Daniel Gradenigo καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1598 (αφ᾽ἧ'), 1 Αὐγούστου

Ὁ Daniel Gradenigo (Δανιέλ Γραδενίγος), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς καπετάνιους τῶν *πρεβελεγιαδων*, τοὺς *ὀφιτζιάλους*, τοὺς ὁμότεες, τοὺς *κάβους* καὶ ὅλους τοὺς *πρεβελεγιαδους* ποὺ ὑπάγονται στὴ δικαιοδοσία τους νὰ βοηθήσουν τὸν εὐλαβέστατο πατέρα Δανιήλ, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, νὰ μεταβεῖ μὲ τοὺς ἐντεταλμένους ἐκτιμητές (*νταπουταδου μας τοὺς ορδεναριους*) σὲ ὅλους τοὺς τόπους τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, γιὰ νὰ ἐκτιμήσουν τὰ χωράφια, τὰ ἀμπέλια καὶ τὰ δένδρα, ὥστε στὴ συνέχεια ὁ οἰκονόμος νὰ διεκδικήσῃ ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν τὰ δικαιώματα τῆς μονῆς (*ογια νὰ εμπορή ὁ αὐτός ἡκονομος σερβατις σερβάντις νὰ γιρεύσῃ τα δικεοματα του ησε πασαν κρησην και οφικειον, οπου του θελη σερβήρη ἢ ακτζιοντου*). Σὲ ὅποιον παρεμποδίσῃ τὸ ἔργο θὰ ἐπιβληθεῖ ποινὴ δεκαοκτάμηνης καταναγκαστικῆς ἀγγαρείας στὴ θάλασσα (*κατεργο φορτζαδικο*), ἐξορίας (*παντος*), φυλάκισης ἢ ὅποιαδήποτε ἄλλη ποινὴ ὀρίσει κατὰ τὴν κρίση τοῦ ὁ ρέκτορας. Ὁ παπὰς, ὁ ὁμότης καὶ δύο μάρτυρες νὰ βεβαιώσουν ὅτι ἐκτελέστηκε ὁ ὀρισμός τοῦ ρέκτορα.

Τζώρτζης Καψάλης, [νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας]

Ἐπίσημη μετάφραση ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω διπλωμένη γωνία ἀριστερὰ ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο σημείωμα: *duplicato*. Στὴ μέση τοῦ ἐγγράφου, κάτω ἀπὸ τὸ κείμενο, σημείωση: *Fata de ordene dell' Illustrissimo signor rettor*.

91

Δικογραφία

1516, 5, 9 Σεπτεμβρίου/1517, 19 Φεβρουαρίου/1521, 18 Φεβρουαρίου,
29 Σεπτεμβρίου/1527, 19 Φεβρουαρίου/1538, 2, 22 Νοεμβρίου
/1591, 10 Μαρτίου/1596, 28 Ιουλίου ~ 1598, 28 Ιουλίου

Πλειστηριασμός

1516, 5 Σεπτεμβρίου

Με αίτηση (*petition*) της *camera de comun*, ή τοπική διοίκηση Χανίων θέ-
τει σὲ δημόσιο πλειστηριασμό (*dar volemo per incanto*) τὰ ἔσοδα (*intrade*) τοῦ
τόπου (*tuto lo loco*) τῆς Ἀνώπολης πού εἶχε ἐνοικιάσει τὸ δημόσιο στὸν Μάνο
Καλαφάτη καὶ τὶς ἀδελφές του, καθὼς καὶ τῆς περιοχῆς πού εἶχε παραχωρηθεῖ
προνομιακά (*per concessione gratiis*) σὲ Σφακιανούς. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση
πού εἶχε διενεργηθεῖ ἀπὸ τὸν *speciale et generoso* Girolamo Quirini, σύμβουλο
Χανίων, ὁ τόπος εἶναι 1.094 μουζουρικῶν· τὰ σύνορα περιγράφονται σὲ παλαιὸ
πρωτότυπο κατάστιχο (*catastico originario antiquo*). Ὁ τόπος παραχωρεῖται γιὰ
διάστημα μιᾶς πενταετίας, πού ἀρχίζει τὴν ἡμέρα κατακύρωσής του στὸν πλει-
οδότη. Ὁ ἐνοικιαστής ἔχει δικαίωμα νὰ ἐνοικιάσει τὴ γῆ καὶ τὸν βοσκότοπο
(γιὰ ζῶα ἢ μέλισσες) ἢ νὰ τὴ διαθέσει κατὰ τὴ βούλησή του πρὸς ὄφελός του.
Ὁφείλει νὰ καταθέσει ἐγγύηση μέσα σὲ ὀκτῶ ἡμέρες ἀπὸ τὴν κατακύρωση, δια-
φορετικὰ ὁ τόπος θὰ ἐπιστραφεῖ μὲ δαπάνες τοῦ ἐνοικιαστή στοῦ δημόσιο. Ἀνα-
λαμβάνει ἐπίσης τὴν ὑποχρέωση νὰ καταβάλλει κάθε χρόνο τὸ ἐνοίκιο σὲ δύο
δόσεις, τὴ μία τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1517 καὶ τὴν ἄλλη στὰ μέσα Μαρτίου 1518.
Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ ἐμπρόθεσμα τὶς δόσεις, θὰ πληρώνει χρηματικὸ πρόστιμο.

Κατακύρωση

1516, 9 Σεπτεμβρίου

Ἡ μίσθωση τῶν εἰσοδημάτων τῆς Ἀνώπολης κατακυρώθηκε στὸν εὐγενή
(*nobil huomo*) Francesco Dandolo ἀντὶ 1.700 ὑπερπύρων ἐτησίως.

Μάρκος Πετρόπουλος, τακτικὸς βοηθός (*coadiutor ordinario*) τῆς Καγκελλαρίας

1596, 28 Ιουλίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν κρητικὸ εὐγενή *Bernardin Calafati* τοῦ
ποτὲ *Daniel*, ἀντίδικο τοῦ Μιχελέτου Σκορδίλη Μακράκη.

Κατακύρωση

1516, 6 ...

Ἡ μίσθωση τῶν εἰσοδημάτων τῆς Ἀνώπολης κατακυρώθηκε γιὰ τὸ διάστημα
ἀπὸ τὴν 28η τοῦ περασμένου Σεπτεμβρίου 1516 ὡς τὴν 28η Σεπτεμβρίου 1521

στὸν Francesco Dandolo τοῦ ποτὲ Anzolo ἀντὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 1.700 ὑπερπύρων ἑτησίως. Τὸ ἐνοίκιο θὰ καταβάλλεται κάθε χρόνο σὲ δύο δόσεις, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1516 καὶ τῆς δεύτερης στὰ μέσα Μαρτίου 1518. Παρουσιάζονται ὡς ἐγγυητὲς γιὰ τὸ ποσὸ τῶν 8.500 ὑπερπύρων (1.700 ὑπέρπυρα ἐπὶ 5 ἔτη) ὁμοῦ καὶ ἀλληλέγγυα (*simul et in solidum*) οἱ ἀδελφοὶ Gratian καὶ Nicolò Polani τοῦ Zorzi, ὁ Τζώρτζης Γαβαλὰς τοῦ Σήφη, ὁ Τζώρτζης Καλαφάτης τοῦ ποτὲ Στέφανου καὶ ὁ Κωνσταντῆς Πελέκαπας τοῦ ποτὲ Τζώρτζη.

Zorzi Calabalin, βοηθός (coadiutor) τῆς camera fiscal

Βεβαίωση τῆς τοπικῆς διοίκησης Χανίων 1517 (β. ἔ. 1516), 19 Φεβρουαρίου Χανιά

Ἡ βενετικὴ διοίκηση (*reggimento*) Χανίων βεβαιώνει ὅτι ὁ Μάρκος Πετρόπουλος καὶ ὁ Zorzi Calabalin ἦταν ἀντίστοιχα τακτικὸς βοηθὸς τῆς Καγκελλαρίας καὶ βοηθὸς τῆς *camera fiscal*.

Τζώρτζης Μανδερὸς, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας
Νικόλαος Κλάδιος, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Πλειστηριασμοὶ 1521 (β. ἔ. 1520), 18 Φεβρουαρίου

Μὲ αἴτηση τῆς *camera de comun*, ἡ βενετικὴ διοίκηση θέτει σὲ δημόσιο πλειστηριασμὸ τὰ εἰσοδήματα τῆς Ἀνώπολης ποὺ εἶχε ἐνοικιάσει τὸ δημόσιο στὸν Μάνο Καλαφάτη καὶ τὶς ἀδελφές του, καθὼς καὶ τῆς περιοχῆς ποὺ εἶχε παραχωρηθεῖ προνομιακὰ σὲ Σφακιανούς. Ὁ τόπος παραχωρεῖται γιὰ τὸ διάστημα μιᾶς πενταετίας μὲ ἔναρξιν τὴν 1η Ὀκτωβρίου 1521 καὶ λήξιν τὴν τελευταία ἡμέρα τοῦ Σεπτεμβρίου 1526. Ὁ πλειοδότης ὀφείλει νὰ καταθέσει ἐγγύηση μέσα σὲ 15 ἡμέρες ἀπὸ τὴν κατακύρωση. Ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ καταβάλλει κάθε χρόνο τὸ ἐνοίκιο σὲ δύο δόσεις, τὴ μία τὸν Ὀκτώβριο καὶ τὴν ἄλλην τὸν Ἀπρίλιο. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ ἐμπρόθεσμα τὶς δόσεις, θὰ πληρώνει χρηματικὸ πρόστιμο.

Κατακύρωση 1521, 29 Σεπτεμβρίου

Ἡ μίσθωση τῶν εἰσοδημάτων τῆς Ἀνώπολης κατακυρώθηκε στὸν Κωνσταντῖνο Πελέκαππα ἀντὶ 900 ὑπερπύρων ἑτησίως.

Zorzi Calabalin, βοηθὸς τῆς camera fiscal

Βεβαίωση τῆς τοπικῆς διοίκησης Χανίων 1527 (β. ἔ. 1526), 19 Φεβρουαρίου
Χανιά

Ἡ τοπικὴ διοίκηση (*reggimento*) Χανίων βεβαιώνει ὅτι ὁ Zorzi Calabalin ἦταν βοηθὸς τῆς *camera fiscal*.

Τζώρτζης Μα{ν}δερός, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας
Νικόλαος Κλάδιος, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Δικαστικὴ ἀπόφαση 1538, 2 Νοεμβρίου

Ἐνώπιον τῆς τοπικῆς διοίκησης (*reggimento*) καὶ τοῦ καπιτάνου Κρήτης ὁ κρητικὸς εὐγενὴς Βερναρδὴς Καλαφάτης, ἐνεργώντας καὶ γιὰ λογαριασμὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀνδρέα, καλεῖ τὸν Μιχελέτο Λιγνὸ Καππαδόκα Ψαρομήλιγκο καὶ τὸν Βάρδα Πάτερο, ἐπιτρόπους τῶν ὑπόλοιπων ἐνοικιαστῶν τῶν εἰσοδημάτων τῆς Ἀνώπολης, νὰ συμμορφωθοῦν πρὸς τὴ δικαστικὴ ἀπόφαση (*termination*) τῆς 16ης Ἰουλίου 1538 ποὺ ἀφορᾷ τὴ διαφορὰ ἀνάμεσα στὸν Νικολὸ Καλαφάτη καὶ στοὺς ἐνοικιαστῆς. Ἡ βενετικὴ διοίκηση ἀποφασίζει, ἐρήμην τῶν ἐναγομένων, οἱ ὅποιοι ἐκλήθησαν ἀλλὰ δὲν παρουσιάστηκαν, ὅτι ὁ Καλαφάτης καὶ ὁ ἀδελφὸς του δικαιοῦνται νὰ εἰσπράξουν τὸ *λιβέλλο* (*semplice livello*) ἀπὸ ὅλους ὅσοι τὸ εἶχαν καταβάλει νομίμως στὸ δημόσιο ταμεῖο Χανίων τὸν καιρὸ τῆς ἐνοικίασης τῶν εἰσοδημάτων τῆς Ἀνώπολης (10 Αὐγούστου 1525). Ὡς πρὸς τὸ *λιβέλλο* ποὺ ἀφορᾷ τὸ ὑπόλοιπο μέρος τῆς Ἀνώπολης, δικαιοῦνται νὰ τὸ εἰσπράξουν ἐλεύθερα μὲ βάση τὶς συμφωνίες ποὺ ἔχουν γίνει ἢ ποὺ θὰ γίνουν στὸ μέλλον μὲ κάθε ἐνοικιαστὴ χωριστά.

Πέτρος Παχυπόδης, βοηθὸς τῆς Καγκελλαρίας

1598, 28 Ἰουλίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν κρητικὸ εὐγενὴ *Bernardin Calafati* τοῦ ποτὲ *Daniel*, ἀντίδικο τοῦ Μιχελέτου Σκορδίλη Μακράκη.

Ἀπόφαση τῆς τοπικῆς διοίκησης Χανίων 1538, 22 Νοεμβρίου

Ὁ Καππαδόκας Ψαρομήλιγκος, ἀπὸ τὰ Σφακιά, μαζί μὲ τὸν *provido vir* Μανέα Ἀσπροβίτη, ἐγγυητὴ καὶ συνήγορό του (*causidico et suo deffensor*), καλεῖ ἐνώπιον τῆς τοπικῆς διοίκησης καὶ τοῦ καπιτάνου Κρήτης (*capitano Crette*) στὸ δικαστήριον τὸν κρητικὸ εὐγενὴ Βερναρδὴ Καλαφάτη, ἀπαιτώντας τὴν ἀκύρωση (*revocatio, retractatio*) τῆς δικαστικῆς ἀπόφασης ἢ ὁποία εἶχε ληφθεῖ στὶς 2 Νοεμβρίου ὑπὲρ τοῦ τελευταίου, ἐρήμην τοῦ Μιχελέτου Λιγνοῦ. Οἱ βενετικὲς ἀρχές, ἀφοῦ ἄκουσαν τὰ διάδικα μέρη καὶ ἀφοῦ ἔλαβαν ὑπόψη τοὺς τὴν ἀπόφαση τοῦ καπιτάνου καὶ προνοητὴ Κρήτης τῆς 16ης Ἰουλίου σχετικὰ μὲ τὴ

διαφορὰ μεταξὺ τοῦ Καππαδόκα Ψαρομήλιγκου καὶ τοῦ Νικολάου Καλαφάτη, τὰ ἔγγραφα ποὺ εἶχαν ἐκδοθεῖ στὶς 10 Αὐγούστου 1525 ἀπὸ τὸ *Consiglio Rogatorium*, σύμφωνα μὲ τὰ ὁποῖα εἶχε παραχωρηθεῖ στὸν Νικόλαο Καλαφάτη [ἡ μίσθωση τῶν εἰσοδημάτων] τῶν τόπων τῆς [μονῆς] ἀγίου Ἰωάννου (*loca Sancti Johannis*), καλούμενων Ἀκτὴ καὶ Ἀργαστήρι, καὶ [τῶν εἰσοδημάτων] ὅλης τῆς περιοχῆς τῆς Ἀνώπολης, ἀποφαίνονται ὅτι ἡ ἀπόφαση τῆς 2ας Νοεμβρίου ὑπὲρ τοῦ Βερναρδῆ εἶναι καὶ παραμένει ἔγκυρη.

Petrus Bembo, Καγκελλάριος sindicatus Orientis
Νικόλαος Κλάδιος, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1591, 10 Μαρτίου

Κατατέθηκε στὴν Καγκελλαρία τοῦ sindicatus Orientis ἀπὸ τοὺς Μανοῦσο Ἰωάννη Κορνάρο καὶ Μιχελή Λεόνιο, ἀντίδικους τοῦ Bernardin Calafati.

Ἀντίγραφα ἀπὸ τὸ φ. 18 τοῦ βιβλίου τῶν *Cedule* τοῦ Luca Lauredano, πρώην ρέκτορα Χανίων (ἔγγραφο κατακύρωσης τῆς μίσθωσης τῶν εἰσοδημάτων τῆς Ἀνώπολης τοῦ 1516), ἀπὸ τὸ *zornal* τῆς *camera fiscal* Χανίων (ἔγγραφο κατακύρωσης τῆς μίσθωσης τῶν εἰσοδημάτων τοῦ 1516), ἀπὸ τὸ φ. 18 τοῦ βιβλίου *Cedule* τῆς *camera fiscal* Χανίων (ἔγγραφο κατακύρωσης τῆς μίσθωσης τῶν εἰσοδημάτων τῆς Ἀνώπολης τοῦ 1521), ἀπὸ ἀντίγραφο ἄλλου ἀντιγράφου (*exemplum ex alio*) καταχωρισμένου στὸ 2ο βιβλίο τῶν *Memoriali* τῆς μείζονος Καγκελλαρίας Κρήτης (δικαστικὴ ἀπόφαση τοῦ 1538), καὶ ἀπὸ τὰ *Memoriali* τῆς μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων (αἴτηση ἀκύρωσης τῆς ἀπόφασης τοῦ 1538). Χαρτί (6 φύλλα). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-6v στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Exemplum*. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 5r σημείωμα: *Corpia*.

Πάκτωση χωραφιῶν

1598, 5 Σεπτεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 103.

Βεβαίωση καπετάνιου

1598, 13 Σεπτεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 98.

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Χανίων Daniel Gradenigo

1598, 13 Σεπτεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 100.

**Απόφαση τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ
στοῦ βασιλείου τῆς Κρήτης Benetto Moro**

1599, 20 Σεπτεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 539.

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Daniel Gradenigo καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1598, 12 Ὀκτωβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 99.

Πακτώσεις χωραφιῶν

1598, 23, 26, 31 Ὀκτωβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 103.

92

Συνυποσχετικὸ καὶ αἵρετοκρισιακὴ ἀπόφαση

1598, 30 Ὀκτωβρίου, 3 Νοεμβρίου

Συνυποσχετικὸ

1598, 30 Ὀκτωβρίου

Τὸ 1571, ὁ ποτὲ Θεοδωρῆς Μαλάτος τοῦ ποτὲ Ἱερεμία καὶ ὁ ποτὲ Θεοδωρῆς, γιὸς τοῦ Μιχαλῆ Μαλάτου, ἐπίτροπος τοῦ πατέρα του, εἶχαν πούλησει στὸν ποτὲ *speciale ser* Λεωνίνο Σέρβο, σύμφωνα μὲ συμβόλαιο καταχωρισμένο στὶς πράξεις τοῦ νοταρίου [κενὸ], χωράφια στὸν Στύλο, στὴν τοποθεσία Γρὰ Λιγέα, τὰ ὁποῖα ὑπόκεινται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς *λιβέλλου* (*livello*) στὴ μονὴ ἀγίου Ἰωάννου τῆς Πάτμου 24 μουζουριῶν σιτάρη, ποὺ ἀντιστοιχοῦν σὲ 800 ὑπέρπυρα. Στὴν ἀγορὰ εἶχε ἐναντιωθεῖ ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀσκήσει τὸ δικαίωμα τῆς προτίμησης ποὺ εἶχε ὡς φεουδάρχης (*cavallier*), ὅπως φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν *Cogniti*, κατατεθειμένο στὸ *officio di proprio*, τοῦ ἔτους 1571. Ὁ Γεώργης Μαλάτος, μοναδικὸς γιὸς καὶ κληρονόμος τοῦ ποτὲ Θεοδωρῆ καὶ διάδοχος τοῦ ποτὲ Μιχαλῆ, θεωρῶντας ὅτι οἱ συγγενεῖς του εἶχαν ζημιωθεῖ, προτίθεται νὰ διεκδικήσει μὲ ἔνδικα μέσα ἀπὸ τὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου Μακάριο Καμαρωτὸ τὰ δικαιώματά του. Ὅμως, προκειμένου νὰ ἀποφευχθοῦν τὰ ἔξοδα τῆς δίκης, συμφωνεῖ μὲ τὸν οἰκονόμο καὶ ἐκλέγουν μὲ τὸ παρὸν συμφωνητικὸ δύο εὐγενεῖς δικαστὲς διαιτητές (*giudici arbitri*) καὶ

ἐκτιμητές (*deputati*), τὸν Franceso Deparis τοῦ ποτὲ Andrea καὶ τὸν Τζώρτζη Μουάτσο τοῦ ποτὲ Μάρκου. Οἱ διαιτητὲς ἀναλαμβάνουν νὰ ἐκτιμήσουν τὰ χωράφια, λαμβάνοντας ὑπόψη τὶς τότε τρέχουσες τιμὲς πώλησης καὶ τὸ γεγονός ὅτι εἶχαν πωληθεῖ τὸν καιρὸ τοῦ πολέμου. Τὰ μέρη συμφωνοῦν ὅτι θὰ ἀποδεχθοῦν ὡς ἀνέκκλητη τὴν ἀπόφαση καὶ ὅτι δὲν θὰ τὴν προσβάλουν.

Μάρτυρες: *misser* Τζώρτζης Γεράκης καὶ Paolo da Bologna.

Ἐκτίμηση

1598, 3 Νοεμβρίου

Ὁ Francesco Deparis καὶ ὁ Τζώρτζης Μουάτσος, δικαστὲς διαιτητὲς καὶ *deputati ordinarii* τῆς πόλης [τῶν Χανιῶν], βεβαιώνουν ἐνώπιον τοῦ νοταρίου ὅτι μέτρησαν τὰ χωράφια, μαζί μὲ τὸ σῶχωρο, στὴ Γρὰ Λιγέα καὶ ἀφοῦ ἔλαβαν ὑπόψη τὸν χρόνο κατὰ τὸν ὁποῖο εἶχαν πωληθεῖ, ἐκτίμησαν τὴν ἀξία τους, ἐλεύθερων ἀπὸ βάρος (*neto di ogni gravame*), σὲ 900 ὑπέρπυρα.

Μάρτυρες: *il magnifico signor* Marco Zancaruol καὶ ὁ *ser* Γιάννης Παπαδόπουλος Ξενικογιάννης, ἀπὸ τὸ χωριὸ Βρύση.

Αἵρετοκρισιακὴ ἀπόφαση

1598, 3 Νοεμβρίου

Ὁ Francesco Deparis καὶ ὁ Τζώρτζης Μουάτσος, δικαστὲς διαιτητὲς, ἐκλεγμένοι ἀπὸ τὰ δύο μέρη, βεβαιώνουν ἐνώπιον τοῦ νοταρίου ὅτι ἐκτίμησαν τὰ χωράφια, λαμβάνοντας ὑπόψη τους τὸν χρόνο κατὰ τὸν ὁποῖο εἶχε γίνῃ ἡ πώληση, τὴν ἐμπόλεμη κατάσταση ποὺ ἐπικρατοῦσε τότε στὴν περιοχὴ, καθὼς καὶ τὶς τιμὲς τῆς ἐποχῆς, ὅπως αὐτὲς ἔχουν καταχωριστεῖ σὲ διάφορα βιβλία. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση, ὁ οἰκονόμος πρέπει νὰ καταβάλλει στὸν Μαλάτο τὸ ποσὸ τῶν 100 ὑπερπύρων, γιὰ νὰ καλυφθεῖ ἡ διαφορὰ ὡς τὰ 900 ὑπέρπυρα.

*Νικολὸς Κλάδος, νοτάριος ἀποστολικῆς καὶ βασιλικῆς ἐξουσίας
(apostolico et imperiale)*

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένον στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὴν ἐπάνω γωνία ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coria*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *1596 † Γραφί διὰ τὴν Γρέαν Λιγέαν πού τὴν ἐξαναστημάραν οἱ ἄλπιτροι καὶ ἐδώκαμεν τοῦ Γεώργη Μαλάτου ἀκόμη ὑπέρπυρα 100.*

Πακτώσεις χωραφιῶν

1598, 1, 2, 4, 5, 6 Νοεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 93, 103.

93

Πάκτωση χωραφιῶν

1598, 6 Νοεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος Καμαρωτός, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὴν Ἑρήνη, χήρα τοῦ Γιάννη Μαμαγιώργη, χωράφια 50 μουζουριῶν στὰ Λίσματα, 1 μουζουριοῦ στὴν Τζόντα (*Zonta*), 9 μουζουριῶν στὸ Σελί, ½ μουζουριοῦ στὸ «παράβγαλμα» καὶ 12 μουζουριῶν στὸ Μουρί, σύνολο 72½ μουζουριῶν. Ἡ Ἑρήνη ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ ὥς τὴ λήξη τῆς πενταετίας. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ τὶς εἰσπράττει, κατὰσχοντας τὰ ὑπάρχοντά της μέσω τοῦ *officio di proprio*.

Μάρτυρες: Σταμάτης Καλονὰς καὶ Νικόλας Σέρβος.

Τζώρτζης Πικρίδης, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ Νικολοῦ Κλάδου, νοταρίου, [ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio della massaria* Χανίων]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

94

Πάκτωση χωραφιῶν

1598, 7 Νοεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος Καμαρωτός, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στοὺς πιὸ κάτω πακτωτὲς τὰ ἀκόλουθα χωράφια. Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦν τὶς πέντε ὀφειλόμενες δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ προβαίνει στὴν κατάσχεση τῶν ὑπαρχόντων τους μέσω τοῦ *officio di proprio*.

Δημήτρης Μουντάς, χωράφια 12 μουζουριῶν στὸν Πρινέα. Παραλείπονται τὰ ὑπόλοιπα ὀνόματα (*ommesso il resto*).

Μάρτυρες: Γιώργης Καπιρουνῆς καὶ Μανόλης Τρόχαλος.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος καὶ *terminista* τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Νικολοῦ Κλάδου, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio della massaria* Χανίων. Χαρτί

(δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) 1598· β) *Incontratta*.

95

Σημείωμα

1598, 7 Νοεμβρίου

Ὁ Δημήτρης Μουντὰς ὀφείλει 12 μουζούρια σιτάρι [ὡς πάκτος] γιὰ τὰ χωράφια στὸν Μπρινέα.

Μάρτυρες: Γιώργης Καπιρούνης καὶ Μανόλης Τρόχαλος.

Ἀποσπασματικὸ ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Νικολοῦ Κλάδου, *dottor*, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *ufficio della massaria* [τῆς Καγκελλαρίας] Χανίων. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Incontratta*.

96

Ἀπόφαση τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ [στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης] Benetto Moro καὶ ἀκύρωσή της 1598, 16, 23 Νοεμβρίου

1598, 16 Νοεμβρίου

Χάνδακας

Ὁ Benetto Moro, γενικὸς προνοητὴς καὶ ἐξεταστής [στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης], γράφει πρὸς τὸν [ρέκτορα Χανίων]: Παρουσιάστηκαν ἐνώπιόν του ὁ Γιώργης Πάτερος Σαμπατάκης, ὁ Γιάννης Πάτερος τοῦ παπα-Σταμάτη, ὁ [κενὸ] τοῦ ποτὲ Νικόλα, ὁ Κώστας Πάτερος τοῦ ποτὲ Σταμάτη καὶ ὁ Μανόλης Κούκαρης Ραφιόλης, ἐνεργώντας γιὰ λογαριασμὸ τοῦ παπα-Μανόλη Πάτερου τοῦ ποτὲ Γιάννη, τοῦ Σταμάτη Πάτερου καὶ τῶν ἄλλων χωρικῶν τῶν χωριῶν Κάμποι, [Σαμωνάς], Διακοσέλια [=Κυριακοσέλια;] καὶ Χιλιομοδοῦ, οἱ ὅποιοι ἀνέφεραν ὅτι γιὰ τὰ χωράφια ποὺ κρατοῦσαν ἀπὸ πάρα πολλὰ χρόνια, τόσα ὥστε κανεὶς ἄνθρωπος δὲν θυμόταν πᾶ ἀπὸ πότε, πλήρωναν στὸ μοναστήρι σταθερὴ εἰσφορά (*una pensione uniforme et certa*). Τώρα ὁ ἱερομόναχος Δανιήλ, οἰκονό-

μος τοῦ Στύλου, τοὺς ζητᾶ νὰ πληρώνουν γιὰ τὰ χωράφια ποὺ κρατοῦσαν ἀπὸ παλιά (*ab antiquo possesso*) καὶ τὸ τρίτο τῶν ἀμπελιῶν ποὺ βρίσκονται σ' αὐτά. Ὁ προνοητὴς ἀποφασίζει νὰ συνεχίσουν οἱ χωρικοὶ νὰ παραμένουν ἥσυχοι στὰ χωράφια τους (*quieto et pacifico lor possesso*), καταβάλλοντας μόνο τὴ σταθερὴ εἰσφορά, χωρὶς ἀλλαγὲς στὸ καθεστῶς ποὺ ἰσχύει *ab antiquo*.

1598, 23 Νοεμβρίου
Χάνδακας

Ὁ Benetto Moro, γενικὸς προνοητὴς καὶ ἐξεταστής [στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης], γράφει πρὸς τὸν [ρέκτορα Χανίων]: Σύμφωνα μὲ τὶς πληροφορίες ποὺ περιέχονται στὸ γράμμα [τοῦ ρέκτορα] τῆς 22ης τρ.μ., οἱ χωρικοὶ εἶχαν ἀποσιωπήσει τὴν ἀλήθεια (*tacita veritate*), συνεπῶς ἀκυρώνει τὴν ἀπόφαση ποὺ τοῦ εἶχε κοινοποιήσει μὲ τὸ προηγούμενο γράμμα του.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά.

97

Πακτώσεις χωραφιῶν 1598, 1, 26 Νοεμβρίου

1598, 1 Νοεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος Καμαρωτός, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει στὸν παπα-Σταμάτη Πάτερο, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάμποι, γιὰ μία πενταετία τὰ παρακάτω χωράφια, τὰ ὁποῖα ὁ τελευταῖος εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα, καταβάλλοντας κάθε χρόνο στὸ μοναστήρι 16 μουζούρια σιτάρι. Σύμφωνα μὲ τοὺς ὅρους τῆς νέας πάκτωσης, ὁ Πάτερος ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὸ μοναστήρι 18 μουζούρια σιτάρι, παρόλο ποὺ ἡ παραγωγή τοῦ σιταριοῦ ἐκτιμᾶται πὼς εἶναι μεγαλύτερη. Ὅφειλει, ἐπίσης, νὰ καταβάλλει τὸ τρίτο (*il 3o*) τῶν ἀμπελιῶν καὶ τῶν δένδρων. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ τὶς εἰσπράττει σύμφωνα μὲ τὸν τρόπο ποὺ ὀρίζεται στὰ ἄλλα παρόμοια συμφωνητικά.

Τὰ χωράφια εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

Στοῦ Παῖδη τὴ Λίμνη	σιτάρι	μουζούρια	6
Στὸ Καθαρομούρι	»	»	3
Στὴ Μιτσιμοχέλα	»	»	2

Τσὶ Ὅρνοῦς τὸ Λακκούδι	σιτάρι	μουζούρια	2
Στό{ν} Ἀρδακτυλίδι	»	»	2
Στὸν Καθαρόλακκο	»	»	2½
Στὴ Λουματάρρα	»	»	1
Στοῦ Μαθιοῦ τ' Αὐλάκι	»	»	2½
Στὴν Κεφάλρα τοῦ Σαμωνᾶ	»	»	2½
Στὸ σῶχωρο, κοντὰ στὸ σπίτι του	»	»	¾
Στὴ Λαγαρὰ στὴν Κακὴ Σκάλα	»	»	8
Στὸν Ἀγρόλιδο	»	»	4

Μάρτυρες: *misser* Τζώρτζης Κονταρίνος τοῦ ποτὲ *misser* Στέφανου καὶ *ser* Τζώρτζης Τζαγκαρόλ Φραγιώργης.

1598, 26 Νοεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος Καμαρωτός, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει στὸν Σταμάτη Πάτερο, λεγόμενο Λαγό, γιὰ μία πενταετία τὰ χωράφια ποὺ εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα, καταβάλλοντας κάθε χρόνο στὸ μοναστήρι 16 μουζούρια σιτάρι. Σύμφωνα μὲ τοὺς ὅρους τῆς νέας πάκτωσης, ὁ Πάτερος ὀφείλει νὰ παραδίδει [κάθε χρόνο στὸ μοναστήρι] 24 μουζούρια σιτάρι, καθὼς καὶ τὸ τρίτο τῶν ἀμπελιῶν καὶ τῶν δένδρων.

Μάρτυρες: παπα-Μανόλης Φασούλας καὶ *spetabile misser* Νικολὸς Μαντρικάρης.

Ἐμμανουὴλ Κίνναμος, ἀναπληρωτὴς νοτάριος
καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Νικολοῦ Κλάδου, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio della massaria* τῆς μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1 r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημείωμα: 1598, *primo novembre. Para Stamati Patero affita con acrescimento terreni del monastero per anni cinque*. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1v σημείωμα: *Incontratta*.

Ἔνσταση

1598, 29 Δεκεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 252.

98

Βεβαίωση καπετάνιου

1598, 13 Σεπτεμβρίου ~ 1599, 29 Ίανουαρίου

1598, 13 Σεπτεμβρίου

Ὁ καπετάνιος (*capitan*) Θωδωρῆς Συργιανὸς βεβαιώνει ὅτι ἐκτελώντας τὸν ὄρισμὸ τοῦ ρέκτορα τῆς 8ης Σεπτεμβρίου πῆγε στὰ χωριὰ Κάμποι καὶ Σαμwonά καὶ σφράγισε τὰ βαρέλια τοῦ κρασιοῦ (*bollato li arnesi con vino*), μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου, προκειμένου ὁ τελευταῖος ὡς φεουδάρχης τοῦ χωριοῦ (*cavalier di detto casal*) νὰ εἰσπράξει τὸ τρίτο (*il terzo*), ἀφοῦ πρῶτα διενεργηθεῖ ἐκτίμηση ἀπὸ τοὺς ἐκτιμητές (*deputati ordinarii*). Ὁ Συργιανὸς παρουσίασε βιβλίο (*libretto*) [μὲ τὰ ὀνόματα τῶν χωρικῶν] στὸν νοτάριο, στὸ χωριὸ Σαμwonά. Ἀκόμη, βεβαιώνει πὼς διαλάλησε στὸ χωριὸ Κάμποι ὅτι ἀπαγορεύεται στοὺς χωρικοὺς νὰ τρυγήσουν χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ οἰκονόμου, μὲ ποινὴ στοὺς παραβάτες καταβολῆς προστίμου 50 ὑπερπύρων. Βεβαιώνει, τέλος, πὼς διαλάλησε στὸν Στύλο, στοὺς Κάμπους καὶ στὸν Σαμwonά ὅτι ὁ οἰκονόμος ὡς ἰδιοκτῆτης καὶ φεουδάρχης (*patron et cavalier*) προτίθεται νὰ προβεῖ σὲ νέες ἐνοικιάσεις τῶν χωραφιῶν, γι' αὐτὸν τὸν λόγο οἱ χωρικοὶ εἰδοποιήθηκαν νὰ μὴν πειράζουν τὰ χωράφια χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ οἰκονόμου.

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1599 (β. ἔ. 1598), 29 Ίανουαρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο, ἀντίδικο τοῦ Γιώργη Πάτερου.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 173 τοῦ 2ου βιβλίου τῶν *Atti* [τοῦ ρέκτορα Χανίων Daniel Gradenigo]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

99

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Daniel Gradenigo καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1598, 12 Ὀκτωβρίου ~ 1599, 29 Ίανουαρίου

1598, 12 Ὀκτωβρίου

Ὁ Daniel Gradenigo, ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τὸν καπετάνιο Θωδωρῆ Συργιανὸ νὰ πάει στὸ χωριὸ Κάμποι νὰ σφραγίσῃ τὰ βα-

ρέλια τοῦ κρασιοῦ τῶν γονικάρων ἕως ὅτου συμπληρωθεῖ ἡ ποσότητα τοῦ τρίτου (*il terzo*) ποῦ πρέπει νὰ καταβληθεῖ, μὲ βάση τὴν ἐκτίμηση ποῦ εἶχαν διενεργήσει οἱ ἐκτιμητές (*deputati ordinarii*). Σὲ ὅσους δὲν συμμορφωθοῦν θὰ ἐπιβληθεῖ ποινὴ καταβολῆς προστίμου 50 δουκάτων καὶ καταναγκαστικῆς ἀγγραφείας κωπηλασίας στὴ γαλέρα, δεκαοκτάμηνης διάρκειας (*gallia sforzada*). Στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία κάποιος χωρικὸς ἀρνηθεῖ νὰ παρουσιάσει τὰ βαρέλια, ὁ Συργιανὸς θὰ κατασχέσει τὰ ὑπάρχοντά του, παραδίδοντας τὰ ἐνέχυρα (*pregni*) στὸν ὁμότη.

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1599 (β. ἔ. 1598), 29 Ἰανουαρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο, ἀντίδικο τοῦ Γιώργη Πάτερου.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 273 τοῦ 1ου βιβλίου (*libro registro*) *Minor* τῶν *Atti* τοῦ ρέκτορα Χανίων Daniel Gradenigo, μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά (*tradotta da greco in franco sermone, ut jacet*). Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r.

100

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Χανίων Daniel Gradenigo

1598, 13 Σεπτεμβρίου ~ 1599, 10 Φεβρουαρίου

1598 (αφ'ἧ'), 13 Σεπτεμβρίου

Μὲ ὀρισμό (*ορδινια*) τοῦ Daniel Gradenigo (*Ντανιέλε Γραντενίγου*), ρέκτορα Χανίων, ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου, μαζὶ μὲ τὸν καπετάνιο Συργιανό, εἶχαν καλέσει (*ἰντιμάρισε*) τοὺς πιὸ κάτω *χωρίτες* τῶν χωριῶν Κάμποι, Σαμωνὰς καὶ Κυριακοσέλια νὰ βοηθήσουν τοὺς *ντεπουτάδους* [ἐκτιμητές] στὴν ἐκτίμηση τῶν χωραφιῶν, ἀμπελιῶν καὶ δένδρων τῆς μονῆς, γιὰ νὰ μπορέσει ὁ οἰκονόμος νὰ διεκδικήσει ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν τὰ δικαιώματά της. Ὅμως οἱ χωρικοὶ δὲν ὑπάκουσαν στὴν ἐντολὴ καὶ οἱ *ντεπουτάδοι* ἐπέστρεψαν ἄπρακτοι, γεγονός ποὺ δυσαρέστησε τὸν ρέκτορα (*μασεκακοφανικεν πολα κε δεν ινε να το σοπορταρομε*). Μὲ νέο, λοιπόν, ὀρισμό, οἱ πιὸ κάτω χωρικοὶ καλοῦνται νὰ βοηθήσουν στὸ ἔργο τοὺς τοὺς *ντεπουτάδους* ποὺ θὰ μεταβοῦν καὶ πάλι νὰ ἐκτιμήσουν τὰ χωράφια, νὰ τοὺς συνοδεύσουν στοὺς διάφορους τόπους καὶ ἀφοῦ προηγουμένως ὀρκιστοῦν ὅτι θὰ ποῦν τὴν ἀλήθεια νὰ δεῖξουν στοὺς ἐκτιμητές τὰ χωράφια μὲ τὰ σύνορά τους καὶ νὰ κοινοποιήσουν τὰ ὀνόματα αὐτῶν ποῦ

τὰ κρατοῦν, μὲ ποινὴ καταβολῆς προστίμου 50 δουκάτων στοὺς γονικάρους, οἱ ὅποιοι θὰ ἐμποδίσουν τὴ διενέργεια ἐκτίμησης. Σὲ ὅσους δὲν συμμορφωθοῦν, θὰ ἐπιβληθεῖ στὸν καθέναν τους ποινὴ καταναγκαστικῆς ἐργασίας στὸ κάτεργο διάρκειας πέντε ἐτῶν (*πεντε χρονους κατεργο*), φυλάκισης (*φλακι*), ἐξορίας (*μπαντος*) καὶ καταβολῆς προστίμου 200 τσεκινιῶν κατὰ τὴν κρίση τοῦ ρέκτορα (*καταπος μας θελι φανι νά σας εδοσομεν κε να σας εσικοσομεν παραυτας ανελεϊμονιτα εκινον απο σας, οπου δεν θελι ομπεδιρι κε μιν εκαμετε αλεος*).

Κατάλογος τῶν ὀνομάτων τῶν χωρικῶν ποὺ εἰδοποιήθηκαν:
παπα-Μανόλης Πάτερος, παπα-Σταμάτης Πάτερος (στὸν ὁποῖο ἐπιδόθηκε προσωπικῶς ὁ ὀρισμός, παρόντος τοῦ ρέκτορα), *καπετάνιος* Λέος Πάτερος, Ἀντώνης Πάτερος Κაკαντώνης, Μανόλης Ραφιόλης, Μιχάλης Γαλανός, Γιώργης Τζουγκαροπλακομούνης, Κώστας Ἀξάης, Μανόλης Παῖδης Μπουρνεράκης, Μανόλης Παῖδης Βαλίρης.

Daniel Gradenigo, rettor

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1599 (β. ἔ. 1598), 10 Φεβρουαρίου

Κατατέθηκε ἀπὸ τὸν οἰκονόμο, ἀντίδικο τῶν κατοίκων τῶν χωριῶν (casalioṭi) Στύλος, Σαμωνᾶς καὶ Κάμποι.

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r· στὰ ἰταλικά οἱ ιδιόχειρες ὑπογραφές τοῦ ρέκτορα καὶ τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σφραγίδα, προστυπωμένη στὸ χαρτί μὲ κερί (ἔχει διαπεράσει τὸ χαρτί), μὲ τὴν παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου. Στὴν κάτω γωνία δεξιὰ τοῦ φ. 1r σημεῖωμα: *duplicatum*. Στὸ φ. 2v: 3 (ἀρίθμηση).

101

Δικογραφία

1564, 19 Δεκεμβρίου/1571, 13, 18 Ἰανουαρίου
/1591, 19 Φεβρουαρίου/1592, 2 Αὐγούστου/1597, 21, 28 ~ 30 Ἰουλίου
/1598, 23 Φεβρουαρίου/1598, 8 Μαΐου, 19 Μαΐου ~ 1599, 5 Μαΐου

Πάκτωση χωραφιοῦ

1564, 19 Δεκεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος καὶ πνευματικὸς πατέρας (*padre spirituale*) Νεόφυτος, γενικὸς ἐπίτροπος τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου, σύμφωνα

μὲ τὸ πληρεξούσιο τῆς 19ης Αὐγούστου 1562 ποὺ φέρει τὶς σφραγίδες τοῦ ἁγίου Μάρκου καὶ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Μανόλη καὶ Θόδωρο Πάτερους τοῦ ποτὲ Γιάννη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάμποι, ἓνα κομμάτι χωράφι, κοντὰ στὸν δρόμο ποὺ συνορεύει μὲ τὴ μοίρα Χόβολη, τὸ ὁποῖο εἶχε προηγουμένως πακτωμένο ὁ Γιώργης Πολίτης, καταβάλλοντας στὸ μοναστήρι 4 μουζούρια σιτάρι. Οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν νὰ καταβάλλουν πέντε δόσεις, παραδίδοντας κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στοὺς ἐντριτάριους (*tritarii*) τοῦ μοναστηριοῦ 6 μουζούρια σιτάρι τοῦ τόπου, καλῆς ποιότητος (*bon de logo*). Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦν τὶς δόσεις, θὰ καταβάλλουν τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται κάθε φορὰ τὸν μῆνα Αὐγούστο.

Μάρτυρες: Καβάκης Εὐδαιμονογιάννης καὶ Μανόλης Μυλωνόπουλος.

Τζώρτζης Μουάτσος, ἀναπληρωτὴς ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελαρίας

Ἀντίγραφο, μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά, ἀπὸ τὸ φ. 37 τοῦ 8ου βιβλίου τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Μάρκου Σέρβου, νοταρίου βασιλικῆς ἐξουσίας (*imperial*), ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *ufficio della massaria* Χανίων. Στὴν ἐπάνω γωνία δεξιὰ: 9 (ἀρίθμηση): στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ ἴδιου φύλλου σημείωμα: 19 decembrio 1564, Manoli et Thodhoro Patteri de Janni.

Ἀπόφαση τοῦ *ufficio di petizion* 1571 (β. ἔ. 1570), 13 καὶ 18 Ἰανουαρίου

Οἱ πιὸ κάτω χωρικοὶ καλοῦνται, μὲ ἀπόφαση τοῦ *ufficio di petizion*, ἡ ὁποία ἐλήφθη ἐρήμην τους, νὰ καταβάλουν στὸν ἱερομόναχο Νεόφυτο Σεδέκα, ἐπίτροπο τῆς μονῆς Στύλου, τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τῶν ὀφειλόμενων ἐντριτειῶν σὲ ὑπέρπυρα:

Μανόλης Πάτερος τοῦ ποτὲ Γιάννη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάμποι, στὴν τοποθεσία τοῦ Διάκου (*locho di Diaco*): 30 ὑπέρπυρα, ποὺ ἀντιστοιχοῦν σὲ 6 μουζούρια σιτάρι, πρὸς 5 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι, ὀφειλὴ τῶν ἐντριτειῶν κατὰ τὰ 6 ἔτη ἀπὸ τὸ 1565 ὡς τὸ 1570, σύμφωνα μὲ τὸ συμβόλαιο τῆς 19ης Δεκεμβρίου ποὺ συνέταξε ὁ νοτάριος Μάρκος Σέρβος [βλ. πιὸ πάνω].

Θόδωρος Πάτερος τοῦ ποτὲ Γιάννη [διόρθ. ἀντὶ Λέου], ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάμποι: 30 ὑπέρπυρα, ποὺ ἀντιστοιχοῦν σὲ 6 μουζούρια σιτάρι, πρὸς 5 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι, ὀφειλὴ τῶν ἐντριτειῶν κατὰ τὰ 6 ἔτη ἀπὸ τὸ 1565 ὡς τὸ 1570, σύμφωνα μὲ τὸ συμβόλαιο τῆς 19ης Δεκεμβρίου ποὺ συνέταξε ὁ νοτάριος Μάρκος Σέρβος [βλ. πιὸ πάνω].

Μανοῦσος Παῖδης, ἀπὸ τὸ χωριὸ Παῖδοχώρι: 28 ὑπέρπυρα, ποὺ ἀντιστοιχοῦν σὲ 7 μουζούρια σιτάρι, ὑπόλοιπο ἀπὸ ὀφειλὴ 69 μουζουριῶν, πρὸς 4 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι.

Σταμάτης Γκάλαγκας, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάμποι: 20 ὑπέρπυρα, ποὺ ἀντιστοιχοῦν σὲ 5 μουζούρια σιτάρι, ὑπόλοιπο ἀπὸ ὀφειλὴ 69 μουζουριῶν, πρὸς 4 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι.

Ἀρετὴ Φούμαινα, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάμποι: 20 ὑπέρπυρα, ποὺ ἀντιστοιχοῦν σὲ 5 μουζούρια σιτάρι, ὑπόλοιπο ἀπὸ ὀφειλὴ 69 μουζουριῶν, πρὸς 4 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι.

Γιάννης Φούμης, γιὸς τῆς Ἀρετῆς: 16 ὑπέρπυρα, ποὺ ἀντιστοιχοῦν σὲ 4 μουζούρια σιτάρι, ὑπόλοιπο ἀπὸ ὀφειλὴ 69 μουζουριῶν, πρὸς 4 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι.

Σταμάτης Πάτερος, διάκος, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάμποι: 10 ὑπέρπυρα, ποὺ ἀντιστοιχοῦν σὲ 2½ μουζούρια σιτάρι, ὑπόλοιπο ἀπὸ ὀφειλὴ 69 μουζουριῶν, πρὸς 4 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι.

Θοδωρὴς Κίνναμος, βοηθός [Καγκελλαρίας]

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὰ φφ. 56 καὶ 58 τοῦ βιβλίου τῶν *Sentenze*, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *ufficio di petizion*. Στὴν ἐπάνω γωνία δεξιὰ: 10 (ἀρίθμηση). Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο ἀντίστοιχα κάθε ὀνόματος ὀφειλέτη σημείωμα: α) *no 1, 13 zener 1570* (β. ἔ.), *Manoli Pattero de Ianni, dal casal Cabous, sententiato pagar la sua terziaria per li terreni che tien ad affito per anni 5, per instrumento di 19 dicembre 1564*· β) *no 2, detto Thodhoru, suo fratello, sententiato, ut supra*· γ) *no 3, 18 zener 1570* (β. ἔ.), *Manusso Paidhi sententiato, ut supra*· δ) *no 4, 18 zener 1570* (β. ἔ.), *Stamati Galanga sententiato, ut supra*· ε) *no 5, 18 zener 1570* (β. ἔ.), *Areti Fumopula, dal casal Cambus, sententiata, ut supra*· ς) *no 18 zener 1570* (β. ἔ.), *Ianni Fumi de Areti sententiato pagar la sua terziaria*· ζ) *no 7, 18 zener 1570* (β. ἔ.), *Stamatti Pattero sententiato pagar la sua terziaria*.

Ἀναγνώριση χρέους

1591 (β. ἔ. 1590), 19 Φεβρουαρίου

Παρουσιάστηκε ἐνώπιον τῶν δικαστῶν [*di petizion*] ὁ παπα-Σταμάτης Πάτερος τοῦ ποτὲ παπα-Κωσταντῆ καὶ δήλωσε ὅτι ἀναγνωρίζει τὸ χρέος του (*acetta sententia voluntaria*). Ὑπόσχεται νὰ πληρώσει τὸ Πάσχα (*le feste della resurrection*) στὸν ἱερομόναχο Νεόφυτο Σεδέκα, ἐπίτροπο τῆς μονῆς Στύλου, τὴν ἐντριετία τῆς ἐφετεινῆς χρονιᾶς· ἐὰν δὲν τὴν πληρώσει, θὰ κατασχεθοῦν τὰ ὑπάρχοντά του μὲ δικά του ἔξοδα.

Τὴν ἴδια δήλωση ἔκανε ὁ Κώστας Πάτερος Μουλόκωστας τοῦ ποτὲ Νικόλα, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάμποι.

Θοδωρὴς Κίνναμος, βοηθός [Καγκελλαρίας]

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 133 τοῦ βιβλίου τῶν *Sentenze*, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *ufficio di petizion*. Στὴν ἐπάνω γωνία δεξιά: 11 (ἀρίθμηση). Στὸ ἀριστερὸ περιθώριον ἀντίστοιχα κάθε δήλωσης σημείωμα: α) 19 febrero 1590 (β. ξ.), *papa Stamati Pattero quondam papa Costantin tuol sententia voluntaria pagar la sua terzaria dell'anno corrente*· β) 19 febrero 1590 (β. ξ.), *Costa Pattero Mulocosta tuol sententia voluntaria pagar la sua terzaria dell'anno corrente*.

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Χανίων

1597, 21 Ἰουλίου

Μετὰ ἀπὸ ἀναφορά (*a relation*) τοῦ *speciale ser* Ἀντωνίου, κοντόσταβλου (*contostabille*), ὁ ρέκτορας Χανίων προστάζει [τοὺς *offitiali*] νὰ διαλαλήσουν στὸ χωριὸ Κουρκουδιανά, καὶ ὅπου ἄλλοῦ χρειάζεται, ὅτι ἀπαγορεύεται στοὺς Κουρκουδιανούς νὰ βόσκουν τὰ ζῶα τους σὲ τόπους τοῦ μοναστηριοῦ καὶ νὰ τὰ ποτίζουν ἀπὸ τὸ νερὸ τοῦ μοναστηριοῦ χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ οἰκονόμου. Οἱ παραβάτες θὰ τιμωροῦνται μὲ κατάσχεση τῶν ζώων τους καὶ μὲ καταναγκαστική ἀγγareία στὶς γαλέρες.

Βεβαίωση τοῦ *official*

1597, 28 Ἰουλίου

Ὁ Κώστας Τρουλλινός, *offitial*, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Τζώρτζης Μουάτσος, ἀναπληρωτὴς ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

1597, 30 Ἰουλίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον.

Ἀντίγραφο, μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά, ἀπὸ τὸ φ. 68 τοῦ βιβλίου (*registro*) *Mazor* τοῦ ποτὲ Zuan Battista Caottorta, ρέκτορα [Χανίων]. Στὴν ἐπάνω γωνία δεξιά: 12 (ἀρίθμηση). Στὸ ἀριστερὸ περιθώριον σημείωμα: 20 luggio 1597, *strida fata ad istanza dell' iconomo di Stillo che non debba niuno metter animali in tuti i loci e pascoli del monastero, meno a bevererli nelle aque di esso*.

Καταγγελία

1592, 2 Αὐγούστου

Παρουσιάστηκε στὸ *ufficio* ὁ καλόγερος Λεόντιος Ἀχινέος καὶ καταγγέλλει (*denontia*) τὸν Γαβρίλη Φούμη, καλούμενο Μπρίλο, τὸν Γιάννη Φούμη τοῦ Μπέλλου (*Bello*) καὶ τὸν Λέο Φούμη Τσιβολέο τοῦ Στοματαρέ (*Stomatarè*), ἀπὸ τὸ χωριὸ Κεραμέα Θυμιά, ὅτι παραβαίνοντας τὶς σχετικὲς διατάξεις βόσκουν τὰ κοπάδια τους (*metter chiappi*) καὶ ποτίζουν τὰ ζῶα τους στοὺς μοναστηρι-

ακούς τόπους χωρίς την άδεια του μοναστηριού. Ζητᾶ από τις αρχές να τοὺς ἐπιβληθοῦν ποινές.

Τζώρτζης Πουλᾶκης, βοηθὸς τοῦ *officio*

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὴ δικογραφία (*Copia dal processo*). Στὴν ἐπάνω γωνία δεξιά: 13 (ἀρίθμηση).

Ὑπόμνημα

1598 (β. ἔ. 1597), 23 Φεβρουαρίου

Ὁ εὐγενής (*nobil huomo*) Μιχαὴλ Καλλέργης καὶ ὁ *ecellentissimo domino dottor* Μόρμορης, ἐπίτροποι τῆς μονῆς Στύλου, παρουσιάστηκαν ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν, ἀπόντος τοῦ συμβούλου *Giustinian*, καὶ ἀνέφεραν τὰ ἀκόλουθα:

Στὶς 4 [Φεβρουαρίου] ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου εἶχε στείλει στὸ χωριὸ Κάμποι τὸν ἱερομόναχο Νεόφυτο, μαζὶ μὲ τὸν καλόγερο Λεόντιο καὶ τὸν *official* Francesco, νὰ εἰσπράξουν ἀπὸ τοὺς χωρικοὺς τὰ συνήθη κανίσκια (*regallie ordinarie e consueute*), δηλαδὴ ἓνα πρόβατο ἀνὰ κοπάδι (*per chiappo*). Ὅμως ὁ γονικάρος (*gonicaro*) τοῦ μοναστηριοῦ Κλαπῆς Πάτερος ἀρνήθηκε νὰ δώσει τὴν ὀφειλὴ του καὶ ἀποπειράθηκε νὰ σκοτώσει τὸν Νεόφυτο μὲ πυροβόλο ὄπλο (*archibuso*) ποὺ ἀπὸ θαῦμα (*miracolosamente*) δὲν ἐκπυρσοκρότησε. Ὁ Πάτερος πρέπει νὰ τιμωρηθεῖ, γιὰ νὰ μὴ διαπράττει ὅσα κακὰ ἔκαναν τὰ ἄλλα μέλη τῆς οἰκογένειάς του. Ὁ πατέρας του Κατσιγιάννης εἶχε σκοτώσει τὸν θεῖο του παπα-Κωσταντῆ, ἀδελφὸ τοῦ πατέρα του, καὶ εἶχε πεθάνει στὴ γαλέρα, ἐνῶ ὁ Κατσούλης, ἀδελφὸς τοῦ Κλαπῆ, μολονότι εἶναι ἐξόριστος (*bandito*), τριγυρίζει ἀνενόχλητος στὸ χωριὸ Κάμποι. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Κλαπῆ, πρέπει νὰ τιμωρηθεῖ καὶ ὁ Κώστας Πάτερος Βλάστακας (*Vlastigha*), ὁ ὁποῖος, νομίζοντας πὺς ὁ Νεόφυτος ἦταν ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου, παρότρυνε τὸν Κλαπῆ νὰ τὸν σκοτώσει. Ὁ ἀδελφὸς τοῦ Βλάστακα Νικόλας εἶχε καταγγελεῖ τὸν περασμένο χρόνο ὅτι εἶχε ἐπιτεθεῖ ἐναντίον τοῦ Κώστα, *official*, ὁ ὁποῖος εἶχε πάει στὸ χωριὸ γιὰ νὰ εἰσπράξει, σύμφωνα μὲ τὸν νόμο (*secondo il nome*), τὴν ὀφειλόμενη ἐντρίτεια. Ἡ δικογραφία (*processo*) ποὺ εἶχε πρὶν ὁ Μανολάκης Βιτσαμάνος βρίσκεται τώρα στὰ χέρια τοῦ Τζώρτζη Πουλᾶκη, [βοηθοῦ τοῦ *officio*].

Οἱ ἐπίτροποι ζητοῦν ἀπὸ τις ἀρχές νὰ τιμωρηθεῖ παραδειγματικὰ ὁ Κλαπῆς Πάτερος τοῦ ποτὲ Κατσιγιάννη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάμποι, ὡς κοινὸς ληστής (*ladro publico*), παρουσιάζοντας τις θέσεις τους μὲ τὰ ἀκόλουθα ἐναντίον τοῦ Πάτερου ἐπιχειρήματα: Ὁ Πάτερος α) εἶχε κλέψει καὶ στὴ συνέχεια φάει, τὸν περασμένο Δεκέμβριο, μαζὶ μὲ τὸν γιό του, Γιάννη, μία κατσίκα τοῦ μοναστηριοῦ· β) εἶχε ἀποπειραθεῖ νὰ σκοτώσει τὸν Νεόφυτο, γεμίζοντας τρεῖς φορὲς τὸ ὄπλο

του μὲ πυρίτιδα καὶ βλασφημώντας τὰ θεῖα, ὅταν ὁ ἱερομόναχος εἶχε πάει νὰ εἰσπράξει τὶς ὀφειλόμενες «ρεγάγιες» τῶν προβάτων ἀπὸ αὐτὸν καὶ τὸν ἐξόριστο ἀδελφὸ τοῦ Κατσούλη· γ) διαπιστώνοντας ὅτι τὸ ὄπλο τοῦ δὲν εἶχε ἐκπυρσοκροτήσει, πῆγε στὸ χωριὸ Σαμωνάς, ἀπὸ ὅπου θὰ περνοῦσε ἀναγκαστικὰ κατὰ τὴν ἐπιστροφή του ὁ Νεόφυτος, καὶ ζήτησε ἀπὸ τὸν Δημήτρη Τζούγκαρη νὰ τοῦ δώσει πυρίτιδα, ἀποφασισμένος νὰ σκοτώσει τὸν ἱερομόναχο. Οἱ ἐπίτροποι ἀπαιτοῦν ἐπίσης νὰ τιμωρηθεῖ καὶ ὁ Κώστας Πάτερος, καλούμενος Βλάστακας (*Vlastacha*), γιατί εἶχε παροτρύνει τὸν Κλαπὴ νὰ σκοτώσει τὸν Νεόφυτο, νομίζοντας πὼς ἦταν ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου, καὶ γιατί εἶχε βλασφημήσει τὰ θεῖα.

Ἡ τοπικὴ διοίκηση (*reggimento*) παρέπεμψαν τὴν ὑπόθεση στὸ δικαστήριό (*si debbi formar processo*).

Ἀπόφαση τοῦ ρέκτορα Χανίων

1598, 8 Μαΐου

Ὁ Daniel Gradenigo, ρέκτορας Χανίων, ἀναπληρωτὴς τοῦ συμβούλου (*con le vice*) Pizzamano, ἀφοῦ ἐξέτασε τὰ ἔγγραφα τῆς δικογραφίας, ἀποφάσισε τὰ ἀκολουθα: α) καταδικάζει τὸν Κώστα Πάτερο Βλαστακόκωστα, ὁ ὁποῖος μολονότι εἶχε κληθεῖ νὰ παρουσιαστῇ στὴ δίκη δὲν εἶχε προσέλθει, σὲ ἐξορία πέντε ἐτῶν ἀπὸ τὴν πόλη καὶ τὸ διαμέρισμα [Χανίων] σὲ ἀπόσταση 15 μιλίων ἀπὸ τὰ σύνορα (*oltre li confini*), σὲ καταβολὴ προστίμου 400 λιρῶν *di piccole* καὶ σὲ φυλάκιση ἑνὸς ἔτους, γιατί εἶχε βλασφημήσει τὰ θεῖα· β) καταδικάζει τὸν Κλαπὴ Πάτερο τοῦ ποτὲ Κατσιγιάννη σὲ καταναγκαστικὴ ἀγγαρεία κωπηλασίας μὲ ἄλυσίδα στὶς γαλέρες γιὰ πέντε συνεχῆ χρόνια καὶ σὲ περίπτωσιν ἀνικανότητος σὲ κοπὴ τοῦ πιὸ ἱκανοῦ τοῦ βραχίονα, γιατί εἶχε ἀποπειραθεῖ νὰ σκοτώσει τὸν ἱερομόναχο. Ἐκεῖνοι ποὺ θὰ τὸν συλλάβουν (*captori*) θὰ εἰσπράξουν ἀπὸ τὴν περιουσία τοῦ Κλαπὴ 300 ὑπέρπυρα καὶ ἐὰν ὁ τελευταῖος δὲν ἔχει περιουσία θὰ λάβουν τὴ συνήθη ἀμοιβὴ ἀπὸ τὸ δημόσιο ταμεῖο· γ) καταδικάζει τὸν Σταμάτη καὶ τὸν Γιάννη Πάτερο, γιουὺς τοῦ γερο-Κατσιγιάννη, σὲ καταναγκαστικὴ ἀγγαρεία κωπηλασίας ἑνὸς ἔτους στὶς γαλέρες ποὺ ἀρματώνονται στὴν πόλιν· δ) καταδικάζει γιὰ τὸ ἀδίκημα τῆς κλοπῆς τὸν Μιχάλη Δημητρόπουλο καὶ τὸν Κλαπὴ Πάτερο τοῦ γερο-Κατσιγιάννη σὲ καταναγκαστικὴ ἀγγαρεία κωπηλασίας δεκαοκτὼ μηνῶν στὶς γαλέρες καὶ σὲ περίπτωσιν ἀνικανότητος σὲ κοπὴ τῆς μύτης καὶ τῶν αὐτιῶν. Ἐκεῖνοι ποὺ θὰ τοὺς συλλάβουν θὰ εἰσπράξουν ἀπὸ τὴν περιουσία τῶν συλληφθέντων 300 ὑπέρπυρα καὶ ἐὰν οἱ τελευταῖοι δὲν ἔχουν περιουσία θὰ εἰσπράξουν τὴ συνήθη ἀμοιβὴ ἀπὸ τὸ δημόσιο ταμεῖο.

1598, 19 Μαΐου

Διαλαλήθηκε ή απόφαση στη λότηα της πλατείας.

Τζώρτζης Πουλάκης, βοηθός του officio

Αντίγραφο από τη δικογραφία (*copia dal processo*). Στην επάνω γωνία δεξιά του πρώτου και δεύτερου φύλλου αντίστοιχα: 14, 15 (αρίθμηση).

1599, 5 Μαΐου

Κατατέθηκε από τον οικονόμο, αντίδικο του Παύλου Τζούγκαρη.

Αντίγραφο. Χαρτί (12 δίφυλλα). Τα κείμενα γραμμένα στα φφ. 1r, 2r-v, 3r, 4r, 5r, 6r-7v (v. αρ.) στα Ιταλικά, με αρίθμηση 9-15 (οι αριθμοί 10-15 έχουν διορθωθεί αντί των 2-7). Στο φ. 12v σημείωμα: *Affitanze et alterationi*.

102

Πακτώσεις χωραφιών

1598, 5 Νοεμβρίου ~ 1599 1 Οκτωβρίου

1598, 5 Νοεμβρίου

Ο ιερομόναχος Μακάριος Καμαρωτός, οικονόμος του Στύλου, πακτώνει για μία πενταετία στον Γιάννη Μπέρτο και στον γιό του Λέο χωράφια 54 μουζουριών στον Άζογυρέα, 6 μουζουριών στο(ν) Τζάκο (*Zaco*) και 25 μουζουριών στα Μεγάλα Χωράφια. Ο πακτωτής οφείλει να παραδίδει κάθε χρόνο στο μοναστήρι την παραπάνω ποσότητα σιταριού, και το τρίτο των άμπελιών και των δένδρων. Εάν δεν εξοφλεί τις δόσεις, ο οικονόμος θα τις εισπράττει με τον τρόπο με τον οποίο καταβάλλεται το οφειλόμενο πάκτος.

Μάρτυρες: παπα-Πανταλέος Αθηναίος και *misser* Αλέξανδρος Καψάλης.

Την ίδια ημέρα

Ο ιερομόναχος Μακάριος [Καμαρωτός], οικονόμος του Στύλου, πακτώνει για μία πενταετία στον Λέο Μπέρτο χωράφια στην Άπάνω Μοίρα, και στην Κεφάλα, 45 και 59 μουζουριών αντίστοιχα, και στα Μεγάλα Χωράφια 26 μουζουριών.

Μάρτυρες: παπα-Πανταλέος Αθηναίος και *μισερ* Αλέξανδρος Καψάλης.

Ιωάννης Μαρουλιάνος, αναπληρωτής νοτάριος της Καγκελαρίας

Βεβαίωση τῆς τοπικῆς διοίκησης Χανίων

1599, 1 Ὀκτωβρίου

Ἡ τοπικὴ διοίκηση (*reggimento*) Χανίων βεβαιώνει ὅτι ὁ Ἰωάννης Μαρουλιάνος εἶναι ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας.

Ἰάκωβος Δροσάς, βοηθὸς τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀντιγράφου ἐπικυρωμένο (*coria da una altra*), μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά, ἀπὸ τὶς συμβολαιογραφικὲς πράξεις τοῦ Νικόλα Κλάδου, νοταρίου. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *n. 7* (ἀρίθμηση)· β) 1598. Στὸ φ. 1v σφραγίδα, προστυπωμένη μὲ κερὶ σὲ ρομβοειδὲς χαρτί, μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου.

103**Πακτώσεις χωραφιῶν**

1598, 5 Σεπτεμβρίου, 23, 26, 31 Ὀκτωβρίου, 1, 2, 4, 5, 6 Νοεμβρίου

~ 1599, 3 Μαρτίου

1598, 23 Ὀκτωβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος Καμαρωτός, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν παπα-Μανόλη Πάτερο, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάμποι, καὶ στοὺς γιούς του Γιάννη καὶ Κλαπὴ τὰ παρακάτω χωράφια, τὰ ὁποῖα εἶχαν καὶ προηγουμένως πακτωμένα. Ἀντὶ τῶν 12 μουζουριῶν σιτάρι ποὺ κατέβαλλαν κάθε χρόνο, μὲ τὴ νέα πάκτωση οἱ πακτωτὲς θὰ καταβάλλουν 13 μουζούρια, πληρώνοντας ἐπιπλέον καὶ τὸ τρίτο τῶν ἀμπελιῶν καὶ τῶν δένδρων ποὺ βρίσκονται στὰ χωράφια. Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦν τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ τὶς εἰσπράττει μὲ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο καταβάλλεται τὸ ὀφειλόμενο πάκτος.

Τὰ χωράφια εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

Στὸ Βιτζομούρι τὸ Λακκούδι καὶ στὰ Παῖδιανὰ	σιτάρι	μουζούρια	4
Στό[v] Κουκόλακκο	»	»	2
Στὸ Θυμολάκκι	»	»	4
Τοῖ Ὀρνές (<i>ci Ornes</i>)	»	»	2
Στό{v} Ἀρδακτυλίδι	»	»	2
Στὸ Κυπαρίσι	»	»	1½
Στὸ σῶχωρο, «ὀμπρὸς στὸ σπίτι του»	»	»	¾

1598, 26 Ὀκτωβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος Καμαρωτός, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Ἀντώνιο Πάτερο Καγιαντώνη (*Cagiadoni*) τὰ χωράφια τοῦ Τζιγκούνη (*stu Cigune*) τὸν Κάμπο, τὰ ὁποῖα εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε, τὰ χωράφια μποροῦν νὰ παράγουν 8 μουζούρια σιτάρι. Ἀντὶ τῶν 4 μουζουριῶν σιτάρι ποὺ κατέβαλλε προηγουμένως κάθε χρόνο, μὲ τὴ νέα πάκτωση ὁ πακτωτὴς θὰ καταβάλλει 6½ μουζούρια, πληρώνοντας ἐπιπλέον καὶ τὸ τρίτο τῶν ἀμπελιῶν καὶ τῶν δένδρων ποὺ βρίσκονται στὰ χωράφια. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τις δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ τις εἰσπράττει μὲ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο καταβάλλεται τὸ ὀφειλόμενο πάκτος.

Μάρτυρες: παπα-Μανόλης Φασούλας καὶ ὁ *spettabile ser* Νικολὸς Μαντρικάρης.

Νικολὸς Κλάδος, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας (*imperial*)

1598, 31 (τελευταία ἡμέρα) Ὀκτωβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος Καμαρωτός, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Γιάννη Πάτερο Καραβαβλή (*Caravanagli*) τὰ παρακάτω χωράφια, τὰ ὁποῖα εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα. Ἀντὶ τῶν 7 παρὰ τέταρτο (*sette manco una quarta*) μουζουριῶν σιτάρι ποὺ κατέβαλλε προηγουμένως κάθε χρόνο, μὲ τὴ νέα πάκτωση ὁ πακτωτὴς θὰ καταβάλλει 18 μουζούρια, πληρώνοντας ἐπιπλέον καὶ τὸ τρίτο τῶν ἀμπελιῶν καὶ τῶν δένδρων ποὺ βρίσκονται στὰ χωράφια. Ἀκόμη, θὰ δώσει γιὰ τὴν ἐφετινὴ χρονιά ἔναντι τῶν ἀμπελιῶν 6 μίστατα μούστο.

Τὰ χωράφια εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

Στοῦ Παχυκώστα τ' αὐλάκι, τῇ Ἀλώνας (*ci Alonas*) τὸ Λακκούδι, στὸ Καραβόξυλο, στὸ Ξεριζάμπελο, στὴν Πετρόκουρτα, στ' Ἀρολιθάκι, στ' Ἀναβολίματα (*stanavolimata*), στοῦ Λουματαρέα, στὸν Πετρόλακκο, στὴ Μιτζικεφάλα στὸ Σελί (μαζὶ μὲ τὸν ἀδελφὸ του Τζαννή).

Μάρτυρες: Venturin Mengano καὶ παπα-Σταμάτης Πάτερος.

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος Καμαρωτός, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Γιάννη Πάτερο Μαυρατζάκη καὶ στὸν ἀδελφὸ του Μανόλη, οἱ ὁποῖοι ἐκπροσωποῦν καὶ τὸν ἄλλο ἀδελφὸ τους Μιχάλη, τὰ παρακάτω χωράφια, τὰ ὁποῖα εἶχαν καὶ προηγουμένως πακτωμένα. Ἀντὶ τῶν 7½ μουζουριῶν σιτάρι ποὺ κατέβαλλαν κάθε χρόνο, μὲ τὴ νέα πάκτωση οἱ πακτωτὲς θὰ κατα-

βάλλουν 16 μουζούρια, πληρώνοντας επιπλέον και τὸ τρίτο τῶν ἀμπελιῶν καὶ τῶν δένδρων ποὺ βρίσκονται στὰ χωράφια. Ἀκόμη, θὰ δώσουν γιὰ τὴν ἐφετινὴ χρονιά 2 μίστατα κρασιοῦ ἀπὸ τὸ σύνολο τῶν 6 μίστατων ποὺ παράγουν τὰ ἀμπέλια, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση.

Τὰ χωράφια εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

Στ' Ἀκρόμυλου τό<v> Λάκκο	σιτάρι	μουζούρια	1
Στ' Ἀγκαραθολακκούδια	»	»	1½
Στὸ Θυμοσέλι	»	»	8
Στοῦ Γυρόμυλου τό<v> Λάκκο	»	»	2½
Στὰ Πλατύβολα	»	»	1
Στ' Ἀρολιθάκι	»	»	1
Στὴ Μιτζικεφάλα	»	»	½

Μάρτυρες: Venturin Mengano καὶ παπα-Σταμάτης Πάτερος.

1598, 1 Νοεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος Καμαρωτός, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν παπα-Σταμάτη Πάτερο, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάμποι, τὰ παρακάτω χωράφια, τὰ ὁποῖα εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα. Ἀντὶ τῶν 16 μουζουριῶν σιτάρι ποὺ κατέβαλλε κάθε χρόνο, μὲ τὴ νέα πάκτωση ὁ πακτωτὴς θὰ καταβάλλει 18 μουζούρια, παρόλο ποὺ τὰ χωράφια μποροῦν νὰ παράγουν περισσότερα μουζούρια, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση. Ἀκόμη, ὁ πακτωτὴς θὰ πληρώνει επιπλέον καὶ τὸ τρίτο τῶν ἀμπελιῶν καὶ τῶν δένδρων ποὺ βρίσκονται στὰ χωράφια. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τις δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ τις εἰσπράττει μὲ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο καταβάλλεται τὸ ὀφειλόμενο πάκτος.

Τὰ χωράφια εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

Στοῦ Παῖδη τὴ Λίμνη	σιτάρι	μουζούρια	6
Στὸ Καθαρομούρι	»	»	3
Στὴ Μιτσιμοχίλα (<i>sti Mici mochilla</i>)	»	»	2
Τοὶ Ὅρνες τὸ Λακκούδι	»	»	2
Στὸν Ἀρδακτύλιδο	»	»	2
Στὸν Καθαρόλακκο	»	»	½
Στὴ Λουματαρὲ	»	»	1
Στοῦ Μαθιοῦ τ' Αὐλάκι	»	»	½
Στὴν Κεφάλα τοῦ Σαμωνᾶ	»	»	1½
Στὸ σῶχωρο, κοντά (<i>apresso</i>) στὸ σπίτι του	»	»	¾
Στὴ Λαγαρὰ στὴν Κακὴ Σκάλα	»	»	8
<Σ>Τὸν Ἀγρόλιδο	»	»	4

Μάρτυρες: *misser* Zorzi Contarin τοῦ ποτὲ Steffanin καὶ Zorzi Zancaruol fra Giorgi.

1598, 2 Νοεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος Καμαρωτός, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Σταμάτη Πάτερο Ἀτζού (*Azù*) τὰ παρακάτω χωράφια, τὰ ὁποῖα εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα. Ἀντὶ τῶν 8 μουζουριῶν σιτάρι ποὺ κατέβαλλε κάθε χρόνο, μὲ τὴ νέα πάκτωση ὁ πακτωτὴς θὰ καταβάλλει 13 μουζούρια, παρόλο ποὺ τὰ χωράφια μποροῦν νὰ παράγουν περισσότερα μουζούρια, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση. Ἀκόμη, ὁ πακτωτὴς θὰ πληρώνει ἐπιπλέον καὶ τὸ τρίτο τῶν ἀμπελιῶν καὶ τῶν δένδρων ποὺ βρίσκονται στὰ χωράφια.

Τὰ χωράφια εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

Ὁ πιὸ πάνω Σταμάτης	σιτάρι	μουζούρια	5
Στὸ Σφακίδι	»	»	6
Στοῦ Παχγκώστα τ' αὐλάκι	»	»	3
Στο<ῦ> Κολίμπο<υ> τὸ σῶχωρο	»	»	2
Στοῦ Παπαδούλη	»	»	1
Στὸν Ἀμυγδαλόλακκο	»	»	8

Μάρτυρες: *misser* Ἀλέξανδρος Καψάλης καὶ Χριστόφορος Καβάνης.

1598, 4 Νοεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος Καμαρωτός, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν καπετάνιο Λέο Πάτερο τὰ παρακάτω χωράφια, τὰ ὁποῖα εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα. Ἀντὶ τῶν 13½ μουζουριῶν σιτάρι ποὺ κατέβαλλε κάθε χρόνο, μὲ τὴ νέα πάκτωση ὁ πακτωτὴς θὰ καταβάλλει 18 μουζούρια, παρόλο ποὺ τὰ χωράφια μποροῦν νὰ παράγουν περισσότερα μουζούρια, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση. Ἀκόμη, ὁ πακτωτὴς θὰ πληρώνει ἐπιπλέον καὶ τὸ τρίτο τῶν ἀμπελιῶν καὶ τῶν δένδρων ποὺ βρίσκονται στὰ χωράφια. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τις δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ τις εἰσπράττει μὲ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο καταβάλλεται τὸ ὀφειλόμενο πάκτος.

Τὰ χωράφια εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

Στοῦ Γυρομυλᾶ τὸν Λάκκο (<i>stu Ghiromilā to laco</i>)	σιτάρι	μουζούρια	2
Στοῦ Λίμα τὸν Λάκκο	»	»	8
Στὸ σῶχωρο ποὺ ἀνῆκε στὸν Σταμάτη Παλαβὰ	»	»	1
Στὸ Καρακιό (<i>Carachio</i>) τὸ Λακκούδι	»	»	2
Στοῦ Σκορδίλη τὸν Λάκκο	»	»	1½
Στὸ Θυμολάκκι	»	»	2

Στοῦ Ἀγκαθαρομούρη	σιτάρι	μουζούρια	4
Στὰ Κεντριά	»	»	8

Μάρτυρες: *misser* Τζώρτζης Γεράκης καὶ Μιχάλης Γκαλαγκάκης.

1598, 5 Νοεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος Καμαρωτός, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Λέο Πάτερο, καπετάνιο, ὁ ὁποῖος ἐκπροσωπεῖ καὶ τὸν ἀδελφὸ του Γιάννη Πατερογιάννη, τὰ παρακάτω χωράφια ποὺ εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα. Ἀντὶ τῶν 10½ μουζουριῶν σιτάρι ποὺ κατέβαλλε κάθε χρόνο, μὲ τὴ νέα πάκτωση ὁ πακτωτὴς θὰ καταβάλλει 17 μουζούρια καὶ θὰ πληρώνει ἐπιπλέον καὶ τὸ τρίτο τῶν ἀμπελιῶν καὶ τῶν δένδρων ποὺ βρίσκονται στὰ χωράφια.

Τὰ χωράφια εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

Στο<ῦ> Κόρακα τὸ Λακκούδι	σιτάρι	μουζούρια	2
Στοῦ Λίμα τὸν Λάκκο	»	»	8
Στοῦ Περιστερὲ τὸν Πόρο (<i>to Boro</i>)	»	»	12
Στοῦ Σκορδίλη τὸν Λάκκο	»	»	6
Στὰ Κεντριά	»	»	8

Μάρτυρες: *misser* Τζώρτζης Γεράκης καὶ Μιχελὴς Γκαλαγκάκης.

1598, 26 Ὀκτωβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος Καμαρωτός, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Σταμάτη Πάτερο, λεγόμενο Λαγό, τὰ χωράφια ποὺ εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα. Ἀντὶ τῶν 16 μουζουριῶν σιτάρι ποὺ κατέβαλλε κάθε χρόνο, μὲ τὴ νέα πάκτωση ὁ πακτωτὴς θὰ καταβάλλει 24 μουζούρια καὶ θὰ πληρώνει ἐπιπλέον καὶ τὸ τρίτο τῶν ἀμπελιῶν καὶ τῶν δένδρων ποὺ βρίσκονται στὰ χωράφια.

Μάρτυρες: παπα-Μανόλης Φασούλας καὶ ὁ *speciale ser* Νικολὸς Μαντρικάρης.

1598, 26 Ὀκτωβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος Καμαρωτός, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Λέο Πάτερο Σαπουνά τὰ χωράφια ποὺ εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα. Ἀντὶ τῶν 6½ μουζουριῶν σιτάρι ποὺ κατέβαλλε κάθε χρόνο, μὲ τὴ νέα πάκτωση ὁ πακτωτὴς θὰ καταβάλλει 9½ μουζούρια καὶ θὰ πληρώνει ἐπιπλέον καὶ τὸ τρίτο τῶν ἀμπελιῶν καὶ τῶν δένδρων ποὺ βρίσκονται στὰ

χωράφια. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τις δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ τις εἰσπράττει μὲ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο καταβάλλεται τὸ ὀφειλόμενο πάκτος.

Μάρτυρες: παπα-Μανόλης Φασούλας καὶ ὁ *speciale ser* Νικολὸς Μαντρικάρης.

1598, 23 Ὀκτωβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος Καμαρωτός, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Μιχάλη Πάτερο Γκαλαγκομιχελή τὰ χωράφια ποὺ εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα. Ἀντὶ τῶν 4 μουζουριῶν σιτάρι ποὺ κατέβαλλε κάθε χρόνο, μὲ τὴ νέα πάκτωση ὁ πακτωτὴς θὰ καταβάλλει 8 μουζούρια, παρόλο ποὺ τὰ χωράφια, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση, μποροῦν νὰ παράγουν περισσότερη ποσότητα. Γιὰ τὰ χωράφια στὴ Ραμνὴ, γιὰ τὰ ὁποῖα κατέβαλλε προηγουμένως κάθε χρόνο 15 μουζούρια, μὲ τὴ νέα πάκτωση ὁ πακτωτὴς καὶ οἱ ἀδελφοὶ του θὰ καταβάλλουν 22 μουζούρια σιτάρι.

Μάρτυρες: παπα-Μανόλης Φασούλας καὶ παπα-Πανταλὸν Ἀθηναῖος (*Pantalón Athineo*).

1598, 6 Νοεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος Καμαρωτός, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὴν Καλὴ Παπαδοπούλα, χήρα τοῦ Κώστα Φούμη, καὶ στὸν γιό της Γαβρίλη τὰ χωράφια ποὺ βρίσκονται στοῦ Σκανταλλάρη (*stu Scandallari*), ἐκτὸς ἀπὸ τὸ μέρος τῶν χωραφιῶν ποὺ κρατᾷ ὁ Perazzo, τὸ ὁποῖο θὰ τοὺς τὸ πακτώσει ὁ οἰκονόμος ὅταν τὸ πάρει. Οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν νὰ παραδίδουν κάθε χρόνο στὸ μοναστήρι 9 μουζούρια σιτάρι.

Μάρτυρες: μαστρο-Μανοῦσος Κόντης καὶ καλόγερος Μαυρογόνατος.

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος Καμαρωτός, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Λέο Φούμη τοῦ ποτὲ Μανούσου, γιὰ τὸν ὁποῖο ἐγγυᾶται (*si obliga*) ὁ Γιάννης Σαλιβαράς, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Κάτω Κεραμέα, τὴ μοῖρα τῶν χωραφιῶν ποὺ βρίσκονται στὴ Χόβολη. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὸ μοναστήρι 8 μουζούρια σιτάρι. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τις δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ τις εἰσπράττει μὲ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο καταβάλλεται τὸ ὀφειλόμενο πάκτος.

Μάρτυρες: *misser* Μαρκουλὴς Λάσκαρης καὶ μαστρο-Μανοῦσος Κόντης.

Signum tabellionis Νικόλαος Κλάδος τοῦ Πέτρου, *νοτάριος ἀποστολικῆς καὶ βασιλικῆς ἐξουσίας* (*publicus apostolica ac imperiali auctoritate notarius*)

1598, 5 Σεπτεμβρίου

Κάμποι

Ὁ ιερομόναχος Μακάριος Καμαρωτός, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Γιάννη Πάτερο τοῦ Σταμάτη Ἀτζοῦ τὰ χωράφια ποὺ εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ ποτὲ Πώργης Πάτερος, λεγόμενος Καρουχάκης. Ὁ πακτωτὴς θὰ καταβάλλει κάθε χρόνο στὸ μοναστήρι 5 μουζούρια σιτάρι, παρόλο ποὺ τὰ χωράφια, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενήργησαν οἱ ἐκτιμητές (*deputati*), μποροῦν νὰ παράγουν 7½ μουζούρια.

Μάρτυρες: Θεοδωρὴς Συριάνος τοῦ ποτὲ *ser Marchio* καὶ Μανόλης Δημητρόπουλος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Κάμποι.

Ἀθανάσιος Lauro, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας (*nodaro imperial*)

1599, 3 Μαρτίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν οἰκονόμο, ἀντίδικο τοῦ Παύλου Τζούγκαρη.

Ἀντίγραφα, μεταφρασμένα ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά, ἀπὸ τὶς συμβολαιογραφικὲς πράξεις τῶν νοταρίων Νικολοῦ Κλάδου (πακτώσεις μὲ ἀρ. 1-11) καὶ Ἀθανασίου Lauro (πακτώσεις μὲ ἀρ. 12 καὶ 13). Χαρτί (8 φύλλα). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φ. 1r-6v, μὲ ἀρίθμηση ἀντίστοιχα στὴν ἐπάνω γωνία δεξιὰ 1-8. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο κάθε συμβολαιογραφικῆς πράξης, μὲ ἀρίθμηση 1-13, ἀντίστοιχα σημειώματα: α) 23 ottobre 1598, *ser Macario Camaroto, iconomo di Stillo, affita a papa Manoli Pattero Janni e Clapi, suoi figliuoli, terreni per dar formento misure 13, pagavano prima misure 12, per anni cinque, fra il qual tempo habi a pagar il 3° delli suoi arbori e vignoli che ha nel luoco del ditto monastero*· β) 26 ottobre 1598, *ser Macario Camaroto, iconomo, affita a Antonio Pattero Cagiadoni, per anni cinque, per li terreni del monastero, fra il qual tempo debba anco pagar il 3° delli suoi arbori e vignoli che tene di raggion de ditto monastero*· γ) ultimo ottobre 1598, *Macario Camaroto affita a Giorgi Pattero Calavavgli terreni che altre volte pagava formento misure 4, ma al presente gli li affita per misure 18 e di pagar il terzo delle vigne et arbori di raggion de ditto monastero, per l'anno presente pagar aconto delle vigne mistati 6*· δ) ultimo ottobre 1598, *Macario Camaroto [διόρθ. ἀντὶ Camarito], iconomo, affita a Gianni Pattero Mavrazachi et Manoli, suo fratello, li terreni che altre volte pagavano formento misure 7½ di pagar al presente formento misure 16, per anni cinque, con pagar anco il 3o delle vigne et arbori, al presente pagar mistati 2 dalli sei che fuo la lor stima*· ε) primo novembre 1598, *affitason a papa ser Stamati Pattero per anni cinque, di terreni che altre volte teniva il detto papa per misure 16, hora gli li da per 18, con pagar il 3o delli vignoli et arbori*· ς) 2 novembre 1598, *Stamati Pattero Azù affita per anni cinque terreni di pagar formento misure 13 in luoco delli 8 che prima pagava, se bene sono estimati per misure 25, con dover anco pagar fra detto*

tempo il 30 delli vignoli e arbori che di detto monastero tiene' ζ) 4 novembre 1598 Leo Pattero, capitano, affita terreni che altre volte pagava misure 13 per pagar al presente misure 18, se ben di più estimate misure 25 [sic], pagar il 3° delle vigne et arbori' η) 4 novembre 1598 Leo Pattero, capitano, in nome de Janni Patero Jani affita terreni che altre volte pagava formento misure 10½ et al presente misure 16, il 3° delli arbori et vignoli, se ben sono estimate misure 28½ θ) 26 ottobre 1598, Stamati Pattero Lago affita per anni cinque li terreni che prima teneva per misure sedese, per pagar al presente misure 24 durante l'affitanza, et il 3° delle olive e vigne che ha di raggion di detto monastero' ι) 26 ottobre 1598, Leo Pattero Sapuna affita terreni del monastero che altre volte pagava misure 6½ con obligo di pagar al presente misure 9½, et il 3° delli vignoli e arbori che di detta raggion tiene e ciò per anni cinque' ια) 23 ottobre 1598, Michali Pattero Galango Michelin affita terreni che prima teneva per misure 19 pagar (διόρθ. ἀντὶ padar) hora misure trenta, se bene di più estimate, si oblige anco far li suoi che facino tal paga i do fratelli' ιβ) Cali Papadhopoula, relict del quondam Costa Fumi, Gavrioli, suo fiollo, affitano terreni per pagar formento misure nove, oltra però le parti che occupa il signor Perazzo' ιγ) Leo Fumi quondam Manusso, per il qual si oblige Janni Salivara, zurado, del casal Cato Chieramea et affita terreni de misurade otto sti mira tu Chovoli per anni cinque' [ιδ]) 1597 5 settembre, Janni Patero, figliuolo de Stamati Azù figlio, ad affitto terreni per pagar misure 5 per anni cinque. Στὴν ἐπάνω γωνία ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r: Α (ἀρίθμηση). Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τῶν φ. 5v καὶ 6r, δίπλα σὲ κάθε ἔγγραφο, σημείωμα: La contrascritta locatione fuo fatta per Athanasio Lauro, nodaro.

104

Ὑπόμνημα

~1599, 28 Μαρτίου

Ὑπόμνημα πρὸς τὸν γενικὸ προνοητὴ καὶ ἐξεταστὴ στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης τῶν κατοίκων τῶν χωριῶν Κάμποι καὶ Σαμωνάς, ποὺ ἐκπροσωποῦνται ἀπὸ τὸν Παῦλο Τζούγκαρη, ἡ ὁποία ἀφορᾷ τῇ δικαστικῇ διαμάχῃ τους μὲ τὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου: Ἀντὶ νὰ ἐπιδεικνύουν εὐσπλαχνία, οἱ μοναχοὶ τοῦ Στύλου ἐνδιαφέρονται νὰ αὐξάνουν τὰ εἰσοδήματα τῆς μονῆς τους εἰς βάρος τῶν χωρικῶν. Ὁ οἰκονόμος παραβαίνει τὴ διάταξη τοῦ Foscarini, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία δὲν ἐπιτρέπονται ἀλλαγές καὶ προστατεύονται ὅσοι καταβάλλουν σταθερὴ εἰσφορά, καὶ ἐπιδιώκει νὰ ὑποτάξει τοὺς κατοίκους κάτω ἀπὸ ἓνα βαρὺ ζυγὸ νέας καὶ ἀνόσιας δουλείας. Ζητᾷ νὰ ἀλλάξει τὸ καθεστῶς ποὺ διέπει τὶς ὑποχρεώσεις πρὸς τὸ μοναστήρι τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς ποὺ καταβάλλουν ἐπὶ σαράντα, πενήντα καὶ περισσότερα χρόνια γιὰ τὰ χωράφια, στὰ ὁποῖα

εἶναι φυτεμένα ἀμπέλια, σταθερὴ εἰσφορὰ σὲ σιτάρι καὶ νὰ τοὺς ὑποχρεώσει νὰ πληρώνουν τὸ τρίτο τῶν ἀμπελιῶν τους. Εἶναι ἄδικο νὰ πλουτίζει εἰς βάρος πιστῶν ὑπηκόων τῆς Γαληνοτάτης μία μονὴ ποὺ βρίσκεται κάτω «ἀπὸ τὴν κυριαρχία τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Τούρκου». Ὁ οἰκονόμος ἔχει ἤδη φροντίσει νὰ ἐκδοθοῦν διατάγματα, μετὰ βάση τὰ ὁποῖα προβαίνει στὴν ἐκτίμηση τῶν ἀμπελιῶν καὶ στὴν κατάσχεση τοῦ μούστου· ἀπαγορεύει ἐπίσης στοὺς χωρικοὺς νὰ σπέρνουν στὰ χωράφια χωρὶς τὴν ἄδειά του. Οἱ χωρικοὶ ἰσχυρίζονται ὅτι οἱ ἐνέργειες τοῦ οἰκονόμου εἶναι παράνομες καὶ παρουσιάζουν τὶς ἀκόλουθες θέσεις:

1. Ἐπὶ σαράντα-πενήντα χρόνια, τόσα ποὺ κανεὶς δὲν θυμᾶται πιά ἀπὸ πότε, οἱ κάτοικοι τῶν χωριῶν καταβάλλουν στὸν οἰκονόμο γιὰ τὰ χωράφια ποὺ κρατοῦν ἀπὸ τὸ μοναστήρι σταθερὴ εἰσφορὰ σιταριοῦ.

2. Σὲ πολλὰ ἀπὸ τὰ χωράφια ἔχουν φυτευτεῖ πρὶν ἀπὸ σαράντα-πενήντα χρόνια ἀμπέλια καὶ οἱ χωρικοὶ ἐξακολουθοῦν νὰ καταβάλλουν σιτάρι, χωρὶς νὰ τοὺς ἔχει ἐπιβληθεῖ ἡ καταβολὴ τρίτου τῶν ἀμπελιῶν.

3. Στὰ ἔγγραφα ποὺ ἔχει προσκομίσει ὁ οἰκονόμος στὸ δικαστήριον μνημονεύεται ὡς μόνη ὑποχρέωση ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῶν χωρικῶν ἡ καταβολὴ συγκεκριμένης ποσότητος σιταριοῦ.

4. Κατὰ τὸ μεγάλο χρονικὸ διάστημα τῆς πεντηκονταετίας καὶ πέραν αὐτῆς, πολλὰ ἀπὸ τὰ χωράφια εἴτε ἔχουν πωληθεῖ σὲ τρίτους εἴτε ἔχουν ἀνταλλαγεῖ μετὰ ἄλλα εἴτε ἔχουν παραχωρηθεῖ ὡς προίκα. Οἱ κληρονόμοι καὶ διάδοχοι [τῶν πρώτων πακτωτῶν] ἐξακολουθοῦν νὰ ἔχουν ὡς μόνη ὑποχρέωση πρὸς τὸ μοναστήρι τὴν καταβολὴ σταθερῆς ποσότητος σιταριοῦ.

Βοηθὸς τῆς γραμματείας

1599, 28 Μαρτίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Παύλο Τζούγκαρη, ἀντίδικον τοῦ οἰκονόμου.

Δύο ἀντίγραφα:

A) Χαρτί (6 φύλλα). Τὸ κείμενον γραμμéνο στὰ φφ. 1r-5v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 6v σημείωμα: ...*αδο τον χοριατον αντιδικα του μοναστηριου.*

B) Χαρτί (7 φύλλα). Τὸ κείμενον γραμμéνο στὰ φφ. 1r-7r στὰ ἰταλικά.

Τὸ ὑπόμνημα ἔχει ἐκδοθεῖ ἀποσπασματικά: MALTEZOU, *Feudatari et contadini*, ὁ.π., σ. 311-312. Πλήρῃ ἐκδοσὴ πρώτου ἀντιγράφου βλ. πιδὲ κάτω, σ. 898-904.

105

Πώληση λινόβροχείου

1599, 29 Μαρτίου, 12 Ἀπριλίου ~ 16 Ἀπριλίου

1599, 29 Μαρτίου

Χανιά

Ὁ Κώστας Μουσοῦρος τοῦ ποτὲ Σταμάτη, λεγόμενος Παλούκης, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ἐκπροσωπώντας τὴ γυναῖκα του Καλὴ Τζουγκαροπούλα, πουλᾷ στὸ μοναστήρι, ποὺ ἐκπροσωπεῖται ἀπὸ τὸν οἰκονόμο, ἱερομόναχο Δανιὴλ Φασούλα, τὸ μέρος τοῦ λινόβροχείου (*quella parte de bagnollin*) ποὺ βρίσκεται στὴν Ἀγία Ἐρήνη στὰ Λίσματα. Ἡ ἀξία του ἐκτιμήθηκε μὲ συμφωνία τῶν συμβαλλομένων μερῶν, ποὺ ἔλαβαν ὑπόψη τους τὴν ἐκτίμηση ἄλλου παρόμοιου λινόβροχείου, σὲ 833 ὑπέρπυρα. Ὁ Μουσοῦρος ὁμολογεῖ ὅτι ἔλαβε ἀπὸ τὸν οἰκονόμο σὲ δόσεις τὸ ποσὸ τῶν 800 ὑπερπύρων. Τόσο ὁ πωλητὴς ὅσο καὶ ὁ Θεωρῆς Τζούγκαρης Διακονάκης ἀναλαμβάνουν τὴν ὑποχρέωση, στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία κάποιος ἐναντιωθεῖ στὴν πώληση καὶ προξενήσει ζημιές εἴτε στὸ λινόβροχεῖο εἴτε στὰ βελτιωτικὰ ἔργα ποὺ τυχὸν θὰ κάνει ὁ οἰκονόμος, νὰ ἀποζημιώσουν τὸν ἀγοραστή, ὑποθηκεύοντας γιὰ ἀσφάλεια τὰ ὑπάρχοντά τους, παρόντα καὶ μέλλοντα. Διευκρινίζεται ὅτι τὸ μέρος τοῦ λινόβροχείου ποὺ πουλήθηκε ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς ἐτήσιου *λιβέλλου* στὸ μοναστήρι 5 ὑπερπύρων.

Μάρτυρες: Φίλιππος Κοντορογένης (;) καὶ Ἀντώνιος Τεμενιώτης.

Στὸ περιθώριο (*ex margine*): 1599 [διόρθ. ἀντὶ 1592], 12 Ἀπριλίου

Παρουσιάστηκε ἐνώπιον τοῦ νοταρίου ὁ πωλητὴς καὶ ζήτησε νὰ προστεθεῖ στὸ συμβόλαιο ὅτι τὸ μέρος τοῦ λινόβροχείου ποὺ ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς τῆς εἰσφορᾶς (*pensione*) πρὸς τὸ μοναστήρι τῶν 5 ὑπερπύρων ἀφορᾷ τὴν προσθήκη (*gionta*) στὸ «στόμιο τοῦ Κοιλιάρη».

Μάρτυρες: Τζουάννες Μαρουλιάνος καὶ Θεωρῆς Κοντ[ορογένης].

Νικολὸς Κλάδος, νοτάριος ἀποστολικῆς ἐξουσίας

† Marco Zancarol, δικαστὴς *di proprio*

† Francesco Durente, δικαστὴς *di proprio*

1599, 16 Ἀπριλίου

Διαλαλήθηκε στὴν Καγκελλαρία καὶ στὸ *officio de proprio*.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1v σημειώματα: α) *messo alle stride in Cancellaria soto di 16 aprile 1599* β) *e similmente nel' officio de proprio soto di 16 aprile 1599*. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) † *Γραφή διὰ τὸ λινοβροχίον ποὺ αγορασάμεν ἀπὸ τὸν Κώνστα Μουσουρο Παλουκῆ* β) † *ἡ πουλισία τοῦ λινοβροχιοῦ ποὺ ἐπούλισεν ὁ Κόστας Μουσούρος* γ) ἐξίτηλο σημείωμα γραμμένο ἰταλικά δ) κατάσταση διαφορῶν δαπανῶν (σπεζες).

106

Ὑπόμνημα

(μὲ συνημμένη διάταξη τοῦ γενικοῦ προνοητῆ **Giacomo Foscarini**)

[1575, 21 Μαρτίου]/[1576, 5 Ἰουνίου] ~ 1599, 30 Ἀπριλίου

Ὑπόμνημα τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου πρὸς τὸν γενικὸ προνοητὴ καὶ ἐξεταστὴ στὸ βασιλείο τῆς Κρήτης ποὺ ἀφορᾷ τὴ διαμάχη τοῦ μὲ τοὺς χωρικοὺς τῶν χωριῶν Κάμποι καὶ Σαμωνάς, οἱ ὅποιοι ἀντιτίθενται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς ἐντριτείας: Ὁ οἰκονόμος δὲν ἐκπλήσσεται ἀπὸ τὴν ἀπειθαρχησὶα τους, γιατί κρούσματα ἀνυπακοῆς εἶναι συχνὰ στὰ χωριά, μὲ ἀποτελέσματα ἢ ὑπαιθρος νὰ εἶναι γεμάτη ἀπὸ ἐξόριστους, κατάδικους καὶ κακοποιούς. Τὸ μοναστήρι κατέχει τὰ χωριά αὐτὰ περισσότερα ἀπὸ πεντακόσια χρόνια. Τὸ ἰδιοκτησιακὸ καθεστῶς τοῦ μοναστηριοῦ ἔχει ἀναγνωριστεῖ ἀπὸ τὴ Βενετία, ὅταν ἐγκαθιδρύθηκε ἡ κυριαρχία τῆς στὸ νησί. Οἱ χωρικοὶ προσβάλλουν τὸν Θεὸ καὶ τὴ θρησκεία κάνοντας λόγο γιὰ τὴ μονὴ τῆς Πάτμου, ποὺ βρίσκεται κάτω ἀπὸ τὴν τουρκικὴ κυριαρχία. Οἱ κάτοικοι τῆς Πάτμου τυγχάνουν προνομιακῆς μεταχείρισης ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς Βενετίας, ἢ ὅποια ἀντιμετωπίζει τοὺς ἴδιους καὶ τὰ πλοῖα τους ὅχι ὡς ὑποτελεῖς τῆς, ἀλλὰ ὡς «πολίτες» (*cittadini*) τῆς Βενετίας. Τὸ μοναστήρι ἦταν πάντοτε φιλεύσπλαχνο πρὸς τοὺς χωρικοὺς καὶ ἀπόδειξη τούτου εἶναι ὅτι ἔχει ἀπὸ τὰ χωράφια τοῦ εἰσόδημα μόνο 1.000 ἀντὶ 3.000 μουζούρια σιτάρι. Οἱ χωρικοὶ δὲν ἐκπληρώνουν τὶς ὑποχρεώσεις τους πρὸς τὴ μονή, ἀλλὰ πάντα ἐπιδιώκουν μὲ διάφορες πονηριὲς νὰ ἐκμεταλλεύονται τὶς καταστάσεις. Προσπαθοῦν νὰ ἀποδείξουν ὅτι δικαιοῦνται, ἐπειδὴ κρατοῦν γιὰ μεγάλο χρονικὸ διάστημα τὰ χωράφια, νὰ θεωροῦνται ἀπόλυτοι κύριοι καὶ φεουδάρχες τῶν χωριῶν ποὺ ἀνήκουν στὸ μοναστήρι. Διαπράττεται ἔτσι ἀδικία εἰς βάρος τῆς μονῆς τῆς Πάτμου, ποὺ ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ αὐτὰ τὰ εἰσοδήματα, γιατί ὑφίσταται τὶς συνέπειες τῆς ἀνυπόφορης τυραννίας, σκληρότητας καὶ βαρβαρότητας τῶν Τούρκων. Ἐπίσης οἱ χωρικοὶ ἰσχυρίζονται λανθασμένα ὅτι ἡ διάταξη τοῦ Foscarini, ἢ ὅποια ἐπισυνάπτεται στὸ παρὸν ὑπό-

μνημα [βλ. πιὸ κάτω], τοὺς δικαιώνει. Οἱ χωρικοὶ δὲν ἔχουν δίκιο στὶς ἀπαιτήσεις τοὺς γιὰ τοὺς ἀκόλουθους λόγους:

1. Οἱ χωρικοὶ δὲν εἶναι «λιβελλάριοι», ἀλλὰ ἐνοικιαστὲς καὶ γονικάροι, συνεπῶς δὲν πληρώνουν *λιβέλλο*, ἀλλὰ ἐντριτεία, ὅπως πληρώνουν ὅλοι οἱ *casalioiti*, οἱ γονικάροι καὶ οἱ ἄλλοι ξένοι ἐνοικιαστὲς.

2. Στοὺς χωρικοὺς τῶν χωριῶν αὐτῶν δὲν ἔχουν παραχωρηθεῖ τὰ χωράφια ὡς γονικά ἢ σὲ *λιβέλλο*, ἀλλὰ ὅλοι οἱ χωρικοὶ πληρώνουν ἐντριτεία.

3. Οἱ οἰκονόμοι, ὅπως πράττουν ὅλοι οἱ φεουδάρχες ποὺ ἔχουν τὴν ἐπικαρπία καὶ τὴν ἐπικυριότητα χωριῶν, πάντοτε ἔπαιρναν ἀπὸ τοὺς χωρικοὺς γονικάρους τοὺς κανίσκια γιὰ τὰ σπίτια καὶ γιὰ τὸ δικαίωμα βοσκῆς στὰ χωράφια. Δὲν ἔπαιρναν αὐτὰ τὰ κανίσκια ἀπὸ τοὺς χωρικοὺς ποὺ εἶναι «λιβελλάριοι».

4. Οἱ χωρικοὶ κατέβαλλαν πάντα τὸ τρίτο τῶν ἐλιῶν καὶ τῶν καρπῶν ἄλλων δένδρων, καθὼς καὶ τῶν ἀμπελιῶν, τὰ ὅποια βρίσκονται στὰ χωράφια ποὺ ὑπόκεινταν στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς ἐντριτείας σιταριοῦ.

5. Σύμφωνα μὲ παλαιὰ συνήθεια ποὺ ἰσχύει σ' αὐτὴν τὴν πόλη, ἐπιτρέπεται στὸν φεουδάρχη νὰ ἀπαιτήσῃ καταβολὴ ἐντριτείας τῶν ἀμπελιῶν ποὺ ἔχουν φυτευθεῖ σὲ χωράφια τὰ ὅποια ὑπόκεινται σὲ ὑποχρέωση καταβολῆς ἐντριτείας σιταριοῦ, ἀφαιρώντας ὅμως τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τῆς ἐντριτείας τοῦ σιταριοῦ ποὺ θὰ καταβαλλόταν ἐὰν δὲν εἶχαν φυτευθεῖ σ' αὐτὰ ἀμπέλια.

6. Ὅσοι ἔχουν χωράφια ποὺ τοὺς ἔχουν παραχωρηθεῖ ὡς γονικά ἢ σὲ *λιβέλλο* δὲν εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ καταβάλλουν ἐντριτεία φρούτων καὶ ἄλλων δένδρων ποὺ ἔχουν φυτέψῃ στὰ χωράφια τοὺς, σὲ ἀντίθεση μὲ τοὺς ἐνοικιαστὲς, ποὺ ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλλουν ἐντριτεία.

7. Τὰ χωράφια ποὺ ἔχουν τώρα μὲ ἐνοίκιο οἱ Φούμηδες, ἀπὸ τὴν Κεραμέα, τὰ κρατοῦσαν ἐπὶ 20 περίπου χρόνια οἱ γονικάροι τοῦ χωριοῦ Κάμποι, πληρώνοντας ἐντριτεία.

8. Ὁ οἰκονόμος προσκομίζει στὸ δικαστήριό τὸ κατάστιχο τῶν λογαριασμῶν μὲ τὴν ἔνδειξη Ρ, γραμμένο στὰ ἑλληνικά ἀπὸ τὸν ποτὲ παπα-Σταμάτη Πάτερο, πατέρα τοῦ Γιάννη Ἀλφιέρη. Τὰ στοιχεῖα ποὺ περιέχονται στὸ κατάστιχο ἀποδεικνύουν τὸ δίκαιο τοῦ οἰκονόμου, ποὺ ζητᾷ ἀπὸ τὶς ἀρχὲς νὰ ἀποδώσουν δικαιοσύνη.

Paulo Colonna, βοηθὸς τῆς γραμματείας, ὁ ὁποῖος ἀντιπαρέβαλε τὶς διαγραφές

Διάταξη (*ordine*) τοῦ γενικοῦ προνοητῆ [Κρήτης] Giacomo Foscarini
 [1575, 21 Μαρτίου]/[1576, 5 Ἰουνίου]

[1575, 21 Μαρτίου]

Διάταξη τοῦ Giacomo Foscarini, γενικοῦ προνοητῆ [Κρήτης]: Εἶναι ἀπαραιτήτο γιὰ τὶς ἀνάγκες τῶν κατοίκων καὶ τῶν στρατιωτῶν νὰ ληφθεῖ μέριμνα ὥστε ἡ Κρήτη νὰ ἔχει ἐπάρκεια σὲ σιτάρι καὶ νὰ μὴ χρειάζεται νὰ εἰσάγονται σιτηρὰ ἀπὸ ἀλλοῦ. Ὅμως, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι στὸ νησί ὑπάρχουν πολλὰ ἀμπέλια, οἱ κάτοικοι ἀντὶ νὰ καλλιεργοῦν σιτάρι φυτεύουν ἀμπέλια, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ὑπάρχει ἀπὸ τὴ μία μεριά ἀφθονία κρασιοῦ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἔλλειψη ψωμιοῦ. Ἀπαγορεύεται λοιπὸν ἐφεξῆς τὸ φύτεμα ἀμπελιῶν σὲ χωράφια στὰ ὁποῖα καλλιεργοῦνται σιτηρὰ ἤδη ἀπὸ μία δεκαετία ἢ σὲ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα χρησιμεύουν ὡς βοσκότοποι. Ὡς ποινὴ γιὰ τοὺς παραβάτες ὀρίζεται ἡ κατάσχεση τῶν χωραφιῶν, τὰ ὁποῖα θὰ περιέρχονται ἀπὸ ἓνα τρίτο στὸν καταγγελλιοδότῃ, στὰ δημόσια ἔργα καὶ στὸ δημόσιο ταμεῖο. Ἡ διάταξη νὰ κοινοποιηθεῖ σὲ ὅλες τὶς πόλεις καὶ τὰ κάστρα τοῦ βασιλείου τῆς Κρήτης.

Κοινοποιήθηκε στὶς 21 Μαρτίου 1575.

[1576, 5 Ἰουνίου]

Μὲ συμπληρωματικὴ διάταξη ὀρίζεται ὡς ποινὴ γιὰ τοὺς παραβάτες, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν κατάσχεση τῶν χωραφιῶν, ἡ καταβολὴ προστίμου 10 τσεκινιῶν γιὰ κάθε μουζούρι γῆς ποὺ θὰ ἔχει φυτευτεῖ μὲ ἀμπέλι. Τὸ διάταγμα νὰ κοινοποιηθεῖ σὲ ὅλες τὶς πόλεις, τὰ χωριά καὶ τὰ καστέλλια τοῦ βασιλείου τῆς Κρήτης.

Κοινοποιήθηκε στὶς 5 Ἰουνίου 1576.

Τζώρτζης Βελαΐτης, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ [τὸ βιβλίο] τῶν *Ordini* τοῦ γενικοῦ προνοητῆ [Κρήτης]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φ. 1r-2r στὰ ἰταλικά.

Ἔκδ.: *Il miglior vino del mondo*, ὁ.π., σ. 28-29, ὅπου ἔκδοση τῆς διάταξης ἀπὸ τὸν Κ. Γ. ΤΣΙΚΝΑΚΗ, βασισμένη σὲ ἀντίγραφο ποὺ σώζεται στὴ βιβλιοθήκη τοῦ Μουσείου Correr τῆς Βενετίας. Ἐπανεκδίδεται πρὶν κάτω, σ. 893-894 ἀπὸ τὸ ἀντίγραφο τῆς μοναστηριακῆς συλλογῆς, μὲ τὴν προσθήκη τῆς συμπληρωματικῆς διάταξης.

1599, 30 Ἀπριλίου

Κατατέθηκε ἀπὸ τὸν οἰκονόμο, ἀντίδικο τοῦ Παύλου Τζούγκαρη.

Δύο αντίγραφα:

Α) Αντίγραφο από τις δέσμες του Benetto Moro, πρώην γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ στοῦ βασιλείου τῆς Κρήτης. Χαρτί (6 φύλλα). Τὸ κείμενο, μὲ ὑπογραμμίσεις καὶ διαγραφές, γραμμένο στὰ φφ. 1r-6r στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Copia dalla (διαγραμμ. dimanda) risposta, appresentata per il reverendo iconomo de Stillo in causa con Paulo Zungari nomine quorum et specialità, sotto dì 30 aprile 1599, esistente nelle filze dell'illustrissimo et eccellentissimo signor Benetto Moro, già proveditor general et inquisitor nel regno di Candia*. Στὸ φ. 6v σημειώματα: α) *Dimanda fatta dal monastero da quelli di Cambus et Samonà*· β) *η ρεσπόσταις διὰ τὸν ὠρισμὸν των Κάμπων καὶ του Σαμονά*· γ) *Contra Pateri et Zungari*.

Τὸ ὑπόμνημα ἔχει ἐκδοθεῖ ἀποσπασματικά: MALTEZOU, Feudatari et contadini, ὅ.π., σ. 312-313. Πλήρη ἐκδοση βλ. πὶο κάτω, σ. 904-911.

Β) Χαρτί (3 φύλλα). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-3v στὰ ἰταλικά.

Ἀπόφαση τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ στοῦ βασιλείου τῆς Κρήτης Benetto Moro

1599, 20 Σεπτεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 539.

107

Χρεωστική ὁμολογία

1600 (β. ἔ. 1599), 3 Φεβρουαρίου
Χανιά

Ὁ Γιάκουμος Γροϊκος Βαρδάλαχος τοῦ ποτὲ Γιώργη, ἀπὸ τὰ Χανιά, ὁμολογεῖ πὼς ἔλαβε ἀπὸ τὸν εὐλαβέστατο ἀφέντη οἰκονόμο παπα-Δανιὴλ Φασούλα [διόρθ. ἀντὶ Βασούλα] 20 χρυσὰ τσεκίνια καὶ ὑπόσχεται νὰ τὰ ἐπιστρέψει ὅποτε ὁ τελευταῖος τοῦ τὰ ζητήσει.

Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά.

Ὅρισμὸς τοῦ ρέκτορα Χανίων

1600, 3 Ἀπριλίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 215.

108

Ἀπόφαση τοῦ ρέκτορα Χανίων

1600, 9, 10 Ἀπριλίου (*X aprile et fuo adi 9*)

Ἀπόφαση τοῦ ρέκτορα Χανίων: ἐὰν ὁ *misser* Θεόδωρῆς Καβαλίστας δὲν προσκομίσει σὲ διάστημα 4 μηνῶν ἐγγυητικὸ ἐγγράφο (*cautione*) ἀπὸ τῆ Βενετία ὅτι τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τῶν 33 πουλερικῶν ἔχει ἐξοφληθεῖ, τότε ὁ Καβαλίστας θὰ πληρώσει τὸ ποσό. Τὶς κότες τὶς εἶχε πάρει γιὰ λογαριασμό τοῦ *clarissimo* Zuanne Vitturi, τότε ἀναπληρωτῇ προνοητῇ Σούδας, ἀπὸ τὸν παπα-Δανιὴλ Φασούλα, τότε οἰκονόμο του Στύλου.

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 14 τοῦ 2ου (;) βιβλίου τῶν *Atti* [τοῦ ρέκτορα Χανίων]. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *αποφασι αντιδηκα του Καβαλιστα.*

109

Ὑπόμνημα (ἀπάντηση)

1600, 17 Ἀπριλίου

Ὑπόμνημα-ἀπάντηση (*risposta*) πρὸς τοὺς δικαστὲς *di petizion* τοῦ Γιάννη Πάτερου, τοῦ Σταμάτη Πάτερου, τοῦ Γιάννη Ἀλιφιερᾶκη καὶ τοῦ Μιχάλη Καφέ, ποὺ ἀφορᾷ τὴ διαμάχη τους μὲ τὸν ἱερομόναχο Δανιὴλ Φασούλα, οἰκονόμο τοῦ Στύλου. Ὅπως ἤδη ἔχουν ἀναφέρει μὲ ἐγγράφο τους πρὸς τὸν γενικὸ προνοητὴ καὶ ἐξεταστή, ὅλοι ὅσοι μνημονεύονται στὴν αἴτηση (*domanda*) τοῦ ἱερομονάχου Δανιὴλ Φασούλα, ἡ ὁποία ἔχει κατατεθεῖ στίς ἀρχές στίς 8 Ἀπριλίου, καταβάλλουν ἀπὸ παλιὰ γιὰ τὰ χωράφια ποὺ βρίσκονται στὴ Μιτζικεφάλα σταθερὴ εἰσφορά (*uniforme pensione*). Ἀδίκως λοιπὸν τοὺς ἐνοχλεῖ ὁ οἰκονόμος καὶ τοὺς καλεῖ νὰ παρουσιαστοῦν στὸ *ufficio di petizion*, ποὺ εἶναι κατώτερη ἱεραρχικὰ ἀρχὴ ἀπὸ αὐτὴν τοῦ γενικοῦ προνοητῇ. Ζητοῦν τὴν ἀπόρριψη τῆς παράνομης ἀπαίτησής του.

Θεόδωρῆς Κίνναμος, γραφέας τοῦ *ufficio di petizion*

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

110

Διακανονισμός χρέους

1600, 20 Ἀπριλίου

Σύμφωνα με γραφή (*scritto sive chirografo*) τῆς 25ης Σεπτεμβρίου 1596, ὁ *misser* Θεοδωρῆς Καβαλίστας τοῦ ποτὲ Μανόλη εἶχε λάβει ἀπὸ τὸν Δανιήλ Φασούλα, προοικονόμο τοῦ Στύλου, 17 μουζούρια σιτάρι, μετὰ τὴν ὑποχρέωση νὰ τὰ ἐξοφλήσει στὴν τιμὴ στὴν ὁποία ὁ προνοητὴς τῆς Σούδας θὰ τοῦ ἐξοφλοῦσε τὸ ἄλλο σιτάρι. Ἦδη ὁ προνοητὴς ἔχει ἐξοφλήσει τὸ σιτάρι πρὸς 14 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι. Μετὰ βάση λοιπὸν αὐτὴν τὴν τιμὴ, ὁ Καβαλίστας ὀφείλει νὰ πληρώσει στὸν προοικονόμο, ὡς τὸν προσεχὴ Ἰούλιο, 248 ὑπέρπυρα, σολδία 16, ποὺ ἀντιστοιχοῦν στὰ $17\frac{3}{4}$ μουζούρια σιτάρι ποὺ εἶχε πάρει. Ἐὰν δὲν ἐξοφλήσει τὸ χρέος του, ὁ οἰκονόμος θὰ κατασχέσει τὰ ὑπάρχοντά του μέσω τοῦ γαστάλδου. Στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία, γιὰ νὰ ἰκανοποιηθοῦν οἱ ἀπαιτήσεις τῶν χρεωφειλετῶν τοῦ Καβαλίστα, τὰ ὑπάρχοντά του τεθοῦν σὲ πλειστηριασμὸ καὶ στὴ συνέχεια κατακυρωθοῦν στὸν *misser* Τζώρτζη Γαβαλὰ τοῦ Ἰακώβου, τότε τὸ ποσὸ τῆς διαφορᾶς θὰ κατασχεθεῖ, ὥστε νὰ ἐξοφληθεῖ ἀπὸ ἐκεῖ τὸ ὀφειλόμενο χρέος πρὸς τὸν οἰκονόμο. [Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 108].

Μάρτυρες: *misser* Τζουάννες Τζώρτζης τοῦ ποτὲ Μάρκου καὶ μαστρο-Ἀθανάσιος Χαρτοφύλακας, μαραγκός.

Μανόλης Πικρίδης, νοτάριος ἀποστολικῆς καὶ βασιλικῆς ἐξουσίας (*della apostolica et imperial autorità*)

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *ηνστρουμεντο του Καβαληστα*.

111

Χρεωστικὴ ὁμολογία καὶ βεβαίωση ἐξόφλησης

1600, 26 Ἀπριλίου, 3 Μαΐου

1600, 26 Ἀπριλίου

Ὁ Πέτρος Χίμης ὁμολογεῖ πὺς «ἐπαράλαβε» ἀπὸ τὸν ἀφέντη οἰκονόμο τοῦ Στύλου [Δανιήλ] Φασούλα 150 χρυσὰ τσεκίνια. Ὑπόσχεται νὰ τὰ ἐπιστρέψει ὅποτε ὁ οἰκονόμος τοῦ τὰ ζητήσει.

Βεβαίωση μερικῆς ἐξόφλησης

1600, 3 Μαΐου

[Ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου] βεβαιώνει ὅτι ἔλαβε ἀπὸ τὸν πιὸ πάνω Πέτρο, Κυπριώτη, 82 δουκάτα καὶ ὅτι ὑπολείπεται («μένει μου ἀκόμη ρέστος») ὀφειλόμενο ποσὸ 68 δουκάτων.

Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά.

112**Εἰδικὸ πληρεξούσιο**

1600 (,αχ'), 8 (η') Ἰουνίου

Ὁ ἱερομόναχος Λεόντιος, καθηγούμενος τῆς βασιλικῆς μονῆς ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου, καὶ ἡ Ἱερὰ Σύναξις ἐξουσιοδοτοῦν τὸν ἱερομόναχο Δανιήλ [Φασούλα], προοικονόμο τοῦ μετοχιοῦ τοῦ Στύλου, νὰ ἐκπροσωπήσει τὴ μονὴ ἐνώπιον τοῦ γενικοῦ προνοητῆ Κρήτης καὶ κάθε ἄλλης ἀρχῆς στὴ δίκη ποὺ ἔχει τὸ μοναστήρι μὲ τοὺς «χωρίτες».

Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1r, μετὰ τὴν ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ Λεοντίου, τυπωμένη σφραγίδα τῆς μονῆς, μὲ παράσταση τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου καὶ τοῦ Προχόρου· κυκλοτερῶς ἐπιγραφή *Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ*· στὴν ἐπάνω γωνία δεξιὰ μὲ σύγχρονη γραφή: *Β* (ἀρίθμηση). Στὸ φ. 1v μὲ νεώτερη γραφή: α) 1600· β) 17 (ἀρίθμηση).

Βλ. ἔκδοση.

113**Πάκτωση χωραφιῶν**

1600, 7 Αὐγούστου

Ὁ ἱερομόναχος καὶ οἰκονόμος τοῦ Στύλου πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Ἰωάννη Ἀλιφιερᾶκη Πάτερο, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάμποι, τὰ χωράφια, *απερ τα εκρατιε καὶ παρανπρος*, ὅπως μαρτυρεῖ ἡ πάκτωση (*εοσ μιλι ἢ πακτοσια*) ποὺ ἔχει συννομολογηθεῖ μὲ τὸν παπα-κὺρ Νεκτάριο καὶ τὸν παπα-κὺρ Λεονή. Τὰ

χωράφια είναι 2½ μουζουριών: στὰ Κεντριά ¼ μουζουριών καὶ στὸν Κουφὸ ¼ μουζουριών. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ, στοὺς Κάμπους, 2½ μουζούρια σιτάρι, *καλον ομορφον*, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1601. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος ἢ ἄλλος γιὰ λογαριασμό του θὰ τὶς εἰσπράττει, κατὰσχοντας τὰ ὑπάρχοντα τοῦ πακτωτῆ (*απ αυτον και απου τα καλα του*), «μὲ τὴ στράτα τοῦ ὀφικίου τοῦ προπρίου».

Μάρτυρες: Σταμάτης Ψαρὰς Θοχάρης καὶ Νικόλας Σέρβος.

Μιχαὴλ Γρυπάρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Μανόλη Ἀσπρέα, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν ἐπάνω γωνία δεξιὰ τοῦ φ. 1r: 26 (ἀρίθμηση). Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ ἴδιου φύλλου σημειώματα: α) 1600, *adi 7 agosto, Janni Pattero Alifierachi, dal casal Cabous, affita per anni cinque terreni che prima teneva di raggion del monastero*· β) *sta Chien-dria misure 1¼ [sic], Cuffò misure 1¼ [sic]*.

Ἐκλογὴ ἐκτιμητῆ

1600, 10 Ὀκτωβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 215.

114

Πάκτωση χωραφιῶν

1600, 29 Νοεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος παπα-κὺρ Μακάριος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Λέο Φούμη τοῦ ποτὲ Μανούσου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κεραμέ, τὰ χωράφια 6 μουζουριῶν στὴ Χόβολη, τὰ ὁποῖα εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ μπάρμπας του Κορίνος (;) τοῦ ποτὲ Γιώργη Φούμη. Ὁ οἰκονόμος ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ δώσει στὸν Φούμη τὸ μέρος τῶν χωραφιῶν ποὺ κρατᾶ ὁ «ἐκλαμπρότατος ἀφέντης» Φραντζέσκος Περάτζος. Στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία δὲν θὰ τοῦ δοθοῦν αὐτὰ τὰ χωράφια, ὁ Φούμης θὰ καταβάλλει κάθε χρόνο στὸ μοναστήρι μόνο 4 μουζούρια σιτάρι. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ πα-

ραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ, στὸ χωριὸ Κάμποι, 6 ἢ 4 μουζούρια σιτάρι καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν προσεχῆ Ἰούλιο τοῦ 1601. Ἡ πάκτωση θὰ εἶναι ἄκυρη καὶ ὁ οἰκονόμος θὰ διαθέσει τὰ χωράφια σὲ ὅποιον θέλει στὴν περίπτωσι κατὰ τὴν ὁποία τὸ μοναστήρι κερδίζει τὴ δικαστικὴ διαμάχη ποῦ ἔχει μὲ τοὺς Πάτερους (*καὶ ανισος καὶ ἤθελεν ξεφλιθι το κρισιμω, απου εχι το μοναστιρι με τους Πατερους καὶ ἤθελεν κερδησι το μοναστιρι ο αγιος Ιωαννης, να ἦνε ἡ πακτοσια κομενι καὶ ανοφελι, παρα να τα καμι ο ανοθεν κηρ ικονομος, ος καθος τον ἤθελεν φανι*). Ἐὰν ὁ Φούμης δὲν καταβάλλει τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ μπορεῖ νὰ τὶς εἰσπράττει κατάσχοντας τὰ ὑπάρχοντα τοῦ πακτωτῆ μέσω τοῦ *officio di proprio* (*απαυτον και απο τα καλα του με το φικιον του προπρίου*).

Μάρτυρες: Γεώργης Σκορδίλης Κοντάκης καὶ Κατζούλης Ψαρομήλιγκος.

Μιχαὴλ Γρυπάρης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Μανόλη Ἀσπρέα, νοταρίου, ποῦ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* τῆς [μειζονος] Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικὰ· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν ἐπάνω γωνία δεξιὰ τοῦ φ. 1r: 8 (ἀρίθμηση). Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ ἴδιου φύλλου σημείωμα: 29 novembre 1600. *Leo Fumi quondam Manusso affita terreni del monastero*. Στὸ φ. 2v νεώτερες γραφές: α) (1600)· β) 473 (ἀρίθμηση)· γ) μὲ μολύβι Πάτμος.

115

Πάκτωση χωραφιών

1600 (αχ'), 28 (κη') Δεκεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος παπα-Μακάριος Καμαρωτός, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Κώστα Πάτερο τοῦ Ἰωάννη καὶ στοὺς «ἀσερνικούς» ἀδελφούς του Μιχάλη, Μανόλη καὶ Θεόδωρο τὰ χωράφια 11 μουζουριῶν στὰ Κεντριά, στὴ Χαλέπα, στοῦ Λίμα τό<ν> Λάκκο, στὰ Ἀ<γ>κουφάκια, σὶς Ὀρνές (στις Τζορνές) καὶ στὸ Ἀ<γ>καθατομούρι, τὰ ὁποῖα εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ πατέρας τους. Οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν νὰ παραδίδουν κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τοῦ χωριοῦ Κάμποι, 11 μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1601.

Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦν τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ τὶς εἰσπράττει «μὲ τὴ στράτα τοῦ ὀφφικίου τοῦ προπρίου», κατάσχοντας τὰ ὑπάρχοντα τῶν πακτωτῶν.

Μάρτυρες: Πέτρος Παΐδης καὶ μαστρο-Σταμάτης Λαγονάρης.

Μιχαὴλ Γρυπάρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Μανόλη Ἀσπρέα, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* τῆς [μείζονος] Καγκελλαρίας [Χανίων]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημείωμα: *1600, 28 decembrio, Costa, Michali, Manoli e Todoro, figliuolli Pattero de Ianni affitano per anni cinque terreni del monastero. Chiendria, sti Ghalepa, sti Lima to Laco, Ancuffachia, ci Ornes, st'Ancatharomuri*. Στὴν ἐπάνω γωνία δεξιά: 29 (ἀρίθμηση).

116

Χρεωστικὴ ὁμολογία

1601 (,αχα'), 20 (κ') Ἰανουαρίου

Ὁ παπα-Μιχαὴλ Μαμονῆς ὁμολογεῖ πὼς χρωστᾷ στὸν προοικονόμο τοῦ Στύλου Δανιὴλ Φασούλα, 80 ὑπέρπυρα. Τὸ ποσὸ αὐτὸ τὸ χρωστοῦσε ὁ μακαρίτης ἀδελφός του *οδια την πακτοσά* τῶν χωραφιῶν ποὺ εἶχε στὴν Ἀγία Μαρίνα, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ὑπολειπόταν νὰ καταβληθοῦν (*απομινε ρέστος*) 10½ μουζούρια σιτάρη γιὰ τὸ ἔτος 1597. Ὁ Μιχαὴλ ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ ἐξοφλήσῃ τὸ χρέος τοῦ ἀδελφοῦ του ὡς τὶς 15 Ἀπρίλιου. Ἐὰν δὲν τὸ ἐξοφλήσῃ, ὁ οἰκονόμος θὰ τὸ εἰσπράξῃ κατάσχοντας τὰ ὑπάρχοντα τοῦ χρεωφειλέτη μέσω τοῦ γαστάλδου.

Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά.

Ἐκτίμηση χωραφιῶν

1601, 30 Ἰανουαρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 215.

Παραχώρηση χωραφιοῦ σὲ γονικὸ καὶ λιβέλλο

1601, 15 Μαρτίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 505.

117

Συμφωνητικό

1602, 14 Μαρτίου

Οί ιερομόναχοι Ἡσαΐας Ἀμπάλουρας καὶ Ἱερεμίας Καλαφάτης, ὁ πρῶτος οἰκονόμος καὶ ὁ δεύτερος προοικονόμος τοῦ Στύλου, συμφώνησαν μετὰ τὸν *magnifico signor* Girolamo Olivier, βενετὸ ἔμπορο, νὰ τοῦ παραδώσουν ποσότητα λαδιοῦ στὴν τιμὴ πού ἴσχυε στὴν ἀγορὰ τὴν 15ῃ τοῦ περασμένου μήνα. Ἐπειδὴ ὡστόσο ὁ Olivier εἶχε μεταβεῖ στὸν Χάνδακα γιὰ δουλειές, τὰ μέρη συνομολογοῦν τὰ ἀκόλουθα μετὰ τὴ συμφωνη γνῶμη τοῦ Τζουάννε Δροσᾶ, ἐπιτρόπου τοῦ μοναστηριοῦ: Ὁ Καλαφάτης συμφωνεῖ νὰ παραδώσει στὸν Olivier 600 μίστατα λάδι καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔχει ἄλλο λάδι, θὰ δώσει ὁ *magnifico signor* Τζώρτζης Βαρούχας ἀκόμη 300 μίστατα, δηλαδὴ σύνολο 900 μίστατα, πρὸς 16 ὑπέρπυρα τὸ μίστατο, χωρὶς μεσιτικά (*libero di messitaria*), σὲ ἰσπανικὰ ρεάλια, ὑπολογίζοντας τὸ ρεάλι πρὸς 80 γαζέτες τὸ καθένα. Ὁ Ἀμπάλουρας, πάλι, συμφωνεῖ νὰ παραδώσει στὸν Olivier 400 μίστατα λάδι στὴν ἴδια τιμὴ. Συμφωνεῖται ἐπίσης ὁ Olivier ἢ ἄλλος γιὰ λογαριασμό του νὰ παραλάβει τὸ λάδι ἀφενδὸς τῶν δύο ιερομονάχων ἀπὸ τὴν ἀποθήκη, στὴν ἀκτὴ (*riva*), στὸ Καλάμι, καὶ ἀφετέρου τοῦ Βαρούχα ἀπὸ τὸ Καστέλλι τοῦ Ἀποκορώνου. Οἱ δύο ιερομόναχοι ἔλαβαν τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ λαδιοῦ σὲ ρεάλια, ἀπαλλάσσοντας τὸν Olivier ἀπὸ κάθε διεκδίκηση (*cauto et indomandevole*).

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coria*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *σκριτο του πραματηρευτη*.

118

Κατάσταση δαπανῶν

1602, 10 Ἀπριλίου

Βενετία

Κατάσταση δαπανῶν ἐκφόρτωσης (*discargo*) τοῦ πλοίου πὺν εἶχε φτάσει *dalle Smire* (;) μετὰ καπετάνιο καὶ συμπλοιοκτήτη (*patron e paricinevole*) τὸν Νικολὸ τοῦ Στεφάνου ἀπὸ τὸ Perasto. Καταγράφονται χρηματικὰ ποσὰ πὺν

καταβλήθηκαν μεταξύ άλλων στους Πάτερους για τη μεταφορά των έμπορευμάτων στο λοιμοκαθακτήριο, στους έκφορτωτές των έμπορευμάτων, στον *fante di Sanità*, στον προϊστάμενο (*prior*) του λοιμοκαθακτηρίου κ.ά. Οί δαπάνες βαρύνουν κατά τὰ $\frac{2}{3}$ τὰ έμπορεύματα και κατά τὸ $\frac{1}{3}$ τὸ πλοίο.

Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *αρακας † ριγανι πινακη α' † κεργια ... ||πινακη|| μισο.*

Πάκτωση χωραφιῶν

1603, 1 Μαρτίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 126.

Πακτώσεις χωραφιῶν

1603, 22 Μαΐου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 260, 346.

Πάκτωση χωραφιῶν

1603, 6 Ὀκτωβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 584.

119

Πάκτωση χωραφιῶν

1603 (,αχ'), 9 (θ') Ὀκτωβρίου
Στύλος

Ὁ ἱερομόναχος Ἰάκωβος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Μάνο Περέτο τοῦ Ἰωάννη Παχουντῆ, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, χωράφια 12 μουζουριῶν στὸν Ἀζογυρέα, πὺ εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ πατέρας του, τὰ ὁποῖα τοῦ τὰ παραχωρεῖ τώρα, αὐξάνοντας («ἀνεβάζει») τὴν ποσότητα καταβολῆς τοῦ σιταριοῦ σὲ 14 μουζούρια. Ἀκόμη, τοῦ πακτώνει ἄλλα χωράφια 12 μουζουριῶν στὸν Ἀζογυρέα, 16 μουζουριῶν στὰ Μεγάλα Χωράφια, 14 μουζουριῶν στὰ Πλατάνια καὶ 1 μουζουριοῦ στὸ σῶχωρο τοῦ [Κ]αρα[ν]τινοῦ. Ὁ πακτωτῆς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μο-

ναστηριοῦ, στὸ Καλάμι, 51 μουζούρια σιτάρι «καλὸν τοῦ τόπου», καταβάλλον-
τας τὴν πρώτη δόση, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1604 καὶ τὴν
τελευταία τὸν Ἰούλιο τοῦ 1609. Ὅταν ἐκτιμηθοῦν οἱ «φυτεῖες» καὶ τὰ «μου-
ρέλλα» ποὺ ἔχει φυτεμένα στὰ Σκαλιὰ καὶ στὸ ξερίζωμα τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου
τοῦ Λάκκου, τότε θὰ ἀφαιρεθεῖ (να του το ξεπέσου) τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τῆς
ἐντρίτειας τῶν 51 μουζουριῶν σιταριοῦ. Ἐὰν ὁ πακτωτὴς δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δό-
σεις, ὁ οἰκονόμος ἢ ἄλλος γιὰ λογαριασμό του θὰ εἰσπράττει μέσω τοῦ γασ-
τάλδου (περ βηα του γασταλδο) τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιτα-
ριοῦ στὴν τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται καὶ τὸ ἄλλο σιτάρι.

Μάρτυρες: Μανόλης Κατζουλογιάννης καὶ Ἰωάννης Σκλάβος.
παπα-Γεώργιος Ἀσπρέας, νοτάριος ἀποστολικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά.

120

Πάκτωση χωραφιῶν

1603 (,αχγ'), 9 (θ') Ὀκτωβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Ἰάκωβος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πεντα-
ετία στὸν Λέο Τρουλλινὸ Παχου<v>τάκη χωράφια στὸν Ἀζογυρέα ποὺ εἶχε
προηγούμενως πακτωμένα ὁ πατέρας του (απου τιν μπαρτι απου κρατε ο κιρισ-
του), [καταβάλλοντας στὸ μοναστήρι] 14 μουζούρια σιτάρι· τώρα τοῦ τὰ παρα-
χωρεῖ, αὐξάνοντας τὴν ποσότητα τοῦ σιταριοῦ ποὺ ἐφεξῆς θὰ καταβάλλει κατὰ
2 ἀκόμη μουζούρια (μουζούρια ιδ' καὶ διο ανεβασι).

Μάρτυρες: Ἰωάννης Σκλάβος καὶ Πέτρος [στὴν ἰταλικὴ μετάφραση *Patera*]
Παῖδης.

Κωσταντὴς Σκορδίλης, νοτάριος καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

Δύο ἀντίγραφα:

Α) Ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ πα-
πα-Πώργη Ἀσπρέα, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* τῆς
μεϊζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ
ἑλληνικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r n. 9 (ἀρίθμηση) καὶ σημείωμα κάτω ἀπὸ
τὸ κείμενο: *Incontratta*. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *appresentate dall'autentico, afitanza*
di 15 ottobre 1640, mandato del' eccellentissimo Priuli di 15 maggio 1641, altro di Sua

Eccellenza di 4 aprile 1643, instrumento di 10 [κενό] 1639 negli atti de para Manoli, [nodaro] veneto· β) Μεγάλα Χωράφια· γ) πακτοσα του Παχουτολεου· δ) Αζογυρεα, 1607, με ανεβασι.

Β) Αντίγραφο αντιγράφου (*coria d'un altra*), μεταφρασμένο από τὰ ἑλληνικά στὰ ἰταλικά. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r.

121

Πάκτωση χωραφιῶν

1603, 9 Ὀκτωβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Ἰάκωβος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Μάνο Τρουλλινὸ Παχουντάκη τοῦ Γιάννη χωράφια 12 μουζουριῶν στὸν Ἀζογυρέα, *απο εκινι τιν μπαρτι αποου του εχι δοσμενι*, μὲ τὴν ὑποχρέωση καταβολῆς 14 μουζουριῶν σιτάρι. Ἀκόμη, τοῦ πακτώνει ἄλλα χωράφια 12 μουζουριῶν στὸν Ἀζογυρέα, μὲ τὴν ὑποχρέωση καταβολῆς 16 μουζουριῶν σιτάρι. Τέλος, τοῦ πακτώνει χωράφια 14 μουζουριῶν στὰ Πλατάνια καὶ 1 μουζουριοῦ στὸ σῶχωρο τοῦ Καραντινοῦ.

Μάρτυρες: Μανόλης Κατζουλογιάννης καὶ Ἰωάννης Σκλάβος.

Κωσταντῆς Σκορδίλης, νοτάριος καὶ ἀρχιεοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

Δύο ἀντίγραφα:

Α) Αντίγραφο ἀπὸ τίς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Γιώργη Ἀσπρέα, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* τῆς μεϊζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου καὶ ἀρχιεοφύλακα τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r: α) 8 n. (ἀρίθμηση)· β) σημεῖωμα στὸ κάτω μέρος τοῦ ἴδιου φύλλου ἀριστερά: *Incontratta*.

Β) Αντίγραφο αντιγράφου (*coria d'un altra*), μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἑλληνικά στὰ ἰταλικά. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r ἡ χρονολογία: 1603.

Χρεωστική ὁμολογία καὶ ὑποθήκευση χωραφιῶν

1604, 28 Ἰουλίου

Βλ. ἔγγρα. ἀρ. Σ 131.

122

Δικογραφία

1605, 19, 25, 26 Φεβρουαρίου, 18, 19 Μαρτίου

Κλήση

1605 (β. έ. 1604), 19 Φεβρουαρίου

Έρήμεν τοῦ *speciale misser Zorzi Antonici*, ἐπικαρπωτῇ (*possessor et usufruttuario*) σπιτιῶν τοῦ μοναστηριοῦ τὰ ὁποῖα βρίσκονται στὴν πόλη, στὴ ρούγα (*ruga*), στὴν τοποθεσία ποὺ καλεῖται *Malcanton*, οἱ δικαστὲς *di prosopio*, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Τζουάννε Ματζαμᾶ (*Mazzama*), ἐπιτρόπου τοῦ ἱερομονάχου Νικηφόρου, ἡγουμένου τῆς μονῆς Πάτμου, καλοῦν τὸν Antonici νὰ καταβάλει στὸ μοναστήρι 986 ὑπέρπυρα. Σημειώνεται ὅτι ὁ Antonici εἶχε κληθεῖ τρεῖς φορές μὲ αἴτηση τοῦ Ματζαμᾶ, ἀλλὰ δὲν εἶχε παρουσιαστεῖ. Ἡ αἴτηση καταχωρίζεται πιὸ κάτω.

Αἴτηση

1605 (β. έ. 1604), 19 Φεβρουαρίου

Ὁ Τζουάννης Ματζαμᾶς, ἐπίτροπος τοῦ ἱερομονάχου Νικηφόρου, ἡγουμένου τῆς μονῆς Πάτμου, ζητᾷ ἀπὸ τοὺς δικαστὲς *di prosopio* νὰ καλέσουν τὸν Antonici, ὁ ὁποῖος ἔχει ἐνοικιάσει (μὲ συμβόλαιο τῆς 1ης Μαρτίου 1509) σπίτια τοῦ μοναστηριοῦ στὴν πόλη, στὴν τοποθεσία *Malcanton*, ἀλλὰ δὲν ἔχει ἐξοφλήσει ἐπὶ 29 ἔτη τὰ ἐνοίκια, νὰ καταβάλει 986 ὑπέρπυρα, σύνολο τῶν ὀφειλόμενων ἐνοικίων (πρὸς 34 ὑπέρπυρα τὸν χρόνο).

Βεβαίωση τοῦ Καγκελλαρίου Gianna Bon

1605, 25 Φεβρουαρίου

Ὁ Gianna Bon, Καγκελλάριος, βεβαιώνει ὅτι πῆγε στὸ σπίτι τοῦ Antonici καὶ τὸν εἰδοποίησε.

Αἴτηση

1605, 26 Φεβρουαρίου

Ὁ ... Balbi, ἐπίτροπος τοῦ Antonici, κατέθεσε αἴτηση ἀκύρωσης τῆς ἀπόφασης.

Τζώρτζης Ἀγαπητός, νοτάριος τοῦ officio

Ἀπόφαση τῶν δικαστῶν *di prosopio*

1605, 18 Μαρτίου

Officio prosopio, Χάνδακας

Οἱ τακτικοί (*ordenarii*) δικαστὲς *di prosopio*, ἀπόντος τοῦ Balbi, ἐπιτρόπου τοῦ Zorzi Antonici, ὁ ὁποῖος εἶχε κληθεῖ ἀλλὰ δὲν εἶχε παρουσιαστεῖ, ἀφοῦ ἔλαβαν ὑπόψη τους τὴν προηγούμενη ἀπόφαση τῆς 19ης Φεβρουαρίου, τὴν

αίτηση ακύρωσης της απόφασης (*renudacione*) που είχε καταθέσει ο Balbi στις 26 Φεβρουαρίου, την απάντηση του Balbi στον Ματζαμά της 8ης Μαρτίου, άλλο έγγραφο που κατέθεσε πάλι ο Balbi στις 13 Μαρτίου, το συμβόλαιο με χρονολογία 1 Μαρτίου 1509, καταχωρισμένο στις πράξεις του νοταρίου ποτέ Francesco Zen που κατέθεσε ο Ματζαμάς στις 9 Μαρτίου, την έξουσιοδότηση της 16ης Μαρτίου 1603, καταχωρισμένη στις πράξεις του Έλληνα νοταρίου (*nodaro greco*) Χανίων Πορφυρίου Κάπρη (;), την ανανέωσή της στις 8 Ιουνίου 1604 που εκδόθηκε από τη μείζονα Καγκελλαρία, το έγγραφο πλειστηριασμού (*incanto*) της 1ης (;) Δεκεμβρίου 1579, καταχωρισμένο στο φ. 148 tergo του βιβλίου των Πλειστηριασμών (*libro di Incanti*) της μείζονος Καγκελλαρίας, το κατάστιχο της 14ης Ιανουαρίου 1580 (β. έ. 1579), καταχωρισμένο στο φ. 68 του βιβλίου των Καταστίχων (*libro di Catastici*), τρεις δικαστικές αποφάσεις (*terminationi*) της 2ης, 5ης, 9ης του ίδιου μήνα, το ένταλμα της 15ης του ίδιου μήνα διεξαγωγής (*deputatione*) της δίκης (*causa*) για το προσεχές Σάββατο, απορρίπτουν την αίτηση ακύρωσης της απόφασης (*hanno elevato la sospensione del sopradetto mandato di renuditione*).

Βεβαίωση του Καγκελλαρίου

1605, 19 Μαρτίου

Ο Μιχελής Σκαρλάτης, Καγκελλάριος, βεβαιώνει ότι κοινοποίησε το περιεχόμενο της απόφασης στον Balbi, μετά από αίτηση του Τζουάννε Ματζαμά.

Andrea Carneio (;), δικαστής *di petizion*

Νικολός Ματζαμούρδης, νοτάριος του *officio prosopio*

Σημείωση (*nota*)

Τα έγγραφα που παρέδωσε [ο ιερομόναχος Νικηφόρος] στον Τζουάννε Ματζαμά που αφορούν τη δικαστική διαμάχη (*litte*) του μοναστηριού με τον Zorzi Antonici είναι τα εξής:

άρ. 1. Τα περγαμηνά έγγραφα των δύο αποφάσεων.

άρ. 2. Αντίγραφο της πρώτης απόφασης, έρμήνην του Antonici, της 19ης Φεβρουαρίου 1605 (β. έ. 1604), μαζί με αντίγραφο της αίτησης που αναφέρεται σ' αυτήν, γραμμένη από τον Κωνσταντίνο Αρμάκη.

άρ. 3. Αντίγραφο της κλήτευσης του Antonici, μετά από αίτηση του ιερομόναχου, με χρονολογία 2 Ιανουαρίου 1605 (β. έ. 1604)· η κλήτευση είναι καταχωρισμένη στο φ. 52 του *libro Memorial* της μείζονος Καγκελλαρίας.

άρ. 4. Αντίγραφο της διαθήκης της ποτέ κυρα-Μαρίας, χήρας του Gasparin Bembo, της 15ης Μαρτίου 1496, καταχωρισμένης στο φ. 33 tergo του βιβλίου

τῶν Διαθηκῶν τοῦ ποτὲ Pierro Bonassera, βενετοῦ νοταρίου· ἀντίγραφο βγαλμένο ἀπὸ τὸν Νικολὸ Καστροφύλακα, βοηθὸ τῆς μείζονος Καγκελλαρίας.

ἄρ. 5. Ἀντίγραφο συμβολαίου με χρονολογία 1 Μαρτίου 1509, με τὸ ὁποῖο παραχωρήθηκαν σὲ γονικὸ στὸν Γιώργη Λογοθέτη τὰ σπίτια ποὺ εἶχε ἀφήσει στὸ μοναστήρι ἢ ποτὲ κυρα-Μαρία. Τὸ συμβόλαιο εἶναι καταχωρισμένο στὸ φ. 31 tergo τοῦ βιβλίου τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Francesco Zen, νοταρίου· ἀντίγραφο βγαλμένο ἀπὸ τὸν [Νικολό] Καστροφύλακα].

ἄρ. 6. Πληρεξούσιο (*commission*) τοῦ ἱερομονάχου πρὸς τὸν Τζουάννε Ματζαμὰ ἀπὸ τὰ Χανιά.

ἄρ. 7. Ἀντίγραφο τῆς γραφῆς (*scrittura*), με χρονολογία 8 Μαρτίου 1605, ποὺ παρουσίασε ὁ Balbi, ἐπίτροπος τοῦ Antonici, στὸ *ufficio di prosopio*, με τὸ ὁποῖο ζήτησε νὰ κατατεθοῦν τὸ πληρεξούσιο καὶ τὸ ἔγγραφο παραχώρησης σὲ γονικὸ ποὺ βρίσκονται στὸ *cancello* τοῦ Νικολοῦ Ματζαμούρδη.

ἄρ. 8. Ἀντίγραφο τῆς γραφῆς, με ἡμερομηνία 15 Μαρτίου, ποὺ κατέθεσε στὸ *ufficio* ὁ Balbi, με τὸ ὁποῖο ζήτησε ἀκρόαση (*esser ascolto*).

ἄρ. 9. Ἀντίγραφο βγαλμένο ἀπὸ τὸν Ματζαμούρδη, στὸ ὁποῖο μνημονεύονται οἱ ἀκόλουθες κλήσεις: α) τῆς 2ας Μαρτίου 1605, με τὴν ὁποία καλεῖται ὁ Balbi νὰ παρουσιαστεῖ τὴν Τρίτη, 21η ὥρα, γιὰ νὰ στοιχειοθετήσει τὶς θέσεις τοῦ ἐντολοδόχου του, διαφορετικὰ θὰ ἀναβληθεῖ ἡ δίκη· β) τῆς 5ης Μαρτίου, με τὴν ὁποία ἐπαναλαμβάνεται ἡ κλήση γιὰ τὴν Παρασκευή, διαφορετικὰ θὰ ἰσχύσει ἡ ἀπόφαση τῆς 2ας Μαρτίου· γ) τῆς 9ης Μαρτίου, με τὴν ὁποία ἐπαναλαμβάνεται ἡ κλήση γιὰ τὴν Τετάρτη, διαφορετικὰ θὰ συνεχιστεῖ ἡ διαδικασία· δ) τῆς 15ης Μαρτίου, με τὴν ὁποία ἀναβλήθηκε ἡ διεξαγωγή τῆς δίκης γιὰ τὶς 16 τοῦ μήνα.

ἄρ. 10. Ἀντίγραφο, ἀπὸ τὸ φ. 148 tergo τοῦ βιβλίου τῶν Πλειστηριασμῶν, τοῦ πλειστηριασμοῦ τῶν σπιτιῶν ποὺ εἶχαν πωληθεῖ με αἴτηση τοῦ Antonici στὸν πιστωτὴ του *misser* Κωνσταντῖνο ... [ὅπῃ στὸ ἔγγραφο]· στὸ ἀντίγραφο μνημονεύεται ἡ ὑποχρέωση καταβολῆς 20 ὑπερπύρων τὸν χρόνο στὴ μονὴ τῆς Πάτμου.

ἄρ. 11. Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 68 τοῦ βιβλίου τῶν Καταστίχων τῆς μείζονος Καγκελλαρίας, με χρονολογία 14 Ἰανουαρίου 1580 (β. ἔ. 1579), τοῦ καταστίχου (*catastico*) τῶν σπιτιῶν στὸ ὄνομα τοῦ Antonici.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-2r στὰ ἰταλικά.

123

Πάκτωση χωραφιών

1605 (,αχε'), 8 Ἀπριλίου

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος Καμαρωτός, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει στὴν Σοφία Πατεροπούλα τοῦ ποτὲ Μιχάλη τὰ χωράφια στοὺς Κάμπους, τὰ ὁποῖα εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ Μιχάλης Πάτερος Μαυρομιχάλης, καταβάλλοντας 3 μουζούρια σιτάρι. Στὰ χωράφια δὲν περιλαμβάνεται τὸ ἀμπέλι, τὸ ὁποῖο εἶχε φυτέψει ὁ Σταμάτης Πάτερος Ἀτζοὺς μετὰ τὸν γιό του Ἰωάννη πού πρέπει πρῶτα νὰ ἐκτιμηθεῖ, γιὰ νὰ ὑπολογιστεῖ ἀνάλογα ἡ ἐντριεῖα. Ἡ Πατεροπούλα, ἡ ὁποία θὰ παραλάβει τὰ χωράφια, ὅταν τὰ θερίσει ὁ Σταμάτης καὶ ὁ γιός του Ἰωάννης, ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὸ μοναστήρι 4 μουζούρια σιτάρι. Ἐὰν δὲν καταβάλλει τὴν ὀφειλὴ της, ὁ οἰκονόμος θὰ τὴν εἰσπράττει *με τιν στράτα του οφικίου του προπριου*, μετὰ τὸν τρόπο μετὰ τὸν ὁποῖο καταβάλλονται τὰ ὀφειλόμενα λιβέλλα.

Μάρτυρες: κύρ Ἰωάννης Ντελούσας, διδάσκαλος, Ἰάκωβος, γιὸς τοῦ Ντελούσας, καὶ Σταμάτης Κλαπατζαράς.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος καὶ terminista τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 208 τοῦ βιβλίου τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Μανώλη Φασούλα, νοταρίου, πού εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio della massaria* [τῆς Καγκελλαρίας] Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου καὶ *terminista* τῆς Καγκελλαρίας.

124

Πάκτωση χωραφιών

1605 (,αχε'), 24 (κδ') Ἀπριλίου

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος [Καμαρωτός], οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Πλανὰ Σκλάβο χωράφια 16 μουζουριῶν στὸ Σελί καὶ 2½ μουζουριῶν στὸ Λιβάδι. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ, στὸ Καλάμι, σιτάρι καλῆς ποιότητος, ἀρχί-

ζοντας την καταβολή τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1606. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, θὰ καταβάλλει μέσω τοῦ «ὀφφικίου τοῦ προπρίου» τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται στὰ Χανιά.

Μάρτυρες: κὺρ Κώστας Μουσοῦρος τοῦ ποτὲ Σταμάτη καὶ κὺρ Νικολὸς Καλονὰς τοῦ ποτὲ Σταμάτη.

παπα-Μιχαὴλ Τζούγκαρης, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά.

125

Πάκτωση χωραφιῶν

1605 (,αχε'), 9 Ἰουνίου

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος [Καμαρωτός], οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν παπα-Μιχαὴλ Τζούγκαρη, ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριό, τὰ ἀκόλουθα *χωράφια ἀπερ ἐκρατι καὶ παραμπρος*: 22 μουζουριῶν στὰ Λίσματα, 3 μουζουριῶν στὸ Λιβάδι, $\frac{3}{4}$ μουζουριοῦ («κάρτες τρεῖς») στὸ ξερίζωμα καὶ $7\frac{1}{2}$ μουζουριῶν στὸ Σελί. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ, στὴν ἀκτὴ («ρίβα»), στὸ Καλάμι, $33\frac{1}{4}$ μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1606. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις *κατα τιν ταξιν*, ὁ οἰκονόμος θὰ τὶς εἰσπράττει μέσω τοῦ [ὀφφικίου τοῦ] «προπρίου» (*περβια του προπριου*).

Μάρτυρες: Κώστας Μουσοῦρος τοῦ ποτὲ Σταμάτη καὶ Ἰωάννης Σκλάβος Πλανάς.

Πέτρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο καὶ τὶς δέσμες (*libro e filce*) τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ παπα-Γιώργη Ἀσπρέα, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας [Χανίων]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Στίλος*· β) *πακτοσά τοῦ παπα Μιχαλι Τζοῦγκαρι*.

126

Πακτώσεις χωραφιῶν

1603, 1 Μαρτίου/1605, 15 Αύγουστου

1603 (,αχγ'), 1 (α') Μαρτίου

Ὁ ἱερομόναχος Ἰάκωβος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Γαβρίλη Τζού<γ>καρη καὶ στὸν γιό του Κλαπὴ χωράφια 22 μουζουριῶν στὴν Ἀμυγδαλάρμη. Οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν νὰ παραδίδουν κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ σιτάρι καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1604. Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦν τὶς δόσεις, θὰ καταβάλλουν τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται τὸ ἄλλο σιτάρι. Τὰ χωράφια πακτώνονται μὲ δικαίωμα βοσκῆς («σύβοσκα»).

Μάρτυρες: Σταμάτης Τζού<γ>καρης τοῦ ποτὲ Θεοδωρῆ καὶ Γαβρίλης Πάτερος Γρίβος.

Μιχαὴλ Τζού<γ>καρης, ἱερέας, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

*Ἐμμανουὴλ Κίνναμος, ἀναπληρωτὴς νοτάριος
καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας*

1605 (,αχε'), 15 (ιε') Αύγουστου

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Γιώργη Ἀλωνάρη χωράφια $13\frac{1}{4}$ («καὶ κάρτα») μουζουριῶν στὴ Λιγόμινα, τὰ ὅποια εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ ποτὲ Μπε<ρ>ναρδὴς Καλονάς. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούνιο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ, στὸ Καλάμι, σιτάρι καλῆς ποιότητος, καταβάλλοντας τὴν πρώτη δόση, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1606 καὶ τὴν τελευταία τὸ 1611. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, θὰ καταβάλλει μέσω τοῦ γαστάλδου (*περ βια ντε γασταλτο*) τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται στὰ Χανιά.

Μάρτυρες: Νικολὸς Σαλιβαρὰς τοῦ ποτὲ Ἰωάννη καὶ Σταμάτης Τζιναρέας τοῦ ποτὲ Δημήτρη.

Μιχαὴλ Τζού<γ>καρης, ἱερέας, νοτάριος ἀποστολικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφα ἀπὸ τὶς *Ab(b)reviature* τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Μιχαὴλ Τζούγκαρη, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* τῆς μεζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ δύο κείμενα γραμμένα στὰ

φφ. 1r, 2r στα ελληνικά· στα ιταλικά ή ιδιόχειρη ύπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου καὶ ἀρχαιοφύλακα τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) 1603 *primo marzo Gavrieli Zungari, Clapi, suo fiolo, affitano terreni del monastero per anni cinque*· β) *Amigdhalarmi misure 22*· γ) *Incontratta*· στὴν ἐπάνω γωνία δεξιὰ τοῦ ἴδιου φύλλου: 41 (ἀρίθμηση). Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 2r σημειώματα: α) 1605 15 agosto· β) *Incontratta*.

127

Πάκτωση χωραφίων

1605 (,αχε'), 16 (ις') Αὐγούστου

Ὁ ἱερομόναχος παπα-κὺρ Μακάριος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στοὺς Γιάννη, Μανόλη καὶ Μιχελὴ Μαυρατζάκη χωράφια 3½ μουζουριῶν στὰ Κεντριά καὶ στὴ Χαλέπα, τὰ ὁποῖα εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ πατέρας τους ποτὲ Κωστής καὶ ὁ ποτὲ Νικόλας Πάτερος Ὁρφανός. Οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν νὰ παραδίδουν κάθε χρόνο στὸν οἰκονόμο τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ, καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1606. Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦν τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει μέ «τὴ στράτα τοῦ γαστάλτου» τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ πώλησής του στὰ Χανιά.

Μάρτυρες: Σταμάτης Τρουλλινὸς τοῦ ποτὲ Γιώργη, Μαρῆς Φούμης Βελονάκης τοῦ ποτὲ Γιάννη, καὶ Γιάννης {Γ}ν[ι]ότης Χω{γ}νιατογιάννης.

παπα-Μιχαὴλ Τζούγκαρης, νοτάριος ἀποστολικῆς ἐξουσίας

Ἐμμανουὴλ Κίνναμος, ἀναπληρωτῆς νοτάριος
καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς *Abbreviature* τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Μιχαὴλ Τζούγκαρη, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *ufficio della massaria* τῆς μεΐζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στα ελληνικά· στα ιταλικά ή ιδιόχειρη ύπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου καὶ ἀρχαιοφύλακα τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *Cabous. 1605, 16 agosto, Janni, Manoli e Michelin Mavrazachi affitano per anni cinque terreni del monastero. Chiedria, Chalepa*· β) *Incontratta*. Στὴν ἐπάνω γωνία δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοῦ ἴδιου φύλλου ἀντίστοιχα: 32 (ἀρίθμηση) καὶ *n. 1* (ἀρίθμηση).

Ἐξώνηση χωραφιοῦ

1605, 22 Αὐγούστου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 132.

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Χανίων

1605, 10 Σεπτεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 129.

128**Πάκτωση χωραφιῶν**

1605 (αχε'), 16 Σεπτεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος [Καμαρωτός], οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν κύρ Νικολὸ Παχουντάκη χωράφια 14 μουζουριῶν στὸν Ἀζογυρέα, *τα οπια τα κρατιε παραμπρος ὁ ποτὲ πατέρας του*. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει [κάθε χρόνο] τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ καλῆς ποιότητος (*καλὸν ἀρεσκούμενον*) στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸ Καλάμι. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὸ σιτάρι, θὰ καταβάλλει μέσω τοῦ γαστάλδου (*περ βια ντι γασταλτο*) τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται στὰ Χανιά (*οτι σταρι λιφτι να μπορι να το πλερονη το ακριβοτερον, καθος ιθελεν πουλιθι στα Χανια*).

Μάρτυρες: Κωσταντὴς Τζούγκαρης, γιὸς τοῦ νοταρίου [Μιχαήλ], καὶ Μάνος Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Νικόλα.

*Ἐμμανουήλ Κίνναμος, ἀναπληρωτὴς νοτάριος
καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας*

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὴν *Ab(b)reviature* τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Μιχαήλ Τζούγκαρη, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* τῆς μεΐζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Incontratta*.

129

Όρισμός τοῦ ρέκτορα Χανίων

1605, 10 Σεπτεμβρίου, 13, 29 Νοεμβρίου

1605, 10 Σεπτεμβρίου

Μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Μακαρίου [Καμαρωτοῦ], οἰκονόμου τοῦ Στύλου, ὁ ρέκτορας Χανίων προστάζει [τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας του] νὰ ἐπιβάλουν στὸν Μιχελὴ Μαζοκόπο Μπουρδόπουλο καὶ στὸν Νικολὸ Παχουντὴ ποινὴ καταβολῆς προστίμου 50 δουκάτων ἐὰν πειράξουν τὰ χωράφια τοῦ μοναστηριοῦ στὴ Γρὰ Λιγέα, ἐπειδὴ ὁ χρόνος τῆς πάκτωσης ἔχει λήξει καὶ ὁ οἰκονόμος θέλει νὰ τὰ διαθέσει κατὰ τὴν κρίση του. Ὅποιος διεκδικεῖ δικαιώματα νὰ παρουσιαστῇ ἐνώπιον τοῦ ρέκτορα. Ὁ ρέκτορας ἐντέλλεται πρὸς τὸν παπὰ καὶ τὸν ὁμότη νὰ βεβαιώσουν ἐγγράφως μὲ τὴν παρουσία δύο μαρτύρων ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὅρισμό του.

Ἔνσταση

1605, 13 Νοεμβρίου

Ὁ Μιχελὴς Μαζοκόπος ζητᾷ προθεσμία μιᾶς «δικάσιμης» ἡμέρας γιὰ νὰ ἀσκῇ ἐνσταση καὶ ὀρίζει δικηγόρο του τὸν «ἐκλαμπρότατο» Τζώρτζη Κιότζα.

Ἀκύρωση ἐνστασης

1605, 29 Νοεμβρίου

Μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ οἰκονόμου, ἀκυρώνεται ἡ ἐνσταση, ἐπειδὴ δὲν εἶχε κοινοποιηθεῖ στὸ ἀντίδικο μέρος.

Τζώρτζης Σκορδίλης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος καὶ terminista τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 81 τοῦ 4ου βιβλίου *Minor (libro reggistro)* [τοῦ ρέκτορα], μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *lettera penal, messa ad instantia del reverendo iconomo a Michelin Masocopo Burdhopulo et Nicolò Pagudi. Appellation di detto Masocopo. Anullation di essa, non l'havendo intimata.*

Πώληση «νιβέλλου»

1605, 7 Δεκεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 133.

130

Καταγγελία

1605, 21 Δεκεμβρίου

Ἡ τοπικὴ διοίκηση Χανίων (*reggimento*), ἀπόντος τοῦ συμβούλου Bragadin, κατήγγειλε ὅτι ὁ Ἀνδρέας Λιχίμος, ἐπίτροπος τοῦ Ἀθανασίου Δαμίγου, εἶχε ἐρημοδικήσει (*ha accusato la contumacia*). Ὁ ἐπίτροπος, μολονότι εἶχε κληθεῖ νὰ παρουσιαστῇ ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Μακαρίου Καμαρωτοῦ, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, δὲν εἶχε προσέλθει.

Τζώρτζης Καψάλης, ἀναπληρωτὴς ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 86 τοῦ 2ου βιβλίου τῶν *Atti* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

Ὑποθήκευση χωραφιοῦ

1606, 4 Ἰανουαρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 131.

Αἴτηση

1606, 11, 18 Ἰανουαρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 210.

Πάκτωση χωραφιῶν

1607, 26 Ἰουλίου

Βλ. ἀρ. Σ 584.

131

Χρεωστικὲς ὁμολογίαι καὶ ὑποθηκεύσεις χωραφιῶν

1604, 28 Ἰουλίου/1607, 4 Ἰανουαρίου/1607, 22 Νοεμβρίου

1604 (,αχδ'), 28 (κη') Ἰουλίου

Ὁ Μάνος Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Νικόλα, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ὁμολογεῖ πὼς ἔλαβε ἀπὸ τὸν Μάνο Καλονὰ τοῦ ποτὲ Σταμάτη, ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριό, 405

ὑπέρπυρα καὶ 15 «χρουσὰ τζηκίνια», ὑποθηκεύοντας (ὀπλεγάρη) τὸ σῶχωρο ἦστω Μέγα Θεολογῶ ἀποπώδε, τὸ ὁποῖο συνορεύει μὲ αὐτὸ τῶν Λεντάκηδων. Ἔλαβε ἀκόμη, στίς 2 Σεπτεμβρίου 1604, ἀπὸ τὸν Καλονὰ 23 μουζούρια κριθάρι ἀξίας 265½ ὑπερπύρων.

Μάρτυρες: Νικόλαος Σέρβος τοῦ ποτὲ Μανόλη, Γιάννης Σκλάβος τοῦ ποτὲ Γεώργη καὶ Μάνος Χαλικιώτης τοῦ ποτὲ Δημήτρη.

1607 (β. ἔ. 1606) (,αχς'), 4 Ἰανουαρίου

Ὁ Μάνος Τζούγκαρης ὁμολογεῖ πῶς ἔλαβε ἀπὸ τὸν κὺρ Μάνο Καλονὰ 474 ὑπέρπυρα, ὑποθηκεύοντας τὸ παραπάνω σῶχωρο καὶ δύο ρίζες ἐλιές, ἀπὸ τίς ὁποῖες ἡ μία, ἡ «λιανή», βρίσκεται στή «φυτεία» ποὺ ὁ Καλονὰς ἔχη ἀγορασμένη ἀποῦ το ἄνοθε Τζοῦγκαρη, καὶ ἡ ἄλλη στὸ σῶχωρο. Ἐὰν σὲ διάστημα τριῶν ἐτῶν δὲν ἐξοφληθεῖ τὸ χρέος, τότε θὰ ὀριστοῦν «ντεπουτάδοι» ποὺ θὰ ἐκτιμήσουν τὴν ἀξία τοῦ χωραφιοῦ καὶ τῶν ἐλιῶν, ὥστε νὰ εἰσπραχθεῖ ἀπὸ τὴν πώλησή του τὸ ὀφειλόμενο ποσό. Ὁ Τζούγκαρης ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ καταχωρίσει τὸ συμβόλαιο τῆς μεταβίβασης στό «κατάστιχο» (να του καμι τέληρον κατάστηχον).

Μάρτυρες: Γεώργης Ψαρομήλιγκος τοῦ ποτὲ Βασίλη καὶ Μάρκος τοῦ ποτὲ Μιχάλη.

ἱερεὺς Μιχαὴλ Τζούγκαρης, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

1607 (,αχζ'), 22 (κβ') Νοεμβρίου

Ὁ Μάνος Τζούγκαρης ὁμολογεῖ πῶς χρωστᾷ «ἀπὸ καρπό» στὸν κὺρ Μάνο Καλονὰ 90 ὑπέρπυρα.

Μάρτυρας: Νικόλας Σαλιβαράς.

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Ἡ τελευταία χρεωστικὴ ὁμολογία (22 Νοεμβρίου 1607) εἶναι γραμμένη στὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r, κάτω ἀριστερά.

132

Ἐξώνηση χωραφιοῦ

1605, 22 Αὐγούστου/1607, 15 Ἰανουαρίου ~ 14 Δεκεμβρίου

1605 (,αχε'), 22 (κβ') Αὐγούστου

Ὁ κὺρ Θεοδωρῆς Τρουλλινὸς τοῦ ποτὲ Δημήτρη Κακοθύμη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, μὲ τοὺς διαδόχους καὶ κληρονόμους του πουλᾷ στὸν κὺρ Μάνο Καλονὰ

τοῦ ποτε Σταμάτη, ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριό, ἓνα κομμάτι χωράφι γονικὸ $\frac{3}{4}$ μουζουριοῦ (*καρτο τριον*) ποὺ ἀνήκει στὴ μονὴ ἀγίου Ἰωάννου τῆς Πάτμου (*ήνε ἦστη μπωσσηόν του ἁγίου Ἰωάννου τζη Πατμως*), μὲ τὴν ὑποχρέωση καταβολῆς στὸ μοναστήρι ἐτήσιου *λιβέλλου* 11 σολδίων. Συνορεύει (*κοληταρέβη*) «ἀνατολικά μὲ χωράφι τζῆ <N>ταβελόνια, δυσικὰ μὲ χωράφι τοῦ αὐτοῦ ἀγοραστοῦ, βορεινὰ μὲ στράτα τοῦ ποταμοῦ, νοτικὰ μὲ ἕτερη στράτα τοῦ ποταμοῦ». Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενήργησε ὁ μαστρο-Γιάννης Σκορδίλης, «ντεπουτάδος» τοῦ Ἀποκορώνου, ἐκλεγμένος ἀπὸ τὰ συμβαλλόμενα μέρη, ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ ὑπολογίζεται σὲ 270 ὑπέρπυρα, χωρὶς τὸ βάρος τοῦ *λιβέλλου*. Ὅπως φαίνεται ἀπὸ νοταριακὸ ἔγγραφο, συνταγμένο ἀπὸ τὸν παπα-Γεώργη Ἀσπρέα, τὸ χωράφι εἶχε τὸ 1602 ὑποθηκευτεῖ (*του το ήχε πλεγαδο*) στὸ ὄνομα τοῦ Καλονᾶ, ὁ ὁποῖος εἶχε καταβάλει τὸ ποσὸ τῶν 200 ὑπερπύρων. Τὸ ὑπόλοιπο ποσὸ τῶν 70 ὑπερπύρων ἔλαβε τώρα ὁ πωλητής. Τὸ χωράφι περιέρχεται πλέον στὸν Καλονᾶ, μὲ δικαίωμα νὰ τὸ πουλήσει, χαρίσει καὶ διαθέσει κατὰ τὴ βούλησίν του.

Μάρτυρες: Ἰωάννης Νιότης τοῦ ποτε Χωνιάτη, ἀπὸ τοὺς Κάμπους, καὶ Ἰωάννης Φρέζος τοῦ ποτε Γεώργη Κολιτζάνη.

παπα-Μιχαὴλ Τζούγκαρης, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Ἀπόδειξη πληρωμῆς 1607 (1606 β. ἔ.) (αχς'), 15 (ιε') Ἰανουαρίου

Παρουσιάστηκε με στρατα τζι δικαιοσήνης ὁ μισερ Νικολὸς Ἀρμένης καὶ ἔδωσε [στὸν οἰκονόμο] 8 ὑπέρπυρα.

1607, 14 Δεκεμβρίου

Κοινοποιήθηκε στὴν Καγκελλαρία καὶ στὸ officio de proprio.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *adi 14 dicembre 1607, messo alle stride in Cancellaria a carte 55 tergo*· β) *messo ale stride nel' officio de proprio soto di 14 dicembre 1607*. Στὸ φ. 1v σημειώματα: α) *γραφη τοῦ Μανῶ Καλωνά και του Θεοδωρί Κακοθείμι*· β) *Signori zudesi ...*

133

Πώληση «νιβέλλου»

1605, 7 Δεκεμβρίου/1606, 15 Ἰουνίου ~ 1607, 14 Δεκεμβρίου

1605 (αχε'), 7 (ζ') Δεκεμβρίου

Ὁ Στράτης Ἀ<σ>προλούπης τοῦ ποτε Τζαννῆ, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, πουλᾷ στὸν κύρ Μάνο Καλονᾶ τοῦ ποτε Σταμάτη, ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριό, τὸ «νιβέλλο»

τοῦ ἐνὸς μουζουριοῦ σιτάρι ποῦ τοῦ κατέβαλλε ὁ Καλονάς, σύμφωνα μὲ γονικοχάρτι συνταγμένο ἀπὸ τὸν νοτάριο παπα-Γεώργη Ἀσπρέα τὴν 1η Ἰανουαρίου 1598 (β. ἔ. 1597). Ἡ ἀξία τοῦ σιταριοῦ ἐκτιμήθηκε ἀπὸ τὰ συμβαλλόμενα μέρη σὲ 200 ὑπέρπυρα, τὰ ὅποια παρέλαβε ὁ πωλητὴς ἀπὸ τὸν ἀγοραστή, σύμφωνα μὲ τὸ *καδέρνον* τοῦ Καλονᾶ, γραμμένο ἀπὸ τὸν παπα-Μιχαὴλ Τζούγκαρη.

Μάρτυρες: Μανουὴλ Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Νικήτα καὶ Δημήτρης Παΐδης τοῦ ποτὲ Ἰωάννη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Σαμωνάς.

Ἀπόδειξη πληρωμῆς

1606 (,αχς'), 15 (ιε') Ἰουνίου

Παρουσιάστηκε μέσω τῆς δικαιοσύνης (*αναφανηκαι με στρατα τζη αφεντηα*) ὁ μισερ Νικολὸς Ἀρμένης καὶ ἔδωσε στὸν οἰκονόμο ἕξι ὑπέρπυρα.

παπα-Γεώργης Ἀσπρέας, νοτάριος ἀποστολικῆς ἐξουσίας

1607, 14 Δεκεμβρίου

Κοινοποιήθηκε στὸ officio de proprio.

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ περιθώριο ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *adi 14 dicembre 1607. Messo alle stride in Cancelleria a carte 60 tergo*· β) *messo ale stride nel'officio de proprio soto di 14 dicembre 1607*. Στὸ φ. 1v σημειώματα: α) *Του Στρατῆ Κουβαλη με το Μανὸ Καλονα*· β) *του Ελινικου*· γ) *Signori zudesi parte stante ...*

134

Πώληση χωραφιοῦ

1609 (,αχθ'), 29 (κθ') Μαΐου

Στύλος «νησίου Κρήτης»

Ὁ Μάνος Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Νικόλα, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, πουλᾷ στὴν κερά Ἀννίτζα Κοντοπούλα τοῦ ποτὲ Ἰωάννη ἓνα χωράφι γονικὸ στὰ Περβόλι{κ}α, τὸ ὁποῖο ἀνήκει (*ινε ιστι μποσεσιον*) στὴ μονὴ ἀγίου Ἰωάννου τῆς Πάτμου, μὲ τὴν ὑποχρέωση καταβολῆς ἐτήσιου *νιβέλου* 16 σολδία. Συνορεύει (*κολιταρεβι*) ἀνατολικά *με τι στρατα τζι κομουνας, απου πασι στα Χανια*, δυτικά *με στρατα του Μνουριε* (;), βόρεια μὲ χωράφι τοῦ Μιχαὴλ Τζούγκαρη καὶ νότια μὲ χωράφι τοῦ Κώστα Λεντάκη. Ὡς ἐκτιμητὲς τοῦ χωραφιοῦ, μαζὶ μὲ δύο ρίζες ἐλιές ποῦ βρίσκονται μέσα σ' αὐτό, τὰ συμβαλλόμενα μέρη ἐξέλεξαν τὸν κύρ Ἰωάννη Σκορδίλη καὶ τὸν κύρ Ἰωάννη Γαβαλά, ἀπὸ τὸ Καστέλλι Ἀποκορώνου. Οἱ δύο

«ντεπουτάδοι» ἐκτίμησαν τὸ χωράφι, ἐλεύθερο ἀπὸ τὸ βάρος τῆς εἰσφορᾶς τοῦ νιβέλου, σὲ 1.000 ὑπέρπυρα ποὺ ἔλαβε ὁ πωλητὴς μετρητὰ ἐνώπιον τοῦ νοταρίου. Ὁ πωλητὴς ὀφείλει νὰ δημοσιοποιήσῃ τὸ συμβόλαιο μεταβίβασης (να βαλι τιν παρουνσα γραφι ιστες στριδες κε να δοσι κε ιδισες οπου κανι χρια)· τὰ δύο μέρη θὰ μοιραστοῦν τὰ ἔξοδα κατα τιν ταξιν.

Μάρτυρες: κύρ Παῦλος Ψαρομήλιγκος τοῦ ποτὲ Θεοδωρῆ καὶ Λέος Πάτερος τοῦ ποτὲ Μανόλη.

παπα-Μιχαήλ Τζούγκαρης, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Μιχαήλ Τζούγκαρη, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio della massaria* Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Incontratta*. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *δια το κρισιμο απου αρχισε ι Σταματα Κουτζαδωπούλα*· β) *δια τω κρίσημον όπου ἄρχησεν ἡ Κοτζαλου*.

135

Ὑποθήκευση χωραφιοῦ

1609 (αχθ'), 9 (θ') Ὀκτωβρίου

Ὁ κύρ Κώστας Φούμης τοῦ ποτὲ Σαγουνόκωστα, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κεραμέα, κρατοῦσε «πάκτος ἰγου χοραφια» στὸν Ξερόκαμπο καὶ δὲν ἔχει καταβάλει κατὰ τὴν τελευταία τριετία τὴν ὀφειλόμενη ἐντριτεία. *Καὶ τὴν σήμερο τον εσφινγκι ὁ παπὰς κύρ Νικηφόρος Χαρτοφύλακας, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος του τῶν τριῶν ἐτῶν, καθος μιλι το καταστιχον τις εντριτιας*. Ὁ Φούμης ὑπόσχεται νὰ πληρώσῃ τὸν ἐρχόμενο Μάρτιο 1610. Πὰ τὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία δὲν ἐξοφλήσῃ ὥς τότε τὸ σιτάρι ποὺ χρωστᾷ, ὑποθηκεύει (ομπλεγари), μαζὶ μὲ τὴ γυναῖκα του, ἓνα κομμάτι χωράφι γονικὸ ποὺ ἔχει στὸν Μελισσόκηπο, τὸ ὁποῖο θὰ τοῦ ἐπιστραφεῖ ὅταν ἐξοφλήσῃ τὸ χρέος του.

Μάρτυρες: κύρ Νικόλας Σαλιβαρὰς τοῦ ποτὲ Ἰωάννη καὶ κύρ Ἰωάννης Πάτερος τοῦ ποτὲ Σταμάτη.

παπα-Μιχαήλ Τζούγκαρης, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ 3ο βιβλίο τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Μιχαήλ Τζούγκαρη, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλλη-

νικά· στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν ἐπάνω γωνία δεξιὰ τοῦ φ. 1r: 17 (ἀρίθμηση).

Ἔκδ.: STEFANIDOU, *Mäzene der Theologos – Klosters auf Patmos*, ὁ.π., σ. 182 (μὲ λανθασμένη μνεία μήνα καὶ ὀνομάτων προσώπων).

136

Πάκτωση χωραφιών

1610 (β. ἔ. 1609) (αχθ'), 2 (β') Ἰανουαρίου

Ὁ ἱερομόναχος Νικηφόρος, προηγούμενος καὶ οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν κὺρ Κώστα Φούμη Σαγουνόκωστα *το Φαρανγκιο το μισο, το μερος τις δραμοντανας, ιγου ιστι μερεα τις Μαλαξας*. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὸν οἰκονόμο 25 λίτρες τυρὶ καὶ 2 καλὰ ἐρίφια, καταβάλλοντας συνολικὰ πέντε δόσεις. Ἐὰν δὲν παραδίδει τὸ τυρὶ καὶ τὰ ἐρίφια, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει *απο λογου του* τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τους στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ἀγορᾶς.

Μάρτυρες: κὺρ Νικόλαος Σαλιβαρὰς καὶ Βλάχος Ψαρομήλιγος.
παπα-Μιχαήλ Τζούγκαρης, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Μιχαήλ Τζούγκαρη, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά.

Ἔκδ.: STEFANIDOU, *Mäzene der Theologos – Klosters auf Patmos*, ὁ.π., σ. 181 (μὲ λανθασμένη μνεία ἔτους καὶ ὀνομάτων προσώπων).

137

Διαθήκη

1610 (β. ἔ. 1609) (αχθ'), 23 Ἰανουαρίου

Ὁ Θε<ο>τόκης Τζιναρέας τοῦ ποτὲ Μιχαήλ, ἀπὸ τὸν Στύλο, *αστενιαν βαριαν περιπεσον*, συντάσσει τὴ διαθήκη του, ἀκυρώνοντας κάθε ἄλλη προηγούμενη. Ζητᾷ συγχώρηση ἀπὸ τοὺς χριστιανούς, *μπος καὶ ο θεος συχορισιν τα εαυτου πλιμελιματα*. Ἐπιθυμεῖ νὰ ἐνταφιαστεῖ στὸν ναὸ τῆς Θεοτόκου στὸν

Στύλο. Ὅρίζει ἐκτελεστή (*κουμεσο*) τῆς διαθήκης του τὸν γιό του Σταμάτη. Στὴ γυναίκα του Ἐρήνη ἀφήνει τὸ σπίτι του νὰ τὸ κατοικεῖ ἐφ' ὅρου ζωῆς· ἐὰν ὅμως τὸ ἐγκαταλείψει, ὁρίζει νὰ πάρει μόνο τὴν προίκα της. Τῆς ἀφήνει ἐπίσης τὸ μισὸ χωράφι *απουτοποδε* μὲ τὰ μισὰ δέντρα νὰ τὸ τρυγᾷ καὶ *α γλιτοσι ι θιγα-τερα* του Ἑλενα, νὰ τὴν παντρέψει καὶ νὰ τῆς τὰ δώσει προίκα. Ἀφήνει ἀκόμη στὴ γυναίκα του, καὶ μετὰ τὸν θάνατό της στὸν γιό του, τὴν ἀγελάδα τους, μὲ τὸν ὄρο νὰ μὴν μπορεῖ νὰ τὴν πουλήσει. Στὸν γιό του ἀφήνει τὸ μοσχάρι ποὺ θὰ γεννήσει ἡ ἀγελάδα, ποὺ εἶναι «γαστρωμένη». Στὴ θυγατέρα του Ἑλενα ἀφήνει τὸ τελευταῖο νέο ἀμπέλι (*τιν ιστερι φυτεία*) ποὺ ἔχει στὴ Λιγόμενα καὶ ἓνα βόδι (*βουι*). Ἐὰν ὁ ἄνδρας ποὺ θὰ παντρευτεῖ ἡ κόρη του δὲν ἔχει σπίτι, *να μπορι να χαλασι* τὸ ἓνα σπίτι στὴ Λιγόμενα νὰ *παρι τα ξυλα να σκεπασι το ενα σπιτι απου τα πανο να στεκι*. Στὸν γιό του Σταμάτη ἀφήνει τὸ ἄλλο μισὸ χωράφι μὲ τὰ ἄλλα μισὰ δέντρα, τὸ πρῶτο νέο ἀμπέλι (*τι μπροτι φυτεία*) καὶ τὰ δύο σπίτια στὴ Λιγόμενα. Ἐὰν ἡ μητριὰ τοῦ Σταμάτη *μισεψι*, τὸ σπίτι θὰ περιέλθει σ' αὐτόν, μαζί μὲ ὅλη τὴ *μασαρία*.

Μάρτυρες: κὺρ Κώστας Μουσοῦρος τοῦ ποτὲ Σταμάτη, κὺρ Ἰωάννης Σκλάβος τοῦ ποτὲ Ἰωάννη, κὺρ Γιώργης Σκλάβος τοῦ ποτὲ Ἰωάννη, κὺρ Ἰωάννης Ἀσπρέας τοῦ ποτὲ Μιχαὴλ καὶ κὺρ Ἰωάννης Ἀχλάδης τοῦ ποτὲ Μιχαήλ.

παπα-Μιχαὴλ Τζούγκαρης, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Μιχαὴλ Τζούγκαρη, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio [della massaria]* τῆς μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὴν ἐπάνω γωνία δεξιὰ τοῦ φ. 1r: 8 (ἀρίθμηση). Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Testamento del quondam Thetochi Cinarea*: β) 1609 *διάταξη του Σταματη Θε<ο>τόκι*.

138

Διάταξη τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης Girolamo Capello

1610 (β. ἔ. 1609), 7 Φεβρουαρίου

Διάταξη τοῦ Girolamo Capello, γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης: Παρὰ τὴ διάταξη τοῦ Giacomo Foscarini, γενικοῦ προνοητῆ Κρήτης, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ἀπαγορεύεται τὸ φύτεμα ἀμπελιῶν σὲ χωράφια στὰ ὁποῖα καλλιεργοῦνται σιτηρά [βλ. ἔγгр. ἀρ. Σ 106], καὶ παρὰ τὴν ἐκρίζωση τῶν ἀμπελιῶν ποὺ πραγματοποιήθηκε μὲ βάση τὴν ἀπόφαση τοῦ 1583, οἱ χω-

ρικοί εξακολουθοῦν νὰ φυτεύουν στὰ χωράφια τους ἀμπέλια, ἐνεργώντας πρὸς ἴδιο ὄφελος καὶ ἐναντίον τοῦ δημοσίου συμφέροντος. Μετὰ τὴ διαπίστωση αὐτῇ, ὁ γενικὸς προνοητὴς ἐντέλλεται πρὸς τοὺς χωρικοὺς νὰ ἐκριζώσουν σὲ διάστημα ἐνὸς μήνα ἀπὸ τὴν κοινοποίηση τῆς διάταξης ὅλα τὰ ἀμπέλια ποὺ ἔχουν φυτέψει στὴ διάρκεια τῆς τελευταίας διετίας· διαφορετικὰ τὰ ἀμπέλια θὰ ἐκριζωθοῦν ἀπὸ δημόσιους ὑπαλλήλους μὲ δαπάνες τῶν παραβατῶν, στοὺς ὁποίους θὰ ἐπιβληθοῦν καὶ οἱ ἄλλες ποινές, ὅπως αὐτὲς ὀρίζονται στὰ προηγούμενα σχετικὰ διατάγματα. Ὡς πρὸς τὰ ἀμπέλια ποὺ ἔχουν φυτευτεῖ πρὶν ἀπὸ τὴν τελευταία διετία, ὁ προνοητὴς ἐπιφυλάσσεται νὰ ἀποφασίσαι στὸ μέλλον.

Ἡ διάταξη διαλαλήθηκε στὴν Καγκελλαρία.

Τζώρτζης Βελαΐτης, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-v στὰ ἰταλικά.

Βλ. ἔκδοση.

139

Πάκτωση χωραφιῶν

1610 (,αχι'), (λ') 30 Ἰουλίου

Ὁ ἱερομόναχος παπα-κὺρ Νικηφόρος Χαρτοφύλαξ, προηγούμενος [τῆς μονῆς Πάτμου] καὶ οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Ἰωάννη Ἀλιφιερᾶκη Πάτερο καὶ στοὺς ἀδελφούς του Σταμάτη καὶ Μανόλη τὰ χωράφια ποὺ εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ πατέρας τους. Τὰ χωράφια βρίσκονται στὰ Κεντριά, στῆς Κερατοαληθοῦς, στὶς Ἑλιές, στὸ Μεσαμούρι, στὴ Μιτζικεφάλα, στὴ Μεγάλῃ Κεφάλῃ μὲ τὸ σῶχωρο καὶ τὸ ἀμπέλι, στὴν Τέμπλα, στοῦ Παγωμένου τὸν Λάκκο, στὰ Σφακίδια, στοῦ Ἀγκλαβᾶ καὶ στὴ «φυτεία» <σ>τὸ Πετράδι. Οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν νὰ παραδίδουν κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὸν ἐκάστοτε οἰκονόμο 5 μουζούρια σιτᾶρι καλῆς ποιότητος. Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦν τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει «μὲ τὴ στράτα τοῦ γαστάλδου» τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ πώλησής του στὰ Χανιά.

Μάρτυρες: κὺρ Κωσταντῆς Τζούγκαρης, γιὸς τοῦ ὑπογραφόμενου νοταρίου, καὶ κὺρ Σταμάτης Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Θεοδωρῆ.

παπα-Μιχαὴλ Τζούγκαρης, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημείωμα: α) 1610, *adì 30 luggio, Ianni Pattero Aliffiera-chi, Stamati e Manoli, suoi figliuolli, affitano terreni del monastero. Chiendria, Chierato-lithus, ci Elies, sto Messa Muri, Mitzicheffala, Megali Cheffala, Debla, stu Pagomenu to Laco, Sfachidhia, stu Anglava, sti fitia sto Petradhi* στὴν ἐπάνω γωνία δεξιὰ τοῦ φ. 1r: 23 (ἀρίθμηση).

Ἔκδ.: STEFANIDOU, *Mäzene der Theologos – Klosters auf Patmos*, ὁ.π., σ. 183 (μὲ λανθασμένη μνεῖα ὀνομάτων καὶ τοπωνυμίων).

Πακτώσεις χωραφίων

1610, 15, 21 Ὀκτωβρίου, 1 Νοεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 346.

140

Πάκτωση μοίρας

1611 (,αχια'), 15 Ἰουλίου

Ὁ ἱερομόναχος Ἰάκωβος Πέρδικας, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν κὺρ Νικολὸ Γαβαλὰ Σκοτάκη *μια μίρα* χωράφια 18 μουζουριῶν στὴ Λιγόμενα. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸ Καλάμι, τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ, καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1612. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει μέσω τοῦ *officio di proprio* (με τη στρατα του προπιου οφικιου) τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται στὰ Χανιά *καθα κερων κε φορα*.

Μάρτυρες: κὺρ Μάνος Τρουλλινὸς τοῦ ποτὲ Ἰωάννη καὶ κὺρ Κώστας Μουσοῦρος τοῦ ποτὲ Σταμάτη.

παπα-Μιχαήλ Τζούγκαρης, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

*Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος
καὶ terminista τῆς Καγκελλαρίας*

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 3 τοῦ βιβλίου τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Μιχαήλ Τζούγκαρη, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλλη-

νικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου καὶ ἀρχαιοφύλακα. Στὴν κάτω γωνία ἀριστερὰ σημείωμα: *Incontrata*.

141

Πάκτωση χωραφιών

1611 (,αχια'), 19 Ὀκτωβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Ἰάκωβος Πέρδικας, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν κὺρ Μανόλη Τρουλλινὸ τοῦ ποτὲ Μιχελῆ Πελελοῦ χωράφια 11½ μουζουριῶν στὸ Σελί, 3½ μουζουριῶν στοῦ Κωσταντῆ τὸ σῶχωρο καὶ 3 μουζουριῶν στὸν Κάμπο στὰ ξεριζώματα. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸ Καλάμι, τὴν παρὰπάνω ποσότητα σιταριοῦ, καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1612. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει μέσω τοῦ *officio di proprio* (με τὴ στρατα τοῦ proprio) τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται στὰ Χανιά. Σημειώνεται ἐπίσης ὅτι ὁ Μανόλης χρωστᾷ στὸν οἰκονόμο 48 μίστατα κρασὶ μουστολιάτικο.

Μάρτυρες: κὺρ Μάνος Τρουλλινὸς τοῦ ποτὲ Ἰωάννη Παχου<ν>τάκη, κὺρ Γιώργης Σκλάβος τοῦ ποτὲ Ἰωάννη καὶ κὺρ Λέος Φούμης Καπετανάκης.

παπα-Μιχαὴλ Τζούγκαρης, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Τζώρτζης Ἀργυρός, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ παπα-Μιχαὴλ [διόρθ. ἀντὶ Μανόλη] Τζούγκαρη, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* τῆς μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 2r ἡ ἀρχὴ ἡμιτελοῦς πράξης: *Copia tratta dallo libro della nodaria del quondam Antonio Buon, nodaro, esistente nell' officio della massaria di questa Cancelleria Maggiore della Canea, a carte 93. Eis tin μπροτιν του Μαρτιου 1608. Ος καθος καὶ ο εβγενις αρχος αφεντις Γιουργιλας Τζανκαρέλος ποτε αφεντι Τζανι. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) Afitason i Pele, 1611 di ottobre· β) Στυλος, πακτοσία τοῦ Μανολῆ Τρουληνοῦ ποτε Πελελού.*

142

Πάκτωση χωραφιοῦ

1612 (,αχιβ'), 16 Αὐγούστου

Ὁ ἱερομόναχος Ἰάκωβος Πέρδικας, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν κύρ Στράτη Κλαπατζαρὰ χωράφι 5½ μουζουριῶν «στὸ Κάτω Στρατί, σιμὰ εἰς τοῦ Σταμάτη τοῦ Λιανουδάκη τὸν Κάμπο». Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸ Καλάμι τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ, καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν παράδοση τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1613. Ἐὰν δὲν παραδίδει ὅλο τὸ σιτάρι, θὰ καταβάλλει «μὲ τὴν στράτα τοῦ προπρίου» τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται κάθε φορὰ στὰ Χανιά. Στὴν περίπτωση ποὺ δὲν θὰ εἶναι συνεπὴς στὶς ὑποχρεώσεις του, ἡ «πακτωσιά» θὰ εἶναι ἄκυρη (να ἦνε κομένη ἢ πακτωσιά του καὶ ἀνοφελῇ).

Μάρτυρες: κύρ Φανούριος Τζιναρέας τοῦ ποτὲ Δημήτρη καὶ κύρ Μάνος Τρουλλινὸς τοῦ ποτὲ Ἰωάννη Παχούνη.

παπα-Μιχαὴλ Τζούγκαρης, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά.

143

Ἀναγνώριση χρέους

1613, 13 Ἰανουαρίου, 11 Μαΐου

1613 (β. ἔ. 1612), 13 Ἰανουαρίου

Παρουσιάστηκε στὴν Καγκελαρία ὁ Μιχάλης Μουσοῦρος τοῦ ποτὲ Κώστα, ἀπὸ τὸ χωριὸ Μαχαιοί, τὴν ταυτότητα τοῦ ὁποίου βεβαίωσε ὁ Νικόλας Σαλιβαράς, λεγόμενος Γρασουδάκης, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, καὶ δηλώνει ὅτι ἀποδέχεται τὴν ἀπόφαση (*acetta sentenza volontaria*) τοῦ *officio di petizion* τῆς 21ης Ὀκτωβρίου. Ἡ ἀπόφαση ποὺ τοῦ κοινοποιήθηκε (*aricordata*) στὶς 15 Νοεμβρίου ἀφορᾷ τὴν ἀναγνώριση τοῦ χρέους του τῶν 423 ὑπερπύρων καὶ 18 soldi (κεφάλαιο καὶ ἄλλα ἔξοδα) πρὸς τὸν ἱερομόναχο Νικηφόρο Χαρτοφύλακα, προοικονόμο τοῦ Στύλου. Τὸ ποσὸ αὐτὸ θὰ τὸ καταβάλλει τὸν προσεχῇ Αὐγούστο. Ὅρίζει τὸν παρόντα Γιάννη Ἀχλάδη, τὴν ταυτότητα τοῦ ὁποίου

βεβαίωσε επίσης ο Σαλιβαράς, ἐγγυητὴ ὁμοῦ καὶ ἀλληλέγγυα μὲ ἐκεῖνον (*resta piezo et principal pagador in parte in tutto simili et insolidum*).

Τζουάννες Νταβίτης, ἀναπληρωτὴς ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαιώσεις

1613, 11 Μαΐου

Σύμφωνα μὲ ἔγγραφο τῆς τοπικῆς διοίκησης Χανίων (*reggimento*) τῆς 13ης Φεβρουαρίου καὶ ἀπαντητικὸ ἔγγραφο τῶν ὁμοτῶν τοῦ Στύλου, τῆς 19ης Φεβρουαρίου, βεβαιώνεται ὅτι ἡ ἀπόφαση ἀναγνώρισης τοῦ χρέους (*sententia voluntaria*) κοινοποιήθηκε στὸν *principale* Μιχάλη Μουσοῦρο τοῦ ποτὲ Κώστα. Ἐπίσης, σύμφωνα μὲ ἔγγραφο τῶν ἀρχῶν τῆς 16ης Ἀπριλίου καὶ ἀπαντητικὸ ἔγγραφο τοῦ Καγκελλαρίου τοῦ Καστελλίου τοῦ Ἀποκόρωνα, τῆς 19ης Ἀπριλίου, βεβαιώνεται ὅτι ἡ ἀπόφαση κοινοποιήθηκε στὸν ἐγγυητὴ Πάννη Ἀχλάδη. Σημειώνονται τὰ ἔξοδα τῆς ἔκδοσης τῆς ἀπόφασης.

Ζαχαρίας Σκορδίλης Μαραφαράς, [ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας]

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 31 tergo τοῦ 2ου βιβλίου τῶν *Comandamenti*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά (τὰ κείμενα τῶν βεβαιώσεων γραμμένα στὸ περιθώριο). Στὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *messa in quaderno 182 a carte 213*. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *αποφασίς θεληματικὴ πού ἐπήρεν ὁ Μιχαλῆς Μουσουρος δια υπερπυρὰ 425 σολδία 29*· β) *D* (ἀρίθμηση)· γ) *†* *εδωκεν λιατικο μουζουρια 426 δια υπερπυρὰ 125*· δ) *Pelilo, Patino, Fanurgio, The<o>tochi, Fameliti, Mastrorachi, Rapadhoiani, Stavriano*· ε) *παρτιδο*.

144

Ἀπόφαση τῶν δικαστῶν *di petizion*

1612, 21 Ὀκτωβρίου, 15 Νοεμβρίου ~ 1613, 14 Ἰουλίου

1612, 21 Ὀκτωβρίου

Οἱ δικαστὲς *di petizion*, ἐρήμην τοῦ Νικολοῦ Παχουντάκη, ὁ ὁποῖος εἶχε κληθεῖ στὸ δικαστήριό μετὰ ἀπὸ αἴτηση (*instantia*) τοῦ ἱερομονάχου Νικηφόρου Χαρτοφύλακα, προοικονόμου τοῦ Στύλου, ἀλλὰ δὲν εἶχε παρουσιαστεῖ, ἀποφασίζουν ὅτι ὁ Παχουντάκης ὀφείλει σὲ διάστημα 15 ἡμερῶν ἀπὸ τὴν κοινοποίηση τῆς ἀπόφασης νὰ καταβάλλει στὸν οἰκονόμο τὶς ὀφειλόμενες ἐντρίτειες τῶν 63¼ μουζουριῶν σιτάρη, τῶν ἐτῶν 1608, 1609 καὶ 1610, οἱ ὁποῖες ἀφοροῦν τὰ χωράφια καὶ τὸ «Ξεριζάμπελο» πού βρῖσκονται στὸν Ἀζογυρέα, στὰ

Λίσματα, στὸν Κάμπο καὶ σὲ ἄλλα μέρη τοῦ χωριοῦ. Μετὰ τὴ λήξη τῆς προθεσμίας, ἐὰν δὲν ἔχει ρυθμίσει τὶς ὀφειλές του, θὰ ἐξοφλήσει τὴν ἐντριτεία τοῦ ἔτους 1608 καταβάλλοντας τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τῶν $21\frac{1}{4}$ μουζουριῶν σιτάρι πρὸς 16 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι, τὴν ἐντριτεία τοῦ ἔτους 1609 καταβάλλοντας τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τῶν $63\frac{3}{4}$ μουζουριῶν σιτάρι πρὸς 13 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι καὶ τὴν ἐντριτεία τοῦ ἔτους 1610 καταβάλλοντας τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τῶν $10\frac{1}{4}$ μουζουριῶν σιτάρι πρὸς 13 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι, μολονότι ἡ τιμὴ [πώλησης] τοῦ σιταριοῦ στὸν Στύλο ἦταν τότε ὑψηλότερη. Στὸ χρέος δὲν θὰ ὑπολογιστοῦν τὰ 4 μουζούρια, τὰ ὁποῖα ὁ Παχουντάκης εἶχε ἤδη ἐξοφλήσει στὸν οἰκονόμο ἔναντι τῆς ἐντριτείας αὐτοῦ τοῦ ἔτους, καθὼς καὶ ὅποια ἄλλη ποσότητα σιταριοῦ ἀποδειχθεῖ ὅτι εἶχε ἐξοφληθεῖ κατὰ τὸ παρελθόν.

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1612, 15 Νοεμβρίου

Σύμφωνα μὲ τὴ βεβαίωση τοῦ ὁμότη τοῦ Στύλου, ἡ ἀπόφαση κοινοποιήθηκε στὸν Νικόλα Παχουντάκη.

Τζώρτζης <Βε>λαΐτης, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1613, 14 Ἰουλίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Μητροφάνη Παυλόπουλο, ἀντίδικο τοῦ Νικόλα Τρουλλινοῦ ἀπὸ τὸν Στύλο.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίον τῶν *Atti* τοῦ *ufficio di petition*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενον γραμμένον στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Intorno il credito del reverendo Nichiforo Chartofilaca che pretende da Nicola Trulino*· β) *χρέη τοῦ Παχουντονικόλα κε τοῦ δασκάλου*· γ) *αποφασίς ἀντιδικα τοῦ Παχουντάκη δια ὑπέρπυρα 1344 σολδια 5, ὑπέρπυρα 1344 σολδια 5*· δ) *πράξεις ἀριθμητικῆς.*

145

Ἀναγνώριση χρέους

1613 (β. ἔ. 1612), 17 Ἰανουαρίου ~ 14 Ἰουλίου

1613 (β. ἔ. 1612), 17 Ἰανουαρίου

Παρουσιάστηκε στὴν Καγκελλαρία, ἐνώπιον τοῦ νοταρίου, ὁ Νικόλας Τρουλλινὸς Παχουντάκης, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, τὴν ταυτότητα τοῦ ὁποίου βεβαίωσε ὁ Σταμάτης Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Κώστα, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κουρνά, καὶ δήλωσε ὅτι ἀναγνωρίζει τὸ χρέος του (*sententia voluntaria*) πρὸς τὸν ἱερομόναχο Νικηφόρο Χαρτοφύλακα, προοικονόμο τοῦ Στύλου, σύμφωνα μὲ ἀπό-

φαση πού ἔλαβαν ἐρήμην του ὑπὲρ τοῦ ἱερομονάχου οἱ δικαστὲς *de petizion*. Σύμφωνα μὲ τὴ δικαστικὴ ἀπόφαση, ὁ Τρουλλινὸς ὀφείλει νὰ καταβάλει στὸν οἰκονόμο 1.310 ὑπέρπυρα. Ὁ οἰκονόμος ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὸ ποσὸ αὐτὸ 66 ὑπέρπυρα, τὰ ὁποῖα ἀντιστοιχοῦν στὴν ἀξία τοῦ μούστου καὶ τοῦ σιταριοῦ πού τοῦ εἶχε ἤδη καταβάλει ὁ Τρουλλινός· τὸ ὑπόλοιπο ποσὸ θὰ καταβληθεῖ τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριο. Ἐὰν ὁ Τρουλλινὸς δὲν ἐξοφλήσει ἐμπρόθεσμα τὸ χρέος του, θὰ κατασχεθοῦν ἀπὸ τὸν δανειστὴ τὰ ὑπάρχοντά του (*che sia astretto realiter e personaliter*).

Ἰωάννης Νταβίτης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1613, 14 Ἰουλίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριό ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Μητροφάνη Παυλόπουλο, ἀντί-δικο τοῦ Νικόλα Τρουλλινοῦ ἀπὸ τὸν Στύλο.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 4 τοῦ 2ου βιβλίου τῶν *Comandamenti*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *messa in quaderno 182 a carte 163 tergo per iperperi 1249 soldi 16 con la spesa*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: † αποφασίς θεληματικῇ τοῦ Νικόλα Παχουντακη δια ὑπέρπυρα 1249, καὶ G (ἀρίθμηση).

146

Ἀπόφαση τῶν *giustizieri*

1613, 3, 10 Μαΐου ~ 14 Ἰουλίου

1613, 3 Μαΐου

Μὲ ἀπόφαση τῶν *giustizieri*, τὸ ποσὸ τῶν 1.249 ὑπερπύρων, σολδίων 16 πού ὀφείλει ὁ Νικόλας Τρουλλινὸς Παχουντάκης, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, στὸν ἱερομόναχο Νικηφόρο Χαρτοφύλακα, προοικονόμο τοῦ Στύλου, θὰ ἐξοφληθεῖ ἀπὸ τὴν κατάσχεση τῶν ὑπαρχόντων τοῦ ὀφειλέτη (*dalli beni*). Καλοῦνται ὅσοι ἔχουν τυχὸν δικαιώματα νὰ τὰ δηλώσουν. Ἡ περιουσία συνίσταται ἀπὸ ἓνα κομμάτι «φυτεία λιάτικη» (*pezza de vigna fitia liatica*) καὶ ἐλιές ἰδιοκτησίας τοῦ μοναστηριοῦ, στὴν τοποθεσία <Εἰ>κονοστάσι. Τὰ ἀκίνητα συνορεύουν ἀνατολικά μὲ «φυτεία» τοῦ Παχουντάκη καὶ μὲ «φυτεία» τοῦ Μανόλη Πελελοῦ, δυτικά μὲ τὸν δημόσιο δρόμο (*via comuna*), βόρεια μὲ «φυτεία» τοῦ Λέου Σκουλούδα καὶ νότια μὲ «φυτεία» τοῦ Μανόλη Πελελοῦ.

Κοινοποίηση κλήσης

1613, 10 Μαΐου

Με έγγραφο τῆς τοπικῆς διοίκησης (*reggimento*) τῆς 3ης Μαΐου καὶ τῶν ὁμοτῶν τοῦ Στύλου τῆς 6ης Μαΐου, τὰ ὁποῖα κατατέθηκαν καὶ καταχωρίστηκαν σήμερα στὸ φ. 1 tergo τοῦ βιβλίου *Mazor*, βεβαιώνεται ὅτι ἡ πιὸ πάνω κλήση (*chiamor*) κοινοποιήθηκε στὸ χωριὸ Στύλος.

Πιέρος Θερίγιανός, ἀναπληρωτῆς ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

1613, 14 Ἰουλίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Μητροφάνη Παυλόπουλο, ἀντί-δικο τοῦ Νικόλα Τρουλλινού ἀπὸ τὸν Στύλο.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 7 τοῦ 2ου βιβλίου τῶν *Chiamori*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v: πράξεις ἀριθμητικῆς.

147**Ἔνσταση**

1613, 25 Μαΐου ~ 14 Ἰουλίου

1613, 25 Μαΐου

Παρουσιάστηκε στὴν Καγκελλαρία ὁ Νικόλας Τρουλλινὸς Παχουντάκης, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ὁ ὁποῖος ἀσκεῖ ἔνσταση κατὰ τῆς κλήσης ποὺ τοῦ εἶχε ἀπευθύνει ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου (*contradisse al chiamor*). Σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφαση τοῦ ρέκτορα Χανίων, ποὺ ἐνεργεῖ μὲ ἐξουσιοδότηση (*con l'autorità*) τῶν γενικῶν προνοητῶν καὶ ἐξεταστῶν, ἡ ἐκδίκηση τῆς διένεξης μεταξὺ τοῦ Νικόλα καὶ τῶν ἄλλων χωρικῶν ἀπὸ τὴ μία μεριὰ καὶ τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου ἀπὸ τὴν ἄλλη εἶχε ἀνασταλεῖ (*sospeso*), προκειμένου νὰ ἐκδικαστεῖ ἀπὸ τοὺς ἐξεταστές.

Τζώρτζης Καψάλης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1613, 14 Ἰουλίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Μητροφάνη Παυλόπουλο, ἀντί-δικο τοῦ Νικόλα Τρουλλινού, ἀπὸ τὸν Στύλο.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 7 τοῦ βιβλίου τῶν *Chiamori*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

148

Ἀπόφαση τοῦ ρέκτορα Χανίων

1613, 5 Ἰουνίου ~ 14 Ἰουλίου

1613, 5 Ἰουνίου

Ὁ ρέκτορας Χανίων, ἐνεργώντας μὲ ἐξουσιοδότηση τῶν γενικῶν προνοητῶν καὶ ἐξεταστῶν (22 Ἀπριλίου), ἀποφασίζει τὰ ἑξῆς: Ἐπειδὴ ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου καὶ ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ προηγούμενου οἰκονόμου δὲν εἶχαν παρουσιαστεῖ στὸ δικαστήριον (*in processo*), μετὰ τὴν κλήτευσή τους (*intimazione*) ἀπὸ τοὺς χωρικοὺς, ἀποφασίζει νὰ ἀνασταλεῖ ἡ καταβολὴ τῆς αὐξημένης [εἰσφορᾶς] καὶ ἡ πώληση τῶν ἐνεχύρων τὰ ὁποῖα μνημονεύονται στὴν αἴτηση, ἕως τὴν ἄφιξη τῶν προνοητῶν στὴν πόλη.

Τζουάννες Δροσάς, βοηθὸς τῆς ποινικῆς (criminal) Καγκελλαρίας

1613, 14 Ἰουλίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Μητροφάνη Παυλόπουλο, ἀντίδικο τοῦ Νικόλα Τρουλλινοῦ ἀπὸ τὸν Στύλο.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

149

Πακτώσεις χωραφιῶν

1605, 9 Ἰουνίου/1613, 2 Ὀκτωβρίου

1605 (,αχε'), 9 (θ') Ἰουνίου

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος [Καμαρωτός], οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Πλανὰ Σκλάβο χωράφια 16 μουζουριῶν στὸ Σελὶ καὶ 2½ μουζουριῶν στὸ Λιβάδι. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ, στὸ Καλάμι, τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ, καλῆς ποιότητος, καταβάλλοντας τὴν πρώτη δόση, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1606 καὶ τὴν τελευταία τὸ 1611. Στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία δὲν θὰ καταβάλλεται ὁλόκληρη ἡ δόση (*και οτι σταρι λιφτι και δεν το παγι*), ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει μέσω τοῦ γαστάλδου (*περ βια ντε γασταλτο*) τὸ ἀντίτιμο τῆς

ἀξίας τῆς ὀφειλόμενης ποσότητας σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται στὰ Χανιά.

Μάρτυρες: Κώστας Μουσοῦρος τοῦ ποτὲ Σταμάτη καὶ Νικολὸς Καλονὰς τοῦ ποτὲ Σταμάτη.

παπα-Μιχαὴλ Τζούγκαρης, νοτάριος ἀποστολικῆς ἐξουσίας

Ἐμμανουὴλ Κίνναμος, ἀναπληρωτῆς νοτάριος
καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

1613 (,αχιγ'), 2 Ὀκτωβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν κὺρ Μάνο Καλονὰ τοῦ ποτὲ Γιακουμῆ χωράφια 50 μουζουριῶν στὴν Κεφάλαια, 28 μουζουριῶν στὰ Πλατά{γ}νια καὶ 12 μουζουριῶν στοῦ Ντιέδο. Ἀπὸ τὴ φυτεία τῶν Πλατα{γ}νιῶν ἔξι μουζούρια θὰ μείνουν σὲ ἀγρανάπαυση (καὶ σκολαζομενον οδία τι φιλια το Πλαταγνιο μουζουρια ἐξι). Ὁ πακτωτῆς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ, στὸ Καλάμι, τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1614. Στὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποία δὲν θὰ καταβάλλεται ἡ δόση (καὶ οτι σιταρι λιφτι νὰ μι δοσι), ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει μέσω τοῦ *officio di proprio* (με τι στρατα του προπριου οφικιου) τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τῆς ὀφειλόμενης ποσότητας σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται στὰ Χανιά.

Μάρτυρες: κὺρ Πέτρος Παῖδης τοῦ ποτὲ Ἰωάννη καὶ κὺρ Μανολάκης Κόντης τοῦ ποτὲ Ἰωάννη.

παπα-Μιχαὴλ Τζούγκαρης, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Ἐμμανουὴλ Κίνναμος, ἀναπληρωτῆς νοτάριος
καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφα ἀπὸ τὶς *Ab(b)reviature* τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Μιχαὴλ Τζούγκαρη, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* τῆς μεζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου καὶ ἀρχαιοφύλακα τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ κάτω μέρος ἀριστερὰ τῶν φφ. 1r, 1v σημείωμα: *Incontratta*. Στὸ φ. 2r σημείωμα: † πακτωσά τοῦ Μανώ Καλονά ποτε Γιακουμι. 1613. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) Κεφαλα· β) † πακτωσά τοῦ ||Μανο|| Καλονά ποτε Γιακουμῆ. 1653 (διαγραμμ.), 1613.

Πακτώσεις χωραφιών

1613, 2, 4 Ὀκτωβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 260.

Σημείωμα

1613 κ.έ.

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 452.

Λογαριασμός

1613 κ.έ.

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 474.

150**Ἐκτίμηση καὶ ἐξώνηση ἀκινήτων**

1614 (αχιδ'), 29 Μαρτίου

Ὁ Δημήτρης Τρουλλινός, ἐντεταλμένος ἐκτιμητής (ντεπουτάδος) ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ἐκλεγμένος ἀπὸ τὸν παπα-Ἰάκωβο Πέρδικα, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, καὶ τὸν κύρ Λέο Τρουλλινὸ τοῦ ποτὲ Ἰωάννη, ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριό, ἐκτίμησε α) ἓνα χωράφι γονικὸ $\frac{3}{4}$ μουζουριῶν, με *οτι εχαλασασι ις τα προτα χαντακια ις τιν μποσισιον* τοῦ μοναστηριοῦ, στοῦ Γερομάνου τὸ πατητήρι, καὶ προσδιόρισε τὴν ἀξία του, χωρὶς τὸ βάρος τοῦ «λιβέλλου» (*διχος βαρος νιβελου*), σὲ 438 ὑπέρπυρα· β) ἓνα ἀμπέλι γονικὸ 1 πινακίου, με *το χαλασμο τον προτον χαντακιον*, με τὰ ἔσοδα (*ιντραδα*) τῶν τριῶν ἐτῶν, καὶ προσδιόρισε τὴν ἀξία του, χωρὶς τὸ βάρος τοῦ «λιβέλλου», σὲ 450 ὑπέρπυρα· γ) μία «μουνρέ» καὶ δύο κυπαρίσσια, *οξο απου τιν αυλιν τον σπιτιον*, καὶ προσδιόρισε τὴν ἀξία τους σὲ 140 ὑπέρπυρα. Ὁ Λέος πούλησε τὰ ἀκίνητα στὸν οἰκονόμο ἔναντι τοῦ χρέους του πρὸς αὐτόν.

Μάρτυρες: κύρ Κώστας Μουσοῦρος καὶ κύρ Δημήτρης Χαλικιώτης τοῦ Μάνου.

παπα-Μιχαὴλ Τζούγκαρης, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Τζώρτζης Καψάλης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Μιχαὴλ Τζούγκαρη, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio della massaria* τῆς μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Τοῦ Παχουτωλέω η στιμα των χαντακιω, δια τω γωνηκον ὧπου τωκαμε, και των σπειτήων και ωλονών των πραμάτο, στῶν καιρών του παπα Ηακόβου ¾.*

151

Πάκτωση χωραφιῶν

1614, 14 Νοεμβρίου

Καστέλλι Ἀποκορώνου

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος Καμαρωτός, ἡγούμενος τῆς μονῆς Πάτμου καὶ γενικὸς ἐπίτροπος (*κομέσος γενεράλαις*), πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Μάνο Τρουλλινό, λεγόμενο Παχουντὰ τοῦ ποτὲ Ἰωάννη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, τὰ παρακάτω χωράφια ποὺ εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα: 20 μουζουριῶν στὰ Μεγάλα Χωράφια, 26 μουζουριῶν στὸν Ἀζογυρέα, 14 μουζουριῶν στὰ Πλατάνια, 1 μουζουριοῦ στοῦ Καραντινοῦ, 1 μουζουριοῦ στῆς Στεφανίνας τῆς Ἀννούτζιας, 1 μουζουριοῦ στὸ γονικὸ τοῦ Βιτόρου καὶ 1 μουζουριοῦ στὸ Ἀλάτζι τοῦ Ἀζογυρέ (σύνολο 64 μουζουριῶν). Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸ Καλάμι, 64 μουζούρια σιτάρι, καλῆς ποιότητος (*καλὸν παστρικόν*), ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1615. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ τὶς εἰσπράττει *με την στραταν του ὀφικιου του προπριου*, μὲ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο εἰσπράττονται τὰ χρέη σὲ ἀντίστοιχες περιπτώσεις.

Μάρτυρες: ἱερομόναχος Νεόφυτος Πατινιώτης καὶ μαστρο-Ἀντώνης Μαυρομάτης Σκοῦφος.

Μανουήλ Σκορδίλης, νοτάριος «ἀπρομπάδος γέγραφε»

Ἀντίγραφο καὶ ἰταλικὴ μετάφραση:

Α) Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὴν ἐπάνω γωνία ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r: *10 n.* (ἀρίθμηση)

Β) Μετάφραση ἀπὸ τὰ ἑλληνικά στὰ ἰταλικά. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r. Στὴν ἐπάνω γωνία ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *n. 10* (ἀρίθμηση). β) *1614*. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *S[ua] E[ccellenza]*· β) *San Zuane da Patino... reo*· γ) *taglio de sententia absentia*.

152

Πάκτωση χωραφιῶν

1614, 9 Δεκεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Λέο Παῖδη, γιὸ τοῦ Βολίρη, καὶ στὸν Λέο Παῖδη Λεδάκη τοῦ ποτέ [κενό]), ἀπὸ τὸ χωριὸ Χιλιομουδὸ Κυρ{γ}ιακοσελίων, χωράφια 8½ μουζουριῶν στὸν Ἅγιο Νικόλαο, τὰ ὁποῖα εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ ποτέ Σπλαχνικός. Οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν ἀλληλέγγυα (*ινσόλιτι*) νὰ παραδίδουν κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο (δεύτερο Ἰούλιο), στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ σιτάρι καλῆς ποιότητος (*σιτάρι ομορφο*), ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν Ἰούλιο (δεύτερο Ἰούλιο) τοῦ 1615. Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦν τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ τὶς εἰσπράττει *με τι στρατα του οφιτζιου του προπριου*.

Μάρτυρες: Μανόλης Γιάνος (*Γιάνιος*) καὶ Σταμάτης Δημητράκης.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος
καὶ *terminista* τῆς Καγκελλαρίας

Δύο ἀντίγραφα:

Α) Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτέ παπα-Γεωργίου Βάρδα, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio della massaria* [τῆς μείζονος Καγκελλαρίας] Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου καὶ *terminista* τῆς Καγκελλαρίας.

Β) Ἡ πάκτωση σώζεται καταχωρισμένη καὶ σὲ κατάστιχο μαζί με ἄλλες πακτώσεις (1603-1629). Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 346.

153

Ἔνταλμα τῆς τοπικῆς διοίκησης Χανίων

1614, 14 Δεκεμβρίου/1615, 21 Ἰανουαρίου

1614, 14 Δεκεμβρίου

Ἡ τοπικὴ διοίκηση (*reggimento*) Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Ἱερεμία Καλαφάτη, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, δίδει ἐντολὴ στοὺς δικαστὲς τοῦ *officio di proprio* νὰ καλέσουν στὸ δικαστήριό τοὺς γιουὺς τοῦ ποτέ Νικολοῦ Κούβαλη, ἀπὸ τὸν Στύλο, ὡς τοὺς πλησιέστερους συγγενεῖς τοῦ τελευταίου.

Κωνσταντῖνος Μονάτσος, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τῶν δικαστῶν *di proprio* 1615 (β. ξ. 1614), 21 Ἰανουαρίου

Οἱ δικαστῆς *di proprio* βεβαιώνουν ὅτι στίς 15 Δεκεμβρίου οἱ ὁμότεες τοῦ χωριοῦ Στύλος κάλεσαν νὰ παρουσιαστοῦν στοῦ δικαστήριου τὸν Στρατήγη καὶ τὸν Γιάννη Κούβαλη ὡς τοὺς πλησιέστερους συγγενεῖς τοῦ ποτὲ Νικολοῦ Κούβαλη.

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1v πράξεις ἀριθμητικῆς.

Ἐκτίμηση ζημιῶν καὶ ἀποζημιώσεις

1615, 31 Μαρτίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 401.

154**Ἀπόφαση τῶν δικαστῶν *di petizion***

1615, 12, 20 Μαΐου

1615, 12 Μαΐου

Ἐρήμην τῶν *pronveditori di comun*, κηδεμόνων τῶν ἀνήλικων παιδιῶν τοῦ ποτὲ Νικολοῦ Κούβαλη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, οἱ ὅποιοι εἶχαν κληθεῖ στοῦ δικαστήριου μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Ἱερεμία Καλαφάτη, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, οἱ δικαστῆς *di petizion* ἀποφασίζουν νὰ ἐξοφληθοῦν τὰ χρέη τοῦ ποτὲ Κούβαλη πρὸς τὸν οἰκονόμο.

Ἀκολουθεῖ ἀναλυτικὴ κατάσταση τῶν χρεῶν σὲ σιτάρι μὲ τὴν ἀντιστοιχία τῆς ἀξίας του σὲ ὑπέρπυρα.

Βεβαίωση τοῦ *offtial*

1615, 20 Μαΐου

Ὁ Κωσταντῖνος Ράφτης, *offtial*, βεβαιώνει ὅτι κοινοποίησε τὴν ἀπόφαση στοὺς *pronveditori di comun*.

Ἀντώνιος Μα(ν)δερός, βοηθός [τοῦ officio] *di petizion*

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 33 τοῦ βιβλίου τῶν *Atti* τοῦ *officio di petizion*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *Messa in quaderno 187 a karte 1 in tutto per perperi 344 soldi 22.*

Ἀπόφαση τῶν δικαστῶν *di petizion*

1615, 23 Ὀκτωβρίου

Βλ. ἀρ. Σ 478.

Συμφωνητικὸ γάμου καὶ προικοσύμφωνο

1616, 12 Μαρτίου

Βλ. ἀρ. Σ 246.

Πάκτωση χωραφιῶν

1616, 27 Ἀπριλίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 182.

155**Ἀπόφαση τοῦ ρέκτορα Χανίων**

1616, 28 Μαΐου, 15, 20 Ἰουνίου

1616, 28 Μαΐου

Ὁ ρέκτορας Χανίων, ἐρήμην τοῦ Μιχελῆ Γκαλαγκάκη (*Galangachi*) Πάτερου, ὁ ὁποῖος εἶχε κληθεῖ νὰ παρουσιαστεῖ στὸ δικαστήριον, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Ἱερεμία Καλαφάτη, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, ἀλλὰ δὲν εἶχε ἐμφανιστεῖ, ἀποφασίζει τὰ ἑξῆς: Ὁ Μιχελῆς καλεῖται στὸ διάστημα τῶν 15 προσεχῶν ἡμερῶν νὰ ἐξοφλήσῃ στὸν ἱερομόναχο 7 χρυσὰ τσεκίνια, ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τῶν 14 μουζουριῶν σιτάρι ποὺ τοῦ χρωστᾷ (ὕπόλοιπο ἀπὸ χρέος 413 μουζουριῶν). Τὸ σιτάρι τὸ εἶχε παραλάβει ὁ Μιχελῆς ἐνώπιον τοῦ οἰκονόμου ἀπὸ διάφορα ἄτομα στὸ χωριὸ Κάμποι ἤδη ἀπὸ τὸν περασμένο Αὐγούστο καὶ τὸ εἶχε πούλησιν μὲ ἐντολὴ τοῦ οἰκονόμου στὴν πιὸ πάνω τιμῇ. Στὴ συνέχεια, χωρὶς νὰ δώσει ποτὲ λογαριασμὸ οὔτε γιὰ τὴν αὔξησιν ποὺ εἶχε κάνει, ὑπολογίζοντας δύο ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι, οὔτε γιὰ ἄλλη πρὸς ὄφελός του ἀλλαγὴ, πῆγαινε στὸν οἰκονόμο κάθε τόσο καὶ τὸν πλήρωνε. Ἀπὸ μεγαθυμία (*per urbanità*) ὁ οἰκονόμος δὲν τοῦ ζητᾷ τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τῶν 5 μουζουριῶν σιτάρι ποὺ εἶχε βρεθεῖ βρεγμένο καὶ χαλασμένο γύρω ἀπὸ τοὺς τοίχους (*atorno li muri*). Ἐὰν ὁ Μιχελῆς δὲν ἐξοφλήσῃ τὸ χρέος του, ὁ οἰκονόμος θὰ κατασχέσῃ (*esser astretto et pignorado*) τὰ ὑπάρχοντά του καὶ θὰ εἰσπράξῃ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο τὸ χρέος.

Ἔνσταση

1616, 15 Ἰουνίου

Ὁ Μιχελῆς ζητᾷ προθεσμία μιᾶς «δικάσιμης» ἡμέρας γιὰ νὰ ἀσκήσει ἔνσταση κατὰ τῆς ἀπόφασης ποὺ εἶχε λάβει ἐρήμην τοῦ ὁ ρέκτορας.

Βεβαίωση τῶν ὁμοτῶν

1616, 20 Ἰουνίου

Σύμφωνα μὲ τὴ βεβαίωση τῆς 16ης [Ἰουνίου] τῶν ὁμοτῶν τοῦ χωριοῦ Στύλος, ἡ ἔνσταση κοινοποιήθηκε στὸν οἰκονόμο.

Τζώρτζης ...

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 292 τοῦ βιβλίου τῶν *Atti* τῆς Καγκελλαρίας. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Registrata in libro Mazzor a karte 297 tergo*.

Πάκτωση χωραφιῶν

1616, 6 Αὐγούστου

Πρβλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 605.

156**Κατάλογος ἐνεχύρων**

1617, 10 Δεκεμβρίου

Κατάλογος ἐνεχύρων τοῦ μαστρο-Νικόλα, τοῦ γιοῦ τοῦ Σήφη, τοῦ Μιχάλη Πατιχόπουλου, τοῦ Σαρδελῆ (*Sardeli*), τοῦ Μιχάλη Σπαθάρη καὶ ἄλλων, τὰ ὁποῖα εἶχαν κατασχεθεῖ ἀπὸ τὸν οἰκονόμο (ροῦχα, μαχαίρια, ὄπλα κ.ἄ.): *una intimela, una camisa da dona con seda rotta, un fattiol da dona con seda rotta, dimito bombasino, un arco senza corda, un arcobuso, una meza spada, duo pugnali larghi, una vestura con franza negra, un zipon di pano turchin vechio, un fustagno con franze rotte, una camisa da huomo schieta, un pezzo di tella di brazza no 3½ κ.ἄ.*

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά.

157

Ἀποφάσεις τῶν δικαστῶν *di petizion*

1617, 2 Νοεμβρίου, 14, 15 Δεκεμβρίου

1617, 2 Νοεμβρίου

Ἀπόφαση τῶν δικαστῶν *di petizion*, ἐρήμην τῶν παρακάτω χωρικῶν, ἀπὸ τὰ χωριὰ Κάμποι, Θυμιὰ καὶ Μαδαρό, ποὺ εἶχαν κλητευτεῖ μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Ἱερεμία Καλαφάτη, προοικονόμου τοῦ Στύλου, ἀλλὰ δὲν εἶχαν παρουσιαστεῖ. Οἱ χωρικοὶ καλοῦνται σὲ διάστημα 20 ἡμερῶν ἀπὸ τὴν κοινοποίηση τῆς ἀπόφασης νὰ καταβάλουν στὸν ἱερομόναχο τὶς ἀνεξόφλητες ἐντριτεῖες ποὺ ἀντιστοιχοῦν στὴν τριετία κατὰ τὴν ὁποία ὁ Ἱερεμίας ἦταν οἰκονόμος στὸ μοναστήρι (*che lui è stato nel governo et patronia della intrada di esso monastero*). Ἐὰν δὲν συμμορφωθοῦν, θὰ πληρώσουν τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν τιμὴ τῶν 10 ὑπερπύρων τὸ μουζούρι, μολονότι ὁ οἰκονόμος εἶχε πούλησει τὸ σιτάρι του σὲ ἀκριβότερη τιμὴ.

Κατάλογος τῶν ὀνομάτων τῶν χρεωφειλετῶν μὲ δίπλα σὲ κάθε ὄνομα τὸ ἀντίστοιχο ποσὸ ὀφειλῆς σὲ μουζούρια καὶ ὑπέρπυρα:

Χωριὸ Κάμποι

	σιτάρι μουζούρια	ὑπέρπυρα
Γιώργης Πάτερος Γιοπάκης	5½	55
Κώστας καὶ Νικόλας Πάτεροι, ἀδελφοὶ Βλαστακάκη	7½	75
Μαρούλα Πατεροπούλα, χήρα τοῦ Κολοκυθομάρκου	6	60
Γιάννης Πάτερος Καφὲς τοῦ ποτὲ Μανόλη	5	50
Κώστας Πάτερος Γιαδελάκης	26½	265
Μανόλης Πάτερος Τζιλιβὸς	6	60
Σταμάτης Πάτερος Πελλάτος	8	80
Γιώργης Πάτερος Γραβαβλῆς	17½	175
Λέος Πάτερος Πετρακολέος	3	30
Μαρούλα Πατεροπούλα, χήρα τοῦ Μανόλη Πάτερου Ἀντρωμένου	16	160
Γιάννης, Γαβρίλης καὶ Σταμάτης Πάτεροι Μακαργιάκηδες	5	50
Νικηφόρος Πάτερος	4	40
Κώστας Πάτερος τοῦ Θεόδωρου	9	90
Γιώργης Πάτερος Σαμπάτης	5	50

Ὁ Γιώργης Πάτερος Γιοπάκης, οἱ ἀδελφοὶ Βλαστακάκηδες, ἡ Μαρούλα Πατεροπούλα, ὁ Κώστας Πάτερος Γιαδελάκης, ὁ Σταμάτης Πάτερος Πελάτος, οἱ Γιάννης, Γαβρίλης καὶ Σταμάτης Πάτεροι Μακαργιάκηδες καὶ ὁ Κώστας Πάτερος ἄσκησαν ἔνσταση.

Χωριὸ Μαδαρὸ

	σιτάρι μουζούρια	ὑπέρπυρα
Κώστας Σταμάτης καὶ Νικολέτος		
Φούμης Βλαχάκηδες	19½	195
Καλή, χήρα τοῦ Σταμάτη Φούμη Παραπόννη	14	140

Χωριὸ Θυμιὰ

Λέος Φούμης Τσιβολέος	16	160
Λέος Φούμης Κατζομάτος	4½	45
Λέος Φούμης Μπαμπουδολέος	11½	115
Πέρος Φούμης Μπελλοπέρος	7	70
Γιάννης Φούμης Κατζομάτης	2	20
Νικολὸς Φούμης Κατζομάτης	6½	65
Ἑλενα Παῖδοπούλα Μπαμπαδάφη	5	50
Φανούργιος Φούμης Μπούλος	4	40
Πέρος καὶ Σταμάτης Φούμης Μπούλος	11	110

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1617, 14 Δεκεμβρίου

Σύμφωνα μὲ ἔγγραφο τοῦ ὁμότη τοῦ χωριοῦ Κάμποι, βεβαιώνεται ὅτι ἡ κλήση κοινοποιήθηκε στοὺς χωρικοὺς στὶς 3 [Δεκεμβρίου].

Ἀπόφαση τῶν δικαστῶν *di petizion*

1617, 15 Δεκεμβρίου

Οἱ δικαστὲς *di petizion*, ἐρήμην τῶν παρακάτω χωρικῶν ποὺ εἶχαν κλητευτεῖ μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Ἱερεμία Καλαφάτη, προικονόμου τοῦ Στύλου, ἀλλὰ δὲν εἶχαν παρουσιαστεῖ, ἀπορρίπτουν τὴν ἔνσταση (*tagliato et revocato*) τὴν ὁποίαν εἶχαν ἀσκήσει κατὰ τῆς ἀπαίτησης τοῦ ἱερομονάχου τῆς 28ης Νοεμβρίου:

Σταμάτης Πάτερος Πελατοσταμάτης, Γαβρίλης Πάτερος Μακαργιάκης, Μαρούλα Πατεροπούλα Περμαγοπούλα, Γιώργης Πάτερος Γιωργάκης, Κώστας Πάτερος Γιαλεδάκης, Κώστας Πάτερος Θεοδωράκης, Νικόλας Πάτερος Βλαστακάκης.

Τζώρτζης Κοπέος, βοηθὸς τοῦ officio di petizion

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 2 τοῦ βιβλίου τῶν *Atti* τοῦ *ufficio di petizion*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο (μὲ διαγραφὰς σὲ πολλὰ σημεῖα) γραμμένον στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριον τοῦ φ. 1r σημείωμα: *messa in quaderno 192 a carte 141 contra tutti li contrascritti*.

158

**Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Zuan Battista Pasquale
καὶ τῶν συμβούλων Χανίων**

1617 (,αχιζ'), 24 (κδ') Δεκεμβρίου

Ὁ Zuan Battista Pasquale (Τζουαν Μπατιστας Πασχαλῖς), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότετες τῶν χωριῶν καὶ τοὺς ἄλλους ἀξιωματοῦχους τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους, ἐκ μέρους τῶν *giustizieri* (απομῖρα τον τουστουζιερο μας), νὰ κατασχέσουν τὰ ὑπάρχοντα τῶν ἀκόλουθων χρεωφειλετῶν τοῦ ἱερομονάχου Ἱερεμία Καλαφάτη, προοικονόμου τοῦ Στύλου, σύμφωνα μὲ τὶς ἀποφάσεις ποὺ εἶχαν ληφθεῖ ἐναντίον τους *στοφίτζιο τζι τουστουζια μας* (*ufficio della giustizia*). Καλοῦνται ἐπίσης νὰ στείλουν τὰ ἐνέχυρα («ἀμάχια») *ιστο αφτο μας φιτζιο* καὶ νὰ βεβαιώσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα.

Κατάλογος χρεωφειλετῶν

Γιώργης Πάτερος Γιω<ρ>γάκης	ὑπέρπυρα	62	σολδία	3
Κώστας καὶ Νικόλας Πάτεροι Βλαστακάκη, ἀδελφοὶ	»	84		
Μαρούλα Πατεροπούλα, χήρα τοῦ Κολοκυθομάρκου	»	67	»	24
Γιάννης Πάτερος Καφὲς τοῦ ποτὲ Μανόλη	»	54½		
Κωσταντῆς Πάτερος Γιαντελάκης	»	291	»	3
Μανόλης Πάτερος Τζιλιβός	»	64½		
Σταμάτης Πάτερος Πιλάτος	»	89	»	3
Γιώργης Πάτερος Κοραβαβλῆς	»	195½		
Λέος Πάτερος Πετρακολέος	»	32½		
Μαρούλα Πατεροπούλα, χήρα τοῦ Μανόλη				
Πάτερου Ἀντρωμένου	»	167		
Γιάννης Γαβρίλης καὶ Σταμάτης Πάτεροι Γιακαργιάκηδες		57		
Νικηφόρος Πάτερος	»	43	»	24
Κώστας Πάτερος τοῦ Θόδωρου	»	100	»	8
Γιώργης Πάτερος Σαμπάτης	»	56		
Κώστας, Σταμάτης καὶ Νικολέτος Φούμη Παραπονάκηδες	»	206		
Καλή, χήρα τοῦ Σταμάτη Φούμη Παραπόνη	»	148½		

Λέος Φούμης Τζιβολέος	υπέρπυρα	169½	σολδία	-
Λέος Φούμης Κατζομάτος	»	49		
Λέος Φούμης Μπουμπαρδολέος	»	122½		
Πέρος Φούμης Μπελοπέρος	»	74½		
Πάννης Φούμης Κατζομάτος	»	22	»	19
Νικολός Φούμης Κατζομάτος	»	69½		
Έλενα Παΐδοπούλα Μπουμπαρδονύφη	»	54	»	3
Φανούριος Φούμης Μπούλος	»	44		
Πέρος καὶ Σταμάτης Φούμης Μπρίλος	»	117		
Θοδωρής Τζούγκαρης	»	54		

Τζώρτζης Πικρίδης, βοηθός τοῦ officio della giustizia

Ἐπίσημη μετάφραση ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ βοηθοῦ τοῦ *officio della giustizia*. Στὴ μέση ἀριστερὰ τοῦ φ. 1v ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου ποὺ κρατᾷ στὰ πόδια του τὸ οἰκόσημο τοῦ ρέκτορα. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *παρτιδα τοῦ παπα-Ιερεμιά*· β) *Costa Giadelocosta... per non haver pegni. La vedova Collochithomarchena resta debitrice neta misure 3. Sabati pagò a loro conto perperi 30. Costa Vlastacocosta resta dar formento ¾. Nicola suo fratello <resta dar> formento misure 6¾. Iani Cazzomato ha dato perperi 10.*

159

Διαθήκη

1618, 6 Ἰανουαρίου (*ις μοδο ιπεριαλε*)

Ὁ Λέος Μπέρτος τοῦ ποτὲ Δημήτρη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ἀπὸ τὰ Μεγάλα Χωράφια, «ἦλθεν εἰς ἀστένειαν βαρυτάτην» καὶ ἐπειδὴ φοβᾶται μήπως πεθάνει καὶ μείνουν «τὰ καλὰ του ἀδιόρθωτα», συντάσσει τὴ διαθήκη του. Συγχωρεῖ ὅλους τοὺς χριστιανούς. Ἀφήνει στὴν ἀδελφή του Κατερίνα, γιὰ τὴν προίκα τῆς ροῦχα, 1 πάπλωμα καὶ 1 καδένα ἀργυρὴ ἀξίας 200 ὑπερπύρων. Ἀκόμη, τῆς ἀφήνει 20 «ἔλιοπουλές» στὴν Ἁγία Μαρίνα, χωράφι 1 πινακίου ποὺ ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς ἐτήσιας εἰσφορᾶς, 10 σφακτὰ καὶ 6 [ζῶα] μικρά. Ἐὰν δὲν θελήσει νὰ περιμένει νὰ ἐκτιμηθοῦν ἡ καδένα καὶ τὸ πάπλωμα, τῆς ἀφήνει τὰ «μουρέλα» ποὺ ἔχει στὴν Ἁγία Μαρίνα, *ωπρος στου Κουρουπα*. Τῆς ἀφήνει, ἐπίσης, τὶς ἀμυγδαλιές (*τζι καλογρες*) στὸ χωράφι ποὺ ἔχει στοῦ Χαλάση καὶ ὀρίζει νὰ τῆς δίδουν κάθε χρόνο 1 δεμάτι λινάρι καὶ 15 μουζούρια καρπὸ

(μισὸ σιτάρι, μισὸ κριθάρι). Τῆς ἀφήνει ἀκόμη τή «φυτεία» τῶν 3 ἐργατῶν στοὺς Κολίμπους, 1 συκοπούλα, 4 ρίζες ἐλιές (2 στὸ Ἀλώνι, 1 στὸ σῶχωρο καὶ 1 στοῦ Γληγορογαβρίλη), 7 σφακτὰ καὶ τὸ κάτω σπίτι ὡς προίκα καὶ ἀδελφομοίρι. Ἐὰν παντρευτεῖ, νὰ πάρει ὅ,τι πῆραν καὶ οἱ ἄλλες ἀδελφές της. Στὴ γυναίκα του ἀφήνει τὰ πράματά του καί, ἐὰν παντρευτεῖ, νὰ πάρει τὸ γονικὸ ποὺ ἔχει στοῦ Πατερομάνου τή «φυτεία». Ὅρίζει, ἐπίσης, νὰ πάρει τὴν προίκα της, καὶ ὅ,τι ἀπομείνει νὰ περιέλθει στὸ παιδί του ποὺ πρόκειται νὰ γεννηθεῖ, *α γρι-τοσι το πεδι, απου ινε ι γινεκα του γαστρομενι*.

Μάρτυρες: Λέος Φούμης, Μανόλης Ἀσπρέ<α>ς, Νικολὸς Καλονάς, κύρ Μιχελῆς Πουλμπής, Καστρινὸς καὶ Γεώργης Τζούγκαρης.

παπα-Γεώργιος Βάρδας, νοτάριος βασιλικῆς <ἐξουσίας> «ἀπρομπάδος»

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένον στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Μεγαλα Χωράφη, διάταξη τοῦ Λέου τοῦ Διμιτρυ*.

160

Ἀναγνώριση χρέους

[1618]

Καλοῦνται οἱ ἐγγυητές (*piezzi*) τοῦ Νικηφόρου Πάτερου, τοῦ Κώστα Πάτερου τοῦ Θόδωρου καὶ τοῦ Πώργη Πάτερου Σαμπάτη, χρεωφειλετῶν τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου, νὰ πληρώσουν ὡς τὸν προσεχὴ μῆνα Αὐγούστο τὸ χρέος τῶν 180 ὑπερπύρων στὸν Τζουάννε Δροσά, ὁ ὁποῖος τὸ εἶχε ἐξοφλήσει γιὰ λογαριασμό τους στὸν οἰκονόμο· ἐὰν δὲν πληρώσουν ἐμπρόθεσμα, θὰ κατασχεθοῦν τὰ ὑπάρχοντά τους.

Μάρτυρες: ὁ *magnifico* καὶ κρητικὸς εὐγενὴς *signor* Alessandro Cagnolo καὶ Θεόδωρῆς Κλαπῆς Πάτερος, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάμποι.

1618, 1 Μαρτίου

Παρουσιάστηκαν [στὴν Καγκελλάρια] οἱ πιὸ κάτω [χωρικοί], ἀπὸ τὸ χωριὸ Κεραμέα, καὶ δήλωσαν ὅτι ἀφοῦ ἔκαναν νέο λογαριασμὸ μὲ τὸν προοικονόμο ἀναγνωρίζουν τὸ χρέος τους καὶ ὑπόσχονται νὰ τὸ ἐξοφλήσουν ὡς τὸν προσεχὴ μῆνα Αὐγούστο στὸν Τζουάννε Δροσά, ὁ ὁποῖος μετὰ ἀπὸ παράκλησή τους (*grattis et amore cossi pregatto da essi*) τὸ εἶχε καταβάλει σὲ χρυσὰ τσεκίνια στὸν προοικονόμο. Ἐὰν οἱ χρεωφειλέτες δὲν ἐξοφλήσουν τὰ

χρέη τους εμπρόθεσμα, ὁ Δροσὰς θὰ κατασχέσει τὰ ὑπάρχοντά τους. Ἀκολουθοῦν τὰ ὀνόματα τῶν χρεωφειλετῶν καὶ τῶν ἐγγυητῶν τους καὶ δίπλα σὲ κάθε ὄνομα μνεῖα τοῦ χρέους:

Λέος Φούμης Τσιβολέος καὶ ὁ ἀδελφός του Νικολὸς μὲ ἐγγυητὴ τὸν ἀδελφὸ τους Πιέρο: σιτάρι, τυρὶ καὶ ἔξοδα ποὺ ἔχουν γίνει, σύνολο χρέους 239 ὑπέρπυρα.

Λέος Φούμης Κατζομάτος καὶ ὁ ἀδελφός του Νικόλας μὲ ἐγγυητὲς τοὺς ἴδιους καὶ γιὰ λογαριασμὸ καὶ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν τους Λέου καὶ Πιέρου: σιτάρι 7 μουζούρια, ἔξοδα ποὺ ἔχουν γίνει καὶ τυρὶ, σύνολο χρέους 122 ὑπέρπυρα.

Φανού<ρ>γιος Φούμης, λεγόμενος Μπρίλος, καὶ ὁ ἀδελφός του Σταμάτης μὲ ἐγγυητὲς τοὺς ἴδιους καὶ γιὰ λογαριασμὸ τῶν ἀδελφῶν τους Λέου, Πιέρου καὶ Γιάννου: σιτάρι, τυρὶ καὶ ἔξοδα ποὺ ἔχουν γίνει, σύνολο χρέους 149 ὑπέρπυρα.

Γιάννης Φούμης Κατζομάτος μὲ ἐγγυητὴ τὸν ἴδιο καὶ γιὰ λογαριασμὸ τῆς Ἑλενας Παῖδοπούλας Μπουμπαρδονύφης: 53 ὑπέρπυρα, σολδίνια 20.

Ὁ προοικονόμος ὁμολογεῖ ὅτι ὁ Γιάννης Τελογιάννης ἔχει ἐξοφλήσει τὸ χρέος του καὶ ἐπομένως θὰ τοῦ ἐπιστρέψει τὴν ἀσημένια καδένα ποὺ τοῦ εἶχε κατασχέσει.

Μάρτυρες: *misser* Τζουάννες Πολυδουκατὰς καὶ *misser* Θεοδωρὴς Τσελαῖτης τοῦ ποτὲ Γιάννη.

Τζώρτζης Πικρίδης, βοηθὸς τοῦ officio [della giustizia]

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο, λείπει τὸ πρῶτο φύλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 2r-3r στὰ ἰταλικά.

161

Ἀπόφαση (*terminatio*) τῆς τοπικῆς διοίκησης Χανίων

1618, 7 Ἰουλίου

Ἡ τοπικὴ διοίκηση Χανίων (*reggimento*), ἀπόντος τοῦ συμβούλου Barbaro, ἀφοῦ ἄκουσαν τὰ διάδικα μέρη, ἀπὸ τῆς μίας μεριὰ τὸν ἱερομόναχο Ἡσαΐα Ἀμπάλουρα, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸν Κώστα Τρουλλινό, λεγόμενο Μπασταρδόκωστα, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ἀποφασίζουν τὰ ἑξῆς: Τὸ ἀμπέλι ποὺ εἶχε φυτέψει ὁ Τρουλλινὸς στὸ χωράφι τοῦ μοναστηριοῦ ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς τρίτου ἀπὸ τὸν χρόνο κατὰ τὸν ὁποῖο ἄρχισε νὰ παρά-

γει. Συνεπώς, πρέπει νὰ ἐπιστραφεῖ στὸν Τρουλλινὸ ἢ ἐντριτεῖα ποὺ εἶχε δώσει γιὰ τὰ χρόνια κατὰ τὰ ὁποῖα δὲν εἶχε ἀκόμη ἀρχίσει ἡ παραγωγή.

Τζώρτζης Βελαΐτης, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 23 τοῦ 4ου βιβλίου τῶν *Atti*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

162

Ἐξωνήσεις χωραφιῶν

1618, 30 Δεκεμβρίου

Ὁ Πέρος Καραμπὰς τοῦ ποτὲ Σταμάτη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, μὲ τοὺς κληρονόμους καὶ διαδόχους του πουλᾶ (*διδι, πουλι και εονιος αλοτριονι*) στὸν ἱερομόναχο Ἡσαΐα Μπάλουρα, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, γονικὸ χωράφι μὲ ὅλα τὰ δικαιώματα ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ αὐτό, τὸ ὁποῖο βρίσκεται στὰ Καραμπανὰ καὶ ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση ἐτήσιας καταβολῆς *λιβέλλου* στὸ μοναστήρι μισὸ μουζούρι σιτάρι. Ὁ κὺρ Παῦλος Γερακάρης, ἐκτιμητής (*ντεμπουτάδος*) τοῦ χωριοῦ Μαχαιοί, ἐκλεγμένος ἀπὰ τὰ συμβαλλόμενα μέρη, εἶχε ἐκτιμήσει τὴν ἀξία τοῦ χωραφιοῦ, χωρὶς τὸ βάρος τοῦ *λιβέλλου*, σὲ 225 ὑέερπυρα. Ἡ πράξη τῆς ἐκτίμησης εἶναι καταχωρισμένη στὸ κατάστιχο τοῦ νοταρίου [Γεωργίου Βάρδα]. Ὅμως, σύμφωνα μὲ δεύτερη ἐκτίμηση ποὺ διενήργησαν ὁ κὺρ Πέτρος Παγίδης καὶ ὁ κὺρ Μάνος Χαλκιώτης, ἐμπειρογνώμονες (*πρατικι*) τοῦ χωριοῦ Στύλος, ἐκλεγμένοι ἀπὸ τὰ συμβαλλόμενα μέρη, ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ μὲ τὰ δικαιώματα ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ αὐτό, χωρὶς τὸ βάρος τοῦ *λιβέλλου*, ἀνέρχεται σὲ 305 ὑέερπυρα. Τὰ δύο μέρη συμφωνοῦν τελικὰ καὶ ἀποδέχονται τὴ δεύτερη ἐκτίμηση ὡς ἀνέκκλητη (*ηναπελαμπελε ιστον εωνα*). Ὁ Πέρος ὁμολογεῖ πὼς χρωστᾷ *ντεμπιτα* στὸν οἰκονόμο. Γιὰ νὰ ἐξοφλήσει τὸ χρέος του, πουλᾷ τὸ χωράφι στὸν οἰκονόμο, ὁ ὁποῖος ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ καταχωρίσει τὸ συμβόλαιο τῆς μεταβίβασης στὸ «κατάστιχο» (*να κανι καταστιχον*).

Μάρτυρες: παπα-Νικολὸς Καλονὰς τοῦ ποτὲ Σταμάτη, Μάνος Καλονὰς τοῦ ποτὲ Πακουμῆ καὶ Στράτης Κλαπατζαράς.

παπα-Γεώργιος Βάρδας, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας, «ἀπρομπάδος»

Ἡ Καλὴ Τζουγκαροπούλα τοῦ ποτὲ Θεωρῆ, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, πουλᾷ στὸν ἱερομόναχο Ἡσαΐα Μπάλουρα, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, γονικὸ χωράφι ποὺ

βρίσκεται στους Κολίμπους, τὸ ὁποῖο συνορεύει δυτικά μὲ γονικὸ χωράφι τοῦ Λέου Φούμη, καὶ νότια καὶ ἀνατολικά μὲ γονικὸ χωράφι τοῦ Στράτη Κούβαλη. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση πού διενήργησε ἐπὶ τόπου (*περ λογκο*) ὁ μαστρο-Νικηφόρος Μουσοῦρος, *ντεπουταδος* τοῦ χωριοῦ Στύλος, ἐκλεγμένος ἀπὸ τὰ συμβαλλόμενα μέρη, ἡ ὁποία καταχωρίστηκε στὶς πράξεις τοῦ νοταρίου [Γεωργίου Βάρδα], ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ ἀνέρχεται σὲ 200 ὑπέρπυρα. Ἡ Καλὴ χρωστᾷ στὸν οἰκονόμο 100 ὑπέρπυρα καὶ γιὰ νὰ ἐξοφλήσει τὸ χρέος τῆς τοῦ πουλᾷ τὸ χωράφι. Ὁ ἀγοραστής ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ καταχωρίσει τὸ συμβόλαιο τῆς μεταβίβασης στό «κατάστιχο» (*να τζι δοσι τελιον καταστιχον*).

Μάρτυρες: ἱερομόναχος Κάλλιστος Σέρβος τοῦ ποτὲ Πατέρα, Πέτρος Παγίδης τοῦ ποτὲ Ἰωάννη καὶ Μάνος Καλονᾶς τοῦ ποτὲ Γιακουμῆ.

παπα-Γεώργιος Βάρδας, νοτᾶριος βασιλικῆς ἐξουσίας «ἀπρομπάδος»

Ἀντίγραφα. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r, 2r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *ἀγγραῖς τοῦ παπα Ἡσαΐα καὶ πουλησια του Περο Καραμπά*· β) *Στιλως. † η πουλυσυα του γονικου τον Καραμπαδον*.

163

Σημειώματα

1616, 1617, 1618 κ.έ.

Δύο σημειώματα: α) 1616, [16]17, [16]18 καὶ δο· β) *αγωρά καὶ ντεπητα τόν κων[ο]μέω καὶ παρ[τι]κουλαρ χωρήτων καὶ τοῦ παπα Ἡσαΐᾶ* [Μπάλoura] *αγωρὲς καὶ ωμπλεγατζηῶνες*. Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 162, 164.

Ὑποθηκεύσεις χωραφίων καὶ ἀμπελιοῦ

1618, 27, 29, 31 Δεκεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 164, 179.

Πάκτωση χωραφίων

1619, 6 Ἰανουαρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 208.

164

Ὑποθηκεύσεις χωραφιών

1618, 27, 29, 31 Δεκεμβρίου/1619, 4, 19 Ἰανουαρίου, 4 Φεβρουαρίου

1618, 27 Δεκεμβρίου

Ὁ Νικόλας Σκλάβος τοῦ ποτὲ Καλόγερου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ὑποθηκεύει (*θελι καὶ ωπλεγαρι*) χωράφι γονικὸ 1½ μουζουριοῦ, στὸ Μέσα Μητάτο, ἔναντι τοῦ χρέους του τῶν ἐτῶν 1616, 1617 καὶ 1618 πρὸς τὸν ἱερομόναχο Ἡσαΐα Ἀμπάλουρα, οἰκονόμο τοῦ Στύλου. Ὁ Σκλάβος ὑπόσχεται νὰ ἐξοφλήσει τὸ χρέος του, παλαιὸ καὶ νέο, σὲ τορνέσια, κρασί καὶ λάδι. Ἐὰν δὲν ρυθμίσει τίς ὀφειλές του, ὁ οἰκονόμος θὰ προβεῖ στὴν ἐκτίμηση τῆς ἀξίας τοῦ χωραφιοῦ καὶ θὰ ἱκανοποιηθεῖ ἀνάλογα. Στὴν περίπτωση ποὺ ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ εἶναι μικρότερη τοῦ χρέους, ὁ οἰκονόμος θὰ προβεῖ στὴν κατάσχεση τῶν περιουσιακῶν στοιχείων του καὶ στὴ δέσμευση τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας του (*ωπλεγαρι τα παντια του καλα καὶ το κορμιν του*).

Μάρτυρες: Λέος Φούμης Καπετανάκης καὶ Παῦλος Παῖδης Ἀρούπαυλος.

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ὁ Σταμάτης Γρηγόρης, ἀπὸ τὰ Μέσα Χωράφια, ὑποθηκεύει χωράφι γονικὸ 1 μουζουριοῦ, στὸ *Βαλαιτι τζι Κολιμπους*, ἔναντι τοῦ χρέους του τῶν ἐτῶν 1616, 1617 καὶ 1618 πρὸς τὸν οἰκονόμο [τοῦ Στύλου Ἡσαΐα Μπάλουρα]. Ἐὰν δὲν ἐξοφληθεῖ τὸ χρέος, ὁ οἰκονόμος θὰ προβεῖ στὴν ἐκτίμηση τῆς ἀξίας τοῦ χωραφιοῦ καὶ θὰ ἱκανοποιηθεῖ ἀνάλογα. Στὴν περίπτωση ποὺ ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ εἶναι μικρότερη τοῦ χρέους, ὁ οἰκονόμος γιὰ νὰ ἀποπληρωθεῖ θὰ κατασχεύει τὰ ὑπάρχοντα τοῦ Γρηγόρη καὶ θὰ δεσμεύσει τὴν προσωπικὴ ἐλευθερία του (*τὸ κορμί*).

Μάρτυρες: Λέος Φούμης Καπετανάκης καὶ Παῦλος Παγίδης τοῦ ποτὲ Ἀντώνη.

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ὁ Μανόλης Τζούγκαρης Πετινὸς καὶ ὁ πατέρας Ζουριδάκης, ἀπὸ τὸ χωριὸ Σαμωνάς, «ἐπήρασι» 43 μουζούρια σιτάρι ἀπὸ τὸν οἰκονόμο [τοῦ Στύλου Ἡσαΐα Μπάλουρα] καὶ ὑπόσχονται νὰ ἐξοφλήσουν τὸ χρέος σὲ τορνέσια τὸν προσεχὲς Αὔγουστο. Ἐὰν δὲν ἐξοφλήσουν τὸ χρέος, ὁ οἰκονόμος θὰ τὸ εἰσπράξει μέσω τῆς δικαιοσύνης μὲ ὅποιον τρόπο κρίνει προσφορότερο (*με ωτι στρατα*

του ηθελε φανι). Για ασφάλεια δεσμεύουν τὰ υπάρχοντα καὶ τὴν προσωπικὴ ἐλευθερίαν τους (τὸ κορμί).

Μάρτυρες: Μάνος Τρουλλινὸς τοῦ ποτὲ Ἰωάννη, Λέος Φούμης Καπετανάκης.

1618, 29 Δεκεμβρίου

Ὁ Κώστας Λεντάκης, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ὑποθηκεύει χωράφι γονικὸ 1 μουζουριοῦ, κοντὰ στὰ χωράφια τῶν Γκαραμπιανῶν (*σὺμπληα το Γκακραμπιανό*), ἔναντι τοῦ χρέους τῶν ἐτῶν 1616, 1617 καὶ 1618 πρὸς τὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου Ἡσαΐα Μπάλουρα. Ὁ Λεντάκης ὑπόσχεται νὰ ἐξοφλήσῃ τὸ χρέος σὲ τερνέσια, κρασί καὶ λάδι. Ἐὰν δὲν ἐξοφληθεῖ τὸ χρέος, ὁ οἰκονόμος θὰ προβεῖ στὴν ἐκτίμηση τῆς ἀξίας τοῦ χωραφιοῦ καὶ θὰ ἱκανοποιηθεῖ ἀνάλογα. Στὴν περίπτωση πού ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ εἶναι μικρότερη τοῦ χρέους, ὁ οἰκονόμος θὰ κατασχέσῃ τὰ υπάρχοντα τοῦ Λεντάκη καὶ θὰ δεσμεύσῃ τὴν προσωπικὴ ἐλευθερία του, γιὰ νὰ ἀποπληρωθεῖ (*να μπορι να πιανι απο ντα παντια του καλα καὶ το κορμιν του να ποπλερονετε*).

Μάρτυρες: Μάνος Μπέρτος τοῦ ποτὲ Ἰωάννη καὶ Μάνος Χαλκιώτης Λαγός.

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ἡ Θεοδώρα Κατελανοπούλα, θυγατέρα τοῦ Γιάννη, ὑποθηκεύει ἀμπέλι γονικὸ 3 ἐργατῶν, στὸν Μελισσόκηπο, ἔναντι τοῦ χρέους τῶν ἐτῶν 1616, 1617 καὶ 1618 πρὸς τὸν οἰκονόμο [τοῦ Στύλου Ἡσαΐα Μπάλουρα]. Ἐὰν δὲν ἐξοφληθεῖ τὸ χρέος, ὁ οἰκονόμος θὰ προβεῖ στὴν ἐκτίμηση τῆς ἀξίας τοῦ χωραφιοῦ καὶ θὰ ἱκανοποιηθεῖ ἀνάλογα. Στὴν περίπτωση πού ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ εἶναι μικρότερη τοῦ χρέους, ὁ οἰκονόμος θὰ κατασχέσῃ τὰ υπάρχοντα τῆς Κατελανοπούλας, γιὰ νὰ ἀποπληρωθεῖ (*να μπορι να πιανι τα παντια τζι καλα να ποπλερονετε*).

Μάρτυρες: Μάνος Μπέρτος τοῦ ποτὲ Ἰωάννη καὶ Πέτρος Παγίδης τοῦ ποτὲ Ἰωάννη.

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ὁ Μιχάλης Τζούγκαρης Πατεράκης, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ὑποθηκεύει χωράφι γονικὸ 1 μουζουριοῦ, στὸ λινοβροχεῖο, ἔναντι τοῦ χρέους τῶν ἐτῶν 1616, 1617 καὶ 1618 πρὸς τὸν οἰκονόμο [τοῦ Στύλου Ἡσαΐα Μπάλουρα]. Ἐὰν δὲν ἐξοφληθεῖ τὸ χρέος, ὁ οἰκονόμος θὰ προβεῖ στὴν ἐκτίμηση τῆς ἀξίας τοῦ χωραφιοῦ καὶ θὰ ἱκανοποιηθεῖ ἀνάλογα. Στὴν περίπτωση πού ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ εἶναι μικρότερη τοῦ χρέους, ὁ οἰκονόμος θὰ κατασχέσῃ τὰ υπάρχοντα τοῦ χρε-

ωφειλέτη, γιὰ νὰ ἀποπληρωθεῖ (να μπορι να πιανι τα παντια του καλα να ποπλερονετε).

Μάρτυρες: Παῦλος Γερακάρης τοῦ ποτὲ Γαβρίλη καὶ Μάνος Μπέρτος τοῦ ποτὲ Ἰωάννη.

1618, 31 Δεκεμβρίου

Ὁ Γιάννης Ἀχλάδης τοῦ ποτὲ Μιχάλη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ὑποθηκεύει ἀμπέλι γονικό, στὸν Θεολόγο ἀπὸ κάτω, ἔναντι χρέους, παλαιοῦ καὶ νέου, πρὸς τὸν οἰκονόμο [τοῦ Στύλου Ἡσαΐα Μπάλουρα]. Ἐὰν δὲν ἐξοφληθεῖ τὸ χρέος, ὁ οἰκονόμος θὰ προβεῖ στὴν ἐκτίμηση τῆς ἀξίας τοῦ χωραφιοῦ καὶ θὰ ἱκανοποιηθεῖ ἀνάλογα. Στὴν περίπτωση ποὺ ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ εἶναι μικρότερη τοῦ χρέους, ὁ οἰκονόμος θὰ κατασχέσει τὰ ὑπάρχοντα τοῦ χρεωφειλέτη, γιὰ νὰ ἀποπληρωθεῖ (να μπορι να πιανι τα παντια του καλα να ποπλερονετε).

Μάρτυρες: Κώστας Μελισσουργὸς τοῦ ποτὲ Μιχελῆ καὶ Γεώργης Καλανιτζῆς τοῦ Μανόλη.

1619, 4 Ἰανουαρίου *ις μοδο ιπεριαλε*

Ὁ Μανόλης Τρουλλινὸς τοῦ ποτὲ Κώστα, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ὑποθηκεύει χωράφι γονικό $\frac{1}{2}$ μουζουριοῦ, στοὺς Κολίμπους (*κραζομενον τζι Κολιμπους*), ἔναντι χρέους, παλαιοῦ καὶ νέου, πρὸς τὸν ἱερομόναχο Ἡσαΐα Μπάλουρα, οἰκονόμο τοῦ Στύλου. Ὁ Τρουλλινὸς ὑπόσχεται νὰ ἐξοφλήσει τὸ χρέος του τὸν προσεχὴ Αὐγούστο. Ἐὰν δὲν ἐξοφληθεῖ τὸ χρέος, ὁ οἰκονόμος θὰ προβεῖ στὴν ἐκτίμηση τῆς ἀξίας τοῦ χωραφιοῦ καὶ θὰ ἱκανοποιηθεῖ ἀνάλογα. Στὴν περίπτωση ποὺ ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ εἶναι μικρότερη τοῦ χρέους, ὁ οἰκονόμος θὰ κατασχέσει τὰ ὑπάρχοντα τοῦ χρεωφειλέτη, γιὰ νὰ ἀποπληρωθεῖ (να μπορι να πιανι τα παντια του καλα να ποπλερονετε).

Μάρτυρες: ἱερομόναχος Κάλλιστος Σέρβος τοῦ ποτὲ Πατέρα καὶ Μάνος Καλονὰς τοῦ ποτὲ Γιακουμῆ.

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ἡ Σταματιποτοπούλα Τζιναρ[ο]πούλα, ἀπὸ τὸ παραπάνω χωριὸ [Στύλος], ὑποθηκεύει ἀμπέλι γονικό, *κραζόμενο* στὰ Μελισσόχωρα τοῦ οἰκονόμου, ἔναντι χρέους, παλαιοῦ καὶ νέου, πρὸς τὸν οἰκονόμο [τοῦ Στύλου Ἡσαΐα Μπάλουρα]. Ἡ Τζιναροπούλα θὰ καταβάλει στὸν οἰκονόμο τὸν μούστο τοῦ ἀμπελιοῦ. Ἐὰν τὸ ἀμπέλι *δεν ιθελε γκαμι μουστο*, ὁ οἰκονόμος θὰ προβεῖ στὴν ἐκτίμηση τῆς ἀξίας τοῦ χωραφιοῦ καὶ θὰ ἱκανοποιηθεῖ ἀνάλογα.

Μάρτυρες: Λέος Φούμης Καπετανάκης καὶ Μάνος Καλονὰς τοῦ ποτὲ Γιακουμῆ.

1619, 19 Ἰανουαρίου

Ὁ Θεωδωρὺς Τζίναρέας Γαβριλάκης, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ὑποθηκεύει χωράφι γονικό, στοῦ Χάχα τὸν Μελισσό[κη]πο, καὶ 10 ρίζες ἐλιές ἐντριτάρικες, στῶν Ρεβατζιανῶν τὸ σῶχωρο, ἔναντι χρέους, παλαιοῦ καὶ νέου, πρὸς τὸν οἰκονόμο [τοῦ Στύλου Ἡσαΐα Μπάλουρα]. Ὁ χρεωφειλέτης ὑπόσχεται νὰ ἐξοφλήσῃ τὸ χρέος του τὸν προσεχὴ Αὔγουστο. Ἐὰν δὲν ἐξοφληθεῖ τὸ χρέος, τὸ χωράφι καὶ οἱ ἐλιές θὰ περιέλθουν στὸν οἰκονόμο.

Μάρτυρες: Μαργέλος Βάρδας ... παπᾶ καὶ Μαστραντώνης Ἀλι...ρος τοῦ Νικόλα.

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ἡ Μαρούλα <Ἀ>χλαδοπούλα, γυναίκα τοῦ Κλαπῆ Τζούγκαρη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Σαμωνάς, ὑποθηκεύει χωράφι γονικό, στὸν Θεολόγο ἀπὸ κάτω, ἔναντι χρέους, παλαιοῦ καὶ νέου, πρὸς τὸν οἰκονόμο [τοῦ Στύλου Ἡσαΐα Μπάλουρα]. Ἐὰν τὸ χρέος δὲν ἐξοφληθεῖ τὸν προσεχὴ Αὔγουστο, τὸ χωράφι θὰ περιέλθῃ στὸν οἰκονόμο.

Μάρτυρες: Μανόλης Καλα<ν>τζῆς τοῦ ποτὲ Κώστα, Μαργέλος Βάρδας ... παπᾶ.

1619, 4 Φεβρουαρίου

Ὁ Γιάννης Καραμπὰς τοῦ ποτὲ Σταμάτη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ὑποθηκεύει 3 ρίζες ἐλιές γονικὲς στὸν Μελισσόκηπο στὸ Μαμαγιωργιανὸ ἔναντι χρέους, παλαιοῦ καὶ νέου, πρὸς τὸν ἱερομόναχο Ἡσαΐα Μπάλουρα, οἰκονόμο τοῦ Στύλου. Ἐὰν δὲν ἐξοφληθεῖ τὸ χρέος τὸν προσεχὴ Αὔγουστο, οἱ ἐλιές θὰ περιέλθουν στὸν οἰκονόμο.

Μάρτυρες: Μανόλης Κοῦκος τοῦ ποτὲ Ἰωάννη καὶ Μαργέλος Βάρδας ... τοῦ παπᾶ.

παπα-Γιώργης Βάρδας, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας «ἀπρομπάδος»

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-v, 2r. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) † ὠμπλεγατζιωνες τον Στηληανῶν δια τῶν παπα Ησαΐα β) † η ὠμπλεγατζιον τον γονικον.

165

Πάκτωση χωραφιῶν

1619, 10 Ὀκτωβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Παρθένιος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Κώστα Φούμη τοῦ ποτὲ Λέου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Μαλάξα, χωράφια στὰ Πλατάνια. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ, στὸ Καλάμι, 13 μουζούρια σιτάρι καλῆς ποιότητος (*σταρι καλο αρεσκουμενον*). Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τις δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ προβαίνει στὴν κατάσχεση, μέσω τοῦ *officio* [*di proprio*] (*περβια του οφιτζιου*), τῶν ὑπαρχόντων του (*απαφτον κε απον τα καλα του*) καὶ θὰ εἰσπράττει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται τὸν καιρὸ ἐκεῖνο.

Μάρτυρες: Ἀντώνης Θαλασσινός, ἀπὸ τις Καλύβες, καὶ Ἀντρέας Τζιντζικάκης, ἀπὸ τὴν Ἀγία Μαρίνα.

*Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος
καὶ terminista τῆς Καγκελλαρίας*

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 83 τοῦ βιβλίου τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Γιώργη Βάρδα, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio della massaria* [τῆς Καγκελλαρίας] Χανίων. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου καὶ *terminista* τῆς Καγκελλαρίας.

Ὅρισμός τοῦ ἀναπληρωτῆ ρέκτορα Χανίων **Andrea Contarini**

1619, 21 Ὀκτωβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 616.

Πάκτωση μύλων

1619, 16 Νοεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 410.

Γράμμα τοῦ δόγη Βενετίας **Antonio Priuli**

1619, 21 Δεκεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 435.

Πάκτωση χωραφιῶν

1620, 22 Ὀκτωβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 187.

166**Διακανονισμὸς χρέους**

1620, 13 Ἀπριλίου

Ὁ Μανόλης Ψαρομήλιγκος Κατζουλάκης, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ὁ ὁποῖος βρίσκεται στὴ φυλακὴ (*esistente nella forza della giustizia*), προτίθεται νὰ πουλήσει τὴ *φυτεία* του, γιὰ νὰ ἐξοφλήσει τὸ χρέος του πρὸς τὸν προοικονόμο Ἡσαΐα Ἀμπάλουρα. Γιὰ νὰ τὸν βοηθήσει, ἡ Γιακομίνα Μουσουροπούλα τοῦ ποτὲ Πιέρου, ποὺ πρόκειται νὰ τὸν παντρευτεῖ, ἀναλαμβάνει αὐθόρμητα (*spontaneamente*) νὰ ξεπληρώσει ὅλο του τὸ χρέος ὡς τὸν προσεχὴ Αὐγούστο. Ἐὰν δὲν τὸ ἐξοφλήσει, θὰ θέσει μὲ δικά της ἔξοδα σὲ πλειστηριασμὸ τῇ «φυτεία» της στὰ πατητήρια (*folladori*) τοῦ Τρόχαλου καὶ ἀπὸ τὰ χρήματα ποὺ θὰ συγκεντρωθοῦν ἀπὸ τὴν πώληση θὰ πληρώσει τὸ χρέος.

Μάρτυρες ἀπὸ τὴ μεριὰ τοῦ οἰκονόμου ὁ καλόγερος Νεόφυτος Κλαπατζαρὰς καὶ ὁ μαστρο-Κωνσταντῖνος Γαβαλὰς, ράφτης τῆς πόλης, καὶ ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς Γιακομίνας ὁ μαστρο-Κωνσταντῖνος Γαβαλὰς, ράφτης τῆς πόλης, καὶ ὁ Σταμάτης Καλαθάς, ... τοῦ Ἰάκωβου Δροσᾶ.

Τζουάννες Δροσὰς, νοτάριος ἀποστολικῆς καὶ βασιλικῆς ἐξουσίας (*nodaro publico dell' apostolica et imperial auttorità*)

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r νοταριακὸ σῆμα: Z[uanne] D[rossa]. Στὸ ἴδιο φύλλο, κάτω δεξιά, σημείωμα: *Messo alle stride in Cancellaria sotto di 6 novembre 1620.*

**Ὅρισμὸς τοῦ ρέκτορα Zuan Battista Basadona
καὶ τῶν συμβούλων Χανίων**

1620, 8, 11 Νοεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 238.

167

Ἐνστάσεις

1620, 16, 17, 18, 20, 22 Νοεμβρίου

1620, 16 Νοεμβρίου

Παρουσιάστηκαν στήν Καγκελλάρια ὁ Νικόλας Μπέρτος, ἐκπρόσωπος καὶ τῶν ἀδελφῶν του Γαβρίλη καὶ Γιάννη καὶ τοῦ ἀνηψιοῦ του Γιώργη, καὶ ὁ Λέος Φούμης, οἱ ὅποιοι ἀσκοῦν ἔνσταση (*instano a notarsi, si opponano*) κατὰ τῆς ἀπαίτησης τοῦ οἰκονόμου· θὰ ἐκθέσουν τοὺς λόγους σὲ εὐθετο χρονικὸ διάστημα.

1620, 17 Νοεμβρίου

Ὁ Κώστας Φούμης τοῦ ποτὲ Λέου, ὡς ἐκπρόσωπος καὶ τῶν ἀδελφῶν του Μάρκου, Γιάννη καὶ Φραττῆ (*Frandi*), ζητᾷ προθεσμία μιᾶς «δικάσιμης» ἡμέρας γιὰ νὰ ἀσκῇ ἔνσταση κατὰ τῆς ἀπαίτησης τοῦ οἰκονόμου ποὺ κατατέθηκε στὶς 8 Νοεμβρίου. Ὅρίζει ὡς συνήγορό του τὸν *eccellentissimo dottor* Τζουάννε Κιότζα.

1620, 18 Νοεμβρίου

Ὁ Σταμάτης Γληγόρης τοῦ ποτὲ Γαβρίλη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Μεγάλα Χωράφια, ἐκπρόσωπος καὶ τοῦ Μάνου Μπέρτου τοῦ ποτὲ Γιάννη καὶ τοῦ ἀδελφοῦ του Λέου, τοῦ Κώστα Μπέρτου Μπασταρδόκωστα, τοῦ Μάνου Καλονᾶ τοῦ ποτὲ Γιακουμῆ καὶ τοῦ Νικόλα Μπέρτου τοῦ ποτὲ Θεοδώρου (σύμφωνα μὲ πληρεξούσιο τῆς 8ης Νοεμβρίου, καταχωρισμένο στὶς πράξεις τοῦ νοταρίου παπα-Μανόλη Ἀσπρέα), καθὼς καὶ ὁ Κώστας Τρουλλινὸς τοῦ ποτὲ Δημήτρη, ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριό, ζητοῦν προθεσμία μιᾶς «δικάσιμης» ἡμέρας, γιὰ νὰ ἀσκῇ ἔνσταση κατὰ τῆς ἀπαίτησης τοῦ οἰκονόμου.

Κοινοποίηση τῆς ἔνστασης

1620, 20 Νοεμβρίου

Μὲ ἐντολὴ τῶν ἀρχῶν τῆς 19ης Νοεμβρίου, ἡ ἔνσταση κοινοποιήθηκε στὸν οἰκονόμο καὶ καταχωρίστηκε στὸ φ. 182 τοῦ βιβλίου *Mazor* [τῆς Καγκελλαρίας].

Βεβαίωση τῶν ὁμοτῶν

1620, 22 Νοεμβρίου

Μὲ ἔγγραφο τῶν ὁμοτῶν τῆς 19ης Νοεμβρίου, βεβαιώνεται ὅτι μὲ ἐντολὴ τῶν ἀρχῶν κοινοποιήθηκε στὸν οἰκονόμο ἡ ἔνσταση (*opposizione*) καὶ καταχωρίστηκε στὸ φ. 184 *tergo* τοῦ βιβλίου *Mazor* [τῆς Καγκελλαρίας].

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτῆς νοτᾶριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 129 τοῦ 3ου βιβλίου (*libro registro*) *Minor* τῆς Καγκελλαρίας. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένον στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο, ἐπάνω, τοῦ φ. 1r σημείωμα: *exemplum*.

Πάκτωση χωραφιῶν

1620, Δεκέμβριος

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 404.

Πακτώσεις χωραφιῶν

1621, 1, 17 Ἀπριλίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 187, 245.

168

Ἀναγνώριση χρέους

1621, 29 Ἀπριλίου

Ὁ Μιχάλης Μουσοῦρος ἀναγνωρίζει ὅτι χρωστᾷ στὸν μοναχὸ Νεόφυτο Κλαπατζαρά, ἀπὸ τὴν Πάτμο (*απου τήν Μπάτμο*), 63 ὑπέρπυρα. Ὑπόσχεται νὰ δώσει στὸν Νεόφυτο 6 μίστατα λάδι καὶ 3 ὑπέρπυρα, πληρώνοντάς τον τὴν ἐρχόμενη λαδέα. Ἐὰν δὲν δώσει τὸ λάδι, θὰ τὸν ἐξοφλήσει σὲ χρήμα.

Μάρτυρες: Μάνος Καλονὰς τοῦ ποτὲ [διαγραμμ. Σταμάτη] Γιακουμῆ καὶ παπα-Νικολὸς Καλονὰς, *ο υπογραφον*.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένον στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά.

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Zuan Battista Basadona καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1621, 11 Μαΐου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 172.

169

Όρισμός τῆς τοπικῆς διοίκησης Χανίων

1621, 15, 16 Ἰουνίου

1621, 15 Ἰουνίου

Μὲ βάση τὸ συμβόλαιο τῆς 1ης Ἀπριλίου (νοτάριος παπα-Γεώργιος Βάρδας), ὁ Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, εἶχε πακτώσει γιὰ μία πενταετία, μὲ ὑποχρέωση καταβολῆς σιταριοῦ σὲ πέντε δόσεις, στὸν παπα-Μανόλη Ἀσπρέα τοῦ ποτὲ παπα-Γεωργίου χωράφια 8½ μουζουριῶν στὸ Σελί, τὰ ὁποῖα εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ γερο-Λαγός. Ἡ τοπικὴ διοίκηση Χανίων προστάζει [τοὺς ὁμοῦτες τοῦ χωριοῦ] νὰ ἐγκαταστήσουν (*metter in possesso*) τὸν Ἀσπρέα στὰ χωράφια καὶ νὰ ἐπιβάλουν πρόστιμο 50 δουκάτων στὸν Μάνο Χαλ<ι>κιώτη, λεγόμενο Λαγό, ἢ σὲ ὅποιον τὸν ἐκπροσωπεῖ, ἐὰν ἐνοχλήσει τὸν πακτωτή, ἐμποδίζοντάς τον νὰ παραλάβει τὰ χωράφια.

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἔνσταση

1621, 16 Ἰουνίου

Ὁ Μάνος Χαλικιώτης ζητᾷ προθεσμίᾳ μιᾶς «δικάσιμης» ἡμέρας γιὰ νὰ ἀσκήσει ἔνσταση κατὰ τῆς ἀπόφασης. Ἡ ὑπόθεση παραμένει ὡς τότε ἐκκρεμῆς (*instando la dovuta sospensione*).

Τζουάννες Σοφολέος, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο, μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά, ἀπὸ τὸ φ. 126 τοῦ 4ου βιβλίου (*libro registro*) *Minor* τῆς Καγκελλαρίας [Χανίων]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο, κάτω, τοῦ φ. 1r δυσανάγνωστο σημεῖωμα: *ex ....* Στὸ φ. 2v σημεῖωμα: *Mano Calchioti*.

170

Όρισμός τοῦ ρέκτορα Zuanbattista Basadona

καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1621, 16, 17 ~ 18 Ἰουνίου

1621 (αχκα'), 16 (ις') Ἰουνίου

Ὁ Zuanbattista Basadona (Τζουαν Μπατιστας Μπαζαντονας), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Ἡσαΐα Ἀμπάλουρα, προοικονόμου

τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τὸν Νικόλα Μπέρτο νὰ προβεῖ, σὲ διάστημα τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τὴν κοινοποίηση τοῦ ὁρισμοῦ, σὲ δημόσια προσφώνηση (*να βαλι ις τζι στριδες*) τοῦ συμβολαίου ἀγορᾶς ἀπὸ τὸν Δημήτρη Τζούγκαρη Ἀτζίγκανο ἐνὸς κομματιοῦ ἀμπελιοῦ, ἐπειδὴ ὁ προοικονόμος προτίθεται νὰ ἐναντιωθεῖ στὴν πώληση, ἀσκώντας δικαίωμα [προτίμησης]. Ἐὰν ὁ Μπέρτος δὲν συμμορφωθεῖ, μετὰ τὴ λήξη τῆς προθεσμίας ὁ προοικονόμος θὰ δημοσιοποιήσει τὸ ἀντίγραφο τοῦ συμβολαίου (*θελι βαλι τιν κοπια*) μὲ ἔξοδα τοῦ Μπέρτου, προκειμένου νὰ διεκδικήσει τὰ δικαιώματά του. Οἱ ἀρχεὲς ἐντέλλονται πρὸς τοὺς ὁμότες νὰ βεβαιώσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὁρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1621 (αχκα'), 17 (ιζ') Ἰουνίου

Ὁ Γιάννης Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὁρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Δημήτρης Παῖδης καὶ Γιάννης Πάτερος.

παπα-Νικολὸς Καλονάς «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1621, 18 Ἰουνίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο.

Ἐπίσημη μετάφραση ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *Registrata nel libro Mazor 80 a carte 32 tergo*.

171

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Zuan Battista Basadona καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1621, 16, 17 ~ 19 Ἰουνίου

1621 (αχκα'), 16 Ἰουνίου

Ὁ Zuan Battista Basadona (*Τζουὰν Μπατίστας Μπαζαντόνας*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Ἡσαΐα Ἀμπά-

λουρα, προοικονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τὸν Σταμάτη Μπέρτο Γληγόρη καὶ τὴ Μαρούλα Ἀχλαδοπούλα νὰ ἐξοφλήσουν σὲ διάστημα 15 ἡμερῶν τὸ χρέος τους πρὸς τὸν προοικονόμο, σύμφωνα μὲ «γραφὴ» τοῦ νοταρίου παπα-κὺρ Γεωργίου Βάρδα. Διαφορετικά, μετὰ τὴ λήξη τῆς προθεσμίας, ὁ προοικονόμος θὰ παρέμβει μὲ δικά τους ἔξοδα στὰ ἀκίνητα (*τα στάμενα*) ποὺ ἔχουν ὑποθηκευτεῖ («ὅπου τοῦ ἔχουσι ὀμπλεγάδα»), μὲ βάση τὴ «γραφὴ»· ἐὰν δὲν ἐξοφληθεῖ ὁλόκληρο τὸ χρέος, θὰ κατασχεθοῦν καὶ ἄλλα ἀκίνητα, ἕως ὅτου τοῦτο ἐξοφληθεῖ. Στους ὁμότεες δίδεται ἐντολὴ νὰ βεβαιώσουν ἐγγράφως ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα.

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1621 (αχκα'), 17 Ἰουνίου

Ὁ Γιάννης Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Δημήτρης Παΐδης καὶ Γιάννης Πάτερος.

παπα-Νικολὸς Καλονάς «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1621, 19 Ἰουνίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο.

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἡ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας Στὴν κάτω γωνία ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου. Στὸ φ. 1v, κάτω ἀπὸ τὸ κείμενο, σημείωμα: *Registrata nel libro Mazor 80 a carte 33.*

172

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Zuan Battista Basadona καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1621, 11, 12 Μαΐου, 20, 21 Ἰουνίου

1621 (αχκα'), 11 (ια') Μαΐου

Ὁ Zuan Battista Basadona (*Τζουὰν Μπατίστας Μπαζαντόνας*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδο-

σίας τους νὰ συνδράμουν τὸν πανοσιώτατο Ἱερεμία Καλαφάτη, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, καὶ τοὺς ἀπεσταλμένους του («ἀποστολατόροι του») νὰ εἰσπράξουν ἀπὸ ὅλους τοὺς «γονικάρους» καὶ «πακτωσιάρους» τὴν ἐφετινὴ ἐντριτεία, κατὰσχοντας τὰ περιουσιακὰ τους στοιχεῖα ἀπὸ τὰ σπίτια καὶ τὰ ἀλώνια τους καὶ παραδίδοντας τὰ στάχυα καὶ τὶς θημωνιές (θεμωνιές), σέ «καλοὺς καὶ σίγουρους» ἀνθρώπους, ἕως ὅτου ἱκανοποιηθεῖ ἡ ἀπαίτηση τοῦ «καβαλλάρη» (*πέρνοντας τινε αποῦ τὰ σπίτια τονε, αλόνια τονε καὶ ἀπό που ὑμπορή νά τὴν εὐρει παραδίδοντας θεμονιές, ασταχια ἦσε χέργια καλῶν καὶ σιγούρων ἀνθρώπων, ἕως ἀπού νανε σατισφαδος ὁ καβαλαρης εἰς τὴν λεγομενην του ἐντριτιά*). Διευκρινίζεται ὅτι ὁ «σεκεστρατάριος» δὲν πρέπει νὰ ἐπιτρέψει μὲ κανέναν τρόπο στὸν νοικοκύρη ἢ σὲ ἄλλον γιὰ λογαριασμό του νὰ πάρει ἀπὸ τοὺς καρποὺς ποὺ θὰ ἔχουν κατασχεθεῖ «μερτικό», ἐὰν προηγουμένως δὲν ἔχει εἰσπράξει τὴν ἐντριτεία του ὁ οἰκονόμος. Σὲ ἀντίθετη περίπτωση, ὁ «σεκεστρατάριος» θὰ καταβάλει ἐκεῖνος τὴν ἐντριτεία κι ἀκόμη ὡς πρόστιμο ἄλλη τόση ποσότητα· ὁ καταγγελιοδότης θὰ λάβει ὡς ἀμοιβὴ τὴ μισὴ ἐντριτεία. Ἐπίσης, οἱ ἀρχεὶ δίδουν ἐντολὴ στοὺς ὁμότες νὰ διαλαλήσουν, ὅπου χρειάζεται, ὅτι δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ πάρει στὸ σπίτι ἢ στὸ ἀλῶνι του στάχυα, σιτάρι ἢ ἄλλους καρπούς, ἐὰν προηγουμένως δὲν εἰδοποιηθεῖ νὰ εἰσπράξει τὴν ἐντριτεία ὁ οἰκονόμος ἢ ἄλλος γιὰ λογαριασμό του· διαφορετικά, ὅποιος πάρει καρποὺς στὸ σπίτι του θὰ καταβάλει ἐκεῖνος τὴν ἐντριτεία. Σημειώνεται, τέλος, ὅτι ὁ νοικοκύρης ποὺ θὰ ἐπιχειρήσει νὰ ἀποσπάσει τὰ στάχυα του ἢ τοὺς ἄλλους καρποὺς δυναστικῶς ἀποῦ τὰ χέργια τοῦ σεκεστρατάριου, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ποινὴ καταναγκαστικῆς ἀγγαρείας δεκαοκτῶ μηνῶν στὸ *κάτεργο φορτζαδικο* ποὺ θὰ τοῦ ἐπιβληθεῖ, θὰ πληρώσει τὴν ὀφειλόμενη ἐντριτεία στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται τότε ὁ καρπός. Στοὺς ὁμότες δίδεται ἐντολὴ νὰ βεβαιώσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαιώσεις τῶν ὁμοτῶν

[1621], 12 Μαΐου

Ὁ Πέτρος Παῖδης, ὁμότης, βεβαιώνει ὅτι κατάσχεσε ἔναντι τῆς ὀφειλόμενης ἐντριτείας τὸν μισθὸ τοῦ Σταμάτη ...σίκη, ὑπηρέτη (*famulo*) τοῦ Ζαχαρία Τζούγκαρη Παχουντάκη(ς). Ἐπίσης, βεβαιώνει ὅτι κατάσχεσε τὸν μισθὸ τοῦ Νικόλα Πάτερου, ὑπηρέτη τοῦ Μανόλη Λαπάκη, καὶ τὰ στάχυα τοῦ Σταμάτη Τζούγκαρη, παραδίδοντάς τα στὸν Μάνο Καλονά.

Μάρτυρες: Κωνσταντίνος Γαβαλάς, ράφτης καὶ Μανόλης Χριστοφής.
Τζουάννες Δροσάς «ἔγραψε μεθ' ἑλῆμα τοῦ ὁμότη»

1621 (,αχκα'), 20 (κ') Ἰουνίου

Ὁ Γιώργης Παγίδης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Σαμωνάς, βεβαιώνει ὅτι παρέδωσε στὸν πατέρα Τζούγκαρη, ἀπὸ τὸν Σαμωνά, 6 μουζούρια σιτάρι τοῦ Νικολοῦ Τζιναρέα, τὰ ὅποια παρέλαβε ὁ οἰκονόμος.

παπα-Νικολὸς Καλονάς, «ἔγραψε μεθ' ἑλῆμα τοῦ ὁμότη»

1621 (,αχκα'), 21 (κα') Ἰουνίου

Ὁ Νικόλας Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι παρέδωσε στὸν Σταμάτη Μουσοῦρο 10 μουζούρια σιτάρι τοῦ Μανόλη Ραφιολάκη, ὁμότη τοῦ χωριοῦ Σαμωνάς.

Μάρτυρες: Γεώργης Παγίδης Κουλούρης καὶ Δημήτρης Λαγός.

[Ἀκολουθοῦν ἀκόμη τρία κείμενα βεβαιώσεων ὁμοτῶν, δυσανάγνωστα, λόγω κακογραφίας, καὶ σὲ πολλὰ σημεῖα δυσδιάκριτα, λόγω φθορᾶς τοῦ ἐγγράφου].

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπες οἱ βεβαιώσεις. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1 r-v στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας καὶ ἡ βεβαίωση τοῦ ὁμότη Πέτρου Παῖδη. Στὴν κάτω γωνία ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μεθ' ἀνάστυξη τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου. Βλ. καὶ ἔγγρ. ἀρ. Σ 196.

173

Ὅρισμός τῆς τοπικῆς διοίκησης Χανίων

1621, 18, 20, 29 Ἰουνίου

1621, 18 Ἰουνίου

Μεθ' ὁρισμὸ τῆς τοπικῆς διοίκησης Χανίων (*reggimento*), μετὰ ἀπὸ αἴτηση (*ad instantia*) τοῦ Σταμάτη Τρουλλινοῦ, ἐπιβάλλεται ποινὴ καταβολῆς προστίμου 50 δουκάτων ἢ ἄλλη μεγαλύτερη κατὰ τὴν κρίση τῶν ἀρχῶν στὸν Μάνο Χαλικιώτη, λεγόμενο Λαγό, στὴν περίπτωξη κατὰ τὴν ὁποία ὁ ἴδιος ἢ ἄλλος γιὰ λογαριασμό του πειράζει τὰ χωράφια, στὴ Γρὰ Λιγιά, τὰ ὅποια εἶχε πακτώσει ὁ οἰκονόμος στὸν Τρουλλινό. Ἐὰν ὁ Χαλικιώτης διεκδικεῖ δικαιώματα, νὰ παρουσιαστεῖ ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν.

Ἔνσταση

1621, 20 Ἰουνίου

Ὁ Μάνος Τρουλλινὸς ζητᾷ προθεσμία μιᾶς «δικάσιμης» ἡμέρας γιὰ νὰ ἀσκήσει ἔνσταση κατὰ τῆς ποινικῆς ἀπόφασης καὶ ὀρίζει δικηγόρο του τὸν *eccellentissimo signor dottor Dachioza*. Ἡ ὑπόθεση παραμένει ἐκκρεμὴς (*ideo suspendatur*).

Κοινοποίηση ἔνστασης

1621, 29 Ἰουνίου

Ὅπως βεβαιώνεται ἀπὸ τὸ ἔγγραφο τῆς διοίκησης (*reggimento*) τῆς 20ῆς Ἰουνίου καὶ τὴν ἀπάντηση τῶν ὁμοτῶν τῆς 26ης τρέχ., ἡ ἔνσταση (*appellation*) καταχωρίστηκε στὸ φ. 60 tergo τοῦ 8ου βιβλίου *Mazor* καὶ κοινοποιήθηκε στὸν Σταμάτη Τρουλλινό.

Zuan' Antonio Ab..., [νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας]

Ἀντίγραφο, μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά, ἀπὸ τὸ φ. 129 τοῦ 3ου βιβλίου (*registro*) *Minor* τῆς Μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v.

174**Αἴτηση**

1621, 2 Ἰουλίου

Ὁ *misser* Τζώρτζης Δαμίγος, ἐνεργώντας καὶ ὡς ἐκπρόσωπος τῆς ἀδελφῆς του Μαρίας, ἀντίδικοι τοῦ ἱερομονάχου Ἱερεμία Καλαφάτη, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, ἀναφέρει πρὸς τὴ διοίκηση Χανίων τὰ ἀκόλουθα: Ὁ παππούς τους Τζώρτζης κρατοῦσε χωράφια στὴν Ἀγία Μαρίνα, στὸ Παλαιόκαστρο, στὴν περιοχή τοῦ Ψυχροῦ (*nelle parti di Psicrò*), καταβάλλοντας πρὸς τοὺς οἰκονόμους τοῦ Στύλου σταθερὴ ἐτήσια εἰσφορά (*uniforme penssione*) 32 μουζούρια σιτάρι. Τὴν ἴδια εἰσφορὰ κατέβαλλε καὶ ὁ πατέρας τους, Ἀθανάσιος, στὸν ὅποιο εἶχαν περιέλθει τὰ χωράφια μετὰ τὸν θάνατο τοῦ παπποῦ τους. Οἱ Δαμίγοι καλλιεργοῦν τὰ χωράφια ὄχι μόνο σαραντα, ἀλλὰ περισσότερα ἀπὸ πενήντα χρόνια, εἶναι σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους *livellarii* καὶ ἔχουν ὡς ἐλεύθεροι κύριοι (*liberi patroni*) τὸ δικαίωμα νὰ τὰ διαθέτουν ὅπως θέλουν. Ὁ Τζώρτζης μάλιστα, ὅπως βεβαιώνεται ἀπὸ δημόσια ἔγγραφα [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 178], εἶχε ἐπιτύχει μέσω τῆς δικαιοσύνης νὰ ἐκδιώξει ὀρισμένους ποὺ εἶχαν καταπατήσει μέρος τῶν χωραφιῶν καὶ νὰ ἀπαγορεύσει σὲ ἄλλους τὴ βοσκή, γεγονὸς ποὺ μαρτυ-

ρεῖ ὅτι τὰ χωράφια βρίσκονται στὴ δικαιοδοσία τῆς οἰκογένειας. Ὅμως, μετὰ τὸν θάνατο τοῦ πατέρα τους, ὁ ἱερομόναχος Μακάριος Καμαρωτός, προοικονόμος τοῦ Στύλου, ἀπαίτησε ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ ποτὲ Ἀθανασίου νὰ ἀφήσουν τὰ χωράφια, μὲ τὸν ἰσχυρισμὸ ὅτι εἶχε λήξει ἡ διάρκεια ἰσχύος τῆς ἐνοικίωσης. Ἔτσι, στὶς 11 Ἰανουαρίου 1606 (β. ἔ. 1605) ἐκδόθηκε παράνομη καὶ ἄδικη ἀπόφαση, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία τὰ χωράφια περιέρχονταν στὸν οἰκονόμο. Ὡστόσο, οἱ ἐπίτροποι δὲν ἔπρεπε νὰ ἀποδεχθοῦν τὴν ἀπόφαση, ἐπειδὴ οἱ Δαμίγοι δὲν κατεῖχαν τὰ χωράφια ὡς ἐνοικιαστές (*alcuno di essi investito con instrumento di locattione*), ἀλλὰ ἦταν πάντοτε *livellarii*, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὰ σχετικὰ ἔγγραφα. Πὰ τοὺς λόγους αὐτούς, τὰ δύο ἀδελφία ζητοῦν τὴν ἀναστολὴ τῆς ἐκτέλεσης (*interditto*) καὶ τὴν ἀκύρωση (*instò il taglio*) τῆς ἄδικης καὶ παράνομης ἀπόφασης, προκειμένου νὰ περιέλθουν καὶ πάλι σ' αὐτοὺς τὰ χωράφια ἔναντι καταβολῆς σταθερῆς ἐτήσιας εἰσφορᾶς πρὸς τὸ μοναστήρι.

Μιχαὴλ Γρυπάρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Τζώρτζη Δαμίγο, ἐκπρόσωπο καὶ τῆς ἀδελφῆς του Μαρίας, ἀντίδικους τοῦ οἰκονόμου Ἱερεμία Καλαφάτη.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένον στὸ φ. 1 r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Copia. Addition dell'interdito de misser Zorzi Damigo, anotato per sì et per nome de madonna Maria, sua sorella, in causa con il reverendo ieromonaco ser Ieremia Callaffatti, iconomo di San Zuanne de Stillo, prodotta sotto di 2 luglio 1621.*

Ὑπόμνημα

1621, 12 Ἰουλίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 187.

175

Ὑπόμνημα

1621, 18 Ἰουλίου

Οἱ ἐπίτροποι (*procuratori*) τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου τῆς Πάτμου, ἐκλαμπρότατος *dottor* [Ἐμμανουήλ] Κασιμάτης καὶ *speciale* Ἰωάννης Δροσάς, ἀπαντώντας στὴν αἴτηση τῶν Δαμίγων, ἀναφέρουν στὴν τοπικὴ διοίκηση Χανίων

ὅτι οἱ ἰσχυρισμοὶ τῶν τελευταίων εἶναι ἀβάσιμοι· ἐπιφυλάσσονται νὰ ἀντικρούσουν τὰ ἐπιχειρήματά τους, ὅταν οἱ ἀντίδικοι προσκομίσουν, ὅπως ἔχουν ὑποχρέωση, τὰ ἔγγραφα μὲ τὰ ὁποῖα ἀποδεικνύεται, σύμφωνα μὲ τοὺς ἰσχυρισμούς τους, ὅτι τὰ χωράφια τοὺς ἀνήκουν.

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Corria*.

176

Ἀπόφαση τῶν δικαστῶν *di petizion*

1621, 17, 25 Ἰουλίου

1621, 17 Ἰουλίου

Οἱ δικαστὲς *di petizion*, ἐρήμην τῶν πιὸ κάτω χρεωφειλετῶν ποὺ εἶχαν κλητευτεῖ μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Ἡσαΐα Ἀμπάλουρα, προοικονόμου τοῦ Στύλου, ἀλλὰ δὲν εἶχαν παρουσιαστεῖ, λαμβάνουν τὴν ἀκόλουθη ἀπόφαση: Οἱ χωρικοὶ ποὺ ὀφείλουν στὸν οἰκονόμο ἐντρίτειες προηγούμενων ἐτῶν καλοῦνται νὰ τὶς ἐξοφλήσουν σὲ διάστημα 15 ἡμερῶν. Μετὰ τὴν παρέλευση τῆς προθεσμίας, ὅσοι δὲν θὰ ἔχουν ἐξοφλήσει τὰ χρέη τους θὰ καταβάλουν τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν τιμὴ τῶν 11 ὑπερπύρων τὸ μουζούρι.

Κατάλογος ὀνομάτων τῶν χρεωφειλετῶν μὲ
τὸ ἀντίστοιχο ποσὸ ὀφειλῆς δίπλα στὸ κάθε ὄνομα:

Γιάννης Πάτερος Ἀλιφιεράκης, ὁ ὁποῖος κρατᾷ

τὰ χωράφια ποὺ εἶχε ὁ Γιώργης Καραβαβλῆς	σιτάρι	μουζούρια	1½
Νικόλας Πάτερος Βλάστακας	»	»	2½
Λέος Πάτερος Γαλαγκάκης	»	»	6
Μανόλης Πάτερος Τσιλιβὸς	»	»	9
Σταμάτης Πάτερος Πιλᾶτος	»	»	4
Μανόλης Πάτερος Μανερὸς	»	»	5 καὶ ὑπέρπυρα 44
Νεγίανοσταμάτης (;)	»	»	6
Κατσανέβας Πάτερος	»	»	3
Γιάννης Πάτερος Πατινός, ὁ ὁποῖος κρατᾷ			
τὰ χωράφια ποὺ εἶχε ὁ Γιώργης Καραβαβλῆς	»	»	8

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

25 Ἰουλίου

Σύμφωνα με βεβαίωση τοῦ ὁμότη τοῦ Στύλου τῆς 20ῆς τοῦ μήνα, ἡ ἀπόφαση κοινοποιήθηκε στοὺς χρεωφειλέτες.

Ἀκολουθεῖ κατάσταση ἐξόδων τῆς γραμματείας.

Τζώρτζης Βελαΐτης, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας καὶ τοῦ officio di petition

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν *Atti* τοῦ *officio di petition*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1v, κάτω ἀπὸ τὸ κείμενο, σημείωμα: *messa in quaderno 199 a carte 158, cioè in libro*.

Αἴτηση

1621, 29, 30 Ἰουλίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 210.

177

**Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Zuan Battista Basadona
καὶ τῶν συμβούλων Χανίων**

1621 (,αχκα'), 30 (Λ') Αὐγούστου

Ὁ Zuan Battista Basadona (*Τζαν Πατιστας Μπαζαντονας*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ εὐλαβεστάτου «ἀφέντη» Ἡσαΐα Ἀμπάλουρα, προοικονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τὸν Κώστα Πάτερο Μάντακα νὰ παραδώσει σὲ διάστημα ὁκτὼ ἡμερῶν στὸν προοικονόμο τὰ 3 πινάκια σιτάρη ποὺ τοῦ χρωστᾷ, ὑπόλοιπο ἀπὸ χρέος 3½ μουζουριῶν. Ἐὰν δὲν ἐξοφλήσει τὸ χρέος του, θὰ κατασχεθοῦν («θέλει εἶστε σφιμένος καὶ ἀμαχεμένος») μετὰ δικὰ του ἔξοδα τὰ ὑπάρχοντά του, σύμφωνα με ἀπόφαση τοῦ «ὀφικίου τῆς τζουσιτίτζιας». Ἐὰν διεκδικεῖ δικαιώματα, νὰ παρουσιαστεῖ ἐνώπιον τοῦ ρέκτορα.

Zuan' Antonio Ab...

Ἐπίσημη μετάφραση ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r· στὰ ἰταλικά ἡ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μετὰ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου.

**Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Zuan Battista Basadona
καὶ τῶν συμβούλων Χανίων**

1621, 12 Ὀκτωβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 206.

178

**Ἀπόφαση τῆς τοπικῆς διοίκησης
1593, 16 Ἰανουαρίου ~ 1621, 23 Ὀκτωβρίου**

1593 (β. ἔ. 1592), 16 Ἰανουαρίου

Ἀπόφαση τῆς τοπικῆς διοίκησης (*reggimento*) Χανίων, ἀπόντος τοῦ συμβούλου Pizzamano καὶ ἐρήμην τοῦ Λέου Φούμη Βέκη ποὺ εἶχε κλητευτεῖ, μετὰ αἴτηση τοῦ μισερ Τζώρτζη Δαμίγου, ἀλλὰ δὲν εἶχε παρουσιαστεῖ στὸ τακτικὸ δικαστήριό τῆς Καγκελλαρίας (*sendo in Cancellaria al solito tribunal della udiencia*): ὁ Φούμης ὀφείλει νὰ ἀποδώσει στὸν Δαμίγο τὸ χωράφι μετὰ τὰ δένδρα, τοῦ 1 μουζουριοῦ περίπου, στὴν τοποθεσία Κρεβατωτές, στὸ Παλαιόκαστρο, στὴν περιοχή τοῦ Στύλου, τὸ ὁποῖο ἔχει καταπατήσει. Ἐὰν δὲν συμμορφωθεῖ, ἡ διαφορά θὰ παραπεμφθεῖ στοὺς *pronveditori de comun*, οἱ ὁποῖοι μετὰ ἔξοδα τοῦ Φούμη θὰ μεταβοῦν ἐπὶ τόπου καὶ θὰ ὀριοθετήσουν τὸ χωράφι ποὺ ἔχει καταπατηθεῖ. Ὁ Δαμίγος διατηρεῖ τὸ δικαίωμα νὰ διεκδικήσῃ, ὅταν θελήσῃ, τὰ εἰσοδήματα (*intrade*).

Κωνσταντῖνος Μουδάτσος, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας Χανίων
Zuan' Antonio Ab...

1621, 23 Ὀκτωβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριό ἀπὸ τὸν μισερ Τζώρτζη Δαμίγο, ἐκπρόσωπο καὶ τῆς ἀδελφῆς του, ἀντίδικους τῶν ἐπιτρόπων τοῦ μοναστηριοῦ.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένον στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Copia. Adi 23 ottobre 1621. Presentata da misser Zorzi Damigo per ssi et per nome della sua sorella in causa coli procuratori di san Zuanne Evangelista del casal Stillo; detto, rispose Michelin Zangaropullo, offitial, haver intimato la presentatione della soprascritta scrittura.*

179

Ὑποθήκευση καὶ ἐκτίμηση ἀμπελιοῦ

1618, 31 Δεκεμβρίου ~ 1620, 28 Ὀκτωβρίου

1618, 31 Δεκεμβρίου

Ὁ Γιάννης Ἀχλάδης τοῦ ποτὲ Μιχελῆ, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ὑποθηκεύει (θελὶ καὶ οπλεγαρι) τὸ γονικὸ ἀμπέλι στὴν τοποθεσίᾳ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος «ἀπὸ κάτω», στὸ ἴδιο χωριό, ἔναντι χρέους, παλαιοῦ καὶ νέου (κρασιοῦ, λαδιοῦ καὶ τορνεσίων), πρὸς τὸν ἱερομόναχο Ἡσαΐα Ἀμπάλουρα, οἰκονόμο τοῦ Στύλου. Ἐὰν ὁ Ἀχλάδης δὲν ἐξοφλήσῃ τὸ χρέος του ὡς τὸν μῆνα Σεπτέμβριο τοῦ 1619, τότε θὰ ὀριστεῖ δημόσιος ἐκτιμητὴς («ντεπουτάδος ὀρδινάριος τῆς ἀφεντίας»), ὁ ὁποῖος θὰ ἐκτιμήσῃ τὸ ἀμπέλι καὶ θὰ δημοσιοποιήσῃ τὴν ἐκτίμηση (να το βανι τζι στριδες).

Μάρτυρες: Κώστας Μελισουργὸς τοῦ ποτὲ Μιχελῆ καὶ Γιώργης Καλανιτζῆς τοῦ Μανόλη.

παπα-Γεώργιος Βάρδας, νοτάριος «ἀπρομπάδος»

Ἐκτίμηση

1620, 28 Ὀκτωβρίου

Ὁ κύρ Στράτης Κλαπατζαράς, «ντεπουτάδος ὀρδινάριος» τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι «πῆγε καὶ εἶδε καὶ ἐμέτρησε» ἐπὶ τόπου (περ λογκο) τὸ γονικὸ ἀμπέλι, 4 ρίζες ἐλιές καὶ 1 συκοπούλα τοῦ ποτὲ Γιάννη Ἀχλάδη τοῦ ποτὲ Μιχελῆ, στὴν τοποθεσίᾳ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος «ἀπὸ κάτω», στὸν Στύλο, καὶ προσδιόρισε τὴν ἀξία του, ὑπολογίζοντας καὶ τὸ βάρος τοῦ λιβέλλου, σὲ 326 ὑπέρπυρα.

Μάρτυρες: Μιχάλης Φούμης τοῦ ποτὲ Ἰωάννη καὶ Μανόλης Φούμης, ἀδελφός του.

παπα-Γεώργιος Βάρδας, νοτάριος «ἀπρομπάδος»

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r, 2r στὰ ἑλληνικά. Στὸ κάτω μέρος δεξιὰ τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Messa alle stride in Cancellaria sotto di 6 novembre 1621*. Στὸ φ. 2r σημειώματα: α) στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φύλλου *adi 20 novembre 1621 la infrascritta stima fu presentata per esser reggistrata, iuxta li ordini*· β) δεξιὰ, κάτω ἀπὸ τὸ κείμενο, *Registrata nel libro 2do delle Stime della Cancellaria a carte 67*, καὶ ἡ ὑπογραφή *Zuan' Antonio Ab...* Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Στηλως, τοῦ Ἀχλάδι, ηστω Θεολόγῳ*· β) *† τοῦ Ἰωάννη Ἀχλάδι δια το ἀμπελι, οπου μου ηχεν ομπλιγαδον*· γ) *† ωμπλεγατζήων καὶ στήμα του ποτὲ Ιωαννη Ἀχλάδι με τόν παπα Ησαΐα*.

180

Ἐξώνηση καὶ ἐκτίμηση χωραφιοῦ

1621, 9 Αὐγούστου ~ 30 Αὐγούστου/2 Σεπτεμβρίου ~ 3 Σεπτεμβρίου

1621, 2 Σεπτεμβρίου

Καλύβες

Ἡ Σοφία Πατεροπούλα, χήρα τοῦ ποτὲ Σταμάτη Ζουλομύτη, καὶ τὰ παιδιά της, Πέρος καὶ Γιάννης, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, πουλοῦν στὸν Ἡσαΐα Μπάλoura, προοικονόμο τοῦ Στύλου, χωράφι 1 μουζουριοῦ περίπου (ἀπάνο κάτω), στὴν τοποθεσία στοῦ Κώστα Λεντάκη τὰ «λιβέλλα», μὲ 2 συκιὲς καὶ 2 ρίζες ἐλιές, ποὺ ὑπόκειται σὲ ὑποχρέωση ἐτήσιας καταβολῆς «λιβέλλου» στὴ μονὴ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ½ μουζουριοῦ σιτάρι. Τὸ χωράφι συνορεύει ἀνατολικά μὲ χωράφι τῆς Ἀντριάνας Κατζουλοπούλας, δυτικά μὲ χωράφι τῆς ἀδελφῆς της Νικολοῦς, νότια μὲ χωράφι τοῦ Μάνου Χαλικιώτη καὶ βόρεια μὲ ἄλλο χωράφι τοῦ Κώστα Λεντάκη. Ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ μαζὶ μὲ τὰ δένδρα, χωρὶς τὸ βάρος τοῦ «λιβέλλου», ἀνέρχεται σὲ 460 ὑπέρπυρα, σύμφωνα μὲ τὴν πιὸ κάτω ἐκτίμηση (σεγυτάρυ υ στυμα), καταχωρισμένη στὸ φ. 39 τοῦ 2ου βιβλίου [τῶν Ἐκτιμήσεων]. Οἱ πωλητὲς ἔλαβαν, ὅπως βεβαιώνεται ἀπὸ πράξη τοῦ νοταρίου Γεωργιᾶ Βάρδα, 345 ὑπέρπυρα καὶ τώρα λαμβάνουν ἐνώπιον τοῦ νοταρίου ἄλλα 92 ὑπέρπυρα. Σημειώνεται ἐπίσης ὅτι τὸ μερίδιο τῶν πωλητῶν στὰ ἔξοδα τῆς πρώτης ἀγοραπωλησίας ἀνέρχεται στὰ 8 ὑπέρπυρα. Τὰ ὑπόλοιπα χρήματα ὁ ἀγοραστὴς ὑπόσχεται νὰ τὰ ἐξοφλήσει προβαίνοντας στὴν καταχώριση τοῦ συμβολαίου μεταβίβασης στό «κατάστιχο» (δίδοντας τέλειον κατάστιχον). Τὰ ἔξοδα τῆς μεταβίβασης θὰ μοιραστοῦν ἀνάμεσα στὰ συμβαλλόμενα μέρη. Στὴν περίπτωση ποὺ τυχὸν ἀφαιρεθεῖ τὸ χωράφι ἀπὸ τὸν προοικονόμο, οἱ πωλητὲς ἀναλαμβάνουν τὴν ὑποχρέωση νὰ τὸν ἀποζημιώσουν τόσο γιὰ τὸ χωράφι ὅσο καὶ γιὰ ὅσα βελτιωτικὰ ἔργα θὰ ἔχει τυχὸν πραγματοποιήσει μέσα σ' αὐτό.

Μάρτυρες: μισὲρ Δημήτρης Σκουταρ{γ}ιώτης τοῦ ποτὲ μισὲρ Θεοδωρῆ καὶ Τζώρτζης Δραγανίγος τοῦ ποτὲ μισὲρ Γιάκουμου.

Ἐκτίμηση χωραφιοῦ

1621, 9 Αὐγούστου

Στύλος (στο χοριον Στυλο υμπερναλε)

τόπος (στι ποσεσιον) τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου

τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ Στ<ρ>άτης Κλαπατζαράς, τεπουταδο ορδυναριο (*deputato ordinario*) τοῦ χωριοῦ Στύλος, ὁ Ἰωάννης Σκορδίλης Καζαρής, ντεπουτάδος τοῦ Καστελλίου Ἀπο-

κορώνου καὶ ὁ Μάνος Χαλικιώτης Λαγός, ἐμπειρογνώμων (πρακτικό) τοῦ χωριοῦ Στύλος, ἐκτιμητὲς ἐκλεγμένοι ἀπὸ τὰ συμβαλλόμενα μέρη, τῇ Σοφία Πατεροπούλα ἀπὸ τῇ μία μεριὰ μὲ τοὺς γιούς της καὶ τὸν προοικονόμο τοῦ Στύλου Ἡσαΐα Ἀμπάλουρα ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἐκτίμησαν ἐπὶ τόπου τὸ χωράφι μὲ τὶς 2 ἐλιές καὶ τὶς 2 γονικὲς συκιὲς στὴν τοποθεσία στοῦ Κώστα <Λεν>τάκη τοῦ Ζουλομύτη τὰ «λιβέλλα». Τὸ χωράφι συνορεύει βόρεια μὲ χωράφι τοῦ Κώστα Λε<ν>τάκη, ἀνατολικά μὲ χωράφι τῆς Ἀντριάνας Κατζουλοπούλας, νότια μὲ χωράφι τοῦ Μάνου Χαλικιώτη καὶ δυτικά μὲ χωράφι τῆς Νικολοῦς Ψαρομηλι<γ>κοπούλας. Οἱ ἐκτιμητὲς προσδιόρισαν τὴν ἀξία τοῦ χωραφιοῦ, χωρὶς τὸ βάρος τοῦ «λιβέλλου», σὲ 460 ὑπέρπυρα.

Μάρτυρες: Πέτρος Παγίδης, ὁμότης, Μανόλης Μαλάτος καὶ Δημήτρης Λαγουδάκης.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

παπα-Μιχαὴλ Σκούφος, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

1621, 30 Αὐγούστου

Καταχωρίστηκε στὸ φ. 39 τοῦ [2ου] βιβλίου τῶν Ἐκτιμήσεων.

1621, 3 Σεπτεμβρίου

Κοινοποιήθηκε στὴν Καγκελαρία καὶ στὸ *officio di proprio*.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ δύο κείμενα γραμμένα στὰ φ. 1 r-v, 2r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v, πρὶν ἀπὸ τὸ κείμενο τῆς ἐκτίμησης, σημείωμα: *adi 30 agosto 1621. La presente stima fu presentata dale parti in essa nominate, per esser registrata nel libro, giuxta li ordeni sopracio disponenti*. Στὸ φ. 2r, μετὰ τὸ κείμενο τῆς ἐκτίμησης, σημείωμα: *Registrata in libro delle Stime 2do a carte 39*· στὸ ἴδιο φύλλο, μετὰ τὴν ὑπογραφή τοῦ νοταρίου Μιχαὴλ Σκούφου, σημειώματα: α) *adi 3 settembre 1621, messo nelle stride in Cancellaria, nel libro di Chiamori 2do, a carte 56 tergo*· β) *detto, messo alle stride nell'officio de proprio, carte 31*. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Στηλου*· β) *† η πουλυσια τον Καραμπεδων*· γ) *πουλησα των Καραμπεδων καὶ αγωρά τοῦ παπα Ησαῖα Ἀμπάλωρα*· δ) ... *μιρον τοῦ... 1622 ... αρξου χηρ μου ἀγαθῇ, γράφε γράματα καλα, μην τα πικ και ληπειθείς, ἡστερογα (:)* μὴν δαρθῆς.

181

Ὅρισμός τῆς τοπικῆς διοίκησης καὶ ἔνσταση

1621, 17, 20 Σεπτεμβρίου

1621, 17 Σεπτεμβρίου

Μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Γιώργη Μπέρτου, ὁ ὁποῖος ἐνεργεῖ καὶ ὡς ἐπίτροπος τῆς γυναίκας του Ἐρήνης Μπερτοπούλας τοῦ ποτὲ Δημητρά, οἱ ἀρχεὲς εἶχαν ὀρί-

σει ότι θα ἐπιβαλλόταν (*posto commandamento*) ποινή πληρωμῆς προστίμου 100 δουκάτων, φυλάκισης ἢ ἄλλη μεγαλύτερη κατὰ τὴν κρίση τους στὸν Ἱερεμία Καλαφάτη, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, ἐὰν πείραζε τὰ χωράφια τοῦ Μπέρτου ποὺ βρίσκονται στὸ χωριὸ Ἀγία Μαρίνα, κοντὰ στὰ σπίτια τοῦ Δημητρά. Ἡ οἰκογένεια τῶν Μπέρτων, ποὺ κρατοῦσε τὰ χωράφια ἀπὸ πολλὰ χρόνια, εἶχε φυτέψει σ' αὐτὰ καρποφόρα δένδρα καὶ εἶχε κάνει καὶ ἄλλα βελτιωτικὰ ἔργα. Ὁ οἰκονόμος ὀφείλει, σύμφωνα μὲ τὸν ὀρισμὸ, νὰ ἀφήσει τοὺς Μπέρτους νὰ καλλιεργοῦν ἡσυχὸι τὰ χωράφια, εἰσπράττοντας ἀπὸ αὐτοὺς ὅ,τι εἰσέπρατταν καὶ οἱ προκάτοχοί του οἰκονόμοι.

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἔνσταση

1621, 20 Σεπτεμβρίου

Παρουσιάστηκε στὴν Καγκελλάρια ὁ Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, καὶ ἀσκεῖ ἔνσταση κατὰ τοῦ ὀρισμοῦ (*instò à notarsi*), ἀναφέροντας τὰ ἑξῆς: Ἐκπλήσσεται μὲ τὸ διάβημα τοῦ Μπέρτου καὶ τῆς γυναίκας του, ποὺ εἶναι ἀπλοὶ ἐνοικιαστές (*semplici affituali*), ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ δημόσια ἔγγραφα, χωρὶς νὰ ἔχουν συνεπῶς δικαίωμα νὰ προβάλλουν τίτλους κυριότητος (*patronia*) τῶν χωραφιῶν στὴν Ἀγία Μαρίνα. Μετὰ τὸν θάνατο ἐκείνων ποὺ κρατοῦσαν τὰ χωράφια (*auttori*), αὐτοδίκαια καὶ σύμφωνα μὲ παλαιότατη συνήθεια (*ipso iure et iuxta l'uso antiquissimo*), τὰ τελευταῖα ἐπιστρέφονται στὸν οἰκονόμο, ὁ ὁποῖος ἔχει δικαίωμα νὰ τὰ διαθέσει ὅπως καὶ σὲ ὅποιον θέλει ἢ ἀκόμη νὰ τὰ σπείρει ὁ ἴδιος, ὅπως προτίθεται νὰ κάνει αὐτὸν τὸν χρόνο. Ἐπειδὴ οἱ Μπέρτοι κρατοῦν τὰ χωράφια ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια, προσφέρεται ἀπὸ μεγαθυμία (*per sua urbanità*) νὰ τοὺς ἀποζημιώσῃ γιὰ ὁποιοδήποτε βελτιωτικὸ ἔργο ἔχουν κάνει τόσο αὐτοὶ ὅσο καὶ οἱ πρόγονοί τους. Ἐπιφυλάσσεται νὰ θεμελιώσῃ τὰ δικαιώματά του καὶ ζητᾷ στὸ μεταξὺ τὴν ἀκύρωση τοῦ ὀρισμοῦ.

Τζώρτζης Βελαΐτης, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφα· ἡ ἀπόφαση ἀπὸ τὸ βιβλίον *Minor*, μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *mandato ottenuto da Giorgi Berto et Erini, sua moglie, contra il reverendo iconomo Calafati et risposta del medesimo iconomo*· β) *μανταδω που καμε ὁ Γιοργις Μπερτος καὶ Ερινι, ἡ γυνεκα του, του ικονομο Καλαφατι και εκαμεν τος ρεσποστα*· γ) *Ma<n>dato ottenuto ad istanza*.

**Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Zuan Battista Basadona
καὶ τῶν συμβούλων Χανίων**

1621, 12 Ὀκτωβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 206.

182

Πάκτωση χωραφίων

1616, 27 Ἀπριλίου ~ 1621, 2 Νοεμβρίου

1616, 27 Ἀπριλίου

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Μάνο Χαλκιώτη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, χωράφια 17½ μουζουριῶν στὸ Σελί, 8½ μουζουριῶν στοῦ Γαρνέρα, 1½ μουζουριοῦ στὴ Ζερβιώτισσα, ½ μουζουριοῦ στὴν Ταβέρνα, 1 μουζουριοῦ στὰ πατητήρια, 1 μουζουριοῦ [χωράφι] τῆς πρώτης γυναίκα τοῦ Χαλκιώτη, ¾ μουζουριοῦ στοῦ Γλιμίδη, 4 μουζουριῶν στὸ σῶχωρο τοῦ Λεβέντη καὶ 6¼ μουζουριῶν στοῦ Κούβαλη, σύνολο χωράφια 41 μουζουριῶν. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο (*δευτερογούλι*), στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ 41 μουζούρια σιτάρι καλῆς ποιότητος («καλὸν ἀρεσκούμενο»), ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1616. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ προβαίνει μέσῳ τοῦ «ὀφιτζίου τοῦ προπρίου» στὴν κατάσχεση τῶν ὑπαρχόντων τοῦ πακτωτῆ, εἰσπράττοντας τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται τὸν καιρὸ ἐκεῖνο στὴ Χώρα Χανίων.

Μάρτυρες: Θεοδωρὴς Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Μάνου καὶ Γιάννης Χωνιάτης, ὁμότης.

παπα-Γεώργιος Βάρδας, νοτάριος «ἀπρομπάδος»

1621, 2 Νοεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Τζουάννε Δροσά, ἐπίτροπο τοῦ μοναστηριοῦ, ἀντίδικο τοῦ Μάνου Χαλκιώτη.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *πακτοσια του Μανου Χαλκιωτη*. Σῴζεται καὶ σὲ ἰταλικὴ μετάφραση.

183

Γενικὸ καὶ εἰδικὸ πληρεξούσιο

1621 (,αχκα'), 27 (κζ') Νοεμβρίου

Ὁ Μανόλης Κλαπατζαρὰς Μανέας, ὁ Κωσταντής, ὁ Ἀντώνης, ὁ Μιχάλης καὶ ὁ Μαναρολάκης Κλαπατζαράδες Τυγανάκηδες, ὁ Μάρκος Κλαπατζαρὰς Κωσταντάκης, ὁ Μαθιὸς Κλαπατζαρὰς Ἀλιφιεράκης καὶ ὁ Ἀντώνης Κλαπατζαρὰς Περαντώνης, ἀπὸ τὸ χωριὸ Πρινές, ὀρίζουν γενικοὺς καὶ εἰδικοὺς ἐπιτρόπους («κουμεσάριους καὶ ἐπιτρόπους γενεράλες καὶ σπετζιάλε») τὸν Μανόλη Κλαπατζαρὰ Μ... τοῦ ποτὲ Ἀκακίου, μοναχοῦ, καὶ τὸν Νικολὸ Κλαπατζαρὰ Νταράκη τοῦ ποτὲ Γεωργίου, ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριό, νὰ τοὺς ἐκπροσωποῦν ἐνώπιον τῶν βενετικῶν ἀρχῶν σὲ κάθε ὑπόθεσή τους. Συγκεκριμένα, τοὺς ἐξουσιοδοτοῦν νὰ ἀσκήσουν ἔνσταση («νὰ ἀπελάρουσι») κατὰ τοῦ «διαλαλημοῦ» («διὰ τὸ διαλαλημό») ποὺ εἶχε κάνει ἡ Καλὴ Παπαδοπούλα, χήρα τοῦ Μανόλη Διακάκη.

Μάρτυρες: Μάρκος Κλαπατζαρὰς Νταράκης τοῦ ποτὲ Γεωργίου καὶ Σταμάτης Θοκάρης, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος.

Μάρκος Κλαπατζαρὰς, ἱερέας, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά.

184

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Zuan Battista Basadona
καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1621, 15, 18 Δεκεμβρίου

1621 (,αχκα'), 15 (ιε') Δεκεμβρίου

Ὁ Zuan Battista Basadona (*Ντζουαν Μπατιστας Μπαζαντονας*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ πανοσιωτάτου ἱερομονάχου Ἱερεμία Καλαφάτη, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότερες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τὸν Μιχάλη Θοχάρη Ψαρουδάκη νὰ ἐξοφλήσει στὸ διάστημα τῶν 15 προσεχῶν ἡμερῶν τὸ χρέος του πρὸς τὸν οἰκονόμο. Ἐὰν δὲν τὸ ἐξοφλήσει, ὁ οἰκονόμος θὰ πουλήσει τὴ «φυτεία» τοῦ Ψαρουδάκη, ποὺ ἔχει ὑποθηκευτεῖ (*οπου του εχι ομπλιγαδα*). Ἐὰν ὁ Θοχάρης διεκδικεῖ δικαιώματα, νὰ παρουσιαστῇ ἐνώπιον τοῦ ρέκτορα.

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1621, 18 Δεκεμβρίου

Ὁ Νικόλας Πέρτος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Πέτρος Παΐδης καὶ Δημήτρης Λαγός.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἢ βεβαίωση. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Messa in quaderno 2o à carte 165 tergo*· στὴν κάτω γωνία ἀριστερὰ τοῦ ἴδιου φύλλου ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου. Στὸ φ. 1v πράξη ἀριθμητικῆς.

185

**Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Zuan Battista Basadona
καὶ τῶν συμβούλων Χανίων**

1621, 20, 23 Νοεμβρίου ~ 30 Δεκεμβρίου

1621 (,αχκα'), 20 Νοεμβρίου

Ὁ Zuan Battista Basadona (*Τζὰν Πατίστας Μπαζαντόνας*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ διαλαλήσουν στὸ χωριὸ Στύλος καὶ ὅπου ἄλλοῦ εἶναι ἀνάγκη ὅτι α) ὁ Μανόλης Τρουλλινὸς τοῦ ποτὲ Νικόλα, λεγόμενος Κατζουλογιαννάκης, πούλησε στὸν ἱερομόναχο Ἡσαΐα Ἀμπάλουρα, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, ἓνα κομμάτι χωράφι στὸ Κολίβι· β) οἱ ἀδελφοὶ Σταμάτης καὶ Γιάννης Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Θεοδώρου, ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριό, πούλησαν στὸν οἰκονόμο ἓνα κομμάτι χωράφι 2 μουζουριῶν περίπου, χωρὶς βάρους εἰσφορᾶς («φραγκολίμπερο»)· γ) ὁ Μιχάλης Τζούγκαρης, λεγόμενος Πατερομιχελάκης, τοῦ ποτὲ Νικόλα, ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριό, πούλησε στὸν οἰκονόμο ἓνα κομμάτι χωράφι 1 μουζουριοῦ παρὰ ἓνα *καυκί*, «φραγκολίμπερο», στὸ λινοβροχεῖο, καὶ δ) ὁ Μανόλης Τρουλλινός, λεγόμενος Κοτζιφάλης, ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριό, πούλησε στὸν οἰκονόμο ἓνα κομμάτι χωράφι ½ μουζουριοῦ στοὺς Κολίμπους, τὸ ὁποῖο ὑπόκειται σὲ ὑποχρέωση καταβολῆς λιβέλλου στὸ μοναστήρι ¼ («μία κάρτα») μουζουριοῦ σιτάρι. Ὅποιος διεκδικεῖ δικαιώματα καλεῖται μέσα σὲ ἓναν μῆνα «ἀπὸ τὸν διαλαλημό» νὰ

παρουσιαστεί στο *officio* (ιστοφίτιζιο) τῆς Καγκελλαρίας. Οἱ ὁμότεες ὀφείλουν νὰ καλέσουν ἀκόμη ὅσους ἔχουν ὅμορα χωράφια («τοὺς ἐδικούς καὶ κολληταράδες») καὶ διεκδικοῦν δικαιώματα [προτίμησης] νὰ παρουσιαστοῦν μέσα στὴν ἴδια προθεσμία στὸ «ὀφίτζιο τοῦ προπρίου» (*officio di proprio*). Οἱ ἀρχὲς ἐντέλλονται πρὸς τοὺς ὁμότεες νὰ βεβαιώσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὀρισμό.

Zuan' Antonio Ab..., [νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας]

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1621, 23 Νοεμβρίου

Ὁ Νικολὸς Πέρτος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐκτελώντας τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα διαλάλησε τίς πωλήσεις στὸ χωριὸ Στύλος καὶ ὅπου ἄλλοῦ ἦταν ἀνάγκη καὶ εἰδοποίησε τοὺς ἀκόλουθους «κολληταράδες» καὶ «ἐδικούς» τῶν χωραφιῶν: τὸν Κοτζιφάλη, τὸν Λέο Πέρτο, τὸν Πώργη Κωλοκρύο, τὸν Μανόλη Λούπη, τὸν Πέρο Καραπή, τὸν Ματρικώλη, τοὺς τρεῖς ἀδελφούς Γαλανάκηδες, τὴν καλογρὲ Πατερομιχάινα, τὸν Πατερομιχάλη, τοὺς Θεοδωράκηδες, τὸν Γερολαγὸ καὶ τὰ παιδιὰ του, τὸν Δημήτρη τοῦ Κωσταντῆ, τὸν Κώστα Μουσοῦρο, τὸν Μάρκο τοῦ Ἰωάννη καὶ τὸν Στράτη τοῦ Γιώργη. Βεβαιώνει ἀκόμη ὅτι εἰδοποίησε τοὺς πωλητές: τὸν Μανόλη Κοτζιφάλη, τὸν Μιχάλη Πατερομιχάλη, τὸν Ἰωάννη Θεοδωράκη, τὸν ἀδελφὸ του Σταμάτη καὶ τὸν Μανόλη Κατζουλογιάννη.

Μάρτυρες: Νικόλας Πετινὸς καὶ Φανούργιος Τζίναρές.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας «ἔγραψε»

1621, 30 Δεκεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο.

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἡ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου· κάτω ἀπὸ τὸ κείμενο, σημείωμα: *Registrata nel libro Mazzor XI a carte 188*. Στὸ φ. 1v, σημείωμα: *Στήλος † η υντηματζηον τον γονικόν, οπου αγορασεν ο παπα Ἡσαιας, η οπύα ενεν ρεγηστράδα ης τον Μινορον, ησ της 1621, τον μυναν τον Δικεβρυον, ησ της 31, ηγουν τήν υστερην του μινος.*

186

Λογαριασμός

1617-1621

Λογαριασμός τῆς ἐντρίτειας ποῦ ὀφείλει ὁ Γιώργης Σκλάβος Καπιρουνῆς καὶ ἡ γυναίκα του πρὸς τὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου.

Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1r, στὸ κάτω μέρος, σημείωμα: *Georgi Mussuro Psapsali, genero dell' [κενό], καὶ πράξεις ἀριθμητικῆς*. Στὸ φ. 1v σημειώματα: α) *Signora Ana Musurgiena, Vassili Capi quondam Nichiforo ..., Ianni Mussuro quondam Giorgi ... Antonio Chirghorulo ... quondam...*· β) ἀρχὴ ἐπιστολῆς: *† εὐγενεσταται καὶ τημηώταται κύριε Γεόργηαι καὶ ημαίταιραι ἡμῶν ἀδελφε χαιρις μαιτὰ του εὐλογημένου σου ἡκου, πλην να καταίχης μησέρ Τζόρτζη* (ἀκολουθοῦν διαγραμμ. λέξεις) *πος δεν ἐλαβα την γραφην*· γ) *ὦ κόντος τῆς Καπειροῦνενας*· δ) πράξεις ἀριθμητικῆς.

187

Δικογραφία

1616, 27 Ἀπριλίου/1620, 22 Ὀκτωβρίου/1621, 1 Ἀπριλίου, 12, 18 Ἰουλίου, 17, 22 Ὀκτωβρίου, 8 Νοεμβρίου ~ 1622, 18 Ἰανουαρίου

Πάκτωση χωραφιῶν

1616, 27 Ἀπριλίου

Βλ. ἔγгр. ἀρ. Σ 182.

Πάκτωση χωραφιῶν

1620, 22 Ὀκτωβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Σταμάτη, στὸν Ἀντώνιο καὶ στὸν Μάνο Γαλανάκη τὰ χωράφια 5½ μουζουριῶν στὸ Σελί, τὰ ὁποῖα εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ πατέρας τους καὶ τώρα τὰ κρατᾷ ὁ Μάνος Χαλικιώτης Λαγός. Οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν νὰ παραδίδουν κάθε χρόνο τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1622. Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦν τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ ἱκανοποιηθεῖ κατὰσχοντας τὴν περιουσία τους (*dali beni suoi*).

Μάρτυρες: Λέος Φούμης καὶ Μανολάκης Κόντης.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος (*nodaro veneto*)

Πάκτωση χωραφιών

1621, 1 Ἀπριλίου

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γὰρ μία πενταετία στὸν παπα-Μανόλη Ἀσπρέα τοῦ ποτὲ παπα Γιώργη τὰ χωράφια $8\frac{1}{2}$ μουζουριῶν στὸ Σελί, τὰ ὁποῖα εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ γερο-Γαλανὸς καὶ τώρα τὰ κρατᾷ ὁ γερο-Λαγός. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸ Καλάμι, τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ, τῆς ἀρεσκείας τοῦ οἰκονόμου (*buon di sodisfation*), ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1622. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει, κατάσχοντας τὰ ὑπάρχοντά του, τὸ ἀντίτιμο τῆς ὀφειλόμενης ποσότητας σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ πού θὰ πουλιέται.

Μάρτυρες: Μανολάκης Κόντης τοῦ ποτὲ Γιάννη καὶ Φανούριος Τσιναρέας τοῦ ποτὲ Μιχάλη.

παπα-Γιώργης Βάρδας, νοτάριος ἀποστολικῆς ἐξουσίας

Σημειώνεται στὸ τέλος τοῦ ἐγγράφου ὅτι ἀκυρώνονται οἱ ποινὲς πού εἶχε ἐπιβάλει τὸ δικαστήρο στὸν γερο-Λαγό, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῶν νέων πακτωτῶν.

Ὑπόμνημα

1621, 12 Ἰουλίου

Μὲ ὑπόμνημά του πρὸς τὴν τοπικὴ διοίκηση Χανίων (*reggimento*), ὁ Μάνος Χαλικιώτης [Λαγός] ζητᾷ ἀπὸ τὸ δικαστήριον τὴν ἀκύρωση τῶν ὁρισμῶν πού εἶχαν ἐπιτύχει εἰς βάρος του, στίς 15 καὶ 18 Ἰουνίου, ὁ παπα-Μανόλης Ἀσπρέας καὶ ὁ Σταμάτης Τρουλλινός. Ὑποστηρίζει ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν τὰ χωράφια πού ἔχει ἐκεῖνος πακτωμένα νὰ ἔχουν ἐνοικιαστεῖ σὲ ἄλλους, ἐπισημαίνοντας ὅτι εἶναι ἓνας ἀπὸ τοὺς πιὸ παλαιοὺς γονικάρους τοῦ ναοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Στύλου (*essendo io dalli più antiqui colloni et casallioti over gonicari della chiesa*), ἔχοντας σπίτι στὸν τόπο τῆς δικαιοδοσίας τοῦ ναοῦ καὶ προσφέροντας, σύμφωνα μὲ τὴ συνήθεια τοῦ χωριοῦ, προσωπικὰ κανίσκια καὶ βοοειδῆ (*regallie personali et delli animali bovini*). Ὁ Χαλικιώτης ζητᾷ νὰ ἐξακολουθεῖ νὰ κρατᾷ τὰ χωράφια καὶ νὰ καταβάλλει τὴ συνηθισμένη εἰσφορά, ὅπως καὶ κατὰ τὸ παρελθόν.

Ἀπάντηση

1621, 18 Ἰουλίου

Μὲ ὑπόμνημά του πρὸς τὴ διοίκηση Χανίων, ὁ Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, ἀπαντᾷ στοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ Μάνου, λεγόμενου Λαγοῦ, πού ἀφοροῦν τοὺς ὁρισμοὺς πού εἶχαν ἐπιτύχει εἰς βάρος του ὁ παπα-Μανόλης Ἀσπρέας καὶ ὁ Σταμάτης Τρουλλινός: 1) Ὁ Χαλικιώτης εἶναι ἀπλὸς ἐνοικιαστής (*semplice affittuale*) τῶν χωραφιών τοῦ μοναστηριοῦ καὶ ἐπομένως ὁ οἰκονόμος ἔχει κάθε δικαίωμα μετὰ τὴ λήξη τῆς ἐνοικίασης νὰ πακτώσει τὰ χω-

ράφια σὲ ὅποιον θέλει. 2) Τὸ γεγονός ὅτι ὁ Χαλικιώτης ἔχει σπίτι στὸν τόπο τοῦ μοναστηριοῦ καὶ ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση παροχῆς τῶν συνηθισμένων ἀγγαρειῶν ποὺ βαρύνουν τοὺς *colloni* δὲν σημαίνει ὅτι ἔχει τὴν κυριότητα (*patronia*) τῶν χωραφίων οὔτε ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διαλέγει μετὰ τὴ λήξη τῆς ἐνοικίασης τὰ χωράφια ποὺ θέλει ἐκεῖνος νὰ πακτώσει· σύμφωνα μὲ τὴν παλαιότατη συνήθεια ποὺ ἰσχύει στὸ βασίλειο [τῆς Κρήτης] (*giusta l'uso antiquissimo del regno*), ὁ οἰκονόμος παραχωρεῖ κατὰ τὴν κρίση του στὸν ἐνοικιαστὴ ὅποια χωράφια θέλει. 3) Τῇ διαφορᾷ ὡς πρὸς τὴν ποιότητα καὶ τὴν ἔκταση τῶν χωραφίων ποὺ πακτώνονται τὴν κρίνουν οἱ ἐμπειρογνώμονες· ὁ οἰκονόμος εἶναι διατεθειμένος νὰ ἀνανεώσει στὸν Χαλικιώτη τὴν πάκτωση τῶν ὑπόλοιπων χωραφίων του, τὰ ὅποια εἶναι ἐπαρκῆ σὲ ἔκταση καὶ ποιότητα (*di buona quallità et di quantità sufficiente*). 4) Ὡς κύριος ἐνδιαφερόμενος ζητᾷ τὴν ἐπικύρωση (*laudo*) τῶν ὁρισμῶν, ὥστε οἱ νέοι πακτωτὲς νὰ μπορέσουν νὰ παραλάβουν τὰ χωράφια τους.

Ἀνταπάντηση

1621, 17 Ὀκτωβρίου

Ἀνταπάντηση τοῦ Μάνου Χαλικιώτη στὴν ἀπάντηση τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου. Ὁ Μιχαὴλ Τζαγκαρόλος, *offtial*, κοινοποίησε στὸν *dottor* [Ἐμμανουήλ] Κασιμάτη, δικηγόρο τοῦ οἰκονόμου, τὴν ἀνταπάντηση, ἡ ὁποία εἶναι ἢ ἀκόλουθη: 1) Ὁ Χαλικιώτης ἀδυνατεῖ νὰ κατανοήσῃ πῶς εἶναι δυνατόν ὁ οἰκονόμος νὰ ἔχει πακτώσει σὲ ἄλλους χωρικοὺς χωράφια 20 μουζουριῶν ἀπὸ τὸ σύνολο τῶν 41 μουζουριῶν ποὺ ἔχει ἐκεῖνος πακτωμένα, ἐνῶ ἐκεῖνος εἶναι γονικάρος (*essendo io gonicaro*) τοῦ μοναστηριοῦ, ἔχοντας καὶ 3 βόδια, γεγονός ποὺ δὲν ἀμφισβητεῖται. 2) Στὰ χωράφια τῶν 4 μουζουριῶν, στοῦ Λεβέντη, ἔχουν φυτευτεῖ ἀμπέλια, ἄρα ὁ οἰκονόμος πρέπει νὰ τοῦ ἀφαιρέσει 4 μουζούρια σιτάρη. 3) Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ τὰ χωράφια στὴν Ταβέρνα, στὴ Ζερβιώτισσα καὶ στο[ῦ] Γλιμίδη (*Glimidhi*), στὰ ὅποια ὑπάρχουν ἐλιές ποὺ ὑπόκεινται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς τρίτου (*il terzo*). 4) Δὲν εἶναι δίκαιο νὰ τοῦ ἀφαιρεθοῦν χωράφια ποὺ κρατᾷ ἐδῶ καὶ δεκαπέντε χρόνια καὶ στὰ ὅποια ἔχει μὲ δικούς του κόπους κάνει βελτιωτικὰ ἔργα, πληρώνοντας τὶς εἰσφορές. Ζητᾷ τὴν ἀκύρωση τῶν ὁρισμῶν.

Ἀνταπάντηση

1621, 8 Νοεμβρίου

Ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου ἀπαντᾷ στὴν ἀνταπάντηση τοῦ Χαλικιώτη: 1) Ὁ οἰκονόμος ἔχει δικαίωμα μετὰ τὴ λήξη τῆς ἐνοικίασης νὰ πακτώσει τὰ χωράφια σὲ νέους ἐνοικιαστὲς. Ὅτι ὁ Χαλικιώτης εἶναι, ὅπως ἰσχυρίζεται, *collono* (*dalla raggione di essere collono*) τοῦ μοναστηριοῦ καὶ ἔχει 3 βόδια ἐργασίας (*tre*

manzi da lavoro) δὲν σημαίνει ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κρατήσῃ τὰ χωράφια. 2) Ἐάν, ὅπως ἰσχυρίζεται, τὸ μοναστήρι ἔχει ὑποχρέωση νὰ τοῦ νοικιάσῃ ἄλλα χωράφια, τότε πρέπει νὰ ἐλευθερώσῃ τὰ χωράφια ποὺ ἔχει καὶ ἡ νέα πάκτωση θὰ γίνῃ σύμφωνα μὲ τὴ συνήθεια τῶν *colloni* (*conforme all'uso di colloni*). 3) Ἡ ἀλλαγὴ καλλιέργειας ἀπὸ σιτάρι σὲ ἀμπέλια στὰ χωράφια τῶν 4 μουζουριῶν ἔγινε χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ μοναστηριοῦ. 4) Σύμφωνα μὲ τοὺς ὅρους τῆς πάκτωσης, τὰ χωράφια τοῦ εἶχαν παραχωρηθεῖ γιὰ νὰ καλλιεργεῖ σιτάρι καὶ ὄχι ἀμπέλι, ποὺ ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς τρίτου (*per raggion di terzo*). 5) Ὁ Χαλκιώτης θέλει ἀπὸ ἀπλὸς ἐνοικιαστής νὰ ἔχει τὴν ὑποκυριότητα τῶν εἰσοδημάτων τοῦ μοναστηριοῦ (*patrone delle raggioni utili*).

Πάκτωση χωραφίων

1620, 22 Ὀκτωβρίου

Στύλος

τόπος (*ἰστί ποσεσιον*) τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου
τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Στράτη Κούβαλη Ἀσπρολούπη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, χωράφια 6½ μουζουριῶν ποὺ εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ πατέρας του, τὰ ὁποῖα κρατᾷ τώρα ὁ Μάνος Λαγός, 3 μουζουριῶν στὸν Κάμπο, 7 μουζουριῶν στὸν Κάτω Κάμπο, κι ἀκόμη χωράφια 2½ μουζουριῶν ποὺ εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ ἀδελφός του. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδῃ κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸ Καλάμι 16½ μουζούρια σιτάρι, τῆς ἀρεσκείας τοῦ οἰκονόμου (*καλο ἀρεσκούμενο, buon di sodisfation*), ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1622. Ἐάν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις κάθε χρόνο, ὁ οἰκονόμος θὰ τὶς εἰσπράττει κατάσχοντας τὴν περιουσία τοῦ πακτωτῆ μέσω τοῦ *officio di proprio* (*περ βία του προπριου*).

Μάρτυρες: Λέος Φούμης, Μάνος Καλονὰς καὶ Μανόλης Κόντης.

παπα-Μανόλης [Ἀσπρέας], νοτάριος βένετος (*nodaro veneto*)

Ἰάκωβος Γαβαλάς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1622 (β. ἔ. 1621), 18 Ἰανουαρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν οἰκονόμο. Ἡ πάκτωση τῆς 22ας Ὀκτωβρίου 1620, στὰ ἑλληνικά, κατατέθηκε ἀπὸ τὸν Μάνο Χαλκιώτη, λεγόμενο Λαγό, ἀντί-δικο τοῦ οἰκονόμου.

Ἀντίγραφα. Οἱ δύο πρώτες πακτώσεις εἶναι μεταφράσεις ἀπὸ τὰ ἑλληνικά στὰ ἰταλικά ἢ πάκτωση μὲ χρονολογία 22 Ὀκτωβρίου 1620 σώζεται καὶ σὲ χωριστὸ λυτὸ (δί-

φυλλο) αντίγραφο στα ελληνικά: στὸ φ. 2ν σημειώματα: α) *Contra Mano Callichioti*· β) *Στήλως, πακτοσά του Στρατη Κουβαλη*. Τὸ υπόμνημα τοῦ Χαλικιώτη, μὲ χρονολογία 12 Ἰουλίου 1621, σώζεται καὶ σὲ χωριστὸ λυτὸ (δίφυλλο) αντίγραφο, μὲ ιδιόχειρη ὑπογραφή στα ἰταλικά τοῦ Τζώρτζη Καψάλη, ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Χαρτί (4 φύλλα). Τὰ κείμενα γραμμένα στα φφ. 1r-3v στα ἰταλικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τῶν φφ. 1r, 1v, 3v σημειώματα ἀντίστοιχα: α) *misurade 5½*· β) *misurade 8½*· γ) *stima produta*. Στὸ φ. 4v σημειώματα: α) *San Zuanne di Pattino*· β) *ετοῦτες ἦνε φράγκικες γραφές*· γ) *τω κρησημον όπου ἔκαμεν ω παπα Μανολης μέ τω Λαγό*· δ) *la litte convertada tra Mano Calichioti e para Manoli Asprea e Stamati Trulino per li terreni del monastero*.

188

Ἀπόφαση τῆς τοπικῆς διοίκησης Χανίων

1622 (β. ἔ. 1621), 29 Ἰανουαρίου

Οἱ ἀρχές Χανίων (*reggimento*) ἄκουσαν τὰ διάδικα μέρη, ἀπὸ τῆ μία μεριὰ τὸν Ἱερεμία Καλαφάτη, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, μὲ τὸν δικηγόρο του *dottor* [Ἐμμανουήλ] Κασσιμάτη, ἐπίτροπο τοῦ μοναστηριοῦ, ὁ ὁποῖος ζητᾷ τὴν ἐπικύρωση τῶν δύο ποινῶν ποὺ εἶχαν ὀριστεῖ μὲ αἰτήσεις (*il laudo dei commandamenti penali ad instantia*) ἡ πρώτη στὶς 15 Ἰουνίου τοῦ παπα-Μανόλη Ἀσπρέα καὶ ἡ δεύτερη στὶς 18 Ἰουνίου τοῦ Σταμάτη Τρουλλиноῦ, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸν Μάνο Χαλικιώτη, λεγόμενο Λαγό, μὲ τὸν δικηγόρο του *dottor* Πιέρο Κιότζα, ὁ ὁποῖος ζητᾷ τὴν ἀκύρωσή τους (*taglio*). Ἡ μεταξύ τους διαμάχη ἀφορᾷ τὰ χωράφια ποὺ κρατοῦσε ὁ Λαγὸς ὡς τὴ λήξη τοῦ χρόνου τῆς πάκτωσης τὸ 1616, τὰ ὁποῖα πάκτωσε στὴ συνέχεια ὁ οἰκονόμος στὶς 22 Ὀκτωβρίου 1620 στὸν Σταμάτη Τρουλλινὸ καὶ τὴν 1η Ἀπριλίου 1621 στὸν παπα-Μανόλη Ἀσπρέα. Οἱ ἀρχές ἐξέτασαν τὰ ἔγγραφα τῆς δικογραφίας, δηλαδὴ τοὺς ὁρισμούς, τὸ συμβόλαιο πάκτωσης τῶν χωραφιῶν στὸν Λαγὸ καὶ μετὰ στὸν Τρουλλινὸ καὶ στὸν Ἀσπρέα, τὴ γραφή (*scrittura*) τοῦ Λαγοῦ τῆς 12ης Ἰουλίου, τὴν ἀπάντηση τοῦ οἰκονόμου τῆς 18ης Ἰουλίου, τὶς ἀνταπαντήσεις τοῦ Λαγοῦ καὶ τοῦ οἰκονόμου τῆς 17ης Ὀκτωβρίου καὶ 8ης Νοεμβρίου ἀντίστοιχα, ἄλλο συμβόλαιο πάκτωσης στὸν Στράτη Κούβαλη τῆς 18ης Ἰανουαρίου καὶ τέλος τὴν πρόταση συμβιβασμοῦ (*oblazione*) ποὺ εἶχε καταθέσει ὁ Λαγός, καὶ ἀποφάσισαν τὴν ἐπικύρωση τῶν ὁρισμῶν ὑπὲρ τοῦ οἰκονόμου καὶ κατὰ τοῦ Χαλικιώτη.

Πρόταση συμβιβασμοῦ

1622 (β. ἔ. 1621), 29 Ἰανουαρίου

Ὁ Μάνος Χαλικιώτης, λεγόμενος Λαγός, καταθέτει πρόταση συμβιβασμοῦ (*oblazione*) στίς ἀρχές: Προτίθεται νὰ κρατήσῃ τὰ χωράφια ὡς ἀπλὸς *casalotto*, πληρώνοντας τὴν ὀφειλόμενη ἐντρίτεια σύμφωνα μὲ τὶς συνήθειες ποὺ ἰσχύουν σὲ ὅλο τὸ βασίλειο (*conforme alli ordini consuetudine aprobatissimi di tutto questo regno*) καὶ δηλώνει ὅτι δὲν θὰ διεκδικήσῃ ποτὲ τὴν κυριότητα (*patronia*) ποὺ ἀνήκει στὸ μοναστήρι. Ἐὰν ζητηθεῖ δίκαιη αὐξηση τῆς ἐντρίτειας καὶ γιὰ ἄλλα χωράφια, εἶναι πρόθυμος νὰ καταβάλλει κι ἐκεῖνος αὐξημένη εἰσφορά. Ἐπειδὴ ὁ οἰκονόμος θέλει νὰ τοῦ δώσῃ ἄλλα χωράφια, ποὺ δὲν εἶναι ὅμως τῆς ἴδιας καλῆς ποιότητος μὲ αὐτὰ ποὺ ἔχει τώρα, προτείνει νὰ ὀρίστουν δύο ἐκτιμητές, οἱ ὁποῖοι νὰ μεταβοῦν ἐπὶ τόπου καὶ νὰ ἀποφανθοῦν σχετικά. Ζητᾷ τὴν ἀκύρωση τῶν ὀρισμῶν.

Zuan' Antonio Ab..., νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Δύο ἀντίγραφα ἀπὸ τὸ φ. 150 τῶν *Atti* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων.

A) Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Sententia contra Manò Callichioti, detto Lagò, per li terreni che teniva ad affitto*.

B) Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Sententia contra Manò Callichioti detto Lagò* β) *δια το κρισιμο απον εκαμε ὁ παπα Μανόλις Ασπρέας με το Μανο Χαλικιοτι δια τα χοραφια, απερ εκρατιε ὁ γιερο Λαγος*.

189

**Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Zuan Battista Basadona
καὶ τῶν συμβούλων Χανίων**

1622, 29 Ἰανουαρίου, 18 Φεβρουαρίου

1622 (β. ἔ. 1621) (αχκα'), 29 (κθ') Ἰανουαρίου

Ὁ Zuan Battista Basadona (*Ντζουαν Μπατίστας Μπαζαντόνας*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Πέτρου Παῖδη, στὸν ὁποῖο εἶχε παραδώσει ὁ καλόγερος Νεόφυτος Κλαπατζαρὰς χρεωστικὴ γραφή («σκρίτο») τοῦ Μιχάλη Μουσούρου, προστάζει τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τὸν Μουσούρο νὰ ἐξοφλήσῃ στὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν τὸ λάδι ποὺ χρωστᾷ, γιατί ὁ Παῖδης πρέπει νὰ τοῦ πληρώσει τὸν φόρο (*tanso*) τῆς «ἀφεντίας» (*να του δοσι το τανσο τις αφεντίας*). Ἐὰν ὁ

Μουσοῦρος δὲν συμμορφωθεῖ, μετὰ τὴ λήξη τῆς προθεσμίας ὁ Παῖδης θὰ καταχωρίσει σὲ βιβλίο τῆς δημόσιας ὑπηρεσίας τὸ ἀνεξόφλητο χρέος (*θελε βαλι παρτιδα αντιδικα του*) καὶ τότε ὁ χρεωφειλέτης θὰ κληθεῖ νὰ πληρώσει τὸ ὀφειλόμενο λάδι στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται τότε. Ἐὰν διεκδικεῖ δικαιώματα, νὰ παρουσιαστεῖ ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν.

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1622 (β. ἔ. 1621), 18 Φεβρουαρίου

Ὁ Κώστας Μελισουργός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Μαχαιροί, βεβαιώνει ὅτι ἐξέτελεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Σταμάτης Μουσοῦρος καὶ Γιώργης Ζαγλιβάνης.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας «ἔγραψε»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἡ βεβαίωση. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου.

Πάκτωση χωραφιῶν

1622, 18 Φεβρουαρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 239.

190

Σύμβαση ἱδρύσεως χωριοῦ καὶ πακτώσεις χωραφιῶν

1622, 1, 10 Μαρτίου

1622, 1 Μαρτίου

Μὲ παλαιότερο συμφωνητικὸ ποὺ εἶχε συντάξει ὁ νοτάριος Μανόλης Σκορδίλης, ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, ἐξουσιοδοτημένος ἀπὸ τὸν Μακάριο Καμαρωτό, ἡγούμενο τῆς μονῆς Πάτμου, ποὺ βρισκόταν τότε στὴν Κρήτη, εἶχε παραχωρήσει στὸν Γαβρίλη Μουσοῦρο μὲ τὰ παιδιά του Γιώργη, Κώστα καὶ Μανόλη, καθὼς καὶ στοὺς ἀδελφούς Σταμάτη, Γιώργη καὶ Μιχάλη Μουσούρους μὲ τὰ παιδιά τους, *ολον τον τονπον και χοραφηα κρασμένα Βρακοῦς*, μὲ τὴν ὑποχρέωση σὲ διάστημα μιᾶς τριετίας *να καμουση χορυον καὶ να πλερονουση νομια καὶ να κανουση ζευγαρες*, ὅπως καὶ

οί ἄλλοι «χωρίτες» τοῦ Στύλου. Ὅμως ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς Μουσούρους πῆγαν καὶ ἐγκαταστάθηκαν στὴν περιοχὴ μόνον ὁ Σταμάτης καὶ ὁ Γιώργης Βρακῆς, ἐνῶ οἱ ὑπόλοιποι ἔμειναν στὸν Σφαλαμά, ὁπότε ἡ συμφωνία μὲ τοὺς τελευταίους ἀκυρώθηκε. Μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Γαβρίλη, τὰ παιδιὰ του ζήτησαν ἀπὸ τὸν οἰκονόμο νὰ τοὺς παραχωρήσει ἐκ νέου τὴν περιοχὴ, στὴν ὁποία δὲν εἶχαν μπορέσει στὸ παρελθὸν νὰ ἐγκατασταθοῦν *δηὰ πολὰ τοννε ἀμποδησμάτα*. Σύμφωνα μὲ τὸ αἴτημά τους, ὁ οἰκονόμος τοὺς παραχωρεῖ τώρα καὶ πάλι τὴν ἴδια γῆ, μὲ τὸν ὅρο νὰ ἐγκατασταθοῦν ἐκεῖ σὲ διάστημα δύο ἐτῶν. Ὁ ἐπίτροπος τοῦ μοναστηριοῦ Ἰωάννης, μαζί μὲ τὸν οἰκονόμο, ὁριοθέτησαν στὴ συνέχεια τὴν περιοχὴ (*εσημαδεψασην καὶ εσταληκοσασην ὁλη την κορυφη του τοπου, δηὰ νὰ γενη τον χορυνον*), καθορίζοντας τὴ διάταξη τῶν σπιτιῶν τοῦ οἰκισμοῦ (ὁ Γιώργης καὶ ὁ Κώστας θὰ κτίσουν τὰ σπίτια τους στὴ μία μεριά ἀπέναντι ἀπὸ τὸ σπίτι ποὺ εἶχε ἤδη ἀρχίσει νὰ κτίζει ὁ ἀδελφός τους Μανόλης, στὴν ἄλλη μεριά θὰ κτίσουν τὰ σπίτια τους οἱ ὑπόλοιποι, ἐνῶ στὴ μέση θὰ διανοιχθεῖ δρόμος ποὺ θὰ χωρίζει τὸν οἰκισμό σὲ δύο συνοικίες). Διευκρινίζεται ὅτι στὴ μοιρασιά θὰ πάρει τό «μερτικό της» καὶ ἡ Νικολέτα, χήρα τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ ὅτι τό «μερτικό» τοῦ Μιχάλη Μουσούρου τοῦ ποτὲ Κώστα, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε παρουσιαστεῖ, θὰ τὸ παραχωρήσει τὸ μοναστήρι σὲ ὅποιον θέλει.

Μάρτυρες: Μάνος Καλονάς, Σταμάτης Ψαρός, Στράτης Κούβαλης, Λέος Φούμης, Μανόλης Κόντης καὶ Πέτρος Παῖδης.

Πάκτωση χωραφιῶν

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στοὺς Μουσούρους τὰ παρακάτω χωράφια, γιὰ *νὰ καμουσι τον χορυνον*: στὸν Σταμάτη τῆς Βρακοῦς 13 μουζούρια, στὸν Γιώργη τῆς Βρακοῦς 19½ μουζούρια ἀπὸ τὴ μοίρα τοῦ Κολατζοῦ καὶ τοῦ Καλαφάτη καὶ 4½ μουζούρια ἀπὸ [τὴ μοίρα] τοῦ Ψαψάλη, στὸν Σταμάτη τοῦ ποτὲ Ἀλεξάνδρου τῆς Βρακοῦς 13 μουζούρια, στοὺς ἀδελφοὺς Γιώργη καὶ Κώστα τῆς Βρακοῦς 13 μουζούρια καὶ 8⅔ μουζούρια ἀπὸ [τὴ μοίρα] τοῦ Ψαψάλη, καὶ στὸν Μανόλη τῆς Βρακοῦς 13 μουζούρια. Οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν νὰ παραδίδουν κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ σιτάρι καλῆς ποιότητος, καταβάλλοντες πέντε συνολικὰ δόσεις καὶ παρέχοντας τὰ συνήθη κανίσκια (*τζυ σηννηθεκες ρεγαγυες*). Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦν τὶς δόσεις, θὰ καταβάλλουν τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται ἀπὸ τὸν οἰκονόμο.

Μάρτυρες: Λέος Φούμης, Πέτρος Παῖδης καὶ Μανόλης Κόντης.

Δήλωση

1622, 10 Μαρτίου

Ὁ Μιχάλης Μουσοῦρος τοῦ ποτὲ Κώστα, ἀδελφὸς τοῦ Σταμάτη καὶ τοῦ Γιώργη, δηλώνει μὲ τὴ θέλησή του (*θεληματηκος κοντεταρετε*) ὅτι θέλει νὰ περιληφθεῖ στὴ συμφωνία καὶ ὅτι ἀποδέχεται ὅλους τοὺς ὅρους της.

Μάρτυρες: παπα-Νικολὸς Καλονὰς καὶ Μάνος Χαλικιώτης, λεγόμενος Λαγός.

Πάκτωση χωραφιῶν

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Μιχάλη Μουσοῦρο τοῦ ποτὲ Κώστα χωράφια 19½ μουζουριῶν, «κρασμένα» Βρακοῦς, τὰ ὁποῖα εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ, καλῆς ποιότητας, καταβάλλοντας συνολικὰ πέντε δόσεις. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, θὰ καταβάλλει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ πού θὰ πωλιέται.

Μάρτυρες: παπα-Νικολὸς Καλονὰς καὶ Πέτρος Παϊδης.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *και κοπηαν* β) *κόπηα δια τη {μα}πακτωσά τών Μουσουργα απο της Κ.ρ. ανῆς τον Πρόβαλμα*.

Ἔκδ.: ΧΡΥΣΑ Α. ΜΑΛΤΕΖΟΥ, Σύμβαση ἵδρυσης χωριοῦ στὴν Κρήτη (1622), *Ἀρι-άδνη* (= *Ἀφιέρωμα στὸν Στυλιανὸ Ἀλεξίου*), 5, 1989, σ. 358-360.

191**Πάκτωση χωραφιῶν**

1622, 28 Μαρτίου

Στύλος

τόπος (*στη ποσεσιον*) τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου
τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Μάρκο Βέκο τοῦ ποτὲ Λέου ἐντριτάρικα χωράφια 3 μουζουριῶν στὸ Φαράγγι (*στοπο κρασμενον Φαραγγι, απο το Πορο του Φαραγκιου πατα, περπαντα να πάν τυς Ἐα<ν>θους την κορυφη, να πάν την Βηγλα,*

να πάν του Καστελανο, να πάν το Πρυνοπο, να πάν τον Καθαρυον Λακο, να πάν στό Ποτηκυδε, να πάν στν κορυφη τζι Τρυπυτης, να πάει στου Βασυλη το σποιτηον, να πάν στο Πρυνορυμα, να πάν οθεν που γρυκατε τοῦ Φαρουγκακου το συνορον να κατεβι στό Πρασογρεμινο, να πάν τον ποταμον, ποταμον εος το αλον κο<ν>φηνη στο Τζακαλοσπηλεον). Ὁ πακτωτής ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στήν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στό Καλάμι 3 μουζούρια σιτάρι καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τήν καταβολή τῆς πρώτης δόσης, ἀπό τίς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1623. Τὰ χωράφια παραχωροῦνται «σύβοσκα». Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τίς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ τίς εἰσπράττει κατάσχοντας τήν περιουσία τοῦ πακτωτῆ μέσω τοῦ *officio di proprio* (πρε βια του προπηου).

Μάρτυρες: Κώστα Πέρτος Πάσταρδος καὶ Πέτρος Παΐδης.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στό φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στό φ. 2v σημείωμα: *πακτοσα του Μαρκο Βεκου*.

192

Πώληση χωραφιοῦ μὲ συκιές, ἐλιές καὶ κληματαριά

1622, 4 Ἀπριλίου

Στύλος «νησίου Κρήτης»

τόπος (στι μποσεσοιον) τῆς μονῆς ἁγίου Ἰωάννου

τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ Ἰωάννης Ζο<υ>λομύτης τοῦ ποτὲ Σταμάτη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, μὲ τοὺς κληρονόμους καὶ διαδόχους του πουλᾷ στὸν Μανόλη Λούπη, ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριό, χωράφι γονικὸ 1 μουζουριοῦ, στήν τοποθεσία Κωσταντάκης, στοῦ Ζουλομύτου, μὲ 8 ρίζες συκιές καὶ 2 ρίζες ἐλιές καὶ 2 *τρικουτές* [*τρυκιστές*] μὲ «κληματερὸ κρεμαστό», τὸ ὁποῖο ὑπόκειται στήν ὑποχρέωση καταβολῆς *λιβέλλον* (*νηβέλον*) στό μοναστήρι $\frac{1}{4}$ («κάρτα μία») μουζουριοῦ σιτάρι. Τὸ χωράφι συνορεύει ἀνατολικά μὲ χωράφι τοῦ Λέου Πέρτου, δυτικά μὲ χωράφι τοῦ Μανόλη Μαστροκώλη, βόρεια μὲ χωράφι τοῦ πωλητῆ καὶ νότια μὲ χωράφι τοῦ ἀγοραστῆ. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενήργησαν οἱ ἐκτιμητὲς Τζουάννες Καζούρης, «τεπουτάδος ὀρδινάριος» τοῦ Καστελλίου Ἀποκορώνου, Παῦλος Γερακάρης, «τεπουτάδος ὀρδινάριος» τοῦ χωριοῦ Μαχαιοί, καὶ Στράτης Κλαπατζαράς, «τεπουτάδος ὀρδινάριος» τοῦ χωριοῦ Στύλος, ἡ ὁποία καταχωρίστηκε

ἀπὸ τὸν ὑπογραφόμενον νοτάριο στὸ φύλλο 150 τοῦ βιβλίου τῶν Ἐκτιμήσεων («στιμῶν») τῆς Καγκελλαρίας τῆς Χώρας Χανίων, ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ ἀνέρχεται σὲ 23½ χρυσὰ τσεκίνια. Ὁ ἀγοραστὴς καταβάλλει στὸν πωλητὴ τὸ ποσὸ αὐτὸ σὲ χρυσὰ τσεκίνια, λίρες καὶ «ἄσπρη μονέδα» καὶ ἀγοράζει τὸ χωράφι, ἀναλαμβάνοντας τὴν ὑποχρέωση νὰ πληρώνει στὸ μοναστήρι τό «λιβέλλο». Ὅφειλει ἐπίσης νὰ προβεῖ σὲ δημόσια προσφώνηση τοῦ συμβολαίου μεταβίβασης καὶ νὰ τὸ καταχωρίσει στὸ «κατάστιχο» (*να βαλη του παρον ηστρου-μεντου τζυ στρυδες ... να καμη τον καταστηχον*) μὲ ἔξοδα ποὺ θὰ μοιραστοῦν ἀνάμεσα στὰ συμβαλλόμενα μέρη, σύμφωνα μὲ τὴ συνήθεια τοῦ τόπου.

Μάρτυρες: Παῦλος Γαβαλὰς τοῦ ποτὲ Μανόλη Πατουχάκη, Μιχελὴς Ἀχλάδης τοῦ Νικολοῦ, ἀπὸ τῆ Χώρα [Χανίων], καὶ Μάρκος Ψαρομήλιγκος τοῦ Γιώργη.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *πουλισία του Ιωαννη Καραμπε δια το χωράφι, οπου επουλισε του Μανολη Λουπάκι και ηγορασέν το ο κονόμος Ἱερεμίας Καλαφάτης απο τον ανοθε Μανολη.*

193

Πάκτωση χωραφιῶν

1622, 15 Ἀπριλίου

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, ἀνανεώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Μανόλη Πελελό, Σφακιανό, τὴν πάκτωση τῶν ἀκόλουθων ἐντρίταρικων χωραφιῶν: 12¼ μουζουριῶν στὸ Σελί, 1½ μουζουριοῦ στὸ ξερίζωμα τοῦ Βρακῆ, 3½ μουζουριῶν στοῦ Κω<σ>ταντῆ τὸ σῶχωρο, 6 μουζουριῶν στὰ ξερίζωματα τοῦ Κά<μ>που, ½ μουζουριοῦ στὸ ξερίζωμα τῆς Κοτζίφάλαινας καὶ 5 πινακίων στὴ Σφάρα. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸν Κάλαμο τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1623. Ἐὰν δὲν ἔξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ κατὰσχοντας τὴν περιουσία τοῦ πακτωτῆ μέσω τοῦ *officio di proprio* (*πρε βηα του προπρηου*).

Μάρτυρες: Λέος Φούμης τοῦ Μιχάλη καὶ Δημήτριος Χαλικιώτης τοῦ Μάνου.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2r ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐγγράφου: † 1622 *μυνη απρυλῆος 15 υς στο χορυον*. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Στιλος* β) † *πακτωσά του Σφακιανοῦ*.

194

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Χανίων Zuan Battista Basadona

1622, 26, 29 Ἀπριλίου

1622 (αχκβ'), 26 (κς') Ἀπριλίου

Χανιά

Ὁ Γιάννης Δροσάς, ἐπίτροπος (*προκουραδορος*) τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Στύλου, παρουσιάστηκε ἐνώπιον τοῦ ρέκτορα καὶ κατήγγειλε ὅτι ὁ καλόγερος Δαμιανὸς καὶ ὁ σύντροφός του, ποὺ κατοικοῦν στὸ μοναστήρι τῆς ἀγίας Μαρίνας, τῆς δικαιοδοσίας τῆς μονῆς (*σοτοποστο του αυτου πριντζιπαλε μοναστιριου*), οἰκειοποιήθηκαν τὰ εἰσοδήματά του καὶ παρὰ τὶς συμφωνίες δὲν ἀπέδωσαν λογαριασμὸ στὸ μοναστήρι· κι ἀκόμη ὅτι ὁ σύντροφος τοῦ Δαμιανοῦ ἀντὶ νὰ γίνῃ μοναχός, ὅπως εἶχε ὑποσχεθεῖ, τριγυρνοῦσε μὲ αὐθάδεια (*μετζι νσολεντζιες*) στὰ περίχωρα, ἐνοχλώντας τοὺς κατοίκους. Μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἐπιτρόπου, ὁ Zuan Battista Basadona (*Ντζουαν Μπατιστας Μπαζαντονας*), ρέκτορας Χανίων, προστάζει τοὺς ὁμότεες καὶ ἄλλους ἀξιωματούχους τῆς δικαιοδοσίας του νὰ κατασχέσουν τὴν περιουσία τοῦ Δαμιανοῦ καὶ τοῦ συντρόφου του εἴτε αὐτὴ βρίσκεται στὸ μοναστήρι τῆς ἀγίας Μαρίνας εἴτε ἄλλου, παραδίδοντάς την «εἰς χέργια σίγουρων ἀνθρώπων». Ἐντέλλεται ἐπίσης πρὸς τοὺς ὁμότεες νὰ καλέσουν τὸν Δαμιανὸ καὶ τὸν σύντρόφό του νὰ καταθέσουν στὸ διάστημα τῶν τριῶν προσεχῶν ἡμερῶν κατάστασι λογαριασμοῦ, ἐξοφλώντας τὶς ὀφειλές τους πρὸς τὴ μονή. Ἐὰν ὁ Δαμιανὸς καὶ ὁ σύντροφός του διεκδικοῦν δικαιώματα, νὰ παρουσιαστοῦν ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν.

Zuan Battista Basadona, rettore

*Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελαρίας***Βεβαίωση τοῦ ὁμότη**

1622, 29 Ἀπριλίου

Ὁ Μανόλης Ἀθηναῖος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Ἀγία Μαρίνα, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα καὶ παρέδωσε στὸν Γιώργη Ἀθηναῖο Καλιτζούνη, στὸν Θεόδωρο Ἀθηναῖο καὶ στὸν Σταμάτη Πάτερο, λεγόμενο Κουρουπά, «ὅλον τὸ πράγμα» ποὺ βρέθηκε στὰ κελιά τοῦ μοναστηριοῦ τῆς ἀγίας Μαρίνας.

Μάρτυρες: Γιώργης <Σ>κορδίλης Μπροσνερίτης καὶ Φραντῆς Τρουλλινὸς Κοβιδάκης.

παπα-Νικόλαος Καλονάς «ἔγραψε μεθ' ἑλῆμα τοῦ ὁμότη»

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά καὶ στὰ ἑλληνικά (στὰ ἰταλικά οἱ ιδιόχειρες ὑπογραφές τοῦ ρέκτορα καὶ τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας). Στὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r, δίπλα στὴν ὑπογραφή τοῦ ρέκτορα ἔκτυπη σφραγίδα μετὰ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου.

195

Διαθήκη

1622, 29 Ἀπριλίου

Στύλος

τόπος τῆς μονῆς ἁγίου Ἰωάννου
τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ Πέτρος Παῖδης τοῦ ποτὲ Ἰωάννη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, *αροστυμένος καὶ φουβοντας μὴν αποθνή*, συντάσσει τὴ διαθήκη του, μετὰ τὴν ὁποία ἀκυρώνει κάθε ἄλλη προηγούμενη. Συγχωρεῖ ὅλους τοὺς χριστιανούς. Ἀφήνει τὴ γυναῖκα του Εὐδοκία *κίρα καὶ νικοκερα στο πρᾶμα του* καὶ τὴν ὀρίζει ἐκτελέστρια τῆς διαθήκης του. Ἐπιθυμεῖ νὰ ἐνταφιαστεῖ στὸν ναὸ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου Εὐαγγελιστοῦ τοῦ Θεολόγου καὶ νὰ μνημονεύεται *κατὰ τὸν συνηθι*. Ἀφήνει στὸ μοναστήρι ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου 20 καλὰ σφακτά· ἐὰν ὅμως δὲν τὰ πάρει, τότε ἀφήνει τὸ μαῦρο βόδι του. Ἀφήνει στὸν οἰκονόμο 2 σφακτά, γιὰ νὰ μὴν ἀφαιρέσει ἀπὸ τὰ παιδιά του τὰ χωράφια. Ἀφήνει στὴ γυναῖκα του τὰ 2 μεγάλα βόδια του, καὶ τὸ ἄλλο στὴ Φρατζού. Στὴ γυναῖκα του ἀφήνει ὅλα τὰ σφακτά, ἐκτὸς ἀπὸ 15 ποὺ ἀφήνει στὴ Φρατζού. Ἀφήνει ἐπίσης τὴ μεγάλη *φυτεία* στὴ γυναῖκα του καί, μετὰ τὸν θάνατό της, στὸν γιὸ τῆς Φρατζοῦς Γιώργη. Ἀφήνει τὴ μικρὴ (*μυτζη*) *φυτεία* στὰ δύο παιδιά του νὰ τὴ μοιραστοῦν. Στὴ γυναῖκα του ἀφήνει τὸ μεγάλο σῶχωρο μετὰ ὅσα *μουρέλα* ἔχει μέσα. Ὅλα τὰ ἄλλα *μουρέλα* ποὺ ἔχει τὰ ἀφήνει στὰ δύο παιδιά του. Τὰ σπίτια του μετὰ τὴν οἰκοσκευὴν τὰ ἀφήνει στὴ γυναῖκα του καὶ μετὰ τὸν θάνατό της στὰ παιδιά του. Ἔχει ἀκόμη στοῦ Πάτινου (;) 4 ἄρνια. Ὀρίζει νὰ δώσει ἢ γυναῖκα του 2 σφακτὰ στον παπα-Νικολὸ καὶ 1 τσεκίνι στὸν νοτάριο, γιὰ νὰ τοῦ κάνουν μνημόσυνα. Ἀφήνει στὴ γυναῖκα του τὰ *κτηματὰ* του, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὀρίζει νὰ πουληθοῦν οἱ χοῖροι, γιὰ νὰ ἐξοικονομηθοῦν τὰ τσεκίνια. Ὅποιο ἀπὸ τὰ παιδιά του ἐναντιω-

θεῖ στή διαθήκη, νὰ πάρει μόνο 5 ὑπέρπυρα ἀπὸ τὴν περιουσία του, μαζί μὲ τὴν εὐχή του.

Μάρτυρες: Μάνος Χαλικιώτης, λεγόμενος Λαγός, Λέος Πέρτος τοῦ ποτὲ Ἰωάννη, Σταμάτης Θε<ο>τόκης, Νικόλας Πέρτος τοῦ Μάνου καὶ Ἰωάννης Ψαρομήλιγκος τοῦ Καλόγερου.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά.

Πάκτωση χωραφιῶν

1622, 30 Ἀπριλίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 239.

196

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Zuan Battista Basadona καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1622, 13, 15 Μαΐου

1622 (αχκβ'), 13 (ιγ') Μαΐου

Ὁ Zuan Battista Basadona (*Ντζαν Μπατιστας Μπαζαντονας*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ συνδράμουν τὸν πανοσιώτατο Ἱερεμία Καλαφάτη, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, καὶ τοὺς ἀπεσταλμένους του (*αποστιλατορους*) νὰ εἰσπράξει (*να σκουδερι και να παρη*) ἀπὸ τοὺς «γονικάρους» καὶ «πακτωσιάρους» τὴν ἐφετινὴ ἐντριτεία σὲ ὅποιο μέρος αὐτὴ βρίσκεται (σπίτια, ἀλώνια καὶ ἄλλοι), παραδίδοντας τὶς θημωνιές στὰ χέρια «καλῶν ἀνθρώπων». Ὁ «σεκεστρατάριος» δὲν πρέπει νὰ ἀφήνει τοὺς νοικοκύρηδες (*το νικοκιρι*) ἢ ἐκείνους ποὺ ἐνεργοῦν γιὰ λογαριασμό τους νὰ παίρνουν μερίδιο ἀπὸ τὸ σιτάρι, τὰ στάχυα ἢ ἄλλα προϊόντα, χωρὶς προηγουμένως νὰ ἔχει εἰδοποιήσει τὸν «καβαλάρη ἢ τοὺς ἀποστιλατόρους του», γιὰ νὰ τοῦ καταβάλλεται πρῶτα ἡ ἐντριτεία. Σὲ ἀντίθετη περίπτωση, θὰ πληρώνει ἐκεῖνος τὴν ἐντριτεία στὸν «καβαλάρη» καὶ ἄλλη τόση ὡς πρόστιμο. Ἡ ἴδια ποινὴ ἐπιβάλλεται σὲ ὅσους θὰ παίρνουν στὰ σπίτια ἢ στὰ ἀλώνια τοὺς σιτάρι, στάχυ ἢ ἄλλους καρπούς, χωρὶς προηγουμένως νὰ ἔχουν εἰδοποιήσει τὸν οἰκονόμο, προκειμένου νὰ εἰσπράξει τὴν ὀφειλόμενη σ' αὐτὸν ἐντριτεία ὁ καταγγελιοδότης (*ακουζαδορος*) θὰ λαμβάνει ὡς ἀμοιβὴ τὴ μισὴ ποσότητα τῶν καρπῶν. Τέλος, ὀρίζεται ὅτι ὅσοι ἐπιχειρήσουν νὰ ἀποσπάσουν

βίαια (*δυναστικός*) τοὺς καρποὺς ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ «σεκεστραρίου» θὰ τιμωροῦνται μὲ ποινὴ καταναγκαστικῆς ἀγγαρείας στὶς γαλέρες διάρκειας 18 μηνῶν (*κατεργο φορτζάδικο*) καὶ θὰ καταβάλλουν τὴν ἐντριτεία στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιοῦνται οἱ καρποὶ τὸν καιρὸ ἐκεῖνο. Οἱ ἀρχὲς ἐντέλλονται πρὸς τοὺς ὁμότεες νὰ βεβαιώσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὅρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τῶν ὁμοτῶν

1622, 15 Μαΐου

Οἱ ὁμότεες τοῦ χωριοῦ Κάμποι, Ἰωάννης Νεότης καὶ Γεώργης Δημητρόπουλος, βεβαιώνουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὅρισμὸ τοῦ ρέκτορα, παραδίδοντας τὸ σιτάρι, τὸ στάχυ καὶ τοὺς ἄλλους καρπούς «στὰ χέρια τῶν καλῶν ἀνθρώπων». Ἀκολουθεῖ κατάλογος ὀνομάτων χρεωφειλετῶν μὲ τὴν ἀντίστοιχη ποσότητα καὶ τὸ εἶδος τοῦ καρποῦ ποὺ παραλήφθηκε.

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἢ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου.

Βλ. καὶ ἔγγρ. ἀρ. Σ 172.

Πάκτωση χωραφιῶν

1622, 10 Ἰουλίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 590.

Πάκτωση χωραφιῶν

1622, Ἰούλιος

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 239.

197

Ἐπιστολή

1622, 6 Αὐγούστου

Πάτμος

Μὲ ἐπιστολὴ του πρὸς τὸν προνοητὴ Σούδας, ὁ Τζουάννης Καλλέργης γράφει τὰ ἀκόλουθα: Στὴν Πάτμο, ὅπου βρίσκεται ταξιδεύοντας πρὸς τὴν Κων-

σταντινούπολη, οί μοναχοὶ τὸν παρακάλεσαν νὰ ἐνημερώσει τὸν βενετὸ ἀξιωματοῦχο ὡς πρὸς τὴν κατάστασι πού ἐπικρατεῖ στὸ νησί, ἐξαιτίας κρουσμάτων μολυσματικῆς νόσου (*mal contagioso*). Μὲ σκοπὸ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τοὺς μοναχοὺς, τὸν πληροφορεῖ λοιπὸν ὅτι πρὶν ἀπὸ δύο μῆνες εἶχαν ἐντοπιστεῖ κρούσματα τῆς λοιμώδους ἀσθένειας σὲ ἓνα ἢ δύο σπίτια, ἀλλὰ ἦταν μεμονωμένα, καὶ σήμερα, ὅπως ὁ ἴδιος βεβαιώνει, ἡ νόσος εἶχε ἐξαλειφθεῖ. Οἱ ἀρχὲς συνεπῶς μποροῦν νὰ ἀφήνουν τὰ πλοῖα πού ἔρχονται ἀπὸ τὴν Πάτμο νὰ μπαίνουν ἐλεύθερα στὸ λιμάνι τῆς Σούδας (*puossino haver prattica libera*).

Πρωτότυπο (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένον στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v ἡ διεύθυνσις: *All'illustrissimo signor mio signor colendissimo il signor proveditor alla Fortezza della Suda*, καὶ σημειώματα: α) *ηντηματίζωνε και αλες φραγγηκες γραφές* β) *Interessi ...* (γράμματα ἐξίτηλα) *casalioi del monastero*.

198

Ἐπιστολὴ

1622, 12 Αὐγούστου
Πάτμος

Ὁ Γιάννης (Γιαννάς) Καλλέργης γράφει στὴ γυναῖκα του [Ἀνεζίνα, στὰ Χανιά] ὅτι λόγῳ κακοκαιρίας εἶχε καθυστερήσει νὰ φύγῃ γιὰ τὴν Πόλιν καὶ ὅτι τελικὰ θὰ ἔφευγε ἐκείνη τὴν ἡμέρα. Τῆς στέλνει μὲ τὸ καράβι, στὸ ὁποῖο ἐπέβαινε ὁ νέος οἰκονόμος παπα-Μητροφάνης, ὁ Χανιώτης, ἓνα μουλάρι μαῦρο θηλυκὸ καὶ τῆς παραγγέλλει μόλις τὸ παραλάβῃ νὰ δώσῃ στὸν οἰκονόμο 28 τάληρα, γιατί ὁ ἴδιος δὲν εἶχε προλάβῃ νὰ τοῦ τὰ δώσῃ. Τῆς παραγγέλλει νὰ μὴν ἀλλάξουν σαμάρια στὸ μουλάρι ὥσπου νὰ ἐπιστρέψῃ ἐκεῖνος, καὶ νὰ τοῦ καλικώσουν μόνο τὰ μπροστινὰ πόδια. Ἀκόμη, τῆς γράφει νὰ φροντίζει ὥστε ὁ Γιακουμὴς καὶ οἱ γραμματικοὶ νὰ κάνουν τὶς δουλειές τους. Στέλνει χαιρετίσματα σὲ ὅλους καὶ ξεχωριστὰ στὸν Μιτζό.

Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένον στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικὰ μὲ λατινικοὺς χαρακτῆρες. Στὸ φ. 2v ὑπολείμματα ἰσπανικοῦ κερικοῦ, πού χρησίμευε γιὰ τὴ διασφάλισι τῆς ἐμπιστευτικότητος τοῦ γράμματος, καὶ ἡ διεύθυνσις: *Alla clarissima signora consorte carissima la signora Agn[esi]na Calergi, Canea*.

Βλ. ἔκδοσι.

Πάκτωση χωραφιοῦ

1622, Αύγουστος

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 239.

Χρεωστική ὁμολογία

1622, 28 Σεπτεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 207.

199**Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Nicolò Venier καὶ τῶν συμβούλων Χανίων**

1622, 12 Ὀκτωβρίου

Ὁ Nicolò Venier (*Νικολος Βενερισ*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προτάζουν τοὺς ὁμότες, *κάβους, πρεβελεγιαδούς* καὶ τοὺς ἄλλους ἀξιωματούχους τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ κατασχέσουν ἐκ μέρους τῶν *giustizieri* (*ἀπο μίρα τον τουστουζιερο μας*) τὶς περιουσίες τῶν ἀκόλουθων χρεωφειλετῶν τοῦ εὐλαβεστάτου προοικονόμου τοῦ Στύλου Ἡσαΐα Ἀμπάλουρα, σύμφωνα μὲ τὴν καταχώριση τοῦ ἀνεξόφλητου χρέους στὸ βιβλίο τοῦ *officio della giustizia* (*καθος με παρτιδα αντιδικα τονε ιστο οφιτζιο τζι τουστουζια μας φενετε*). Δίδεται ἐντολὴ στοὺς ἀξιωματούχους νὰ στείλουν τὰ ἐνέχυρα («ἀμάχια») στὴ δικοίηση καὶ νὰ βεβαιώσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα.

Ἀκολουθεῖ κατάλογος ὀνομάτων χρεωφειλετῶν μὲ τὸ χρέος σὲ ὑπέρπυρα δίπλα σὲ κάθε ὄνομα.

Τζώρτζης Καψάλης, [νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας]

Ἀναφορὰ τοῦ ὁμότη

Ὁ Νικόλας Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, γνωστοποιεῖ στὶς ἀρχές ὅτι πῆγε νὰ «ἀμαχέψει» τὸν Σταμάτη Πάτερο Πιλάτο, ἀλλὰ ὁ Γεώργιος Πάτερος Πιογιάννης τὸν ἐμπόδισε, τοῦ πῆρε τὰ «ἀμάχια» καὶ ἐπιχείρησε νὰ τὸν σκοτώσει.

Μάρτυρες: Νικόλας Σκλάβος καὶ Μάρκος Πάτερος Καπετανάκης.

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἢ ἀναφορά. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἡ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ τέλος τοῦ ὁρισμοῦ, μὲ ἄλλο χέρι: *οσ διγκαστικά*.

Βλ. ἔκδοση.

200

**Χρεωστικές όμολογίες και ύποθηκεύσεις
χωραφιῶν, ἀμπελιῶν καὶ ἐλιῶν
1622, 16, 17 Ὀκτωβρίου**

1622, 16 Ὀκτωβρίου

Ὁ Σταμάτης Πάτερος Πιλάτος τοῦ ποτὲ Μανόλη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάμποι, ὁμολογεῖ πὼς χρωστᾷ στὸν ἱερομόναχο Ἡσαΐα Μπάλουρα, προοικονόμο τοῦ Στύλου, 60 ὑπέρπυρα, τὰ ὁποῖα ὑπόσχεται νὰ ἐξοφλήσει τὸν ἐρχόμενο Αὐγούστο. Συγχρόνως ὑποθηκεύει (ομπλεγάρη) τὴ «γραμπελέ» ποὺ ἔχει στὸν Κάμπο. Ἐὰν δὲν ἐξοφλήσει τὸ χρέος του, ὁ προοικονόμος θὰ ἱκανοποιηθεῖ ἀπὸ τὴν πώληση τοῦ ἀμπελιοῦ.

Μάρτυρες: Ἰωάννης Πάτερος, καπετάνιος, καὶ Γιάννης Πάτερος Ἀλιφιέρης.

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ὁ Νικόλας Πάτερος Καραβαβλῆς ὁμολογεῖ πὼς χρωστᾷ στὸν πιὸ πάνω οἰκονόμο 22 ὑπέρπυρα. Συγχρόνως ὑποθηκεύει (ομπλεγάρυ) τὸ χωράφι ποὺ ἔχει στὸ Ἀρολιθάκι. Ἐὰν δὲν ἐξοφλήσει τὸ χρέος του, ὁ οἰκονόμος θὰ ἱκανοποιηθεῖ ἀπὸ τὴν πώληση τοῦ ἀμπελιοῦ.

Μάρτυρες: Οἱ πιὸ πάνω.

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ὁ Μιχελῆς Πάτερος Γαλαγκάκης ὁμολογεῖ πὼς χρωστᾷ στὸν πιὸ πάνω οἰκονόμο 70 ὑπέρπυρα, τὰ ὁποῖα ὑπόσχεται νὰ ἐξοφλήσει τὸν ἐρχόμενο Αὐγούστο.

Μάρτυρες: Λέος Πάτερος Σπανουδάκης καὶ Ἰωάννης Πάτερος Ἀλιφιέρης.

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ἡ Σταμάτα Παῖδοπούλα, χήρα τοῦ Πέρου Πάτερου Γαλαγκάκη, ὁμολογεῖ πὼς χρωστᾷ στὸν πιὸ πάνω οἰκονόμο 136 ὑπέρπυρα. Συγχρόνως, ὑποθηκεύει 4 ρίζες ἐλιές ποὺ ἔχει στὸν Σαμωνά. Ἐὰν δὲν ἐξοφλήσει τὸ χρέος της, ὁ οἰκονόμος θὰ ἱκανοποιηθεῖ ἀπὸ τὴν πώληση τῶν ἐλιῶν.

Μάρτυρες: Μάρκος Πάτερος Καπετανάκης καὶ Λέος Πάτερος Σπανουδάκης.

Com^o alcos Leo fume Cappelana eli ele sota-pena le di cento bardo
Sallia, et alcu maggior d'Antonia m^o. de non debbate ne uoi
ne altri e nome vno impediri il m^o D^o Jo^o P^o M^o Troffani
Paulopulo Iconaro le stillo nelli suoi interventi li far far
li alueri delli molini de core laqua malafiarlo q^oeli
comodare e comodita d^o l^oli suoi molini alia mente
aisara levata la pena fare m^o m^o m^o mente et sepre ten de
vagg^o obediendo prima compara n^oti de noi et non uisi
marcava d^o S^o M^o Inqu^o d^o folem et

Di Canea li ca Mardo ibra

Nicolò Venier R

Ἡ μὲν οὖν βεβαιότης τῶν πραγμάτων ἐστὶν ὡς ἑξῆς:

Ἐξοφίμην ἀδυνατοῦ τοῦτο ποῦ καὶ τὰν ἀνὰ πᾶσι ἀσπασίως ἡγεῖται καὶ ἡγεῖται
ἐν τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ
ὅτι καὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ
μὴν πῶς ἐστὶν τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ
ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ
λάνια τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ
μὴν τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ
σὺν τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ
ὅπως δὲ ἐστὶν ὅπως δὲ ἐστὶν ὅπως δὲ ἐστὶν ὅπως δὲ ἐστὶν ὅπως δὲ ἐστὶν
ὅπως δὲ ἐστὶν ὅπως δὲ ἐστὶν ὅπως δὲ ἐστὶν ὅπως δὲ ἐστὶν ὅπως δὲ ἐστὶν
ὅπως δὲ ἐστὶν ὅπως δὲ ἐστὶν ὅπως δὲ ἐστὶν ὅπως δὲ ἐστὶν ὅπως δὲ ἐστὶν

ἀποταχάνια ἡσυχία καὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ καὶ τῷ ποταμῷ

(ὡς) βεβαιότης τῶν πραγμάτων

Ἡ μὲν οὖν βεβαιότης τῶν πραγμάτων ἐστὶν ὡς ἑξῆς:

17 Ὀκτωβρίου

Ὁ Μανόλης Πάτερος Τζιλιβός ὁμολογεῖ πὼς χρωστᾷ στὸν πανοσιώτατο Ἡσαΐα Μπάλουρα, προοικονόμο τοῦ Στύλου, 9 μουζούρια σιτάρι, τὰ ὁποῖα υπόσχεται νὰ τοῦ τὰ δώσει ἕως τὴν 15η Αὐγούστου τοῦ ἐρχόμενου ἔτους. Συγχρόνως ὑποθηκεύει (*ομπλεγάρη*) τὴ «γραμπελέ» ποὺ ἔχει στὸν Κάμπο. Ἐὰν δὲν ἐξοφλήσει τὸ χρέος του, ὁ οἰκονόμος θὰ ἱκανοποιηθεῖ ἀπὸ τὴν πώληση τοῦ ἀμπελιοῦ στὸ Μεσομούρι, ποὺ ἔχει ὑποθηκεύσει ὁ Τζιλιβός.

Μάρτυρες: Ἰωάννης Πάτερος, καπετάνιος, καὶ Μάρκος Καπετανάκης.
παπα-Ἰωάννης Πάτερος «ἔγραψε»

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ὁ Μανόλης Πάτερος Μανέκος ὁμολογεῖ πὼς χρωστᾷ στὸν πιὸ πάνω προοικονόμο 89 ὑπέρπυρα, τὰ ὁποῖα υπόσχεται νὰ δώσει ὡς τὴν 15η Αὐγούστου. Ἐὰν δὲν ἐξοφλήσει τὸ χρέος του, ἀναθέτει στὸν Μιχελὴ Γαλαγκάκη καὶ στὸν Μάρκο Καπετανάκη νὰ πουλήσουν τὸ χωράφι ποὺ ἔχει στὸ Καμένο σπίτι (;) καὶ νὰ ἐξοφλήσουν τὸν οἰκονόμο.

Μάρτυρες: Γιάννης Πάτερος, καπετάνιος, καὶ Γιώργης Δημητρόπουλος, ὁμότης.

παπα-Ἰωάννης Πάτερος «ἔγραψε»

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r, 2r στὰ ἑλληνικά.

201

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Nicolò Venier καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1622, 21, 29 ~ 30 Ὀκτωβρίου

1622 (αχκβ'), 21 (κα') Ὀκτωβρίου

Ὁ Nicolò Venier (*Νικολος Βενερισ*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ὀσιωτάτου Ἡσαΐα Μπάλουρα, προοικονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τοὺς χρεωφειλέτες τοῦ προοικονόμου, τοὺς ὁποίους ὁ τελευταῖος θὰ κατονομάσει, νὰ ἐξοφλήσουν στὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν τὰ χρέη τους. Μετὰ τὴ λήξη τῆς προθεσμίας, θὰ κατασχεθοῦν μὲ δικά τους ἔξοδα τὰ ὑπάρχοντά τους (*θελουσιν ιστε σφιμενι και αμαχεμενι*). Ὅποιος διεκδικεῖ δικαιώματα, νὰ παρουσιαστεῖ ἐνώπιον τοῦ ρέκτορα.

Zuan' Antonio Ab..., [νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας]

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1622, 29 Ὀκτωβρίου

Ὁ Ἰωάννης Χωνιάτης, ὁμότης τοῦ χωρίου Κάμποι, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Ἀκολουθεῖ κατάλογος χρεωφειλετῶν

Σοφία Κωλοκρυπούλα
Στρατῆς Κουβαλάκης
Κώστας Λεντάκης
Κώστας Μουντάκης
Μιχάλης Ψαρουδάκης
Μιχάλης Ντόμιнос (;)
Κωσταντῆς Μογάλος (;)
Καλὴ Μουντοῦ
Κλαπῆς Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Δια...
Πατερομαρούλα τοῦ ποτὲ Πατερομάνου, Τζουγκαριάναινα
Σταμάτης Φούμης Φραντάκης
Μανόλης Ἀξαγάκης
Μανόλης Καταδεμένος
Δημήτρης Φαντάσης

πα<πα> Νικολὸς Καλονάς «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1622, 30 Ὀκτωβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον.

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἡ βεβαίωση. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r. Στὸ φ. 1r, στὸ κάτω μέρος, σημειώματα: α) *messa in quaderno 205 a carte 2055 contra la s..., come in libro*· β) *Uti [in] quaderno 206 carte 2*· γ) *Uti in quaderno 206 carte 47*· δ) *Registratta nel <1>ibro Mazor 3o a carte 166*. Στὴν κάτω γωνία ἀριστερὰ ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου.

202**Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Nicolò Venier καὶ τῶν συμβούλων Χανίων**

1622, 31 Ὀκτωβρίου ~ 10, 20, 21 Νοεμβρίου

1622 (,αχκβ'), τελευταία ἡμέρα (ιστιρι) τοῦ Ὀκτωβρίου

Ὁ Nicolò Venier (Νικολος Βενερισ), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση (ισιζτισι) τοῦ προοικονόμου τοῦ Στύλου Ἡσαΐα Ἀμπάλουρα,

προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τοὺς χρεωφειλέτες του νὰ ἐξοφλήσουν τὶς ὀφειλές τους στὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν. Ἐὰν δὲν συμμορφωθοῦν, θὰ κατασχεθοῦν τὰ ὑπάρχοντά τους (*θελου ιστι σφιμενι και αμαχεμενι*). Ὅποιος ἔχει δικαιώματα, νὰ παρουσιάσῃ ἐνώπιον τοῦ ρέκτορα γιὰ νὰ τὰ διεκδικήσῃ.

Zuan' Antonio Ab..., [νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας]

Βεβαιώσεις τῶν ὁμοτῶν

1622, 10 (ι') Νοεμβρίου

Ὁ Γιάννης Νιότης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Κάμποι, βεβαιώνει ὅτι ἐκτελώντας τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα κάλεσε τὸν Σταμάτη Φούμη Φραντάκο, τὸν Μάρκο Φούμη τοῦ ποτὲ Βεκολέ, τὸν Γεώργη Φούμη Κάπρη καὶ τὸν Λέο Φανουριάκη νὰ ἐξοφλήσουν στὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν τὰ χρέη τους στὸν προοικονόμο τοῦ Στύλου παπα-κὺρ Ἡσαΐα Ἀμπάλουρα.

Μάρτυρες: Φανούριος παπὰς καὶ μαστρο Δημήτρης Τζο<ύ>γκαρης.
ἱερομόναχος ... ἔγραψε

1622, 20 (κ') Νοεμβρίου

Ὁ Μανόλης Ζερβός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐκτελώντας τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα κάλεσε τὸν Γαβρίλη, τὸν Νικόλα καὶ τὸν Γεώργη Πέρτο, τὸν Γιάννη καὶ τὸν Σταμάτη Πατεροκουρουπά, τὸν Μανόλη Προσνερίτη, τὸν Βασίλη Μαναρολάκη, τὸν Γεώργη Κλαπάτζα τοῦ ποτὲ Γεώργη, *καθὸς ωπιστεν μας εγράφετε καὶ πολλα τα ετι σας*.

Μάρτυρες: Γεώργης Σκλάβος καὶ Φανούριος Τζίναρές.
παπα-Νικολὸς Καλονάς «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1622, 21 Νοεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον.

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπες οἱ βεβαιώσεις. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἡ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴ μέση ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου. Στὴν κάτω γωνία δεξιὰ τοῦ ἴδιου φύλλου κατ' ἀντίστροφη φορά σημείωμα: *† ρεγυστραδον*. Στὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 1v σημείωμα: *Registrata in libro Mazor 4o a carte*.

203

**Απόφαση τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ
[στοῦ βασίλειο τῆς Κρήτης Francesco] Molin**

1622, 18, 20 (20 et fo 18) Δεκεμβρίου

Ὁ γενικὸς προνοητὴς καὶ ἐξεταστὴς [στοῦ βασίλειο τῆς Κρήτης Francesco] Molin ἄκουσε τοὺς διάδικους κατ' ἀντιπαράθεση, ἀπὸ τῆς μίας μεριὰ τὸν ἱερομόναχο Μητροφάνη Παυλόπουλο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, ὁ ὁποῖος ζητᾷ νὰ ἀκυρωθεῖ ἡ ἀπόφαση ποὺ ἐλήφθη στίς 2 Δεκεμβρίου ὑπὲρ τοῦ Στράτη Κλαπατζαρά καὶ ἀφορᾷ τὴν πληρωμὴ στὸν οἰκονόμο τοῦ χρέους τοῦ ἀπὸ τὴν ἐνοικίαση τῶν νερόμυλων, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸν Στράτη Κλαπατζαρά, ὁ ὁποῖος ζητᾷ τὴν ἐπικύρωση τῆς ἀπόφασης. Μετὰ τὴν ἀκροαματικὴ διαδικασίαν, ὁ γενικὸς προνοητὴς ἐπικυρώνει τὴν ἀπόφαση τῆς 2ας Δεκεμβρίου.

Νικολὸς Γαβρίλης, βοηθὸς τῆς Γραμματείας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ 28ο βιβλίον τῶν *Sententie* τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ Molin. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενον γραμμένον στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Sententia contraddittoria tra l'iconomo et Strati*.

Χρεωστικὴ ὁμολογία

1623, 26 Ἰανουαρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 235.

204

Πάκτωση χωραφιών

1623, 2 Ἰουνίου

Στύλος νησηοῦ Κριτῆς
τόπος (ησθη ποσεσιον) τῆς μονῆς ἁγίου Ἰωάννου
τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ ἱερομόναχος Μητροφάνης Παυλόπουλος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μίαν πενταετίαν στὸν Μανόλη Τζούγκαρη Ἀραγκαφά, ἀπὸ τὸ χωριὸ Σαμωνα, ἐντριτάρικα χωράφια 7 μουζουριῶν, στὸ ἴδιο χωριό, τὰ ὁποῖα εἶχε καὶ

προηγούμενως πακτωμένα. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ, καλῆς ποιότητος, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸ Καλάμι, καταβάλλοντας τὴν πρώτη δόση, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1624 καὶ τὴν τελευταία τὸ 1628. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος ἢ ἄλλος γιὰ λογαριασμό τοῦ μοναστηριοῦ θὰ εἰσπράττει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ, κατάσχοντας μὲ ἔξοδα τοῦ πακτωτῆ τὰ ὑπάρχοντά του μέσω τοῦ *officio di proprio* (πρε βηα του προπηου).

Μάρτυρες: Γεράσιμος Ψαρομήλιγκος, λεγόμενος Βλάχος, καὶ Δημήτρης Χολοκιόντας Λαγός.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στό φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v σημειώματα: α) *κοπια του Αρακαφακι της πακτοσιας τὸν Σαμονιανώ*· β) πράξη ἀριθμητικῆς.

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Χανίων Nicolò Venier

1623, 28 Αὐγούστου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 240.

205

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Nicolò Venier καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1623, 30 Αὐγούστου/5 Σεπτεμβρίου ~ 9 Σεπτεμβρίου

1623 (,αχκγ'), 30 (λ') Αὐγούστου

Ὁ Nicolò Venier (*Νικολὸς Βενερίς*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Ἱερεμία Καλαφάτη, προοικονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τὸν Σταμάτη Μουσοῦρο τοῦ ποτὲ Μιχάλη νὰ ἐξοφλήσει στὸν προοικονόμο στὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν τὸν μούστο ποὺ τοῦ ὀφείλει, σύμφωνα μὲ «γραφὴ νοδαρική». Διαφορετικά, ὁ προοικονόμος μὲ βάση τὸ μεταξύ τους συμβόλαιο θὰ εἰσπράξει, κατάσχοντας τὰ ὑπάρχοντα τοῦ ὀφειλέτη (*θελυ τονι σφιξι*), τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου μούστου στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται. Ἐὰν διεκδικεῖ δικαιώματα, νὰ παρουσιαστῇ ἐνώπιον τοῦ ρέκτορα.

Τζώρτζης Μορόνης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος [τῆς Καγκελλαρίας]

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1623, 5 Σεπτεμβρίου

Ὁ Ἰωάννης Νεότης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Γαβρίλης Μουσοῦρος καὶ Λέ<ος> Κοζύρης (;).

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1623, 9 Σεπτεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον.

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἡ βεβαίωση. Χαρτί. Τὸ κείμενο, γραμμένο στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου [τῆς Καγκελλαρίας]. Στὴν κάτω γωνία ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου. Στὸ φ. 1r, στὸ κάτω μέρος, σημείωμα: *Registrato in libro Mazor 7mo a carte 112*.

206

**Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Zuan Battista Basadona
καὶ τῶν συμβούλων Χανίων**

1621, 12 Ὀκτωβρίου/1623, 14 Σεπτεμβρίου

1621 (,αχκα'), 12 (ιβ') Ὀκτωβρίου

Ὁ Zuan Battista Basadona (*Ἰωάννης Μπατιστας Μπαζαντονας*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, προστάζουν ἐκ μέρους τῶν *giustizieri* (*απο μίρα τον τουστουζιερο μας*) τοὺς ὁμότες, κάβους, πρεβελεγιάδους καὶ τοὺς ἄλλους ἀξιωματούχους τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ κατασχέσουν τὰ ὑπάρχοντα τῶν ἀκόλουθων χρεωφειλετῶν τοῦ εὐλαβεστάτου προοικονόμου τοῦ Στύλου Ἡσαΐα Ἀμπάλουρα, σύμφωνα μὲ τὴν καταχώριση τοῦ ἀνεξόφλητου χρέους στὸ βιβλίο τοῦ *officio della giustizia* (*καθος με παρτιδα αντιδικα τονε ιστο οφριτζιο τζι ντουστουζια μας*). Οἱ ἀρχὲς ἐντέλλονται πρὸς τοὺς ἀξιωματούχους νὰ στείλουν τὰ ἐνέχυρα («ἀμάχια») στὴ διοίκηση καὶ νὰ βεβαιώσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Κατάλογος ὀφειλετῶν μὲ τὸ ἀντίστοιχο χρέος σὲ ὑπέρπυρα:

Γιάννης Πάτερος Ἀλιφιεράκης	ὑπέρπυρα	17
Νικόλας Πάτερος Βλάστακας	»	28
Λέος Πάτερος Γαλατζάκης [Γαλαγκάκης;]	»	66½
Μανόλης Πάτερος Τζιλιβὸς	»	99½

Σταμάτης Πάτερος	υπέρπυρα	44½
Μανόλης Πάτερος Μανέκος	»	99½
Σταμάτα Νεγιάνναινα	»	66½
Κατζανέβας Πάτερος	»	33½
Γιάννης Πάτερος Πατινός	»	88½

Σημειώνονται στο τέλος ποσά που αντιστοιχοῦν σὲ διάφορα ἔξοδα τῆς γραμματείας (*ακομι και για καρατα και αλεσπεζες υπερπιρα τριαντα ενα, σολν-τια 24 ολονο, ογια σπεζα του φιτζιου ενα ιμηση γροσο ιστο περπιρο*).

Ὁ βοηθὸς τοῦ *officio dell'execuzion*

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1623 (αχκγ'), 14 (ιδ') Σεπτεμβρίου

Ὁ Γιώργης Δημητρόπουλος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Κάμποι, βεβαιώνει ὅτι ἐξέ-τέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα. Πληροφορεῖ τὶς ἀρχές ὅτι πῆγε νὰ «ἀμαχέ-ψει» τὸν καρπὸ καὶ ὅ,τι ἄλλο κινητὸ εἶχε στὸ σπίτι του ὁ Μάνος Πάτερος Πα-χουντάκης. Ἐπειδὴ ὁ Παχουντάκης ἐναντιώθηκε καὶ δὲν υπάκουσε (*εκοντρασ-τάρισε και δεν οπηδηρισε*), τοῦ ἐπιβλήθηκε ποινὴ καταβολῆς προστίμου 50 βενετικῶν υπερχύρων, καθὼς καὶ 18 μηνῶν «φορτζάδικο». Ἐπίσης ὁ ὁμότης πληροφορεῖ τὶς ἀρχές ὅτι πῆγε νὰ «ἀμαχέψει» τὸν Κώστα Πάτερο Βλάστακα καὶ νὰ κατασχέσει δύο σφακτὰ πού εἶχε ὁ χρεωφειλέτης στὸ «κουράδι» του, ἀλλὰ οὔτε ἐκεῖνος υπάκουσε (*δεν οπιδιρισε του ματαδου*).

Μάρτυρες: Μάρκος Καπετανάκης Πάτερος καὶ Σταμάτης Πάτερος Γα-λα<γ>κάκης.

παπα-Νικολός «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἢ βε-βαίωση. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά ἢ μνεῖα τοῦ βοηθοῦ τοῦ *officio dell'execuzion*. Στὴν κάτω γωνία δεξιὰ τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου.

207

Χρεωστικὴ ὁμολογία

1622, 28 Σεπτεμβρίου ~ 1623, 16 Σεπτεμβρίου

1622, 28 Σεπτεμβρίου

Ὁ Σταμάτης Μουσοῦρος τοῦ ποτὲ Μιχάλη, ἀπὸ τὸ Πρόβ[γ]αρμα, ὁμολογεῖ πὼς χρωστᾷ στὸν ἱερομόναχο Ἱερεμία Καλαφάτη, προοικονόμο τοῦ Στύλου, 85 υπέρπυρα, ἀπὸ ὀφειλὴ παλαιᾶς ἐντρίτειας καὶ καρποῦ πού εἶχε δώσει ὁ

οικονόμος στὸν ποτὲ πατέρα του Μιχάλη. Ὁ Μουσουῖρος ὑπόσχεται νὰ δώσει στὸν οἰκονόμο τὸν ἐρχόμενο χρόνο, 1623, ἀπὸ τὸ γονικὸ ἀμπέλι ποὺ ἔχει στὸν Γριτὸ 42½ μίστατα κρασί λιάτικο καλῆς ποιότητος. Ἐὰν δὲν ἐξοφλήσει ὡς τότε τὸ χρέος του, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράξει, κατάσχοντας τὰ ὑπάρχοντα τοῦ Μουσούρου καὶ μὲ ἔξοδα τοῦ τελευταίου, τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ μούστου στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται τὴν ἐποχὴ ἐκείνη.

Μάρτυρες: κύρ Λέος Καπετανάκης καὶ Γιώργης Κλάβος Πλανάκης.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας (νοτάριος βένετος)

1623, 16 Σεπτεμβρίου

Κατατέθηκε [στὸ δικαστήριον] ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Ἱερεμία Καλαφάτη, ἀντίδικο τοῦ Σταμάτη Μουσούρου.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: † Γραφή του ικονομου και του Σταματυ Μουσουρου.

208

Πάκτωση χωραφιών

1619, 6 Ἰανουαρίου ~ 1623, 21 Ὀκτωβρίου

1619, 6 Ἰανουαρίου, *modo imperial* (ισ μοδο ηπεριαλ)

Ὁ ἱερομόναχος Ἡσαΐας Ἀμπάλουρας, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Γιώργη τοῦ ποτὲ Μανόλη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κυρ(γ)ιακοσέλια, χωράφια 6½ μουζουριῶν στὸ Μέσα Μητάτο, τὰ ὁποῖα εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ Νικολὸς Καλονάς. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο (δεύτερο Ἰούλιο), στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸ Καλάμι, 6½ μουζούρια σιτάρη καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν Ἰούλιο (δεύτερο Ἰούλιο) τοῦ 1619. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὴ δόση κάθε χρόνο, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει μέσω τοῦ *officio di proprio* («μὲ τὴ στράδα τοῦ ὀφιτζίου») τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται ἐκεῖνο τὸν καιρό.

Μάρτυρες: Μανόλης Μαναρόλης, ἀπὸ τὴν Ἀγία Μαρίνα, καὶ ὁ γιὸς του, Βασίλης.

παπα-Γεώργιος Βάρδας, νοτάριος «ἀπρομπάδος»

1623, 21 Ὀκτωβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο, ἀντίδικο τοῦ Γιώργη Παῖδη.

Αντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *πακτοσα του Κουλαρι* (;).

209

Πάκτωση χωραφιῶν

1623, 6 Νοεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Μητροφάνης Παυλόπουλος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτῶνει γιὰ μία πενταετία στὸν Μανόλη Κόντη τοῦ ποτὲ Ἰωάννη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ἐντριτάρικα χωράφια στὰ Λίσματα [διόρθ. ἀντὶ Λίμαρτα], τὰ ὅποια εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ Ἰωάννης Πέρτος. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενήργησε μὲ ἐντολὴ τοῦ οἰκονόμου ὁ Στράτης Κλαπατζαράς, ἐκτιμητῆς (*τεπουταδος ὀρδηναρυος*) τοῦ χωριοῦ, τὰ χωράφια εἶναι 6½ μουζουριῶν. Ὁ πακτωτῆς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ, καλῆς ποιότητος, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸ Καλάμι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1624. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος ἢ ἄλλος γιὰ λογαριασμὸ τοῦ μοναστηριοῦ θὰ προβαίνει στὴν κατάσχεση τῶν ὑπαρχόντων του μέσω τοῦ «*ὀφικίου τοῦ προπίου*», μὲ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο εἰσπράττονται οἱ ὀφειλόμενες ἐντριτεῖες.

Μάρτυρες: Σταμάτης Τζιπιάνης(;), Τρυγούνης Τζίγκος καὶ Νικόλας Πέρτος. παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας (*νοτάριος βένετος*)

Αντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὴν κάτω γωνία δεξιὰ τοῦ φ. 1r ἡ χρονολογία *†1625*. Στὸ φ. 1v σημειώματα: α) *πακτοσηα του Μανολη Κοντη* β) *Στήλος, πακτοσιά τοῦ Μανολάκι εἰς τα Λήσματα 1623*.

210

Ἀπόφαση τῆς τοπικῆς διοίκησης Χανίων

1606, 11, 18 Ἰανουαρίου/1621, 29, 30 Ἰουλίου ~ 1623, 28 Νοεμβρίου

1621, 29 Ἰουλίου

Ὁ *signor* Τζώρτζης Δαμίγος, ἐκπροσωπώντας καὶ τὴν ἀδελφή του *madonna* Μαρία, παιδιὰ καὶ κληρονόμοι τοῦ ποτὲ Ἀθανασίου, ζητᾶ νὰ ἀνασταλεῖ (*si pone ad interdito*) ἡ ἄδικη καὶ δόλια ἀπόφαση (*ingiusta et colusoria sententia*) ποὺ

βασίστηκε στους ισχυρισμούς των επιτρόπων του ποτέ Ἀθανασίου καὶ νὰ ἀκυρωθεῖ (*instando il taglio*), διευκρινίζοντας ὅτι θὰ θεμελιώσει μὲ ὑπόμνημά του πὺν θὰ καταθέσει σὲ εὐθετο χρόνο τοὺς ισχυρισμούς του.

Βεβαίωση τοῦ *official*

1621, 30 Ἰουλίου

Ὁ Σταμάτης Ρουέρος, *official*, βεβαιώνει ὅτι κοινοποίησε τὴν αἴτηση ἀναστολῆς τῆς ἀπόφασης στὸν Ἱερεμία Καλαφάτη, οἰκονόμο τοῦ Στύλου.

Ἀπόφαση τῆς τοπικῆς διοίκησης

1606 (β. ἔ. 1605),

11, 18 (*18 et fuo 11*) Ἰανουαρίου

Οἱ ἀρχές (*reggimento*) Χανίων ἀφοῦ ἄκουσαν τὰ διάδικα μέρη, ἀπὸ τὴ μία μεριά τὸν Μακάριο Καμαρωτό, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τοὺς *speciali* Ἀνδρέα Λιχίνιο καὶ Θεοδωρὴ Ρῶσο, καθὼς καὶ τὴ Ρεγγίνα Μυλονοπούλα, χήρα τοῦ Ἀθανασίου Δαμίγου, ἐπιτρόπους τοῦ ποτέ Ἀθανασίου Δαμίγου, ἔλαβαν τὴν ἀκόλουθη ἀπόφαση: Ὁ οἰκονόμος ζητᾷ τὴν ἀκύρωση τοῦ ποινικοῦ διατάγματος (*il taglio del comandamento penale*), πὺν εἶχε ἐκδοθεῖ στὶς 20 Ὀκτωβρίου μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῶν ἐπιτρόπων, καθὼς ἔχει λήξει ἡ διάρκεια ἰσχύος τῆς ἐνοικίασης τῶν χωραφιῶν, στὴν Ἀγία Μαρίνα, τὰ ὁποῖα εἶχαν παραχωρηθεῖ ἀπὸ τοὺς προκατόχους του οἰκονόμους στὸν ποτέ Τζώρτζη, πατέρα τοῦ ποτέ Ἀθανασίου. Μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Ἀθανασίου, τὰ χωράφια πρέπει νὰ περιέλθουν καὶ πάλι στὸν οἰκονόμο, ὁ ὁποῖος ὡς φεουδάρχης (*padron* καὶ *cavalier*) δικαιούται νὰ τὰ διαθέσει κατὰ τὴν κρίση του. Οἱ ἐπίτροποι τοῦ Δαμίγου, ἀπὸ τὴ μεριά τους, ζητοῦν νὰ ἐπιστρέψουν τὰ χωράφια στὸν οἰκονόμο μετὰ τὴν παρέλευση ἑνὸς χρόνου, γιατί ἔχουν σπαρεῖ καὶ εἶναι δίκαιο νὰ ὠφεληθοῦν ἀπὸ τὴ συγκομιδὴ τοῦ καρποῦ τὰ παιδιὰ τοῦ Ἀθανασίου. Τελικά, οἱ ἀρχές ἀποφασίζουν νὰ περιέλθουν τὰ χωράφια στὸν οἰκονόμο μετὰ τὴν παρέλευση αὐτοῦ τοῦ ἔτους, ἀφοῦ προηγουμένως συλλεγεῖ ὁ καρπός.

Μιχαὴλ Γρυπάρης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας
Ἐμμανουὴλ Κίνναμος, βοηθὸς τῆς Καγκελλαρίας

1623, 28 Νοεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἡ δικογραφία (22 φύλλα) ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ μοναστηριοῦ, ἀντίδικους τοῦ Τζώρτζη Δαμίγου καὶ τῆς ἀδελφῆς του Μαρίας.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά. Τὸ ἔγγραφο τῆς 18ης Ἰανουαρίου εἶναι ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 103 τοῦ βιβλίου τῶν *Atti* τοῦ

Simon Capello, πρώην ρέκτορα Χανίων. Στο επάνω μέρος ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Copia*. Στο φ. 2v σημείωμα: *Pro reverendo iconomo di Stilo*.

211

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Nicolò Venier καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1623, 16, 18 Δεκεμβρίου

1623 (αγκγ'), 16 (ις') Δεκεμβρίου

Ὁ Nicolò Venier (Νικόλος Βενερίς), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ κατασχέσουν («ἀμαχέψου»), ἐκ μέρους τῶν *giustizieri* (απο μίρα τον τουτζιερο μας), τὰ ὑπάρχοντα τῶν ἀκόλουθων χρεωφειλετῶν τοῦ εὐλαβεστάτου Ἡσαΐα Ἀμπάλουρα, σύμφωνα μὲ τὴν καταχώριση τοῦ ἀνεξόφλητου χρέους στὸ βιβλίο τοῦ δημοσίου (καθος με παρτιδα αντιδικα τονε). Οἱ ἀρχὲς ἐντέλλονται πρὸς τοὺς ὁμότες νὰ στείλουν τὰ ἐνέχυρα («ἀμάχια») στὴ διοίκηση καὶ νὰ βεβαιώσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα.

Ἀκολουθοῦν τὰ ὀνόματα τῶν χρεωφειλετῶν μὲ τὸ ἀντίστοιχο χρέος σὲ ὑπέρ-
πυρα δίπλα στὸ κάθε ὄνομα:

Μιχάλης Ψαρουδάκης	ὑπέρπυρα	209½
Μάρκος Φαμελίτης	»	189½
Δημήτρης Τζούγκαρης Ἀτζίγκανος	»	70½

Νικολὸς Μουδάτσος, βοηθός [τῆς Καγκελλαρίας]
Τζώρτζης Μορόνης, [νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας]

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1623, 18 Δεκεμβρίου

Ὁ Ἰωάννης Πέρτος Παχουντάκης καὶ ὁ Ἰωάννης Νιότης, ὁμότες τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνουν ὅτι ἐκτελώντας τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα πῆγαν νὰ «ἀμαχάψουν» τὰ ὑπάρχοντα τῶν χρεωφειλετῶν τοῦ Ἀμπάλουρα, ἀλλὰ δὲν εἶχαν βρεῖ *τῆποτας*.

Μάρτυρες: Μάρκος Βλαχάκης καὶ Νικόλας Πατινός.

παπα-Νικόλαος Καλονάς «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἡ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά οἱ ιδιόχειρες ὑπογραφές τοῦ βοηθοῦ καὶ τοῦ νοταρίου [τῆς Καγκελλαρίας]. Στὴν κάτω γωνία ἀριστερὰ τοῦ

φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα με παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου. Στὸ φ. 1v: α) πράξεις ἀριθμητικῆς· καὶ β)... *Demo Zungari* ...

212

Παραχώρηση χωραφιῶν σὲ γονικὸ καὶ παντοτινὸ λιβέλλο

1623, 20 Δεκεμβρίου

Ἡ κερά Καλή Ξιδιλιπούλα, χήρα τοῦ Μανόλη Κλαπατζαῤᾤ Διακάκη, διδῇ ἀπο τὴν σήμερον καὶ εὐνοίως ἀφιερὼν οἱς γονικὸ καὶ παντοτινὸ λιβέλλο στὸν Τζαννὴ Κλαπατζαῤᾤ Ἀλιφιεράκη τοῦ ποτὲ Νικολέτου δύο χωράφια 1 πινακίου με 10 «μουρέλα», στὸ μέρος τοῦ Μαραθίου στὸν Κορμό. Τὸ ἓνα χωράφι συνορεύει ἀνατολικά με χωράφι τοῦ Γεώργη Κλαπατζαῤᾤ Κοβέου, δυτικά με χωράφι τοῦ Νικολοῦ Ἀλιφιεράκη καὶ νότια με χωράφι τοῦ Τζαννὴ Κλαπατζαῤᾤ. Τὸ ἄλλο χωράφι συνορεύει ἀνατολικά με χωράφι τοῦ Τζαννὴ Κλαπατζαῤᾤ, δυτικά με χωράφι τοῦ Τζαννὴ Κλαπατζαῤᾤ Καραβοκύρη, βόρεια με χωράφι τοῦ Γεώργη Ἀλιφιεράκη καὶ νότια με χωράφι τοῦ Γεώργη Κοβέου. Τὰ συμβαλλόμενα μέρη συμφωνοῦν ὅτι ἡ ἀξία τῶν χωραφιῶν ἀνέρχεται σὲ 208 ὑπέρπυρα. Ὁ Τζαννὴς ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ καταβάλλει κάθε χρόνο στὴν Καλή ὡς «λιβέλλο φερματίβο» 12½ ὑπέρπυρα. Ἡ πρώτη δόση θὰ καταβληθεῖ τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1624 καὶ οἱ ἐπόμενες θὰ καταβάλλονται στὴ συνέχεια κάθε Σεπτέμβριο. Ἐὰν ὁ Τζαννὴς δὲν πληρώνει τὴν ὀφειλὴ του, ἡ Καλή θὰ τὴν εἰσπράττει κατὰσχοντας καὶ ὑποθηκεύοντας (*ομπλιγαροντας καὶ ὑποτεκάρωντας*) τὰ ὑπάρχοντά του μέσω τοῦ *officio di proprio* (*με τὴν στράταν του οφυτζίου του προπριου*), με τὸν τρόπο με τὸν ὁποῖο εἰσπράττονται τὰ ὀφειλόμενα λιβέλλα. Ἡ Καλή ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ προστατεύσει τὸν Τζαννὴ ἐναντίον ὁποιουδήποτε στὸ μέλλον τυχὸν ἐναντιωθεῖ στὴ συμφωνία καὶ νὰ τὸν ἀποζημιώσει, στὴν περίπτωση ἀφαίρεσης τῶν χωραφιῶν, γιὰ ὅσα βελτιωτικὰ ἔργα θὰ ἔχει τυχὸν πραγματοποιήσει σ' αὐτά.

Μάρτυρες: Νικολὸς Κλαπατζαῤᾤ Φραδελάκης τοῦ Μιχάλη καὶ Ἀντώνης Κλαπατζαῤᾤ Ρογαλάκης τοῦ Γεώργη.

Νικόλαος Κλαπατζαῤᾤ, ἱερέας, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας «ἀπρομπάδος»

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) † *του Τζανί Ἀλιφιεράκι*· β) *καὶ τῆς Διάκισας*· γ) νεώτερη γραφὴ (1623)· δ) νεώτερη γραφὴ 416 (ἀρίθμηση)· ε) νεώτερη γραφὴ Πάτμος.

213

Παραχώρηση χωραφιοῦ σὲ γονικὸ καὶ παντοτινὸ λιβέλλο

1623, 20 Δεκεμβρίου

Ἡ κερά Καλή, χήρα τοῦ Μανόλη Κλαπατζαρά Διακάκη, «ἀφιερώνει εἰς γονικὸ καὶ παντοτινὸ λιβέλλο» στὸν Μαθιὸ Κλαπατζαρά Ἀλιφιεράκη τοῦ ποτὲ Μανόλη ἓνα χωράφι $\frac{5}{4}$ («καρτῶν πέντε») [μουζουριοῦ] στὸ χωριὸ Στέρνες, στὴ Σκάλα, μὲ 8 «μουρέλα» καὶ μὲ ὅλα τὰ δικαιώματα ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ αὐτό. Τὸ χωράφι συνορεύει ἀνατολικά καὶ βόρεια μὲ χωράφι τοῦ Μαθιοῦ, δυτικά μὲ χωράφι τοῦ μισέρ Μικέλε καὶ νότια μὲ χωράφι τοῦ Μανόλη Κλαπατζαρά Κέρτου. Ὁ Μαθιὸς μὲ τοὺς διαδόχους του ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ καταβάλλει κάθε χρόνο στὴν Καλή καὶ στοὺς διαδόχους της ὡς «λιβέλλο φερματίβο» 15 ὑπέρπυρα καὶ μισὴ κάρτα σιτάρι, ἐκτιμώντας μὲ κοινὴ συμφωνία τὴν ἀξία τοῦ χωραφιοῦ (ὅς καθὸς αἰλλος τα μερι ντε κουμουν ἀκορδο το απρεζιάρασι) σὲ 250 ὑπέρπυρα. Ἡ πρώτη δόση θὰ καταβληθεῖ τὸν προσεχὲ Σεπτέμβριο 1624 καὶ οἱ ἐπόμενες θὰ καταβάλλονται κάθε χρόνο ἀπὸ Σεπτέμβριο σὲ Σεπτέμβριο «αἰωνίως». Ἐὰν ὁ Μαθιὸς δὲν πληρώνει τὶς ὀφειλές του, ἡ Καλή θὰ τὶς εἰσπράττει μέσω τοῦ *officio di proprio* («μὲ τὴ στράτα τοῦ ὀφιτζίου τοῦ προπρίου»), μὲ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο εἰσπράττονται τὰ ὀφειλόμενα «λιβέλλα». Ἀναλαμβάνει ἀκόμη ἡ Καλή τὴν ὑποχρέωση νὰ προστατεύσει τὸν Μαθιὸ ἐναντίον ὁποιουδήποτε στὸ μέλλον τυχὸν ἐναντιωθεῖ στὸ παρὸν συμφωνητικὸ καὶ νὰ τὸν ἀποζημιώσει ὅχι μόνο γιὰ τὸ χωράφι, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὶς βελτιωτικὲς ἐργασίες ποὺ τυχὸν θὰ ἔχει πραγματοποιήσει σ' αὐτό, ὑποθηκεύοντας τὰ ὑπάρχοντά της, τωρινὰ καὶ μελλοντικά.

Μάρτυρες: κύρ Νικόλαος Κλαπατζαράς Φραδελάκης, γιὸς τοῦ Μιχάλη, καὶ Ἀντώνης Κλαπατζαράς Ρογαλάκης τοῦ Γεώργη.

Νικόλαος Κλαπατζαράς, ἱερέας, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας, «ἀπρομπάδος»

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *πουλησῆα τις Διάκισας.*

Ἐπιστολὴ

1623, 29 Δεκεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 386.

214

Ἐξώνηση χωραφιοῦ

1624, 12 Φεβρουαρίου

Στύλος

τόπος (στη μποσεσουν) τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου
τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ Κώστας Τρουλλινὸς τοῦ ποτὲ Δημήτρη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, μὲ τοὺς κληρονόμους καὶ διαδόχους του πουλᾷ στὸν παπα-Ἱερεμία Καλαφάτη, προοικονόμο τοῦ Στύλου, ἓνα χωράφι στὸν Στύλο, στὴν τοποθεσίᾳ Κερατινὸ (;), ποὺ ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς ἐτήσιου «λιβέλλου» (νηβελο) 1 μουζουριοῦ σιτάρι. Τὸ χωράφι συνορεύει ἀνατολικά μὲ χωράφι τοῦ Γαλανοῦ, δυτικὰ μὲ χωράφι τοῦ Μιχαλῆ Καστρινοῦ, βόρεια μὲ χωράφι τοῦ Μανόλη Ψαρομήλιγκου καὶ νότια μὲ ἄλλο χωράφι τοῦ Γαλανοῦ. Ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ ἀνέρχεται σὲ 70 ὑπέρπυρα «νέτα», σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενήργησε ὁ Στράτης Κλαπατζαράς, ἐκτιμητῆς («τεπουτάδος ὀρδινάριος») τοῦ χωριοῦ Στύλος, γραμμμένη ἀπὸ τὸν νοτάριο Νικολὸ Σκορδίλη Μαραφαρά [διόρθ. ἀντὶ Μαλαφαρά] στὶς 18 Ἰανουαρίου 1624 (β. ἔ. 1623) καὶ καταχωρισμένη στὸ 2ο βιβλίο τῶν Ἐκτιμήσεων (τζι στημας) στὴν Καγκελλαρία τῆς Χώρας Χανίων. Ὁ Τρουλλινὸς χρωστᾷ 56 ὑπέρπυρα στὸν οἰκονόμο, συνεπῶς συμψηφίζεται τὸ ποσὸ πώλησης μὲ αὐτὸ τοῦ χρέους, ὁπότε λαμβάνει ἐνώπιον τοῦ νοταρίου καὶ τῶν μαρτύρων τὰ ὑπόλοιπα χρήματα. Ὁ πωλητὴς *κραζετε πλερομενος καὶ σατησφαδος* καὶ καταχωρίζει τὸ συμβόλαιο μεταβίβασης στὸ «κατάστιχο» (δίδει στὸν οἰκονόμο *τελε<ι>ον καταστηχον*).

Μάρτυρες: Σταμάτης Τζιναρέας τοῦ ποτὲ Θε<ο>τόκη καὶ Μανόλης Μάλτος τοῦ ποτὲ Γιώργη.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο, γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *adi 16 febbraio 1624* (β. ἔ. 1623). *Messo alle stide nel libro di Chiamori secondo a carte 33*· β) *adi 16 detto. Messo alle stride dell'officio di proprio*.

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Nicolò Venier καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1624, 24 Φεβρουαρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 292.

Χρεωστική όμολογία

1624, 18 Μαρτίου

Βλ. ἔγγρ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 235.

Διακανονισμός χρέους

1624, 3 Ἀπριλίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 413.

215**Δικογραφία**1600, 3 Ἀπριλίου, 8 Αὐγούστου, 10 Ὀκτωβρίου
/1601, 30 Ἰανουαρίου ~ 1624, 8 Ἀπριλίου**Ἐντολές πρὸς τοὺς ὁμότεες**

1600, 3 Ἀπριλίου

Μὲ αἴτηση τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου, οἱ ὁμότεες καλοῦνται νὰ ἐπιβάλουν πρόστιμο 50 δουκάτων στὸν Κωσταντίνου Βέκη καὶ τοὺς γιούς του, καθὼς καὶ στὸν Κώστα Φούμη τοῦ ποτὲ Σαγουννογιάννη, ἐὰν δὲν ἀφήσουν, μετὰ τὸν θερισμό, τὰ χωράφια στὸν Ξερόκαμπο, τὰ ὁποῖα ὁ οἰκονόμος ὡς *cavalier* προτίθεται νὰ πακτώσει σὲ ἄλλους.

Μὲ αἴτηση τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου, οἱ ὁμότεες καλοῦνται νὰ ἐπιβάλουν πρόστιμο 50 δουκάτων στὴ χήρα τοῦ Γιάννη Βέκη καὶ στοὺς γιούς της, ἐὰν στὸ διάστημα τῶν ὀκτὼ προσεχῶν ἡμερῶν δὲν ἀπομακρύνουν τὸν φοῦρνο (*pestrin*) καὶ τὰ ζῶα ἀπὸ τὰ χωράφια, γιὰτὶ ὁ οἰκονόμος δὲν τοὺς θέλει πιά στοὺς τόπους τοῦ μοναστηριοῦ (*non li vuol più nel suo loco*). Ἐὰν δὲν συμμορφωθοῦν, θὰ κατασχεθοῦν τὰ ζῶα τους.

Οἱ ἐντολές δόθηκαν ἀπὸ τὸν *magnifico καὶ eccellente signor dottor* [Ἐμμανουήλ] Μόρμορη μὲ τὴν ἔγκριση (*licenza*) τοῦ ρέκτορα.

Ἐνσταση

1600, 8 Αὐγούστου

Παρουσιάστηκαν ἐνώπιον τοῦ ρέκτορα ὁ Κώστας Φούμης, λεγόμενος Βέκης, ὁ Σταμάτης Σύμπραγος καὶ οἱ γιοὶ του Σταμάτης καὶ Μιχαῆλης καὶ ζητοῦν προθεσμία μιᾶς «δικάσιμης» ἡμέρας γιὰ νὰ ἀσκήσουν ἐνσταση. Ὅρίζουν δικηγόρο τους τὸν *eccellente* Σκούρη.

Ἔνσταση

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Παρουσιάστηκε ἐνώπιον τοῦ ρέκτορα ὁ Κώστας Φούμης τοῦ ποτὲ Σαγουνογιάννη καὶ ζητᾷ προθεσμία μιᾶς «δικάσιμης» ἡμέρας γιὰ νὰ ἀσκήσει ἔνσταση. Ὅρίζει δικηγόρο του τὸν *eccellente* Σκούρη.

Ἐκλογὴ ἐκτιμητῆ

1600, 10 Ὀκτωβρίου

Παρουσιάστηκαν στὸ ἀκροατήριο (*in audienza*) ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν, ἀπόντος τοῦ συμβούλου Marcello ποὺ βρίσκεται στὸν Χάνδακα, τὰ διάδικα μέρη καὶ συναίνεσαν νὰ ὀρίσει τὸ καθένα ἓναν ἐκτιμητῆ γιὰ νὰ ἐκτιμήσει τὰ χωράφια, δηλώνοντας ὅτι θὰ ἀποδεχθοῦν ὡς ἀνέκκλητη τὴν ἐκτίμηση· σὲ περίπτωση διαφωνίας [μεταξὺ τῶν ἐκτιμητῶν] μποροῦν νὰ ἐκλέξουν τρίτο πρόσωπο.

Ὁ οἰκονόμος ὅρισε τὸν Μάνο Καλονὰ καὶ οἱ χωρικοὶ τὸν Παῦλο Ἀγριεμένο.

Ἐκτίμηση τῶν χωραφιῶν

1601 (β. ἔ. 1600), 30 Ἰανουαρίου

Παρουσιάστηκαν στὴν Καγκελλαρία οἱ δύο ἐκτιμητὲς Μάνος Καλονὰς καὶ Παῦλος Ἀγριεμένος, οἱ ὁποῖοι δήλωσαν ὅτι μὲ βάση τὴ συμφωνία (*nota volontaria*) μεταξὺ τῶν μερῶν ἐκτίμησαν ὅτι ἡ ἀξία τῶν χωραφιῶν τοῦ Κώστα Φούμη Σαγουνόκωστα ἀνέρχεται σὲ 43 μουζούρια, καὶ αὕτῃ τῶν χωραφιῶν τοῦ Κώστα Βέκη καὶ τοῦ γιοῦ του Μιχάλη ἀντίστοιχα σὲ 19 καὶ 21 μουζούρια, σύνολο 40 μουζούρια τὸν χρόνο.

Νικόλας Κλάδιος, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας
Νικολὸς Καψάλης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος καὶ *terminista* τῆς Καγκελλαρίας

1624, 8 Ἀπριλίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Τζουάννε Δροσά, συνήγορο τοῦ οἰκονόμου Μητροφάνη Παυλόπουλου, ἀντίδικου τοῦ Κώστα Φούμη Μαυρογιάννη, καὶ κοινοποιήθηκε ἀπὸ τὸν νοτάριο στοὺς ἐνδιαφερομένους.

Ἀντίγραφα α) ἀπὸ γράμμα (*lettera*) στὸ φ. 88 τοῦ 1ου βιβλίου *Minor*, μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά, μὲ ἀποδέκτη τοὺς ὁμότες (*zuradi*), καὶ β) ἀπὸ τὸ βιβλίον τῶν Ἐκτιμήσεων (ἢ ἐκτίμηση). Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1r, ἐπάνω, σημείωμα: *Copia*. Στὴν ἐπάνω γωνία δεξιά τῶν φφ. 1r καὶ 2r ἀντίστοιχα: 15 καὶ 16 (ἀρίθμηση). Στὸ περιθώριον ἀριστερὰ τοῦ φ. 1v σημείωμα: *exemplum*, καὶ A (ἀρίθμηση).

216

Αίτηση

~ 1624, 8 Ἀπριλίου

Ὁ Τζώρτζης Βαρούχας ὑποβάλλει τὴν ἀκόλουθη αἴτηση πρὸς τὴν τοπικὴ διοίκηση Χανίων: Ὁ Ἱερεμίας Καλαφάτης, προοικονόμος τοῦ Στύλου, τοῦ χρωστᾶ 986 ὑπέρπυρα, 24 σολδία, ποὺ ἀντιστοιχοῦν στὸ ὑπόλοιπο ἀντιτίμου τῆς ἀξίας τῶν 300 μίστατων λαδιοῦ ποὺ εἶχε παραδώσει γιὰ λογαριασμὸ τοῦ ἱερομονάχου, τὸ 1622, στὸν Iserro Garici, σύμφωνα μὲ συνημμένο λογαριασμὸ. Ζητᾶ νὰ καλέσουν οἱ ἀρχεῖς τὸν προοικονόμο νὰ ἐξοφλήσει οἰκειοθελῶς (*volontariamente*) τὸ χρέος του, διαφορετικὰ θὰ προσφύγει στὴ δικαιοσύνη.

Νικολὸς Καψάλης, νοτάριος καὶ *terminista* τῆς Καγκελλαρίας

1624, 8 Ἀπριλίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Νικολὸ Νικολέτο καὶ στὸ ὄνομα ὅσων εἶναι πληρεξούσιος (*nomine quorum*), ἀντίδικων τοῦ οἰκονόμου Μητροφάνη Παυλόπουλου, καὶ κοινοποιήθηκε ἀπὸ τὸν νοτάριο στοὺς ἐνδιαφερομένους.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1r σημείωμα: *Copia tratta dal* [κενὸ].

217

Ἐξώνηση «λιόφυτου»

1624, 21 Ἰανουαρίου, 12 Ἀπριλίου

1624 (,αχκδ'), 21 (κα') Ἰανουαρίου «μόδο ἱμπεριάλε»

Σύμφωνα μὲ νοταριακὴ γραφὴ («γραφὴ νοδαρική») τῆς 20ῆς Ὀκτωβρίου 1621, καταχωρισμένη στὶς πράξεις τοῦ ὑπογραφόμενου νοταρίου, ὁ Τζαννὴς Κλαπατζαράς Γιαλεδάκης τοῦ Μάρκου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στέρνες, χρωστᾶ στὸν οἰκονόμο Ἡσαΐα Μπάλορα, «ἀπὸ τὴν Μπάτμον, εὐρισκόμενος τὴν σήμερον στὸν Μέγαν Ἰωάννη στὸ Καλάμι», 58 λίτρες. Μὲ τὴν παροῦσα νοταριακὴ πράξη τὰ δύο μέρη ἀκυρώνουν τὸ χρεωστικὸ ἔγγραφο (*θελου να εινε η αυτι γραφυ κομενι και ανοφελι οσαν μποτε να μην ητονε καμομενι*). Σύμφωνα μὲ τὴ νέα νοδαρική γραφὴ ὁ Ζερβὸς [Κλαπατζαράς] πουλᾶ μὲ τοὺς διαδόχους καὶ κληρονόμους τοῦ στὸν οἰκονόμο ἔναντι τῶν 58 λιτρῶν «λιόφυτο» μιᾶς «κάρτας»,

στο Σκινοκεφάλι, «στο γύρον» τοῦ μοναστηριοῦ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, μὲ 30 «μουρέλα». Τό «λιόφυτο» συνορεύει ἀνατολικά μὲ [χωράφι] τοῦ Ἀντώνη Κλαπατζαρᾶ Παπαδιάκου, δυτικά μὲ [χωράφι] τοῦ καλόγερου Νεόφυτου Ροβίθη, βόρεια μὲ [χωράφι] τοῦ Μαρκουλῆ Πατρεμάκη καὶ νότια μὲ δημόσιο δρόμο («στράτα τζῆ κουμούνας»). Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενήργησε ὁ μαστρο-Γεώργιος Κατελάνος Βρακόπουλος, «στιμαδόρος καὶ πράτικος τοῦ τόπου», ἐκλεγμένος καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη, τό «λιόφυτο» ἀξίζει 146 ὑπέρπυρα. Ὁ Βρακόπουλος κοινοποίησε στό «ὀφίτζιον τζῆ Καντζηλαρίας τῶν Χανίων» τὴν ἐκτίμηση, τὴν ὁποία καταχώρισε *κατα τα ὀρδενε* ὁ Νικολὸς Μυλωνόπουλος, «ντεπουτάδος», στὰ βιβλία τοῦ δημοσίου ταμείου (*ηστα λιμπρα τυς καμερας*). Διευκρινίζεται ὅτι μὲ τὴ συναλλαγὴ αὐτὴ ἐξοφλεῖται καὶ τὸ χρέος τῆς Μαρίας Τρουλαντοπούλας πρὸς τὸν οἰκονόμο, τὸ ὁποῖο ἀνέρχεται στὰ 75 ὑπέρπυρα. Ὁ Ζερβὸς δηλώνει ἐνώπιον τοῦ νοταρίου καὶ τῶν μαρτύρων ὅτι ἔλαβε ἀπὸ τὸν ἀγοραστή τὸ παραπάνω ποσὸ καὶ ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ ἀποζημιώσει τὸν οἰκονόμο, ὑποθηκεύοντας τὰ ὑπάρχοντά του, γιὰ τὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία κάποιος στὸ μέλλον τυχὸν διεκδικήσει τό «λιόφυτο». Τέλος, σημειώνεται ὅτι τὰ ἔξοδα θὰ μοιραστοῦν ἀπὸ μισὰ ἀνάμεσα στὰ δύο μέρη.

Μάρτυρες: Μιχάλης Κλαπατζαρὰς Μαναρολάκης τοῦ ποτὲ Μανόλη καὶ *μισέρ* Σάντος Κυπριωτάκης τοῦ ποτὲ Πιέρου.

Μάρκος Κλαπατζαρὰς, ἱερέας, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

1624, 12 Ἀπριλίου

Διαλαλήθηκε στὴν Καγκελλαρία καὶ στὸ officio di proprio.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v σημειώματα: α) *messo alle stride in Cancellaria sotto di 12 aprile 1624* β) *adi detto, messo alle stride nell'officio di proprio à carte 156.*

218

Ὑπόμνημα

1624, 17 Ἀπριλίου

Ὑπόμνημα πρὸς τὴν τοπικὴ διοίκηση Χανίων τοῦ Κώστα Φούμη ποὺ ἀφορᾷ τὴ διαμάχη του μὲ τὸν Μητροφάνη Παυλόπουλο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου: Ὅπως ἔχει ἤδη ἀναφέρει στὸ ἔγγραφό του τῆς 14ης Φεβρουαρίου 1621 (β. ἔ. 1620), ὁ

παππούς του, ὁ πατέρας του καὶ ὁ ἴδιος γιὰ τὰ χωράφια ποὺ κρατοῦσαν στὸν Ξερόκαμπο κατέβαλλαν στὸ μοναστήρι σταθερὴ εἰσφορὰ 25 μουζούρια σιτάρη ἐπὶ σαράντα καὶ πλέον συνεχῆ χρόνια. Οἱ μοναχοί, ἰδιαίτερα ὁ Παυλόπουλος, δὲν ἀρκοῦνται νὰ ἀπολαμβάνουν τὰ πλούτη τους, ἀλλὰ ζητοῦν ἀπὸ τοὺς λαϊκοὺς (*laici*) νὰ πληρώνουν ὅλο καὶ περισσότερες εἰσφορές. Στὰ χωράφια, ποὺ κρατᾶ ἡ οἰκογένειά του ἀπὸ πολὺ παλιά (*antiquo possesso*), οἱ πρόγονοί του καὶ ἐκεῖνος ἔχουν πραγματοποιήσει βελτιωτικὰ ἔργα, ὅπως σπίτια, δεξαμενὴ καὶ πηγὰδι βάθους 9 βημάτων (*passa*). Διαπιστώνεται ἀπὸ τὰ παλαιὰ κατάστιχα (*seriati*) τοῦ μοναστηριοῦ ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια καταβαλλόταν σταθερὴ εἰσφορὰ, χωρὶς καμία αὐξηση, σὲ ἀντίθεση μὲ τὸν ἰσχυρισμὸ τοῦ οἰκονόμου, ποὺ διατείνεται ὅτι ἔγινε αὐξηση τὸ 1600. Στὴν ἴδια κατηγορία μὲ αὐτὸν βρίσκονται τριακόσιες περίπου οἰκογένειες, στίς ὁποῖες παραχωρήθηκαν πρὶν ἀπὸ πάρα πολλὰ χρόνια χωράφια ἀπὸ τὸ μοναστήρι. Συνοψίζοντας, ἀναφέρει ὅτι 1) ἐπὶ σαράντα καὶ πλέον χρόνια κρατᾶ ἡ οἰκογένειά του χωράφια στὸν Ξερόκαμπο, καταβάλλοντας [σταθερὴ] ἐτήσια εἰσφορὰ 25 μουζούρια σιτάρη. 2) Στὰ χωράφια ἔχουν γίνεи βελτιωτικὰ ἔργα (σπίτια, δεξαμενὴ, πηγὰδι). 3) Στὰ χωράφια ἔχουν φυτευτεῖ 50 περίπου ἐλιές καὶ 2 χαρουπιές.

Μιχαὴλ Κλαδούρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Κατατέθηκε [στὸ δικαστήριον] ἀπὸ τὸν Κώστα Φούμη, ἀντίδικο τοῦ Τζουάννε Δροσᾶ καὶ στὸ ὄνομα ὅσων εἶναι πληρεξούσιος (*nomine quorum*), καὶ κοινοποιήθηκε στὸν *spettabile* Δροσᾶ ἀπὸ τὸν νοτάριο.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλον). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-2v στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coria*. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριον τοῦ φ. 2v σημείωμα: *M(ichiel) C(laduri)*.

219

Χρεωστικὴ ὁμολογία

1624, 28 Ἀπριλίου

Ὁ Μιχάλης Κλαπατζαράς, λεγόμενος Μαναρόλης, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στέρνες, ὁμολογεῖ ὅτι ἔλαβε τὸν περασμένο Μάρτιο ἀπὸ τὸν ἱερομόναχο Μητροφάνη Παυλόπουλο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, 653 μουζούρια κριθάρι πρὸς 5 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι, τὰ ὁποῖα εἶχε μοιράσει σὲ συγγενεῖς καὶ φίλους του. Ἀναλαμβάνει

τὴν ὑποχρέωση νὰ ἐξοφλήσει τὸ χρέος του, ποὺ ἀνέρχεται στὸ ποσὸ τῶν 3.265 ὑπερπύρων, τὸν ἐρχόμενο Ὀκτώβριο. Ἐὰν δὲν τὸ ἐξοφλήσει, ὁ οἰκονόμος θὰ τὸ εἰσπράξει ὁ ἴδιος (*realiter et personaliter*) μὲ τὸν πιὸ σύντομο τρόπο μέσω τῆς δικαιοσύνης. Ὡς τὴν τελικὴ ἐξόφληση, ὁ Κλαπατζαρὰς δεσμεύει τὴν προσωπικὴ ἐλευθερία του καὶ ὑποθηκεύει τὴν περιουσία του (*obliga la persona et beni suoi*).

Μάρτυρες: Σταμάτης Θοχάρης (*Thoghari*) Ψαρός, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, καὶ Γιώργης Σκορδίλης τοῦ ποτὲ Γιάννη, ἀπὸ τὸ Μπρόσνερο.

Signum tabellionis Z[uanne] D[rossa], Τζουάννες Δροσὰς, νοτάριος ἀποτολικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

220

Ἀποδείξεις

1624

1624, 13 Ἰουνίου

Καλύβες

α) Ὁ Μιχαὴλ Σκοῦφος βεβαιώνει ὅτι παρέλαβε ὡς ἐκπρόσωπος (*per nomen*) τοῦ *magnifico signor* Isero Garici ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Μητροφάνη Παυλόπουλο, γιὰ λογαριασμό (*per conto et raggion*) τοῦ *molto illustrissimo signor* Ἀντωνίου Λευτεραίου, 300 μίστατα καθαρὸ λάδι (*oglio lampante*).

Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

[1624]

β) Ὁ Μιχαὴλ Σκοῦφος βεβαιώνει ὅτι παρέλαβε ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Καλαφάτη ποσότητα λαδιοῦ γιὰ λογαριασμό τοῦ *magnifico signor* Iser(p)ο. Στις 12 Ἀπριλίου δόθηκαν ἀπὸ τὴν ἀποθήκη τοῦ Καρόπουλου (;) 500 μίστατα λάδι.

Ἀντίγραφο ἀπὸ βιβλιάριο ἀποδείξεων εἰσπραξης τοῦ λαδιοῦ (*libretto della riceputta di ogli*) ποὺ βρίσκεται στὰ χέρια τοῦ Μιχαὴλ Σκούφου. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

221

Εἰδικὸ πληρεξούσιο

1624 (αχκδ'), [... Ἰ]ουλ[ίου]

Ὁ Μακάριος, ἡγούμενος τῆς μονῆς Πάτμου, καὶ οἱ λοιποὶ ἱερομόναχοι καὶ μοναχοὶ ἐξουσιοδοτοῦν τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ μοναστηριοῦ, τὸν σοφώτατο καὶ λογιώτατο Λέοντα Κασομάτη καὶ τὸν τιμιώτατο Ἰωάννη Δροσά, *να γυρέψουν κάποια πράγματα ποῦ βαστοῦν αὐτοῦ* [στὴν Κρήτη] *κάποιοι λυστρικῶς*, δηλαδὴ οἱ Καμπιανοὶ καὶ ὁ Σαγουνόκωστας, καθὼς καὶ τὰ πακτοχώραφα τοῦ μετοχιοῦ ποὺ εἶχαν παραχωρηθεῖ ἀπὸ τὸν παπα-Ἱερεμία. Οἱ ἐπίτροποι ἐξουσιοδοτοῦνται νὰ ἐνεργήσουν πρὸς ὄφελος τῆς μονῆς σὲ συνεργασία μὲ τὸν οἰκονόμο παπα-Μητροφάνη.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1r κάτω ἀπὸ τὴν ὑπογραφή τοῦ ἡγουμένου, δεξιὰ, προστυπωμένη μὲ κερὶ σφραγίδα τῆς μονῆς μὲ δυσδιάκριτη παράσταση [τῆς Θεοτόκου;]. Στὸ φ. 1v σημειώματα: α) 9 (ἀριθμός)· β) 1624· γ) *Κρήτη*.

222

Πάκτωση χωραφῶν

1588, 11 Ὀκτωβρίου ~ 1624, 19 Ὀκτωβρίου

1588 (αφπη'), 11 Ὀκτωβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Νεόφυτος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν κύρ Γιακουμὴ Καλονὰ τοῦ κύρ Σταμάτη, ἀπὸ τὸν Στύλο, τὰ χωράφια ποὺ εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ ποτὲ πεθερός του Μανόλης, λεγόμενος Ἀλήτης, μαζὶ μὲ τὴν κατοικία του. Τὰ χωράφια παραχωροῦνται «σύβοσκα», μὲ τὴ διευκρίνιση ὅτι στὴν περίπτωση ποὺ θὰ γίνεῖ δρόμος θὰ ἐπιτρέπεται ἡ διάβαση τῶν ζώων ποὺ θὰ πηγαίνουν *οδία πότισμα*. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούνιο καὶ τὸν Ἰούλιο (*προτοσουλι κε δευτεροούλλι*), στοὺς ἐντρίταρέους τοῦ μοναστηριοῦ 46 μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1589. Ἀκόμη, τοῦ πακτώνει γιὰ μία πενταετία χωράφια 12 μουζουριῶν καὶ δύο μοῖρες στὰ Πλατάνια, μὲ τὴν ὑποχρέωση νὰ παραδίδει στὸ μοναστήρι κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο (*δευτε-*

ροούλλι), 24 μουζούρια σιτάρι, αρχίζοντας την καταβολή της πρώτης από τις πέντε οφειλόμενες δόσεις τὸ 1589.

Μάρτυρες: Γιώργης Μαλάτος καὶ Μανόλης Τρουλλινὸς Κοβέος.

Τζώρτζης Καψάλης, ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

1624, 19 Ὀκτωβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο, ἀντίδικον τοῦ Μάνου Καλονᾶ.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς συμβολαιογραφικὲς πράξεις τοῦ ποτὲ Γιώργη Μουσούρου, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* [τῆς Μείζονος Καγκελλαρίας] Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀρχαιοφύλακα τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριον τοῦ φ. 1r σημείωση: *Mano Callona*. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *S. Zuane di Stilo*· β) *Affittation di Giacomini Calo[na] delli tereni di Aliti et altri l'ano 1588*· γ) *Στήλος*· δ) *πακτοσία του Πακουμι Καλονα ποτε Σταματη 1588*· ε) *Mano Callona*.

223

Προικοσύμφωνο

1624, 23 Νοεμβρίου

Γαβαλοχώρι

Ὁ κύρ Παῦλος Γαβαλᾶς Κω<σ>τάκης τοῦ ποτὲ Ἰωάννη καὶ ἡ κερά Σοφία Θοχαροπούλα, χήρα τοῦ Νικολοῦ Γαβαλᾶ Κω<σ>άκη, ἀπὸ τὸ Γαβαλοχώρι, ἀπὸ τῇ μία μεριά, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἡ κερά Καλὴ Δημητροπούλα, χήρα τοῦ Κωσταντῆ Κόντη, συμφωνοῦν νὰ παντρευτεῖ ἡ Ποθούλα Γαβαλοπούλα, θυγατέρα τῆς κερά Σοφίας καὶ ἀνηψιά τοῦ κύρ Παύλου, τὸν Μιχάλη Κόντη, γιὸ τῆς κερά Καλῆς. Ὡς προίκα καὶ ἀδελφομοίρι, θὰ πάρει ἡ νύφη τὸ ἓνα τρίτον τοῦ μεριδίου ποὺ εἶχε ἀφήσει ὁ πατέρας τῆς στὰ παιδιά του. Τὸ ἓνα τρίτον τῆς πατρικῆς περιουσίας ἔχει περιέλθει στὴ μητέρα τῆς Σοφίας, ἐνῶ τὰ ὑπόλοιπα δύο τρίτα θὰ μοιραστοῦν σὲ τρία μερίδια, ἓνα γιὰ κάθε παιδί. Μετὰ τὸν θάνατον τῆς Σοφίας, τὸ μερίδιό τῆς θὰ μοιραστεῖ σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιθυμία τῆς, ὅποτε ὁ γαμπρὸς θὰ κληρονομήσει ὅ,τι τοῦ ἀφήσει.

Μάρτυρες: κύρ Γεώργης Γαβαλᾶς Κωστάκης καὶ Μανόλης Ἀσπροσκόλης (:), γιὸς τοῦ Ἀντώνη Κό<ν>τη.

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά.

224

Πάκτωση νερόμυλου

1624, 28 Νοεμβρίου

Ὁ πανοσιώτατος ἱερομόναχος Μητροφάνης Παυλόπουλος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει στὸν κύρ Μάνο Καλονὰ τοῦ ποτὲ Ἰωάννη, ἀπὸ τὸ Νέο Χωριό, τὸ «ἀργαστήρι» τοῦ νερόμυλου τοῦ μοναστηριοῦ ποὺ βρίσκεται στὸν Στύλο μὲ ὅσους μύλους μποροῦν νὰ ἀλέθουν. Ἡ διάρκεια τῆς πάκτωσης ὀρίζεται μονοετής, ἀπὸ τὴν 1η Δεκεμβρίου 1624 ὡς τὴν τελευταία ἡμέρα τοῦ Νοεμβρίου 1625 *με ολη την νηκτα*. Ὁ οἰκονόμος ὀφείλει νὰ δίδει πέτρες γιὰ τοὺς μύλους, νὰ κάνει «ἄφουκλες», νὰ καθαρίζει μία φορὰ τὸν χρόνο τὰ μυλαυλάκια καὶ νὰ τὰ ἐπισκευάζει. Ὁ πακτωτὴς ἀναλαμβάνει κάθε ἄλλη ἀναγκαία δαπάνη, χωρὶς νὰ ἐπιβαρύνει τὸ μοναστήρι. Ὁφείλει νὰ παραδίδει κάθε μῆνα ὡς πάκτος τοῦ «ἀργαστηριοῦ» 84 μουζούρια σιτάρι καλῆς ποιότητος. Ἐὰν δώσει κριθάρι, θὰ ὑπολογίζονται δύο μουζούρια κριθάρι γιὰ κάθε μουζούρι σιτάρι. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει, ἀκόμη, σύμφωνα μὲ τὴ συνήθεια τῶν μύλων, νὰ προσφέρει στίς 8 Μαΐου καὶ στίς 26 Σεπτεμβρίου στὰ πανηγύρια τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἀπὸ ἓνα βόδι (*βουῦον*)· τίς πέτσες (*πέτζες*) τῶν ζώων θὰ τίς μοιράζονται στὴ μέση μεταξύ τους ὁ οἰκονόμος καὶ ὁ πακτωτὴς. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖται τὸ πάκτος κάθε μῆνα, ἡ πάκτωση θὰ θεωρεῖται αὐτομάτως ἄκυρη, χωρὶς νὰ χρειάζεται ἄλλη ἐνέργεια (*μοδον αφεντηκόν*). Ἐὰν ὁ πακτωτὴς δὲν ἐξοφλεῖ ὁλόκληρη τὴ δόση, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει μέσω τοῦ «ὀφιτζίου τοῦ προπρίου» τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται. Τέλος, ὁ πακτωτὴς ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ ἀλέθει ἓνα «ἀξάγι» σιτάρι τοῦ οἰκονόμου (*να αλεθη τα αλεστικά του υκονομου ἓνα ξαγα*).

Μάρτυρες: Νικολὸς Κλάβος καὶ Ἰωάννης Σέρβος τοῦ ποτὲ Νικόλα.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Affitason delli molini del 1624*· β) *πακτοσα τόν μιλον ἥς τοῦ Κλαπιωαννη του Μανο*.

Λογαριασμός

1624 κ. έ.

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 391.

225

Ἑπόμνημα

[1624]

Ἑπόμνημα τοῦ ἱερομονάχου Παρθενίου, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, πρὸς τοὺς δικαστὲς *di proprio*: Ὁ οἰκονόμος εἶχε πακτώσει στὸν Λέο Φούμη Καπετανάκη καὶ στὴ γυναῖκα του Μαρούλα Καλονοπούλα τοὺς μύλους στὰ Πλατάνια, στὸν Κάμπο, γιὰ πέντε χρόνια, μὲ τὴν ὑποχρέωση καταβολῆς 54 μουζουριῶν σιτάρη τὸν μῆνα (συμβόλαιο 16ης Νοεμβρίου 1616, καταχωρισμένο στὶς πράξεις τοῦ νοταρίου Γιώργη Βάρδα). Σύμφωνα μὲ τὸν λογαριασμὸ ποὺ ἔκαναν μὲ τὸν οἰκονόμο Μητροφάνη Παυλόπουλο, ὁ Φούμης ὡς τὸ τέλος Φεβρουαρίου 1624 (β. ἔ. 1623) χρωστοῦσε 3.661 ὑπέρπυρα (συμβόλαιο καταχωρισμένο στὶς πράξεις τοῦ νοταρίου Τζουάννε Δροσᾶ). Ὅμως διατήρησε τοὺς μύλους ὡς τὸ τέλος Νοεμβρίου τοῦ 1624, χωρὶς νὰ πληρώσει πάκτος γιὰ τοὺς ἑννέα αὐτοὺς μῆνες. Καλεῖται λοιπὸν σὲ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν νὰ πληρώσει τὸ πάκτος τῶν ἑννέα μηνῶν, διαφορετικὰ θὰ κινηθεῖ εἰς βάρος του ἡ νόμιμη διαδικασία γιὰ τὴν εἰσπραξὶ τοῦ χρέους τῶν 1.500 ὑπερπύρων. Ὁ οἰκονόμος δηλώνει ὅτι θὰ ἀφαιρέσει ἀπὸ τὸ ποσὸ αὐτὸ ὅσα ἀποδεδειγμένα ὁ Φούμης τοῦ ἔχει ἐξοφλήσει.

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά.

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Χανίων Nicolò Venier

1625, 24 Ἰανουαρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 388.

226

Συνυποσχετικὸ

1625, 27 Ἰανουαρίου

Χανιά

Ὁ ἱερομόναχος Μητροφάνης Παυλόπουλος, προοικονόμος τοῦ Στύλου, ἔχει καλέσει τὸν Λέο Φούμη τοῦ Μιχάλη, κάτοικο τοῦ Στύλου, νὰ ἐξοφλή-

σει τὸ χρέος του, σύμφωνα με τὸ συμβόλαιο τῆς 3ης Ἀπριλίου 1624 καταχωρισμένο στὶς πράξεις τοῦ νοταρίου Τζουάννε Δροσᾶ, καὶ τὸ χρέος τοῦ πάκτους τῶν ἐννέα μηνῶν ποὺ ἀφορᾷ τὴν πάκτωση τῶν μύλων τοῦ μοναστηριοῦ, σύμφωνα με τὸ συμβόλαιο τῆς 16ης Νοεμβρίου 1619 καταχωρισμένο στὶς πράξεις τοῦ νοταρίου παπα-Γιώργη Βάρδα. Ἐπειδὴ ὥστόσο τὰ δύο μέρη ἐπιθυμοῦν νὰ λήξει ἡ μεταξύ τους διαφορά, παρουσιάζονται ἐνώπιον τοῦ νοταρίου καὶ τῶν μαρτύρων καὶ ἀναθέτουν τὴν ἐπίλυσή της στὴν κρίση τοῦ *dot-tor* Λέου Κασιμάτη. Δηλώνουν ὅτι θὰ ἀποδεχθοῦν ὡς ἀνέκκλητη τὴν ἀπόφαση τοῦ Κασιμάτη, ἡ ὁποία θὰ κοινοποιηθεῖ στὸν νοτάριο. Διευκρινίζεται ὅτι ἐὰν ἡ ἀπόφαση δὲν καταχωριστεῖ στὶς πράξεις τοῦ νοταρίου ὡς τὴν Κυριακὴ ἀπὸ παράλειψη τοῦ Κασιμάτη, τότε ἡ παρούσα συμφωνία θὰ εἶναι ἄκυρη καὶ τὰ δύο μέρη θὰ λύσουν τὴ διαφορά μέσω τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ. Ὁ προοικονόμος ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση, ὅταν ὁ Φούμης τὸν ἐξοφλήσει, νὰ ἀφαιρέσει τὸ ποσὸ ποὺ θὰ καταβληθεῖ τὸν ἐπόμενο μῆνα στὸν τωρινὸ οἰκονόμο.

Μάρτυρες: Μπερναρδὴς Πιπέρης τοῦ ποτὲ Μαρίνου καὶ Τζαννάκης Γαβαλὰς τοῦ ποτὲ Δημήτρη.

Τζώρτζης Πικρίδης, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὴν ἐπάνω γωνία ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Corria*.

227

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Aurelius Michiel καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1625 (β. ἔ. 1624) (αχκδ'), 27 (κζ') Φεβρουαρίου

Ὁ Aurelius Michiel (*Αουρελιος Μικελος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἐκλαμπροτάτου ἀφέντη Μανολάκη Μούρμουρη, *ντοτόρε*, καὶ τοῦ ἀφέντη Τζουάννε Δροσᾶ, ἐπιτρόπων («προκουραδόρων») τοῦ μοναστηριοῦ, προστάζουν τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν ὅλους ὅσοι εἶχαν ἀγοράσει ἀκίνητα ποὺ ἀνήκουν στὴν κυριότητα τοῦ μοναστηριοῦ (*στεκάμενα σοτοποστα του αυτου μοναστιριου*) νὰ διαλαλήσουν (*νὰ βαλουσιν ιτζι στριδες*) σὲ διάστημα ὀκτῶ ἡμερῶν τὰ πρωτότυπα πωλητήρια συμβόλαια. Καὶ τοῦτο ἐπειδὴ οἱ ἐπίτροποι προτίθενται νὰ ἐναντιωθοῦν στὴν πώληση ἐνώπιον τοῦ *officio di proprio* (*εἰς τὸ φιτζιν μας του προπριου*). Καλοῦνται ἐπίσης οἱ ἐπίτροποι νὰ παρακαταθέσουν στὸ δημόσιο ταμεῖο

τὸ τίμημα (να καμουνσι το ντεποζιτονε), γιὰ νὰ ἀσκήσουν, σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους, τὸ δικαίωμα τῆς προτίμησης (πρελατζιον). Ἐὰν οἱ ἀγοραστὲς δὲν παρουσιαστοῦν ἐμπρόθεσμα, οἱ ἐπίτροποι θὰ διαλαλήσουν τὰ ἀντίγραφα τῶν πωλητηρίων μὲ ἔξοδα τῶν ἀγοραστῶν.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἐπίσημη μετάφραση ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 1r, στὴ μέση, ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου· ἀριστερά, δυσανάγνωστο σημεῖωμα: ... 184 ...

228

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Nicolò Venier καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1625, 19, 20 ~ 22 Φεβρουαρίου ~ 3 Μαρτίου

1625 (β. ἔ. 1624) (α,χκδ'), 19 (ιθ') Φεβρουαρίου

Ὁ Nicolò Venier (*Νικολος Βενερισ*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ πανοσιωτάτου ἱερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τὸν Λέο Φούμη Καπετανάκη νὰ ἀφήσει *παραυτα*, σύμφωνα μὲ τὸ ἔνταλμα («μαντάδο») τοῦ «ὑψηλοτάτου ἀφέντη γενεράλε», ἐλεύθερο δρόμο (να *δοσι στρατα*) στὸ χωράφι, στὸν Κάμπο, ποὺ ἔχει πακτωμένο ἀπὸ τὸ μοναστήρι μὲ τὴν ὑποχρέωση καταβολῆς *λιβέλλου*, γιὰ νὰ μπορέσει ὁ οἰκονόμος νὰ σκάψει αὐλάκι τῶν μύλων ποὺ βρίσκονται ἐκεῖ. Ἐὰν δὲν συμμορφωθεῖ, καθὼς οἱ μύλοι δὲν θὰ ἀλέθουν, θὰ πληρώσει γιὰ ὅσες ζημιὲς ἔχουν προκληθεῖ καὶ γιὰ ὅσες θὰ προκληθοῦν μὲ ὑπαιτιότητά του εἰς βάρος τοῦ μοναστηριοῦ. Ὁ οἰκονόμος ἔχει προσφερθεῖ νὰ καταβάλει στὸν Φούμη ἕναντι τοῦ μέρους τοῦ χωραφιοῦ ποὺ θὰ τοῦ ἀφαιρεθεῖ, γιὰ νὰ σκαφεῖ τὸ αὐλάκι, τῇ διπλῇ τιμῇ τῆς ἀξίας του, ἡ ὁποία θὰ προσδιοριστεῖ μετὰ ἀπὸ σχετικὴ ἐκτίμηση. Οἱ ἀρχὲς ἐντέλλονται πρὸς τοὺς ὁμότεες νὰ ἀπαντήσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὀρισμὸ.

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1625 (β. ἔ. 1624), 20 Φεβρουαρίου

Ὁ Ἰωάννης Νεότης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Ψαρομήλιγκος καὶ Μανόλης Φαλκισένος (;).
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας «ἔγραψε»

1625 (β. ἔ. 1624), 22 Φεβρουαρίου, 3 Μαρτίου

Κατατέθηκε [στὸ δικαστήριον] ἀπὸ τὸν οἰκονόμο [Μητροφάνη Παυλόπουλο],
ἀντίδικο τοῦ Λέου Φούμη Καπετανάκη.

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἡ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἡ αὐτόγραφη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 1r, κάτω, σημείωμα: *Registrata in libro Mazor XmoV a carte 30 tergo*. Στὴν κάτω γωνία ἀριστερὰ τοῦ ἴδιου φύλλου ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *Intimation contra Leo Fumi Capetanachi per ... l'alveo de molino. San Zuanne de Stilo*.

229

Ἔνσταση

1625, 21 Φεβρουαρίου, 5 Μαρτίου

1625 (β. ἔ. 1624), 21 Φεβρουαρίου

Ὁ Τζώρτζης Κοππέος, συνήγορος (*diffensore*) τοῦ Λέου Φούμη, ἀσκεῖ ἔνσταση, ὑποστηρίζοντας ὅτι τὸ ἔνταλμα τοῦ γενικοῦ προνοητῆ ἔχει ἀκυρωθεῖ καὶ συνεπῶς ὁ οἰκονόμος δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ζητᾷ τὴν ἐκτέλεσή του [βλ. ἔγгр. ἀρ. Σ 228].

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1625, 5 Μαρτίου

Σύμφωνα μὲ τὴ βεβαίωση τοῦ ὁμότη τοῦ Στύλου τῆς 21ης τοῦ περασμένου μήνα, ἡ ἔνσταση κοινοποιήθηκε στὸν οἰκονόμο.

Τζουάννες Σοφολέος, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 24 τοῦ 15ου βιβλίου *Minor*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημείωμα: *ex....* Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Resposta de Leo Fumi per il mandato del'alveo*· β) *San Zuanne de Stilo*.

230

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Nicolò Venier καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1625, 27 Ἰανουαρίου, 4 Φεβρουαρίου ~ 8 Μαρτίου

1625 (β. ἔ. 1624) (αχκδ'), 27 (κζ') Ἰανουαρίου

Ὁ Nicolò Venier (*Νικολος Βενερισ*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ πανοσιωτάτου ἱερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τὸν Λέο Φούμη Καπετανάκη νὰ παρουσιαστῇ στὸ διάστημα [τῶν] τριῶν [προσεχῶν] ἡμερῶν στὴν Καγκελλарία καὶ νὰ διευκρινίσει σὲ ποῖο λογαριασμὸ τῶν ὑποχρεώσεων του θέλει νὰ ὑπολογιστῇ τὸ σιτάρι ποὺ ἔστειλε μὲ τὰ ζῶα του στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸ Καλάμι· ἂν δηλαδὴ ἐπιθυμῇ νὰ ὑπολογιστῇ ὡς πάκτος τῶν 35½ μουζουριῶν ποὺ καταβάλλει γιὰ τὰ χωράφια, σύμφωνα μὲ τὸ συμβόλαιό του, ἢ ὡς *λιβέλλο*, τὸ ὁποῖο ἐπίσης πληρώνει στὸ μοναστήρι. Ἐὰν δὲν παρουσιαστῇ ἐμπρόσθεμα, ὁ οἰκονόμος, μετὰ τῇ λήξει τῆς προθεσμίας, θὰ θεωρήσει ὅτι ἡ παράδοση τοῦ σιταριοῦ ἀφορᾷ τὴν πληρωμὴ τοῦ πάκτους καὶ στὴ συνέχεια θὰ κατασχέσει τὰ ὑπάρχοντά του, γιὰ νὰ ἐξοφληθοῦν τὰ *λιβέλλα*. Οἱ ἀρχὲς ἐντέλλονται πρὸς τοὺς ὁμότες νὰ ἀπαντήσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὀρισμὸ.

*Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλарίας***Βεβαίωση τοῦ ὁμότη**

1625 (β. ἔ. 1624), 4 Φεβρουαρίου

Ὁ Ἰωάννης Νεότης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Ἰωάννης Σέρβος καὶ Μάρκος Ψαρομήλιγος.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας «ἔγραψε»

1625, 8 Μαρτίου

Κατατέθηκε [στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Μητροφάνη Παυλόπουλο, ἀντίδικο τοῦ Λέου Φούμη Καπετανάκη].

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἢ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλарίας. Στὴν κάτω γωνία ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *Registrata in libro Mazor XmoV a carte 52 tergo*.

Βλ. ἔκδοση.

231

Ὑπόμνημα

1625, 8 Μαρτίου

Ὑπόμνημα τοῦ Λέου Φούμη, ἀντίδικου τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου, πρὸς τὴν τοπικὴ διοίκηση Χανίων: Ὁ οἰκονόμος ἐπιχειρεῖ καὶ πάλι νὰ ἐπιτύχει τὴν ἐκτέλεση τοῦ ἐντάλματος τῆς 14ης Φεβρουαρίου εἰς βάρος τοῦ Φούμη, μολονότι τοῦτο ἔχει ἀκυρωθεῖ καὶ μολονότι ἔχει καταλάβει ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ θεμελιώσῃ ἐνώπιον τοῦ γενικοῦ προνοητῆ τίς θέσεις του. Ὁ οἰκονόμος ζητᾷ νὰ σκάψῃ αὐλάκι στὸ χωράφι τοῦ Φούμη, στοὺς Κάμπους, γιὰ νὰ λειτουργοῦν οἱ μύλοι του [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 228]. Ὅμως δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ προβεῖ σ' αὐτὴν τὴν ἐνέργεια, χωρὶς τὴν ἔγκρισή του, γιατί τὸ χωράφι δὲν ὑπόκειται σὲ ἄλλο βάρος ἐκτὸς ἀπὸ τὴν καταβολὴ στὸ μοναστήρι εἰσφορᾶς μισοῦ μουζουριοῦ σιτάρι. Μπορεῖ ὁ οἰκονόμος μὲ τὴ συγκατάθεση τοῦ Φούμη νὰ ἐπισκευάσῃ, ἐὰν θέλῃ, τὰ παλιὰ αὐλάκια ποὺ βρίσκονται στὸ χωράφι, παραχωρώντάς του σὲ ἀντάλλαγμα 8 ἐλιές ποὺ καταστράφηκαν, ἐξαιτίας τῶν νερῶν ποὺ πλημμύρισαν μὲ τὴ διάνοιξη τοῦ αὐλακιοῦ. Τίς θέσεις τοῦ Φούμη θὰ τίς θεμελιώσῃ προφορικὰ ὁ συνήγορός του.

Μιχαὴλ Κλαδούρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν Λέο Φούμη Καπετανάκη, ἀντίδικο τοῦ οἰκονόμου [Μητροφάνη Παυλόπουλου].

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένον στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Copia*. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Scrittura presentata da Capetanachi per l'alvei di molini*· β) *San Zuanne de Stilo*.

232

Ὑπόμνημα

1625, 8 Μαρτίου

Ὑπόμνημα τοῦ ἱερομονάχου, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, ἀντίδικου τοῦ Λέου Φούμη, πρὸς τὴν τοπικὴ διοίκηση Χανίων: Ὁ Φούμης ἀπὸ «καπρίτσιο» δὲν συμμορφώνεται μὲ τὸ ἔνταλμα τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ δὲν ἐπιτρέπει στὸν οἰκονόμο νὰ σκάψῃ αὐλάκι στὸ χωράφι του. Ὁ ἴδιος προτίθεται νὰ τὸν ἀποζημιώσῃ διπλά.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Κατατέθηκε στο δικαστήριο από τὸν οἰκονόμο [Μητροφάνη Παυλόπουλο], ἀντίδικο τοῦ Λέου Φούμη Καπετανάκη. Κοινοποιήθηκε στὸν τελευταῖο ἀπὸ τὸν Νικήτα Βερίβο, *offitial*.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Copia*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Reverendo hieromonaco di Stillo*.

233

Ὑπόμνημα

1625, 9 Μαρτίου

Ὑπόμνημα τοῦ Λέου Φούμη, ἀντίδικου τοῦ ἱερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, πρὸς τὴν τοπικὴ διοίκηση Χανίων: Ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου ἀντὶ νὰ ἐπισκευάσει τὰ παλιὰ αὐλάκια χτίζοντας τοιχώματα, θέλει νὰ σκάψει καινούρια ποὺ θὰ περνοῦν μέσα ἀπὸ τὴ «φυτεία» τοῦ Πέτρου Παῖδη καὶ μέσα ἀπὸ τὰ χωράφια τοῦ Μανόλη Ἀσπρολούπη, τῆς Εὐδοκίας Παγκαλοπούλας καὶ τὸ δικό του, μὲ σκοπὸ νὰ τοὺς ζημιώσει. Ὁ Φούμης διεκδικεῖ τὸ δίκιο του.

Τζώρτζης Μορόνης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν Λέο Φούμη Καπετανάκη, ἀντίδικο τοῦ οἰκονόμου [Μητροφάνη Παυλόπουλου]. Κοινοποιήθηκε στὸν τελευταῖο ἀπὸ τὸν νοτάριο.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Copia*. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Replica de Capetanachi per l'alveo*· β) *San Zuanne de Stillo*.

234

Δάνειο καὶ ὑποθήκευση χωραφιοῦ

1625, 13 Μαρτίου

Παλαιόκαστρο, μονὴ Παναγίας (*monastero della Madonna*)

Ὁ Κώστας Τρουλλινὸς Λεντάκης τοῦ ποτὲ Γιώργη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ἔλαβε ἀπὸ τὸν ἱερομόναχο Μητροφάνη Παυλόπουλο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου

καὶ ἐκπρόσωπο τῆς μονῆς ἁγίου Ἰωάννου τῆς Πάτμου, 818 ὑπέρπυρα, 9 λίρες, 5 γαζέτες, καὶ ἀναλαμβάνει μὲ τοὺς κληρονόμους καὶ διαδόχους του τὴν ὑποχρέωση νὰ καταβάλλει κάθε χρόνο τὸν Αὐγουστο στὸ μοναστήρι *λιβέλλο* (*pensione livelaria*) 5¼ μουζούρια σιτάρι καλῆς ποιότητος, πρὸς 6,5% (*in ragione di sei e mezo per cento*). Ὑποθηκεύει ἔναντι τοῦ δανείου (*gli obbliga et assegna*) τὸ σῶχωρο ποὺ κληρονόμησε ἀπὸ τὸν πατέρα του, τὸ ὁποῖο ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς κάθε χρόνο στὸ μοναστήρι 1 ὑπερπύρου. Τὸ σῶχωρο βρίσκεται στὸν Στύλο, στὰ Περβολάκια, καὶ συνορεύει ἀνατολικά μὲ τὸν δημόσιο δρόμο καὶ δυτικά μὲ σπίτια τοῦ χωριοῦ. Ἐὰν ὁ Τρουλλινὸς δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις τοῦ *λιβέλλου*, ὁ οἰκονόμος θὰ τὶς εἰσπράττει μέσω τοῦ «ὀφφικίου τοῦ προπρίου».

Μάρτυρες: Μανόλης Ἀθηναῖος τοῦ Βασίλη, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Παναγιά (;) (*Donna Maria*); καὶ Μανόλης Τρουλλινὸς τοῦ Κώστα, λεγόμενος Μπασταρδὸ-κωστας, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος.

Τζουάννες Ἀγίρος (*Agiro*), νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας (*nodaro publico di autorità veneta*)

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὴν ἐπάνω γωνία ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Trata*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: † *Γραφή που εδωσα τοῦ Λεντακυ Κωστα ὑπέρπυρα 818 νὰ διδῇ τοῦ μοναστηρίου καθὰ χρόνον σιταρι μουζουρια 5¼.*

235

Χρεωστικὲς ὁμολογίες

1623, 26 Ἰανουαρίου/1624, 18 Μαρτίου ~ 1625, 16 Μαρτίου

1623 (β. ἔ. 1622), 26 Ἰανουαρίου

Στύλος

τόπος (*στι ποσεσιό*) τῆς μονῆς ἁγίου Ἰωάννου
τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου, ναὸς ἁγίας Μαρίνας

Ὁ Κώστας Μπέρτος, λεγόμενος Κακοθύμης, ὁμολογεῖ ὅτι χρωστᾷ στὸν παπα-Ἱερεμία Καλαφάτη, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, 2.170 ὑπέρπυρα, τὰ ὁποῖα ὑπόσχεται νὰ ἐξοφλήσῃ τὸν προσεχὲς Αὐγουστο. Ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ δώσει στὸν οἰκονόμο ὅσο κρασί, *απο πολῇ ος ολιγο*, βγάλεῖ τὸ ἀμπέλι τῆς «φυτείας» ποὺ ἔχει στὴν Μπουμπουρέα *ιγονακιν απου το πατιτιρι*, ὑπολογίζοντας 2 ὑπέρπυρα τὸ μίστατο. Ἐὰν ὁ Μπέρτος δὲν ἐξοφλήσῃ ἐμπρόθεσμα τὸ χρέος του, ὁ οἰκονόμος θὰ ἀναθέσῃ σὲ *πρατικους τζι δικιοσινις* νὰ ἐκτιμήσουν τὴν ἀξία τῆς «φυτείας», γιὰ νὰ εἰσπράξῃ ἀπὸ τὴν πώλησή της τὴν ὀφειλῇ.

Μάρτυρες: Γιώργης Καλιτζούνης τοῦ ποτὲ Βασιλείου καὶ Γιώργης Τρουλ-
λινὸς τοῦ Ἰωάννη.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

1624, 18 Μαρτίου

Στύλος

τόπος τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου
τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ Κώστας Μπέρτος, λεγόμενος Κακοθύμης, ὁμολογεῖ ὅτι χρωστᾶ στὸν
παπα-Ἱερεμία Καλαφάτη, προοικονόμο τοῦ Στύλου, 1.357 ὑπέρπυρα καὶ ἀνα-
λαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ τοῦ δώσει ἔναντι τοῦ χρέους 70 μίστατα κρασί
λιάτικο ἀπὸ τὸ πατητήρι.

Μάρτυρες: Ἰωάννης Κότης, ὁμότης, καὶ Γιώργης Μαζοκόπος Τσιγαρίδης.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Κώστας Κόννος (;), ...

1625, 16 Μαρτίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Κώστα Τρουλλινό, ἀντίδικο τοῦ οἰκονόμου
Μητροφάνη Παυλόπουλου.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά· στὰ
ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ὑπαλλήλου [τῆς Καγκελλαρίας]. Στὸ ἐπάνω μέρος
τοῦ φ. 1r σημείωμα: *M<itro>f<ani> (;). Il signor Labrino Drossa, come diffensor del re-
verendo hiconomo di san Zuanne di Stillo, a ... a Costa Trulino.* Στὸ φ. 2v σημείωμα:
γραφὴ τοῦ Μπασταρδόκοστα καὶ τοῦ παπα Ἱερεμῆα.

236

Ὅρισμός τοῦ γενικοῦ προνοητῆ [στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης]

Girolamo Trivisan

1625, 17, 19 Μαρτίου

1625, 17 Μαρτίου

Καστέλλι Ἀποκορώνου (*Castel Bicorna*)

Ὁ ἱερομόναχος Νεόφυτος Σεδέκας, οἰκονόμος καὶ φεουδάρχης (*cava-
lier*) τοῦ χωριοῦ Στύλος, εἶχε πακτώσει στὸν ποτὲ Γιάννη Κόντη Μαμαγιώργη
χωράφια, μὲ ὑποχρέωση καταβολῆς στὸ μοναστήρι ἐτήσιας ἐντριτείας (*terza-*

ria) 100 μουζουριών σιτάρι καὶ πραγματοποίησης σ' αὐτὰ βελτιωτικῶν ἔργων, χωρὶς νὰ ἔχει δικαίωμα παραίτησης ἀπὸ τὴν πάκτωση (*con obligo di non poter refudar*). Ὅμως, ὅπως ἀνέφερε ὁ Μανολάκης Κόντης, γιὸς τοῦ ποτὲ Γιάννη, ὁ οἰκονόμος, ἐνεργώντας ἀντίθετα ἀπὸ τὸν ὅρισμό τοῦ Foscari, εἶχε ἀφαιρέσει ἀπὸ τὴ χήρα μητέρα του τὰ μισὰ ἀπὸ τὰ χωράφια. Ὁ γενικὸς προνοητὴς [στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης] Girolamo Trivisan προστάζει τὸν τωρινὸ οἰκονόμο τοῦ Στύλου νὰ ἐπιστρέψει στὸν Μανολάκη Κόντη τὰ χωράφια ποὺ μνημονεύονται στὸ συμβόλαιο τῆς πάκτωσης τῆς 15ης Ὀκτωβρίου 1588, μὲ ποινὴ στὴν περίπτωση μὴ συμμόρφωσης στὸν ὅρισμό καταβολῆς προστίμου 100 τσεκινῶν. Ὅποιος διεκδικεῖ δικαιώματα νὰ παρουσιαστῇ στὴν Καγκελλαρία σὲ διάστημα τριῶν ἡμερῶν.

Ἔνσταση

1625, 19 Μαρτίου

Παρουσιάστηκε στὴν Καγκελλαρία ὁ *molto illustrissimo et eccellentissimo signor* Λέος Κασσιμάτης, *dottor*, δικηγόρος καὶ ἐκπρόσωπος τοῦ ἱερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, ὁ ὁποῖος ἄσκησε ἔνσταση κατὰ τοῦ ἄδικου, ὅπως προτίθεται νὰ ἀποδείξει, ὁρισμοῦ καὶ ζητᾷ τὴν ἀκύρωσή του.

Βεβαίωση τοῦ *offitial*

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ὁ Μανόλης Φα..., *official*, βεβαιώνει ὅτι κοινοποίησε τὴν ἔνσταση στὸν Κόντη.

Ὁ βοηθὸς τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίον *Penal di Mandati*, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὴν Καγκελλαρία τοῦ γενικοῦ προνοητῆ. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r: *No 1*.

237

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Χανίων Nicolò Venier

1625, 22 Μαρτίου

Χανιά

Ὁ Nicolò Venier (Νικόλος Βενερίς), ρέκτορας Χανίων καὶ τοῦ διαμερίσματος, προστάζει τὸν Λέο Φούμη Καπετανάκη νὰ μὴν ἐμποδίσει, ὁ ἴδιος ἢ ἄλλος γιὰ λογαριασμό του, τὸν ἱερομόναχο Μητροφάνη Παυλόπουλο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, νὰ σκάψει μυλαυλάκια, μὲ ἐπιβολὴ ποινῶν σὲ περίπτωση μὴ συμμόρ-

φωσής του στὸν ὀρισμό. Ἐὰν διεκδικεῖ δικαιώματα, νὰ παρουσιαστῇ ἐνώπιον τοῦ ρέκτορα καὶ δὲν θὰ τοῦ «λείψει δικαιοσύνη».

[ὕπογραφή στὰ ἰταλικά καὶ στὰ ἑλληνικά] Nicolò Venier, *rector*/Νικολὸς Βενέρις ρετοῦρις

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά καὶ σὲ ἑλληνικὴ μετάφραση· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴ μέση ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου.

Βλ. ἔκδοση.

238

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Zuan Battista Basadona καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1620, 8, 11 Νοεμβρίου/1621, 14 Φεβρουαρίου ~ 1625, 23 Μαρτίου

1620, (αχκ'), 8 (η') Νοεμβρίου

Ὁ Zuan Battista Basadona (Τζουαν Μπατιστας Μπαζαντόνας), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση (εις ζήτησιν) τοῦ ἱερομονάχου Ἱερεμία Καλαφάτη, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότετες καὶ τοὺς ἄλλους ἀξιωματούχους τοῦ χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν (να ἰντιμαρετε) ὅσους ἔχουν πακτωμένα χωράφια τοῦ μοναστηριοῦ στοὺς τόπους Ξερόκαμπο, Λακκούδια, Τζιλιπή, Σταυροδέτι καὶ Μαλάξα νὰ τὰ ἀφήσουν ἐλεύθερα στὴ διάθεση τοῦ οἰκονόμου, γιατί ἡ διάρκεια ἰσχύος τῶν πακτώσεων ἔχει λήξει. Στοὺς παραβάτες ὀρίζεται ὡς ποινὴ ἡ καταβολὴ προστίμου 100 δουκάτων, ἡ ἔξορία, τὸ κάτεργο, ἡ φυλακὴ (φλακη) ἢ ὅποια ἄλλη μεγαλύτερη ποινὴ κρίνουν οἱ ἀρχές. Ὅσοι διεκδικοῦν δικαιώματα νὰ παρουσιαστοῦν ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν. Οἱ ἀρχές ἐντέλλονται πρὸς τοὺς ὁμότετες νὰ βεβαιώσουν ἐγγράφως ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὀρισμό.

Οἱ πακτωτὲς εἶναι οἱ ἀκόλουθοι: οἱ ἀδελφοὶ Φούμηδες (Κώστας Φούμης Σαγουνόκωστας [στὸ ἰταλικὸ κείμενο Saculocosta], Μιχάλης, Στρατήγης, Φανούργιος, Λέος Κουκλολέος, Γιάννης, λεγόμενος Ντοτόρε), ἡ Ἀνέζα, χήρα τοῦ Γιώργη Τρεβλογιώργη, ἐπίτροπος (γουβερναδορῖσα) τῶν παιδιῶν της, ἡ Μπαρότζα, χήρα τοῦ Σταμάτη Ζίμπρογου (Zibrogo), ἐπίτροπος (γουβερναδορῖσα) τῶν παιδιῶν της, ὅλοι παιδιὰ τοῦ ποτὲ Κώστα Φούμη Βεκόκωστα.

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1620, 11 Νοεμβρίου

Ὁ Μανόλης Τζού<γ>καρης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Σαμωνάς, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Λέος Ξυλοκεράτης, ὁμότης, καὶ Παῦλος Τζα<γ>καρόπουλος.

Μάρκος Ράλ(λ)ης «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Ἀπάντηση

1621 (β. ἔ. 1620), 14 Φεβρουαρίου

Παρουσιάστηκε ὁ Κώστας Φούμης Μαυρογιάννης καὶ ζητᾷ τὴν ἀκύρωση τοῦ ὁρισμοῦ. Ὁ οἰκονόμος δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ἀλλάξει τὸ «ἀρχαῖο» καθεστῶς (*stato antico*), μὲ βάση τὸ ὁποῖο κρατοῦσε τὰ χωράφια στὸν Ξερόκαμπο, καταβάλλοντας πάντοτε τόσο ἐκεῖνος ὅσο καὶ ὁ πατέρας του ποτὲ Πιάννης καὶ ὁ παππούς του ποτὲ Κώστας ὡς *livellarii* τῶν χωραφιῶν ὁρισμένη καὶ σταθερὴ εἰσφορά (*certa et uniforme pensione*) 25 μουζουριῶν σιτάρι.

Βεβαίωση τοῦ official

Ὁ Κωσταντῆς Ἀσπρέας, *offtial*, βεβαιώνει ὅτι κοινοποίησε τὴν ἀπάντηση (*risposta*) στὸν *speciale signor* Τζουάννε Δροσά, συνήγορο (*diffensor*) τοῦ οἰκονόμου.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1625, 23 Μαρτίου

Κατατέθηκε ἀπὸ τὸν Ἰάκωβο Δροσά, ἐκπρόσωπο [τοῦ μοναστηριοῦ], ἀντίδικου τοῦ Μάνου Καλονᾶ.

Ἐπίσημη μετάφραση, ἀντίγραφο, σχέδιο:

Α) Ἐπίσημη μετάφραση ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπες οἱ βεβαιώσεις. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *Lettera penal per quelli di Malaxa*. Στὴν κάτω γωνία ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου.

Β) Ἀντίγραφο, μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἑλληνικά στὰ ἰταλικά, ἀπὸ τὸ φ. 129 tergo τοῦ 3ου βιβλίου (*libro registro*) *Minor* τοῦ [Zuan Battista] Basa{n}dona, ρέκτορα [Χανίων]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα (ὁ ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα, ἡ βεβαίωση τοῦ ὁμότη καὶ ἡ ἀπάντηση) γραμμένα στὸ φ. 1r-v.

Γ) Σχέδιο τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ ρέκτορα, μὲ μνεῖα τοῦ τόπου τῶν χωραφιῶν τὰ Μεγάλα Χωράφια. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

239

Πακτώσεις χωραφιῶν

1622, 18 Φεβρουαρίου, 30 Ἀπριλίου, Ἰούλιος, Αὐγустος ~ 1625, 23 Μαρτίου

1622 (β. ἔ. 1621), 18 Φεβρουαρίου

Στύλος

τόπος τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου

τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ ἱερομόναχος Μητροφάνης Παυλόπουλος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτῶνει γιὰ μία πενταετία στὸν Νικόλα Τρουλλινὸ Μπε<ρ>το{υ}νικόλα ἐντριτάρικα χωράφια 19 μουζουριῶν στὴν Ἀγία Ἐρήνη, τὰ ὁποῖα εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ Κώστας Τρουλλινὸς Μουν<τ>άκης. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸ Καλάμι τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ, καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1622. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις ἐμπρόθεσμα, ὁ οἰκονόμος θὰ τὶς εἰσπράττει ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα τοῦ πακτωτῆ μέσω τοῦ [ὀφφικίου τοῦ] *προπρίου* (*πρε βηαν του προπριου*), μὲ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο εἰσπράττονται οἱ ὀφειλόμενες ἐντριτεῖες.

Μάρτυρες: Διάκος Τζίναρέας καὶ Ξένος Ἀδάμος.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

1622, 30 Ἀπριλίου

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτῶνει γιὰ μία πενταετία στὸν Γιώργη Κλαπατζαρὰ Κοντὸ ἐντριτάρικα χωράφια, στὴ Λιγόμενα, τὰ ὁποῖα εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ Διάκος. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸ Καλάμι 27 μουζούρια σιτάρη καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1623. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις ἐμπρόθεσμα, ὁ οἰκονόμος θὰ τὶς εἰσπράττει ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα τοῦ πακτωτῆ μέσω τοῦ ὀφφικίου [τοῦ προπρίου] (*πρε βηαν του φηκιου*), μὲ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο εἰσπράττονται οἱ ὀφειλόμενες ἐντριτεῖες.

Μάρτυρες: Γιώργης Προσνερίτης καὶ Φραντῆς Βέκος.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

1622, Ἰούλιος
 Στύλος
 τόπος τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου
 τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει στὸν Μάρκο Βέκο τοῦ ποτὲ Λέου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Μαλάξα, τὸ *Φαραγκι απου {που}τον Μπορον και αποσον ολον απο κορφη ἔος κορφη ἔος στου Φανουργιαννη, σύβοσκο, 3 μουζουριῶν*. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸ Καλάμι 3 μουζούρια σιτάρι καλῆς ποιότητος. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ κάθε χρόνο τὴ δόση του, ὁ οἰκονόμος ἢ ἄλλος γιὰ λογαριασμό του θὰ εἰσπράττει μέσω τοῦ [ὀφφικίου] τοῦ *προπρίου* (*πρε βηα του προπιου*) τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται, μὲ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο εἰσπράττονται οἱ ὀφειλόμενες ἐντριτεῖες.

Μάρτυρες: Κώστας Μπάσταρδος Κακοθύμης καὶ Μαρ... Πέτρος Παΐδης.
 παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

1622, Αὐγούστος

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Γιώργη Σκλάβο Πλανάκη ἓνα κομμάτι χωράφι ἐντριτάρικο 2½ μουζουριῶν στὴν τοποθεσία Λιβαντό (;) ποὺ εἶχε προηγουμένως πακτωμένο ὁ Ἰωάννης Πλανάς. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸ Καλάμι 2¾ μουζούρια σιτάρι καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1623. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις κάθε χρόνο, ὁ οἰκονόμος ἢ ἄλλος γιὰ λογαριασμό του θὰ τὶς εἰσπράττει ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα τοῦ πακτωτῆ μέσω τοῦ [ὀφφικίου τοῦ] *προπ[ρ]ίου*, μὲ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο εἰσπράττονται οἱ ὀφειλόμενες ἐντριτεῖες.

Μάρτυρες: Ἰωάννης Χωνιάτης καὶ Δημήτρης Λαγός.
 παπα-Μανόλης Ἀσπρέας

1625, 23 Μαρτίου

Κατατέθηκε ἀπὸ τὸν Ἰάκωβο Δροσά [ἐπίτροπο τοῦ μοναστηριοῦ], ἀντίδικο τοῦ Μάνου Καλονᾶ.

Ἀντίγραφα. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r, 2r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *πακτοσία τοῦ Φαραγγιοῦ τοῦ Βεκο Μαρκο καὶ τοῦ Πλανω Γεωργη και του Μπερετω Νηκολα* β) 1621, 22.

Ὁρισμός τοῦ ρέκτορα Χανίων Nicolò Venier

1625, 28 Μαρτίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 260.

240**Ὁρισμός τοῦ ρέκτορα Nicolò Venier καὶ τῶν συμβούλων Χανίων**

1623, 28, 30 Αὐγούστου ~ 10 Ὀκτωβρίου ~ 1625, 23 Μαρτίου

1623 (αχκγ'), 28 Αὐγούστου

Ὁ Nicolò Venier (*Νικολὸς Βενέρης*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Μητροφάνη Παυλόπουλου, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, προ-
στάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ διαλαλήσουν στὸ
χωριὸ Στύλος καὶ ὅπου ἀλλοῦ κρίνεται ἀναγκαῖο ὅτι ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ κρα-
τοῦσαν χωράφια τοῦ μοναστηριοῦ δὲν μποροῦν νὰ ἐξακολουθοῦν νὰ τὰ κρα-
τοῦν μετὰ τὴ λήξη τῆς πάκτωσης «δίχως τὸ θέλημα καὶ γραφή» τοῦ εὐλα-
βεστάτου οἰκονόμου. Στοὺς παραβάτες θὰ ἐπιβληθεῖ ἡ ποινὴ τῆς ἐξορίας, τοῦ
κάτεργου, τῆς φυλακῆς ἢ ὅποια ἄλλη ποινὴ ἀποφασίσουν οἱ ἀρχές. Ὅσοι διεκ-
δικοῦν δικαιώματα νὰ παρουσιαστοῦν ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν. Οἱ ἀρχές ἐντέλ-
λονται πρὸς τοὺς ὁμότες νὰ βεβαιώσουν ἐγγράφως ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὀρισμό.

*Τζώρτζης Βελαΐτης, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας***Βεβαίωση τοῦ ὁμότη**

1623, 30 Αὐγούστου

Ὁ Νικολῆς Μπέρτος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε
τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Στράτης Κλαπατζαρὰς καὶ Γιώργος Παρδαλός.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας ἔγραψε

1623, 10 Ὀκτωβρίου

Κατατέθηκε [στὸ δικαστήριον].

1625, 23 Μαρτίου

*Κατατέθηκε [στὸ δικαστήριον] ἀπὸ τὸν Ἰάκωβο Δροσά, ἐπίτροπο [τοῦ μοναστη-
ριοῦ], ἀντίδικο τοῦ Μάνου Καλονᾶ.*

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἡ βεβαί-
ωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v' στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νο-

ταρίου της Καγκελλαρίας. Στην κάτω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου. Στὸ φ. 1r, στὸ κάτω μέρος, σημεῖωμα: *Registrata in libro Mazor 8o a carte 20 tergo*. Στὸ φ. 1v σημεῖωμα: νεώτερη γραφή *Θήρα*.

241

Πάκτωση χωραφιών

1592, 14 Μαΐου ~ 1625, 23 Μαρτίου

1592 (αφκβ'), 14 (ιδ') Μαΐου

Ὁ ἱερομόναχος (Ν)αθανάηλ, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Μιχάλη Φούμη Βεκόπουλο καὶ στὸν ἀδελφό του, στρατιώτη, χωράφια 15 μουζουριῶν στὸν Ξερόκαμπο, τὰ ὅποια εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ Γιάννης Φούμης, λεγόμενος Μαυρογιάννης. Ὁ οἰκονόμος εἶχε καλέσει δύο-τρεις φορές (*διο τρις βολες*), μέσω τῶν ὁμοτῶν τοῦ Στύλου Θεοδωρῆ καὶ Νικολῆ [διόρθ. ἀντὶ Νιγολῆ] Κομινοῦ [διόρθ. ἀντὶ Γομινοῦ] Τζορλίνα, τὸν προηγούμενο πακτωτή, προκειμένου νὰ τοῦ ἀνανεώσει τὴν πάκτωση τῶν χωραφιών, ἀλλὰ ἐκεῖνος δὲν εἶχε παρουσιαστῆ. Πακτώνει λοιπὸν τώρα τὰ χωράφια στοὺς πιὸ πάνω ἀδελφούς, οἱ ὅποιοι τοῦ τὰ εἶχαν ζητήσῃ. Οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν νὰ παραδίδουν κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ 15 μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1593. Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦν ἐμπρόθεσμα τὶς δόσεις, θὰ πληρώνουν τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ πού θὰ πουλιέται στὴ Χώρα Χανίων ὅλο τὸν μῆνα Αὐγousto.

Μάρτυρες: Γιάννης Σαλιβαρὰς τοῦ ποτὲ Λέου, Μανόλης Ἀδάμος τοῦ ποτὲ Γιώργη καὶ Γιάννης Ἀσπρέας τοῦ ποτὲ Μανόλη Ἀβατου.

Σταμάτης Καλονάς, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Τζώρτζης Καψάλης, ἀρχιεοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

1625, 23 Μαρτίου

Κατατέθηκε [στὸ δικαστήριον] ἀπὸ τὸν Ἰάκωβο Δροσά [ἐπίτροπο τοῦ μοναστηριοῦ], ἀντίδικο τοῦ Μάνου Καλονᾶ.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Σταμάτη Καλονᾶ, νοταρίου, πού εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* τῆς μεζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀρχιεοφύλακα τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 2v ση-

μειώματα: α) πακτοσια του στρατηωτη Φουμη και Μιχάλη, του αδερφου του. Μαλαξα·
β) *Affitanza de Michali Fumi et stratioti Vecopulo, Xerocambo*· γ) νεώτερη γραφή Πάτμος.

242

Παραχώρηση σπιτιών σὲ γονικὸ

1499, 8 Ἀπριλίου, ἰνδ. 2η ~ 1625, 1 Ἀπριλίου

1499, 8 Ἀπριλίου, ἰνδ. 2η
Ἀποκόρωνας

Ὁ ἱερομόναχος Παῖσιος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, μὲ τὴν ἄδεια καὶ τὴ σύμφωνη γνώμη τοῦ εὐγενοῦς *misser* Τρώιλου Καπέλου, ἐπιτρόπου τοῦ μοναστηριοῦ, παραχωρεῖ σὲ γονικὸ στὸν Γιάννη Πάτερο τοῦ ποτὲ Βασίλη, ποὺ κατοικεῖ πρὸς τὸ παρὸν στὸν τόπο τοῦ μοναστηριοῦ, στὰ μέρη τῆς Παπαδιάς, στοὺς Κάμπους, κοντὰ στὴ Λίμνη, δύο σπίτια μὲ τοῖχο, κτισμένα μὲ ἔξοδα τῶν Πάτερων. Ὁ Γιάννης Πάτερος μὲ τοὺς διαδόχους καὶ κληρονόμους του ἔχουν δικαίωμα νὰ τὰ διαθέσουν κατὰ τὴ βούλησίν τους. Ὁ Πάτερος ὀφείλει νὰ διατηρεῖ τὰ σπίτια σὲ καλὴ κατάσταση, ὅπως διατηροῦνται καὶ τὰ ἄλλα σπίτια στὸν Στύλο. Ὡς σταθερὴ εἰσφορὰ θὰ προσφέρει κάθε χρόνο στὸ μοναστήρι γιὰ κάθε σπίτι ἓνα χοιρομέρι, ὅταν θὰ σφάζει γουρουνὶ ἢ γουρουνία. Στὴν περίπτωσι κατὰ τὴν ὁποία οἱ Πάτεροι θελήσουν νὰ πουλήσουν τὰ σπίτια, τὸ μοναστήρι θὰ ἀσκήσει τὸ δικαίωμα προτίμησης, πληρώνοντας ἓνα ὑπέρπυρο λιγότερο, σύμφωνα μὲ τὴ συνήθεια. Ἀκόμη, ὁ Πάτερος, οἱ διάδοχοι καὶ οἱ κληρονόμοι του μποροῦν νὰ ἰδρῦσουν χωριὸ στὴν περιοχὴ, κτίζοντας σπίτια μὲ τοῖχο, τὰ ὁποία θὰ τὰ κρατοῦν καὶ αὐτὰ ὡς γονικά. Σὲ ὅποιον ἐναντιωθεῖ στὴν παρούσα σύμβασις θὰ ἐπιβληθεῖ ποινὴ καταβολῆς προστίμου 50 ὑπερπύρων.

Μάρτυρες: *ser* Ἀντώνιος Κουράδης καὶ *ser* Ἰάκωβος Χαρτοφύλακας.

Ἰάκωβος Γαβαλάς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας
Μιχαὴλ Κλαδούρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας *di mandato*

1625, 1 Ἀπριλίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Γιάννη Πάτερο, ἀλφιέρ, καὶ τοὺς συντρόφους του, ἀντίδικους τοῦ οἰκονόμου [Μητροφάνη Παυλόπουλου].

Δύο ἀντίγραφα, μεταφρασμένα ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά, ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Κωνσταντῆ Παντουβῆ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *ufficio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας [Χανίων].

Α) Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-2r. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coria*. Στὴν ἐπάνω γωνία δεξιὰ καὶ στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ ἴδιου φύλλου, ἀντίστοιχα, σημειώματα: 2 (ἀρίθμηση) καὶ *L*. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1v: *A* (ἀρίθμηση). Στὴν ἐπάνω γωνία δεξιὰ τοῦ φ. 2r: 3 (ἀρίθμηση).

Βλ. ἔκδοση.

Β) Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coria*. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ ἴδιου φύλλου, σὲ ἀπόσταση μεταξὺ τους: *A, B* (ἀρίθμηση). Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Scritture dell'iconomo contro li Zungari*.

243

Ὑπόμνημα

1625, 4 Ἀπριλίου

Ὑπόμνημα τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ Κάμποι πρὸς τὸν ρέκτορα Χανίων: Ἀπὸ τῆ μίᾳ μεριὰ ἢ δική τους ἄγνοια καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλῃ ἢ λιγοστὴ εὐσπλαχνία ποὺ ἐπιδεικνύουν οἱ φεουδάρχες τους, οἰκονόμοι τοῦ Στύλου, εἶχαν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ δημιουργηθῇ ἀμφισβήτηση ὡς πρὸς τὸ εἶδος τῶν κανισκίων ποὺ προσφέρουν οἱ χωρικοὶ στὸ μοναστήρι. Σύμφωνα μὲ τὸ συμβόλαιο τῆς 21ης Ἀπριλίου 1479, καταχωρισμένο στὶς πράξεις τοῦ νοταρίου Κωσταντῆ Παντουβῆ, ὁ τότε οἰκονόμος Παῖσιος, μὲ τὴν ἔγκριση τοῦ ἐπιτρόπου τῆς μονῆς, εἶχε παραχωρήσει σὲ γονικὸ στὸν Γιάννη Πάτερο τοῦ Βασίλη τόπο τοῦ μοναστηριοῦ, μὲ ὑποχρέωση ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ πακτωτῆ νὰ προσφέρει στὸ μοναστήρι κάθε χρόνο γιὰ κάθε σπίτι ἓνα χοιρομέρι. Ὁ Πάτερος εἶχε ἐπίσης πακτώσει ἀπὸ τὸν οἰκονόμο χωράφια τοῦ μοναστηριοῦ, μὲ ὑποχρέωση καταβολῆς ἐντριτείας. Ὅμως πρὶν ἀπὸ μερικὰ χρόνια οἱ οἰκονόμοι εἶχαν ὑποχρεώσει τοὺς χωρικοὺς νὰ καταβάλλουν ἐπιπλέον εἰσφορές: στὴν ἀρχή, μίᾳ φορὰ τὸν χρόνο, τὸ γάλα μιᾶς ἡμέρας, ὕστερα ἓνα ἄρνι, στὴ συνέχεια τὸ γάλα τριῶν ἡμερῶν, κι ἀκόμη νὰ πληρώνουν δεκατεία στὰ ζῶα (ἓνα στὰ πέντε) καὶ νὰ προσφέρουν δύο κότες γιὰ κάθε σπίτι. Οἱ χωρικοὶ πλήρωναν τὸ πάκτος τῶν χωραφιῶν, μολονότι δὲν τὰ καλλιεργοῦσαν ὅλα κάθε χρόνο, καθὼς χρησιμοποιοῦσαν ὀρισμένα γιὰ βοσκή, ἀφοῦ δὲν διέθεταν βοσκοτόπια γιὰ τὰ ζῶα τους. Ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων, τόσο παλιὰ ποὺ κανεὶς δὲν θυμόταν πιά ἀπὸ πότε, οἱ χωρικοὶ ἦταν ἐλεύθεροι ἀπὸ βάρη εἰσφορῶν. Ἐκπροσωπώντας τοὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ, ὁ Γιώργης καὶ ὁ Γιάννης Πάτερος ζητοῦν ἀπὸ τὶς ἀρχές νὰ ἐπικυρώσουν τὸ ἔνταλμα τῆς 16ης Μαρτίου ποὺ εἶχε ἐκδοθῇ εἰς βάρος τοῦ οἰκονόμου καὶ νὰ μὴν τὸ ἀκυρώσουν, ὅπως ζητᾷ ὁ ἐπίτροπος τοῦ οἰκονόμου.

Παρουσιάζουν τις ακόλουθες θέσεις:

1. Οί χωρικοί πληρώνουν για τὰ χωράφια τους τὴ συνηθισμένη ἐντριτεία ἢ εἰσφορά.
2. Μολονότι κάθε χρόνο ἀφήνουν ὀρισμένα χωράφια ἀκαλλιέργητα γιὰ νὰ βόσκουν ἐκεῖ τὰ ζῶα τους, πληρώνουν ἐντούτοις ὅλη τὴν ἐντριτεία σὰν νὰ ἦταν τὰ χωράφια καλλιεργημένα.
3. Πληρώνουν τὴ συνήθη δεκατεία ἀκόμη καὶ ὅταν βόσκουν τὰ ζῶα τους σὲ χωράφια ἄλλων φεουδαρχῶν ἢ ὅταν ποτίζουν τὰ ζῶα τους στὶς πηγὲς τῆς Κεραμέας καὶ τῆς Μονοσκαφίδας ποὺ ἀνήκουν στὸν *clarissimo* Perazzo καὶ τὸν *magnifico* Nicolò Corner, γιὰτὶ στοὺς Κάμπους δὲν ὑπάρχει ρυάκι.
4. Τὰ τελευταῖα χρόνια ὀρισμένοι οἰκονόμοι ἀπαιτοῦν ἀπὸ τοὺς χωρικοὺς νὰ καταβάλλουν δεκατεία στὰ ζῶα, ἐνῶ γιὰ διάστημα αἰώνων, ὅταν τὸ μέρος ἦταν ἀκόμη ἀκαλλιέργητο, εἶχαν ὑποχρέωση νὰ προσφέρουν μόνο ἓνα χοιρομέρι γιὰ κάθε σπίτι.

Ἰάκωβος Γαβαλάς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Γιώργη Πάτερο καὶ συντρόφους, ἀντίδικους τοῦ οἰκονόμου [Μητροφάνη Παυλόπουλου].

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-2v στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coria*· στὸ ἀριστερὸ περιθώριο, σὲ ἀπόσταση μεταξύ τους: *B, A* (ἀρίθμηση)· στὴν ἐπάνω γωνία δεξιά: *4* (ἀρίθμηση). Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1v, σὲ ἀπόσταση μεταξύ τους: *A, CC, B* (ἀρίθμηση). Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 2r, σὲ ἀπόσταση μεταξύ τους: *P, Q, L* (ἀρίθμηση)· στὴν ἐπάνω γωνία δεξιά: *5* (ἀρίθμηση).

Βλ. ἔκδοση.

Ὑπόμνημα

1625, 26 Ἀπριλίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 260.

244

Ὑπόμνημα

1625, 27 Ἀπριλίου

Ὑπόμνημα τοῦ ἱερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, πρὸς τὸν ρέκτορα Χανίων, δικαστὴ ἐξουσιοδοτημένο (*giudice delegato*)

(abus)

ad 18 februarii min. tratta dallo L. della Rod. de G. & Costantin. Paduani mod.
 greg. Patero de feg. nell'off. della mass. della Cant. della Canca. ad 18
 dea dea del mo. tridito d'agiro in fermone franco, p. u. laica
 nato per anni cinque

1497 mes febraro die 8. Indici. p. m. nel Abitoria

manifesto futor. lo bthmanabio monacho co. y Conomo de felle
 Conlicentiv. ex volente de on proillo Capello. e dell. hierrodi

e poteri suoi. affito fute giorgi patero fio de leo e vri
 hierrodi vnaparte de terra de e s. dalle mura de zuchom

et felle lomo in haunio d'anni cinque pss. venturi laquel

hauer atognir ingeni vri utile sculla il pascolo, e p

affito della diua mira siate obligato. dar e pagar al mona

sterio. p ogni anno nel rugareni de pichonmiriv. for 10
 e. quindece. sono il doppio. ut osserinto. douendo far prima

paga l'auolto pss. venturo. nel 1498. lassando il teruo.

de fonde il solito ass. e pss. pss. vinticingue. restando

il pnte instrumento nel suo uigori:

test m. marco balbi co

giacomuchuto filica ca

Hic. Sordili Marafara v Rod. di

Can

ἀπὸ τὴν Ἐξοχότητά του [γενικὸ προνοητή]: Ὁ Γιώργης καὶ ὁ Γιάννης Πάτερος, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάμποι, ἀδυνατώντας νὰ θεμελιώσουν ὅσα ἀναφέρονται στὸ ἔνταλμα ποὺ εἶχε ἐκδοθεῖ δολίως εἰς βάρος του στὶς 16 Μαρτίου, παρουσίασαν στὶς 4 Ἀπριλίου θέσεις τὶς ὁποῖες τώρα ἀντικρούει ὁ Παυλόπουλος, σημειώνοντας τὰ ἀκόλουθα:

1. Οἱ χωρικοὶ προσφέρουν ἀπὸ ἀμνημονεύτων ἐτῶν στὸ μοναστήρι, ἔναντι τῶν σπιτιῶν στὰ ὁποῖα κατοικοῦν, κότες ὡς κανίσκια. Ἐὰν οἱ Πάτεροι ἀποδείξουν ὅτι εἶναι νόμιμοι ἀπόγονοι τοῦ ποτὲ Γιάννη Πάτερου τοῦ ποτὲ Βασίλη ποὺ μνημονεύεται στὸ συμβόλαιο τῆς 8ης Ἀπριλίου 1499, τότε ὁ οἰκονόμος θὰ δεχθεῖ νὰ τοῦ προσφέρουν ἀντὶ κότες χοιρομέρι.

2. Δὲν εἶναι ἀλήθεια ὅτι οἱ χωρικοὶ πληρώνουν γιὰ τὰ καλλιεργημένα χωράφια ποὺ ἔχουν πακτώσει ἀπὸ τὸ μοναστήρι δεκατεία σὲ ζῶα καὶ γάλα. Πληρώνουν δεκατεία γιὰ τὴ χρήση τῶν χέρσων χωραφιῶν κοντὰ ἢ μέσα στὶς μοναστηριακὲς κτήσεις ὡς βοσκότοπων, ὅπου ποτίζουν τὰ ζῶα τους ἀπὸ τὶς πηγὲς ποὺ βρίσκονται ἐκεῖ.

Γιὰ νὰ λυθεῖ ἡ διαφορά, ὁ οἰκονόμος προτείνει νὰ μεταβοῦν ἐπὶ τόπου ἐμπειρογνώμονες (*deputati super locum*), οἱ ὁποῖοι νὰ ἐξετάσουν ἂν πρόκειται ἢ ὄχι γιὰ καλλιεργημένα ἢ χέρσα χωράφια, καθὼς ἐπίσης ἂν οἱ χωρικοὶ ἔχουν καταπατήσει χωράφια τοῦ μοναστηριοῦ.

Τζουάννες Σοφολέος, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Μητροφάνη Παυλόπουλο, ἀντί-δικο τοῦ Γιώργη καὶ τοῦ Γιάννη Πάτερου.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r, σὲ ἀπόσταση μεταξύ τους: *N, F* (ἀρίθμηση)· στὴν ἐπάνω γωνία δεξιὰ: *10* (ἀρίθμηση). Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1v: *E* (ἀρίθμηση).

Βλ. ἔκδοση.

245

Πάκτωση χωραφιῶν

1621, 17 Ἀπριλίου ~ 1625, 10 Ἰουνίου

1621, 17 Ἀπριλίου

Καλύβες

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, μὲ ἐξουσιοδότηση τοῦ ἡγουμένου τῆς μονῆς ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου,

γνωρίζοντας ότι οί αδελφοί Σταμάτης και Γιώργης Μουσουῆρος τοῦ ποτὲ Κώστα εἶχαν ἀφήσει, τὸ 1614, τὰ σπίτια τους (*εμισεψασι οπου τες κατικες τονε... με μεγαλον τονε χαίμο καί ιντερесе*) καὶ εἶχαν ἔρθει νὰ κατοικήσουν ὡς γονικάροι στὸν τόπο τοῦ μοναστηριοῦ, ὅπως μαρτυρεῖ τὸ συμβόλαιο ποὺ εἶχαν συνάψει μὲ τὸν Μακάριο Καμαρωτό, ἡγούμενο (*καθιγουμενου του μοναστιρου*) τῆς μονῆς, τοὺς πακτώνει στὸ Μέσα Μητάτο, στὰ μέρη τοῦ Στύλου, τὰ χωράφια τὰ ὁποῖα εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ Γιωργάκης Καλονάς. Οἱ πακτωτὲς καὶ οἱ κληρονόμοι τους ὀφείλουν νὰ παραδίδουν εἰς τὸ διηνεκές (*εονιος*) κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, 12½ μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης ὀφειλόμενης δόσης τὸν ἐρχόμενο Ἰούλιο. Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦν τὴ δόση κάθε Ἰούλιο, ὁ οἰκονόμος θὰ τὴν εἰσπράττει κατάσχοντας τὰ ὑπάρχοντά τους (*να τους αμαχεβουν*), μέσω τοῦ *officio di proprio*, μὲ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ἐξοφλοῦνται οἱ ὀφειλόμενες πακτώσεις καὶ μὲ δικά τους ἔξοδα. Ἐὰν περάσει τριετία χωρὶς νὰ πληρώσουν τὴν ὀφειλὴ τους, ὁ οἰκονόμος μπορεῖ νὰ τοὺς ἀφαιρέσει τὰ χωράφια. Στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία οἱ πακτωτὲς πραγματοποιήσουν βελτιωτικὲς ἐργασίες στὰ χωράφια (*θελουσι καμι αγουμεντα μέσα ιστα αφα χοραφια, ἴγου αμπελια λιοφιτα κε πασα αλον*), ὁ οἰκονόμος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαιτήσῃ καταβολὴ ἐντριτείας (*τρίτο*), σύμφωνα μὲ τὴ συνήθεια τοῦ τόπου, ἀφαιρώντας ἀπὸ τὴν ἐντριτεία τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ σιταριοῦ, μὲ βάση τὴν ἐκτίμηση ποὺ θὰ διενεργήσῃ ἐντεταλμένος ἐκτιμητής (*deputato*). Οἱ πακτωτὲς ἔχουν δικαίωμα νὰ κτίσουν μέσα στὰ χωράφια «ζευγόσπιτα» γιὰ τὰ ζῶα τους ἢ σπίτια (*κατικαίς ορδιναριες*), προσφέροντας τὰ συνηθισμένα κανίσκια (*τζι σινιθικαις ρεγαλιες*).

Μάρτυρες: κύρ Δημήτρης Μαρινόπουλος τοῦ ποτὲ Λέου καὶ κύρ Παῦλος Μπατζᾶς τοῦ ποτὲ Γιάννη.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος
καὶ *terminista* τῆς Καγκελλαρίας

1625, 10 Ἰουνίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Τζώρτζη Γρυπάρη, ἀντίδικο τοῦ Ἰακώβου Δροσᾶ.

Δύο ἀντίγραφα:

Α) Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίον τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Μιχαὴλ Μαυρομάτη, λεγόμενου Σκούφου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio della massaria* [τῆς μεζονος Καγκελλαρίας] Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενον γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου καὶ *terminista* τῆς Καγκελλαρίας.

Β) Κατατέθηκε επίσης στο δικαστήριο (*in giudicio*) στις 10 Ἰουνίου 1625 ἀπὸ τὸν Τζώρτζη Γρυπάρη, ἀντίδικο τοῦ Ἰακώβου Δροσᾶ. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο μὲ τὴν ὑπογραφή τοῦ Μιχελῆ Μαυρομάτη Σκούφου, νοταρίου βασιλικῆς ἐξουσίας, γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ αὐτόγραφη ὑπογραφή τοῦ Μιχαήλ Κλαδούρη, ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 1r, στὴν ἐπάνω γωνία δεξιά: 17 (ἀρίθμηση).

Λογαριασμός

1625, 23 Ἰουνίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 389.

246

Συμφωνητικὸ γάμου καὶ προικοσύμφωνο

1616, 12 Μαρτίου ~ 1625, 31 Μαΐου

1616, 12 Μαρτίου

Ὁ Σταμάτης Πάτερος Κουδούρης καὶ ὁ Κώστας Πάτερος Γιαδελάκης, καὶ οἱ δύο ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάμποι, συμφωνοῦν νὰ παντρευτεῖ ἡ Νικολού, θυγατέρα τοῦ Κώστα, τὸν Γιάννη, γιὸ τοῦ Σταμάτη. Ὁ Κώστας δίδει στὴ θυγατέρα του ὡς προίκα χωράφια 10 μουζουριῶν (5 μουζουριῶν στὸν Λιματόλακκο καὶ 5 μουζουριῶν ἀπὸ τὸν Βρουλέ ὡς τὸν Νέγρο [κενό]), μὲ τὴν ὑποχρέωση καταβολῆς λιβέλλου 3 μουζουριῶν σιτάρι κάθε χρόνο στὴ μονὴ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.

Μάρτυρες: Μανόλης Πάτερος καὶ Γιάννης Πάτερος Γριβάκης.
παπα-Τζουάννες Πάτερος «ἔγραψε»

Μιχαήλ Κλαδούρης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος
τῆς μείζονος Καγκελλαρίας *di mandato*

1625, τελευταία ἡμέρα τοῦ Μαΐου

Κατατέθηκε [στὸ δικαστήριον] ἀπὸ τὸν Γιώργη Πάτερο, ἀντίδικο τοῦ οἰκονόμου.

Ἀντίγραφο μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἑλληνικά στὰ ἰταλικά. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *Coria*· β) *traddota da Greco*.

247

Διάταξη τῶν συνδίκων [Zuanne] Gritti καὶ [Giulio] Garzoni

[1583, 24 Ἰουνίου] ~ 1625, 4 Ἀπριλίου, 23 Μαΐου

[1583, 24 Ἰουνίου]

Διάταξη τῶν συνδίκων [Zuanne] Gritti καὶ [Giulio] Garzoni:

Οἱ χωρικοὶ τοῦ διαμέρισματος [Χανίων] πληρώνουν δεκατεία στὰ ζῶα, σύμφωνα μὲ τὴν ἀρχαία συνήθεια ποὺ ἰσχύει τὰ τελευταῖα τριάντα χρόνια. Γιὰ τὸν τρόπο καταβολῆς τῆς δεκατείας πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπόψη ἡ διάταξη τοῦ Foscari, τῆς 5ης Μαΐου 1576 [βλ. ἀρ. Σ 249]. Ἐὰν ὑπάρχουν περισσότεροι τοῦ ἐνὸς φεουδάρχες, οἱ χωρικοὶ πληρώνουν μία φορὰ δεκατεία στὸν γηραιότερο ἀπὸ αὐτοὺς. Οἱ χωρικοὶ ποὺ πληρώνουν ἐντριτεία δὲν πληρώνουν δεκατεία καὶ οἱ φεουδάρχες δὲν μποροῦν νὰ εἰσπράττουν ἀπὸ τοὺς χωρικοὺς δεκατεία (ζῶα ἢ χρήματα) στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία οἱ τελευταῖοι ἔχουν μόνο πέντε ζῶα, δηλαδὴ κατσίκες καὶ γουρούνια ποὺ τὰ παίρνουν τὸ βράδυ στὸ σπίτι τους καὶ τὰ κρατοῦν γιὰ νὰ θρέψουν τοὺς ἴδιους καὶ τὰ φτωχὰ παιδιὰ τους· αὐτὰ τὰ ζῶα καλοῦνται στὰ ἑλληνικά «κουτρουβάργια» [οἰκόσιτα]. Ὅποιος παραβαίνει τὴν διάταξη θὰ πληρώνει 50 τσεκίνια, τὰ μισὰ ἀπὸ τὰ ὁποία θὰ περιέρχονται στὸν χωρικό ποὺ πλήρωσε τὴν δεκατεία καὶ τὰ ἄλλα μισὰ στὸν ρέκτορα, ὁ ὁποῖος θὰ τὰ διαθέτει κατὰ τὴν κρίση του.

Κοινοποιήθηκε στίς 24 Ἰουνίου στὴν πλατεία Χανίων (*in plathia civitatis Canex*), στὸν συνήθη τόπο.

Ἐμμανουὴλ Κίνναμος, βοηθὸς τῆς Καγκελλαρίας
Ἰάκωβος Γαβαλάς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1625, 4 Ἀπριλίου καὶ 23 Μαΐου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Γιώργη Πάτερο καὶ συντρόφους, ἀντίδικους τοῦ οἰκονόμου.

Δύο ἀντίγραφα:

Α) Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 9 τοῦ βιβλίου τῶν *Ordini* τῶν συνδίκων Gritti καὶ Garzoni, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὴν Καγκελλαρία Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1r σημειώματα: α) στὸ ἐπάνω μέρος *Copia*· β) στὸ ἀριστερὸ περιθώριον *anni 30*· γ) σὲ ἀπόσταση μεταξύ τους: C, D (ἀρίθμηση).

Βλ. ἔκδοση.

Β) Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά (μὲ ὑπογραφή τοῦ Μιχαὴλ Κλαδούρη, ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας). Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Copia*.

248

Πώληση χωραφιῶν

1625, 18 ~ 23 Μαΐου

1625, 18 Μαΐου

Στύλος

τόπος (μποσεσιό) τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου
τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ παπα-Γερμανὸς Λιβάρχης, μετὴν ἔγκριση (*απου τις δοχis*) τοῦ μοναστηριοῦ, πουλᾷ σύμφωνα μετὴν ἐξουσιοδότηση τοῦ Ἡσαΐα Ἀμπάλουρα, προοικονόμου τοῦ Στύλου (*κατα τιν κουμεσιον κε αουτοριτα απου εχι απου το μπαπα*), στὸν Νικήτα Τζούγκαρη, γιὸ τοῦ Παπούτα (;) [Παύλου στὴν ἰταλικὴ μετάφραση], ἀπὸ τὸ χωριὸ Σαμωνά, τὰ χωράφια στὸν Σαμωνά, στὴν Κεφάλα, 5 μουζουριῶν, μετὴν ὑποχρέωση καταβολῆς στὸ μοναστήρι ἐτήσιου *λιβέλλου* 2½ μουζουριῶν σιτάρι. Τὰ χωράφια συνορεύουν ἀνατολικά μετὰ χωράφι τοῦ Κουρῆ, δυτικά (*γαρμπινα*) μετὰ χωράφι τοῦ Πλακομούρη, καὶ νότια καὶ δυτικά μετὰ χωράφι τοῦ Κλαπῆ. Ὡς τιμὴ πώλησης τῶν χωραφιῶν ὀρίζεται τὸ ποσὸ τῶν 255 ὑπερπύρων, τὸ ὁποῖο εἶχε δώσει ὁ Λιβάρχης ὅταν εἶχε ἀγοράσει στὸ παρελθὸν τὰ χωράφια ἀπὸ τὸν καπετάνιο Πάτερο, κάτοικο τοῦ χωριοῦ Κάμποι. Ὁ Τζούγκαρης κατέβαλε στὸν παπὰ 150 ὑπέρπυρα σὲ εἶδος καὶ χρῆμα (*σε торνεσια κε стари κε алин μπραματιαν*) καὶ υπόσχεται νὰ ἐξοφλήσῃ τὸ ὑπόλοιπο ποσὸ σὲ τρία χρόνια, ὁπότε θὰ καταχωρίσῃ [στὸ κτηματολόγιο] τὸ συμβόλαιο μεταβίβασης (*να του κανι τελιον καταστιχον*). Τὰ ἔξοδα τῆς σύνταξης τοῦ συμβολαίου θὰ μοιραστοῦν μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων μερῶν. Ὁ ἀγοραστὴς ἔχει δικαίωμα νὰ διαθέσῃ τὰ χωράφια κατὰ τὴ βούλησίν του.

Μάρτυρες: Ἰωάννης Νεότης, ὁμότης, Γεώργης Παπαδόπουλος Περαισερίτης καὶ Δημήτρης Τζούγκαρης Λιβαδίτης.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος «ἔγραψε»

*Μιχαὴλ Κλαδούρης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος
τῆς μεϊζονος Καγκελλαρίας di mandato*

1625, 23 Μαΐου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν Γιώργη Πάτερο, ἀντίδικο τοῦ οἰκονόμου [Μητροφάνη Παυλόπουλου].

Δύο αντίγραφα:

1) Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coria*.

2) Ἀντίγραφο μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἑλληνικά στὰ ἰταλικά. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *Coria*· β) *tradotta*.

249

Διάταξη τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης Giacomo Foscari

[1576, 5 Μαΐου] ~ 1625, 23 Μαΐου

[1576, 5 Μαΐου]

Οἱ χωρικοὶ τοῦ διαμερίσματος Ρεθύμνου, οἱ ὅποιοι ὑπόκεινται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς δεκατείας στὰ ζῶα ποὺ βόσκουν στὰ κτήματα τῶν φεουδαρχῶν (*cavallieri*), ἀναγκάζονται, στὶς περιπτώσεις κατὰ τὶς ὁποῖες ἓνα κτῆμα ἀνήκει σὲ πολλοὺς γαιοκτήμονες, νὰ πληρώνουν δεκατεία ὅχι μία μόνο φορά, ὅπως εἶναι τὸ σωστό, ἀλλὰ χωριστὰ στὸν καθένα φεουδάρχη. Ἐπειδὴ τοῦτο εἶναι ἄδικο, ὁ *cavalier*, γενικὸς προνοητῆς καὶ ἐξεταστῆς στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης Giacomo Foscari, μὲ τὴν ἐξουσία τοῦ γενικοῦ καπιτάνου, ἀποφασίζει νὰ καταβάλλεται ἡ δεκατεία μία μόνο φορά τὸν χρόνο, σύμφωνα μὲ τὴν ἀρχαία συνήθεια τοῦ τόπου (*secondo l'antiqua consuetudine*). Στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία ἡ γῆ ἀνήκει σὲ περισσότερους ἀπὸ ἓνα φεουδάρχες ἡ δεκατεία θὰ εἰσπράττεται ἀπὸ τὸν γηραιότερο, ὁ ὁποῖος θὰ φροντίζει νὰ τὴ μοιράζεται μὲ τοὺς ὑπόλοιπους, ἀνάλογα μὲ τὸ ποσοστὸ τῆς γῆς ποὺ ἔχει ὁ καθένας ἀπὸ αὐτοὺς. Ὡς ποινὴ γιὰ τοὺς παραβάτες ὀρίζεται ἡ στέρηση τῆς δεκατείας, ἡ ὁποία θὰ περιέρχεται στὴν περίπτωση αὐτὴ ἀπὸ μισὴ σὲ ἐκείνους ποὺ θὰ καταγγέλλουν τὴν παράβαση καὶ στὴν τοπικὴ διοίκηση (*reggimento*), ποὺ καλεῖται νὰ φροντίσει ὥστε νὰ διαλαληθεῖ στοὺς συνήθεις τόπους ἡ διακήρυξη (*publico proclama*) καὶ νὰ καταχωριστεῖ στὴν Καγκελλαρία.

Μιχαὴλ Κλαδούρης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1625, 23 Μαΐου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Γιώργη Πάτερο, ἀντίδικον τοῦ οἰκονόμου [Μητροφάνη Παυλόπουλου].

Αντίγραφο από τὸ βιβλίο τῶν *Ordeni* τοῦ Giacomo Foscarini, γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ στοῦ βασιλείου τῆς Κρήτης. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στοῦ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στοῦ φ. 1r σημειώματα: στοῦ ἐπάνω μέρος *Coria*· στὴν ἐπάνω γωνία δεξιά: 30 (ἀρίθμηση).

250

Ὑπόμνημα

[1625, 27 Ἀπριλίου] ~ 1625, 24 Μαΐου

[1625, 27 Ἀπριλίου]

Ὑπόμνημα τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου [Μητροφάνη Παυλόπουλου] πρὸς τὸν ρέκτορα Χανίων, δικαστὴ ἐξουσιοδοτημένο ἀπὸ τὴν Ἐξοχότητά του [γενικὸ προνοητῆ]: Ὁ οἰκονόμος ἀπαντᾷ στοὺς ψευδεῖς ἰσχυρισμοὺς τοῦ Γιώργη καὶ τοῦ Γιάννη Πάτερου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάμποι, ποὺ περιέχονται στὴν ἐκθεσὴ τους τῆς 4ης Ἀπριλίου, μὲ σκοπὸ νὰ τοὺς κλείσει τὸ στόμα. Οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ Κάμποι (*li abitanti del casal*), σύμφωνα μὲ ἀρχαία (*antiqua*) συνήθεια τριάντα καὶ πλέον ἐτῶν, πλήρωναν στοὺς προκατόχους του καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ πληρώνουν καὶ τώρα σ' αὐτὸν τὸν ἴδιο ὅχι μόνο τὰ κανίσκια (*regalie*) τῶν πουλερικῶν γιὰ τὰ σπίτια τους, ἀλλὰ καὶ τὴ δεκατεία στὰ ζῶα καὶ τὸ γάλα ποὺ ἀρμέγουν ἀπὸ αὐτά.

1625, 24 Μαΐου

Κατατέθηκε στοῦ δικαστήριου [ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Μητροφάνη Παυλόπουλο, ἀντί-δικο τοῦ Γιώργη καὶ τοῦ Γιάννη Πάτερου].

Αντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στοῦ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὴν ἐπάνω γωνία δεξιά τοῦ φ. 1r: 12 (ἀρίθμηση).

251

Ὑπόμνημα

1625, 28 Μαΐου

Ὑπόμνημα τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ Κάμποι πρὸς τὸν ρέκτορα Χανίων, δικαστὴ ἐξουσιοδοτημένο ἀπὸ τὴν Ἐξοχότητά του [γενικὸ προνοητῆ]: Ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου, ἱερομόναχος Μητροφάνης Παυλόπουλος, στὴν προσπάθειά

του να αντικρούσει στις 27 Ἀπριλίου τὴν ἔκθεσή τους, δὲν ἔχει δίκιο. Πὰ νὰ τοῦ κλείσουν τὸ στόμα (*per chiuder afatto la bocca di detto nostro avversario*), οἱ φτωχοὶ χωρικοὶ συμφωνοῦν νὰ μεταβοῦν ἐπὶ τόπου ἐκτιμητές, γιὰ νὰ ἀποδειχθεῖ ἂν πράγματι χρησιμοποιοῦνται ὡς βοσκοτόπια ἄλλα χωράφια ἐκτὸς ἀπὸ τὰ δικά τους. Ὅσο γιὰ τὶς κότες ποὺ προσφέρουν ὡς κανίσκιο [γιὰ τὰ σπίτια τους], ὅταν ὁ οἰκονόμος δεῖ τὸ γενεαλογικὸ δένδρο τῶν Πάτερων, στὸ ὁποῖο φαίνεται πὼς ἐκεῖνοι εἶναι ἀπόγονοι τοῦ ποτὲ Γιάννη Πάτερου τοῦ ποτὲ Βασίλη, τότε δὲν θὰ μπορεῖ νὰ ὑποστηρίξει ὅτι ἔχει δίκιο.

Μιχαὴλ Κλαδούρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1625, 28 Μαΐου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Μάρκο Χαμέτη, ἐκπρόσωπο [τοῦ Γιώργη καὶ τοῦ Γιάννη Πάτερου], ἀντίδικο τοῦ οἰκονόμου [Μητροφάνη Παυλόπουλου].

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένον στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1r σημειώματα: α) στὸ ἐπάνω μέρος *Coria*· β) στὴν ἐπάνω γωνία δεξιὰ: 14 (ἀρίθμηση). Στὸ ἀριστερὸ περιθώριον τοῦ φ. 1v, σὲ ἀπόσταση μεταξύ τους: P, C, AA (ἀρίθμηση).

Ἐξώνηση σπιτιῶν

1625, 30 Μαΐου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 308.

Ὑπόμνημα

1625, 10 Ἰουνίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 260.

252

Ἔνσταση

1598, 29 Δεκεμβρίου ~ 1625, 17 Ἰουνίου

1598, 29 Δεκεμβρίου

Ὁ Παῦλος Τζούγκαρης καὶ ὁ Γιώργης Πάτερος, ἐκπρόσωποι (*intervenienti*) [τῶν κατοίκων] τῶν χωριῶν Σαμωνὰς καὶ Κάμποι, ἀσκοῦν ἔνσταση κατὰ τῶν

όρισμῶν (*proclami over commandamenti*) πού εἶχαν ἐκδοθεῖ μὲ αἴτηση τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου καὶ ἔχουν καταχωριστεῖ στὸ βιβλίο τῶν Πράξεων τῆς τοπικῆς διοίκησης, μὲ χρονολογία 12 καὶ τελευταία ἡμέρα τοῦ Ὀκτωβρίου. Ἰσχυρίζονται ὅτι ὁ οἰκονόμος δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ μεταβάλει τοὺς ὅρους τῶν πακτωτικῶν συμβολαίων πού ἰσχύουν στὸ ἀρχαιότατο κτῆμα τους (*antiquissimo possesso*), αὐξάνοντας τὴν εἰσφορὰ πού βαραίνει τὰ ἀμπέλια. Ζητοῦν νὰ ἀκυρωθοῦν τὰ ἐναντίον τους διατάγματα.

Βεβαίωση τοῦ *offitial*

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ὁ Μιχαὴλ Λαγοῦδος, *offitial*, βεβαιώνει ὅτι κοινοποίησε τὴν ἔνσταση στὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου.

Ὁ βοηθὸς γραμματέας (*coadiutor secretarius*)

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1625, 17 Ἰουνίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν Γιώργη Πάτερο, ἀντίδικο τοῦ οἰκονόμου Μητροφάνη Παυλόπουλου.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο *Diversorum*, πού εἶναι κατατεθειμένο στὴ γραμματεία τῆς Ἐξοχότητος [γενικοῦ προνοητῆ]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coria*· στὴν ἐπάνω γωνία δεξιά: 32 (ἀρίθμηση).

253

Ὑπόμνημα

1625, 17 Ἰουνίου

Ὑπόμνημα τοῦ Γιώργη καὶ τοῦ Γιάννη Πάτερου, *ἀλφιέρ*, καὶ τῶν συντρόφων τους (*consorti*), πρὸς τὸν ρέκτορα Χανίων, δικαστὴ ἐξουσιοδοτημένο ἀπὸ τὴν Ἐξοχότητά του [γενικὸ προνοητῆ]: Ἀντικρούοντας τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου, ἱερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου, οἱ Πάτεροι ὑποστηρίζουν ὅτι ἔχουν τὴν ὑποκυριότητα τῶν χωραφιῶν πού κρατοῦν ἀπὸ πολὺ παλιά (*il nostro antiquo possesso siamo fatti padroni dell'utile*), καταβάλλοντας ποσότητα σιταριοῦ. Δὲν πηγαίνουν νὰ βοσκήσουν τὰ ζῶα τους σὲ ἄλλα χωράφια ἐκτὸς ἀπὸ τὰ δικά τους. Ἐπὶ μία εἰκοσιπενταετία δὲν καταβάλλουν εἰσφορὰ

για τὴ βοσκή (*per raggion di pascolo*): μόνο στὴ γιορτὴ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου προσφέρουν τὸ κρέας δέκα εὐνουχισμένων ζώων (*castrati*), καὶ ἀπὸ φιλοφροσύνη, ὅχι ἀπὸ ὑποχρέωση (*per cortesia e non per obbligo*), προσφέρουν τὸ γάλα ποὺ ἔχουν ἀρμέξει ἐκείνη τὴν ἡμέρα. Τὸν τελευταῖο μάλιστα καιρὸ προσφέρουν τὸ γάλα ποὺ ἔχουν ἀρμέξει ἐπὶ τρεῖς καὶ πολλὲς φορές ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρες. Ὡς πρὸς τὸ εἶδος τῶν κανισκίων ποὺ ὀφείλουν νὰ προσφέρουν γιὰ τὰ σπίτια τους, θὰ ἀποδείξουν, ἀντίθετα ἀπὸ τὸν ἰσχυρισμὸ τοῦ οἰκονόμου, ὅτι οἱ Πάτεροι ποὺ κατοικοῦν στὴ Λίμνη εἶναι ἀπόγονοι τοῦ ποτὲ Γιάννη Πάτερου τοῦ ποτὲ Βασίλη [ἄρα προσφέρουν ἓνα χοιρομέρι γιὰ κάθε σπίτι].

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν Γιώργη Πάτερο καὶ συντρόφους, ἀντίδικους τοῦ οἰκονόμου Μητροφάνη Παυλόπουλου.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-2v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1r σημείωμα: στὸ ἐπάνω μέρος *Coria*: στὸ ἀριστερὸ περιθώριο, σὲ ἀπόσταση μεταξύ τους: *T, N, F* (ἀρίθμηση): στὴ γωνία δεξιά: 26 (ἀρίθμηση). Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1v, σὲ ἀπόσταση μεταξύ τους: *H, A, B, C* (ἀρίθμηση). Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 2r, σὲ ἀπόσταση μεταξύ τους: *C, A* (ἀρίθμηση): στὴν ἐπάνω γωνία δεξιά: 27 (ἀρίθμηση).

254

**Ἔνταλμα τῶν συνδίκων, προνοητῶν καὶ ἀβογαδόρων
τῆς Ἀνατολῆς Zuan Basegio καὶ Vincenzo Calbo
1548, 28 Ἰουνίου ~ 1625, 18 Ἰουνίου**

1548, 28 Ἰουνίου

Χανιά

Ὁ Zuan Basegio καὶ ὁ Vincenzo Calbo, σύνδικοι, προνοητὲς καὶ *avogadori* τῆς Ἀνατολῆς, ἐξέτασαν τὸ αἶτημα τῶν ἐκπροσώπων τοῦ λαοῦ καὶ τῆς κοινότητος (*popullo et universsità*) Χανίων νὰ ἀκυρωθεῖ ὁ ὀρισμὸς τοῦ πρώην ρέκτορα Χανίων Andrea di Prioli, τῆς 19ης Μαρτίου 1542, ποὺ ἀφοροῦσε τὴν ὑποχρέωση δημόσιας προσφώνησης (*metter nelle stide*) τῶν συμβολαίων παραχώρησης [ἀκινήτων] σὲ *λιβέλλο* (*livellationi*), ὅπως ἰσχύει καὶ στὴν περίπτωση τῶν συμβολαίων ἀγοραπωλησίας. Ὁ ὀρισμὸς, σύμφωνα μὲ τὸ αἶτημα τῆς κοινότη-

τας, ἦταν ἀντίθετος πρὸς τὶς διατάξεις καὶ τὴ συνήθεια τῆς πόλης (*contra li ordeni et consuetudine di questa città*), γιατί δὲν πρόκειται γιὰ μεταβίβαση ἀκινήτων (*alienatio*), ἀλλὰ γιὰ παραχώρηση τῆς ἐπικαρπίας (*concessio degli usufrutti*). Οἱ σύνδικοι, ἱκανοποιώντας τὸ αἶτημα, ἀκυρώνουν τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα καὶ δίδουν ἐντολὴ στὶς τοπικὲς ἀρχὲς νὰ φροντίσουν γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ νέου ἐντάλματος.

Johannes Baptista Degratis, γραμματέας [de] mandato
Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας
Μιχαὴλ Κλαδούρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος
τῆς μείζονος Καγκελλαρίας de mandato

1625, 18 Ἰουνίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Γιώργη Πάτερο καὶ συντρόφους, ἀντίδικους τοῦ οἰκονόμου Μητροφάνη Παυλόπουλου.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coria*, καὶ ἡ ἐνδειξη: *L(ocus) S(igilli) S(ancti) M(arci)*.

255

Πάκτωση χωραφιών

1503, 12 Ἰανουαρίου ~ 1625, 21 Ἰουνίου

1503 (β. ἔ. 1502), 12 Ἰανουαρίου

Ὁ ἱερομόναχος Γρηγόριος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὴν Ἀγνὴ Πατέρισα καὶ στὸν γιό της Ἀντώνιο Πάτερο τοῦ ποτὲ Κώστα, κατοίκους Κάτω Κεραμέας, χωράφια 20 μουζουριῶν στὸ Κεντρί, χωρὶς δικαίωμα βοσκῆς. Οἱ πακτωτὲς εἶναι ἐγγυητὲς καὶ ὀφειλέτες μαζὶ καὶ ἀλληλέγγυα, ὁλικῶς καὶ μερικῶς. Ὡς πάκτος τῆς μοίρας οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν νὰ παραδίδουν κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ, στὰ Ποδομούρια, 20 μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν Αὐγούστο τοῦ 1503. Ἀκόμη, ὀφείλουν νὰ ἀφήσουν τὸν τελευταῖο χρόνο ἀκαλλιέργητο τὸ ἓνα τρίτο τῶν χωραφιών γιὰ ἀγρανάπαυση, κατὰ τὸ συνήθες. Ὡς ποινὴ στὴν περίπτωση παράβασης τῆς συμφωνίας ὀρίζεται ἡ καταβολὴ προστίμου 25 ὑπερπύρων.

Μάρτυρες: παπα-Μιχάλης Καβάλλος καὶ μαστρο-Γιώργης Μπάλμης, βαρελάς.

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1625, 21 Ἰουνίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριό ἀπὸ τὸν οἰκονόμο [Μητροφάνη Παυλόπουλο], ἀντί-δικο τοῦ Γιώργη Πάτερου.

Ἀντίγραφο, μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά, ἀπὸ τὸ φ. 112 tergo τοῦ βιβλίου τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Κωσταντῆ Παντουβῆ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *ufficio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *Cheramea*· β) 1502 (β. ἔ.), 12 genaro. Agnese Paterissa, Antonio suo figlio affitano terreni del monastero per anni cinque· γ) *Patero*· δ) *Chendri misure 20*, καὶ τὰ γράμματα σὲ ἀπόσταση μεταξύ τους: *D, F* (ἀρίθμηση)· στὴν ἐπάνω δεξιὰ γωνία: 36 (ἀρίθμηση). Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) ...· β) *Chiedri carte 4 tergo*· γ) *partita 5a*· δ) *Adi 21 zugno 1625, presentata in giudicio dal reverendo iconomo di Stillo in causa con Giorgi Patero*.

Βλ. ἔκδοση.

256

Δικογραφία

1582, 8 Μαρτίου/1595, 29 Σεπτεμβρίου ~ 1625, 14, 25 Ἰουνίου

Ὑπόμνημα

[1625, 14 Ἰουνίου]

Ὑπόμνημα τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου Μητροφάνη Παυλόπουλου πρὸς τὸν ρέκτορα Χανίων, δικαστὴ ἐξουσιοδοτημένο ἀπὸ τὴν Ἐξοχότητά του [γενικὸ πρόνοητή]: Ὁ Μανολάκης Κόντης τοῦ ποτὲ Τζαννῆ, ἀδυνατώντας νὰ θεμελιώσῃ ὅσα ἀναφέρονται στὸ ἔνταλμα (*mandato*) τῆς 17ης Μαρτίου, κατέθεσε ἄλλη γραφή (*scrittura*) στὶς 10 τρ. μήνα, στὴν ὁποία ὁ οἰκονόμος ἀνταπαντᾷ, μολονότι εἶναι ἀνάξια ἀπάντησης. Σύμφωνα μὲ τὸν οἰκονόμο, τὸ ἔνταλμα εἶναι «τερατῶδες» (*monstruoso*), καθὼς ἀμφισβητεῖται ἡ κυριότητα τῆς ἀκίνητης περιουσίας τοῦ μοναστηριοῦ (*conservation del dominio et patronia che tiene et conserva il predetto monasterio nelli suoi stabelli*). Ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὰ συμβόλαια ποὺ ἔχουν συνταχθεῖ ἀπὸ νοταρίους, ὁ Κόντης εἶναι ἀπλὸς ἐνοικιαστὴς τοῦ μοναστηριοῦ (*semplice affittuale*) καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ἰσχυρίζεται ὅτι τοῦ

ἔχει παραχωρηθεῖ ἡ ὑποκυριότητα τῶν χωραφιῶν ποὺ κρατοῦσε ὁ ποτὲ πατέρας του (*in voler pretendere patronia nelle ragion utili delle terre che ha tenuto quondam suo padre*). Ζητᾷ τὴν ἀκύρωση τοῦ ἐντάλματος.

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Πάκτωση χωραφιῶν

1582 (αφβ'), 8 (η') Μαρτίου

Ὁ ἱερομόναχος Ἰωάννης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει στὸν Ἰωάννη Κό<ν>τη Μαμαγιώργη χωράφια 93½ μουζουριῶν στὸ λινοβροχεῖο, στὰ Λίσματα, στὸν Κάμπο το[ῦ] μύλο[υ] καὶ στὸ Σελὶ γιὰ πέντε χρόνια, μὲ τὴν ὑποχρέωση καταβολῆς τῆς πρώτης ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες «γεμάτες» δόσεις τὸ 1583. Ὁ πακτωτὴς εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στοὺς ἐντρίταρέους τοῦ μοναστηριοῦ 96 μουζούρια σιτάρι. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις τὸν μῆνα Ἰούλιο (δεφτεροοῦλιο), θὰ καταβάλλει τὸ ἀντίτιμο τῆς ὀφειλόμενης δόσης στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται τὸ σιτάρι στὴ Χώρα Χανίων τὸν μῆνα Αὐγούστο.

Μάρτυρες: Καππαδόκας Ψαρομήλιγκος καὶ Μιχάλης Ξιρίτης.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα

1595, 29 Σεπτεμβρίου

Ὁ ρέκτορας Χανίων Benetto Dolfin, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῆς Ἑρήνης, χήρας τοῦ Γιάννη Κόντη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, καλεῖ τοὺς δικαστὲς *di proprio* νὰ ὀρίσουν κηδεμόνα τῶν ἀνήλικων παιδιῶν τῆς μεταξὺ τῶν πλησιέστερων συγγενῶν τους· σὲ περίπτωσι ποὺ δὲν ὑπάρχουν, τὴν κηδεμονία θὰ τὴν ἀναλάβουν οἱ *pronveditori di Comun*, σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους.

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1625, 14 Ἰουνίου

Κατατέθηκαν στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο [Μητροφάνη Παυλόπουλο], ἀντίδικο τοῦ Μανολάκη Κόντη [Μαμαγιώργη].

1625, 25 Ἰουνίου

Κατατέθηκαν στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Ἰάκωβο Δροσά, ἐπίτροπο τοῦ οἰκονόμου [Μητροφάνη Παυλόπουλου], ἀντίδικου τοῦ Μανολάκη Κόντη Μαμαγιώργη. Κοινοποιήθηκαν στὸν ἀντίδικο ἀπὸ τὸν Τζώρτζη Γρυπάρη, συνήγορό του.

Χ.Χ.

Κατατέθηκαν στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Ἰάκωβο Δροσά, ἐπίτροπο τοῦ οἰκονόμου,

Μητροφάνη Παυλόπουλου, ἀντίδικου τοῦ Γιώργη Πάτερου, ἀπὸ τοὺς Κάμπους. Κοινοποιήθηκαν στὸν ἀντίδικο ἀπὸ τὸν Ἰάκωβο [Σέρβο], official.

Ἀντίγραφα ἀπὸ τὶς δέσμες τοῦ ποτὲ Σταμάτη Καλονᾶ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων (πάκτωση 1582) καὶ ἀπὸ τὸ φ. 14 τοῦ βιβλίου τῶν *Atti* τοῦ ποτὲ Benetto Dolfin, ρέκτορα Χανίων (ὀρισμὸς 1595). Χαρτί (κατάστιχο 28 φύλλων). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 2r-v, 3r, 4r στὰ ἰταλικά· στὰ ἑλληνικά ἢ πάκτωση τοῦ 1582. Στὴν ἐπάνω γωνία δεξιὰ τῶν φφ. 2r, 3r, 4r ἀντίστοιχα: 22, 23, 24 (ἀρίθμηση). Στὸ φ. 28v σημειώματα: α) *Στιλος, ι γραφες και κρισιματα απου εκαμε ο Μανολακис Κοντις Μαμαγιόργις, 1625*· β) *Μ...* Σὲ λυτὸ χαρτί σημείωμα: *πακτωσήα τοῦ Μανολάκι Κόντη καὶ τοῦ Καπετανωλέ καὶ ομπλεγατζήνες τοῦ παπα Ιερεμια καὶ η σεντεντζηα τον ἀμπελήον τοῦ Μπασταρδοκοστα.*

Ἔνταλμα [τοῦ ρέκτορα Χανίων Nicolò Venier]

1625, 2 Ἰουλίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 260.

257

Πάκτωση μοίρας

1498, 8 Φεβρουαρίου ~ 1625, 21 Ἰουλίου

1498 (β. ἔ. 1497), 8 Φεβρουαρίου, ἰνδ. 1η
Ἀποκόρωνας

Ὁ μοναχὸς Ἀθανάσιος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, μὲ τὴ σύμφωνη γνώμη τοῦ Τρώιλου Καπέλλου (*Capello*) [ἐπιτρόπου τοῦ μοναστηριοῦ], πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Γιώργη Πάτερο, γιὸ τοῦ Λέου, καὶ στοὺς διαδόχους του ἓνα κομμάτι γῆς (*una parte de terra*) ἀπὸ τὶς μοῖρες (*dalle mire*) τῆς Τζακονοκεφάλας, 15 μουζουριῶν, χωρὶς δικαίωμα βοσκῆς. Ὡς πάκτος τῆς μοίρας (*per affito della ditta mira*) ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ, στὰ Ποδομούρια, 15 μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν προσεχῆ Αὐγούστο τοῦ 1498. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς ὀφειλόμενες δόσεις, θὰ καταβάλλει διπλὴ ποσότητα σιταριοῦ (*sotto il dorpio*). Εἶναι ἐπίσης ὑποχρεωμένος νὰ ἀφήσει [τὸν τελευταῖο χρόνο ἀκαλλιέργητο] τὸ ἓνα τρίτο τῆς γῆς, κατὰ τὸ σύνηθες. Ἐὰν παραβεῖ τὴ συμφωνία, θὰ καταβάλλει πρόστιμο 25 ὑπέρπυρα.

Μάρτυρες: Μάρκος Μπάλμης καὶ Ἰάκωβος Χαρτοφύλακας.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1625, 21 Ἰουλίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο [Μητροφάνη Παυλόπουλο], ἀντί-
δικο τῶν Πάτερων.

Ἀντίγραφο, μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά, ἀπὸ τὸ φ. 13 τοῦ βιβλίου τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Κωσταντῆ Παντουβῆ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *ufficio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριον τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *Cabus*· β) 1497 (β. ἔ.), *adi 8 febraro. Giorgi Pattero de Leo affita terreni del monastero per anni cinque*· γ) *B* (ἀρίθμηση)· δ) *Zaconochieffala misure 15*. Στὴν ἐπάνω δεξιὰ γωνία τοῦ ἴδιου φύλλου: 41 (ἀρίθμηση). Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *2da*· β) *Zaconochieffala*.

258

Πάκτωση χωραφιῶν

1509, 13 Ἰανουαρίου ~ 1625, 21 Ἰουλίου

1509 (β. ἔ. 1508), 13 Ἰανουαρίου, ἰνδ. 12η
Ἀποκόρωνα (Abicornna)

Ὁ μοναχὸς Δωρόθεος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου (*yconomo de casal et metochio de Stillo*), πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Μανόλη Φούμη τοῦ ποτὲ Γιώργη, κάτοικο Ἀπάνω Κεραμέας (*Apano Cheramea*), χωράφια 28 μουζουριῶν (12 μουζουριῶν στοὺς Κούμους, 10 μουζουριῶν στοὺς Κάμπους καὶ 6 μουζουριῶν στὰ Κουντουραμιά [Κουντουρανιά]) καὶ στὸν ἀδελφὸ του Γαβρίλη χωράφια 6 μουζουριῶν στὴν Κοζέα, σύνολο 34 μουζουριῶν. Τὰ χωράφια παραχωροῦνται μὲ δικαίωμα βοσκῆς. Οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν νὰ παραδίδουν κάθε χρόνο, τὸν Αὐγούστο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὰ Ποδομούρια, 34 μουζούρια σιτάρι καλῆς ποιότητος (ὁ Μανόλης 28 μουζούρια καὶ ὁ Γαβρίλης 6 μουζούρια), ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν Αὐγούστο τοῦ 1509. Εἶναι ἐπίσης ὑποχρεωμένοι νὰ ἀφήσουν τὸν τελευταῖο χρόνο ἀκαλλιέργητο τὸ ἓνα τρίτο τῶν χωραφιῶν, κατὰ τὸ σῆνη-
θες. Ὡς ποινὴ κατὰ τὴν περίπτωσιν παράβασης τῆς συμφωνίας ὀρίζεται ἡ καταβολὴ προστίμου 25 ὑπερπύρων.

Μάρτυρες: Γιώργης Μπάλμπης, γιὸς τοῦ Μιχελῆ, καὶ Μιχελῆς Χαρτοφύλακας.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1625, 21 Ἰουλίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο [Μητροφάνη Παυλόπουλο], ἀντί-δικο τῶν Πάτερων.

Ἀντίγραφο, μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά, ἀπὸ τὶς *Abbreviature* τοῦ ποτὲ Κωσταντῆ Παντουβῆ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας [Χανίων]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριον τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *Chieramea* β) 1508 (β. ἔ.), *adi 13 genaro, Manoli Fumi quondam Giorgi affita per anni cinque terreni del monastero* γ) *Cumi misura 12, Cabus misura 10, Cudu{ro}ramia misura 6, Cosea misura 6* δ) *P* (ἀρίθμηση). Στὴν ἐπάνω δεξιὰ γωνία: 42 (ἀρίθμηση). Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Adi 21 luglio 1625. Presentatta in giudicio per il reverendo iconomo di Stillo in causa con i Pateri* β) *partita 6a Cumus karte 4, partita 3a Ca[m]bus karte 4, partita 29 Cudu{ro}ramia karte 5, partita 28 ci Cosea karte 5, partita 15 Messa Limni karte 5*. Ἐπάνω ἀπὸ τὶς λ. *Cumus, Cuduramia, Cosea, Messa Limni* σημειωμένα ἀντίστοιχα τὰ γράμματα: *M, A, Ci, L*.

259

Προικοσύμφωνο

1625, 24 Ἰουλίου

Τάπια, διστρέτο Χώρας Χανίων

Ὁ Μιχελῆς Κονταράτος Μπεκόπουλος καὶ ὁ Λέος Παχου<v>τάκης τοῦ Μάνου συμφωνοῦν νὰ νυμφευτεῖ ὁ δεύτερος τὴ Μαρίνα, θυγατέρα τοῦ πρώτου. Ὡς προίκα ἢ μελλονύμφη θὰ λάβει ροῦχα καὶ 10 σφακτά. Ἀκολουθεῖ ἡ ἐκτίμηση τῶν προικῶν, ποὺ διενεργήθηκε ἀπὸ τὸν *στιμαδόρο* Βασίλη Γαβολέο καὶ τὴν *πρατική* Τζωρτζίνα Καλονοπούλα.

Μάρτυρες: Μάρκος Ψαρομήλιγκος καὶ Λευτέρης Πατερούλης.

Κατάλογος τῶν προικῶν ρούχων μὲ δίπλα τὴν ἀντίστοιχη, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση, ἀξία τους σὲ ὑπέρπυρα:

ἓνα στρωμάτζο μὲ κόκκινα ζαζαβάδια	ὑπέρπυρα	200
ἓνα {μ}πάπλωμα τόπλο	»	300

ἓνα ζευγάρι σεντόνια με τ' ἄσπρα λαβοράδα	ὑπέρπυρα	500
ἓνα ζευγάρι σεντόνια λαβοράδα με κόκκινα	»	400
τέσσερα προσκεφαλάδια, τὰ δύο με κόκκινα καὶ τὰ ἄλλα δύο με τ' ἄσπρα	»	150
πουκάμισα πέντε, τὰ τρία με κόκκινα καὶ τὰ δύο με τ' ἄσπρα	»	750
μία βιστούρα λαβοράδα με κόκκινα	»	300
δύο βιστούρες με τ' ἄσπρα	»	300
τέσσερεις μπόλιες, δύο μεταξωτὲς καὶ δύο λινὲς	»	160
ἓνα ὀρμιζὶ κίτρινο	»	300
τρεῖς πετζοποῦλες λαβοράδες καὶ ἓνα μαντήλι	»	50

Μάρτυρας: Μάρκος Ψαρομήλιγκος
Λουκάς Βρούβης, νοτάριος βένετος ἔγραψε

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὴν ἐπάνω γωνία ἀριστερὰ σημείωμα: *coria*.

260

Δικογραφία

1582, 8 Μαρτίου/1588, 15 Ὀκτωβρίου/1595, 29 Σεπτεμβρίου/1596,
15 Ὀκτωβρίου/1598, 9 Ἀπριλίου/1603, 22 Μαΐου/1613, 2, 4 Ὀκτωβρίου/
1625, 28 Μαρτίου ~ 1625, 2 Ἀπριλίου/1625, 26 Ἀπριλίου/1625, 10 Ἰουνίου/
1625, 14 Ἰουνίου ~ 1625, 25 Ἰουνίου/1625, 2 Ἰουλίου

Ἔνταλμα τοῦ ρέκτορα Χανίων 1625, 2 Ἰουλίου

Ἔνταλμα τοῦ [ρέκτορα Χανίων Nicolò Venier], δικαστὴ ἐξουσιοδοτημένου (*giudice delegato*) ἀπὸ τὸν γενικὸ προνοητὴ καὶ ἐξεταστὴ Trivisan, ποὺ ἐκδόθηκε ἐρήμην τοῦ Τζώρτζη Γρυπάρη, συνηγόρου (*deffensor scritto in corte*) τοῦ Μανόλη Κόντη τοῦ ποτὲ Γιάννη, λεγόμενου Μαμαγιώργη, ὁ ὁποῖος εἶχε κληθεῖ ἀπὸ τὸν ἱερομόναχο Μητροφάνη Παυλόπουλο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, ἀλλὰ δὲν εἶχε παρουσιαστεῖ. Ἀκυρώνει τὸ ἔνταλμα ποὺ εἶχε ἐκδοθεῖ ὑπὲρ τοῦ Μαμαγιώργη στὶς 17 Μαρτίου.

Μιχαὴλ Κλαδούρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Πάκτωση χωραφιών

1588, 15 Ὀκτωβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Νεόφυτος Σεδέκας [διόρθ. ἀντὶ Δεσέκας], οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει στὸν Γιάννη Κόντη, καλούμενο Μαμαγιώργη, χωράφια 80 μουζουριῶν, τὰ ὁποῖα εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα, στὰ Λί<σ>ματα, στὸ λινόβροχεῖο, ὡς τὰ ὅρια τῆς Ἀγίας Εἰρήνης μὲ ὅλα τὰ δικαιώματα ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ αὐτά, δηλαδὴ μὲ ὅλη τὴν περιοχὴ, ὅπου φτάνουν τὰ νερά ἀπὸ τὰ βουνά (*cioè con tutto quello che vengono le aque de sopra via li monti*). Ὁ πακτωτὴς δεσμεύεται νὰ μὴν ἐπιστρέψει τὰ χωράφια (*reffudar*) στὸν παραχωρητὴ [πρὶν ἀπὸ τὴ λήξη τῆς πάκτωσης]. Στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία θὰ φυτέψει ἐλιές, θὰ καταβάλλει ἐντρίτεια στὸ μοναστήρι. Ὁφείλει νὰ πληρώνει στὸ μοναστήρι 80 μουζούρια σιτάρι. Ὁ οἰκονόμος τοῦ πακτώνει ἀκόμη χωράφια 7 μουζουριῶν στὸν Κάμπο τοῦ μύλου (*tu milo*), στὴ μοίρα τσῆ (*ci*) Τζουγκάραϊνας, 6 μουζουριῶν στὸ Μουρὶ καὶ 7 μουζουριῶν στὸ Σελί, σύνολο 100 μουζούρια. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ καταβάλλει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ 100 μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης τὸ 1589. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τις δόσεις, θὰ πληρώνει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ σύμφωνα μὲ τὸν φόρο ποὺ θὰ ὀρίζεται κάθε χρόνο ἀπὸ τις ἀρχές (*iuxta il tanso della signoria che haveria fatto per ogni anno*). Τὰ χωράφια παραχωροῦνται γιὰ βοσκὴ ζώων, ἐκτὸς αὐτῶν τοῦ μοναστηριοῦ. Ὁ πακτωτὴς ἀναλαμβάνει ἐπίσης τὴν ὑποχρέωση νὰ παρέχει στὸν οἰκονόμο τις συνήθεις ἐργασίες ζευγαρίσματος καὶ θερισμοῦ (*donegali et siegazete*).

Μάρτυρες: Πώργης Σοφολέος (*Sofoglio*) τοῦ ποτὲ Μανόλη καὶ Μανόλης Τρουλλινός, λεγόμενος Κόντης.

Σταμάτης Καλονάς, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας (*dell'imperiale autorità*)

Πιέρος Σκορδίλης, νοτάριος βασιλικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐξουσίας (*dell'apostolica et imperiale autorità*)

Μιχαὴλ Κλαδούρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1625, 2 Ἀπριλίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν Μανολάκη Κόντη, ἀντίδικο τοῦ οἰκονόμου [Μητροφάνη Παυλόπουλου].

Ὑπόμνημα

1625, 26 Ἀπριλίου

Ὑπόμνημα τοῦ *speciale signor* Ἰάκωβου Δροσᾶ, ἐπιτρόπου τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου, ἀντίδικου τοῦ Μανολάκη Κόντη, πρὸς τὸν ρέκτορα Χανίων, δικαστὴ ἐξουσιοδοτημένο ἀπὸ τὸν γενικὸ προνοητὴ: Ὁ οἰκονόμος, ὅπως εἶχε δικαίωμα, μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Γιάννη Κόντη, πάκτωσε χωράφια σὲ ἄλλους χω-

ρικούς, οί όποιοι ἐπὶ σειρὰ ἐτῶν πραγματοποιήσαν σ' αὐτὰ διάφορα βελτιωτικά ἔργα, χωρίς ποτὲ ὁ Κόντης νὰ διαμαρτυρηθεῖ γιὰ τὶς ἀλλαγές. Ὁ Δροσὰς ζητᾷ νὰ ἀκυρωθεῖ τὸ ἔνταλμα πού ἐκδόθηκε ὑπὲρ τοῦ Κόντη στὶς 17 Μαρτίου.

Τζουάννης Σοφολέος, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Κατατέθηκε ἀπὸ τὸν Ἰάκωβο Δροσά, ἐπίτροπο τοῦ οἰκονόμου [Μητροφάνη Παυλόπουλου], ἀντίδικο τοῦ Μανολάκη Κόντη [Μαμαγιώργη].

Πακτώσεις χωραφιῶν

1596 (,αφ'ς'), 15 (ιε') Ὁκτωβρίου
Στύλος

Ὁ ἱερομόναχος Δανιὴλ Φασούλας, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὴν Ἑρήνη, χήρα τοῦ Ἰωάννη Κόντη, χωράφια 45 μουζουριῶν στὰ Λί<σ>ματα, 7 μουζουριῶν στὸ Σελί, 6 μουζουριῶν στὸ Μουρί, 2 μουζουριῶν στὸν Κάμπο, 30 μουζουριῶν [ἀπό] τῇ μοίρα τοῦ Κουζῆ καὶ 15 μουζουριῶν ἀπὸ τῇ μοίρα τοῦ Λελέ. Ἡ Ἑρήνη ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ, *καλον ομορφον*, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1597. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ τὶς εἰσπράττει κατὰσχοντας τὴν περιουσία της στὴν ἀκριβότερη τιμὴ πού θὰ πουλήσει τότε καὶ τὸ ἄλλο του σιτάρι. Ἡ Ἑρήνη ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ μὴν ἀφήνει νὰ βόσκουν στὰ χωράφια ζῶα, παρὰ μόνον αὐτὰ τοῦ μοναστηριοῦ (*να μιδεν ιμπορι να βανου αλου σφακτα, παρα μονο του μοναστηρήου*).

Μάρτυρες: Νικολὸς Σέρβος τοῦ ποτὲ Μανόλη καὶ Σταμάτης Καλονὰς τοῦ ποτὲ Νικολοῦ.

Μιχαὴλ Γρυπάρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1603 (,αχ''), (κβ') 22 Μαΐου

Ὁ ἱερομόναχος Ἰάκωβος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου «τοῦ ἀγίου ἐνδόξου ἀποστόλου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου», πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὴν κερὰ Ρήνη, χήρα Μαμαγιώργαινα [διόρθ. ἀντὶ Μανερογεώργαινα] χωράφια 50 μουζουριῶν στὰ Κλίσματα [Λίσματα;], 9 μουζουριῶν στὸ Σελί, ½ μουζουριοῦ στὸ παράβγα<λ>μα τοῦ Σελίου, 10 μουζουριῶν στὸ Μουρί καὶ 3 μουζουριῶν στὸν Κάμπο. Ἡ Ρήνη ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὸν οἰκονόμο τὸ σιτάρι, *καλον αρεσκουμενο*, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1604. Ἐὰν δὲν παραδίδει τὸ σιτάρι, *νανε κρατιμενι να το πλε- ρονι το ακριβοταιρο απου ήθελεν πουλιθι ιστα Χανια*.

Μάρτυρες: Μάνος Καλονάς τοῦ ποτὲ Σταμάτη καὶ Μάνος Χαλικιώτης τοῦ ποτὲ Δημήτρη.

παπα-Μιχαήλ Τζούγκαρης, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1613 (αχιγ'), 2 (β') Ὀκτωβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν κὺρ Μάνο Καλονά τοῦ ποτὲ Γιακουμῆ χωράφια 50 μουζουριῶν στὴν Κεφάλαια, 28 μουζουριῶν στὰ Πλατάνια καὶ 12 μουζουριῶν *νυντα εδο*. Ἔχουν ἀφαιρεθεῖ 6 μουζούρια, ἐπειδὴ ἔχει φυτέψει νέο ἀμπέλι («φυτεία») στὰ Πλατάνια (*σκολαζομεν του οδια τι φιτιαν τον Πλατανιο*). Ὁ πακτωτῆς ὀφείλει νὰ παραδίδει στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸ Καλάμι τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ, καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1614. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει μέσω τοῦ *officio di proprio* (*με τι στρατα του προπριου οφικιου*) τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται κάθε φορὰ στὰ Χανιά.

Μάρτυρες: κὺρ Πέτρος Παγίδης τοῦ ποτὲ Ἰωάννη καὶ κὺρ Μανολάκης Κόντης τοῦ ποτὲ Ἰωάννη.

1614, 2 Ὀκτωβρίου

Κατατέθηκε ἀπὸ τὸν οἰκονόμο [Μητροφάνη Παυλόπουλο], ἀντίδικο τοῦ Μάνου Καλονᾶ.

1613 (αχιγ'), 4 (δ') Ὀκτωβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν κὺρ Μανολάκη Κόντη χωράφια 50 μουζουριῶν στὰ Λίσματα, 9 μουζουριῶν στὸ Σελί, ½ μουζουριοῦ στὰ *παραβγά<λ>ματα* τῶν ἀμπελιῶν του, 10 μουζουριῶν στὸ Μουρί καὶ 3 μουζουριῶν στὸν Κάμπο. Ἔχουν ἀφαιρεθεῖ 2 μουζούρια, ἐπειδὴ ἔχει φυτέψει νέο ἀμπέλι (*σκολαζομεν του οδια τι φιτιαν απον εφιτεψε*). Ὁ πακτωτῆς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε Ἰούλιο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ, στὸ Καλάμι τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ, καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1614. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει μέσω τοῦ *officio di proprio* (*με τι στρατα του προπριου οφικιου*) τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται κάθε φορὰ στὰ Χανιά.

Μάρτυρες: κύρ Πέτρος Παγίδης τοῦ ποτὲ Ἰωάννη καὶ Μάνος Καλονὰς τοῦ ποτὲ Πακουμῆ.

παπα-Μιχαὴλ Τζούγκαρης, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ὑπόμνημα

1625, 10 Ἰουνίου

Ὑπόμνημα τοῦ Μανολάκη Κόντη, λεγόμενου Μαμαγιωργάκη, μοναδικοῦ γιοῦ καὶ κληρονόμου τοῦ ποτὲ Γιάννη, κατοίκου τοῦ χωριοῦ Στύλος, πρὸς τὸν ρέκτορα Χανίων, δικαστὴ ἐξουσιοδοτημένο [ἀπὸ τὸν γενικὸ προνοητή]: Ζητᾶ, μὲ βάση τὸ ἔνταλμα τοῦ περασμένου Μαρτίου, νὰ τοῦ ἐπιστραφοῦν τὰ χωράφια ποὺ εἶχε ὁ πατέρας του, ὑποστηρίζοντας τὰ ἀκόλουθα:

1. Ὁ πατέρας του κρατοῦσε περισσότερα ἀπὸ πενήντα χρόνια χωράφια 13 μουζουριῶν στὰ Μουργιὰ καὶ στὸ Σελί, καταβάλλοντας κάθε χρόνο [στὸ μοναστήρι] 13 μουζούρια σιτάρι.

2. Ὅπως διαπιστώνεται ἀπὸ τὸ συμβόλαιο τοῦ 1588, ὁ πατέρας του εἶχε μὲ δικά του ἔξοδα πραγματοποιήσει βελτιωτικὰ ἔργα στὰ χωράφια καὶ εἶχε ἀκόμη φυτέψει ἀμπέλια καὶ ἐλιές, πληρώνοντας στὸ μοναστήρι 100 μουζούρια σιτάρι.

3. Μετὰ τὸν θάνατο τοῦ πατέρα του, [ὁ οἰκονόμος] ἀφαίρεσε τὰ μισὰ περίπου ἀπὸ τὰ χωράφια ποὺ κρατοῦσε ἡ μητέρα του.

4. Ἀφοῦ ἔλαβε ἀπὸ τὴ μητέρα του ὡς δῶρο (*donativo*) δύο ἀσημένιες κοῦπες, τὰ καλούμενα «ἐμπατίκια» (*batichia*), ὁ οἰκονόμος, γιὰ νὰ τῆς κλείσει τὸ στόμα, τῆς παραχώρησε καὶ πάλι τὰ χωράφια ποὺ τῆς εἶχε ἀφαιρέσει.

5. Μὲ τὸ σύστημα τῶν ἐμπατικίων (*batichia*) οἱ οἰκονόμοι ζημιώνουν τοὺς χωρικούς.

6. Ὁ τωρινὸς οἰκονόμος εἶχε πάρει ἀπὸ τὸν Μάρκο Βλαχάκη ἓνα βόδι ἀλλὰ τελικὰ τοῦ τὸ ἐπέστρεψε, γιατί φοβήθηκε ὅτι ἡ ἐνέργειά του δὲν θὰ ἦταν ἀρεστὴ στὸν ρέκτορα.

Μιχαὴλ Κλαδούρης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν Τζώρτζη Γρυπάρη, [ἐπίτροπο τοῦ Κόντη], ἀντίδικου τοῦ Ἰακώβου Δροσᾶ, [ἐπιτρόπου τοῦ οἰκονόμου].

Δήλωση γέννησης

1598, 9 Ἀπριλίου

Ἀποκόρωνας

Ὁ Γιάννης Κόντης Μαμαγιώργης τοῦ ποτὲ Γιώργη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, δηλώνει τὴ γέννηση στὶς 29 τοῦ περασμένου μήνα τοῦ γιοῦ του Μανόλη, τὸν ὁποῖο ἀπέκτησε ἀπὸ τὴ νόμιμη γυναίκα του Ἑρήνη Παρασκοπούλα.

Μάρτυρες: Γιάννης Κόντης Πατζάρης τοῦ ποτὲ Μανόλη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Ἀλί-
καμπος, καὶ Κώστας Μουσούρος τοῦ ποτὲ Σταμάτη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος.

*Νικολὸς Καλλέργης, ἀναπληρωτὴς ἐντεταλμένος (deputato)
Μιχαὴλ Κλαδούρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας*

*Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Τζώρτζη Γρυπάρη, [ἐπίτροπο τοῦ Κόντη],
ἀντίδικου τοῦ Ἰακώβου Δροσᾶ, [ἐπιτρόπου τοῦ οἰκονόμου].*

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Χανίων 1625 (,αχκε'), 28 (κη') Μαρτίου

Ὁ Nicolò Venier (*Νικολὸς Βενέρις*), ρέκτορας, *μὲ τιν ἐξουσίαν τοῦ ηγπιλο-
τατου ἀφεντος γενεραλε*, προστάζει τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδο-
σίας του καὶ τοὺς ἄλλους ἀξιωματοῦχους νὰ ἐκτελέσουν τὸ ἔνταλμα τοῦ γε-
νικοῦ προνοητῆ τῆς 15ης τοῦ παρόντος μήνα, τὸ ὁποῖο ἐκδόθηκε εἰς βάρος
τοῦ ἱερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου, οἰκονόμου τοῦ Στύλου. Μὲ βάση
τὸ ἔνταλμα, καθὼς εἶχαν περάσει ὀκτὼ ἡμέρες χωρὶς νὰ παρουσιαστῇ ὁ οἰκο-
νόμος (*κέ δεν ἐπροσεγίρισε κατα το ὀρδενε του ανοθεν αφεντι γενεραλε*), οἱ
ὁμότεες καλοῦνται νὰ «βάλουν» τὸν Μανόλη Κόντη «εἰς τὸ ποσέσο καὶ νοικο-
κεργιά» τῶν χωραφιῶν ποὺ εἶχε πακτώσει ὁ οἰκονόμος Νεόφυτος σιντιχος (;)
στὸν πατέρα του ποτὲ Γιάννη Κόντη Μαμαγιώργη.

Μιχαὴλ Κλαδούρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ὑπόμνημα 1625, 14 Ἰουνίου

Ὑπόμνημα τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου Μητροφάνη Παυλόπουλου, ἀντίδι-
κου τοῦ Μανολάκη Κόντη, πρὸς τὸν ρέκτορα Χανίων, δικαστὴ ἐξουσιοδοτη-
μένο ἀπὸ τὸν γενικὸ προνοητὴ: Ζητᾷ τὴν ἀκύρωση τοῦ ἐντάλματος ὑπὲρ τοῦ
Κόντη, τῆς 17ης Μαρτίου, γιατί ὁ τελευταῖος εἶναι ἀπλὸς ἐνοικιαστής (*semplice
affituale*) καὶ δὲν τοῦ ἔχει παραχωρηθεῖ ἡ ὑποκυριότητα τῶν χωραφιῶν (*patro-
nia nelle raggion utili delle terre*), ὅπως ἰσχυρίζεται.

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

*Κατατέθηκε ἀπὸ τὸν οἰκονόμο [Μητροφάνη Παυλόπουλο], ἀντίδικο τοῦ Μανο-
λάκη Κόντη [Μαμαγιώργη].*

Πάκτωση χωραφιῶν 1582 (,αφβ'), 8 (η') Μαρτίου
Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 256.

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Χανίων Benetto Dolfín 1595, 29 Σεπτεμβρίου
Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 256.

1625, 25 Ἰουνίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Τζουάννε Δροσά, ἐπίτροπο τοῦ οἰκονόμου, ἀντίδικου τοῦ Μανολάκη Κόντη Μαμαγιώργη. Κοινοποιήθηκε στὸν Τζώρτζη Γρυπάρη, συνήγορο τοῦ Κόντη.

1625, 25 Ἰουνίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Τζουάννε Δροσά, ἐπίτροπο τοῦ οἰκονόμου Μητροφάνη Παυλόπουλου, ἀντίδικου τοῦ Γιώργη καὶ τοῦ Γιάννη Πάτερου καὶ τῶν συντρόφων τους, ἀπὸ τοὺς Κάμπους. Κοινοποιήθηκε στοὺς ἀντίδικους ἀπὸ τὸν Ἰάκωβο Σέρβο, *offtial*.

Ἀντίγραφα: ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν *Terminazioni* τοῦ Nicolò Venier, [ρέκτορα Χανίων], δικαστὴ ἐξουσιοδοτημένου (*giudice delegato*) ἀπὸ τὸν γενικὸ προνοητὴ καὶ ἐξεταστὴ (ἔνταλμα μὲ χρονολογία 1625, 2 Ἰουλίου), ἀπὸ τὴν ἰταλικὴ μετάφραση τῆς πάκτωσης ποὺ κατέθεσε στὸ δικαστήριον ὁ Μανολάκης Κόντης, ἀντίδικος τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου, στίς 2 Ἀπριλίου 1625 (πάκτωση μὲ χρονολογία 1588, 15 Ὀκτωβρίου), ἀπὸ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Μανόλη Ἀσπρέα, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων (πάκτωση μὲ χρονολογία 15 Ὀκτωβρίου 1596), ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Μιχάλη Τζούγκαρη, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio della massaria* [τῆς Καγκελλαρίας Χανίων] (πάκτωση μὲ χρονολογία 22 Μαΐου 1603), ἀπὸ τὸ 3ο βιβλίο τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Μιχάλη Τζούγκαρη, νοταρίου βασιλικῆς ἐξουσίας, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας [Χανίων] (πακτώσεις μὲ χρονολογία 1613, 2 καὶ 4 Ὀκτωβρίου), ἀπὸ τὸ φ. 21 τοῦ βιβλίου τῶν Γεννήσεων τῶν γιῶν τῶν *privilegiati* (*libro delli Nascimenti delli figliolli di privilegiati*), ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio dell' deputati* (δήλωση μὲ χρονολογία 1598, 9 Ἀπριλίου), ἀπὸ τὸ φ. 68 τοῦ βιβλίου *Minor* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων (ὀρισμὸς μὲ χρονολογία 1625, 28 Μαρτίου), ἀπὸ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Σταμάτη Καλονᾶ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων (πάκτωση μὲ χρονολογία 1582, 8 Μαρτίου), καὶ ἀπὸ τὸ φ. 14 τοῦ βιβλίου τῶν *Atti* τοῦ ποτὲ Benetto Dolfi, ρέκτορα Χανίων (ὀρισμὸς μὲ χρονολογία 1595, 29 Σεπτεμβρίου).

Κατάστιχο χαρτῶο (28 φύλλα). Τὰ κείμενα, γραμμένα στὰ φφ. 1r-2r, 3r-4r, 5r, 6r-v, 12r-15r, 16r, 18r, 22r-23r, 24r, στὰ ἰταλικά (ἔγγραφα μὲ χρονολογία 1625, 2 Ἰουλίου/1588, 15 Ὀκτωβρίου/1625, 26 Ἀπριλίου/1625, 10 Ἰουνίου/1598, 9 Ἀπριλίου/1625, 24 Ἰουνίου/1595, 29 Σεπτεμβρίου) καὶ στὰ ἑλληνικά (ἔγγραφα μὲ χρονολογία 1596, 15 Ὀκτωβρίου/1603, 22 Μαΐου/1613, 2 Ὀκτωβρίου/1613, 4 Ὀκτωβρίου/1625, 28 Μαρτίου/1582, 8 Μαρτίου)· στὰ ἰταλικά οἱ ιδιόχειρες ὑπογραφὲς τῶν ἀναπληρωτῶν νοταρίων τῆς Καγκελλαρίας. Ἀριθμημένα τὰ φφ. 1-6, 12-16, 18, 22-24. Στὸ περιθώριο ἀρι-

στερὰ τοῦ φ. 1r: B, A (ἀρίθμηση), τοῦ φ. 2r: H (ἀρίθμηση) καὶ τοῦ φ. 3r: A, B, C (ἀρίθμηση). Στὸ περιθώριο ἀριστερὰ τοῦ φ. 5r σημείωμα: *Mamagiorgi*, καὶ τοῦ φ. 6r: *Mano Calona, Manolachi Condi*. Στὸ φ. 7v σημειώματα: α) *san Zuane de Stilo*· β) *πακτοσία του Μανὸ Καλονα ποτε Χακουμι κε του Μανόλι Κοντει*. Στὸ φ. 8v σημείωμα: *πακτοσία της Μαμαγιόργενας*. Στὸ φ. 28v σημειώματα: α) *Messo ...*· β) *Στιλος, ι γραφες του κρισιματου απου εκαμε ο Μανολακις Κοντις Μαμαγιουργις, 1625*.

261

Παραίτηση

1625, 24 Σεπτεμβρίου

Παρουσιάστηκε στὸ *officio* ὁ Γιάννης Πάτερος, *alfier* τοῦ χωριοῦ Κάμποι, καὶ δηλώνει ὅτι παραιτεῖται ἐκουσίως ἀπὸ τὴν ἀπαίτηση ποὺ διατυπώνεται στὸ ἔνταλμα τῆς Ἐξοχότητάς του [γενικοῦ προνοητῆ], τὸ ὁποῖο ἐκδόθηκε μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Γιώργη Πάτερου Μούρμουρη, ἐκπροσώπου (*come comesso*) τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ, οἱ ὁποῖοι βρίσκονται σὲ διένεξη μὲ τὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου. Ὁ Πάτερος δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ φιλονικήσει μὲ τὸν οἰκονόμο (*non intendendo litigar con esso*).

Τζουάννης Σοφολέος, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1625, 27 Σεπτεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν οἰκονόμο [Μητροφάνη Παυλόπουλο], ἀντίδικο τοῦ Κώστα Τζούγκαρη καὶ τοῦ Γιώργη Πάτερου.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 108 τοῦ 1ου βιβλίου τῶν *Comandamenti*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Γραφες ντουπιες απο κινες οπουνε τζι καουζες το Καμπιανό*· β) νεώτερη γραφή 11.

262

Γενικὸ πληρεξούσιο

1625, 27 Σεπτεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Ἡσαΐας [Μπάλουρας] ὁρίζει ἐπίτροπό του τὸν ἱερομόναχο Γερμανὸ Λιβάρχη νὰ ορύζῃ, νὰ αποφασύζῃ, νὰ διδῇ καὶ νὰ πέρνῃ, νὰ καμῇ οὕτως

καλα του φενεται. Τὸ πληρεξούσιο κυρώνεται μετὴν ὑπογραφή τοῦ ἱερομονάχου Μακαρίου, καθηγουμένου τῆς πατμιακῆς μονῆς. Σημειώνεται ἀκόμη ὅτι *δια πλεα βεβεοτερον τυποῦτε καὶ ἡ υκόνα* μετὴν παράσταση τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.

Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1r, κάτω ἀπὸ τὴν ὑπογραφή τοῦ ἡγουμένου, σφραγίδα, τυπωμένη μετὴν κερί στὸ χαρτί, μετὰ παράσταση τοῦ ἁγίου Ἰωάννου.

Ἔκδ.: STEFANIDOU, *Mäzene der Theologen – Klosters auf Patmos*, ὁ.π., σ. 205 (μετὰ λανθασμένη μνεία ἡμέρας καὶ ὀνόματος).

263

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Gabriel Bembo καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1625, 13, 25 ~ 29 Σεπτεμβρίου

1625 (αἰκε'), 13 (ιγ') Σεπτεμβρίου

Χανιά

Ὁ Gabriel Bembo (*Γαβριὺλ Μπέμπος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότετες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ ἐγκαταστήσουν («βάλουν εἰς τὸ ποσέσο») στὰ ἀκόλουθα ἀκίνητα («στεκάμενα») τὴν Καλὴ Μουσσυροπούλα, ἐπίτροπο τῶν δικαιωμάτων (*απου ραπρεζενταρι τζι ακτζιονες*) τῆς ποτὲ μητέρας τῆς Ἐργίνας· σὼχωρο στὸ χωριὸ Κεφάλαι στὸ Κατωχώρι, κομμάτι χωραφιοῦ στὸ Θυμωτό, κομμάτι χωραφιοῦ στὸ Σιμιτατόχι, μισὸ σὼχωρο τῆς μητέρας καὶ τῆς γιαγιάς τῆς (λάλας) στὴν Ἀκροβαταρέ, καὶ μισὸ πηγάδι (τὸ ἄλλο μισὸ τὸ εἶχε πουλήσει ὁ Βλάχος [Μουσουῖρος, θεῖος τῆς Μουσσυροπούλας]). Μετὸν ὅρισμό του ὁ ρέκτορας ἐκτελεῖ τὴν ἀπόφαση σχετικὰ μετὰ τὴ «μοιρασιά» τῆς προίκας ποὺ εἶχαν κάνει ὁ Δράκος Νταμιλάς καὶ ὁ μαστρο-Ἀντώνης Παγωμένος μετὰ ἔνταλμα (*μαντάδο*) τῆς 13ης Μαρτίου τοῦ Nicolò Venier (*Νικολοῦ Βενέρη*), πρώην ρέκτορα, ὁ ὁποῖος ἐνεργοῦσε ὡς δικαστής («κριτής»), ἐξουσιοδοτημένος ἀπὸ τὸν γενικὸ προνοητή (*με τιν ἐξουσια του ιψιλοτατου αφεντι γενεραλε οσαν κριτις ντελεγαδος*). Τὸ ἔνταλμα καταχωρίστηκε στὸ φ. 30 τοῦ βιβλίου τῶν Ἐκτιμήσεων («Στιμῶν») τῆς Καγκελλαρίας. Μετὰ βάση τὴ μοιρασιά τῆς προίκας, ἡ πρώτη μερίδα («ἡ πρώτη πάρτε») ἀνήκει στὸν Βλάχο Μουσουῖρο, μπάμπι τῆς Καλῆς, ὁ ὁποῖος διάλεξε καὶ παρέλαβε τὰ ἀκίνητα, καὶ ἡ δευτέρη μερίδα στὴ Μουσσυροπούλα. Οἱ ἀρχεὲς ἐντέλλονται πρὸς τοὺς ὁμότετες νὰ διαλαλήσουν «τριγύρω εἰς ἐκεῖνα τὰ στεκάμενα καὶ ὅπου

ἄλλοῦ κάνει χρεία» ὅτι ἡ Μουσουροπούλα εἶναι «βεβαία καὶ ἀληθινὴ νοικο-κερά». Σὲ ὅποιον, εἰδικὰ στὸν Βλάχο, ἐναντιωθεῖ στὸν ὀρισμὸ καὶ ἐμποδίζει τὴν Καλὴ νὰ ἐγκατασταθεῖ στὰ χωράφια τῆς θὰ τοῦ ἐπιβληθεῖ ποινὴ δεκαοκτάμηνης καταναγκαστικῆς ἀγγαρείας σὲ γαλέρα («κάτεργο φορτζάδικο μῆνες ιη΄») ἢ ἄλλη ποινὴ μεγαλύτερη κατὰ τὴν κρίση τῶν ἀρχῶν.

Μιχαὴλ Κλαδούρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1625, 25 Σεπτεμβρίου

Ὁ Γιώργης Μεταξάρης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Κεφάλαι, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Μάρκος Μεταξὰς καὶ Μανόλης Πριμομέρης.

Γιώργης Πατέλης «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1625, 29 Σεπτεμβρίου

Κατατέθηκε [στὴν Καγκελλαρία].

Ἀντίγραφο μετάφρασης ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἡ βεβαίωση. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημεῖωμα: *Copia*. Στὸ φ. 1v, κάτω ἀπὸ τὸ κείμενο τοῦ ὀρισμοῦ τοῦ ρέκτορα, σημεῖωμα: *Registrata nel libro Mazor 2do, a carte 104*.

264

Πάκτωση μύλων

1625, 19 Νοεμβρίου

Στύλος

τόπος τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου

τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερόθεος Ἀπλαστος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει στὸν Στράτη Κλαπατζαρά τοῦ ποτὲ Μάρκου καὶ στὸν Μάρκο Ψαρομήλιγκο τοῦ ποτὲ Καλόγερου τὸ *αργαστηρυ* τῶν μύλων ποὺ ἔχει τὸ μοναστήρι στὸ σῶ-χωρο τῆς Πιρίναινας, στὸ χωριὸ Στύλος, τὸ ὁποῖο εἶχε τὸν προηγούμενο χρόνο πακτωμένο ὁ Μάνος Καλονάς. Ἡ πάκτωση συμφωνεῖται μὲ τοὺς ἀκόλου-θους ὅρους: Ὁ οἰκονόμος ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ φτιάξει «ἄφου-κλες». Ὅταν ἔλθει ὁ καιρὸς νὰ *ξανακαινουργηουσουσι* τοὺς μύλους, οἱ μυλω-

νάδες όφείλουν νά είδοποιήσουν δεκαπέντε ήμέρες πρίν τόν οίκονόμο, γιά νά αγοράσει πέτρες καί νά τίς μεταφέρει στό «άργαστήρι». Οί πέτρες θά τοποθετηθοῦν ἀπό τούς μυλωνάδες μέ δικά τους έξοδα. Ό οίκονόμος ύποχρεοῦται νά μεταφέρει τίς πέτρες μόνο ἐάν είδοποιηθεῖ ἐγκαίρως. Στήν περίπτωση ποῦ θά χρειαστεῖ, ό οίκονόμος ἀναλαμβάνει νά ξαναφτιάξει καινούργια σίδερα, ἀφοῦ προηγουμένως είδοποιηθεῖ σχετικά ἀπό τούς μυλωνάδες. Ἐάν ὅμως τὸ σίδερο χρειάζεται μόνο νά ἐπισκευαστεῖ, τήν ἐπισκευή τήν ἀναλαμβάνουν οἱ μυλωνάδες, οἱ ὁποῖοι όφείλουν ἐπίσης νά καθαρίζουν κάθε χρόνο τὰ μυλαυλάκια. Ό οίκονόμος πάλι όφείλει, ἐάν κοποῦν οἱ «δέσες», νά τίς ἐπισκευάσει μέ έξοδά του. Δέν ἔχει ύποχρέωση ό οίκονόμος νά σταματήσει τή λειτουργία (να *κανι στάληα*) τοῦ μύλου παρὰ μόνο τίς ήμέρες *απου θελου υστε κομενες υ δεσες*, ἀπό τήν ήμέρα ποῦ θά κοποῦν ὡς τήν ήμέρα ποῦ θά ἐπισκευαστοῦν.

Οἱ μυλωνάδες θά παραδίδουν ὡς πάκτος κάθε χρόνο στόν οίκονόμο 1.000 μουζούρια σιτάρι καλῆς ποιότητας, δηλαδή 84 μουζούρια σιτάρι στό τέλος κάθε μήνα. Ἐάν δέν ἔχουν σιτάρι, τότε θά παραδίδουν κριθάρι, ὑπολογίζοντας 2 μουζούρια κριθάρι γιά κάθε μουζούρι σιτάρι. Ἐάν δέν ἐξοφλοῦν τίς μηνιαῖες δόσεις, ό οίκονόμος ἔχει δικαίωμα εἴτε νά τίς εἰσπράττει, κατάσχοντας ἀλλή-λέγγυα τὰ ὑπάρχοντά τους ἐνῶ ή πάκτωση θά ἰσχύει, εἴτε νά θεωρήσει ἄκυρη τήν πάκτωση, ὁπότε θά εἶναι ἐλεύθερος νά πακτώσει τόν μύλο σέ ὅποιον θέλει. Ἐάν οἱ μυλωνάδες δέν μποροῦν νά καταβάλλουν τήν ὀφειλή τους σέ καρπό, θά καταβάλλουν σέ τορνέσια τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τῆς ὀφειλόμενης ποσότητας τοῦ καρποῦ στήν τιμή ποῦ θά πουλιέται τότε. Ὁρίζεται ή διάρκεια τῆς πάκτωσης τριετῆς καί ή καταβολή τῆς ὀφειλῆς σέ τρεῖς δόσεις, μέ πρώτη δόση τήν 1η Δεκεμβρίου καί τρίτη τήν τελευταία ήμέρα τοῦ Νοεμβρίου 1628. Οἱ πακτωτὲς δέν ἔχουν δικαίωμα κατὰ τή διάρκεια τῆς τριετίας νά παραιτηθοῦν καί νά παραχωρήσουν τόν μύλο σέ ἄλλους χωρὶς τήν ἄδεια τοῦ οίκονόμου. Ἀκόμη, οἱ μυλωνάδες όφείλουν νά κάνουν τὰ ἀλέσματα τοῦ οίκονόμου καί τοῦ προοικονόμου χωρὶς νά καταβάλλονται ἀλεστικά («ἀνάξαγα»). Τέλος, ὁρίζεται ὅτι οἱ μυλωνάδες όφείλουν νά σφάζουν 2 βόδια τόν χρόνο, ἓνα τόν Μάιο καί ἓνα στίς 26 Σεπτεμβρίου, καί νά μοιράζονται μέ τόν οίκονόμο στή μέση τίς πέτσες.

Μάρτυρες: Μανολάκης Κόντης τοῦ ποτε Ἰωάννη, Νικόλας Τρουλλινός Περτονικόλας καί Μιχελῆς Ξυδάκης, μυλωνάς.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Δύο ἀντίγραφα καί ἰταλική μετάφραση:

Α) Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Affitanza di Stratti et Marco*· β) *Affitanza di Strati et Marco*.

Βλ. έκδοση.

Β) Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *πακτοσια τῶν μιλων του Στρατή καὶ τοῦ Μάρκου* β) *Scritture del monastero di San Zuanne di Patmo*.

Γ) Μετάφραση ἀπὸ τὰ ἑλληνικά στὰ ἰταλικά (μὲ λανθασμένη τὴ μνεία τῆς ἡμέρας: 10 ἀντὶ 19 Νοεμβρίου). Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v.

265

Πάκτωση χωραφιῶν

1625, 20 Νοεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερόθεος Ἀπλαστος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν κύρ Μανολάκη Κόντη τοῦ ποτὲ Ἰωάννη, καλούμενο Μαμαγιώρη, κάτοικο Στύλου, τὰ χωράφια $72\frac{1}{4}$ μουζουριῶν («καὶ μίαν κάρταν») στὰ Λίσματα, στὸ Σελί, στὰ *παραβγάσματα* στὸ Μουρὶ καὶ στὸν Κάμπο, τὰ ὁποῖα *εκκρατιεν παραμπρος*. Ὁ πακτωτῆς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὰ Ποδομούρια, $75\frac{1}{4}$ μουζούρια σιτάρι καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν προσεχῆ Ἰούλιο καὶ τῆς τελευταίας *απιν τι σπορα* τοῦ 1629. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ ἐμπρόθεσμα τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται, κατὰσχοντας τὰ ὑπάρχοντα τοῦ πακτωτῆ μέσω τοῦ *officio di proprio* (*με τι στρατα του φιτζιου του προπριου*).

Μάρτυρες: *μισέρ* Τζουάννες Μέγενος τοῦ ποτὲ *μισέρ* Φραντζέσκου καὶ *μαστρο*-Νικολὸς Κορφαλόνης, *μπαρμπέρης*, τοῦ ποτὲ Μιχελῆ.

Ἰάκωβος Δροσάς, νοτάριος ἀποστολικῆς καὶ βασιλικῆς ἐξουσίας (*della apostolica et imperiale autorità*)

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Affitanza fatta dal iconomo Aplasto a Manolachi Condi* β) 1625 *πακτοσια του Μαμαγιωρη* γ) *τῆς πακτοσας ὁπού καμε ὁ παπα Ἱεροθεῶς*.

Λογαριασμός

[1625]

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 390.

266

Ὑπόμνημα

~ 1626 (β. ἔ. 1625), 31 Ἰανουαρίου

Ὑπόμνημα τοῦ Λέου Φούμη, ἀντίδικου τοῦ ἱερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, πρὸς τὸν δικαστὴ-δαιτητὴ (*giudice arbitro*): Σύμφωνα μὲ τὸ συνημμένο συμβόλαιο [λείπει], καταχωρισμένο στὶς πράξεις τοῦ Δροσᾶ, ὁ Φούμης εἶχε ἐνοικιάσει τέσσερις μύλους ἀπὸ τὸν ἱερομόναχο, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶχε δώσει 649 ὑπέρπυρα γιὰ νὰ ἀγοράσει πέτρες. Ὡστόσο ὁ Φούμης δὲν εἶχε βρεῖ στὴν ἀγορὰ παρὰ μόνο 38 πέτρες ποὺ τὶς εἶχε προμηθευτεῖ ἀπὸ τὸν Zuanne Zancarol καὶ τὸν Zaccaria da Molin, μὲ τὶς ὁποῖες λειτουργοῦσαν οἱ δύο ἀπὸ τοὺς τέσσερις μύλους. Τὰ ὑπόλοιπα χρήματα τὰ εἶχε δώσει στὸν μοναχὸ Γερμανό, παραγγέλλοντάς του νὰ ἀγοράσει ἐκεῖνος πέτρες ἀπὸ τὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου. Ὅταν ἔφτασε πλοῖο ἀπὸ τὴ Μήλο, ὁ Φούμης ἀγόρασε πέτρες, τὶς ὁποῖες παρέδωσε στὸν ἱερομόναχο, γιὰτὶ εἶχε λήξει ὁ χρόνος ἐνοικίασης τῶν μύλων. Ὡς πρὸς τὶς πέτρες ποὺ εἶχε ἀγοράσει ὁ μοναχὸς Γερμανός, αὐτὲς βρίσκονται τώρα στὴν Ἀγία Μαρίνα στὴ διάθεση τοῦ νέου οἰκονόμου. Χωρὶς πέτρες λοιπὸν ὁ Φούμης δὲν μπορούσε νὰ δουλέψει καὶ συνεπῶς εἶναι ἄδικη ἡ ἀπαίτηση τοῦ ἱερομονάχου νὰ εἰσπράξει τὸ ἐνοίκιο σὰν νὰ εἶχαν λειτουργήσει καὶ ἀποδώσει καὶ οἱ τέσσερις μύλοι. Ὁ Φούμης ζητᾷ νὰ τὸν ἀπαλλάξει ὁ δικαστὴς ἀπὸ τὴν ἀπαίτηση τοῦ Μητροφάνη.

Τζώρτζης Πικρίδης, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

1626 (β. ἔ. 1625), 31 Ἰανουαρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Λέο Φούμη, ἀντίδικο τοῦ οἰκονόμου, Μητροφάνη Παυλόπουλου.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Copia*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *M[ichiel] Claduri*. [Πρβλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 408: ἴδιο κείμενο μὲ λίγες διαφορές].

267

Παραιτήσεις

1625, 24 Σεπτεμβρίου/1626, 16 Ίανουαρίου

1625, 24 Σεπτεμβρίου

Παραίτηση Γιάννη Πάτερου [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 261].

1626 (β. ἔ. 1625), 16 Ίανουαρίου

Παρουσιάστηκε ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν ὁ Γιώργης Πάτερος Μούρμουρης τοῦ ποτὲ Μιχάλη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάμποι, καὶ δηλώνει ὅτι παραιτεῖται ἐκουσίως ἀπὸ τὴν ἀπαίτηση ποὺ διατυπώνεται στὸν ὀρισμὸ τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ Trivisan εἰς βάρος τοῦ οἰκονόμου Μητροφάνη Παυλόπουλου στὶς 16 Μαρτίου [πρβλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 236 μὲ ἡμερομηνία 17 Μαρτίου]· δὲν ἔχει πρόθεση νὰ φιλονικήσει μὲ τὸν οἰκονόμο.

Τζουάννες Γοργοράφτης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφα, τὸ πρῶτο ἀπὸ τὸ φ. 108 τοῦ 1ου βιβλίου τῶν *Com$m$andamenti* καὶ τὸ δεῦτερο ἀπὸ τὸ φ. 90 τοῦ 2ου βιβλίου τῶν *Com$m$andamenti*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

Ὑπόμνημα

~ 1626, 1 Φεβρουαρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 408.

Ἐκτίμηση «φυτείας»

1626, 14 Φεβρουαρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 269.

268

Ὅρισμὸς τοῦ ρέκτορα Χανίων Gabriel Bembo

1626, 1, 4 Μαρτίου

1626 (,αχκς'), 1 (α') Μαρτίου

Ὁ Gabriel Bembo (*Γαβριὺλ Μπέμπος*), ρέκτορας Χανίων, ἐκπροσωπώντας τὸν γενικὸ προνοητὴ Κρήτης («εἰς τὸν τόπον τοῦ ὑψηλοτάτου γενεράλε τῆς

Κρήτης»), προστάζει τοὺς ὁμότεες [τῶν χωριῶν] τῆς δικαιοδοσίας του νὰ κοινοποιήσουν στὸν Γιώργη Πάτερο Μούρμουρη, ὁ ὁποῖος ἐκπροσωπεῖ καὶ τοὺς ὑπόλοιπους Πάτερους, κατοίκους τοῦ χωριοῦ Κάμποι, τὴν ἀπόφαση τῆς ἐρημοδικίας (*αψενταρια*) ποὺ ἐκδόθηκε ἀπὸ τὴν Καγκελλαρία ὑπὲρ τοῦ προοικονόμου τοῦ Στύλου καὶ εἰς βάρος τους, μὲ βάση τὴν ὁποία εἶχαν γίνει ἀποδεκτὰ τὰ ἔξοδα (*ελαουνταρισε τι μοντουλα τζι σπεζας*) ποὺ εἶχε παρουσιάσει ὁ προοικονόμος. Στὸ διάστημα λοιπὸν τῶν 15 προσεχῶν ἡμερῶν ὁ Πάτερος ὀφείλει νὰ πληρώσει τὰ ἔξοδα, διαφορετικὰ ὁ προοικονόμος θὰ κατασχέσει τὰ ὑπάρχοντά του μὲ δαπάνες τοῦ Πάτερου, προκειμένου νὰ εἰσπράξει τὴν ὀφειλή. Οἱ ἀρχὲς ἐντέλλονται πρὸς τοὺς ὁμότεες νὰ ἀπαντήσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὀρισμό.

Ὁ βοηθὸς τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1626, 4 Μαρτίου

Ὁ Νικόλας Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Μανόλης Τάμης (;) καὶ Γιώργης Μοῦρος (;).

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας «ἔγραψε»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἢ βεβαίωση. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά ἢ μνεῖα τοῦ βοηθοῦ τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου.

Ἐξώνηση χωραφιοῦ

1626, 20 Μαρτίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 284.

269

Ἐκτιμήσεις ἀκινήτων

1626, 14 Φεβρουαρίου, 29 Ἀπριλίου

1626 (β. ἔ. 1625), 14 Φεβρουαρίου

Στύλος

Ὁ Στράτης Κλαπατζαράς, ἐντεταλμένος ἐκτιμητής (*τεπουταδος ορδηνα-ρνος*) τοῦ χωριοῦ Στύλος, *επηε, υδε καὶ εμετρυσε καὶ εστημαρυσε* ἐντριτάρικη

«φυτεία» τοῦ Φρατῆ Τρουλλινοῦ Κακοθύμη, στὰ Μεγάλα Χωράφια, καὶ ἀποφάνθηκε ὅτι πρέπει νὰ ἐκπέσουν (*εξεπese*) ἀπὸ τὴν ἐντριτεία τοῦ $\frac{4}{4}$, δηλαδὴ τεσσεράμισι [*sic*], μουζούρια σιτάρι.

Μάρτυρες: Μιχάλης Καπαδοστάης Κακατζῆς καὶ Μανολοπαρτζάλης τοῦ ποτὲ Ἰωάννη.

1626, 29 Ἀπριλίου

Ὁ ἴδιος ἐκτιμητής (*στιμαδόρος*) ἐκτίμησε ἐπὶ τόπου «λιόφυτο» τοῦ Φρατῆ [διόρθ. ἀντὶ Φαρτῆ] Τρουλλινοῦ Κακοθύμη, στὴν τοποθεσία Τζάκος, *υγου Γυανα*, γιὰ τὸ ὁποῖο καταβαλλόταν $\frac{5}{4}$ («κάρτες 5») σιταριοῦ, καὶ ἀποφάνθηκε ὅτι πρέπει νὰ ἐκπέσουν ἀπὸ τὴν ἐντριτεία τῶν ἐλιῶν $\frac{3}{4}$ (*διου καρτες*). Ἐπομένως ὁ Τρουλλινὸς ὀφείλει νὰ καταβάλλει $\frac{3}{4}$ (*τρυς καρτες*) σιταριοῦ.

Μάρτυρες: παπα-Μανόλης Παρτζάλης καὶ Μιχελῆς Μυλωνάς.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *στημα του Φραντη*· β) *στημες του Φραντη Μπασταρδάκι*· γ) πράξεις ἀριθμητικῆς.

Ἀπόσβεση ἐνεχύρων

1626, 3 Μαΐου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 272.

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Χανίων Gabriel Bembo

1626, 21 Μαΐου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 271.

Ἔνσταση

1626, 1 Ἰουνίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 273.

270

Ἐκτίμηση βελτιωτικῶν ἔργων

1626, 2 Ἰουνίου

Παρουσιάστηκε στὸ *officio* ὁ μαστρο-Σταμάτης Χωραφάς, πρῶτος (*proto*) τῶν κτιστῶν καὶ ἐκτιμητής (*deputato ordinario*) τῆς πόλης [Χανίων], ὁ ὁποῖος

βεβαιώνει ότι μετά από αίτηση του ιερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου, προοικονόμου καὶ ξανὰ τωρινού οἰκονόμου, πήγε στὸν Στύλο, στὸ μοναστήρι στὸ Παλαιόκαστρο, καὶ ἐκτίμησε ὡς ἀκολούθως τὰ βελτιωτικά ἔργα ποὺ εἶχαν γίνει κατὰ τὴ διάρκεια τῆς περασμένης τριετίας, κατὰ τὴν ὁποία ὁ Παυλόπουλος ἦταν οἰκονόμος (*iconomato*).

1. Φύτεμα ἀμπελιοῦ 8 μουζουριῶν στὴ Ζερβιώτισσα, σκάψιμο γύρω ἀπὸ τὸ ἀμπέλι γιὰ διάνοιξη αὐλακιοῦ (*fossado*) μήκους 116 *βημάτων*, τσάπισμα καὶ κλάδεμα: ἀξία 2.000 ὑπέρπυρα.

2. Κτίσιμο καμάρας (*volto*) στὸ σπίτι ποὺ χρησιμεύει ὡς φούρνος καὶ μύλος (*masina*) τοῦ μοναστηριοῦ στὸ Παλαιόκαστρο, καὶ ἐπισκευὴ σκάλας: ἀξία 450 καὶ 100 ὑπέρπυρα ἀντίστοιχα.

Τζουάννες Γοργοράφτης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ 2ο βιβλίο τῶν *Stime* (Ἐκτιμήσεων). Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

271

Ὅρισμοὶ τοῦ ρέκτορα Χανίων Gabriel Bembo

1626, 21 Μαΐου, 3, 5 Ἰουνίου

1626, 21 Μαΐου

Χανιά

Ὁ Gabriel Bembo, ρέκτορας Χανίων, προστάζει τὸν δημόσιο ἀναπληρωτὴ ἀποθηκάριο (*fontegher*) νὰ διανείμει στοὺς τακτικούς (*ordinarii*) φουρνάρηδες 624 μουζούρια σιτάρι, γιὰ νὰ ψήσουν ψωμὶ πρὸς 14 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι, χωρὶς τὴν προμήθειά του.

1626, 3 Ἰουνίου

Χανιά

Ὁ Gabriel Bembo, ρέκτορας Χανίων, προστάζει τὸν δημόσιο ἀναπληρωτὴ ἀποθηκάριο νὰ διανείμει στοὺς τακτικούς (*ordinarii*) φουρνάρηδες 432 μουζούρια σιτάρι, γιὰ νὰ ψήσουν ψωμὶ πρὸς 14 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι, χωρὶς τὴν προμήθειά του.

1626, 5 Ἰουνίου

Χανιά

Ὁ Gabriel Bembo, ρέκτορας Χανίων, προστάζει τὸν δημόσιο ἀναπληρωτὴ ἀποθηκάριο νὰ παραδώσει στὸν ἐκπρόσωπο (*interveniente*) τοῦ Zuan Battista Minotto, προνοητῇ τῆς φορτέτζας τῆς Σούδας, 150 μουζούρια σιτάρι πρὸς 14 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι γιὰ τὶς ἀνάγκες τοῦ φρουρίου, χωρὶς τὴν προμήθειά του.

Ἐμμανουήλ Γρυπάρης, βοηθὸς τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο *Dispensso di formento*, ποὺ τηροῦσε ὁ ρέκτορας Χανίων Gabriel Bembo στὴ διάρκεια τῆς θητείας του. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Precii delli formenti di san Marco del 1626*.

272

Βεβαιώσεις

1626, 3 Μαΐου, 10, 12 Ἰουνίου

Βεβαίωση τοῦ *official*

1626, 3 Μαΐου

Σύμφωνα μὲ τὴ βεβαίωση τοῦ *official* Γιωργιλᾶ Ρ..., κατασχέθηκε μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῶν «πατέρων» τοῦ Στύλου ἢ περιουσία τοῦ Andrea Darazzo. Τὰ ἐνέχυρα τελικὰ ἀποσβέστηκαν (10 Ἰουνίου).

Βεβαιώσεις τῶν ὁμοτῶν

1626, 10 Ἰουνίου

Σύμφωνα μὲ τὴ βεβαίωση τοῦ ὁμότη τοῦ χωριοῦ Βάμος, κατασχέθηκε μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Τζώρτζη [Βαρούχα] ἢ περιουσία τοῦ Μανόλη Μπόν. Τὰ ἐνέχυρα τελικὰ ἀποσβέστηκαν.

1626, 12 Ἰουνίου

Σύμφωνα μὲ τὴ βεβαίωση τοῦ ὁμότη τοῦ χωριοῦ Κιστέρνες, κατασχέθηκε μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Τζώρτζη Βαρούχα ἢ περιουσία τοῦ Δημήτρη Κλαπατζαρᾶ.

Ἀντίγραφα ἀπὸ τὰ φφ. 62, 66 καὶ 70 τοῦ βιβλίου τῶν *Pegni* τοῦ *officio di proprio*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά· διαγραμμ. τὸ κείμενο στὸ φ. 1r. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Pretii delli formenti di proprio 1626 di maggio et zugno*.

273

Ἐνστάσεις

1626, 1, 17 Ἰουνίου

1626, 1 Ἰουνίου

Ὁ Μιχελῆς Χαρτοφύλακας ὀφείλει (*die dar*) στὸν καλόγερο Κωστάντιο Διακονόπουλο 3 μουζούρια σιτάρι πρὸς 15 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι, σύνολο 45 ὑπέρπυρα (κλήση τῆς 23ης Μαΐου). Ὁ Χαρτοφύλακας ἀσκεῖ ἔνσταση (*instando l'esecuzione*).

1626, 17 Ἰουνίου

Ὁ Σταμάτης Πατερογιαλίτης ὀφείλει στὸν Γιώργη Κλάδο Γιακουμινάκη 3 μουζούρια σιτάρι πρὸς 14 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι, σύνολο 42 ὑπέρπυρα (κλήση τῆς 23ης Μαΐου). Ὁ Πατερογιαλίτης ἀσκεῖ ἔνσταση.

Cesare Gillio, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Γραμματείας

Ἀντίγραφα ἀπὸ τὰ φφ. 129 καὶ 144 τοῦ τετραδίου (*quaderno*) 211 τοῦ βιβλίου τῶν *Partide* τοῦ *ufficio della giustizia*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένον στὸ φ. 1r-ν στὰ ἰταλικά.

274

Ὑπόμνημα καὶ ἀπόφαση τοῦ ρέκτορα Χανίων Gabriel Bembo

Ὑπόμνημα

[1626, 12 Ἰουλίου]

Μὲ ὑπόμνημά τους πρὸς τὸν γενικὸ προνοητὴ καὶ ἐξεταστὴ στὸ βασίλειο [τῆς Κρήτης] οἱ κάτοικοι τῶν χωριῶν Φρές, Τζιτζιφέα, Ἅγιος Κωνσταντῖνος καὶ Νίππος ἐκθέτουν τὴ δυσχερὴ οἰκονομικὴ κατάσταση στὴν ὁποία ἔχουν περιέλθει ἐξαιτίας τῆς τυραννικῆς μεταχείρισης ποὺ ὑφίστανται ἀπὸ τοὺς φεουδάρχες (*cavalieri*). Χωρὶς νὰ λαμβάνουν ὑπόψη τους τὴ σιτοδεία ποὺ ἔχει πλήξει αὐτὸν τὸν χρόνο τοὺς χωρικοὺς (*essendo nottorio che questo anno sia risuscito molto sterile*), οἱ φεουδάρχες ἀπαιτοῦν τὴν καταβολὴ τῆς ἐντριτείας, καὶ ἐὰν δὲν ἱκανοποιηθοῦν προβαίνουν σὲ κατάσχεση τῶν ὑπαρχόντων τῶν χωρικῶν. Παρακαλοῦν τὸν βενετὸ ἀξιωματοῦχο νὰ ἐπέμβει γιὰ νὰ σταματήσει αὐτὴ ἡ ἀδικία.

Ἀπόφαση τοῦ ρέκτορα Χανίων

Χ.Χ.

Ὁ ρέκτορας [Χανίων] Gabriel Bembo, με βάση τὴ διάταξη τοῦ γενικοῦ προνοητῆ [Giacomo] Foscari, σύμφωνα με τὴν ὁποία σὲ περίοδο σιτοδείας ἡ τιμὴ τοῦ σιταριοῦ μειώνεται, γιὰ νὰ καθίσταται δυνατὸ ἀντὶ σὲ εἶδος νὰ καταβάλλονται σὲ χρῆμα οἱ διάφορες εἰσφορές, ἔλαβε ὑπόψη του τὴ μεγάλη ἔλλειψη σιτηρῶν, τὸ σχετικὸ ὑπόμνημα τῶν χωρικῶν, καθὼς καὶ τὸ ἔγγραφο τῆς Ἐξοχότητάς του με ἡμερομηνία 28 Ἰουνίου, καὶ ἀποφασίζει νὰ μειωθεῖ ἡ τιμὴ τοῦ σιταριοῦ σὲ 12 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι. Οἱ φεουδάρχες ποὺ εἶχαν κατασχέσει αὐτὸν τὸν χρόνο ἀγαθὰ τῶν χωρικῶν, ἀμπέλια, ἐλιές, στάχια, ἀκόμη καὶ χαρουπιές, ὑπολογίζοντας τὴν ἀξία τοῦ σιταριοῦ σὲ ὑψηλότερη τιμὴ, ὀφείλουν νὰ τὰ ἐπιστρέψουν.

Κοινοποίηση τῆς ἀπόφασης

1626, 12 Ἰουλίου

Ὁ γαστάλδος διαλάλησε τὴν ἀπόφαση τοῦ ρέκτορα στὴν πλατεία, στὸ συνηθισμένο μέρος τῆς λότζας, με τὸν ἥχο τοῦ ταμπούρου, ἐνώπιον πολλῶν παρισταμένων.

Ἀντίγραφα ἀπὸ τὸ φ. 47 τοῦ βιβλίου τῶν *Successori* (Διαδόχων) τοῦ ρέκτορα [Gabriel Bembo]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμμένο στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά.

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Χανίων Gabriel Bembo

1626, 13 Ὀκτωβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 276.

275**Γενικὸ πληρεξούσιο**

1626, 23 Ὀκτωβρίου

Στύλος

Ὁ Ἰωάννης Σέρβος τοῦ ποτὲ Νικόλα, ὁ Μανόλης Ψαρομήλιγος Βαχάκης, ὁ Μιχάλης Ψαρὸς τοῦ ποτὲ Σταμάτη, ὁ Τομάδος Σέρβος τοῦ ποτὲ Νικόλα, ἡ Ἑλένα Σκορδιλοπούλα τοῦ ποτὲ Γιώργη, ὁ Σταμάτης Τζούγκαρης τοῦ Δημήτρη καὶ ὁ ἱεροδιάκονος τοῦ οἰκονόμου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ὀρίζουν *επιτροπον αὐτον και κομεσον υκουμενυκον* τὸν ἀφέντη Λα<μ>πρινὸ Δροσά, ἀπὸ τὴ Χώρα

Χανίων, τὸν ὁποῖο ἐξουσιοδοτοῦν νὰ τοὺς ἐκπροσωπεῖ σὲ κάθε ὑπόθεσή τους ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν. Ὁ Δροσὰς ἀποδέχεται τὸν διορισμό.

Μάρτυρες: Λέος Φούμης καὶ Κωσταντῆς Κλαπατζαράς.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: *κομεσιῶν του Λαμ[πρι]νοῦ Δροσᾶ δια τῆς Στηληνούς.*

276

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Gabriel Bembo καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1626, 13 Ὀκτωβρίου, 4, 22 Νοεμβρίου

1626 (αχκς'), 13 (ιγ') Ὀκτωβρίου

Ὁ Gabriel Bembo (*Γαβριήλ Μπέμπος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ὀσιωτάτου ἱερομονάχου Γερμανοῦ Λιβάρχη, προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τὸν Σταμάτη Φούμη Φαραντάκη νὰ παραδώσει στὸν οἰκονόμο στὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ προ-σεχῶν ἡμερῶν *ὅλον τό μούστο τὸ λογάδο* ποὺ τοῦ χρωστᾶ, σύμφωνα μὲ τὴ μεταξὺ τους σύμβαση. Ἐὰν δὲν ἐξοφλήσει τὸ χρέος τοῦ ἐμπρόθεσμα, θὰ κατασχεθοῦν μὲ δικά του ἔξοδα τὰ ὑπάρχοντά του, γιὰ νὰ ἱκανοποιηθεῖ τὸ χρέος τοῦ οἰκονόμου.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1626, 4 Νοεμβρίου

Ὁ Μανόλης Ἀχινέος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Ἀγία Μαρίνα, βεβαιώνει ὅτι ἐξέτελεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρας: Ἀντώνης Κατζούλης.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας «ἔγραψε»

1626, 22 Νοεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον [ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Γερμανὸ Λιβάρχη, ἀντίδικο τοῦ Σταμάτη Φούμη Φαραντάκη].

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἡ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 1r σημειώματα: α) στὸ κάτω

μέρος *messo in quaderno 205 a carte 2055 ...*· β) *Registratto in libro Mazor a carte 147*· γ) *Registrato nell libro Mazzor Imo a carte 158 tergo*. Στην κάτω γωνία ἀριστερὰ τοῦ ἴδιου φύλλου ἔκτυπη σφραγίδα με παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου.

Ἐξώνηση ἐλιῶν

1626, 22 Δεκεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 589.

277

Ἔνσταση

1627 (β. ἔ. 1626), 23 Ἰανουαρίου

Ὁ Γιάννης Ἀσπρέας, καλούμενος Ἄβατος, ὀφείλει (*die dar*) στὸν Στράτη Κλαπατζαρά ἔναντι μέρους τοῦ χρέους του 90 ὑπέρπυρα, τὰ ὁποῖα ἀντιστοιχοῦν σὲ 8½ μουζούρια κριθάρι πρὸς 10 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι καὶ σὲ μισὸ μουζούρι σιτάρι πρὸς 15 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι, σύμφωνα με τὸν λογαριασμὸ τῆς 6 τρ.μ. Ὁ Ἀσπρέας στὶς 8 τοῦ μήνα εἶχε ἀσκήσει ἔνσταση (*essendoli appellato*), ἢ ὁποῖα ὅμως εἶναι ἄκυρη, γιατί δὲν εἶχε κοινοποιηθεῖ στὸ ἀντίδικο μέρος. Καταχωρίζονται τὰ ἔξοδα τῆς ἐκτέλεσης τῆς κλήσης.

Cesare Gillio, ἀναπληρωτῆς νοτάριος alla giustizia

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 96 τοῦ τετραδίου (*quaderno*) 214 τοῦ βιβλίου τῶν *Partide* τοῦ *officio della giustizia*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Stratti vende il grano del molin à caro precio*.

278

Αἴτηση

1627, 8 Μαρτίου

Ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου Μητροφάνης Παυλόπουλος ζητᾶ ἀπὸ τὸν Μάνο Καλονά, λεγόμενο Κλασογιαννάκη, νὰ τοῦ ἐξοφλήσει τὸ χρέος του. Ὁ Καλονάς, στὸν ὁποῖο κοινοποιήθηκε ἡ αἴτηση στὶς 9 τοῦ περασμένου μήνα, ὀφείλει

60 υπέρπυρα ἔναντι χρέους πρὸς τὸν οἰκονόμο 4 μίστατων λαδιοῦ πρὸς 22 υπέρπυρα τὸ μίστατο. Ἀπὸ τὸ ποσὸ αὐτὸ ἀφαιρέθηκε (*batutto*) ὁ φόρος (*tanso*) τῶν 24 υπερπύρων.

Cesare Gillio, ἀναπληρωτῆς νοτάριος alla giustizia

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 196 τοῦ 214ου τετραδίου (*quaderno*) τοῦ βιβλίου τῶν *Partide*. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά.

279

Πώληση χωραφιοῦ καὶ ἐλιῶν

1627, 10 Μαρτίου

Μαχαιροὶ

τόπος (ἡς στη ποσεισιώ) «τοῦ εὐγενῆ τῆς Κρήτης ἀφέντη»

Νικολοῦ Κορνάρου τοῦ ποτὲ ἀφέντη Γιακουμῆ

Ὁ Γιώργης Κα<σ>τελλάνος, λεγόμενος Γαγλιβάνης, τοῦ ποτὲ Μανόλη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Μαχαιροί, μὲ τοὺς διαδόχους καὶ κληρονόμους του πουλᾷ στὸν εὐγενῆ ἀφέντη τῆς Κρήτης Νικολὸ Κορνάρο τοῦ ποτὲ Γιακουμοῦ ἓνα κομμάτι χωράφι γονικὸ $\frac{1}{4}$ («μιάς κάρτας») μουζουριοῦ καὶ 8 ρίζες ἐλιές στὸ χωριὸ Στύλος, στὸ σῶχωρο τοῦ Γαβαλᾶ, κοντά (*σημπληα*) στὸ σῶχωρο τοῦ Λέου Φούμη, στὸν τόπο τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου. Τὰ χωράφια καὶ οἱ ἐλιές ὑπόκεινται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς ἐτήσιου «λιβέλλου» πρὸς τὸ μοναστήρι 16 σολδίνια. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενήργησε ὁ Μανόλης Βάρδας, «τεπουτάδος ὀρδινάριος» τοῦ χωριοῦ Μαχαιροί, ἐκλεγμένος καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη, ἡ ὁποία καταχωρίστηκε στὸ φύλλο 60 τοῦ βιβλίου τῶν Ἐκτιμήσεων («Στιμῶν»), ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ καὶ τῶν ἐλιῶν ἀνέρχεται σὲ 168 υπέρπυρα. Ὅμως, ἐπειδὴ ὁ «ἄρχος» Κορνάρος ἐπιθυμοῦσε πολὺ νὰ τὸ ἀποκτήσει («εἶχε πεθυμία νὰ πάρει»), χαρίζει ἐπὶ πλέον αὐτοῦ τοῦ ποσοῦ στὸν πωλητὴ ἄλλα 50 υπέρπυρα. Ὁ πωλητὴς ὁμολογεῖ πὼς ἔλαβε τὸ ποσὸ «εἰς σὲ πολλὰς φορές εἰς σὲ τόσα τορνέσια» καὶ ἄρα ἔχει πληρωθεῖ.

Μάρτυρες: παπα-Μαργέλος Βάρδας καὶ Μάνος Καλονὰς τοῦ ποτὲ Ἰωάννη. παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά.

280

Κατάσχεση μοσχαριού

1627, 12 Μαρτίου

Ἐπειδὴ ὁ Μάνος Καλονὰς τοῦ ποτὲ Ἰωάννη χρωστᾷ στὸν παπα-κὺρ Μητροφάνη Παυλόπουλο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, 4 μίστατα λάδι καὶ δὲν ἔχει ἐξοφλήσει τὸ χρέος του, ὁ οἰκονόμος προσέφυγε στὶς ἀρχὲς καὶ κατάσχεσε ἓνα μοσχάρι του (*εβαλεν παρτηδα καὶ αμαχεψε τουνε καὶ επηρεν του ενα μουσκαρυ*). Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε, ἡ ἀξία τοῦ μοσχαριοῦ ἀνέρχεται σὲ 45 ὑπέρπυρα. Ὁ οἰκονόμος θὰ κρατήσει τὸ μοσχάρι ὡς τὸ Μεγάλο Σάββατο καὶ ἐὰν μέχρι τότε ὁ Καλονὰς δὲν ἔχει ἐξοφλήσει τὸ χρέος του, δίδοντάς του καὶ τὰ ἔξοδα ποὺ ἀπαιτήθηκαν γιὰ τὴν κατάσχεση, τὸ ζῶο θὰ περιέλθει ὀριστικὰ στὸ μοναστήρι. Ὁ χρεωφειλέτης ἔδωσε στὸν οἰκονόμο ἓνα ρεάλι.

Μάρτυρες: Νικόλας Τρουλλινός, ὁμότης, καὶ Στράτης Κλαπατζαράς.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας (*notario veneto*)

Ἀντίγραφο στὰ ἑλληνικὰ καὶ σὲ ἰταλικὴ μετάφραση. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r.

281

Ἐξώνηση ἀμπελιοῦ καὶ δένδρων

1627, 13 Μαρτίου

Χανιά

Ὁ Στρατήγης Κλαπατζαράς τοῦ ποτὲ Μάρκου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, μὲ τοὺς κληρονόμους καὶ διαδόχους του πουλᾷ στὸν ἱερομόναχο Μητροφάνη Παυλόπουλο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, ἐκπρόσωπο τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου τῆς Πάτμου, ἔρημάμπελο (*vigna deserta*) 2 μουζουριῶν καὶ 4 πρατικῶν, μὲ 31 ἐλιές ἀπὸ τίς 63 ποὺ βρίσκονται ἐκεῖ καὶ μὲ 1 βερικοκιά, στὸ χωριὸ Στύλος, στὴ Ζερβιώτισσα. Οἱ ὑπόλοιπες 32 ἐλιές ἀνήκουν, μὲ βάση τὸ συμφωνητικὸ γάμου (*contratto di nozze*), στὸν γιὸ τοῦ Στρατήγη Κωνσταντῖνο. Τὸ ἀμπέλι συνορεύει ἀνατολικά μὲ δημόσιο δρόμο, δυτικά μὲ ἀμπέλι τοῦ Δημήτρη Παῖδη, λεγόμενου Περδίκη, νότια μὲ χωράφι τοῦ Σταμάτη Γιαννουδάκη καὶ βόρεια μὲ ἀμπέλια τοῦ μοναστηριοῦ, καὶ εἶναι ἐλεύθερο ἀπὸ βάρος καταβολῆς εἰσφορᾶς πρὸς τὸ

δημόσιο (*libera da pension livellaria*), σύμφωνα με τὸ πιστοποιητικό (*fede*) τῆς οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας (*deputato fiscal*), ἐνῶ ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς ἐντρίτειας (*sogietà à terzo*) πρὸς τὸ μοναστήρι. Ἡ ἀξία τοῦ ἀμπελιοῦ ἀνέρχεται, σύμφωνα με τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενήργησε ὁ *misser* Μάνος Μυροκεφαλίτης, *deputato ordinario* τῆς πόλης, ἐκλεγμένος ἀπὸ τὰ δύο μέρη, σὲ 811 ὑπέρπυρα. Ἡ ἐκτίμηση, τὴν ὁποία ἀποδέχονται τὰ συμβαλλόμενα μέρη ὡς πρώτη, δεύτερη καὶ τρίτη, καταχωρίστηκε στὸ φύλλο 56 tergo τοῦ 3ου βιβλίου [τῶν Ἐκτιμήσεων] τῆς Καγκελλαρίας καὶ καταγράφεται πιὸ κάτω. Μὲ τὸ ποσὸ τῶν 811 ὑπερπύρων ἐξοφλεῖται τὸ χρέος τῶν 100 μουζουριῶν σιτάρι ποὺ χρωστοῦσε ὁ Στράτης στὸν οἰκονόμο ἀπὸ τὸ ἐνοίκιο τῶν μύλων γιὰ τοὺς μῆνες ἀπὸ τὴν 1η Ἀπριλίου ὡς τὴν 16η Ἰουνίου τοῦ περασμένου χρόνου, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸ ἔγγραφο τῆς κατάσχεσης (*intromissione*) τῆς 16ης Ἰουνίου, κατατεθειμένο στὸ *ufficio di proprio*, τὸ ὁποῖο ἐπικυρώθηκε ἀπὸ τὸν Στράτη καὶ τὸν γιό του Κωνσταντῖνο στὶς 20 Ἰουνίου. Ἐξαγοράζει ἔτσι ὁ οἰκονόμος τὸ ἀμπέλι καὶ ἐξοφλεῖται τὸ χρέος τοῦ Κλαπατζαρᾶ.

Μάρτυρες: Τζώρτζης Μορόνης καὶ Τζουάννες Θεργιανός, ἀναπληρωτὲς νοτάριοι τῆς Καγκελλαρίας.

Ἰάκωβος Δροσάς, νοτάριος ἀποστολικῆς ἐξουσίας

Ἐκτίμηση

1627, 13 Μαρτίου

Παρουσιάστηκε στὸ *ufficio* ὁ *misser* Μάνος Νικ<κ>ολέττος [Μυροκεφαλίτης], *deputato ordinario* τῆς πόλης, καὶ ἀνέφερε ὅτι ἐκτίμησε ἓνα κομμάτι λιάτικο ἐρημάμπελο 2 μουζουριῶν, 4 πρατικῶν καὶ 6 βημάτων, με 31 ἐλιές καὶ 1 βερικοκιά, στὸ χωριὸ Στύλος, στὴ Ζερβιώτισσα, τοῦ Στράτη Κλαπατζαρᾶ, ὁ ὁποῖος προτίθεται νὰ τὸ μεταβιβάσει (*alienare*) στὸν ἱερομόναχο Μητροφάνη Παυλόπουλο. Ἡ ἀξία τοῦ ἀμπελιοῦ, τὸ ὁποῖο ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς ἐντρίτειας, ἀνέρχεται καθαρὸ ἀπὸ βάρους εἰσφορᾶς σὲ 811 ὑπέρπυρα.

Ἰάκωβος Δροσάς, νοτάριος [ἀποστολικῆς ἐξουσίας]

Βλ. ἔκδοση.

Ἀντίγραφο: τὸ κείμενο τῆς ἐκτίμησης ἀπὸ τὸ φ. 56 tergo τοῦ 3ου βιβλίου τῶν *Stime* τοῦ Gabriel Bembo, ρέκτορα [Χανίων]. Χαρτί (δίφυλλο) Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-2r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Venditta della vigna fatta da Stratti*· α) *Vendita della vigna fatta da Strati*.

282

Γενικό πληρεξούσιο

1627, 24 Μαΐου

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, προοικονόμος τοῦ Στύλου, ὀρίζει γενικό ἐπίτροπο τὸν Τζουάννε Δροσά τοῦ ποτὲ Μανούσου, ἀπὸ τὴν πόλη [Χανίων], γιὰ νὰ τὸν ἐκπροσωπεῖ σὲ κάθε ὑπόθεσή του ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν.

Μάρτυρες: *μισέρ* Ἰάκωβος Πολυδουκατὰς καὶ *μισέρ* Φραγκίσκος Νοταρής (*Notari*), ἀπὸ τὸ Καστέλλι Ἀποκορώνου.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας (publico d' autorità veneta)

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

283

Χρεωστικὸς λογαριασμὸς

1627, 4 Σεπτεμβρίου

Λογαριασμὸς (κόντος) τοῦ χρέους τοῦ Στράτη Κλαπατζαῖρα πρὸς τὸ μοναστήρι ἀπὸ τὴν πάκτωση τῶν μύλων. Ὁ λογαριασμὸς κατατέθηκε ἐνὸρκως (δοσμένος ὁ αὐτὸς κοντος ἀπὸ ἐμένα) ἀπὸ τὸν παπα-Μητροφάνη Παυλόπουλο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφαση τοῦ γενικοῦ [προνοητῆ] (κατὰ τὴν φόρμα τῆς τερμινατζιὸς τοῦ ὑψηλοτάτου ἀυθεντός γενεράλε). Διευκρινίζεται ὅτι εἰς τὴν παρτίδα τοῦ πρόπριου ἐγνηνηκε σφαλμα, τὸ ὁποῖο ὅμως διαπιστώθηκε καὶ διορθώθηκε τὸ 1627, ὅταν ὁ οἰκονόμος καὶ ὁ Στράτης ἔκαναν λογαριασμὸν προσοπον με πρόσοπον.

Πρωτότυπο, ἀντίγραφο καὶ ἰταλικὴ μετάφραση:

Α) Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά.

Β) Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ κατάστιχο τοῦ μοναστηριοῦ. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *ὦ κόντως του Στρατῆ Κλαπατζαῖρα*.

Γ) Μετάφραση ἀπὸ τὰ ἑλληνικά στὰ ἰταλικά. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Conto del' iconomo traduto*.

284

Ἐξωνήσεις χωραφιῶν

1626, 20 Μαρτίου/1627, 13 Σεπτεμβρίου

1626 (,αχκ'), 20 (κ') Μαρτίου, *μοδο ιμπεριαλε*

Ὁ Μάνος Τρουλλινός, λεγόμενος Παχουντομάνος, τοῦ ποτὲ Γιάννη, καὶ ὁ γιὸς του Λέος, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, μὲ τοὺς διαδόχους καὶ κληρονόμους τοὺς πουλοῦν στὸν ἱερομόναχο Μητροφάνη Παυλόπουλο, ἐπίτροπο τῆς μονῆς ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου (*οπεραροντας οδια ονομα του μοναστιριου... τις Πάτινος*), χωράφι [κενὸ] πρατικοῦ, στὸν Στύλο, στοὺς Κολίμπους, ἐλεύθερο ἀπὸ ὑποχρέωση καταβολῆς *λιβέλλου* στὸ δημόσιο ἢ σὲ ιδιώτη (*ιτζι αφεντικου οσαν κε πριβατου*), ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὴ βεβαίωση τοῦ «ντεπουτάδου». Τὸ χωράφι συνορεύει ἀνατολικά μὲ χωράφι τοῦ Λέου Φούμη, λεγόμενου Καπετανολέου, δυτικά μὲ χωράφι τοῦ πιὸ πάνω Λέου, βόρεια μὲ χωράφι τῶν ἀδελφῶν Μάνου καὶ Γιώργη Γληγόρη, καὶ νότια μὲ χωράφι τοῦ Γιώργη Πετινάκη. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενήργησαν ὁ Μάνος Κολάτος, «ντεπουτάδος» τῆς Χώρας Χανίων, καὶ ὁ Στράτης Κλαπατζαράς, «στιμαδόρος» τοῦ χωριοῦ Στύλος, ἐκλεγμένοι ἀπὸ τὰ συμβαλλόμενα μέρη, ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ ἀνέρχεται σὲ 281 ὑπέρπυρα. Τὰ συμβαλλόμενα μέρη ἀποδέχονται (*λαουνταρουσι κε απρομπαρουσι*) τὴν ἐκτίμηση *οσαν να ιτονε δευτερα κε τριτη στιμα*. Οἱ πωλητὲς ἔλαβαν τὸ ποσὸ αὐτὸ μὲ βάση τὸν πιὸ κάτω λογαριασμό («κόντο»). Στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία κάποιος τυχὸν ἐναντιωθεῖ στὴν πώληση, ἀναλαμβάνουν ἀλληλέγγυα τὴν ὑποχρέωση νὰ φροντίσουν ὥστε νὰ μείνει τὸ χωράφι στὴν κυριότητα τοῦ μοναστηριοῦ, ὑποθηκεύοντας τὰ ὑπάρχοντά τους καὶ πληρώνοντας τὸ κεφάλαιο καὶ τὴν ἀξία τῶν βελτιωτικῶν ἔργων ποὺ τυχὸν θὰ ἔχουν γίνει σ' αὐτό (*ομπλιγαροντας ... ιν σολιτουμ τα παντια αυτον καλα, παροντα κε ερχομενα, δια να μαντιγνιρουσι το αυτο μοναστιρι εονι[ω]ς ιστο ποσесо του αυτου χοραφιου κε τον δικεοματον του κε να τονε σολεβαρουσι απο καθα λογις πιραξι, απου υθελε δοσι καθα τινας ανθρωπος κε περνονταστο τινας του αυτου μοναστιριου, δια να του πλεροσι ιτζι το καβαδαλε κε αγουμεντα κε καλιτερισματα, απου θελι εχι ιστο αυτο χοραφι καμομενα*).

Λογαριασμός

9½ μουζούρια σιτάρι	= 149 ὑπέρπυρα
3 μουζούρια κριθάρι	= 30 ὑπέρπυρα
μετρητὰ	= 98 ὑπέρπυρα
ἔξοδα μεσιτικῶν (<i>ι παρτε του ι μεσιταρια</i>)	= 4 ὑπέρπυρα

Μάρτυρες: μαστρο-Σταμάτης Χωραφάς, πρωτομάστορας καί «ντεπουτάδος», καὶ κὺρ Μανολάκης Κόντης τοῦ ποτὲ Γιάννη Μαμαγιώργη.

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ὁ Σταμάτης Τζιμπισκῆς Γραμναρίτης τοῦ ποτὲ Μάρκου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, καὶ ἡ γυναῖκα του Μαρούλα Μουσουροπούλα τοῦ ποτὲ Κώστα, μὲ τοὺς κληρονόμους καὶ διαδόχους τοὺς πουλοῦν στὸν ἱερομόναχο Μητροφάνη Παυλόπουλο, οἰκονόμο, χωράφι στὸν Στύλο, στὴ θέση Σταυρός, 1 μουζουριοῦ καὶ 1 πρατικοῦ μὲ 3 ἀπὸ τὶς 4 ρίζες ἐλιές *μουρέλα* ποὺ ἔχει μέσα, τὸ ὁποῖο συνορεύει ἀνατολικά μὲ ἀμπέλι τῆς Ἑργίνας Καλονοπούλας, δυτικά μὲ δημόσιο δρόμο («πατεῖ στράτα τὴν κομούνα»), βόρεια μὲ ἀμπέλι τοῦ Μπαντέλου Τζούγκαρη καὶ νότια μὲ χωράφι τῆς Ἑλενας Μουσουροπούλας. Τὸ χωράφι ὑπόκειται στὴν καταβολὴ λιβέλλου πρὸς τὸ μοναστήρι $\frac{3}{4}$ μουζουριοῦ σιτάρι καὶ εἶναι ἐλεύθερο ἀπὸ ὑποχρέωση καταβολῆς εἰσφορᾶς στὸ δημόσιο («ἀφεντικῆς»). Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενήργησαν ὁ μαστρο-Σταμάτης Χωραφάς, «ντεπουτάδος τζι Χώρας», καὶ ὁ Στράτης [Κλαπατζαράς], ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ ἀνέρχεται σὲ 515 ὑπέρπυρα. Τὸ ποσὸ συμψηφίζεται μὲ αὐτὸ τοῦ χρέους ποὺ ὁμολογοῦν ὅτι ὀφείλουν στὸν ἱερομόναχο οἱ πωλητές. Τὸ ὑπόλοιπο ποσὸ θὰ τὸ λάβουν οἱ πωλητὲς ἀπὸ τὸν ἀγοραστή τὸν προσεχὴ Αὐγουστο.

Μάρτυρες: παπα-Μανόλης Ἀσπρέας καὶ Μανόλης [Κόντης].

Ἐξοφλητικὴ ὁμολογία

1627, 13 Σεπτεμβρίου

Ὁ Σταμάτης καὶ ἡ Μαρούλα ὁμολογοῦν ὅτι ἔλαβαν ἀπὸ τὸν οἰκονόμο τὸ ὑπόλοιπο ποσὸ.

Μάρτυρες: Σταμάτης Πάτερος Κουρούπας καὶ Θεόδωρος Ἀχινέος, καὶ οἱ δύο ἀπὸ τὸ χωριὸ Ἀγία Μαρίνα.

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ ἐξοφλητικὴ ὁμολογία. Σὲ λυτὸ χαρτί σημειώματα: α) *πουλησία του Παχουντωμανώ και του Ξερωλέω, τοῦ υἱοῦ του, και του Κρεμναρήτη κε τῆς γηνέκας του*· β) *Cazzufro*.

Πάκτωση χωραφιῶν

1627, 13 Σεπτεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 604.

285

Πάκτωση χωραφιῶν

1627, 16 Ὀκτωβρίου
Παλαιόκαστρο

Ὁ ἱερομόναχος Μητροφάνης Παυλόπουλος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει ἐκ νέου (ξαναπακτονι) στὸν Σταμάτη Φούμη, λεγόμενο Φρατάκη, τοῦ ποτὲ Φρατῆ, ἀπὸ τῆ Μαλάξα, γιὰ μία πενταετία τὰ χωράφια στὸν Ἀμύγδαλο, γιὰ τὰ ὁποῖα πλήρωνε 16 μουζούρια σιτάρι. Σύμφωνα μὲ τοὺς ὅρους τῆς νέας πάκτωσης, ὁ πακτωτὴς θὰ πληρώσει τὸ πάκτος σὲ πέντε ἐτήσιες δόσεις καὶ ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ (ιστο μαγατζε τον ορδηναριο) 22 μουζούρια σιτάρι καλῆς ποιότητος. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τις δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται στὴν ἀγορά, μὲ ἔξοδα τοῦ πακτωτῆ, μὲ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο εἰσπράττονται τὰ ὀφειλόμενα πάκτη (με τι στρατα οπου σκουδερντε τα πακτι). Διευκρινίζεται ἐπίσης ὅτι ὁ πακτωτὴς δὲν θὰ ἐμποδίζει τὴ βοσκὴ τῶν ζώων τοῦ μοναστηριοῦ στὰ χωράφια.

Μάρτυρες: μαστρο-Κωσταντῆς Γαβαλάς, ράφτης, ἀπὸ τὰ Χανιά, καὶ Στράτης Κλαπατζαράς, ἀπὸ τὸν Στύλο.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, νοτάριος καὶ *terminista* τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 37 tergo τοῦ βιβλίου τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Μανέα Δροσᾶ, νοταρίου, ποὺ βρίσκεται κατατεθειμένο στὸ *ufficio della massaria* τῆς Μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου καὶ *terminista* τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r σημεῖωμα: *Incontratta*. Στὸ φ. 2v σημεῖωμα: 16 τοῦ ὠκτωβρίου 1627, πακτωσιὰ τοῦ Σταμάτη Φραντάκι δια τῶν Ἀμήγδαλων.

286

Αἴτηση

[1627, 9 Νοεμβρίου]

Αἴτηση τοῦ Μητροφάνη Παυλόπουλου [διόρθ. ἀντὶ Παπαδόπουλου], οἰκονόμου τοῦ Στύλου, πρὸς τοὺς δικαστὲς *di petition*: Σύμφωνα μὲ τοὺς λογαρια-

σμούς των τελευταίων πέντε ἐτῶν (1623-1627), χωρικοί, οἱ ὅποιοι κρατοῦν χωράφια ποὺ ἀνήκουν στὸ μοναστήρι, δὲν ἔχουν ἐξοφλήσει τὰ χρέη τους. Ζητᾶ ἀπὸ τοὺς δικαστὲς νὰ καλέσουν τοὺς χρεωφειλέτες νὰ πληρώσουν τὶς ὀφειλές τους. Ἀκολουθεῖ κατάλογος τῶν ὀνομάτων τῶν χρεωφειλετῶν μὲ δίπλα σὲ κάθε ὄνομα τὴν ὀφειλὴ τοῦ καθενὸς σὲ σιτάρη καὶ τὸ ἀντίστοιχο ποσὸ σὲ ὑπέρ-πυρα: Γιώργης Μουσοῦρος Βρακῆς, Μανόλης Μουσοῦρος τοῦ Γαβρίλη, Σταμάτης Μουσοῦρος Νικολετάκης, Γιώργης Μουσοῦρος ποὺ ἐκπροσωπεῖ τὴ μητέρα του, Ἑρήνη Κουναρίνα, Ἀνέζα χήρα τοῦ Γιώργη Μουσούρου Μπουρνέρου. Ὁ οἰκονόμος διευκρινίζει ὅτι προτίθεται νὰ ἀφαιρέσει ἀπὸ τὸ χρέος ὅποιο ποσὸ δὲν πρέπει *de iure* νὰ ὑπολογιστεῖ ὡς ὀφειλή. Στὶς 9 Νοεμβρίου ἡ Ἀνέζα χήρα τοῦ Γιώργη Μουσούρου Μπουρνέρου ἀναγνώρισε τὸ χρέος της [καὶ ὑποσχέθηκε νὰ τὸ ἐξοφλήσει].

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1v σημειώματα: α) *per li Mussuri* β) *δια τα χραιη των Μουσουρων ἀποφασι θελιματικί δια τοῦ πα[πα] Μητροφάν[η]*, καὶ πράξεις ἀριθμητικῆς.

287

Ἐπιστολὴ

1627, 12 (ιβ΄) Νοεμβρίου
Παλαιόκαστρο

Ὁ ἱερομόναχος Μητροφάνης Παυλόπουλος], οἰκονόμος τοῦ Στύλου, γράφει στὸν «αὐθέντη» Γιάννη [Δροσά] (*αὐθέντι Γιάνη τὴν αὐθεντεία σου πολλὰ χαιρετῶ*) ὅτι ἔστειλε νὰ καταχωρίσει στὸ βιβλίο τοῦ δημοσίου τὸ ἀνεξόφλητο χρέος («ὀρίσει») τῶν Μουσούρων, ὅτι περιμένει ὁδηγίες σχετικὰ μὲ τὸ θέμα τῆς παράδοσης τοῦ λαδιοῦ, ὅτι τοῦ στέλνει τό «μίστατό» του *νὰ τὸ φτιάση ὁ μάστορας καὶ νὰ το δите ἂν εἶναι σοστῶ, νὰ μὴν εχω μηδὲ κρίμα μηδε χασούρα*, ὅτι ὑπολογίζει νὰ ἔλθῃ «μέσα» [στὴν πόλη] ὡς τὴν Πέμπτη, τέλος ὅτι *αμαχέψασι τοὺς ζευγάδες του διὰ τὴν ἐγγαρέα*.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα μὲ νεώτερη γραφή: *Ἐπιστολὴ τοῦ οἰκονόμου τοῦ ἐν Κρήτῃ μετοχίου Παλαιοκάστρου Μητροφάνους πρὸς τινὰ Ἰωάννην ἐν Χανίοις Κρήτης ἐμπάρων του. Ἐκ Παλαιοκάστρου τῇ 12 Νοεμβρίου 1627.*

288

Πάκτωση χωραφιῶν

1627, 19 Νοεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Μητροφάνης Παυλόπουλος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, ἀνα-
νεώνει (*ρενοβαρι*), γιὰ μία πενταετία, στὸν κὺρ Λέο Φούμη τὴν πάκτωση τῶν
ἀκόλουθων χωραφιῶν, 67 [sic] συνολικὰ μουζουριῶν, χωρὶς τὰ δένδρα (*νετα
απου τα δενδρα*): 35 μουζουριῶν στὸ Λιβάδι, 6 μουζουριῶν χωράφι τῆς Πιρίναι-
νας, 8½ μουζουριῶν στὸν Κάμπο, 10 μουζουριῶν στὰ Μάχια, 1½ μουζουριῶν
στῆς Μυλωνοῦς τὸ σῶχωρο, 1 μουζουριῶν στὴν *μπεζούλα* [τῆς μονῆς] τοῦ ἀγίου
Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου *απο κατο*. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε
χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸν Κάλαμο, τὸ σιτάρι,
καλῆς ποιότητος (*καλον και αρεσκουμενον του ανοθεν κονομο*), ἀρχίζοντας τὴν
καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τίς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1628.
Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τίς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ
ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται *κατα το σινιθι*.

Μάρτυρες: *ευγενις τις Κριτις αφεντις* Μανόλης Εὐδαιμονογιάννης καὶ
ἀφέντης Τζώρτζης Γαβαλάς.

Πιέρος Θεργιανός, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 66 tergo τοῦ 3ου βιβλίου τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων
τοῦ ποτὲ *μισερ* Νικολοῦ Νταβίθη (*Davithi*), νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *of-
ficio della massaria* τῆς μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο
γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς
Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *πακτωσά τοῦ Καπετανωλεο, 1627 Σεπτεβριου* [sic] 19.

289

Ἐπιστολὴ

1627 (αχκζ'), 23 (κγ') Νοεμβρίου

Ὁ [ἱερομόναχος] Μητροφάνης [Παυλόπουλος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου] γρά-
φει στὸν *αὐθεντη* Γιάννη [Δροσά] ὅτι καταχώρισε στὸ βιβλίο τοῦ δημοσίου τὸ
ἀνεξόφλητο χρέος (*ὅρισε πάρτε*) τῶν Μουσούρων. Ἐὰν οἱ Μουσούροι παρουν-
σιαστοῦν καὶ ἀναγνωρίσουν τὸ χρέος τους («πάρουσι ἀπόφαση θεληματική»), νὰ

τοὺς δοθεῖ προθεσμία [για νὰ τὸ ἐξοφλήσουν] ὥς καὶ τὸν Ἀπρίλιο, ἐὰν ὅχι, τότε ὁ ἀποδέκτης τοῦ γράμματος νὰ κινηθεῖ ἐναντίον τους δικαστικά («ἀποφάσισέ τους»). Τοῦ στέλνει ἐπίσης κατάσταση τῶν ὀφειλῶν τους. Χαιρετᾷ τὸν παπακὺρ Ἱερόθεο καὶ τοῦ ζητᾷ νὰ τὸν συμπαθήσει ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ἔρθει «μέσα» [στὴν πόλη;]. Ὁ Ἱερόθεος νὰ τὸν εἰδοποιήσῃ πότε μπορεῖ νὰ ἔρθει «ἔξω» [στὸ χωριό;], γιὰ νὰ τοῦ στείλῃ ζῶο («κτῆμα»).

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ κάτω μέρος δεξιὰ τοῦ φ. 1r πράξεις ἀριθμητικῆς. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *Mussuri*, καὶ πράξη ἀριθμητικῆς.

290

Πώληση καὶ ἐκτίμηση χωραφιῶν

1628 (β. ἔ. 1627), 18 Φεβρουαρίου
Νέο Χωριό

Ὁ κύρ Λέος Τζούγκαρης Μοτάκης τοῦ ποτὲ Παύλου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Σαμωνάς, πουλᾷ στὸν ἀφέντη Μάρκο Βιτζιμάνο τοῦ ποτὲ *εβγαινι αφεντι* Μένεγου τὰ χωράφια 3½ μουζουριῶν, μὲ τὴν «ἀγριάδα» τους, ποὺ ἔχει στὸ χωριὸ Σαμωνάς, στὴν τοποθεσία *στου Γριντα το Μουρι*, στὸν τόπο τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Ὁ ἀγοραστής ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ καταβάλλῃ κάθε χρόνο στὸν πωλητὴ ½ μουζούρι σιτάρι. Ἡ ἀξία τῶν χωραφιῶν, μὲ τὴν «ἀγριάδα» τους, ἐλεύθερων ἀπὸ βάρος εἰσφορᾶς, ἀνέρχεται σὲ 230 ὑπέρπυρα, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε ἀπὸ τοὺς *πρατικούς* μαστρο-Ἀγγελὴ Καλονὰ καὶ τὸν ὑπογραφόμενο νοτάριο [Δημήτριο Σέρβο], *ντεπουτάδο* τοῦ Καστελλίου Ἀποκορώνου, ἡ ὁποία καταχωρίστηκε στὸ βιβλίο τῶν Ἐκτιμήσεων («Στιμῶν») τῆς Καγκελλαρίας τῆς Χώρας Χανίων καὶ σημειώνεται κάτω ἀπὸ τὸ παρὸν συμφωνητικό. Ὁ πωλητὴς ὁμολογεῖ ὅτι ἔλαβε ἀπὸ τὸν ἀγοραστή 216 ὑπέρπυρα καὶ ὅτι τὰ ὑπόλοιπα 14 ὑπέρπυρα παρακρατήθηκαν γιὰ τὴν κάλυψη τῶν ἐξόδων τῶν μεσιτικῶν καὶ τῆς καταχώρισης τοῦ συμβολαίου μεταβίβασης τῶν χωραφιῶν στὸ «κατάστιχο». Ὁ πωλητὴς ὀφείλει νὰ προστατεύῃ τὸν ἀγοραστή ἀπὸ ὅποιονδήποτε τυχὸν θελήσῃ στὸ μέλλον νὰ ἐναντιωθεῖ στὴν πώληση καὶ ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση, στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία θὰ ἀφαιρεθοῦν τὰ χωράφια ἀπὸ τὸν ἀγοραστή, νὰ τὸν ἀποζημιώσῃ γιὰ τὰ βελτιωτικὰ ἔργα καὶ τὰ ἄλλα ἐξόδα ποὺ θὰ ἔχει τυχὸν κάνει.

Μάρτυρες: μαστρο-Μαγνιάς Σαλιβαράς, «σομαράς», τοῦ ποτὲ Μιχελῆ καὶ Μανόλης Παῖδης τοῦ ποτὲ Παύλου.

Ἐκτίμηση

Ὁ μαστρο-Ἀγγελῆς Καλονάς, *πρατικός*, καὶ ὁ ὑπογραφόμενος νοτάριος, *ντεπουτάδος* τοῦ Καστελλίου Ἀποκορώνου, πῆγαν στὸ χωριὸ Σαμωνάς, στοῦ Γριντᾶ τὸ Μουρί, στὸν τόπο τῆς μονῆς ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, καὶ ἐκτίμησαν τὰ χωράφια $3\frac{1}{2}$ μουζουριῶν μὲ τὴν «ἀγριάδα» τους, τὰ ὅποια προτίθεται νὰ πουλήσει ὁ Λέος Τζούγκαρης Μοτάκης τοῦ ποτὲ Παύλου στὸν ἀφέντη Μάρκο Βιτζιμάνο τοῦ ποτέ «εὐγενῆ ἀφέντη» Μένεγου. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση, ἡ ἀξία τῶν χωραφιῶν, ἐλεύθερων ἀπὸ βάρους εἰσφορᾶς, ἀνέρχεται σὲ 230 ὑπέρπυρα. Ἡ ἐκτίμηση, ἀποδεκτὴ ἀπὸ τὰ συμβαλλόμενα μέρη *ος προτη κε ιστερη*, ἔγινε μετὰ ἀπὸ αἴτησή τους, γιὰ νὰ καταχωριστεῖ στὸ βιβλίο τῶν «Στιμῶν» τῆς Καγκελλαρίας τῆς Χώρας Χανίων.

Μάρτυρες: Μανόλης Τζούγκαρης Φουφουτζάκης καὶ Γιώργης Τζικαλόπουλος Ἀντρεδάκης.

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά.

291

Πώληση χωραφιῶν

1628 (β. ἔ. 1627), 18 Φεβρουαρίου
Νέο Χωριό

Ὁ κὺρ Νικήτας Τζούγκαρης Κουράκης τοῦ ποτὲ Παύλου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Σαμωνάς, πουλᾷ στὸν ἀφέντη Μάρκο Βιτζιμάνο τοῦ ποτὲ *εβγενι αφεντι* Μένεγου χωράφια $\frac{3}{4}$ μουζουριοῦ, μὲ τὴν «ἀγριάδα» τους, ποὺ βρίσκονται στὰ μέρη τοῦ Σαμωνᾶ, *στου Γριηντα το Μουρι*, στὸν τόπο τῆς μονῆς ἁγίου Ἰωάννου τῆς Πάτμου. Ὁ ἀγοραστὴς ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ καταβάλλει κάθε χρόνο στὸν πωλητὴ 1 καυκὶ σιτάρι. Ἡ ἀξία τῶν χωραφιῶν, ἐλεύθερων ἀπὸ βάρους εἰσφορᾶς, ἀνέρχεται, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε ἀπὸ τὸν ὑπογραφόμενον νοτάριο, *ντεπουτάδο* τοῦ Καστελλίου Ἀποκορώνου, ἐκλεγμένο ἀπὸ τὰ συμβαλλόμενα μέρη, σὲ 60 ὑπέρπυρα. Ὁ πωλητὴς ἔλαβε ἀπὸ τὸν ἀγοραστὴ 57 ὑπέρπυρα. Ὁ νοτάριος παρακράτησε 3 ὑπέρπυρα γιὰ τὴν ἀμοιβή του καὶ γιὰ τὰ ἔξοδα ποὺ εἶχε κάνει. Ὁ πωλητὴς ὀφείλει νὰ προστατεύει τὸν ἀγοραστὴ

ἀπὸ ὁποιονδήποτε τυχὸν στὸ μέλλον θελήσει νὰ ἐναντιωθεῖ στὴν πώληση καὶ ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση, στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία θὰ ἀφαιρεθοῦν τὰ χωράφια ἀπὸ τὸν ἀγοραστή, νὰ τὸν ἀποζημιώσει γιὰ τὰ βελτιωτικὰ ἔργα καὶ τὰ ἄλλα ἔξοδα ποὺ θὰ ἔχει τυχὸν κάνει.

Μάρτυρες: Λέος Τζούγκαρης Μοτάκης καὶ Δημήτρης Τζούγκαρης Φρυσινάκης.

Δημήτριος Σέρβος, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὴν ἐπάνω γωνία ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r σημείωμα: *κοπία*. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *πουλησία τοῦ Βιτζημανο δια της Σαμονιανες*.

292

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Nicolò Venier καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1624, 15, 24 Φεβρουαρίου ~ 1628, 5 Μαρτίου

1624 (β. ἔ. 1623) (αχκγ'), 24 (κδ') Φεβρουαρίου

Ὁ Nicolò Venier (*Νικόλος Βενερίς*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότετες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ γνωστοποιήσουν (*να διαλαλισεται*) στὸ χωριὸ Στύλος καὶ ὅπου ἄλλοῦ κρίνεται ἀναγκαῖο ὅτι οἱ ἀγορανόμοι (*ι ντουστουζερι μας*) ἔθεσαν σὲ πλειστηριασμό («ἔβαλαν στὸν διαλαλημό») τὰ παρακάτω «πράματα» τοῦ Νικόλα Πάτερου καὶ τοῦ Μανόλη Κοτζίφάλη, γιὰ νὰ ἐξοφληθεῖ τὸ χρέος τους πρὸς τὸν ἱερομόναχο Ἱερεμία Καλαφάτη, προοικονόμο τοῦ Στύλου, σύμφωνα μὲ τὴν προσφυγὴ στὶς δικαστικὲς ἀρχὲς εἰς βάρος τους (*καθος με παρτιδα αντιδικα τονε φενετε*). Ὅποιος διεκδικεῖ δικαιώματα νὰ παρουσιαστεῖ στὴν Καγκελλαρία. Οἱ ἀρχὲς ἐντέλλονται πρὸς τοὺς ὁμότετες νὰ βεβαιώσουν ἐγγράφως ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὅρισμό.

Τὰ «πράματα» εἶναι τὰ ἀκόλουθα: ἓνα κομμάτι ἀμπέλι «φυτεία» μουζουριῶν [κενό], *λιατικι καλογαδα*, στὴν τοποθεσία Τζουγκαριανὰ, ποὺ κρατᾷ ὁ Νικόλας, καὶ ἓνα κομμάτι χωράφι ποὺ κρατᾷ ὁ Μανόλης, μουζουριῶν [κενό], *κολιτο* στὸ σπίτι τοῦ Φανούργιου.

Τζώρτζης Μορόνης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1624 (β. ἔ. 1623), 15 Φεβρουαρίου

Ὁ Ἰωάννης Νεότης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: παπα-Νικόλαος Καλονὰς καὶ παπα-Γερμανὸς Λιβάρχης.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας ἔγραψε

1628, 5 Μαρτίου

Κατατέθηκε [στὴν Καγκελλαρία].

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἡ βεβαίωση. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v' στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω, ἀριστερά, γωνία ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου.

293**Παραίτηση**

1628, 28 Μαρτίου

Παρουσιάστηκαν στὸ *officio* οἱ χωρικοὶ (*contadini*) τῶν χωριῶν Ἀγία Μαρίνα καὶ Καλάμι Γιώργης Καλετζούνης (*Calezuni*), Βασίλης Ἀχινός (*Aghignò*), Θεόδωρος Ἀχινέος (*Aghineo*), ἐκπρόσωπος (*per si et per nome*) καὶ τῆς μητέρας του Σοφίας, καὶ ὅλοι μαζί, ἐκπροσωπώντας καὶ τὸν Σταμάτη Πάτερο Ρούπα καὶ τὸν Θεόδωρο Ἀχινέο Γέρο (*Gero*), δηλώνουν ὅτι παραιτοῦνται ἀπὸ τὴν ἔνσταση ποὺ εἶχαν ἀσκήσει (*si rimovero dall'appellazione*), καθὼς δὲν ἔχουν πρόθεση νὰ προκαλέσουν ζημιὲς στὰ χωράφια τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου. Δηλώνουν ὑπακοὴ στὸν οἰκονόμο, τοῦ ζητοῦν νὰ τοὺς συγχωρήσει ἐὰν ἄθελά τους ζημιώνουν τὰ μοναστηριακὰ χωράφια ποὺ συνορεύουν μὲ τὰ δικά τους, καὶ προσφέρονται στὴν περίπτωση αὐτὴ νὰ τὸν ἀποζημιώσουν. Ἡ παραίτηση δηλώνεται ἐνώπιον τοῦ *signor* Τζουάννε Δροσᾶ, ἐπιτρόπου τῆς μονῆς, ὁ ὁποῖος ἐκπροσωπεῖ καὶ τὸν ἄλλον ἐπίτροπο, τὸν *eccellentissimo signor dottor* Κασιμάτη. Μετὰ τὴν παραίτηση, ὁ Δροσὰς ἀποσύρει τὴν κλήση (*tralasciando la citazione*) ποὺ εἶχε καταθέσει τὸ μοναστήρι ἐναντίον τῶν χωρικῶν.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 141 tergo τοῦ 9ου βιβλίου *Minor*. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ περιθώριο ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *Exemplare*· β) *L'appellation è nel registro Minor, fatta li 4 febraio 1627* (β. ἔ.).

294

Όρισμός τοῦ ρέκτορα Gabriel Bembo καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1628, 27 Μαρτίου, 1 Ἀπριλίου

1628 (,αχκη'), 27 (κζ') Μαρτίου

Ὁ Gabriel Bembo (*Γαβριήλ Μπέμπος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ὀσιωτάτου ἱερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν ὅλους ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἄφησαν πέρνσι καὶ ἐφέτος ἀκλάδευτα («ἄκλαδα») καὶ ἄσκαφτα («ἄσκαφα») τὰ ἀμπέλια ποὺ ἔχουν πακτωμένα ἀπὸ τὸ μοναστήρι, καταβάλλοντας ἐντριτεία, νὰ φροντίσουν ἐφέτος νὰ τὰ περιποιηθοῦν ἐγκαίρως, γιὰ νὰ μὴν ὑπάρξει ζημιὰ. Ἐὰν δὲν ὑπακούσουν, ὅχι μόνο θὰ τοὺς ἀφαιρεθοῦν ἀπὸ τὸν οἰκονόμο τὰ ἀμπέλια, γιὰ νὰ παραχωρηθοῦν σὲ ἄλλους, ἀλλὰ θὰ κατασχεθοῦν τὰ ὑπάρχοντά τους, προκειμένου νὰ πληρωθεῖ ὁ οἰκονόμος γιὰ τὴ ζημιὰ ποὺ θὰ ἔχει ὑποστεῖ τὸ μοναστήρι ἀπὸ τὴ μὴ καταβολὴ τῆς ἐντριτείας, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ θὰ διενεργηθεῖ ἀπὸ τοὺς «ντεπουτάδους».

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1628 (,αχκη'), 1 (α') Ἀπριλίου

Ὁ Μανόλης Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα καὶ εἰδοποίησε («ἰντιμάρησε») τὸν Μανόλη Βλαχάκη, τὸν Λέο Παχουντάκη, τὸν Μανόλη Μπροσνερίτη, τὸν Λέο καὶ τὸν Ξένο Λικάκη, καθὼς καὶ τὴ Σοφία Μαναρόλαινα, χήρα τοῦ Μανόλη.

Μάρτυρες: Μάρκος Βλαχάκης καὶ Γεώργιος Καλιτζούνης.

Χριστόφορος ἱεροδιάκος «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἢ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου.

295

Πώληση χωραφιών

1628, 15 Ἀπριλίου
Νέο Χωριό

Ὁ κὺρ Κλαπῆς Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Γαβρίλη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Σαμωνάς, πουλᾷ στὸν ἀφέντη Μάρκο Βιτζιμάνο τοῦ ποτὲ *εβγενι αφέντι* Μένεγου τὰ χωράφια 1½ μουζουριοῦ, μὲ τὴν «ἀγριάδα» τους (*με την μπορζιον τονε την αγριαδα*), πού βρίσκονται στὸν Σαμωνά, στὴν τοποθεσία Καπεγλιό, κοντὰ σὲ χωράφια πού ἔχει ὁ ἀγοραστής στὸν τόπο τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου τῆς Πάτμου. Ὁ ἀγοραστής [διόρθ. ἀντὶ πωλητῆς] ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ καταβάλλει κάθε χρόνο στὸν πωλητὴ [διόρθ. ἀντὶ ἀγοραστή] ¼ μουζουριοῦ σιτάρι. Ἡ ἀξία τῶν χωραφιών, ἐλεύθερων ἀπὸ βάρος καταβολῆς εἰσφορᾶς, ἀνέρχεται, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση πού διενεργήθηκε ἀπὸ τὸν ὑπογραφόμενο νοτάριο καὶ τὸν μαστρο-Ἀγγελὴ Καλονά, *πράτικο*, σὲ 100 ὑπέρπυρα. Ὁ ἀγοραστής κατέβαλε στὸν πωλητὴ 95 ὑπέρπυρα. Ὁ νοτάριος παρακράτησε 5 ὑπέρπυρα γιὰ τὴν κάλυψη τῶν ἐξόδων τῶν μεσιτικῶν καὶ τῆς καταχώρισης τοῦ συμβολαίου μεταβίβασης στό «κατάστιχο». Ὁ πωλητῆς ὀφείλει νὰ προστατεύει τὸν ἀγοραστή ἀπὸ ὅποιονδήποτε τυχὸν θελήσει στὸ μέλλον νὰ ἐναντιωθεῖ στὴν πώληση καὶ ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση, στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία θὰ ἀφαιρεθοῦν τὰ χωράφια ἀπὸ τὸν ἀγοραστή, νὰ τὸν ἀποζημιώσει γιὰ τὰ βελτιωτικὰ ἔργα καὶ τὰ ἄλλα ἔξοδα πού θὰ ἔχει τυχὸν κάνει.

Μάρτυρες: μαστρο-Μαγνιάς Σαλιβαράς, «σομαράς», τοῦ ποτὲ Μιχάλη καὶ Μανόλης Παΐδης τοῦ ποτὲ Παύλου.

Δημήτριος Σέρβος, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὴν ἐπάνω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημείωμα: *κοπια*. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *πουλησία τον Τζουγκαρω του Κλαπει*.

296

Πώληση καὶ ἐκτίμηση χωραφιών

1628, 11, 18 Ἀπριλίου

1628, 18 Ἀπριλίου
Νέο Χωριό

Ὁ κὺρ Παῦλος καὶ ὁ Νικόλας Παΐδης, λεγόμενοι Σκαπετάκηδες, τοῦ ποτὲ Δημήτρη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Σαμωνάς, πουλοῦν στὸν ἀφέντη Μάρκο Βιτζιμάνο τοῦ

ποτέ *εβγενι αφεντι* Μένεγου α) χωράφια 3 μουζουριών στο χωριό Σαμωνάς, στοῦ Γριντᾶ τὸ Μουρί, κοντὰ σὲ χωράφια ποὺ ἔχει ὁ ἀγοραστής στὸν τόπο τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου τῆς Πάτμου, β) χωράφια στὴν Καημένη Κερατέα, καὶ γ) χωράφια, μὲ τὴν «ἀγριάδα» τους, στὸ Μέσα Ρικάρμι, ποὺ βρίσκονται στὸν τόπο τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου τῆς Πάτμου, τὰ ὁποῖα συνορεύουν μὲ τὰ χωράφια τοῦ Γερολέου Βοριολὲ καὶ τοῦ Λέου Παῖδη. Ὁ ἀγοραστής ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ καταβάλλει κάθε χρόνο στοὺς δύο ἀδελφοὺς 1½ μουζούρι σιτάρι. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε ἀπὸ τὸν μαστρο-Ἀγγελὴ Καλονά, *πράτικο*, καὶ τὸν ὑπογραφόμενο νοτάριο, ἡ ὁποία καταχωρίστηκε *κατα τα ορδεναι* στὸ βιβλίο τῶν Ἐκτιμήσεων («Στιμῶν») τῆς Καγκελλαρίας τῆς Χώρας Χανίων καὶ σημειώνεται πιὸ κάτω, ἡ ἀξία τῶν χωραφιών μὲ τὴν «ἀγριάδα» τους, ἐλεύθερων ἀπὸ βάρος εἰσφορᾶς, ἀνέρχεται σὲ 850 ὑπέρπυρα. Οἱ πωλητὲς ἔλαβαν ἀπὸ τὸν ἀγοραστή 850 ὑπέρπυρα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα παρακρατήθηκε τὸ ποσὸ ποὺ τοὺς ἀναλογεῖ γιὰ τὴν πληρωμὴ τῶν ἐξόδων τῶν μεσιτικῶν καὶ τῆς καταχώρισης τοῦ συμβολαίου μεταβίβασης στό «κατάστιχο». Οἱ πωλητὲς ὀφείλουν νὰ προστατεύουν τὸν ἀγοραστή ἀπὸ ὅποιονδῆποτε τυχὸν θελήσει στὸ μέλλον νὰ ἐναντιωθεῖ στὴν πώληση καὶ ἀναλαμβάνουν τὴν ὑποχρέωση, στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία θὰ ἀφαιρεθοῦν τὰ χωράφια ἀπὸ τὸν ἀγοραστή, νὰ τὸν ἀποζημιώσουν γιὰ τὰ βελτιωτικὰ ἔργα καὶ τὰ ἄλλα ἐξόδα ποὺ θὰ ἔχει τυχὸν κάνει.

Μάρτυρες: Κώστας Παῖδης Κορωνάκης καὶ Μανόλης Τζούγκαρης Ἀρεγκαφάκης.

Ἐκτίμηση

1628, 11 Ἀπριλίου

Νέο Χωριό

Ὁ μαστρο-Ἀγγελὴς Καλονάς, *πράτικος*, καὶ ὁ ὑπογραφόμενος νοτάριος πῆγαν στὸ χωριό Σαμωνάς, στὶς τοποθεσίες στοῦ Γριντᾶ τὸ Μουρί, στὴν Καημένη Κερατέα καὶ στὸ Μέσα Ρικάρμι καὶ ἐκτίμησαν τὰ χωράφια τὰ ὁποῖα προτίθενται νὰ πουλήσουν οἱ ἀδελφοὶ Παῦλος καὶ Νικολὸς Παῖδης, λεγόμενοι Σκαπετάκηδες, τοῦ ποτὲ Δημήτρη, στὸν ἀφέντη Μάρκο Βιτζιμάνο τοῦ ποτέ «εὐγενῆ ἀφέντη» Μένεγου. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση, ἡ ἀξία τῶν χωραφιών ἀνέρχεται σὲ 850 ὑπέρπυρα. Ἡ ἐκτίμηση («στίμα») διενεργήθηκε μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῶν συμβαλλομένων μερῶν, γιὰ νὰ καταχωριστεῖ «κατὰ τὰ ὄρδινε» στὸ βιβλίο τῶν Ἐκτιμήσεων («Στιμῶν») τῆς Καγκελλαρίας τῆς Χώρας Χανίων.

Μάρτυρες: Γιάννης Ξενάκης τοῦ ποτὲ Μανόλη καὶ Τζαννὴς Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Νικήτα.

Δημήτριος Σέρβος, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὸ περιθώριο ἐπάνω ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r σημείωμα: *κοπια*. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1v σημείωμα: *Σκαπετάκιδες, πουλησια τοῦ Βητζημένο*.

297

Πώληση καὶ ἐκτίμηση χωραφιών

1628, 13, 19 Ἀπριλίου

1628, 19 Ἀπριλίου

Νέο Χωριό

Ὁ κύρ Τζαννῆς Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Νικήτα, ἀπὸ τὸ χωριὸ Σαμωνάς, πουλᾷ στὸν ἀφέντη Μάρκο Βιτζιμένο τοῦ ποτὲ *ευγενοῦ ἀφεντι* Μένεγου χωράφια 3 μουζουριῶν μὲ τὴν «ἀγριάδα» τους, «σημαδεμένα καὶ σταλικομένα», ποὺ βρίσκονται στὸ χωριὸ Σαμωνάς, στοῦ Γριντᾶ τὸ Μουρί, στὸν τόπο τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου τῆς Πάτμου. Ὁ ἀγοραστὴς ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ καταβάλλει κάθε χρόνο στὸν πωλητὴ $\frac{3}{4}$ μουζουριοῦ σιτάρι. Τὰ χωράφια συνορεύουν ἀνατολικά μὲ χωράφια τοῦ Μανόλη Ἀραγκαφάκη, νότια καὶ δυτικά μὲ χωράφια τοῦ ἀγοραστῆ καὶ βόρεια μὲ χωράφια τοῦ Γιώργη Μουσούρου Μιχαλακάκη. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε ἀπὸ τὸν μαστρο-Ἀγγελὴ Καλονά, *πράτικο*, καὶ τὸν ὑπογραφόμενο νοτάριο, *ντεπουτάδο* τοῦ Καστελλίου Ἀποκορώνου, ἡ ὁποία καταχωρίστηκε «κατὰ τὰ ὄρδενε» στὸ βιβλίον τῶν Ἐκτιμήσεων («Στιμῶν») τῆς Καγκελλαρίας τῆς Χώρας Χανίων καὶ σημειώνεται πρὸ κάτω, ἡ ἀξία τῶν χωραφιών μὲ τὴν «ἀγριάδα» τους, ἐλεύθερων ἀπὸ βάρος εἰσφορᾶς, ἀνέρχεται σὲ 400 ὑπέρπυρα. Ὁ πωλητὴς ἔλαβε ἀπὸ τὸν ἀγοραστὴ 375 ὑπέρπυρα. Παρακρατήθηκαν 25 ὑπέρπυρα ἀπὸ τὸν νοτάριο γιὰ τὴν κάλυψη τῶν ἐξόδων τῶν μεσιτικῶν καὶ τῆς καταχώρισης τοῦ συμβολαίου μεταβίβασης στό «κατάστιχο». Ὁ πωλητὴς ὀφείλει νὰ προστατεύει τὸν ἀγοραστὴ ἀπὸ ὅποιονδήποτε τυχὸν στὸ μέλλον ἐναντιωθεῖ στὴν πώληση καὶ ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση, στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία θὰ ἀφαιρεθοῦν τὰ χωράφια ἀπὸ τὸν ἀγοραστὴ, νὰ τὸν ἀποζημιώσει γιὰ τὰ βελτιωτικὰ ἔργα καὶ τὰ ἄλλα ἔξοδα ποὺ θὰ ἔχει τυχὸν κάνει.

Μάρτυρες: Παῦλος Παΐδης Κορωνάκης καὶ Ἰωάννης Μαλόραχος (;) τοῦ ποτὲ Μανόλη.

Ἐκτίμηση

1628, 13 Ἀπριλίου

Νέο Χωριό

Ὁ μαστρο-Ἀγγελῆς Καλονάς, *ανθρωπος πράτικος*, καὶ ὁ ὑπογραφόμενος νοτάριος πῆγαν στὸ χωριὸ Σαμωνάς, στοῦ Γριντᾶ τὸ Μουρί, καὶ ἐκτίμησαν τὰ χωράφια 3 μουζουριῶν μὲ τὴν «ἀγριάδα» τους ποὺ προτίθεται νὰ πουλήσει ὁ Τζαννῆς Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Νικήτα στὸν ἀφέντη Μάρκο Βιτζιμάνο τοῦ ποτὲ «εὐγενοῦ ἀφέντη» Μένεγου, τὰ ὁποῖα βρίσκονται στὸν τόπο τῆς μονῆς ἁγίου Ἰωάννου τῆς Πάτμου. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση, ἡ ἀξία τῶν χωραφιῶν ἀνέρχεται σὲ 400 ὑπέρπυρα. Ἡ ἐκτίμηση, ἀποδεκτὴ ἀπὸ τὰ συμβαλλόμενα μέρη *ος προτη και ιστερη*, διενεργήθηκε μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῶν τελευταίων, γιὰ νὰ καταχωριστεῖ «κατὰ τὰ ὄρδενε» στὸ βιβλίο τῶν «Στιμῶν» τῆς Καγκελλαρίας τῆς Χώρας Χανίων.

Μάρτυρες: Παῦλος Παῖδης Σκαπετάκης καὶ Κώστας Παῖδης Κορωνάκης.

Δημήτριος Σέρβος, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὴν ἐπάνω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημείωμα: *κοπια*. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *πουλησῆα τοῦ Τζανῆ Τζούγκαρη*.

298**Πώληση καὶ ἐκτίμηση χωραφιῶν**

1628, 13, 20 Ἀπριλίου

1628, 20 Ἀπριλίου

Νέο Χωριό

Ὁ κὺρ Τζαννῆς Τζούγκαρης Κουράκης τοῦ ποτὲ Νικήτα Κουρῆ, ἀπὸ τὸ χωριὸ Σαμωνάς, πουλᾷ στὸν ἀφέντη Μάρκο Βιτζιμάνο τοῦ ποτὲ *εβγαινι αφεντι* Μένεγου χωράφια 8 μουζουριῶν μὲ τὴν «ἀγριάδα» τους, τὰ ὁποῖα βρίσκονται στὰ μέρη τοῦ Σαμωνᾶ, *στου Γριντα το Μουρι*, κοντὰ σὲ χωράφια ποὺ ἔχει ὁ ἀγοραστὴς στὸν τόπο τῆς μονῆς ἁγίου Ἰωάννου τῆς Πάτμου. Ὁ ἀγοραστὴς ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ καταβάλλει κάθε χρόνο στὸν πωλητὴ [κενὸ] μουζούρια σιτάρι. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε ἀπὸ τὸν μαστρο-Ἀγγελῆ Καλονά, *πράτικο*, καὶ τὸν ὑπογραφόμενο νοτάριο, *ντεπουτάδο* τοῦ Καστελλίου Ἀποκορώνου, ἡ ὁποία καταχωρίστηκε στὸ βιβλίο τῶν Ἐκτιμήσεων («Στιμῶν») τῆς Καγκελλαρίας τῆς Χώρας Χανίων καὶ σημειώνεται πιὸ κάτω, ἡ ἀξία τῶν χωραφιῶν μὲ τὴν «ἀγριάδα» τους, ἐλεύθερων ἀπὸ βάρος καταβολῆς εἰσφορᾶς, ἀνέρ-

χεται σὲ 400 ὑπέρπυρα. Ὁ πωλητὴς ἔλαβε ἀπὸ τὸν ἀγοραστὴ 385 ὑπέρπυρα. Παρακρατήθηκαν ἀπὸ τὸν νοτάριο 15 ὑπέρπυρα γιὰ τὴν κάλυψη τῶν ἐξόδων τῶν μεσιτικῶν καὶ τῆς καταχώρισης τοῦ συμβολαίου μεταβίβασης στοῦ «κατάστιχο». Ὁ πωλητὴς ὀφείλει νὰ προστατεύει τὸν ἀγοραστὴ ἀπὸ ὅποιονδήποτε θελήσει στοῦ μέλλον νὰ ἐναντιωθεῖ στὴν πώληση καὶ ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση, στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία θὰ ἀφαιρεθοῦν τὰ χωράφια ἀπὸ τὸν ἀγοραστὴ, νὰ τὸν ἀποζημιώσει γιὰ τὰ βελτιωτικὰ ἔργα καὶ τὰ ἄλλα ἐξοδα ποὺ θὰ ἔχει τυχὸν κάνει.

Μάρτυρες: μαστρο-Ἰωάννης Σαλιβαράς, «σομαράς», τοῦ ποτὲ Μιχάλη καὶ Μανόλης Τζούγκαρης Φουφουτζάκης.

Ἐκτίμηση τῶν χωραφιῶν

1628, 13 Ἀπριλίου

Νέο Χωριό

Ὁ μαστρο-Ἀγγελὴς Καλονάς, *πράτικος*, καὶ ὁ ὑπογραφόμενος νοτάριος πῆγαν στοῦ χωριὸ Σαμωνάς, στοῦ Γριντᾶ τὸ Μουρί, καὶ ἐκτίμησαν χωράφια 8 μουζουριῶν μὲ τὴν «ἀγριάδα» τους, τὰ ὁποῖα βρίσκονται στὸν τόπο τῆς μονῆς ἁγίου Ἰωάννου τῆς Πάτμου. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση, ἡ ἀξία τῶν χωραφιῶν ἀνέρχεται σὲ 400 ὑπέρπυρα. Ἡ ἐκτίμηση, ἀποδεκτὴ ἀπὸ τὰ συμβαλλόμενα μέρη *ος προτη κε ιστερη*, διενεργήθηκε μετὰ ἀπὸ αἴτησή τους, γιὰ νὰ καταχωριστεῖ στοῦ βιβλίου τῶν Ἐκτιμήσεων («Στιμῶν») τῆς Καγκελλαρίας τῆς Χώρας Χανίων.

Μάρτυρες: παπᾶς κὺρ Γεώργιος Χαρτοφύλαξ καὶ Μανόλης Τζούγκαρης Φουφουτζάκης.

Δημήτριος Σέρβος, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένον στοῦ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὴν ἐπάνω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημείωμα: *coria*. Στὸ φ. 1v, κάτω ἀπὸ τὸ κείμενο, σημείωμα: *πουλησῆα τοῦ Κουροζανή*.

299

Ἐξώνηση χωραφιῶν

1628, 21 Ἀπριλίου

Νέο Χωριό

Ὁ Κλαπὴς Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Γαβρίλη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Σαμωνάς, πωλᾷ στὸν ἀφέντη Μάρκο Βιτζιμάνο τοῦ ποτὲ *ευγενοῦ αφέντη* Μένεγου τὰ χωράφια 1¼ μουζουριοῦ ποὺ βρίσκονται στὸν τόπο τῆς μονῆς ἁγίου Ἰωάννου τῆς Πάτμου, μὲ τὴν ὑποχρέωση ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ ἀγοραστὴ νὰ καταβάλλει κάθε

χρόνο στὸν πωλητὴ $\frac{1}{4}$ μουζουριοῦ σιτάρι. Ἡ ἀξία τῶν χωραφιῶν, ἐλεύθερων ἀπὸ βάρος καταβολῆς εἰσφορᾶς, ἀνέρχεται σὲ 100 ὑπέρπυρα, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε ἀπὸ τὸν ὑπογραφόμενον νοτάριο, ἐκλεγμένο ἀπὸ τὰ συμβαλλόμενα μέρη. Ὁ Τζούγκαρης παραχωρεῖ τὰ χωράφια στὸν Βιτζιμάνο ἔναντι τοῦ χρέους τοῦ πρὸς αὐτόν (οδίατί ... δέν ἔχεν τίν κομοσιτά να τονε πλερόσι, διά τούτο του ἔδοκεν τὰ ανοθεν χωράφια θελιματικός). Ὁ πωλητὴς ἔλαβε ἀπὸ τὸν ἀγοραστή 93 ὑπέρπυρα, ἐνῶ τὰ ὑπόλοιπα 7 ὑπέρπυρα παρακρατήθηκαν ἀπὸ τὸν νοτάριο γιὰ τὴν κάλυψη τῶν ἐξόδων τῶν μεσιτικῶν καὶ τῆς καταχώρισης τοῦ συμβολαίου μεταβίβασης στό «κατάστιχο». Ὁ πωλητὴς ὀφείλει νὰ προστατεύει τὸν ἀγοραστή ἀπὸ ὅποιονδήποτε τυχὸν στὸ μέλλον θελήσει νὰ ἐναντιωθεῖ στὴν πώληση καὶ ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση, στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία θὰ ἀφαιρεθοῦν τὰ χωράφια ἀπὸ τὸν ἀγοραστή, νὰ τὸν ἀποζημιώσει γιὰ τὰ βελτιωτικὰ ἔργα καὶ τὰ ἄλλα ἔξοδα ποὺ θὰ ἔχει τυχὸν κάνει.

Μάρτυρες: Ἰωάννης Μαλόραχος (;) καὶ Παῦλος Τζούγκαρης Ζίμπραγος.
Δημήτριος Σέρβος, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά.

300

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Gabriel Bembo καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1628, 9, 11 Μαΐου

1628 (,αχκη'), 9 (θ') Μαΐου

Ὁ Gabriel Bembo (Γαβριηλ Μπεμπος), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους «νὰ θυμίσουν» σ' αὐτοὺς ποὺ σημειώνονται πιὸ κάτω ὅτι στίς 29 τοῦ περασμένου μήνα στὸ *ufficio di retizion* (ιστοφίτζιο μας του πετιτζιου) εἶχαν ἀναγνωρίσει («μὲ θεληματική ἀπόφαση») τὸ χρέος τοῦ πρὸς τὸν εὐλαβέστατο οἰκονόμο τοῦ Στύλου καὶ ὀφείλουν στὸ διάστημα τῶν 10 προσεχῶν ἡμερῶν νὰ τὸ ἐξοφλήσουν.

Ἀκολουθεῖ κατάλογος τῶν ὀνομάτων τῶν χρεωφειλετῶν: Μανόλης Μουσούρος τοῦ Γαβρίλη, Ἀνέζα χήρα τοῦ Γιώργη Μουσούρου Μπουρνέρου, Γιώργης Μουσούρος Βρακῆς, Σταμάτης Μουσούρος Νικολετάκης, Γιώργης Μουσούρος τοῦ ποτὲ Μιχάλη, Κώστας Τρουλλινὸς Λεντάκης τοῦ ποτὲ Γιώργη, Μάνος Καλονὰς τοῦ ποτὲ Σταμάτη, ὁ ὁποῖος ἐκπροσωπεῖ καὶ τὴν κουνιάδα του τὴν παπα-

διά, Μανόλης Σκουλούδας Ρόμπολης, Μανόλης Τρουλλινός Πελελός, Μάρκος καὶ Κωσταντῆς Χαλκιώτης, ἀδελφοί, ὡς κηδεμόνες (*οσαν τουτορι*) τοῦ Πελελοῦ.

Ὁ βοηθός

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1628, 11 Μαΐου

Ὁ Μανόλης Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Γεώργιος Μουσοῦρος Ἀρβανιτάκης καὶ Ἀντώνης Πάτερος Πατινάκης.

Μάρκος Ψαρομήλιγος «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἢ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά ἢ μνεία τοῦ βοηθοῦ τοῦ *officio di petition*. Στὸ κάτω μέρος, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου.

301

Ὅρισμὸς τοῦ ρέκτορα Gabriel Bembo καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1628, 12, 19, 21 Μαΐου

1628 (αχκη'), 12 (ιβ') Μαΐου

Ὁ Gabriel Bembo (*Γαβρυηλ Μπεμπος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους «νὰ θυμίσουν τῶν κάτω γεγραμμένων» ὅτι ἔχουν ἀναγνωρίσει τὸ χρέος τους (*τζι σετέντζιας τζι βολονταρίας*) πρὸς τὸν εὐλαβέστατο οἰκονόμο τοῦ Στύλου Μητροφάνη Παυλόπουλο καὶ ὀφείλουν στὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν νὰ τὸ ἐξοφλήσουν. Διαφορετικά, μετὰ τὴ λήξη τῆς προθεσμίας θὰ κατασχεθοῦν τὰ ὑπάρχοντά τους (*θελουστε σφιμενη και αμαχαμενι*).

Ἀκολουθεῖ κατάλογος τῶν ὀνομάτων τῶν χρεωφειλετῶν: Λέος Μπέρτος τοῦ ποτὲ Μάνου Παχουντάκη, Σταμάτης Τζούγκαρης Θεωδωράκης, Πέρος Ζουλομύτης, Κατεροῦ Μπουρλοπούλα, Πώργης Παῖδης Κουλούρης, Μανόλης Παῖδης Κουλουράκης, Στράτης Κλαπατζαρὰς τοῦ ποτὲ Μάρκου, Ἀνέζα Σκορδιλοπούλα, χήρα τοῦ Φανούργιου Τζίναρέα Ἀρνομάλη.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαιώσεις τῶν ὁμοτῶν

1628, 19 Μαΐου

Ὁ Μανόλης Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα. Σημειώνονται τὰ ὀνόματα τῶν χρεωφειλετῶν [ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὸ τοῦ Μανόλη Παΐδη Κουλουράκη] ποὺ εἰδοποιήθηκαν.

Μάρτυρες: καλόγερος Ἀβακκούς (;) καὶ Γιάννης Σέρβος.

Μάρκος Ψαρομήλιγκος «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1628, 21 Μαΐου

Ὁ Μανόλης Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα καὶ εἰδοποίησε τὸν Μανόλη Παΐδη Κουλουράκη.

Μάρτυρες: Λέος Φούμης καὶ Ζαχαρίας Φούμης.

Ἀλέξανδρος Καλοτῆς(;) «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά: πρωτότυπες οἱ βεβαιώσεις. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελαρίας. Στὸ κάτω μέρος, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου.

302

Πωλήσεις σπιτιῶν καὶ χωραφιοῦ μὲ ἐλιές καὶ δημοσιοποίηση πωλητηρίων

1628, 26 Μαρτίου, 26 Μαΐου, 4 Ἰουνίου

1628, 26 Μαρτίου

Ὁ Μιχελῆς Κασομάτης τοῦ ποτὲ Δημήτρη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Μαχαιροί, πούλησε στὸν κρητικὸ εὐγενὴ Νικολὸ Κορνάρο τοῦ ποτὲ Ἰακώβου τὰ σπίτια ποὺ ἔχει στὸ χωριὸ Στύλος, στὸν τόπο τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου τῆς Πάτμου, δηλαδὴ ἀνώγαιο μὲ αὐλὴ καὶ τοίχους (*cioè insoler, corte et sui muri*). Τὸ τίμημα πώλησης, σύμφωνα μὲ τὸ συμβόλαιο τῆς 21ης Μαρτίου (νοτάριος παπα-Μανόλης Ἀσπρέας), τὸ ὁποῖο μὲ βάση τοὺς νόμους κατατέθηκε πρὸς ἐπικύρωση (*lo qual vien apresentato per esser iuxta le leggi robboratto*), ἀνῆλθε στὰ 2.050 ὑπέρπυρα.

1628, 4 Ἰουνίου

Σύμφωνα με βεβαίωση τοῦ Μιχάλη Λουμπινάκη, ὁμότη τοῦ χωριοῦ Μαχαιοροί, τῆς 30ῆς [Μαΐου], τὸ συμβόλαιο πώλησης διαλαλήθηκε στὸ χωριὸ καὶ κοινοποιήθηκε στὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου ὡς φεουδάρχη (*cavalier*).

Μιχαὴλ Γρυπάρης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τοῦ [officio] di proprio

1628, 26 Μαΐου

Ὁ Πώργης Καστελλάνος, λεγόμενος Γαγλιβάνης (*Gaglivani*), τοῦ ποτὲ Μανόλη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Μαχαιοροί, πούλησε στὸν κρητικὸ εὐγενὴ Νικολὸ Κορνόρο τοῦ ποτὲ Ἰακώβου χωράφι $\frac{1}{4}$ μουζουριοῦ μὲ 8 ἐλιές, στὸν τόπο τοῦ μοναστηριοῦ, στοῦ Γαβαλᾶ. Τὸ χωράφι μὲ τὶς ἐλιές ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς ἐτήσιου *λιβέλλου* πρὸς τὸ μοναστήρι 16 σολδινίων. Τὸ τίμημα πώλησης, σύμφωνα με τὸ συμβόλαιο τῆς 10ῆς Μαρτίου 1627 (νοτάριος παπα-Μανόλης Ἀσπρέας) [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 279], τὸ ὁποῖο μὲ βάση τοὺς νόμους κατατέθηκε πρὸς ἐπικύρωση, ἀνῆλθε στὰ 168 ὑπέρπυρα καὶ τὸ δῶρο (*donativo*) σὲ ἄλλα 50 ὑπέρπυρα.

1628, 4 Ἰουνίου

Σύμφωνα με βεβαίωση τοῦ Μιχάλη Λουμπινάκη, ὁμότη τοῦ χωριοῦ Μαχαιοροί, τῆς 30ῆς Μαΐου, τὸ συμβόλαιο πώλησης διαλαλήθηκε στὸ χωριὸ καὶ κοινοποιήθηκε στὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου ὡς φεουδάρχη (*cavalier*).

Μιχαὴλ Γρυπάρης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τοῦ [officio] di proprio

Ἀντίγραφα ἀπὸ τὸ φ. 129 tergo τοῦ βιβλίου τῶν *Cogniti* τοῦ *officio di proprio*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r, 2r στὰ ἰταλικά.

303

Βεβαίωση τοῦ *officio di proprio*

1628, 23 Ἰουνίου

Χανιά

Τὸ *officio di proprio* μὲ ἔγγραφό του πρὸς τὸ *officio della camera fiscal* βεβαιώνει (*si fa fede*) ὅτι ὁ ἱερομόναχος Μητροφάνης Παυλόπουλος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, ἐναντιώθηκε (*ha contradito*) στὴν πώληση 8 ἐλιῶν καὶ χωραφιοῦ $\frac{1}{4}$

μουζουριοῦ τοῦ Γιώργη Καστελλάνου, λεγόμενου Γαλιβάνη, στὸν Νικολὸ Κορνάρο. Τὸ τίμημα πώλησης τῶν ἐλιῶν ποὺ ὑπόκεινται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς *λιβέλλου* πρὸς τὸ μοναστήρι 16 σολδινίων ἀνῆλθε σὲ 168 ὑπέρπυρα καὶ τὸ δῶρο σὲ ἄλλα 50 ὑπέρπυρα, σύμφωνα μὲ τὸ συμβόλαιο τῆς 10ης Μαρτίου 1627 (νοτάριος παπα-Μανόλης Ἀσπρέας) [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 279]. Ὁ οἰκονόμος προτίθεται νὰ ἀγοράσει τὶς ἐλιές, ἀσκώντας ὡς *cavalier* τὸ δικαίωμα τῆς προτίμησης (*intende haver la prelatione di essi come cavalier*). Σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους, θὰ παρακαταθέσει τὸ τίμημα (*far il suo deposito*).

Μιχαήλ Γρυπάρης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τοῦ [officio] di proprio

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

304

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα **Gabriel Bembo** καὶ τῶν συμβούλων **Χανίων**

1628, 23, 24 Ἰουνίου

1628 (,αξκη'), 23 (κγ') Ἰουνίου

Ὁ Gabriel Bembo (*Γαβριήλ Μπεμπος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τὸν Μιχάλη Κασομάτη, ἐπίτροπο τῶν δικαιωμάτων (*αποὺ ραπρεζενταριτζι ακτζιόνες*) τοῦ ποτὲ Παύλου Γερακάρη τοῦ ποτὲ Γαβρίλη καὶ ἰδιοκτήτη (*ποσεσόρος*) τῶν σπιτιῶν ποὺ εἶχε ἀγοράσει ὁ Γερακάρης ἀπὸ τὸν Γιάννη Τρουλινὸ τοῦ ποτὲ Λέου, νὰ διαλαλήσει («νὰ βάλει στὶς στρίδες») σὲ διάστημα τῶν τριῶν προσεχῶν ἡμερῶν τὸ συμβόλαιο πώλησης μὲ χρονολογία 30 Μαΐου 1625 (νοτάριος παπα-Μανόλης Ἀσπρέας), καθὼς ὁ οἰκονόμος προτίθεται νὰ ἐναντιωθεῖ (*νὰ κοντραδίρη*) ὅσὰν *καβαλάρης* τῶν σπιτιῶν, ἀσκώντας σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους τὸ δικαίωμα τῆς προτίμησης. Σὲ ἀντίθετη περίπτωση, μετὰ τὴ λήξη τῆς προθεσμίας, ὁ οἰκονόμος θὰ διαλαλήσει τὸ ἀντίγραφο τοῦ συμβολαίου μὲ ἔξοδα τοῦ Κασομάτη.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτῆς νοτάριος [τῆς Καγκελλαρίας]

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1628, 24 Ἰουνίου

Ὁ Μανόλης Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: παπα-Μαργέλος Βάρδος καὶ Καλλίστρατος Σέρβος, ἱερομόναχος. Χριστόφορος, ἱεροδιάκος, «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἢ βεβαίωση. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *Michali Cassomati, intimation fatagli per le case vendute al signor Corner.*

305**Ἄσκηση δικαιώματος προτίμησης**

1628, 27 Ἰουνίου

Στὸ ταμεῖο Παρακαταθηκῶν τῶν *special* προσώπων (*cassa di Depositi di special persone*) ὁ Μητροφάνης Παυλόπουλος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, ἀσκώντας τὸ δικαίωμα τῆς προτίμησης, κατέθεσε 218 ὑπέρπυρα ποὺ ἀντιστοιχοῦν στὸ τίμημα ἀγορᾶς χωραφιοῦ $\frac{1}{4}$ μουζουριοῦ μὲ 8 ἐλιές ποὺ εἶχε πουλήσει ὁ Γιώργης Καστελλάνος, λεγόμενος Γαλιβάνης, στὸν *magnifico signor* Νικολὸ Κορνάρο [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 303]. Τὸ χωράφι μὲ τὶς ἐλιές ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς *λιβέλλου* 16 σολδινίων πρὸς τὸ μοναστήρι. Ὁ οἰκονόμος ὡς *cavagliar* εἶχε ἀσκήσει ἔνσταση κατὰ τῆς πώλησης, διεκδικώντας τὸ δικαίωμα τῆς προτίμησης, σύμφωνα μὲ τὴ βεβαίωση τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τοῦ *ufficio di proprio* Μιχαὴλ Γρυπάρη, τῆς 23ης τοῦ μήνα. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ χρήματα, ὁ Παυλόπουλος παρακατέθεσε ἓνα ἀσημένιο τάσι (*tassa*), ἔναντι τῶν ἐπιπλέον ἐξόδων ποὺ θὰ χρειαστεῖ νὰ γίνουν.

Andrea Zorzi, σύμβουλος

Ἀντίγραφο μὲ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ συμβούλου. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

306

Λογαριασμός

[1628, Ίούνιος]

Κατάλογος ὀνομάτων χωρικῶν ποῦ ὀφείλουν ἐντρίτεϊς στὸ μοναστήρι, μὲ δίπλα σὲ κάθε ὄνομα μνεΐα τοῦ ὀφειλόμενου ποσοῦ σὲ ὑπέρπυρα καί [σὲ λίγες περιπτώσεις] τῆς ὀφειλόμενης ἀντίστοιχης ποσότητας σιταριοῦ [λανθασμένες οἱ πράξεις πρόσθεσης]:

Στράτης Κούβαλης	μουζούρια	14	κάνουν	ὑπέρπυρα	154
Μάνος Τρουλλινὸς Παχουντάκης	»	46	»	»	552
Σταμάτης Λιανουδάκης				»	144
Γιάννης καὶ Τομάδος Σέρβοι				»	276
Στράτης Κλαπατζαρὰς				»	468
καὶ ἀπὸ τοὺς μύλους [ἀπὸ τὴν πάκτωση]				»	1.736
Μάνος Καλονὰς				»	156
Κώστας Μουσοῦρος τοῦ Γαβρίλη					—
Μανόλης Μουσοῦρος τοῦ Γαβρίλη				»	324
Σταμάτης Μουσοῦρος Νικολετάκης				»	284
Σταμάτης Μουσοῦρος ὁ Γέρος				»	360
Μανόλης Τρουλλινὸς Πιλιλὸς				»	192
Κατεροῦ Μπουρλοπούλα				»	414
Χωνιάτης Τζιναρέας				»	126
Νικολὸς Κοντάδης				»	140
Μανόλης Σκουλούδας				»	522
Καλὴ Σαλιβαροπούλα				»	67
Σοφία Δρακοντοπούλα				»	25
Σταμάτης Θεωδωράκης				»	254
Γιάννης Ἀρνούλακης				»	432
Νικόλας Στραβόποδας				»	228
Στεφανينوῦ Λελεροπούλα				»	135
Κώστας Λεντάκης				»	312
Σταμάτης καὶ Μάνος Γαλανακίδης				»	96
Κώστας Μουσοῦρος γιὰ λογαριασμὸ					
τοῦ Παντελῆ Τζούγκαρη				»	392
Γιώργης Μουσοῦρος Βρακῆς				»	792
Μάνος Χαλικιώτης				»	224
Μάρκος Λαγουδάκης				»	69

 ὑπέρπυρα 10.374

Έλενα Γαβριλακοπούλα	υπέρπυρα	108
Έλενα Καπιρονοπούλα	»	114
Πέρος Ζουλομύτης	»	168
Μάρκος Φρίσκος	»	80
Γιάννης Κοντάδης	»	316
Άντζα Γνιαγνιαδοπούλα	»	368
Φανούριος Τζιναρέας	»	129
Δράκος Τζαγκαρόπουλος	»	117
Σταμάτης Τζιμπιονής (;)		[κενό]
Μάρκος Βλαχάκης	»	300
και από τζι μύλους	»	4.226
Κωσταντής Μοναχός	»	54
Γεώργης Μουσουρός του ποτέ Μιχάλη	»	560
Μαρούλα Λούκινα	»	120
Γιάννης Γαβαλάς	»	60
Νικόλας Καργιάντης	»	54
Γιάννης Άβατος	»	12
Σταμάτης Μαστοράκης	»	30
Γιώργης Σκλάβος του Πλανᾶ	»	48
Θοδωρής Τζούγκαρης	»	332
παπᾶς Μανόλης Άσπρέας	»	237
Μανόλης Νταμιλάς	»	12
Γεώργης Μπορσνερίτης	»	57
Έλένη Ντομέν<α>ινα	»	28
Γιάννης Παχουντάκης	»	516
Νικολός Κατζουλογιαννάκης	»	60
Νικολού Κατζουλοπούλα	»	36
Σταμάτης Πυρόμαχος	»	48
Μανόλης Κουλούρης	»	552
Μιχελής Καστρινός	»	36
Νικολός Λεονιδάκης	»	240
Σταμάτης Τζιναρέας		[κενό]
		<hr/>
		υπέρπυρα 9.022
Λέος Μπέρτος	υπέρπυρα	264
Νικόλας Μπέρτος του ποτέ Θοδωρή	»	528
Μανόλης Άλεπιτρινός	»	156
Γεώργης Καλιτζούνης	»	50
Αντώνης Άχινέος	»	204
Βασίλης Άχινέος	»	324

Σοφία, χήρα τοῦ Μανόλη Ἀχινέου	ὑπέρπυρα	240
Σταμάτης Κουρουπὰς	»	360
Τὰ παιδιὰ τοῦ Μπασταρδόκωστα	»	666
Φραντὴς Μπέρτος		—
Λέος Φούμης	»	600
ἀπὸ ἄλλο χρέος		[κενὸ]
Μανόλης Βλαχάκης	»	144
Μανόλης Γαλανὸς	»	256
Κλαπὴς Τζούγκαρης	»	72
Δημήτρης Τζούγκαρης	»	60
Μιχάλης Τζούγκαρης	»	36
Νικήτας Τζούγκαρης	»	72
Γεώργης Σκαπετάκης		[κενὸ]
Παῦλος Παγίδης	»	84
Μανοῦσος Παγίδης	»	120
Μιχάλης Καφεδάκης	»	30
Οἱ γιοὶ τοῦ Πουλαροφᾶ	»	132
Γεώργης Κορωνάκης	»	60
Δημήτρης Φροσυνάκης	»	63
Ἀνέζα τοῦ Φροσυνάκη	»	63
Παῦλος Τζούγκαρης	»	18
Κώστας Πετίχης	»	12
Κλαπὴς Τζούγκαρης	»	28
Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας	»	27
Λέος Βολιράκης	»	100
Σταμάτης Γερολεδάκης	»	23
	ὑπέρπυρα	4.916
Σταμάτης Καταδεμένος	ὑπέρπυρα	54
Δημήτρης Παγίδης καὶ ἡ ἀδελφή του	»	36
Τὰ παιδιὰ τοῦ Τζιναρόπαυλου	»	156
Μαρούλα Τζουγκαροπούλα	»	12
Τὰ παιδιὰ τοῦ ποτὲ Τζούγκαρη	»	300
Σοφία Τζουγκαροπούλα	»	50
Μανόλης Ἀρακαφάκης	»	252
Κώστας Βέκης	»	570
Μιχάλης Ψαρουδάκης	»	672
Σταμάτης Φαντάκης	»	772
Σταμάτης Πιλάτος	»	168
Ὁ Μπελοπέρως	»	78

Τὰ παιδιά τοῦ Μπρίλου	ὑπέρπυρα	100
Γαβρίλης Κατεργάρης	»	21
Λουλούδα Τζίτινα	»	51
Μανόλης τοῦ Βουβᾶ (;)	»	108
Κώστας Βλάστακας	»	42
Κώστας, ἀδελφός του	»	192
Τὰ παιδιά τοῦ Γιάννη Γρίβα	»	270
Ἑλένη Καρλοπούλα	»	84
Οἱ κληρονόμοι τοῦ Γεώργη Δημητρόπουλου	»	78
Σταμάτης Κουντούρης	»	300
Σοφία Μπουχλοκώσταινα	»	42
Ἀρετὴ Ραφομάταινα	»	72
Κώστας Μάντακας	»	24
Μιχάλης Γαλαγκάκης	»	60
Γεώργης Γιογιάνης	»	57
Ἄγγελος Γαλάνης	»	50
Οἱ Γριβάκηδες	»	50
Γεώργης Κοντουδάκης	»	22
Γεώργης Τζαφαλάκης	»	27

ὑπέρπυρα 4.832

Μανόλης Μανέκος	ὑπέρπυρα	244
Σταμάτης Γαλαγκάκης	»	18
Τὰ παιδιά τοῦ Ντζενιέρη	»	87
Γιάννης Γαλαγκάκης	»	42
Ἄλλος Σταμάτης Γαλαγκάκης	»	42
Παχουντομάνος	»	42
Γεώργης Μουρμούρης	»	63
Λέος Γαλαγκάκης	»	87
Σταμάτα τοῦ Περογαλαγκάκη	»	690
Κώστας Γαϊντελάκης	»	18
Νικολός, γιός του		[κενό]
Σταμάτης Κουκάκης	»	62
Τὰ παιδιά τοῦ καπετάνιου	»	120
Θόδωρος Ντανάκης με τοὺς ἀδελφούς του	»	372
Νικολός τοῦ Καραβαβλῆ	»	51
Γιάννης Ἀλιφιέρης	»	60
Κώστας Κουτζουναδάκης	»	39
Εὐδοκία Παχουντονικόλαινα	»	48
Μανόλης Παχουντάκης	»	168

Γεώργης Σκατοῦργος	ὑπέρπυρα	72
Γιάννης Παπαδάκης	»	32
Μιχάλης, ἀδελφός του	»	60
Γεώργης Ψιλάκης	»	30
Τὰ παιδιὰ τοῦ Γεώργη Λουλούδη	»	66
Γιάννης Κουμαράκης	»	132
Γεώργης Κουμαράκης	»	18
Σταμάτης Σπανουδάκης	»	39
Οἱ Κορατζάρηδες	»	66
Τὰ παιδιὰ τοῦ Σταμάτη Κατζόματου καὶ τοῦ Μπούρμπαρδου	»	240
Μαρούλα Κλαπατζαροπούλα	»	39
		<hr/>
		ὑπέρπυρα 2.433
Μπριλογιάννης	ὑπέρπυρα	60
Τὰ παιδιὰ τοῦ Γιάννη Κατζομάτου	»	200
Τὰ παιδιὰ τοῦ Μπελογιάννη	»	42
Ἡ χήρα τοῦ Γιάννη Μιαοῦ (;)		<hr/>
Τὰ παιδιὰ τοῦ Λέου Σαπουνᾶ	»	27
Μαρούλα Μακαριάναινα	»	33
Τὰ παιδιὰ τοῦ Ἀμιργιάλη	»	187
Τὰ παιδιὰ τοῦ Βλάχου	»	210
Τὰ παιδιὰ τοῦ Γιάννη Φούμη Ντουνή	»	147
Τὰ παιδιὰ τοῦ Σταμάτη Παραπόνη	»	225
Σπανουδολέος	»	78
Τὰ παιδιὰ τοῦ Σταματορέα	»	300
Σταμάτης Λαγουδάκης	»	290
Γιάννης, γιός του	»	30
Μπαρότζα Φούμαινα	»	60
Μάρκος Βέκης	»	174
Λέος Μερδελές	»	84
Κώστας Κολατζιός	»	84
Φανούριος Πασπαλᾶς	»	72
Λέος Ὀρφανός	»	300
Ἀνέζα, χήρα	»	66
Λέος ποτὲ Κώστα	»	78
Γιάννης Ντετόρες	»	96
Μιχάλης ποτὲ Βεκόκωστα	»	132
Κώστας, γιός του	»	39
Φανούριος, παπᾶς	»	270

Γεώργης, γιός του	υπέρπυρα	60
Κώστας Ὁρφανός	»	93
Φιότα (:), χήρα	»	93
Κώστας Μαυρογιάννης	»	500
		<hr/>
		υπέρπυρα 4.433
Τὰ παιδιὰ τοῦ Φανούριου Φούμη	υπέρπυρα	400
Αλι οπου λίκουντε να καμουσι λογαριασμό απανο κατο	»	500
Ἐντριτεία τοῦ Σαμωνᾶ δύο χρόνων οπου δεν εδόκασι τζί 1626, 1627 στάρι μουζούρια 300	»	3.600
Αλα χρέη απο στάρι καὶ κριθάρι απο χωράφια οπου ἐπίρασι καὶ εσπίρασι απανο κατο	»	6.000
Λέος Φούμης, ἐκτός ἀπὸ τὴν ἐντριτεία του, ἄλλα χρέη	»	4.300

Ἀκολουθοῦν διάφοροι λογαριασμοί.

Χαρτί (δίφυλλο). Ὁ κατάλογος γραμμένος στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v:
α) σημείωμα: † κόντος οπου εστίλαμεν εις το μοναστίρι τζί 1628 τον Ιούνιον· β) πρό-
σθεση ἀριθμῶν μετὸ συνολικὸ χρέος σὲ υπέρπυρα: σούμα σουμάρουμ 11.0330.

Ἀπόσπασμα διαθήκης

1628, 23 Ἰουλίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 575.

Ἀπογραφή περιουσίας

1628, 29 Ἰουλίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 530.

307

Ἔνσταση

1628, 25, 30 Ἰουνίου, 29 Ἰουλίου

1628, 25 Ἰουνίου

Ὁ Μιχελῆς Κασομάτης τοῦ ποτὲ Δημήτρη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Μαχαιροί, παρου-
σιάστηκε ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν καὶ ζητᾷ προθεσμία μιᾶς «δικάσιμης» ἡμέρας (*per*

uno giorno giuridico) για να ασκήσει ἔνσταση κατὰ τῆς κλήσης τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου. Ὅρίζει συνήγορό του τὸν Νικολὸ Φαρίδαλο (*Faridalo*).

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1628, 30 Ἰουνίου

Σύμφωνα μὲ τὴ βεβαίωση τοῦ ὁμότη τοῦ χωριοῦ Μαχαιοί, ἡ ἔνσταση κοινοποιήθηκε στὶς 26 τοῦ μήνα στὸν οἰκονόμο.

Τζουάννες Μορόνης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1628, 29 Ἰουλίου

Ἡ ἔνσταση ἀπορρίφθηκε.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 18 tergo τοῦ 10ου βιβλίου *Minor* τῆς Καγκελλαρίας. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

308

Ἐξώνηση σπιτιῶν

1625, 30 Μαΐου ~ 1628, 29 Ἰουλίου, 4 Αὐγούστου

1625, 30 Μαΐου

Στύλος

τόπος τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου
τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ Ἰωάννης Τρουλλινὸς τοῦ ποτὲ Λέου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, μὲ τοὺς διαδόχους καὶ κληρονόμους του πουλᾷ στὸν Παῦλο Γερακάρη τοῦ ποτὲ Γαβρίλη καὶ στοὺς κληρονόμους του, ἀπὸ τὸ χωριὸ Μαχαιοί, τὰ σπίτια στὸ ἴδιο χωριὸ [Στύλος] μὲ ὅλα τὰ δικαιώματα ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ αὐτά, δηλαδὴ ἓνα ἀνώγειο μὲ σοφίτα (*σοφφηταδο*), ἓνα κατάλυμα καὶ αὐλὴ μὲ (ἐ)ξώπορτο. Συνορεύουν ἀνατολικά μὲ «στράτα», δυτικά μὲ σπίτια τοῦ Στράτη Κλαπατζαρᾶ, βόρεια μὲ σπίτια τοῦ Μάνου Χαλικιώτη καὶ νότια μὲ σπίτια τοῦ Νικόλα Κλάβου. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενήργησαν ὁ Στράτης Κλαπατζαρᾶς, «τεπουτάδος ὀρδινάριος» τοῦ Στύλου, καὶ ὁ Ἀλεξαντρὴς Ψαρομήλιγκος, «πράτικος» τοῦ χωριοῦ Ἀρμένιοι, ἡ ὁποία συντάχθηκε στὶς 23 Νοεμβρίου 1623 ἀπὸ τὸν ὑπογραφόμενο νοτάριο καὶ καταχωρίστηκε στὸ φύλλο 150 τοῦ βιβλίου τῶν Ἐκτιμήσεων («Στιμῶν») τῆς Καγκελλαρίας, ἡ ἀξία τῶν σπιτιῶν ἀνέρχεται σὲ 845 ὑπέρπυρα *νέτα*. Ὁ πωλητὴς χαρίζει «διὰ καλωσύνη του ... εἰς ἀγάπη» στὸν ἀγοραστή 45 ὑπέρπυρα καὶ ὁμολογεῖ πὼς ἔχει λάβει 500 ὑπέρπυρα σὲ

τάληρα καὶ μία καδένα ἀργυρὴ ἀξίας 300 ὑπερπύρων. Παραλαμβάνει τώρα ἄλλα 285 ὑπέρπυρα σὲ δουκάτα καὶ κατρίνια καὶ εἶναι ἐξοφλημένος. Ὁ ἀγοραστὴς ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ δημοσιοποιήσῃ τὸ συμβόλαιο πώλησης («νὰ βάλει στὶς στρίδες») καὶ νὰ καταχωρίσῃ τὸ συμβόλαιο τῆς μεταβίβασης τῶν ἀκινήτων στὸ «κατάστιχο». Τὰ σχετικὰ ἔξοδα θὰ μοιραστοῦν ἀνάμεσα στὰ συμβαλλόμενα μέρη.

Μάρτυρες: Δημήτρης Χαλικιώτης τοῦ Μάνου καὶ Κώστας [Μ]ουσοῦρος τοῦ Γαβρίλη.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Τζώρτζης Μορόνης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1628, 29 Ἰουλίου, 4 Αὐγούστου

Κατατέθηκε στὴν Καγκελλαρία καὶ διαλαλήθηκε.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *πουλῆσιὰ του Μπερέτω Ἰωάννη καὶ αγορά του Γερακάρη.*

309

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Gabriel Bembo καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1628, 4, 8 Αὐγούστου

1628 (,αχκῆ'), 4 (δ') Αὐγούστου

Χανιά

Ὁ Gabriel Bembo (*Γαβριὺλ Μπενπος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμοῦτες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ διαλαλήσουν στὸ χωριὸ Στύλος ὅτι ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου Μητροφάνης Παυλόπουλος, ἐνεργώντας *οδία το ντερεσε* τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου *τζι Πατινος*, καλεῖ μὲ βάση τὴν ἀπόφαση ἐρημοδικίας τῆς 29ης [Ἰουλίου] (*ις διλοσι τζι αποφασί μας τζι οψενταριος*) ποὺ ἐκδόθηκε εἰς βάρος (*αντιδικα*) τοῦ Μιχελῆ Κασιμάτη, ὅσους τυχὸν διεκδικοῦν δικαιώματα στὰ σπίτια ποὺ ἔχει πουλήσῃ ὁ Ἰωάννης Τρουλλινὸς τοῦ ποτὲ Λέου στὸν Παῦλο Γερακάρη (συμβόλαιο νοταρίου παπα-Μανόλη Ἀσπρέα τῆς 30ῆς Μαΐου 1623), τὰ ὁποῖα κρατᾷ τώρα ὁ Κασιμάτης, νὰ παρουσιαστοῦν σὲ διάστημα ἑνὸς μήνα στὴν Καγκελλαρία (*ιστιν Καντζιλιαρια μας*). Καλοῦνται ἐπίσης ὅσοι «κολληταράδες» θέλουν νὰ ἀσκήσουν, σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους, τὸ δικαίωμα τῆς προτίμησης νὰ παρουσιαστοῦν μέσα στὴν

ἴδια προθεσμία στὸ *officio di proprio* καὶ νὰ παρακαταθέσουν τὸ τίμημα (να καμουν το ντεποζιτον τονε). Οἱ ἀρχὲς ἐντέλλονται πρὸς τοὺς ὁμότες νὰ βεβαιώσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὅρισμό.

Τζώρτζης Μορόνης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1628, 8 Αὐγούστου

Ὁ Μανόλης Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα καὶ ὅτι εἰδοποίησε «ξεχωριστά» τὸν Γιάννη Τρουλλινό, τὰ παιδιά του καὶ τοὺς ἀδελφούς του Γαβρίλη καὶ Νικόλα.

Μάρτυρες: Γιώργης Μαζοκόπος καὶ Λέος Τρουλλινός τοῦ ποτὲ Μάνου.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἡ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *διαλαλημος*.

Χρεωστικὴ ὁμολογία

1628, 13 Αὐγούστου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 371.

310

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Girolamo Priuli καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1628, 27 Αὐγούστου

1628 (,αχκη'), 27 (κζ') Αὐγούστου

Ὁ Girolamo Priuli (*Γιερόνιμος Πριούλις*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῶν ἀδελφῶν Τζάννε καὶ Γιώργη Διακάκηδων, κληρονόμων τῆς μητέρας τους ποτὲ Καλῆς, προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τὸν Μαθιὸ Κλαπατζαρά Ἀλιφιεράκη, τὸν Τζαννὴ Κλαπατζαρά, «λοκοτενέντε», καὶ τὴν [Ἀντωνία] Μαγνιάδαινα νὰ παρουνσιαστοῦν στὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν καὶ νὰ πληρώσουν τὰ ὑπόλοιπα τορνέσια τῶν *λιβέλλων* ποὺ χρωστοῦσαν στὴ μητέρα τους. Ὅπως πιστοποιεῖται μὲ γραφή (*σκριτό*) ἢ ἐνθύμηση (*γί πουρι θίμισι*) τῆς μητέρας τους,

εἶχαν ἤδη πληρώσει μέρος τῆς ὀφειλῆς. Ἐὰν δὲν ρυθμίσουν τὸ χρέος τους, μετὰ τῇ λήξει τῆς προθεσμίας θὰ κατασχεθοῦν μὲ δικά τους ἔξοδα τὰ ὑπάρχοντά τους.

Νικολὸς Σκορδίλης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος [τῆς Καγκελλαρίας]

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1628 (,αχκη'), 27 (κζ') Αὐγούστου

Ὁ Γιάννης Χαρτοφύλακας Τζαμενογκάκης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στέρνες, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Δημήτρης Κλαπατζαράς, καπετάνιος, καὶ Δημήτρης Χαρτοφύλακας Καρουλάκος.

παπα-Μάρκος Κλαπατζαράς «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη» (*καθὸς μουπε ο μότυς*)

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἡ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r· στὰ ἰταλικά ἡ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου.

311

Δικογραφία

1628, 12, 13 ~ 22 Αὐγούστου, 1 Σεπτεμβρίου

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Χανίων

1628 (,αχκη'), 12 (ιβ') Αὐγούστου
Χανιά

Ὁ Gabriel Bembo (*Γαβριὺλ Μπεμπος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Μιχαῆλ Κασιμάτη, κληρονόμου τοῦ ποτὲ Παύλου Γερακάρη, προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τὸν κύρ Μητροφάνη Παυλόπουλο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, νὰ δημοσιοποιήσει («νὰ βάλει εἰς τὶς στρίδες») τὸ συμβόλαιο πώλησης σπιτιῶν τοῦ Γιάννη Μπέρτου στὸν Παῦλο Γερακάρη. Ὁ οἰκονόμος καλεῖται ἐπίσης νὰ δώσει στὸν Κασιμάτη τὸ ἀντίτιμο (*το ξιασμο*) τῆς ἀξίας τῶν σπιτιῶν *ογια τιν αγορασιάν*, καὶ ἀκόμη νὰ ἐκλέξει (*να ελετζαρι*) στὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν ἐκτιμητὴ (*τεπουταδο*), ὁ ὁποῖος μαζὶ μὲ δεύτερο ἐκτιμητὴ, ἐκλεγμένο ἀπὸ τὸν Κασιμάτη, θὰ ἐκτιμήσει τὰ βελτιωτικὰ ἔργα (*αγουμεντα και καλιεργισματα*) ποὺ ἔχουν γίνεи στὰ σπίτια. Ὁ οἰκονόμος καλεῖται, τέλος, νὰ παρακαταθέσει στὸ

δημόσιο ταμείο τὸ τίμημα γιὰ νὰ ἀσκήσει τὸ δικαίωμα τῆς προτίμησης (*πρελατζιον*).

Τζώρτζης Βελαΐτης, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1628, 13 Αὐγούστου

Ὁ Μιχελῆς Λουμπίνας [διόρθ. ἀντὶ Λουνπίνας], ὁμότης τοῦ χωριοῦ Μαχαιοί, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Γιαννούλης Μιτζὸς καὶ Δημήτρης Μονισάκης.

παπα-Μαρίνος Βάρδας «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Νικολὸς Χριστόφορος, βοηθὸς [τῆς Καγκελλαρίας]

1628, 22 Αὐγούστου

Κατατέθηκε στὴν Καγκελλαρία.

Ἔνσταση

1628, 1 Σεπτεμβρίου

Ὁ Τζουάννες Δροσάς, ἐπίτροπος τοῦ μοναστηριοῦ, ἐκπρόσωπος τοῦ οἰκονόμου, παρουσιάστηκε στὸ *officio* καὶ ἄσκησε ἔνσταση, ἀναφέροντας ὅτι ὁ οἰκονόμος θὰ εἶχε ικανοποιήσει τὸν Κασσιμάτη ἐὰν δὲν ὑπῆρχαν ἀντιφάσεις στὴ δημοσιοποίηση τοῦ συμβολαίου τῆς πώλησης τῶν σπιτιῶν. Δήλωσε ἀκόμη ὅτι ὁ οἰκονόμος θὰ παρακαταθέσει σὲ εὐθετο χρόνον στὸ ταμείο τὸ τίμημα.

Λεωνὶν Λουράντος, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. [κενὸ] τοῦ 11ου βιβλίου (*libro*) *Mazor*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-v, 2r στὰ ἑλληνικά (ὁ ὀρισμὸς τοῦ ρέκτορα καὶ ἡ βεβαίωση τοῦ ὁμότη) καὶ στὰ ἰταλικά (ἡ ἔνσταση τοῦ Δροσᾶ καὶ οἱ ιδιόχειρες ὑπογραφές τῶν νοταρίων καὶ τοῦ βοηθοῦ τῆς Καγκελλαρίας). Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Intimazione fatta al reverendo iconomo dal Cassimatti per le case del Geracari*.

312

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Girolamo Priuli καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1628, 17, 19 ~ 23 Σεπτεμβρίου

1628 (αχκη'), 17 (ιζ') Σεπτεμβρίου

Στις 23 Ἰουνίου ὁ ἱερομόναχος Μητροφάνης Παυλόπουλος ἄσκησε ἔνσταση στὴν πώληση ἑνὸς χωραφιοῦ μὲ ἐλιές, στὸν Στύλο, τοῦ Γιώργη Καστελλάνου,

λεγόμενου Γαλιβάνη, στόν «εὐγενὴ ἀφέντη» τῆς Κρήτης Νικολò Κορνάρο, ἀσκώντας ὅσὰν καβαλάρης τὸ δικαίωμα τῆς προτίμησης. Στὶς 27 Ἰουνίου παρακατέθεσε τὸ τίμημα (*ντεποζιτο*) [στὸ ταμεῖο Παρακαταθηκῶν] καὶ τοῦ ἀναγνωρίστηκε τὸ δικαίωμα τῆς προτίμησης (*επρεφεριριστικε*). Ἔτσι, ὁ Girolamo Priuli (*Πιερόνημος Πριούλις*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ διαλαλήσουν, ὅπου χρειάζεται, ὅτι ὁ ἱερομόναχος εἶναι «νοικοκύρης» τοῦ χωραφιοῦ. Οἱ ἀρχεὲς ἐντέλλονται πρὸς τοὺς ὁμότες νὰ βεβαιώσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὅρισμό.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1628, 19 Σεπτεμβρίου

Ὁ Μανόλης Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Σταμάτης Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Θεοδωρῆ, Ἰωάννης, ἀδελφός του, καὶ Κατζούλης Παῖδης.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας «ἔγραψε»

1628, 23 Σεπτεμβρίου

Κατατέθηκε στὴν Καγκελλαρία.

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἡ βεβαίωση. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 1r, κάτω ἀριστερά, ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου. Στὸ ἴδιο φύλλο, στὸ κάτω μέρος, σημείωμα: *Registrata in libro Mazor primo a carte 52*. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *μαντάδο του παπα Μητροφάνη* [διόρθ. ἀντὶ *Μητορφανη*].

313

Βεβαίωση τοῦ *officio di proprio*

1628, 29 Σεπτεμβρίου

Χανιά

Τὸ *officio di proprio* μὲ ἔγγραφο πρὸς τὸ *officio della camera fiscal* βεβαιώνει (*si fa fede*) ὅτι ὁ ἱερομόναχος Μητροφάνης Παυλόπουλος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, ἐναντιώθηκε (*ha contradito*) στὴν πώληση τῶν σπιτιῶν, δηλαδὴ ἐνὸς

ἀνώγειου με ἀϋλὴ καὶ τοῖχο (*cioè un insoler con uno murazzo et corte*), στὸ χωριὸ Στύλος, τοῦ Γιάννη Τρουλλινοῦ τοῦ ποτὲ Λέου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, στὸν Παῦλο Γερακάρη τοῦ ποτὲ Γαβρίλη, ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριό. Τὰ σπίτια εἶχαν πουληθεῖ ἀντὶ 845 ὑπερπύρων, σύμφωνα με τὸ συμβόλαιο τῆς 30ῆς Μαΐου 1625 (νοτάριος παπα-Μανόλης Ἀσπρέας). Ὁ οἰκονόμος προτίθεται νὰ ἀγοράσει τὰ σπίτια, ἀσκώντας ὡς φεουδάρχης (*cavalier*) τὸ δικαίωμα τῆς προτίμησης (*intende haver la prelatione di essi come cavalier*). Σύμφωνα με τοὺς νόμους, θὰ παρακαταθέσει τὸ τίμημα [στὸ ταμεῖο Παρακαταθηκῶν].

Μιχαήλ Γρυπάρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τοῦ [officio] di proprio

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

314

Ἔσκησις δικαιώματος προτίμησης

1628, 3 Ὀκτωβρίου

Στὸ ταμεῖο Παρακαταθηκῶν (*cassa di Depositi*) τῶν *special* προσώπων (*di special persone*) ὁ *signor* Τζουάννες Δροσὰς παρακατέθεσε γιὰ λογαριασμὸ τοῦ ἱερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, 845 ὑπέρπυρα ποὺ ἀφοροῦν τὸ τίμημα τῆς πώλησης σπιτιῶν, ἀνώγειου καὶ κατώγειου με ἀϋλὴ (*insoler et apperian con corte*) στὸ ἴδιο χωριό. Τὰ σπίτια εἶχαν πουληθεῖ ἀπὸ τὸν Γιάννη Τρουλλινὸ τοῦ ποτὲ Λέου στὸν Παῦλο Γερακάρη τοῦ ποτὲ Γαβρίλη, ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριό, σύμφωνα με τὸ συμβόλαιο τῆς 30ῆς Μαΐου 1625 (νοτάριος παπα-Μανόλης Ἀσπρέας). Ὁ οἰκονόμος εἶχε ἐναντιωθεῖ ἐνώπιον τοῦ *officio di proprio* στὴν πώληση ὡς «καβαλάρης», ἀσκώντας τὸ δικαίωμα τῆς προτίμησης, σύμφωνα με τὴ βεβαίωση τῆς 29ῆς Σεπτεμβρίου τοῦ νοταρίου τοῦ *officio* [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 313]. Τὸ τίμημα παρακατατέθηκε ἀπὸ τὸν Δροσὰ σὲ ρεάλια καὶ δουκατόνια (*ducatonì*) πρὸς 95 γαζέτες τὸ ἕνα. Ἐπίσης, ὁ Δροσὰς κατέθεσε στὸ ταμεῖο τῶν Ἐνεχύρων (*cassa di Pegni*) γιὰ λογαριασμὸ τοῦ οἰκονόμου ἕνα τάληρο (*toloro*) ἔναντι τῶν ἐπιπλέον ἐξόδων ποὺ τυχὸν θὰ χρειαστεῖ νὰ γίνουν.

Andrea Zorzi, σύμβουλος καὶ ταμίας (cassier)

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίον τῶν *Depositi* τῶν *special persone*· ἰδιόχειρη ἢ ὑπογραφή τοῦ συμβούλου καὶ ταμίας. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

315

**Όρισμός τοῦ ἀναπληρωτῆ ρέκτορα Girolamo Priuli
καὶ τῶν συμβούλων Χανίων**

1628 (αχκη'), 24 (κδ') Ὀκτωβρίου

Στις 29 Σεπτεμβρίου ὁ ἱερομόναχος Μητροφάνης Παυλόπουλος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, εἶχε ἐναντιωθεῖ στὴν πώληση σπιτιῶν, στὸν Στύλο, τοῦ Γιάννη Τρουλλινού τοῦ ποτὲ Λέου στὸν Παῦλο Γερακάρη τοῦ ποτὲ Γαβρίλη, ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριό (συμβόλαιο νοταρίου παπα-Μανόλη Ἀσπρέα), ἀσκώντας ὅσαν καβαλάρη τὸ δικαίωμα τῆς προτίμησης καὶ ἀφοῦ παρακατέθεσε, στὶς 3 Ὀκτωβρίου, τὸ τίμημα (*ντεποζιτο*) [στὸ ταμεῖο Παρακαταθηκῶν], τοῦ ἀναγνωρίστηκε τὸ δικαίωμα τῆς προτίμησης (*επρεφεριστικε*). Ἔτσι, ὁ Girolamo Priuli (*Περώνιμος Πριούλης*), ἀναπληρωτῆς ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ διαλαλήσουν, ὅπου χρειάζεται, ὅτι ὁ ἱερομόναχος εἶναι «νοικοκύρης» τοῦ χωραφιοῦ. Οἱ ἀρχεὲς ἐντέλλονται πρὸς τοὺς ὁμότες νὰ βεβαιώσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὅρισμό.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1628, 30 Ὀκτωβρίου

Ὁ Μανόλης Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Ἰωάννης Σέρβος καὶ Μανόλης Ψαρομήλιγος.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας «ἔγραψε»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἡ βεβαίωση. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 1r, κάτω ἀριστερά, ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου.

316

Διακανονισμὸς χρέους

1628, 5 Δεκεμβρίου/1629 (β. ἔ. 1628), 8 Ἰανουαρίου

Παλαιόκαστρο

Ὁ πανοσιότατος Μητροφάνης Παυλόπουλος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, καὶ ὁ Μάρκος Ψαρομήλιγος Βλαχάκης ἔκαναν τὸν λογαριασμό (*ήδασι λογαρι-*

ασμόν) τοῦ χρέους τοῦ δευτέρου πρὸς τὸ μοναστήρι ἀπὸ τὴν πάκτωση τῶν μύλων. Οἱ μύλοι ἦταν πακτωμένοι γιὰ τὴν τριετία 1625,1626,1627. Σύμφωνα μὲ τὸν λογαριασμό, ὁ Ψαρομήλιγος χρωστᾷ στὸ μοναστήρι 1.033 ὑπέρπυρα καὶ 127½ μουζούρια σιτάρι. Ὁ χρεωφειλέτης ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ ἐξοφλήσει τὴν ὀφειλή του *εις θέλιμα καὶ ὀρεξιν τις αἰοσηνις του*.

Μητροφάνης, ἱερομόναχος, καὶ Μάρκος Ψαρομήλιγος.

Ἰωάννης Δροσάς, ἐπίτροπος τοῦ μοναστηριοῦ καὶ «νοδάρως»

Ἀκολουθεῖ κατάσταση λογαριασμοῦ («κόντος») σὲ δύο στήλες: *χρέος καὶ εἰς νὰ λάβει*. Καταχωρίζονται στὴν τελευταία στήλη μεταξὺ ἄλλων χρηματικὰ ποσὰ ποὺ καταβλήθηκαν σὲ μαστόρους γιὰ ἐργασίες ποὺ πραγματοποιήθηκαν στὸν μύλο.

Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὰ φφ. 1v καὶ 2r πράξεις ἀριθμητικῆς.

317

Λογαριασμοὶ 1627-1629

α) Λογαριασμός τοῦ χρέους τοῦ Στράτη Κλαπατζαρᾶ πρὸς τὸ μοναστήρι ἀπὸ τὴν ἐνοικίαση τῶν μύλων καὶ ἀπὸ τὴν καταβολὴ τῆς ἐντρίτειας.

Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Conto trà l'iconomo et Strati Clapazzarà*.

β) Λογαριασμός δοσολησιῶν τοῦ Στράτη Κλαπατζαρᾶ μὲ τὸ μοναστήρι (*die dar, ha dato*).

Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

318

Όρισμός τῆς τοπικῆς διοίκησης Χανίων

1629, 16, 19 ~ 21 Ἰανουαρίου

1629 (,αχκη', β. ἔ. 1628), 16 (ις') Ἰανουαρίου

Ἡ τοπικὴ διοίκηση («ἡμεῖς ρεγιμέντο») Χανίων προστάζει τὸν μαστρο-Σταμάτη Χωραφά, *ντεπουτάδο* τῆς Χώρας, νὰ ἐκτιμήσει 33 ἐλιές τοῦ Κωσταντῆ Κλαπατζαρᾶ, στὸ χωριὸ Στύλος, στὴ Ζερβιώτισσα, οἱ ὁποῖες ὑπόκεινται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς ἐντριτείας. Οἱ δικαστὲς τοῦ *officio di giustizia* («οἱ κριτάδες μας τοῦ ὀφιτζίου τῆς ντουστούζιας») εἶχαν διαλαλήσει τὴν πράξη πώλησης («ἐβάλασιν στὸν διαλαλημόν»), προκειμένου νὰ ἐξοφληθεῖ τὸ χρέος τοῦ Στράτη, πατέρα τοῦ Κωσταντῆ, πρὸς τὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου. Ὁ Κωσταντῆς εἶχε ὀριστεῖ ἐγγυητὴς τοῦ πατέρα του. Ὁ ἐκτιμητὴς ὀφείλει ἀκόμη νὰ σημειώσει τὴ «στίμα» κάτω ἀπὸ τὸ ἔγγραφο, γιὰ νὰ καταχωριστεῖ στὴ συνέχεια στὴν Καγκελλαρία, *κατὰ το σινίθι*.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἐκτίμηση ἐλιῶν

1629 (β. ἔ. 1628) (,αχκη') 19 Ἰανουαρίου

Ὁ μαστρο-Σταμάτης Χωραφάς, «ντεπουτάδος τῆς ἀφεντίας», παρουσιάστηκε στὴν Καγκελλαρία καὶ βεβαίωσε ὅτι, ἐκτελώντας τὸν ὀρισμὸ τῆς τοπικῆς διοίκησης, ἐκτίμησε τὶς 33 ἐλιές τοῦ Κωσταντῆ, ἐλεύθερες ἀπὸ τὸ βάρος καταβολῆς ἐντριτείας, σὲ 550 ὑπέρπυρα.

1629 (β. ἔ. 1628) (,αχκη') 21 Ἰανουαρίου

Κατατέθηκε στὴν Καγκελλαρία.

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιοχειρὴ ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 1r, στὸ κάτω μέρος, σημείωμα: *Registrata in libro delle Stime primo a carte 53*.

Βλ. ἔκδοση.

319

**Όρισμός τοῦ ἀναπληρωτῆ ρέκτορα Girolamo Priuli
καὶ τῶν συμβούλων Χανίων**

1628, 24 Νοεμβρίου/1629, 20 Ἰανουαρίου ~ 28 Φεβρουαρίου

1628 (αχκη'), 24 (κδ') Νοεμβρίου

Ὁ Girolamo Priuli (Περωνίμος Πριουλis), ἀναπληρωτῆς ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ διαλαλήσουν ὅτι πουλήθηκαν στὸν εὐγενῆ ἀφέντη Μάρκο Βιτζιμάνο χωράφια καὶ ἐλιές, καλώντας ὅποιον τυχὸν διεκδικεῖ δικαιώματα σ' αὐτὰ νὰ παρουσιαστεῖ σὲ διάστημα ἑνὸς μήνα στὴν Καγκελλαρία καὶ νὰ ἐναντιωθεῖ στὴν πώληση (να κοντραδηρι). Οἱ ἀρχές ἐντέλλονται ἐπίσης πρὸς τοὺς ὁμότες νὰ εἰδοποιήσουν ὅλους τοὺς «ἐδικοὺς καὶ τοὺς κοληταράδες» νὰ παρουσιαστοῦν μέσα στὴν ἴδια προθεσμία στὸ *officio di proprio* (ιστο οφιτζιο του προπριου) γιὰ νὰ ἐναντιωθοῦν, ἐὰν θέλουν, στὴν πώληση καὶ νὰ παρακαταθέσουν τὸ τίμημα (να κοντραδηρη καὶ να καμι το ντεποζιτον του), [ἀσκώντας τὸ δικαίωμα τῆς προτίμησης]. Ἀκολουθεῖ ὀνομαστικὸς κατάλογος τῶν πωλητῶν: Παῦλος καὶ Νικόλας Παῖδης, Μπλαζῆς Παῖδης τοῦ ποτὲ Παύλου, κὺρ Τζαννῆς Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Νικήτα, κερά Ἀννίτζα Τζουγκαροπούλα, χήρα τοῦ Μανόλη Φρισάνα, κὺρ Νικήτας Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Παύλου, Κλαπῆς Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Γαβρίλη, κὺρ Λέος Τζούγκαρης Μοτάκης, Γιάννης Ψαρομήλιγκος (2 ρίζες ἐλιές στὸ Νέο Χωριό), Ἐργίνα Ταμιλοπούλα τοῦ ποτὲ Μάνου Ἀσπρέα (ἐλιές) καὶ Μανόλης Βλαστὸς Πουμπουράνης (ἐλιές).

Ἐμμανουὴλ Γρυπάρης, βοηθὸς τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1629 (β. ἔ. 1628), 20 Ἰανουαρίου

Ὁ Νικολὸς Γαβαλὰς, ὁμότης τοῦ Νέου Χωρίου, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα: «ἐδιαλάλησε» στὰ χωριὰ Σαμωνὰς καὶ Κυριακοσέλια, «στὰ ἀμπέλια καὶ ὅπου ἄλλοῦ ἔκανε χρεία», καὶ εἰδοποίησε τὸν οἰκονόμο *σαν καβαλαρη του ανοθεν τοπου*.

Μάρτυρες: Ἀγγελῆς Καλονάς, Μάνος Καλονάς, Τζαννῆς Κουράκης καὶ Γιώργης Παῖδης Κορονάκης.

Ὁ ἱερέας Νικόλαος Κοντεξῆς ἔγραψε τὴ βεβαίωση γιὰ λογαριασμό τοῦ ὁμότη, ὁ ὁποῖος δὲν ἤξερε νὰ γράφει (*γιατη δε κατεχη γραματα*).

Μιχαὴλ Γρυπάρης, νοτάριος τοῦ [officio di] proprio

1629 (β. ξ. 1628), 28 Φεβρουαρίου

Κατατέθηκε στην Καγκελλαρία.

Αντίγραφο (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-v, 2r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά οἱ ιδιόχειρες ὑπογραφές τοῦ βοηθοῦ τῆς Καγκελλαρίας καὶ τοῦ νοταρίου τοῦ [officio di] *proprio*. Στὸ φ. 1r, στὴν ἀριστερὴ ἐπάνω γωνία, σημείωμα: *Coria*. Στὸ φ. 1v, στὴν ἴδια σειρὰ μὲ αὐτὴν τῆς ὑπογραφῆς τοῦ βοηθοῦ τῆς Καγκελλαρίας, σημείωμα: *essecutivo*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *διαλλάγημος των Τζουγκάρω δια τα χωράφια, ὡπου πουλήσασι τοῦ Σταφηλά.*

320

Ἀπόδειξη παραλαβῆς

1629, 1 Μαρτίου

Ὁ Orazio (*Horatio*) Lippomano, ἀναπληρωτὴς ἀποθηκάριος (*fontegario*), βεβαιώνει ὅτι παρέλαβε ἀπὸ τὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου 26 μουζούρια καὶ 9 πρατικά σιτάρι.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά, σὲ χρησιμοποιημένο χαρτί, διαγραμμένο μὲ πλάγια γραμμὴ.

321

Ἀπόδειξη παραλαβῆς

1629, 2 Μαρτίου

Ὁ Orazio Lippomano, ἀναπληρωτὴς ἀποθηκάριος (*fontegario*), βεβαιώνει ὅτι παρέλαβε ἀπὸ τὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου 30 μουζούρια καὶ 9 πρατικά σιτάρι.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά, διαγραμμένο μὲ πλάγια γραμμὴ. Στὸ φ. 1v: πράξεις ἀριθμητικῆς.

322

Όρισμός τοῦ ἀναπληρωτῆ ρέκτορα Χανίων Girolamo Priuli

1629, 13, 15 Μαρτίου

1629, 13 Μαρτίου

Χανιά

Ὁ Girolamo Priuli, δεύτερος ρέκτορας (*2do rector*) Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, προστάζει τοὺς ἀξιωματούχους τῆς δικαιοδοσίας του νὰ ἐπιβάλουν ποινὴ καταβολῆς προστίμου 20 δουκάτων στὸν μαστρο-Γιάννη Ντελούσα, κτίστη (*muraro*), ἐὰν στὸ διάστημα τῶν τριῶν προσεχῶν ἡμερῶν δὲν πάει μαζί με τοὺς ἄλλους κτίστες στὸ Παλαιόκαστρο, γιὰ νὰ συνεχίσει τὴν ἐργασία ποὺ εἶχε ἀναλάβει νὰ ἐκτελέσει ἐκεῖ. Ἐὰν δὲν συμμορφωθεῖ, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ πρόστιμο ποὺ θὰ τοῦ ἐπιβληθεῖ, ὁ οἰκονόμος θὰ ἀναθέσει τὸ ἔργο σὲ ἄλλους μάστορες, χρεώνοντάς του τὰ σχετικὰ ἔξοδα.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ *official*

1629, 15 Μαρτίου

Ὁ Γιώργης Θαλασσινός, *official*, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα.

...

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1r, δίπλα στὴν ὑπογραφή τοῦ ρέκτορα, ἔκτυπη σφραγίδα μετὰ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου. Στὸ ἴδιο φύλλο, κάτω ἀπὸ τὴν ὑπογραφή τοῦ ρέκτορα, σημεῖωμα: *Registrata a carte 99*.

323

Όρισμός τοῦ ἀναπληρωτῆ ρέκτορα Girolamo Priuli**καὶ τῶν συμβούλων Χανίων**

1629, 23, 29 Μαρτίου

1629 (,αγκθ'), 23 (κγ') Μαρτίου

Ὁ Girolamo Priuli (*Γιερόνιμος Πριούλις*), ἀναπληρωτῆς ρέκτορας (*βίτζος ρετούρις*), καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Μανόλη Τζούγκαρη τοῦ

ποτὲ Γαβρίλη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Σαμωνάς, προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τὸν ἀδελφὸ του Θόδωρο Τζούγκαρη καὶ τὴ Σοφία Τζουγκαροπούλα Νταμανάλαινα νὰ παρουσιαστοῦν στὸ διάστημα τῶν τριῶν προσεχῶν ἡμερῶν ἐνώπιον δημοσίου νοταρίου, γιὰ νὰ συνταχθεῖ πωλητήριο συμβόλαιο τῶν ἀκινήτων ποὺ τοῦ εἶχαν πουλήσει «μὲ λόγον». Ἐὰν δὲν παρουσιαστοῦν, μετὰ τὴ λήξη τῆς προθεσμίας ἢ παρούσα κλήση θὰ ἐπέχει θέση συμβολαίου (*ἢ παρούσα ἡντιματζιόν θελυ απομινη εἰς τόπον γραφίς νοδα-ρικis*) καὶ θὰ σημειωθεῖ κάτω ἀπὸ τὸ κείμενο τῆς ἐκτίμησης τῶν ἀκινήτων.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1629 (,αχκθ'), 29 (κθ') Μαρτίου

Ὁ Γεώργης Παγίδης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Σαμωνάς, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Πατέρας Τζού<γ>καρης καὶ Μανόλης Τζού<γ>καρης.
παπα-Σταμάτης Τζού<γ>καρης «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά: πρωτότυπη ἢ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἔχνη σφραγίδας [μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου] καὶ σημείωμα: *Registrata a carte 147*.

324

Ἐπιστολὴ

1629 (,αχκθ'), 2 (β') Ἀπριλίου
Παλαιόκαστρο

Ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου Μητροφάνης [Παυλόπουλος] γράφει στὸν «αὐθέντη Ἰωάννη» [Δροσά] ὅτι τοῦ ἔστειλε ἀπὸ τὸ Παλαιόκαστρο 595 μουζούρια σιτάρι. Τοῦ παραγγέλλει νὰ κάνει λογαριασμὸ μὲ τὸν ἀποθηκάριο (*φοντεγέρη*), νὰ πάρει τὰ ὑπόλοιπα торνέσια καὶ «νὰ τοῦ κάνει ἓνα χαρτὶ τῆς ἐντριείας».

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1r, κάτω ἀριστερά, πράξη ἀριθμητικῆς.

325

Ἐπιστολή καὶ βεβαίωση παραλαβῆς

[1629], 3 Ἀπριλίου

Ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου [Μητροφάνης Παυλόπουλος] γράφει στὸν «αὐθέντη Ἰωάννη» [Δροσά] ὅτι τοῦ ἔστειλε μὲ τὸν Μανόλη Πατεράκη, ἀπὸ τὶς Μουρνές, 4 μουζούρια σιτάρι.

[Ὁ ἀποθηκάριος Orazio Lippromano] βεβαιώνει ὅτι παρέλαβε τὸ σιτάρι καὶ ὅτι καταβλήθηκε τὸ ἀντίτιμο.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά (ἡ ἐπιστολή τοῦ οἰκονόμου) καὶ στὰ ἰταλικά (ἡ ἀπόδειξη παραλαβῆς).

326

Ἐπιστολή καὶ βεβαίωση παραλαβῆς

1629

[1629]

Ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου [Μητροφάνης Παυλόπουλος] γράφει στὸν «αὐθέντη Ἰωάννη» [Δροσά] ὅτι τοῦ ἔστειλε μὲ τὸν Πέρο Μαμουνά, ἀπὸ τὰ Τζικαλαριά, 36 μουζούρια σιτάρι.

1629, 3 Ἀπριλίου

[Ὁ ἀποθηκάριος Orazio Lippromano] βεβαιώνει ὅτι παρέλαβε 34 μουζούρια καὶ 2 πρατικά σιτάρι.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά (ἡ ἐπιστολή τοῦ οἰκονόμου) καὶ στὰ ἰταλικά (ἡ ἀπόδειξη παραλαβῆς διαγραμμένη μὲ πλάγια γραμμή).

327

Ἐπιστολή καὶ βεβαίωση παραλαβῆς

1629, 3 Ἀπριλίου

[1629], 3 Ἀπριλίου

Ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου [Μητροφάνης Παυλόπουλος] γράφει στὸν «αὐθέντη Ἰωάννη» [Δροσά] ὅτι τοῦ ἔστειλε μὲ τὸν Λεονὶν Σκορδίλη, ἀπὸ τὶς Μουρνές, 32 μουζούρια σιτάρι.

1629, 3 Ἀπριλίου

[Ὁ ἀποθηκάριος Orazio Lippromano] βεβαιώνει ὅτι παρέλαβε 30 μουζούρια καὶ 11½ πρατικά σιτάρι.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά (ἡ ἐπιστολή τοῦ οἰκονόμου) καὶ στὰ ἰταλικά (ἡ ἀπόδειξη παραλαβῆς διαγραμμένη μὲ πλάγια γραμμή).

Ὅρισμός τοῦ ἀναπληρωτῆ ρέκτορα Gieronimo Priuli

καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1629, 4 Ἀπριλίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 331.

328

Ἐπιστολή καὶ βεβαίωση παραλαβῆς

[1629], 7 Ἀπριλίου

[1629], 7 Ἀπριλίου

Ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου [Μητροφάνης Παυλόπουλος] γράφει στὸν «ἀφέντη» Ὁράτζιο [Lippromano] ὅτι παρέλαβε ἀπὸ τὸν Κωσταντὴ Σέρβο καὶ τὸν Μανόλη Χρυσογιάννη 44 μουζούρια σιτάρι.

[1629], 7 Ἀπριλίου

[Ὁ ἀποθηκάριος Orazio Lippromano] βεβαιώνει ὅτι παρέλαβε 43 [ἀριθμητικῶς, ἀλλὰ ὀλογράφως *quaranta doi*] μουζούρια καὶ 5½ πρατικά σιτάρι.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά (ἡ ἐπιστολή τοῦ οἰκονόμου) καὶ στὰ ἰταλικά (ἡ ἀπόδειξη παραλαβῆς διαγραμμένη μὲ πλάγια γραμμή).

329

Ἐπιστολή καὶ βεβαίωση παραλαβῆς

[1629], 6, 7 Ἀπριλίου

[1629], 6 Ἀπριλίου

Ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου [Μητροφάνης Παυλόπουλος] γράφει στὸν «αὐθέντη Λαμπρινό» ὅτι τοῦ ἔστειλε μὲ τὸν Ἰωάννη Πριγιαρόκωστα, τὸν Σταμάτη Μανουδάκη, τὸν Πέρο Μανουδάκη καὶ τὸν Νικόλα τοῦ Καλιβολέ 16 μουζούρια σιτάρι. Τοῦ γράφει ἀκόμη νὰ ζητήσει ἀπὸ τὸν ἀποθηκάριο (*φοντεγέρη*) νὰ βεβαιώσει τὴν παραλαβή.

[1629], 7 Ἀπριλίου

Ὁ [ἀποθηκάριος] Orazio Lippomano βεβαιώνει ὅτι παρέλαβε 15 μουζούρια καὶ 9 πρατικά σιτάρι.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά (ἡ ἐπιστολὴ τοῦ οἰκονόμου) καὶ στὰ ἰταλικά (ἡ ἀπόδειξη παραλαβῆς διαγραμμένη μὲ πλάγια γραμμή).

330

Ἐπιστολή καὶ βεβαίωση παραλαβῆς

1629, 7, 8 Ἀπριλίου

[1629], 7 Ἀπριλίου

Ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου [Μητροφάνης Παυλόπουλος] γράφει στὸν «αὐθέντη Λαμπρινό» ὅτι ἔστειλε στὴ σιταποθήκη (*φοντεγο*) μὲ τὸν Σταμάτη Στεφανέλο 12 μουζούρια σιτάρι καὶ τοῦ ζητᾷ νὰ πάρει ἀπὸ τὸν ἀποθηκάριο (*φοντεγέρη*) βεβαίωση παραλαβῆς.

1629, 8 Ἀπριλίου

Ὁ [ἀποθηκάριος] Orazio Lippomano βεβαιώνει ὅτι παρέλαβε 11 μουζούρια καὶ 7 πρατικά σιτάρι.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r (στὰ ἑλληνικά ἡ ἐπιστολὴ τοῦ οἰκονόμου) καὶ στὰ ἰταλικά (ἡ ἀπόδειξη παραλαβῆς διαγραμμένη μὲ πλάγια γραμμή).

331

**Γράμμα τοῦ γενικοῦ προνοητῆ Francesco Molin
καὶ ὁρισμὸς τοῦ ἀναπληρωτῆ ρέκτορα Χανίων Girolamo Priuli**

1629, 22 Μαρτίου, 4, 6, 8, 9 Ἀπριλίου

1629, 22 Μαρτίου

Ἀγκάραθος

Ὁ γενικὸς προνοητὴς Francesco Molin γράφει στὸν ἀναπληρωτὴ ρέκτορα Χανίων [Girolamo Priuli] νὰ καλέσει στὸ δικαστήριον (*far citare personalmente*) τὸν Γιώργη Πάτερο, λεγόμενον Μούρμουρη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάμποι, ἐπίτροπο (*come comesso*) τῶν κατοίκων τῶν χωριῶν Κάμποι καὶ Μαδαρό, τοὺς κατοίκους τῶν χωριῶν Σαμωνάς, Κυριακοσέλια καὶ Χιλιομουδοῦ ποὺ μνημονεύονται στὸν συνημμένο κατάλογο καὶ ὅποιους ἄλλους βρίσκονται σὲ ἀντιδικία μὲ τὸν ἱερομόναχο Μητροφάνη Παυλόπουλο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, νὰ παρουσιαστοῦν ἐνώπιόν του ὅταν θὰ ἐπισκεφτεῖ τὸν Χάνδακα. Ὁ οἰκονόμος προτίθεται νὰ συνεχίσει τὴ δίκη ποὺ εἶχαν ἀρχίσει τὸ 1598 οἱ προοικονόμοι, ὅταν γενικὸς προνοητὴς ἦταν ὁ προκάτοχός του ποτὲ Benetto Moro.

Χωριὸ Σαμωνάς

Γαβρίλης Τζούγκαρης Ἀλεπετρινός, Δημήτρης Γαλανάκης, Νικήτας Σουρίδης, Τζαννὴς Τζούγκαρης *τζῆ Καλόγρας*, Δημήτρης Φροσυνάκης, Νικολὸς Τζούγκαρης Πουλῆς, Μανόλης Τζούγκαρης Ἀράπης, Κώστας Πετίχης, Μανόλης Καταδεμένος, Θεοδωρὴς καὶ Γαλάνης, ἀδελφοὶ του, παπα-Σταμάτης Τζούγκαρης, Γιώργης, Μανόλης, Κουρὴς καὶ Λέος, ἀδελφοὶ του, Δράκος Τζούγκαρης, Πατέρας Πλακομούνης, Σοφία Τζουγκαροπούλα, Μανόλης Ἀραγκαφάκης.

Χωριὰ Κυριακοσέλια καὶ Χιλιομουδοῦ

Γιώργης Παῖδης Σκαπετάκης, Μιχάλης Λεκανίδης, Μανοῦσος Παῖδης, Μιχάλης Καφαδάκης, Πέρος Κουναλάκης, Γιώργης Πουλαροφὰς μὲ τοὺς γιοὺς καὶ τὴ νύφη του, Γιώργης Κορωνάκης, ἱερομόναχος Ἱερεμίας Παῖδης, Λέος Βολιράκης, Μανόλης Φιλιππάκης, Σταμάτης Γιολεδάκης, Μανόλης Μπουρνεράκης, Ἀνέζα Παγκαλοπούλα, Σταμάτης Καταδεμένος, Γιώργης Παῖδης Κοντός, Δημήτρης καὶ Γιάννης Τσιναρόπουλοι, ἀδελφοὶ Μανόλης, Πέρος καὶ Μπλάζιος Παῖδης.

Ὁρισμὸς τοῦ ἀναπληρωτῆ ρέκτορα Χανίων 1629 (αχκθ'), 4 (δ') Ἀπριλίου

Ὁ Girolamo Priuli (Γιερονιμος Πριοῦλις), ἀναπληρωτῆς ρέκτορας (βρος ρε-τούρης), καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς «ὁμότες, κάβους καὶ ὀφι-τζιάλους τῆς κόρτε μας καὶ τῶν χωρίων τῆς διακρατιξεο μας», σύμφωνα μὲ τὸ ἔγγραφο τῆς 22ας Μαρτίου τοῦ Francesco Molin, γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἀνακριτῆ Κρήτης, νὰ καλέσουν τὸν Γιώργη Πάτερο, λεγόμενο Μούρμουρη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάμποι, ἐπίτροπο (κομέσος) τῶν κατοίκων τῶν χωριῶν Μαδαρὸ καὶ Κυριακοσέλια, καὶ ὅσους κατοίκους τῶν χωριῶν Σαμωνὰς καὶ Χιλιομουδοῦ μνημονεύονται πρὸ κάτω νὰ παρουσιαστοῦν ἐνώπιον τοῦ προνοητῆ στὴν πρώτη καὶ δευτέρη ἀκρόαση (*δια τιν προτι και δευτερι ἀοῦντιεντζια*), στὴ Χώρα τοῦ Κάστρου, τὴν ἐρχόμενη ἐβδομάδα μετὰ τὴν Κυριακὴ τοῦ Θωμᾶ, γιὰ νὰ ἀπολογηθοῦν στὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου Μητροφάνη Παυλόπουλο, ὁ ὁποῖος προτίθεται νὰ συνεχίσει τὴ δίκη ποὺ εἶχαν ξεκινήσει τὸ 1598 οἱ προκάτοχοί του οἰκονόμοι, ὅταν προνοητῆς ἦταν ὁ προκάτοχός του ποτὲ Benetto Moro (*εγρικοντας να προσεγيري το κρισιμο όπου ἀρχισασι καὶ όπου ἀβαλασι θελιματικι*). Οἱ ὁμότες καὶ οἱ ἄλλοι ἀξιωματοῦχοι ὀφείλουν νὰ γνωστοποιήσουν (*να ορισετε περ στριδορ*) τὸν ὀρισμὸ σὲ ὅσους κρατοῦν χωράφια τοῦ μοναστηριοῦ. Ἀκολουθεῖ ὁ ἴδιος μὲ τὸν πρὸ πάνω κατάλογος μὲ τὰ ὀνόματα τῶν χωρικῶν.

Ἐμμανουήλ Γρυπάρης, βοηθὸς τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαιώσεις τῶν ὁμοτῶν

1629 (αχκθ'), 6 (ς') Ἀπριλίου

Ὁ Μανόλης Ἀχινέος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Ἀγία Μαρίνα, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα, *καθος διλι το χαρτι σας, το ὠπίον τονε διαβασε ὁ παπα-Πάτερος δια γρικισιν του.*

Μάρτυρες: παπα-Πάτερος καὶ Σταμάτης Μουσοῦρος Βρακάκης.

ἱερομόναχος Καλλίστρατος «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1629, 8 Ἀπριλίου, ἡμέρα Τετάρτη (*Mercore*)

Ὁ Μανόλης Ἀχινέος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Ἀγία Μαρίνα Καλάμι, βεβαιώνει ὅτι μαζί μὲ τὸν Νικολὸ Τρουλλινὸ Καργιάδε, ὁμότη τοῦ Στύλου, ἐξετέλεσαν χθὲς τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα καὶ εἰδοποίησαν τοὺς ἀκόλουθους κατοίκους τῶν χωριῶν Σαμωνὰς, Κυριακοσέλια καὶ Χιλιομουδοῦ: Νικήτα Σουρίδη, Νικολὸ Τζούγκαρη Πουλή, Θεωρῆ Τζούγκαρη, Σοφία Τζουγκαροπούλα, Μανόλη Ἀραγκαφάκη, Γιώργη Παῖδη Σκαπετάκη, Μιχάλη Λεκανίδη, Μανόλη Μπουρνερᾶκη, Ἀνέζα Παγκαλοπούλα [διόρθ. ἀντὶ Μπουγκαλοπούλα], Γιάννη Τσιναρέα,

κι ακόμη τοὺς χωρικοὺς τῶν χωριῶν Κάμποι, Σαμωνάς, Κυριακοσέλια καὶ Χιλιομουδοῦ ποὺ ἔχουν σχέση μετὰ τὴν ὑπόθεση.

Δήλωση

1629, 9 Ἀπριλίου

Παρουσιάστηκαν στὸ *officio* ἀπὸ τὴ μία μεριὰ ὁ Τζουάννες Δροσάς, ἐπίτροπος τοῦ οἰκονόμου Μητροφάνη Παυλόπουλου, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ὁ Γιώργης Πάτερος, λεγόμενος Μούρμουρης, καὶ ὁ Νικήτας Σουρίδης Τζούγκαρης, ἐπίτροποι τῶν κατοίκων ὁ πρῶτος τῶν χωριῶν Κάμποι καὶ Μαδαρὸ καὶ ὁ δεῦτερος τῶν χωριῶν Σαμωνάς, Κυριακοσέλια καὶ Χιλιομουδοῦ, καὶ δηλώνουν ὅτι θὰ παρουσιαστοῦν ἐνώπιον τοῦ προνοητῆ προκειμένου νὰ τελεσιδικήσει ἡ μετὰξὺ τους διαμάχη, χωρὶς καμιά προκατάληψη καὶ ἀπὸ τὶς δύο πλευρές (*per esser decisa et diffinita da Sua Eccellenza ... senza alcun pregiudicio delle raggioni di ambe le parti*).

Στὶς 12 Ἀπριλίου σημειώνεται ὅτι οἱ χωρικοὶ ἔλαβαν ἀντίγραφα τῶν ἀποφάσεων (*sententie*).

Ἐμμανουὴλ Γρυπάρης, βοηθὸς τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφα. Χαρτί (δύο δίφυλλα). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-3v στὰ ἰταλικά (ἡ ἐπιστολὴ τοῦ προνοητῆ, ἡ βεβαίωση τοῦ ὁμότη τῆς 8ης Ἀπριλίου καὶ τὸ ἔγγραφο τῆς 9ης Ἀπριλίου) καὶ στὰ ἑλληνικά (ὁ ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα καὶ ἡ βεβαίωση τοῦ ὁμότη τῆς 6ης Ἀπριλίου). Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Adi 2 aprile 1629 ricepute et admesse*· στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ ἴδιου φύλλου σημείωμα: *Canea*. Στὸ φ. 2v ἡ ἔνδειξη: *L(ocus) S(igilli) S(ancti) M(arci)*. Στὸ φ. 4v σημειώματα: α) *Cittationi fate a quelli di Cambus et Samona*· β) † ὁρισμός των Πατερον και τον Τζουκαρον, οπου τις ορισε ο παπα Μιτροφανις εις τον Μουλιν.

332

Ἐπιστολὴ καὶ βεβαίωση παραλαβῆς

1629, 6, 9 Ἀπριλίου

[1629], 6 Ἀπριλίου

Ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου [Μητροφάνης Παυλόπουλος] γράφει στὸν «αὐθέντη Λαμπρινό» ὅτι τοῦ ἔστειλε μετὰ τὸν Μανόλη Ζωγράφο 20 μουζούρια σιτάρι.

1629, 9 Ἀπριλίου

Ὁ ἀποθηκάριος [Orazio Lippomano] βεβαιώνει ὅτι παρέλαβε 19 μουζούρια καὶ 3 πρατικά σιτάρι.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά (ἡ ἐπιστολὴ τοῦ οἰκονόμου) καὶ στὰ ἰταλικά (ἡ ἀπόδειξη παραλαβῆς διαγραμμένη μὲ πλάγια γραμμὴ).

333

Ἐπιστολὴ καὶ βεβαίωση παραλαβῆς

1629, 8, [9] Ἀπριλίου

[1629], 8 Ἀπριλίου

Ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου [Μητροφάνης Παυλόπουλος] γράφει στὸν «αὐθέντη Ἰωάννη» [Δροσά] ὅτι τοῦ ἔστειλε μὲ τὸν Ἀντώνη Βερίβο 28 μουζούρια σιτάρι ἀπὸ τὸν Γαλατά.

1629, [9] Ἀπριλίου

Ὁ [ἀποθηκάριος] Orazio Lippomano βεβαιώνει ὅτι παρέλαβε 27 μουζούρια καὶ 3 πρατικά σιτάρι.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά (ἡ ἐπιστολὴ τοῦ οἰκονόμου) καὶ στὰ ἰταλικά (ἡ ἀπόδειξη παραλαβῆς διαγραμμένη μὲ πλάγια γραμμὴ).

334

Βεβαιώσεις παραλαβῆς

1629, 10, 12, 14 Ἀπριλίου

Ὁ ἀναπληρωτὴς ἀποθηκάριος Orazio Lippomano βεβαιώνει ὅτι παρέλαβε α) στίς 10 Ἀπριλίου ἀπὸ τὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου 159 μουζούρια σιτάρι, τὰ ὁποῖα τοῦ παρέδωσε ὁ *magnifico* Marin Santor, β) στίς 12 Ἀπριλίου ἀπὸ τὸν καλόγερο τοῦ οἰκονόμου 26 μουζούρια σιτάρι, καὶ γ) στίς 14 Ἀπριλίου ἀπὸ τὸν ὑπηρέτη (*servitor*) τοῦ οἰκονόμου 19 μουζούρια σιτάρι.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὰ κείμενα στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά, διαγραμμένα μὲ πλάγια γραμμὴ.

335

Ἐπιστολή καὶ βεβαίωση παραλαβῆς

[1629]

[1629], 14 Ἀπριλίου

Ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου [Μητροφάνης Παυλόπουλος] γράφει στὸν «αὐθέντη Ἰωάννη» [Δροσά] ὅτι τοῦ ἔστειλε μὲ τὸν Νικολὸ Μεσάρχο Κατζίπριλή, ἀπὸ τὸν Πύργο, 20 μουζούρια σιτάρη καὶ μὲ τὸν Ἀντώνη Κοπέο, ἀπὸ τὸ Κατζίστροχώρι, 8 μουζούρια σιτάρη.

[1629], 14 Ἀπριλίου

Ὁ [ἀναπληρωτὴς ἀποθηκάριος] Orazio Lippomano βεβαιώνει ὅτι παρέλαβε 27 μουζούρια καὶ 9 πρατικά σιτάρη.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά (ἡ ἐπιστολή τοῦ οἰκονόμου) καὶ στὰ ἰταλικά (ἡ ἀπόδειξη παραλαβῆς διαγραμμένη μὲ πλάγια γραμμὴ). Στὸ κάτω μέρος ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r σημείωμα: *pagato al Cacibrili per soma 5 lire 3. pagato ancora al Correo.*

336

Ἐπιστολή καὶ βεβαίωση παραλαβῆς

1629

[1629], 14 Ἀπριλίου

Ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου [Μητροφάνης Παυλόπουλος] γράφει στὸν «αὐθέντη Ἰωάννη» [Δροσά] ὅτι τοῦ ἔστειλε μὲ τὸν Ἰωάννη Κουτράκη Τριπόδη, ἀπὸ τὸ Καστριτζοχώρι, καὶ μὲ τὸν Μιχελὴ Γληγόρη, ἀπὸ τὸν Πρόδρομο, 68 μουζούρια σιτάρη. Προσθέτει ὅτι μὲ τὴν ἀποστολή αὐτὴ ἡ συνολικὴ ποσότητα σιταριοῦ ποὺ ἔχει σταλεῖ στὴ σιταποθήκη, μαζὶ μὲ τὸ σιτάρη *πού εἶτονε αὐτοῦ μέσα*, ἀνέρχεται στὰ 519 μουζούρια καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ ἔρθουν πλέον ἄλλα ζῶα («κτῆματα»).

1629, 14 Ἀπριλίου

Ὁ [ἀποθηκάριος] Orazio Lippomano βεβαιώνει ὅτι παρέλαβε 66 μουζούρια καὶ 11 πρατικά σιτάρη.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά (ἡ ἐπιστολὴ τοῦ οἰκονόμου) καὶ στὰ ἰταλικά (ἡ ἀπόδειξη παραλαβῆς διαγραμμένη μὲ πλάγια γραμμὴ). Στὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *pagato lagazo lire 10 ...*

337

Ἐπιστολὴ καὶ βεβαίωση παραλαβῆς

[1629]

[1629], 19 Ἀπριλίου

Ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου [Μητροφάνης Παυλόπουλος] γράφει στὸν «αὐθέντη Ἰωάννη» [Δροσά] ὅτι τοῦ ἔστειλε μὲ τὸν Μάρκο Μεσάρχο, ἀπὸ τῆ Γαρίπα, 8 μουζούρια σιτάρι.

[1629], 19 Ἀπριλίου

Ὁ [ἀποθηκάριος] Orazio Lippomano βεβαιώνει ὅτι παρέλαβε 7 μουζούρια καὶ 11 πρατικά σιτάρι.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὰ σημειώματα γραμμένα στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά (ἡ ἐπιστολὴ τοῦ οἰκονόμου) καὶ στὰ ἰταλικά (ἡ ἀπόδειξη παραλαβῆς διαγραμμένη μὲ πλάγια γραμμὴ).

338

Ἐπιστολὴ καὶ βεβαίωση παραλαβῆς

1629

[1629], 19 Ἀπριλίου

Ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου [Μητροφάνης Παυλόπουλος] γράφει στὸν «αὐθέντη Ἰωάννη» [Δροσά] ὅτι τοῦ ἔστειλε μὲ τὸν Μιχελὴ Κυνηγὸ καὶ τὸν Ἰωάννη Μουρίζο τοῦ ποτὲ Μανόλη, ἀπὸ τὴν Ἀγία Μαρίνα Μουζουργιανὰ [Μουσουριανὰ;], 20 μουζούρια σιτάρι.

1629, 19 Ἀπριλίου

Ὁ [ἀποθηκάριος] Orazio Lippomano βεβαιώνει ὅτι παρέλαβε 15 μουζούρια καὶ 9 πρατικά σιτάρι.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r (στὰ ἑλληνικά ἡ ἐπιστολὴ τοῦ

οικονόμου) καὶ στὰ ἰταλικά (ἢ ἀπόδειξη παραλαβῆς διαγραμμένη μὲ πλάγια γραμμή). Στὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *pagato llagazo, da questo hebbe il Calabalin misura 4.*

339

Ἐπιστολή καὶ βεβαίωση παραλαβῆς

1629

[1629], 20 Ἀπριλίου

Ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου [Μητροφάνης Παυλόπουλος] γράφει στὸν «αὐθέντη Ἰωάννη» [Δροσά] ὅτι τοῦ ἔστειλε μὲ τὸν Ἰωάννη Σέρβο Μαγνιατάκη, ἀπὸ τὰ Τζικαλαριά, 12 μουζούρια σιτάρι.

[1629], 20 Ἀπριλίου

Ὁ [ἀποθηκάριος] Orazio Lippomano βεβαιώνει ὅτι παρέλαβε 11 μουζούρια καὶ 10½ πρατικά σιτάρι.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά (ἢ ἐπιστολή τοῦ οἰκονόμου) καὶ στὰ ἰταλικά (ἢ ἀπόδειξη παραλαβῆς διαγραμμένη μὲ πλάγια γραμμή).

340

Ἐπιστολή

1629 (,αχκθ'), 23 (κγ') Ἀπριλίου

Παλαιόκαστρο

Ὁ Μητροφάνης [Παυλόπουλος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου] γράφει στὸν «αὐθέντη Ἰωάννη» [Δροσά] ὅτι τοῦ ἔστειλε μὲ τὰ ζῶα [τῆς μονῆς] 33 μουζούρια σιτάρι. Ζητᾷ νὰ τοῦ πάρει 3 λίτρες *τζεράνια ἢ ψαρούγαρους*, γιατί λογαριάζει νὰ πάει σύντομα στοὺς Κάμπους γιὰ [νὰ εἰσπράξει] τὴ δεκατεία.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ κάτω μέρος, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημείωμα: *questo fu tenuto in casa per darlo alli amici, et fu dato al signor Zuanne Gavalà misura 16, al signor Nicolò Marafara misura 4, al signor Pantalon Cuzzughiani misura 8.*

Βλ. ἔκδοση.

341

Άσκηση δικαιώματος προτίμησης

1629, 24 Ἀπριλίου

Ὁ Τζουάννες Δροσάς, ἐπίτροπος (*agente*) τοῦ Μητροφάνη Παυλόπουλου, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, κατέθεσε γιὰ λογαριασμὸ τοῦ τελευταίου στὸ ταμεῖο Παρακαταθηκῶν τῶν *spetial* προσώπων τὸ ποσὸ τῶν 751 ὑπερπύρων. Ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸ ἔγγραφο τῆς ἐκτίμησης, τὸ ποσὸ ἀντιστοιχεῖ στὴν ἀξία τῶν βελτιωτικῶν ἔργων ποὺ ἔχουν πραγματοποιηθεῖ στὰ σπίτια. Ὁ οἰκονόμος προβαίνει στὴν παρακατάθεση τοῦ τιμήματος, ἐπειδὴ ἐναντιώθηκε [στὴν πώληση τῶν σπιτιῶν]. Ἀπὸ τὸ πιὸ πάνω ποσὸ ἀφαιρεῖται 1 τόλαρο (*toloro*) καὶ ἔμεινε ὑπόλοιπο ποσὸ 728 ὑπέρπυρα.

...

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν *Depositi* τῶν *spetial persone*. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

342

Βεβαίωση παραλαβῆς

1629, 27, 28 Ἀπριλίου

Ὁ Orazio Lippomano, ἀναπληρωτὴς ἀποθηκάριος (*fontegario*), βεβαιώνει ὅτι παρέλαβε ἀπὸ τὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου 26 μουζούρια καὶ 9 πρατικά σιτάρια.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά, διαγραμμένο μὲ κάθετη γραμμή. Στὸ φ. 1v πράξεις ἀριθμητικῆς.

343

Βεβαίωση παραλαβῆς

1629, 29 Ἀπριλίου

Ὁ Orazio Lippomano, ἀναπληρωτὴς ἀποθηκάριος, βεβαιώνει ὅτι παρέλαβε ἀπὸ τὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου 26 μουζούρια καὶ 9 πρατικά σιτάρια.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά, διαγραμμένο μὲ πλάγια γραμμή.

344

Βεβαίωση παραλαβῆς

1629, 30 Ἀπριλίου

Ὁ Orazio Lippomano, ἀναπληρωτὴς ἀποθηκάριος, βεβαιώνει ὅτι παρέλαβε ἀπὸ τὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου 26 μουζούρια καὶ 9 πρατικά σιτάρι.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά, διαγραμμένο μὲ πλάγια γραμμή.

Ὅρισμός τοῦ ἀναπληρωτῆ ρέκτορα **Girolamo Priuli** καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1629, 17 Ἰουνίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 376.

345

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα **Gabriele Bembo** καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1627, 31 Μαΐου, 3, 10, 11, 21 Ἰουνίου ~ 1629, 20 Ἰουνίου

1627 (,αχκζ'), τελευταία ἡμέρα («ὑστερη») Μαΐου

Ὁ Gabriele Bembo (*Γαβριὺλ Μπέμπος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότεες καὶ τοὺς ἄλλους ἀξιωματούχους τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν ὅλους ὅσοι χρωστοῦν *καθα λογῆς χρέος* στὸν οἰκονόμο νὰ ἐξοφλήσουν τὶς ὀφειλές τους στὸ διάστημα τῶν 8 προσεχῶν ἡμερῶν. Ἐὰν δὲν ἐξοφλήσουν ἐμπρόθεσμα τὰ χρέη τους, θὰ κατασχεθοῦν μὲ δικά τους ἔξοδα τὰ ὑπάρχοντά τους. Οἱ ἀρχὲς ἐντέλλονται πρὸς τοὺς ὁμότεες νὰ βεβαιώσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὅρισμό.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαιώσεις τῶν ὁμοτῶν

1627, 3 Ἰουνίου

Ὁ Μανόλης Τζούγκαρης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Σαμωνάς, βεβαιώνει ὅτι ἐξέτελεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα καὶ «ἰντιμάρησε» τὸν Κώστα Φούμη, λεγόμενο Σαγουνόκωστα.

Μάρτυρες: Κώστας Λε<ν>τάκης καὶ Γιώργης Σκορδίλης.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας «ἔγραψε»

1627, 10 Ἰουνίου

Ὁ Μανόλης Τζούγκαρης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Σαμωνάς, βεβαιώνει ὅτι ἐξέτελεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα καὶ «ἰντιμάρησε» τοὺς ἀκόλουθους χρεωφειλότες τοῦ οἰκονόμου: Λέο Πάτερο Σπανουδάκη, Μανόλη, γιό του, Λέο Σπανουδάκη τοῦ ποτὲ Σταμάτη, Σταμάτη Κουκάκη, Παχουντομάνο, Μάρκο Καπετανάκη, Μιχελή Γαλαγκάκη, Σταμάτη, γιό του, Ἰωάννη Βαλεντογιάννη, Κωσταντινάκη, Γιώργη Καρατζάρο, Κώστα Κουτζουναδάκη, Γαβρίλη Κουγιατάκη, Γιάννη Κουμαράκη, Γιώργη Δημητρόπουλο, ὁμότη, Ἰωάννη Ἀλιφιέρη, Σοφία Μοζούραινα καὶ Πέρο Φούμη Μπελοπέρο.

Μάρτυρες: Σταμάτης Πάτερος Κουντούρης καὶ Νικολὸς Χαχαδάκης.
παπα-Ἰωάννης Πάτερος «ἔγραψε»

1627, 11 Ἰουνίου

Ὁ Μανόλης Τζούγκαρης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Σαμωνάς, βεβαιώνει ὅτι ἐξέτελεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα καὶ «ἰντιμάρησε» τοὺς ἀκόλουθους χρεωφειλότες τοῦ οἰκονόμου: Δημήτρη Παῖδη Περδίκη, Μανόλη Παῖδη Γέρο, Νικόλα Παῖδη Λεκανίδη, Πατέρα Τζούγκαρη Ζουρίδη, Μανόλη Τζούγκαρη Ἀλεπετρινό, Κλαπὴ Τζούγκαρη, Παῦλο Τζούγκαρη Σπράγο, Γεώργιο Παῖδη Σκαπέτη, ὁμότη, Γεώργιο Παῖδη Κοντό, ἱερομόναχο Ἱερεμία Παῖδη, στρατιώτη Φούμη Βέκη, στρατιώτη, καὶ Ἑλενα Ξυλοκερατοπούλα.

Μάρτυρες: Μιχάλης Θοχάρης Ψαρουδάκης καὶ Γεώργης Τζίναρὲς Κοῦτλος.
Χριστόφορος, ἱεροδιάκος, «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1627, 21 Ἰουνίου

Ὁ Μανόλης Ἀχινέος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Ἀγία Μαρίνα, βεβαιώνει ὅτι ἐξέτελεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα καὶ «ἰντιμάρησε» τοὺς ἀκόλουθους χρεωφειλότες τοῦ οἰκονόμου: Γαβρίλη Τρουλλινὸ τοῦ ποτὲ Λέου, Ἰωάννη, ἀδελφὸ του, Λέο Τρουλλινὸ Παχου<ν>τολέο τοῦ ποτὲ Ἰωάννη, Θεόδωρο Ἀχινέο τοῦ ποτὲ Φρέκου καὶ Μάνο Βάσταρχο, λεγόμενο Γληγόρη.

Μάρτυρες: Ά<ν>τώνης Θαλασσινός, κτίστης, καὶ Κωσταντής, <ὁ>φιτζιάλος.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας «ἔγραψε»

1629, 20 Ἰουνίου

Κατατέθηκε [στήν Καγκελλαρία].

Ἀντίγραφο μετάφρασης τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1r σημειώματα: α) *Registrata in libro Mazor Xmo4o a carte 12 tergo*· β) *Messa in quaderno 115 (;) a carte 93 contra Costa Fumi Sagunocosta per iperperi 100½ (;) per parte*.

**Ὅρισμός ἀναπληρωτῆ ρέκτορα Girolamo Priuli
καὶ συμβούλων Χανίων**

1629, 1 Σεπτεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 347.

346

Πακτώσεις χωραφιών

1603, 22 Μαΐου/1610, 15, 21 Ὀκτωβρίου, 1 Νοεμβρίου
/1614, 9 Δεκεμβρίου/1629, 8, 14 Σεπτεμβρίου

1603 (,αχγ'), 22 Μαΐου

Ὁ ἱερομόναχος Ἰάκωβος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Νικόλα Τζούγκαρη Κακομαλάκη καὶ στοὺς ἀδελφούς του Μανόλη καὶ Παῦλο χωράφια 11 μουζουριῶν στὴ Ραμνὴ μὲ τὰ *παραυγαματα τονε* [παραβγάλματα]. Οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν νὰ παραδίδουν κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ τὸ παραπάνω σιτάρι, καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1604. Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦν ἐμπρόθεσμα τὶς δόσεις, θὰ πληρώνουν τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ πώλησής του στὰ Χανιά.

Μάρτυρες: Μάνος Καλονὰς τοῦ ποτὲ Σταμάτη καὶ Λέος Μπέρτος Μπαχουντάκης.

παπα-Μιχαὴλ Τζούγκαρης, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Μιχαὴλ Τζούγκαρη, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio della massaria* [τῆς μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων]. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν ἐπάνω γωνία δεξιὰ: 36 (ἀρίθμηση)· στὸ ἀριστερὸ περιθώριο σημειώματα: α) *Samona*· β) *1603 22 maggio, Nicola, Manolachi e Paulo, fratelli Zungari, affitano per anni 5 terreni del monastero*· γ) *Ramni*· δ) *Paravgarmata*.

1614, 9 Δεκεμβρίου

Πάκτωση χωραφιῶν στὸν Ἅγιο Νικόλαο. Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 152.

1610 (αχι'), 1 Νοεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Ἰάκωβος Πέρδικας, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Μιχαὴλ Τζούγκαρη τοῦ ποτὲ Μανόλη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Σαμωνά, *πακτοχώραφα* 12 μουζουριῶν στὸ Δέτι καὶ στὸ Μπαφατόλακκο. Γιὰ τὰ δένδρα ποὺ βρίσκονται μέσα στὰ χωράφια, ἀφοῦ πρῶτα ἐκτιμηθοῦν, ὁ πακτωτὴς θὰ καταβάλλει ἐντριτεία. Ἐὰν δὲν ἐκτιμηθοῦν τὰ δένδρα τῶν ἄλλων «χωριτῶν», τότε δὲν θὰ ἐκτιμηθοῦν οὔτε καὶ αὐτὰ τοῦ Τζούγκαρη, ὁπότε θὰ καταβάλλεται μόνο τὸ πάκτος τοῦ σιταριοῦ. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὸν οἰκονόμο τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ, καλῆς ποιότη-
τας, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1611. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ ἐμπρόθεσμα τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει μέσω τοῦ γαστάλδου (*με τι στρατα του γασταλδο*) τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ πώλησής του στὰ Χανιά.

Μάρτυρες: Δημήτρης Τρουλλινὸς τοῦ ποτὲ Κώστα καὶ Μάνος Τρουλλινὸς τοῦ ποτὲ Ἰωάννη Παχουντῆ.

παπα-Μιχαὴλ Τζούγκαρης, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 3r στὰ ἑλληνικά. Στὴν ἐπάνω γωνία δεξιὰ: 38 (ἀρίθμηση)· στὸ περιθώριο ἀριστερὰ σημειώματα: α) *Samona*· β) *1610 primo novembre Michali Zungari quondam Manoli, dal casal Samona, affita terreni del monastero per anni cinque*· γ) *Dheti*· δ) *stù Baffa tò laco*.

1610 (αχι'), 15 Ὀκτωβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Ἰάκωβος Πέρδικας, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Μανόλη Τζούγκαρη καὶ στὴν ἀδελφή του Σοφία, παιδιὰ τοῦ ποτὲ Γιώργη, τὰ χωράφια τῶν 6 μουζουριῶν στὸν Κιτρέα καὶ στῆς Τρυπητῆς τὰ Χέρισα, τὰ ὁποῖα εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ πατέρας τους. Οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν νὰ παραδίδουν κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὸν οἰκονόμο τὴν παρα-

πάνω πασότητα σιταριοῦ, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1611. Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦν τὶς δόσεις, θὰ πληρώνουν μέσω τοῦ γαστάλδου (με τι στρατα του γασταλτο) τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ πώλησής του στὰ Χανιά.

Μάρτυρες: κὺρ Πέτρος Παγίδης τοῦ ποτὲ Ἰωάννη καὶ κὺρ Δημήτρης Τρουλινὸς τοῦ ποτὲ Κωνσταντῆ.

Ἐμμανουὴλ Κίνναμος, ἀναπληρωτῆς νοτάριος
καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς A[b]breviature τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Μιχαὴλ Τζούγκαρη, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *ufficio della massaria* τῆς Μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 4r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου καὶ ἀρχαιοφύλακα τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν ἐπάνω γωνία δεξιὰ: 39 (ἀρίθμηση)· στὸ περιθώριο ἀριστερὰ σημειώματα: α) *Samona*· β) *1610 15 ottobre, Manoli Zungari quondam Giorgi, Sofia, sua sorella, affitano terreni del monastero per anni cinque*· γ) *ci Tripitis ta Gherissa*· δ) *Incontrata*. Στὸ φ. 4v σημείωμα: *Σαμονάς, Μανόλη Τζούγκαρης καὶ Σοφία ἡ ἀδερφή του, 1610.*

1610 (,αχι'), 21 Ὀκτωβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Ἰάκωβος Πέρδικας, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Γιώργη Τζούγκαρη τοῦ ποτὲ Ἰωάννη τὰ χωράφια τῶν 3 μουζουριῶν ποὺ εἶχαν προηγουμένως πακτωμένα ὁ παπποὺς καὶ ὁ πατέρας του καὶ σήμερα τὰ κρατᾷ ὁ Παῦλος Ραφιολάκης. Ὁ τελευταῖος δὲν εἶχε ἀνταποκριθεῖ στὴν πρόσκληση τοῦ οἰκονόμου νὰ πακτώσει τὰ χωράφια καὶ ἔτσι πακτώνονται τώρα στὸν Τζούγκαρη. Ὁ πακτωτῆς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ, καλῆς ποιότητος, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸ Καλάμι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1611. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, θὰ πληρώνει μέσω τοῦ γαστάλδου (με τι στρατα του γασταλδο) τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ πώλησής του στὰ Χανιά.

Μάρτυρες: κὺρ Πέτρος Παγίδης τοῦ ποτὲ Ἰωάννη καὶ κὺρ Νικολὸς Κούβαλης τοῦ ποτὲ Γιάννη.

παπα-Μιχαὴλ Τζούγκαρης, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Ἐμμανουὴλ Κίνναμος, ἀναπληρωτῆς νοτάριος
καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς A[b]breviature τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Μιχαὴλ Τζούγκαρη, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *ufficio della massaria*

τῆς μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 5r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου καὶ ἀρχαιοφύλακα τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν ἐπάνω γωνία δεξιά: 40 (ἀρίθμηση). Στὸ περιθώριο ἀριστερὰ σημειώματα: α) *Samona*· β) *1610 21 ottobre, Giorgi Zungari quondam Ianni affita terreni del monastero che altre volte tenevano li suoi attori e poi Paulo Rafiolachi per anni cinque*· γ) *Incontrata*.

1629, 8 Σεπτεμβρίου
Παλαιόκαστρο

Ὁ ἱερομόναχος Μητροφάνης Παυλόπουλος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Νικόλα Τζούγκαρη τοῦ ποτὲ Γιώργη, λεγόμενο Πουλή, ἀπὸ τὸ χωριὸ Σαμωνάς, χωράφια στὸν Ἀγκουτζακά (*κρασμένα Ανκουτζακά*) τὰ ὁποῖα εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ Νικήτας Τζούγκαρης Πατέρας. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὸν οἰκονόμο 7 μουζούρια σιτάρι καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1630. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, θὰ πληρώνει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ πώλησής του. Σημειώνεται ἀκόμη ὅτι *αν εβγουσι αλα χοραφια απου να μιν εσπερνουτε αλιφωρα, να στιμαρουτε* καὶ τότε ὁ πακτωτὴς θὰ καταβάλλει πάκτος μὲ τοὺς ὄρους ποὺ ἰσχύουν στὶς περιπτώσεις πακτώσεων αὐτῶν τῶν χωραφίων.

Μάρτυρες: Μάρκος Φούμης Βεκομάρκος, ἀπὸ τῆ Μαλάξα, καὶ Μανόλης Ἀχινέος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Ἀγία Μαρίνα στὸ Καλάμι.

*Ἐμμανουὴλ Κίνναμος, ἀναπληρωτῆς νοτάριος
καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας*

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 13 τοῦ βιβλίου τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Τζουάννε Δροσᾶ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *ufficio della massaria* τῆς Μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 6 στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου καὶ ἀρχαιοφύλακα τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν ἐπάνω γωνία δεξιά: 42 (ἀρίθμηση). Στὸ περιθώριο ἀριστερὰ σημειώματα: α) *Samona*· β) *1629, 8 settembre, Nicola Zungari quondam Giorgi Puli li terreni che prima teniva Nichita Zungari Patera per anni cinque*· γ) *Ancuzaca*· δ) *Incontrata*. Στὸ φ. 7v σημείωμα: *Σαμονάς. Γεώργιος Πουλὶς καὶ Μαρούλα Τζουγκαροπούλα. 1629, Σεπτεμβρίου 14.*

1629, 14 Σεπτεμβρίου
Παλαιόκαστρο

Ὁ ἱερομόναχος Μητροφάνης Παυλόπουλος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὴ Μαρούλα Τζου<γ>καροπούλα, χήρα τοῦ Νικόλα

Τζού<γ>καρη Κακομαλάκη, ἀπὸ τὸν Σαμωνά, ἡ ὁποία ἐκπροσωπεῖ τοὺς γιούς της Δημήτρη, Μανόλη καὶ Γιάννη, πακτοχώραφα στὴ Ραμνὴ ποὺ εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ μπάρμπας τοὺς Κώστας Πετίχης. Οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν νὰ παραδίδουν κάθε χρόνο στὸν οἰκονόμο 3 μουζούρια σιτάρι, καλῆς ποιότη-
τας, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1630. Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦν τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ τὶς εἰσπράττει μέσω τοῦ γαστάλδου, μὲ ἔξοδα τῶν πακτωτῶν, μὲ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο εἰσπράττεται τὸ πάκτος σὲ ἀνάλογες περιπτώσεις.

Μάρτυρες: Μανόλης Ψαρομήλιγος ποτὲ καλόγερου Βλάχου, ἀπὸ τὸν Στύλο, καὶ Γιάννης Πάτερος τοῦ Βλαστοκονικόλα (:), ἀπὸ τοὺς Κάμπους.

*Ἐμμανουὴλ Κίνναμος, ἀναπληρωτὴς νοτάριος
καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας*

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 14 τοῦ βιβλίου [τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Τζουάννε Δροσᾶ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *ufficio della massaria* τῆς Μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων]. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 6ν στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου καὶ ἀρχαιοφύλακα τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ περιθώριο ἀριστερὰ σημειώματα: α) *Samona*· β) *14 settembre 1629 Marula Zungaropula, relicta de Nicola Zuncari Cacomala, affita li terreni che detto signor, suo marito, teneva del monastero per anni cinque*· γ) *Ramni*· δ) *Incontrata*.

Ἀντίγραφα. Χαρτί (6 δίφυλλα).

Γράμμα τοῦ γενικοῦ προνοητῆ [στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης] Francesco Molin

1629, 14 Σεπτεμβρίου

Βλ. ἔγγρα. ἀρ. Σ 347.

347

Δικογραφία

1629, 1, 8, 11, 14, 18 Σεπτεμβρίου

Γράμμα τοῦ γενικοῦ προνοητῆ

1629, 8 Σεπτεμβρίου
Χάνδακας

Ὁ Francesco Molin, γενικὸς προνοητὴς [στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης], γράφει στὸν Girolamo Priuli, ἀναπληρωτὴ ρέκτορα (*2ndo rettor*) Χανίων, νὰ καλέσει τὸν Λέο καὶ τὸν Γιάννη Μπέρτο, κατοίκους τῶν Μεγάλων Χωραφιῶν, οἱ ὁποῖοι

ἐκπροσωποῦν καὶ τοὺς ἄλλους κατοίκους τοῦ ἴδιου χωριοῦ, νὰ παρουσιαστοῦν ἐνώπιόν του στὴν πρώτη καὶ δεύτερη ἀκρόαση (*per la prima e seconda audienza che daremo in quel territorio*), στὸ διαμέρισμα [τοῦ Χάνδακα], γιὰ νὰ ἀπολογηθοῦν στὸν Μητροφάνη Παυλόπουλο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου. Ὁ οἰκονόμος ζητᾷ νὰ ἀκυρωθεῖ ἡ ἀπόφαση ποὺ εἶχε ἐκδοθεῖ ὑπὲρ τῶν Μπέρτων ἀπὸ τὸν προκάτοχο τοῦ γενικοῦ προνοητῆ Molin, ποτὲ Benetto Moro, στίς 25 Σεπτεμβρίου 1599, ἡ ὁποία ἀφορᾷ τὴν «κίνηση τῶν τριάντα χρόνων» (*il corso delli anni trenta*).

**Ὁρισμὸς τοῦ ἀναπληρωτῆ ρέκτορα
καὶ τῶν συμβούλων Χανίων**

1629, 1 Σεπτεμβρίου

Ὁ Girolamo Priuli (*Πιερονίμος Πριουλis*), ἀναπληρωτῆς ρέκτορας (*δεύτερος ρετοῦρις*), καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τὸν Λέο καὶ τὸν Γιάννη Μπέρτο, κατοίκους τῶν Μεγάλων Χωραφιῶν, οἱ ὅποιοι ἐκπροσωποῦν καὶ τοὺς ἄλλους κατοίκους τοῦ ἴδιου χωριοῦ, νὰ παρουσιαστοῦν ἐνώπιον τοῦ *ιψιλοτατου γενεραλε* στὴν πρώτη καὶ δεύτερη ἀκρόαση, στὸ διαμέρισμα Χανίων (*οδια τιν προτι καὶ δευτερι ἀνντιεντζια ὅπου θελι δοσι ισε τουτο το διστρετο*), γιὰ νὰ ἀπολογηθοῦν (*να ἀπιλογουνται*) στὸν Μητροφάνη Παυλόπουλο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου. Ὁ οἰκονόμος ζητᾷ νὰ *κοψι τὴν γκινισι τον χρονον τριαντα*, μὲ τὴν ἀκύρωση τῆς ἀπόφασης ποὺ εἶχε ἐκδοθεῖ ὑπὲρ τῶν Μπέρτων ἀπὸ τὸν προκάτοχο τοῦ γενικοῦ προνοητῆ [Molin], ποτὲ Benetto Moro, στίς 25 Σεπτεμβρίου 1599.

Ἐμμανουὴλ Γρυπάρης, βοηθὸς τῆς Καγκελαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1629, 11 Σεπτεμβρίου

Ὁ Μανόλης Ἀχινέος (*Aghineo*), ὁμότης τοῦ χωριοῦ Ἀγία Μαρίνα Καλάμι, βεβαιώνει ὅτι ἐκτελώνοντας τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα κάλεσε τὸν Λέο καὶ τὸν Γιάννη Μπέρτο, ἀπὸ τὰ Μεγάλα Χωράφια, νὰ παρουσιαστοῦν ἐνώπιον τοῦ γενικοῦ προνοητῆ, γιὰ *ναπιλογουνται του ὥσιωτατου ἱερομοναχου кир Μιτροφани Παυλοπουλου*.

Μάρτυρες: Μιχάλης Τζιναρέας τοῦ ποτὲ Σταμάτη καὶ Μάρκος Λαγουδάκης τοῦ ποτὲ Μάνου.

παπα-Μανόλης «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Γράμμα τοῦ γενικοῦ προνοητῆ

1629, 14 Σεπτεμβρίου

Χάνδακας

Ὁ Francesco Molin, γενικὸς προνοητής [στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης], γράφει στὸν Girolamo Priuli, ἀναπληρωτῆ ρέκτορα Χανίων, νὰ καλέσει, μετὰ ἀπὸ

αίτηση τοῦ ἱερομονάχου Παυλόπουλου, τὸν Λέο καὶ τὸν Γιάννη Μπέρτο, κατοίκους τῶν Μεγάλων Χωραφιῶν, οἱ ὅποιοι ἐκπροσωποῦν καὶ τοὺς ἄλλους κατοίκους τοῦ ἴδιου χωριοῦ, νὰ παρουσιαστοῦν ἐνώπιόν του κατὰ τὴν ἐπίσκεψή του στὴν πόλη ἢ στὸ διαμέρισμα (*per quando sarò nella visita di cotesta città o territorio*), μολονότι εἶναι περίοδος γιορτῆς, γιὰ νὰ ἀπολογηθοῦν στὸν Μητροφάνη Παυλόπουλο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου. Ὁ οἰκονόμος ζητᾷ νὰ ἀκυρωθεῖ ἡ ἀπόφαση ποὺ ἐκδόθηκε ὑπὲρ τῶν Μπέρτων ἀπὸ τὸν προκάτοχο τοῦ γενικοῦ προνοητῆ Molin, ποτὲ Benetto Moro, στίς 25 Σεπτεμβρίου 1599, ποὺ ἀφορᾷ τὴν «κίνηση τῶν τριάντα χρόνων» (*dalla prescrizione d'anni trenta*).

Βεβαίωση τοῦ *offitial*

1629, 18 Σεπτεμβρίου

Ὁ Σταμάτης Ρουέρος (*Ruero*), *offitial*, βεβαιώνει ὅτι ἐκτελώντας τὸν ὀρισμὸ [τοῦ ρέκτορα] κάλεσε προσωπικὰ τὸν Λέο καὶ τὸν Γιάννη Μπέρτο, ἀπὸ τὰ Μεγάλα Χωράφια, νὰ παρουσιαστοῦν ἐνώπιον τοῦ γενικοῦ προνοητῆ.

Ἔνσταση

1629, 18 Σεπτεμβρίου

Παρουσιάστηκαν στὴν Καγκελλαρία ὁ Λέος Μπέρτος, λεγόμενος Τρουλλινός, τοῦ ποτὲ Γιάννη Παχουντογιάννη καὶ ὁ Γιάννης Μπέρτος τοῦ ποτὲ Λέου Τρουλλινοῦ, ἀπὸ τὰ Μεγάλα Χωράφια, καὶ ἀσκοῦν ἔνσταση. Μολονότι ἔχουν δύο φορές κληθεῖ, μὲ αίτηση τοῦ ἱερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου, νὰ παρουσιαστοῦν ἐνώπιον τοῦ προνοητῆ, δέχονται νὰ παρουσιαστοῦν οἰκειοθελῶς ξανὰ ἐνώπιόν του, ὅταν ἐπισκεφτεῖ τὴν πόλη ἢ τὸ διαμέρισμα, παρόντος καὶ τοῦ Τζουάννε Δροσᾶ, ἐπιτρόπου τοῦ μοναστηριοῦ, προκειμένου νὰ ὑποστηρίξουν τὸ δίκιο τους.

Ἐμμανουὴλ Γρυπάρης, βοηθὸς τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί (3 δίφυλλα). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-3r στὰ ἰταλικά· στὰ ἑλληνικά ἡ βεβαίωση τοῦ ὁμοῦ καὶ ὁ ὀρισμὸς τοῦ ρέκτορα, μεταφρασμένος ἀπὸ τὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1r, στὸ ἐπάνω μέρος, πρὶν ἀπὸ τὸν ὀρισμὸ τοῦ προνοητῆ, σημείωμα: *Ricepute li 10 settembre 1629 et admesse dall'illustrissimo signor rettor Gieronimo Priuli, secondo rettor*· στὸ ἴδιο φύλλο, στὸ περιθώριο ἀριστερά, κάτω, σημείωμα: *Canea*. Στὸ περιθώριο ἀριστερὰ τοῦ φ. 2r ἡ ἔνδειξη: *L(ocus) S(igilli) S(ancti) M(arci)*. Στὸ περιθώριο ἀριστερὰ τοῦ φ. 2v σημείωμα: *Canea*. Στὸ φ. 4v σημειώματα: α) *Cittationi fatti di Megala Ghoraffia*· β) *το μαντάδο και η ρεσπόστα ὧπου ὤρισεν ὁ πα[πα] Μητροφάνης τῆς Μπερτογιανους*. Σὲ λυτὸ χαρτί ἀχρονολόγητος κατάλογος, στὰ ἰταλικά, τῶν ἀκόλουθων ὀνομάτων κατοίκων τῶν Μεγάλων Χωραφιῶν ποὺ καλοῦνται νὰ ἀσκήσουν, ἐὰν θέλουν, ἔνσταση: Νικόλας Μπέρτος γιὰ λογαριασμὸ του καὶ γιὰ λογαριασμὸ τῶν ἀδελφῶν του Γαβρίλη καὶ Γιάννη, καὶ τοῦ ἀνηψιοῦ του, Κώστας Φούμης Βέκης

στο όνομα ὧσων εἶναι πληρεξούσιος, Σταμάτης Γληγόρης τοῦ ποτὲ Γαβρίλη γιὰ λογαριασμό του καὶ ὡς ἐπίτροπος τοῦ Μάνου Μπέρτου τοῦ ποτὲ Γιάννη, τοῦ ἀδελφοῦ του Λέου, τοῦ Κώστα Μπέρτου Μπάσταρδου, τοῦ Μάνου Καλονᾶ τοῦ ποτὲ Πακουμῆ, τοῦ Νικόλα Βάρδου τοῦ ποτὲ Θεοδωρῆ καὶ τοῦ Κώστα Τρουλλινοῦ τοῦ ποτὲ Δημήτρη.

348

Ἐκτίμηση ξεριζωμάτων

1620, 24 Ἰουνίου/1629, 21 Σεπτεμβρίου

1620, 24 Ἰουνίου

Ὁ κὺρ Παῦλος Γερακάρης, «ντεπουτάδος» τοῦ χωριοῦ Μαχαιοί, ἐκτίμησε τὰ ξεριζώματα ποὺ ἔχει τὸ μοναστήρι στὸ χωριὸ Στύλος καὶ προσδιόρισε τὴν ἀξία τους ὡς ἑξῆς:

Τὸ ξεριζώμα	τοῦ Σταμάτη Λιανουδάκη «νὰ πλερώνει»	σιτάρι	μουζούρια	2
»	τοῦ Σταμάτη Ψαροῦ	»	»	2½
»	τοῦ Παχουντογιάννη	»	»	2
»	τοῦ Φρεσκομάρκου	»	»	3
»	τοῦ Δρακουλάκη	»	»	2
»	τοῦ Στράτη Κλαπατζαρᾶ	»	»	2½
»	τοῦ Μάνου Χαλικιώτη	»	»	3
καὶ στὸ Λιβάδι		»	»	1

Μάρτυρες: *ω εβλαβις παπα κιν* Νικολὸς Καλονὰς καὶ κὺρ Λέος Φούμης.
παπα-Γεώργης Βάρδας, νοτάριος «ἀπρομπάδος»

Βεβαίωση

1629, 21 Σεπτεμβρίου

Βεβαιώνεται ἀπὸ τὴ γραμματεία τῆς Καγκελλαρίας ὅτι ἀντίγραφο τῆς πιδὸ πάνω ἐκτίμησης χορηγήθηκε μετὰ ἀπὸ αἴτησή του στὸν ἱερομόναχο Μητροφάνη Παυλόπουλο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, γιὰ νὰ τὸ χρησιμοποιοῦ ὅπου καὶ ὅποτε χρειαστεῖ, πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ μοναστηριοῦ.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 134 τοῦ 1ου βιβλίου τῶν *Stime*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα, γραμμένα στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά (ἢ ἐκτίμηση) καὶ στὰ ἰταλικά (ἢ βεβαίωση τῆς Καγκελλαρίας)· στὰ ἰταλικά ἐπίσης ἡ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας.

349

Πάκτωση χωραφιῶν

1629, 30 Σεπτεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Μητροφάνης Παυλόπουλος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Γιάννη Τρουλλινὸ Παχουντάκη, ὁμότη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, τὰ ἀκόλουθα χωράφια, τὰ ὁποῖα εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα (*απου εκρατιεν και αλιν φορα ις πακτος*): 7 μουζουριῶν στὰ Λίσματα καὶ 24 μουζουριῶν στὸν Ἀζογυρέα· τοῦ πακτώνει ἀκόμη χωράφια 3 μουζουριῶν στὰ Λίσματα ποὺ εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ ἀδελφός του Δράκος (*απου του αδελφου του του Δρακο*), σύνολο 34 μουζουριῶν. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ, καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1630. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει μὲ ἔξοδα τοῦ πακτωτῆ (*απανο εις τα ντανα και εξοδεστου*) τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ πώλησής του στὰ Χανιά.

Μάρτυρες: μαστρο-Ἀγουστής Κονταρῆς καὶ Μάρκος Κλαπατζαράς.

Κωσταντῆς Σκορδίλης, νοτάριος καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 15 tergo τοῦ βιβλίου τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων (*libro della nodaria*) τοῦ ποτὲ Τζουάννε Δροσᾶ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *ufficio della massaria* τῆς μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου καὶ ἀρχαιοφύλακα τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ ἐπάνω μέρος ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r, πρὶν ἀπὸ τὴ μνεῖα τῆς χρονολογίας, σημείωμα: *per polizza scritami dal iconomo li 29 settembre*. Στὸ περιθώριο ἀριστερὰ τοῦ ἴδιου φύλλου σημειώματα: α) *affitasion fatta à Janni Trulino*· β) *1629, 30 settembre*.

350

Πώληση καὶ ἐκτίμηση σπιτιοῦ
1629, 13 Ἰουλίου, 26 Ὀκτωβρίου

1629, 13 Ἰουλίου

Σαμωνάς

τόπος τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου
τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ Κλαπῆς Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Γαβρίλη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Σαμωνάς, πουλᾷ στὸν ἀδελφὸ του Μανόλη Τζούγκαρη τοῦ ποτὲ Γαβρίλη τὸ σπίτι ποὺ ἔχει στὸ ἴδιο χωριὸ μὲ αὐλὴ καὶ ἐξώπορτα. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενήργησαν οἱ «πράτικοι» τοῦ χωριοῦ, ἐκλεγμένοι ἀπὸ τὰ δύο μέρη, Πατέ[ρας] Τζούγκαρης Ζουρίδης καὶ Κλαπῆς Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Μιχάλη, ἡ ἀξία τοῦ σπιτιοῦ μὲ τὴν αὐλὴ ἀνέρχεται σὲ 425 ὑπέρπυρα «νέτα». Ἀκόμη, πουλᾷ στὸν ἀδελφὸ του ἓνα χωράφι γονικὸ 2 μουζουριῶν στὸ ἴδιο χωριό, στὴν Κεφάλαια, καὶ ἓνα πρόσθετο κομμάτι («τζόντα») στὸ Στρογγυλὸ Λακκούδι. Τὰ χωράφια συνορεύουν μὲ ἄλλα χωράφια τοῦ ἀγοραστή. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενήργησαν οἱ ἴδιοι ἐκτιμητές, ἡ ἀξία τῶν χωραφιῶν, ἐλεύθερων ἀπὸ τὴν ὑποχρέωση καταβολῆς τοῦ «νιβέλλου», ἀνέρχεται σὲ 292 ὑπέρπυρα. Γιὰ τὸ χωράφι καταβάλλεται κάθε χρόνο ὡς «νιβέλλο» ἓνα καυκὶ σιτάρι. Ἡ ἐκτίμηση καταχωρίστηκε στὸ φ. 88 (;) τοῦ βιβλίου τῶν Ἐκτιμήσεων τῆς Καγκελλαρίας. Τὰ συμβαλλόμενα μέρη ἀποδέχονται ὡς ἀνέκκλητη τὴν ἐκτίμηση (*την αὐτὴ στιγμή ἀπροπαρου, λαοταρου τὰ μερὴ δηα προτη, δευτερυ καὶ τρυτη στιγμή*). Ὁ ἀγοραστής πλήρωσε τὰ 717 ὑπέρπυρα στὸν πωλητὴ, ὁ ὁποῖος θὰ καταχωρίσει τὸ συμβόλαιον μεταβίβασης στὸ «κατάστιχο».

Μάρτυρες: Σταμάτης Πάτερος ... καὶ Κώστας Τζούγκαρης τοῦ Νικόλα.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

1629, 26 Ὀκτωβρίου

Διαλαλήθηκε τὸ πωλητήριο συμβόλαιον.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένον στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά.

351

Είδικὸ πληρεξούσιο

1629, 26 Νοεμβρίου

Χανιά

Ὁ ἱερομόναχος Μητροφάνης Παυλόπουλος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, ἐξουσιοδοτεῖ τὸν Ἰωάννη Δροσὰ τοῦ ποτὲ Μανούσου, ἕναν ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ μοναστηριοῦ, νὰ παρουσιαστῇ ἐνώπιον τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ, γιὰ νὰ ἀπαντήσῃ στὴν κλήτευση (*risponder alla citazione*) ποὺ εἶχε καταθέσει ἐναντίον του ὁ Στράτης Κλαπατζαρὰς.

Μάρτυρες: Μιχαὴλ Κλαδούρης καὶ Ἰωάννης Γοργοράφτης.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Commission fatami dal' iconomo*· β) *Commission fatta dal' iconomo al Drossa*.

352

Βεβαίωση τοῦ *officio di proprio*

1629, 9 Δεκεμβρίου

Τὸ *officio di proprio*, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου [Μητροφάνη Παυλόπουλου], βεβαιώνει (*si fa fede*) τὰ ἑξῆς: Ἐὰν κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ πρώτου ἔτους τῆς πάκτωσης τὸ λιβέλλο ἢ ἄλλη εἰσφορὰ ποὺ ἐμπίπτει στὴ δικαιοδοσία του δὲν ἔχει εἰσπραχθεῖ, τὸ *officio di proprio* προβαίνει στὴν κατάσχεση τῆς περιουσίας τῶν χρεωφειλετῶν, χωρὶς παρέμβαση ἄλλης ἀρχῆς· ἐὰν μετὰ τὴν παρέλευση τῆς διορίας ποὺ τοὺς παρέχεται, οἱ χρεωφειλέτες δὲν παρουσιαστοῦν καὶ δὲν ἀσκήσουν ἔνσταση, τὰ ἐνέχυρα ποὺ εἶχαν παρακρατηθεῖ πουλιοῦνται, ἕως ὅτου ἐξοφληθοῦν τὰ χρέη καὶ πληρωθοῦν τὰ ἔξοδα τῆς κατάσχεσης. Μετὰ τὴν παρέλευση ὅμως τοῦ ἔτους, τὸ *officio* προβαίνει σὲ ἐκκαθάριση καὶ στὴ συνέχεια παραπέμπει τὴν ὑπόθεση στὸ *officio della giustizia*.

Μιχαὴλ Γρυπάρης, νοτάριος τοῦ *officio di proprio*

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *fede del proprio per l'intromissioni di affit[ual]i*.

353

**Απόφαση τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ
στοῦ βασίλειο τῆς Κρήτης
1629, 2, 9, 10 Δεκεμβρίου**

1629, 2 Δεκεμβρίου

Απόφαση τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ στοῦ βασίλειο τῆς Κρήτης, ἐρήμην τοῦ Μητροφάνη Παυλόπουλου, οἰκονόμου, ἐκμισθωτῆ (*affitual*) τῶν μύλων τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου, ὁ ὁποῖος εἶχε κληθεῖ μὲ αἴτηση τοῦ Στράτη Κλαπατζαρᾶ, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ἀλλὰ δὲν εἶχε παρουσιαστεῖ:

Ἀκυρώνεται ἡ ἀπόφαση ἀναγνώρισης τοῦ χρέους (*sententia voluntaria*) τῆς 20ῆς Ἰουνίου 1626 πὺν εἶχαν ὑπογράψει ὁ Στράτης καὶ ὁ γιὸς του Κωσταντής, ὅταν ὁ πρῶτος βρισκόταν στὴ φυλακὴ, ὅπου εἶχε προσαχθεῖ, ὅπως φαίνεται ἀπὸ σημείωμα τῆς 16ῆς Ἰουνίου, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Παυλόπουλου. Σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφαση ἀναγνώρισης τοῦ χρέους, ὁ Στράτης καὶ ὁ γιὸς του εἶχαν ἀναλάβει ἀλληλέγγυα (*in solidum*) νὰ ἐξοφλήσουν χρέος πρὸς τὸν Παυλόπουλο 100 μουζουριῶν σιτάρι. Ἡ ἀπόφαση ἀναγνώρισης τοῦ χρέους ἀκυρώνεται, γιὰτὶ ὁ Παυλόπουλος ὀφείλε προηγουμένως νὰ εἶχε κάνει ἐκκαθάριση. Ὁ οἰκονόμος εἶχε πάρει ἔναντι τοῦ χρέους (*ha bonifficato*) μία ἀγελάδα μὲ τὸ μοσχάρι της, χωρὶς προηγουμένως νὰ ἔχει ἐκτιμηθεῖ ἡ ἀξία της ἀπὸ ἐμπειρογνώμονες, ὑπολογίζοντας τὴν ἀξία τοῦ ζώου κατὰ τὴν κρίση του. Ἐπίσης, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸ ἔγγραφο τῆς 13ῆς Μαρτίου 1627, ὁ οἰκονόμος εἶχε πάρει ἔναντι τοῦ χρέους, ἐκτιμώντας πάλι κατὰ τὴν κρίση του, τὸ ἀμπέλι τοῦ Κλαπατζαρᾶ καὶ τὸ εἰσόδημα ἀπὸ τὶς 31 ἐλιές καὶ τὴν βερικοκιά (*armelinaro*) πὺν βρίσκονται ἐκεῖ, τὸ ὁποῖο ἀνέρχεται, ὅπως βεβαιώνεται ἀπὸ τὴν ἐκτίμηση πὺν διενεργήθηκε στίς 23 Νοεμβρίου 1629, σὲ 45 μίστατα λάδι, ὑπολογίζοντας 15 μίστατα τὸν χρόνο. Ἀκόμη, ὁ οἰκονόμος δὲν εἶχε ὑπολογίσει τὴν ἀμοιβὴ ἀπὸ τὴν ἐργασία τὴν ὁποία ὁ Κλαπατζαρᾶς τοῦ εἶχε προσφέρει σὲ διάφορα μέρη καὶ σὲ διάφορους καιροὺς, καθὼς καὶ τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τῶν 25 μίστατων λαδιοῦ πὺν τοῦ εἶχε δώσει. Τέλος, ὁ Μητροφάνης εἶχε πάρει ἔναντι τοῦ χρέους 14 μουζούρια κριθάρι καὶ 2 μουζούρια σιτάρι πὺν εἶχαν μείνει στοὺς μύλους ὅσο καιρὸ ὁ Κλαπατζαρᾶς ἦταν φυλακισμένος. Ὁ Μητροφάνης ὀφείλει νὰ ἐπιστρέψει ὅσα εἶχε ἀφαιρέσει ἐπιπλέον τοῦ χρέους ἀπὸ τὸν Κλαπατζαρᾶ, καταβάλλοντάς του διαφυγὸν κέρδος (*interusurio*) 6% καὶ ἀφήνοντας

τὸ ἀμπέλι καὶ τὶς ἐλιές στὴν κατάσταση ποὺ βρίσκονταν πρὶν συνταχθεῖ τὸ συμβόλαιο τῆς 13ης Μαρτίου 1627, τὸ ὁποῖο κηρύσσεται ἄκυρο ὡς δόλιο (*instrumento deceptorio e di molta lesione*).

Christoforo Palmesan, ἀναπληρωτῆς γραμματέας (;)

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1629, 9 Δεκεμβρίου

Σύμφωνα μὲ τὴ βεβαίωση τοῦ ὁμότη τοῦ Στύλου, ἡ ἀπόφαση κοινοποιήθηκε στὸν οἰκονόμο.

Αἴτηση ἀναστολῆς τῆς ἀπόφασης

1629, 10 Δεκεμβρίου

Παρουσιάστηκε στὴ γραμματεία ὁ Τζουάννες Δροσάς, ἐπίτροπος τοῦ Μητροφάνη Παυλόπουλου, ὁ ὁποῖος κατέθεσε κατάσταση δαπανῶν ὕψους 30 ὑπερπύρων καὶ ζήτησε ἀναστολὴ τῆς ἀπόφασης, γιὰτὶ προτίθεται νὰ ἐφεσιβάλει (*intendendo real dirsi et restar debbi sospesa la contrascritta sententia*).

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ 34ο βιβλίο τῶν *Sententie*, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὴ γραμματεία τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ Κρήτης. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1 r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r ἡ βεβαίωση τοῦ ὁμότη καὶ ἡ αἴτηση τοῦ Δροσᾶ, καθὼς καὶ σημείωμα: *iperperi trenta*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Sententia absente ad istanza de Strati Clapazzara*.

354

Ὅρισμός τοῦ ἀναπληρωτῆ ρέκτορα Girolamo Priuli καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1629, 26 Ὀκτωβρίου, 28 Δεκεμβρίου

1629 (αχκθ'), 26 (κς') Ὀκτωβρίου

Ὁ Girolamo Priuli (*Γιερόνιμος Πριούλις*), ἀναπληρωτῆς ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότετες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ διαλαλήσουν στὸ χωριὸ Σαμωνᾶς ὅτι ὁ Κλαπῆς Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Γαβρίλη πούλησε στὸν ἀδελφὸ του Μανόλη ἓνα σπίτι μὲ αὐλὴ στὸ ἴδιο χωριό, μὲ *τζι ρεγαγιες τζί σινιθικες*, ἓνα χωράφι 2 μουζουριῶν στὴν Κεφάλα καὶ ἓνα πρόσθετο κομμάτι (*τζοντα*) στὸ Στρογγυλὸ Λακκούδι [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 350]. Οἱ ἀρχὲς ἐντέλλονται πρὸς τοὺς ὁμότετες νὰ καλέσουν ὅποιους διεκδικοῦν δικαιώματα στὰ πιὸ πάνω ἀκίνητα νὰ παρουσιαστοῦν σὲ διάστημα ἑνὸς μηνῆς ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν· ὀφείλουν ἀκόμη νὰ καλέσουν τοὺς «ἐδικούς καὶ τοὺς

κολληταριάδες», στην περίπτωση κατά την οποία θέλουν να διεκδικήσουν, σύμφωνα με τούς νόμους, δικαίωμα προτίμησης, να παρουσιαστούν στην ίδια προθεσμία στο *officio di proprio*, προκειμένου να ασκήσουν ένσταση και να παρακαταθέσουν το τίμημα (να κοντραδίσουν και να καμουν το ντεποζητοντονε).

Νικολός Σκορδίλης Μαραφαράς [ἀναπληρωτής νοτάριος
καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας]

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1629 (αχκθ'), 28 (κη') Δεκεμβρίου

Ὁ Γεώργης Παγίδης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Σαμωνάς, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα καὶ ἀκόμη ὅτι εἰδοποίησε τὴ Μαρία καὶ τὴν Τζουγάνα, θυγατέρες τοῦ [κενό], καὶ τὸν Γιάννη, γιὸ τοῦ [κενό].

Μάρτυρες: Μανόλης Παγίδης καὶ Μαρία Πατεροπούλα.

παπα-Τομάζος (;) Τζού<γ>καρης «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἢ βεβαίωση. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου. Στὴν κάτω γωνία δεξιὰ τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου. Στὸ φ. 1r σημείωμα: *a carte 169*. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *Zungari*.

355

Λογαριασμὸς

1627-1629

Λογαριασμὸς ὅσων *χρεοστεῖ* καὶ ὅσων *ἔδωκεν* πρὸς τὸ μοναστήρι ὁ Στράτης Κλαπατζαράς «ἀπὸ τὸ πάκτος τῶν μυλῶν» καὶ «ἀπὸ ταῖς ἐντριτιαῖς».

Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά.

356

Ἐνημερωτικὸ σημείωμα

[1629]

Ἐνημερωτικὸ σημείωμα (*informazione*), γραμμένο πιθανότατα ἀπὸ τούς ἐπιτρόπους τοῦ μοναστηριοῦ, σχετικὸ μὲ τὴ δικαστικὴ διαμάχη ἀνάμεσα στὸν

οικονόμο του Στύλου και τὸν Στράτη Κλαπατζαρά. Καταγράφονται ἀπὸ τὴ μία μεριὰ οἱ θέσεις τοῦ Κλαπατζαρά καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἡ ἀντίκρουσή τους ἀπὸ τὸν οἰκονόμο.

Ὁ Κλαπατζαράς εἶχε μὲ ἓναν σύντροφό του (*compragno*) νοικιάσει τὴν 1η Δεκεμβρίου 1626 μύλους ἀπὸ τὸ μοναστήρι ἑναντι μηνιαίας καταβολῆς 84 μουζουριῶν σιτάρι. Σύμφωνα μὲ τοὺς ὅρους τῆς πάκτωσης, ἐὰν οἱ πακτωτὲς δὲν ἐκπλήρωναν τὶς ὑποχρεώσεις τους, ὁ οἰκονόμος θὰ τοὺς ἀφαιροῦσε τοὺς μύλους καὶ ἐκεῖνοι θὰ κατέβαλλαν τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιόταν στὴν ἀγορά. Οἱ δύο ἐνοικιαστὲς εἶχαν καταβάλει τὴν ὀφειλὴ τους τὸν πρῶτο μῆνα, ἀλλὰ, ἐπειδὴ δὲν συμφωνοῦσαν μεταξύ τους, ἀποφασίστηκε νὰ πληρώνει ὁ καθένας χωριστὰ ἀνὰ τρίμηνο. Ὁ σύντροφος τοῦ Κλαπατζαρά εἶχε πληρώσει γιὰ τοὺς μῆνες Ἰανουάριο, Φεβρουάριο καὶ Μάρτιο καὶ ὁ Κλαπατζαράς εἶχε ἀναλάβει νὰ πληρώσει γιὰ τοὺς ἐπόμενους μῆνες, Ἀπρίλιο, Μάιο ὡς τὶς 15 Ἰουνίου. Ὅμως, ἀντὶ νὰ καταβάλει 208½ μουζούρια σιτάρι, εἶχε δώσει μόνο 84, χρωστώντας ἄλλα 124½< μουζούρια. Ἔτσι, ὁ οἰκονόμος ζήτησε μὲ ἑνταλμα (*mandato*) τοῦ *officio di proprio* νὰ κατασχεθοῦν τὰ περιουσιακά του στοιχεῖα καὶ ὁ Κλαπατζαράς ὁδηγήθηκε στὴ φυλακὴ. Ζήτησε τότε ὁ Κλαπατζαράς ἀπὸ τὸν οἰκονόμο νὰ τὸν διευκολύνει καὶ ἀφοῦ ὑποσχέθηκε ὅτι θὰ ἐξοφλήσει τὸ χρέος του ἀφέθηκε ἐλεύθερος. Γιὰ νὰ ἐξοφλήσει μερικῶς τὸ χρέος, πούλησε μὲ τὴ θέλησή του στὸν οἰκονόμο ἓνα κατεστραμμένο ἀμπέλι μὲ «μουρέλλα», μία ἀγελάδα καὶ ἓνα μοσχάρι. Ἐκάναν στὴ συνέχεια λογαριασμοὺς καὶ συμφώνησαν ὡς πρὸς τὰ χρεὴ ποὺ ἔπρεπε νὰ ἐξοφλήσει ὁ Κλαπατζαράς.

- Μὴ γνωρίζοντας ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα πῶς νὰ ἐξοφλήσει τὰ χρεὴ του, ὁ Κλαπατζαράς ἐπέτυχε μὲ ψευδεῖς ἰσχυρισμοὺς τὴν ἔκδοση ἀπόφασης εἰς βάρος καὶ ἐρήμην τοῦ οἰκονόμου (*sententia absentaria*). Ἰσχυρίζεται ὅτι ὑπολογίστηκε τὸ χρέος τῶν 100 μουζουριῶν σιτάρι σὲ ὑπερβολικὰ ὑψηλὴ τιμὴ. Διατείνεται ὅτι τὸ χρέος του δὲν εἶχε ἐκκαθαριστεῖ (*non liquidato*) καὶ ζητᾶ νὰ γίνῃ ἡ ἐκκαθάριση μὲ ὄρκο τοῦ οἰκονόμου.

Ἀντίκρουση: Τὸ *officio di proprio* δὲν προβαίνει σὲ ἐκκαθαρίσεις τὸν πρῶτο χρόνο. Προηγεῖται ἡ κατάσχεση τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τῶν χρεωφειλετῶν. Σύμφωνα μὲ τὸ ἔγγραφο τῆς 19ης Ἰουνίου 1626, ὁ Κλαπατζαράς εἶχε ὑποσχεθεῖ νὰ ἐξοφλήσει τὸ χρέος καὶ ἔτσι εἶχε ἀποφυλακιστεῖ. Ἡ τιμὴ τῶν 14 ὑπερπύρων τὸ μουζούρι, μὲ βάση τὴν ὁποία εἶχε ὑπολογιστεῖ τὸ χρέος, δὲν εἶναι ὑπερβολικὴ, ὅπως διαπιστώνεται ἀπὸ σχετικὰ ἔγγραφα τοῦ *officio di proprio*.

- Ζητᾶ ὁ Κλαπατζαράς νὰ ἐκπέσει τοῦ χρέους τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τῆς ἀγελάδας καὶ τοῦ μοσχαριοῦ, ἀφοῦ προηγουμένως ἐκτιμηθοῦν.

Αντίκρουση: Όταν αποφυλακίστηκε, ο Κλαπατζαράς είχε προσφέρει στον οικονόμο έναντι του χρέους μιὰ μισοπεθαμένη ἀγελάδα καὶ ἓνα μοσχάρι πὺν ἄξιζαν, σύμφωνα μὲ τὴ δική του ἐκτίμηση, 160 ὑπέρπυρα. Ἐὰν ψοφοῦσαν τότε τὰ ζῶα, θὰ ζημιωνόταν ὁ οικονόμος, ὁ ὁποῖος ὥστόσο δέχεται νὰ γίνῃ νέα ἐκτίμηση.

- Ζητᾶ ὁ Κλαπατζαράς νὰ ἐκπέσει τοῦ χρέους ἡ ἀξία τοῦ ἐρημάμπελου (*desagumento*), τὸ ὁποῖο τοῦ εἶχε δῆθεν ἀποσπάσει ὁ οικονόμος, σύμφωνα μὲ τὸ συμβόλαιο τῆς 13ης Μαρτίου 1627 [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 281].

Αντίκρουση: Ὁ οικονόμος ἔκανε ὑπομονὴ ἀπὸ τὸν Ἰούνιο ὡς τὸν Μάρτιο, περιμένοντας νὰ τὸν ξεχρεώσει ὁ Κλαπατζαράς. Ὁ χρεωφειλέτης τοῦ εἶχε πούλησει οἰκειοθελῶς ἓνα ἀμπέλι πὺν τὸ εἶχε ὁ ἴδιος χαρακτηρίσει ὡς «ἐρημάμπελο» (*vigna diserta*), γιὰτὶ δὲν τὸ καλλιεργοῦσε ἐπὶ δύο ἔτη. Ὁ οικονόμος προσπάθησε μὲ ἑξοδὰ του νὰ τὸ καλλιεργήσει, ἀλλὰ τελικὰ ἀναγκάστηκε νὰ τὸ ξεριζώσει. Δὲν μπορεῖ, συνεπῶς, νὰ ὑπολογιστεῖ τώρα ἡ ἀξία πὺν εἶχε τότε.

- Ζητᾶ ὁ Κλαπατζαράς νὰ ἐκπέσει τοῦ χρέους τὸ εἰσόδημα ἀπὸ τὶς 31 ἐλιές πὺν βρίσκονταν μέσα στὸ ἀμπέλι, ὑπολογίζοντάς το σὲ 15 μίστατα λάδι τὸν χρόνο. Κατηγορεῖ τὸν οικονόμο ὅτι εἶχε ἐκτιμήσει τὶς ἐλιές μὲ ψευδὴ ἐκτίμηση (*havendo egli fatta far una stima falsa*).

Αντίκρουση: Εἶναι λάθος. Οἱ ἐλιές τὸν πρῶτο χρόνο, τὸ 1627, εἶχαν ἐκτιμηθεῖ ἀπὸ τὸν Δημήτριο Σέρβο καὶ εἶχε ὑπολογιστεῖ ἡ ἀξία τους σὲ 30 μουζούρια· τὸν δεύτερο χρόνο εἶχαν ἐκτιμηθεῖ ἀπὸ τὸν ἐντεταλμένο ἐκτιμητὴ (*deputato*) τῆς πόλης καὶ εἶχε ὑπολογιστεῖ ἡ ἀξία τους σὲ 52 μουζούρια καὶ τὸν τρίτο χρόνο, τὸν τωρινό, εἶχαν ἐκτιμηθεῖ ἀπὸ τὸν ἴδιο *deputato* καὶ εἶχε ἐκτιμηθεῖ ἡ ἀξία τους σὲ 76 μουζούρια, σύνολο 158 μουζούρια. Ἀπὸ τὸ εἰσόδημα αὐτό, ἀνήκει ἓνα τρίτο στὸ μοναστήρι, ἓνα τρίτο στὸν ἀγοραστὴ καὶ τὸ ἄλλο τρίτο σ' αὐτοὺς πὺν μαζεύουν τὶς ἐλιές. Ὁ Κλαπατζαράς εἶχε πούλησει 53 μουζούρια ἐλιές, ὑπολογίζοντας ὅτι μαζεύονται σὲ ἓνα πρωινὸ (*la matinada*) 6 μουζούρια καὶ ὅτι πάλι σὲ ἓνα πρωινὸ συγκεντρώνεται 1 μίστατο λάδι. Ὅμως σὲ ἓνα πρωινὸ συγκεντρώνονται 10 πάνω κάτω μίστατα λάδι, ἐνῶ ὁ Κλαπατζαράς ζητᾶ νὰ ὑπολογιστοῦν συνολικὰ μόνο 45 μίστατα. Ἐπίσης οἱ ἐλιές παράγουν καρπὸ χρόνο παρὰ χρόνο. Ὡστόσο ὁ οικονόμος συμφωνεῖ νὰ διενεργηθεῖ νέα ἐκτίμηση, σὲ σχέση ὅμως μὲ τὸν χρόνο πώλησης τοῦ λαδιοῦ.

- Ἰσχυρίζεται ὁ «πονηρὸς χωρικός» (*l'astuto contadino*) ὅτι ἡ ἀξία τοῦ ἀμπελιοῦ καὶ τῶν ἐλιῶν ἐκτιμήθηκε κατὰ τὴν κρίση τοῦ οικονόμου.

Αντίκρουση: Ἡ ἐκτίμηση διενεργήθηκε σύμφωνα μὲ τὶς διαταγὲς τῶν γενικῶν ἐξεταστῶν (*inquisitori generali*) καὶ καταχωρίστηκε στὴν Καγκελλαρία, διαφορετικὰ ὁ νοτάριος δὲν θὰ μπορούσε νὰ ἔχει συντάξει τὸ συμβόλαιο.

- Ζητᾶ ὁ Κλαπατζαρὰς νὰ τὸν πληρώσει ὁ οἰκονόμος γιὰ τὶς ἐργασίες ποὺ εἶχε κάνει γιὰ λογαριασμό του (*pagamento di molta fatica fatta per l'iconomo*).

Ἀντίκρουση: Μολονότι τὸν εἶχε πάντα πληρώσει γιὰ τὶς δουλειές ποὺ τοῦ εἶχε κάνει, ὁ οἰκονόμος, «μὲ τὴ φιλευσπλαχνία ποὺ διακρίνει τοὺς πατέρες τοῦ μοναστηριοῦ ἀπέναντι στοὺς χωρικοὺς τους» (*quella carità che è proprio delli padri verso li loro casaliotti*), εἶναι πρόθυμος νὰ ἀποζημιώσει τὸν Κλαπατζαρὰ, ἀρκεῖ ὁ τελευταῖος νὰ ἀποδείξει ποιὲς ἦταν οἱ ἐργασίες ποὺ εἶχε κάνει γιὰ λογαριασμό τοῦ μοναστηριοῦ.

- Ζητᾶ ὁ Κλαπατζαρὰς νὰ τὸν ἀποζημιώσει ὁ οἰκονόμος γιὰ τὰ 25 μίστατα λάδι ποὺ τοῦ εἶχε δώσει.

Ἀντίκρουση: Ἡ ποσότητα τοῦ λαδιοῦ δὲν εἶναι τόση ὅση ἰσχυρίζεται ὁ Κλαπατζαρὰς. Ὡστόσο ὁ οἰκονόμος προτείνει νὰ γίνεи νέος λογαριασμός μὲ τὴν παρουσία ἀξιόπιστου προσώπου, τὴν κρίση τοῦ ὁποῖου θὰ ἀποδεχθεῖ.

- Ζητᾶ ὁ Κλαπατζαρὰς νὰ ἀποζημιωθεῖ γιὰ τὰ 14 μουζούρια κριθάρι καὶ τὰ 2 μουζούρια σιτάρι ποὺ εἶχε ἀφήσει στοὺς μύλους ὅσο καιρὸ ἦταν φυλακισμένος.

Ἀντίκρουση: Τοῦτο συνιστᾶ μεγάλη κακοήθεια ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ χωρικοῦ (*malignità grande del contadino*). Τὴν ἴδια ἀποζημίωση εἶχε ἀξιώσει ὁ Κλαπατζαρὰς ἀπὸ τὸν σύντροφό του Μάρκο Βλαχάκη. Οἱ ἀρχὲς εἶχαν τότε ἀποφασίσει ὅτι, ἐὰν ὁ Κλαπατζαρὰς ὀρκιζόταν πὼς οἱ ἰσχυρισμοὶ του εἰς βάρος τοῦ οἰκονόμου ἦταν ἀληθεῖς, τότε θὰ πλήρωνε καὶ ὁ Βλαχάκης. Ὁ χωρικὸς δὲν ὀρκίστηκε τελικά, γιατί ἤξερε πὼς δὲν ἔλεγε τὴν ἀλήθεια. Ὡστόσο περιέλαβε τὴν ἀπαίτησή του στὴν ἀπόφαση τῆς ἐρημοδικίας τοῦ οἰκονόμου (*absentaria*), νομίζοντας ὅτι ἔτσι θὰ τὸν ἐξαπατοῦσε.

- Ζητᾶ ὁ Κλαπατζαρὰς νὰ τοῦ καταβάλει ὁ οἰκονόμος διαφυγὸν κέρδος 6% (*quel di più con l'interusurio di sei per cento*).

Ἀντίκρουση: Ἀπὸ κατηγορούμενος ὁ Κλαπατζαρὰς ἐμφανίζεται τώρα ὡς κατήγορος. Ὁ οἰκονόμος θὰ ἀπαντήσει σχετικὰ ὅταν ἔρθει ὁ καιρὸς. Πρὸς τὸ παρὸν ἀπαιτεῖ νὰ τοῦ ἐξοφλήσει ὁ χωρικὸς τὸ χρέος του.

- Ζητᾶ ὁ Κλαπατζαρὰς νὰ ἀκυρωθεῖ τὸ συμβόλαιο πώλησης, γιατί τὸν ζημιώνει.

Ἀντίκρουση: Τὸ συμβόλαιο εἶναι ἔγκυρο. Εἶναι ἐπιζήμιο ὄχι γιὰ τὸν Κλαπατζαρὰ ἀλλὰ γιὰ τὸν οἰκονόμο, ἀφοῦ τόσα χρόνια μὲ διάφορες πονηριές (*con ingani*) ὁ χωρικὸς δὲν ἐξοφλεῖ τὰ χρέη του. Ὁ Κλαπατζαρὰς εἶχε ἔρθει ἀπὸ τὸ Ἀκρωτήρι πάμφτωχος καὶ εἶχε γίνεи «στὸν τόπο τοῦ μοναστηριοῦ ἄνθρωπος, ἔχοντας νὰ κάνει μὲ φτωχοὺς μοναχοὺς ποὺ διαχειρίζονται τὴν περιουσία τῆς μονῆς μὲ φιλευσπλαχνία καὶ ἡρεμία, ὅπως ξέρεи ὅλος ὁ κόσμος» (*nel luogo del*

monastero fa l'huomo... havendo massime da far con poveri monaci che governano con carità et quiete, come è noto a tutto il mondo).

Χαρτί (4 φύλλα). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1v-4r στὰ ἰταλικά.

357

Σημείωμα

[1629]

[Οἱ ἐπίτροποι τοῦ μοναστηριοῦ γράφουν στὸν οἰκονόμο], παραγγέλλοντάς του νὰ προβεῖ σὲ ὀρισμένες ἐνέργειες σχετικὰ μὲ τὴ διαφορὰ μεταξὺ τῆς μονῆς καὶ τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ Σαμωνάς (τον Σαμονιανό). Ζητοῦν [ἀπὸ τὸν οἰκονόμο]: α) νὰ βγάλει ἀντίγραφα ἀπὸ τὶς πράξεις τοῦ νοταρίου [Δημητρίου] Σέρβου τῶν πωλητηρίων συμβολαίων τοῦ Τζαννῆ Τζούγκαρη (19 τοῦ περασμένου Ἀπριλίου· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 297), τοῦ Τζαννῆ Κουρῆ (20 τοῦ περασμένου Ἀπριλίου· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 298), τοῦ Τζαννῆ Κουράκη (18 Φεβρουαρίου 1628 [β. ἔ. 1627]· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 291;), τοῦ Κλαπῆ Τζούγκαρη (15 καὶ 21 Ἀπριλίου· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 295, 299), τῆς Ἀνέζας Τζουγκαροπούλας (18 Φεβρουαρίου 1628 [β. ἔ. 1627]), τοῦ Μανόλη Φαρογιάννη (19 Φεβρουαρίου), τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Νικόλα Παγίδη (18 Ἀπριλίου· βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 296), καὶ τοῦ Λέου Τζούγκαρη (18 Φεβρουαρίου)· β) νὰ φροντίσει νὰ μάθει ἀπὸ τοὺς πωλητές (πουλιτάδες) πότε τὸν Φεβρουάριο *τον έδοκε την ήδισην*· γ) νὰ ἐνημερώσει [τοὺς ἐπιτρόπους] ὡς πρὸς τὴ μαρτυρία τοῦ Σύμπραγου Μαγνιαδάκη, ποὺ ἦταν παρὼν στὴ συνομιλία μὲ τὸν ὁμότη, καὶ νὰ φροντίσει νὰ βρεῖ καὶ ἄλλους μάρτυρες ποὺ θὰ χρησιμοποιηθοῦν ἐναντίον τοῦ ὁμότη· δ) νὰ μάθει ἀπὸ τὸν παπα-Κοντεξῆ ἂν εἶχε κάνει τό «ἀντιχάρτι» τὸν Ἰανουάριο ἢ τὸν Φεβρουάριο, καὶ νὰ τοῦ πεῖ πῶς ὑπάρχουν μάρτυρες ὅτι τὸ χαρτί εἶχε γίνει τὸν Φεβρουάριο, ὥστε νὰ μὴν μπορεῖ νὰ τὸ ἀρνηθεῖ· ε) νὰ στείλει κατάσταση μὲ τὰ χρέη ποὺ τοῦ ὀφείλουν οἱ πωλητές· στ) νὰ παραγγεῖλει (*να κάμεις κομεσιον*) στὸν μαστρο-Μαρή νὰ ὀρκιστεῖ, σύμφωνα μὲ τὸ ὑπόδειγμα (*φόρμα*) ποὺ τοῦ στέλνουν, ὅτι [ὁ οἰκονόμος] δὲν γνώριζε ἂν εἶχε προβεῖ σὲ δημόσια προσφώνηση τοῦ συμβολαίου (*δεν εκάτεχες τζι στρίδες*).

Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο, χωρὶς ὑπογραφές, γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v πράξεις ἀριθμητικῆς καὶ σημείωμα: † *Καφίς Γαυρίλης χρεοστεῖ μουζούρια 17½*. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Le scritture della causa che verte tra il monastero di san Zuanne de Pattenno con li heredi del quondam signor Marco Vizzamano Staffila per li*

terreni che <h>a questo à Samona da diversi coloni del monastero· β) Γραφές του κρισιματου του Σταφιλα, δια τες αγορες οπου εκαμε στο Σαμονα.

358

Κλήσεις καὶ ἐνστάσεις

1629, 29 Δεκεμβρίου/1630, 1, 3 Ἰανουαρίου

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1629, 29 Δεκεμβρίου

Ὁ Πάννης Μπέρτος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Στράτη Κλαπατζαρᾶ κάλεσε τὸν ἱερομόναχο [Μητροφάνη Παυλόπουλο], οἰκονόμο τοῦ Στύλου, νὰ παρουσιάσει στὸ διάστημα τῶν τριῶν προσεχῶν ἡμερῶν τὰ κατάστιχά του (*seriati*), γιὰ νὰ τακτοποιηθοῦν οἱ μεταξύ τους λογαριασμοί, σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφαση τῆς Ἐξοχότητος [γενικοῦ προνοητῆ] τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου.

1630 (β. ἔ. 1629), 1 Ἰανουαρίου

Παρουσιάστηκε [στὸ *officio*] ὁ Στράτης Κλαπατζαρᾶς καὶ δηλώνει ὅτι παραιτεῖται ἀπὸ τὴν πιὸ πάνω ἀπαίτηση.

Βεβαίωση τοῦ *offitial*

1630 (β. ἔ. 1629), 1 Ἰανουαρίου

Ὁ Τζώρτζης Τριβιζάν, *offitial*, βεβαιώνει ὅτι μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Στράτη Κλαπατζαρᾶ κάλεσε τὸν ἱερομόναχο Μητροφάνη Παυλόπουλο νὰ παρουσιάσει στὸ διάστημα τῶν τριῶν προσεχῶν ἡμερῶν τὴν κατάσταση τοῦ χρέους (*credito*), γιὰ νὰ κάνουν τὸν λογαριασμό, σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφαση τῆς 29ῆς Δεκεμβρίου.

Ἔνσταση

1630 (β. ἔ. 1629), 3 Ἰανουαρίου

Παρουσιάστηκε στὸ *officio* ὁ ἱερομόναχος οἰκονόμος καὶ ἄσκησε ἔνσταση κατὰ τῆς πιὸ πάνω ἀπαίτησης, δηλώνοντας ὅτι εἶναι πιστωτής (*creditore*) τοῦ ἀντιδίκου, ὁ ὁποῖος τοῦ χρωστᾷ, σύμφωνα μὲ τοὺς λογαριασμούς του, ἀπὸ τὴν ἐνοικίαση τῶν μύλων 720 ὑπέρπυρα. Ἐκλέγει τὸν Σταμάτη Χωραφά, *deputato*, γιὰ νὰ ἐκτιμήσει μαζὶ μὲ τὸν ἄλλον ἐκτιμητὴ πὺ θὰ ἐκλέξει ὁ Στράτης Κλαπατζαρᾶς τὸ ἀμπέλι τὸ ὁποῖο τοῦ εἶχε πούλησει ὁ τελευταῖος, ἔναντι μέρους τοῦ χρέους του. Μετὰ τὴν ἐκτίμηση, θὰ τακτοποιήσουν τὶς διαφορὲς τους.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ 11ο βιβλίο *Diversorum* πὺ εἶναι κατατεθειμένο στὴ γραμματεία τῆς Ἐξοχότητος [γενικοῦ προνοητῆ]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμμένο στὰ

φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Intimazione fatta al' iconomo da Strati et sua risposta.*

359

Συμβιβασμός

1630 (β. ἔ. 1629), 24 Φεβρουαρίου
Χανιά

Συμβιβάζονται ἀπὸ τὴ μία μεριά ὁ Λέος Φούμης, καπετάνιος, τοῦ ποτὲ καπετάνιου Μιχάλη, μὲ τὴ γυναίκα του Μαρούλα Καλονά, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ὁ Τζαννῆς Γληγόρης τοῦ Ἰακώβου, ἐκπροσωπώντας τὴ γυναίκα του Ἐργίνα, ἀδελφὴ τῆς Μαρούλας, βάζοντας τέλος στὴ μεταξύ τους διαφορὰ πὺν ἀφοροῦσε τὴ μοιρασιά τῆς περιουσίας τοῦ ποτὲ Μάνου, πατέρα τῶν γυναικῶν καὶ πεθεροῦ τῶν ἀνδρῶν:

Μολονότι ὁ Γληγόρης καὶ ἡ Ἐργίνα εἶχαν παραιτηθεῖ ἀπὸ τὸ μερίδιο τῆς περιουσίας (συμβόλαιο γάμου τῆς 20ῆς Ἀπριλίου 1625, καταχωρισμένο στὶς πράξεις τοῦ νοταρίου Δημητρίου Σκορδίλη Ψαρομήλιγκου), ὅπως εἶχε ἐπίσης παραιτηθεῖ παλαιότερα ὁ ποτὲ Νικολὸς Φεγκορόλης (;) (συμβόλαιο γάμου τῆς 16ης Ἰουνίου 1624, καταχωρισμένο στὶς πράξεις τοῦ νοταρίου Τζουάννε Δροσᾶ) καὶ μολονότι στὶς 25 Σεπτεμβρίου 1626 τὰ δύο μέρη εἶχαν συμφωνήσει μεταξύ τους, ὁ Γληγόρης μὲ τὴ γυναίκα του προσέφυγαν στὶς 13 Ὀκτωβρίου ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν. Ἔτσι, στὶς 29 Νοεμβρίου 1629, ὁ γενικὸς προνοητὴς καὶ ἐξεταστὴς στὸ βασιλεῖο τῆς Κρήτης Francesco Molin πρόσταξε νὰ ἐκτιμηθοῦν τὰ ἀκίνητα πὺν εἶχαν περιέλθει στὸν Γληγόρη καὶ ἀκόμη, μετὰ ἀπὸ αἴτηση (*ad istanza*) τοῦ τελευταίου, νὰ βεβαιώσει ἐνόρκως ὁ Φούμης τὴν ἀξία τῶν κινήτων περιουσιακῶν ἀγαθῶν πὺν εἶχαν περιέλθει στὴν κατοχὴ του. Τὸ πόρισμα τῆς ἐκτίμησης καὶ ἡ ἐνορκὴ βεβαίωση τοῦ Φούμη κατατέθηκαν στὴ διοίκηση, τὸ πρῶτο στὶς 16 Δεκεμβρίου καὶ ἡ δεύτερη στὶς 13 Ὀκτωβρίου. Ὁ Φούμης εἶχε λάβει περισσότερη περιουσία, ἀλλὰ εἶχε δαπανήσει γιὰ βελτιωτικὰ ἔργα στὰ σπίτια καὶ εἶχε ἐπιπλέον χαρίσει στὸν πεθερό του καὶ στὸν Γληγόρη τὰ χρέη πὺν τοῦ ὀφείλαν. Ὅμως, ἐπειδὴ ἡ γυναίκα του Μαρούλα ἦταν ἄτεκνη καὶ ἐπιθυμοῦσε νὰ βοηθήσει τὴν ἀδελφὴ της πὺν εἶχε παιδιά, ὁ Φούμης, λαμβάνοντας ὑπόψη τὰ χρήματα πὺν θὰ δαπανοῦσε σὲ δίκες, συμβιβάζεται καὶ προσφέρει στὸν Γληγόρη ὡς συμπλήρωμα τοῦ ποσοῦ πὺν ὁ τελευταῖος δὲν εἶχε πάρει τὰ ἀκόλουθα ἀκίνητα: ἀμπέλι πὺν ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς

έντριτείας με έλιές στὸν Κάμπο τοῦ Στύλου, μισὲς ἀπὸ τὶς μεγάλες έλιές στὸν Ἀζογυρέα, χωράφι λεγόμενο «τσί Πεζοῦλες τοῦ Λεντακαγιώργη» με τὰ δένδρα του, χωράφι λεγόμενο «στὴν Χωράφα τσί Κολίμπους», χωράφι λεγόμενο «τσί Ρογδές», χωράφι τοῦ Λέου Ἀδάμου, καθὼς καὶ χωράφι τῆς Ντομινολένης καὶ τοῦ Μιχάλη Μουσούρου. Συμφωνεῖται μετὰ τὴν ἐκτίμηση τῶν ἀκινήτων, ἐὰν τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τους δὲν εἶναι ἀρκετό, νὰ προσφερθοῦν καὶ ἄλλα περιουσιακὰ στοιχεῖα, γιὰ νὰ καλυφθεῖ ἡ διαφορά. Ὁ Φούμης προσφέρει ἀκόμη ἓνα σπίτι, κατώγειο καὶ ἀνώγειο (*a re rian et in soler*), στὸν Στύλο, τὸ ὁποῖο εἶχε ἀγοράσει ἀπὸ τὸν θεῖο τῆς γυναῖκας του Γιώργη Καλονᾶ. Διατηρεῖ, τέλος, τὸ δικαίωμα νὰ διεκδικήσῃ τὸ χρέος πού τοῦ ὀφείλει ὁ Γληγόρης.

Μάρτυρες: Μανόλης Ρουσέας, λεγόμενος Μόρος, ναυτικός, τοῦ ποτὲ Νικολοῦ, Μανόλης Καλοθοδωρόπουλος τοῦ ποτὲ Νικολοῦ, ἀπὸ τὸ χωριὸ Γαρίπα, καὶ Κωνσταντῖνος Κλαπατζαρὰς τοῦ Στρατήγη.

Δημήτριος Τζάκος, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί (2 δίφυλλα). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-2v στὰ ἰταλικά. Στὴν ἐπάνω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coria*. Στὸ φ. 4v σημειώματα: α) 1629, *capitano Leo Fumi, Zanin Gligori Gharduma, transacione*· β) *ι γραφι του Καπετανολέ με τοῦ Γαρδουμά, οπου εσιβαστισαν και μιράσαν τα πραμαν τος*.

360

Ἐνθύμηση

~1630, 9 Μαρτίου

«Ἐνθύμηση» τῶν ἐργασιῶν πού πρόσφερε ὁ Στράτης Κλαπατζαρὰς στὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου (*Ισεθιμισι μου εμένα του Στρατι Κλαπατζαρα ισε δουλιές, οπου κανο ταφεντι του ικονομο*): Ἀναφέρονται οἱ φορὲς πού «ἐστιμάρησε» γιὰ λογαριασμό τοῦ οἰκονόμου χωράφια, ἀμπέλια, έλιές, ἀμυγδαλιές καὶ συκιές. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ ἐγγράφου ἀντικρούονται [προφανῶς ἀπὸ τὸν ἐπίτροπο τοῦ οἰκονόμου] στοιχεῖα πού μνημονεύονται στὴν «ἐνθύμηση» (π.χ. *li figheri soli et mai le vigne ἢ non s'ha fatto olive quel anno*).

Νικολὸς Πουλάκης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος
καὶ ἀρχιεφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν Στράτη Κλαπατζαρὰ, ἀντίδικο τοῦ οἰκονόμου.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου καὶ ἀρχαιοφύλακα τῆς Καγκελλαρίας, καὶ οἱ σημειώσεις στὸ περιθώριο. Στὸ ἐπάνω μέρος ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coria*.

361

Λογαριασμός

1630, 29 Ἀπριλίου

Κατάσταση λογαριασμοῦ τῶν ποσῶν σὲ λίρες ποὺ πλήρωσε καὶ ὀφείλει ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου γιὰ τὴν καταβολὴ τοῦ φόρου τῶν ἀκινήτων (*tanso*).

Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *furono pagate per il primo iconomo lire 15 et le altre tre partide restano per il novo*. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *ηντηματζήωνες και αλες γραφές φρανγγικες*.

362

Βεβαίωση

1630, 16 Μαΐου

Ὁ Μανόλης Ἀθηναῖος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Ἀγία Μαρίνα Καλάμι, βεβαιώνει ὅτι μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Στράτη Κλαπατζαρᾶ κάλεσε τὸν ἱερομόναχο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, νὰ μεταβεῖ στὸ διάστημα τῶν τριῶν προσεχῶν ἡμερῶν στὸ χωριὸ Ἀποκόρωνας γιὰ νὰ κάνουν τοὺς λογαριασμοὺς τοὺς ἐνώπιον τῶν δικαστῶν διαιτητῶν. Ἐὰν παρέλθει ἡ προθεσμία καὶ ὁ οἰκονόμος δὲν παρουσιαστεῖ, ὁ Κλαπατζαρᾶς θὰ διεκδικήσῃ τὰ δικαιώματά του ἐνώπιον τῆς Ἐξοχότητος [γενικοῦ προνοητῆ].

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ 14ο βιβλίο *Diversorum*, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὴ γραμματεία τῆς Ἐξοχότητος [γενικοῦ προνοητῆ]. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

363

Αίρετοκρισιακή απόφαση

1630, 10, 15, 16 Ιουνίου

1630, 10 Ιουνίου

Οἱ *magnifici signori* Μιχαήλ Σκοῦφος καὶ Ἀντώνιος Βασμοῦλος, δικαστὲς διαιτητές (*giudici arbitri*), ἐκλεγμένοι ἀπὸ τὸν ἱερομόναχο Μητροφάνη Παυλόπουλο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, καὶ τὸν Στράτη Κλαπατζαρά, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ὅπως βεβαιώνεται ἀπὸ ἔγγραφο τῆς 25ης Φεβρουαρίου 1630 (β. ξ. 1629), καταχωρισμένο στὸ φ. 89 τοῦ 5ου βιβλίου τῶν Διαταγμάτων (*Comandamenti*) τῆς Καγκελλαρίας, ἀφοῦ ἄκουσαν τὰ διάδικα μέρη, ἀπὸ τῆς μίας μεριὰ τὸν Κλαπατζαρά καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλην τὸν Τζουάννε Δροσά, ἐπίτροπο [διόρθ. ἀντὶ οἰκονόμο] τοῦ μοναστηριοῦ, ἀποφάσισαν τὰ ἀκόλουθα:

1. Ὁ οἰκονόμος νὰ δηλώσῃ ἐνόρκως τὸ ὕψος τοῦ ὑπόλοιπου χρέους ποὺ ἰσχυρίζεται ὅτι τοῦ ὀφείλει ὁ Κλαπατζαράς ἀπὸ τὸ ἐνοίκιο τῶν μύλων· ἀφοῦ ὀρκιστεῖ, θὰ ἐκδοθεῖ ἔνταλμα πληρωμῆς.

2. Ὡς πρὸς τὸν ἰσχυρισμὸ τοῦ Κλαπατζαρά ὅτι εἶχε διενεργήσει γιὰ λογαριασμὸ τοῦ οἰκονόμου ἐκτιμήσεις, ὁ οἰκονόμος νὰ ὀρκιστεῖ ὅτι δὲν ὀφείλει τίποτα γιὰ τὶς ὑπηρεσίες αὐτές· ἀφοῦ ὀρκιστεῖ θὰ ἀπαλλαγεῖ, ἐὰν πάλι δὲν ὀρκιστεῖ θὰ πληρώσῃ.

3. Ὡς πρὸς τὸν ἰσχυρισμὸ τοῦ Κλαπατζαρά ὅτι ὁ οἰκονόμος τοῦ ὀφείλει φόρους (*tansi*), ὁ οἰκονόμος νὰ ὀρκιστεῖ ὅτι ἔχει ἀφαιρέσει ἀπὸ τὸν λογαριασμὸ τοῦ χρέους τὰ ἀντίστοιχα ποσά· ἀφοῦ ὀρκιστεῖ θὰ ἀπαλλαγεῖ, ἐὰν πάλι δὲν ὀρκιστεῖ θὰ πληρώσῃ τὸ ὀφειλόμενον ποσό.

4. Οἱ δικαστὲς δὲν ὁμοφώνησαν (*hanno terminato discordia*) ὡς πρὸς τὸν ὑπολογισμὸ τῆς ἀξίας τοῦ σιταριοῦ ποὺ ὀφείλει νὰ καταβάλῃ ὁ Κλαπατζαράς στὸν οἰκονόμο. Ὁ Βασμοῦλος ἀποφαίνεται ὅτι ἡ ἀξία τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ πρέπει νὰ ὑπολογιστεῖ σὲ 14 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι, στηρίζοντας τὴ γνώμη του στὸν λογαριασμὸ ποὺ εἶχε καταθέσει ὁ Στράτης εἰς βάρος ἐνὸς χρεωφειλέτη του στὸ *officio dell'essecuzion*, σύμφωνα μὲ τὸν ὁποῖο ἡ τιμὴ εἶχε ὑπολογιστεῖ σὲ 15 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι σιτάρι καὶ σὲ 10 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι κριθάρι. Ὁ Σκοῦφος, ἀπὸ τὴν ἄλλην μεριά, ἀποφαίνεται ὅτι ἡ ἀξία τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ πρέπει νὰ ὑπολογιστεῖ σὲ 12 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι, στηρίζοντας τὴ γνώμη του σὲ προηγούμενη ἀπόφαση τοῦ προνοητῆ Morosini.

Μιχαήλ Σκοῦφος, δικαστὴς διαιτητῆς

1630, 15 Ἰουνίου

Ὁ *molto illustre signor* Nicolò Premarin, τρίτος δικαστής, ἐκλεγμένος ἀπὸ τὰ μέρη (*terzo giudice chiamato et eletto dalle parti*), ἀφοῦ μελέτησε προσεκτικὰ τὴν ὑπόθεση, τάσσεται μὲ τὴ γνώμη τοῦ δικαστῆ Μιχαήλ Σκούφου, ἡ ὁποία στηρίζεται στὸ γράμμα (*lettera*) τοῦ προνοητῆ τῆς 5ης Ἰουλίου 1627.

Nicolò Premarin

1630, 16 Ἰουνίου

Οἱ δικαστὲς διαιτητὲς Nicolò Premarin καὶ Μιχαήλ Σκούφος ἐπικυρώνουν ἐνώπιον τοῦ νοταρίου καὶ τῶν ἀντιδίκων τὶς ἀποφάσεις καὶ ὀρκίζονται στὰ ἱερὰ εὐαγγέλια ὅτι ἔπραξαν κατὰ συνείδηση (*d'haver sodisfatto la loro coscienza et non preso errore nel pronunciar di esse*).

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1 r-2r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Sententia delli arbitri* β) *γραφὶ τοῦ Στρατη Κλαπατζαρά*.

364

Ἐκτίμηση ἀμπελιοῦ καὶ δένδρων

1630, 23 Ἰουνίου

Ἐκτίμηση ἑνὸς ἐντριτάρικου ἐρημάμπελου 2¼ μουζουριῶν μὲ ἐλιές, 29 «μουρέλλα» καὶ μία βερικοκιά, στὸ χωριὸ Στύλος, στὴ Ζερβιώτισσα, ποὺ διενεργήθηκε ἀπὸ τὸν ἀφέντη Σταμάτη Χωραφά, «τεπουτάδο ὀρδινάριο» τῆς Χώρας Χανίων, ἐκλεγμένο (*ελετζερυμενος*) ἀπὸ τὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου, καὶ τὸν κὺρ Γιάννη Νομικό, «τεπουτάδο ὀρδινάριο» τοῦ Ἀποκορώνου, ἐκλεγμένο ἀπὸ τὸν Στράτη Κλαπατζαρά: Τὸ ἀμπέλι τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ Κλαπατζαρά ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς ἐντριτείας πρὸς τὸ μοναστήρι καὶ ἔχει πουληθεῖ μὲ ἀπόφαση (*τερμενατζηον*) τοῦ «ὑψηλοτάτου ἀφέντη γενεράλε» Φραντζέσκου Μουλῆ [Molin], τοῦ ἔτους 1627, στὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου Μητροφάνη Παυλόπουλο. Ἡ ἀξία τοῦ ἀμπελιοῦ μὲ τὶς ἐλιές ἀνέρχεται σὲ 900 ὑπέρπυρα «νέτα», σύμφωνα μὲ τὴν τιμὴ ἐκείνης τῆς ἐποχῆς.

Μάρτυρες: Μάρκος Ψαρομήλιγος καὶ Λέος Φούμης.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Αντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *στήμα καὶ πούλησία τοῦ Στρατη Κλαπατζαρά, καὶ πράξεις ἀριθμητικῆς.*

365

Ὁρισμός τοῦ γενικοῦ καπιτάνου [Κρήτης] Piero Giustinian

1630, 23 Ἰουνίου

Χάνδακας

Ὁ Piero Giustinian, γενικὸς καπιτάνος [Κρήτης], ἐκτελώντας ἀπόφαση τοῦ γενικοῦ [προνοητῆ Francesco] Molin, προστάζει, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Στράτη Κλαπατζαρά, τὸν Μητροφάνη Παυλόπουλο, ἱερομόναχο τοῦ [ναοῦ] ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου τῶν Χανίων, νὰ μὴν παραποιεῖ (*alterar*) τὴν ἀπόφαση τῶν δικαστῶν διαιτητῶν καὶ νὰ συμμορφωθεῖ πρὸς αὐτήν· διαφορετικὰ θὰ τοῦ ἐπιβληθεῖ ποινὴ καταβολῆς προστίμου 50 τσεκινιῶν, ἀγγαρείας σὲ γαλέρα, ἐξορίας ἢ ἄλλη ποινὴ κατὰ τὴν κρίση τοῦ καπιτάνου.

Piero Giustinian, γενικὸς καπιτάνος

Paolo Colona, Καγκελλάριος

Αντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1r, κάτω ἀπὸ τὴν ὑπογραφή τοῦ Καγκελλαρίου, ἐπαναλαμβάνεται μέρος τοῦ ἐγγράφου. Στὸ φ. 1v: α) κατάσταση λογαριασμοῦ· β) πράξεις ἀριθμητικῆς.

Πάκτωση χωραφιῶν

1630, 3 Αὐγούστου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 549.

366

Ἔνσταση

~1630, 17 Ὀκτωβρίου

Ὁ Μιχαὴλ Καλλέργης ἀσκεῖ ἔνσταση κατὰ τῆς εἰς βάρος του ἀπόφασης τοῦ ρέκτορα Χανίων, δικαστῆ ἐξουσιοδοτημένου (*giudice delegato*) ἀπὸ τὸν γενικὸ προνοητῆ. Ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ δίωξή του ἀπὸ τὸν Ἱερεμία Καλαφάτη ὀφεί-

λεται σέ «βεντέτα» (*vendetta contro di me*) καὶ ὅτι ὁ τελευταῖος θέλει νὰ τὸν ἐκδικηθεῖ. Ζητᾶ νὰ δικαιωθεῖ καὶ νὰ ἀκυρωθεῖ ἡ ἀπόφαση.

Μιχαὴλ Κλαδούρης, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1630, 17 Ὀκτωβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Μάρκο Χαμέτη, συνήγορο τοῦ Μιχαὴλ Καλλέργη, ἀντίδικου τοῦ οἰκονόμου Ἱερεμῖα Καλαφάτη.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coria*.

367

Γράμμα τοῦ γενικοῦ προνοητῆ Francesco Molin

1630, 15 ~ 21 Ὀκτωβρίου

1630, 15 Ὀκτωβρίου

Χανιά

Γράμμα τοῦ γενικοῦ προνοητῆ Francesco Molin πρὸς τὸν ρέκτορα Χανίων Andrea Basadona: Ὁ Ἱερεμίας Καλαφάτης ἔχει ὑποβάλει ὑπόμνημα σχετικὸ μὲ τὸ χρέος ποὺ τοῦ ὀφείλει ὁ Μιχαὴλ Καλλέργης, πρώην ἀποθηκάριος, ζητώντας τὴ διευθέτησή του μέσω τῆς δικαιοσύνης. Ὁ προνοητὴς ἐντέλλεται πρὸς τὸν ρέκτορα νὰ φροντίσει γιὰ τὴν ἱκανοποίηση τοῦ αἰτήματος.

Χ·Χ·

Ὑπόμνημα τοῦ Ἱερεμῖα Καλαφάτη πρὸς τὸν γενικὸ προνοητὴ: Μὲ ἀπόφαση τοῦ γενικοῦ προνοητῆ Trivisan, ὁ Μιχαὴλ Καλλέργης ἔπρεπε νὰ ἐξοφλήσει στὸν Καλαφάτη τὸ χρέος του τῶν 3.487 μουζουριῶν σιτάρι καὶ 500 μίστατων λάδι ποὺ εἶχαν παραδοθεῖ γιὰ λογαριασμό του στὸν Isero Garici. Ὁ Καλαφάτης μποροῦσε νὰ κατασχέσει τὴν περιουσία τοῦ Καλλέργη γιὰ νὰ πληρωθεῖ, ἀλλὰ εἶχε ὑποκύψει στὶς παρακλήσεις τοῦ τελευταίου, ποὺ βρισκόταν στὴ φυλακὴ στὴ Βενετία. Ὅμως ἐδῶ καὶ ἕξι μῆνες ὁ Καλλέργης ἔχει ἀποφυλακιστεῖ καὶ ἔχει ἐπιστρέψει στὴν Κρήτη, ἀλλὰ ἀκόμη δὲν ἔχει ἐξοφλήσει τὸ χρέος του. Ὁ Καλαφάτης ἔχει ἔρθει στὴν Κρήτη ἀπὸ τὴν Πάτμο, ὅπου βρίσκεται τὸ μοναστήρι του, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, καὶ ζητᾶ νὰ ἱκανοποιηθεῖ τὸ αἶτημά του. Ἐπισημαίνει ὅτι ἐὰν προσφύγει στὸ τακτικὸ δικαστήριον (*nel foro ordinario*), κινδυνεύει

νεύει ως ξένος νὰ ἐξαπατηθεῖ (*s'io, che son forestiero, vorò littigar con detto Calergi nel foro ordinario, sarò certamente strussiato*).

Ἐμμανουήλ Γρυπάρης, βοηθὸς τῆς Καγκελλαρίας

1630, 21 Ὀκτωβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Ἱερεμία Καλαφάτη, ἀντίδικο τοῦ Μάρκου Χαμέτη, συνήγορου (*diffensor scritto in corte*) τοῦ Μιχαήλ Καλλέργη.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *Copia*· β) *Adi 18 ottobre 1630. Presentate et admesse dall'illustrissimo signor vice rettor*.

368

Ὅρισμός τοῦ ἀναπληρωτῆ ρέκτορα Andrea Basadona

καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1630, 13, 22 Ὀκτωβρίου

1630 (αχλ'), 13 (ιγ') Ὀκτωβρίου

Ὁ Andrea Basadona (*Ἀντρεας Μπαζαντονας*), ἀναπληρωτῆς (*βιτζος*) ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Ἱερεμία Καλαφάτη, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ διαλαλήσουν στὰ χωριά Στύλος, Ἀγία Μαρίνα, Μεγάλα Χωράφια καὶ ὅπου ἄλλοῦ χρειάζεται ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ βοσκή μεγάλων ἢ μικρῶν ζώων («λιανῶν ἢ χοντρῶν») στὸν τόπο τοῦ μοναστηριοῦ (*εἰς τόν τοπον τόν κονομικόν*), δηλαδὴ ἀπου τὸν Ἀρκολεω νὰ παγι στή Κολονα, νὰ παγν εἰς τὰ Ποδομουργια, ἐπειδὴ τό «βόσκιθρο» τὸ θέλει ὁ οἰκονόμος γιὰ τὴ βοσκή τῶν ζώων τοῦ μοναστηριοῦ, «καθὼς εἶναι ἡ τάξις». Στὸν παραβάτη ὀρίζεται ποινὴ καταβολῆς προστίμου 100 δουκάτων, ἐξορίας ἢ ἄλλη μεγαλύτερη κατὰ τὴν κρίση τῶν ἀρχῶν.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς [ἀναπληρωτῆς νοτάριος
καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας]

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1630, 22 Ὀκτωβρίου

Ὁ Νικόλας Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα.

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἢ βεβαίωση. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v. Στὴν κάτω γωνία ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r δυσδιάκριτη σφραγίδα [προφανῶς μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου].

369

Ἐκτίμηση ἀμπελιοῦ

1630, 23 Ὀκτωβρίου

Ἐκτίμηση ἀπὸ τὸν Μάνο Λιότη, «ντεπουτάδο», τοῦ ἐρημάμπελου (*ριμαμπέλο, τεζαγουμεντο*) τοῦ Στράτη Κλαπατζαρά, στὸν Στύλο, πὺν πουλήθηκε στὸν προοικονόμο Μητροφάνη Παυλόπουλο. Ἡ ἀξία του μαζί μὲ τίς «κουρμούλες» ἀνέρχεται σὲ 150 ὑπέρπυρα.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά.

370

Ἀκύρωση ἀπόφασης ἀπὸ τὸ *officio Curie Forensicorum*

1628, 3 Αὐγούστου ~ 1630, 27 Ὀκτωβρίου

1628, 3 Αὐγούστου

Στις 21 Ἰουλίου, στὸ Συμβούλιο τῶν 40, οἱ σύνδικοι τοῦ ἁγίου Μάρκου καὶ τοῦ Ριάλτο Dominicus Maripetrus καὶ Marcus de Rippa, ἀπουσιάζοντος τοῦ 3ου συνδίκου, εἶχαν λάβει, μὲ αἴτηση τοῦ Marco Maripetro, δικηγόρου τοῦ Μιχαήλ Καλλέργη, ἀπόφαση ὑπὲρ τοῦ τελευταίου καὶ εἰς βάρος τῶν ἀδελφῶν Iohannes καὶ Marcus Pasqualigo, κληρονόμων τοῦ ἀδελφοῦ τους ποτὲ Iohannes Baptista. Μετὰ ἀπὸ ἔνσταση πὺν ἄσκησαν οἱ δύο ἀδελφοί, τὸ *officio Curie Forensicorum* ἐξέτασε, στις 4 καὶ 5 Μαρτίου, τὴν ὑπόθεση καὶ ἀκύρωσε μετὰ ἀπὸ ψηφοφορία τὴν ἀπόφαση.

*Petrus de Agustis, βοηθὸς τοῦ Συμβουλίου τῶν 40
Μιχαήλ Κλαδούρης, νοτάριος τῆς Καγκελαρίας Χανίων*

1630, 27 Ὀκτωβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Μάρκο Χαμέτη, συνήγορον τοῦ Μιχαήλ Καλλέργη, ἀντίδικου τοῦ οἰκονόμου Ἱερεμία Καλαφάτη.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενον γραμμένον στὸ φ. 1r-2r στὰ λατινικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coria*.

371

Διακανονισμὸς χρέους

1630, 6 Νοεμβρίου

Χανιά

Ὁ ἱερομόναχος Μητροφάνης Παυλόπουλος, προοικονόμος τοῦ Στύλου, ὁμολογεῖ πὼς ἔλαβε ἀπὸ τὸν Στράτη Κλαπατζαρά, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ἔναντι τοῦ χρέους τῶν 949 ὑπερπύρων ποὺ τοῦ ὀφείλει, 22½ τάληρα πρὸς 98 γατζέτες τὸ ἓνα, 2½ χρυσὰ τσεκίνια πρὸς 192 γατζέτες τὸ ἓνα καὶ εἰστόσα κατρίγνια 13 λίρες. Συμφωνεῖται ὁ γιὸς τοῦ Κλαπατζαρά νὰ μαζέψῃ ἐφέτος τὶς ἐλιές τοῦ λιόφυτου ποὺ εἶχε πωληθεῖ στὸν προοικονόμο. Ὁ Κλαπατζαράς καὶ ὁ γιὸς του ἀναλαμβάνουν τὴν ὑποχρέωση σὲ διάστημα ἑνὸς μηνὸς νὰ ἐξοφλήσουν τὸ ὑπόλοιπον τοῦ χρέους σὲ λάδι καὶ μετρητά, ὅποτε νὰ γινῇ ἡ γραφὴ τῆς ξεπλερομῆς καὶ τὸ λιόφυτον νὰ ἐπανέλθῃ στὴν κυριότητα τοῦ γιοῦ. Ἐὰν δὲν ἐξοφληθεῖ τὸ χρέος μέσα στὴν προθεσμία, ὁ προοικονόμος θὰ τὸ εἰσπράξῃ προσφεύγοντας στὴ δικαιοσύνη μὲ τὸν πιὸ συνοπτικὸ τρόπο (μέ τον πλεά κοντιτερο μοδο τζι δικιοσινις).

Μάρτυρες: μαστρο-Γιώργης Νοταρής, ράφτης, καὶ Νικολὸς Χαρτοφύλακας τοῦ ποτὲ Κωσταντῆ, ἀπὸ τὶς Στέρνες.

Δημήτριος Τζάκος, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο καὶ ἰταλικὴ μετάφραση:

Α) Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενον γραμμένον στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Il Reverendo proiconomo di Stillo*· β) *ἡ γραφὴ καὶ ντέπειτα τοῦ παπα Μητρωφάνη μὲ τοῦ Στρατῆ Κλαπάτζαρα καὶ τοῦ υιοῦ του*· γ) *Istrumento del reverendo iconomo*.

Β) Μετάφραση ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά (χωρὶς τὸ ὄνομα τοῦ νοταρίου). Χαρτί. Τὸ κείμενον γραμμένον στὸ φ. 1r.

372

Ἀπόφαση τοῦ ἀναπληρωτῆ ρέκτορα Χανίων Andrea Basadona

1628, 13 Αὐγούστου/1630, 8, 10, 13 Νοεμβρίου

1630, 8 Νοεμβρίου

Ὁ Andrea Basadona, ἀναπληρωτῆς ρέκτορας Χανίων, δικαστῆς ἐξουσιοδοτημένος (*giudice delegato*) ἀπὸ τὸν Francesco Molin, γενικὸ πρόνοητὴ καὶ ἐξεταστὴ στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης, σύμφωνα μὲ τὴν ἐξουσιοδότηση τῆς 15ης Ὀκτωβρίου, ἀφοῦ ἄκουσε τὰ διάδικα μέρη, ἀπὸ τὴ μία μεριά τὸν ἱερομόναχο Ἱερεμία Καλαφάτη καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸν Μάρκο Χαμέτη, συνήγορο (*diffensor scritto in corte*) τοῦ Μιχαὴλ Καλλέργη, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸ βιβλίον τῶν δικηγόρων (*nel libro di avvocati*) τῆς 20ῆς Ὀκτωβρίου, καὶ ἀφοῦ ἐξέτασε τὰ σχετικὰ ἔγγραφα, ἀποφασίζει τὰ ἀκόλουθα: α) ὁ Καλλέργης ὀφείλει νὰ καταβάλλει στὸν Καλαφάτη τὸ χρέος ποὺ μνημονεύεται στὴ γραφή (*scritto*) τῆς 13ης Αὐγούστου [βλ. πιὸ κάτω], ἡ ὁποία συντάχθηκε στὴ Βενετία τὸ 1628· β) ὁ ἱερομόναχος πρέπει νὰ ὀρκιστεῖ ὅτι ἐπέστρεψε στὸν Καλλέργη τὶς δύο [χρεωστικές] γραφές (*scritti*) ποὺ μνημονεύονται στὸ ἔγγραφο τῆς 13ης Αὐγούστου.

Χρεωστικὴ ὁμολογία

1628, 13 Αὐγούστου

Βενετία

Ὁ Μιχαὴλ Καλλέργης τοῦ ποτὲ Πιέρου ὁμολογεῖ ὅτι χρωστᾷ στὸν ἱερομόναχο Ἱερεμία Καλαφάτη 348 μουζούρια σιτάρη πρὸς 16 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι, σύμφωνα μὲ χρεωστικὴ γραφὴ τῆς 10ης Μαΐου 1627, καθὼς καὶ 500 μίστατα λάδι πρὸς 15 ὑπέρπυρα τὸ μίστατο, σύμφωνα μὲ ἄλλη χρεωστικὴ γραφὴ συνταγμένη τὴν ἴδια ἡμέρα. Ὁ ἱερομόναχος εἶχε δώσει, μὲ βάση τὴν προφορικὴ διαβεβαίωση (*con mia parolla de mi*) τοῦ Καλλέργη καὶ τοῦ Τζουάννε Δροσᾶ, τὸ λάδι στὸν Iserpo Garrici, ὁ ὁποῖος ὅμως δὲν τοῦ τὸ εἶχε ἐξοφλήσει. Ὁ Καλλέργης ὑπόσχεται νὰ ἐξοφλήσει τὸ χρέος του ὅταν ἐπιστρέψει ἀπὸ τὴ Βενετία στὰ Χανιά, καὶ ἐὰν μέσα σὲ ἕξι μῆνες ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς ἐπιστροφῆς του δὲν τὸ κάνει, τότε ὁ Καλαφάτης θὰ τὸ εἰσπράξει μέσω τῆς δικαιοσύνης.

Μάρτυρες: Μανόλης Πατιρόχειλος [Πετρόχειλος;] καὶ Piero Tucio, *colonnello*.

Ἑνορκὴ κατάθεση

1630, 10 Νοεμβρίου

Παρουσιάστηκε στὴν Καγκελλαρία ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, καὶ ὀρκίστηκε ὅτι στὴ Βενετία, ὅπου βρίσκονταν καὶ οἱ

δύο, είχε ἐπιστρέψει στὸν Μιχαήλ Καλλέργη τὶς δύο χρεωστικὲς γραφές, παραλαμβάνοντας ἀπὸ αὐτὸν μία τρίτη, στὴν ὁποία ἀναφέρονται καὶ τὰ δύο χρέη (τοῦ σιταριοῦ καὶ τοῦ λαδιοῦ).

Τζώρτζης Βελαΐτης, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ *official*

1630, 13 Νοεμβρίου

Ὁ Νικήτας Βερίβος, *official*, βεβαιώνει ὅτι μὲ ὀρισμὸ τοῦ ἀναπληρωτῆ ρέκτορα πῆγε τρεῖς φορές στὸ σπίτι τοῦ Μιχαήλ Καλλέργη καὶ τοῦ κοινοποίησε τὸ περιεχόμενο τῆς ἀπόφασης· κοινοποίησε ἐπίσης τὴν ἀπόφαση στὸν συνήγορό του Μάρκο Χαμέτη.

Μιχαήλ Δροσάς, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τοῦ officio dell' esecuzione

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 8 τοῦ βιβλίου τῶν *Atti Generalitii* τοῦ Andrea Basadona, ἀναπληρωτῆ ρέκτορα Χανίων, δικαστῆ ἐξουσιοδοτημένου (*giudice delegato*) ἀπὸ τὸν προνοητή. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-2v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1r, κάτω ἀπὸ τὸ κείμενο, σημείωμα: *Il scritto in idioma volgar, tradito in greco, segue come qui sotto* [λείπει ἡ μετάφραση].

Κατάσχεση

1630, 22 Νοεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 429.

373

Ὅρισμός τοῦ ἀναπληρωτῆ ρέκτορα Andrea Basadona καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1630, 16, 17 Δεκεμβρίου

1630 (αχλ'), 16 (ις') Δεκεμβρίου

Ὁ Andrea Basadona (*Ἀντρεας Μπαζαντόνας*), ἀναπληρωτῆς ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ παπα-Μανόλη Ἀσπρέα, ἐπιτρόπου (*οσαν κομεσαριος*) τοῦ ποτὲ Γιάννη Ἀβατου, εἶχαν προστάξει, στίς 15 Νοεμβρίου, τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τὸν Κώστα Κλαπατζαρά, τὸν ἀδελφὸ του Μανόλη καὶ τὸν Γιάννη Ἀβατάκη νὰ ἐπιστρέψουν στὸν Ἀσπρέα τὰ πράγματα ποὺ εἶχαν πάρει ἀπὸ τὸν ποτὲ Γιάννη Ἀβατο.

Ὅμως, ἐπεὶ τὰ πράγματα δὲν εἶχαν ἐπιστραφεῖ, οἱ ἀρχὲς ἐντέλλονται πρὸς τοὺς ὁμότες νὰ καλέσουν γιὰ δεύτερη φορὰ τοὺς ἀδελφοὺς Κλαπατζαρά καὶ τὸν Ἀβατάκη νὰ τὰ παραδώσουν σὲ διάστημα τριῶν ἡμερῶν. Σὲ ἀντίθετη περίπτωσι, ὁ Ἀσπρέας θὰ κατασχέσει τὰ ὑπάρχοντά τους μὲ δικά τους ἔξοδα. Ἐὰν οἱ τελευταῖοι διεκδικοῦν δικαιώματα, νὰ παρουσιαστοῦν ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν. Οἱ ὁμότες ὀφείλουν νὰ βεβαιώσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὅρισμό.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1630, 17 Δεκεμβρίου

Ὁ Νικόλας Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Μιχάλης Τρουλλινός καὶ Μάνος Τζούγκαρης.

Πα<ν>τέλος Τζούγκαρης «ἔγραψε»

Ἐπίσημη μετάφρασις τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἢ βεβαίωσις. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1 r-v· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράστασις τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου, καὶ στὸ περιθώριο ἀριστερὰ σημείωμα: *Registrato*. Στὸ φ. 1v πράξη ἀριθμητικῆς.

374

Ὑπόμνημα

[1630]

Ὑπόμνημα τοῦ ἱερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, πρὸς τοὺς δικαστές τοῦ *proprio*: Ὁ Θεόδωρος Ἀχινέος Λόλος εἶχε πακώσει, τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1623, γιὰ μία πενταετία, ἀπὸ τὸν ἱερομόναχο Ἱερεμία Καλαφάτη χωράφια 32 μουζουριῶν στὴν Ἁγία Μαρίνα καὶ 10 μουζουριῶν στὸν Ἅγιο Ἰωάννη τὸν Πρόδρομο, μὲ ὑποχρέωσις καταβολῆς [στὸ μοναστήρι] ἐτήσιου πάκτους 42 μουζουριῶν σιτάρι. Ὅμως ὁ Ἀχινέος κρατᾷ τὰ χωράφια ἤδη ὀκτὼ χρόνια, χωρὶς νὰ ἔχει καταβάλει ὅλα ὅσα ὀφείλει. Ὁ Μητροφάνης, τωρινὸς οἰκονόμος τοῦ Στύλου, ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὸν πακτωτὴ νὰ ἐξοφλήσῃ τὸ χρέος του, ἐπισυνάπτοντας τὸν λογαριασμό τῶν ἐτῶν 1623-1630.

Σχέδιο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο, μὲ διαγραφὰς λέξεων, στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά· στὰ ἑλληνικά ὁ λογαριασμός.

375

**Ὅρισμός τοῦ ἀναπληρωτῆ ρέκτορα Andrea Basadona
καὶ τῶν συμβούλων Χανίων
1631, 3, 5 Φεβρουαρίου**

1631 (β. ἔ. 1630) (αχλ'), 3 (γ') Φεβρουαρίου

Ὁ Andrea Basadona (*Αντρεας Μπαζαντονας*), ἀναπληρωτῆς ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ὀσιωτάτου ἱερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου, προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τὸν Στράτη Κλαπατζαρὰ καὶ τὸν γιό του Κωσταντὶ νὰ ἐξοφλήσουν σὲ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν τὸ χρέος τὸ ὁποῖο ἔπρεπε νὰ ἔχουν ἐξοφλήσει ἤδη ἀπὸ τὸν περασμένο μήνα, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὴ «γραφὴ» ποὺ συνέταξε ὁ νοτάριος Δημήτρης Τζάκος. Ἐὰν δὲν τὸ ἐξοφλήσουν, ὁ οἰκονόμος θὰ καταχωρίσει στὸ βιβλίο τοῦ δημοσίου τὸ ἀνεξόφλητο χρέος καὶ θὰ κατασχέσει τὴν περιουσία τους μὲ δικά τους ἔξοδα (*θελυ βαλυ παρτιδα να πεσι νὰ τοὺς αμαχεψι απανω εἰς ταις εξοδεστονε*). Οἱ ἀρχεὲς προστάζουν τοὺς ὁμότες νὰ βεβαιώσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὅρισμό.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, [ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας]

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1631 (β. ἔ. 1630), 5 Φεβρουαρίου

Ὁ Νικόλας Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Μάρκος Ψαρομήλιγκος καὶ Πατέλος Τζούγκαρης.
παπα Μανόλης Ἀσπρέας «ἔγραψε»

Ἐπίσημη μετάφραση ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά καὶ ἀντίγραφο ἀντίστροφης μετάφρασης:

Α) Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἢ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴ μέση, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου.

Β) Ἀντίγραφο μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἑλληνικά στὰ ἰταλικά. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r. Στὸ φ. 1v: α) σημείωμα: *Supplica per la scrivania*· β) πράξεις ἀριθμητικῆς.

376

Όρισμός τοῦ ἀναπληρωτῆ ρέκτορα Girolamo Priuli**καὶ τῶν συμβούλων Χανίων**

1629, 17, 22 Ἰουνίου 1631, 9 Μαρτίου

1629 (αγκθ'), 17 (ιζ') Ἰουνίου

Ὁ Girolamo Priuli (Γιερόνιμος Πριούλις), ἀναπληρωτῆς ρέκτορας (δεύτερος ρετούρις), καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ὀσιωτάτου ἱερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τὸν Στράτη Κλαπατζαρὰ νὰ μαζέψει λινάρια, βάζοντάς τα στὸ λινοβροχεῖο, στὸ Σφακοπέραμα, καὶ νὰ πληρώσει ἐμπρόθεσμα τὸ ὀφειλόμενο πάκτος. Τὸ λινοβροχεῖο τὸ εἶχε πακτώσει μὲ προφορικὴ συμφωνία (μὲ λόγον) ἀπὸ τὸν οἰκονόμο. Ὁ ἱερομόναχος ἀναγκάζεται νὰ προβεῖ στὴν ἐνέργεια αὐτὴ ἐπειδὴ ὁ Κλαπατζαρὰς, ποὺ εἶχε πακτώσει τὸ λινοβροχεῖο, εἰς τὸν κερὸν ἀπου ἐπακτονουντα τὰ λινοβροχιά, δὲν φροντίζει, ὅπως κάνουν οἱ ἄλλοι, νὰ τὸ γεμίζει μὲ λινάρια, καὶ ὁ ἴδιος ὁ οἰκονόμος δὲν ἔχει τὸν ἀπαιτούμενο χρόνο νὰ βρεῖ νέο πακτωτή. Ἐὰν ὁ Κλαπατζαρὰς δὲν συμμορφωθεῖ, θὰ κατασχεθοῦν τὰ ὑπάρχοντά του εἰς τὸν κερὸν τον σινιθικον, μέσω τοῦ *officio di proprio*, γιὰ νὰ ἐξοφληθεῖ τὸ ὀφειλόμενο πάκτος.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, [ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας]

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1629, 22 Ἰουνίου

Ὁ Πάννης Τρουνῆς, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Βασίλης Πλανάς, Ἀ<ν>τρέ<α>ς Καλανιτζῆς [Καλαντζῆς;] καὶ Νικηφόρος Κατζίποξάκης.

Λέος Φούμης «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1631, 9 Μαρτίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Μητροφάνη Παυλόπουλο, ἀντίδικο τοῦ Στράτη Κλαπατζαρᾶ.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικὰ καὶ σὲ ἰταλικὴ μετάφραση. Στὸ φ. 1v ἡ βεβαίωση τοῦ ὁμότη γραμμένη στὰ ἑλληνικὰ· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴ μέση, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου.

Βλ. ἔκδοση.

377

Ἔνταλμα τῆς τοπικῆς διοίκησης Χανίων

1631, 28 Ἀπριλίου

Μὲ ἔνταλμα (*mandato*) τῆς τοπικῆς διοίκησης (*reggimento*) Χανίων, οἱ δικαστὲς τοῦ *officio di proprio* καλοῦνται νὰ παραδώσουν στὴ Σταμάτα Τζαγκαροπούλα, χήρα τοῦ Θεοδωρῆ Τζούγκαρη, ἀπὸ τὴν περιουσία τοῦ συζύγου της πρῶτα τὰ κινητὰ καὶ μετὰ τὰ ἀκίνητα προικῶα της, σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφαση ποὺ ἀφορᾷ τὴν ἐπιστροφή τῆς προίκας στὴ γυναῖκα, μετὰ τὸν θάνατο τοῦ συζύγου (*carta giu<de>gal*). Ἡ προίκα ἀνέρχεται σὲ 3.000 ὑπέρπυρα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ 1/3 εἶναι δῶρα τοῦ συζύγου, ἄρα ὑπολείπεται νὰ τῆς καταβληθεῖ ποσὸ 2.000 ὑπερπύρων.

Τζουάννες Σοφολέος, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀποσπασματικὸ ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 167 tergo τοῦ βιβλίου τῶν *Cogniti* τοῦ *officio di proprio*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένον στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

378

Αἴτηση

[μετὰ τὴν 28η Ἀπριλίου 1631]

Μὲ αἴτησή της πρὸς τὸν γενικὸ προνοητὴ καὶ ἐξεταστή [στὸ βασιλεῖο τῆς Κρήτης], ἡ Σταμάτα Κατσαδοπούλα τοῦ ποτὲ Λουκᾶ Κωστάλα Τζαγκαρέλου, χήρα τοῦ Θεοδωρῆ Τζούγκαρη, ζητᾷ, σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφαση ἐπιστροφῆς τῆς προίκας ἀπὸ τὴν περιουσία τοῦ ἄνδρα της (*giudicato*) τῆς 28ης Ἀπριλίου 1631 [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 377], νὰ τῆς ἐπιστραφοῦν τὰ προικῶα χωράφια καὶ ἀμπέλια τῆς δικαιοδοσίας τοῦ συζύγου της. Τὰ χωράφια εἶχαν παραχωρηθεῖ παράνομα ἀπὸ τὸν ποτὲ Λέο Φούμη, καπετάνιο, ἀπὸ τὴ Θέρισσο, στὴ μονὴ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἔναντι τῶν χρεῶν του. Ἡ Κατσαδοπούλα ἔχει καλέσει τὸν παπα-Γερμανὸ Λιβάρη, ἐπίτροπο καὶ κύριο (*possessor*) τοῦ μοναστηριοῦ, νὰ τῆς παραδώσει τὴν προικῶα περιουσία της.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένον στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

379

Ἀνταλλαγή χωραφιών

1630, 26, 27 Ἀπριλίου/1631, 22, 29 Ἀπριλίου

1630, 27 Ἀπριλίου

Ὁ Μάρκος Φούμης Βεκόπουλος, ἀπὸ τῆ Μαλάξα, καὶ ὁ Κωσταντῆς Τρουλλινὸς τοῦ ποτὲ Δημήτρη Μουντᾶ, ἀπὸ τὸν Στύλο, συμφώνησαν νὰ ανταλλάξουν τὰ χωράφια τους ὡς ἑξῆς: Ὁ Φούμης παραχωρεῖ στὸν Τρουλλινὸ ἓνα κομμάτι ἀμπέλι μὲ 16 ρίζες ἐλιές μὲ ὅλα τὰ δικαιώματα ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ αὐτό, τὸ ὁποῖο ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς ἐντρίτειας στὴ μονὴ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Τὸ ἀμπέλι συνορεύει ἀνατολικά μὲ τὸν χεῖμαρρο (*fiumara*), δυτικὰ μὲ χωράφι καὶ τὴν πιὸ πάνω ἐκκλησία τοῦ ἀγίου Ἰωάννου, βόρεια μὲ ἀμπέλι τοῦ Κωσταντῆ Μουσούρου καὶ νότια μὲ ἀμπέλι τοῦ Λέου Παχουντάκη. Ὁ Τρουλλινὸς ἀπὸ τὴ μεριά του δίδει σὲ ἀντάλλαγμα στὸν Φούμη χωράφια 17 μουζουριῶν μὲ ὅλα τὰ δικαιώματα ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ αὐτά, στὴ Χαλέπα καὶ στὸν Πρινέ, τὰ ὁποῖα ὑπόκεινται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς *λιβέλλου* στὸ μοναστήρι 1 μουζουριοῦ. Τὰ χωράφια συνορεύουν ἀνατολικά μὲ χωράφια τοῦ Σταμάτη Φούμη Φαντίνη, δυτικὰ μὲ τὸν δημόσιο δρόμο (*via comuna*) καὶ τὸ προσκυνητὰρι (*capitelo*), βόρεια μὲ χωράφια τοῦ Φούμη καὶ νότια μὲ χωράφι τοῦ Τρουλλينوῦ. Ὁ Κώστας Ξυλοκεράτης, ἐκτιμητῆς (*deputato*) τοῦ χωριοῦ Μαλάξα, ἐκλεγμένος ἀπὸ τὰ δύο μέρη, ἐκτίμησε τὸ ἀμπέλι καὶ τὰ χωράφια, ὅπως βεβαιώνεται ἀπὸ τὸ πιὸ κάτω ἔγγραφο τῆς ἐκτίμησης τῆς 26ης Ἀπριλίου 1630, καταχωρισμένο στὸ βιβλίο τῶν Ἐκτιμήσεων [τῆς Καγκελλαρίας], καὶ ἀποφάνθηκε ὅτι εἶναι ἴσης ἀξίας.

Μάρτυρες: παπα-Ἀνδρέας Καλογερέας καὶ Σταμάτης Γκλαβῆς (*Glabe*) τοῦ Κωσταντῆ.

Ἐκτίμηση χωραφιών

1630, 26 Ἀπριλίου

Ὁ Κώστας Ξυλοκεράτης, *deputato* τῆς Μαλάξας, βεβαιώνει ὅτι ἐκτίμησε τὰ χωράφια τοῦ Κώστα Τρουλλينوῦ καὶ προσδιόρισε τὴν ἀξία τους σὲ 1.400 ὑπέρπυρα· ἐκτίμησε ἐπίσης τὸ ἀμπέλι τοῦ Φούμη καὶ προσδιόρισε τὴν ἀξία του πάλι σὲ 1.400 ὑπέρπυρα.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτῆς νοτάριος [τῆς Καγκελλαρίας]

παπα-Μιχάλης Καλογερέας, νοτάριος *aprobato*

1631, 29 Ἀπριλίου

Ὁ Μάρκος Φούμης Βέκης τοῦ ποτὲ Λέου Βεκολέ, ἀπὸ τῆ Μαλάξα, καὶ ὁ Κωσταντῆς Τρουλλινὸς Μουντόκωστας τοῦ ποτὲ Δημήτρη, ἀπὸ τὸν Στύλο, συμφώνησαν νὰ ἀνταλλάξουν τὰ χωράφια τους ὡς ἐξῆς: Ὁ Φούμης παραχωρεῖ στὸν Τρουλλινὸ ἓνα σῶχωρο «λιόφυτο», στὸν Στύλο, στὸν Ἅγιο Ἰωάννη Ποταμισιώτη (*ston agio Giani Potamissioti*), ποὺ εἶχε ἀγοράσει ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Ἱερεμία Καλαφάτη, τὸ ὁποῖο ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς κάθε χρόνο ἐντριτείας στὸ μοναστήρι. Τὸ «λιόφυτο» συνορεύει ἀνατολικά μὲ τὸν ποταμό, δυτικά μὲ «λιόφυτο» τοῦ Γιάννη Τρουλλينوῦ, βόρεια μὲ «λιόφυτο» τοῦ Πανταλὸν Τζούγκαρη καὶ νότια μὲ χωράφι τοῦ Μάρκου καὶ τοῦ Δράκου Τρουλλينوῦ. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε, ἡ ἀξία τοῦ «λιόφυτου» ἀνέρχεται σὲ 800 ὑπέρπυρα. Ὁ Τρουλλινὸς ἀπὸ τὴ μεριά του δίδει σὲ ἀντάλλαγμα στὸν Φούμη χωράφια μὲ ὅλα τὰ δικαιώματα ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ αὐτά, στὰ Μεγάλα Χωράφια, στὸν Πρινέ, τὰ ὁποῖα ὑπόκεινται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς ἐντριτείας στὸ μοναστήρι. Τὰ χωράφια συνορεύουν ἀνατολικά μὲ χωράφια τοῦ Γιώργη Φούμη Γεροντοκωστάκη, δυτικά μὲ χωράφια τῶν ἀδελφῶν Μπασταρδοκωστάκηδων, βόρεια μὲ χωράφια τοῦ Μάρκου καὶ νότια μὲ χωράφια τοῦ Λέου Παχουντή. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε, ἡ ἀξία τοῦ «λιόφυτου» ἀνέρχεται σὲ 800 ὑπέρπυρα. Τὰ δύο μέρη ὑποθηκεύουν περιουσιακὰ στοιχεῖα γιὰ τὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία κάποιος τυχὸν ἐγείρει ἀξιώσεις ἐπὶ τῶν ἀκινήτων.

Μάρτυρες: Σταμάτης Ευλοκεράτης τοῦ ποτὲ Μάνου, ἀπὸ τῆ Μαλάξα, καὶ Λέος Φούμης τοῦ Μανουδάκη τοῦ ποτὲ Μαρή, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κατωχώρι Κεραμέα.

Ἐκτίμηση σῶχωρου μὲ ἐλιές

1631, 22 Ἀπριλίου

Ὁ Κώστας Ευλοκεράτης, ἐκτιμητής (*deputato*) τῆς Μαλάξας, βεβαιώνει ὅτι ἐκτίμησε ἓνα σῶχωρο μὲ ἐλιές, στὸν Στύλο, τοῦ Μάρκου Φούμη Βέκη καὶ προσδιόρισε τὴν ἀξία του σὲ 800 ὑπέρπυρα· ἐκτίμησε ἐπίσης χωράφια, στὸν Στύλο, στὰ Μεγάλα Χωράφια, στὸ Μοδίκι, τοῦ Κώστα Τρουλλينوῦ Μουντόκωστα καὶ προσδιόρισε τὴν ἀξία τους πάλι σὲ 800 ὑπέρπυρα.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, [ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας]

Δημήτριος Τζάκος, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφα μεταφρασμένα ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά. Χαρτί (4 δίφυλλα). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-2v. Στὸ φ. 4v σημειώματα: α) *Monastero Stilo ... La Vecchiamarchena*· β) σύγχρονη γραφή Κρήτη 1579.

380

Εἰδικὸ πληρεξούσιο (Ἐπιτροπικὸ γράμμα)

1631, 5 Μαΐου
μονὴ Πάτμου

Ὁ Ἰάκωβος, ἱερομόναχος καὶ καθηγούμενος τῆς μονῆς ἁγίου Ἰωάννου τῆς Πάτμου, καὶ οἱ ἱερομόναχοι καὶ μοναχοὶ κατέστησαν ἐπιτρόπους τὸν τιμιώτατον καὶ εὐγενέστατον κύριον Ἰωάννη Δροσὰ καὶ τὸν σοφώτατον καὶ λογιώτατον κύριον Λέοντα Κασομάτη εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῶν γονικῶν, ὁποῦ ἔκαμεν ὁ οἰκονόμος ὁ νῦν, ὁ παπᾶ κῦρ Ἱερεμίας Καλαφάτης, τῶν Μουσούρων εἰς τοὺς Βράσκους καὶ τοῦ Νταμίου εἰς τὴν ἁγίαν Μαρίναν. Οἱ ἐπίτροποι ἐξουσιοδοτοῦνται νὰ κόψουσι τὰ τοιαῦτα γονικὰ ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης, ἐπειδὴ ἡ παραχώρηση πραγματοποιήθηκε χωρὶς τὴν ἔγκριση τῆς μονῆς καὶ ὁ οἰκονόμος δὲν ἦταν ἐξουσιοδοτημένος νὰ προβεῖ σ' αὐτὴν τὴν πράξη, καθὼς εἶχε δικαίωμα μόνον νὰ πακτώνῃ καὶ νὰ ξεπακτώνῃ, μὰ ὄχι νὰ κάμνῃ καὶ γονικά. Οἱ ἐπίτροποι καλοῦνται νὰ ἐνεργήσουν, ὥστε νὰ ἀπομείνουσι πάλιν τὰ πράγματα ἐντρίτάρικα εἰς τὰ χέρια τοῦ οἰκονόμου νὰ τὰ πακτώνῃ καὶ νὰ τὰ ξεπακτώνῃ ὡς πράγματα τοῦ μοναστηρίου.

Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὴν κάτω γωνία, δεξιὰ, τοῦ φ. 1r προστυπωμένη μὲ κερί ἡ σφραγίδα τῆς μονῆς. Στὴν ἐπάνω γωνία, δεξιὰ, σημείωμα: νεώτερη γραφὴ Κρήτη. Στὸ φ. 2v μὲ νεώτερη γραφὴ σημειώματα: α) 1631 Ἐπιτροπικὸν περὶ πραγμάτων ἐν Κρήτῃ· β) 87 (ἀρίθμηση).

Ἔκδ.: STEFANIDOU, *Mäzene der Theologos-Klosters auf Patmos*, ὁ.π., σ. 218 (μὲ λανθασμένη μνεία χρονολογίας καὶ κυρίων ὀνομάτων).

381

Ἐκτίμηση ἀμπελιοῦ καὶ δένδρων

1631, 5 Ἰουνίου
Ἁγία Μαρίνα

Ὁ Στράτης Κλαπατζαρὰς καὶ ὁ Γιάννος Σέρβος, *τεπουταντη ορδηναρну* τοῦ χωριοῦ Στύλος, ἐκτίμησαν ἐπὶ τόπου ἓνα κομμάτι ἀμπέλι ἐντρίτάρικο 4 ἐργατῶν, μὲ 8 ρίζες ἐλιές καὶ μία βερικοκιά. Τὸ ἀμπέλι ἀνήκει στή [M]αρούλα Σουρατοπούλα (;), ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριό, ἡ ὁποία προτίθεται νὰ τὸ πουλήσῃ στὸν

Ίερεμία Καλαφάτη, οἰκονόμο τοῦ Στύλου. Σύμφωνα με τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε, ἡ ἀξία τοῦ ἀμπελιοῦ, ἐλεύθερου ἀπὸ βάρους εἰσφορᾶς («νέτου»), ἀνέρχεται σὲ 367 ὑπέρπυρα.

Μάρτυρες: Μιχάλης Κλαπατζαρᾶς τοῦ ποτὲ Τζαννῆ καὶ Σάββας μοναχὸς Κλαπατζαρᾶς.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά.

382

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα *Alvise Malipiero* καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1631, 27 Ἰουνίου, 2 Αὐγούστου ~ 26 Σεπτεμβρίου

1631 (,αχλα'), 27 (κζ') Ἰουνίου

Ὁ *Alvise Malipiero* (*Αλβίζες Μαλιπιερος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ὀσιωτάτου ἱερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου, διατάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν ὅσους χρωστοῦν *κάθα λογης* χρέος στὸν ἱερομόναχο νὰ *επλερόσουσιν θεληματικός* τὶς ὀφειλές τους σὲ διάστημα 15 ἡμερῶν. Ἐὰν δὲν συμμορφωθοῦν, θὰ κατασχεθοῦν μετὰ τὴ λήξη τῆς προθεσμίας τὰ ὑπάρχοντά τους, με δικά τους ἔξοδα. Οἱ ὁμότες νὰ ἀπαντήσουν, βεβαιώνοντας ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1631, 2 Αὐγούστου

Ὁ Νικόλας Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα καὶ «ἰντιμάρησε» τὸν Μιχάλη Πέρτο Πασταρδοκωστάκη, τὸν Μάνο Γληγοράκη καὶ τὸν ἀδελφὸ του Πώργη.

Μάρτυρες: Μανόλης Μαλάτος καὶ Γιάννης Σιδεροράνδης, «φάντες».

Μάρκος Ψαρομήλιγκος «ἔγραψε με θέλημα τοῦ ὁμότη»

1631, 26 Σεπτεμβρίου

Κατατέθηκε στὴν Καγκελλαρία.

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἡ βεβαίωση. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v' στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή

τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴ γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου. Στὸ φ. 1v σημειώμα: *Messa in quaderno 221 [a] carte 49 ...*

383

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Alvisè Malipiero καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1631 (,αχλα'), 14 (ιδ') Ὀκτωβρίου

Ὁ Alvisè Malipiero (Αλβίζις Μαλεπιέρος), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων διατάζουν τούς «ντεπουτάδους τῷ ἀφεντίας» Στράτη Κλαπατζαρά καὶ Γιάννη Σέρβο Παπαδογιάννη νὰ ἐκτιμήσουν, μὲ βάση τὴ συμφωνία (*την νοτα την θεληματικιν*), τὴν ὁποία κατέθεσαν σήμερα στὴν Καγκελλάρια ὁ Μιχάλης Πάτερος Μούρμουρης καὶ ὁ Σταμάτης Πάτερος τοῦ Γιάννη Πάτινου, τὸ χωράφι ποὺ εἶχε πουλήσει ὁ Πατινὸς στὸν Μούρμουρη, ἀφοῦ λάβουν ὑπόψη τὸν χρόνο πώλησής του καὶ τὰ βελτιωτικὰ ἔργα (*αγουμένα και καθα αλον καλητερισμα*) ποὺ εἶχε πραγματοποιήσει ὁ ἀγοραστὴς στὸ χωράφι. Ἡ ἐκτίμηση διενεργεῖται γιὰ νὰ διακανονιστοῦν (*να ρεφαριστουσι*) οἱ μεταξύ τους διαφορές. Στοὺς ἐκτιμητὲς δίδεται ἐντολὴ νὰ βεβαιώσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα.

Πιέρος Θεριανός, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἐκτίμηση χωραφιοῦ

Ὁ Στράτης Κλαπατζαράς καὶ ὁ Γιάννης Σέρβος, «ντεπουτάδοι» τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε, ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ τῶν 2¼ (;) μουζουριῶν ἀνέρχεται σὲ 402½ ὑπέρπυρα, ἐνῶ τῶν βελτιωτικῶν ἔργων καὶ τῶν ζευγαρῶν σὲ 126 καὶ 14 ὑπέρπυρα ἀντίστοιχα.

Μάρτυρες: Ἀντώνης Πάτερος τοῦ ποτὲ Νικόλα καὶ Μιχάλης Τρουλλινός.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἢ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴ μέση τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου.

384

Πώληση ἐλιῶν

1631, 17 Ὀκτωβρίου

Στύλος

τόπος τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου

τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ Πιάννης Τρουλλινὸς τοῦ ποτὲ Νικόλα, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, μὲ τοὺς διαδόχους καὶ κληρονόμους του, πουλᾷ στὸν Φρατὴ Τρουλλινὸ τοῦ ποτὲ Κώστα 27 ρίζες ἐλιές ἐντριτάρικες, στὸ χωριὸ Στύλος, στὸν μύλο «ἀπὸ ἐδῶ» (*ἀπὸ πόδεν*), οἱ ὁποῖες ὑπόκεινται στὴν ὑποχρέωσης καταβολῆς κάθε χρόνο ἐντριτείας στὸ μοναστήρι. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε ἀπὸ τὸν Μανόλη Σκορδίλη, «τεμπουτάδο ὀρδινάριο» τοῦ Καστελλίου Ἀποκορώνου, καὶ τὸν Πιάννη Σέρβο, «τεμπουτάδο ὀρδινάριο» τοῦ χωριοῦ Στύλος, ἐκλεγμένους ἀπὸ τὰ δύο μέρη, ἡ ὁποία ἔχει καταχωριστεῖ στὸ φύλλο 123 τοῦ βιβλίου τῶν Ἐκτιμήσεων (*στο λυπρον Στυμον*) τῆς Καγκελλαρίας, ἡ ἀξία τῶν ἐλιῶν, ἐλεύθερων (*νέτες*) ἀπὸ βάρος καταβολῆς ἐντριτείας, ἀνέρχεται σὲ 650 ὑπέρπυρα. Ὁ πωλητὴς ἔλαβε τὸ ποσὸ ἐνώπιον τῶν μαρτύρων καὶ τὸ συμβόλαιο τῆς μεταβίβασης τῶν ἐλιῶν καταχωρίζεται στὸ «κατάστιχο» («δίδει τέλειον κατάστιχον»). Τέλος, ὑποθηκεύει τὰ ὑπάρχοντά του («ὀμπλεγάροντας ἀληθῶς τὰ παντοῖα του καλά»), γιὰ τὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία κάποιος τυχὸν ἐγείρει ἀξιώσεις ἐπὶ τῶν ἀκινήτων.

Μάρτυρες: Ἀντώνης Ψαρομήλιγκος Χορτάτζης, Ἀντρέας Ἀσπρεδιάκης καὶ Μιχάλης Τρουλλινὸς Γαλανός.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1 r-v στὰ ἑλληνικά.

385

Συνυποσχετικὸ

1631, 30 Ὀκτωβρίου

Χανιά

Ὁ ἱερομόναχος Μητροφάνης Παυλόπουλος, προοικονόμος τοῦ Στύλου, ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὸν Λέο Φούμη Καπετανάκη, κάτοικο Στύλου, νὰ τοῦ καταβάλει

ποσότητα χρημάτων καὶ σιταριοῦ. Τὰ δύο μέρη ἀποφασίζουν, προκειμένου νὰ ἀποφύγουν τὶς μεταξύ τους δικαστικὲς διαμάχες καὶ τὰ σχετικὰ ἔξοδα, νὰ ἀναθέσουν τὸν διακανονισμό τῆς διαφορᾶς τους στοὺς δικαστὲς διαιτητές (*giudici arbitri*), τὸν κρητικὸ εὐγενὴ Ἐμμανουὴλ Καλαφάτη, ἐκλεγμένο ἀπὸ τὸν Φούμη, καὶ τὸν Ἰωάννη Γαβαλὰ τοῦ ποτὲ Τζώρτζη, ἐκλεγμένο ἀπὸ τὸν προοικονόμο. Ἡ ἀπόφαση τῶν δικαστῶν διαιτητῶν θὰ εἶναι ἀνέκκλητη. Τὰ μέρη ἀναλαμβάνουν ἐπίσης τὴν ὑποχρέωση νὰ φροντίσουν ὥστε νὰ περατωθεῖ ἡ διαδικασία στὸ διάστημα τῶν 15 προσεχῶν ἡμερῶν· σὲ ἀντίθετη περίπτωση, τὸ συμφωνητικὸ δὲν θὰ ἔχει ἰσχύ.

Μάρτυρες: Κωνσταντῖνος Πιπέρης καὶ Bernardin Taverner.

Μιχαὴλ Τεμενιώτης, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *του παπα Μιτρωφάνι με τοῦ Καπετανωλε.*

386

Ἐπιστολὴ

1623, 29 Δεκεμβρίου ~ 1631, 4 Νοεμβρίου

1623, 29 Δεκεμβρίου

Ὁ Λέος Φούμης, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, «δουλευτής» τοῦ οἰκονόμου, γράφει πρὸς τὴν «ἀγιωσύνη» του νὰ τοῦ στείλει μὲ τὸν Λέο Παχουντάκη λογαριασμό (νά μου βγαλῆς το κοτο) τοῦ χρέους του πρὸς τὸ μοναστήρι τῶν 1.880 ὑπερπύρων καὶ τῶν 230 μουζουριῶν σιτάρι, ἐπειδὴ ὁ γενικὸς προνοητής («ἀφέντης γενεράλες») τοῦ ζήτησε νὰ παρουσιάσει κατάσταση χρέους (τέπητα).

1631, 4 Νοεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Μητροφάνη Παυλόπουλο, ἀντί-δικο τοῦ Λέου Φούμη.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v σημειώματα: α) *Appellation*· β) *η γραφή τοῦ Λέω Φούμι δια τω χραίως {ς}του·* γ) *M(ichiel) Claduri.*

387

Ὑπόμνημα

~1631, 4 Νοεμβρίου

Ὑπόμνημα τοῦ Μητροφάνη Παυλόπουλου, [οἰκονόμου τοῦ Στύλου], ἀντίδικου τοῦ Λέου Φούμη [Καπετανάκη], πρὸς τὸν δικαστὴ διαιτητὴ: Δικαίως ὁ οἰκονόμος εἶχε ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τὸν Φούμη νὰ τοῦ ἐξοφλήσῃ τὸ χρέος του ἀπὸ τὴν ἐνοικίαση [τῶν μύλων]. Ἐπιδεικνύοντας, μὲ τὴν ἄρνησή του νὰ πληρώσῃ, τὴν ἀπληστία καὶ τὴν ἀρπακτικότητά του, ὁ Φούμης τοῦ ἀπάντησε καὶ στὴ συνέχεια παρουσίασε θέσεις (*capitoli*), τὶς ὁποῖες τώρα ἀντικρούει ὁ οἰκονόμος, ὑποστηρίζοντας τὰ ἀκόλουθα:

1. Ὁ οἰκονόμος δὲν εἶχε ὑποχρέωση νὰ δώσῃ στὸν Φούμη πέτρες, γιατί τοῦ εἶχε δώσῃ χρήματα γιὰ τὴν ἀγορά τους. Ἀπὸ τὸν Ἀπρίλιο ὥς τὸν Ὀκτώβριο τὸ νερὸ εἶναι λίγο, ἄρα ἀρκοῦν γιὰ τὴ λειτουργία τῶν μύλων δύο μυλόπετρες (*rode*).

2. Κατὰ τοὺς μῆνες αὐτοὺς ὁ Φούμης δὲν εἶχε ἀνάγκη νὰ χρησιμοποιήσῃ ἄλλες μυλόπετρες, γιατί δὲν ὑπῆρχε τότε πολὺ νερό· ἡ πρακτικὴ αὕτὴ ἰσχύει ἀπὸ παλιά (*et questo è stato sempre ab antiquo*).

1631, 4 Νοεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Μητροφάνη Παυλόπουλο, ἀντίδικο τοῦ Λέου Φούμη.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1 r-v στὰ ἰταλικά.

388

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Nicolò Venier

καὶ τῶν συμβούλων Χανίων, καὶ ἐνστάσεις

1625, 24, 25 Ἰανουαρίου, 8, 21 Φεβρουαρίου, 8 Μαρτίου

~ 1625, 25 Μαρτίου, 1631, 4 Νοεμβρίου

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Χανίων

1625 (β. ἔ. 1624) (,αχκδ'),
24 (κδ') Ἰανουαρίου

Ὁ Nicolò Venier (Νικολος Βενερισ), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ πανοσιωτάτου ἱερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου,

οικονόμου τοῦ Στύλου, διατάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τὸν Λέο Φούμη Καπετανάκη νὰ ἐξοφλήσει στὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν τὰ τορνέσια ποὺ χρωστᾷ στὸν οἰκονόμο, σύμφωνα μὲ «ἰνστρουμέντο» τῆς 3ης Ἀπριλίου τοῦ περασμένου χρόνου, τὰ ὁποῖα εἶχε ὑποσχεθεῖ νὰ πληρώσει τὸν Δεκέμβριο. Ἐὰν δὲν ἐξοφλήσει τὸ χρέος τοῦ ἐμπρόθεσμα, θὰ κατασχεθοῦν μὲ δικά του ἔξοδα τὰ ὑπάρχοντά του, γιὰ νὰ ἱκανοποιηθεῖ ἡ ὀφειλὴ πρὸς τὸν οἰκονόμο.

Πιέρος Σκορδίλης, [ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας]

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη 1625 (β. ἔ. 1624) (αχκδ'), 25 (κε') Ἰανουαρίου

Ὁ Μανόλης Ἀχινέος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Γιώργης Τζιγαρίδης καὶ Βασίλης Κλάβος.
παπα-Νικολός «ἔγραψε»

Ἐνστάσεις

1625 (β. ἔ. 1624), 8 Φεβρουαρίου

Παρουσιάστηκε ὁ Λέος Φούμης στὴν Καγκελλαρία καὶ ἄσκησε ἔνσταση (*insto à notarsi*), καλώντας τὸν οἰκονόμο νὰ παρουσιάσει τὸ συμβόλαιο μὲ βάση τὸ ὁποῖο ζητᾷ τὴν ἐξόφληση τοῦ χρέους· ἐπιφυλάσσεται νὰ ἀπαντήσῃ, ὅταν κατατεθεῖ τὸ συμβόλαιο.

Μιχαὴλ Κλαδούρης, ἀναπληρωτὴς νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας

1625 (β. ἔ. 1624), 21 Φεβρουαρίου

Παρουσιάστηκε στὶς ἀρχὲς ὁ Τζώρτζης Κοπέος, συνήγορος (*diffensor scritto in corte*) τοῦ Λέου Φούμη, καὶ ἄσκησε ἔνσταση (*insto a notarsi*) κατὰ τοῦ ὀρισμοῦ τοῦ ρέκτορα, δηλώνοντας ὅτι θὰ θεμελιώσει τὶς θέσεις του σὲ εὐθετο χρόνο.

1625, 8 Μαρτίου

1631, 4 Νοεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριό ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Μητροφάνη Παυλόπουλο, ἀντίδικο τοῦ Λέου Φούμη.

1625, 25 Μαρτίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριό ἀπὸ τὸν Λέο Φούμη, ἀντίδικο τοῦ οἰκονόμου [Μητροφάνη Παυλόπουλου].

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά καὶ ἀντίγραφο:

Α) Ἐπίσημη μετάφραση· πρωτότυπη ἢ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1 r-v στὰ ἰταλικά ἢ ἔνσταση τοῦ Φούμη καὶ ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *Registrata in libro Mazor XmoV a carte 52 tergo*.

Β) Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ 13^ο βιβλίο *Minor* [τοῦ ρέκτορα]. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coria*.

389

Λογαριασμός

1625, 23 Ἰουνίου ~ 1631, 4 Νοεμβρίου

1625, 23 Ἰουνίου

Ὁ οἰκονόμος Μητροφάνης [Παυλόπουλος] ἔκανε λογαριασμὸ μὲ τὸν Λέου Φούμη, σύμφωνα μὲ τὸν ὁποῖο ὁ τελευταῖος τοῦ χρωστᾶ 1.819 ὑπέρπυρα, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ἀντίτιμο [τοῦ πάκτους τῶν μύλων] τῶν ἐννέα μηνῶν, τὸ ὁποῖο θὰ περιληφθεῖ σὲ χωριστὴ κατάσταση.

Μιχαὴλ Τεμενιώτης, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

1631, 4 Νοεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Μητροφάνη Παυλόπουλο, ἀντίδικο τοῦ Λέου Φούμη.

Ἀντίγραφο μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἑλληνικά στὰ ἰταλικά. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *Corria*· β) *Tradotta da greco in franco*.

390

Λογαριασμός

[1625] ~ 1631, 4 Νοεμβρίου

[1625]

Σύμφωνα μὲ τὸν λογαριασμό, τὸ χρέος τοῦ κὺρ Λέου Φούμη Καπετανάκη πρὸς τὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου διὰ πάκτος τῶν μυλῶν ἐννέα μηνῶν, ἀπὸ τῆς

1 Μαρτίου ὡς τὴν τελευταία ἡμέρα τοῦ Νοεμβρίου 1624, ἀνέρχεται σὲ 486 μουζούρια σιτάρι. Ἔχει ἐξοφλήσει 251 μουζούρια, ἄρα χρωστᾷ ἀκόμη (ἀπομένῃ ρέστος) 235 μουζούρια.

1631, 4 Νοεμβρίου

Κατατέθηκε ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Μητροφάνη Παυλόπουλο, ἀντίδικο τοῦ Λέου Φούμη.

Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *M(ichiel) Claduri*.

391

Λογαριασμός

1624-1630 ~ 1631, 8 Νοεμβρίου

1624-1630

Λογαριασμός τῶν δοσολησιῶν τοῦ Λέου Φούμη μὲ τὸ μοναστήρι.

Μιχαὴλ Τεμενιώτης, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

1631, 8 Νοεμβρίου

Κατατέθηκε ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Μητροφάνη Παυλόπουλο, ἀντίδικο τοῦ Λέου Φούμη.

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coria*.

392

Ὑπόμνημα (ἀπάντηση)

~1631, 16 Νοεμβρίου

Ὑπόμνημα τοῦ Λέου Φούμη Καπετανάκη πρὸς τοὺς δικαστὲς διαιτητές: Ἐκπλήσσεται ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου παρουσίασε στὸ δικαστήριον τὸν λογαριασμὸ τῆς 8ης Νοεμβρίου, ἐνῶ εἶχαν λογαριάσει πρὶν ἀπὸ ἕναν μῆνα, στὸ μοναστήρι, τὸ χρέος του ἀπὸ τὶς ἐντρίτειες τῶν χωραφιῶν ποὺ εἶχε πακτώσει γιὰ μία ὀκταετία. Ὑπενθυμίζει λοιπὸν τὰ ἀκόλουθα: Τὸ χρέος του πρὸς τὸν οἰκονόμο ἀνέρχεται σὲ 49¼ μουζούρια σιτάρι. Ἀπὸ τὸ χρέος αὐτὸ πρέπει νὰ ἀφαιρεθοῦν 200 ὑπέρπυρα, τὰ ὁποῖα ἀντιστοιχοῦν στὸ ἀντίτιμο τῆς

ἀξίας τοῦ γαιῖδουριοῦ ποὺ ὁ Φούμης εἶχε πουλήσει στὸν οἰκονόμο, καθὼς καὶ ἄλλα 8 μουζούρια, γιατί τὸ χωράφι στὸ Μεσονήσι εἶναι προικῶ τῆς πεθερᾶς του καὶ δὲν περιλαμβάνεται στὸ συμφωνητικὸ ἐνοικίασης τῶν μύλων. Ἐπίσης, ὁ οἰκονόμος πρέπει νὰ ἀφαιρέσει ἀπὸ τὸ χρέος 150 ὑπέρπυρα ποὺ ἀντιστοιχοῦν στὸν φόρο (*tanso*) τῶν 29 μίστατων λαδιοῦ ποὺ τοῦ εἶχε δώσει ὁ Φούμης κατὰ καιροῦς. Ὡς πρὸς τὰ χωράφια στὸ ξερίζωμα στὸν Κάμπο, 12 μουζουριῶν, καὶ στὸ Πλατανοξερίζωμα, 36 μουζουριῶν, ἀπαντᾷ ὅτι ἀφοροῦν «λιόφυτο» ποὺ δὲν ἔχει ἐκτιμηθεῖ. Ὅμως, γιὰ νὰ κλείσει τὸ στόμα τοῦ οἰκονόμου, δέχεται νὰ ἐκτιμήσουν τὰ χωράφια τῶν 36 μουζουριῶν ποὺ δὲν ἔχουν ἐλιές δύο ἐμπειρογνώμονες (*periti*), οἱ ὁποῖοι θὰ προσδιορίσουν τὴν ἐντρίτεια ποὺ πρέπει νὰ πληρώσει.

1631, 16 Νοεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον.

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένον στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὴν ἐπάνω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Copia*. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *Risposta di Leo Fumi al conto del iconomo li 16 novembre 1631*.

393

Δικαστικὴ ἀπόφαση

1631, 22 Νοεμβρίου

Δικαστικὴ ἀπόφαση: Ὁ παπα-Γιώργης Συναδινός [Συνοδινός] καλεῖται νὰ μοιράσει τὰ ὑπάρχοντα τοῦ ποτὲ Γιάννη Φούμη, σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφαση τῆς Ἐξοχότητος [γενικοῦ προνοητῆ] τῆς 1ης Φεβρουαρίου 1630 (β. ἔ. 1629). Ὡς πρὸς τὴ διανομή τῶν ἄλλων περιουσιακῶν στοιχείων, κατὰ τῆς ὁποίας ἔχει ἀσκηθεῖ ἔνστασις, καλοῦνται οἱ οἰκονόμοι [ἐπίτροποι] (*governatori*) τοῦ μοναστηριοῦ νὰ θεμελιώσουν τὶς θέσεις τους.

Μιχαὴλ Κλαδούρης, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 38 tergo τοῦ βιβλίου τῶν *Terminazioni Generalicie*. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένον στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

394

Ἀπόσπασμα ἐκτίμησης χωραφιοῦ

1593, 21 Ἀπριλίου ~ 1631, 23 Νοεμβρίου

1593 (,αφκγ'), 21 (κα') Ἀπριλίου

Στιμα γινομενι καί δοσμενι του κηρ Μανολι Καλονα που ελαβεν απου τον κηρ Ιοανι Κοντι ποτε Γιοργι εκ το χοριον Στυλλον. Σύμφωνα με τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε ἀπὸ τὸν μαστρο-Γιωργιλὰ Χαρτοφύλακα, τὸ χωράφι τῶν δύο μουζουριῶν, γιὰ τὸ ὁποῖο καταβάλλεται «νιβέλο» μισοῦ ὑπερπύρου στὸν πεθερό, δηλατὶ *ινε κιμενον ιστα γονικα του*, ἀξίζει 2.400 ὑέρπυρα.

μαστρο-Γιωργιλὰς Χαρτοφύλακας, μαστρο-Ἀντρέας Ἀδάμος τοῦ ποτὲ Καλόγιερου καὶ Θεοδωρῆς Τζούγκαρης.

1631, 23 Νοεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Λέο Φούμη, [ἀντίδικον τοῦ οἰκονόμου Μητροφάνη Παυλόπουλου].

Ἀντίγραφο, ἀπόσπασμα (*ponto*) τῆς ἐκτίμησης τοῦ Μανόλη Καλονᾶ, ἀπὸ τὸ φ. 26 τοῦ βιβλίου τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Γεώργη Κυργιάκη, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio della massaria* τῆς μεζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί. Τὸ κείμενον γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Diverse scritture nate ... li litti ... tra para Mitroffani Paulopulo ... Leo Fumi Capetanachi intorno il suo creditore*· β) *Διὰ τα χρει τις Καπετανολε με το παπα Μιτροφани*.

395

Λογαριασμὸς

1623-1631

Λογαριασμὸς ὀφειλῶν πάκτους.

Χαρτί. Ὁ λογαριασμὸς γραμμένος στὰ φφ. 1v, 2r. Στὸ φ. 2v χρονολογίες, ἀριθμοὶ καὶ σημείωμα: *εδοσα ἡς τω σωναφη* [σινάφι] ...

396

Ὑπόμνημα (ἀπάντηση)

~1631, 23 Νοεμβρίου

Ὑπόμνημα τοῦ Λέου Φούμη [Καπετανάκη] πρὸς τοὺς δικαστὲς διαιτητές: Χωρὶς λόγο τὸν ταλαιπωρεῖ ὁ ἱερομόναχος Μητροφάνης Παυλόπουλος, γιατί μὲ τὸ ὑπόμνημα-ἀπάντηση ποὺ εἶχε ὑποβάλει στὶς 16 Νοεμβρίου [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 392] ἔχει ἤδη ἐκθέσει τὴν κατάσταση. Ὁ Μητροφάνης ὀφείλει νὰ ἀφαιρέσει ἀπὸ τὸ χρέος τοῦ σιταριοῦ 200 ὑπέρπυρα, τὰ ὁποῖα ἀντιστοιχοῦν στὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ γαῖδουριοῦ ποὺ ὁ Φούμης τοῦ εἶχε πουλήσει. Εἶναι διατεθειμένος νὰ ὀρκιστεῖ πὼς αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια. Τὸ χωράφι πάλι στὸ Μεσονήσι εἶναι προικῶο τῆς πεθερᾶς του Ἀννίτσας Κοντοπούλας, ὅπως βεβαιώνεται ἀπὸ δημόσια ἔγγραφα. Χρωστᾷ στὸν Μητροφάνη 4½ μίστατα λαδιοῦ· τὰ ὑπόλοιπα ὡς τὰ 34 μίστατα ποὺ τοῦ χρωστοῦσε τοῦ τὰ ἔχει ἐξοφλήσει. Ἀπὸ τὸ χρέος τοῦ ὀφείλει ὁ Μητροφάνης νὰ ἀφαιρέσει 150 ὑπέρπυρα ποὺ ἀντιστοιχοῦν στὴν εἰσφορὰ τοῦ φόρου (*tanso*), τὴν ὁποία τοῦ ἔχει καταβάλει. Ὡς πρὸς τὰ 12 μουζούρια σιτάρη ποὺ τοῦ χρωστᾷ ὡς πάκτος τῶν χωραφιῶν στὸ ξερίζωμα, τὸ χρέος νὰ παραμείνει. Τέλος, ὡς πρὸς τὴν ἐντρίτεια ποὺ καλεῖται νὰ πληρώσει γιὰ τὸ χωράφι στὸ Πλατανοξερίζωμα δέχεται νὰ ἐκτιμήσουν τὴν ἀξία τοῦ δύο ἐκτιμητές (*deputati*).

1631, 23 Νοεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Λέο Φούμη, [ἀντίδικο τοῦ οἰκονόμου].

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

397

Ὑπόμνημα

~1631, 23 Νοεμβρίου

Ὑπόμνημα τοῦ Λέου Φούμη [Καπετανάκη] πρὸς τοὺς δικαστὲς διαιτητές: Ὁ ἱερομόναχος Μητροφάνης Παυλόπουλος προσπαθεῖ μάταια μὲ τὸ ὑπόμνημά του τῆς 18ης Νοεμβρίου νὰ ἀποδείξει ὅτι δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἱκανοποιήσει τὶς ἀπαιτήσεις τοῦ Φούμη. Ὁ τωρινὸς οἰκονόμος εἶναι ὑπεύθυνος μόνο

για τις συμβάσεις που θα γίνουν στο μέλλον, ἄρα ἐκεῖνος που εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἱκανοποιήσει τὸν Φούμη εἶναι ὁ Μητροφάνης Παυλόπουλος.

1631, 23 Νοεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν Λέο Φούμη, [ἀντίδικο τοῦ οἰκονόμου].

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1 στὰ ἰταλικά.

398

Ὑπόμνημα

1631, 10, 14 Δεκεμβρίου/1632, 12, 13, 21 Ἰανουαρίου,
22, 28 Φεβρουαρίου

1631, 10 Δεκεμβρίου

Ὑπόμνημα τοῦ Λέου Φούμη πρὸς τοὺς δικαστὲς διαιτητές: Σύμφωνα μὲ τὸ συνυποσχετικό (*compromesso*) μεταξὺ τοῦ Λέου Φούμη Καπετανάκη καὶ τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου [Μητροφάνη Παυλόπουλου], πὺν ἔχει συνταχθεῖ ἀπὸ τὸν νοτάριο Μιχαήλ Τεμενιώτη, ἀποφασίστηκε νὰ ἀνατεθεῖ ὁ διακανονισμὸς τῆς διαφορᾶς τοὺς στοὺς δικαστὲς διαιτητές. Ὁ Φούμης ἔχει τὶς ἀκόλουθες ἀπαιτήσεις:

1. Εἶχε δώσει τὸ 1607 στὸν οἰκονόμο Νικηφόρο τρία βαρέλια (μπότες) κρασί *λιάτικο* καὶ 15 χρυσὰ τσεκίνια, μὲ τὸν ὅρο νὰ μὴν τοῦ ἀφαιρέσει τὰ χωράφια πὺν κρατοῦσε ἀπὸ τὸν πεθερό του, ποτὲ Μάνο Καλονὰ καὶ νὰ μὴν τοῦ αὐξήσει τὴν εἰσφορά. Ὅμως ὁ οἰκονόμος τοῦ ἀφαίρεσε τὰ χωράφια, ἀφήνοντάς του ἓνα μόνο μέρος ἀπὸ αὐτά, καὶ τοῦ αὐξήσε τὴν ἐντριτεία. Ἀπαιτεῖ λοιπὸν νὰ τοῦ ἐπιστραφοῦν τὰ χρήματα καὶ τὸ κρασί πὺν εἶχε δώσει.

2. Εἶχε προσφέρει τὸ 1611 στὸν προοικονόμο Μαργαρίτη ἓνα μοσχάρι πὺν εἶχε ἀγοράσει ἀπὸ τὴ Νικολέτα Τζαγκαροπούλα ἀντὶ 16 τσεκινιών. Ἀπαιτεῖ νὰ τοῦ καταβληθοῦν αὐτὰ τὰ χρήματα.

3. Ὁ οἰκονόμος Μαργαρίτης εἶχε ξεριζώσει 9 ρίζες ἐλιές γιὰ νὰ σκάψει αὐλάκι, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἔχει ὑποστεῖ τὸ χωράφι του ζημιές. Ἀπαιτεῖ νὰ ἀποζημιωθεῖ γιὰ τὴν καταστροφὴ τῶν ἐλιῶν του καὶ γιὰ τὸν καρπὸ πὺν θὰ εἶχαν ἀποδώσει ἀπὸ τὸ 1612. Ἐπιφυλάσσεται ἐπίσης νὰ ζητήσει ἀποζημίωση γιὰ τὴ ζημιὰ πὺν ἔχει ὑποστεῖ τὸ χωράφι του.

1631, 14 Δεκεμβρίου/1632 (β. ξ. 1631),
12, 13, 21 Ίανουαρίου, 22, 28 Φεβρουαρίου

Ὁ *signor dottor* Λέος Κασιμάτης καὶ ὁ *signor* Τζουάννες Δροσᾶς, ἐπίτροποι (*procuratori*) τοῦ μοναστηριοῦ καὶ ἐκπρόσωποι (*comessi*) τῶν ἱερομονάχων Ἱερεμία Καλαφάτη καὶ Μητροφάνη Παυλόπουλου, ἐκλήθησαν νὰ ἀπαντήσουν στὸν Φούμη. Ἐπίσης, ἐκλήθη νὰ ἀνταπαντήσει ὁ Φούμης, ὁ ὁποῖος ζήτησε καὶ ἔλαβε ἀναβολή (*hebbe indusia*).

1631, 10 Δεκεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν Λέο Φούμη, ἀντίδικο τοῦ Τζουάννε Δροσᾶ, ἐπιτρόπου τοῦ μοναστηριοῦ.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 53 τοῦ τετραδίου τῶν *Cittazioni Ordinarie*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Corria*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Leo Fumi contra il monasterio et iconomo*.

399

Ὑπόμνημα [1631]

Ὑπόμνημα τοῦ προοικονόμου τοῦ Στύλου Μητροφάνη Παυλόπουλου πρὸς τὸν δικαστὴ διαιτητὴ (*giudice arbitro*): Σύμφωνα μὲ τὴν αἴτησή του ποὺ εἶχε κατατεθεῖ στὸ *ufficio di proprio*, ὁ Λέος Φούμης Καπετανάκης καὶ ἡ γυναίκα του εἶχαν πακτώσει μύλους τοῦ μοναστηριοῦ (συμβόλαιο μὲ χρονολογία 4; Ἀπριλίου 162[4]) γιὰ διάστημα ἐννέα μηνῶν, μὲ τὴν ὑποχρέωση νὰ ἀγοράσουν μολόπετρες ἀντὶ 649 τσεκινιῶν ποὺ τοὺς εἶχε δώσει ὁ Παυλόπουλος. Ὅμως, οἱ πακτωτὲς δὲν ἀγόρασαν τίς πέτρες, προβάλλοντας ὡς δικαιολογία ὅτι δὲν ὑπῆρχαν τότε διαθέσιμες στὴν ἀγορὰ καὶ δὲν εἰδοποίησαν σχετικὰ τὸν προοικονόμο, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μὴ λειτουργήσουν ὅλοι οἱ μύλοι. Ὁ Παυλόπουλος ζητᾷ νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ ἡ αἴτησή του (*sii laudata la domanda*) καὶ ὁ Φούμης μὲ τὴν γυναίκα του νὰ ὑποστοῦν τίς συνέπειες τῆς πράξης τους.

Μ(ιχαήλ) Κλαδούρης, [νοτάριος]

Σχέδιο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά.

400

Ὑπομνήματα

1632 (β. ἔ. 1631), 28 Φεβρουαρίου

Α) Ὑπόμνημα τοῦ ἱερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου πρὸς τοὺς δικαστὲς διαιτητές: Ζητᾶ νὰ ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τὶς ἀσύστατες ἀπαιτήσεις τοῦ Φούμη.

Β) Ὑπόμνημα τῶν ἐπιτρόπων τοῦ μοναστηριοῦ Λέου Κασιμάτη καὶ Τζουάννε Δροσᾶ, ἐκπροσώπων τοῦ ἱερομονάχου Ἱερεμία Καλαφάτη, τωρινοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου, πρὸς τὴν τοπικὴ διοίκηση (*reggimento*) Χανίων: Ὁ Φούμης προφανῶς ἔχει ἱκανοποιηθεῖ ἀπὸ τοὺς προηγούμενους οἰκονόμους ὥς πρὸς τὶς ἀπαιτήσεις του ποὺ διατυπώνονται στὸ ὑπόμνημά του μὲ τοὺς ἀριθμοὺς 1 καὶ 2· ὥς πρὸς τὴν ἀπαίτησή του ποὺ σημειώνεται στὸ ἴδιο ὑπόμνημα μὲ τὸν ἀριθμὸ 3 [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 398], οἱ ἐπίτροποι παραπέμπουν στὸ ἔγγραφο τῆς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Μαρτίου 1615, συνταγμένο ἀπὸ τὸν νοτάριο Νικολὸ Σοφολέο, τὸ ὁποῖο ἐπισυνάπτουν στὴν ἀναφορά τους [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 401].

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 2r σημείωμα: *Coria*.

401

Ἐκτίμηση ζημιῶν καὶ ἀποζημιώσεις

1615, 31 Μαρτίου ~ 1632, 28 Φεβρουαρίου

1615, 31 (τελευταία ἡμέρα) Μαρτίου

Ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου τῆς Πάτμου Μακάριος Καμαρωτὸς ἦρθε στὴν πόλη [Χανιά], γιὰ νὰ ἐπισκεφθεῖ τὸ μετόχι τοῦ μοναστηριοῦ (*per visitare il metochio over possessioni che ha quel convento in questo territorio*) καὶ νὰ δεῖ εἰδικότερα τὰ αὐλάκια καὶ τὰ ἄλλα ἔργα ποὺ εἶχαν κάνει ἐκεῖ ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου καὶ ὁ προοικονόμος Ἰάκωβος Πέρδικας. Παρουσιάστηκαν τότε ἐνώπιόν του πολλοὶ χωρικοὶ (*molti di quelli casalioti*) καὶ γονικάροι (*gonicari*), οἱ ὁποῖοι παραπονέθηκαν ὅτι τὸ αὐλάκι ποὺ εἶχε σκάψει ὁ Πέρδικας εἶχε προκαλέσει πολλὰ ζημιὰς στὰ ἀμπέλια καὶ στὰ χωράφια τους. Μὲ τὸν σκοπὸ νὰ ἱκανοποιήσει τὸ δίκιο τους, ὁ ἡγούμενος ἀνέθεσε στὸν *magnifico signor* Τζώρτζη Μουδάτσο (*Mudazzo*), τακτικὸ ἐκτιμητὴ (*deputato ordinario*) τῆς πόλης

Χανίων, νὰ μεταβεῖ ἐπὶ τόπου, μαζί μὲ τὸν ἀναπληρωτὴ νοτάριο τῆς Καγκελαρίας Νικολὸ Σοφολέο, καὶ νὰ ἐκτιμήσει τὶς ζημιές ποὺ οἱ χωρικοὶ ἰσχυρίζονταν ὅτι εἶχαν ὑποστεί. Ὁ Μουδάτσος καὶ ὁ Σοφολέος πῆγαν χθὲς στὴν περιοχὴ καὶ συνάντησαν τοὺς χωρικοὺς, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἔδειξαν τὰ χωράφια τους. Διαπιστώθηκε ὅτι τὸ αὐλάκι ἢ χαντάκι (*fossado*) ὅχι μόνο δὲν ἐξυπηρετοῦσε τὸ μοναστήρι, ἀλλὰ μακρὺ, βαθὺ καὶ πλατὺ ὅπως εἶχε σκαφεῖ γιὰ νὰ περνᾷ τὸ νερὸ καὶ νὰ πηγαίνει στοὺς μύλους, εἶχε πράγματι προκαλέσει ζημιές στὰ χωράφια τῶν χωρικῶν. Οἱ δύο ἐκπρόσωποι τοῦ μοναστηριοῦ, ἀφοῦ ἐξέτασαν μὲ προσοχὴ τὰ χωράφια καὶ συγκέντρωσαν σχετικὲς πληροφορίες, κατέληξαν στὶς ἀκόλουθες διαπιστώσεις καὶ ἐκτιμήσεις:

- Ἀπὸ τὸ *λιβέλλο* ποὺ καταβάλλει στὸ μοναστήρι ὁ Λέος Φούμης τοῦ Μιχάλη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, πρέπει νὰ ἀφαιρεῖται εἰς τὸ διηνεκές (*imperpetuo*) ἓνα μουζούρι σιτάρι, λόγῳ τῆς ζημιᾶς ποὺ ἔχει ὑποστεί τὸ χωράφι του ἀπὸ τὴ διάνοιξη τοῦ αὐλακιοῦ. Στὸν Φούμη πρέπει ἐπίσης νὰ καταβληθεῖ τὸ ποσὸ τῶν 200 ὑπερπύρων ὡς ἀποζημίωση γιὰ τὴ ζημιὰ ποὺ ἔχει γίνεи στὸ χωράφι του ἀπὸ τὴ διάνοιξη τοῦ αὐλακιοῦ, ἔναντι τῶν ἐξόδων ποὺ θὰ κάνει γιὰ νὰ κλείσει τὸ αὐλάκι, καθὼς καὶ ἔναντι τῆς ἐφετινῆς σοδειᾶς ποὺ ἔχει χάσει.

- Ἀπὸ τὸ *λιβέλλο* ποὺ καταβάλλει στὸ μοναστήρι ὁ Νικόλας Μπέρτος τοῦ ποτὲ Θεοδωρῆ καὶ ὁ ἀνηψιὸς του Θεοδωρῆς, πρέπει νὰ ἀφαιρεῖται, γιὰ τὸν ἴδιο λόγο, μισὸ μουζούρι σιτάρι ἐτησίως. Πρέπει ἐπίσης νὰ ἀποζημιωθοῦν μὲ τὴν καταβολὴ τοῦ ποσοῦ τῶν 25 ὑπερπύρων ἔναντι τῶν ἐξόδων ποὺ θὰ κάνουν γιὰ νὰ κλείσουν τὸ αὐλάκι, καθὼς καὶ ἔναντι τῆς ἐφετινῆς σοδειᾶς ποὺ ἔχουν χάσει.

- Ἀκόμη, πρέπει γιὰ τὸν ἴδιο λόγο νὰ καταβληθοῦν ὡς ἀποζημιώσεις στοὺς πῖο κάτω χωρικοὺς τὰ ἐξῆς ποσά:

Στὸν Κώστα Μπέρτο καὶ στὸν γιό του Φραντῆ	ὑπέρπυρα	100
Στὸν Σταμάτη Ὁρνουλάκη	»	25
Στὸν Πώργη Σκαπέτη	»	25
Στὸν Μανόλη Τζαγκαρόπουλο, λεγόμενο Νταμιλὰ	»	25
Στὸν Μάνο Κούβαλη	»	25
Στὸν Μαρεντογιάννη	»	80
Στὸν Κώστα Λεντάκη	»	80
Στὸν Νικόλα Τζούγκαρη	»	80
Στὸν Σταμάτη Γληγόρη	»	80
Στὴ Μαρούλα Γαβαλοπούλα	»	50

- Ἀπὸ τὸ *λιβέλλο* ποὺ καταβάλλει ὁ Μιχελῆς Μαλάτος πρέπει νὰ ἀφαιρεῖται ἐτησίως μισὸ μουζούρι σιτάρι, γιὰ τὸ χωράφι του καταστράφηκε ἀπὸ τὸ νερὸ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ἀποκατασταθεῖ. Ἐπίσης, πρέπει νὰ τοῦ καταβλη-

θεῖ τὸ ποσὸ τῶν 25 ὑπερπύρων ὡς ἀποζημίωση γιὰ τὴν καταστροφή πού ἔχουν ὑποστεῖ οἱ ἐλιές καὶ τὰ δένδρα του.

- Στὸν Γιάννη Ἀχλάδη, στὸν Σταμάτη Γληγόρη καὶ στὸν Μάνο Ψαρομήλιγγο πρέπει νὰ δώσει ὁ οἰκονόμος ἀπὸ τὴν προσεχὴ σοδειὰ 60 μίστατα κρασί λογάδο ὡς ἀποζημίωση γιὰ τὴν καταστροφή πού ἔχει ὑποστεῖ τὸ παλιό τους ἀμπέλι λογάδο. Ἐπίσης, πρέπει νὰ τοὺς καταβληθεῖ τὸ ποσὸ τῶν 200 ὑπερπύρων, νὰ τὸ μοιραστοῦν μεταξύ τους, ἔναντι τῶν ἐξόδων πού θὰ κάνουν γιὰ νὰ ξαναφυτέψουν τὸ ἀμπέλι.

- Στοὺς χωρικούς πού ἔχουν χωράφια τὰ ὁποῖα κατακλύστηκαν ἀπὸ τὸ νερὸ τὸ μοναστήρι θὰ δώσει σὲ ἀντάλλαγμα ἄλλα χωράφια ὡς ἀκολουθῶς:

Στὸν Δημήτρη Μπέρτο τοῦ ποτὲ Κώστα, ἀπὸ τὸν Στύλο, ἀντὶ τοῦ χωραφιοῦ, πλάτους καὶ μήκους ἀντίστοιχα 17 καὶ 38 βημάτων, ἐλεύθερου ἀπὸ καταβολὴ εἰσφορᾶς (σύμφωνα μὲ τὴ διαθήκη τῆς ποτὲ Φωτιάς Σουλομικοπούλας, χήρας τοῦ Μάνου Μπέρτου, παπποῦ ἀπὸ τὴ μεριά τοῦ πατέρα του, τοῦ 1531), μέσα ἀπὸ τὸ ὁποῖο κυλᾷ τὸ νερὸ τοῦ νέου αὐλακιοῦ, νὰ δοθεῖ χωράφι ἴδιας ἔκτασης στὸν Κάμπο, στοῦ Μύλου τὴ μοῖρα.

Στὸν Γαβρίλη Μπέρτο τοῦ Λέου, ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριό, ἀντὶ τοῦ χωραφιοῦ γιὰ τὸ ὁποῖο κατέβαλλε στὸ μοναστήρι ἐτησίως $\frac{1}{4}$ μουζουριοῦ σιτάρη, νὰ δοθεῖ χωράφι στὰ Μεγάλα Χωράφια, μήκους καὶ πλάτους ἀντίστοιχα 36 καὶ 16 βημάτων.

Στὸν Θόδωρο Μπέρτο Μπασταρδοδημήτρη, ἀπὸ τὸν Στύλο, ἀντὶ τοῦ χωραφιοῦ γιὰ τὸ ὁποῖο κατέβαλλε ἐτησίως $\frac{3}{4}$ μουζουριοῦ σιτάρη, νὰ δοθεῖ τὸ χωράφι πού εἶχε ἄλλοτε ὁ ποτὲ Μάνος Μπέρτος. Ὁ Θόδωρος θὰ ἀρχίσει νὰ πληρώνει λιβέλλο ἀπὸ τὸ 1616.

Στὸν Λέο Μπέρτο, λεγόμενο Λακουδάκη, ἀπὸ τὸν Στύλο, ἀντὶ τοῦ χωραφιοῦ γιὰ τὸ ὁποῖο κατέβαλλε ἐτησίως $\frac{3}{4}$ μουζουριοῦ σιτάρη, νὰ δοθεῖ τὸ χωράφι στὰ Μεγάλα Χωράφια, ὅπου ἔχει φυτέψει ἀμπέλια ὁ ἴδιος ὁ Λέος. Ἐπειδὴ, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση τοῦ *deputato*, ἡ ἀξία του εἶναι μεγαλύτερη ἀπὸ αὐτὴν τοῦ ἄλλου χωραφιοῦ, ὁ Λέος θὰ πληρώνει ἐπιπλέον $\frac{3}{4}$ μουζουριοῦ σιτάρη, καταβάλλοντας τὴν πρώτη δόση τὸ 1616.

Τζώρτζης Μουδάτσος, *deputato*

Νικολὸς Σοφολέος, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν *Comandamenti* τοῦ Domenico Orio, ρέκτορα Χαγίων. Χαρτί (4 φύλλα). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-3v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 4v σημειώματα: α) *στύμα τοῦ χανδακιου τοῦ Στύλου*· β) *adi 28 febbraio 1632* (β. ἔ. 1631).

402

Μέτρηση χωραφιών

1632, 2 Μαρτίου

Μέτρηση (μετρος) τῶν χωραφιών τοῦ Θεόδωρου Ἀχινέου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Ἁγία Μαρίνα, ποὺ διενήργησε ὁ «ντεμπουτάδος» Μάνος Νι<κ>ολέτος: ἀριθμὸς χωραφιών, τοποθεσία ὅπου βρίσκονται, ποσότητα μουζουριῶν σιτάρι ποὺ ὀφείλεται στὸν οἰκονόμο.

Πρωτότυπο. Χαρτί (4 φύλλα). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 2r-3v στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1r σημειώματα: α) *μετρος τον χοραφιον του Θεοδору Αχинео, απο χοριο Ἁγια Μαρίνα, του αγηου Ιωανου της Πατινος, του κονομο, μετριμενα απο εμενα το Μανο Νι<κ>ολετο, ντεμπουταδο, εις τα 2 του Μαρτιου 1632*· β) *η σημια τον χωραφιω τοῦ Θεωδору Αχινέου.*

403

Ὑπόμνημα καὶ ἀπάντηση

~1632, 28 Ἀπριλίου

Ὑπόμνημα τοῦ Λέου Φούμη [Καπετανάκη] πρὸς τὴν τοπικὴ διοίκηση (*regimento*) Χανίων: Ὅπως ἔχει σημειώσει στὸ ὑπόμνημά του τῆς 16ης Νοεμβρίου, τὸ ὁποῖο κατέθεσε στὸ δικαστήριον [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 392], εἶχε δώσει στὸν προοικονόμο τοῦ Στύλου Νικηφόρο 15 τσεκίνια καὶ 3 βαρέλια κρασί *λιάτικο* μὲ τὸν ὅρο νὰ μὴν τοῦ ἀφαιρέσει τὰ χωράφια ποὺ κρατοῦσε ὁ πεθερός του ποτὲ Μάνος Καλονάς, οὔτε νὰ τοῦ αὐξήσῃ τὴν ἐντριτεία. Ὅμως ὁ Νικηφόρος τοῦ ἀφαίρεσε τὰ χωράφια καὶ μὲ νέο συμβόλαιο πάκτωσης τοῦ ἔδωσε μέρος μόνο ἀπὸ αὐτά, αὐξάνοντάς του συγχρόνως τὴν ἐντριτεία. Ἄρα ὁ τωρινὸς οἰκονόμος καὶ οἱ ἐπίτροποι τοῦ μοναστηριοῦ, οἱ ὁποῖοι παρεμβαίνουν χωρὶς νὰ ἔχουν κληθεῖ, ὀφείλουν νὰ τοῦ ἐπιστρέψουν τὰ 15 χρυσὰ τσεκίνια καὶ νὰ μὴν προσπαθοῦν νὰ τὸν ἐξαπατήσουν ἐπειδὴ εἶναι χωρικός (*per essere io contadino*), ὅπως ἐπιχείρησαν νὰ τὸ κάνουν μὲ τὸ ὑπόμνημά τους τῆς 28ης Φεβρουαρίου. Ἡδὴ ὁ ἄλλος οἰκονόμος, ὁ Μαργαρίτης, τοῦ εἶχε πάρει ἓνα μοσχάρι καὶ εἶχε ξεριζώσει 9 ρίζες ἐλιές γιὰ νὰ σκάψῃ αὐλάκι. Σχετικὴ ἐκτίμηση διενεργήθηκε τὴν τελευταία ἡμέρα τοῦ Μαρτίου 1615 ἀπὸ τὸν *deputato* Τζώρτζη Μουδάτσο [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 401]. Ὁ Φούμης προτίθεται νὰ διεκδικήσῃ τὸ δίκιο του.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀπάντηση τοῦ τωρινοῦ οἰκονόμου Ἱερεμία Καλαφάτη καὶ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ μοναστηριοῦ: Οἱ ἀπαιτήσεις τοῦ Φούμη εἶναι γελοῖες (*redicolla et mal messa dimanda*) καὶ ἀνυπόστατες. Οἱ ἐπίτροποι παρεμβαίνουν, χωρὶς νὰ καλοῦνται, ὅποτε αὐτοὶ κρίνουν σκόπιμο. Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι οἱ οἰκονόμοι ποὺ ἀποστέλλονται ἀπὸ τὴ μονὴ τῆς Πάτμου εἶναι κύριοι (*patroni*) τοῦ Στύλου εἶναι λανθασμένος. Δὲν εἶναι παρά «ἅπλοὶ ἐπίτροποι» (*semplici agenti*) καὶ ἐνοικιαστὲς (*affitualli*), οἱ ὅποιοι ἀποστέλλονται ἀπὸ τὴν Πάτμο στὴν Κρήτη μὲ θητεία τριῶν ἐτῶν.

1632, 28 Ἀπριλίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριό ἀπὸ τὸν Λέο Φούμη, ἀντίδικο τοῦ οἰκονόμου καὶ τῶν ἐπιτρόπων του.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-2v στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coria*. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 2r δυσανάγνωστο σημείωμα. Στὴ γωνία, δεξιά, τοῦ φ. 2v σημείωμα: *la dimanda di Leo Fumi contra il monastero*.

404

Πάκτωση χωραφῶν καὶ αἴτηση

1620, Δεκέμβριος/1632, 28 Ἀπριλίου ~ 1632

1620, Δεκέμβριος

Ἁγία Μαρίνα

τόπος τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου
τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Θόδωρο Ἀχινέο (*Aghineo*) τοῦ ποτὲ Φρατῆ (*Fretto*), ἀπὸ τὸ χωριὸ Ἁγία Μαρίνα, χωράφια 42 μουζουριῶν (32 μουζουριῶν στὴν Ἁγία Μαρίνα καὶ 10 μουζουριῶν στὸν Ἅγιο Ἰωάννη), τὰ ὅποια εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ, στὸ Καλάμι, 42 μουζούρια σιτάρι, καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1621. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος, ἢ ἄλλος γιὰ λογαριασμὸ τοῦ μοναστηριοῦ, θὰ εἰσπράττει κάθε χρόνο ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα τοῦ πακτωτῆ (*da lui et beni suoi*), μέσω τοῦ *officio di proprio*, τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ.

Μάρτυρες: Σταμάτης Πάτερος καὶ ὁ γιὸς του Μανόλης.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Αἴτηση

1632, 28 Ἀπριλίου

Ὁ Μητροφάνης Παυλόπουλος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, με αἴτησή του πρὸς τὸ *officio di proprio* ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα: Ὁ Θεόδωρος Ἀχινέος (*Aghineos*) Λόλος εἶχε πακτώσει γιὰ μία πενταετία, τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1620, ἀπὸ τὸν Ἱερεμία Καλαφάτη, προοικονόμο τοῦ Στύλου, χωράφια 42 μουζουριῶν (32 μουζουριῶν στὴν Ἀγία Μαρίνα καὶ 10 μουζουριῶν στὸν Ἅγιο Ἰωάννη τὸν Πρόδρομο) με ὑποχρέωση καταβολῆς κάθε χρόνο 42 μουζουριῶν σιτάρι. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ χωράφια τῶν 10 μουζουριῶν στὸν Ἅγιο Ἰωάννη τὸν Πρόδρομο ποὺ τοῦ εἶχαν ἀφαιρεθεῖ τὸ 1629, ὁ πακτωτὴς κρατᾷ τὰ ὑπόλοιπα ὡς σήμερα, γιὰ διάστημα δηλαδὴ περισσότερο ἀπὸ πέντε χρόνια, χωρὶς ὥστόσο νὰ ἔχει ἐξοφλήσει τὶς ὀφειλές του τῶν ἐτῶν 1623-1630, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὴ συνημμένη κατάσταση. Ὁ οἰκονόμος ζητᾷ ἀπὸ τὸν πακτωτὴ νὰ ἐξοφλήσει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τῶν ὀφειλόμενων $88\frac{3}{4}$ μουζουριῶν στὴν τιμὴ πώλησης τοῦ σιταριοῦ ποὺ ἀντιστοιχεῖ στὸ ἔτος τῆς ὀφειλῆς, σύμφωνα με τὰ βιβλία τοῦ *officio di proprio*.

Ἀκολουθεῖ κατάσταση λογαριασμοῦ, με βάση τὸν ὅποιο ὁ Ἀχινέος ἀπὸ τὸ 1623 ὡς τὸ 1630 ἔχει καταβάλει 237 μουζούρια σιτάρι ἔναντι τῶν ὀφειλόμενων 326 μουζουριῶν σιτάρι [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 405].

1632

Κατατέθηκε στὸ officio di proprio ἀπὸ τὸν οἰκονόμο [Μητροφάνη] Παυλόπουλο, ἀντίδικο (contra) τοῦ Θεόδωρου Ἀχινέου.

Ἀντίγραφα. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά (τὸ κείμενο τῆς πάκτωσης μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά). Στὸ φ. 1v σημειώματα: α) *το χρεος του Θεοδωρου Αθινεο με τον παπα Μιτροφανι* β) *Todoro Aghineo*.

405

Λογαριασμός

1623-1630 ~ 1632, 28 Ἀπριλίου

1623-1630

Λογαριασμός τοῦ χρέους τοῦ Θεόδωρου Ἀχινέου Λόλου πρὸς τὸ μοναστήρι ἔναντι τοῦ πάκτους τῶν χωραφιῶν στὴν Ἀγία Μαρίνα καὶ στὸν Ἅγιο

Ἰωάννη [Πρόδρομο]. Σημειώνεται σὲ μία στήλη ἡ ποσότητα σιταριοῦ σὲ μουζούρια ποὺ ὀφείλει ὁ Θεόδωρος γιὰ τὰ ἔτη 1623-1630 (σύνολο 326 μουζούρια) καὶ σὲ ἄλλη στήλη ἡ ποσότητα σιταριοῦ σὲ μουζούρια ποὺ ἔχει ἐξοφλήσει (σύνολο 237 μουζούρια καὶ 1 πρατικό).

1632, 28 Ἀπριλίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Μητροφάνη Παυλόπουλο, ἀντίδικο τοῦ Θεόδωρου Ἀχινέου, λεγόμενου Λόλου.

Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἐλληνικά.

406

Ὑπόμνημα

~1632, 4 Μαΐου

Ὑπόμνημα τοῦ Λέου Φούμη [Καπετανάκη] πρὸς τὴν τοπικὴ διοίκηση (*reggimento*) Χανίων: Ὁ Τζουάννες Δροσάς, ἐπίτροπος τοῦ μετοchioῦ τῆς μονῆς Πάτμου (*sottoposto al venerabil convento di San Zuanne de Pattino*) στὸν Στύλο, ἐπέτυχε, μὲ βάση τὸν λογαριασμὸ ποὺ παρουσίασε, νὰ τὸν ἐξαναγκάσει νὰ δεχθεῖ, στὶς 3 Ἀπριλίου 1624, ὅτι χρωστοῦσε στὸν ἱερομόναχο Μητροφάνη Παυλόπουλο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, 3.661 ὑέρπυρα [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 413]. Ὅμως ὁ λογαριασμὸς ἐγίνε ἀπὸ τὸ ἀντίδικο μέρος καὶ ὁ Φούμης ζητᾷ νὰ μὴ ληφθεῖ ὑπόψη, γιὰτὶ εἶναι ψευδής.

1632, 4 Μαΐου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν Λέο Φούμη, ἀντίδικο τοῦ οἰκονόμου, [Μητροφάνη] Παυλόπουλου.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημειώματα: *Exemplum*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *M[ichiel] Claduri*.

407

Ἀπόφαση τῶν δικαστῶν *di proprio*

1632, 4 Μαΐου

Οἱ δικαστὲς *di proprio*, ἀφοῦ ἄκουσαν τὰ διάδικα μέρη, ἀπὸ τὴ μία μεριὰ τὸν ἱερομόναχο Μητροφάνη Παυλόπουλο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, ὁ ὁποῖος

προσήλθε με τὸν δικηγόρο του *dottor* Καψάλη, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸν Λέο Φούμη Καπετανάκη, ὁ ὁποῖος προσήλθε με τὸν συνήγορό του *dottor* Πατελάρο, καὶ ἀφοῦ ἐξέτασαν τὰ ἔγγραφα τῆς δικογραφίας ποὺ προσκομίστηκαν (τὴν αἴτηση τοῦ οἰκονόμου νὰ πληρώσει ὁ Φούμης τὸ πάκτος τῶν ἐννέα μηνῶν γιὰ τοὺς μύλους ποὺ εἶχε πακτώσει ἀπὸ τὸ μοναστήρι, τὸν λογαριασμὸ ποὺ εἶχαν παρουσιάσει στὸν δικαστὴ-διαιτητὴ, τὸ πακτωτήριον ἔγγραφο ποὺ συνομολογήθηκε μεταξὺ τοῦ Φούμη καὶ τοῦ προοικονόμου Παρθενίου, ἄλλο πακτωτήριον ἔγγραφο ποὺ συνομολογήθηκε στὶς 3 Ἀπριλίου 1624 μεταξὺ τοῦ Φούμη καὶ τοῦ Μητροφάνη Παυλόπουλου, τὸ ἔγγραφο τοῦ Φούμη τῆς 29ης Δεκεμβρίου 1629 σχετικὸ μετὰ τὸ χρέος του, τὴν ἀπάντηση τοῦ Φούμη τῆς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Ἰανουαρίου 1626 (β. ἔ. 1625) [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 266], μία ἄλλη ἀπάντηση τῆς 15ης Μαρτίου 1626 καὶ τὶς θέσεις ποὺ εἶχαν παρουσιάσει τὰ δύο μέρη), ἀποφάσισαν τὰ ἀκόλουθα: Ἐκαναν ἀποδεκτὲς τὶς θέσεις τοῦ οἰκονόμου, ὁ ὁποῖος ἀπαιτεῖ τὴν ἐξόφληση τοῦ χρέους καὶ ἀπέρριψαν ἐκεῖνες τοῦ Φούμη, ὁ ὁποῖος ἰσχυρίζεται ὅτι δὲν ἔχει ὑποχρέωση νὰ πληρώσει. Ἀντίθετη ἄποψη διατύπωσε ὁ [δικαστὴς] Τζώρτζης Μανολέσσος, ὁ ὁποῖος ἔκανε δεκτὲς τὶς θέσεις τοῦ Φούμη, σύμφωνα μετὰ τὶς ὁποῖες ὁ τελευταῖος δὲν ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσει.

Ὁ βοηθὸς τοῦ *officio di proprio*

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 20 τοῦ βιβλίου τῶν *Atti* τοῦ *officio di proprio*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένον στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά.

408

Ὑπόμνημα

~ 1626, 1 Φεβρουαρίου ~ 1632, 5 Μαΐου

Ὑπόμνημα τοῦ Λέου Φούμη, ἀντίδικου τοῦ ἱερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου, [οἰκονόμου τοῦ Στύλου], πρὸς τὸν δικαστὴ-διαιτητὴ (*giudice-arbitro*): Οἱ ὑποχρεώσεις τοῦ ἱερομονάχου Μητροφάνη ἀναφέρονται στὸ συμβόλαιο πάκτωσης τῶν μύλων τοῦ 1624. Ἄλλωστε ἡ ἀλήθεια ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι εἶχε ἀφαιρέσει ἀπὸ τὸν Φούμη 649 ὑπέρπυρα γιὰ τὴν προμήθεια τῶν πετρῶν. Ὅμως ὁ Φούμης, ὅπως μετὰ μάρτυρες προτίθεται νὰ ἀποδείξει, ἀδυνατοῦσε νὰ ἀγοράσει πέτρες, ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχαν στὴν ἀγορά. Ἔτσι, ἰσχυρίζεται ὅτι:

1. Τὸν Ἀπρίλιο 1624 δὲν ὑπῆρχαν στὴν πόλη διαθέσιμες πρὸς ἀγορὰ μυλό-πετρες. Ὅταν ἔφτασε ἀπὸ τὴ Μῆλο ἓνα πλοῖο φορτωμένο μὲ πέτρες, οἱ *clarissimi signori* Zuanne Zancarol καὶ Zaccaria da Molin τὶς ἀγόρασαν ὅλες, ἀφήνοντάς τον νὰ πάρει μὲ μεγάλο κόπο μόνο 38 πέτρες.

2. Στὸ διάστημα ἀπὸ τὸν Ἀπρίλιο ὡς τὸν Ὀκτώβριο δὲν ὑπῆρχαν στὴν ἀγορὰ πέτρες γιὰ νὰ τὶς προμηθευτεῖ.

3. Εἶχε πολλὰς φορὰς εἰδοποιήσει τὸν ἱερομόναχο ὅτι ἀδυνατοῦσε νὰ ἀγοράσει πέτρες.

4. Εἶχε παραγγεῖλει στὸν μοναχὸ Γερμανὸ νὰ ἀγοράσει ἐκεῖνος γιὰ λογαριασμό του πέτρες ἀπὸ τὴ Μῆλο, ἀλλὰ ἐκεῖνος εἶχε καθυστερήσει νὰ τὶς φέρει.

5. Ὅταν ἔφτασε, τὸν Ὀκτώβριο, ἓνα πλοῖο μὲ ἐμπόρευμα, ὁ Φούμης ἀγόρασε πέτρες, τὶς ὁποῖες παρέδωσε στὸν Παυλόπουλο, καθὼς ἔληγε τὸ συμβόλαιο ἐνοικίασης τῶν μύλων.

Τζώρτζης Πικρίδης, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

1626 (β. ἔ. 1625), 1 Φεβρουαρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Λέο Φούμη, ἀντίδικο [τοῦ οἰκονόμου] Μητροφάνη Παυλόπουλου.

1632, 5 Μαΐου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Μητροφάνη Παυλόπουλο, ἀντίδικο τοῦ Λέου Φούμη. Ὁ Γιάννης Πενιατόπουλος (*Pegnatorulo*), *official*, κοινοποίησε τὸ ὑπόμνημα στὸν ἀντίδικο.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1 r-2r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Corria*· β) *M(ichiel) Claduri*. [Πρβλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 266: ἴδιο κείμενο μὲ λίγες διαφορές].

409

Ὑπόμνημα

~1632, 5 Μαΐου

Ὑπόμνημα τοῦ Μητροφάνη Παυλόπουλου πρὸς τὴν τοπικὴ διοίκηση (*reggimento*) Χανίων: Ὁ Λέος Φούμης δὲν παύει νὰ τὸν ἐνοχλεῖ. Ἀντὶ νὰ ἐξοφλήσει τὸ χρέος του, σύμφωνα μὲ τὸ συμβόλαιο τῆς 3ης Ἀπριλίου 1624 [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 413], ἀπαίτησε χθὲς νὰ θεωρηθεῖ ἄκυρη ἡ συμβολαιογραφικὴ αὐτὴ πράξη.

Δὲν ἀνταποκρίνεται στὴν ἀλήθεια οὔτε ὅτι ἡ σύνταξη τοῦ συμβολαίου ἀπὸ τὸν Τζουάννε Δροσὰ ἔγινε μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Μητροφάνη οὔτε ὅτι δεσμὸς συγγένειας ἢ ἄλλο συμφέρον ἐμπόδιζε τὸν Δροσὰ νὰ συντάξει τὸ συμβόλαιο. Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ τελευταῖος εἶναι ἐπίτροπος τοῦ μοναστηριοῦ δὲν σημαίνει ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι συγχρόνως καὶ νοτάριος.

1632, 5 Μαΐου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Μητροφάνη Παυλόπουλο, ἀντίδικο τοῦ Λέου Φούμη. Ὁ Γιάννης Πενιατόπουλος (*Pegnatorulo*), *official*, κοινοποίησε τὸ ὑπόμνημα στὸν ἀντίδικο.

Δύο ἀντίγραφα:

Α) Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένον στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *per l'interdito*.

Β) Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένον στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριον τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Exemplum*. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Risposta del add... di Leo Fumi*· β) *M(ichiel) Claduri*.

410

Πάκτωση μύλων

1619, 16 Νοεμβρίου ~ 1625, 11 Ἰανουαρίου ~ 1632, 5 Μαΐου

1619, 16 Νοεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Παρθένιος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὴν κυρὰ Μαρούλα Καλονοπούλα καὶ στὸν ἄνδρα τῆς κῦρ Λέο Φούμη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, 4 μύλους μὲ τὰ μυλοχώραφά τους στὸν Κάμπο στὸν Πλάτανο. Οἱ «πακτωτάδες» ὀφείλουν νὰ παραδίδουν κάθε μῆνα στὸ μοναστήρι 54 μουζούρια σιτάρι. Ἀκόμη, ὀφείλουν νὰ προσφέρουν δύο βόδια δύο φορές τὸν χρόνο στὰ πανηγύρια τοῦ ἀγίου Ἰωάννου, στίς 8 Μαΐου καὶ στίς 26 Σεπτεμβρίου· τὶς πέτσες θὰ τὶς μοιράζονται ἀπὸ μισὲς ὁ οἰκονόμος καὶ οἱ μυλωνάδες. Οἱ οἰκονόμοι ἀναλαμβάνουν τὴν ὑποχρέωση νὰ κατασκευάσουν «ἄφκλες», νὰ προμηθεύουν καρφιά, νὰ «καθάρνουσι» τὰ μυλαυλάκια καὶ νὰ προσφέρουν ὅτι ἄλλο χρειάζεται γιὰ τὴ λειτουργία τῶν μύλων. Στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία οἱ πακτωτὲς ἀντὶ σιτάρι δίδουν κριθάρι, θὰ ὑπολογίζονται δύο μουζούρια κριθάρι γιὰ κάθε μουζούρι σιτάρι. Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦν τὶς μηνιαῖες δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ τὶς εἰσπράττει μὲ ὅποιον τρόπο ἐκεῖνος κρίνει καλότερο.

Μάρτυρες: Στράτης Κλαπατζαράς τοῦ ποτὲ Μπε<ρ>ναρδῆ καὶ Φανούριος Τζιναρέας Ἀρνόμαλος.

παπα-Γεώργιος Βάρδας, νοτάριος «ἀπρομπάδος»

1625 (β. ἔ. 1624), 11 Ἰανουαρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν ἐπίτροπον [τοῦ μοναστηριοῦ] Ἰάκωβο Δροσά, ἀντίδικο τοῦ Λέου Φούμη.

1632, 5 Μαΐου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Μητροφάνη Παυλόπουλο, ἀντίδικο τοῦ Λέου Φούμη. Ὁ Πιάννης Πενιατόπουλος (*Pegnatorpulo*), *official*, κοινοποίησε τὴν ἀναφορὰ στὸν ἀντίδικο.

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v σημειώματα: α) *Affitanza de Leo Fumi per li mulini*· β) *S. Zuanne de Stilo*· γ) *M(ichiel) Claduri*· δ) ... *iconomo di Stilo*.

411

Ὑπόμνημα

1632, 15 Μαΐου

Ὑπόμνημα τοῦ Θεόδωρου Ἀχινέου (*Aghineo*), ἀντίδικου τοῦ ἱερόμοναχου Μητροφάνη Παυλόπουλου, προοικονόμου τοῦ Στύλου, πρὸς τοὺς δικαστὲς *de proprio*: Δὲν πρέπει ὁ ἱερομόναχος, τροποποιώντας τὸ συμβόλαιον μὲ τὸ ὁποῖο τοῦ εἶχε πακτώσει τὰ χωράφια του, νὰ τοῦ ζητᾷ, μὲ αἴτησή του (*dimanda*) τῆς 28ης Ἀπριλίου, νὰ πληρώσει ἄλλη ἐντριτεῖα ἀπὸ ἐκείνη ποὺ πλήρωνε ὡς τότε καὶ ἐξακολουθεῖ ὡς τώρα νὰ πληρώνει. Ὅπως φαίνεται ἀπὸ τοὺς λογαριασμοὺς του μὲ τὸ μοναστήρι, ἔχει ἐξοφλήσει τὶς ἐντριτεῖες του, σύμφωνα μὲ τὸ συμβόλαιον τῆς πάκτωσης ποὺ εἶχε συνάψει τὸ 1620 μὲ τὸν οἰκονόμο Καλαφάτη.

Ἀκολουθεῖ κατάσταση λογαριασμοῦ ἐξόφλησης ἐντριτειῶν τῶν ἐτῶν 1623, 1624, 1625, 1628 καὶ 1631.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά (τὸ ὑπόμνημα) καὶ στὰ ἑλληνικά (ὁ λογαριασμός). Στὴν ἐπάνω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coria*.

412

Γράμμα τοῦ γενικοῦ προνοητῆ [Κρήτης] Lorenzo Contarini

1632, 21 Ἰουλίου, 7 Αὐγούστου, 23 Σεπτεμβρίου

1632, 21 Ἰουλίου

Χάνδακας

Ὁ γενικὸς προνοητὴς [Κρήτης] Lorenzo Contarini γράφει στὸν ρέκτορα Χανίων τὰ ἑξῆς: Ὁ Μιχαὴλ Καλλέργης εἶχε ἀσκήσει ἔνσταση κατὰ τῆς ἀπόφασης, τῆς 8ης Νοεμβρίου 1630, τοῦ ἀναπληρωτῆ ρέκτορα [Χανίων] Andrea Basadona, δικαστῆ ἐξουσιοδοτημένου ἀπὸ τὸν προηγούμενο γενικὸ προνοητῆ, εἰς βάρος τοῦ Μάρκου Χαμέτη, συνηγόρου τοῦ Μιχαὴλ Καλλέργη, καὶ ὑπὲρ τοῦ Ἱερεμία Καλαφάτη [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 372]. Ὁ ρέκτορας καλεῖται νὰ στείλει ἀντίγραφο τῆς ἀπόφασης μὲ ὅλα τὰ σχετικὰ ἔγγραφα τῆς δικογραφίας (*sotto sue lettere et sigillo copie di detta sententia con tutte le scritture alla causa pertinenti*) στὸν προνοητῆ καὶ νὰ καλέσει τὸν Ἱερεμία Καλαφάτη νὰ παρουσιαστῇ καὶ νὰ ἀπαντήσῃ στὶς αἰτιάσεις τοῦ Καλλέργη· ὡς τὴν τελικὴ ἔκβαση τῆς δίκης ἡ ἐκτέλεση τῆς ἀπόφασης ἀναβάλλεται.

1632, 7 Αὐγούστου

Παραλήφθηκε τὸ γράμμα.

Βεβαίωση τοῦ *official*

1632, 23 Σεπτεμβρίου

Ὁ Πωργιλὰς Ρουέρος, *official*, βεβαιώνει ὅτι εἰδοποίησε τὸν Τζώρτζη Γρυπάρη, ἐπίτροπο τοῦ Ἱερεμία Καλαφάτη.

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *Copia*· β) *Adi 7 agosto 1632. Ricepute et admesse*.

413

Διακανονισμὸς χρέους

1624, 3 Ἀπριλίου/1631, 1 Δεκεμβρίου/1632, 12 Ἰανουαρίου,
21, 23 Φεβρουαρίου ~ 1625, 8 Μαρτίου ~ 1626, 2 Ἰανουαρίου, 16 Μαρτίου
~ 1632, 4 Νοεμβρίου

1624, 3 Ἀπριλίου

Στύλος

Ὁ Λέος Φούμης Καπετανάκης, κάτοικος Στύλου, ἔκανε λογαριασμό (*ha fatto conto*) μὲ τὸν ἱερομόναχο Μητροφάνη Παυλόπουλο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, ὡς

τὸ τέλος τοῦ περασμένου Φεβρουαρίου, σύμφωνα μὲ τὸν ὁποῖο διαπιστώθηκε ὅτι χρωστᾷ στὸν οἰκονόμο 3.661 ὑπέρπυρα ἀπὸ τὴν ἐνοικίαση τῶν μύλων· δὲν περιλαμβάνονται στὸν λογαριασμὸ τὰ ἔξοδα τῆς ἐπιδιόρθωσης τῶν σιδερικῶν (*ferri*), ποὺ θὰ ὑπολογιστοῦν στὸ τέλος χωριστά. Ὁ Φούμης ἀναλαμβάνει ἔναντι χρέους 1.000 ὑπερπύρων νὰ δώσει στὸν οἰκονόμο 50 μίστατα λάδι καθαρὸ (*travazado lampante*) καὶ ἔναντι χρέους 649 ὑπερπύρων νὰ ἀγοράσει ὅσες πέτρες ἦταν ἀναγκαῖες γιὰ νὰ λειτουργήσουν οἱ μύλοι. Τὸ ὑπόλοιπο ποσὸ τῶν 2.013 ὑπερπύρων ὀφείλει νὰ τὸ ἐξοφλήσει καταβάλλοντας 1.000 ὑπέρπυρα τὸν Δεκέμβριο καὶ ἄλλα 1.013 τὸν προσεχὲς Ἀπρίλιο. Ἐὰν δὲν ἐξοφλήσει τὸ χρέος του, ὁ οἰκονόμος θὰ τὸ εἰσπράξει μὲ ἔξοδα τοῦ ὀφειλέτη, μέσω τῆς δικαιοσύνης, μὲ τὴν πιὸ εὐκόλη διαδικασία (*con la più facil via*).

Μάρτυρες: παπα-Νικόλας Καλονὰς καὶ Γιώργης Μαζοκόπος Τσιγαρίδης, ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριό.

Νοταριακὸ σῆμα: † Z[uanne] D[rossa], Τζουάννες Δροσὰς, νοτάριος ἀποστολικῆς ἐξουσίας

Ἀκολουθεῖ κατάσταση λογαριασμοῦ, ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ρέκτορα Al-vise Malipiero, καὶ οἱ βεβαιώσεις τῶν *officiali* ὅτι εἰδοποίησαν τὰ ἀντίδικα μέρη Μητροφάνη Παυλόπουλο καὶ Λέο Φούμη (1631, 1 Δεκεμβρίου/1632, 12 Ἰανουαρίου, 21, 23 Φεβρουαρίου).

Ἐμμανουὴλ Γρυπάρης, βοηθός [τῆς Καγκελλαρίας]

1625, 8 Μαρτίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο, ἀντίδικο τοῦ Λέου Φούμη Καπετανάκη.

1626 (β. ἔ. 1625), 2 Ἰανουαρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Ἰάκωβο Δροσὰ, ἐκπρόσωπο τοῦ οἰκονόμου, ἀντίδικου τοῦ Λέου Φούμη [Καπετανάκη].

1626, 16 Μαρτίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο, ἀντίδικο τοῦ Λέου Φούμη Καπετανάκη.

1632, 4 Νοεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Μητροφάνη Παυλόπουλο, ἀντίδικο τοῦ Λέου Φούμη [Καπετανάκη].

Πρωτότυπο καὶ ἀντίγραφο:

Α) Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 1v σημείωμα: *nesso in quaderno 221 a carte 125, iperperi 1000 per parte*. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *debito di Leo Fumi di perperi 3661*· β) *San Zuane de Stilo*· γ) *M(ichiel) Claduri*.

Β) Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ νοταρίου [Τζουάννε Δροσᾶ]· ὑπογράφει ὁ Ἰάκωβος Δροσᾶς, νοτᾶριος ἀποστολικῆς ἐξουσίας, στὴ θέση τοῦ ἀδελφοῦ του [Τζουάννε], ὁ ὁποῖος δὲν βρισκόταν στὴν Κρήτη (*Giacomo Drossa nodaro della apostolica et imperiale autorità per l'absentia dal regno di mio fratello*). Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά.

414

Ὑπόμνημα

[1632]

Ὑπόμνημα τοῦ ἱερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου [πρὸς τὴν τοπικὴ διοίκηση Χανίων]: Ὁ Λέος Φούμης ἀναγνωρίζει ὅτι ὁ λογαριασμὸς εἶναι σωστὸς καὶ ἀποδέχεται ὅτι χρωστᾶ 13 μουζούρια, ποὺ ἀντιστοιχοῦν στὴν εἰσφορά του τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν. Τὸ ποσὸ τῶν 200 ὑπερπύρων, τὸ ὁποῖο ὁ Φούμης ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ οἰκονόμος τοῦ χρωστᾶ, περιλαμβάνεται στὸν λογαριασμὸ ποὺ ἔχει κάνει ὁ παπα-Ἱερεμίας Καλαφάτης. Γιὰ τὸ χωράφι στὸ Μεσονήσι, τὸ ὁποῖο ἰσχυρίζεται ὁ Φούμης ὅτι δὲν ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς εἰσφορᾶς ὡς προικῶ τῆς πεθερᾶς του, καταβάλλεται 1 μουζούρι σιτᾶρι, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὰ σχετικὰ κατάστιχα (*seriadi*). Τὰ 150 ὑπέρπυρα ποὺ ὁ Φούμης ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ οἰκονόμος τοῦ ὀφείλει, ὁ τελευταῖος ὑπόσχεται νὰ τοῦ τὰ δώσει ὅταν ἐκεῖνος τοῦ ἐξοφλήσει τὰ 34 μίστατα λαδιοῦ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τοῦ ἔχει καταβάλει μόνο τὰ 20. Τὰ 12 μουζούρια τῶν χωραφιῶν στὸ ξερίζωμα στὸν Κάμπο δὲν περιλαμβάνονται στὸ συμβόλαιο τῆς πάκτωσης, γιατί τὸ ἀμπέλι τὸ 1629 ἦταν «ἐρημάμπελο». Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ τὰ χωράφια στὸν Πλάτανο τὸ ξερίζωμα· δέχεται ὥστόσο νὰ ὀριστοῦν ἐκτιμητές (*deputati*), γιὰ νὰ τὰ ἐκτιμήσουν.

Σχέδιο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο, μὲ ὀριζόντιες διαγραφές, στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά.

415

Ὑπόμνημα

1626, 15 Μαρτίου ~ 1632, 4 Νοεμβρίου

1626, 15 Μαρτίου

Ὑπόμνημα τοῦ Λέου Φούμη, ἀντίδικου τοῦ ἱερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου, [οἰκονόμου τοῦ Στύλου], πρὸς τὸν δικαστὴ-δαιτητὴ (*giudice arbitro*), τὸ ὁποῖο κοινοποιήθηκε στὸν ἱερομόναχο ἀπὸ τὸν ὑπογραφόμενο νοτάριο: Ὁ Φούμης ἀπαντᾷ στὸ ὑπόμνημα, σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο ὁ ἱερομόναχος ἰσχυρίζεται ὅτι τὸ τρεχούμενο νερὸ κατὰ τὸν Ἀπρίλιο, ὅταν τοῦ εἶχε δώσει χρήματα γιὰ νὰ ἀγοράσει πέτρες, εἶναι λίγο, ὑποστηρίζοντας ἀντίθετα ὅτι τὸ νερὸ κατὰ τοὺς μῆνες ἀπὸ τὸν Ἀπρίλιο-Μάιο καὶ ἐξῆς εἶναι ἄφθονο καὶ ὅτι κατὰ τοὺς μῆνες αὐτοὺς οἱ μύλοι ἀλέθουν μεγάλη ποσότητα σιταριοῦ.

Τζώρτζης Πικρίδης, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

163[2], 4 Νοεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμον Μητροφάνη Παυλόπουλο, ἀντί-δικο τοῦ Λέου Φούμη.

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὴν ἐπάνω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coppia*. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *M(ichiel) Claduri*.

416

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Χανίων *Alvise Malipiero*

1632, 5 Δεκεμβρίου ~ 7 Δεκεμβρίου

1632, 5 Δεκεμβρίου

Χανιά

Ὁ *Alvise Malipiero*, ρέκτορας Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῆς Ἀννίτζας Φουμπούλας, θυγατέρας καὶ κληρονόμου τοῦ ποτὲ Κώστα Μαυρογιάννη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάτω Κεραμέα, προστάζει τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας του νὰ διαλαλήσουν (*far pubblica proclama*), ὅπου χρειάζεται, ὅτι ἀπαγορεύεται νὰ σπεῖρει κανεὶς καὶ νὰ παρεμβαίνει μὲ ὅποιονδήποτε τρόπο στὰ χωράφια ποὺ κρατοῦσε ὁ ποτὲ πατέρας της, τὰ ὁποῖα ἀνήκουν τώρα σὲ ἐκείνη. Σὲ

ὅποιον δὲν ὑπακούσει θὰ ἐπιβληθεῖ πρόστιμο 100 δουκάτων, ἀγγαρεία στὴ γαλέρα, ἐξορία ἢ ἄλλη ποινὴ κατὰ τὴν κρίση τῶν ἀρχῶν. Ὅποιος διεκδικεῖ τυχὸν δικαιώματα νὰ παρουσιαστῇ ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1632, 5 Δεκεμβρίου

Ὁ Μανόλης Μανερὸς, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Τζικαλαριά, βεβαιώνει ὅτι διαλάλησε, ὅπου ἐκάνε χρια νὰ γρικιθῇ το παρόν μανταδο, καθὼς ὀπισω μᾶς ἐγράφετε καὶ πολλὰ τά ἐτή.

Μάρτυρες: Μαρίνος Γαβαλὰς καὶ Σταμάτης Ξυλοκεράτης.
πατέρας Σέρβος «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1632, 7 Δεκεμβρίου

Κατατέθηκε στὴν Καγκελλαρία.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v (στὰ ἰταλικά ὁ ὀρισμὸς καὶ στὰ ἑλληνικά ἡ βεβαίωση τοῦ ὁμότη). Στὸ φ. 1r σημειώματα: α) στὴν ἐπάνω γωνία, ἀριστερά, *Copia*· β) στὴν ἐπάνω γωνία, δεξιά, 4 (ἀρίθμηση). Στὸ φ. 1v σημείωμα: *Registrato nel libro Mazzor 8o a carte 154.*

417

Ὅρισμὸς τοῦ ρέκτορα Alvise Malipiero καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1632, 22 Νοεμβρίου, 15 Δεκεμβρίου

1632, 22 Νοεμβρίου

Χανιά

Ὁ Alvise Malipiero (*Αλβίζες Μαλιπιερος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ τὴν ἀπόφαση τῆς 14ης τοῦ ἴδιου μήνα καὶ μετὰ τὴ σημερινὴ κατάθεση ἀπὸ τὸν Γιάννη Πάτινο τοῦ τιμήματος (*ντεπόζιτο*), προστάζει τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ διαλαλήσουν ὅτι ὁ Πάτινος εἶναι «νοικοκύρης» τοῦ χωραφιοῦ στοὺς Κάμπους τὸ ὁποῖο εἶχε πωληθεῖ στὸν Μιχελὴ Μούρμουρη. Ἐὰν ὁ Μούρμουρης ἢ ἄλλοι ἐναντιωθοῦν στὴν ἀπόφαση καὶ ἐμποδίσουν τὸν Πάτινο νὰ παραλάβει τὸ χωράφι, θὰ τιμωρηθοῦν μὲ ποινὴ «κάτεργου φορτζάδικου».

Μιχαὴλ Κλαδούρης, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1632, 15 Δεκεμβρίου

Ὁ Μιχελῆς Παρτζάλης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Κάμποι, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Σταμάτης Παχουντάκης [διόρθ. ἀντὶ Παχαντάκης] καὶ Λέος Μιχελάκης.

παπα-Ἰωάννης Πάτερος «ἔγραψε»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἡ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου καὶ σημείωμα: *Registrato a carte 102 tergo*.

418**Ὑπόμνημα**

[1632]

Ὑπόμνημα τοῦ Μητροφάνη Παυλόπουλου πρὸς τοὺς δικαστὲς *di proprio*: Ὁ ἱερομόναχος Παρθένιος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, εἶχε πακτώσει γιὰ μία πενταετία στὸν Λέο Φούμη Καπετανάκη καὶ στὴ γυναῖκα του Μαρούλα Καλονοπούλα τοὺς μύλους ποὺ βρίσκονται στὰ Πλατάνια, στὸν Κάμπο, μὲ τὴν ὑποχρέωση ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῶν πακτωτῶν νὰ καταβάλλουν μηνιαίως 54 μουζούρια σιτάρι (συμβολαιογραφικὴ πράξη τῆς 16ης Νοεμβρίου 1619, συνταγμένη ἀπὸ τὸν νοτάριο παπα-Γιώργη Βάρδα [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 410]). Μετὰ τὸν λογαριασμὸ ποὺ ἔγινε ἀνάμεσα στὸν Φούμη καὶ τὸν Μητροφάνη, διαπιστώθηκε ὅτι ὁ πρῶτος χρωστᾷ ὥς τὸ τέλος Φεβρουαρίου 1624 (β. ἔ. 1623) 3.661 ὑπέρπυρα (συμβολαιογραφικὴ πράξη συνταγμένη ἀπὸ τὸν νοτάριο Τζουάννε Δροσά [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 413]). Ὁ Φούμης ἐξακολούθησε νὰ ἔχει τοὺς μύλους ὥς τὸν Νοέμβριο τοῦ 1624, ἐπομένως ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ πληρώσει τὸ πάκτος τῶν ὑπόλοιπων ἑννέα μηνῶν. Ὁ Μητροφάνης ζητᾷ νὰ καταβάλει ὁ Φούμης τὴν ὀφειλή του στὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν. Ἐὰν δὲν ἐξοφλήσει τὸ χρέος, ὁ Μητροφάνης θὰ ἀπαιτήσει νὰ τοῦ καταβάλει ἐπιπλέον 1.500 ὑπέρπυρα.

Σχέδιο (μὲ διαγραφὰς καὶ διορθώσεις). Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά.

419

Διακανονισμός χρέους

1633, 2, 4 Μαΐου

1633, 2 Μαΐου

Γιὰ νὰ ἐξοφληθεῖ τὸ ποσὸ τῶν 8.800 ὑπερπύρων ποὺ ὄφειλε ὁ ποτὲ Chri-
stofalo Zanchier καὶ ἡ χήρα του *madonna* Marchesina στὸν Μιχαήλ Καλ-
λέργη τοῦ ποτὲ Πιέρου, πρῶην ἀποθηκάριο, σύμφωνα μὲ τὸ βιβλίο στὸ ὁποῖο
ἔχει ὑπογράψει ὁ Michiel Zanchier, γιὸς τῶν χρεωφειλετῶν, ὁ Καλλέργης εἶχε
θέσει σὲ πλειστηριασμό, σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφαση τοῦ γενικοῦ προνοητῆ
(21 Νοεμβρίου, 9 Δεκεμβρίου), τὰ σπίτια τῶν Zanchier ποὺ βρίσκονται στὴν
πόλη [Χανιά], στὴν ἐνορία τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Ἐνῶ ἡ διαδι-
κασία τοῦ πλειστηριασμοῦ ἦταν σὲ ἐξέλιξη, παρενέβησαν ὁ *pre* Battista Zan-
chier, ἐνεργώντας γιὰ λογαριασμό του καὶ ὡς κληρονόμος τοῦ ἀδελφοῦ του
ποτὲ Zuanne Zanchier, καὶ ὁ Michiel Zanchier, ἄλλος ἀδελφός του, κληρονό-
μοι τῶν χρεωφειλετῶν καὶ δήλωσαν ὅτι ὁ Bernardo Flori, ἐπίσκοπος τῆς πό-
λης, προσφερόταν νὰ βοηθήσει τοὺς χρεωφειλέτες, πληρώνοντας στὸν Καλ-
λέργη τὰ 8.800 ὑπέρπυρα, μετὰ τὴν ἄρση τῆς κατάσχεσης τῶν σπιτιῶν ποὺ εἶχε
γίνει ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς Παυλάκη, πιστωτὲς τοῦ Καλλέργη. Ἀπὸ τὴν πλευρά
τους, οἱ Zanchier δήλωσαν ὅτι θὰ ὑποθηκεύσουν τὰ σπίτια, ἐνῶ ὁ Καλλέργης
προσφέρθηκε νὰ παραχωρήσει στὸν ἐπίσκοπο τὰ δικαιώματα ποὺ ἀπορρέουν
ἀπὸ τὸν πλειστηριασμό. Ἐπειδὴ ὡστόσο ὁ Καλλέργης χρωστᾷ στὸν Francesco
Scordiale, ἀπὸ τὴν Τήνο, 200 ρεάλια (ὑπόλοιπο ἀπὸ χρέος 260 ρεαλίων, ὅπως
φαίνεται ἀπὸ πράξη ποὺ συντάχθηκε ἀπὸ τὸν νοτάριο τοῦ Χάνδακα Giacomo
Cortesan στὶς 11 Νοεμβρίου 1623), ὁ Battista Zanchier, ἐπίτροπος τοῦ Scor-
diale (ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸ πληρεξούσιο ποὺ συντάχθηκε ἀπὸ τὸν νοτάριο
τῆς πόλης Cesare Gilio στὶς 22 Φεβρουαρίου), θὰ λάβει τὸ ποσὸ αὐτὸ ἀπὸ τὸν
ἐπίσκοπο, ὁ ὁποῖος θὰ πληρώσει στὸν Καλλέργη τὸ ὑπόλοιπο ποσὸ τῶν 3.924
ὑπερπύρων μόνις ἀρθεῖ ἡ κατάσχεση.

Μάρτυρες: ὁ κρητικὸς εὐγενὴς *dottor* Δημήτριος Μανδερὸς καὶ ὁ *pre* Πιέ-
ρος Δρόσος τοῦ Φραγκίσκου, ἀπὸ τὴ Σαντορίνη, ἱερέας τῆς Ἐξοχότηας [γενι-
κοῦ προνοητῆ].

4 Μαΐου

Τὸ παρὸν συμβόλαιο συντάχθηκε στὸ σπίτι τῆς *madonna* Marchesina, ἐνώπιον τῶν μαρτύρων *pre* Zorzi Darmino, *canonico Agienses* [Ἐπισκοπῆς Ἀγιᾶς] τοῦ ποτὲ Alvise, Domenico Dapadovan τοῦ ποτὲ ... Cesare Caligero (;).

Τζώρτζης Βελαΐτης, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ ἄλλο ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Copia da un'altra*.

420

Γενικὸ πληρεξούσιο

1633, 20 Μαΐου

Στύλος

Ἡ Σταμάτα Τζουγκαροπούλα καὶ ἡ Μαρούλα Τζουγκαροπούλα, «ἀδερφάδες», τοῦ ποτὲ παπα-Μιχάλη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ὀρίζουν τοὺς ἄντρες τους, ἀντίστοιχα, Μιχάλη Μουσουῖρο τοῦ Γιάννη καὶ Μιχάλη Κασομάτη τοῦ ποτὲ Δημήτρη, ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριό, ὡς γενικοὺς ἐπιτρόπους τους, γιὰ νὰ τὶς ἐκπροσωποῦν ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν σὲ ὁποιαδήποτε ὑπόθεσή τους.

Μάρτυρες: Κωσταντῆς Χαλικιώτης Λαγὸς καὶ Νικόλας Νεό{ν}της τοῦ ποτὲ Ἰωάννη.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2r ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐγγράφου: † 1633, *μινι* Μανος 20. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *κουμεισιόν του Μηχαλι Μουσουρου καί του Μυχάλυ Κασομάτι Μεσανήκτη*.

421

Ὅρισμὸς τοῦ ρέκτορα Χανίων *Girolamo Marcello*

1633, 8, 9 ~ 13 Ἰουλίου

1633, 8 Ἰουλίου

Χανιά

Ὁ *Girolamo Marcello*, ρέκτορας Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῆς Ἀννίτζας Φουμπούλας, μόνης κληρονόμου τοῦ ποτὲ Κώστα, λεγόμενου Μαυρογιάννη,

σύμφωνα με έγγραφο πού εκδόθηκε από την Καγκελλαρία την 5η Δεκεμβρίου και κατατέθηκε την 7η του ίδιου μήνα, προστάζει τούς όμοτες και τούς άλλους άξιωματούχους τών χωριών τής δικαιοδοσίας του νά καλέσουν τόν Γιάννη Φούμη και τόν άνηψιό του Κώστα Φούμη νά δώσουν στήν Άννίτζα τά μισά από τούς καρπούς πού βρίσκονται στα χωράφια τά όποια είχαν σπείρει συνεταιρικά με τόν ποτέ πατέρα της με τή συμφωνία νά μοιράζονται τούς καρπούς. Ό θεϊός και ό άνηψιός στή συνέχεια καλοῦνται νά πάρουν από τή συνολική ποσότητα (*monte*) τόν σπόρο (*la semina*), ὥστε με βάση τή συμφωνία πού είχαν κάνει με τόν πατέρα της νά καταβάλει ή Άννίτζα τή συνηθισμένη εισφορά (*censo*) στή μονή αγίου Ιωάννου. Έάν δέν συμμορφωθοῦν, θά κινηθοῦν έναντίον τους οί νόμιμες διαδικασίες και θά τούς έπιβληθοῦν χρηματικές και σωματικές ποινές.

Μιχαήλ Δροσάς, άναληρωτής νοτάριος και άρχαιοφύλακας τής Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ όμότη

1633, 9 Ιουλίου

Ό Γιάννης Καππαδόκης, όμότης τοῦ χωριού Κεραμέα, βεβαιώνει ότι έξετέλεσε τόν όρισμό τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Κώστας Κυργιακάκης και Γιάννης Γαβαλάς.

Γιώργης Καππαδόκης «έγραψε με θέλημα τοῦ όμότη»

1633, 13 Ιουλίου

Κατατέθηκε στο δικαστήριο.

Άντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τό κείμενο γραμμένο στο φ. 1r-v στα ιταλικά (ό όρισμός) και στα έλληνικά (ή βεβαίωση). Στο φ. 1r σημείωμα: *Coria*. Στο φ. 1v σημειώματα: α) *M... duplicato 29* β) *Registrato in libro Mazzor primo a carte 75*.

422

Όρισμός τοῦ ρέκτορα Girolamo Marcello και τών συμβούλων Χανίων

1633, 13, 14 Ιουλίου

1633, 13 Ιουλίου

Χανιά

Ό Girolamo Marcello (*Γιερονιμος Μαρτζελος*), ρέκτορας, και οί σύμβουλοι Χανίων, μετά από αίτηση τοῦ Στράτη Λαγουδάκη τοῦ ποτέ Μάνου, από τό

χωριὸ Στύλος, διατάζουν τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ ἐπιβάλουν στὸν Κωσταντὴ Χαλικιώτῃ καὶ στὴ γυναίκα του Ἑλένα ποινὴ καταβολῆς προστίμου 50 δουκάτων, κατέργου, ἐξορίας ἢ ἄλλη μεγαλύτερη ποινὴ κατὰ τὴν κρίση τῶν ἀρχῶν, στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία εἴτε οἱ ἴδιοι εἴτε ἄλλοι γιὰ λογαριασμό τους πειράξουν μὲ λόγια ἢ μὲ ἔργα, νύκτα ἢ ἡμέρα, τὴν κινητὴ καὶ ἀκίνητη περιουσία του, ἰδιαίτερα τὰ χωράφια στὸ Λιβάδι, τὰ ὁποῖα «ἐκαθάρισε» ὁ Στράτης *οσαν πραγμα ἐδικόν του*, δίνοντάς τους τὸν μισὸ καρπὸ. Ἐὰν ὁ Χαλικιώτης καὶ ἡ γυναίκα του ἔχουν δικαιώματα στὰ χωράφια αὐτά, καλοῦνται νὰ παρουσιαστοῦν ἐνώπιον τοῦ ρέκτορα καὶ νὰ τὰ διεκδικήσουν. Οἱ ὁμότεες ἐντέλλονται νὰ βεβαιώσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὅρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Βεβαίωση τοῦ ὁμότῃ

1633 (,αχκγ'), 14 (ιδ') Ἰουλίου

Ὁ Νικόλας Τρουλλινός, ὁμότῃς τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Σταμάτης Μαστοράκης καὶ Μιχελῆς Ἀτίλιος.

Μάρκος Ψαρομήλιγκος «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότῃ»

Νικολὸς Σκορδίλης *Μαραφαράς, ἀναπληρωτῆς νοτάριος* [τῆς Καγκελλαρίας]

Πρωτότυπο στὰ ἰταλικά καὶ σὲ ἐλληνικὴ μετάφραση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά (ὁ ὅρισμὸς τοῦ ρέκτορα καὶ ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας) καὶ στὰ ἐλληνικά (ὁ ὅρισμὸς τοῦ ρέκτορα καὶ ἡ βεβαίωση τοῦ ὁμότῃ). Στὴ μέση τοῦ φ. 1r, κάτω ἀπὸ τὴν ὑπογραφή τοῦ ρέκτορα, ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ ἴδιου φύλλου σημείωμα: *carte 45*.

423

Ἔνσταση

1633, 22 Ἰουλίου

Παρουσιάστηκε στὴν Καγκελλάρια ὁ Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, μὲ τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ μοναστηριοῦ *dottor* Λέο Κασιμάτη, Τζώρτζη Γαβαλὰ καὶ Τζουάννε Δροσά, καὶ ἄσκησε ἔνσταση, ζητώντας τὴν ἀκύρωση τοῦ ὁρισμοῦ (*proclamo*) ποὺ ἐκδόθηκε μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῆς Ἀννίτζας Φουμπούλας Μαυρογιαννοπούλας τοῦ ποτὲ Κώστα σχετικὰ μὲ τὰ χωράφια στὸν Ξερόκαμπο [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 417]. Καταθέτει συμβόλαιο πάκτωσης ποὺ συντάχθηκε

στις 7 Δεκεμβρίου από τὸν νοτάριο Νικολὸ Σκορδίλη καὶ δικαστικὴ ἀπόφαση (*terminazione*) τοῦ ἐξουσιοδοτημένου δικαστῆ (22 Νοεμβρίου 1631) [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 393] ποὺ ἀφοροῦσε τὸν παπα-Γιώργη Συνοδινό, θεῖο τῆς Ἀννίτζας, καὶ τὸν ποτὲ Κώστα, πατέρα της. Ὁ Καλαφάτης ζητᾷ νὰ ἀκυρωθεῖ ἡ «τερωδὴς καὶ ἀτελής» δημοσιοποίηση (*mostruoso et diffetivo proclamo*). Ἡ Ἀννίτζα ἐνεργεῖ μὲ παράνομο τρόπο (*per vie disordenate et illegitime*), ἀμφισβητώντας τὴν πλήρη κυριότητα καὶ τὴν ἐπικαρπία (*diretto et utile dominio*) τῶν χωραφίων ποὺ ἔχει τὸ μοναστήρι.

Ὁ οἰκονόμος ζητᾷ ἐπίσης τὴν ἀκύρωση τοῦ ἐντάλματος (*mandato*) τῆς 22ας Νοεμβρίου 1631.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 154 τοῦ 8ου βιβλίου *Mazor* τοῦ ρέκτορα Alvisè Malipiero καὶ ἀπὸ τὸ φ. 29 τοῦ βιβλίου *Minor*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-2r στὰ ἰταλικά. Στὴν ἐπάνω γωνία, δεξιὰ, τῶν φφ. 1r-2r ἀντίστοιχα οἱ ἀριθμοὶ 12 καὶ 13.

424

Πάκτωση χωραφίων

1633, 22 Αὐγούστου
Στύλος

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Σταμάτη Φούμη, λεγόμενο Φρατάκη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Μαλάξα, ἐντρίτάρικα χωράφια 26 μουζουριῶν στὸν Ἀμύγδαλο. Ὁ πακτωτῆς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ, στὸ Καλάμι, τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ, καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὴν πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1634. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὴν δόσιν, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει, κατάσχοντας τὰ ὑπάρχοντά του καὶ δεσμεύοντας τὴν προσωπικὴ του ἐλευθερία (*απαυτον και απου τα καλά του*), τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται κάθε χρόνο.

Μάρτυρες: Γιώργης Κλαπατζαρὰς Φάντος καὶ Μάρκος Κλαπατζαρὰς τοῦ Γιαννάκη.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά.

425

Πώληση ἐλιῶν

1633, 30 Αὐγούστου

Πεμόνια

Ὁ Μανόλης Μπερέτος Τρουλλινὸς τοῦ ποτὲ Μιχελῆ, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, πουλᾷ στὸν Μανόλη Τζίναρέα τοῦ ποτὲ Θόδωρου καὶ στὸν Νικόλα Βασμοῦλο τοῦ ποτὲ Σταμάτη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Πεμόνια, τὶς ἀκόλουθες ἐλιές: 12 ρίζες ἐλιές τζι Τέπλες, στὸν τόπο (*εις την ποσεισιων*) τοῦ ἐκλαμπροτάτου ἀφέντη Γιακουμῆ <M>περναρδῆ, 5 ρίζες ἐλιές στὴν Πανίτζα, στὸν τόπο τοῦ ἐκλαμπροτάτου ἀφέντη Τζουάννε Πιτζαμάνου, πὺν συνορεύουν (*κολιτες*) μὲ τὶς ἐλιές τοῦ Γιάννη Μίγιου, 1 ρίζα πὺν ἔχει ἀπὸ τὴ γυναῖκα του Καλὴ Βασμοπούλα στὸ χωράφι τοῦ Μαρίνου Σέρβου, στοῦ Μελᾶ, ἡ ὁποία συνορεύει μὲ τὶς ἐλιές τοῦ Γιώργη Βασμούλου, λεγόμενου Ποντικοῦ. Ὡς πρὸς τὴν ἀξία τῶν ἐλιῶν, τὰ συμβαλλόμενα μέρη συμφωνοῦν ὅτι ἀνέρχεται στὰ 110 ὑπέρπυρα, χωρὶς τὴν εἰσφορὰ πρὸς τὸν φεουδάρχη (*χωρίς το βαρος τοῦ καβαλάρη*). Ὁ Τρουλλινὸς βεβαιώνει πὺς ἔλαβε 55 ὑπέρπυρα μετρητὰ καὶ ὅτι τὰ ὑπόλοιπα 55 τοῦ τὰ εἶχε ἤδη καταβάλει ὁ Βασμοῦλος πρὶν ἀπὸ μερικὲς ἡμέρες.

Μάρτυρες: Μανόλης Σκορδίλης Πάντος καὶ Γιώργος Βασμοῦλος Ποντικός, παπα-Ἰωάννης Μαζοκόπος, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Πεμόνηα πούλησήα*.

426

Ὅρισμὸς ρέκτορα Girolamo Marcello καὶ συμβούλων Χανίων

1633, 22 Ὀκτωβρίου, 15 Δεκεμβρίου ~ 1634, 7 Μαΐου

1633 (αχκλ'), 22 (κβ') Ὀκτωβρίου

Ὁ Girolamo Marcello (*Γερωνημος Μαρτζελος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Γερμανοῦ Μαθᾶ, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ ἐπιβάλουν ποινὴ καταβολῆς προστίμου 50 δουκάτων καὶ «κάτεργου φορτζάδικου δεκα[ο]κτῶ μηνῶν» στὸν Θόδωρο Ἀχινέο, ἐὰν δὲν ἀφήσει τὰ χωράφια πὺν εἶχε

πακτώσει ἀπὸ τὸ μοναστήρι γιὰ μία πενταετία, καθὼς ὁ χρόνος πάκτωσης ἔχει λήξει καὶ ὁ οἰκονόμος εἶναι ἐλεύθερος νὰ τὰ πακτώσει «ὡσὰν νοικοκύρης» σὲ ὅποιον θέλει. Στὴν περίπτωσηὴ πού ὁ Ἀχινέος διεκδικεῖ δικαιώματα, νὰ παρουσιαστεῖ ἐνώπιον τοῦ ρέκτορα.

Πιέρος Θεριανός, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1633 (αχλγ'), 15 Δεκεμβρίου

Ὁ Μανόλης Ἀθηναῖος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Ἀγία Μαρίνα, βεβαιώνει ὅτι ἐξέτελεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Θεόδωρος Ἀθηναῖος καὶ Νικόλας Καργάντες.

Ἀντώνης Ἀθηναῖος «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1634, 7 Μαΐου

Κατατέθηκε στὴν Καγκελλαρία.

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἢ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημείωμα: *a karte 16*, καὶ ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *Registrato nell libro Mazor quarto a karte 95 tergo*.

427

Ἐξοφλητικὴ ὁμολογία

1634, 13 Ἰουλίου

Ὁ Τομάζος καὶ ὁ Μάρκος Ὁρσίνοσ ὁμολογοῦν ὅτι ὁ παπα-Ἱερεμίας Ματαθακαράρας (;), ἀπὸ τὴν Πάτμο, ἐπίτροπος τοῦ ἀδελφοῦ τους ποτὲ Μιχελῆ, τοὺς παρέδωσε χρήματα *ὅλα σοστὰ ἀπο τα εστάμενα τῆς κρησης, οπου εκρηνε το ο αδελφος τους*, καὶ ἔτσι ἐξοφλήθηκαν τὰ χρέη τοῦ τελευταίου. Ἀκολουθεῖ κατάλογος τῶν ὀνομάτων τῶν πιστωτῶν μὲ τὸ ἀντίστοιχο ποσὸ πού ἔλαβαν σὲ σκούδα.

Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *του Τουμαζου Ορσινου*.

428

Διακανονισμός χρέους

1634, 12, 13 Μαΐου, 15, 16 Σεπτεμβρίου

1634, 12 Μαΐου

Ὁ κρητικὸς εὐγενὴς Marco Franco, ἐνεργώντας γιὰ λογαριασμὸ τοῦ ἐπισκόπου, παρουσιάστηκε στὸ *officio della giustizia* καὶ ἄσκησε ἔνσταση, ἀναφέροντας τὰ ἀκόλουθα: Ὁ Μιχαὴλ Παυλάκης, ἐπίτροπος τοῦ μάρμπα του Μιχαήλ, παρουσίασε λογαριασμούς, στοὺς ὁποίους καταχωρίζεται τὸ ποσὸ τῶν 4.783 ὑπερπύρων ποὺ ἰσχυρίζεται ὁ Μιχαὴλ Καλλέργης ὅτι τοῦ ὀφείλει ὁ μάρμπας του. Ὅμως, στὸ ποσὸ αὐτὸ δὲν ἔχουν ὑπολογιστεῖ χρήματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐξοφληθεῖ ἢ θὰ ἐξοφληθοῦν σὲ ὅσους τὰ δικαιοῦνται (ἐπίσκοπο, Girolamo Priuli καὶ Καγκελλάριο).

Τζουάννες Μέγγανος, Καγκελλάριος

Βεβαίωση τοῦ *official*

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ὁ Σταμάτης Ρουέρος, *official*, βεβαιώνει ὅτι κοινοποίησε στὸν Μιχαὴλ Καλλέργη καὶ στὸν pre Battista Zancher τὴν ἔνσταση.

Βεβαίωση πληρωμῆς

1634, 13 Μαΐου

Ὁ *illustrissimo* καὶ *eccellentissimo signor dottor* Τζώρτζης Πατελάρος, ἐπίτροπος, ὁ ὁποῖος ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ τὸν Μιχαὴλ Παυλάκη, γενικὸ ἐπίτροπο τοῦ μάρμπα του Μιχαήλ (πληρεξούσια νοταρίων Τζουάννε Γοργοράφτη καὶ Ἀντωνίου Μπαρότση), κατέβαλε στὸν Παυλάκη 1.946 ὑπέρπυρα· τὸ ὑπόλοιπο ποσὸ τῶν 402 ὑπερπύρων παρακρατήθηκε ἔναντι τῶν ἐξόδων τοῦ *officio*. Ὁ Παυλάκης (εγο Μιχελις Παβλακις, κομεσος του μπαρμπα μου, στεργω τα ανοθε καὶ παραλαβα απου τον ανοθε αφεντι ντοτορε τα ανοθε торνεσια) βεβαιώνει τὰ πιὸ πάνω.

Βεβαίωση τοῦ *official*

1634, 15 Σεπτεμβρίου

Ὁ Marco Franco ἰσχυρίζεται ὅτι ἔδωσε περισσότερα χρήματα στὸν Παυλάκη καὶ ζητᾷ νὰ κληθεῖ ὁ Μιχαὴλ Καλλέργης. Ὁ Σταμάτης Ρουέρος, *official*, βεβαιώνει ὅτι εἰδοποίησε τὸν Καλλέργη.

Τζουάννες Μέγγανος, Καγκελλάριος

Βεβαίωση πληρωμῆς

1634, 16 Σεπτεμβρίου

Ὁ Μιχελῆς Καστρινὸς Παυλάκης, ἐπίτροπος τοῦ μπάρμπα του, βεβαιώνει ὅτι παρέλαβε τὰ χρήματα († *Μιχελῆς Καστρινὸς Παβλακῆς, κομεσος του αφεντι του μπαρμπα μου, στεργο τα ανοθε*).

Cesare Gilio, ἀναπληρωτῆς νοτάριος alla giustizia

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 146 τοῦ βιβλίου τῶν *Pegni* ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *ufficio della giustizia*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά· στὰ ἑλληνικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ Παυλάκη.

Παράδοση προίκας

1634, 17 Νοεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 430.

429**Κατάσχεση**

1630, 22 Νοεμβρίου ~ 1635, 22 Ἰανουαρίου

1630, 22 Νοεμβρίου

Σύμφωνα μὲ τὸν λογαριασμὸ τοῦ *ufficio della giustizia*, ὁ Μιχαὴλ Καλλέργης τοῦ ποτὲ Πιέρου ὀφείλει στὸν ἱερομόναχο Ἱερεμία Καλαφάτη χρηματικὸ ποσό, μὲ βάση τὴν κατ' ἀντιπαράθεση ἀπόφαση (*sententia contraddittoria*) τοῦ ἀναπληρωτῆ ρέκτορα τῆς 8ης Νοεμβρίου [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 372]. Ἡ ἀπόφαση διαλήθηκε στὴν πλατεία, θυροκολλήθηκε μὲ ἀλυσίδα (;) στὸ σπίτι τῶν ἐπιτρόπων τοῦ Καλλέργη (*arricordata ... in casa per cadenella alli comessi suoi per stridor in piazza*) καὶ κοινοποιήθηκε στὸν Μάρκο Χαμέτη.

Cesare Gilio, νοτάριος alla giustizia

Βεβαίωση τοῦ *official*

1630, 22 Νοεμβρίου

Ὁ Νικήτας Βερίβος, *offtial*, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Τζώρτζη Γρυπάρη, ἐπιτρόπου τοῦ Ἱερεμία Καλαφάτη, κατάσχεσε χρήματα τῆς Μαρκεζίνας, χήρας τοῦ Christoforo Zanch*er*, καὶ τῶν γιῶν τῆς *canonico* Battista καὶ Zuanne ἔναντι αὐτῶν ποὺ ὀφείλουν στὸν Μιχαὴλ Καλλέργη τοῦ ποτὲ Πιέρου. Ἡ Μαρκεζίνα καὶ οἱ γιοί της καλοῦνται σὲ διάστημα ὀκτῶ ἡμερῶν νὰ δηλώσουν στὸ *ufficio*

τὸ ποσὸ πὺν ὀφείλουν στὸν Καλλέργη, διαφορετικὰ θὰ κατασχεθοῦν καὶ ἄλλα περιουσιακὰ στοιχεῖα.

Μιχαήλ Δροσάς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τοῦ officio dell'Essecutioni

1635 (β. ἔ. 1634), 22 Ἰανουαρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Νικολὸ Σοφολέο, ἐπίτροπο τοῦ οἰκονόμου Ἱερεμία Καλαφάτη.

Ἀντίγραφα ἀπὸ τὸ φ. 165 τοῦ βιβλίου τῶν *Partide* τοῦ *officio della giustizia* (τὸ πρῶτο ἔγγραφο) καὶ ἀπὸ τὸ φ. 157 tergo τοῦ 2ου βιβλίου τῶν *Essecutioni* (βεβαίωση τοῦ *official*). Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *In [sic] reverendo ser Gieremia Calafatti, iconomo de Stillo.*

430

Παράδοση προίκας

1634, 17, 24 Νοεμβρίου/1635, 8 Μαΐου

Παράδοση

1634, 17 Νοεμβρίου

Χανιά

Μετὰ τὴ σημερινή τους ἀπόφαση, μὲ τὴν ὁποία παραδόθηκαν (*ογια αμαχη και σιμαδι και ασεγνιατζιόν του προুকίου τζι καί ντεμεσοριεντζη*) στὴν Καλὴ Βασμοπούλα, γυναίκα τοῦ Μανόλη Τρουλλινοῦ, τὰ παρακάτω προικῶ καὶ ἐκτὸς προίκας ἀκίνητα πὺν ἐκτιμήθηκαν στὶς 13 τοῦ μήνα, μαζί μὲ 17 ἐλιές, στὸ χωριὸ Πεμόνια, *κρασμένα* στὴν Ντέμπλα, οἱ «κριτάδες τοῦ ὀφιτζίου τοῦ προπρίου» δίδουν ἐντολὴ νὰ διαλαληθεῖ, *όπου κανη χρια*, ὅτι ἡ Βασμοπούλα *εἶναι βεβεα και αλιθινί νικοκερα εἰς τα αυτα στεκαμενα*. Σὲ ὅποιον ἐναντιωθεῖ στὴν ἀπόφαση, θὰ τοῦ ἐπιβληθεῖ ποινὴ καταβολῆς προστίμου 100 δουκάτων, ἐξορίας ἢ ἄλλη ποινὴ μεγαλύτερη [κατὰ τὴν κρίση τῶν ἀρχῶν].

Πραγματα πὺν παραδόθηκαν στὴ Βασμοπούλα:

- ἓνα κομμάτι ἀμπέλι 3 ἐργατῶν μὲ 4 ἐλιές
- 3 ἐλιές καὶ 1 συκιὰ στῆς Σοβάλαινας [στὸ β' ἀντίγραφο: Κουβάλαινας]
- τὰ *καλιεργισματα* στὸ χωράφι στὸ ξερίζωμα μὲ 3 μικρὲς ἐλιές
- ἓνα κομμάτι χωράφι στὸν Κάμπο πὺν ἦταν προηγουμένως (*απουτονε αληβολά*) ἀμπέλι
- ἓνα κομμάτι χωράφι στὴ Σβάρα μὲ «τρόχαλους»

- τὰ «μουρέλλα» ποὺ βρίσκονται μέσα στὸ χωράφι
- ἓνα σπίτι παλιὸ μὲ τὴν πόρτα του
- ἐλιές στὴ Γερακίστρα

Ἔνσταση

1634, 24 Νοεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Γερμανός, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, ἀσκεῖ ἔνσταση (*si oppone*) κατὰ τῆς ἀπόφασης, μὲ τὸν ἰσχυρισμὸ ὅτι τὰ χωράφια ἀνήκουν στὸ μοναστήρι, καὶ ζητᾷ τὴν ἀκύρωση τῆς ἀπόφασης καὶ τὴν ὥς τότε ἀναστολή της (*instando il taglio et fratanto la debita sospensione*).

Ἀπόφαση τοπικῆς διοίκησης

1635, 8 Μαΐου

Ἡ τοπικὴ διοίκηση (*reggimento*) Χανίων, ἀπόντος τοῦ συμβούλου Zen καὶ ἐρήμην τοῦ ἱερομονάχου Γερμανοῦ ποὺ εἶχε κληθεῖ στὸ δικαστήριον μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῆς Καλῆς Βασμουλοπούλας ἀλλὰ δὲν εἶχε παρουσιαστεῖ, ἀκυρώνει τὴν ἔνσταση τοῦ οἰκονόμου τῆς 24ης Νοεμβρίου καὶ διατάζει νὰ ἐκτελεστεῖ ἡ ἀπόφαση.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Δύο ἀντίγραφα ἀπὸ τὸ φ. 64 tergo τοῦ 9ου βιβλίου *Minor* [τοῦ ρέκτορα]:

Α) Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἑλληνικά (ἢ προικοπαράδοση) καὶ στὰ ἰταλικά (ἡ ἔνσταση τοῦ ἱερομονάχου καὶ ἡ ἀπόφαση τοῦ *reggimento*).

Β) Ἀποσπασματικὸ ἀντίγραφο (λείπει ἡ ἀπόφαση τοῦ *reggimento*), μὲ ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας Τζώρτζη Βελαΐτη. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά (ἢ προικοπαράδοση) καὶ στὰ ἰταλικά (ἡ ἔνσταση τοῦ ἱερομονάχου). Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Τῆς Καλῆς Βασμουλοπούλα, του Μανολι Τρουληνου της γηνέκας.*

431**Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Francesco Tierolo καὶ τῶν συμβούλων Χανίων**

1635, 2, 8 ~ 10 Νοεμβρίου

1635, 2 Νοεμβρίου

Χανιά

Ὁ Francesco Tierolo, ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Γερμανοῦ Μαθαῖ, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς

ὁμότες καὶ τοὺς ἄλλους ἀξιωματούχους τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ διαλαλήσουν στὸ χωριὸ Στύλος καὶ ὅπου ἄλλοῦ χρειάζεται ὅτι ἀπαγορεύεται στοὺς χωρικοὺς νὰ βόσκουν τὰ ζῶα τους στὰ κτήματα τοῦ μοναστηριοῦ, εἰδικὰ στὰ βοσκοτόπια στὸ Παλαιόκαστρο, στὰ Ἀποδομούρια, στὴν Ἀγκαρὲ καὶ στὴ Λιγόμενα, κι ἀκόμη νὰ ἀνοίγουν δρόμους, γιὰ νὰ περνοῦν τὰ ζῶα, καὶ νὰ καταστρέφουν τοὺς φράκτες. Οἱ παραβάτες θὰ τιμωροῦνται μὲ δεκαοκτάμηνη ἀγγαρεία στὶς γαλέρες καὶ μὲ κατάσχεση τῶν ζώων τους.

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1635, 8 (η') Νοεμβρίου

Ὁ Νικολὸς Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι διαλάλησε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα στὰ χωριά Στύλος, Μεγάλα Χωράφια, Ἁγία Μαρίνα καὶ Λιγόμενα.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας [«ἔγραψε»]

*Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος
καὶ ἀρχιεοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας*

1635, 10 Νοεμβρίου

Κατατέθηκε στὴν Καγκελλαρία.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 27 τοῦ 1ου βιβλίου *Mazzor* [τοῦ ρέκτορα]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένον στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά (ὁ ὀρισμός) καὶ στὰ ἑλληνικά (ἡ βεβαίωση). Στὸ φ. 2v σημείωμα: *μανταδο να μην βανουν οζα στον ντοπο που κρατι το μοναστιρι ξεχοριστο για τα οζα του.*

Λογαριασμὸς καὶ ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξη

1636

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 469.

432

Κατάλογος ὀνομάτων χρεωφειλετῶν

1636 (β. ἔ. 1635), 8, 11 Φεβρουαρίου

Κατάλογος χρεωφειλετῶν: Καταχωρίζονται ἀνὰ ἐνορίες [τῆς πόλης τῶν Χανίων] (*san Liberal, san Demitrio, santi Anargiri, san Paulo, san Zuane Batistta, santa Erini, san Basilio, Cristo del Bafa, santa Veneranda, Crucifiso, Madona*

Odigitria, san Nicolò de Sinapadi (;), san Zuane Teologo, Madona di Sion, santi Anargiri e santa Lucia, Madona di Trimartiro [διόρθ. ἀντὶ *Trinantiro*], *san Zuane Trinità*) τὰ ὀνόματα ἐκείνων ποὺ ἐξόφλησαν τὶς δόσεις τοὺς σὲ σιτάρι καὶ ἐκείνων ποὺ ἔδωσαν ἔναντι τῆς ὀφειλῆς τοὺς διάφορα ἐνέχυρα (*pegni*): *una tazza, un intimella, uno colo di perle, un piron darzento* κ.ἄ.

Χαρτί (δίφυλλο). Ὁ κατάλογος, μὲ διαγραμμένα τὰ ὀνόματα, γραμμένος σὲ δύο στήλες στὰ φφ. 1r-2v στὰ ἰταλικά.

433

Ἐξώνηση χωραφιοῦ καὶ ἐλιῶν

1636, 7 Ἰουλίου

Στύλος

τόπος τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου

τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ Μιχελῆς Κασομάτης τοῦ ποτὲ Δημήτρη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, μὲ τοὺς διαδόχους καὶ κληρονόμους του πουλᾷ στὸν παπα-Γερμανὸ Μαθά, οἰκονόμο τοῦ μοναστηριοῦ, χωράφι γονικὸ στὸν Στύλο, στὴν τοποθεσία Σταυρός, 1¼ μουζουριοῦ, τὸ ὁποῖο ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς στὸ μοναστήρι 5/4 μουζουριοῦ σιτάρι, καὶ ἀκόμη 6 ρίζες ἐλιές. Τὸ χωράφι καὶ οἱ ἐλιές εἶχαν περιέλθει στὴν κατοχὴ του ἀπὸ ἀδερφομοίρι τῆς γυναίκας του. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε ἀπὸ τὸν Σταμάτη Χωραφά, πρωτομάστορα τῆς Χώρας [Χανίων], καὶ τὸν Στράτη Κλαπατζαρά, «τεπουτάδο ὀρδινάριο» τοῦ Στύλου, ἡ ὁποία καταχωρίστηκε ἀπὸ τὸν «ἀφέντη» Νικολὸ Μαραφαρὰ στὸ φύλλο 55 τοῦ βιβλίου τῆς «Στίμας» τῆς Καγκελλαρίας, ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ, ἐλεύθερου ἀπὸ βάρος καταβολῆς εἰσφορᾶς, ἀνέρχεται σὲ 850 ὑπέρπυρα. Τὸ χωράφι συνορεύει ἀνατολικά μὲ αὐτὸ τοῦ Λουπάκη, δυτικὰ μὲ τὴ «στράτα τῆς κουμούνας», βόρεια μὲ χωράφι τοῦ Πετρινοῦ, καὶ νότια μὲ χωράφι τοῦ Λέου Καφέ. Ὁ Μιχελῆς χρωστᾷ στὸ μοναστήρι 66 λίτρες σιτάρι πρὸς 10 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι καὶ ἀπὸ ἐντριτεῖες 27 μουζούρια σιτάρι πρὸς 12 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι. Μὲ τὴν πώληση τοῦ γονικοῦ καὶ τῶν ἐλιῶν ἐξοφλεῖ τὸ χρέος του καὶ ὁ παπα-Γερμανὸς τοῦ δίδει τὸ ὑπόλοιπο ποσὸ ἀπὸ τὰ 850 ὑπέρπυρα, τὰ ὁποῖα ἀντιστοιχοῦν στὴν ἀξία τοῦ χωραφιοῦ του. Τέλος, ὑποθηκεύει τὰ ὑπάρχοντά του (*ομπλεγαροντας καὶ υποθυκαροντας ... τα παντηα αυτου καλα*) καὶ εἰδικὰ τὴν ἐντριτάρικη «φυτεία»

πού ἔχει στὸν Στύλο, στὴ Γρελυγιά, γιὰ τὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία κάποιος τυχὸν διεκδικήσει τὸ χωράφι καὶ τὸ ἀφαιρέσει ἀπὸ τὸν οἰκονόμο. Ἀναλαμβάνει ἐπίσης νὰ προσφέρει στὸν οἰκονόμο τὰ συνηθισμένα κανίσκια (*τζη χαρυτες του τζυ ορδιναρυες*).

Μάρτυρες: Ἀντρέας Ἀσπρεδάκης, Μάρκος [διόρθ. ἀντὶ. Μάρχος] Λαγὸς καὶ Μάνος Τζούγκαρης Πατεροκωστάκης.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *η γραφη του Μεσονικτη*· β) *πουλησήα μέ του παπα Γε[ρ]μανου Μαθά*.

434

Πάκτωση νερόμυλων

1636, 28 Ὀκτωβρίου

Ὁ Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει στὸν Λέο Φούμη Καπετανολέο, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, 4 νερόμυλους ποὺ βρίσκονται στὸ ἴδιο χωριό, στὸν Κάμπο, γιὰ τρία χρόνια· ἡ πάκτωση ἀρχίζει ἀπὸ τὴν 1η τοῦ ἐρχόμενου Δεκεμβρίου καὶ λήγει τὴν 1η Δεκεμβρίου 1639. Ὁ πακτωτὴς ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ καταβάλλει στὸν οἰκονόμο κάθε χρόνο 1.000 μουζούρια σιτάρη. Συμφώνησαν νὰ καταβάλλει ὁ πακτωτὴς κάθε μῆνα 83¼ μουζούρια σιτάρη. Ἐὰν ὁ πακτωτὴς δίδει καὶ κριθάρι, ὁ οἰκονόμος θὰ λογαριάζει 2 μουζούρια κριθάρι γιὰ 1 μουζούρι σιτάρη. Ὁ πακτωτὴς θὰ καταβάλλει ἐπίσης κάθε ἐβδομάδα στὸν οἰκονόμο γιὰ τὴ ζωοτροφή δύο μουζούρια σιτάρη *κουκόδρουλο*. Ἐὰν ὁ πακτωτὴς δὲν πληρώνει κάθε μῆνα ὅσα ἔχουν συμφωνηθεῖ, τὸ παρὸν συμφωνητικὸ δὲν θὰ ἔχει πλέον ἰσχὺ καὶ ὁ οἰκονόμος θὰ ἔχει δικαίωμα νὰ διαθέσει τοὺς μύλους ὅπως ἐκεῖνος θέλει. Τέλος, ὁ πακτωτὴς ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ σφάζει στὶς γιορτὲς τοῦ ἀγίου Ἰωάννου κάθε χρόνο δύο γέρικα βόδια, δίδοντας στὸν οἰκονόμο τὸ κρέας τοὺς καὶ κρατώντας τὰ πετσία γιὰ λογαριασμὸ του (*να σφαζι τζι δηο εορτες του αγιου Ιωαννου τον καθι χρονο βουγια γιερικα δηο, να δηδη το κρεας τονε καί τα πετζια να απομενουσι εδηκα του*). Ὁ οἰκονόμος ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ δίδει στὸν πακτωτὴ πέτρες γιὰ τοὺς μύλους καὶ νὰ ἀνακαινίζει μὲ δικά του ἔξοδα τίς «ἄφκλες» καὶ ὅ,τι ἄλλο

χρηαστεῖ (να κανι τους ανοθε μιλους κε να του κανη κε τζι αφκλες κενουργιες με σπεζες εδικες του κε οτι αλο περισσοτερο).

Μάρτυρες: ὁ ὀσιώτατος κύρ Κωστάντιος Βαρούχας τοῦ ποτέ κύρ Νικολοῦ καὶ ὁ εὐγενής τῆς Κρήτης ἀφέντης Μανολάκης Εὐδαιμονογιάννης Τραχανιώτης.

Ἀντώνιος Μπαρότζης, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Instrumento di affitason del capitano Leo Fumi*· β) † *ιστρουμεντο τζι πακτοσιας του Καπετανολεο ογια τζι μιλους*· γ) νεώτερη γραφή † *Μήλος 1636*· δ) νεώτερη γραφή *Κρήτη 166*.

435

Γράμμα τοῦ δόγη τῆς Βενετίας Antonio Priuli

1619, 21 Δεκεμβρίου/1620, 5, 17 Ἀπριλίου ~ 1637, 2 Ὀκτωβρίου

1620, 5 Ἀπριλίου

Καγκελλαρία τοῦ Χάνδακα

Οἱ ἀρχὲς τοῦ Χάνδακα στέλνουν στὸν ρέκτορα Χανίων [Giovanni Battista Basadona] ἀντίγραφο δουκικοῦ γράμματος τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1619 (παρλήφθηκε στὶς 21 Μαρτίου 1620). Τὸ γράμμα ἀφορᾷ τὴν ἐκκλησιαστικὴν περιουσία τοῦ λατινικοῦ κλήρου, τὴν ὁποία κρατοῦν τρίτοι γιὰ διάστημα 29 ἐτῶν, καταβάλλοντας σταθερὴ εἰσφορά. Ὁ ρέκτορας καλεῖται νὰ καταχωρίσει τὸ δουκικὸ γράμμα στὴν Καγκελλαρία του καὶ νὰ εἰδοποιήσει τὰ δικαστήρια τῆς πόλης γιὰ τὴν ἐφεξῆς ἐφαρμογὴ ὅσων ἀναφέρονται σ' αὐτό.

Γράμμα τοῦ δόγη Βενετίας

1619, 21 Δεκεμβρίου

[Βενετία], δουκικὸ παλάτι

Ὁ δόγης Βενετίας Antonio Priuli μὲ γράμμα του πρὸς τὸν δούκα τῆς Κρήτης Francesco Zeno, τὸν καπιτάνο Girolamo da Leze καὶ τοὺς συμβούλους Κρήτης ἀναφέρει τὰ ἑξῆς: Τὸν τελευταῖο καιρὸ ἔχει παρατηρηθεῖ στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης τὸ φαινόμενο οἱ *colloni*, στοὺς ὁποίους ἔχει παραχωρήσει ἡ λατινικὴ ἐκκλησία κτήματα γιὰ 29 χρόνια ἢ δις 29 χρόνια (*bis 29 anni*) ἢ καὶ δις δις 29 χρόνια (*bis bis 29 anni*) μὲ τὴν ὑποχρέωση καταβολῆς σταθερῆς εἰσφορᾶς, νὰ μὴν ἀφήνουν τὴ γῆ στὸ τέλος τοῦ χρόνου ἐνοικίασης, προβάλλοντας ὡς

πρόσχημα τῇ μακρόχρονη διάρκεια τῆς ἐνοικίᾳς, χωρὶς νὰ ἔχει ἐντωμεταξὺ ἀλλάξει ὁ τρόπος πληρωμῆς τῆς εἰσφορᾶς. Ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς κατάστασης εἶναι νὰ δημιουργοῦνται διενέξεις ποὺ καταλήγουν σὲ δικαστήρια. Μὲ σκοπὸ νὰ ρυθμιστεῖ ἡ ἀνωμαλία, θεσπίζεται ὅτι μετὰ τὴ λήξη τῶν 29 χρόνων οἱ ἐνοικιαστὲς πρέπει νὰ ἀπομακρύνονται (*vorrà dar combiato*) ἀπὸ τὰ κτήματα καὶ νὰ μισθώνονται τὰ τελευταῖα σὲ ἄλλους, ἀφοῦ προηγουμένως ἀποζημιωθοῦν οἱ χωρικοὶ γιὰ ὅσα βελτιωτικὰ ἔργα ἔχουν πραγματοποιήσει στὴ διάρκεια τοῦ χρόνου στὰ χωράφια. Ἐάν, ἀντὶ νὰ τοὺς ἀπομακρύνουν, οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἐκκλησιαστικῶν καθιδρυμάτων προβαίνουν στὴν ἀλλαγὴ τοῦ τρόπου πληρωμῆς αὐξάνοντας τὴν εἰσφορά, τὸ συμβόλαιο δὲν ἔχει ἰσχὺ, γιὰτὶ οἱ χωρικοὶ ἰσχυρίζονται στὴ συνέχεια ὅτι ἡ ἀλλαγὴ γίνεται μὲ σκοπὸ τὴν ἐξαπάτησίν τους. Ἐάν, μετὰ τὴν παρέλευση τῶν 29 χρόνων, ὁ «ἄποικος» δὲν ἔχει ἀπομακρυνθεῖ, θὰ συνεχίσει νὰ παραμένει ἀνενόχλητος στὰ κτήματα καὶ θὰ ἐξακολουθεῖ νὰ καταβάλλει σταθερὴ εἰσφορά.

Οἱ ἀρχὲς ἐντέλλονται πρὸς τὶς ἀρμόδιες ὑπηρεσίες νὰ καταχωρίσουν τὸ γράμμα στὴν Καγκελλάρια τους καὶ νὰ καλέσουν τὰ δικαστήρια τῆς πόλης νὰ ἐφαρμόζουν ἐφεξῆς ὅσα ἀναφέρονται σ' αὐτό.

Κοινοποίηση

1620, 17 Ἀπριλίου

Τὸ γράμμα δημοσιοποιήθηκε (*fuo pubblicata*) ἀπὸ τὸν ἀναπληρωτὴ γαστάλδο στὴ λότζα τῆς δημόσιας πλατείας τῆς πόλης [Χανίων], μὲ τὸν ἥχο τῆς τρομπέτας, ἐνώπιον πολλῶν παρόντων.

Ἐμμανουὴλ Κίνναμος, βοηθὸς τῆς Καγκελλαρίας

1637, 2 Ὀκτωβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Γαβρίλη καὶ τὸν Λέο Φούμη, ἀντίδικους τοῦ οἰκονόμου. Κοινοποιήθηκε στοὺς ἀντίδικους ἀπὸ τὸν Μανόλη Λιγαῖδη.

Δύο ἀντίγραφα ἀπὸ τὸ φ. 33 τοῦ βιβλίου τῶν *Successori* τοῦ ρέκτορα Χανίων Giovanni Battista Basadona:

Α) Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *primo* β) † [σταυρός] ...

Β) Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Scritture di Anizza Fumopula* β) *Γραφες τζι Ανιτζας Φουμοπουλας με τι σεντεντια τιν σιντιχου*.

Πάκτωση χωραφιῶν

1636, 18 Σεπτεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 550.

Ὅρισμὸς τοῦ ρέκτορα Χανίων Francesco Tiepolo

1636, 31 Ὀκτωβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 444.

436**Κατάλογος ὀνομάτων χρεωφειλετῶν**

1636, 4 Δεκεμβρίου

Κατάλογος 56 ὀνομάτων [χρεωφειλετῶν τοῦ προοικονόμου τοῦ Στύλου Γερμανοῦ Μαθαῖ]. [Πρβλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 444].

Χαρτί (δίφυλλο). Ὁ κατάλογος γραμμένος στὸ φ. 1 r-v στὰ ἐλληνικά.

437**Βεβαίωση παραλαβῆς**

1636, 4 Δεκεμβρίου

Χανιά

Ὁ Giovanni Battista Mazzoleni βεβαιώνει ὅτι ὁ Μιχελῆς Καλόγερος [διόρθ. ἀντὶ Καλόγρορος] τοῦ παρέδωσε, στίς 16 Ἰουνίου, ἀπόδειξη σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ὁ οἰκονόμος Ἱερεμίας Καλαφάτης εἶχε παραλάβει 339 μίστατα λάδι ἔναντι ποσοῦ 3.101 λιρῶν.

1636, 1 Ἀπριλίου

Χανιά

Σημειώνεται ὅτι ὁ Μιχελῆς ἔλαβε ποσὸ 200 λιρῶν.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

438

Ἐκτίμηση χωραφιῶν

1636 (,αχκς'), 28 (κη') Ἀπριλίου

Ὁ μαστρο-Σταμάτης Χωραφάς, πρωτομάστορας «τῶν κτιστάδων» καί «ντε-πουντάδος ὀρδινάριος», παρουσιάστηκε στήν Καγκελλαρία καί δήλωσε ὅτι πῆγε μαζί μέ τόν Μανόλη Βάρδα, *πρατικό* τοῦ χωριοῦ Μαχαιροί (καί οἱ δύο ἐκλεγμένοι ἀπό τόν ἱερομόναχο Γερμανό Μαθά, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, καί τόν Λέο Φούμη, καπετάνιο) στά μέρη τοῦ χωριοῦ Στύλος, στήν τοποθεσία στοῦ Λινικό (*ιστα μερι του ανοθε χοριου Στιλου ιστοπον λεγομενο στολινικο*), ὅπου ἐκτίμησαν *τρια κοματακια χοραφι* ποῦ συνορεύουν μέ 3 συκιές καί 1 καρυδιά, καθὼς καί 22 *μηλιες* καί *κυδωνιες ξερες (κολιτα με τρις σικες, μια καρεα και με αλα ικοσιδιο δεντρα μιγλιες και κιδονιες ξερες)* 1 μουζουριοῦ καί 5 *πρατικῶν*, ἐλεύθερα ἀπὸ βάρους εἰσφορᾶς. Ἡ ἀξία τους ἀνέρχεται σὲ 1.492 ὑπέρπυρα (σὲ 992 ὑπέρπυρα ἢ ἀξία τῶν χωραφιῶν καί σὲ 500 ὑπέρπυρα ἢ ἀξία τῶν δένδρων). Ἀκόμη, *εστιμαρασι* τῇ σοδεῖα (*ιντραδα*) τῶν χωραφιῶν καί τῶν δένδρων κατὰ τὰ ἔτη 1634 καί 1635 καί προσδιόρισαν ὅτι παράγουν τὰ μὲν χωράφια 6 μουζούρια σιτάρι τὸν χρόνο, ἢ δὲ καρυδιά (*ογια τα χοραφια και καριδια*) 7 μουζούρια καρύδια τὰ δύο χρόνια.

Νικολὸς Καψάλης, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο καί ἰταλική μετάφραση:

Α) Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 49 tergo τοῦ 1ου βιβλίου τῶν Ἐκτιμήσεων (*λιπρο το στιμο*). Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά.

Β) Μετάφραση στὰ ἰταλικά. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r.

439

Ἀναγνώριση καὶ διακανονισμὸς χρέους

1636, 18 Σεπτεμβρίου

Στύλος

Ὁ ἱερομόναχος Γερμανὸς Μαθάς, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, καί οἱ χρεω-φειλέτες του Κωσταντῆς Βλαχὰς τοῦ ποτὲ Μανόλη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάτω Κεραμέ, καί Τομάδος Σέρβος τοῦ ποτὲ Νικόλα, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, «ἐκάμασι λογαριασμό» καί συμφώνησαν ὡς πρὸς τὸν χρόνο ἐξόφλησης τοῦ χρέους. Ὁ Βλαχὰς καί ὁ Σέρβος ἀναγνωρίζουν ὅτι χρωστᾷ ὁ καθένας στὸν οἰκονόμο 4 μίστατα

λάδι, 5¼ μουζούρια σιτάρι καὶ 77 ὑπέρπυρα. Ὑπόσχονται νὰ ἐξοφλήσουν τὸ λάδι καὶ τὰ μισὰ ὑπέρπυρα *τιν προτιν ερχομενι λαδεα*, ἐνῶ τὸ σιτάρι καὶ τὰ ὑπόλοιπα ὑπέρπυρα τὸν ἐρχόμενο Ἰούνιο 1637. Ἐὰν δὲν ἐξοφλήσουν ἐμπρόθεσμα τὸ χρέος τους, ὁ οἰκονόμος θὰ τὸ εἰσπράξει, δεσμεύοντας μέσω τοῦ γαστάλδου μὲ δικά τους ἔξοδα τὴν προσωπικὴ ἐλευθερία καὶ τὰ ὑπάρχοντά τους (*απα αυτους και απου τα καλα τονε*).

Μάρτυρες: Μάνος Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Κώστα καὶ Γιάννης Τζούγκαρης Θεοδωράκης τοῦ ποτὲ Θόδωρου.

Γεώργιος Καππαδόκης, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *ι γραφι του {{του}}* Τουμαδο κε του Βλαχά· β) *και τοῦ παπα-Γερμανου Μαθα*.

440

Λογαριασμοὶ

[1557-1636]

Κατάστιχο (*seriato*) τοῦ μοναστηριοῦ μὲ καταχωρίσεις τῶν λογαριασμῶν τοῦ Δημήτρη Μπέρτου, τῆς γριᾶς Δημήτραινας τοῦ Μπέρτου, τοῦ Δημήτρη Μουντᾶ, τοῦ Κώστα Μουντόκωστα, τοῦ Μάρκου Φούμη τοῦ Βεκολέου καὶ τοῦ Σταμάτη Κατσίβελι τοῦ ποτὲ Μιχάλη Γαβαλᾶ. Σημειώνονται: α) τὰ ὀνόματα τῶν τόπων ὅπου βρίσκονται τὰ πακτωμένα χωράφια· β) ἡ ποσότητα μουζουριῶν ποῦ χρωστᾶ κάθε πακτωτής· γ) ἡ ποσότητα μουζουριῶν ποῦ ἔχει ἐξοφλήσει κάθε πακτωτής.

Χαρτί (6 φύλλα). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1v-6r στὰ ἰταλικά.

441

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Francesco Tiepolo καὶ τῶν συμβούλων Χανίων
1637, 12 Ἰουνίου, 8 Ἰουλίου ~ 1637, 11 Αὐγούστου/1638, 28 Αὐγούστου

1637, 12 Ἰουνίου

Ὁ Francesco Tiepolo (*Φραντζέσκος Τιέπουλος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ εἰδο-

ποιήσουν, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Γερμανοῦ Μαθαῖ, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, ὅσους χρωστοῦν στὸν τελευταῖο «κάθε λογῆς χρέος» νὰ τὸ ἐξοφλήσουν στὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν. Ἐὰν δὲν συμμορφωθοῦν, ὁ οἰκονόμος θὰ κατασχέσει τὰ ὑπάρχοντά τους μὲ δικά τους ἔξοδα.

Πιέρος Θεργ}γιανός, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ «ὀφιτζιαλίου»

Ὁ Δράκος Τρουλλινός, «ὀφιτζιάλος» τοῦ Ἀποκορώνου, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα. Ἀκολουθεῖ κατάλογος ὀνομάτων τῶν χρεωφειλετῶν τοὺς ὁποίους «ἰντιμάρισε».

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

Ὁ Μανόλης Τζούγκαρης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Σαμωνᾶ, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα. Ἀκολουθεῖ κατάλογος ὀνομάτων τῶν χρεωφειλετῶν τοὺς ὁποίους «ἰντιμάρισε».

1637, 8 Ἰουλίου

παπα-Σταμάτης Τσούγκαρης «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1637, 11 Αὐγούστου/1638, 28 Αὐγούστου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r (ὁ ὅρισμός), 1v, 2r (οἱ βεβαιώσεις καὶ οἱ κατάλογοι τῶν ὀνομάτων) στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1r σημειώματα: α) *Registrato in libro Mazor Xmo a carte 36*· β) *Messa in quaderno 228 a carte 219* [διαγραμμ. *di me*]. Στὸ φ. 2r σημείωμα: *Registrato nel libro Mazor Xmo a carte 90*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *ιντιματσο το Στελιανο, το Μεγαλοχωραφίτο καὶ ιντιμαζήο <Ἅγιο> Μαρ<ι>νιτό, καὶ πράξη ἀριθμητικῆς.*

Βλ. ἔκδοση.

442

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Francesco Tiepolo καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1637, 3, 15 Ἰουλίου

1637 (,αχλζ'), 3 (γ') Ἰουλίου

Ὁ Francesco Tiepolo (Φραντζεσκος Τιεπωλος), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, προστάζουν ἐκ μέρους τῶν δικαστῶν τοῦ *officio di proprio* (απο μίρα

τον κριταδο μας του φιτζιου του προπριου) τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τοὺς χρεωφειλέτες τοῦ ἱερομονάχου Γερμανοῦ Μαθαῖ, τὰ ὀνόματα τῶν ὁποίων ὁ τελευταῖος θὰ δηλώσει, νὰ ἀποσβέσουν («ξεμαχέψουν») τὰ ἐνέχυρα ποὺ ἔχει στὰ χέρια του (ταμάχια οπου κρατι ιστα χεργια του) στὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν. Σὲ ἀντίθετη περίπτωση, μετὰ τὴ λήξη τῆς προθεσμίας, ὁ Μαθαῖς θὰ τὰ παρουσιάσει στὸ *officio di proprio* γιὰ νὰ πωληθοῦν καὶ θὰ εἰσπράξει ἀπὸ τὰ ἔσοδα τῆς πώλησης ὅσα τοῦ χρωστοῦν. Οἱ ὁμότεες νὰ βεβαιώσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὀρισμό.

Νικολὸς Θεριανός, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τοῦ *officio di proprio*

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1637 (,αχκζ'), 15 (ιε') Ἰουλίου

Ὁ Μανόλης Παῖδης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Κυργιακοσέλια, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα καὶ εἰδοποίησε τοὺς ἀκόλουθους χρεωφειλέτες: Πέρο Φούμη Ἀμυργιαλάκη, Νικολέτο Φούμη Βλαχάκη, Γιάννη Φούμη Κουρτζουβάκη, Γι<άν>νη Πάτερ<ο> Κουμαράκη, Κώστα Παῖδη Βαλιράκη, Γιώργη Παῖδη Βελάκη.

Μάρτυρας: Μανόλης Πάτερος, ὁμότης.

Μανόλης Παῖδης, ὁμότης, «ἔγραψε»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά: πρωτότυπη ἢ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v' στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τοῦ *officio di proprio*. Στὸ φ. 1r, κάτω ἀριστερά, ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου.

443

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Francesco Tiepolo καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1637 (,αχλζ'), 11 (ια') Αὐγούστου

Ὁ Francesco Tiepolo (Φρατζέσκος Τιεπολος), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, προστάζουν ἐκ μέρους τῶν *giustizieri* (απο μίρα τη τουστουζιερο μας) τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ κατασχέσουν (να μαχεψετε) τὰ ὑπάρχοντα τῶν χρεωφειλετῶν τοῦ προοικονόμου τοῦ Στύλου, οἱ ὁποῖοι μνημονεύονται πιὸ κάτω, σύμφωνα μὲ τὴν καταχώριση στὸ βιβλίο τοῦ δημοσίου τῶν ἀνεξόφλητων χρεῶν (καθως παρτιδα βαλμενι τονε), καὶ νὰ στείλουν τὰ ἐνέχυρα (ταμαχια) στὸ *officio*. Οἱ ὁμότεες νὰ βεβαιώσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα. Οἱ χρεωφειλέτες εἶναι οἱ ἀκόλουθοι: Γεώργης Παῖδης

Κοντός (χρέος 50½ υπέρπυρα), Κώστας Τζούγκαρης (χρέος 25½ υπέρπυρα), Παῦλος Παΐδης Σκαπέτης (χρέος 30½ υπέρπυρα).

Ὁ ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r· στὰ ἰταλικά ἢ μνεΐα τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημείωμα: 228 *a carte* 279.

444

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Francesco Tierolo καὶ τῶν συμβούλων Χανίων
1636, 31 Ὀκτωβρίου, 18 Δεκεμβρίου ~ 1637, 24 Σεπτεμβρίου

1636 (,αχλς'), 31 (λα') Ὀκτωβρίου

Ὁ Francesco Tierolo (Φραντζεσκος Τιεπουλος), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Γερμανοῦ Μαθᾶ, προοικονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τοὺς χρεωφειλέτες τοῦ Μαθᾶ νὰ ἐξοφλήσουν τὰ χρέη τους στὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν. Μετὰ τὴ λήξη τῆς προθεσμίας, θὰ κατασχεθοῦν τὰ ὑπάρχοντα τῶν χρεωφειλετῶν μὲ δικά τους ἔξοδα. Οἱ ὁμότες νὰ βεβαιώσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μπερναρδὴς Πιπέρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1636, 18 Δεκεμβρίου

Ὁ Νικόλας Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα καὶ εἰδοποίησε τοὺς ἀκόλουθους χρεωφειλέτες: Μιχάλη Τζούγκαρη, Κωστή καὶ Ἀντώνη Πάτερο Πατινάκη, Ἰωάννη Πάτερο Ντανάκη, Μανόλη Μουσοῦρο τοῦ ποτὲ Γαβρίλη, Γαβρίλη Μουσοῦρο τοῦ ποτὲ Κώστα, Ἐρήνη Μουσουροσταμάταινα, Σταμάτη Μουσοῦρο Νικολετάκη, Γεώργη Μουσοῦρο Βρακή, Ἐρήνη Κουναρίνα μὲ τοὺς γιούς της Ἀντώνη καὶ Γεώργη, καὶ Τζαννὴ Τζούγκαρη.

Χριστόφορος, ἱερομόναχος, «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1637, 24 Σεπτεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον.

Ἀντίγραφο μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ

κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας Στὸ φ. 1r, ἐπάνω ἀριστερά, σημειώματα: α) *carte 25*· β) ... Στὸ φ. 1v σημείωμα: *Registrato in libro Mazor Xmo a carte 142*.

445

Διακανονισμὸς χρέους

1637, 17 Ἀπριλίου, 9 Ὀκτωβρίου
Χανιά

Ὁ Βερναρδὴς Βιτζαμάνος ὁμολογεῖ ὅτι ὁ Ἀντώνιος Τζαγκαρόλος τοῦ ποτὲ *illustrissimo signor* Νικολοῦ, σύμφωνα μὲ γραφή (*scritto*) ποὺ τοῦ εἶχε παραδώσει, εἶχε πάρει ἀπὸ τὸν Iserro Garici ποσότητα λαδιοῦ καὶ ὅτι εἶχε ἀναλάβει νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν ὀφειλή. Ὁ Βιτζαμάνος ὑπόσχεται νὰ καταβάλῃ ὥς τὸν ἐρχόμενο Μάρτιο στὸν Τζαγκαρόλο, μὲ βάση σχετικὸ λογαριασμό, 700 μίστατα λαδιοῦ ἀξίας 28.990 ὑπερπύρων. Στὶς 9 Ὀκτωβρίου, ὁ Βιτζαμάνος σημειώνει ὅτι εἶχε ἐξοφλήσῃ 200 ἀπὸ τὰ ὀφειλόμενα 700 μίστατα λαδιοῦ.

Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

446

Σημείωμα

1637, Σεπτέμβριος, Ὀκτώβριος

Καταγράφονται ποσότητες σιταριοῦ ποὺ εἶχε στείλῃ [στὸ μοναστήρι] ὁ Τζανέτος Πιτζαμάνος μὲ τοὺς ὑπηρέτες τοῦ Τζώρτζη Ψαρομήλιγκο καὶ Βασίλη Περιστερά.

Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

447

Ὑπόμνημα

1637, 19 Νοεμβρίου S. N.

Ὑπόμνημα τοῦ Λέου Φούμη Φαρμακάκη καὶ τῶν ἀδελφῶν του, ἀντίδικων τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου, πρὸς τοὺς ἐξεταστὲς, συνδίκους καὶ ἀβογα-

δόρους στην Ἀνατολή (*inquisitori, sindici et avogadori in Levante*): Ὁ παππούς τους ποτὲ Λέος Φούμης Φαρμακάκης, ἀπὸ τὸ χωριὸ Μαλάξα, εἶχε μοῖρες στὸν Ἀχλαδόλακκο, στὶς Συκιές τὸν Λάκκο (*ici Siches to laco*), στὸ Καλοκεφάλι, στοῦ Μιχαλόπουλου στοῦ Σκουριλιὸ τὸν Λάκκο καὶ στὰ Πλακάλωνα, καταβάλλοντες στὸ μοναστήρι γιὰ διάστημα περισσότερο ἀπὸ μία τριακονταετία σταθερὴ ἐτήσια εἰσφορά (*uniforme pensione, censo annuo*) 51 μουζούρια σιτάρι. Μετὰ τὸν θάνατο τοῦ παπποῦ τους Λέου, τὰ παιδιά του Κώστας, Γιάννης καὶ Μάρκος μοίρασαν τὰ χωράφια μεταξύ τους, καταβάλλοντες ὁ καθένας στὸ μοναστήρι κάθε χρόνο 17 μουζούρια σιτάρι. Ὅμως μετὰ τὸν θάνατο τοῦ πατέρα τους Γιάννη ὁ οἰκονόμος αὐξήσε ἀδίκῃ τὴν εἰσφορά κατὰ 6 μουζούρια, ὑποχρεώνοντάς τους νὰ πληρώνουν ὁ καθένας 23 ἀντὶ 17 μουζούρια ποὺ πλήρωναν ὡς τότε. Ὁ οἰκονόμος ἀντιμετωπίζει παράνομα τοὺς Φαρμακάκηδες ὅχι ὡς «λιβελλάριους» (*livellarii*) ποὺ ἦταν τόσα χρόνια ἀλλὰ ὡς ἐντριτάριους (*tercionarii*). Ζητοῦν ἀπὸ τοὺς συνδίκους νὰ μὴν ἐπιτρέψουν στὸν οἰκονόμο νὰ αὐξήσει τὴν εἰσφορά τὴν ὁποία κατέβαλλαν ὡς τώρα.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένον στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὴν ἐπάνω γωνία ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Copia*.

448

Ὑπόμνημα

1637, 29 Νοεμβρίου

Ὑπόμνημα τοῦ ἱερομονάχου Ἱερεμία Καλαφάτη, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, ἀντίδικου τοῦ Λέου καὶ τοῦ Γιώργη Φούμη, λεγόμενων Φαρμακάκη, πρὸς τοὺς ἐξεταστές, συνδίκους καὶ ἀβογαδόρους στὴν Ἀνατολή (*inquisitori, sindici et avogadori in Levante*): Δὲν ἔχουν δίκιο οἱ Φαρμακάκηδες ποὺ διαμαρτύρονται γιὰ τὴ δῆθεν αὐξηση τῆς ποσότητος τοῦ σιταριοῦ ποὺ καταβάλλουν στὸ μοναστήρι. Μετὰ τὸν θάνατο τοῦ παπποῦ τους Λέου Βεκολέου, τὰ χωράφια του στὰ Μέσα Χωράφια περιῆλθαν στοὺς τρεῖς γιούς του, μὲ τὴν ὑποχρέωση νὰ καταβάλλει καθένας τους 17 μουζούρια, σύνολο 51 μουζούρια. Ὅμως ὁ πατέρας τους Γιάννης εἶχε καταπατήσει τὰ χωράφια στὰ Πλακάλωνα, τὰ ὁποῖα δὲν τὰ κρατοῦσε ὁ παππούς τους ἀπὸ κοινοῦ μὲ τὰ ἀδελφία του, καὶ δὲν πλήρωνε ὅπως ὀφείλει ἐπιπλέον ἄλλα 6 μουζούρια. Τὴν παράλειψη αὕτῃ εἶχαν διαπιστώσει οἱ προοικονόμοι, μὲ βάση τὰ κατάστιχα τοῦ μοναστηριοῦ.

Στάμος Καλίχερος (*Calichero*), βοηθός [τῆς Καγκελλαρίας]

1637, 29 Νοεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο [Ἰερεμία Καλαφάτη], ἀντίδικο τοῦ Λέου καὶ τοῦ Γιώργη Φούμη, λεγόμενων Φαρμακάκη. Κοινοποιήθηκε στοὺς ἀντίδικους ἀπὸ τὸν Νικολὸ Φόρκο, *official*.

Δύο ἀντίγραφα:

Α) Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὴν ἐπάνω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Copia*. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) 116· β) *Dimanda presentata da Leo Farmachachi contra il monastero nanti li eccellentissimi signori inquisitori*.

Β) Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὴν ἐπάνω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Copia*. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Scritture di Fumi Farma[cha]chi*· β) † γραφες το Φουμιδο το Φαρμα<κα>κιδο.

449

Ὑπόμνημα

1637, 29 Νοεμβρίου

Ὑπόμνημα τοῦ Ἰερεμία Καλαφάτη, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, πρὸς τοὺς ἐξεταστές, συνδίκους καὶ ἀβογαδόρους τῆς Ἀνατολῆς: Ἀποκρύπτει ἀπὸ τὴ δικαιοσύνη ἢ Ἀννίτζα Φουμοπούλα τὴν ἀλήθεια. Τὰ χωράφια τῆς δικαιοδοσίας τοῦ μοναστηριοῦ ποὺ κρατοῦσε ὁ ποτὲ πατέρας τῆς ὑπόκεινται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς 26, 40, 43 καὶ 47 μουζουριῶν σιτάρη.

Στάμος Καλίχερος (*Calichero*), βοηθός [τῆς Καγκελλαρίας]

1637, 29 Νοεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν οἰκονόμο, ἀντίδικο τῆς Ἀννίτζας Φουμοπούλας.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1r σημείωμα: *Copia*.

450

Πάκτωση χωραφιῶν

1583, 22 Δεκεμβρίου ~ 1637, 29 Νοεμβρίου

1583 (,αφπγ'), 22 (κβ') Δεκεμβρίου

Ὁ παπὰς κὺρ Ἰάκωβος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Ἰωάννη Φούμη, λεγόμενο Μαυρογιαννόπουλο, χωράφια 40 μουζουριῶν, τὰ ὅποια *ινε απου το Πρινορουμα κε ερχουντε κατο ιστο Μαραθοκεφαλι, ιστο Βοθονα απο πανο, κε απο κι κρουγι κε υπαγι ιστα Οβγορα το Βατιπετιο κε το Λακο του Πιργου, κε ιπαγι αποκατοθε ιστου Τζιλιπι τ' αλονι, κε μπενι στο Κουσομιχαλι το ργιάκι οργιακι κε ἐβγαίνει ιστου Ασι Λακορουμα, απου τονε ο Πρινος ο Μεγαλος, κε ιπαγι ιστι Κοπρανα, απου λαμνι τι Μεγαλιν Ασπα κε ιπαγι στου Κολοπονζο ιστι Ριζα του Κεφαλιου, κε ιπαγι ιστιν Κάτω Ακρα του Βατολακου κε κροσι παλι ιστο Πρινορουμα κε διδι κατο ιστο Φαρανκι*. Τὰ 12 ἀπὸ τὰ 40 μουζούρια σιτάρι, *ογια του Ξεροκαμπου τα χοραφια του Βελονι τι μιρα*, θὰ τὰ καταβάλλει ὁ Μιχάλης, ἐξάδελφος τοῦ Γιάννη. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει τὰ ὑπόλοιπα 28 μουζούρια κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στοὺς ἐντρίταρέους τοῦ μοναστηριοῦ. Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦν τὶς δόσεις, θὰ καταβάλλουν τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται «μέσα εἰς τὴν Χώρα τῶν Χανίων» κατὰ τὸν μῆνα Αὐγousto.

Μάρτυρες: Πιῶργης Τρουλλινὸς Λιανοδάκης καὶ Νικηφόρος Βάρδας τοῦ ποτὲ Πιωργιλᾶ.

Τζώρτζης Καψάλης, ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

1637, 29 Νοεμβρίου

Κατατέθηκε στὴν Καγκελλαρία.

Ἀντίγραφο καὶ ἰταλικὴ μετάφραση:

Α) Ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Σταμάτη Καλονᾶ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀρχαιοφύλακα τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 1v ὁ ἀριθμὸς 14.

Β) Ἀποσπασματικὴ μετάφραση ἀπὸ τὰ ἑλληνικά στὰ ἰταλικά. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *πακτωσα τοῦ Σαγουνόκοστα δια τὸ Πρηνόρουμα*.

451

Ὑπόμνημα

1637, 29 Νοεμβρίου ~ 30 Νοεμβρίου

1637, 29 Νοεμβρίου

Ὑπόμνημα τῆς Ἀννίτζας Φουμοπούλας τοῦ ποτὲ Κώστα πρὸς τοὺς ἑξέταστες, συνδίκους καὶ ἀβογαδόρους τῆς Ἀνατολῆς, μὲ τὸ ὁποῖο ἀπαντᾷ στοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ οἰκονόμου:

1. Τὰ χωράφια τὰ κρατοῦσαν οἱ πρόγονοί της πολλὰ χρόνια πρὶν ἀπὸ τὸ 1583 (συμβόλαιο μὲ ἡμερομηνία 22 Δεκεμβρίου ποὺ κατέθεσε ὁ οἰκονόμος [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 450]), ἀπὸ τὸν καιρὸ ἤδη τοῦ παπποῦ της ποτὲ Γιάννη, καὶ ὑπόκεινταν πάντοτε στὴν καταβολὴ εἰσφορᾶς (*pensione*) 43 μουζουριῶν σιτάρι.

2. Στὰ χωράφια οἱ πρόγονοί της ἔχουν φυτέψει διάφορα δένδρα ποὺ δὲν ἀνήκουν στὸ μοναστήρι.

1637, 30 Νοεμβρίου

Κατατέθηκε ἀπὸ τὴν Ἀννίτζα Φουμοπούλα, ἀντίδικο τοῦ οἰκονόμου. Κοινοποιήθηκε στὸν οἰκονόμο ἀπὸ τὸν Νικολὸ Φόρκο, official.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένον στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1r σημείωμα: *Coria*.

452

Σημείωμα

1613, 1620, 1630, 1637

Καταγράφεται ἡ ποσότητα λαδιοῦ καὶ κρασιοῦ ποὺ εἶχε ἀποστέλλει οἱ οἰκονόμος τοῦ Στύλου στὴ μονὴ τῆς Πάτμου.

Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένον στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *τα τωρνεσια οπ εδοσα η κονομα της Κριτης.*

453

Απόφαση τῶν δικαστῶν *di petizion*
1637, 3 Νοεμβρίου/1638, 6 Φεβρουαρίου

1637, 3 Νοεμβρίου

Απόφαση τῶν δικαστῶν τοῦ *officio di petizion*, ἐρήμην (*in absentia et contumacia*) τῆς Ἑρήνης Ἀχλαδοπούλας, χήρας τοῦ Μιχάλη Μουσούρου, καὶ τῶν γιῶν τῆς Ἀντωνίου καὶ Κώστα, οἱ ὅποιοι εἶχαν κληθεῖ μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Γερμανοῦ Μαθαῖ, προοικονόμου τοῦ Στύλου, ἀλλὰ δὲν εἶχαν παρουσιαστεῖ στὸ δικαστήριο: Ἡ Ἑρήνη καὶ οἱ γιοί τῆς ὀφείλουν νὰ καταβάλουν στὸν Μαθαῖ 28½ μουζούρια σιτάρι, ὑπόλοιπο τῆς ἐντριτείας τῶν ἐτῶν 1634 (3½ μουζούρια), 1635 (5½ μουζούρια) καὶ 1636 (19½ μουζούρια), τὰ ὅποια χρωστοῦν ὡς πάκτος τῶν χωραφιῶν ποὺ κρατοῦν ἀπὸ τὸ μοναστήρι στὸ χωριὸ Στύλος, στῆς Βρασκοῦς. Ἐὰν δὲν παραδώσουν τὸ ὀφειλόμενο σιτάρι, θὰ κατασχεθοῦν τὰ ὑπάρχοντά τους γιὰ νὰ ἐξοφληθεῖ τὸ χρέος, μὲ ὑπολογισμό τῆς ἀξίας τοῦ σιταριοῦ σὲ 14 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι. Ἀπὸ τὸ ποσὸ αὐτὸ θὰ ἀφαιρεθεῖ τὸ ἀντίτιμο τῆς ποσότητος τοῦ σιταριοῦ ποὺ θὰ ἔχει ὡς τότε ἐξοφληθεῖ.

Zan Francesco Zancarol, Δημήτριος Μαδερὸς, Alessandro Cagnola, δικαστῆς

Βεβαίωση τῆς τοπικῆς διοίκησης 1638 (β. ἔ. 1637), 6 Φεβρουαρίου

Μὲ γράμμα (*lettera*) τῆς τοπικῆς διοίκησης (*reggimento*) Χανίων τῆς 22ας Νοεμβρίου καὶ μὲ ἀπαντητικὸ γράμμα (*contra lettera*) τοῦ Νικόλα Τρουλλινού, ὁμότη τοῦ Στύλου, τῆς 29ης Νοεμβρίου βεβαιώνεται ὅτι ἡ ἀπόφαση κοινοποιήθηκε στοὺς ἐναγόμενους (*rei*).

Τζώρτζης Βελαῖτης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 19 τοῦ βιβλίου τῶν *Atti* τοῦ *officio di petition*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) λογαριασμοί β) *Messa in quaderno 232 a carte 160 tergo, yperperi 418/20* γ) πράξη ἀριθμητικῆς.

454

Ἀπόφαση τῶν ἐξεταστῶν, συνδίκων καὶ ἀβογαδόρων τῆς Ἀνατολῆς

1637, 6 Δεκεμβρίου

Ἀπόφαση τῶν ἐξεταστῶν, συνδίκων καὶ ἀβογαδόρων τῆς Ἀνατολῆς Marco Contarini καὶ Piero Cararo, πού ἀφορᾷ τὴ διαφορὰ μεταξὺ τῆς Ἀννίτζας Φουμοπούλας, θυγατέρας τοῦ ποτὲ Κώστα Φούμη, λεγόμενου Σαγουνόκωστα, καὶ τοῦ Ἱερεμίας Καλαφάτη, οἰκονόμου τοῦ Στύλου: Ἡ Φουμοπούλα ἰσχυρίζεται ὅτι τὰ χωράφια τοῦ μοναστηριοῦ πού κρατοῦσαν οἱ πρόγονοί της γιὰ διάστημα μεγαλύτερο τῶν σαράντα ἐτῶν, πολὺ πρὶν ἀπὸ τὴ σύνταξη τοῦ συμβολαίου τῆς 22ας Δεκεμβρίου 1583 (νοτάριος Σταμάτης Καλονάς) [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 450]), ὑπόκεινται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς σταθερῆς εἰσφορᾶς (*uniforme pensione*) 40 μουζουριῶν σιτάρι. Τὸ 1600, ὁ οἰκονόμος εἶχε αὐξήσει τὴν εἰσφορὰ ἀπὸ 40 σὲ 43 μουζούρια, χωρὶς ἐκείνη νὰ καταλάβει ὅτι ἡ αὐξησις εἶχε γίνῃ ἐκ τοῦ πονηροῦ (*fraudolente et deceptorio instrumento*). Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, ὁ οἰκονόμος διατείνεται ὅτι ἡ Φουμοπούλα δὲν κατέβαλλε σταθερὴ εἰσφορὰ, ὅτι τὸ 1615 ἡ εἰσφορὰ εἶχε αὐξηθεῖ σὲ 47 μουζούρια σιτάρι καὶ ὅτι ὁ ἴδιος ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ μοναστηριοῦ, ἔχοντας τὴν ἐπικυριότητα (*diretto dominio*) τῶν χωραφιῶν δικαιοῦται νὰ πακτώσει τὰ χωράφια σὲ ὅποιον θέλει. Οἱ ἐξεταστὲς ἀποφασίζουν νὰ ἀποδεχθοῦν τὸ ὑπόμνημα τῆς Φουμοπούλας [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 455], τὸ ὁποῖο εἶχε καταθέσει ὁ δικηγόρος της Μάρκος Χαμέτης, καὶ νὰ τὴν καλέσουν νὰ θεμελιώσῃ τὶς θέσεις της.

Giovanni Battista Capellari, Καγκελλάριος *pretorio*

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 12 tergo τοῦ 3ου βιβλίου τῶν *Sententie* τῶν ἐξεταστῶν, συνδίκων καὶ ἀβογαδόρων στὴν Ἀνατολή, πού εἶναι κατατεθειμένο στὴν Καγκελλαρία *nei criminal*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά.

455

Ὑπόμνημα

[1637]

Ὑπόμνημα τῆς Ἀννίτζας Φουμοπούλας τοῦ ποτὲ Κώστα πρὸς τοὺς ἐξεταστὲς, συνδίκους καὶ ἀβογαδόρους στὴν Ἀνατολή [Marco Contarini καὶ Piero

Cararo]: Ίσχυρίζεται ότι τὸ 1600 ὁ οἰκονόμος τῆς εἶχε ζητήσει νὰ δεχθεῖ αὐξηση τῆς εἰσφορᾶς ἀπὸ 40 σὲ 43 μουζούρια σιτάρι, χωρὶς ὥς τότε νὰ ἔχει ἐπέλθει καμιά ἀλλαγὴ, γιὰ τὰ χωράφια τοῦ μοναστηριοῦ ποὺ κρατοῦσε ἐπὶ τριάντα χρόνια, μὲ βάση τὴ συμφωνία (*nota voluntaria*) τῆς 10ης Ὀκτωβρίου. Τὸ 1632, ὁ οἰκονόμος, χωρὶς νὰ λάβει ὑπόψη του ὅτι οἱ δικοὶ τῆς κρατοῦσαν τὰ χωράφια γιὰ περισσότερα ἀπὸ τριάντα χρόνια, πληρώνοντας τὴν ὀφειλόμενη εἰσφορά τους, πάκτωσε τὰ χωράφια σὲ ἄλλον ἐνοικιαστή, ποὺ τοῦ πρόσφερε περισσότερα μουζούρια σιτάρι. Ἡ Φουμοπούλα ζητᾷ νὰ συνεχίσει, σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους, νὰ κρατᾷ τὰ χωράφια, καταβάλλοντας 43 μουζούρια σιτάρι.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά.

456

Λογαριασμός

1637, Μάιος, Ἰούνιος

Κατάσταση τῆς ποσότητας τοῦ σιταριοῦ ποῦ [ὁ οἰκονόμος] εἶχε δώσει (*ha dato*) σὲ διαφόρους κατὰ τοὺς μῆνες Μάιο καὶ Ἰούνιο: καταχωρίζονται ἡ ἡμερομηνία, ἡ ποσότητα τοῦ σιταριοῦ σὲ μουζούρια καὶ τὸ ὄνομα τοῦ παραλήπτη. Μεταξὺ τῶν παραληπτῶν σημειώνονται ὁ Iserpo Forzer, ποὺ εἶχε λάβει σιτάρι γιὰ λογαριασμὸ τοῦ ρέκτορα, ὁ Marc' Antonio Viaro, οἱ μοναχὲς (*monege*) τῆς μονῆς τοῦ ἀγίου Ματθαίου, ὁ Giacomo Premarin, ὁ *governator della milicia*, ὁ Μιχαὴλ Χαρτοφύλακας, γραφέας (*scrivan*) τοῦ εὐγενοῦς Ζαχαρία Καλλέργη, ὁ Ἀντώνιος Βασμοῦλος, ὁ *illustrissimo signor* Francesco Mengano κ.ἄ.

Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v πράξεις ἀριθμητικῆς.

457

Κατάστιχο ἐντριτείας

1637, 1638

Κατάστιχο ἐντριτείας τοῦ Στύλου.

Χαρτί (6 φύλλα). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φ. 1v-6r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1r ἡ ἐπι-

γραφή: *Καταστιχο της ε<ν>τριτηας του Στυλου, 1637. Στὰ φφ. 1r, 2r, 3v, 4r, 6v πράξεις ἀριθμητικῆς.*

458

Λογαριασμός

1636, 1638

Λογαριασμός χρέους [τοῦ Σοφολέου] πρὸς τὸ μοναστήρι.

Χαρτί (δίφυλλο). Ὁ λογαριασμός γραμμένος στὸ φ. 2r-v. Στὸ φ. 1r σημειώματα:
α) *λογαρια[σ]μος του Σοφολεου*· β) *καμνι ολο μου το χρεος, οπου μου χρεοστι ρεαλια 783.*

459

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Francesco Tiepolo καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1637, 3, 5, 7 Νοεμβρίου/1638, 20 Ἰανουαρίου

1637 (αχλζ'), 3 (γ') Νοεμβρίου

Ὁ Francesco Tiepolo (*Φραντζεσκος Τιεπολος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, προστάζουν ἐκ μέρους τῶν δικαστῶν τοῦ *officio di proprio* (*απο μιρα το κριταδο μας του οφιτζιου του προπριου*) τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τοὺς χρεωφειλέτες τοῦ προοικονόμου τοῦ Στύλου, ἱερομονάχου Γερμανοῦ Μα{ρ}θᾶ, τὰ ὀνόματα τῶν ὁποίων ὁ τελευταῖος θὰ δηλώσει, νὰ ἀποσβέσουν («ξεμαχέψουν») τὰ ἐνέχυρα ποὺ βρίσκονται στὰ χέρια του στὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν. Σὲ ἀντίθετη περίπτωση, μετὰ τὴ λήξη τῆς προθεσμίας, ὁ Μαθὰς θὰ τὰ παρουσιάσει στὶς ἀρχές, γιὰ νὰ πουληθοῦν καὶ θὰ εἰσπράξει ἀπὸ τὰ ἔσοδα τῆς πώλησης ὅσα τοῦ χρωστοῦν. Οἱ ὁμότεες νὰ βεβαιώσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὅρισμό.

Νικολὸς Θεριανός, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τοῦ officio di proprio

Βεβαιώσεις τῶν ὁμοτῶν

1637, 5 Νοεμβρίου

Ὁ Μανόλης Σαράντος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Καλύβες, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα καὶ εἰδοποίησε τὸν Μανόλη Μαστρονικολάκη.

Γεώργης Μαμουνάς «ἔγραψε»

1637, 7 Νοεμβρίου

Ὁ Μιχελῆς Παρτσάλης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Κάμποι, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα καὶ εἰδοποίησε τοὺς ἀκόλουθους χρεωφειλέτες: Ἰωάννη Κουντουράκη, Θόδωρο Ντανάκη, Μάρκο Καπετανάκη, Ἰωάννη Ψιλάκη, παπα-κὺρ Ἀντώνη, Νικόλα Βλαστακάκη, Λέο Μιχελάκη καὶ τὸν ἀδελφὸ του Σταμάτη, Γιαντελονικόλα καὶ Δημήτρη Ξεπουλητή.

Μάρτυρες: Μάρκος Κλαπατζαράς καὶ Γιάννης Κολετάκης.
παπα-Γιάννης Πάτερος «ἔγραψε»

1638 (β. ἔ. 1637), 20 Ἰανουαρίου

Ὁ Νικόλας Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα καὶ εἰδοποίησε τὸν παπα-κὺρ Μαθιὸ Γαβαλά, τὸν Γιώργη Μουσούρο, λεγόμενο Βρακή, τὸν Λέο Φούμη καπετάνιο καὶ τὸν Τζαννὴ Κουβαλάκη.

Μάρτυρες: Τομάδος Σέρβος καὶ Μάρκος Κλαπατζαράς.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας «ἔγραψε»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά: πρωτότυπες οἱ βεβαιώσεις. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τοῦ *officio di proprio*. Στὸ φ. 1r, στὴ μέση ἀριστερά, ἔκτυπη σφραγίδα μετὰ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *ιν τιματζιο τον αμαχιο*.

460

**Κατάστιχο: ὑποθηκεύσεις χωραφιῶν κ.ἄ., συμβάσεις ἐργασίας,
χρεωστικὲς ὁμολογίες, ἐπιστολή**

1638, 3, 12, 13, 18, 25 Φεβρουαρίου, 11, 30 Μαρτίου

Ὑποθήκευση χωραφιοῦ1638 (β. ἔ. 1637), 3 Φεβρουαρίου
Παλαιόκαστρο

Ὁ Γιάννης Γαβαλὰς τοῦ Γιώργη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ὑποθηκεύει (ὄπλε-
γαρν) γονικὸ χωράφι 1 μουζουριοῦ στὸν Στύλο, στὴν τοποθεσία Καραπέδι, τὸ
ὁποῖο συνορεύει μετὰ τὸ χωράφι τῶν ἐντρίταρέων, ἔναντι 5 μουζουριῶν κριθάρι
πρὸς 12 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι καὶ 1 πινακίου σιτάρι πρὸς 20 ὑπέρπυρα τὸ μου-
ζούρι, τὰ ὁποῖα ἔλαβε ἀπὸ τὸν *αφεντη* παπα-Ἱερεμία Καλαφάτη, οἰκονόμο τοῦ

Στύλου. Αναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ ἐξοφλήσει χρέος πρὸς τὸν οἰκονόμο 70 ὑπερπύρων τὸν ἐρχόμενο Ὀκτώβριο· στὴν ἀντίθετη περίπτωση, ὁ οἰκονόμος θὰ ἱκανοποιηθεῖ πουλώνοντας τὸ χωράφι. Ὁ Γαβαλὰς ὁμολογεῖ ὅτι χρωστᾶ ἀπὸ παλαιὰ χρέη 43 ὑπέρπυρα, σύνολο χρέους 113 ὑπέρπυρα, καθὼς καὶ ἄλλα 20 ὑπέρπυρα.

Μάρτυρες: Κώστας Βλαστάκης καὶ Νικόλας, ὁμότης.

Ὑποθήκευση χωραφιοῦ

1638 (β. ἔ. 1637), 3 Φεβρουαρίου
Παλαιόκαστρο

Ὁ Ἀντώνης Πάτερος ὑποθηκεύει γονικὸ χωράφι στὸ ἴδιο χωριό [Στύλος], στὴν τοποθεσία Θεολόγος, *στὴν στρατα τζὺ κουμουνας*, ἔναντι 3 μουζουριῶν σιτάρι πρὸς 20 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι, τὰ ὁποῖα ὁμολογεῖ ὅτι χρωστᾶ στὸν *αφεντὴ* οἰκονόμο. Ὁμολογεῖ ὅτι χρωστᾶ ἀπὸ παλαιὸ χρέος 80 ὑπέρπυρα καὶ *απο πετζὺ βουβαλικο* 6 ρεάλια.

Μάρτυρες: Κώστας Βλαστάκης καὶ Γιάννης Μουσοῦρος.

Ὑποθήκευση χωραφιοῦ

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ὁ Γιάννης Μουσοῦρος Βρακῆς ὑποθηκεύει γονικὸ χωράφι στὸ ἴδιο χωριό [Στύλος], στοὺς Κολί<μ>πους, ἔναντι 10 μουζουριῶν κριθάρι ἀξίας 120 ὑπερπύρων, τὰ ὁποῖα ἔλαβε ἀπὸ τὸν οἰκονόμο. Αναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ ἐξοφλήσει τὸ χρέος τοῦ τὸν ἐρχόμενο Ὀκτώβριο. Ὁμολογεῖ ὅτι χρωστᾶ ἀπὸ παλαιὸ χρέος 80 ὑπέρπυρα, *οδηα πετζὺ* 20 ὑπέρπυρα καὶ ἀπὸ χρέος τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀλεξαντρῆ ἄλλα 20 ὑπέρπυρα.

Μάρτυρες: Ἀντώνης Πάτερος καὶ Γιάννης Γαβαλὰς.

Ὑποθήκευση «φυτείας»

1638 (β. ἔ. 1637), 12 Φεβρουαρίου
Στύλος (;)

Ὁ Ἀντώνης Μουσοῦρος Κουναράκης ὑποθηκεύει ἐντριτάρικη «φυτεία» 2½ ἐργατῶν, στὴν Κεραμωτή, ποὺ ἔχει ἀπὸ τὴ γυναῖκα του, ἔναντι χρέους πρὸς τὸ μοναστήρι. Αναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ ἐξοφλήσει τὴν ὀφειλὴ τοῦ τὸν ἐρχόμενο Ὀκτώβριο· στὴν ἀντίθετη περίπτωση, ὁ *αφε<ν>ντις* οἰκονόμος θὰ ἱκανοποιηθεῖ πουλώνοντας τὴ «φυτεία», ἀφοῦ προηγουμένως ἐκτιμηθεῖ ἡ ἀξία της. Τὸ χρέος εἶναι τὸ ἀκόλουθο: 3 μουζούρια σιτάρι ἀξίας 60 ὑπερπύρων, 2 μουζούρια κριθάρι ἀξίας 24 ὑπερπύρων, 4 μουζούρια κριθάρι ἀξίας 48 ὑπερπύρων, 1 μουζούρι ρεβύθια ἀξίας 20 ὑπερπύρων (σύνολο 152 ὑπέρπυρα).

Μάρτυρες: Στράτης Κλαπατζαρὰς καὶ Μάρκος Ψαρομήλιγκος.

Ὑποθήκευση «φυτείας» 1638 (β. ἔ. 1637), 12 Φεβρουαρίου

Ὁ Τζαννῆς Κούβαλης ὑποθηκεύει «φυτεία» 2½ ἐργατῶν, στὸν ἴδιο τόπο [Κεραμωτή], ἔναντι 3 μουζουριῶν κριθάρι πρὸς 36 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι (συνολικῆς ἀξίας 108 ὑπερπύρων).

Μάρτυρες: Κώστας {Βα}Βλαστάκης καὶ Μάρκος Ψαρομήλιγος.

Ὑποθήκευση χωραφιοῦ 1638 (β. ἔ. 1637), 13 Φεβρουαρίου

Ὁ Μανόλης Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Γαβρίλη ὑποθηκεύει γονικὸ χωράφι ποὺ ἔχει στὸν Στύλο, στίς τοποθεσίες Σταυρὸ καὶ Τζουγκαριανὰ, ἔναντι ποσότητος κριθαριοῦ πρὸς 12 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι καὶ σιταριοῦ πρὸς 20 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι. Ὁμολογεῖ ὅτι ἔλαβε ἀπὸ τὸν *αφεντι* οἰκονόμο 2 μουζούρια κριθάρι ἀξίας 24 ὑπερπύρων καὶ ἄλλα 10 μουζούρια κριθάρι ἀξίας 120 ὑπερπύρων. Ὁμολογεῖ ὅτι ὀφείλει στὸν οἰκονόμο ἀπὸ παλαιὸ χρέος 209 ὑπέρπυρα, δηλαδὴ σύνολο χρέους 353 ὑπέρπυρα. Ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ ἐξοφλήσει τὸ χρέος του τὸν ἐρχόμενο Ὀκτώβριο· στὴν ἀντίθετη περίπτωση ὁ οἰκονόμος θὰ ἱκανοποιηθεῖ πουλώντας τὸ χωράφι *με στρατα τζυ δηκιοσήνης*.

Μάρτυρες: καπετάνιος Φούμης καὶ Στράτης Κλαπατζαρὰς.

Ὑποθήκευση χωραφιοῦ 1638 (β. ἔ. 1637), 18 Φεβρουαρίου
Στύλος

Ὁ Γιώργης Τρουλλινός, λεγόμενος Κολάτης, ὑποθηκεύει γονικὸ χωράφι στὸν Στύλο, στὴν τοποθεσία Κολόνα Κρεβατωτή, μὲ 1 ρίζα ἐλιά *λυπεριν* [ἐλεύθερη ἀπὸ καταβολὴ εἰσφορᾶς] καὶ παίρνει ἀπὸ τὸν *αφεντι* οἰκονόμο 2 μουζούρια κριθάρι πρὸς 12 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι ἀξίας 24 ὑπερπύρων καὶ ἄλλα 10 μουζούρια κριθάρι ἀξίας 220 ὑπερπύρων. Ὁμολογεῖ ὅτι χρωστᾷ ἀπὸ παλαιὸ χρέος 265 ὑπέρπυρα, δηλαδὴ συνολικὸ χρέος 509 ὑπέρπυρα. Ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ ἐξοφλήσει τὸ χρέος του τὸν ἐρχόμενο Ὀκτώβριο· στὴν ἀντίθετη περίπτωση ὁ οἰκονόμος θὰ ἱκανοποιηθεῖ πουλώντας τὸ χωράφι.

Μάρτυρες: Κωσταντῆς Κλαπατζαρὰς καὶ Μανολάκης Κοντός.

Σύμβαση ἐργασίας 1638 (β. ἔ. 1637), 25 Φεβρουαρίου
Στύλος

Ὁ Μανόλης Ψαρομήλιγος, ὁ Γιάννης Σέρβος Παπαδογιάννης, ὁ Κώστας Μουσοῦρος Νικηφοράκης καὶ ὁ Μιχάλης Τζιναρέας τοῦ ποτὲ Σταμάτη, μὲ τοὺς κτίστες Νικόλα Μεστό, Τουμάζο Σέρβο, Μάρκο Λαγουδάκη, Γιωργιλὰ Τζιμπλάκη, Δημήτρη Τζιμπλό, Σταμάτη Σαμπάτη καὶ Γιώργη Γκαδιάκο, συμφωνοῦν μὲ τὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου νὰ κτίσουν τοῖχο «ξεροτρόχαλον» μὲ *ποιρ-*

γους στή μονή ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Θεολόγου τῆς Πατινος. Οἱ μαστόροι καὶ ἐργάτες ἀναλαμβάνουν τὴν ὑποχρέωση νὰ καμουσην τον τηχον τον ξεροτροχαλον, απου κατου απου της Μαμουνας του Λαγγου, νὰ παῦ τα Κουρανηβα, νὰ παῦ απανο της Κρεβατουτες, νὰ σοσην ὕστον τοπον της Κολонаς. Μετὰ τὴ λήξη τῆς ἐργασίας, τὰ δύο συμβαλλόμενα μέρη θὰ ὀρίσουν τὸ καθένα ἀπὸ ἕναν ἐκτιμητὴ γιὰ νὰ ἐκτιμήσουν τὸν κόπο τῶν κτιστάδων, καὶ ὁ οἰκονόμος θὰ πληρώσει σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση. Ὅποιος ἀπὸ τοὺς ἐργάτες ἐγκαταλείψει τὸ ἔργο πρὶν τὸ τελειώσει θὰ πληρώσει πρόστιμο 50 ὑπέρπυρα στή «φάμπρικα τῆς αὐθεντίας».

Μάρτυρες: Λέος Φούμης, καπιτάνος, Νικόλας Τρουλλινός, ὁμότης, καὶ Κωσταντὴς Κλαπατζαράς.

Βλ. ἔκδοση.

Σύμβαση ἐργασίας

1638, 11 Μαρτίου

Ὁ Κώστας Πάτερος Βλαστακάκης, ὁ Καλόγερος Κοβέος, ὁ Γεώργης Γεράκρης, ὁ Μάνος Γαλανός, ὁ Γιάννης Πάλπης Καστρινός, ὁ Γεώργης Τζούγκαρης Σιγουρός, ὁ Μιχελὴς Πολαρίτης, ὁ Μανόλης Λεπιδάκης, ὁ Κωσταντὴς Ψυχούλης καὶ ὁ Τζουάννης Κουβαλάκης συμφωνοῦν μὲ τὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου νὰ κάμουσιν τηχο ξεροτρόχαλο ορδινاريو, απο κατου απου τις Μαμουνας το Λαγγο, νὰ παγι στι Κοριανιβα, νὰ παγι τζι Κρεβατοτη, εος νὰ παγι στο τοπο τις Κολонаς. Τὰ συμβαλλόμενα μέρη θὰ ὀρίσουν τὸ καθένα ἀπὸ ἕναν ἐκτιμητὴ (στιμαδόρο) γιὰ νὰ ἐκτιμήσουν τὸν κόπο τῶν κτιστάδων, καὶ ὁ οἰκονόμος θὰ πληρώσει σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση. Ἔως ὅτου τελειώσει τὸ ἔργο, οἱ ἐργάτες δὲν θὰ μποροῦν νὰ ἐργαστοῦν ἄλλοῦ. Ὅποιος ἀπὸ τοὺς ἐργάτες ἐγκαταλείψει τὸ ἔργο πρὶν τὸ τελειώσει θὰ πληρώσει πρόστιμο 50 ὑπέρπυρα στή «φάμπρικα τῆς αὐθεντίας».

Μάρτυρες: παπα-Μα<τ>θαῖος Γαβαλάς, Γιάννης Τζούγκαρης Ὁρνουλάκης καὶ Γιάννης Γαβαλὰς Καπετανάκης.

Χρεωστικὴ ὁμολογία

1638, 30 Μαρτίου

Στύλος

Ἡ κυρὰ Εὐφροσύνη, χήρα τοῦ ποτὲ Νικόλα, μὲ τὰ παιδιά της, ὁμολογεῖ ὅτι ἔλαβε ἀπὸ τὸν αφεντι οἰκονόμο Ἱερεμία Καλαφάτη, 5 μουζούρια σιτάρη ἀξίας 100 ὑπερπύρων, 2 μουζούρια κριθάρι ἀξίας 20 ὑπερπύρων καὶ ἄλλα 4 μουζούρια κριθάρι ἀξίας 48 ὑπερπύρων. Ὁμολογεῖ ὅτι χρωστᾷ στὸν οἰκονόμο ἀπὸ

παλαιὸ χρέος 180 ὑπέρπυρα καὶ 6 μουζούρια σιτάρι. Τὸ συνολικὸ χρέος ἀνέρχεται στὸ ποσὸ τῶν 342 ὑπερπύρων.

Μάρτυρες: Μανόλης Κόντης καὶ Στράτης Κλαπατζαράς.

Ἐπιστολή

Χ·Χ·

Μὲ ἐπιστολή του πρὸς τὸν οἰκονόμο, ὁ ἐπιστολογράφος [τὸ ὄνομα δὲν μνημονεύεται] τὸν ἐνημερώνει σχετικὰ μὲ τὸ χρέος τοῦ Κουβαλεζάκη.

Χρεωστικὴ ὁμολογία καὶ ὑποθήκευση «λιόφυτου» 1638, 30 Μαρτίου

Σύμφωνα μὲ τὸν λογαριασμὸ ποὺ ἔκανε ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου, Ἱερεμίας Καλαφάτης, μὲ τὸν Στράτη Κλαπατζαρά, ὁ τελευταῖος τοῦ χρωστᾷ 388 ὑπέρπυρα. Ἐναντι τοῦ χρέους του, ὁ Κλαπατζαράς ὑποθηκεύει τὸ «λιόφυτο» ποὺ ἔχει στὸ χωριό, στὴ Ζερβιώτισσα. Ὁμολογεῖ ὅτι ἔλαβε ἀπὸ τὸν οἰκονόμο 2 μουζούρια κριθάρι ἀξίας 24 ὑπερπύρων. Ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ ἐξοφλήσει τὸ χρέος του τὸν ἐρχόμενο Ὀκτώβριο· στὴν ἀντίθετη περίπτωση, ὁ οἰκονόμος θὰ ἱκανοποιηθεῖ, πουλώντας τὸ λιόφυτο, ἀφοῦ προηγουμένως ἐκτιμηθεῖ ἡ ἀξία του.

Μάρτυρες: Μανόλης Κόντης καὶ Ἀντώνης Πατινός.

Χρεωστικὴ ὁμολογία

1638, 11 Μαρτίου

Ὁ παπα-Ματθαῖος Γαβαλὰς ὁμολογεῖ ὅτι ἔλαβε ἀπὸ τὸν Ἱερεμία Καλαφάτη, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, 10 μουζούρια σιτάρι πρὸς 20 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι, σύνολο 200 ὑπέρπυρα, τὰ ὁποῖα ὑπόσχεται νὰ ἐπιστρέψει τὸν Αὐγούστο. Ἐὰν δὲν ἐξοφλήσει τὴν ὀφειλή του, ὁ οἰκονόμος θὰ τὴν εἰσπράξει μέσω τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ.

Ἀντίγραφα. Χαρτί (κατάστιχο 12 φύλλων). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 2r-7r, 8r, 11v (λευκὰ τὰ φφ. 1v, 7v, 8v-11r, 12r) στὰ ἑλληνικά. Στὰ φφ. 3r καὶ 5v διαγραμμένα δύο κείμενα. Στὸ φ. 1r σημειώματα: α) *του αυφεντη του υκονομου οπλεγατζυονες* β) *και υ γραφυ τον κτυστάδων*, καὶ πράξεις ἀριθμητικῆς. Στὸ φ. 12v πράξεις ἀριθμητικῆς.

461

**Ἔνταλμα τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ
στοῦ βασίλειο τῆς Κρήτης Iseppo Civan
1638, 23, 26 Φεβρουαρίου, 6 Ἀπριλίου**

1638 (β. ἔ. 1637), 23 Φεβρουαρίου
Χανιά

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, ἀπευθύνθηκε στὸν Iseppo Civan, γενικὸ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ στοῦ βασίλειο τῆς Κρήτης, ζητώντας τὴ βοήθειά του, ἐπειδὴ ὁ Σταμάτης Φούμης, λεγόμενος Φρατάκης, πακτωτῆς τοῦ μοναστηριοῦ, σύμφωνα μὲ συμβόλαιο πενταετοῦς διάρκειας, συνταγμένο στὶς 22 Αὐγούστου 1633 καὶ καταχωρισμένο στὶς πράξεις τοῦ νοταρίου παπα-Μανούσου Ἀσπρέα [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 424], τὸν ἐμποδίζει, μολονότι τὸ συμβόλαιό του λήγει, νὰ κτίσει περίβολο στὰ χωράφια τοῦ μοναστηριοῦ. *Αν εἶναι ιτζι, ὁ Ηζέπος Τζιβράς, προβεδόρος γενεραλες και εξεταστὶς του νισσιου της Κριτις*, προστάζει τὸν Φούμη νὰ μὴν ἐμποδίσῃ τὸν ἱερομόναχο νὰ κτίσῃ περίβολο καὶ ὅταν τελειώσῃ ἢ «σπορέα» νὰ ἀφήσῃ ἐλεύθερα τὰ χωράφια. Ἐὰν δὲν συμμορφωθεῖ, θὰ τοῦ ἐπιβληθεῖ ποινὴ καταβολῆς προστίμου 200 βενετικῶν δουκάτων, ἐξορίας, φυλακῆς ἢ ἄλλη ποινὴ κατὰ τὴν κρίση τοῦ προνοητῆ. Ἐὰν διεκδικεῖ δικαιώματα, νὰ παρουσιαστῇ ἐνώπιόν του καὶ «δὲν θὰ τοῦ λείψει δικαιοσύνη».

Νικολὸς Μακρῆς, βοηθὸς τῆς Γραμματείας

Βεβαιώσεις τῶν ὁμοτῶν

1638 (β. ἔ. 1637), 26 Φεβρουαρίου

Ὁ Νικόλας Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸ ἔνταλμα (*mandato*) τοῦ προνοητῆ καὶ «ἐπενίασε» τὸν Φούμη.

Μάρτυρες: Σταμάτης Βαστάρχης τοῦ ποτὲ Γαβρίλη [τὸ πατρώνυμο μνημονεύεται μόνο στὴ μετάφραση], Μανόλης Γουκάκης [τὸ ὄνομα μνημονεύεται μόνο στοῦ πρωτότυπο] καὶ Λέος Τρουλλινός τοῦ ποτὲ Μάνου.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας «γέγραφε» [διόρθ. ἀντὶ γέγραψε].

1638, 6 Ἀπριλίου

Σύμφωνα μὲ βεβαίωση τοῦ Νικόλα Τρουλλινοῦ, ὁμότη τοῦ Στύλου, τῆς 26ης Φεβρουαρίου, τὸ ἔνταλμα γνωστοποιήθηκε στὸν Σταμάτη Φούμη.

Πρωτότυπο, αντίγραφο και ελληνική μετάφραση:

Α) Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά (ἔνταλμα) καὶ στὰ ἑλληνικά (ἡ βεβαίωση τοῦ ὁμότη). Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Registrato*. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου.

Β) Ἀντίγραφο (μὲ μνεία τόπου ἔκδοσης *Candia*) ἀπὸ τὸ φ. 14 τοῦ 1ου βιβλίου τῶν *Mandati Penali*, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὴ γραμματεία τοῦ Iseppo Civran, γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ στὸ βασιλεῖο [τῆς Κρήτης]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *mandato generalitio contra Stama[ti] Fumi per li muri sechi del monastero*· β) † *μανταδο γενεραλιτζιο αντιδικα του Σταματι Φουμι για τζι τροχαλους του μοναστιριου*.

Γ) Μετάφραση ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v. Στὴν ἐπάνω γωνία ἀριστερά τοῦ φ. 1r σημείωμα: *tradotta*.

Βλ. ἔκδοση.

462

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Francesco Tiepolo καὶ τῶν συμβούλων Χανίων 1638, 4, 6 Ἀπριλίου

1638 (,αχλη'), 4 (δ') Ἀπριλίου

Ὁ Francesco Tiepolo (Φραντζεσκος Τιεπουλος), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Γερμανοῦ Μαθαῖ, προοικονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τὸν Λέο Τρουλλινὸ τοῦ ποτὲ Μάνου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, νὰ παρουσιαστεῖ στὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν ἐνώπιον νοταρίου, γιὰ νὰ συνταχθεῖ τὸ συμβόλαιο ἐξώνησης τοῦ ἀμπελιοῦ ἔναντι τοῦ χρέους του στὸν προοικονόμο *κατα τήν συβασιντονε*. Ἐὰν περάσει ἡ προθεσμία καὶ δὲν παρουσιαστεῖ, ἡ παροῦσα κλήση θὰ θεωρηθεῖ ὅτι ἔχει ἰσχὺ συμβολαίου.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, [ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς καγκελλαρίας]

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1638, 6 Ἀπριλίου

Ὁ Γιάννης Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Γιώργης Κολαντῆς καὶ Μάνος, γιὸς τοῦ ὁμότη.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας «ἔγραψε»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἢ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου, καὶ σημείωμα: *carte 76*.

463

Ἐξώνηση ἀκινήτων

1638 (αχλη'), 17 (ιζ') Ἀπριλίου

Ὁ Γιάννης Τρουλλινὸς Παχουντάκης τοῦ ποτὲ Νικόλα, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, μὲ τοὺς κληρονόμους καὶ διαδόχους του πουλᾷ στὸν ἱερομόναχο Ἱερεμία Καλαφάτη, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, ἓνα σῶχωρο $\frac{3}{4}$ μουζουριοῦ μὲ 35 «μικρὰ μεγάλα μουρέλλα», ἓνα «ἀγριολίδι», 10 ἀμυγδαλιές, 2 «μουριοποῦλες», 2 «κερατοποῦλες», 1 συκιά καὶ 1 κυδωνιά, πού ὑπόκεινται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς κάθε χρόνο στὸ μοναστήρι 1 μουζουριοῦ σιτάρι. Ἀκόμη, τοῦ πουλᾷ ἓνα ζευγάρι σπίτια, «πηλείνα, ἀνώγι καὶ κατώγι», καὶ ἄλλο ἓνα κατώγειο κολλητὸ σ' αὐτά (*κολλητοντονε*). Τὰ ἀκίνητα, «ἐλεύθερα ἀπὸ κάθε βάρος καὶ ἀπὸ βάρος ἀφεντικό», τὰ εἶχε κληρονομήσει ἀπὸ τὸν πατέρα του. Σύμφωνα μὲ τὴν πιὸ κάτω ἐκτίμηση [*παραλείπεται*· μετὰ τὸ συμβόλαιο σημειώνεται: *segue la stima*] πού διενεργήθηκε ἀπὸ τὸν μαστρο-Σταμάτη Χωραφά, «πρῶτο τῶν κτιστάδων, ντεπουτάδο ὀρδινάριο τῆς ἀφεντίας», ἐκλεγμένο ἀπὸ τὰ δύο μέρη, ἢ ὁποία καταχωρίστηκε στὴν Καγκελλαρία, ἡ ἀξία τῶν ἀκινήτων ἀνέρχεται σὲ 3.050 ὑπέρπυρα. Τὰ συμβαλλόμενα μέρη ἀποδέχονται («*λαουτάρουσιν καὶ ἀπρομπάρουσιν*») τὴν ἐκτίμηση *ὅσαν καλλὰ καμομενη, ρεφουδαρωντας δεύτερην καὶ τρίτην στήμα*. Ὁ πωλητὴς ὁμολογεῖ πὼς χρωστᾷ στὸ μοναστήρι ἑναντι ἐντριτειῶν 2.111 ὑπέρπυρα, καὶ ἄλλα 842 ὑπέρπυρα, πάλι ἑναντι ἐντριτειῶν, στὸν ἱερομόναχο Γερμανὸ Μαθά, προοικονόμο τοῦ Στύλου, σύνολο χρέους 2.953 ὑπέρπυρα. Ἀπὸ τὸ ποσὸ τῶν 97 ὑπερπύρων πού ὑπολείπεται, μετὰ τὴν ἀφαίρεση τοῦ χρέους, παρακρατοῦνται 65 ὑπέρπυρα γιὰ διάφορα ἔξοδα τῆς σύνταξης τοῦ συμβολαίου καὶ ἀπομένουν 32 ὑπέρπυρα, τὰ ὁποῖα ὁ οἰκονόμος θὰ καταβάλλει στὸν πωλητὴ ὅποτε αὐτὸς θελήσει (*ὀπλεγαρετε ὁ αὐτὸς ἰκονόμος νὰ τοῦ μετρισι εἰς θελημα καὶ ὀρεξιν του*). Ἀκόμη, ὁ Τρουλλινὸς παραχωρεῖ στὸ μοναστήρι ἀντὶ 700 ὑπερπύρων, πού τοῦ τὰ κατέβαλε ὁ οἰκονόμος, ἓνα «κομματάκι» χωράφι μὲ ἀμυγδαλιές, σπίτι καὶ ἐλιές στοῦ Καραντινοῦ, γιὰ τὸ ὁποῖο

κατέβαλλε κάθε χρόνο στο μοναστήρι 5 μουζούρια σιτάρι. Ὁ πωλητής ὑποθηκεύει τὰ ὑπάρχοντά του, «παρόντα καὶ ἐρχόμενα», ὥστε νὰ ἱκανοποιηθεῖ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸν ὁ ἀγοραστής τόσο γιὰ τὰ ἀκίνητα ὅσο καὶ γιὰ τὰ βελτιωτικά ἔργα ποὺ τυχὸν θὰ ἔχει πραγματοποιήσει σ' αὐτά, στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία κάποιος διεκδικήσει τὰ ἀκίνητα καὶ τοῦ τὰ ἀφαιρέσει.

Μάρτυρες: Νικολὸς Καρυφίλης, Μιχαὴλης Νικ<κολ>έτος καὶ Μένεγος Πιπέρης τοῦ ποτὲ Κωσταντῆ.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, νοτάριος «τῆς ἐξουσίας τῆς Βενετί<α>ς»

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 4 τοῦ 5ου βιβλίου τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ νοταρίου Νικολοῦ Σκορδίλη Μαραφαρά. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-v, 2r στὰ ἑλληνικά.

464

Πώληση ἀμπελιοῦ καὶ ἐλιῶν μὲ σύμφωνο ἐξώνησης

1638, 2 Μαΐου

Στύλος

τόπος τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου

τοῦ Θεολόγου τῆς Πατηνος

Ὁ Λέος Τρουλλινὸς τοῦ ποτὲ Μάνου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, μὲ τοὺς διαδόχους καὶ κληρονόμους του, πουλᾷ [στὸν παπα-Γερμανό] ἀμπέλι ἐντριτάρικο 10 ἔργατῶν μὲ 3 ρίζες ἐλιές ποὺ βρίσκονται στὸν Στύλο, στὰ Πλατάνια, τὸ ὁποῖο ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς κάθε χρόνο ἐντριτείας (τρίτου) στὸ μοναστήρι. Τὸ ἀμπέλι μὲ τὶς ἐλιές *πλυσυαζυ με τον κερων τζυ ανατολυσ με αμπελυ του Φρατη Τρουλυνου, δυσηκα με χοραφη εντριταρυκον του Λεου Τρουλυνου, του ατου πουλυτη, βορυνα με λυουφιτου του Κοστα Τρουλυνου Μουτακη, νοτηκα με λυουφιτου του ανοθεν Φρατη*. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε ἀπὸ τοὺς «στιμαδόρους», «ντεπουτάδους ὀρδινάριους» τοῦ χωριοῦ Στύλος, Στράτη Κλαπατζαρά καὶ Γιάννη Σέρβο, ἡ ὁποία ἔχει καταχωριστεῖ στὸ φ. 95 τοῦ βιβλίου «τῆς Στίμας», ἡ ἀξία τοῦ ἀμπελιοῦ μὲ τὶς ἐλιές ἀνέρχεται στὰ 1.150 ὑπέρπυρα. Μέρος τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ ἔλαβε ὁ πωλητής σὲ σιτάρι, κριθάρι καὶ ἐντριτεῖες καὶ μέρος σὲ καρπὸ καὶ τορνέσια. Ἐὰν ὁ πωλητής μέσα στὸ διάστημα τῶν τριῶν προσεχῶν ἐτῶν ἐπιστρέψει στὸν παπα-Γερμανὸ τὸ ποσὸ ποὺ ἔλαβε, τότε τὸ ἀμπέλι καὶ οἱ ἐλιές θὰ τοῦ ἐπιστραφοῦν.

Μάρτυρες: Μάρκος Ψαρομήλιγκος τοῦ ποτὲ Γιώργη καὶ Μιχάλης Τζίναρέας.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος, «γέγραφε»

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά.

465

Πώληση δένδρων

1638, 27 Μαΐου
Στύλος

Ὁ κὺρ Λέος Φούμης τοῦ ποτὲ Μιχάλη, καπετάνιος, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, μὲ τοὺς διαδόχους του, πουλᾷ στὸν παπα-κὺρ Γερμανὸ Μαθά, [οἰκονόμο τοῦ Στύλου], 5 ρίζες ἐλιές γονικὲς ποὺ βρίσκονται στὸ ἴδιο χωριό, στὴν τοποθεσία Τζόρλαινα, *υστο Μεγαλον Θεολογον*, καὶ 1 τζιτζιφιὰ ἀντὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 250 ὑπερπύρων. Ἡ ἀξία τῶν δένδρων ἐκτιμήθηκε ἀπὸ τὸν Γιάννη Σέρβο, «ντεπουτάδο ὀρδινάριο τζῆ ἀφεντίας», ἐκλεγμένο ἀπὸ τὰ συμβαλλόμενα μέρη. Ὁ οἰκονόμος κατέβαλε τὸ ποσὸ στὸν πωλητὴ, ὁ ὁποῖος τοῦ ἔδωσε «τὴν παντοτινὴ νοικοκυρίαν καὶ τελείαν ἀποπλερομήν».

Μάρτυρες: κὺρ Γιώργης Φούμης Γερο<ν>τοκωστά{γ}κης καὶ κὺρ Γιάννης Ἀσπρέ<α>ς, κτίστης.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά.

466

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Francesco Tiepolo καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1637, 12 Ἰουνίου, 8 Ἰουλίου ~ 11 Αὐγούστου ~ 1638, 28 Αὐγούστου

1637 (αχλζ'), 12 (ιβ') Ἰουνίου

Ὁ Francesco Tiepolo (*Φραντζέσκος Τιεπουλος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Γερμανοῦ Μαθά, προοικονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τοὺς χρεωφειλέτες τοῦ Μαθά νὰ ἐξοφλήσουν τὰ χρέη τους στὸ διά-

στημα τῶν ὀκτὼ προσεχῶν ἡμερῶν. Μετὰ τὴ λήξη τῆς προθεσμίας, θὰ κατασχεθοῦν τὰ ὑπάρχοντά τους μὲ δικά τους ἔξοδα. Οἱ ὁμότεες νὰ βεβαιώσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὀρισμό.

Πιέρος Θεργιανός, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαιώσεις τοῦ «ὀφιτζιάλου» καὶ τοῦ ὁμότη 1637, 8 Ἰουλίου

Ὁ Δράκος Τρουλλινός, ὀφιτζιάλος τοῦ Ἀποκορώνου, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα καὶ εἰδοποίησε τοὺς χρεωφειλέτες. Ἀκολουθεῖ κατάλογος ὀνομάτων χρεωφειλετῶν.

Ὁ Μανόλης Τζούγκαρης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Σαμωνάς, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα καὶ εἰδοποίησε τοὺς χρεωφειλέτες. Ἀκολουθεῖ κατάλογος ὀνομάτων χρεωφειλετῶν.

παπα-Σταμάτης Τζούγκαρης «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1637, 11 Αὐγούστου/1638, 28 Αὐγούστου

Κατατέθηκε στὴν Καγκελλαρία.

Ἀντίγραφο μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά (ὁ ὀρισμός). Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-v, 2r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 1r σημειώματα: α) *carte 41*· β) *Registrato in libro Mazor Xmo carte 36*· γ) *Messa in quaderno 228 a carte 219* [ἀκολουθεῖ δυσανάγνωστη λέξη διαγραμμ.]. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *καλες φετες*. Στὸ φ. 2r σημείωμα: *Registrato nel libro Mazzor Xmo a carte 90 tergo*. Στὸ φ. 2v πράξη ἀριθμητικῆς καὶ σημείωμα: *ι[ν]τιματζιο το Στιλιανο, το Μεγάλο Χωράφι το ηντιμαζιο ...*

Βλ. ἔκδοση.

467

Ἐκτέλεση ἀπόφασης γενικοῦ προνοητῆ

1638, 9 Ὀκτωβρίου

Ὁ Τζουάννες Δροσάς, ἐπίτροπος τοῦ ἱερομονάχου [Ἱερεμία] Καλαφάτη, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, παρουσιάστηκε στὸ *officio* καὶ ζητᾷ νὰ ἐκτελεστεῖ ἡ ἀκόλουθη ἀπόφαση τοῦ γενικοῦ προνοητῆ Contarini: Οἱ ἐπικεφαλῆς στρατιωτικῶν σωμάτων (*capi*) Γιώργης Μάτζης (*Mazi*), Κώστας Μπαροτζάκης, Γιώργης Μαυρογιώργης, Μανόλης Μερδελές (*Merdhele*), Γαβρίλης Φούμης τοῦ Μιχάλη

καὶ Λέος Φούμης Φανουργιάκης ὀφείλουν νὰ πληρώσουν τὴν ἐντριτεία ἐκ μέ-
ρους τῶν παρακάτω στρατιωτῶν τους (*per nome delli infrascritti loro soldati*):

Βεκομάρκου	13½	μουζούρια σιτάρι		
Βοζάλη (<i>Vosali</i>)	39	»	καὶ 81	ὑπέρπυρα
Φραντάκη	26	»		
Κουκλολέου	10	»	καὶ 28	»
Βεκομιχελῆ	12	»		
γερο-στρατιώτη	54	»		
Μωυσῆ	9	»		
Φανουργιάκη	12½	»		
Γιάννης Κουναράκη			60	»
παπα-Ἀντωνίου Μούρμουρη			100	»
Γιάννη τοῦ Κουδούρη			60	»
Γιώργη Κουμαράκη			50	»
Καγιαντώνη			95	»
Μάνου τοῦ Παχουντολέου			45	»
Σταμάτη Κουδούρη			48	»
Κατεργάρη			48	»
Γιαδελόκωστα		50, 30, 50, 10		»
Ζέγνερη (<i>Zegnari</i>)			60	ὑπέρπυρα
Κοντολέου Φούμη Μιχάλη				6 ρεάλια
Βρετοῦ τοῦ Γ{ι}εροντόκωστα			221	»
Ξερολέου	25½	»	83	» καὶ 40 μίστατα ἐλιές
Σταμάτη Μπερέτου			40	»
Μπελοπέρου	7	»	151	» καὶ 50 λίτρες τυρὶ
Γιάννη Ἀμργιαλάκη			27	»
Τσιβονικολοῦ	46	ὑπέρπυρα	καὶ 2	μουζούρια σιτάρι
Νικολέτου Βλαχάκη	118	»	2	» καὶ 49 λίτρες τυρὶ
Παραπονογαβρίλη	3	μουζούρια σιτάρι		
Γιάννη Τρουλλινοῦ	3	»		
Λακοσταμάτη	5	»		

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο)· ἔχει ἐκπέσει τὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 2. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *χρη τοῦ παπα Ἱερεμία*.

468

Πάκτωση χωραφιῶν

1638, 5 Νοεμβρίου

Χανιά

Σύμφωνα με τὸ συμβόλαιο τῆς 7ης Δεκεμβρίου 1632 ποὺ συνέταξε ὁ νοτάριος Νικολὸς Μαραφαράς [διόρθ. ἀντὶ Μαλαφαράς], τὰ χωράφια στὸν Ξερόκαμπο, στὴ Μαλάξα, εἶχαν πακτωθεῖ στὸν Γιάννη Φούμη Βεκάκη καὶ στὸν Κώστα Φούμη Μπαροντάκη. Ὁ οἰκονόμος τοῦ Στύλου Ἱερεμίας Καλαφάτης, μαζί με τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ μοναστηριοῦ, τὸν «ὑπέρλαμπρον καὶ ἀξιώτατον ἀφέντη» Μανολάκη Μόρμορη, «ντοτόρε», καὶ τὸν «ἀφέντη» Νικολὸ Σοφολέο, πακτώνουν τὰ χωράφια ἀλληλέγγυα (*ηνσολιτουμι*) στοὺς δύο «πακτωτάδες» Γιάννη καὶ Κώστα, καθὼς καὶ στὸν Μαρκαντώνιο Φούμη, γιὸ τοῦ Μιχάλη. Οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν νὰ παραδίδουν με δικά τους ἔξοδα κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸ Καλάμι, 110 μουζούρια σιτάρι καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1639. Ἐὰν δὲν ἔξοφλοῦν τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ τὶς εἰσπράττει στὴν ἀκριβότερη τιμὴ [ποὺ θὰ πουλιέται τὸ σιτάρι στὰ Χανιά], δεσμεύοντας τὴν προσωπικὴ ἐλευθερία καὶ κατάσχοντας τὰ ὑπάρχοντα τῶν πακτωτῶν (*ομπλεγαροντας τα καλα τος και τα κορμιά τος*), με τὸν τρόπο με τὸν ὁποῖο εἰσπράττονται τὰ ὀφειλόμενα πάκτη (*με τζι ορδενάριαις στραταις, όπου σκουδέροντε τά πάκτι*).

Μάρτυρες: «ἀφέντης» Νικολὸς Φουριδαλῆς καὶ «ἀφέντης» Σοφιανὸς Εὐδαιμονογιάννης.

*Μιχαὴλ Κλαδούρης, νοτάριος τῆς μεζζονος Καγκελλαρίας [Χανίων]
καὶ βενετικῆς ἐξουσίας*

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 36 τοῦ 5ου βιβλίου τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ Μιχαὴλ Κλαδούρη, νοταρίου (*della mia nodaria*). Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Μαλαξα. † η πακτωσα τον Φουμιανό, τοῦ ντετόραι, τοῦ Μπαροτζόκοστα, τοῦ Μαρκαντονιοῦ δια των Ξερόκαμπο.*

469

Λογαριασμός καὶ ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξη

1636, 1638

Λογαριασμός δοσοληψῶν (1636).

Ἀπόδειξη τοῦ ἱερομονάχου Σάββα ὅτι παρέλαβε ἀπὸ τὸν κὺρ Ἰωάννη τοῦ Μαργαρίτη μαῦρο πανί (*πανην του παραγοῦ [:] μαυρο*) 4 μπράτσα παρὰ ρούπι ἀντὶ 16 γροσιῶν καὶ ἄλλα 6 γρόσια *δια το χρέος του παπα κυρ Ἰερεμῆα Καλαφάτη* (1638).

Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r (ὁ λογαριασμός) καὶ στὸ φ. 2r (ἡ ἀπόδειξη) στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *1638, εθίμισι δηα τα торνέσια οπου έχο στο Επάτηνο.*

470

Ἐξώνηση χωραφιοῦ καὶ δένδρων

1638, 8 Δεκεμβρίου

Στύλος

τόπος τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου
τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ κὺρ Λέος Φούμης τοῦ ποτὲ Μιχάλη, καπετάνιος, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, μὲ τοὺς διαδόχους του, πουλᾷ στὸν παπα-κὺρ Γερμανὸ Μαθά, προοικονόμο τοῦ Στύλου, χωράφι γονικὸ προικῶ (*υρθε του αυτου Λεου απο προικυον του*) 1 μουζουριοῦ καὶ 5 πρατικῶν ποὺ βρίσκεται στὸ ἴδιο χωριό, στὴν τοποθεσία Λινικό, ἐλεύθερο ἀπὸ βάρος καταβολῆς εἰσφορᾶς, μαζί μὲ τὰ δένδρα του: 3 συκιές, 1 «καρέα», 20 μηλιές καὶ κυδωνιές, ξερὲς καὶ χλωρές. Τὸ χωράφι συνορεύει ἀνατολικά μὲ ποταμὸ «τῆς κουμούνας», δυτικά μὲ «στράτα τῆς κουμούνας», βόρεια μὲ χωράφι τῆς Καλογροπούλας καὶ νότια μὲ κεφαλόβρυση. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 438] ποὺ διενεργήθηκε ἀπὸ τὸν μαστρο-Σταμάτη Χωραφά, πρωτομάστορα τῆς Χώρας Χανίων, καὶ τὸν κὺρ Μανόλη Βάρδα, «στιμαδόρο ὀρδινάριο» τοῦ χωριοῦ Μαχαιροί, ἐκλεγμένους ἀπὸ τὰ συμβαλλόμενα μέρη, ἡ ὁποία καταχωρίστηκε στὸ φύλλο 49 τοῦ βιβλίου τῆς «Στίμας» τῆς Καγκελλαρίας, ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ μαζί μὲ τὰ δένδρα ἀνέρχεται σὲ 1.492

ὑπέρπυρα (992 ὑπέρπυρα ἢ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ καὶ 500 ὑπέρπυρα ἢ ἀξία τῶν δένδρων). Ὁ Φούμης δηλώνει ὅτι ἔλαβε τὸ πιὸ πάνω ποσό «εἰς πολλὰς φορές, τορνέσια καὶ καρπόν», σύμφωνα μὲ τὸν λογαριασμὸ ποὺ ἔγινε ἐνώπιον τῶν μαρτύρων καὶ τοῦ νοταρίου, καὶ *δηδη του αυτου αγοραστυ τελυον καταστυχον και την παντοντηνην νηκοκυρυαν*. Ἀπὸ τώρα καὶ στὸ ἐξῆς τὸ χωράφι μὲ τὰ δένδρα, ἐκτὸς ἀπὸ 5 μουρνιές καὶ 4 ἐλιές ποὺ παραμένουν στὴν κυριότητα τοῦ Λέου, περιέρχεται στὸ μοναστήρι. Ὁ πωλητὴς ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ προστατεύει τὸν ἀγοραστὴ ἀπὸ ὅποιονδήποτε στὸ μέλλον τυχὸν ἐναντιωθεῖ στὴν πώληση, ὑποθηκεύοντας τὰ ὑπάρχοντά του.

Μάρτυρες: ἀφέντης Μάνος Νικολέτος, ἀπὸ τῆ Χώρα [Χανίων], μαστρ' Ἄγγελος Καλονὰς καὶ Γιώργης Τζούγκαρης τοῦ ποτε Γιώργη.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *ι γραφές του Λινικού με τον Κουβαλακι* β) *† ι γραφι του Λινικου του Καπετανολε καὶ του παπα-Γερμανου Μαθα*.

471

Ἀπογραφή πακτώσεων χωραφίων

1472-1638

Ἀπογραφή (αβαντάρηων) πακτώσεων χωραφίων ποὺ ἀνήκουν στὸ μοναστήρι. Καταχωρίζονται ἡ χρονολογία σύνταξης τοῦ συμβολαίου πάκτωσης, τὰ ὀνόματα τῶν τόπων ὅπου βρίσκονται τὰ πακτωμένα χωράφια (Στύλος, Σαμωνάς, Κάμποι, Μεγάλα Χωράφια, Μαλάξα, Ἁγία Μαρίνα, Λιγόμινα), τὰ ὀνόματα τῶν πακτωτῶν, τὰ ὀνόματα τῶν οἰκονόμων ποὺ εἶχαν πακτώσει τὰ χωράφια, τὰ ὀνόματα τῶν νοταρίων ποὺ εἶχαν συντάξει τὰ συμβόλαια πάκτωσης καὶ ἡ ὀφειλόμενη ἀπὸ τοὺς πακτωτὲς ἐντριτεία.

Χαρτί (κατάστιχο 28 φύλλων). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 28v σημειώματα: α) *† ὁ Θεός ὁ Θεός μου πρὸς σέ ὠρθρήζω* β) *ἀβαντάρων δια τῆς πακτωσέων Στιληανό, Σαμονιανό, Καμπειανώ, Μεγαλοχωραφίτων, Μαλαξανο καὶ Αγιωμαρηνιτω καὶ Ληγωμηανώ* γ) τὸ ἓνα ὄνομα κάτω ἀπὸ τὸ ἄλλο: *Καλόγερω Σαββαγίτη, † παπα-Μιχάλης, † Καλονας, παπα-Γεώργης Ἀσπρέας, † παπα-Γεώργης Βάρδας, Παντουβής, Νικολός Κλάδος, Γιώργης Στανήλας, Κλαδοῦρης, Μανοῦσος Χαρτωφηλακας, παπα-Μ[α]νόλης Ἀσπρέας, ... Ψαρομ[ή]ληγκος, Μανολης Σκορδίλης, † Μιχελής [Σ]κοῦφως*

† Ἰωάννης Δροσᾶς, † Λαμπρ[ι]νός Δροσᾶς, † Μανόλης Βορέας ..., Δ[η]μιτρ[ις] Τζάκος (;), ... [Μα]νόλης Φασούλας.

472

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Stefano Magno καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1638, 31 Δεκεμβρίου/1639, 11 Φεβρουαρίου

1638, 31 (ὑστέρη) Δεκεμβρίου

Ὁ Stefano Magno (Στέφανος Μαγινός), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότετες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ ὑπενθυμίσουν (να θυμισετε) στοὺς χρεωφειλέτες τοῦ ἱερομονάχου Γερμανοῦ Μαθαῖ, τὰ ὀνόματα τῶν ὁποίων ὁ τελευταῖος θὰ δηλώσει, «τὶς θεληματικὲς ἀποφάσεις», οἱ ὁποῖες ἐλήφθησαν στὴν Καγκελλαρία. Σύμφωνα μὲ τὶς ἀποφάσεις αὐτές, οἱ χρεωφειλέτες καλοῦνται σὲ διάστημα ὀκτῶ ἡμερῶν νὰ ἐξοφλήσουν τὰ χρέη τους πρὸς τὸν ἱερομόναχο, διαφορετικὰ ὁ Μαθαῖς θὰ κατασχέσει μὲ δικά τους ἔξοδα τὰ ὑπάρχοντά τους.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1639 (β. ἔ. 1638), 11 Φεβρουαρίου

Ὁ Μανόλης Ἀθηναῖος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Ἀγία Μαρίνα, βεβαιώνει ὅτι ἐξέτελεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα καὶ εἰδοποίησε (θυμισα) τὸν Γιάννη Φούμη Βεκάκη, τὸν Κώστα Φούμη Μπαροτζόκωστα καὶ τὸν Σταμάτη Φούμη Φραντάκη.

Μάρτυρες: Γιώργης Φούμης Γεροντοκωστάκης καὶ Στράτης Ντιπαριτζάκης.

Μάρκος Ψαρομήλιγκος «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἢ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἢ αὐτόγραφη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ ἀριστερὸ μέρος τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου πρὸς κρατὰ τὸ οἰκόσημο τοῦ ρέκτορα μὲ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὰ ἀρχικά γράμματα τοῦ ὀνόματός του S καὶ M· στὸ ἴδιο φύλλο σημεῖωμα: *carte 110 primo*.

473

Λογαριασμός

1637-1639

Λογαριασμός τοῦ μοναστηριοῦ (μετοχιοῦ): *τα τορνεσια του μοναστιριου, τα γονικα και ελες, ή οξοδες του μετοχιου.*

Χαρτί (δίφυλλο). Ὁ λογαριασμός γραμμένος στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: † 1636, 1637, 1638 ο λογαρια<σ>μος του μοναστιριου.

474

Λογαριασμός

1613-1639

Λογαριασμός τοῦ μοναστηριοῦ (μετοχιοῦ): τέσσερεις τριετίες 1613-1615, 1620-1622, 1630-1632, 1637-1639.

Χαρτί (δίφυλλο). Ὁ λογαριασμός γραμμένος στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v ἀριθμητικὲς πράξεις καὶ σημείωμα: *τα τορνεσια τον κονομνο οπ' εκαμα στι Κριτη και εδοσα [διόρθ. ἀντὶ εδολα] λογαρηα<σ>μο του μοναστιριου.*

475

Λογαριασμός

[1636]-1639

Λογαριασμός τοῦ μοναστηριοῦ (μετοχιοῦ).

Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-v, 2r. Στὸ φ. 2v σημείωμα: ο λογαρια<σ>μος του μοναστιριου, καὶ πράξεις ἀριθμητικῆς.

476

Όρισμός τοῦ ρέκτορα Stefano Magno καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1638, 31 Δεκεμβρίου/1639, 7 Ἰανουαρίου, 11 Φεβρουαρίου

1638 (αχλη'), 31 (ὑστερη) Δεκεμβρίου

Ὁ Stefano Magno (Στέφανος Μάγινος), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου κὺρ Γερμανοῦ Μαθαῖ, προοικονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τοὺς χρεωφειλέτες τοῦ ἱερομονάχου, τὰ ὀνόματα τῶν ὁποίων ὁ τελευταῖος θὰ δηλώσει, νὰ ἐξοφλήσουν σὲ διάστημα ὀκτῶ ἡμερῶν τὸ λάδι καὶ τὰ τορνέσια πού τοῦ ὀφείλουν. Διαφορετικά, μετὰ τὴ λήξη τῆς προθεσμίας, θὰ κατασχεθοῦν μὲ δικά τους ἔξοδα τὰ ὑπάρχοντά τους.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαιώσεις τῶν ὁμοτῶν

1639 (β. ἔ. 1638), 7 Ἰανουαρίου

Ὁ Νικόλας Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, καὶ ὁ Μανόλης Ἀχινέος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Ἀγία Μαρίνα, βεβαιώνουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα καὶ εἰδοποίησαν τὸν Μιχελὴ Κασομάτη, λεγόμενο Μεσονύκτη, τὸν Γιάννη Λιανό, διάκο, τὸν Γιώργη Καλιτζούνη, τὸν Βασίλη Ἀχινέο τοῦ ποτὲ Μανόλη, τὸν Μανόλη Πάτερο Κουρουπάκη καὶ τὸν παπα-Ἀντώνη Ἀχινέο τοῦ Γιώργη.

Μάρτυρες: Θεόδωρος Ἀχινέος, Γιάννης Σέρβος καὶ Νικολὸς Μιτζός.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας «ἔγραψε»

1639 (β. ἔ. 1638), 11 Φεβρουαρίου

Ὁ Νικόλας Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα καὶ εἰδοποίησε τὸν Κώστα Λεντάκη Τρουλλινό, τὴ Μαρούλα Θεοδοροπούλα καὶ τὸν Μανόλη Μαλάτο. Ἐπίσης, ὁ Μανόλης Ἀχινέος, ὁμότης, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα καὶ εἰδοποίησε τὸν Μιχάλη Φούμη Βεκομιχάλη.

Μάρτυρες: Γιώργης Γεροντοκωστάκης καὶ Κώστας Γεροντόκωστας.
Μάρκος Ψαρομήλιγκος «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπες οἱ βεβαιώσεις. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου ποὺ κρατᾷ τὸ οἰκόσημο τοῦ ρέκτορα μὲ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὰ ἀρχικά γράμματα τοῦ ὀνόματός του S καὶ M· στὸ ἴδιο φύλλο σημείωμα: *carte 110*.

477

Ἀπόφαση τῶν δικαστῶν *di petizion* 1615, 23 Ὀκτωβρίου ~ 1639, 29 Νοεμβρίου

1615, 23 Ὀκτωβρίου

Οἱ δικαστὲς *di petizion*, ἀφοῦ ἄκουσαν τὰ διάδικα μέρη, ἀπὸ τῆ μίας μερὶ τὸν Τζουάννε Δροσᾶ, συνήγορο τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸν Κώστα Φούμη, ἀποφασίζουν νὰ πληρώσει ὁ Φούμης στὸν οἰκονόμο τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τῶν 37 καὶ 47 μουζουριῶν σιτάρι ποὺ χρωστᾷ γιὰ τὴν ἐντρίτεια τοῦ περασμένου καὶ τοῦ τωρινοῦ χρόνου ἀντίστοιχα, πρὸς 12 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι, καθὼς καὶ τὰ ἔξοδα τῆς δίκης. Ἀπὸ τὸ ποσὸ αὐτὸ θὰ ἀφαιρεθοῦν 162 ὑπέρπυρα, τὰ ὁποῖα, σύμφωνα μὲ τὴ δήλωση τοῦ Δροσᾶ, ὁ Φούμης εἶχε ἤδη πληρώσει στὸν οἰκονόμο.

Σημειώνονται τὰ ἔξοδα τῆς δίκης.

1639, 29 Νοεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν οἰκονόμο, ἀντίδικο τῆς Ἀννίτζας Φουμοπούλας. Κοινοποιήθηκε στὴ Φουμοπούλα ἀπὸ τὸν Nicolò Franco, *official*.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν *Atti* τοῦ *ufficio di petition*. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Corria*· β) πράξεις ἀριθμητικῆς.

Διαθήκη

1640, 1 Ἰανουαρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 576.

478

Ὑπόμνημα

~ 1640 (β. ἔ. 1639), 28 Ἰανουαρίου

Ὑπόμνημα πρὸς τὴν τοπικὴ διοίκηση Χανίων τοῦ Δημητρίου Τζούγκαρη, ἀντίδικου τοῦ ἱερομονάχου Ἱερεμία Καλαφάτη, προοικονόμου τοῦ Στύλου: Ὁ Τζούγκαρης καὶ οἱ γιοί του, εἶναι πολλὰ χρόνια κάτοικοι τοῦ χωριοῦ (*casaliotto*) καὶ γονικάροι χωραφιῶν 25 μουζουριῶν στὸν Ἀγκουτζακά (*Anguzach*), πληρώνοντας ὡς *coloni* στοὺς φεουδάρχες (*cavallieri*) τακτικὴ (*ordinaria*) ἐντριτεία. Ὁ οἰκονόμος δὲν εἶναι κύριος τῶν χωραφιῶν (*non ha alcuna patronia*), συνεπῶς ἡ ἐνέργειά του εἶναι παράνομη. Ζητᾷ τὴν ἀκύρωση τοῦ ἐντάλματος, μὲ τὸ ὁποῖο τὸν καλοῦσε νὰ ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ τὰ χωράφια.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτῆς νοτάριος
καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

1640 (β. ἔ. 1639), 28 Ἰανουαρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Δημήτριον Τζούγκαρη, ἀντίδικον τοῦ προοικονόμου, Ἱερεμία Καλαφάτη. Κοινοποιήθηκε στὸν οἰκονόμον ἀπὸ τὸν νοτάριον.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενον γραμμένον στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1r σημείωμα: *Coria*.

479

Ὑπόμνημα

[~ 1640]

Ὑπόμνημα τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου Μητροφάνη Παυλόπουλου πρὸς τὸν ρέκτορα Χανίων, δικαστὴ ἐξουσιοδοτημένο (*giudice delegato*) ἀπὸ τὴν Ἐξοχότητά του [γενικὸ πρόνοητή]: Ἔχουν ἄδικο νὰ διαμαρτύρονται ὁ Δημήτρης καὶ ὁ Κώστας Τζούγκαρης, μὲ τοὺς ἄλλους τῆς γενιᾶς τους (*della loro prole*), ἀπὸ τὸ χωριὸ Σαμωνάς. Δὲν εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἔχει ἀλλάξει ἡ παλαιὰ συνήθεια (*l'uso antiquo*) τῶν χωρικῶν. Ὁ οἰκονόμος εἶναι κύριος τῆς γῆς καὶ ἐπικαρπωτῆς τῆς (*libero padrone del diretto et util dominio*) καὶ οἱ ἀντίδικοι εἶναι ἅπλοιοι ἐνοικιαστές (*semplici affittuali*). Ἐπὶ μία τριακονταετία οἱ *coloni* προσφέρουν κότες καὶ γάλα ὡς κανίσκια (*regalie*) γιὰ τὰ σπίτια ποὺ κρατοῦν, καὶ καταβάλλουν δεκα-

τεία. Ὁ οἰκονόμος ζητᾷ ἀπὸ τὸν ρέκτορα νὰ τὸν ἀπαλλάξει ἀπὸ τὴν ἀπαίτηση τῶν χωρικῶν.

Σχέδιο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο, μὲ διαγραφές λέξεων, στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά.

480

Λογαριασμός

1640, 1 Μαΐου

Λογαριασμός τῶν χρεῶν [τοῦ Λέου Φούμη] Καπιτανολέ<ου> πρὸς τὸ μοναστήρι.

Χαρτί. Ὁ λογαριασμός γραμμένος στὸ φ. 1r. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *ο λογαρια<σ>μος του Καπιτανολε.*

481

Ἀποδείξεις παραλαβῆς

1639, 1640

Ὁ ἱερομόναχος Νεόφυτος, ὁ ἱερομόναχος Δανιήλ, ὁ παπα-Νεκτάριος, ὁ παπα-Καλλίνικος καὶ ὁ παπα-Ἀθανάσιος βεβαιώνουν μὲ χωριστὲς ἀποδείξεις ὅτι παρέλαβαν ἀπὸ τὸν Ἱερεμία Καλαφάτη, [οἰκονόμο τοῦ Στύλου], «διὰ λογαριασμὸν τοῦ μοναστηρίου» τὰ ἀκόλουθα χρηματικὰ ποσά: ὁ Νεόφυτος 1.000 ρεάλια (2 Ἰουλίου 1639), ὁ Δανιήλ 220 γρόσια (1 Νοεμβρίου 1639), ὁ Νεκτάριος μὲ τὸν Καλλίνικο 500 ρεάλια (19 Ἰουλίου 1640) καὶ ὁ Ἀθανάσιος 200 γρόσια (15 Δεκεμβρίου 1640).

Πρωτότυπο. Χαρτί. Οἱ ἀποδείξεις γραμμένες στὸ φ. 1r. Στὸ φ. 1v πράξεις ἀριθμητικῆς.

482

Ἐξώνηση χωραφιῶν

1640, 1 Μαΐου

Στύλος

τόπος τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου
τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ κὺρ Λέος Φούμης, καπετάνιος, τοῦ ποτὲ Μιχάλη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, με τοὺς κληρονόμους καὶ διαδόχους του, πουλᾷ στὸν παπα-κὺρ Ἱερεμία Καλαφάτη, προοικονόμο τοῦ Στύλου, τὰ ἀκόλουθα χωράφια: χωράφια γονικὰ 2 μουζουριῶν, στὸ χωριὸ Στύλος, στήν τοποθεσία οἱ Γονεῖς τῇ Κολίμπους, τοῦ Παχου<ν>τῇ καὶ τῇ Ματελοῦς, πὺν συνορεύουν με ἄλλα χωράφια τοῦ μοναστηριοῦ, ἓνα κομμάτι χωράφι γονικὸ 3 μουζουριῶν στοῦ Πελελοῦ, πὺν συνορεύει ἀνατολικά με ποταμὸ Μυλαυλακοντόμυλο καὶ με ἄλλα χωράφια τοῦ μοναστηριοῦ, καθὼς καὶ ἓνα κομμάτι χωράφι γονικὸ 1 μουζουριοῦ στὸ «ἀλετριβιδεῖο», πὺν συνορεύει ἀνατολικά με χωράφι τοῦ μοναστηριοῦ, δυτικά με χωράφι τοῦ Φούμη, βόρεια με χωράφι τοῦ ποτὲ Κώστα Κακοθύμη καὶ νότια με «στράτα τῆς κουμούνας». Σύμφωνα με τὴν ἐκτίμηση πὺν διενεργήθηκε ἀπὸ τὸν Μανόλη Βάρδα Κουντούρη, «τεπουτάδο ὀρδινάριο» τοῦ χωριοῦ Μαχαιροί, καὶ τὸν Γιάννη Σέρβο, «τεπουτάδο ὀρδινάριο» τοῦ χωριοῦ Στύλος, ἡ ὁποία καταχωρίστηκε στὸ φύλλο 47 τοῦ βιβλίου τῆς «Στίμας» τῆς Καγκελλαρίας, ἡ ἀξία τῶν χωραφιῶν ἀνέρχεται σὲ 4.677 ὑπέρπυρα. Ὁ Φούμης δηλώνει ὅτι ἔλαβε τὸ πὺν πάνω ποσὸ *υς σε καρπον, σηταρυ, κρυθαρι καὶ торνεσηα*, σύμφωνα με τὸν λογαριασμὸ πὺν ἔγινε ἐνώπιον τῶν μαρτύρων καὶ τοῦ νοταρίου. Τὰ χωράφια περιέρχονται στὸν οἰκονόμο, ὁ ὁποῖος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὰ διαθέσει κατὰ τὴ βούλησίν του.

Μάρτυρες: κὺρ Μανόλης Κοντοῦρος Βάρδας, Παῦλος <Σ>κορδίλης Πουλῆς καὶ Μάνος Γαλανὸς τοῦ ποτὲ Μιχάλη.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *πουλοσηα του Λεου Φουμν* β) *του Αλετρηβηδιου* γ) *ἡ γραφή τοῦ Καπετανωλέ<ου> καὶ τοῦ παπα-Ἱερεμία*.

483

Ὑποθήκευση ἀμπελιοῦ καὶ χωραφιοῦ

1640, 6 (ς') Μαΐου

Στύλος

Ὁ κύρ Λέος Φούμης, καπετάνιος, χρωστᾷ στὸν προοικονόμο παπα-κύρ Ἱερεμία Καλαφάτη ὑπόλοιπο ὀφειλόμενων ἐντριτειῶν 147 μουζούρια σιτάρι καὶ 5.238 ὑπέρπυρα. Ἐναντι τοῦ χρέους ὑποθηκεύει («ὀμπλεγάρει») τὴ γονικὴ «φυτεία» ποὺ ἔχει στὸ χωριό, στὰ Τζουγκαριανά, καὶ τὸ χωράφι ποὺ ἔχει ἀπὸ τὸν Παπαλά. Ἐὰν ὁ Φούμης δὲν ἐξοφλήσει στὸν προοικονόμο τὸ ὀφειλόμενο σιτάρι ὥς τὸν ἐρχόμενο Φεβρουάριο, θὰ πληρώσει γιὰ κάθε ὀφειλόμενο μουζούρι 14 ὑπέρπυρα. Ἐὰν στὸ ἴδιο διάστημα δὲν ἐξοφληθεῖ τὸ ὀφειλόμενο χρηματικὸ ποσό, τὰ δύο μέρη θὰ ἐκλέξουν «στιμαδόρους» ποὺ θὰ ἐκτιμήσουν τὴν ἀξία τῆς «φυτείας» καὶ τοῦ χωραφιοῦ γιὰ νὰ ἀποπληρωθεῖ ὁ προοικονόμος. Ἐὰν ὁ Φούμης ἀρνηθεῖ νὰ ὀρίσει «στιμαδόρο», ἡ διαδικασία θὰ προχωρήσει μόνο μὲ τὸν ἐκλεγμένο ἀπὸ τὸν προοικονόμο ἐκτιμητή.

Μάρτυρες: μαστρο-<M>περναρδῆς Καστρινὸς καὶ Μανόλης Κουτουρῆς.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: ὀπλεγατζυνοες του αφεντη του υκονομου με τον καπετανιον, καὶ ἀριθμητικὴ πράξη.

484

Ἔνταλμα τῆς τοπικῆς διοίκησης Χανίων

1640, 6, 8, 10, 14, 15, 18 Μαΐου ~ 30 Ἰουλίου

1640, 8 Μαΐου

Χανιά

Μὲ ἔνταλμα (*mandato*) τῆς τοπικῆς διοίκησης (*reggimento*) Χανίων, οἱ δικαστὲς *di proprio* καλοῦνται, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῶν κληρονόμων, νὰ παραδώσουν, σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους (*iuxta le leggi*), εἰδικότερα αὐτοῦ τοῦ 1613, στὸν Νικολὸ Σκουταργιώτη καὶ στὸν ἀδελφὸ του ἱερομόναχο Ἱερεμία, γιουὺς καὶ κληρονόμους τῆς Ἐργίνας Μαμουνοπούλας, γυναίκας τοῦ πατέρα τους Δη-

μητρίου, τὴν προίκα της. Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας ἐκπροσωπεῖ τὸν ἀδελφὸ του Νικολὸ πὺν βρίσκεται στὴ φυλακὴ.

Ἑμμανουὴλ Ἀργυρόπουλος, ἀναπληρωτὴς νοτάριος
καὶ *terminista* τῆς Καγκελλαρίας

[1640], 6 Μαΐου

Παρουσιάστηκε στὸ *officio di proprio* ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Σκουταργιώτης, γιὸς καὶ κληρονόμος τῆς ποτὲ Ἑργίνας Μαμουνοπούλας, ὁ ὁποῖος ἐνώπιον τοῦ κρητικοῦ εὐγενοῦς Ἰάκωβου Γαβαλᾶ, δικαστῆ τοῦ *officio* [di proprio], δήλωσε ἐνόρκως ὅτι οὔτε ἐκεῖνος οὔτε ὁ φυλακισμένος ἀδελφός του Νικολὸς εἶχαν πουλήσει, χαρίσει ἢ ἀποκρύψει, μετὰ τὴν ἐξορία τοῦ πατέρα τους Δημητρίου, κάποιο ἀπὸ τὰ προικῶα τῆς μητέρας τους πὺν βρίσκονταν στὸ σπίτι τους. Τὰ κινητά, μὲ μνεῖα τῆς ἀξίας τους σὲ ὑπέρπυρα, εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

ἓνα σπασμένο μεγάλο πιθάρι, χωρὶς πάτο	5	ὑπέρπυρα	
δύο δοχεῖα (<i>conche</i>), τὸ ἓνα σπασμένο καὶ ἄχρηστο			
καὶ τὸ ἄλλο μικρὸ	7	»	
ἓνα παλιὸ μεγάλο κοφίνι (<i>coffà</i>) κριθαριοῦ	3	»	
ἓνα παλιὸ σπασμένο σκαμνὶ (<i>scagno</i>) ἀπὸ καρυδιὰ	3	»	
μισὸ μέτρο ξύλου (<i>mezza misura di legno</i>)	5	»	
ἓνα ἄδειο δοχεῖο (<i>mezzana</i>) καὶ ἓνα παλιὸ βαρέλι	25	»	
ἓνα ἄλλο πιθάρι (<i>pitar</i>) παλιό, χωρὶς πάτο	12	»	
ἓνα ζευγάρι ξύλα ; (<i>cavaletti</i>) μὲ τέσσερις σανίδες (<i>tole</i>)	12	»	
ἓνα παλιὸ ἀχυρένιο στρώμα (<i>pagliarezzo</i>)	10	»	
ἓνα μαξιλάρι (<i>cavezzal</i>) καὶ μία παλιὰ βελέντζα (<i>velenza</i>)	30	»	
μία παλιὰ ὀμπρέλα καὶ ἓνα παλιὸ μικρὸ κοφίνι (<i>coffeta</i>)	4	»	σολδία 16
ἓνα στρογγυλὸ σκαμνὶ (<i>scagno</i>) ἀπὸ κυπαρίσσι, χωρὶς πόδια	4	»	
ἓνα παλιὸ τηγάνι (<i>padella</i>), χωρὶς βάση (<i>sfusada</i>), καὶ			
ἓνα τσεκούρι (<i>manaretta</i>)	8	»	
δύο πολὺ παλιὰ βαρέλια καὶ ἓνα μικρὸ πιθάρι (<i>piteretto</i>)	5	»	
ἓνα κουρέλι (<i>strazzo</i>) ἀπὸ κουβέρτα (<i>coltra</i>)	2	»	
δύο λυχνάρια (<i>lumi</i>) σιδερένια τῆς κουζίνας	3	»	
μία ζυγαριά (<i>stagiera</i>)	20	»	
ἓνα σπασμένο τρυπάνι (<i>trivello</i>)			σολδία 16
ἓνα μεγάλο μπουκάλι (<i>bocale</i>) κρασιοῦ	1	»	
μία βάρκα σπασμένη, ἄχρηστη	50	»	
μία μεγάλη ξύλινη «πιργιά»	4	»	
μία ἀλατιέρα (<i>sagliera</i>) <i>catelina</i> (;)	1	»	σολδία 16
ἓνα παλιὸ μικρὸ δοχεῖο κρασιοῦ (<i>mezzaneta</i>)	8	»	
δύο δοκάρια (<i>travetti</i>) καὶ ἑπτὰ μικρὰ δοκάρια (<i>traviselli</i>)	12	»	

ένα άλλο μεγάλο παλιό κοφίνι	3	υπέρπυρα	
τρία παλιά κουπιά	15	»	
ένα παλιό μικρό σίδερο βάρκας	30	»	
σύνολο 283		»	16 σολδία

[1640], 10 Μαΐου

Ὁ Δημήτριος Σκορδίλης, *deputato* τοῦ Καστελλίου τοῦ Ἀποκόρωνα, βεβαιώνει ὅτι ἐκτίμησε τὰ κινητά [τῆς Μαμουνοπούλας] καὶ προσδιόρισε τὴν ἀξία τους σὲ 283 υπέρπυρα καὶ 16 σολδία. Ἐπίσης, ἐκτίμησε τὴν ἀκίνητη περιουσία ὡς ἑξῆς: στὸ Μουρὶ χωράφια 20 μουζουριῶν περίπου, σπαρμένα μὲ δημητριακά (*biava*) καὶ μερικὰ μὲ σιτάρι (*formento*), μέσα στὰ ὁποῖα βρίσκονται νέα ἀμπέλια 5 μουζουριῶν καὶ ἐλιές μεγάλες καὶ μικρὲς 87 ποδιῶν (*pie*), περιτριγυρισμένες μὲ ξερολιθιά (*muri sechi*), 15 μουζουριῶν. Τὰ ἀκίνητα ὑπόκεινται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς κάθε χρόνο στοὺς κληρονόμους τοῦ ποτὲ *clarissimo signor* Francesco Zancarol Mellibeo 7.200 υπερχύρων. Ἀκόμη, ἐκτίμησε ἐλιές 97 ποδιῶν ποὺ βρίσκονται μέσα στὸ ἀμπέλι τοῦ καλόγερου Μαργούτη στὰ Τρίλια, ἐλεύθερες ἀπὸ βάρος καταβολῆς εἰσφορᾶς, καὶ προσδιόρισε τὴν ἀξία τους σὲ 1.300 υπέρπυρα.

Σύνολο 8.783 [sic] υπέρπυρα

1640, 15 Μαΐου

Οἱ δικαστὲς τοῦ *officio di proprio* Δημήτριος Μανδερὸς καὶ Ἰάκωβος Γαβαλάς, ἐκτελώνοντας τὸ ἔνταλμα τοῦ *reggimento* τῆς 3ης τοῦ μήνα, κατέβαλαν στοὺς δικαιούχους, μετὰ τὴν ἀφαίρεση τῶν ἐξόδων τῆς γραμματείας, 8.720 υπέρπυρα. Τὸ συμβόλαιο μεταβίβασης τῶν ἀκινήτων θὰ δημοσιοποιηθεῖ.

Τζουάννες Γοργοράφτης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τοῦ [officio] *di proprio*

1640, 18 Μαΐου

Τὸ *officio di proprio* διαλάλησε τὸ συμβόλαιο μεταβίβασης τῶν ἀκινήτων καὶ ἡ πράξη καταχωρίστηκε στὸ φ. 105 τοῦ βιβλίου τῶν *Cogniti*.

1640, 14 Μαΐου

Ὁ νοτάριος βεβαιώνει ἐνόρκως ὅτι ὁ Νικολὸς Σκουταριώτης τὸν κάλεσε στὴ φυλακὴ καὶ ἐνώπιόν του ὀρκίστηκε ὅτι δὲν εἶχε πουλήσει, χαρίσει ἢ ἀποκρύψει κανένα περιουσιακὸ στοιχεῖο ἀπὸ τὴν προίκα τῆς μητέρας του ποὺ

ὕπηρχε στὸ σπίτι, μετὰ πὺν ἔφυγε ὁ πατέρας του Δημήτριος. Τὰ κινητὰ εἶναι αὐτὰ πὺν ἔχουν καταχωριστεῖ στὸν κατάλογο.

Pietro Gilio, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1640, 30 Ἰουλίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν ἱερομόναχο Ἱερεμία Σκουταριώτη, ἀντίδικο [τοῦ οἰκονόμου] Ἱερεμία Καλαφάτη.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 39 τοῦ βιβλίου τῶν *Vademonii* πὺν εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio di proprio*. Χαρτί (2 δίφυλλα). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-3v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 4v σημειώματα: α) *Scrittura di Scutargioti* β) † *γραφὶ του Σκουταργιοτι*.

Πάκτωση χωραφιῶν

1640, 15 Ὀκτωβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 577.

485

Πώληση χωραφιοῦ με σύμφωνο ἐξώνησης

1640, 22 Δεκεμβρίου

Στύλος

τόπος τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου
τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ κύρ Λέου Φούμη, καπετάνιου, ὁ παπα-Χριστόφορος, [οἰκονόμος τοῦ Στύλου] τοῦ εἶχε δώσει σιτάρι καὶ κριθάρι, γιατί δὲν εἶχε χρήματα νὰ τὰ ἀγοράσει. Συγκεκριμένα, τοῦ εἶχε δώσει 20 μουζούρια σιτάρι πρὸς 16 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι, συνολικῆς ἀξίας 320 ὑπερπύρων, καὶ 30 μουζούρια κριθάρι πρὸς 10 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι, συνολικῆς ἀξίας 300 ὑπερπύρων, σύνολο 620 ὑπέρπυρα. Ὁ Φούμης θὰ ἐξοφλήσει τὸν οἰκονόμο, ὑπολογίζοντας (να του τα παταρι) τὴν ἀξία τοῦ σιταριοῦ καὶ τοῦ κριθαριοῦ, ὅταν θὰ τὰ ἐπιστρέψει, στὴν τιμὴ πὺν θὰ πουλιοῦνται τὸν καιρὸ τῆς ἐξόφλησης. Συγχρόνως, πουλᾷ στὸν παπα-Χριστόφορο ἓνα γονικὸ χωράφι πὺν ἔχει στὸ χωριὸ Στύλος, στοῦ Πατερομάνου, καὶ ὑπόσχεται νὰ ἐξοφλήσει τὸ χρέος του ὡς τὴν ἐπόμενη «λαδέα». Ἐὰν ὡς τότε δὲν ἔχει κανονιστεῖ τὸ χρέος, ὁ παπα-Χριστόφορος θὰ ὀρίσει δύο «πρατικούς» ἐκτιμητές «τῆς ἀφεντίας», οἱ ὅποιοι θὰ ἐκτιμήσουν τὸ χωράφι, γιὰ

νὰ μπορέσει νὰ ἱκανοποιηθεῖ. Στὴν περίπτωσηὴ ποὺ ἡ ἀξία εἶναι κατώτερη τῆς ὀφειλῆς, ὁ οἰκονόμος θὰ πληρωθεῖ ἀπὸ τὰ *επηλυπα καλα* τοῦ Λέου.

Μάρτυρες: Ἰωάννης Σέρβος καὶ Μανολάκης Κόντης.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *† ρεκατατζιο του χοραφιου του Καπετανολέο, 1640.*

486

Αἵρετοκρισιακὴ ἀπόφαση

1641 (β. ἔ. 1640), 3 Φεβρουαρίου

«Ὁ πολλὰ λαμπερὸς καὶ διαλεκτικὸς ἀφέντης» Μανολάκης Μούρμουρης, «ντοτόρες», καὶ ὁ εὐγενὴς ἀφέντης Νικολὸς Σοφολέος, δικαστές-διαιτητές («κριτάδες ἀλπίτροι») ἐξουσιοδοτημένοι ἀπὸ τὰ ἀντίδικα μέρη, ἀποφασίζουν ὅτι ὁ Ἱερεμίας Καλαφάτης ὀφείλει νὰ πληρώσει στὸν Γερμανὸ Μαθά, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, 100 ρεάλια ποὺ τοῦ χρωστᾷ, σύμφωνα μὲ γραφή του («μὲ σκρίτον του»), 842 ὑπέρπυρα ποὺ χρωστᾷ στὸν Γιάννη Μπέρτο Παχουντάκη ἔναντι τῆς ἀξίας τῶν ἀκινήτων (*ιστὸν ξιασμό το στεκάμενο*) ποὺ εἶχε ἀγοράσει γιὰ λογαριασμὸ τοῦ μοναστηριοῦ, καὶ ἄλλα 26 ρεάλια ἔναντι τῆς ἀξίας τῆς φοράδας ποὺ ὁ Μαθάς τοῦ εἶχε πουλήσει. Ὁ Καλαφάτης ὀφείλει νὰ ἐξοφλήσει («μπονιφικάρει») στὸν Μαθά 1.319 ὑπέρπυρα 16 σολδία, τὰ ὁποῖα ἀντιστοιχοῦν στὴν ἀξία τοῦ λαδιοῦ ποὺ τοῦ ἀναλογεῖ γιὰ λογαριασμὸ τοῦ πάκτου (*ογιά τόν ξιασμον τοῦ λαδιοῦ ἀπού εἶναι εἰς στὸ μερτικον του α κόντο τοῦ πάκτου*), καθὼς καὶ τὸ μισὸ λάδι ἀπὸ τὸ ἐλαιοτριβεῖο («ἀλτριβιδεῖο») *ἀπου ανικτικε σιμισιακο*, ὑπολογίζοντας τὰ ἔξοδα ποὺ τοῦ ἀναλογοῦν. Οἱ διαιτητὲς ἀπαλλάσσουν τὸν Καλαφάτη ἀπὸ τὴν ἀπαίτηση τοῦ Μαθά νὰ τοῦ καταβάλει τὸν τόκο (*τῶν διαφορων γῆ ηντραδων*), ὅπως καὶ ἀπὸ τὴν ἀπαίτηση νὰ τοῦ ἐπιστρέψει τὶς κοῦπες καὶ τὶς ἀργυρὲς καδένες ποὺ τοῦ εἶχε δώσει, γιὰ νὰ εἰσπράξει ἀπὸ *τζι νικοκι-ρους* τὰ 698 ὑπέρπυρα «ἀποὺ εἶχε νὰ λάβει», καθὼς ὁ Καλαφάτης δὲν εἶχε μπορέσει νὰ τὰ εἰσπράξει *καὶ βρίσκουντε ἰν εσερε* [=ἐννοεῖται προφανῶς ὅτι ὅταν εἰσπραχθεῖ τὸ ποσὸ ὁ Καλαφάτης θὰ ἐπιστρέψει τὶς κοῦπες].

Μανολάκης Μόρμορης (Ἐμμανουὴλ Μούρμουρης στὸ β' ἀντίγραφο), «ντοτόρες, κριτὴς ἄρμπιτρος», καὶ Νικολὸς Σοφολέος, «κριτὴς ἄρμπιτρος».

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, νοτάριος [τῆς Καγκελλαρίας]

Δύο ἀντίγραφα μεταφρασμένα ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά (*κόπια τρατούδα*):

Α) Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Σημειώνεται στὸ τέλος τοῦ ἐγγράφου ὅτι ὁ νοτάριος ἔλαβε γιὰ τὰ ἔξοδά του ἓνα ρεάλι (*τενούδα ι σπεζα του νοδαρο ρεαλι ενα*). Στὸ φ. 2v σημείωμα: *† ι σετεντζα τον αλπιτρο όπου εβάλαμε με τόν παπα Ἰερεμία.*

Β) Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *η σετε-ζια του ...*

487

Χρεωστική ὁμολογία καὶ ὑποθήκευση περιουσίας

1641 (β. ἔ. 1640), 17 Φεβρουαρίου

Ὁ παπα-Μπλάζιος Φούμης Καπετανάκης τοῦ ποτὲ Μιχάλη ὁμολογεῖ πῶς χρωστᾷ στὸν ἱερομόναχο Χριστόφορο Μυτιληναῖο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, 213 (;) ὑπέρπυρα ποὺ ἀντιστοιχοῦν στὴν ἀξία διαφόρων «πραμάτων» ποὺ εἶχε πάρει ὁ ἀδελφός του, ποτὲ Λέος, καθὼς καὶ στὰ ἔξοδα κηδείας καὶ μνημοσύνων τοῦ τελευταίου. Ὁ Φούμης ὑποθηκεύει ἔναντι τοῦ χρέους του τὰ *παντια* του *καλα* καὶ ὑπόσχεται νὰ ἐξοφλήσει τὴν ὀφειλὴ *ης πάσαν θελιμα* τοῦ οἰκονόμου. Δηλώνει ἀκόμη ὅτι, ἐὰν δὲν κάνει *τελιαν εξεπλερομήν*, τότε ὁ οἰκονόμος θὰ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ εἰσπράξει τὰ ὀφειλόμενα *με τον καλιτερον μοδον τις δικεοσινις*.

Μάρκος Ψαρομήλιγκος, νοτάριος βένετος

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *σκριτό του παπα Πλατζιου.*

Διαθήκη

1641, 9 Μαρτίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 574.

488

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Stefano Magno καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1641, 7 ~ 22 Μαρτίου

1641 (,αχμα'), 7 (ζ') Μαρτίου

Ὁ Stefano Magno (Στέφανος Μανιος), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Γερμανοῦ Μαθᾶ, προοικονόμου τοῦ Στύλου,

προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τοὺς χρεωφειλέτες τοῦ ἱερομονάχου, τὰ ὀνόματα τῶν ὁποίων ὁ τελευταῖος θὰ δηλώσει, νὰ ἐξοφλήσουν σὲ διάστημα ὀκτῶ ἡμερῶν τὰ χρέη τους. Διαφορετικά, μετὰ τὴ λήξη τῆς προθεσμίας, θὰ κατασχεθοῦν μὲ δικά τους ἔξοδα τὰ ὑπάρχοντά τους.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

Ὁ Νικόλας Τρουλλινός, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα καὶ εἰδοποίησε τὸν παπα-Σταμάτη Τζούγκαρη, τὸν Κώστα Λεντάκη, τὸν Μιχάλη Τρουλλινό «μὲ τὴ συντροφιά του», τὸν Γιώργη Τρουλλινό «μὲ τὴ συντροφιά του», τὰ παιδιὰ τοῦ Λέου Παχου<ν>τῆ, τὴν Εὐφροσύνη Περετονικόλαινα μὲ τὰ παιδιὰ της, Πιακουμὴ καὶ Λέο Περετονικόλακηδες, καὶ τὸν Μάνο Βαστάρχη, λεγόμενο Γληγόρη.

Μάρτυρες: Γιώργης Πετινὸς καὶ Μανόλης Κατζούλης.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας «ἔγραψε»

1641, 22 Μαρτίου

Κατατέθηκε στὴν Καγκελλαρία.

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἢ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας Στὸ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου ποὺ κρατᾷ στὸ κάτω μέρος τὸ οἰκόσημο τοῦ ρέκτορα μὲ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὰ ἀρχικά γράμματα τοῦ ὀνόματός του S καὶ M· στὸ ἴδιο φύλλο σημειώματα: α) *karte 109 ...*· β) *Registrata nel libro Mazzor 13 a carte 117.*

489

Ἐκτίμηση χωραφιοῦ καὶ ἐλιῶν

164[1], 2 Μαΐου

Ὁ Γιάννης Σέρβος, «τεπουτάδος ὀρδινάριος» τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι *επήγεν, ιδεν κε εστυμαρισε* 10 ρίζες ἐλιές ἐντριτάρικες τοῦ Στράτη Κλαπατζαρά, στὰ Πλατάνια, καὶ προσδιόρισε τὴν ἀξία τους, ἐλεύθερων ἀπὸ βάρος καταβολῆς εἰσφορᾶς, σὲ 438 ὑπέρπυρα (διαγραμμ. *ἡγου διακόσια πενιντα τέσερα*). Ἐπίσης, «ἐστιμάρησε» στὴν ἴδια τοποθεσία 5 ρίζες ἐλιές ἐντριτάρικες

τοῦ Μανόλη Σιδεροραοῦδη, τὶς ὁποῖες ὁ τελευταῖος προτίθεται νὰ πουλήσῃ στὸν ἱερομόναχο Ἱερεμία Καλαφάτη, καὶ προσδιόρισε τὴν ἀξία τους, ἐλεύθερων ἀπὸ βάρος καταβολῆς εἰσφορᾶς, σὲ 130 ὑπέρπυρα.

Μάρτυρες: Λέος Πάτερος καὶ Γιάννης Τζούγκαρης.
παπα-Ἀνδρέας «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ στιμαδόρου»

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ὁ ἴδιος «στιμαδόρος» [Γιάννης Σέρβος], μαζί μὲ τὸν Στράτη Κλαπατζαρά, «εἶδε» ἓνα χωράφι γονικὸ $\frac{5}{4}$ μουζουριοῦ, στὸν Σταυρό, τῆς Σοφίας Χαλικιοτοπούλας, γυναικάς τοῦ Λέου Πάτερου Καφεδάκη, καὶ 1 ἐλιά καὶ προσδιόρισε τὴν ἀξία τους, ἐλεύθερων ἀπὸ βάρος καταβολῆς εἰσφορᾶς, σὲ 705 ὑπέρπυρα.

Μάρτυρες: Μανόλης Ξύδης καὶ Γιάννης Τζούγκαρης.

Σχέδιο (μὲ διαγραμμ. λέξεις). Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμéνο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *στιμα του Στρατη Κλαπατζαρα* β) *στιμα του Ξιδη*.

**Ἔνταλμα τοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ
[στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης] Michiel Priuli**

1641, 15 Μαΐου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 582.

490

Ἐξώνηση χωραφιοῦ

1641, 3 Ἰουνίου

Στύλος

τόπος τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου
τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ Γαβρίλης καὶ ὁ Μανόλης Μουσοῦροι, παιδιὰ τοῦ ποτὲ Κώστα, ἀπὸ τὸ χωριὸ Πρόβαρμα, μὲ τὶς «ἀδερφάδες» τους Κατερίνα καὶ Σταμάτα, καὶ μὲ τὸν Γιάννη Τζάκαρη (Τζόκαρη) τοῦ ποτὲ Σταμάτη, ἄντρα τῆς Κατερίνας, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, μὲ τοὺς διαδόχους καὶ κληρονόμους τους, πουλοῦν στὸν παπα-κὺρ Χριστόφορο Μυτιληναῖο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, τὸ γονικὸ χωράφι $1\frac{1}{2}$ μουζουριοῦ, στὸ χωριὸ Στύλος, στὰ Λίσματα Λινοβροχεῖο, ἐλεύθερο ἀπὸ βάρος καταβολῆς εἰσφορᾶς (*φραγγον και ελευθερον απο καθα βαρος*). Τὸ χωράφι συν-

ορεύει ανατολικά με άλλα χωράφια τοῦ μοναστηριοῦ, δυτικά μέ «στράτα τῆς κουμόυνας», βόρεια μέ άλλα χωράφια τοῦ μοναστηριοῦ καὶ νότια μέ χωράφι τοῦ Μανόλη Κόντη. Τὸ χωράφι εἶχε περιέλθει στοὺς μὲν Μουσούρους «ἀπὸ ἀδερφομοίρι», δηλαδὴ ἀπὸ τῆ μάνα τους ποτὲ Σταμάτα Τζουγκαροπούλα, στὸν δὲ Γιάννη Τζάκαρη ὡς προικῶο («ἀπὸ προυκίον του»). Σύμφωνα μέ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε ἀπὸ τὸν Γιάννη Σέρβο, «τεμπουτάτο ὀρδινάριο» τοῦ χωριοῦ Στύλος, καὶ τὸν Μανόλη Βάρδα, «τεμπουτάτο ὀρδινάριο» τοῦ χωριοῦ Μαχαιοί, ἡ ὁποία καταχωρίστηκε στὸ φύλλο 48 τοῦ βιβλίου τῆς Ἐκτίμησης («Στίμας»), ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ ἀνέρχεται σὲ 997 ὑπέρπυρα. Οἱ «πουλητάδες» δηλώνουν ἐνώπιον τῶν μαρτύρων ὅτι ἔλαβαν τὸ πιὸ πάνω ποσὸ καὶ ἀναλαμβάνουν τὴν ὑποχρέωση νὰ ὑπερασπίζουν ἀλληλέγγυα τὸν ἀγοραστή στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία κάποιοι τυχὸν ἐναντιωθοῦν στὴν πώληση, ὑποθηκεύοντας τὰ ὑπάρχοντά τους (*ομπλεγαροντας αλυθος και υποθηκαροντας υ ανοθεν πουλυταδες τα πατηαν ατου καλα υνσολδον*).

Μάρτυρες: Νικόλας Κλαπατζαρὰς Σγουρογιαννάκης, Μανόλης Κλαπατζαρὰς Πιτζουλάκης καὶ Μανόλης Κλαπατζαρὰς τοῦ Μαθιοῦ.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2r σημειώματα: α) *του Γαβρυλι Μουσουρου δια το χουραφι εις το Λινοβροχιο*· β) σύγχρονη γραφὴ *Γράμμα διὰ τό μετόχιον τῆς Κρήτης 1641*. 89 (ἀρίθμηση).

491

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Michiel Minotto καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1641, 24 Μαΐου, 10 Ἰουνίου

1641 (αχμα'), 24 (κδ') Μαΐου

Χανιά

Ὁ Michiel Minotto (*Μιχαήλ Μηνοτος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Γερμανοῦ Μαθαῖ, προοικονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τὸν ἱερομόναχο Ἱερεμία Καλαφάτη νὰ ὀρίσει στὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν ἓναν ἐμπειρογνώμονα («ἄνθρωπον πρατικὸν καὶ μαθημένον»), γιὰ νὰ κάνει, μαζὶ μέ ἓναν δεῦτερο ἐμπειρογνώμονα, τὸν ὁποῖο θὰ ὀρίσει ὁ Μαθάς, τοὺς μεταξύ τους λογαριασμούς (*τζί κοντους τονε*), προκειμένου νὰ ἀφαιρεθοῦν τὰ μισὰ ἔξοδα (*νά του μπαταρι τζι σπεζες τζι μισές*), σύμφωνα μέ τὴν αἵρε-

τοκρισιακή απόφαση (*απου διλυ ή αποφασι ι αλπητραρια*). Ἐὰν ὁ Καλαφάτης δὲν ὀρίσει ἐμπειρογνώμονα, μετὰ τὴ λήξη τῆς προθεσμίας ὁ Μαθὰς θὰ κάνει μόνος του τοὺς λογαριασμοὺς καὶ στὴ συνέχεια θὰ κατασχέσει μὲ ἔξοδα τοῦ Καλαφάτη τὰ ὑπάρχοντά του, γιὰ νὰ εἰσπράξει τὰ ὀφειλόμενα.

Κωσταντῆς Σκορδίλης, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1641, 10 Ἰουνίου

Ὁ Μανόλης Τζούγκαρης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Σαμωνάς, βεβαιώνει ὅτι ἔξε-τέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Νικολέτος Κλαπατζαρὰς Μελόπουλος καὶ Δημήτρης Τζούγκαρης Πιτίχης.

Θεοφάνης Πετρινόλης, ἱερομόναχος, «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἡ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά τυπωμένη κεφαλίδα μὲ τὸ ὄνομα καὶ τὸν τίτλο τοῦ βενετοῦ ἀξιωματοῦχου (*Noi Michiel Minotto per la Serenissima Signoria di Venetia etc. rettor della Canea e sua giurisdittione*), καθὼς καὶ ἡ μνεία, πρὶν ἀπὸ τὴ χρονολογία, τοῦ τόπου ἔκδοσης τοῦ ἐγγράφου (*Della Canea*). Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου ποὺ κρατᾷ τὸ οἰκόσημο τοῦ ρέκτορα· στὸ ἴδιο φύλλο σημείωμα: *Registrato a carte 33 ...*

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Χανίων Michiel Minotto

1641, 30 Ἰουνίου, 5 Ἰουλίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 572.

492

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Michiel Minotto καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1641, 27, 29 Μαΐου, 1, 17 Ἰουνίου, 11 Ἰουλίου, 20 Αὐγούστου

1641 (αχμα'), 27 (κζ') Μαΐου

Ὁ Michiel Minotto (*Μηχαηλ Μηνοτος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Ἱερεμία Καλαφάτη, προοικονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τοὺς χρεωφειλέτες τοῦ ἱερομονάχου νὰ ἐξοφλήσουν τὰ χρέη τους στὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν. Ἐὰν δὲν συμμορφωθοῦν, μετὰ τὴ λήξη

τῆς προθεσμίας θὰ κατασχεθοῦν τὰ ὑπάρχοντά τους (θελουσιν εἰστε σφημενη και αμαχεμενη) μὲ δικά τους ἔξοδα.

Μπερναρδὴς Πιπέρης, νοτάριος

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1641, 29 Μαΐου

Ὁ Κώστας Γερακάρης, ὁμότης τοῦ Ἀποκορώνου, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα. Ἀκολουθεῖ κατάλογος ὀνομάτων 19 χρεωφειλετῶν (10 ἀπὸ τὸ χωριὸ Πρόβαρμα, 2 ἀπὸ τὸ χωριὸ Μαχαιοροί, 4 ἀπὸ τὸ χωριὸ Ἀρμένιοι, 3 ἀπὸ τὸ χωριὸ Νέο Χωριό).

παπα-Ἀνδρέας «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Κατάλογος ὀνομάτων χρεωφειλετῶν

1641, 1 Ἰουνίου

Κατάλογος ὀνομάτων 12 χρεωφειλετῶν (10 ἀπὸ τὸ χωριὸ Ἁγία Μαρίνα, 2 χωρὶς μνεία τόπου καταγωγῆς).

Μάρτυρες: Ἰωάννης Σέρβος καὶ καπετάνιος Μουσοῦρο<ς>.

Μάρκος Ψαρομήλιγκος «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1641, 17 Ἰουνίου («πρωτοουλίου»)

Ὁ Μανόλης Σαράντας, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Καλύβες, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα. Ἀκολουθεῖ κατάλογος 22 ὀνομάτων χρεωφειλετῶν.

Τζώρτζης Ἀπελινόπουλος «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Κατάλογος ὀνομάτων χρεωφειλετῶν

Χ.Χ.

Κατάλογος 31 ὀνομάτων χρεωφειλετῶν (22 ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, 9 ἀπὸ τὸ χωριὸ Νέο Χωριό).

Βεβαιώσεις τῶν ὁμοτῶν

1641, 11 Ἰουλίου

Ὁ Μανόλης Σαράντος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Καλύβες, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα. Ἀκολουθεῖ κατάλογος 24 ὀνομάτων χρεωφειλετῶν.

Μανόλης Μαρινόπουλος «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1641, 20 Αὐγούστου

Ὁ Μανόλης Τζούγκαρης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Σαμωνάς, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα. Ἀκολουθεῖ κατάλογος 47 ὀνομάτων τῶν χρεωφειλετῶν (21 ἀπὸ τὸ χωριὸ Καλύβες καὶ 26 ἀπὸ τὸ χωριὸ Σαμωνάς).

Μάρτυρες: Παῦλος Τζούγκαρης καὶ Πατέρας Τζούγκαρης.

παπα-Σταμάτης Τζούγκαρης «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπες οἱ βεβαιώσεις. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-v, 2r· στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μετὰ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου. Κάτω ἀπὸ τὸ κείμενο τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ ρέκτορα σημείωμα: *Registrato a carte 46 tergo*. Στὸ ἴδιο φύλλο, στὸ ἀριστερὸ περιθώριο, σημείωμα: *Messa in quaderno 92 a carte 310 per iperperi 980*.

493

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Michiel Minotto καὶ τῶν συμβούλων Χανίων 1641, 16, 27 ~ 30 Αὐγούστου

1641 (αχμα'), 16 (ις') Αὐγούστου

Ὁ Michiel Minotto (*Μηχαὶλ Μηνοτος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Ἱερεμία Καλαφάτη, προοικονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τὸν Τζαννὴ Κούβαλη καὶ τὸν Ἀντώνη Κουναράκη νὰ πᾶνε νὰ βροῦν (νὰ πασιν νὰ τον ευρουν) στὸ διάστημα τῶν ὀκτὼ προσεχῶν ἡμερῶν τὸν προοικονόμο, γιὰ νὰ συνταχθεῖ συμβόλαιο πώλησης [ἐξώνησης] («ἰστρουμέντου πουλησιᾶς»), ὅπως εἶχαν συμφωνήσει καὶ ὅπως τοῦ εἶχαν ὑποσχεθεῖ, προκειμένου νὰ ἐξοφληθεῖ τὸ χρέος τους πρὸς αὐτόν. Ἐὰν δὲν συμμορφωθοῦν, μετὰ τὴ λήξη τῆς προθεσμίας θὰ κατασχεθοῦν τὰ ὑπάρχοντά τους μετὰ δικὰ τους ἔξοδα.

Ὁ βοηθὸς τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1641, 27 Αὐγούστου

Ὁ Ἀγγελῆς Καλονάς, ὁμότης τοῦ Νέου Χωριοῦ, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὁρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Κώστας Μουσοῦρος καὶ Κωσταντῆς Γαρδούμας.

παπα-Ἀνδρέας «ἔγραψε μετὰ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1641, 30 Αὐγούστου

Κατατέθηκε στὴν Καγκελλαρία.

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἢ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἢ μνεῖα τοῦ βοηθοῦ τῆς Καγκελλαρίας, χωρὶς ὄνομα. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r δυσανάγνωστα γράμματα καὶ ἀριθμοί, καθὼς καὶ ἔκτυπη σφραγίδα μετὰ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέον-

τος τοῦ ἁγίου Μάρκου. Στὸ φ. 1ν σημείωμα: *Registrata nel libro Mazzor 2do a carte 20 tergo*.

494

Ἐξώνηση ἐλιῶν

1641, 8, 9, 28 Ἰουλίου ~ 24 Αὐγούστου/3 Σεπτεμβρίου

1641, 8 Ἰουλίου

Χανιά

Ὁ Στράτης Χαλικιώτης, λεγόμενος Λαγουδάκης, τοῦ ποτὲ Μάνου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, κωπηλάτης (*huomo da remo*) στὴ γαλέρα τοῦ ἐκλαμπροτάτου Marc' Antonio Badoer, σοπρακόμιτου, καὶ τοῦ Piero Badoer, καπετάνιου τῶν γαλερῶν τῆς φρουρᾶς τοῦ βασιλείου [τῆς Κρήτης] (*capitano delle gallie della guardia del regno*), εὕρισκόμενος στὴν ἀκτὴ (*nella riva*) τῆς πόλης, πουλᾷ μὲ τοὺς κληρονόμους καὶ διαδόχους του στὸν ἱερομόναχο Ἱερεμία Καλαφάτη, προοικονόμο τοῦ Στύλου, 17 [19;] ρίζες ἐλιές στὸν Στύλο (4 κοντὰ στὴν Ταβέρνα, 4 στοῦ Γαρνέρα, 4 στοῦ Γλιμίδη καὶ 5 στοῦ Πατινοῦ), οἱ ὁποῖες ὑπόκεινται στὴν ὑποχρέωση ἐτήσιας καταβολῆς ἐντριτείας (*il terzo*) στὸ μοναστήρι. Ἡ ἀξία τῶν ἐλιῶν, ἐλεύθερων ἀπὸ βάρους καταβολῆς εἰσφορᾶς, ἀνέρχεται σὲ 400 ὑπέρπυρα. Οἱ συμβαλλόμενοι συμφωνοῦν νὰ μεταβεῖ ἐπὶ τόπου (*super terra*), στὸ διάστημα τῶν τριῶν προσεχῶν ἡμερῶν, ὁ Γιάννης Σέρβος, ἐκτιμητὴς τοῦ χωριοῦ Στύλος, ἐκλεγμένος καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη, γιὰ νὰ ἐκτιμήσει τίς ἐλιές. Ὁ Χαλικιώτης χρωστᾷ στὸν Καλαφάτη 285 ὑπέρπυρα, σύμφωνα μὲ τοὺς χρεωστικούς λογαριασμοὺς ποὺ τηρεῖ ὁ ἱερομόναχος στὸ βιβλίο του (*come appar per partide creditorie nel libro di esso reverendo*). Ὁ πωλητὴς συμφωνεῖ νὰ ἀφαιρεθεῖ τὸ ὀφειλόμενο ποσὸ ἀπὸ τὸ τελικὸ ποσὸ ποὺ θὰ ὀριστεῖ ὡς τιμὴ πώλησης, ἀφοῦ ἐκτιμηθοῦν οἱ ἐλιές, καὶ ὑποθηκεύει τὰ ὑπάρχοντά του γιὰ τὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία κάποιος τυχὸν διεκδικήσει τίς ἐλιές καὶ τίς ἀφαιρέσει ἀπὸ τὸν ἀγοραστή. Διευκρινίζεται, τέλος, ὅτι, ἐὰν δὲν ἐκτιμηθοῦν οἱ ἐλιές στὸ διάστημα τῶν τριῶν προσεχῶν ἡμερῶν, ὁ οἰκονόμος θὰ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ εἰσπράξει τὸ ἀνεξόφλητο ποσὸ, προσφεύγοντας στὴ δικαιοσύνη μὲ συνοπτικὲς διαδικασίες (*per la via summaria della giustitia*).

Μάρτυρες: Νικολὸς Χαλικιόπουλος τοῦ ποτὲ παπα-Προκόπη καὶ Μανόλης Κολιάκης, καπετάνιος [ἢ πλοιοκτήτης] (*patron di barca*).

Δημήτριος Τζάκος, νοτάριος βενετικής εξουσίας *aprobato (publico di veneta autorità approvato)*

Ἐκτίμηση ἐλιῶν

1641, 9 Ἰουλίου

Στύλος

τόπος τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου
τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ Πάννης Σέρβος, «ντεπουτάδος ὀρδινάριος» τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι *επιεν, ηδεν καί εστυμαρυνσε* 4 ρίζες ἐλιές ἐντριτάρικες, «λεμονάτες», στήν Ταβέρνα καί 5 ρίζες ἐλιές ἐντριτάρικες στοῦ Γαρνέρα καί προσδιόρισε τὴν ἀξία τους, ἐλεύθερων ἀπὸ βάρους καταβολῆς εἰσφορᾶς, σὲ 215 ὑπέρπυρα. «Ἐστιμάρησε» ἀκόμη 5 ρίζες ἐλιές ἐντριτάρικες στοῦ Γλιμίδη καί ἄλλες 5 ρίζες ἐλιές ἐντριτάρικες στοῦ Πατινοῦ καί προσδιόρισε τὴν ἀξία τους, ἐλεύθερων ἀπὸ βάρους καταβολῆς εἰσφορᾶς, σὲ 70 καί 110 ὑπέρπυρα ἀντίστοιχα. Ἡ ἀξία τοῦ συνόλου τῶν ἐλιῶν, ἐλεύθερων ἀπὸ βάρους καταβολῆς εἰσφορᾶς, ἀνέρχεται σὲ 395 ὑπέρπυρα. Οἱ ἐλιές ἀνήκουν στὸν Στράτη Χαλικιώτη τοῦ ποτὲ Μανόλη, λεγόμενο Λαγουδάκη, ὁ ὁποῖος προτίθεται νὰ τὶς πουλήσῃ στὸν ἱερομόναχο Ἱερεμία Καλαφάτη.

Μάρτυρες: Δράκος Παΐδης καί Μανόλης Τζούγκαρης, ὁμότης.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ρύθμιση χρέους

1641, 28 Ἰουλίου

Ὁ Στράτης Χαλικιώτης, λεγόμενος Λαγουδάκης, τοῦ ποτὲ Μάνου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, ἔλαβε ἐνώπιον τοῦ νοταρίου καί τῶν μαρτύρων ἀπὸ τὸν ἱερομόναχο Ἱερεμία Καλαφάτη, προοικονόμο τοῦ Στύλου, 84 ὑπέρπυρα καί τοῦ χρωστᾶ ἄλλα 26. Χρωστοῦσε στὸν Καλαφάτη 311 ὑπέρπυρα καί ὄχι 285, ὅπως κατὰ λάθος εἶχε γραφεῖ στὸ συμφωνητικὸ ποὺ εἶχαν συνομολογήσει. Ἐπομένως, ἀπὸ τὸ ποσὸ τῶν 395 ὑπερπύρων ποὺ ἀντιστοιχεῖ, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση, στήν ἀξία τῶν 19 ἐλιῶν, οἱ ὁποῖες πουλήθηκαν στὸν Καλαφάτη, ἀφαιρεῖται τὸ ὀφειλόμενο πρὸς τὸν ἱερομόναχο ποσὸ τῶν 311 ὑπερπύρων. Ὁ Χαλικιώτης λαμβάνει τὸ ὑπόλοιπο ποσὸ τῶν 84 ὑπερπύρων καί χρωστᾶ στὸν Καλαφάτη ἄλλα 26 ὑπέρπυρα ποὺ εἶχε ἤδη πάρει, ὑπολογίζοντας τότε ὅτι τὸ χρέος του ἦταν 285 ὑπέρπυρα.

Μάρτυρες: παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, λεγόμενος Μπουῦρλος, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, καί μαστρο Γιωργιλὰς Ψαράς Πιαρέρος (;) τοῦ Ἀλεξάνδρου (;).

Δημήτριος Τζάκος, νοτάριος βένετος

Ἀκολουθεῖ κατάσταση λογαριασμοῦ.

1641, 24 Αὐγούστου

Τὸ συμβόλαιο μεταβίβασης κοινοποιήθηκε στὴν Καγκελλαρία.

1641, 3 Σεπτεμβρίου

Τὸ συμβόλαιο μεταβίβασης κοινοποιήθηκε στὸ *officio di proprio* καὶ καταχωρίστηκε στὸ βιβλίο τῶν *Cogniti*.

Ἀντίγραφα. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-v, 2r στὰ ἰταλικά καὶ στὰ ἑλληνικά (ἢ ἐκτίμηση: *κόπια εὐγαλμένοι ἄπου ταντέτικο τζή παρούσας στήμας*). Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἡ χρονολογικὴ ἔνδειξη 28 Σεπτεμβρίου 1641 καὶ οἱ ιδιόχειρες ὑπογραφές τοῦ δικαστῆ *di proprio* Marco Derazzo καὶ τοῦ βοηθοῦ [τοῦ *officio*] Zuanne Runo. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *γραφὶ του Στρατη Λαγου δια τα μουρελα 19*.

Ἀπόφαση τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ [στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης Michiel Priuli]

1641, 23 Σεπτεμβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 594.

495

Ἐξώνηση χωραφιοῦ

1641, 4 Νοεμβρίου

Στύλος

Ὁ Μιχάλης Ἀτίλιγος τοῦ ποτὲ Δημήτρη, *εβρισκομενος ἰστο αὐτο χωριο*, πουλᾷ μὲ τοὺς κληρονόμους καὶ διαδόχους του στὸν Ἱερεμία Καλαφάτη, προοικονόμο τοῦ Στύλου, χωράφι γονικὸ στοὺς Κολίμπους, τὸ ὁποῖο ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς κάθε χρόνο στὸ μοναστήρι 2 μουζουριῶν σιτάρι. Τὸ χωράφι συνορεύει ἀνατολικά, βόρεια καὶ δυτικά μὲ χωράφια τοῦ μοναστηριοῦ καὶ νότια μὲ «ποταμὸ τῶν μύλων». Σύμφωνα μὲ τὴ συνημμένη ἐκτίμηση, ἡ ὁποία διενεργήθηκε ἀπὸ τὸν Γιάννη Σέρβο Παπαδογιάννη, «στιμαδόρο ὀρδινάριο» τοῦ χωριοῦ Στύλος, ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ ἀνέρχεται σὲ 450 ὑέρπυρα. Τὰ συμβαλλόμενα μέρη ἀποδέχονται *ωσαν καλη καὶ δικεα καμομενι* τὴν ἐκτίμηση καὶ ἀναλαμβάνουν τὴν ὑποχρέωση νὰ τὴν καταχωρίσουν στὸ βιβλίο τῶν Ἐκτι-

μήσεων (*λινπρον ντελε Στιμε*) τῆς Καγκελλαρίας. Μὲ τὴν πώληση τοῦ χωραφιοῦ, ὁ Ἀτίλιγος ἐξοφλεῖ στὸν Καλαφάτη τὸ χρέος του ἀπὸ τὴν πάκτωση τοῦ μύλου, τὴν ὁποία εἶχε συνάψει τὸν καιρὸ ποὺ ὁ ἱερομόναχος ἦταν οἰκονόμος τοῦ Στύλου. Ὑποθηκεύει ἐπίσης *εκινον του το λιοφιτο οπου εχι με κοπο εδικον του καμομενο*, στὴ Λιγόμενα, στὸ Μυλαράκι, γιὰ τὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία κάποιος τυχὸν διεκδικήσῃ τὸ χωράφι, ὥστε νὰ μπορεῖ νὰ ἀποζημιωθεῖ ὁ ἀγοραστής τόσο ὡς πρὸς τὴν ἀξία τοῦ χωραφιοῦ ὅσο καὶ ὡς πρὸς τὰ βελτιωτικὰ ἔργα ποὺ μπορεῖ νὰ ἔχει πραγματοποιήσει σ' αὐτό.

Μάρτυρες: Ἀντώνης Πάτερος Πατινάκης τοῦ ποτὲ Νικόλα καὶ Γιάννης Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Μανόλη.

Ἐκτίμηση χωραφιοῦ

1641, 4 Νοεμβρίου

Ὁ Γιάννης Σέρβος Παπαδογιάννης, «στιμαδόρος ὀρδινάριος» τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐκτίμησε ἓνα χωράφι γονικό, στοὺς Κολίμπους, στὸ ἴδιο χωριό, καὶ προσδιόρισε τὴν ἀξία του, ἐλεύθερου ἀπὸ βάρος καταβολῆς εἰσφορᾶς, σὲ 450 ὑπέρπυρα, *οσ του φανικε ησε φοβο θεου*. Τὸ χωράφι ἀνήκει στὸν Μιχάλη Ἀτίλιγο, ὁ ὁποῖος προτίθεται νὰ τὸ πουλήσῃ στὸν ἱερομόναχο Ἱερεμία Καλαφάτη, προοικονόμο τοῦ Στύλου.

Μάρτυρες: Ἀντώνης Πάτερος Πατινάκης τοῦ ποτὲ Νικόλα καὶ Γιάννης Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Μανόλη.

Γεώργιος Καππαδόκης, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *πουλίσια του Πασπαλα*· β) *η πουλησια του Πασπαλα καί τοῦ παπα Ἱερεμία*. Ἡ ἐκτίμηση σώζεται καὶ σὲ λυτὸ ἀντίγραφο.

496

Ἐνθύμηση ἐξόδων

1641

Κατάσταση ἐξόδων (*Εθυμισι μου τα ὅσα ξοδιαζο...*).

Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v σημειώματα: α) *† εκαμαμε λογαρι[α]σμο με το γερο δια ...*· β) *πράξεις ἀριθμητικῆς*· γ) *μὲ μολύβι Κρήτη*.

497

Ἑπόμνημα

[1641]

Ἑπόμνημα τοῦ ἱερομονάχου Ἱερεμία Καλαφάτη πρὸς τὸν *illustrissimo signor mio patron Collentissimo*: Ὁ Στράτης Χαλικιώτης, λεγόμενος Λαγουδάκης, τοῦ χρωστοῦσε 410 ὑπέρπυρα ποὺ κάνουν 17 ρεάλια. Ἐναντι τοῦ χρέους τοῦ εἶχε πουλήσει τὶς ἐλιές του, ἀλλὰ ὁ Καλαφάτης διαπίστωσε ὅτι τὶς ἴδιες ἐλιές τὶς εἶχε πουλήσει καὶ σὲ ἄλλους. Ζητᾷ νὰ κινηθεῖ ἡ διαδικασία, ὥστε νὰ τοῦ ἐπιστραφοῦν τὰ χρήματα ποὺ εἶχε δώσει στὸν Χαλικιώτη.

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

498

Ἑκτίμηση σπιτιῶν

1642 (β. ἔ. 1641) (αχμα'), 11 Ἰανουαρίου

Ἑκτίμηση τῆς ἀξίας τῶν οἰκοδομικῶν ὑλικῶν καὶ τῆς ἐργασίας οἰκοδόμησης τριῶν σπιτιῶν (κατώγειων καὶ ἀνώγειων) στὸ χωριὸ Στύλος. Τὰ σπίτια ἐκτιμήθηκαν ἀπὸ τὸν Σταμάτη Χωραφά, πρωτομάστορα Χανίων, «τεπουτάδο ὀρδινάριο», ἐκλεγμένο ἀπὸ τὸν ἱερομόναχο Ἱερεμία Καλαφάτη, προοικονόμο τοῦ Στύλου, μέ «τὸ θέλημα» τοῦ εὐγενεστάτου καὶ ἐκλαμπροτάτου «αὐθεντὸς τετόρε» Ἑμμανουὴλ Μούρμουρη καὶ τοῦ Ἰωάννου Δροσᾶ, ἐπιτρόπων τῆς μονῆς.

Ὑπογράφουν: Γιωργιλὰς Χωραφάς, γιὰ λογαριασμὸ τοῦ πρωτομάστορα, μπάρμπα του, γιατί «δὲν κατέχει γράμματα», καὶ Ἑμμανουὴλ Μούρμουρις, ἐπίτροπος.

Ἀντίγραφο «ἀπὸ τὸ ἀγουτέντικο». Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά.

Ἔκδ.: ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ – ΦΛΩΡΕΝΤΗΣ, *Κείμενα γιὰ τὴν τεχνική*, ὅ.π., σ. 14-15 ἀρ. 19 (μὲ μνεία ἔτους 1641).

499

Κλήση καὶ ἔνσταση
1642, 13, 14 Ἰανουαρίου

1642 (β. ἔ. 1641), 13 Ἰανουαρίου

Ὁ Νικολὸς Φιλίμος, *offtial*, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῆς Καλῆς Ἀσπροπούλας, χήρας τοῦ Λέου Φούμη, καπετάνιου, κάλεσε τὸν παπα-Μπλάζιο Φούμη, ἐπίτροπο τοῦ ἀδελφοῦ του ποτὲ Λέου, νὰ παρευρεθεῖ τὴν ἐπόμενη ἡμέρα στὴν ἐκτίμηση τῶν ὑφασμάτων (*drapi*) ποὺ ἔχει στὰ χέρια του ὁ ἱερομόναχος Ἰωακείμ Κουτούφαρης, ἐπίτροπος τοῦ ἱερομονάχου Γερμανοῦ Μαθαῖ. Ἡ Καλὴ προτίθεται νὰ παραλάβει τὴν προίκα της, ἐπομένως ἐὰν ὁ Μπλάζιος τυχὸν διεκδικεῖ δικαιώματα καλεῖται νὰ παραστεῖ στὴν ἐκτίμηση· διαφορετικὰ ἢ ἐκτίμηση θὰ διενεργηθεῖ χωρὶς νὰ εἶναι ἐκεῖνος παρὼν καὶ θὰ ἔχει ἰσχὺ, σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους.

1642 (β. ἔ. 1641), 14 Ἰανουαρίου

Ὁ παπα-Μπλάζιος Φούμης Καπετανάκης ἀσκεῖ ἔνσταση γιὰ τοὺς λόγους ποὺ θὰ ἐκθέσει ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης, ζητώντας τὴν ἀναστολὴ τῆς κλήσης.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 51 τοῦ 3ου βιβλίου τῶν *Comandamenti*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Ex mandato*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: † *ρεσποστα του παπα Πλαζο*.

500

Ἔνταλμα τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ
[στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης] Michiel Priuli

1642 (β. ἔ. 1641), 20 Ἰανουαρίου

Χάνδακας

Ὁ Michiel Priuli, γενικὸς προνοητὴς καὶ ἐξεταστής [στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης], καλεῖ τὸν παπα-Ἱερεμία Καλαφάτη νὰ πειθαρχήσῃ στὴν ἀπόφαση τῆς 2[3]ης Σεπτεμβρίου ποὺ ἐλήφθη ἐρήμην του, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῆς Μαρούλας καὶ τῆς ἀδελφῆς της Ἀννίτζας, θυγατέρων τοῦ ποτὲ Θεοδωρῆ Μπερέτου, ἢ ὁποία τοῦ κοινοποιήθηκε στίς 4 Ὀκτωβρίου [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 594]. Σύμφωνα

μὲ τὴν ἀπόφαση, ὁ παπα-Ἱερεμίας πρέπει νὰ ἀφήσει ἐλεύθερα τὰ χωράφια τῶν ἀδελφῶν, διαφορετικὰ θὰ καταβάλει πρόστιμο 100 δουκάτα.

Τζουάννες Μορόνης, [νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας]

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὴν ἐπάνω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Corpia*. Στὸ ἴδιο φύλλο, κάτω ἀπὸ τὴ μνεία τῆς τοποχρονολογίας, σημείωμα: *Reggistrata nel libro Penalle di Mandati XVIII a carte 31 tergo*.

501

Ἐκτίμηση χωραφιῶν

1642 (β. ἔ. 1641), 3 Φεβρουαρίου

Σύμφωνα μὲ ἔγγραφο τῆς 25ης Αὐγούστου, συνταγμένο ἀπὸ τὸν νοτάριο *μισέρ* Δημήτριο Τζάκο, ὁ Σταμάτης Γαβαλὰς τοῦ ποτὲ Μιχάλη, μαζὶ μὲ τὴ γυναίκα του Ποθούλα, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, καὶ ὁ κὺρ Λέος Φούμης Βεκάκης τοῦ ποτὲ Μάρκου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Μαλάξα, εἶχαν ἐκλέξει τὸν κὺρ Μανόλη Βάρδα Κουντουράκη, τακτικὸ ἐκτιμητὴ («στιμαδόρο ὀρδινάριο») τοῦ χωριοῦ Μαχαιροί, καὶ τὸν Ἰωάννη Σέρβο Παπαδογιάννη, «στιμαδόρο» τοῦ χωριοῦ Στύλος, γιὰ νὰ ἐκτιμήσουν (δια να πασι να δουσι και να στιμαρουσι) τὰ χωράφια στὸν Πρινέα, τὰ ὁποῖα εἶχε δώσει σέ «ἀλλαξιά» ὁ ποτὲ Κώστας Τρουλλινὸς Μουντόκωστας, πατέρας («κύρης») τῆς Ποθούλας, στὸν ποτὲ Μάρκο, «κύρη» τοῦ κὺρ Λέου. Οἱ ἐκτιμητὲς ὄφειλαν ἀκόμη νὰ ἐκτιμήσουν τὴ σοδειὰ τῶν χωραφιῶν, λαμβάνοντας ὑπόψη τὸ ὕψος τοῦ χρηματικοῦ ποσοῦ ποὺ ὁ ποτὲ Κώστας εἶχε λάβει ἀπὸ τὸν ποτὲ Μάρκο. Ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὰ δύο συμβόλαια τῆς ἀνταλλαγῆς («ἀλλαξιᾶς»), ποὺ εἶχε συντάξει τὸ ἓνα ὁ νοτάριος ποτὲ Μιχαὴλ Καλογερέας στίς 27 Ἀπριλίου 1630 καὶ τὸ ἄλλο ὁ νοτάριος *μισέρ* Δημήτριος Τζάκος στίς 29 Ἀπριλίου 1631, ὁ ποτὲ Κώστας εἶχε λάβει ἀπὸ τὸν ποτὲ Μάρκο 2.200 ὑπέρπυρα [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 379]. Εἶχε, ἀκόμη, λάβει ὁ ποτὲ Κώστας ἀπὸ τὸν ποτὲ Μάρκο, ὅπως φαίνεται ἀπὸ ἄλλο συμβόλαιο, ποὺ εἶχε συντάξει ὁ νοτάριος ποτὲ κὺρ Δημήτριος Κοπέος Μόρος στίς 20 Ἰουλίου 1631, ἄλλα 1.600 ὑπέρπυρα, σύνολο 3.800 ὑπέρπυρα. Οἱ ἐκτιμητὲς, ἀφοῦ εἶδαν τὰ χωράφια ἐπὶ τόπου (σουπερ λονκο), ἀποφάνθηκαν ὅτι εἶναι 27 περίπου μουζουριῶν καὶ ὅτι ἡ ἀξία τους ἀνέρχεται σὲ 4.860 ὑπέρπυρα (ὑπολογίζοντας 180 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι).

Ὑπολογίζοντας τὸν τόκο («διάφορο»), μὲ τὰ νόμιμα δικαιώματα (*τα γιουρα ιν φακτο*), ἐκτιμοῦν ὅτι ὁ κύρ Λέος ὀφείλει στὸ ἀνδρόγυνο 1.950 ὑπέρπυρα, χωρὶς βάρος καταβολῆς τοῦ «λιβέλλου» (*νετα απο βαρος λιβελου*). Ἐπίσης, σημειώνουν ὅτι ὁ νοτάριος θὰ λάβει ὡς ἀμοιβή γιὰ τὸν κόπο του 3 ρεάλια. Τέλος, ὁ νοτάριος προσθέτει ὅτι στὶς 20 Φεβρουαρίου δημοσιοποίησε («ἐμπουπλικάρισε»), ἐνώπιον τῶν μαρτύρων, τὴν ἐκτίμηση.

Μάρτυρες: παπα-κύρ Γεώργης Καππαδόκης καὶ Μάρκος Χαλκιώτης τοῦ ποτὲ Μάνου.

Γεώργης Καππαδόκης, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: † *σεντεντζια του Σταματι Γαβαλα και Λέο Φουμι Μαρκολε*.

502

Ἐξώνηση χωραφιοῦ καὶ ἐλιῶν

1642, 12 Μαρτίου

Ὁ κύρ Μπλάζιος Φούμης τοῦ ποτὲ Μιχάλη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Θέρισος, ὡς ἐπίτροπος (*οσαγγουμεσος*) τοῦ ποτὲ κύρ Λέου, ἀδελφοῦ του, μὲ τοὺς κληρονόμους καὶ διαδόχους του, *πουλα̃ (διδι, πουλι και εονιος αλοτριονι)* στὸν ἱεροδιάκο Βιδάλε, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, γονικὸ χωράφι 1¾ μουζουριῶν μαζὶ μὲ 3 ρίζες ἐλιές, στὴν τοποθεσία Θεολόγος, τὸ ὁποῖο συνορεύει ἀνατολικά καὶ δυτικά μὲ δημόσιο δρόμο, βόρεια μὲ χωράφι τοῦ Μάνου Ἱζούγκαρη καὶ νότια μὲ ἀμπέλι τοῦ Κώστα Λεντάκη (*σιμπλιο ανατολις και δισεος με στρατα κουμουνας, βορινα με χορα[φι] του Μανο Ἱζουγγαρι, νοτικα με αμπελι του Κοστα Λεντακι*). Τὸ χωράφι εἶναι ἐλεύθερο ἀπὸ βάρος καταβολῆς εἰσφορᾶς (*λιμπερον και ελευθερο απο καθα βαρος αφεντικο*), ὅπως πιστοποιεῖται ἀπὸ ἔγγραφο τῶν «ντεπουτάδων». Σύμφωνα μὲ τὴν πιὸ κάτω γραμμένη, *κατα τα ορδινε*, ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς Σέρβους Παπαδονικολάκηδες, κύρ Ἰωάννη, «στιμαδόρο καὶ ντεπουτάδο μπούμπλικο», καὶ Τομάδο, «πράτικο» τοῦ χωριοῦ Στύλος, ἐκλεγμένους ἀπὸ τὰ συμβαλλόμενα μέρη, ἢ ὁποῖα καταχωρίστηκε στὸ πρῶτο φύλλο τοῦ βιβλίου τῶν Ἐκτιμήσεων (τῶν «Στιμῶν») τῆς Καγκελλαρίας, ἢ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ ἀνέρχεται σὲ 1.550 ὑπέρπυρα [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 504]. Ἀπὸ τὸ ποσὸ αὐτὸ ἀφαιροῦνται 320 ὑπέρπυρα ποὺ ἀντιστοιχοῦν στὴν ἀξία 20 μουζουριῶν σιτάρι (πρὸς 16 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι), 300 ὑπέρπυρα ποὺ ἀντιστοι-

χοῦν στήν ἀξία 30 μουζουριῶν κριθάρι (πρὸς 10 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι), 585 ὑπέρπυρα ποὺ ἀντιστοιχοῦν στήν ἀξία 39 μουζουριῶν σιτάρι ἀπὸ ὑπόλοιπο ἐντριτείας (πρὸς 15 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι) καὶ 48 ὑπέρπυρα ποὺ ἀντιστοιχοῦν στήν ἀξία 12 μουζουριῶν (πρὸς 4 ὑπέρπυρα τὸ μουζούρι). Τὰ ποσὰ αὐτὰ τὰ χρωστοῦσε ὁ Λέος στὸν ποτὲ ἱερομόναχο Χριστόφορο Μυτιληναῖο, σύμφωνα μὲ τὴ χρεωστικὴ γραφὴ («σκριτό») τῆς 17ης Φεβρουαρίου 1641 [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 487]. Μετὰ τὴν ἀφαίρεση τῶν μισῶν ἐξόδων (*ευγανοντας τις εμισες σπεζες*), ὁ ἀγοραστὴς κατέβαλε στὸν πωλητὴ 271 ὑπέρπυρα καὶ 20 σολδία. Ὁ πωλητὴς ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ ὑπερασπίζει μὲ δικά του ἔξοδα τὸν ἀγοραστὴ ἀπέναντι σε ὅσους τυχὸν στὸ μέλλον ἐναντιωθοῦν στήν πώληση καὶ τοῦ ἀφαιρέσουν τὸ χωράφι.

Μάρτυρες: μαστρο-Πέρης Ἀπράμος, μαραγκός, Γιάννης Ἀθηναῖος τοῦ ποτὲ Μανόλη καὶ Γαβρίλης Τζούγκαρης Πατρινάκης.

Μάρκος Ψαρομήλιγκος, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Γραφη του ιεροδιακο Βηδαλε με τον παπα Μπλαζιω* β) *βαλμενι εις το λιπρο*.

503

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Michiel Minotto καὶ τῶν συμβούλων Χανίων
1642, 8, 13 ~ 21 Μαρτίου

1642 (αχμβ'), 8 Μαρτίου
Χανιά

Ὁ Michiel Minotto (*Μιχαηλ Μινοτος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Ἱερεμία Καλαφάτη, προοικονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ ἐπιβάλουν ποινὴ καταβολῆς προστίμου 100 δουκάτων, ἐξορίας, ἢ καὶ ἄλλη ποινὴ μεγαλύτερη στὸν Τζαννὴ Κούβαλη καὶ στὸν Ἀντώνη Μουσοῦρο Κουναράκη, ἐὰν *πασιν νά φτιασουσι* τὸ ἀμπέλι ποὺ τοῦ εἶχαν πουλήσει, πρὶν ἀπὸ τρία ἢ τέσσερα χρόνια, ἔναντι τοῦ χρέους τους πρὸς αὐτόν. Ὁ Κούβαλης καὶ ὁ Κουναράκης ὀφείλουν νὰ ἀφήσουν τὸν οἰκονόμο νὰ *φτιανι* τὸ ἀμπέλι, ὅπως ἔκανε στὸ παρελθόν, καὶ ἀκόμη νὰ φροντίσουν γιὰ τὴ σύνταξη, ἐνώπιον νοταρίου, πωλη-

τηρίου συμβολαίου· σὲ διαφορετικὴ περίπτωση θὰ τοὺς ἐπιβληθεῖ ἡ παραπάνω ποινή.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, [νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας]

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1642, 13 Μαρτίου

Ὁ Μιχάλης Τζίναρέας, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει πὼς ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμὸ τοῦ ρέκτορα καί «ἐπενίασε» τὸν Τζαννὴ Κουβαλάκη καὶ τὸν Ἀντώνη Μουσούρο Κουναράκη.

Μάρτυρες: μαστρο-Περὴς Ἀμπράμος καὶ Στράτης Κλαπατζαράς.

παπα-Ἀνδρέας ἔγραψε «μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1642, 21 Μαρτίου

Κατατέθηκε [στὴν Καγκελλαρία].

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἡ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ φ. 1r, στὸ ἐπάνω μέρος, τυπωμένη κεφαλίδα μὲ τὸ ὄνομα καὶ τὸν τίτλο τοῦ βενετοῦ ἀξιωματοῦχου (*Noi Michiel Minotto per la Serenissima Signoria di Venetia etc. rettor della Canea e sua giurisdittione*), καθὼς καὶ ἡ μνεία, πρὶν ἀπὸ τὴ χρονολογία, τοῦ τόπου ἐκδόσης τοῦ ἐγγράφου (*Della Canea*). Στὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r δυσανάγνωστη βραχυγραφημένη λέξη καὶ ὁ ἀριθμὸς 90. Στὸ φ. 1v, μετὰ τὸ κείμενο, σημείωμα: *Registrato nel libro Mazor 4° no 169 tergo*.

504

Ἐκτίμηση χωραφιοῦ καὶ ἐλιῶν

1641, 11 Μαΐου ~ 1642, 18 Μαΐου

1641, 11 Μαΐου

Στύλος «νησίου Κρήτης»

τόπος τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου
(*εἰτι μποσεσιον του αγιου Ιωάννου του Θεολογου*)

Ὁ Ἰωάννης Σέρβος καὶ ὁ Μανόλης Κουλούρης Βάρδας, «ντεπουτάδοι» τῶν χωριῶν Στύλος καὶ Μαχαιοί, μαζί μὲ τὸν Τομάδο Σέρβο, «πράτικο» τοῦ χω-

ριοῦ Στύλος, βεβαιώνουν ὅτι πῆγαν καὶ μέτρησαν ἓνα κομμάτι χωράφι γονικὸ 1¾ μουζουριοῦ καὶ 3 ρίζες ἐλιές, «στό[ν] Θεολόγο», τοῦ παπα-κὺρ Μπλαζίου Φούμη, ἐπιτρόπου (*οσαγγουμεσος*) τοῦ ποτὲ κὺρ Λέου, ἀδελφοῦ του, καὶ προσδιόρισαν τὴν ἀξία τους σὲ 1.550 ὑπέρπυρα. Τὸ χωράφι καὶ οἱ ἐλιές πρόκειται νὰ πουληθοῦν στὸν ἱεροδιάκο Ἱερόθεο Βιδάλε, οἰκονόμο τοῦ χωριοῦ Στύλος.

Μάρτυρες: Μάρκος Ψαρομήλιγκος, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

1642, 18 Μαΐου

Κατατέθηκε [στὸ δικαστήριο] (*εις ταις 18 του Μαΐου 1642 πρεξενταδα*).

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *ρεγιστραδα εις το λιμπρο των Στυμῶν εις φύλλο α*.

505

Παραχώρηση χωραφιοῦ σὲ γονικὸ καὶ λιβέλλο

1601, 15 Μαρτίου ~ 1642, 12 Ἰουλίου

1601 (αχα'), 15 (ιε') Μαρτίου

Ὁ Νικολὸς Ἀσπρολούπης τοῦ ποτὲ Τζαννῆ, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, παραχωρεῖ σὲ γονικὸ καὶ «παντοτινὸ λιβέλλο» στὸν Μάνο Καλονὰ τοῦ ποτὲ Σταμάτη, ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριό, ἓνα κομμάτι χωράφι στὸ Λινικὸ ποῦ ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς στὸ μοναστήρι τοῦ Μεγάλου Θεολόγου 1 πινακίου σιτάρι. Συμφωνεῖται νὰ καταβάλλει ὁ Καλονὰς κάθε χρόνο στὸν Ἀσπρολούπη 1½ μουζούρι σιτάρι καὶ τό «λιβέλλο», ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1602. Ὁ Καλονὰς ἔχει δικαίωμα νὰ πουλήσει, νὰ χαρίσει, νὰ προικίσει καὶ νὰ διαθέσει τὸ χωράφι κατὰ τὴ βούλησίν του.

Μάρτυρες: Γεώργης Σκορδίλης τοῦ ποτὲ Ἰωάννη καὶ Μιχάλης Βατζεράς Γαλανός.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας
Zuanne Rosso, βοηθός [τῆς Καγκελλαρίας]

1642, 12 Ἰουλίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν Τζαννῆ Ἀσπρολούπη, ἀντίδικο τοῦ οἰκονόμου.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Γιώργη Ἀσπρέα, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά οἱ ιδιόχειρες ὑπογραφές τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου καὶ τοῦ βοηθοῦ τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coria*. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *γραφὴ του Νικολό του Βαλη με τον Μανο Καλονα*.

506

Ἐπιστολὴ

1642, 24 Ἀπριλίου

Ἀποκόρωνας

Ὁ Κωσταντῆς Πιπέρης, «δουλευτής» τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου, γράφει στὸν τελευταῖο ὅτι ἔλαβε τὴν ἀπόδειξη (*την πολτζα τζι πανοσηοτι σου*) ποὺ τοῦ εἶχε στείλει καὶ σημειώνει τὰ ὀνόματα ὧσων ἔχουν ἐξοφλήσει τὸ χρέος τους. Εἰσέπραξε συνολικὰ 1.000¾ μουζούρια καὶ ἀπομένουν ὥς τὰ 1.110 ἄλλα 109.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 1r καὶ στὸ φ. 1v πράξεις ἀριθμητικῆς.

507

Ἐκτίμηση «μουρελλῶν»

1642, 24 Ἀπριλίου

Στύλος

Ὁ Στράτης Κλαπατζαράς, «τεπουτάδος ὀρδινάριος» τοῦ χωριοῦ Στύλος, *επιγεν, ιδε και στιμαρισε* 12 ρίζες «μουρέλλα» τοῦ ποτὲ Νικόλα Σκλάβου, στὰ ξεριζώματα, ποὺ θέλει νὰ ἀγοράσει ὁ Τομάδος Σέρβος. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε, *υσε φόβον θεοῦ και υστι γκοσετζιαν του* [coscienza], ἡ ἀξία τους ἀνέρχεται σὲ 200 ὑπέρπυρα.

Μάρτυρες: Κώστας Μουσοῦρος Νικηφόρος καὶ Μάνος Τζούγκαρης Πατερόκωστας.

Μάρκος Ψαρομήλιγκος, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v: α) σημείωμα: *στήμα τῶν μουραιῶν του Σκλαβω Νηκόλα, καὶ 6 (ἀρίθμηση).*

508

Αἴτηση

~1642, 7 Μαΐου

Μὲ αἴτησή του πρὸς τοὺς δικαστὲς *di petition*, ὁ Γερμανὸς Μαθάς, προοικονόμος τοῦ Στύλου, ζητᾷ νὰ καλέσουν τὸν Φρατὴ Τρουλλινὸ νὰ πληρώσει τὰ 6 μουζούρια σιτᾶρι (2 μουζούρια κάθε χρόνο) ποὺ ὀφείλει ὡς πάκτος τῶν χωραφῶν, στὸν Μύλο, τῶν ἐτῶν 1634, 1635 καὶ 1636, περίοδο κατὰ τὴν ὁποία ὁ Μαθάς ἦταν οἰκονόμος τοῦ μοναστηριοῦ. Τὰ χωράφια τὰ εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ ποτὲ Παχουντογιάννης.

1642, 7 Μαΐου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν Γερμανὸ Μαθά, ἀντίδικο τοῦ Φρατὴ Τρουλλينوῦ.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Copia.*

509

Ἔνσταση

[μετὰ τὴν 7η Μαΐου 1642]

Ὁ Φρατὴς Τρουλλινὸς τοῦ ποτὲ Κώστα ἀσκεῖ ἔνσταση ἐνώπιον τῶν δικαστῶν *di petition* κατὰ τῆς ἄδικης ἀπαίτησης (*ingiusta domanda*) τοῦ ἱερομονάχου Γερμανοῦ Μαθᾶ νὰ πληρώσει 6 μουζούρια σιτᾶρι ὡς πάκτος τοῦ *λιάτικου* στὸν Μύλο, τὸ ὁποῖο εἶχε προηγουμένως πακτωμένο ὁ ποτὲ Γιάννης Παχουντογιάννης, καταβάλλοντας 2 μουζούρια σιτᾶρι τὸν χρόνο. Ὁ Μαθάς, τὸν καιρὸ ποὺ ἦταν οἰκονόμος τοῦ μοναστηριοῦ, κατὰ τὰ χρόνια 1634, 1635 καὶ 1636, εἰσέπραττε τὴν ἐντριτεία ἀπὸ τὶς ἐλιές (*terzo dalli olivari*) ποὺ βρίσκονται στὰ χωράφια. Σύμφωνα μὲ τὸ θέσπισμα (*deliberazione*) τοῦ πρώην γενικοῦ προνοητῆ Mocenigo, ὁ οἰκονόμος δὲν μπορεῖ νὰ εἰσπράττει συγχρόνως καρπὸ

ἐλιῶν καὶ ἐντριτεία (*il frutto delli arbori ollivari et anco il formento per terzaria*).
Ζητᾶ νὰ ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τὴν ἀπαίτηση τοῦ Μαθᾶ (*di esser licenziato*).

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

510

Ἀπάντηση

[μετὰ τὴν 7η Μαΐου 1642]

[Ὁ ἱερομόναχος Γερμανὸς Μαθάς, προοικονόμος τοῦ Στύλου] ἀπαντᾷ στὴν ἔνσταση ποὺ ἄσκησε ἐνώπιον τῶν δικαστῶν *di petition* ὁ Φρατὴς Τρουλλινός: Μὲ τὴν ἄρνησή του νὰ πληρώσει τὰ 6 μουζούρια σιτάρι ποὺ ὀφείλει ὡς πάκτος τῶν χωραφιῶν, τὰ ὅποια εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ ποτὲ Παχουντογιάννης, ὁ Τρουλλινὸς νομίζει ὅτι εἶναι κύριος τῶν χωραφιῶν (*libero patrono*), ζημιώνοντας τὸ μοναστήρι. Ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὰ κατάστιχα ποὺ ὁ Μαθάς τηροῦσε τὸν καιρὸ ποὺ ἦταν οἰκονόμος τοῦ Στύλου (*per il tempo che ho essercitato il conomato*), ὁ Τρουλλινὸς χρωστᾷ αὐτὰ τὰ μουζούρια καὶ ὀφείλει νὰ τοῦ τὰ καταβάλει.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

511

Πώληση ἀμπελιοῦ καὶ ἐλιῶν μὲ σύμφωνο ἐξώνησης 1642, 25 Μαΐου, 7 Ἰουνίου

1642, 25 Μαΐου

Ὁ Μανόλης Σαράντος Προσνερίτης, ἀπὸ τὸ χωριὸ Ἀγία Μαρίνα, μὲ τοὺς κληρονόμους καὶ διαδόχους του, πουλᾷ στὸν ἱερομόναχο [Ἱερεμία Καλαφάτη] ἓνα ἀμπέλι ἐντριτάρικο 1½ ἐργάτη καὶ 32 ρίζες ἐλιές ἐντριτάρικες, στὴν τοποθεσία Χαλικιά, ποὺ ὑπόκεινται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς ἐντριτείας στὸν φεουδάρχη («καβαλλάρη»). Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε ἀπὸ τὸν Ἰωάννη Σέρβο, δημόσιο ἐκτιμητὴ (*μπουμπλικος στιμαδορος*) καὶ «ντεπουτάδο» τοῦ χωριοῦ Στύλος, ἐκλεγμένο ἀπὸ τὰ συμβαλλόμενα μέρη, ἡ ἀξία τοῦ ἀμπε-

λιού καὶ τῶν ἐλιῶν, μαζί με τὴ σοδεῖά τους (*με την ιτραδαν τονε*), ἀνέρχεται σὲ 429 ὑπέρπυρα. Τὸ ἀμπέλι καὶ οἱ ἐλιές συνορεύουν ἀνατολικά καὶ δυτικά με ἀλώνι τοῦ γερο-Θόδωρου, καὶ βόρεια καὶ νότια με τὸν δημόσιο δρόμο («στράτα κουμούνας»). Τὸ συμφωνητικὸ γίνεται με τὸν ὄρο νὰ καταβάλει τὰ [ὀφειλόμενα] торνέσια ὁ γιός [τοῦ πωλητῆ] Νικόλας σὲ διάστημα 15 ἡμερῶν, διαφορετικά, μετὰ τὴ λήξη τῆς προθεσμίας, ὁ ἱερομόναχος θὰ θέσει τὸ ἀμπέλι καὶ τὶς ἐλιές στὸν πλειστηριασμό (*στο ηκαντος*), γιὰ νὰ πουληθοῦν καὶ νὰ ἐξοφληθεῖ τὸ χρέος τοῦ Προσνερίτη (*οδια νανε πλερομενος τανοθεν του торνεσια*).

Μάρτυρες: Παῦλος Τζούγκαρης Πατεράκης, Μανόλης, ἀδελφός του, καὶ Μανόλης Κουντούρης.

Μάρκος Ψαρομήλιγκος, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

1642, 7 Ἰουνίου

Τὸ σύμβολαιο μεταβίβασης κοινοποιήθηκε στὴν Καγκελλαρία.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *Ιερεμι[ας] ιερομοναχος Καλαφατη[ς] διδο τα δικιοματα μου του Καλοδολου να το νικοκιρεβι*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *γραφι του ωσιωτατου παπα κυρ [Ι]εριμια με του Προσνεριτυ*.

512

Ἔφεση

1642, 21 Ἰουνίου

Παρουσιάστηκε στὴ γραμματεία ὁ *reverendo padre* Ἱερεμίας Καλαφάτης καὶ ἐφεσιβάλλει (*havendo realditto*) κατὰ τοῦ ἐντάλματος [τοῦ Michiel Priuli, γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ], ὑποστηρίζοντας ὅτι εἶναι νόμιμος κύριος τοῦ χωραφιοῦ (*legitimamente possessore*) καὶ ὅτι τὸ χωράφι δὲν ἀνῆκε ποτὲ στὶς ἀδελφές, ὅπως ψευδῶς αὐτὲς ἰσχυρίζονται. Συνεπῶς τὸ ἔνταλμα εἶναι ἀσύστατο.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 23 tergo τοῦ 24ου βιβλίου τῶν *Mandati Penali* ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὴ γραμματεία τοῦ γενικοῦ προνοητῆ [Michiel Priuli]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

513

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Michiel Minotto καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1642, 22, 26, 27 ~ 30 Ἰουνίου

1642 (αχμβ'), 22 (κβ') Ἰουνίου

Ὁ Michiel Minotto (*Μηχαὶλ Μηνοτος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱεροδιακόνου Ἱερόθεου Βιδάλε, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ διαλαλήσουν, ὅπου κρίνεται ἀναγκαῖο, ὅτι ἀπαγορεύεται στοὺς γονικάρους καὶ στοὺς ξενογονικάρους νὰ βρέχουν λινάρια μέσα στοὺς τόπους τοῦ μοναστηριοῦ χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ οἰκονόμου. Στοὺς παραβάτες θὰ ἐπιβάλλεται πρόστιμο 50 δουκάτων, ἔξορία ἢ ἄλλη ποινὴ μεγαλύτερη κατὰ τὴν κρίση τῶν ἀρχῶν.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς [νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας]

Βεβαιώσεις τῶν ὁμοτῶν

1642, 26 Ἰουνίου

Ὁ Τομάδος Σέρβος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Στράτης Κλαπατζαράς καὶ Πέρος Πάτερος Κουκάκης.

1642, 27 Ἰουνίου

Ὁ Μιχάλης Τζιναρέας, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι διαλάλησε τὸν ὅρισμὸ τοῦ ρέκτορα στὸ χωριὸ Χιλιομοδοῦ.

Μάρτυρες: Γεώργης Σιγουρὸς καὶ Πέρος Τρουλίτης.

Ἰωακεῖμ ἱεροδιάκος «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1642, 30 (*τελευταία ἡμέρα*) Ἰουνίου

Κατατέθηκε [στὸ δικαστήριον].

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπες οἱ βεβαιώσεις. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου. Στὸ φ. 1r, κάτω ἀριστερά, δυσανάγνωστη λέξη. Στὸ φ. 1v, ἐπάνω στὴ μέση, σημείωμα: *Registrato nel libro Mazar 60 a carte 6*.

514

Πώληση χωραφιοῦ

1642, 9 Ἰουλίου

Ὁ Μανόλης Μαζοκόπος τοῦ ποτὲ Γεώργη καὶ ὁ Καναβὸς Κλαδούρης, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, μὲ τοὺς κληρονόμους καὶ διαδόχους τους, πουλοῦν στὸν ἱεροδιακό Ἱερόθεο Βιδάλε καὶ στοὺς κληρονόμους του ἓνα κομμάτι χωράφι γονικὸ 1 μουζουριοῦ στὸν Μελισσόκηπο. Τὸ χωράφι «πλησιάζει» ἀνατολικά μὲ «ποταμὸ τῶν μύλων», δυτικὰ μὲ χωράφι τῆς Μαρούλας Μουσουροπούλας, βόρεια μὲ χωράφια τοῦ Γιώργη Πετινοῦ καὶ νότια μὲ χωράφι τοῦ Τζαννῆ Γαρδούμα. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση πού διενεργήθηκε ἀπὸ τὸν Ἰωάννη Σέρβο, «ντεπουτάδο ὀρδινάριο» τοῦ χωριοῦ Στύλος, ἐκλεγμένο ἀπὸ τὰ δύο μέρη, ἢ ὁποία καταχωρίστηκε στὸ φύλλο 80 τοῦ βιβλίου τῶν Ἐκτιμήσεων [τῆς Καγκελλαρίας], ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ ἀνέρχεται σὲ 660 ὑπέρπυρα. Ὁ ἀγοραστής κατέβαλε ἐνώπιον τοῦ νοταρίου καὶ τῶν μαρτύρων στοὺς πωλητὲς *α κοντο του ξασμου* 660 ὑπέρπυρα. Ὁ πωλητὴς [δὲν διευκρινίζεται ποιὸς ἀπὸ τοὺς δύο] ὑποθηκεύει τὸ περιβόλι πού ἔχει στοὺς Ἀρμένους, γιὰ τὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία ἡ γυναίκα του τυχὸν διεκδικήσει στὸ μέλλον [ὡς προικῶο] τὸ χωράφι. Συμφωνεῖται ἀκόμη ὅτι τὰ ἔξοδα θὰ μοιραστοῦν ἀνάμεσα στὰ συμβαλλόμενα μέρη. Τέλος, οἱ πωλητὲς ἀναλαμβάνουν τὴν ὑποχρέωση νὰ *μαντινιρουν τον ανοθε αγοραστην ηστο αναπαυτικον και υγαπιμενον ποσεσο, υσε καθα αγουμεντο και καλιτερισμα, οπου ης αυτο ηθελεν εχι καμομαινο*.

Μάρτυρες: παπα-Ἀνδρέας Ἀσπρέας, Τζαννῆς Γαρδούμας καὶ Τομάδος Σέρβος.

Μάρκος Ψαρομήλιγκος, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *του Καναβου ι πουλιστα του χοραφιου* β) *με τον Ιερόθεων* γ) νεώτερη γραφή 1642· δ) μὲ μολύβι *Κρήτη* 4.

515

Καταγγελία

1642, 12 Ἰουλίου

Ὁ Τζαννῆς Ἀσπρολούπης τοῦ ποτὲ Στράτη, κληρονόμος τοῦ πατέρα καὶ τοῦ θείου του, στρέφεται μέσω τῆς δικαιοσύνης (*ricerco con giustizia*) ἐναντίον τοῦ

οικονόμου τοῦ Στύλου, ἀναφέροντας τὰ ἀκόλουθα ἐνώπιον τῶν δικαστῶν *di proprio*: Τὸ 1597, ὁ Στράτης Ἀσπρολούπης εἶχε παραχωρήσει σὲ γονικό (*in gonico sive livello perpetuo*) στὸν Μάνο Καλονὰ τοῦ ποτὲ Σταμάτη χωράφι 1 μουζουριοῦ, στὸν Στύλο, στὸν τόπο λεγόμενο Λινικὸ Λαγκονιανό (συμβόλαιο νοταρίου παπα-Γιώργη Ἀσπρέα). Στὶς 25 Μαρτίου 1601, ὁ Νικόλας Ἀσπρολούπης, ἀδελφὸς τοῦ ποτὲ Στράτη καὶ μπάρμπας (*barba*) τοῦ Τζαννῆ, εἶχε παραχωρήσει στὸν Καλονὰ ἓνα ἀκόμη χωράφι, στὸ ἴδιο μέρος, 1½ μουζουριοῦ (συμβόλαιο τοῦ ἴδιου νοταρίου). Τὰ χωράφια περιῆλθαν στὴ συνέχεια στὴν κυριότητα τοῦ μοναστηριοῦ μὲ τὴν ὑποχρέωση καταβολῆς τῆς εἰσφορᾶς τοῦ *λιβέλλου* (*pensione livellaria*). Ὁ Τζαννῆς ζητᾷ ἀπὸ τοὺς δικαστὲς νὰ καλέσουν τὸν οἰκονόμο νὰ παρουσιάσει τὸ ταχύτερο δυνατὸ τίς ἀποδείξεις καταβολῆς τῆς εἰσφορᾶς· ἐὰν ὁ οἰκονόμος δὲν συμμορφωθεῖ, τότε ὀφείλει νὰ τοῦ καταβάλει 30 μουζούρια σιτάρι ἔναντι τῶν ὀφειλόμενων εἰσφορῶν, τίς ὁποῖες θὰ διεκδικήσῃ μὲ νόμιμα μέσα.

Τζουάννες Πικρίδης, νοτάριος

Χ.Χ.

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Τζαννῆ Ἀσπρολούπη, ἀντίδικο τοῦ οἰκονόμου, καὶ ἔλαβε ἀναβολή (*hebbe l'indusia*).

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά.

516

Ὑπόμνημα

[πρὶν ἀπὸ τὴν 30ῃ Νοεμβρίου 1642]

Ὑπόμνημα τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου πρὸς τοὺς δικαστὲς τοῦ *proprio*: Ὁ Γιάννης Ἀσπρολούπης κατηγορεῖ ἄδικα τὸν οἰκονόμο. Ὅχι μόνο δὲν ἔχει καταβάλει ὁ Ἀσπρολούπης τὴν εἰσφορὰ τοῦ *λιβέλλου* (*pensione livellaria*) τοῦ 1 μουζουριοῦ σιτάρι ποὺ ὀφείλει ἀπὸ τὸ 1599, σύμφωνα μὲ συμβόλαιο ποὺ εἶχε συναφθεῖ τὸ 1601 ἀνάμεσα στὸ μοναστήρι καὶ στὸν πατέρα του ποτὲ Στράτη, ἀλλὰ οὔτε καὶ ὁ θεῖος του ποτὲ Νικόλας, τὸν ὁποῖο ἐκπροσωπεῖ, ἔχει ἐξοφλήσει τὴν ὀφειλὴ του [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 505]. Ὁ οἰκονόμος ζητᾷ ἀπὸ τοὺς δικαστὲς νὰ τὸν ἀπαλλάξουν ἀπὸ τὴν ἀπαίτηση τοῦ Ἀσπρολούπη.

Σχέδιο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

517

Ἀπόφαση τῶν δικαστῶν *di petizion*

1642, 18 Ἰουλίου

Οἱ δικαστὲς *di petizion*, ἀφοῦ ἄκουσαν τὰ διάδικα μέρη, ἀπὸ τῆ μίας μεριὰ τὸν ἱερομόναχο Γερμανὸ Μαθαὶ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸν Φρατὴ (*Fradi*) Τρουλλινό, καὶ ἀφοῦ ἐξέτασαν τὰ σχετικὰ ἔγγραφα (τὴν αἴτηση τοῦ Μαθαὶ τῆς 7ης Μαΐου 1642, τὴν ἀπάντηση τοῦ Φρατῆ, τὴν ἀνταπάντηση τοῦ Μαθαὶ, τὸ συμβόλαιο τῆς 17ης Ὀκτωβρίου 1631 [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 384], τὴ διάταξη (*ordine*) τοῦ Mocenigo, τὸ ἔνταλμα (*mandato*) τοῦ γενικοῦ [προνοητῆ] καὶ ἐξεταστῆ Trivisan ὑπὲρ τοῦ Μανόλη Τρουλλινοῦ), ἀποφάσισαν τὰ ἑξῆς: Ἀποδέχονται τὴν αἴτηση τοῦ Μαθαὶ νὰ μεταβεῖ ἐπὶ τόπου ἐντεταλμένος (*deputato*) ἐκτιμητής, γιὰ νὰ ἐκτιμήσῃ τὸ ποσὸ ποὺ πρέπει νὰ ἀφαιρεθεῖ ἀπὸ τὶς ἐλίες, μὲ βάση τὴν προσφορά (*oblazione*) ποὺ εἶχε καταθέσει ὁ συνήγορος τοῦ οἰκονόμου.

Μιχαὴλ Μυροκεφαλίτης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίον τῶν *Atti* [τοῦ officio] *di petition*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

518

Ἐκτίμηση χωραφιοῦ

1642, 12 Αὐγούστου

Στύλος

τόπος τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου

τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ Γιάννης Σέρβος καὶ ὁ Στράτης Κλαπατζαρὰς, «τεπουτάδοι ὀρδινάριοι» τοῦ χωριοῦ Στύλος, ἐκλεγμένοι μὲ ἐντολὴ «τῆς δικαιοσύνης» (ος καθος εδοθηκεν ὀρδηνια ἀπου τὴν δηκαιοσηνι) ἀπὸ τὸν προηγούμενο [προοικονόμο] Γερμανὸ Μαθαὶ καὶ τὸν Γιώργη Τρουλλινό, λεγόμενο Φρατὴ, τοῦ ποτὲ Κώστα, παρουσιάστηκαν ἐνώπιον τοῦ νοταρίου καὶ βεβαίωσαν ὅτι πῆγαν στὸν Στύλο, στὴν τοποθεσία Κά[μ]πος, καὶ μέτρησαν ἓνα χωράφι ἐντριτάρικο. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμησή τους, γιὰ τὸ χωράφι, ἐλεύθερο ἀπὸ τὴ σκιά τῶν μικρῶν ἐλαιόδεν-

δρων (νετον απον του σκυανεουν τον ελυδηον), ὁ Φρατῆς πρέπει νὰ καταβάλ-
λει [κάθε χρόνο] στὸ μοναστήρι $\frac{5}{4}$ μουζουριοῦ σιτάρι.

Μάρτυρες: Τομάδος Σέρβος καὶ Μάνος Πατεροκωστάκης.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ
φ. 2v σημείωμα: *ι στιμα του Φραντη*.

519

Ἀνεπιτυχὴς πράξη κατάσχεσης

1642, 20, 26 Αὐγούστου

1642, 20 Αὐγούστου

Σύμφωνα μὲ τὴν κλήση ποὺ εἶχε καταθέσει στὶς 15 Ἰουλίου ὁ ἱερομόναχος
Ἱερεμίας Καλαφάτης, ὁ παπα-Μαρίνος Μονοβασιώτης ὀφείλει νὰ πληρώσει τὸ
χρέος του τῶν 190 ὑπερπύρων.

1642, 26 Αὐγούστου

Ὅπως βεβαιώνεται ἀπὸ τὴν ἀπαντητικὴ ἐπιστολὴ (*contralettera*) τοῦ κα-
πετάνιου Μουσούρου καὶ τοῦ ὁμότη Δημήτρη, τῆς 23ης [Αὐγούστου], ὅταν
πῆγαν νὰ κατασχέσουν τὰ ὑπάρχοντα τοῦ παπα-Μαρίνου ἐκεῖνος εἶχε κρυφτεῖ,
ἐνῶ τὸ σπίτι του τὸ βρῆκαν κλειδωμένο.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 23 τοῦ 234ου τετραδίου τοῦ βιβλίου τῶν *Partide* ποὺ εἶναι
κατατεθειμένο στὸ *ufficio della giustizia*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ
φ. 1r στὰ ἰταλικά.

520

Διοριστήριον γράμμα

1642 (αχμβ'), Αὐγουστος, ἰνδ. 10η (ι')

Ὁ ἱερομόναχος Σάββας, καθηγούμενος τῆς μονῆς ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θε-
ολόγου τῆς Πάτμου, καὶ ἡ Ἱερὰ Σύναξις κατέστησαν οἰκονόμο τοῦ μετοχιοῦ
τοῦ Στύλου στήν Κρήτη τὸν ἱερομόναχο Σίλβεστρο, ἐπεὶ εὐρέθη ἄξιος καὶ

ἀρμόδιος. Στη δικαιοδοσία τοῦ οἰκονόμου ὑπάγεται ἡ διαχείριση τῆς κινητῆς καὶ ἀκίνητης περιουσίας τοῦ μετοχιοῦ (ἀμπελώνες, χωράφια, δένδρα, μύλοι, αἰγοπρόβατα, ἀγελάδες, βόδια, φορβάδες, ὄνοι, ἡμίονοι, ἵπποι), τὴν ὁποία θὰ ἐκμεταλλεύεται κατὰ τὴν κρίση του πρὸς τὸ συμφέρον τῆς μονῆς, ἔχοντας δικαίωμα νὰ πακτώνει, νὰ ξεπακτώνει, νὰ ἀγοράζει γονικά, νὰ καλλιεργεῖ καὶ νὰ φυτεύει δένδρα καὶ ἀμπελώνες. Στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία καταπατεῖται τὸ δίκιο τοῦ μετοχιοῦ, ὁ οἰκονόμος ἐξουσιοδοτεῖται νὰ τὸ προασπίζει ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν μαζί με τοὺς ἐπιτρόπους τῆς μονῆς στὴν Κρήτη. Ὅλοι ὅσοι βρίσκονται στὸν τόπο τοῦ μετοχιοῦ ὀφείλουν νὰ τὸν ὑπακούουν. Ὁ πρῶην οἰκονόμος Ἱερόθεος, μόλις λάβει αὐτὸ τὸ γράμμα, καλεῖται νὰ παραδώσει στὸν νέο οἰκονόμο τὴν περιουσία τοῦ μετοχιοῦ, κινητὴ καὶ ἀκίνητη, καὶ τό «εἰθισμένον», δηλαδή 200 μουζούρια σιτάρι καὶ 300 μουζούρια κριθάρι, καθὼς καὶ *μαγέρεμα ὅσον νὰ σπείρη καὶ νὰ ζωοτροφηθῇ τὸν χρόνον του*.

Σάββας, ἱερομόναχος καὶ καθηγούμενος τῆς μονῆς Πάτμου

Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, τυπωμένη με κερί ἡ σφραγίδα τῆς μονῆς με δυσδιάκριτη παράσταση [τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου καὶ τοῦ Πρόχορου]· κυκλοτερῶς ἡ ἐπιγραφή † *Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ* †. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *η πράξη τοῦ κονόμου Σηλβέστρου ἱερομονάχου*.

Βλ. ἔκδοση.

521

Ἐκτίμηση χωραφιοῦ με ἐλιές καὶ συκιές

1642, 4 Ὀκτωβρίου

Ὁ Γιάννης Σέρβος, *ντεπουταδος ορδινάριος* τοῦ χωριοῦ Στύλος, *ἐπιγεν ἰδαι καὶ ἐμετρίσε* ἓνα κομμάτι χωράφι γονικὸ 2 μουζουριῶν παρὰ 1 πρατικὸ *ὀρνιότικο* (:), πρὸς 12 [ὑπέρπυρα] τὸ μουζούρι, με μέσα ρίζες ἐλιές καὶ 3 συκιές, ἡ μία «σιμισιακή», τοῦ Μάνου Τρουλλινοῦ, ὁ ὁποῖος προτίθεται νὰ τὸ πουλήσει στὸν ἱεροδιάκο Ἱερόθεο Βιδάλε. Σύμφωνα με τὴν ἐκτίμηση, ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ, χωρὶς τὸ βάρος καταβολῆς τοῦ *λιβέλλου* στὸν φεουδάρχη (*ευγενοντας το νιβαιλον του καβαλαρι*), ἀνέρχεται σὲ 1.462 ὑπέρπυρα.

Μάρτυρες: Κώστας Μουσοῦρος Νικηφόρος, Νικολὸς Μεστὸς καὶ Μιχάλης Μαμαγιωργάκης.

Μάρκος Ψαρομήλιγκος, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r. Στὸ φ. 1r, ἐπάνω ἀριστερά, σημείωμα: *adi 5 ottobre 1642 ... stima*· κάτω ἀριστερά, σημείωμα: *Ρεγιστραδα εἰς το λιμπρο τῶν Στιμῶν εἰς φυλλο 138*. Στὸ φ. 1v σημειώματα: α) *στιμα του Γαλανου*· β) σύγχρονη γραφή μὲ μολύβι 1642 *Κρήτη*· γ) πράξεις ἀριθμητικῆς· δ) μὲ κόκκινο μολύβι *ἀχρηστα*.

Ἀπόφαση τοῦ ρέκτορα Michiel Minotto καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1642, 10 Ὀκτωβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 567.

Πάκτωση χωραφιῶν

1642, 14 Ὀκτωβρίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 615.

522

Αἴτηση

1642, 22 Ὀκτωβρίου

Αἴτηση (*dimanda*) τοῦ Χριστούλη Φούμη πρὸς τὴν τοπικὴ διοίκηση Χανίων: Ὁ μακαρίτης ἀδελφός του Λέος Φούμης τοῦ ποτὲ Γαβρίλη εἶχε ἀφήσει τὴν περιουσία του στὰ παιδιά του Γαβρίλη καὶ Μαρούλα, ἀνήψια τοῦ Χριστούλη. Μετὰ τὸν θάνατο πρῶτα τοῦ Γαβρίλη καὶ πρὶν ἀπὸ λίγους μῆνες τῆς Μαρούλας, χωρὶς κληρονόμους, ἡ περιουσία, σύμφωνα μὲ τὴ διαθήκη τοῦ Λέου, συνταγμένη ἀπὸ τὸν νοτάριο παπα-Μανόλη Ἀσπρέα στὶς 23 Ἰουλίου 1628 [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 575], περιέρχεται στὸν Χριστούλη. Ὁ τελευταῖος εἶχε ἐπιτύχει, μὲ βάση τὸ ἀπόσπασμα (*pronto*) τῆς διαθήκης, δικαστικὴ ἀπόφαση (*ha fatto sententiar ad leggem*) κατὰ τοῦ Μανόλη Φούμη Μπαροτζάκη [γαμπροῦ τοῦ Λέου] καὶ τῆς πεθερᾶς τοῦ Λέου Ἀγνῆς Φουμοπούλας, οἱ ὅποιοι κρατοῦν παράνομα ὅσα μὲ βάση τὴ διαθήκη τοῦ ἀνήκουν, καὶ ζητᾷ ἀπὸ τὶς ἀρχές νὰ ἀπαγγείλουν ἀπόφαση μὲ τὴν ὁποία νὰ τοῦ ἀποδοθεῖ ἡ περιουσία.

Χ.Χ.

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν Χριστούλη Φούμη, ἀντίδικο τοῦ Μανόλη Φούμη Μπαροτζάκη. Ἐλαβε ἀναβολή (hebbe l'indusia).

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coria*.

523

Πώληση χωραφιοῦ με σύμφωνο ἐξώνησης

1641, 20 Ἀπριλίου/1642, 12 Νοεμβρίου

1641, 20 Ἀπριλίου

Ὁ Τζαννὴς Ἀσπρολούπης τοῦ ποτὲ Στράτη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, καὶ ὁ Ἀντώνης Μουσοῦρος τοῦ ποτὲ Μιχάλη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Πρόβαρμα, με τοὺς κληρονόμους καὶ διαδόχους τους, πουλοῦν στὸν ἱερομόναχο Χριστόφορο Μυτιληναῖο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, χωράφι γονικὸ 1½ μουζουριοῦ, τὸ ὁποῖο ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς πρὸς τὸ μοναστήρι ἐτήσιου λιβέλλου 1 μουζουριοῦ σιτάρι. Τὸ χωράφι συνορεύει («κολιταρεύει») ἀνατολικά με χωράφι τοῦ Τζαννῆ Γαρδούμα, δυτικά με δρόμο («στράτα») τῶν Μύλων, βόρεια με «λιόφυτο» τοῦ παπα-Μανόλη Ἀσπρέα καὶ νότια με ἀμπέλι τοῦ Φραντῆ Τρουλλينوῦ. Σύμφωνα με τὴν ἐκτίμηση πὺν διενεργήθηκε ἀπὸ τὸν Ἰωάννη Σέρβο καὶ τὸν Στράτη Κλαπατζαρά, «ντεπουτάδους ὀρδινάριους» τοῦ χωριοῦ Στύλος, ἐκλεγμένους ἀπὸ τὰ μέρη, ἢ ὁποία καταχωρίστηκε στὸ φ. 18 τοῦ δευτέρου βιβλίου τῶν Ἐκτιμήσεων τῆς Καγκελλαρίας καὶ ἔγινε ἀποδεκτὴ *ωδια προτι και δευτερι στιμα*, ὁ ἀγοραστὴς κατέβαλε ἐνώπιον τοῦ νοταρίου καὶ τῶν μαρτύρων στοὺς πωλητὲς 725 ὑπέρπυρα. Ὁ Ἀντώνης Μουσοῦρος ὑποθηκεύει τὰ ὑπάρχοντά του, γιὰ τὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία ἡ γυναίκα του τυχὸν διεκδικήσει στὸ μέλλον τὸ χωράφι ὡς προικῶο. Οἱ πωλητὲς διατηροῦν τὸ δικαίωμα, ἐὰν ἐπιστρέψουν τὰ «τορνέσια» στὸν οἰκονόμο, νὰ πάρουν πίσω τὸ χωράφι. Τὰ ἔξοδα θὰ μοιραστοῦν ἀνάμεσα στὰ συμβαλλόμενα μέρη. Οἱ πωλητὲς ἀναλαμβάνουν, τέλος, τὴν ὑποχρέωση νὰ διαφυλάττουν (*μαντινιρου*) πάντοτε τὸν ἀγοραστὴ στὸ «ἀναπαυτικὸν καὶ ἡγαπημένον ποσέσο καὶ εἰς κάθα καλυτέρισμα» πὺν τυχὸν θὰ κάνει σ' αὐτό.

Μάρτυρες: κὺρ Τομάδος Σέρβος τοῦ ποτὲ Νικόλα καὶ κὺρ Μάρκος Χαλικιώτης τοῦ ποτὲ Μάνου.

Μάρκος Ψαρομήλιγκος, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

Ἐκτίμηση χωραφιοῦ

1642, 12 Νοεμβρίου

Στύλος

Ὁ Τομάδος Σέρβος τοῦ ποτὲ Νικόλα καὶ ὁ ὑπογραφόμενος [νοτάριος], διενεργώντας «δεύτερη καὶ τρίτη ἐκτίμηση», «ἐπῆγαν, εἶδαν, ἐμέτρησαν καὶ ἐστίμαρῃσαν» χωράφι γονικὸ 2 μουζουριῶν παρὰ $\frac{1}{4}$ (*παρὰ κάρτα*) τοῦ Τζαννῆ Ἀσπρολούπη τοῦ ποτὲ Στ<ρά>τη καὶ τοῦ Ἀντώνη Μουσούρου τοῦ ποτὲ Μιχάλη. Σύμφωνα μετὰ τὴν ἐκτίμηση, ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ, μαζί μετὰ τὸ χῶμα (*με τη χου*), τὶς πέτρες καὶ ἓνα παλιὸ πατητήρι ποὺ ἔχει μέσα, ἀνέρχεται σὲ 970 ὑπερπύρια. Οἱ πωλητὲς ἔλαβαν ἀπὸ τὸν ἀγοραστή τό [ὑπόλοιπο] ποσὸ τῶν 245 ὑπερπύριων, «ὅλη τὴν ἀποπληρωμή».

Μάρτυρες: Μανόλης Βόνος τοῦ ποτὲ Νικήτα καὶ Τζαννῆς Πρεβελεγιάτος (*πρεβελεγιάτος*).

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος «γέγραφε»

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) 1641 *γραφι του Ζανι Κουβαλακι δια το χωραφι εις τα Κατω Λιματα*· β) *και του Ιεροθεου Βιδαλε*· γ) νεώτερη γραφή *Κρήτη 7*.

524**Συμβιβασμός**

1642, 30 Νοεμβρίου

Στύλος

Ὅπως φαίνεται μετὰ νοταριακὴ πράξη, κατὰ τὸ παρελθόν (*εστοντας και καιρον περασμενον*) ὁ ποτὲ Λέος Φούμης, καπετάνιος, *υθελεν πουλυση* [στὸν προοικονόμο τοῦ Στύλου] ἓνα χωράφι γονικὸ $\frac{1}{2}$ μουζουριοῦ, στὸ χωριὸ Στύλος, στὴν τοποθεσία Λινικό (*υσστοπον κ<ρ>ασμένον Λυνικον*), τὸ ὁποῖο κρατοῦσε προηγουμένως (*υτονε*) ὁ ποτὲ Στράτης Ἀσπρολούπης. Τὰ παιδιά τοῦ Ἀσπρολούπη Τζαννῆς καὶ Βιόλα διεκδίκησαν τὴν κληρονομιά τους, προσφεύγοντας (*εκαμασην κρυσημον*) ἐνώπιον τοῦ «ἀφέντη ὑψηλότατου γενεράλε». Ὁ ἱεροδιάκος Βιδάλες, προοικονόμος τοῦ Στύλου, συμβιβάστηκε τελικὰ μετὰ τὰ παιδιά τοῦ Ἀσπρολούπη, ποὺ τοῦ πουλοῦν πάλι ἀντὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 450 ὑπερπύριων τὸ χωράφι. Οἱ πωλητὲς ἀναλαμβάνουν νὰ προστατεύσουν (*προτετερυ*) τὸν ἀγοραστή ἐναντίον ὁποιοῦ τυχόν ἐναντιωθεῖ στὴν πώληση, ὑποθηκεύοντας (*υποθυκαροντας*) τὰ ὑπάρχοντά τους.

Μάρτυρες: Τζαννής Πολυδουκατὰς τοῦ ποτὲ Γιακουμῆ καὶ Μανόλης Βουνὸς τοῦ ποτὲ Νικόλα.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας [διόρθ. ἀντὶ Ἄσπερ], νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v, στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *του Κουβαλι ι ξαναγορα τον Ελινικο*, καὶ προσθήκη μὲ ἄλλο χέρι *με τών Ιερόθεων*.

525

Πάκτωση χωραφιῶν

1642, 20 Δεκεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Σίλβεστρος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Μάνο Τρουλλινὸ τοῦ ποτὲ Λέου χωράφια ἐντριτάρικά ποὺ εἶχαν προηγουμένως πακτωμένα ὁ πατέρας του (4½ μουζουριῶν), ὁ Κολαντῆς καὶ ὁ Γεροντόκωστας (1 μουζουριοῦ), ὁ γυναικάδελφος καὶ ὁ πεθερός του [τοῦ Μάνου Τρουλλινοῦ] (10 μουζουριῶν), καὶ ἄλλα χωράφια 3 μουζουριῶν στὸν Ἀχλαδόλακκο, σύνολο 18½ μουζουριῶν. Ὁ πακτωτῆς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ καλῆς ποιότητος στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸ Καλάμι, καταβάλλοντας τὴν πρώτη δόση, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1643. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ τὶς εἰσπράττει κατάσχοντας τὰ ὑπάρχοντά του μέσω τοῦ γαστάλδου (*μὰι τι στρατα του γασταλδο*), μὲ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο εἰσπράττονται τὰ ὀφειλόμενα πάκτη. Ὅταν λήξει ἡ διάρκεια τῆς πάκτωσης, ὁ οἰκονόμος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ πακτώσει τὰ χωράφια σὲ ὅποιον θέλει. Ὁ πακτωτῆς ἀναλαμβάνει ἐπίσης τὴν ὑποχρέωση νὰ προσφέρει τὰ συνήθη κανίσκια (*τζι ορδηνάριες ρεγαγες*) στὸ μοναστήρι.

Μάρτυρες: παπα-κὺρ Ἀντώνιος Ἀθηναῖος καὶ Γιάννης Σέρβος τοῦ ποτὲ Νικόλα.

Μάρκος Ψαρομήλιγκος, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *† πακτοσία τοῦ Τορνῶ (;) Μανῶ ποτε Λέῳ Παχουντι*.

Ἐνθύμηση

1642

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 578.

526

Πώληση χωραφίου με σύμφωνο εξώνησης

1643 (β. έ. 1642), 29 Ίανουαρίου

Ο Αντώνης Πάτερος του ποτέ Νικόλα πουλά στον ιεροδιάκο Ίερόθεο Βιδάλε, οικόνομο του Στύλου, ένα χωράφι γονικό με δύο ξερές συκοπούλες που βρίσκεται στο χωριό Στύλος, στους Κολίμπους. Το χωράφι συνορεύει ανατολικά με χωράφι του Μιχελή Ατίλιγου, δυτικά και νότια με χωράφια του μοναστηριού και βόρεια με χωράφι του καλόγερου Μαλάτου. Σύμφωνα με την εκτίμηση που διενεργήθηκε από τον Στράτη Κλαπατζαρά, «ντεπουτάδο όρδινάριο» του χωριού Στύλος, εκλεγμένο από τα συμβαλλόμενα μέρη, ή αξία του χωραφίου, χωρίς το βάρος καταβολής εισφοράς στον «καβαλλάρη» (*ευγανοντας το βαρος του καβαλαρι*), ανέρχεται σε 735 υπέρπυρα. Ο Πάτερος έλαβε σε μετρητά τα χρήματα από τον αγοραστή και ύποθηκεύει τις «φυτείες» του στη Λιγόμενα, για την περίπτωση κατά την οποία ή γυναίκα του τυχόν διεκδικήσει το χωράφι ως προικώο (*και οπηα φορα υθελε σικοθι υ γινεκα του να βαλι το χοραφι στο προυκιο τζι*). Εάν ο πωλητής δεν δώσει στον οικόνομο τα торνέσια και τη «λαδέα» ως τον Δεκέμβριο του 1643, το χωράφι θα παραμείνει στην κυριότητα του αγοραστή «αίωνίως» (*να πομενι το ανοθεν χοραφι στιν εξουσια του ανοθε αγοραστι εωνίος*).

Μάρτυρες: Μανόλης Παγίδης Κουλουράκης, Μπε<ρ>ναρδής Ψαρομήλιγκος και μαστρο-Γιάννης Ντελούσας.

Μάρκος Ψαρομήλιγκος, νοτάριος βένετος

Αντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Το κείμενο γραμμένο στο φ. 1r στα ελληνικά. Στο φ. 2v σημειώματα: α) *του Πατινατονι ι γραφι*, και προσθήκη με άλλο χέρι με του κονομου Ίεροθέου Βηδάλε· β) *βαλιμενι στο λιπρο*· γ) 1642. 258 (αρίθμηση)· δ) νεώτερη γραφή Πάτμος.

527

Ύπόμνημα (απάντηση)

[1643, 24 Φεβρουαρίου]

Ύπόμνημα του Μανόλη Φούμη Μπαροτζάκη προς την τοπική διοίκηση Χανίων: Ο Μπαροτζάκης, γαμπρός [του Λέου Φούμη], και ή πεθερά [του Λέου

Φούμη] δὲν ἀρνοῦνται νὰ ἐπιστρέψουν στὸν Χριστούλη Φούμη τὰ περιουσιακὰ ἀγαθὰ ποὺ τοῦ εἶχε ἀφήσει ὁ ποτὲ Λέος Φούμης, ἀδελφὸς τοῦ Χριστούλη καὶ πεθερὸς τοῦ Μανόλη, ἀφοῦ ὅμως ἐκπέσουν τὰ ἔξοδα ποὺ εἶχε κάνει τόσο ἐκεῖνος ὅσο καὶ ἡ πεθερά του γιὰ τὴν κηδεία καὶ τὰ μνημόσυνα τοῦ ποτὲ Λέου. Ὅφειλει ὥστόσο ὁ Χριστούλης νὰ διευκρινίσει ποιά εἶναι αὐτὰ τὰ περιουσιακὰ ἀγαθὰ.

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *Divino in mare, pregando gli Dei che gli dissero prospero camino tanto.*

528

Ἐξώνηση χωραφιοῦ

1643 (β. ἔ. 1642), 28 Φεβρουαρίου

Ἡ Μαρία Πυρομίχαινα πουλᾷ στὸν ἱεροδιάκο Ἱερόθεο Βιδάλε ἓνα κομμάτι χωράφι γονικὸ $\frac{1}{2}$ μουζουριοῦ ποὺ ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς κάθε χρόνου στὸ μοναστήρι «νιβέλλου» $\frac{1}{4}$ σιταριοῦ. Συνορεύει («πλησιάζει») ἀνατολικά μὲ χωράφι καὶ «στράτα» τῶν Μύλων, δυτικά καὶ νότια μὲ χωράφια τοῦ Γαβρίλη Μουσούρου Ὁρφανοῦ καὶ βόρεια μὲ χωράφι τοῦ Γιώργη Σκλάβου Πλανᾶ. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε ἀπὸ τὸν Ἰωάννη Σέρβο, «ντεπουτάδο ὀρδινάριο» τοῦ χωριοῦ Στύλος, ἐκλεγμένο ἀπὸ τὰ συμβαλλόμενα μέρη, ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ ἀνέρχεται σὲ 325 ὑπέρπυρα. Ἡ ἐκτίμηση καταχωρίστηκε στὸ φύλλο 153 τοῦ βιβλίου τῶν Ἐκτιμήσεων [τῆς Καγκελλαρίας]. Ἡ κερά Μαρία παραλαμβάνει σήμερα ἀπὸ τὸν ἀγοραστὴ καρπὸ καὶ торνέσια «καὶ εἰς ἄλλο χρέος ὅπου ἔχει νὰ κάμουν», ἀφαιρώντας (ντεσκαλάροντας) ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ «νιβέλλου» 40 ὑπέρπυρα. Ἀναλαμβάνει ἐπίσης τὴν ὑποχρέωση νὰ *μαντινιρι τον ανοθε οσηοτατο αγοραστι ηστο αναπαυτικον και υγαπημενον ποσεσο ησε καθε αγουμεντο και καλιτερισμα οπου ησαυτο ιθελεν εχι καμομενο.*

Μάρτυρες: παπα-κὺρ Μανόλης Ἀσπρέας, κὺρ Γιώργης Σκλάβος Πλανᾶς καὶ κὺρ Σταμάτης Γαβαλᾶς.

Μάρκος Ψαρομήλιγκος, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *γραφι τζι Πιρομαχενας*, καὶ προσθήκη μὲ ἄλλο χερί *με τόν Ἱεροθέον Βηδαλε*· β) *βαλιμένι ιστο λιπρο.*

529

Ἐξώνηση χωραφιοῦ

1643, 3 Μαρτίου

Στύλος

τόπος τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου
τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ Γιάννης Μουσοῦρος Βρακουδάκης, με τοὺς κληρονόμους καὶ διαδόχους του, πουλᾷ στὸν ἱεροδιάκο Ἰερόθεο Βιδάλε καὶ στοὺς κληρονόμους του ἓνα κομμάτι χωράφι γονικὸ 8½ μουζουριῶν στοὺς Κολί<μ>που<ς>, ἐλεύθερο ἀπὸ βάρος καταβολῆς λιβέλλου (*φραγγο κε ελευθερον απο καθα βαρος νιβαιλου*). Τὸ χωράφι συνορεύει («πλησιάζει») ἀνατολικά με χωράφι τοῦ Τζαννῆ Κουβαλάκη, δυτικά με χωράφι τοῦ Τζαννῆ Γαρδούμα, βόρεια με χωράφι τῆς Μαρούλας Μαστοράκαινας καὶ νότια με ἀμπέλι τοῦ Τζαννῆ Κουβαλάκη. Σύμφωνα με τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε ἀπὸ τὸν Ἰωάννη Σέρβο, «ντεπουτάδο ὀρδινάριο» τοῦ χωριοῦ Στύλος, ἐκλεγμένο ἀπὸ τὰ δύο μέρη, ἢ ὅποια καταχωρίστηκε στὸ φύλλο 155 τοῦ δευτέρου βιβλίου τῶν Ἐκτιμήσεων (*λοιπρον τοστημον*) [τῆς Καγκελλαρίας], ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ ἀνέρχεται σὲ 350 ὑπέρπυρα. Ἀπὸ τὸ ποσὸ αὐτὸ ἀφαιρέθηκαν 107 ὑπέρπυρα ποὺ χρωστοῦσε ὁ πωλητὴς στὸ μοναστήρι ἀπὸ ἐντριτεῖες σιταριοῦ· ἔτσι ὁ ἀγοραστὴς τοῦ κατέβαλε ἐνώπιον τοῦ νοταρίου καὶ τῶν μαρτύρων 243 ὑπέρπυρα. Συμφωνεῖται τὰ δύο μέρη νὰ μοιραστοῦν τὰ ἔξοδα. Ἐπειδὴ τὸ χωράφι εἶναι «προυκίον» τοῦ πωλητῆ, ὁ τελευταῖος ὑποθηκεύει τὰ ὑπάρχοντά του γιὰ τὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία εἴτε ἡ γυναῖκα του εἴτε τὰ παιδιά του τυχὸν διεκδικήσουν στὸ μέλλον τὸ χωράφι.

Μάρτυρες: Στράτης Κλαπατζαρὰς καὶ Μανολάκης Κόντης.

Μάρκος Ψαρομήλικος, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *πουλισια του Γιανι Βρακουδακι*, καὶ προσθήκη με ἄλλο χέρι *με τον Ιερόθεον*· β) νεώτερη γραφὴ *Κρήτης*, 1643, 11 (ἀρίθμηση)· γ) με μολύβι *Κρήτη*.

Χρεωστικὴ ὁμολογία

1643, 11 Μαρτίου

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 591.

530

Απογραφή περιουσίας

1628, 29 Ιουλίου ~ 1643, 14 Μαρτίου

1628, 29 Ιουλίου

Στύλος

«εἰς τόπο κρασμένο Κεφάλαι»

Απογραφή («ἀβεντάριο») τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τοῦ ποτὲ Λέου Φούμη Γλιανάκη ποὺ διενεργήθηκε ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους του Λέο Φούμη καὶ Χριστούλη Φούμη Λικάκη, σύμφωνα μὲ τὴ διαθήκη του, ποὺ συνέταξε ὁ πιὸ κάτω νοτάριος:

σπιτια τεσερα καβαλικά
 τρις κοφινιδες κριθαρι μουζούρια 50
 σταρι μουζούρια 20
 κασελες 2
 σκαφι μια κε πινακια 2
 σκαμνια 9 κε λεκανιδες, κανατες κε απλαδενες 22
 βουτζι ενα, σανιδα μια, κτενεα ενα
 χεροκτενα δύο, μια κνισαρα κε σκαπετια διο 2
 λινاري δεματια δεκα, λαῖνες τρις, σουβλες τρις
 τιρι κοματια δεκα, καλαθες διο, κοφινι ένα
 ενα γιρι κε λουρα μια, γιρι μιτζι μεγαλι δοδεκα
 βουγια διο, αγιλαδα μια
 γαγδιαρα μια κε ενα μπουλαρι
 ρασε πιχες σαραντα, ενα σπαθι κε τρια χαρκοματα
 μεταξι συκιες τρις, διο πεδουγλια
 ποκαμισα τεσερα κε βιστιδουρες διο 2
 μπογλιες διο, σφακτα μεγαλα σαραντα 40 κε μικρα ικοσιεξι 26
 τολορα τρια κε ενα αμπελι εγλιες
 χοραφια κε τα εξις

Μάρτυρες: Θεόδωρος Τάκης καὶ Γιώργης Τρουλλινὸς τοῦ Τάκη καὶ Μιχάλης Πολάκης.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Μιχαήλ Τζιμάρης (;), ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1643, 14 Μαρτίου

Κατατέθηκε στο δικαστήριο από τὸν Χριστούλη Φούμη, ἀντίδικο τοῦ Μανόλη Μπαροτζάκη.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *Copia*· β) *Inventario delli beni del quondam Leo Fumi*· γ) *adi 29 luggio 1628, nel casal Stillo, in luoco chiamato Chieffala. Inventario del quondam Leo Fumi Glianachi, fato da Leo Fumi e da Christuli Licachi, come comesso del quondam Leo Licachi, come dispone il suo testamento, fato di mano de para Manoli Asprea, nodaro.*

531

Ὑπόμνημα (ἀνταπάντηση)

1643, 14 Μαρτίου

Ἀνταπάντηση τοῦ Χριστούλη Φούμη στὴν ἀπάντηση τῆς 24ης Φεβρουαρίου τοῦ Μανόλη Φούμη Μπαροτζάκη καὶ τῆς πεθερᾶς [τοῦ Λέου Φούμη] Ἀγνῆς Φουμοπούλας [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 527]: Ὅσα χρήματα εἶχαν εἰσπράξει ἀπὸ τὴ σοδεῖα τοῦ σιταριοῦ καὶ τοῦ λαδιοῦ εἶναι πολὺ περισσότερα ἀπὸ αὐτὰ ποὺ δαπάνησαν γιὰ τὴν κηδεῖα καὶ τὰ μνημόσυνα τοῦ ποτὲ Λέου Φούμη. Ἡ περιουσία τοῦ Λέου Φούμη εἶναι καταχωρισμένη στὴν ἀπογραφή (*inventario*) τῆς 29ης Ἰουλίου 1628 [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 530], ἀλλὰ ἀφοῦ διατείνεται ὁ Μπαροτζάκης ὅτι δὲν τὴ γνωρίζει, τοῦ ἀπαντᾷ ὅτι ἀποτελεῖται ἀπὸ χωράφια 40 περίπου μουζουριῶν στὴν Κεφάλαια, *τῶν Μορτοβιλίτσης*; (*ci Mortovillici*), στὴ Λίμνη, στὴ Δραμίθη τὸ Μαρί (*sti Dramithi to Mari*) καὶ *τῶν Σφακιᾶς* τὸ Πέραμα (*ci Sfachias to Perama*), μὲ ἐλιές, χαρουπιές, συκιές, ἀμυγδαλιές· στὰ χωράφια ἔχουν γίνεи βελτιωτικὲς ἐργασίες.

Μιχαὴλ Τεμενιώτης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Χ.Χ.

Κατατέθηκε στο δικαστήριο ἀπὸ τὸν Χριστούλη Φούμη, ἀντίδικο τοῦ Μανόλη Μπαροτζάκη.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 2r σημείωμα: *Copia*.

532

Πώληση χωραφιοῦ

1643, 8 Ἀπριλίου

Στύλος

τόπος τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου

τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ Τζαννῆς Ἀσπρολούπης τοῦ ποτὲ Στράτη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, μὲ τοὺς κληρονόμους καὶ διαδόχους του πουλᾷ στὸν ἱεροδιάκο Ἰερόθεο Βιδάλε ἓνα κομμάτι χωράφι γονικὸ 1 μουζουριοῦ, στοὺς Κολίμπους, τὸ ὁποῖο ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς *τον γγαθα χρονο* στὸ μοναστήρι «λιβέλλου» (νι-βαιλο) 1 πινακίου σιτάρι. Τὸ χωράφι συνορεύει ἀνατολικά μὲ τὸν ποταμό, δυτικά μὲ χωράφι τοῦ μοναστηριοῦ, βόρεια μὲ χωράφι τῶν Μανουδάκηδων καὶ νότια μὲ χωράφι τοῦ μοναστηριοῦ. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε ἀπὸ τὸν Ἰωάννη Σέρβο, «ντεπουτάδο ὀρδινάριο» τοῦ χωριοῦ Στύλος, ἐκλεγμένο ἀπὸ τὰ δύο μέρη, ἢ ὁποία καταχωρίστηκε στὸ φύλλο 160 τοῦ δευτέρου βιβλίου τῶν Ἐκτιμήσεων [τῆς Καγκελλαρίας], ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ ἀνέρχεται σὲ 600 ὑπέρπυρα. Ὁ ἀγοραστὴς κατέβαλε τὸ ποσὸ στὸν πωλητὴ. Ὁ πωλητὴς ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ *μαντινιρι τον ανοθε αγορασι ηστο αναπαυτικο και αγαπιμενο ποσεσο του ανοθεπραμα του, οπου ησαντο υθελεν οχυκαμομενο, εχοντας τι νικοκεργια και το ποσεσο*. Συμφωνεῖται τὰ ἔξοδα νὰ μοιραστοῦν ἀνάμεσα στὰ συμβαλλόμενα μέρη.

Μάρτυρες: Μάνος Τζούγκαρης Πατερόκωστας, Μάνος Τρουλλινὸς Γαλανὸς καὶ Στράτης Κλαπατζαράς.

Μάρκος Ψαρομήλιγκος, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *γραφι του Ζανι Κουβαλακι δια τι Κολιμπον το Λιβαδι πως επουλισε εκι-νος, και προσθήκη μὲ ἄλλο χέρι τοῦ Ἰεροθέου Βηδάλε.*

533

Ὅρισμός τῆς τοπικῆς διοίκησης Χανίων

1643, 11, 15 Ἀπριλίου

1643, 11 Ἀπριλίου

Χανιά

Ἡ τοπικὴ διοίκηση (*reggimento*) Χανίων προστάζει (*comanda a voi*) τοὺς δικαστὲς *di proprio* νὰ παραδώσουν τὴν προίκα τῆς ποτὲ Μαρίνας Κονταρατοπούλας, χήρας τοῦ Λέου Τρουλλινοῦ, λεγόμενου Μπέρτου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, στὸν γιό της Γιώργη. Ἡ ἀξία τῆς προίκας ἀνέρχεται στὸ ποσὸ τῶν 3.367 ὑπερπύρων, ὅπως πιστοποιεῖται ἀπὸ τὸ προικοσύμφωνο, συνταγμένο ἀπὸ τὸν Λουκὰ Βρούβη στίς 24 Ἰουλίου 1625 [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 259], καὶ ἀπὸ τὴ σχετικὴ ἐκτίμηση. Οἱ ἀρχεὲς προβαίνουν σ' αὐτὴν τὴν ἐνέργεια μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Τζαννῆ Κονταράτου Μπικομιχελάκη, κηδεμόνα τοῦ ἀνηψιοῦ του Γιώργη γιοῦ καὶ κληρονόμου τῆς Μαρίνας. Οἱ δικαστὲς καλοῦνται, μὲ βάση τοὺς νόμους (*iuxta la forma dele leggi*) καὶ εἰδικὰ αὐτὸν τοῦ ἔτους 1623, νὰ παραδώσουν πρῶτα τὴν κινητὴ καὶ στὴ συνέχεια τὴν ἀκίνητη περιουσία ἕως ὅτου συγκεντρωθεῖ τὸ ποσὸ τῶν 3.367 ὑπερπύρων.

Ἰωάννης Θερ{γ}ιανός, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἔνσταση

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Παρουσιάστηκε στὸ *officio* [*di proprio*] ὁ Τζαννῆς Κονταράτος Μπικομιχελάκης, κηδεμόνας τοῦ ἀνηψιοῦ του Γιώργη Τρουλλινοῦ, γιοῦ καὶ κληρονόμου τῆς ποτὲ Μαρίνας Κονταρατοπούλας, καὶ ἐνώπιον τοῦ δικαστῆ Εὐδαιμονογιάννη Σοφianoῦ ὀρκίστηκε ὅτι δὲν παρέλαβε τίποτα ἀπὸ τὴν κινητὴ περιουσία τοῦ ποτὲ Λέου Τρουλλινοῦ, πατέρα τοῦ Γιώργη. Ἀσκεῖ ἔνσταση, ζητώντας νὰ τοῦ παραδοθοῦν ὅσα ἀντικείμενα εἶναι φυλαγμένα σὲ κάσα ποὺ κρατᾷ ὁ Μάρκος Ψαρομήλιγος Βλαχομάρκος. Ἀκολουθεῖ κατάλογος ἀντικειμένων, μετὰ τῶν ὁποίων μνημονεύονται μία παλιὰ κουβέρτα (*coltra del paese*) καὶ μία ἄλλη ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολη, ἓνα μαντήλι (*mantil*), πουκάμισο (*camise*), λινὰ ροῦχα (*linioli*) κεντημένα μὲ κόκκινο μετάξι, καθρέφτης, σκαμνάκι (*scabelin*), γραφές (*scrittura*) κ.ἄ.

Ἐκτίμηση περιουσιακῶν στοιχείων

1643, 15 Ἀπριλίου

Ὁ Λουκὰς Βρούβης, *deputato ordinario* τοῦ Καστελλίου τοῦ Ἀποκορώνου, βεβαιώνει ὅτι μὲ βάση τὸν ὅρισμό τῆς 11ης [Ἀπριλίου] ἐκτίμησε τὴν κινητὴ

καὶ ἀκίνητη περιουσία (ἀμπέλι, λιόφυτο στὸν Στύλο, λιόφυτο στ' Ἀλώνια τὸν Λάκκο, λιόφυτο μὲ 100 ρίζες ἐλιές στὸ Πλατάνι κ.ἄ.) καὶ προσδιόρισε τὴν ἀξία τῆς σὲ 3.830 ὑπέρπυρα.

Προικοπαράδοση

1643, 15 Ἀπριλίου

Οἱ δικαστὲς τοῦ *officio di proprio*, ἐκτελώντας τὸν ὀρισμό, παρέδωσαν στὸν Τζαννὴ Κονταράτο Μπικομιχελάκη, κηδεμόνα τοῦ ἀνηψιοῦ του Γιώργη Τρουλλινοῦ, κληρονόμου τῆς ποτὲ Μαρίνας, χήρας τοῦ Λέου Τρουλλινοῦ, τὴν προίκα τῆς τελευταίας σὲ κινητὰ καὶ ἀκίνητα ἀξίας, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση, 3.830 ὑπερπύρων. Παρακρατήθηκε ποσὸ γιὰ ἔξοδα τοῦ *officio*, ἐνῶ προστέθηκε ἄλλο πὺν ἀντιστοιχεῖ στὴν ἀξία 10 προβάτων, τὰ ὅποια δὲν εἶχαν ὑπολογιστεῖ.

Μάρκος Νταράτζος, δικαστὴς

Εὐδαιμονογιάννης Σοφιανός, δικαστὴς

Τζουάννες Πιρίνος, βοηθὸς τοῦ officio di proprio

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν *Vadimonii* πὺν εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio di proprio*. Χαρτί (δύο δίφυλλα). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-2v στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 4v σημείωμα: *προυκοχάρτη τοῦ Ξερωλέω, τῆς γηνέκας τῆς Κονταρατωπούλας.*

534

Ὅρισμός τῆς τοπικῆς διοίκησης Χανίων

1643, 18, 22 Ἀπριλίου, 12 Μαΐου

1643, 18 Ἀπριλίου

Χανιά

Ἡ τοπικὴ διοίκηση (*reggimento*) Χανίων προστάζει τοὺς δικαστὲς *di proprio* νὰ παραδώσουν (*far pagamento*) τὴν προίκα τῆς ποτὲ Τζωρτζίνας Καλονοπούλας, γυναικάς τοῦ ποτὲ Μανόλη Τρουλλινοῦ, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση πὺν εἶχε διενεργηθεῖ ἀπὸ τὸν ποτὲ Μανόλη, παραδίδοντας πρῶτα τὴν κινητὴ καὶ μετὰ τὴν ἀκίνητη περιουσία, μὲ βάση τὴν ἀπόφαση (*parte*) τοῦ ἔτους 1613. Ὁ ὀρισμὸς ἐκδόθηκε μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῆς Ἑρήνης Τρουλλινοπούλας, γυναικάς τοῦ Κωνσταντίνου Μουσούρου, καπετάνιου, καὶ τῶν ἀδελφῶν Γιώργη καὶ Μιχελῆ Τρουλλινοῦ, γιῶν τοῦ ποτὲ Λέου, γιοῦ τῆς Τζωρτζίνας.

*Ἐμμανουὴλ Κίνναμος, ἀναπληρωτὴς νοτάριος
καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας*

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Παρουσιάστηκε στὸ *officio* [*di proprio*] ὁ Κωνσταντῖνος Μουσσοῦρος, ἐπίτροπος τῆς Ἑρήνης Τρουλλινοπούλας, θυγατέρας τῆς ποτὲ Τζωρτζίνας Καλονοπούλας, γυναίκα τοῦ ποτὲ Μανόλη Τρουλλينوῦ, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, καὶ κατέθεσε ἐξουσιοδότηση (*commissione*), καταχωρισμένη στὶς πράξεις τοῦ νοταρίου Μπερναρδῆ Πιπέρη. Ἐνώπιον τοῦ εὐγενοῦς Σοφianoῦ Εὐδαιμονογιάννη, δικαστῆ, ὁ Μουσσοῦρος ὀρκίστηκε καὶ στὸ ὄνομα τῶν ἄλλων μερῶν ὅτι μετὰ τὸν θάνατο τῆς πεθερᾶς του Τζωρτζίνας καὶ τοῦ ἀνδρα τῆς Τζωρτζῆ δὲν εἶχε πουληθεῖ ἢ δωρηθεῖ κανένα κινητὸ περιουσιακὸ στοιχεῖο, γιὰτὶ δὲν ὑπῆρχε.

Μετὰ τὴν κατάθεση, ὁ Μανόλης Βάρδας Κουντουρῆς, *deputato ordinario* τοῦ χωριοῦ Μαχαιροί, ἔλαβε ἐντολὴ νὰ ἐκτιμήσει τὴν ἀκίνητη περιουσία τοῦ ποτὲ Μανόλη Τρουλλينوῦ, προκειμένου νὰ παραδοθεῖ ἢ προίκα τῆς ποτὲ Τζωρτζίνας.

1643, 22 Ἀπριλίου

Σύμφωνα μὲ ἔγγραφο τοῦ Μανόλη Βάρδα, *deputato ordinario*, ἡ ἀκίνητη περιουσία ἐκτιμήθηκε ὡς ἑξῆς:

- ἓνα κομμάτι ἀμπέλι «λιάτικο» στὰ Παχουντιανά, τὸ ὁποῖο ὑπόκειται στὴν υποχρέωση καταβολῆς «λιβέλλου»: 1.500 ὑπέρπυρα
- ἓνα χωράφι 8 μουζουριῶν στ' Ἀζογυρὲ στὸν Λάκκο: 800 ὑπέρπυρα
- 40 ἐλιές στὰ παραπάνω χωράφια: 640 ὑπέρπυρα
- χωράφια 2 μουζουριῶν στὸ Μακρύλογκο: 180 ὑπέρπυρα
- χωράφι 2 μουζουριῶν ποὺ συνορεύει μὲ ἀμπέλια τῆς Μπερτιάννας: 180 ὑπέρπυρα
- μία μουριά στὸ χωριὸ Στύλος: 33 ὑπέρπυρα.

Προικοπαράδοση

1643, 12 Μαΐου

Ἐκτελώντας τοὺς πιὸ πάνω ὁρισμούς, οἱ δικαστὲς *di proprio* παρέδωσαν στὴν Ἑρίνη Τρουλλινοπούλα, γυναίκα τοῦ Κωνσταντῖνου Μουσσοῦρου, καπετάνιου, καθὼς καὶ στοὺς ἀδελφοὺς Γιώργη καὶ Μιχελή, γιοὺς τοῦ ποτὲ Λέου, τὴν προίκα τῆς ποτὲ Τζωρτζίνας Καλονοπούλας, γυναίκα τοῦ ποτὲ Μανόλη Τρουλλينوῦ. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε, ἡ ἀξία τῶν ἀκινήτων ἀνέρχεται σὲ 3.633 ὑπέρπυρα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀφαιροῦνται 63 ὑπέρπυρα γιὰ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα. Ἀπὸ τὸ ποσὸ αὐτὸ πρέπει νὰ ἀφαιρεθοῦν ἐπίσης ἄλλα 45 ὑπέρπυρα γιὰ τὰ ἔξοδα δημόσιας προσφώνησης (*stride*), ὅποτε τὸ τελικὸ ποσὸ ἀνέρχεται στὰ 3.525 ὑπέρπυρα.

Μάρκος Νταράτζος, δικαστῆς, καὶ Σοφιανὸς Εὐδαιμονογιάννης, δικαστῆς.

Τζουάννες Πιρίνος, βοηθὸς τοῦ *officio di proprio*

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν *Vadimonii* ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio di proprio*. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά.

535

Ἔνσταση

[1643]

Μὲ ἔγγραφό του πρὸς τὸ *reggimento* Χανίων ὁ Σίλβεστρος Τζαγκαρόλ, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, ἰσχυρίζεται ὅτι εἶναι παράνομη (*illegittimo e sregolato*) ἡ παράδοση ἀπὸ τοὺς δικαστὲς *di proprio* τῆς προίκας (*pagamento di dotte overo assignazione*) τῆς ποτὲ Τζωρτζίνας Καλονοπούλας, γυναικάς τοῦ ποτὲ Μανόλη Τρουλλινοῦ, στὸν Κωνσταντῖνο Μουσοῦρο, καπετάνιο, ἐπίτροπο τῆς Ἑρήνης Τρουλλινοπούλας. Ζητᾷ νὰ ἀνασταλεῖ ἡ διαδικασία (*ponermi ad interdito*) καὶ ἐπιφυλάσσεται νὰ θεμελιώσει τὴ θέση του μετὰ τὴν ἐκτίμηση τῆς προίκας.

Σχέδιο. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

536

Ἀπόφαση γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ στὸ βασίλειο [τῆς Κρήτης] Andrea Cornaro

1643, 18 Μαΐου

Ὁ Andrea Corner, γενικὸς προνοητῆς καὶ ἐξεταστῆς στὸ βασίλειο [τῆς Κρήτης], ἀφοῦ ἄκουσε κατ' ἀντιπαράθεση τὰ διάδικα μέρη, ἀποφασίζει τὰ ἑξῆς: Μετὰ τὴν προσφορά (*oblatione*) τοῦ Μιχάλη Θοχάρη (*Thoghari*) νὰ πληρώσει γιὰ τὰ βελτιωτικὰ ἔργα, ὁ προνοητῆς ἀκυρώνει τὴν ἔνσταση ποὺ ὁ τελευταῖος εἶχε ἀσκήσει, ἅρα τὸ χωράφι περιέρχεται στὸν οἰκονόμο.

Ὁ βοηθός [τῆς γραμματείας] τοῦ προνοητῆ

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ 1ο βιβλίο τῶν *Sententie* τοῦ [γενικοῦ] προνοητῆ. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὴν ἐπάνω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημείωμα: *caso*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *σετέντζηα τοῦ αφεντη γεγεραλε Ανδρεα Κόρναρου δια το χωράφη καί αμπελη τοῦ Μιχάλη Ψαρουδάκι*.

537

Όρισμός τοῦ [ρέκτορα Χανίων Michiel Minotto]

1643, 17, 24 Μαΐου

1643 (αχμγ'), 17 (ιζ') Μαΐου

[Ὁ Michiel Minotto, ρέκτορας Χανίων], μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Χριστούλη Φούμη Λικάκη, προστάζει [τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας του] νὰ παραδώσουν στὸν Κωσταντὴ Πάτερο Καπετανάκη *ολα τα ασταχια, καρπους, κουκια και καθα αλονπραμματα* ποὺ εἶναι σπαρμένα ἀπὸ τὸν Μανόλη Φούμη Μπαροτζάκη καὶ τὴν πεθερά του Ἀνέζα στὰ χωράφια, στὴν Κεφάλαια, τὰ ὁποῖα ἦταν τοῦ ποτὲ Λέου, ἀδελφοῦ τοῦ Χριστούλη.

1643, 24 Μαΐου

Ὁ Michiel Minotto, ρέκτορας [Χανίων], μετὰ ἀπὸ ἔνσταση ποὺ ἄσκησε ὁ Μανόλης Φούμης Μπαροτζάκης ἐπειδὴ ὁ ὁρισμὸς δὲν εἶχε κοινοποιηθεῖ, σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους, στοὺς ἐνδιαφερόμενους, δίδει ἐντολὴ ὁ ὁρισμὸς νὰ κοινοποιηθεῖ.

Βεβαίωση τοῦ *official*

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ὁ Ἀντώνιος Σέρβος Κούταλης, *offitial*, βεβαιώνει ὅτι κοινοποίησε τὸν ὁρισμὸ στὸν Χριστούλη Φούμη.

Ἀντίγραφα ἀπὸ τὰ φφ. 22 (ὁρισμός) καὶ 38 (βεβαίωση) τοῦ 16ου βιβλίου *Minor* [τοῦ ρέκτορα]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coria*.

538

Υπόμνημα (ἀνταπάντηση)

1643, 2[.] Μαΐου

Ἀνταπάντηση τοῦ Μανόλη Μπαροτζάκη στὸ υπόμνημα τοῦ Χριστούλη Φούμη τῆς 14ης Μαρτίου: Τὰ ἔξοδα ποὺ ἔκανε γιὰ τὴν κηδεῖα τῆς γυναίκας του δὲν πρέπει νὰ ἀφαιρεθοῦν ἀπὸ τὴ σοδεῖα τοῦ σιταριοῦ, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν περιουσία τοῦ ποτὲ Λέου, ἀδελφοῦ τοῦ Χριστούλη. Καθὼς τὰ χωράφια ἀνήκουν στὴ μονὴ ἀγίου Ἰωάννου τῆς Πάτμου, ὁ Μπαροτζάκης ἀναγνωρίζει ὡς ἰδιο-

κτῆτες τους τοὺς οἰκονόμους τοῦ Στύλου ποὺ εἶναι οἱ «πραγματικοὶ καὶ ἀπόλυτοι κύριοι» (*che sono li veri et assoluti patroni*).

Μιχαὴλ Κλαδούρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Χ.Χ.

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Γιαννάκη Κλάδο στὸ ὄνομα ὅσων εἶναι πληρεξούσιος (*nomine quorum*), ἀντίδικο τοῦ Χριστούλη Φούμη.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coria*.

539

Ἀπόφαση τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης Benetto Moro 1599, 20 Σεπτεμβρίου ~ 1643, 8 Ἰουνίου

1599, 20 Σεπτεμβρίου

Ὁ Benetto Moro, γενικὸς προνοητὴς καὶ ἐξεταστὴς στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης, ἀφοῦ ἄκουσε κατ' ἀντιπαράθεση τὰ διάδικα μέρη, ἀπὸ τῆς μίας μεριᾶ τὸν Λέο καὶ τὸν Γιάννη Πάτερο καὶ ἀπὸ τῆς ἄλλης τὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου, ἀποφασίζει τὰ ἀκόλουθα: α) Οἱ Πάτεροι ὀφείλουν νὰ πληρώνουν στὸ μοναστήρι τὴν εἰσφορά (*pensione*) ποὺ κατέβαλλαν ἀπὸ παλιά (*ab antiquo*)· β) Ἡ ἐκδίκαση τῶν ὑπόλοιπων ζητημάτων ἀναβάλλεται ὥς τὴν ὁριστικὴ ἐκδίκαση τῆς ὑπόθεσης, ἐνῶ οἱ Πάτεροι μποροῦν νὰ κλητευτοῦν (*potendo esser citati*) στὸν Χάνδακα.

Ὁ βοηθὸς γραμματέας (*coadiutor secretarius*)

1643, 8 Ἰουνίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Χριστούλη Φούμη, ἀντίδικο τοῦ Μανόλη Φούμη Μπαροτζάκη.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ ἐπάνω μέρος ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coria*. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημείωμα: 1599, 20 Settembre.

540

Είδικὸ πληρεξούσιο

1643 (,αχμγ'), 2 (β') Ἰουλίου

Ὁ ἱερομόναχος Σάββας, καθηγούμενος τῆς μονῆς ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, καὶ ἡ Ἱερὰ Σύναξις, ὀρίζουν ἐπίτροπο τὸν ἱερομόναχο Γερμανὸ Λιβάρη, στὸν ὁποῖο ἀναθέτουν νὰ ἀναζητήσει μὲ τοὺς ἄλλους ἐπίτροπους τῆς μονῆς «τὰ κρίσιματα» τοῦ μετοchioῦ στὴν Κρήτη. Τὸ πληρεξούσιο ὑπογράφει ὁ ἡγούμενος καὶ «τυποῦται κάτωθεν ἡ εἰκὼν τοῦ Μεγάλου Θεολόγου».

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ κάτω μέρος τυπωμένη σφραγίδα τῆς μονῆς μὲ παράσταση τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.

541

Γράμμα τοῦ γενικοῦ προνοητῆ [στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης]

Andrea Corner

1643, 3 Ἰουλίου ~ 4 Αὐγούστου

1643, 3 Ἰουλίου

Χάνδακας

Ὁ γενικὸς προνοητῆς [στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης] Andrea Corner μὲ γράμμα του πρὸς τὸν ρέκτορα Χανίων [Michiel Minotto] ζητᾷ νὰ τοῦ στείλει ὅσα ἔγγραφα ἀφοροῦν τὶς διαφορές (*differenze*) ποὺ ἔχουν ἀνακύψει μεταξὺ τοῦ οἰκονόμου τοῦ Στύλου καὶ τῶν χωρικῶν του (*li suoi colloni*), οἱ ὁποῖες σχετίζονται μὲ τὸ προνόμιο (*privileggio*) ποὺ ἀπολαμβάνουν τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἰδρύματα. Σκοπεύει νὰ ρυθμίσει τὸ ζήτημα τὸ ταχύτερο δυνατό.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὴν ἐπάνω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Adi 4 agosto 1643. Presentata, vista et ad-messa in forma etc.* Στὸ φ. 2v σημείωμα: *η ντελεγατζιών τοῦ ἀφεντη τοῦ γεναιραλε Κορναρω κε τοῦ [διόρθ. ἀντὶ τῶν] ἀφέντη Μιχαήλ Μινώτω, ρετοῦρη τῶν Χανίων.*

542

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Michiel Minotto καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1643, 12 Αὐγούστου

Ὁ Michiel Minotto (*Μιχαὶλ Μινοτος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότεες καὶ τοὺς ἄλλους ἀξιωματούχους τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους, ἐκ μέρους τῶν *giustizieri* (*απο μίρα τον τουστοζιερο μας*), νὰ κατασχέσουν τὰ περιουσιακὰ ἀγαθὰ τῶν πιὸ κάτω χρεωφειλετῶν τοῦ Ἱερεμῖα Καλαφάτη, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, καὶ νὰ στείλουν τὰ ἐνέχυρα στὴ διοίκηση.

Ἀκολουθεῖ κατάλογος ὀνομάτων χρεωφειλετῶν ἀπὸ τὰ χωριά Κάμποι, Στύλος, Καλύβες, Σαμωνὰς καὶ Ἀγία Μαρίνα, μὲ ἀντίστοιχη ἀνὰ χρεωφειλέτη μνεία τοῦ ὀφειλόμενου ποσοῦ σὲ ὑπέρπυρα.

Ὁ ἀναπληρωτῆς βοηθὸς τοῦ officio

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-v, 2r· στὰ ἰταλικά ἡ μνεία τοῦ ἀναπληρωτῆ βοηθοῦ. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r οἱ ἀριθμοὶ 233 καὶ 66. Στὸ κάτω μέρος, ἀριστερά, τοῦ φ. 2r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου.

Βλ. ἔκδοση.

543

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Michiel Minotto καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1643 (αχμγ'), 23 Αὐγούστου

Ὁ Michiel Minotto (*Μιχαὶλ Μινοτος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότεες καὶ τοὺς ἄλλους ἀξιωματούχους τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους, ἐκ μέρους τῶν *giustizieri* (*απο μίρα τον τουστουζιερο μας*), νὰ κατασχέσουν (*να αμαχιεψετε*) τὰ περιουσιακὰ ἀγαθὰ τῶν πιὸ κάτω χρεωφειλετῶν τοῦ ἱερομονάχου Γερμανοῦ Λιβάρη, [οἰκονόμου τοῦ Στύλου], καὶ νὰ στείλουν τὰ ἐνέχυρα (*τα αμαχια*) στὴ διοίκηση.

Ἀκολουθεῖ κατάλογος 26 ὀνομάτων χρεωφειλετῶν, μὲ ἀντίστοιχη ἀνὰ χρεωφειλέτη μνεία τοῦ ὀφειλόμενου ποσοῦ σὲ ὑπέρπυρα.

Βεβαιώσεις τοῦ «ὀφιτζιάλου»

1643 [...]

Ὁ Πώργης Τζαγκ[αρόπουλος, [ὀ]φητζήαλος τοῦ Ἀποκορώνου], βεβαιώνει ὅτι κατάσχεσε τὰ ὑπάρχοντα τοῦ [Δημήτρη] Κουκνή καὶ τοῦ Κώστα [Ντακανάλε].

Μάρτυρες: Τομάδος Σέρβ[ος καὶ ...].

Μάρκος Ψ[αρομήλιγκος «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὀφιτζιάλου»]

Ὁ πιὸ πάνω [ὀ]φητζήαλος βεβαιώνει ὅτι κατάσχεσε τὰ ὑπάρχοντα τῆς [Εὐδοκίας] Κουκοπούλας.

Μάρτυρες: Ἰωάννης Κλ[απατζαράς καὶ ...].

Μάρκος Ψαρομήλιγκος «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὀ[φι]τζιάλου»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά: πρωτότυπες οἱ βεβαιώσεις. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-v, 2r. Στὸ φ. 1v, κάτω ἀπὸ τὸν κατάλογο τῶν χρεωφειλετῶν, ἀριστερά, οἱ ἀριθμοὶ 275 καὶ 179 (ὁ ἓνας κάτω ἀπὸ τὸν ἄλλο). Στὸ φ. 1v, ἀριστερά, ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου· στὴν κάτω γωνία, δεξιὰ, σημείωμα: *Il nodaro dell officio*. Στὸ ἴδιο φύλλο, στὴ μέση, ἡμιτελὴς φράση, μὲ διαγραμμένες τὶς δύο τελευταῖες λέξεις: † Πώργης Τζαγκαρόπουλος, φητζήαλος του Αποκορόνου, μαρτιρας ἔλαβα ἐπιγα.

544**Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Michiel Minotto καὶ τῶν συμβούλων Χανίων**

1643 (,αχμγ'), 25 (κε') Αὐγούστου

Ὁ Michiel Minotto (*Μιχαὶλ Μινοτος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ «θυμίσουν» στὸν ἱερομόναχο Σίλβεστρο Τζαγκαρέλο, οἰκονόμο τοῦ Στύλου, ὅτι ὁ Κωσταντὴς Μουσούρος Κατζοῦφρος, καπετάνιος, ἄσκησε ἔνσταση («ἀπελάρισε») κατὰ τῆς ἀπόφασης νὰ τοῦ ἐπιβληθεῖ ποινὴ στὴν περίπτωση ποὺ θὰ κόπριζε (*ογια να μι κοπρισι*) τὸ χωράφι του.

Τζουάννες Θερ{γ}ιανός, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, τοῦ ἴδιου φύλλου σημείωμα: *K(arte) 57*.

545

Ἔνσταση

[1643]

Ὁ Σίλβεστρος Τζαγκαρ[όλος], οἰκονόμος τοῦ Στύλου, ἀσκεῖ ἔνσταση ἐνώπιον τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἀνακριτῆ, ζητώντας τὴν ἀκύρωση τοῦ ἐντάλματος (*mandato*) ποῦ εἶχε ἐκδοθεῖ ὑπὲρ τοῦ Κωνσταντίνου Μουσούρου, λεγόμενου Κατζούφρου. Ἰσχυρίζεται ὅτι σύμφωνα μὲ τὴ συνήθεια ποῦ ἰσχύει στὰ Χανιά (*per uso osservatissimo della città di Canea*), οἱ φεουδάρχες (*cavaglieri*) ποῦ πακτώνουν τὰ χωράφια τους στοὺς χωρικούς (*coloni*) ἔχουν δικαίωμα μετὰ τὴ λήξη τοῦ χρόνου τῆς πάκτωσης νὰ τὰ διαθέτουν ὅπως καὶ σὲ ὅποιον θέλουν, γιὰτὶ ἔχουν τὴν κυριότητα (*libera patronia*). Τοῦτο ἔγινε καὶ στὴν περίπτωση τῶν χωραφίων τοῦ ποτὲ Μάνου Τρουλλινού, τὰ ὁποῖα διεκδικεῖ ὁ Μουσούρος. Ὁ οἰκονόμος εἶχε δικαίωμα νὰ παραχωρήσει τὰ χωράφια σὲ ὅποιον ἤθελε χωρὶς ἄλλη εἰδοποίηση (*senza altra notitia*).

Σχέδιο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: ντωμάντα τοῦ Κατζούφρου. Σὲ λυτὸ χαρτί σημείωμα: γραφές ωπου ἐκάμναμεν τὰ κρισίματα τοῦ Κατζούφρου, η φράγκικες και ρωμεηκες καί η σεντετζια η ἀψενταρια.

546

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Michiel Minotto καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1643, 22 Ἰουλίου, 6 Σεπτεμβρίου ~ 9 Σεπτεμβρίου

1643 (αχμγ'), 22 Ἰουλίου

Ὁ Michiel Minotto (*Μηχαὶλ Μηνοτος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Γερμανοῦ Λιβάρη, προοικονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τὸν παπα-κὺρ Μπλάζιο Φούμη, ἐπίτροπο τῆς περιουσίας τοῦ ἀδελφοῦ του ποτὲ Λέου Φούμη, νὰ ἐξοφλήσει στὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν τὰ χρέη τοῦ ἀδελφοῦ του πρὸς τὸ μοναστήρι, σύμφωνα μὲ τὸν λογαριασμὸ ποῦ ἔχει ὑπογράψει (*καθὼς εἰς τό λιμπρον του φενετε απογραμενο ὑπο χειρος του*). Ἐὰν δὲν ἐξοφλήσει τὰ χρέη, μετὰ τὴ λήξη τῆς προθεσμίας θὰ κατασχεθεῖ ἡ περιουσία ποῦ διαχειρίζεται (*θελουσιν ειστε σφιμενος και αμαχεμένος εις τα καλα τις κομεσαρίας*).

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1643, 6 Σεπτεμβρίου

Ὁ Κώστας Βασίλοπος (;), ὁμότης τοῦ χωριοῦ Θέρισος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Μιχάλης Δραγανιγάκης Φόλης καὶ Ἀθανάσιος Γερακάρης.

Σάββας, ἱερομόναχος, Φούμης «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1643, 9 Σεπτεμβρίου

Κατατέθηκε [στὴν Καγκελλαρία].

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἡ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r. Κάτω ἀπὸ τὸ κείμενο τοῦ ὀρισμοῦ, ἀριστερά, ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου· κάτω ἀπὸ τὴ σφραγίδα: *n. 12* (ἀρίθμηση). Στὸ κάτω μέρος τοῦ ἐγγράφου σημειώματα: α) *Registrato nel libro Mazon n. 2do carte 145*· β) *messa in quaderno 235 a carte 195*.

547**Ὅρισμὸς τοῦ ρέκτορα Michiel Minotto καὶ τῶν συμβούλων Χανίων**

1643, 20 Ἰουλίου, 29 Αὐγούστου ~ 9 Σεπτεμβρίου

1643 (,αχμγ'), 20 (κ') Ἰουλίου

Ὁ Michiel Minotto (*Μιχαὶλ Μινωτος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ εὐλαβεστάτου ἱερομόναχου Γερμανοῦ Λιβάρη, προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν ὅσους ὀφείλουν *καθα λογικς χρεος* στὸν ἱερομόναχο νὰ τὸ ἐξοφλήσουν στὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν. Ἐὰν οἱ ὀφειλέτες δὲν συμμορφωθοῦν, μετὰ τὴ λήξη τῆς προθεσμίας θὰ κατασχεθοῦν τὰ ὑπάρχοντά τους μὲ δικά τους ἔξοδα. Οἱ ἀρχεὲς ἐντέλλονται πρὸς τοὺς ὁμότες νὰ βεβαιώσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὀρισμὸ.

Τζουάννες Θεριανός, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1643, 29 Αὐγούστου

Ὁ Γιάννης Τζαγκαρόπουλος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Μαλάξα, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα καὶ εἰδοποίησε («ἰντιμάρησε») τὸν Κώστα Φούμη Γεροντόκωστα, τὸν Λέο Φούμη Φαρμακογιαννάκη, τὸν Σταμάτη Φούμη Φραντάκη, τὸν Γιάννη Φούμη, *τετορε*, τὸν Κώστα Φούμη Μπαροτζάκη καὶ τὴ Μαρούλα Μάρκαινα.

Μάρτυρες: παπα-Μιχάλης Φούμης καὶ Μιχαλῆς Μπαροτζάκης.
παπα-Νικολὸς Ξυλοκέρατος «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1643, 9 Σεπτεμβρίου

Κατατέθηκε [στὴν Καγκελλαρία].

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἢ βεβαίωση. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου. Στὸ ἴδιο φύλλο σημείωμα: *karte 168*. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *Registrata nel libro Mazor Xmo a carte 145 tergo*.

548

Λογαριασμὸς

1623-1643 ~ 1643, 11 Σεπτεμβρίου

1623-1643

Λογαριασμὸς δοσοληψιῶν τοῦ Νικολοῦ Τρουλλινοῦ Καργιάντε (*deve dar, die haver*).

1643, 11 Σεπτεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Γερμανὸ Λιβάρχη, ἀντίδικο τοῦ Νικόλα Τρουλλινοῦ.

Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1v-2r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1r σημείωμα: *ο κόντως του Καργαντέ*.

549

Πάκτωση χωραφιῶν

1630, 3 Αὐγούστου ~ 1643, 19 Σεπτεμβρίου

1630, 3 Αὐγούστου

Στύλος

τόπος τῆς μονῆς ἁγίου Ἰωάννου
τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ ἱερομόναχος Μητροφάνης Παυλόπουλος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώ-

νει για μία πενταετία στον Νικόλα Τρουλλινό, όμοτη, τὰ ἀκόλουθα ἐντριτάρικα χωράφια, τὰ ὅποια εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα: 4 μουζουριῶν στὴ Γρέα Λιγιά, 4 μουζουριῶν στὸ σῶχωρο τῆς Κουστουλοπούλας, 2½ μουζουριῶν στὸ χωριό, στὸ σῶχωρο τοῦ Μαλάτου, καὶ 1½ μουζουριοῦ τοῦ Πουλάκη. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὸ μοναστήρι τὸ παραπάνω σιτάρι, καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1631. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα τοῦ πακτωτῆ τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ σιταριοῦ ποὺ δὲν θὰ παραδίδεται, στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται καὶ τὸ ἄλλο σιτάρι.

Μάρτυρες: Μανόλης Σαράντος Μπροσνερίτης καὶ Ἀθανάσιος Ἀραγκαβάς.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

1643, 19 Σεπτεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν Νικολὸ Τρουλλινό, ἀντίδικο τοῦ οἰκονόμου.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coria*.

550

Πάκτωση χωραφιῶν

1636, 18 Σεπτεμβρίου/1643, 21 Σεπτεμβρίου

1636, 18 Σεπτεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Γερμανὸς Μαθάς, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Κωσταντὴ Βλάχο τοῦ ποτὲ Μανόλη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάτω Κεραμέα, καὶ στὸν Τομάδο Σέρβο τοῦ ποτὲ Νικόλα, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, τὰ χωράφια στὰ ξεριζώματα ποὺ εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ ποτὲ Νικόλας Σκλάβος. Οἱ πακτωτὲς ἀναλαμβάνουν τὴν ὑποχρέωση νὰ καταβάλλουν κάθε χρόνο [στὸ μοναστήρι] 5½ μουζούρια σιτάρι. Τοὺς πακτώνει ἐπίσης τὰ γονικὰ χωράφια ποὺ εἶχαν ἀγοράσει οἱ οἰκονόμοι Μητροφάνης καὶ Ἱερεμίας ἀπὸ τὸν ποτὲ Σκλάβο, μὲ τὴν ὑποχρέωση ἐτήσιας καταβολῆς [στὸ μοναστήρι] 2½ μουζουριῶν σιτάρι. Ἀκόμη, πακτώνει τὸ χωράφι στὰ ξεριζώματα ποὺ εἶχε ὡς τώρα πακτωμένο ὁ Κωσταντὴς, μὲ τὴν ὑποχρέωση ἐτήσιας καταβολῆς [στὸ μοναστήρι] 1¼ μουζουριοῦ σιτάρι. Οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν νὰ παραδίδουν κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ στὸ μοναστήρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν προσεχῆ

Ἰούλιο τοῦ 1637. Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦν τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ τὶς εἰσπράττει κατάσχοντας τὰ ὑπάρχοντά τους μέσω τῆς δικαιοσύνης μὲ δικά τους ἔξοδα, μὲ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο εἰσπράττονται οἱ ἀνεξόφλητες ἐντριτεῖες.

Μάρτυρες: Μάνος Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Κωσταντῆ, Γιάννης Θεοδωράκης τοῦ ποτὲ Θόδωρου καὶ Σταμάτης Μουσοῦρος τοῦ ποτὲ Ἀλεξάνδρου.

Γεώργιος Καππαδόκης, νοτάριος βένετος

Ἀναγνώριση χρέους

1643, 21 Σεπτεμβρίου

Ὁ Μανόλης Παῖδης Φαρογιάννης τοῦ ποτὲ Παύλου ἀναγνωρίζει ὅτι χρωστᾷ στὸν ἱερομόναχο Γερμανὸ Λιβᾶχη 90 ὑπέρπυρα, τὰ ὅποια ὑπόσχεται νὰ ἐξοφλήσει τὸν προσεχὴ Ἰανουάριο. Ἐὰν δὲν ἐξοφλήσει ἐμπρόθεσμα τὸ χρέος του, ὁ οἰκονόμος θὰ κατασχέσει (να τον αμαχεβγι) μέσω τῆς δικαιοσύνης τὰ ὑπάρχοντα τοῦ χρεωφειλέτη, μὲ ἔξοδα τοῦ τελευταίου, σύμφωνα μὲ τὴν ὁμολογία χρέους (με τιν δυναμι τζι παρουσας σεντεντζιας θελιματικis).

Μάρτυρες: παπα-Μανόλης Πάτερος καὶ παπα-Μανόλης Παῖδης.

[Γεώργιος Καππαδόκης], νοτάριος [βένετος]

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r δυσανάγνωστο σημεῖωμα. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) πακτοσια τοῦ Τομάδω καὶ τοῦ Βλαχά του ...· β) και η σετέντζια η βολωντάρια τοῦ Φαρο Ιωάννη.

551

Ἐκτίμηση ἐλιῶν

1643, 24 Σεπτεμβρίου

Ὁ Γιάννης Σέρβος, «ντεπουτάτος ὀρδινάριος» [τοῦ χωριοῦ Στύλος], πῆγε στὸν Ἀζογυρέα, στὰ Μάχια καὶ στὰ Τάλια καὶ ἐκτίμησε ἐντριτάρικες ἐλιές τοῦ ποτὲ Λέου Φούμη Καπετάνιου, τὶς ὁποῖες προτίθεται νὰ ἀγοράσει (γρυκα να τζυ παρυ) ὁ παπα-Γερμανὸς Λιβᾶχης. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση, οἱ ἐλιές, 26 ρίζες «λιανές καὶ χοντρές», ἐλεύθερες ἀπὸ βάρος καταβολῆς εἰσφορᾶς, ἀξίζουν μὲ τὸν καρπὸ («σύκαρπες») 1.167 ὑπέρπυρα.

Μάρτυρες: Μανολάκης Κόντης καὶ Γαβρίλης Θ<ε>οχάρης.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Registrata nel libro delle stime 2d[o] carte 17*· στὸ ἴδιο φύλλο, δεξιά, σημείωμα: *στυμα τον ελυδηνον*.

552

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Michiel Minotto καὶ τῶν συμβούλων Χανίων
1643, 23, 30 Σεπτεμβρίου

1643, 23 Σεπτεμβρίου

Ὁ Michiel Minotto (*Μιχαὶλ Μινότος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότες καὶ τοὺς ἄλλους ἀξιωματούχους τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ κατασχέσουν (*ναμαχεψετε*), ἐκ μέρους τῶν *giustizieri* (*απομυρα τον τουστουζιερο μας*), τὰ ὑπάρχοντα τοῦ παπα-Μπλάζιου Φούμη, ἐπιτρόπου τοῦ ἀδελφοῦ του ποτὲ Καπετανολέ, προκειμένου νὰ ἐξοφληθεῖ τὸ χρέος τῶν 15 ρεαλίων τοῦ τελευταίου πρὸς τὸν παπα-Γερμανὸ Λιβάρχη. Οἱ ὁμότες νὰ στείλουν τὰ ἐνέχυρα (*τα αμαχια*) στὴν Καγκελλαρία.

Ὁ ἀναπληρωτὴς βοηθὸς τοῦ *officio*

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1643, 30 Σεπτεμβρίου

Ὁ Μιχάλης Τζιναρέας, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι πῆγε νὰ κατασχέσει («ἀμαχέψει») τὰ ὑπάρχοντα τοῦ παπα-Μπλάζιου, ἀλλὰ δὲν *ἔβρε τιβοτας*, ἐκτὸς ἀπὸ 26 ρίζες ἐλιές, οἱ ὁποῖες, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε ἀπὸ τὸν Παπαδογιάννη Σέρβο, «τεπουτάδο ὀρδινάριο» τοῦ χωριοῦ Στύλος, ἀξίζουν 167 ὑπέρπυρα.

Μάρκος Ψαρομήλιγκος «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἢ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἢ μνεῖα τοῦ ἀναπληρωτῆ βοηθοῦ τοῦ *officio*. Στὸ κάτω μέρος, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου.

553

Ἀπόφαση τοῦ ρέκτορα Χανίων [Michiel Minotto]

1643, 31 Αὐγούστου, 3 Ὀκτωβρίου

1643, 31 (τελευταία ἡμέρα) Αὐγούστου

Μὲ ἐξουσιοδότηση τοῦ γενικοῦ προνοητῆ (*con autorità generalitia*) τῆς 3ης Ἰουλίου, ὁ ρέκτορας Χανίων [Michiel Minotto] ἀποφασίζει ὅτι ὁ Πέρος Φούμης, ὁ ὁποῖος εἶχε κληθεῖ ἀπὸ τὸν ἱερομόναχο Γερμανὸ Λιβάρχη, γενικὸ ἐπίτροπο (*comesso gieneral*) τοῦ μοναστηριοῦ τοῦ Στύλου, ἀλλὰ δὲν εἶχε παρουσιαστεῖ (*stridato de more et non comparso*), ὀφείλει νὰ καταβάλει στὸν τελευταῖο ποσὸ 375 λιρῶν ἀντίτιμο τοῦ τυριοῦ ποὺ τοῦ ὀφείλει ἔναντι τῆς βοσκῆς τῶν ζώων του στὸν τόπο τοῦ μοναστηριοῦ ἐπὶ τρία χρόνια (125 λίρες τὸν χρόνο).

Βεβαίωση τοῦ *official*

1643, 3 Ὀκτωβρίου

Ὁ Θεοδωρὴς Σέρβος, *offtial*, βεβαιώνει ὅτι κοινοποίησε τὴν πιὸ πάνω ἀπόφαση (*sententia*) στὸν Πέρο Φούμη Μπελόπερο.

Μπερναρδὴς Πιπέρης, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 158 τοῦ 2ου βιβλίου τῶν *Atti* τοῦ ρέκτορα [Michiel Minotto]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 1r δυσανάγνωστες λέξεις.

554

Ὅρισμὸς τοῦ ρέκτορα Michiel Minotto καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1643 (,αχμγ'), 17 (ιζ') Ὀκτωβρίου

Ὁ Michiel Minotto (*Μηχαηλ Μινότος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ κοινοποιήσουν στὸ χωριὸ Στύλος ὅτι οἱ δικαστὲς τοῦ *officio della giustizia* ἔβαλαν σέ «διαλαλημό» («οἱ κριτάδες τοῦ ὀφικίου τῆς ντουστούζιας ἐβάλασιν εἰς τὸν διαλαλημόν») τὶς ἐλιές τοῦ ποτὲ Λέου Καπετανάκη, γιὰ νὰ πληρωθεῖ τὸ χρέος του πρὸς τὸν παπα-Γερμανὸ Λιβάρχη. Ὅποιος τυχὸν διεκδικεῖ δικαιώματα νὰ παρουσιαστεῖ σέ διάστημα ἑνὸς μήνα στὴν Καγκελλαρία.

Πέρος Θεργιανός, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

Χ.Χ.

Ὁ Τομάδος Σέρβος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Μανόλης Μαλαντράκης καὶ Γιώργης Καστρινάκης.
παπα-Ἀνδρέας «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἢ βεβαίωση. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία· ἀριστερά τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου, καὶ δυσανάγνωστες λέξεις. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *ἡ παρτηδα και διαλαλημος τοῦ Καπετανολε τον εληδιων, όπου επειρεν ὡ παπα Γερμανως.*

555**Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Michiel Minotto καὶ τῶν συμβούλων Χανίων**

1643, 12 Αὐγούστου, 10 Νοεμβρίου

1643 (αχμγ'), 12 Αὐγούστου

Ὁ Michiel Minotto (*Μιχαὶλ Μινότος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Γερμανοῦ Λιβάρη, προοικονόμου τοῦ Στύλου, καὶ τῶν ἐπιτρόπων («προκουραδόρων») τοῦ μοναστηριοῦ, «διαλεκτικοῦ ντοτόρε» ἀφέντη Μανολάκη Μούρμουρη καὶ ἀφέντη Τζουάννε Δροσᾶ, προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ ἐπιβάλουν στὸν Νικολὸ Βαρσαμίδη ποινὴ καταβολῆς προστίμου 50 δουκάτων, ἐξορίας, ἢ ἄλλη μεγαλύτερη κατὰ τὴν κρίση τῶν ἀρχῶν, ἐὰν στὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν δὲν ἐγκαταλείψει τὸν τόπο τοῦ μοναστηριοῦ καὶ δὲν πάει νὰ κατοικήσει ἄλλου, *επιδη καί να μην ειναι σε σατισφατζών του αυτου ικονομου.* Ὁ οἰκονόμος προσφέρεται νὰ τὸν ἀποζημιώσει γιὰ τὰ βελτιωτικὰ ἔργα ποὺ τυχὸν ἔχει κάνει.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς [ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας]

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1643, 10 Νοεμβρίου

Ὁ Τομάδος Σέρβος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα καὶ *επενίασε το Νικολό Βασαρμίδι.*

Μάρτυρες: Γιώργης Ψαρουδάκης καὶ Στράτης Κλαπατζαράς.
παπα-Ἀνδρέας «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἢ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου· κάτω ἀπὸ τὴ σφραγίδα σημείωμα: *karta 152 tergo*. Στὸ φ. 1v σημειώματα: α) *η παρτηδα τοῦ Καπετανωλε τον ἑληδιων*· β) *η πενα του Βαρσαμήδι*.

556

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Michiel Minotto καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1643, 23 Αὐγούστου, 2, 13, 30 Νοεμβρίου

1643 (αχμγ'), 23 (κγ') Αὐγούστου

Ὁ Michiel Minotto (*Μιχαῖλ Μινοτος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν καὶ τοὺς ἄλλους ἀξιωματούχους τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν, ἐκ μέρους τῶν δικαστῶν τοῦ *officio di proprio* (*απο μίρα τον κριταδο του οφιτζιου του προπριου*), ὅλους ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἔχουν ἐνέχυρα (*αμαχια*) ποὺ βρίσκονται στὰ χέρια τοῦ εὐγενοῦς τῆς Κρήτης καὶ «διαλεκτικοῦ ἀφέντη ντοτόρε» Μανολάκη Μούρμουρη, ἐπιτρόπου τοῦ ἱερομονάχου Ἱερεμία Καλαφάτη, νὰ τὰ «ξεμαχέψουν» στὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν. Σὲ ἀντίθετη περίπτωση, μετὰ τὴ λήξη τῆς προθεσμίας, ὁ Μούρμουρης θὰ τὰ παρουσιάσει στὸ πῶς πάνω *officio* γιὰ νὰ πουληθοῦν.

Ὁ βοηθὸς τοῦ *officio di proprio*

Βεβαιώσεις τῶν ὁμοτῶν

1643, 2 Σεπτεμβρίου

Ὁ Ἰωάννης Τζαγκαρόπουλος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Μαλάξα, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὁρισμὸ τοῦ ρέκτορα καὶ κάλεσε τὸν Σταμάτη Φούμη Φρατάκη, τὸν Πάννη Φούμη Γέρο καὶ τὸν Κωστάκη Βοῦρο *να πασι να ξαμαχεψουσι ταμαχια τονε*.

Μάρτυρες: Κώστας Φούμης Μπαροτζάκης καὶ Κώστας Τζαγκαρόπουλος τοῦ ποτὲ Φανουρίου.

παπα-Μιχάλης Φούμης «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1643 (,αχμγ'), 13 (ιγ') Σεπτεμβρίου

Ὁ Γεώργης Παγίδης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Σαμωνάς, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα καὶ εἰδοποίησε τὸν Λέο Παγίδη, τὸν Τζαννὴ Κουράκη, τὸν Δημήτρη καὶ τὸν Γε<ω>ργιλὰ Πατεράκη, καὶ τὴ Σταμάτα Κοτούδαινα.

Μάρτυρες: Νικήτας καὶ Παῦλος Τζουκαρές.

παπα-Σταμάτης «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1643, 30 Νοεμβρίου

Ὁ Μανόλης Σαρά<ν>τος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Καλύβες, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα καὶ εἰδοποίησε τὸν μαστρο-Τζαννὴ Καναβέση καὶ τὴν Κατερίνα Μουσουροπούλα ...

Τζαννὴς Σκοῦφος «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπες οἱ βεβαιώσεις. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r, 2r' στὰ ἰταλικά ἡ μνεία τοῦ βοηθοῦ τοῦ *officio di proprio*. Στὴ μέση, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου πὺ κρατᾷ τὸ οἰκόσημο τοῦ ρέκτορα.

557

Ὁρισμός τοῦ ρέκτορα Michiel Minotto καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1643, 19 Δεκεμβρίου

Ὁ Michiel Minotto (Μιχαὶλ Μινωτος), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν καὶ τοὺς ἄλλους ἀξιωματούχους τῆς δικαιοδοσίας τους, ἐκ μέρους τῶν *giustizieri* (απο μίρα τον τουστοζιερο μας), νὰ κατασχέσουν τὴν περιουσία τοῦ Πέρου Φούμη Μπελοπέρου, γιὰ νὰ ἐξοφληθεῖ τὸ ποσὸ τῶν 75 ὑπερπύρων πὺ χρωστᾷ στὸν ἱερομόναχο Γερμανὸ Λιβάχη, ἐπίτροπο («κομέσσο») τοῦ μοναστηριοῦ τοῦ Στύλου. Οἱ ὁμότες νὰ στείλουν τὰ ἐνέχυρα (τα αμαχια) στὴ διοίκηση.

Ὁ βοηθὸς τοῦ *officio*

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r' στὰ ἰταλικά ἡ μνεία τοῦ βοηθοῦ τοῦ *officio*. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r οἱ ἀριθμοὶ 235 καὶ 405 (ὁ ἓνας κάτω ἀπὸ τὸν ἄλλο, ὑπογραμμισμένοι). Στὸ κάτω μέρος, ἀριστερά, ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου.

558

Διακανονισμός χρέους καὶ διορισμός μετοχάρη

1643 (,αχμγ'), 30 (λ') Δεκεμβρίου
Χανιά «νησίου Κρήτης»

Ὁ Μανόλης Μαχαιριώτης τοῦ ποτὲ Νικόλα εἶχε πάρει «εἰς λιβέλλο» ἀμπέλια καὶ ἄλλα ἀκίνητα («στεκάμενα») ἀπὸ τὴν *κερὰ* Ἀντριάνα Τζελαϊτοπούλα, χήρα τοῦ ἀφέντη Νικολοῦ Πορφυροῦ, καὶ ἀπὸ τὸν γαμπρό της ἀφέντη Γερόνυμο Τζακαρέλο, ὅπως φαίνεται ἀπὸ δύο συμβόλαια τοῦ νοταρίου Δημητρίου Τζάκου. Ὅμως, ἀδυνατώντας νὰ ἐκπληρῶναι τὶς ὑποχρεώσεις του καὶ *εστοντας νανε ι κερι πολα στρετι*, παραχωρεῖ (*τζετερι και ρενοντζιαρι*) τὰ ἀκίνητα στοὺς ἀφέντες ἀδελφούς Γιάννη καὶ Μιχάλη Δροσάδες τοῦ ποτὲ ἀφέντη Γιάκομου, οἱ ὅποιοι ἀναλαμβάνουν ἐφεξῆς νὰ πληρώνουν αὐτοὶ τὸ «λιβέλλο». Ἐπειδὴ εἶχε λάβει «τορνέσια» ἀπὸ τὸν Τζακαρέλο, γιὰ νὰ παραδώσει κατὰ τὴν προσεχὴ περίοδο τοῦ τρύγου («βεντέμα») μοῦστο καὶ μέλι, οἱ Δροσάδες τοῦ παραχωροῦν τὴ «φυτεία» ποὺ βρίσκεται στὸν χώρο τῶν ἀκινήτων *να τινε φτιασι σιμισιακι*, μόνον ὅμως γιὰ τὴν ἐφετινὴ χρονιά, γιὰ νὰ πάρει ἀπὸ κεῖ τὸν μισὸ μοῦστο. Οἱ Δροσάδες καταβάλλουν στὸν Μαχαιριώτη τὸ ποσὸ τῶν 75 ὑπερπύρων ποὺ εἶχε δώσει ὡς «λιβέλλο» γιὰ τὴν ἐφετινὴ χρονιά στὸν Τζακαρέλο καὶ ἀναλαμβάνουν τὴν ὑποχρέωση νὰ τὸν ἱκανοποιήσουν σὲ ὅ,τι ἔχει νὰ λάβει ἀπὸ τὴν *κερὰ* Ἀντριάνα.

Συμφωνεῖται ἀκόμη ὁ Μαχαιριώτης νὰ ὑπηρετεῖ ὡς μετοχάρης στὸ μετόχι ποὺ ἔχουν οἱ Δροσάδες στὰ μέρη τῶν Φωτει(γ)νιακῶν Βαλεντιανά, νὰ κατοικεῖ ἐκεῖ, νὰ φροντίζει τὰ ἀμπέλια καὶ νὰ «δείχνει» τοὺς κλέφτες, στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία εἶτε ζῶα εἶτε ἄνθρωποι προκαλοῦν ζημιές. Ἐπίσης, ὀφείλει *να παρι τζι ελιεστονε εις το τριτο για λαδι*, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ θὰ διενεργηθεῖ. Οἱ Δροσάδες *οδια ρικογνιτζιον* (ἐμπατίκι) θὰ τοῦ προσφέρουν 3 μίστατα κρασί γιὰ κάθε «βουτζί» ποὺ θὰ παράγουν τὰ ἀμπέλια τους.

Μάρτυρες: ἀφέντης Τζώρτζης Γριμάνης τοῦ ποτὲ ἀφέντη Τομάζου καὶ μαistro-Πέτρος Καβαλάρης τοῦ ποτὲ Παύλου.

*Τζώρτζης Ρούσιος (Russio), νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας
(nodaro publicodi autorità veneta)*

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου.

559

Σημείωμα

[1643]

Σημειώνεται ότι ἡ κόρη τοῦ Τζιμπή (*Zibi*) εἶχε παντρευτεῖ τὸν Λέο Μπέρτο, ὅτι στὸν Μπέρτο καὶ στὴν πεθερά του γριά-Τζιμπούδαινα εἶχαν περιέλθει τὰ χωράφια τοῦ Τζιμπή στὴν Κεφάλα, ὅτι ὁ Γαβρίλης Φούμης Λικάκης εἶχε παντρευτεῖ τὴν ἐγγονή (*nepote*) τῆς Τζιμπούδαινας καὶ μετὰ τὸν θάνατο τῆς τελευταίας εἶχε πακτώσει ξανὰ τὰ χωράφια καὶ ὅτι ὁ Μάνος Καλονὰς εἶχε πακτώσει μέρος τῶν χωραφιῶν στὴν Κεφάλα.

Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

Κατάσχεση περιουσιακῶν στοιχείων καὶ καταγραφὴ πακτώσεων

1641-1645

Βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 610.

560

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Χανίων *Michiel Minotto*

1643, 11 Ὀκτωβρίου, 31 Δεκεμβρίου ~ 1644, 5 Ἰανουαρίου

1643, 11 Ὀκτωβρίου
Χανιά

Ὁ ἱερομόναχος Γερμανὸς Λιβάρχης, ἐκπρόσωπος τοῦ μοναστηριοῦ, ὁ «εὐγενὴς τῆς Κρήτης καὶ διαλεκτικὸς ἀφέντης Μανολάκης Μόρμορης, ντοτόρε» καὶ ὁ ἀφέντης Τζουάννες Δροσάς, ἐπίτροποι («προκουραδόροι») τοῦ μοναστηριοῦ, ἀνέφεραν στὸν ρέκτορα *Michiel Minotto* τὰ ἀκόλουθα: Ὁ καπετάνιος Κωσταντῆς Μουσσοῦρος Κατζοῦφρος μὲ τὸ πρόσχημα τῆς ἐπιτροπείας εἶχε καταλάβει, χωρὶς τὴν ἄδειά τους, τὸ σπίτι τοῦ ποτὲ Λέου Παχουντάκη, στὸ χωριὸ Στύλος, καὶ διέμενε ἐκεῖ, ἐνοχλώντας τοὺς κατοίκους καὶ ζημιώνοντας τὸ μοναστήρι. Μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῶν ἐπιτρόπων («προκουραδόρων») τοῦ μοναστηριοῦ, ὁ ρέκτορας προστάζει τὸν Μουσσοῦρο νὰ ἐγκαταλείψει τὸ σπίτι, παίρνοντας τὰ ζῶα του ἀπὸ τοὺς τόπους τοῦ μοναστηριοῦ, καὶ νὰ πάει νὰ κατοικήσει στὸ

δικό του σπίτι, στὸ Νέο Χωριό. Οἱ ἐπίτροποι δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ τὸν ἔχουν γονικάρη (δε γρικοντας ι αφτι αφεντες προκουραδόρι να σεχουσι ογια γονικαρι). Ἐὰν δὲν συμμορφωθεῖ, θὰ τοῦ ἐπιβληθεῖ ἡ ποινὴ τῆς ἐξορίας, τοῦ κάτεργου ἢ ἄλλη μεγαλύτερη ποινὴ κατὰ τὴν κρίση τῶν ἀρχῶν.

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1643, 31 Δεκεμβρίου

Ὁ Μιχάλης Τζουάννης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα καὶ «ἐπενίασε» τὸν Μουσοῦρο.

Μάρτυρες: Μιχάλης Κόντης καὶ μαστρο-Πέρης.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος

Αἵτηση

1644 (β. ἔ. 1643), 5 Ἰανουαρίου

Παρουσιάστηκε στὶς ἀρχὲς ὁ Κωσταντῆς Μουσοῦρος καὶ ζητᾷ τὴν ἀκύρωση καὶ ἀνάκληση (*taglio e revocazione*) τοῦ πιὸ πάνω ὁρισμοῦ. Ἰσχυρίζεται ὅτι κοντὰ στὰ σπίτια τοῦ Στύλου βρίσκονται τὰ δικά του ἀκίνητα, τὰ ὁποῖα εἶχαν περιέλθει στὴν κατοχὴ του μὲ τὴν παράδοση στὴ γυναῖκα του Ἑρήνη Τρουλλινοπούλα, τῆς προίκας τῆς πεθερᾶς του ποτὲ Τζωρτζίνας Καλονοπούλας, γυναῖκας τοῦ ποτὲ Μανόλη Τρουλλινοῦ, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὰ ἔγγραφα τοῦ *officio di proprio*. Δὲν ἔχει σκοπὸ νὰ ἐγκαταλείψει τὴν περιουσία του. Ὡς πρὸς τὶς ζημιὲς τὶς ὁποῖες κατηγορεῖται ὅτι προκάλεσε στοὺς κατοίκους, ἐὰν τυχὸν ἔχει τοῦτο συμβεῖ παρὰ τὴ θέλησή του, εἶναι διατεθειμένος νὰ ἀποζημιώσει ὅσους ἔχει βλάψει.

Νικολὸς Θεριανός, ἀναπληρωτῆς νοτάριος καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας
Ὁ βοηθὸς τῆς μείζονος Καγκελλαρίας

1644 (β. ἔ. 1643), 5 Ἰανουαρίου

Κατατέθηκε [στὴν Καγκελλαρία].

Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά καὶ σὲ ἐλληνικὴ μετάφραση. Στὸ φ. 1r στὸ περιθώριο, ἀριστερά, σημείωμα: *Registrato a carte 123*. Στὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *Registrata nel libro Mazor XI mo a carte 168*.

Βλ. ἔκδοση (ὁ ὁρισμὸς σὲ ἐλληνικὴ μετάφραση).

561

Βεβαίωση *official*

1644 (β. ξ. 1643), 25 Ἰανουαρίου

Ὁ Θεόδωρος Σέρβος, *official*, βεβαιώνει ὅτι ἐκτελώντας τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Σίλβεστρου Τζαγκαρόλου, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, κάλεσε τὸν Μάρκο Ψαρομήλιγκο Βλαχάκη τοῦ ποτὲ Γιώργη, ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριό, ὁ ὁποῖος βρίσκεται στὴ φυλακὴ, νὰ δηλώσει ὅτι ἐπιστρέφει τοὺς μύλους ποὺ εἶχε πακτωμένους ἀπὸ τὸν ἱερομόναχο, ἐπειδὴ ἀδυνατεῖ νὰ πληρώσει τὶς ὀφειλές του. Διαφορετικά, θὰ παραμείνει τὸ παρὸν ἔγγραφο ὡς ἐγγύηση (*caution*) στὰ χέρια τοῦ οἰκονόμου, ὁ ὁποῖος θὰ διαθέσει τοὺς μύλους κατὰ τὴν κρίση του.

Ἐμμανουὴλ Κίνναμος, ἀναπληρωτὴς νοτάριος
καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

Δύο ἀντίγραφα:

Α) Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 50 τοῦ 11ου βιβλίου τῶν *Comandamenti* τοῦ Michiel Minotto, πρώην ρέκτορα Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *extratta*, 1644 (β. ξ. 1643) *di 29 genaro, autentica*· β) *Incontratta*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *η ρεφουδατζηων ὅπου καμμεν ὁ Βλαχωμάρκος δια της μιλους*.

Β) Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά (χωρὶς τὴν ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου καὶ ἀρχαιοφύλακα τῆς Καγκελλαρίας). Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) 1644 (β. ξ. 1643), 29 *genaro, extratta autentica*· β) *Incontratta*. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Βλαχομαρκο*· β) *τω μαντάδω καὶ η ρεσποστα*.

562

Γράμμα τοῦ γενικοῦ προνοητῆ [στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης]

Andrea Cornaro

1644, 24 Ἰανουαρίου ~ 31 Ἰανουαρίου

1644 (β. ξ. 1643), 24 Ἰανουαρίου

Ἐπισκοπὴ Ἱεράπετρας

Ὁ Andrea Cornaro, γενικὸς προνοητὴς [στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης], γράφει στὸν ρέκτορα Χανίων ὅτι παρουσιάστηκε ἐνώπιόν του ὁ Μάνος Παχουντάκης

καὶ τοῦ ἐξέθεσε πὼς ἐπειδὴ ἡ χρονιὰ ἦταν ἄγονη (*sterile*) ἀδυνατεῖ νὰ ἐξοφλή-
σει τὰ χρέη του. Ὁ Cornaro καλεῖ τὸν ρέκτορα νὰ βοηθήσει τὸν Παχουντάκη
μὲ ὅποιον τρόπο κρίνει προσφορότερο.

1644 (β. ἔ. 1643), 31 Ἰανουαρίου

Κατατέθηκε [στὴν Καγκελλαρία].

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 175 τοῦ βιβλίου τῶν *Sentenze di Particolari*. Χαρτί (δίφυλλο).
Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *σουμα τις λετερας τοῦ
αφεντη του γενεραλε διὰ τὸ Μανο Παχουντακι*.

563

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Χανίων Michiel Minotto

1644 (β. ἔ. 1643, ,αχμγ'), 8 (η') Φεβρουαρίου
Χανιά

Ὁ Michiel Minotto (*Μιχαῖλ Μηνοτος*), ρέκτορας [Χανίων], προστάζει τοὺς
καπετάνιους, «κάβους» καὶ ἄλλους «πρεβελεγιάδους» οἱ ὅποιοι θὰ λάβουν τὸ
παρόν «μαντάδο» νὰ συνδράμουν τὸν ἱερομόναχο Σίλβεστρο Τζαγκαρέλο, οἰ-
κονόμο τοῦ Στύλου, νὰ εἰσπράξει ἀπὸ ὅλους τοὺς γονικάρους του καὶ ἀπὸ
ὅσους βόσκουν τὰ ζῶα τους στὸν τόπο καὶ στὰ βοσκοτόπια (*βόσκιθρα*) τοῦ
μοναστηριοῦ τῇ δεκατεία, τὰ νομία καὶ τὰ ἄλλα κανίσκια («ρεγάγιες συνήθικες
τοῦ τόπου»). Ὅποιος δὲν συμμορφωθεῖ θὰ τιμωρηθεῖ μὲ ποινὴ τοῦ κάτεργου,
τῆς ἐξορίας ἢ ἄλλη κατὰ τὴν κρίση τοῦ ρέκτορα.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, νοτάριος [τῆς Καγκελλαρίας]

Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά καὶ
σὲ ἑλληνικὴ μετάφραση. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ
παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου ποὺ κρατᾷ τὸ οἰκόσημο τοῦ
ρέκτορα.

chieramea Copia tratta dalle abbreviature del g. e Costantin Padua Hod.
 nell' off. della mat. della Cant. padova dogra infera
 mona franco.

1508 > ali is Senar.

manoli Simi g. Diego Del Nome delle eterno iddio Ama, l'anno della in Carnatione
 a fisa per anni unghel s. Nro fuit xpo 1508 die pridie genari indic. xij in
 per dñi del monato abicoma Solar de sandia, manifesto fatto so dhoroffico monato

Cumine in

abus m. io

Cuduvonia: 6

Colea: 6.

i conomo de Casal ce mrochio de villa. Conli herredi ce psseri mei
 do ce affito. Taci mandli fumi fio dal g. giorgi habitante in anno
 dromer ce tui herredi terroni. de b. 15/1508 ali Cumine de
 dolase ce istus (ambus de b. io ce ista cum d'ura mir. de 15/1508
 ste do ce affito ce ate gaurili fumi d'ate fratello del diti manol
 istin cosa terra de b. dei lequal misure, montano intanto
 de b. trenta quatro. Ex quelli in affito domo in haucanti

fanni Cinque e intrada Cinque. e pagamenti Cinque
 pssimi venturi liquali dobbiate haver e seguir. pogni vno
 benef. con il pascolo loro, ce affito de essi terroni, siate
 obligati dar ce pogni al monato. pogni anno tutto nel mese
 di agosto. nel nugarben di pchoomunio. formanti son. b. trenta
 quatro, cise voi sud. mandli, sulla vna specialita le b. 15/1508
 ce voi sudeto gaurili in vna specialita le b. 15/1508. Sie, ce st
 siate sottoposti di far prima pogni l'arotto. pssimi venturi
 1508. ce nel ultimo anno deladitta affitason siate obligati
 lasciar il terrolo no seminato dali detti terroni. dabon po Rio
 di giorno. Se conde il solito. sotto pena di pogni et nome de
 pogni in. no ce il pogni noli nel suo vigore,
 rest. giorgi balbi fio de michelin ce
 michelin chortifica.

Hic. Scordili Marafara. v. Hod. 2.

(anc.)

564

Όρισμός τοῦ ρέκτορα Michiel Minotto καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1643, 23 Αὐγούστου/1644, 6 Ἰανουαρίου, 11 Φεβρουαρίου

1643 (αχμγ'), 23 (κγ') Αὐγούστου

Ὁ Michiel Minotto (*Μιχαὶλ Μινότος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ὀσιωτάτου ἱερομονάχου Γερμανοῦ Λιβάρη, προοικονόμου τοῦ Στύλου, προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν ὅσους τοῦ χρωστοῦν *κάθα λογὶς χρέο* νὰ ἐξοφλήσουν τὶς ὀφειλές τους στὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν. Ἐὰν δὲν συμμορφωθοῦν, μετὰ τὴ λήξη τῆς προθεσμίας θὰ κατασχεθοῦν τὰ ὑπάρχοντά τους μὲ δικά τους ἔξοδα. Οἱ ὁμότες νὰ βεβαιώσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, [ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας]

Βεβαιώσεις τῶν ὁμοτῶν

1644 (β. ἔ. 1643), 6 Ἰανουαρίου

Ὁ Ἰωάννης Τρουλλινὸς Παχουντάκης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα καὶ «ἰντιμάρησε» τὸν Μάνο Γληγοράκη, τὸν Νικόλα Παχουντάκη τοῦ ποτὲ Λέου καὶ τὸν ἀδελφὸ του Ἰωάννη, τὸν Νικολὸ Μπροσνεριτάκη, τὸν Μάρκο Καλτζούνη καὶ τοὺς ἀδελφούς Νικόλα καὶ Γαβρίλη Μπερέτους.

Μάρτυρες: Λέος Καλούδης, Μανόλης Μαναρολάκης, Κώστας Νεκώστας καὶ Μάρκος Παχουντάκης Φλακάτορας.

παπα-Ἀντρέας Ἀσπρέας «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1644 (β. ἔ. 1643), 11 Φεβρουαρίου

Ὁ Μανόλης Σαράν[σ]τας, [ὁμότης τοῦ χωριοῦ Καλύβες], βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ ρέκτορα καὶ «ἰντιμάρησε» τὸν παπα-Καλλίνικο καὶ τὸν Γιώργη Πατούση.

Μάρτυρες: Νικολὸς Κουκάκης Μανοβρανακάκης καὶ Ἰωάννης Κυργιάκης.

Γεώργης Θοχάρης «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπες οἱ βεβαιώσεις. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ

ἀναπληρωτῇ νοταρίου. Στὴ μέση τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου. Στὸ ἴδιο φύλλο, ἀριστερά, σημείωμα δυσανάγνωστο. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *θέλη ω Κιρινόκοστας ρεαλια 502 ...*, καὶ πράξεις ἀριθμητικῆς.

565

Χρεωστικὴ ὁμολογία καὶ ἀνεπιτυχὴς πράξι κατάσχεσης

1643, 10 Ὀκτωβρίου/1644, 8, 12 Φεβρουαρίου

1643, 10 Ὀκτωβρίου

Παρουσιάστηκε στὴν Καγκελλαρία ὁ Μανόλης Παχουντάκης, ἀπὸ τὰ Μεγάλα Χωράφια, καὶ δήλωσε ὅτι ἔκανε λογαριασμὸ μὲ τὸν κρητικὸ εὐγενὴ *dot-tore* Ἐμμανουὴλ Μόρμορη, ἐπίτροπο τῶν προοικονόμων Γερμανοῦ Μαθᾶ καὶ Ἰερεμία Καλαφάτη, τοῦ χρέους του πρὸς αὐτοὺς καὶ ὁμολόγησε (*nota voluntaria*) ὅτι χρωστᾷ 564 ὑπέρπυρα. Θὰ καταβάλει στὸν Μόρμορη τὸ μισὸ ἀπὸ τὸ ποσὸ αὐτὸ τὸν προσεχὴ μῆνα Ἰανουάριο καὶ τὸ ἄλλο μισὸ τὸν προσεχὴ Μάιο. Ἐὰν δὲν τὸ ἐξοφλήσει, θὰ κατασχεθοῦν τὰ ὑπάρχοντά του.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτῆς νοτᾶριος τῆς Καγκελλαρίας

Αἴτηση

1644 (β. ἔ. 1643), 8 Φεβρουαρίου

Ὁ *dottor* Ἐμμανουὴλ Μόρμορης, ἐπίτροπος τῶν προοικονόμων Γερμανοῦ Μαθᾶ καὶ Ἰερεμία Καλαφάτη, ζητᾷ ἀπὸ τὸ *ufficio della giustizia* νὰ κινηθεῖ ἡ διαδικασία, ὥστε νὰ ἐξοφληθεῖ τὸ ποσὸ τῶν 564 ὑπερπύρων ποὺ ὀφείλει ὁ Μανόλης Παχουντάκης, ἀπὸ τὰ Μεγάλα Χωράφια, στοὺς προοικονόμους.

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1644 (β. ἔ. 1643), 12 Φεβρουαρίου

Βεβαιώνεται ὅτι ὁ ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος πῆγε νὰ κατασχέσει τὰ ὑπάρχοντα τοῦ Μανόλη Παχουντάκη, ἀλλὰ δὲν βρῆκε τίποτα. Ὁ Παχουντάκης ἔχει μόνον ἓνα κομμάτι ἀμπέλι ποὺ ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς ἐντριτείας [στὸ μοναστήρι].

Ὁ βοηθὸς τοῦ ufficio

Ἀντίγραφα ἀπὸ τὸ φ. 10 τοῦ 1ου βιβλίου τῶν *Comandamenti* (ἡ χρεωστικὴ ὁμολογία) καὶ ἀπὸ τὸ φ. 40 τοῦ βιβλίου τῶν *Partide*, τετράδιο 236, ποὺ εἶναι κατατεθειμένα στὸ *ufficio della giustizia* (ἡ αἴτηση καὶ ἡ βεβαίωση). Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημειώματα:

α) *adi 23 gennaio 1644* (β. έ. 1643) *per lettera dell' illustrissimo reggimento de dì 20 ottobre passato, et risposta del zurado del casal Stillo, de dì 7 instante, si vede esser ista notificata la contrascritta sententia voluntaria al' infrascritto Mano Paghundachi per via intelligentia. Nicolò Scordili Marafarà, vice nodaro di Cancellaria*· β) *messa in quaderno 236 a carte 40 per iperperi 564*. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 2r δυσνόητο βραχυγραφημένο σημείωμα. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *σεντεντζηα βολονταρια του Μανω Παχουντακι*· β) τοῦ Ὁρνωμανῶ ι *σεντεντζηα η βολωντάρια*.

566

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Aurelio Michiel καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1644 (β. έ. 1643) (αχμγ'), 28 Φεβρουαρίου

Ὁ Aurelio Michiel (Αουρελιος Μηκέλης), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Γερμανοῦ Λιβάχη, προστάζουν τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ καλέσουν τοὺς χρεωφειλέτες τῆς μονῆς νὰ ἐξοφλήσουν τὰ χρέη τους στὸ διάστημα τῶν ὀκτώ [προσεχῶν] ἡμερῶν. Μετὰ τὴ λήξη τῆς προθεσμίας, θὰ κατασχεθοῦν τὰ ὑπάρχοντά τους (*θελουσιν ειστε σφιμενι και αμαχεμενι*) μὲ δικά τους ἔξοδα.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, [ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας]

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας.

567

Ἀπόφαση τοῦ ρέκτορα Michiel Minotto καὶ τοῦ συμβούλου Χανίων Alvise Querini

1642, 10 Ὀκτωβρίου/1644, 28 Φεβρουαρίου

1642, 10 Ὀκτωβρίου

Ὁ Michiel Minotto, ρέκτορας Χανίων, καὶ ὁ σύμβουλος Alvise Querini, ἀπόντος τοῦ συμβούλου Dandolo, ἀφοῦ ἐξέτασαν τὸν φάκελο τῆς δικογραφίας (*processo*) εἰς βάρος τοῦ Γιάννη Γαβαλᾶ καὶ τοῦ Γιώργη Φούμη, οἱ ὅποιοι κατηγοροῦνται γιὰ ἀνυπακοή (*per inputacion di desobediencia*) στὶς ἐντολές

τῶν ἀρχῶν, καὶ ἀφοῦ ἔλαβαν ὑπόψη ὅσα ὑπὲρ αὐτῶν κατατέθηκαν ἀπὸ τὸν δικηγόρο τοὺς *eccellentissimo signor dottor* Μόρμορη, ἀποφάσισαν τὰ ἑξῆς: Ἀθωώνουν τοὺς κατηγορούμενους (*siano assoliti dalla criminalità*), τοὺς ἐπιβάλλουν νὰ πληρώσουν τὰ ἔξοδα τῆς δίκης καὶ παραπέμπουν τὸ ζήτημα τῆς διεκδίκησης τῶν χωραφιῶν στὸ ἀστικὸ δικαστήριον (*remetendo la pretensione delli terreni nel foro civil*).

Ἰάκωβος Λίτινος, ἀναπληρωτῆς νοτάριος *all' ufficio criminal*

Βεβαίωση τῆς τοπικῆς διοίκησης 1644 (β. ἔ. 1643), 28 Φεβρουαρίου

Ἡ τοπικὴ διοίκηση (*reggimento*) Χανίων βεβαιώνει ὅτι ὁ Ἰάκωβος Λίτινος εἶναι ἀναπληρωτῆς νοτάριος *all' ufficio criminal*.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Δύο ἀντίγραφα:

Α) Ἀντίγραφο ἐπικυρωμένο. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὴν ἐπάνω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Copia*· στὸ κάτω μέρος τοῦ ἴδιου φύλλου ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου.

Β) Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *Copia*· β) *l.* (διαγραμμ.), *n.* 4 (ἀρίθμηση)· γ) *sententia criminal contra [i]l calumniator*.

568

Ἐξώνηση ἐλιῶν

1644, 1 Μαρτίου

Στύλος

τόπος τῆς μονῆς ἁγίου Ἰωάννου

τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου

Ὁ Λέος Πάτερος τοῦ ποτὲ Γαβρίλη, λεγόμενος Καφές, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, πουλᾷ στὸν παπα-Γερμανὸ Λιβάρη, ἐπίτροπο (*το παρον ευβρυκοσμενος πητροπος*) τοῦ μοναστηριοῦ, 3 ρίζες ἐλιές ἐντριτάρικες, 2 «λιανές» καὶ 1 «τζουνάτη», στὴν Κεραμωτή, ἀντὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 95 ὑπερπύρων, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ καταχωρίστηκε στὸ φύλλο 6 [τοῦ βιβλίου τῶν Ἐκτιμήσεων] τῆς Καγκελλαρίας. Τὰ συμβαλλόμενα μέρη ἔκαναν λογαριασμό, σύμφωνα μὲ τὸν ὁποῖο πιστοποιεῖται ὅτι ὁ Πάτερος ἦταν χρεωφειλέτης τοῦ Λιβάρη ἀπὸ πα-

λιά. Ἔτσι, ὁ πωλητὴς ἐξοφλεῖ τὸ χρέος του πρὸς τὸν ἀγοραστὴ καὶ λαμβάνει ἐνώπιον μαρτύρων καὶ τοῦ ὑπογραφόμενου νοταρίου ὡς ἀποπληρωμὴ ποσὸ 13 ὑπερπύρων. Ὁ Πάτερος ὑποθηκεύει («ὑποθηκάροντας») τὰ ὑπάρχοντά του, γιὰ τὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία κάποιος τυχὸν διεκδικήσῃ τὶς ἐλιές καὶ τὶς ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὸν Λιβάρχη, ὥστε νὰ μπορεῖ ὁ τελευταῖος μὲ «ὄρδινον τῆς ἀφεντίας» καὶ μὲ ἔξοδα τοῦ πωλητῆ νὰ ἀποζημιωθεῖ.

Μάρτυρες: Νικολὸς Βασασμίδης, μπάσταρδος, καὶ Γιώργης Πετινάκης.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, «νοδάρως ὀρδινάριος»

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένον στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *messo alle stride in Cancellaria adi 5 marzo 1643* [sic]· β) *a[di] detto. Messa alle stride nell'ufficio di proprio nello libro di Cogniti a carte* [κενὸ]. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *γραφὴ του ... δια της [ε]λ[ι]ες ἀποῦ ἐπουλησεν [του] παπα Γερμανοῦ Ληβαχη δια το χρεως τοῦ πρωηγουμενου.*

569

Ἐπιστολὴ

1644, 6 Μαρτίου

Ὁ παπα-Γιάννης [Πάτερος] μὲ ἐπιστολὴ του πρὸς τὸν παπα-Γερμανό [Λιβάρχη] τοῦ εὔχεται καλὴ σαρακοστὴ καὶ τοῦ γνωρίζει ὅτι τοῦ στέλνει μὲ τὸν Ντάνο Μανόλη 34½ λίρες ἀπὸ τὴν πώληση ἐνὸς γουρουνιοῦ. Καθυστέρησε νὰ τοῦ στείλῃ τὰ χρήματα, γιὰ τὸ τοῦ εἶχαν ὑποσχεθεῖ στὴ Χώρα νὰ τοῦ δώσουν 50 λίτρες, τὶς ὁποῖες τελικὰ δὲν τοῦ τὶς ἔδωσαν. Τὸν παρακαλεῖ νὰ δείξῃ κατανόηση, γιὰ τὸ δὲν εἶναι στὶς προθέσεις του νὰ ἀφήσῃ ἀπλήρωτο τὸ μοναστήρι.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένον στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά.
Βλ. ἔκδοση.

570

Ἐκτίμηση ἐλιῶν

1644, 10 (ι') Μαρτίου

Στύλος

Ὁ Στράτης Κλαπατζαράς, «τεπουτάδος ὀρδινάριος» τοῦ χωριοῦ Στύλος, «ἐπῆγε, εἶδε καὶ ἐστιμάρησε» 3 ρίζες ἐλιές ἐντριτάρικες στὸ ἴδιο χωριό, στὴν

Κεραμουτή, καὶ προσδιόρισε τὴν ἀξία τους, ἐλεύθερων ἀπὸ βάρους καταβολῆς εἰσφορᾶς (νέτες), σὲ 95 ὑπέρπυρα. Οἱ ἐλιές ἀνήκουν στὸν Λέο Πάτερο Καφέ, ὁ ὁποῖος προτίθεται νὰ τὶς πουλήσει στὸν παπα-Γερμανὸ Λιβάχη.

Μάρτυρες: Νικολὸς Βασασμίδης, [μ]πάστ[α]ρτος, καὶ Γιώργης Πετινός.
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Στὸ φ. 1ν σημείωμα: *Registrata in εις το λιμπρο των Στυμών εις φυλλα 6.*

571

Πακτώσεις χωραφιῶν

1572, 5 Ἰουλίου/1579, 3 Ἰουλίου/1594, 8 Αὐγούστου
/1599, 29 Σεπτεμβρίου ~ 1643, 25 Μαΐου ~ 1644, 14 Μαρτίου

1572, 5 Ἰουλίου

Πάκτωση στὸν Κώστα Τρουλλινό, λεγόμενο Τζιμπή (*Zibi*), χωραφιῶν 112 μουζουριῶν στὴν Κεφάλα [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 42 πάκτωση στὰ ἑλληνικά].

1579, 3 Ἰουλίου

Ὁ ἱερομόναχος Λεόντιος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὴ Σοφία Τζι{τζι}μπούδαινα χωράφια τριῶν μοιρῶν (*parte over mire tre*), στὴν Κεφάλα, 90 μουζουριῶν, τριῶν μοιρῶν. Ἡ Τζι{τζι}μπούδαινα ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στοὺς ἐντριτάρους (*alli essatori cioè endritaro*) 90 μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1580. Ἐπίσης, ὀρίζεται ὅτι μετὰ τὴν ἐκτίμηση τῆς «φυτείας» ποὺ βρίσκεται μέσα στὰ χωράφια ἢ Τζιμπίδαινα (Τζιμπούδαινα) θὰ καταβάλλει τὴν ἀνάλογη εἰσφορά. Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦνται οἱ δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται καὶ τὸ ἄλλο σιτάρι. Ὁ οἰκονόμος πακτώνει τὰ χωράφια στὴν Τζιμπίδαινα (Τζιμπούδαινα) ὡς κάτοικο τοῦ χωριοῦ (*come casagliotisa*) καὶ ὡς ἐνοικιάστρια (*affituale*), μὲ τὶς ὑποχρεώσεις ποὺ ἔχει ὁποῖος κρατᾶ σπίτι τοῦ μοναστηριοῦ (*per ragione della casa sua*).

Μάρτυρες: Νικόλας Τρουλλινὸς Παχουντάκης καὶ Μανόλης Λεντάκης Ἀλήτης.

1594, 8 Αύγουστου

Ὁ ἱερομόναχος Νεκτάριος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Γαβρίλη Φούμη τοῦ ποτὲ Λέου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, χωράφια στὴν Κεφάλα 36½ μουζουριῶν, τὰ ὁποῖα εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα καὶ τώρα τοῦ τὰ πακτώνει ἐκ νέου (*di novo*). Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1595. Ἐὰν ὁ πακτωτὴς δὲν ἐξοφλεῖ ἐμπρόθεσμα (*nel suo tempo*) τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ εἰσπράττει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ πού θὰ πουλοῦν κατὰ τὸν μῆνα Αὐγουστο οἱ ἐντρίταροι τοῦ μοναστηριοῦ τὸ ἄλλο σιτάρι. Ἀκόμη, ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παρέχει στὸν οἰκονόμο τὶς συνήθεις ἐργασίες ζευγαρίσματος καὶ θερισμοῦ (*di far le soe boare et nel segare le biave consuete*).

Μάρτυρες: Γιάννης Βάρης (*Vari*), ἀπὸ τὸ χωριὸ Νεροκούρου, καὶ μαστρο-Νικολὸς Φρέζος (*Freso*) τοῦ ποτὲ μαστρο-Γιώργη.

1594, 8 Αὐγουστου

[Ὁ ἱερομόναχος Νεκτάριος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου] πακτώνει [γιὰ μία πενταετία] στὸν Λέο Μπερέτο χωράφια 10 μουζουριῶν στὰ Μεγάλα Χωράφια καὶ 70 μουζουριῶν στὴν Κεφάλα. Ὅταν φυτευτοῦν στὰ χωράφια τῆς Κεφαλῆς νέα ἀμπέλια (*fitia*), θὰ ἐκτιμηθεῖ τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τους καὶ θὰ ἀφαιρεθεῖ ἀναλόγως ἡ ἐντρίτεια.

Μάρτυρες Γιάννης Βάρης (*Vari*), ἀπὸ τὸ χωριὸ Νεροκούρου, καὶ μαστρο-Νικολὸς Φρέζος (*Freso*) τοῦ ποτὲ μαστρο-Γιώργη.

Κωνσταντίνος Μουδάτσος (Mudacio), νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας Χανίων

Βεβαίωση τῆς τοπικῆς διοίκησης

1599, 29 Σεπτεμβρίου

Χανιά

Ἡ τοπικὴ διοίκηση (*reggimento*) Χανίων βεβαιώνει ὅτι ὁ Κωνσταντίνος Μουδάτσος εἶναι νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας.

Giacomo ..., βοηθὸς τῆς Καγκελλαρίας

1643, 25 Μαΐου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν [οἰκονόμο], ἀντίδικο τοῦ Χριστοῦλη Φούμη.

1644, 14 Μαρτίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν ...

Ἀντίγραφα ἐπικυρωμένα, μεταφρασμένα ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά: α) ἀπὸ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Τζώρτζη Στανίλα, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων (πάκτωση τοῦ 1572)· β) ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων (*libro della nodaria*) τοῦ ποτὲ Σταμάτη Καλονᾶ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio della massaria* [τῆς Καγκελλαρίας Χανίων] (πακτώσεις τῶν ἐτῶν 1579 καὶ 1594)· ἡ πάκτωση τοῦ 1594 (τοῦ Λέου Μπερέτου) μεταφράστηκε ἀπὸ μία *polizzata* ποὺ βρέθηκε στὸ βιβλίο τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ νοταρίου Καλονᾶ (*trovata et trapassata nel foglio della sopradetta scrittura*). Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-2r. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *per Mano Callona*· β) *per Mano Callona*. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *Gavrili Fumi*. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 2r ὑπολείμματα σφραγίδας προστυπωμένης μὲ κερὶ σὲ τετράγωνο χαρτί. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *πακτοσιες περασμένες απο τῆς ιεδα καί πόδε*· β) *Affitasioni di Chefala*· γ) πράξεις ἀριθμητικῆς.

572

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Χανίων Michiel Minotto

1641, 30 Ἰουνίου, 5 Ἰουλίου/1644, 20 Μαρτίου

1641, 30 (τελευταία ἡμέρα) Ἰουνίου

Παρουσιάστηκε στὸ *officio* ὁ Κωνσταντῖνος Μουσοῦρος τοῦ ποτὲ Γιάννη, καπετάνιος, ἀπὸ τὸ χωριὸ Νέο Χωριό, Ψυχρό, καὶ καταγγέλλει (*querella contro*) τὸν Γιάννη Γαβαλὰ τοῦ Γεωργίου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Γαβαλοχώρι, ἀναφέροντας τὰ ἀκόλουθα: Ὁ ποτὲ Λέος Τρουλλινός, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, εἶχε ὀρίσει μὲ διαθήκη νὰ σπέρνουν οἱ ἐπίτροποί του τὰ χωράφια του, στὸν Πλατανιὰ καὶ στὸν Ἄζογυρέα, μὲ τὴν ὑποχρέωση, μετὰ τὴν ἀφαίρεση τῆς ὀφειλόμενης πρὸς τὸ μοναστήρι ἐντριτείας (*prima estrazer la terzaria over affitanza al cavagliero*), νὰ μοιράζονται τὸ εἰσόδημα μὲ τὰ ἀνήλικα παιδιὰ του. Ὅμως ὁ Γαβαλὰς καρπώνεται τὰ ὀφέλη εἰς βάρος τῶν παιδιῶν, μὲ ἀποτέλεσμα μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Μουσούρου νὰ ἐκδώσει ὁ γενικὸς προνοητὴς ἔνταλμα (*mandato*) ἐναντίον του. Ἐπειδὴ ὡστόσο ὁ Γαβαλὰς ἀγνόησε τὸ ἔνταλμα, ὁ Μουσοῦρος προσφεύγει καὶ πάλι στὴ δικαιοσύνη καὶ ζητᾷ νὰ τιμωρηθεῖ ὁ Γαβαλὰς γιὰ τὴν πράξη του καὶ νὰ ἀποζημιώσει τὰ ἀνήλικα παιδιὰ. Ὁ Michiel Minotto, ρέκτορας [Χανίων], προστάζει τὸν Γαβαλὰ νὰ ἀποδώσει στὰ παιδιὰ τὸ ὀφειλόμενο εἰσόδημα.

1641, 5 Ἰουλίου

Παρουσιάστηκε στο *officio* ὁ Μουσοῦρος καὶ ἀναφέρει συμπληρωματικὰ ὅτι ὁ Γιώργης Φούμης τοῦ Κώστα, ἀπὸ τὸ χωριὸ Μαλάξα, συμπράττει μὲ τὸν Γαβαλά (εἶχε σπείρει στὰ χωράφια καὶ τὰ εἶχε θερίσει μαζί του) καὶ κατακρατεῖ τὰ εἰσοδήματα τῶν παιδιῶν τοῦ ποτὲ Τρουλλينوῦ. Ζητᾷ νὰ τιμωρηθεῖ καὶ αὐτὸς μαζί μὲ τὸν Γαβαλά.

Ἰάκωβος Λίτινος, ἀναπληρωτὴς νοτάριος *all' officio criminal*

Βεβαίωση τῆς τοπικῆς διοίκησης

1644, 20 Μαρτίου

Χανιά

Ἡ τοπικὴ διοίκηση (*reggimento*) Χανίων βεβαιώνει ὅτι ὁ Ἰάκωβος Λίτινος εἶναι ἀναπληρωτὴς νοτάριος *all' officio criminal*.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Δύο ἀντίγραφα:

Α) Ἀντίγραφο ἐπικυρωμένο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά. Στὴν ἐπάνω γωνία ἀριστερὰ τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Copia*· στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου.

Β) Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά (δὲν ἀναφέρονται τὰ τοπωνύμια). Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Copia dal processo*.

573

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Aurelius Michiel καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1644, 11, 14 Μαρτίου ~ 12 Ἀπριλίου

1644 (αχμδ'), 11 (ια') Μαρτίου

Ὁ Aurelius Michiel (Αούρελιος Μικέλις), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ διαλαλήσουν στο χωριὸ Στύλος ὅτι ὁ Λέος Πάτερος τοῦ ποτὲ Γαβρίλη πούλησε στὸν παπα-Γερμανὸ Λιβάχη, ἐπίτροπο («προκουραδόρο») τοῦ μοναστηριοῦ, 3 ἐλιές στο χωριὸ Στύλος. Ὅποιος τυχὸν διεκδικεῖ δικαιώματα νὰ παρουσιάσει σὲ διάστημα ἑνὸς μήνα στὴν Καγκελλαρία καὶ νὰ ἐναντιωθεῖ («νὰ κοντραδίρη») στὴν πώληση. Οἱ ὁμότεες νὰ εἰδοποιήσουν «τοὺς ἐδικοὺς καὶ τοὺς κολληταράδες» ποὺ εἶναι «προτιμημένοι κατὰ τοὺς νόμους» νὰ παρουσιαστοῦν,

ἐὰν ἐνδιαφέρονται, στήν ἴδια προθεσμία «στὸ ὀφίτζιο τοῦ προπρίου» (*officio di proprio*) καὶ νὰ πουσιν τὰ δικαιοματά του.

Νικολὸς Σκορδίλλης Μαραφαράς, [ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας]

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1644, 14 Μαρτίου

Ὁ Μιχάλης Τζίναρέας, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Ἰωάννης Θεοδωράκης καὶ Στράτης Κλαπατζαράς.

παπα-Ἀνδρέας «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1644, 12 Ἀπριλίου

Κατατέθηκε [στήν Καγκελλαρία].

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά· πρωτότυπη ἡ βεβαίωση. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου πὺν κρατᾷ τὸ οἰκόσημο τοῦ ρέκτορα, καὶ δυσανάγνωστα γράμματα.

574

Διαθήκη

1641, 9 Μαρτίου ~ 1643, 25 Μαΐου ~ 1644, 14 Μαΐου

1641, 9 Μαρτίου

Στύλος

«διστρέτο τῶν Χανίων, νησίου Κρήτης»

Ὁ κὺρ Λέος Φούμης, καπετάνιος, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, *εβρισκομενος αστενιμενος το σωματι*, συντάσσει τὴ διαθήκη του, ἀκυρώνοντας κάθε ἄλλη προηγούμενη. Ζητᾷ συγχώρεση ἀπὸ ὅλους τοὺς χριστιανούς. Ἐπιθυμεῖ, ὅταν πεθάνει, νὰ ἐνταφιαστεῖ στὸ μοναστήρι τοῦ Μεγάλου Γεωργίου, στὸ χωριὸ Θέρισος. Ὅρίζει ἐκτελεστή («κομεσάριο») τῆς διαθήκης του τὸν ἀδελφὸ του παπα-Μπλάζιο καὶ τὸν ὑψηλότατο ἀφέντη Τζώρτζη Πατελάρο, *τετορ*, γιὰ νὰ ὑπερασπίζει, ἂν χρειαστεῖ, τὰ δικαιώματα *τζι κομεσαρίας*. Ἀφήνει τὴ γυναίκα του Καλίτζα «κερὰ καὶ νοικοκερὰ στὸ σπίτι του»· ἐὰν μισέψει, θὰ ἔχει δικαίωμα νὰ πάρει 500 ὑπέρπυρα ἀπὸ τὴν περιουσία του ἔναντι τῆς προίκας

της (α κοντο του προκουου τζι). Ἐπιθυμεί νὰ τοῦ τελοῦν μνημόσυνα ὡς ἐξῆς: στήν [ἐκκλησία τῆς] Ὑπεραγίας Θεοτόκου στή Χρυσοπηγή («στή Χρουσοπηγή») ἓνα σαββατιάτικο καὶ ἓνα σαρανταλείτουργο, καὶ στήν [ἐκκλησία τῆς] ἁγίας Κυριακῆς ἓνα σαρανταλείτουργο καὶ ἓνα ἀκόμη σαρανταλείτουργο ὅπου θελήσει ὁ ἀδελφός του. Ἀφήνει στὸ μοναστήρι τοῦ Μεγάλου Γεωργίου τὸ κυπαρίσσι πὺν ἔχει στὸ χωριό, *οδία νὰ το καμου κεμπες* καὶ ὅ,τι ἄλλο χρειαστεῖ ἢ μονή. Ἀφήνει στήν Ἑρήνη Νικηφοροπούλα 10 ρίζες ἐλιές, στὸν ὑπῆρέτη του («φαμέγιο») Ντακόλε 15 ρίζες ἐλιές καὶ στήν ἀνεψιά του Καλὴ Ἀλιφιεροπούλα τὸ «λιάτικο» ἀμπέλι στὰ Τζουγκαρ{γ}ιανά, πὺν εἶναι «κολλητό» μὲ αὐτὸ τοῦ Βλαχομάρκου, τὴν «πεζούλα», στὸν Σταυρὸ καὶ τὸν «γκαμουκά» πὺν ἔχει στὰ χέρια του ὁ προηγούμενος παπα-Γερμανός. Ἀφήνει στήν ἄλλη του ἀνηψιά Καλὴ, γυναῖκα τοῦ Γαβρίλη Μουσούρου, τὸ χωράφι πὺν εἶναι «κολλητό» μὲ αὐτὸ τοῦ Μανολάκη Κόντη στὸ Καβαλαρίτζι, *καὶ τουτο οδία τζι χιλιαδες, οπου τον αφινι υ ποτε κερα Μαρουλα Καλονοπούλα, υ θια τονε*. Ἀκόμη, ἀφήνει στήν κερά Ἀννίτζα, τὴν πεθερά του, τὸ [χωράφι στὸ] Μεσσηνίσι, μὲ τὸν ὄρο, ἐὰν τυχὸν ἐναντιωθεῖ στή διαθήκη, νὰ μὴν πάρει τίποτα. Ὁ ἐκτελεστής τῆς διαθήκης του *νανε κρατιμενος νὰ βγανι τι γραφι οπου εκαμε το κερων του ηψιλοτατου αφεντι γεγενεραλε Μουλι[ν]*. Ὁ διαθέτης λέγει ὅτι τοῦ λείπουν 7 πηροῦνια ἀργυρά, 2 «βιστιδοῦρες ντεσενιάδες», 170 πήχες πανὶ «ψιλό», ἓνα «μπουνιάλο» ἀργυρό, ἓνας «λαιμός» μαργαριτάρια τῆς πρώτης του γυναίκας, καὶ ὀρίζει, ἐὰν δὲν βρεθοῦν, *νὰ υπορι ο ανοθε κουμεσαριος νὰ κανι αφορεσμο νὰ φανεροθου*, ἐὰν πάλι βρεθοῦν, ἀφήνει τὸ μισὸ πανὶ στή γυναῖκα του καὶ τὸ ἄλλο μισὸ στήν Καλὴ Ἀλιφιεροπούλα. Ἀφήνει στὸν ἀδελφὸ του Γιώργη 10 αἶγες. Ὁμολογεῖ ὅτι ὁ Νικηφόρος Κουντούρης εἶχε φέρει κάποια ροῦχα τῆς γυναίκας του, τὰ ὁποῖα εἶναι *γραμενα με μια γκοπια του παπα-Δριμιτινου*. Ὁρίζει νὰ μοιραστεῖ ἢ ὑπόλοιπη κινητὴ καὶ ἀκίνητη περιουσία του ἀνάμεσα στὰ ἀδελφία του, ἀφοῦ προηγουμένως ἐξοφληθοῦν τὰ χρέη του πρὸς τὸν οἰκονόμο τῆς μονῆς ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου· ὁ ἐκτελεστής τῆς διαθήκης του παπα-Μπλάζιος ἄς διαλέξει ἀπὸ τὰ πράγματα αὐτὰ νὰ πάρει ὅ,τι θέλει. Ὅποιος τυχὸν ἐναντιωθεῖ στή διαθήκη θὰ ἀποκλειστεῖ ἀπὸ τὴν κληρονομιά. Τέλος, ἀφήνει στὸν νοτάριο γιὰ τὸν κόπο του 2 ρεάλια.

Μάρτυρες: παπα-Ἀνδρέας Ἀσπρέας, κὺρ Ἰωάννης Σέρβος, κὺρ Τομάδος Σέρβος, κὺρ Κώστας Φούμης καὶ κὺρ Ἰωάννης Ἀδάμος.

Μάρκος Ψαρομήλιγκος, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

1643, 25 Μαΐου

Κατατέθηκε στο δικαστήριο από τὸν Τζανάκη Κλάδο στὸ ὄνομα ὅσων εἶναι πληρεξούσιος, ἀντίδικο τοῦ Χριστούλη Φούμη.

1644, 14 Μαΐου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο.

Τρία ἀντίγραφα καὶ ἀποσπασματικὴ ἰταλικὴ μετάφραση:

Α) Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά.

Β) Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r, 2r-v στὰ ἑλληνικά.

Γ) Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ φφ. 1r-v, 2r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *διαθικι του ποτε кир Λεο Φουμι.*

Δ) Ἀποσπασματικὴ μετάφραση ἀπὸ τὰ ἑλληνικά στὰ ἰταλικά τῶν χωρίων τῆς διαθήκης ποὺ ἀφοροῦν τὴν κληρονομιά τῶν ἀνηψιῶν καὶ τῶν ἀδελφῶν τοῦ διαθέτη, καθὼς καὶ τοῦ χωρίου ποὺ ἀφορᾷ τὴν ἐξόφληση τῶν χρεῶν τοῦ πρὸς τὸν οἰκονόμο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r.

575

Ἀπόφαση τῆς τοπικῆς διοίκησης Χανίων καὶ ἀπόσπασμα διαθήκης [1628, 23 Ἰουλίου/1642, 13 Ἰουλίου ~ 1642 ~ 1644, 14 Μαΐου]

1642, 13 Ἰουλίου

Ἡ τοπικὴ διοίκηση (*reggimento*) Χανίων, ἀπόντος τοῦ συμβούλου Loredan, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Χριστούλη Φούμη, ἀδελφοῦ τοῦ ποτὲ Λέου, ἀποφασίζει νὰ ἐκτελεστεῖ ὁ ὅρος τῆς διαθήκης (*sententiato ... ponti ad legem detto testamento*) τοῦ Λέου Φούμη [βλ. πρὸ κάτω], σύμφωνα μὲ τὸν ὅποιο ὁ διαθέτης εἶχε ὀρίσει ὅτι μετὰ τὸν θάνατο τῆς θυγατέρας του, ἐὰν πέθαινε ἄτεκνη, ἡ περιουσία του θὰ περιερχόταν στὸν ἀδελφὸ του Χριστούλη καὶ στὸν «μπάσταρδό του» Γαβρίλη [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 522].

Ἀπόσπασμα διαθήκης

[1628, 23 Ἰουλίου]

Ἀπόσπασμα διαθήκης: Ὁ διαθέτης [Λέος Φούμης] κληροδοτεῖ «τό ἄλλον πρᾶγμα του αλου εμισου» στὴ θυγατέρα του Μαρούλα, «να το κρατι ι μανα τις να γοβερναρι, να αναθρεφι το πεδὴν του», κατοικώντας σὲ ἓνα ἀπὸ τὰ σπίτια του. Ὅρίζει νὰ μὴν μπορεῖ ἡ γυναίκα του νὰ ἐνεργεῖ χωρὶς τὴ θέληση τῶν ἐπιτρόπων. Ἐὰν ἡ κόρη του πεθάνει ἄτεκνη, ὀρίζει ἡ περιουσία του νὰ περιέλθει στὸν ἀδελφὸ του Χριστούλη καὶ στὸν νόθο γιό του Γαβρίλη.

Νικολός Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτὴς ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας
Μιχαήλ Κλαδούρης, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1642 ...

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Χριστούλη Φούμη, ἀντίδικο τοῦ Μανόλη
Φούμη Μπαροτζάκη. Ἔλαβε ἀναβολή (*hebbe l'indusia*).

1644, 14 Μαΐου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 26 tergo τοῦ 2ου βιβλίου τῶν *Atti* [τοῦ ρέκτορα Χανίων].
Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά (ἢ ἀπόφαση) καὶ στὰ
ἑλληνικά (τὸ ἀπόσπασμα τῆς διαθήκης). Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημειώ-
ματα: α) *Corria*· β) *22 ottobre 1641 presentata sententia a legge del'autentico*. Τὸ ἀπό-
σπασμα τῆς διαθήκης σώζεται καὶ σε ἰταλική μετάφραση (λυτὸ ἔγγραφο, τὸ κείμενο
γραμμένο στὸ φ. 1r).

576

Διαθήκη

1640, 1 Ἰανουαρίου ~ 1644, 16 Μαΐου

1640 (β. ἔ. 1639), 1 Ἰανουαρίου
Στύλος

Ὁ κύρ Λέος Τρουλλινὸς τοῦ ποτὲ Μάνου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, *εβρισκετε*
αροστιμενος καὶ συντάσσει τὴ διαθήκη του ἀκυρώνοντας κάθε ἄλλη προη-
γούμενη. Ζητᾷ συγχώρεση ἀπὸ ὅλους τοὺς χριστιανούς. Ὅρίζει ἐκτελεστὲς
τῆς διαθήκης (*κουμεσαρίους*) τοὺς δύο κουνιάδους του Γιάννη Γαβαλὰ καὶ Κω-
σταντὴ Μουσοῦρο, καθὼς καὶ τὸν κουνιάδο του Γιάννη Παῖδη Δοξαρά, γιὰ νὰ
ὑπερασπίζει τὰ δικαιώματα τῆς ἀδελφῆς του. Ἐπιθυμεῖ νὰ ἐνταφιαστεῖ στὸν
ναὸ τῆς Θεοτόκου τῆς Μεσοχωρίτισσας τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου. Ἀφήνει
τὴ γυναῖκα του Ἀντριάνα *καιρά καί νικοκιερά καί κουμεσαρα ιστο πεδι του καί*
ιστοπραματον. Ὅρίζει νὰ σπέρνουν τὰ χωράφια του οἱ δύο κουνιάδοι του, οἱ
ὁποῖοι νὰ *πλερονουσι του μοναστιριου* καὶ νὰ μοιράζονται τὴν ὑπόλοιπη [σο-
δειά] μὲ τὴ γυναῖκα του καὶ τὰ παιδιὰ του, ὥσπου τὰ τελευταῖα νὰ ἐνηλικι-
ωθοῦν (τὴ μισὴ σοδεῖα νὰ τὴν παίρνει ἡ γυναῖκα καὶ τὰ παιδιὰ του, καὶ τὴν
ἄλλη μισὴ οἱ κουνιάδοι του). Στὴ γυναῖκα του ἀφήνει τὸ βούι γιὰ νὰ σπέρνει

τὰ μισὰ χωράφια. Ἀκόμη, ἀφήνει στὴ μονὴ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τὰ «μουρέλλα» ποὺ ἔχει στὰ Πλατάνια τὰ Ξερίζωτα, γιὰ νὰ μὴν ἀφαιρεθοῦν τὰ χωράφια ἀπὸ τὰ παιδιὰ του (οδὶὰ νὰ μι μπαρουσι τα χοραφια το μπαιδηό του). Ἀφήνει στὸν νοτάριο [παπα-Μανόλη Ἀσπρέα] 11 ρίζες ἐλιές (6 στὰ Σκα{γ}λιὰ νὰ τις παρο απον τι μερα τοῦ Παχου<ν>τογιάννη, 3 ρίζες στὰ Σκαγ{λ}ιά, 1 στὸ Ἀλώνι καὶ 1 χοντρή στὴ Σβάρα), γιὰ νὰ τελεῖ τὸ μνημόσυνό του. Ἐπιθυμεῖ νὰ τοῦ κάνουν οἱ «κουμέσοι» τοῦ ἑνα σαββατιάτικο καὶ ἑνα σαρανταλείτουργο, πληρώνοντας ἀπὸ τὴν περιουσία του. Ὅσα πράγματα ἀπομείνουν τὰ ἀφήνει στὰ δύο ἀρσενικά παιδιὰ του καὶ τὰ ροῦχα του στὸν γιό του Γιώργη. Ὅποιος τυχὸν ἐναντιωθεῖ στὴ διαθήκη του νὰ πληρώσει πρόστιμο 5 ὑπερπύρων.

Μάρτυρες: Στράτης Χαλικιώτης Λαγός, ὁ ὁποῖος ὑπογράφει καὶ γιὰ τοὺς ὑπόλοιπους μάρτυρες, Νικόλας Κουτζουλογιάννης, Μιχάλης Γαλάνης τοῦ ποτὲ Ἰωάννη, Σταμάτης Μουσοῦρος καὶ Ἰωάννης Μουσοῦρος τοῦ ποτὲ Σταμάτη.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἰάκωβος Λίτινος, ἀναπληρωτὴς νοτάριος *all' officio criminal*

1644, 16 Μαΐου

Κατατέθηκε ἀπὸ τὸν Κωσταντῖνο Κατζοῦφρο, καπετάνιο, ἀντίδικο τοῦ οἰκονόμου.

Ἀντίγραφο καὶ ἰταλικὴ μετάφραση (σὲ δύο ἀντίγραφα):

Α) Χαρτί (δίφυλλο) Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-2r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου *all' officio criminal*. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Copia*.

Β) Μετάφραση ἀπὸ τὰ ἑλληνικά στὰ ἰταλικά. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *primo gienaro 1639* (β. ἔ.)· β) *testamento de Leo Therianò*· γ) *comissarii Gavalla, Musuro, soi cugnati*. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1v σημείωμα: *lasso more<la>, non se accetta*.

Γ) Μετάφραση ἀπὸ τὰ ἑλληνικά στὰ ἰταλικά. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο, χωρὶς μνεία μῆνα, γραμμένο στὸ φ. 1r-v. Στὸ φ. 1r, στὴν ἐπάνω γωνία, ἀριστερά, σημείωμα: *Testamento de Leonin Trulino*· στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ ἴδιου φύλλου σημειώματα: α) *adì*· β) 1639· γ) *nostro*. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1v σημειώματα: *nostro, lasso, per confiscar il nostro, non accettato*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: † *κόπεια τοῦ ντεσταμέντου τοῦ Ξερολέω ντοῦπεια*.

577

Πάκτωση χωραφιῶν

1640, 15 Ὀκτωβρίου ~ 1644, 16 Μαΐου

1640, 15 Ὀκτωβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Χριστόφορος Μυτιληναῖος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Γιάννη Γαβαλὰ τοῦ ποτὲ Γιώργη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Γαβαλοχώρι, χωράφια 14 μουζουριῶν στὸ Πλατάνι, 26 μουζουριῶν στὸν Ἀζογυρέα καὶ 1 μουζουριῶν στὴν Ἀλατσίδα (σύνολο 41 μουζουριῶν). Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει [στὸ μοναστήρι] κάθε χρόνο 41 μουζούρια σιτάρη καλῆς ποιότητος (*bello netto di sodisfatione di detto iconomo*), ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν Ἰούλιο τοῦ ἐπόμενου χρόνου. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ τὶς εἰσπράττει μέσω τοῦ *offitio de proprio*, μὲ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο εἰσπράττεται τὸ ὀφειλόμενο πάκτος.

1644, 16 Μαΐου

Κατατέθηκε ἀπὸ τὸν Κωσταντῖνο Μουσοῦρο Κατζοῦφρο, καπετάνιο, ἀντίδικο τοῦ οἰκονόμου, γιὰ νὰ ἐκδικαστεῖ ἀπὸ τὴν Ἐξοχότητα [προνοητή].

Ἀντίγραφο ἀντιγράφου (*Copia da un'altra*), μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1 σημείωμα: *Copia dal*. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *L 2* (ἀρίθμηση)· β) *affitanza fatta da noi delli terrenni contenciosi*· γ) *ad*· δ) *1640, 15 ottobre*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: † *κόπειες του Κατζοῦφρο. Ἡ πακτοσία τοῦ Γαβαλὰ τοῦ Ἰωάννη σαρζένται.*

578

Ἐνθύμηση

1642 ~ 1644, 14 Μαΐου

1642

Ἐνθύμηση ὅσων δαπάνησε ὁ Μανόλης Φούμης γιὰ νὰ τελεστοῦν τὰ μνημόσυνα τῆς γυναίκας του Μαρούλας Φουμοπούλας.

1644, 14 Μαΐου

Κατατέθηκε [στὸ δικαστήριο].

Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Σὲ λυτὸ χαρτί σημείωμα: 1642. *Memoria di me Manoli Fumi di tuto quello [che] ho speso per nome della quondam Marulla Fumoroula, mia moglie, nelle sue comemorationi et altre spese et prima.*

Ἔκδ.: ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ – ΦΛΩΡΕΝΤΗΣ, *Κείμενα γιὰ τὴν τεχνική*, ὁ.π., σ. 15-16 ἀρ. 21.

579

Ὅρισμὸς τοῦ ρέκτορα Aurelius Michiel καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1644 (,αχμδ'), 27 (κζ') Μαΐου

Ὁ Aurelius Michiel (*Αουρελιος Μηκελες*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότεες καὶ τοὺς ἄλλους ἀξιωματούχους τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ «ὀρίσουν» ὅλους ἐκείνους ποὺ θέλν πει ὁ ἱερομόναχος Γερμανὸς Λιβάρχης, προοικονόμος τοῦ Στύλου, καὶ οἱ ἐπίτροποί του, γιὰ νὰ ἀπολογηθοῦν ὅταν καὶ ὅπου ὁ Λιβάρχης θέλει (*να του απιλιγουντε ὄντε θελη και ὅπου θελι*).

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, [ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας]

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας.

580

Ὅρισμὸς τοῦ ρέκτορα Χανίων Aurelio Michel

1644, 2 Μαΐου, 4 Ἰουνίου

1644, 2 Μαΐου

Χανιά

Ὁ Aurelio Michel (*Αουρέλιος Μικέλες*), ρέκτορας [Χανίων], μετὰ τὴν αἴτηση (*ιστι ζιτισι*) τοῦ εὐλαβεστάτου ἱερομονάχου Γερμανοῦ Λιβάρχη, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, καλεῖ τὸν Κλαπὴ Τζούγκαρη Γαλάνη νὰ ἀπολογηθεῖ (*απιλογατε*) τὴν ἐρχόμενη Δευτέρα 6 [Μαΐου]. Ἐὰν δὲν συμμορφωθεῖ, θὰ ἀκολουθηθεῖ ἡ διαδικασία ποὺ ὀρίζει ἡ δικαιοσύνη.

Aurelio Michiel, rettor

Ἀουρέλιος Μικέλες, ρετούρης

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1644 (,αχμδ'), 4 (δ') Ἰουνίου

Ὁ Γεώργης Παγίδης, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Σαμωνάς, βεβαιώνει ὅτι «ὄρισε» τὸν Κλαπὴ Τζούγκαρη.

Μάρτυρες: παπα-Ἰωάννης (;) Τζού<γ>καρης καὶ Μανόλης Τζα<γ>καρό-
πουλος.

παπα-Σταμάτης «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά (ιδιόχειρη ἢ ὑπο-
γραφή τοῦ ρέκτορα) καὶ σὲ ἑλληνικὴ μετάφραση· πρωτότυπη ἢ βεβαίωση). Στὸ φ. 1r,
κάτω ἀπὸ τὴν ὑπογραφή τοῦ ρέκτορα, ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ
λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου.

581**Γενικὸ πληρεξούσιο**

1644, 22 Ἰουνίου

Μαχαιροὶ

Ὁ *μισέρ* Μανόλης Βάρδας, λεγόμενος Κοντουράκης, ἀπὸ τὸ χωριὸ Μαχαι-
ροί, ὀρίζει γενικὸ ἐπίτροπό του («κουμέσον οἰκουμενικὸν γενεράλε») τὸν ἀφέν-
τη Τζαννάκη Κλάδο, ἀπὸ τὴ Χώρα Χανίων.

Μάρτυρες: Σταμάτης Πάτερος Σαπατάς (;) καὶ Μιχάλης Ἀσπρέας, ἀπὸ τὸ
χωριὸ Στύλος.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὸ
φ. 2v σημειώματα: α) *τζι 22 του αγουστου 1644 κομεσιο, απου κανι ο μισερ Μανολις
Βαρδας Κουντουρις του αφεντι Τζανακι Κλαδο*· β) μὲ μολύβι Πάτμος.

582**Δικογραφία**

1641, 15, 17 Μαΐου, ~ 1641, 15 Ἰουνίου/1641, 15 Ἰουλίου, 1 Δεκεμβρίου
/1642, 31 Ἰανουαρίου/1644, 20 Μαρτίου ~ 1644, 1 Ἰουλίου

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὴν ποινικὴ δίκην (*processo criminal*) κατὰ τοῦ Γιάννη Γα-
βαλᾶ, μετὰ ἀπὸ καταγγελία (*a querella*) τοῦ Κωσταντῆ Μουσούρου, καπετά-
νιου, στὸ *officio criminal*.

Ἔνταλμα τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ

1641, 15 Μαΐου

Χάνδακας

Ὁ Michiel Priuli, γενικὸς προνοητὴς καὶ ἐξεταστής, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Κωσταντῆ Μουσούρου, καπετάνιου, ἀπὸ τὸ διαμέρισμα (*territorio*) Χανίων, προστάζει τὸν ἱερομόναχο Χριστόφορο, οἰκονόμο (*officiator*) τοῦ Στύλου, τὸν Γιώργη Φούμη τοῦ Κώστα, τὸν Γιάννη Γαβαλὰ τοῦ Γιώργη καὶ τὸν Γιάννη Μπέρτο τοῦ ποτὲ Νικόλα, ἀπὸ τὸ ἴδιο διαμέρισμα, νὰ μὴν ἐνοχλοῦν μὲ πράξεις ἢ μὲ λόγια τὸν Μουσούρο σχετικὰ μὲ τὰ χωράφια ποὺ ἔχει στὸν Στύλο, τὰ ὁποῖα τοῦ εἶχε ἀφήσει ὁ ποτὲ Λέος Τρουλλινὸς τοῦ ποτὲ Μανόλη. Στὸν παραβάτη τοῦ ἐντάλματος θὰ ἐπιβληθεῖ ποινὴ καταβολῆς προστίμου 100 δουκάτων. Ὅποιος τυχὸν διεκδικεῖ δικαιώματα νὰ ἀσκήσει ἐνσταση ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου δικαστηρίου (*nel foro competente*).

Τζουάννες Μορόνης, βοηθὸς

Βεβαιώσεις τοῦ ὁμότη καὶ τοῦ «ὀφιτζιάλου»

1641, 17 Μαΐου

Ὁ Μιχελῆς Τζικαλόπουλος, ὁμότης τοῦ Νέου Χωριοῦ, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸ ἐντάλμα τοῦ προνοητῆ καὶ ὅτι «ἐπενίασε» τὸν Γιάννη Γαβαλὰ, *σαρτζεντε*.
Μάρτυρες: Μάνος Μπέρτος καὶ Γιάννης Γαβαλὰς Λιονάκης.

1641, 15 Ἰουλίου

Ὁ Γιάννης Βαλεκάτος, *offitital*, βεβαιώνει ὅτι κοινοποίησε (*intimato*) τὸ ἐντάλμα στὸν Γιώργη Φούμη τοῦ Κώστα.

Δήλωση

1641, 1 Δεκεμβρίου

Παρουσιάστηκε ἐνώπιον τοῦ γενικοῦ προνοητῆ ὁ Τζουάννης Δροσὰς, ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ Στύλου, ὁ ὁποῖος ἐκπροσωπώντας τὸν οἰκονόμο ἀνέφερε ὅτι ὁ τελευταῖος δὲν εἶχε ποτὲ ἐνοχλήσει τὸν Μουσούρο. Μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Λέου Τρουλλινοῦ καὶ τῇ λήξει τῆς πάκτωσης, τὰ χωράφια εἶχαν περιέλθει καὶ πάλι στὴ δικαιοδοσίᾳ τοῦ οἰκονόμου (*decaduti nel potere e libera disposizione*), ὁ ὁποῖος τὰ εἶχε πακτώσει νόμιμα στὸν Γιώργη Φούμη τοῦ Κώστα καὶ στὸν *sargiente* Γιάννη Γαβαλὰ. Ὁ Δροσὰς ζητᾷ τὴν ἀκύρωση τοῦ ἐντάλματος.

Βεβαίωση τῆς τοπικῆς διοίκησης

1642 (β. ἔ. 1641),
31 (τελευταία ἡμέρα) Ἰανουαρίου

Σύμφωνα μὲ γράμμα (*lettera*) τῆς τοπικῆς διοίκησης (*reggimento*) Χανίων τῆς 1ης Δεκεμβρίου 1641 καὶ μὲ ἀπαντητικὸ γράμμα (*contralettera*) τοῦ Πάννη Μπέρτου, ὁμότη τοῦ Στύλου, μὲ ἡμερομηνία 2 Ἰανουαρίου, βεβαιώνεται ὅτι ἡ *nota* τοῦ οἰκονόμου κοινοποιήθηκε στὸν καπετάνιο Μουσσοῦρο.

Πιέρος Κλαδούρης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας
Ἰάκωβος Λίτινος, ἀναπληρωτῆς νοτάριος all' officio

1644, 20 Μαρτίου
Χανιά

Οἱ τοπικὲς ἀρχὲς (*reggimento*) Χανίων βεβαιώνουν ὅτι ὁ Ἰάκωβος Λίτινος εἶναι ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1641, 15 Ἰουνίου

Κατατέθηκε [στὸ δικαστήριο].

1644, 1 Ἰουλίου

Κατατέθηκε [στὸ δικαστήριο].

Τρία ἀντίγραφα:

Α) Ἀντίγραφο, ἐπικυρωμένο, ἀπὸ τὸ φ. 34 tergo τοῦ 1ου βιβλίου *Mazor* [τοῦ γενικοῦ προνοητῆ]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά· στὰ ἑλληνικά ἡ βεβαίωση τοῦ ὁμότη. Στὸ φ. 1r στὴν ἐπάνω γωνία, ἀριστερά, *l. n. 3* (ἀρίθμηση)· στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου.

Β) Ἀντίγραφο, ἐπικυρωμένο, ἀπὸ τὸ φ. 34 tergo τοῦ 1ου βιβλίου *Mazor* [τοῦ γενικοῦ προνοητῆ]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά· στὰ ἑλληνικά ἡ βεβαίωση τοῦ ὁμότη. Ἡ βεβαίωση τῆς ταυτότητας τοῦ νοταρίου Ἰακώβου Λίτινου ἀπὸ τὸ *reggimento* Χανίων ἔχει χρονολογία 19 Αὐγούστου 1643 καὶ ιδιόχειρη ὑπογραφή στὰ ἰταλικά τοῦ Τζώρτζη Βελαΐτη, νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 2r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου.

Γ) Ἀποσπασματικὸ ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 35 τοῦ 1ου βιβλίου *Mazor* [τοῦ γενικοῦ προνοητῆ]. Στὶς 27 Μαΐου 1641, ὁ ὁμότης Μιχάλης Κάλμπος βεβαιώνει ὅτι «ἐπενί-ασε» τὸν Πάννη Γαβαλά. Μάρτυρες: Μάρκος [ἀντὶ Μάνος] Μπέρτος καὶ Γιάννης Γαβαλάς Λουγκάκης [ἀντὶ Λιοκάκης]. Ὁ Σίπιος Ἀποδοχάτορας ἔγραψε «μὲ θέλημα τοῦ

ὁμότη» (παραλείπονται τὰ ἄλλα ἔγγραφα). Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά (τὸ ἔνταλμα) καὶ στὰ ἑλληνικά (ἡ βεβαίωση τοῦ ὁμότη). Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *mandato de non inferir molestia nelli terreni de Stillo*· β) *ad*· γ) 1641, 15 maggio· δ) *soi stabili*.

583

Ὅρισμός τῆς τοπικῆς διοίκησης Χανίων

1644, 8 Ἰουλίου

Χανιά

Ἡ τοπικὴ διοίκηση (*reggimento*) Χανίων, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Γιώργη Τρουλλινοῦ τοῦ ποτὲ Λέου, ἀπὸ τὸν Στύλο, προστάζει (*se impone et comanda*) τοὺς δικαστὲς τοῦ *officio di proprio* νὰ ἐξετάσουν ἐὰν ὁ Τρουλλινὸς ἔχει τὴ νόμιμη ἡλικία, σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους, καὶ σὲ θετικὴ περίπτωσι νὰ τὸν ἀπαλλάξουν ἀπὸ τὴν ἐπιτροπεία ὑπὸ τὴν ὁποία τελεῖ (*ovne è sogetto*), γιὰ νὰ ἀσκήσει τὰ δικαιώματά του.

Τζώρτζης Βελαΐτης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: † τοῦ Γεωργίου Τρουληνοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ξερωλέω ἡ κομεσιών.

584

Πακτώσεις χωραφιῶν

1603, 6 Ὀκτωβρίου/1607, 26 Ἰουλίου/1644, 10 Ἰουλίου

1607 (,αχζ'), 26 (κς') Ἰουλίου

Ὁ ἱερομόναχος Μακάριος [Καμαρωτός], οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν κὺρ Μάνο Παχουντάκη χωράφια 12 μουζουριῶν, στὸν Τζάκο, ποὺ εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ πατέρας του. Ἀκόμη, τοῦ πακτώνει χωράφια στοῦ Κουλάκη τὸ ξερίζωμα καὶ στὰ Τζουγκαριανὰ (*Τζουκαργιανὰ*). Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸ Καλάμι τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ καλῆς ποιότητος (*καλον ἀρεσκουμενο*), καταβάλλοντας τὴν πρώτη δόση, ἀπὸ τίς πέντε ὀφειλόμενες,

τὸ 1608 καὶ τὴν τελευταία τὸ 1613. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τις δόσεις, θὰ καταβάλλει μέσω τοῦ γαστάλδου (*παρ βηα του γασταλντο*) τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται στὰ Χανιά. Ὁ πακτωτὴς ὑποχρεοῦται νὰ φυτέψει τὰ μισὰ χωράφια στὸν Τζάκο (*το μισο Τζακο*): ἐὰν δὲν τὰ φυτέψει, ἡ πάκτωση θὰ ἀκυρωθεῖ (*νανε κομενι ι πακτοσια του*). Ὅταν θὰ ἔχουν φυτευτεῖ τὰ μισὰ χωράφια, θὰ ἐκπίπτει ἡ μισὴ ἐντριτεία (*φυτεβοντας το μισο να του σκολαζι τι μισην ετριτια*).

Μάρτυρες: κὺρ Σταμάτης Θοχάρης τοῦ ποτὲ Γαβρίλη, Νικολὸς Σέρβος τοῦ ποτὲ Μανόλη καὶ κὺρ Μάνος Καλονὰς τοῦ ποτὲ Σταμάτη.

Μιχάλης Τζούγκαρης, ἱερέας, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

1603 (αχγ'), 6 Ὀκτωβρίου
Στύλος

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν κὺρ Μάνο Τρουλλινὸ καὶ στὸν κὺρ Λέο Τρουλλινὸ {Μ}παχουντάκηδες χωράφια 16 μουζουριῶν στὸν Ἀμύγδαλο. Οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν νὰ παραδίδουν κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸ Καλάμι τὴν παραπάνω ποσότητα σιταριοῦ καλῆς ποιότητας, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1605. Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦν τις δόσεις, θὰ τὶς καταβάλλουν μέσω τοῦ *officio di proprio* (*με τι στρατα του propriου*) στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται *καθα καιρο και φορα* στὰ Χανιά.

Μάρτυρες: Πέτρος Παΐδης τοῦ ποτὲ Ἰωάννη καὶ κὺρ Σταμάτης Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Θεοδωρή.

παπα-Μιχαήλ Τζούγκαρης, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας

Ἐμμανουήλ Κίνναμος, ἀναπληρωτὴς νοτάριος
καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τῆς τοπικῆς διοίκησης

1644, 10 Ἰουλίου
Χανιά

Οἱ τοπικὲς ἀρχὲς Χανίων βεβαιώνουν ὅτι ὁ Ἐμμανουήλ Κίνναμος εἶναι ἀναπληρωτὴς νοτάριος καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας.

Τζουάννες Θεριανός (*Thergiano*), ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Ἀντίγραφο, ἐπικυρωμένο, ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων (*libro della nodaria*) τοῦ ποτὲ παπα-Μιχάλη Τζούγκαρη, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο

στο *officio della massaria* τῆς μείζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στο φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου καὶ ἀρχαιοφύλακα τῆς Καγκελλαρίας καὶ ἡ βεβαίωση τῆς τοπικῆς διοίκησης. Στο φ. 1v, μετὰ τὸ ἑλληνικὸ κείμενο, σημείωμα: *Incontratta*. Στο κάτω μέρος τοῦ φ. 2r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἀγίου Μάρκου.

585

Ἀπόφαση τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ στο βασίλειο [τῆς Κρήτης] Andrea Cornaro 1644, 5, 16 Ἰουλίου

1644, 5 Ἰουλίου

Στις 15 Ὀκτωβρίου 1640, ὁ ποτὲ Χριστόφορος Μυτιληναῖος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, εἶχε πακτώσει μὲ δόλιο καὶ παράνομο τρόπο (*con modi insidiiosi, stravaganti, contrarii alla disposizione del rito delle leggi*) στὸν Γιάννη Γαβαλὰ τὰ χωράφια ποὺ κρατοῦσε ὁ ποτὲ Λέος Τρουλλινός. Μὲ τὴ διαθήκη του ὁ Τρουλλινὸς εἶχε ἀφήσει τὰ χωράφια στὸν κουνιάδο του Κωσταντῆ Μουσοῦρο, μὲ τὸν ὅρο νὰ τὰ ἐκμεταλλεύεται ὡς τὴν ἐνηλικίωση τοῦ γιοῦ του Μιχελῆ. Μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Μουσούρου, ὁ γενικὸς προνοητὴς καὶ ἐξεταστὴς [στο βασίλειο τῆς Κρήτης, Andrea Cornaro] κάλεσε στοὺς δικαστῆρις τὸν οἰκονόμο Σίλβεστρο Τζαγκαρόλ[ο], ἐκπρόσωπο τοῦ ποτὲ προοικονόμου Χριστόφορου Μυτιληναίου, καὶ τὸν Γιάννη Γαβαλὰ, οἱ ὅποιοι ὡστόσο δὲν παρουσιάστηκαν. Ἐρήμην τους λοιπὸν ἀκυρώνει τὸ ἐπιζήμιο (*lesionario*) συμβόλαιο τῆς πάκτωσης καὶ ἐπικυρώνει τὴν ἀπόφαση ποὺ εἶχε ληφθεῖ στίς 4 Αὐγούστου 1643 ὑπὲρ τοῦ γιοῦ τοῦ ποτὲ Λέου Τρουλλινοῦ. Στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία ὁ οἰκονόμος καὶ ὁ Γαβαλὰς δὲν συμμορφωθοῦν, θὰ τοὺς ἐπιβληθεῖ ποινὴ καταβολῆς προστίμου 100 τσεκινιῶν.

1644, 16 Ἰουλίου

Παρουσιάστηκε στὴ γραμματεία (*secreteria*) ὁ Τζουάννης Δροσάς, ἐπίτροπος τοῦ μοναστηριοῦ, ὁ ὁποῖος κατέβαλε τὸ ποσὸ τῶν 12 λιρῶν καὶ 6 γαζετῶν καὶ ἄσκησε ἔφεση κατὰ τῆς ἀπόφασης τοῦ προνοητῆ (*per realdire la sententia*).

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 63 tergo τοῦ 16ου βιβλίου τῶν *Sententie absenti*, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὴ γραμματεία τοῦ Andrea Cornaro, γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ

στο βασίλειο [τῆς Κρήτης]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ ἀριστερὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *L 6* (ἀρίθμηση)· β) *sententia de qua*· γ) *Lire 12/6*.

586

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Aurelius Michiel καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1644 (,αχμδ'), 22 Ἰουλίου

Ὁ Aurelius Michiel (*Αουρελιος Μικελος*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότεες καὶ τοὺς ἄλλους ἀξιωματούχους τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ εἰδοποιήσουν, ἐκ μέρους τῶν δικαστῶν τοῦ *officio di proprio* (*απο μίρα τον κριταδο μας του οφίτζιου του προπριου*), ὅλους ἐκείνους ποὺ θὰ ὀνοματίσει ὁ εὐλαβέστατος πατέρας Γερμανὸς Λιβάρχης, προοικονόμος τοῦ Στύλου, νὰ ἀποσβέσουν τὰ ἐνέχυρά τους (*ξεμαχεψου ταμαχιατονε*), τὰ ὁποῖα κρατεῖ ὁ Λιβάρχης, στὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ προσεχῶν ἡμερῶν. Ἐὰν δὲν συμμορφωθοῦν, μετὰ τὴ λήξη τῆς προθεσμίας ὁ Λιβάρχης θὰ παρουσιάσει τὰ ἐνέχυρα («ἀμάχια») στὶς ἀρχές, γιὰ νὰ πουληθοῦν καὶ νὰ εἰσπράξει ὁ οἰκονόμος τὰ ποσὰ ποὺ τοῦ χρωστοῦν.

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου. Στὴν κάτω γωνία, δεξιά, σημείωμα: *Proprio*.

587

**Ὁρισμὸς τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ
στὸ βασίλειο [τῆς Κρήτης] Andrea Cornaro**

1643, 4, 19 Αὐγούστου, 13 Σεπτεμβρίου ~ 1644, 1 Ἰουλίου/

1644, 22 Αὐγούστου

1643, 4 Αὐγούστου

Χάνδακας

Ὁρισμὸς τοῦ Andrea Cornaro, γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ στὸ βασίλειο [τῆς Κρήτης]: Μὲ τὴ διαθήκη του ὁ ποτὲ Λέος Τρουλλινὸς εἶχε ἀφήσει τὴν κι-

νητή καὶ ἀκίνητη περιουσία του, καθὼς καὶ τὴν κηδεμονία τοῦ παιδιοῦ του στὸν Κωνσταντῖνο Μουσοῦρο, καπετάνιο. Ὅμως, ὁ ἱερομόναχος οἰκονόμος τοῦ Στύλου τοῦ ἀφαίρεσε τὰ χωράφια του. Σὲ μερικὰ χωράφια ὁ οἰκονόμος εἶχε σπείρει, ἐνῶ ἄλλα τὰ εἶχε πακτώσει στὸν Γιώργη Φούμη Μαυρογιώργη καὶ στὸν Γιάννη Γαβαλά, *sergente*. Ὁ προνοητὴς προστάζει τὸν οἰκονόμο καὶ τοὺς δύο πακτωτές του νὰ παραδώσουν τὴ μισή σοδειὰ τῶν χωραφίων στὸν Μουσοῦρο καὶ στὸ μέλλον νὰ μὴν τὸν ἐνοχλήσουν. Ἐὰν παραβοῦν τὴν ἐντολή, θὰ τιμωρηθοῦν μὲ ποινὴ παντοτινῆς ἐξορίας (*bando perpetuo*) καὶ καταβολῆς προστίμου 100 βενετικῶν δουκάτων. Ἐὰν κάποιος θεωρεῖ ὅτι ἀδικεῖται, νὰ διεκδικήσῃ ἐνώπιον τοῦ προνοητῆ τὰ δικαιώματά του, ἀφοῦ πρῶτα ὑπακούσῃ στὸν παρόντα ὅρισμό.

Νικολὸς Γαβρίλης, βοηθὸς γραμματέας [τοῦ προνοητῆ]

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1643, 19 Αὐγούστου

Ὁ Μιχάλης Ἀρνόμαλος, [ὁμότης] τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ προνοητῆ καὶ «ἐπενίασε» τὸν οἰκονόμο τοῦ Στύλου, Σίλβεστρο.

Μάρτυρες: παπα-Μανόλης Ποῦρλος καὶ Γιάννης Σαραλάκης.

Βεβαίωση τοῦ «σαρτζέντη»

1643, Σεπτέμβριος

Ὁ Γιάννης τοῦ ποτὲ Μανόλη, «σαρτζέντης», βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὅρισμό τοῦ προνοητῆ καὶ «ἐπενίασε» τὸν Γιάννη Γαβαλά, «σαρτζέντε».

Βεβαίωση τοῦ «ὀφιτζιάλου»

1643, 13 Σεπτεμβρίου

Ὁ Σταμάτης Νόρος, <ὀ>φιτζιάλος, βεβαιώνει ὅτι «ἐπενίασε» τὸν Γιώργη Φούμη Γεροντόκωστα.

Μάρτυρες: Γιώργης Γαβαλάς, Ἀντώνης, ἀδελφός του, Γιώργης Γαβαλάκης καὶ Νικόλας Μουσοῦρος.

Μιχελῆς Μουσοῦρος «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Ἔνσταση

1644, 22 Αὐγούστου

Παρουσιάστηκε ἐνώπιον τοῦ προνοητῆ ὁ *signor* Τζώρτζης Πιρίνος, ἐπίτροπος τοῦ ἱερομονάχου Σιλβέστρου Τζαγκαρόλ[ου], καὶ ἀσκεῖ ἔνσταση, ζητώντας τὴν ἀκύρωση τοῦ ὁρισμοῦ. Ἀναφέρει ὅτι ὁ Κωνσταντῆς Μουσοῦρος εἶχε καταγγίλει τὸν ἱερομόναχο, στὶς 15 Μαΐου 1642, γιὰ τὴν ἴδια ὑπόθεση καὶ ὅτι εἶχε τότε σχετικὰ ἀπαντήσῃ ὁ *signor* Τζουάννες Δροσάς, ἐπίτροπος τοῦ μοναστηριοῦ. Δὲν μπορεῖ νὰ ἐπανέρχεται στὴν ἴδια ὑπόθεση, ἢ ὁποία ἀκόμη ἐκκρε-

μεῖ (*sopra il quale pende litte*). Ὁ Μουσοῦρος μὲ τὴν ἐνέργεια αὐτὴ δὲν ἐπιχειρεῖ παρὰ νὰ διαταράξει τὴν ἡσυχία τοῦ οἰκονόμου, ὁ ὁποῖος ὥστόσο, ὅπως ἔχει ἤδη ἀναφερθεῖ, δὲν ἐνεργοῦσε ποτὲ γιὰ λογαριασμό του (*non ha mai esercitato autorità privata*).

1644, 1 Ἰουλίου

Κατατέθηκε [στὸ δικαστήριο].

Δύο ἀντίγραφα:

Α) Ἀντίγραφο [ἀπὸ τὸ φ. 44 tergo τοῦ 6ου βιβλίου τῶν *Mandati*, πὺν εἶναι κατατεθειμένο στὴ γραμματεία τοῦ γενικοῦ προνοητῆ]. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-2r στὰ ἰταλικά καὶ στὰ ἑλληνικά (οἱ βεβαιώσεις). Στὸ φ. 1r σημειώματα: α) στὴν ἐπάνω γωνία, ἀριστερά, *dargli la mitta del prodoto et de cetero non li impazare nelli terreni*· β) στὸ περιθώριο τοῦ ἴδιου φύλλου *ad, 1643, 4 agosto*.

Β) Ἀντίγραφο (λείπουν οἱ βεβαιώσεις) ἀπὸ τὸ φ. 44 tergo τοῦ 6ου βιβλίου τῶν *Mandati*, πὺν εἶναι κατατεθειμένο στὴ γραμματεία τοῦ γενικοῦ προνοητῆ. Χαρτί (δίφυλλο). Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *l n* (ἀρίθμηση)· β) *5* (ἀρίθμηση)· γ) *2do mandato, 4 agosto 1643*.

588

Ὅρισμός τοῦ ρέκτορα Aurelius Michiel καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1644 (.αχμδ'), 3 (γ') Σεπτεμβρίου

Ὁ Aurelius Michiel (Αούρελιος Μηκέλις), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ διαλαλήσουν στὸ χωριὸ Στύλος ὅτι ὁ Νικόλας <Σ>κλάβος τοῦ ποτὲ Γιάννη παραχώρησε (*εδοκε καὶ ἐτζετέρισε*) στὸν παπα-Γερμανὸ Λιβάρη ἔναντι τοῦ χρέους του πρὸς τὸν παπα-Ἡσαΐα Ἀμπάλουρα, προοικονόμο τοῦ Στύλου, τὶς ἐλιές πὺν ἔχει στὰ ξεριζώματα. Καλοῦνται ὅσοι τυχὸν διεκδικοῦν δικαιώματα, καὶ εἰδικὰ «οἱ ἐδικοὶ καὶ οἱ κολληταράδες» πὺν εἶναι «προτιμημένοι κατὰ τοὺς νόμους», νὰ παρουσιαστοῦν σὲ ἓνα μῆνα στὸ «ὀφίκιον τοῦ προπρίου» (*officio di proprio*) καὶ νὰ παρακαταθέσουν τὸ τίμημα (*νά καμουν τό ντεποζητον τονε*).

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, [νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας]

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὁρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r· στὰ ἰταλικά ἡ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλα-

ρίας. Ἡ μνεία τῆς ἡμερομηνίας 3 Σεπτεμβρίου, γραμμένη ἐπάνω ἀπὸ *Αυγουστου κη* ποὺ ἔχει διαγραφεῖ. Στὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 1r, στὴ μέση, ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου ποὺ κρατᾷ τὸ οἰκόσημο τοῦ ρέκτορα. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, δυσανάγνωστα γράμματα.

589

Ἐξώνηση ἐλιῶν

1626, 22 Δεκεμβρίου ~ 1644, 3 Σεπτεμβρίου

1626, 22 Δεκεμβρίου

Στύλος

Ὁ Νικόλας [Σ]κλάβος τοῦ ποτὲ Γιάννη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, *υδεν λογα-
ρυν<α>σμον με τον οσηουτατον παπα κυρ* Γερμανὸ Λιβάρη, προοικονόμο τοῦ
Στύλου, ἐπίτροπο (κομέσο) τοῦ παπα-Ἡσαΐα Ἀμπάλουρα, *καλον και σοστον*.
Ὁ [Σ]κλάβος χρωστᾷ στὸν προοικονόμο 220 ὑπέρπυρα. Ἐναντι τοῦ χρέ-
ους τοῦ παραχωρεῖ («δίδει») 12 ρίζες ἐντριτάρικες ἐλιές ποὺ ἔχει στὰ ξεριζώ-
ματα. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενήργησε ὁ Στράτης Κλαπατζαρὰς, «τε-
μπουτάδος ὀρδινάριος» τοῦ χωριοῦ Στύλος, ἡ ὁποία καταχωρίστηκε στὸ φύλλο
14 τοῦ βιβλίου τῶν Ἐκτιμήσεων [τῆς Καγκελλαρίας Χανίων], ἡ ἀξία τῶν ἐλιῶν,
ἐλεύθερων ἀπὸ βάρος καταβολῆς εἰσφορᾶς (νέτες), ἀνέρχεται σὲ 220 ὑπέρ-
πυρα. Μὲ τὴν παροῦσα συμφωνία οἱ ἐλιές περιέρχονται στὴν κατοχὴ τοῦ πα-
πα-Γερμανοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ τίς «ἐξουσιάζει ὡσὰν πράμα ἐδικό του».

Μάρτυρες: *κὺρ* Λέος Φούμης, καπετάνιος, καὶ Μανόλης Τζούγκαρης,
ὁμότης.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

1644, 3 Σεπτεμβρίου

Διαλαλήθηκε στὴν Καγκελλαρία.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ
κάτω μέρος, δεξιὰ, τοῦ φ. 1r σημείωμα: *messo alle stride in Cancelleria sotto di 3 set-
tembre 1644*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *† η γραφή τοῦ Σκλαβωνικόλα δια τῆς ελές, ὡπου
εποῦλησεν τοῦ παπα - Γερμανοῦ Ληβάρη δια το χρέως τοῦ παπα-Ἡσαΐα.*

590

Πάκτωση χωραφιῶν

1622, 10 Ἰουλίου ~ 1644, 19 Σεπτεμβρίου

1622, 10 Ἰουλίου

Στύλος

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Νικόλα Τρουλλινό, ὁμότη, τὰ ἀκόλουθα ἐντριτάρικα χωράφια, τὰ ὁποῖα εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα (*οπερ εκρατιε καί παραμπος*): 3 μουζουριῶν στὴ Γρὰ Λιγιά, 3 μουζουριῶν στὸ σῶχωρο τῆς Κουστουλοπούλας, 1½ μουζουριῶν στὸ χωριό, στοῦ Μαλάτου, καὶ 1 μουζουριοῦ στοῦ Πουλάκη. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸ Καλάμι σιτάρι καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ ἔτος 1623. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις κάθε χρόνο, ὁ οἰκονόμος ἢ ἄλλος γιὰ λογαριασμό τοῦ μοναστηριοῦ θὰ τὶς εἰσπράττει [μὲ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο εἰσπράττεται τὸ ὀφειλόμενο πάκτος].

Μάρτυρες: Μανόλης Βλαχάκης τοῦ ποτὲ Καλόγ[ι]ερου καὶ Σταμάτης Θε[ο]-τόκης.

παπα-Μανόλης Ἀσπρέας, νοτάριος βένετος

1644 (β. ἔ. 1643), 19 Σεπτεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Νικολό Τρουλλινό, ἀντίδικο τοῦ οἰκονόμου.

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Coria*.

591

Χρεωστικὴ ὁμολογία

1643, 11 Μαρτίου/1644, 6 Μαρτίου, 23 Αὐγούστου, 14 Νοεμβρίου

1643, 11 Μαρτίου

Ὁ παπα-Ἰωάννης Πάτερος ὁμολογεῖ ὅτι χρωστᾷ στὸν ὀσιώτατο Ἱερόθεο Βιδάλε, προοικονόμο τοῦ Στύλου, 50 ρεάλια πρὸς 11 λίρες τὸ ρεάλι. Ὑπόσχε-

ται νὰ ἐπιστρέψει 20 ρεάλια ὡς τὶς γιορτές (*οτζι σκολες*) καὶ τὰ ἄλλα 30 ρεάλια τὸν ἐρχόμενο Σεπτέμβριο. Ὑποθηκεύει ἓνα κομμάτι ἀμπέλι 3 ἐργατῶν ποὺ ἔχει στὸν Κάμπο (*στο ΓΓαπο*) καὶ ἐὰν δὲν ἐξοφλήσει ὡς τότε τὸ χρέος του, ὁ προοικονόμος θὰ τὸ θέσει σὲ πλειστηριασμό (*να το βανι στο ηκαντος*), ὥστε νὰ ἱκανοποιηθεῖ ἀπὸ τὰ ἔσοδα τῆς πώλησης.

Μάρτυρες: κὺρ Ὑζαννῆς Πολυδουκατάς, Ὑζαννῆς Κλαπατζαρὰς καὶ παπα-Ἰωάννης Πάτερος.

Μάρκος Ψαρομήλιγκος, νοτάριος βένετος

Σημειώσεις

1644, 6 Μαρτίου, 23 Αὐγούστου, 14 Νοεμβρίου

1644, 6 Μαρτίου

[Ὁ προοικονόμος] σημειώνει ὅτι ὁ Πάτερος τοῦ εἶχε στείλει (*ἐστηλέ μου*) στὴν ἀποθήκη (*ἡς των μαγαζέ*) [τοῦ μοναστηριοῦ] μὲ τὴ γυναῖκα τοῦ Μανόλη Ντάνου 34½ λίρες.

[1644], 23 Αὐγούστου

[Ὁ προοικονόμος] σημειώνει ὅτι ὁ Πάτερος τοῦ εἶχε στείλει μὲ τὸν Ἱερεμία ἕξι κομμάτια τυρὶ ἀξίας 29 λιρῶν.

1644, 14 Νοεμβρίου

[Ὁ προοικονόμος] σημειώνει ὅτι ὁ Πάτερος εἶχε δώσει στὸν Ἱερεμία *ρασε μαυρι πῆχες* δια *τορνέσια* λίρες 27.

Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: † *ομολογια του παπα-Γιανι Πατερου*.

592

Γενικὸ πληρεξούσιο

1644, 7 Δεκεμβρίου

Κιστέρνες

Ὁ Γιώργης Φούμης τοῦ Κώστα, ἀπὸ τὸ χωριὸ Μαλάξα, καὶ ὁ Γιάννης Γαβαλὰς τοῦ Γιώργη, ἀπὸ τὸ Γαβαλοχώρι, ἐξουσιοδοτοῦν (*ampla libertà et general autorità*) τὸν *domino* Μιχαὴλ Δροσὰ τοῦ ποτὲ *spettabile signor* Ἰακώβου,

νὰ ἐκπροσωπήσει τὰ συμφέροντά τους ἐνώπιον τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ στοῦ βασίλειο [τῆς Κρήτης].

Μάρτυρες: Τζώρτζης Παλαιόκαππας, κρητικὸς εὐγενής, τοῦ ποτὲ Μπερναρδῆ καὶ Anzolo Valente.

Μιχαὴλ Μυροκεφαλίτης, νοτάριος βενετικῆς ἐξουσίας

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στοῦ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

593

Βεβαίωση ὁμότη

1644, 14 Δεκεμβρίου

Ὁ Τομάδος Σέρβος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐκτελώντας τὸν ὀρισμὸ [τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ Andrea Cornaro] κάλεσε τὸν Κωσταντῆ Μουσοῦρο, καπετάνιο, νὰ παρουσιαστῇ τῇ Δευτέρᾳ 16 Δεκεμβρίου ἐνώπιον τοῦ *αφεντη του γενεραλει*.

Μάρτυρες: Γαβρίλης Μουσοῦρος καὶ Κώστας Κωστάλας, παπα-Νικολῆς Ἀσπρέας [διόρθ. ἀντὶ Ἀσπέρ].

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στοῦ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r, μὲ ἄλλη γραφή, σημείωμα: *Αντρέας Κορναρος πρεβεδιτορ γενεράλ και [ε]ξετακτης ριγατου Κρητης*.

594

Ἀπόφαση τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ

[στοῦ βασίλειο τῆς Κρήτης Michiel] Priuli

1641, 23 Σεπτεμβρίου, 4 Ὀκτωβρίου/1644, 15 Δεκεμβρίου

1641, 23 Σεπτεμβρίου

Ἀπόφαση τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ [στοῦ βασίλειο τῆς Κρήτης Michiel] Priuli, ἐρήμην τοῦ παπα-Μπλαζίου Φούμη, ἐπιτρόπου τοῦ ποτὲ Λέου Φούμη, καπετάνιου, ὁ ὁποῖος εἶχε κληθεῖ στοῦ δικαστήριου μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῶν ἀδελφῶν Μαρούλας καὶ Ἀννίτζας, θυγατέρων τοῦ Θόδωρου Μπέρτου, ἀλλὰ δὲν εἶχε παρουσιαστῇ: Ὁ παπα-Μπλάζιος ὀφείλει σὲ διάστημα τῶν ὀκτώ [προ-

σεχῶν] ἡμερῶν νὰ ἀφήσει τὸ χωράφι στὸ χωριὸ Στύλος, καλούμενο κάτω στὴν ἀκτὴ (παραλία) (*soto la marina*), ποὺ τοῦ εἶχε παραχωρηθεῖ ἀπὸ τὸν Μπέρτο ἔναντι χρέους 1 χρυσοῦ τσεκινιοῦ καὶ 1 μίστατου κρασιοῦ. Ὁ Φούμης ἐκμεταλλεύτηκε τὸ χωράφι ἐπὶ ἑπτὰ χρόνια, ἐπομένως τὸ χρέος ἔχει ἀποσβεστεῖ. Ἐὰν δὲν συμμορφωθεῖ καὶ δὲν παραδώσει οἰκειοθελῶς τὸ χωράφι στὶς δύο ἀδελφές, θὰ κινηθοῦν ἔναντίον του οἱ νόμιμες διαδικασίες.

Νικολὸς Γαβρίλης, ἀναπληρωτῆς γραμματέας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1641, 4 Ὀκτωβρίου

[στὸ ἀριστερὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r]

Στὶς 2 Ὀκτωβρίου ὁ ὁμότης τοῦ χωριοῦ Σαμωνὰς κοινοποίησε τὴν ἀπόφαση στὸν παπά [Μπλάζιο Φούμη].

Ἔνσταση

1644, 15 Δεκεμβρίου

Παρουσιάστηκε στὴ γραμματεία ὁ ἱερομόναχος Γερμανὸς Λιβάρχης, γενικὸς ἐπίτροπος (*comesso general*) τοῦ μοναστηριοῦ τοῦ Στύλου, ὁ ὁποῖος ἄσκησε ἔνσταση κατὰ τῆς ἀπόφασης.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 35 τοῦ 2ου βιβλίου τῶν *Sententie contradictorie et absentie* ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὴ γραμματεία (*esistente nella secreteria generalitia*) τοῦ γενικοῦ προνοητῆ Priuli. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

595

Ἀπόφαση τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ στὸ βασίλειο [τῆς Κρήτης] Andrea Cornaro

1644, 3, 16 Δεκεμβρίου

1644, 3 Δεκεμβρίου

Ὁ Andrea Cornaro, γενικὸς προνοητῆς καὶ ἐξεταστῆς στὸ βασίλειο [τῆς Κρήτης], μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Γερμανοῦ Λιβάρχη, οἰκονόμου τοῦ Στύλου, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀσκήσει ἔνσταση κατὰ τῆς ἀπόφασης ποὺ ἐλήφθη ἐρήμην του, στὶς 5 Ἰουλίου, ὑπὲρ τοῦ Κωσταντῆ Μουσούρου Κατζούφρου, κάλεσε στὸ δικαστήριό τὸν Μουσούρο, ὁ ὁποῖος ὅμως δὲν παρουσιάστηκε. Ὁ προνοητής, ἐρήμην τοῦ Μουσούρου, ἀποφάσισε τὴν ἀκύρωση τῆς ἀπόφασης.

Κατατέθηκαν καὶ ἐξετάστηκαν τὰ ἐξῆς ἔγγραφα:

- Ἡ ἀπόφαση τοῦ προνοητῆ, τῆς 5ης Ἰουλίου, ποὺ ἐλήφθη μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Μουσούρου κατὰ τοῦ οἰκονόμου, ἐρήμην τοῦ τελευταίου.
- Τὸ συμβόλαιο τῆς 5ης Νοεμβρίου 1598 (καταχωρισμένο στὶς πράξεις τοῦ ποτὲ Νικολοῦ Κλάδου, νοταρίου) [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 102].
- Δύο συμβόλαια τῆς 9ης Ὀκτωβρίου 1603 (καταχωρισμένα στὶς πράξεις τοῦ ποτὲ παπα-Γιώργη Ἀσπρέα, νοταρίου) [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 119].
- Τὸ συμβόλαιο τῆς 14ης Νοεμβρίου 1614 (καταχωρισμένο στὶς πράξεις τοῦ νοταρίου Μανόλη Σκορδίλη) [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 151].
- Ὁ ὀρισμὸς τοῦ προνοητῆ, τῆς 4ης Αὐγούστου 1643, ποὺ ἐκδόθηκε, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Μουσούρου, καὶ ἡ ἔνσταση τῆς 22ας Αὐγούστου [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 587].
- Ἡ ποινικὴ ἀπόφαση (*criminal*), τῆς 10ης Ὀκτωβρίου 1642, κατὰ τοῦ Γιάννη Γαβαῶ καὶ τοῦ Γιώργη Φούμη [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 567].
- Τὸ ἔνταλμα τοῦ πρώην προνοητῆ [Michiel] Priuli [διόρθ. ἀντὶ Minotto], τῆς 15ης Μαΐου 1641, ὑπὲρ τοῦ Μουσούρου, καὶ ἡ δήλωση (*nota*), τῆς 1ης Δεκεμβρίου, ἐνὸς ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ μοναστηριοῦ [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 582].
- Τὸ συμβόλαιο τῆς 15ης Ὀκτωβρίου 1640 (καταχωρισμένο στὶς πράξεις τοῦ νοταρίου Τζουάννε Δροσᾶ) [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 577].
- Ἡ διαθήκη τοῦ ποτὲ Λέου Τρουλλινοῦ τοῦ ποτὲ Μάνου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1639 (β. ἔ.) (καταχωρισμένη στὶς πράξεις τοῦ νοταρίου παπα-Μανόλη Ἀσπρέα) [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 576].

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

[1644], 16 [Δεκεμβρίου]

Σύμφωνα μὲ βεβαίωση τοῦ Θωμᾶ Σέρβου, ὁμότη τοῦ χωριοῦ Στύλος, ἡ ἀπόφαση κοινοποιήθηκε στὸν Μουσούρο.

Ἀντίγραφο (μὲ πολλὲς διορθώσεις καὶ διαγραφές). Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

596

Βεβαίωση ὁμότη

1644, 16 Δεκεμβρίου

Ὁ Τομάδος Σέρβος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι κάλεσε τὴ Μαρούλα Τυχούδαινα νὰ παρουσιαστῇ τῇ Δευτέρᾳ 16 Δεκεμβρίου ἐνώπιον τοῦ γενικοῦ προνοητῆ, γιὰ νὰ ἀπολογηθεῖ σχετικὰ μὲ τὶς εἰς βάρος της καταγ-

γελίες τοῦ παπα-Γερμανοῦ Λιβάρη (οδηγὰ τὴν Δευτέρα ἀπουχὴ ὁ Δηκεβριὸς 16 ἐνπροστάς ταφεντὴ τοῦ γενεραλε νὰπηλογατε τοῦ ευλαβεστατοῦ παπα Γερμανοῦ Λυβαχῦ).

Μάρτυρες: Γαβρίλης Μουσοῦρος καὶ Κώστας Κοτζάλας [Κωστάλας ;].
παπα-Μανόλης Ἀσπρέας

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά. Στὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φ. 1r προτάσσεται τοῦ κειμένου ἡ ἐπιγραφή: † *Ἡμῖς Αντρέας Κορναρος καὶ ἐξεταστής ριγατοῦ Κρήτης.*

597

Ἀπόφαση τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης [Andrea Cornaro]

1644, 5, 10, 13, 16, 18 Δεκεμβρίου

1644, 5, 10 (*10 et fuo li 5*) Δεκεμβρίου

Ὁ [Andrea Cornaro], γενικὸς προνοητὴς καὶ ἐξεταστὴς στὸ βασίλειο τῆς Κρήτης, ἔλαβε τὴν ἀκόλουθη ἀπόφαση ἐρήμην (*in absentia et contumacia*) τῆς Μαρούλας Φουμοπούλας Βεκομάρκαινας, ἀπὸ τὸ χωριὸ Μαλάξα, ἡ ὁποία εἶχε κληθεῖ στὸ δικαστήριον μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἱερομονάχου Γερμανοῦ Λιβάρη, ἐπιτρόπου (*proveditor*) τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Στύλου, ἀλλὰ δὲν εἶχε παρουσιαστεῖ: Ἡ Μαρούλα νὰ ἐκδιωχθεῖ (*sia expulsa*) ἀπὸ τὰ χωράφια τοῦ μοναστηριοῦ στὸν Πρινέ, τὰ ὁποία κρατᾷ ἀντικανονικά (*indebita tenuta et occupatione*) καὶ νὰ καταβάλλει τὴν ἐντριεῖα τοῦ ἔτους 1632.

Βεβαιώσεις τῶν ὁμοτῶν

1644, 13 Δεκεμβρίου

Σύμφωνα μὲ τὴ βεβαίωση τοῦ ὁμότη τοῦ χωριοῦ Στύλος, ἡ ἀπόφαση κοινοποιήθηκε στὴ Φουμοπούλα.

1644, 16 Δεκεμβρίου

Σύμφωνα μὲ τὴ βεβαίωσή του, ὁ Τομάδος Σέρβος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, πῆγε στὰ χωράφια στὸν Πρινέ καὶ διαλάλησε ὅτι ἰδιοκτήτης (*patrone*) εἶναι ὁ ἱερομόναχος Γερμανὸς Λιβάρης, γενικὸς ἐπίτροπος τοῦ μοναστηριοῦ.

Ἔνσταση

1644, 18 Δεκεμβρίου

Παρουσιάστηκε στὴ γραμματεία ἡ Μαρούλα Φουμοπούλα καὶ ἄσκησε ἔφεση (*realdisse*) κατὰ τῆς ἀπόφασης τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου (*foro criminal*). Ζητᾷ ἀναβολὴ τῆς δίκης.

Νικολὸς Γαβρίλης, ἀναπληρωτῆς γραμματέας

Ἀντίγραφα ἀπὸ τὸ φ. 77 τοῦ 19ου βιβλίου τῶν *Sententie absentie* (ἡ ἀπόφαση τοῦ προνοητῆ καὶ ἡ ἔνσταση) καὶ ἀπὸ τὸ φ. 87 tergo τοῦ βιβλίου *Diversorum* (οἱ βεβαιώσεις τῶν ὁμοτῶν) ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὴ γραμματεία τοῦ γενικοῦ προνοητῆ. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *Prima*· β) *Sentenza absentia*· γ) 1644, 10 decembre· γ) μνεῖες διαφόρων ποσῶν ποὺ πιθανότατα ἀντιστοιχοῦν σὲ δικαστικά ἐξόδα. Στὸ φ. 1v σημειώματα: α) Μαρούλα Ντελουδενα, Ανιτζα, ι ἀδερφι τζι, δια το χοραφι του αλιτριβιδηου του Στυλου· β) Μαρούλα Βεκομαρκιενα δια τα χοραφια του Πρινε.

598**Ὑπόμνημα**

[1644]

Ὑπόμνημα τῶν ἐπιτρόπων τοῦ μοναστηριοῦ Ἐμμανουὴλ Μόρμορη καὶ Vincenzo Durazzo πρὸς τὸν ρέκτορα σχετικὰ μὲ τὴ διαφορὰ ποὺ εἶχαν μὲ τὸν Κωσταντῖνο Μουσουῖρο, ὁ ὁποῖος εἶχε καταδικαστεῖ γιὰ ποινικὸ ἀδίκημα εἰς βάρος τοῦ Γιάννη Γαβαλᾶ [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 582].

Σχέδιο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά.

599

**Ἀπόφαση τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ
στὸ βασίλειο [τῆς Κρήτης] Andrea Cornaro**

1645 (β. ἔ. 1644), 2 Ἰανουαρίου

Ὁ Andrea Cornaro, γενικὸς προνοητῆς καὶ ἐξεταστῆς στὸ βασίλειο [τῆς Κρήτης], ἀφοῦ ἄκουσε τὰ διάδικα μέρη, ἀπὸ τῆ μία μεριά τὴ Μαρούλα καὶ τὴν Ἀννίτζα, [θυγατέρες] τοῦ ποτὲ Θόδωρου Μπέρτου, οἱ ὁποῖες εἶχαν κλητεῦσει

τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ μοναστηριοῦ τοῦ Στύλου, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τοὺς ἐπιτρόπους, ἀποφασίζει νὰ μεταβοῦν οἱ δημόσιοι ἐκτιμητὲς στὸν τόπο ὅπου βρίσκεται τὸ χωράφι ποὺ μνημονεύεται στὸ συμβόλαιο τῆς 22ας Αὐγούστου 1605 (νοτάριος παπα-Μιχάλης Τζούγκαρης) [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 132], γιὰ νὰ ἐκτιμήσουν τὴν ἀξία του· ἐὰν ἡ ἀξία μὲ βάση τὴν ἐκτίμηση εἶναι μεγαλύτερη ἀπὸ αὐτὴ ποὺ ἀναφέρεται στὸ συμβόλαιο, τότε τὸ ἀντίτιμο τῆς διαφορᾶς θὰ περιέλθει στὶς δύο ἀδελφές.

Νικολὸς Γαβρίλης, ἀναπληρωτὴς γραμματέας

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 60 tergo τοῦ 31ου βιβλίου τῶν *Sententie contradictorie* ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὴ γραμματεία τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημείωμα: *Lire 3/1*.

600

Ἀπόφαση τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ στὸ βασίλειο [τῆς Κρήτης] Andrea Cornaro

1645 (β. ἔ. 1644), 3 Ἰανουαρίου

Ὁ [Andrea Cornaro], γενικὸς προνοητὴς καὶ ἐξεταστὴς στὸ βασίλειο [τῆς Κρήτης], ἀφοῦ ἄκουσε τὰ διάδικα μέρη κατ' ἀντιπαράθεση (*in contradictorio giudicio*), ἀπὸ τὴ μία μεριὰ τὸν Χριστούλη Φούμη, ὁ ὁποῖος ζητᾷ ἀπὸ τὸν Μανόλη Φούμη Μπαροτζάκη νὰ τοῦ παραδώσει, μὲ βάση τὴν ἀπογραφὴ τῆς 29ης Ἰουλίου 1628 [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 530], τὴν κινητὴ περιουσία ποὺ τοῦ εἶχε ἀφήσει μὲ διαθήκη ὁ ἀδελφός του ποτὲ Λέος Φούμης, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸν Μπαροτζάκη, ὁ ὁποῖος ἰσχυρίζεται ὅτι δὲν ἔχει κανένα ἀπὸ τὰ περιουσιακὰ αὐτὰ ἀγαθὰ, καὶ ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψη του τὴν ἀπογραφὴ (*inventario*) καὶ τὴ διαθήκη ποὺ εἶχε καταθέσει στὶς 13 Ἰουλίου 1642 στὶς ἀρχὲς ὁ Χριστούλης, ἔλαβε τὴν ἀκόλουθη ἀπόφαση: Ὁ Μανόλης Φούμης νὰ ὀρκιστεῖ ὅτι δὲν ἔχει κανένα ἀπὸ τὰ περιουσιακὰ ἀγαθὰ ποὺ μνημονεύονται στὸ εὔρετήριο.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 70 tergo τοῦ 3ου βιβλίου τῶν *Sententie contradictorie* ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὴ γραμματεία τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ Andrea Cornaro. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v στὰ ἰταλικά. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r δυσανάγνωστα γράμματα.

601

Γενικό καὶ εἰδικὸ πληρεξούσιο

1645 (β. ἔ. 1644), 5 Ἰανουαρίου
Καστέλλι Ἀποκορώνου

Ἡ Μαρούλα Φουμοπούλα, ἀπὸ τὸ χωριὸ Μαλάξα, ὀρίζει γενικοὺς ἐπιτρό-
πους της (*comessi generali*) τὸν γιό της Λέο Φούμη καὶ τὸν ἀνηψιό της Λέο
Φούμη Φαρμακογιάννη, νὰ τὴν ἐκπροσωποῦν ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν στὴ δίκη
ποῦ ἔχει μὲ τὸν παπα-Γερμανὸ Λιβάχη.

Μάρτυρες: Μάρκος Benedet[t]i καὶ Μανόλης Παπαδόπουλος τοῦ ποτὲ
Τζαννὴ Zanozo.

Μανόλης Σκορδίλης, νοτάριος *aprobat*

Ἀντίγραφο, μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ
κείμενο, μὲ κενά, γραμμένο στὸ φ. 1r.

602

Ἔνορκη βεβαίωση

1645 (β. ἔ. 1644), 9 Ἰανουαρίου

Ὁ Μανόλης Φούμης βεβαιώνει ἐνόρκως ὅτι δὲν ἔχει κανένα ἀπὸ τὰ περι-
ουσιακὰ ἀγαθὰ ποὺ μνημονεύονται στὴν ἀπογραφὴ τῆς περιουσίας, ἐκτὸς ἀπὸ
σανίδες ἐνὸς βαρελιοῦ καὶ τὰ σίδερα ἐνὸς ἀρότρου. Ὁρκίζεται ἀκόμη ὅτι ἔχει
ξοδέψει χρήματα γιὰ τὴν τέλεση τῆς κηδείας καὶ τῶν μνημοσύνων τῆς Μαρού-
λας, θυγατέρας τοῦ ποτὲ Λέου Φούμη.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ 3ο βιβλίο τῶν *Sententie contradictorie* ποὺ εἶναι κατατεθειμένο
στὴ γραμματεία τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ [Andrea Cornaro]. Χαρτί. Τὸ
κείμενο, μὲ διαγραφὰς λέξεων, γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1v σημειώματα:
α) *Jani Masocopo Tapino dal ...*· β) *A V[ostra] S[ignoria] ... I[llustrissima]*· γ) μὲ
κόκκινο μολύβι *Chiarissimo signor Chioza, Canea*.

603

Πάκτωση χωραφιών

1597, 22 Ὀκτωβρίου ~ 1645, 16 Ἰανουαρίου

1597, 22 Ὀκτωβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Δανιὴλ Φασούλας, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Δημήτρη Τρουλλινό, λεγόμενο Μουντά, τὰ χωράφια 9 μουζουριῶν στὸν Πρινὲ καὶ $\frac{3}{4}$ μουζουριοῦ στὸ ξερίζωμα, στὰ Μεγάλα Χωράφια, ποὺ εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένα (*εκρατιε καὶ παραμπρος*). Ἀκόμη, τοῦ πακτώνει τὸ μερίδιό του [σ]τοῦ Κατσιγιάννη τὸ ξερίζωμα (*τιν μπαρτιν του*) $1\frac{1}{4}$ μουζουριοῦ, σύνολο 11 μουζούρια. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ 11 μουζούρια σιτάρι καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1598. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, θὰ καταβάλλει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται καὶ τὸ ἄλλο του σιτάρι.

Μάρτυρες: Κατζούλης Ψαρομήλιγκος καὶ Σταμάτης Καλονὰς Δασκαλάκης.

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτὴς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

1645 (β. ἔ. 1644), 16 Ἰανουαρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριον, μαζὶ μὲ 15 κατάστιχα (*libri sive seriati*), ἀπὸ τὸν οἰκονόμο Γερμανὸ Λιβάρη, ἀντίδικο τῆς Μαρούλας Βουκομάρκαινας.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς δέσμες τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ παπα-Πιὼργη Ἀσπρέα, λεγόμενου Μπούρλου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένες στὸ *officio della massaria* τῆς μεΐζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενον γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὸ περιθώριον, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) 1597· β) 1597, 22 ottobre. *Il reverendo hieromonaco ser Daniel Fassola, iconomo del casal Stillo, dà et affita a ser Dimitri Trulino, detto Muda, li terreni di Prinea, misurade nove, cioè 9, il suo xerisomata sta Megala Ghoraffia, che li teniva per avanti etc. et gli li affita per anni cinque et paghe cinque, principiando dal mese di luggio proximo 1598 etc.*· γ) *Incontratta*. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *no 8*· β) *πακτωσὰ τοῦ Δημήτρη Μουντά, 1597 Ὀκτωβρίου 22 τὸν Μπρινὲ διὰ μουζούρια 9*· γ) *πακτωσὰ τοῦ Βεκωλὴ καὶ τοῦ Γερωντόκοστα του εναυτοῦ 1597 Ὀκτωβρίου ης 22* [διαγραμμ.].

604

Πάκτωση χωραφιῶν

1627, 13 Σεπτεμβρίου ~ 1645, 16 Ἰανουαρίου

1627, 13 Σεπτεμβρίου
Καστέλλι Ἀποκορώνου

Ὁ ἱερομόναχος Μητροφάνης Παυλόπουλος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Κώστα Τρουλλινὸ Μουντὰ τοῦ ποτὲ Δημητρίου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, χωράφια στὸν Στύλο, στὸν Πρινὲ καὶ στὰ Μεγάλα Χωράφια. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ στὸ Καλάμι 12 μουζούρια *σιτάρι καλὸν παστρικὸν καὶ ὁμορφον*, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1628. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ τὶς εἰσπράττει κατάσχοντας τὰ ὑπάρχοντα τοῦ πακτωτῆ μέσω τοῦ *officio di proprio*, μὲ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο εἰσπράττεται τὸ ὀφειλόμενο πάκτος.

Μάρτυρες: Ἰωάννης Σκορδίλης Ἀδοντάκης καὶ Κωσταντὴς Γερακάρης Περισινάκης, καὶ οἱ δύο ἀπὸ τὸ Καστέλλι [Ἀποκορώνου].

Μανουὴλ Σκορδίλης, νοτάριος ἀπρομπάδος

1645 (β. ἔ. 1644), 16 Ἰανουαρίου

Κατατέθηκε [στὴν Καγκελλαρία].

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικὰ καὶ σὲ ἰταλικὴ μετάφραση. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημείωμα: 1627. Στὸ φ. 2v σημειώματα: α) *Πρινέα, πακτωσια τοῦ Μο[υ]ντόκοστα, 1627, Σεπτεμβρίου 13. Μανουὴλ Σκορδίλης*· β) *Μαρούλα Βεκομάρκενα*.

605

Πάκτωση χωραφιῶν

1616, 6 Αὐγούστου ~ 1645, 16 Ἰανουαρίου

1616, 6 Αὐγούστου

Ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Κώστα Μπέρτο, λεγόμενο Μουντάκη, ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριὸ, χωράφια 4 μουζουριῶν στὸν Πρινέα, 2½ μουζουριῶν στὰ Πατητήρια (*nelli fola-*

dori), 1 μουζουριού στο σώχωρο του Δημήτρη, 4 μουζουριών από τὰ χωράφια του Πελελού, στὸν Κάμπο, 1 μουζουριού στὴ Λιγόμενα, 19 μουζουριών στὴν Ἀγία Εἰρήνη, 32 # [βλ. πὶδ κάτω] μουζουριών στὰ ξεριζώματα, σύνολο 41 μουζούρια. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ 41 μουζούρια σιτάρι τῆς ἀρεσκείας τοῦ οἰκονόμου. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς ὀφειλόμενες δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ προβαίνει, μέσω τοῦ *officio* τοῦ *proprio*, στὴν κατάσχεση τῶν ὑπαρχόντων του καὶ θὰ εἰπράττει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται κάθε φορὰ στὴ Χώρα τῶν Χανιῶν.

Μάρτυρες: *μισέρ* Γεράσιμος Βλάχος καὶ Μάνος Καλονάς, ὁ νέος (*il gionvine*).

Ἐμμανουήλ Κίνναμος, ἀναπληρωτὴς νοτάριος
καὶ ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

1645 (β. ἔ. 1644), 16 Ἰανουαρίου

Κατατέθηκε [στὴν Καγκελλαρία].

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 17 τοῦ βιβλίου τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Τζουάννε Δροσᾶ, νοταρίου, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *officio della massaria* τῆς μεζονος Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ περιθώριο τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) #, καὶ σημείωμα: *1616 Vedi prius in libro 1611 misure 10* [βλ. πὶδ πάνω]· β) *Incontratta*. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *Μεγάλα χωράφια, Μουντόκοστας, ἀύγουστου 6, 1616*.

606

Ἐκτίμηση χωραφιοῦ καὶ ἐλιῶν

1645, 12, 17 Ἰανουαρίου

1645 (β. ἔ. 1644), 12 Ἰανουαρίου

Στύλος

Ὁ Στράτης Κλαπατζαρὰς καὶ ὁ Γιάννης Σέρβος, «τεπουτάδοι ὀρδινάριοι» τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνουν ὅτι πῆγαν καὶ μέτρησαν ἓνα κομμάτι χωράφι τοῦ ποτὲ Πάννη Ἀχλάδη στὴν τοποθεσία τοῦ Θεολόγου τὴν Πεζούλα. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμησή τους, τὸ χωράφι $\frac{3}{4}$ [μουζουριοῦ] καὶ 4 ρίζες ἐλιές ἀξίζουν 656 ὑπέρπυρα.

Σημειώνεται ὅτι τὸ χρέος [τοῦ Ἀχλάδη] ἀνέρχεται σὲ $24\frac{1}{2}$ μουζούρια σιτάρι καὶ 389 ὑπέρπυρα.

Μάρτυρες: Μάρκος Χιλουκιόντας και Τομάζος Σέρβος.
παπα-Μανόλης Άσπρέας ἔγραψε

1645 (β. ἔ. 1644), 17 Ἰανουαρίου

Κατατέθηκε στο δικαστήριο και καταχωρίστηκε στο φ. 87.

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στο φ. 1r· ἡ σημείωση με ἄλλη γραφή.

607

Ἀπόφαση τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ ἐξεταστῆ στο βασίλειο τῆς Κρήτης Andrea Cornaro

1645 (β. ἔ. 1644), 29 Ἰανουαρίου

Ὁ γενικὸς προνοητὴς καὶ ἐξεταστὴς στο βασίλειο τῆς Κρήτης Andrea Cornaro δικάζει στο Καστέλλι τοῦ Ἀποκόρωνα (*dando audienza nel castel Bicorna*), γιὰ νὰ ἐκδώσει ἀπόφαση, ἐρήμην τῆς Μαρούλας Φουμοπούλας Βεκομάρκαινας, χήρας τοῦ Μάρκου Φούμη, ἡ ὁποία εἶχε κληθεῖ στο δικαστήριο με αἴτηση τοῦ ἱερομόναχου Γερμανοῦ Λιβάχη, ἐπιτρόπου τοῦ μοναστηριοῦ, ἀλλὰ δὲν εἶχε παρουσιαστεῖ. Μετὰ τὴν προσκόμιση στο δικαστήριο στὶς 16 τοῦ μήνα τῶν καταστίχων [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 603] καὶ τῶν ἄλλων βιβλίων τοῦ μοναστηριοῦ, καθὼς καὶ τῶν συμβολαίων με βάση τὰ ὁποία εἶχαν πακτωθεῖ ἀπὸ τοὺς οἰκονόμους στὸν Δημήτρη καὶ τὸν Κώστα Μπέρτο, λεγόμενους Μουντά, χωράφια στὸν Πρινέα (συμβόλαια τῆς 16ης Μαΐου 1579 [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 72], τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1591 [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 72], τῆς 22ας Ὀκτωβρίου 1597 [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 603], τῆς 6ης [διόρθ. ἀντὶ 16] Αὐγούστου 1616 [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 605] καὶ τῆς 13ης Σεπτεμβρίου 1627 [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 284]), ὁ προνοητὴς, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τοῦ Λέου Φούμη, γιοῦ καὶ ἐπιτρόπου τῆς Μαρούλας, ἐπικυρώνει τὴν ἀπόφαση τῆς 5ης καὶ τῆς 10ης Δεκεμβρίου ποὺ κοινοποιήθηκε στὴ Μαρούλα στὶς 13 τοῦ περασμένου μήνα [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 597].

Βεβαίωση τοῦ *official*

Τὴν ἴδια ἡμέρα

Ὁ Νικολὸς Ρόδιος, *official*, βεβαιώνει ὅτι κοινοποίησε τὴν ἀπόφαση στὸν Λέο Φούμη, γιὸ καὶ ἐπίτροπο τῆς Μαρούλας.

Ἀντίγραφο ἀπὸ τὸ φ. 89 tergo τοῦ 20οῦ βιβλίου τῶν *Sententie absentie* ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὴ γραμματεία τοῦ γενικοῦ προνοητῆ. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στο φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημειώματα: α) *2do*· β) *Sentenza absentia*· γ) 1644 (β. ἔ.), 29 *genaro*, l. 3/1.

608

Βεβαιώσεις «πρεβελεγιάδων» καὶ ὁμότη

1645, 11, 15 Φεβρουαρίου

1645, 11 Φεβρουαρίου

Ὁ Ἀντώνης Φαλιέρος Κλαπατζαράς, «κάβος τῶν πρεβελεγιάδων», βεβαιώνει ὅτι κάλεσε στὸ δικαστήριον, σύμφωνα μὲ τὸ ἔνταλμα (*κατα τω μανταδω*) τοῦ «ὑψηλοτάτου ἀφέντη γενεράλε», τοὺς ἀκόλουθους χρεωφειλέτες τοῦ μοναστηριοῦ:

τὸν Βασίλη Ἀχινέο Μαναρολάκη
 τὸν Δημήτρη Καλτζουνάκη καὶ τὴ μητριά του
 τὸν Θεόδωρο Μαναρολάκη τοῦ ποτὲ Βασίλη
 τὸν Θεόδωρο Μαναρολάκη τοῦ ποτὲ Μανόλη
 τὸν Ἰωάννη Παχουντάκη, ὁμότη
 τὸν Γιακουμὴ Μπερετονικολάκη καὶ τὸν ἀδελφὸ του Λέο
 τὸν Μάνο Γληγοράκη
 τὸν Ἰωάννη Παχουντολέο καὶ τὸν ἀδελφὸ του Νικήτα
 τὸν Νικόλα Μπέρτο
 τὸν Ἀλέξη Μπερτογιαννάκη»

Μάρτυρες: Βασίλης Μαναρόλης καὶ Ἰωάννης [διαγραμμ. Καλιτζουνάκης], ἀδελφός του.

παπα-Ἀντώνης Ἀθηναῖος «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ κάβου»

Ὁ Μιχάλης Τζίναρέας, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι εἰδοποίησε *κατα το ἀνοθεν μανταδο* τὸν Μιχάλη Ψαρουδάκη.

Μάρτυρας: Σάββας, καλόγερος.

Ὁ Νικολέτος Κλαπατζαράς, «πρεβελεγιάδος», βεβαιώνει ὅτι εἰδοποίησε *κατα τω μανταδω* τοὺς ἀκόλουθους χρεωφειλέτες τοῦ μοναστηριοῦ:

τὸν Λέο Φούμη Φαρμακάκη
 τὸν Σταμάτη Φούμη Φραντάκη
 τὸν Ἰωάννη Φούμη Γερωντοκωστάκη
 τὸν Ἰωάννη Φούμη, *ντετόρε*

Μάρτυρες: Λέος Φούμης Φρισαλάκης καὶ Μανόλης Φούμης Ντετοράκης.
 παπα-Ἀντώνης Ἀθηναῖος «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ πρεβελεγιάδου»

1645, 15 Φεβρουαρίου

Ὁ Μιχάλης Τζίναρέας, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ γενικοῦ προνοητῆ καὶ εἰδοποίησε τοὺς ἀκόλουθους χρεωφειλέτες τοῦ μοναστηριοῦ:

τὸν Ἰωάννη Ὁρνουλᾶκη
τῇ Σταμάτα Παπαδοπούλα Κατζουφραμιχάλαινα καὶ τὴν ἀδελφή της Μαρούλα

τῇ Μαρούλα ...

τὸν Κατζιλομιχάλη

τὸν Στράτη Κλαπατζαρά καὶ τὸν γιό του Κωσταντῆ

τὸν Νικολέτο (;) Μιστό [Μιτζό;]

τὸν Σταμάτη Κατζιβέλη

τὸν Πώργη Πλανὰ καὶ τὸν ἀδελφό του Πώργη

τὴν Ἑρήνη Ἀνωγιάναινα

τὸν Ἰωάννη Κλαπουδάκη, τὸν Γιώργη Βρακῆ

Μάρτυρες: καλόγερος Σάββας καὶ Γεώργης Λημνιός.

παπα-Ἀντώνης Ἀθηναῖος «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v.

609

Ὁρισμὸς τοῦ ρέκτορα Aurelius Michiel καὶ τῶν συμβούλων Χανίων

1645 (β. ἔ. 1644), 27 (κζ') Φεβρουαρίου

Ὁ Aurelius Michiel (*Αουρελιος Μηκελες*), ρέκτορας, καὶ οἱ σύμβουλοι Χανίων προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους νὰ «ὀρίσουν» ὅλους ἐκείνους ποὺ θέλν πει ὁ ἱερομόναχος Γερμανὸς Λιβάρχης νὰ παρουσιαστοῦν ἐνώπιον τοῦ τελευταίου γιὰ νὰ ἀπολογηθοῦν ὅταν καὶ ὅπου αὐτὸς θέλει (*να του απιλιγουντε ὄντε θελη και ὅπου θελι*).

Νικολὸς Σκορδίλης Μαραφαράς, ἀναπληρωτῆς νοτάριος [τῆς Καγκελλαρίας]

Ἐπίσημη μετάφραση τοῦ ὀρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἰταλικά στὰ ἑλληνικά. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά ἢ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου.

610

Κατάσχεση περιουσιακῶν στοιχείων

1641-1643/1645, 2 Μαρτίου

1645, 2 Μαρτίου

Ὁ Γεώργης Κλαπατζαρὰς Φαλεράκης, «πρεβιλιγιάδος», βεβαιώνει ὅτι ἐξέ- τέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ «ἀφέντη γενεράλη» καὶ «ἀμάχεψε» τὰ ὑπάρχοντα τοῦ Ἰωάννη Παχουντῆ, ὁμότη (ἓνα ἀρκιμπούζι), καὶ τοῦ Ἰωάννη Παχουντάκη τοῦ Λέου (μία μανάρα καὶ ἓνα σκαπέτι).

Μάρτυρες: Σταμάτης Μπασατογιαννάκης καὶ Γιώργης Κολαντῆς.
παπα-Ἀντώνης Ἀθηναῖος «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ πριβιλεγιάδου»

Ἀκολουθεῖ κατάλογος ὀνομάτων χρεωφειλετῶν, ἀπὸ τὸ χωριὸ Σαμωνάς, μὲ τὴν ὀφειλὴ κάθε χρεωφειλέτη δίπλα στὸ ὄνομά του σὲ ὑπέρπυρα καὶ μουζούρια:

Δημήτρης Κουκνῆς	ὑπέρπυρα	142	μουζούρια	3½
Μανόλης, ὁμότης	»	60		
Δημήτρης Καντήρος	»	60		
Σταμάτης Ἀξάγης	»	38		
Γαβρίλης Ἀλεπετρινὸς	»	40	»	1¼
Σίδερος	»	108	»	1¾
Λέος Σκαπέτης	»	64		
Δημήτρης Μαναρόλης				λάδι μίστατο 1¼
Δράκος			»	1
Ζύμπραος	»	39		
Τρυπαντῆς (;)				
Μαρία Κουρούδαινα	»	26		
Δημήτρης Πατεράκης	»	21		
Παῦλος Πατεράκης	»	58	»	3½
Φαροϊωάννης	»	44		
Νικολοῦ Μαρκοτζιτοπούλα	»	2		
Μαστοροϊωάννης	»	23	»	3¼
Ἀννίτζα	»	15	»	5¼
Χαχαδόκωστας	»	12		
Κώστας Ντακανάλες			»	3
Γιώργης Κοντὸς	»	24		
Γιώργης Πατεράκης	»	33	»	6
Δημήτρης Πατουχάκης	»	117		

Δημήτρης Ζουζούλης	υπέρπυρα	7		
Κώστας Κορωνάκης	»	55	μουζούρια	7
Στραμπαλοκάλης	»	9	»	3¼
Πατεροζουρίδης	»	110		καὶ τυρὶ λίτρες 15
Μανόλης Ἀραγκαφάκης			»	4½
Νικόλας Λεκανίδης			»	8½
Παῦλος Σκαπέτης			»	3½

υπέρπυρα 1.213 [sic] μουζούρια 58½ [sic]

Πίνακας πακτώσεων

1641-1643

Πίνακας 17 «γραφῶν καὶ πακτωσιῶν» καταχωρισμένων στό «λίμπρο τῆς νοδαρίας» τοῦ Μάρκου Ψαρομήλιγκου Βαχάκη.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στό φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά.

611

Ἐκτίμηση χωραφιοῦ

1645, 18 Μαρτίου

Στύλος

Ὁ κύρ Ἰωάννης Σέρβος, «ντεπουτάδος ὀρδινάριος» τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι πῆγε στὰ Σκλαβιανὰ καὶ μέτρησε ἓνα κομμάτι χωράφι γονικὸ ¼ μουζουριοῦ ποὺ ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς ἐτήσιου «λιβέλλου» πρὸς τὸ μοναστήρι ἑνὸς καυκιοῦ σιτάρι. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση, ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ ἀνέρχεται σὲ 75 υπέρπυρα. Τὸ χωράφι εἶναι τοῦ Γιάννη Τζούγκαρη Θεωδωράκη, ὁ ὁποῖος προτίθεται νὰ τὸ πουλήσει στὸν παπα-κύρ Γερμανὸ Λιβάχη, ἐπίτροπο τοῦ παπα-κύρ Γερμανοῦ Μαθαῖ, προηγουμένου [τῆς μονῆς ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου].

Μάρτυρες: Τομάδος Σέρβος τοῦ ποτὲ Νικόλα καὶ Γιώργης Γαβαλὰς τοῦ Γιάννη Πετρόγα<μ>πρου.

Μάρκος Ψαρομήλιγκος, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στό φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: † *στήμα τοῦ Γιάννη τοῦ Θεωδοράκι.*

612

Πώληση χωραφιοῦ

1645, 18 Μαρτίου

Ὁ Γιάννης Θεοδωράκης Τζούγκαρης τοῦ ποτὲ Θεοδωρῆ, ἀπὸ τὸ χωριὸ Στύλος, πουλᾷ στὸν παπα-κὺρ Γερμανὸ Λιβᾶχη, ἐπίτροπο (*κουμεσάριο*) τοῦ παπα-κὺρ Γερμανοῦ Μαθᾶ, προηγούμενου τῆς μονῆς ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ἓνα κομμάτι χωράφι γονικὸ $\frac{1}{4}$ (*καρτας μίας*) μουζουριοῦ, τὸ ὁποῖο ὑπόκειται στὴν ὑποχρέωση καταβολῆς ἐτήσιου «λιβέλλου» πρὸς τὸ μοναστήρι ἐνὸς καυκιοῦ (*καυχι*) σιτᾶρι. Τὸ χωράφι βρίσκεται στὰ Σκλαβιανὰ καὶ συνορεύει ἀνατολικά, δυτικὰ καὶ νότια μὲ χωράφια τοῦ μοναστηριοῦ καὶ βόρεια μὲ χωράφι τοῦ Σταμάτη Πάτερου Σαμπάτη (*πλισιαζι ἀνατολικά με χοραφι του μοναστιριου, δισικα με χοραφι του ανοθε μοναστιριου, βορινα με χοραφι του Σταματι Πατερου Σαμπατι και νοτικα με χοραφι του μοναστιριου*). Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκτίμηση ποὺ διενεργήθηκε ἀπὸ τὸν κὺρ Ἰωάννη Σέρβο, «στιμαδόρο καὶ ντεπουτάδο ὀρδινάριο τοῦ χωρίου Στύλου», ἐκλεγμένο ἀπὸ τὰ συμβαλλόμενα μέρη, ἡ ἀξία τοῦ χωραφιοῦ ἀνέρχεται σὲ 75 ὑπέρπυρα, δηλαδὴ σὲ 74 ὑπέρπυρα, μετὰ τὴν ἀφαίρεση τοῦ «λιβέλλου» (*εβγανοντας το βαρος του νιβελου*). Ὁ ἀγοραστὴς κατέβαλε στὸν πωλητὴ *α κοντο του ξασμου* 54 ὑπέρπυρα. Ὁ πωλητὴς ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση νὰ προστατεύει τὸν ἀγοραστὴ ἀπὸ ὅποιονδήποτε τυχὸν στὸ μέλλον ἐναντιωθεῖ στὴν πώληση καὶ τοῦ ἀφαιρέσει τὸ χωράφι.

Μάρτυρες: Τομάδος Σέρβος τοῦ ποτὲ Νικόλα, μισερ Τζαννῆς Πολυδουκατὰς καὶ Γιώργης Γαβαλὰς Πετράκης.

Μάρκος Ψαρομήλιγκος, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: *1645 μαρτίου ης 19 † γραφή τοῦ Ἰωάννη Θεωδοράκι με τοῦ παπα Γερμανοῦ Ληβάχη δια ὑπέρπυρα 54.*

613

Διακανονισμὸς χρέους

1645, 18 Μαρτίου

Ὁ Θεόδωρος Ἀθηναῖος τοῦ ποτὲ Βασίλη, ἀπὸ τὸ χωριὸ Ἀγία Μαρίνα, ὑποθηκεύει 10 ρίζες ἐντριτάρικες ἐλιές στὸ Λιόφυτο, τὶς ὁποῖες ἔχει ἀπὸ τὸν πα-

τέρα του, ἔναντι 3½ μίστατων λαδιοῦ ποὺ χρωστᾶ στὸν παπα-κὺρ Γερμανὸ Λιβάρη, ἐπίτροπο τοῦ παπα-κὺρ Γερμανοῦ Μαθαῖ, προηγουμένου τοῦ μοναστηριοῦ, καὶ 81 ὑπερπύρων ποὺ χρωστᾶ στὸν ἱεροδιάκο Βιδάλε. Ὁ παπα-κὺρ Γερμανὸς θὰ κρατήσῃ τὶς ἐλιές ὡς τὸν προσεχὴ Σεπτέμβριο. Ὁ Θεόδωρος ὑπόσχεται νὰ ἐξοφλήσῃ τὰ χρέη του τὸν προσεχὴ Νοέμβριο. Ἐὰν δὲν τὰ ἐξοφλήσῃ ὡς τότε, οἱ ἐλιές θὰ τεθοῦν σὲ πλειστηριασμὸ καὶ ἀπὸ τὰ ἔσοδα τῆς πώλησης θὰ ἱκανοποιηθοῦν οἱ δανειστὲς.

Μάρτυρες: Στράτης Κλαπατζαρὰς καὶ Νικολὸς Σκορδίλης.

Μάρκος Ψαρομήλιγκος, νοτάριος βένετος

Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 2v σημείωμα: † *γραφὴ τοῦ Θεωδόρου Βασιλάκι κε τοῦ πα[πα] Γερμανου Ληβαχι.*

Βλ. ἔκδοση.

614

Πακτώσεις χωραφιῶν

1579, 16, 17 Μαΐου, 3 Ἰουλίου/1582, 6 Αὐγούστου, 12 Σεπτεμβρίου/1590, 3 Σεπτεμβρίου/1591, 30 Ἰουνίου/1594, 16 Μαρτίου, 8 Αὐγούστου, 10 Νοεμβρίου/1595, 23 Μαρτίου, 2 Ἀπριλίου ~ 1639, 1 Δεκεμβρίου ~ 1646, 16 Ἰανουαρίου

1579, 16 Μαΐου

Πάκτωση στὸν Δημήτρη Μουντὰ χωραφιῶν στὰ Μεγάλα Χωράφια, μεταφρασμένη ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 72].

[1579], 17 Μαΐου

Ὁ παπα-Λεόντιος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Δημήτρη Μπέρτο Χλωράκη (*Gchlorachi*) χωράφια 10 μουζουριῶν στὸ Σφακοπέραμα. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στοὺς ἐντριτάρους 1 μουζούρι σιτάρη, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, [ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες], τὸ 1579. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, θὰ καταβάλλει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται τὸν μῆνα Σεπτέμβριο στὴν πόλη τῶν Χανιῶν.

Μάρτυρες: Γιώργης Καλονὰς τοῦ ποτὲ Νικόλα καὶ Βασίλης Τσικαλόπουλος τοῦ ποτὲ Νικόλα.

Σταμάτης Καλονὰς, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας (*dell'imperial autorità*)

1579, 3 Ιουλίου

Ὁ παπα-Λεόντιος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὴν Εὐδοκία Κατσιπούδαινα [Τσιμπούδαινα], κάτοικο τοῦ χωριοῦ καὶ ἐνοικιάστρια (*casaliotta* καὶ *affituale*), μὲ τὶς ὑποχρεώσεις ποὺ ἔχει ὅποιος κρατᾷ σπίτι καὶ χωράφια τοῦ μοναστηριοῦ (*chie per casa et terreni*), χωράφια στὴν Κεφάλαια [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 571, ὅπου Σοφία ἀντὶ Εὐδοκίας].

1582, 6 Αὐγούστου

Ὁ παπα-Λεόντιος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στοὺς ἀδελφοὺς Δημήτρη καὶ Μάνο Μπέρτο χωράφια 30 μουζουριῶν στὰ Μεγάλα Χωράφια. Οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν νὰ παραδίδουν κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στοὺς ἐντριτάρους τοῦ μοναστηριοῦ 30 μουζούρια σιτάρη καλῆς ποιότητος, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, [ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες], τὸ 1583. Ἐὰν δὲν ἐξοφλοῦν τὶς δόσεις, θὰ καταβάλλουν τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται καὶ τὸ ἄλλο σιτάρη στοὺς ἐντριτάρους.

Μάρτυρες: Γιώργης Καλονὰς τοῦ ποτὲ Νικόλα καὶ Βασίλης Τσικαλόπουλος Μπαμπάκης.

Σταμάτης Καλονὰς, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας (*dell'imperial autorità*)

1590, 3 Σεπτεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος <Ν>αθανάηλ, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Κωνσταντῖνο Φούμη, λεγόμενο Βέκη, χωράφια 37 μουζουριῶν στὰ Μέσα Χωράφια (τὰ μισὰ ἀπὸ τὰ 74 μουζούρια ποὺ εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ Κώστας Μπέρτος, λεγόμενος Μπασταρδόκωστας). Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ 37 μουζούρια σιτάρη, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1591. Ἀκόμη, ὡς ἐνδειξὴ ἀγάπης πρὸς τὸ μοναστήρι (*per amor del monasterio*) θὰ παραδίδει ἐπιπλέον 3 μουζούρια, δηλαδὴ σύνολο 40 μουζούρια σιτάρη. Ἐπίσης, εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ συλλέγει γάλα ἀπὸ τὸ κοπάδι (*del chiappo*) τῶν ζώων τοῦ ἑξὶ ἡμέρες τὸν χρόνο καὶ νὰ παρέχει κάθε χρόνο ἐργασίες ζευγαρίσματος (*buoade*) 2 ἡμερῶν στὸν οἰκονόμο. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, θὰ καταβάλλει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν ἀκριβότερη τιμὴ ποὺ θὰ πουλιέται τὸν μῆνα Αὐγούστο στὴν πόλιν τῶν Χανίων.

Μάρτυρες: Φανούριος Τσιναρέας, Κατσούλης Ψαρομήλιγκος καὶ Νικήτας Τζαγκαρόπουλος.

1591, 30 Ίουνίου

Πάκτωση στὸν Δημήτρη Μουντὰ χωραφιῶν, στὸν Πρινέα, μεταφρασμένη ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 72].

1594, 16 Μαρτίου

Ὁ ἱερομόναχος Νεκτάριος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Γιάννη Τρουλλινό, λεγόμενο Παχουντῆ, καὶ στὸν γιό του Λέο χωράφια 69 μουζουριῶν: 45 μουζουριῶν στὸν Ἀζογυρέα, 4 μουζουριῶν στὸν Τζάκο καὶ 20 μουζουριῶν στὰ Μεγάλα Χωράφια. Οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν νὰ παραδίδουν κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ 69 μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1595. Ἐπειδὴ τὰ χωράφια αὐτὰ τὰ εἶχαν πακτωμένα καὶ προηγουμένως οἱ γονεῖς τους, οἱ πακτωτὲς λογίζονται γονικάροι εἰς τὸ διηνεκές (*gonicari perpetui*).

Μάρτυρες: Θόδωρος Πάτερος, λεγόμενος Γκοῦρος, καὶ Μανόλης Παγίδης τοῦ ποτὲ Λέου Γερολεντάκη.

Σταμάτης Καλονάς, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας (*dell'imperial autorità*)

1594, 8 Αὐγούστου

Ὁ ἱερομόναχος Νεκτάριος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει ἐκ νέου [διόρθ. *di novo* ἀντὶ *da recavo*] γιὰ μία πενταετία στὸν Γαβρίλη Φούμη τοῦ ποτὲ Λέου χωράφια στὴν Κεφάλαια [βλ. ἔγγρ. ἀρ. Σ 571].

1594, 10 Νοεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Νεκτάριος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Δημήτρη Τρουλλινό, λεγόμενο Δημητρά, χωράφια 45 μουζουριῶν στὰ Μεγάλα Χωράφια. Ἀπὸ αὐτά, τὰ χωράφια τῶν 30 μουζουριῶν τὰ εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ πατέρας του, ἐνῶ ἐκεῖνα τῶν 15 μουζουριῶν ὁ Pollo Bragadin. Ἀκόμη, τοῦ πακτώνει στὴν Ἀγία Μαρίνα μία μοίρα 15 μουζουριῶν, τὴν ὁποία ὁ Τρουλλινὸς εἶχε καὶ προηγουμένως πακτωμένη. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ 60 μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1595. Εἶναι ὑποχρεωμένος ἐπίσης νὰ παρέχει, σύμφωνα μὲ τὴ συνήθεια (*secondo l'usanza*), [στὸν οἰκονόμο] ἐργασίες ζευγαρίσματος καὶ θερισμοῦ (*buoade et segadori*).

Μάρτυρες: Γιώργης Τομινός, παπα-Νεόφυτος Σεδέκας, παπα-Μιχάλης Τζούγκαρης καὶ Θεοδωρὴς Διακονάκης.

1594, 10 Νοεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Νεκτάριος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Θεοδωρὴ Τρουλλινὸ Λιχνάκη (*Ligchnachi*) χωράφια 10½ μουζουριῶν στὰ Μεγάλα Χωράφια, τὰ ὁποῖα εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ πατέρας του. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ 10½ μουζούρια σιτάρη, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1595.

Μάρτυρες: παπα Μιχάλης Τζούγκαρης καὶ Θεοδωρὴς Τζούγκαρης Διακονάκης.

Σταμάτης Καλονάς, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας (*dell'imperial autorità*)

1595, 23 Μαρτίου

Ὁ ἱερομόναχος Νεκτάριος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Λέο Φούμη, λεγόμενο Βεκολέ, καὶ στὸν γιό του Φρατῆ χωράφια στὸν Ζαχαρία; (*Sacaria*) 150 μουζουριῶν (100 μουζουριῶν στὸν Λέο καὶ 50 μουζουριῶν στὸν Φρατῆ). Ἀκόμη, τοὺς πακτώνει χωράφια 74 μουζουριῶν στὴν ἴδια περιοχὴ (τὰ ⅔ ἀπὸ αὐτὰ στὸν Λέο καὶ τὸ ⅓ στὸν Φρατῆ). Τέλος, πακτώνει μόνο στὸν Λέο χωράφια 12 μουζουριῶν στὴ Μαλάξα. Οἱ πακτωτὲς ὀφείλουν νὰ παραδίδουν κάθε χρόνο τὸν Ἰούλιο στὸ μοναστήρι τὸ σιτάρη, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1595. Ὑποχρεοῦνται ἐπίσης νὰ παρέχουν, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐντριτεία, στὸ μοναστήρι τὶς συνήθεις ἐργασίες [ζευγαρίσματος καὶ θερισμοῦ].

Μάρτυρες: Φανούριος Τζαγκαρόπουλος καὶ Νικόλας Παχουντάκης.

Σταμάτης Καλονάς, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας (*dell'imperial autorità*)

1595, 2 Ἀπριλίου

Ὁ ἱερομόναχος Νεκτάριος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει ἐκ νέου [διόρθ. *di novo* ἀντὶ *da recao*] γιὰ μία πενταετία στὸν Δημήτρη Μπέρτο Μουντὰ χωράφια 4 μουζουριῶν στὸν Πρινέα. Τὰ χωράφια πακτώνονται μὲ δικαίωμα βοσκῆς. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο, στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ 4 μουζούρια σιτάρη.

Μάρτυρες: παπα-Γιώργης Ἀσπρέας καὶ Νικόλας Σέρβος τοῦ ποτὲ Μάνου.

Σταμάτης Καλονάς, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας (*dell'imperial autorità*)

1582, 12 Σεπτεμβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Γιάννης, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Μάνο Μπέρτο τοῦ ποτὲ Θεοδωρὴ χωράφια 3 μοιρῶν, 32 μουζουριῶν, ποὺ

βρίσκονται στὰ Μεγάλα Χωράφια (*nelli Grandi Terreni*). Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο στοὺς ἐντρίταρους τοῦ μοναστηριοῦ 32 μουζούρια σιτάρι, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸ 1583. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις τὸν καιρὸ τῆς συγκομιδῆς (*il tempo della raccolta*), δηλαδή ὅλο τὸν μῆνα Ἰούλιο, θὰ καταβάλλει τὸ ἀντίτιμο τῆς ἀξίας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ στὴν τιμὴ ποὺ θὰ πουλοῦν οἱ ἐντρίταροι τὸ ἄλλο σιτάρι. Ἀκόμη, εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ παρέχει στὸ μοναστήρι ἐργασίες ζευγαρίσματος καὶ θερισμοῦ (*buoade et segadori*), σύμφωνα μὲ τὴ συνήθεια τοῦ τόπου (*secondo l'usanza dello luogo*).

Μάρτυρες: Γιώργης Καλονὰς Μεστὸς καὶ Μανόλης Λιμενίτης.

Σταμάτης Καλονὰς, νοτάριος βασιλικῆς ἐξουσίας (*dell'imperial autorità*)

Ἀντώνιος Πορτάρης, ἀρχαιοφύλακας τῆς Καγκελλαρίας

1639, 1 Δεκεμβρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο ἀπὸ τὸν οἰκονόμο, ἀντίδικο τοῦ Λέου καὶ τοῦ Γιώργη Φούμη Φορτάκη, καὶ κοινοποιήθηκε στοὺς τελευταίους ἀπὸ τὸν Νικολὸ Φούμη.

1646 (β. ἔ. 1645), 16 Ἰανουαρίου

Κατατέθηκε στὸ δικαστήριο.

Ἀντίγραφα, μεταφρασμένα ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἰταλικά, ἀπὸ τὰ φφ. 3 καὶ 5 τοῦ βιβλίου τῶν συμβολαιογραφικῶν πράξεων τοῦ ποτὲ Σταμάτη Καλονὰ, νοταρίου βασιλικῆς ἐξουσίας, ποὺ εἶναι κατατεθειμένο στὸ *ufficio della massaria* τῆς Καγκελλαρίας Χανίων. Χαρτί (δύο δίφυλλα). Τὰ κείμενα γραμμένα στὰ φφ. 1r-4v. Στὴν ἐπάνω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r σημείωμα: *affittanze*. Στὸ περιθώριο, ἀριστερά, κάθε συμβολαίου μνεῖα τῆς ἀντίστοιχης χρονολογίας, καθὼς καὶ μνεῖα τῶν ἀντίστοιχων ὀνομάτων τόπων καὶ προσώπων. Στὸ φ. 4v σημειώματα: α) *η πακτωσές τω Φουμιανό, τω Μπερατιανό και τω Λικάκιδο, των Μεγαλο Χοραφηω, της Κεφαλας, της Μαλάξας και τοῦ Ἀζωηραια*· β) *Affitation di quelli del casal Stilo per li terrenni di Megala Ghoraffia*· γ) *... e ancora mesurade 12¼ di Malaxa, 23 marzo 1595 a Leo Vechi*· δ) *πακτοσές τόν Φουμιανω, τον Μπαρετινων και τον Ληκακιδω*· ε) *τον Μεγάλων Χωραφη[ων], τῆς Μαλάξας, τῆς Κεφάλ[ας] καὶ τοῦ Ἀζωηρέα*· ς) *πράξεις ἀριθμητικῆς*. Μεταξὺ τῶν φύλλων λυτὸ χαρτί μὲ σημειώματα: α) *πακτωσίες τοῦ Στήλου*· β) *Affittanze delli terrenni de Stillo a diversi*.

615

Πάκτωση χωραφιῶν

1642, 14 Ὀκτωβρίου ~ 1647, 14 Μαΐου

1642, 14 Ὀκτωβρίου

Ὁ ἱερομόναχος Σίλβεστρος Τζαγκαρόλος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, πακτώνει γιὰ μία πενταετία στὸν Μανόλη Φούμη Μπαροτζάκη τοῦ Κώστα, ἀπὸ τὴ Μαλάξα, τὰ χωράφια στὴν Κεφάλα ποῦ εἶχε προηγουμένως πακτωμένα ὁ Λέος Φούμης Λικάκης. Ὁ πακτωτὴς ὀφείλει νὰ παραδίδει κάθε χρόνο, τὸν Ἰούλιο (δεύτερο Ἰούλιο), στὴν ἀποθήκη τοῦ μοναστηριοῦ 18 μουζούρια σιτάρι, *πα-στρικο κε ομορφο*, ἀρχίζοντας τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης, ἀπὸ τὶς πέντε ὀφειλόμενες, τὸν προσεχὲς Ἰούλιο. Ἐὰν δὲν ἐξοφλεῖ τὶς δόσεις, ὁ οἰκονόμος θὰ τὶς εἰσπράττει μέσω τοῦ *officio di proprio* (*με τι στρατα του οφιτζιου του propriu*) κατάσχοντας τὰ ὑπάρχοντά του, *ιμποροντας να αμαχεβγι οδια ολες τζι χρονες οπου θελεν εχι να λαβι, διχος ορισμο, με ολον οπου ηθελεν ιστε περασμενος ο χρονος, ις μοδο οπου να μιν εχι ομπλιγο να οριζι κε να αποφασιζι*.

Μάρτυρες: ἀφέντης Γιάννης Θεργιανὸς Χαλαμπαλὴς καὶ ἀφέντης Μπε<ρ>-ναρδὴς Πιπέρης.

Τζώρτζης Βελαῖτης, νοτάριος τῆς μεζονος Καγκελλαρίας, βενετικῆς ἐξουσίας (di autorità veneta)

1647, 14 Μαΐου

Κατατέθηκε [στὸ δικαστήριο].

Ἀντίγραφο καὶ ἰταλικὴ μετάφραση:

Α) Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ ἰδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας.

Β) Μετάφραση ἀπὸ τὰ ἑλληνικά στὰ ἰταλικά (λείπουν οἱ ὑπογραφές τῶν μαρτύρων καὶ τοῦ νοταρίου). Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r.

616

**Ὅρισμός τοῦ ἀναπληρωτῆ ρέκτορα Andrea Contarini
καὶ τῶν συμβούλων Χανίων**

1619, 21, 24 Ὀκτωβρίου ~ 1650, 14 Ἰουλίου

1619 (,αχιθ'), 21 (κα') Ὀκτωβρίου

Ὁ Andrea Contarini (*Ατρεας Κονταρηνης*), ἀναπληρωτὴς ρέκτορας, καὶ οἱ

σύμβουλοι Χανίων, μετὰ τὴν ἐντολὴ τῶν δικαστῶν *de proprio* (κριταδεμας του προπριου) νὰ παραδοθεῖ (ασεγνιατζιό) ὡς προικῶ (οδια φοντι ντοταλε) στὴν Ἑρήνη Νεγροπούλα, χήρα τοῦ Γιώργη Παπαδῆ¹όπουλου, ἓνα κομμάτι ἐντρι-τάρικο ἀμπέλι «λιάτικο», μὲ 7 ρίζες ἐλιές, ποὺ βρίσκεται στὸ χωριὸ Μαραθο-κεφάλα, προστάζουν τοὺς ὁμότες τῶν χωριῶν τῆς δικαιοδοσίας τους «νὰ τὴν βάλουν εἰς τὸ ποσέσο καὶ νοικοκυργιό» τοῦ ἀμπελιοῦ καὶ νὰ διαλαλήσουν τὴν πράξη στὸ παραπάνω χωριὸ καὶ ὅπου ἄλλοῦ θεωροῦν ἀναγκαῖο. Οἱ ὁμότες νὰ ἀπαντήσουν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Πιέρος Σκορδίλης, ἀναπληρωτῆς νοτάριος τῆς Καγκελλαρίας

Βεβαίωση τοῦ ὁμότη

1619, 24 Ὀκτωβρίου

Ὁ Γεωργιλᾶς Παπαγλιόπουλος, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Ν[ε]οχ[ω]ρίου, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ ρέκτορα.

Μάρτυρες: Κώστας Τζιβόλης καὶ Μιχαὴλ Βέστης.

Ἀλέξανδρος Μαμουλᾶς «ἔγραψε μὲ θέλημα τοῦ ὁμότη»

1650, 14 Ἰουλίου

Κατατέθηκε [στὸ δικαστήριο].

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὰ κείμενα γραμμένα στὸ φ. 1r-v στὰ ἑλληνικά· στὰ ἰταλικά ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή τοῦ ἀναπληρωτῆ νοταρίου τῆς Καγκελλαρίας. Στὴν κάτω γωνία, ἀριστερά, τοῦ φ. 1r ἔκτυπη σφραγίδα μὲ παράσταση τοῦ φτερωτοῦ λέοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου. Στὸ φ. 1r, κάτω δεξιὰ, σημείωμα: *Registrata in libro Mazor 3o a carte 141 tergo*.

617

Κατάλογοι ὀνομάτων χρεωφειλετῶν

Χ·Χ·

α) Κατάλογος ὀνομάτων χρεωφειλετῶν μὲ μνεῖα δίπλα σὲ κάθε ὄνομα τῆς ἀντίστοιχης ποσότητας τοῦ ὀφειλόμενου σιταριοῦ σὲ μουζούρια. Ἐπάνω, στὴ μέση, σημείωμα: *το σιταρι οπου ηρθεν απόξο*.

Χαρτί. Γραμμένος στὸ φ. 1r v στὰ ἑλληνικά.

β) Κατάλογος ονομάτων χρεωφειλετών του παπα-Ίερεμία Καλαφάτη, οίκονόμου, με μνεία δίπλα σὲ κάθε ὄνομα τοῦ ἀντίστοιχου χρέους σὲ ὑπέρπυρα.

Χαρτί (δίφυλλο). Γραμμένος στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1r ἡ ἐπιγραφή: *ρεστως απου τα χρεϊ του πανωσιστατου αφεντι ικονωμω παπα Ιερεμια Καλαφατι*. Στὸ φ. 2v σημείωμα *το ρεστως απου τα χρεϊ του αφεντι ικονωμω παπα Ιερεμια Καλαφατι*, καὶ πράξεις ἀριθμητικῆς.

γ) Κατάλογος ονομάτων χρεωφειλετών τοῦ οἰκονόμου (*debittori del reverendo inconoato*) με μνεία δίπλα σὲ κάθε ὄνομα τοῦ ἀντίστοιχου χρέους σὲ ὑπέρπυρα.

Χαρτί (δίφυλλο). Γραμμένος στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 2v πράξεις ἀριθμητικῆς.

δ) Κατάλογος ονομάτων χρεωφειλετών, με μνεία δίπλα σὲ κάθε ὄνομα τοῦ ἀντίστοιχου ὀφειλόμενου σιταριοῦ σὲ μουζούρια.

Χαρτί (δίφυλλο). Γραμμένος στὸ φ. 1v-2r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1r σημειώματα: α) *† διά τω σταρι το δανυκον οπου επιρασιν απο την χοραν* β) *† δια το σταρην οπου επιρασιν απο την χόραν*, καὶ πράξεις ἀριθμητικῆς.

618

Βεβαίωση ὁμότη

Χ·Χ·

Ὁ Μιχάλης Τζιναρέας, ὁμότης τοῦ χωριοῦ Στύλος, βεβαιώνει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ τοῦ «ἀφέντη γενεράλε» καὶ «ἀμάχεψε» τοὺς χρεωφειλέτες. Ἀκολουθεῖ κατάλογος ονομάτων χρεωφειλετών, με μνεία τῶν ἀντίστοιχων κινητῶν πού εἶχαν κατασχεθεῖ. Στὸ περιθώριο, δίπλα στὸ ὄνομα τοῦ πατέρα τοῦ Νικόλα Λεκανίδη, σημείωμα: *ἦρθεν ἡς 15 Ιουλίου (;) καὶ ηδοσα του τα*.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά.
Βλ. ἔκδοση.

619

Βεβαίωση *official*

Χ.Χ.

Ὁ Γιάννης Λαγός, *official*, βεβαιώνει ὅτι πῆγε στο χωριὸ Στύλος καὶ ἐξετέλεσε τὸν ὀρισμὸ.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ 2v ἡ διεύθυνση: [E]ccellentissimo Signor Signor mio Collessimo Emanuel Mormori Dottor, καὶ σημείωμα: *in visita apresso Sua Eccellenza*.

620

Ὅρισμός τῆς τοπικῆς διοίκησης Χανίων

Χ.Χ.

Ἡ τοπικὴ διοίκησις Χανίων προστάζει τοὺς ὁμότεες τῶν χωριῶν καὶ τοὺς ἄλλους ἀξιωματοὺς νὰ ὑποχρεώσουν (*πενιάσετε*) τὸν Τζαννὴ Τριχαδάκη, τὸν ἀδελφὸ τοῦ Νικολὸ καὶ τὸν Κώστα νὰ *ερθουσι παραυτας νὰ μαρτυρισουσι*.

Ἀντίγραφο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v σημειώματα: α) *γραφὶ τοῦ Στράτι Κλαπατζαρα καὶ τοῦ Κωνσταντὶ τοῦ ηοῦ του* β) *per li crediti del iconomo Paulopulo di Strati Clapazzara e suo fiolo*.

621

Ἀπάντησις

Χ.Χ.

Παρουσιάστηκε στὴν Καγκελλαρία ὁ Σίλβεστρος Τζαγκαρόλος, οἰκονόμος τοῦ Στύλου, καὶ ἀπαντᾷ σχετικὰ μὲ τὸ συμβόλαιο τῆς ἐνοικίωσης τῶν μύλων τοῦ μοναστηριοῦ: Τὸ συμβόλαιο μὲ τὸν Μάρκο εἶναι ἄκυρο καὶ νόμιμος ἐνοικιαστὴς εἶναι ὁ Μιχάλης Κόντης. Οἱ μύλοι εἶχαν πακτωθεῖ στὸν Μιχάλη Κόντη, γιὰ τὸν Μάρκος εἶχε παραιτηθεῖ, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὴν κλήτευση τοῦ οἰκονόμου ποὺ εἶχε γίνῃ στὶς 25 τοῦ περασμένου Ἰανουαρίου. Ὁ οἰκονόμος ζητᾷ νὰ ἀκυρωθεῖ τὸ διάταγμα.

Σχέδιο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *L' instrumento nel Minor a carte 145 e questa risposta fu registrata.*

622

Ἔνσταση

Χ·Χ·

Παρουσιάστηκαν ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν ὁ ἱερομόναχος Μελέτιος [κενὸ] καὶ οἱ [κενὸ], ἐπίτροποι τοῦ μοναστηριοῦ, καὶ ἄσκησαν ἔνσταση, ἀναφέροντας ὅτι εἶχαν παραλάβει τὴν ἴδια ἡμέρα ἀπὸ τὸν *eccellentissimo signor dottor* Κασιμάτη χρυσὰ τσεκίνια [κενὸ] καὶ τάληρα [κενὸ] ποὺ τοῦ εἶχε παραδώσει ὡς ἐγγύηση ὁ ἱερομόναχος Ἱερεμίας Καλαφάτης. Τὰ ὑπόλοιπα χρήματα καὶ πράγματα τοῦ ποτὲ ἱερομονάχου Μητροφάνη Παυλόπουλου ποὺ ἀνήκουν στὸ μοναστήρι ἔχουν παραδοθεῖ στὸν Καλαφάτη, μὲ τὸν ὁποῖο θὰ κάνουν σχετικὸ λογαριασμό.

Σχέδιο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

623

Λογαριασμοὶ

Χ·Χ·

α) Λογαριασμός (κόντο) δοσοληψιῶν (σιτάρι καὶ χρήματα)

Μεταξὺ ἄλλων σημειώνεται: *† ἀκόμα οντεν ἰλθεν ο Σάβας απο τιν Πατμο ιστο κονομιο και ι αγιοσήνι του οντε να πιασου ἰντράδα ἰδοσά τος λάδη μιστατα 3½ και τηρι λιτρες 25 και μιζίθρα λιτρες 22 και μαλια 4 και ἰταξε να μου τα δόσι οντε να κάμναμεν το σκριτο ις τον Φάντι του Νικολό Πουλί τα ἰδηα και ἰστερον εγέλασέ με.*

Στὸ φ. 1v μὲ κάθετες μικρὲς γραμμὲς ||||| ἀναλφάβητος χωρικὸς ἔχει δηλώσει ὅτι παρέδωσε [στὸν οἰκονόμο] λάδι καὶ ἐλιές.

Χαρτί. Γραμμένος στὸ φ. 1r-v.

β) Σημειώσεις λογαριασμοῦ.

Χαρτί. Γραμμένες στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *ευλαβος δοσι το, και πράξεις ἀριθμητικῆς.*

γ) Λογαριασμός (κόντος) τοῦ Λέου Παχουντάκη τοῦ Μάνου.

Χαρτί. Γραμμένος στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *του Ξερωλέου ὁ κόντος, ποσο πλερονι και πόσων τοῦ ξεπεῦτωμεν.*

Βλ. ἔκδοση.

δ) Λογαριασμός (ᾧ κόντος καὶ ρέστα) τοῦ παπα-Μητροφάνη [Παυλόπουλου].

Χαρτί. Γραμμένος στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά.

624

Ἐπιστολές

Χ·Χ·

α) Ὁ ἱερομόναχος Μωυσῆς γράφει πρὸς τὸν παπα-κὺρ Γερμανὸ ὅτι ἔμαθε πῶς «εἶναι αὐτοῦ» ὁ карабоκύρης Γιαννούλης. Τὸν παρακαλεῖ νὰ τὸν ρωτήσει μὲ ποιὸ καράβι εἶχε ἔλθει, νὰ μάθει νέα ἀπὸ τὸ μοναστήρι καὶ νὰ πληροφορηθεῖ ἂν ὁ Νικήτας Μαργαρίτης εἶχε πάει στὴν Πάτμο. Περιμένει νὰ τοῦ στείλει γράμμα μὲ τὸν Θρουμπά. Τέλος, τοῦ γράφει ὅτι ὁ Κωνστάντιος τοῦ στέλνει «μετάνοιες».

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r. Στὸ φ. 1v πράξεις ἀριθμητικῆς.

β) Ὁ ἀποστολέας [τὸ ὄνομα δὲν μνημονεύεται] γράφει πρὸς τὸν παπα-Γερμανὸ πληροφορώντας τον ὅτι οἱ δουλειὲς *ολες στέκουν καλα*.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἑλληνικά. Στὸ φ. 1v ἡ δι-εύθυνση: *Al molto Illustrissimo ... Demetri Fliscuni il comesso. Castel Bicorno*, καὶ πράξεις ἀριθμητικῆς.

γ) Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἄφιξης τοῦ Ἰωάννη Χαρτοφύλακα, κοινοῦ φίλου, ὁ ἀποστολέας [τὸ ὄνομα δὲν μνημονεύεται] ἐκφράζει πρὸς τὸν παραλήπτη [τὸ ὄνομα δὲν μνημονεύεται] τὰ αἰσθήματα φιλίας καὶ ἀγάπης ποὺ τρέφει πρὸς τὸ πρόσωπό του.

Πρωτότυπο. Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1v ἡ δι-
εύθυνση: *Molto magnifico signor mio osservatissimo.*

625

Σημειώματα

Χ·Χ·

α) Γραφές παρτηχουλάρ πακτωσές δια τῆς δουλευταδες τοῦ Κορναρω τοῦ
ληνωβροχήου τον Μουσούρων.

Χαρτί περιτυλίγματος.

β) αγωρές καί στήμες τοῦ παπα Ἰερεμία, τοῦ παπα Μιτρωφανη, τοῦ παπα
Γερμανοῦ δια των προηγ[ου]μενών και δια των πα[πα] Ησαήα.

Χαρτί.

γ) Σημειώνεται ὅτι οἰκονόμος δὲν εἶχε παραχωρήσει τὸ λινόβροχεῖο στὸν
Χωνιάτη Τζιναρέα, στὸν Μανόλη Γερακάρη Μπούμπουρο, στὸν Γιάννη φάντε
(;) καὶ στὸν Μανόλη Μαλάτο, γιατί τὸ εἶχε ὑποσχεθεῖ στὸν Στράτη. Οἱ πῖο
πάνω γνώριζαν ὅτι, ὅταν εἶχε πάει ὁ Στράτης νὰ ὀριοθετήσῃ (*meter li stalichì*)
τὸ λινόβροχεῖο, εἶχε ἤδη περάσει σχεδὸν μισὸς χρόνος ἀπὸ τότε ποὺ δὲν ἦταν
ἐκεῖνοι οἱ ἐνοικιαστές.

Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά.

δ) Κατάσταση ἐξόδων σχετικὰ μὲ τὴ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ μοναστηριοῦ καὶ
τοῦ Στράτη Κλαπατζαρᾶ.

Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r στὰ ἰταλικά. Στὸ φ. 1v σημείωμα: *Spese che si
fa con Strati Clapazzarà*, καὶ πράξεις ἀριθμητικῆς.

626

Σπαράγματα έγγραφων

Χ.Χ.

α) Διεύθυνση: *Obligatissimo Signore Girolamo Rimani.*

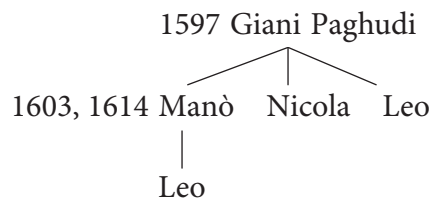
Χαρτί.

β) Στην πρόσθια ὄψη απόσπασμα ἐπιστολῆς· στὸ πίσω μέρος πράξεις ἀριθμητικῆς.

Χαρτί. Τὸ κείμενο γραμμένο στὰ ἰταλικά.

627

Γενεαλογικὸ δένδρο τῆς οἰκογένειας Παχουντῆ

Δύο σχέδια, τὸ ἓνα μὲ μνεία μόνο τῶν ὀνομάτων, χωρὶς χρονολογίες.

628

Ἀπογραφὴ ἀκίνητης περιουσίας τοῦ μετοχιοῦ

1789

Ἀπογραφὴ τῆς ἀκίνητης περιουσίας ποὺ ἔχει τὸ μετόχι τῆς μονῆς Πάτμου στὸ χωριὸ Στύλος τῆς Κρήτης.

Πρωτότυπο, ισότυπο, ἀντίγραφο καὶ σχέδιο:

Α) Πρωτότυπο καὶ ισότυπο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμένο στὸ φ. 1r-v

στά ελληνικά (παραλείπονται ή απογραφή τῶν ζώων καὶ τὸ σημείωμα παραλαβῆς τὸ 1789 φυτείας ἀπὸ τὸν οἰκονόμο, ποὺ καταγράφονται στὸ ἀντίγραφο καὶ προστίθενται μὲ πλάγια γράμματα στὴν ἔκδοση· βλ. παρακάτω). Στὸ δεύτερο ἔγγραφο ἡ ιδιόχειρη ὑπογραφή: ... *Τρουληνὸς Σουμαρίπας γραμματικὸς Χανίων μάρτυς*. Στὸ φ. 2ν σημειώματα: α) *γράμμα τῆς Κρίτης περιέχων ὅλα τὰ πράγματα τοῦ μετοχίου Στύλου*· β) 1784· γ) 30 (ἀρίθμηση)· δ) μὲ μολύβι *Κρήτη*.

Β) Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο γραμμμένο στὸ φ. 1r-v στά ελληνικά. Στὸ φ. 2ν σημειώματα: α) *Κρίτης*· β) *ὑποστατικὰ τοῦ μετοχίου τῆς Κρίτης*· γ) 1784.

Γ) Σχέδιο. Χαρτί (δίφυλλο). Τὸ κείμενο (μὲ διαγραφές) γραμμμένο στὸ φ. 1r-v στά ελληνικά. Στὸ φ. 2ν σημειώματα: α) *Καταγραφή τῶν πραγμάτων τοῦ ἐν τῷ μετοχίῳ τῆς Κρήτης*· β) 1784· γ) 28 (ἀρίθμηση).

γ) Ἐπιλεκτικὴ ἔκδοση ἐγγράφων

Τὰ ἐγγραφὰ ἐκδίδονται σὲ χρονολογικὴ σειρὰ (ἔτος σύνταξίς τους)· σὲ παρένθεση σημειώνεται ὁ ἀριθμὸς τῆς ἀντίστοιχης ἐπιτομῆς.

❖ 1491, 29 Δεκεμβρίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 22)

Ἐτοῦτα ἦναι τὰ σύνορα τῶν δίο μοιρῶν τοῦ Κοιμηνά. Κονφηνάρουσιν ἀπὸ τὴν κορφὴν τῆς Μερτέας νὰ σώσει νὰ κομπλήρει εἰς τοῦ Καναβᾶ τὸ Σπίλαιον καὶ ἀπὸ κεῖ νὰ δράμη νὰ σώσει νὰ φηγήρει εἰς τῆς Λεντοῦς τὸ Σπιλιάρη καὶ ἀπὸ κεῖ πάλιν νὰ σώσει νὰ κομπλήρει εἰς τῆς Κουτρουλῆς τοῦ Πλατιβόλου τὴν στράτα καὶ ἀπὸ κεῖ πάλιν νὰ φαλαγκόσει εἰς τῆς Κουδουκαλαῖς τὴν Τρίπαν καὶ ἀπὸ κεῖ νὰ δόσει ἕως τοὺς Πρυναρολίθους νὰ κομπλήρει εἰς τὸν Ἀσφέντακον καὶ εἰς τὴν κορφὴν τοῦ Σκιστοῦ.

Καὶ τὰ κονφήνια τῆς μοίρας τοῦ Γεροπρύνου. Ἀρχὴν ἀπὸ τὸ Καραβόξυλον τὸ ἀρμὴν ἀρμὴν νὰ σώσει εἰς τὴν Κονπράνα καὶ ἀπὸ κεῖ πάλιν τὸ ἀρμὴν ἀρμὴν νὰ δόσει νὰ φηγήρει εἰς τοῦ Ἀμυγδάλου καὶ ἀπὸ κεῖ νὰ κομπλήρει φηγήροντα εἰς τὸ Πρυνάριν.

Ταῖς <ο>ποιες μοῖρες ἐκονφηνάρησα ἐγὼ Γεδεών, μοναχὸς καὶ οἰκονόμος Στύλου, εἰς ,αυζα' εἰς τὰς κθ' τοῦ Δεκεμβρίου.

❖ 1499, 8 Ἀπριλίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 242)

Adì primo aprile 1625

Presentata in giudicio per Ianni Pattero, alfier, et compagni in causa con il reverendo hiconomo de Stillo.

Copia tratta dallo libro della nodaria del quondam miser Constantin Paduvi, nodaro, esistente nell' officio della massaria della Cancellaria, tradotta da greco in sermone franco, pro ut iacet.

Nel nomen dell' eterno Iddio amen. Anno della natività del nostro signor Ihesu Christo 1499, mensis aprile di 8, inditione II, nell' Abicornà, isolla di Crete. Manifesto io Paissio, hieromonaco et iconomo di Stillo, con licenzia et conssestimento del nobil huomo misser Troillo Capello,

come procurator del monasterio, con li heredi et successori nostri, come do et imperpetuo alieno in gonico a voi ser Ianni Patero, fio del quondam Vassili, habbitente al presente su lo loco del ||nostro|| monasterio, nella parte de Papadhia nelli Campi, arente in certo luoco, detto Limni, duo case con muraglio che per haver al presente con vostre spese fabricate et compite arente nella detta Limni, le qual case habbi d'haver et tegnir damò in avanti imperpetuo, con li heredi et successori suoi, vender, donar, dottar, alienar, impegnar et per l'anima vostra far et far quelli come li parerà, senza contradition de alcuni, et per pension delle raggion loro, cioè siate obligati di tegnir dette case {tegnir} sempre in conzo in colmo, come tengono le altre case del nostro casale Stillo et per firmo afito sive¹ livello di dette case siate tenuti dar et pagar al sudetto monasterio, per ogni anno, per ogni casa, perciuto uno, quando havesse amazato porco over porci et se in alcun tempo haverà venduto quelle, haver il monasterio davantagio d'altri manco iperpero uno, secondo il consueto. Item fra questo demo et concedemo libertà et autorità a voi predetto Ianni et figliuoli vostri, over alli figliuoli di vostri fiolli, damò in avanti che possi far et compir case con fabrica di muri per habbitation loro, arente alla sudetta Limni, acciò che puotete far habbitatione et casale di vostra rason et quelle case che havete fabricato et compito damò in avanti quella habbiate de tegnire imperpetuo per vostro gonico, con tutti li modi et conditioni delle oltrascritte case, de voi predetto Ianni, come di sopra si contien, et chi contrafarà il presente instrumento della vostra confessione et concessione volessino contraponer caschi in penna et nomine di pena perpiri cinquanta et il presente resti firmo nel suo vigor.

Testes: ser Antonio Curadi, ser Giacomo Cartophilaca.

Giacomo Gavalla, vice nodaro di Cancelleria
Michel Claduri, vice nodaro di Cancelleria di mandato

---

¹ ἀκολουθεῖ *afito* διαγραμμ.

❖ 1503, 12 Ἰανουαρίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 255)

Copia tratta dallo libro della nodaria del quondam ser Costantin Paduvi, nodaro, esistente nell'ufficio della massaria della Cancellaria della Canea, a carte 112 tergo, tradotto da greco in sermone franco.

1502, adi 12 del mese di genaro

Manifesto fazzo io Grigorio, yeromonacho, yconomo de Stillo, con li herredi et posterì mei, come do et affito a voi Agnese Paterissa et a voi Antonio Patero, madre et fio del quondam Costa, inssieme habitenti ista Cato Cheramea, et vostri heredi, piezi et debitori l'uno per l'altro imparte et in tutto, de misure vinti, posti ista Chendri, la qual voi tenete al presente et quella vi affito da mò in avanti per anni cinque et paghe cinque et parimenti cinque ventura prossima, habiando et tenendo quelli in ogni vostro beneficcio, senza il pascolo; per affito di essa mira siate obligati dar et pagar al monastero per cadaun anno, al magazen de Podhomuria, formento bon misure vinti et far prima paga l'avosto venturo 1503 et siatte obligati lasciar il terzzo non seminato nel'ultimo anno da bon et rio per iaro, iuxta il solito et sic etc., per pena et nomine de pena iperperi 25 et il presente resti firmo nel suo vigor.

Testes: papa Michali Cavallo et mastro Giorgi Balbi, botaro.

Piero Scordili, vice nodaro di Cancellaria

❖ 1551, 15 Ἰουνίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 28)

Nos Hieronimus Minio, illustrissimo et excellentissimo ducali dominio Venetiarum etc., rector et consiliarii Caneae, notum facimus universis et singulis presentibus et futuris quod rimanente tacita et quieta quadam strida, facta more et loco solito, pro ut patet:

Il nostro clamore n. 291 a petition di mastro Nicolò Logotheti, murer, quondam mastro Manolli, da la Cania, con li sui heredi, intendando alienar una sua casa a pe pian et in soler con il suo cortivo et aere et con tutte le sue rason et cargo, posta in lo borgo levantis de la Cania, in la visinanza de santa Lutia, sulo logo del monastier de san Zuane Theologo, posto al casal Stillo, al qual paga anuatim per livello marchi corenti tre e mezzo, como dice, confina da levante con la spiazza di santa Lucia supra-

dicta, da ponente, bora et ostro con altre case del ditto mastro Nicolò. Nui veramente ad instantia et requisition di mastro Nicolò Logotheti, soprascritto venditor, dicente et requirente che la casa soprascritta con tute le sue rason sia scritta et catasticata in la persona del reverendo hieromonacho signor Dionisio Costi, esator del monastier de san Zuane Theologo, per nome di eso monastier, cum sit che quella fo venduta al dito monastier, come apar per instrumento de vendition, fato per man de ser Zorzi Milopotamiti, noder imperial, soto dì 24 ianuarii 1551, more imperial, subscripto et roborato per man di signori zudesi de proprio loco di signori zudesi esaminatori, iuxta la forma de la leze per s... et valor di quella et sue rason di marchi tresento e quaranta duo, cusì extimata per mastro Thodori Moscheto et mastro Micali Catellano, stimatori, mesi per le soprascritte parti, come in dito instrumento apar, lo qual veramente pretio il soprascritto mastro Nicolò confesa haverlo riceputo integraliter dal soprascritto ser Dionisio, nomine ut supra, facta primamente a nui relation per il nobil homo ser Zorzi Pollani et per li n. c. (;) ser Thoma da Ferera et ser Piero Testabusa, decani del comun, qualiter la casa soprascritta è del soprascritto mastro Nicolò per lui fabricata su al teren a lui conceso in gonico per ser Iani Sgurafo, come comeso del monastier de santo Zuane Theologo apar per instrumento de gonico, fato per man del quondam ser Petro Zancarolo, noder imperial, soto dì 10 martii 1536, itaque e taliter expedita da le stride del soprascritto mastro Nicolò, pol far di quella ad ogni suo libito et volontà, come roba sua propria, qua propter iusimus scribi et catasticari fecimus la casa soprascritta con tute le sue rason in la persona del soprascritto signor Dionisio, nomine ut supra, damo in avanti imperpetuo, cum plena virtù et potestà intrometer haver, tegnir, poseder, dar, donar, dotar, vender et alienar et per anima et corpo suo iudicar et far, come meglio a lui ... ut supra, et senza ... propria.

Actum Canee, anno domini nostri Ihesu Christi, millesimo quingentesimo quinquagesimo primo, mensis iunii, die XV, manu mei [...] Mudatio, notarii curie maioris Canee.

❖ 1560, 30 Σεπτεμβρίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 49)

Copia tratta dallo libro di Mandati dell'Esentione sotto il reggimento del clarissimo misser¹ Marco Corner, fo dignissimo rettor della Canea etc.

Ultimo septembris 1560

Furono liberati li infrascritti dalle angarie, per esser servitori del' inco-
nomo de Stillo, quali stano a sue spese e salario, iusta il solito, cioè:

Mano Berto de Iani	Michali Trulino quondam Manoli,
Costa Ledachi de Leo	ditto Zù
Costa Ledachi quondam Iani,	Stamati Lagonari quondam Michelin
ditto Calogero	Giorgi Zungari quondam Dimitri,
Fresco Athineo quondam Manoli	ditto Colibo
Iani Lagonari Rabani	Marco Trochalo
quondam Nicoletto	
Iani Xeno, ditto Turco	
tutti del casal Stilo	

Theodorin Fuca, nodaro ordinario della Cancellaria della Canea, exemplavi

Noi reggimento della Canea ampla fede facciamo a qualunque vedera-
no le presenti nostre, come il soprascritto misser Thodorin Fuca, quali-
bet cavato la presente coppia dalli atti della Cancellaria nostra, è nodaro
di detta Cancellaria, alle copie del qual qui et in cadaun loco ovunque
pervenirano se li può bi... prestare ogni fede. In quorum fidem etc.

Canea, die 5 februarii 1575

Gaspar Bad..., vice cancellarius di mandato

¹ ἀκολουθεῖ *Dar* διαγραμμ.

❖ 1572, 5 Ἰουλίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 43)

ἡμέρας τοῦ Ἰουλίου ε', αφοβ'

† Εἰς το Καστέλην τοῦ Ἀποκορώνου νισίου Κρίτης

Ὁ ὀσιωτατος ιερεις κυρ Ἰωσήφ καὶ οἰκονόμος Στίλου δειδι και πα-
κτόνι τοῦ κυρ Μανόλι Ἀσπρέα, λεγόμενος Μπούρλος, ποτέ Μιχελῆ, ἀπο
το Νέο Χορίον, τῆς τρίς μύλους τῆς νερόμυλους, ἅπερ ποσεντέρι, ἐβαλ-
μενοι ἦστα μέρη τοῦ ἄνωθεν χορίου Στίλον και αὐτουνοῖς τοῦ<ς> πα-

κτονι με ὅλα τος τα δεκαιώματα οδια χρόνον ἕναν πρότον ἐρχόμενον, ἀρχίζοντας ἀπο τας δεκαπέντε του αυγούστου προτον ἐρχόμενον, ἀνατέλοντος τοῦ ἡλίου· και τελειώνοντας πάλι εἰς τας δεκαπέντε τοῦ αὐτοῦ αφογ, ἀνατέλοντος τοῦ ἡλίου, και ὅς διὰ πάκτος τον αὐτῶν μύλον να ἔνε κρατιμένος ὁ αὐτῶς κυρ Μανόλης να ἐδόσι του λεγομένου κυρ κονόμου σιτάριν καλοπραματευτάδικον μεζούρια τρακόσια, ἀκομι και μετριτα ὑπέρπιρα ἑξακόσα, ἐδείδοντας ἀπο το αὐτῶν σιτάριν τα μεζούρια ἑκατον ὅλλον το<ν> Νοῆβριον μήναν πρότον ἐρχόμενον και τα ὑπέρπιρα ἑξακόσια ὅλλον τον μήναν τον Φεβρουάριον πρότον ἐρχόμενον και το ἕτερον σιτάριν μεζούρια διακοσα να ἐδόσι ὅλλον τόν μήναν τον δευτεροῦλιον¹ ἐρχόμενον² ἔστας ,αφογ· και ἐάν οὐδέν ἤθελεν ἀντεντέρι να εκανιτες ἄνωθεν πάγες ηστον καιρόν τος, ἔτζι τοῦ σταρέου οσάν καὶ τον τορνεσίον να ἡμπορει ο ἀνωθεν γεγραμενος κυρ κονόμος ναγοραζει τοσο σταρι, ἦτι τον ἤθελεν μένη ρέστος ἀπο κάθα πάγα, το ακριβότερον ἀπανο ἦστες ἑξοδες καὶ ἐντερέσαι του λεγομένου κυρ Μανόλι και τον τράτο να σκοδέρι ὑπ' αὐτῶν και ὑπο τα καλά του με την στράταν τοῦ γαστάλδου, ἀκομη ὁ αὐτῶς κυρ Μανόλης να μην υπορι να πουλήσι ἀπὸ τους καρπούς απου ηθελεν πιανι ὑπὸ τῇ λεγομένοις μύλους αλονον παρα τον χοριτων του μοναστιρίου και ἀν πῶς και ἤθελεν ἔχεεν χρίαν και ὁ ἀνωθεν κυρ κονόμος να υπορι να του διῖδι πλερόνοντας του το αληθῶς, καθῶς ἤθελεν κορέρι και ὅποτες ἤθελεν δόσι απο ἄλον τοπον καρπον ἔξο απο τον χοριτον, ως ἄνωθεν, να ἔνε βγα<λ>μένος ὑπὸ τούς αὐτοῖς μύλους και να βάνι ὁ λεγόμενος κυρ κονόμος ἄλον μυλονας, ὅποτεν τοῦ ἤθελεν φανῇ, ἐγρυκόντας ὅλες η σταλέες τον αὐτῶν μύλων, οσαν και πάσα ἄλην κοντετζιών, ἀπάν ἦστες ἑξοδες τον ἄνωθεν μυλονάδον, ἔξο ἀπὸ καινούρια δουλέαν ... μύλους φτεροτες, ἀρδακτι κε χελιδόνες, αυτανα να ἔναι και να ἐγρικοῦνται ἀπάνο ηστες ἑξοδες του αυτου κυρ κονόμο, ἐδείδοντας τον ἀλιθῶς αβύζον προτητερας ημέρες δέκα τοτῇ ἔχουν χρίαν υπο τα ἄνωθεν και οὔτος τα μερι κοτέντα και τα εξῆς.

Μάρτυρες: κυρ Κόνστας Τζιμπῆς, κυρ Ιωάννης Γαβαλὰς.

Εγὼ Γεώργιος Στανίλας, τζι βασιλικῆς ἐξουσίας νοτάριος, ἔγραψα

¹ ἀκολουθεῖ προτον διαγραμμ. / ² διόρθ. ἀντὶ ἐνομένου

❖ 1575, 21 Μαρτίου / [1576, 5 'Ιουνίου] (ἔγγρ. ἀρ. Σ 106)

Copia dalli Ordeni dell'eccellentissimo signor provveditor general Foscarini.

Fra tutte le cose a chi se deve atendere per sicurezza et preservation di questo regno, per principalissima deve esser la cura che se deve haver che li luochi atti alla coltura produchino tanti frumenti quanti possino largamente bastare per l'ordinario consumo e bisogno si delli populi et delli soldati, affinché con tanto interesse publico non occorre farne provisione da esterni paesi, over lasciar incorer nelle calamità, de qualche anno a dietro, per penuria et mancamento di detti frumenti questo regno è stato et tanto ha patito, li quali terreni non è conveniente che siano occupati in altro che nelle semine di formenti et altre biave et non essendo sopra tutto da tolerar in niun modo che essi siano vidigati, come pur s'intende che alcuni si vano riducendo, levandoli dalla coltura, non ostante la gran quantità de vignali che sono in questo regno, da quali si cavano infiniti vini, mostrando quei tali di curarsi poco che possi abondando il vino vi sia alcune volta mancamento di pane, al qual importantissimo incoveniente, volendo l'illustrissimo et eccellentissimo signor Giacomo Foscarini etc. proveder per la presente terminatione et publico proclama, fa intender et stretamente commette che alcuna perssona sia di che stato o conditione esser si voglia non possi poner ne far poner vigne ne far vignali in alcun terreno atto a esser seminato di formento o biave, nel quale da dieci anni in quà vi sia statto seminato overo che sia stato preservato per pascolo di animali, nel qual non sia sta de detto tempo in quà vide, dovendo bastare, che li vignali già passati che sono in quella gran quantità che manifestamente si vede siano mantenuti, governati et renovati, essendo per il vero tanti che più tosto se ne dovrebbe sradicar che piantar di novo, et questo sotto pena a chi contrafarà il presente ordine di perder irremissibilmente tutti quelli terreni che da novo fossero piantati a vigne de esser divisi un terzo all'accusato, un terzo applicato alle fabbriche et l'altro terzo vada nel fisco, possi ben ciascaduno piantar et far piantar vigne in monte et in altri luochi, dove non si possa arare et seminar ancorché prima non ve ne fossero state, et la presente terminatione sia pubblicata in questa et in tutte le altre città di questo regno et anco in tutti li

castelli di esse et fatta registrar nelle camere per intelligentia di cadauno, commettendo ad ogni clarissimo reggimento e rettor et ad ogni altro a chi spetta che li habbi inviolabilmente dar la sua debbita essecutione.

Adì 21 marzo 1575 publicato.

Acressimento di pena a quelli che piantarano vigne contra li altri ordini in tal proposito.

Fù ordinato già per altra terminatione di 21 marzo 1575 che non si potessero piantar vigna di nuovo in alcun luoco di questo regno che fusse atto a produr grani o dove nel spacio di anni dieci fusse sta seminato frumento o altra biava sotto le pene contenute in predeta terminatione et questo perché sia preservato quanti più terreni che fosse possibile per la coltura et seminson di frumenti di quelli si vede che ordinariamente questo regno ne suol patire all'incontro della quantità di vini che si cava etiam oltra l'ordinario consumo et perché la penna imposta alli trasgressori di predetti terminationi, che fu di perder li terreni che sogliono, esser di pochissima valuta per tentar di piantar vigne, poiché piantati che fussero venderebbero molto maggior utile che non farebbe le seminson di frumenti, però l'illustrissimo et eccellentissimo signor Giacomo Foscarini etc., volendo che la predetta terminatione per il beneficio publico che da esse dipende sia maggiormente tenuta et preservata per contenir intimar quelli che per la debolezza della prima pena havessero animo dei contrafarli, per la presente nova terminatione agionge alla sopradetta pena di perder li benni, lasciando le altre parti nel suo vigor et fermezza che qualunque persona che transgredirà la predetta terminatione de XXI di marzo predetto, oltra il perder li terreni sia astreto irremissibilmente pagar dieci cechini per mesurada delli terreni che haverà voluti piantar di vigne di esser divisi, si come fu ordinato nella predetta terminatione che fusse fatto delli terreni confiscati et la presente sia publicata in tutti li castelli et casali del regno et mandata alli clarissimi regimenti et rettori che la facino medesimamente publicar nelli luochi soliti et nelli loro distreti et registrar nelle loro cancellarie.

Adì 5 giugno 1576 publicata.

Zorzi Velaiti, nodaro di Cancellaria

❖ 1583, 24 Ἰουνίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 247)

Copia

Adì 4 aprile 1625

Presentata in giudizio per Giorgi Pattero et consorte in causa con il reverendo iconomo di Stillo.

Copia tratta dal libro di Ordini degl'eccellentissimi signori sindici Gritti e Garzoni, presenti nella Cancellaria della Canea, karte 9.

Che li contadini di tutto il territorio non possino esser astretti a pagar decattia delli animali alli loro cavalieri, se non giusta l'antiqua consuetudine, la qual sii stata os servata per anni trenta continui, come è detto, ne possino essi cavalieri, oltre detta antiqua consuetudine, se non in quella quantità e modo che havevano scosso per anni trenta continui, come è detto, ne possino essi cavalieri dar giuramento alli contadini della quantità delli animali, ma sii osservato nel decatizar l'ordine dell'eccellentissimo Foscari di 5 maggio 1576, per il quale è disposto che li contadini non possino esser astretti a pagamento se non in una decattia, secondo l'antiqua consuetudine, la qual intendemo che sii, come è detto di sopra, di anni trenta, contenuta et osservata et non altrimenti et se saranno più comparticipi in un casal debbi il più vecchio delli cavalieri scoder la detta decattia et come in esso ordine al qual si habbia relazione.

Dichiarando però che per li medemi terreni che li contadini pagano terzaria non siano tenuti a pagar decattia, se ben havessero parte di essi, senza seminar, et che li cavalieri non possino tuor decatie ne di animali ne in dannari da quelli contadini che havessero fin alla summa di cinque animali, cioè capre e pecore, sonno soliti essi contadini la sera salvar in casa sua, che in greco si chiama cutruvargia, delli quali si servono per sustentamento lor e de suoi poveri figlioli, sotto pena a chi contrafarà il presente ordine de cechini cinquanta, la mittà delli qualli sia delli contadini a quali fuosse tolta la decattia contra la forma del presente ordine e dell'altra mittà sii fatto il voler del clarissimo rettor, al qual particolarmente sia comesso l'executione del presente ordine.

1583, die lun, e 24 mensis iunii, in plathia civitatis Caneę in luoco solito, sono ... .. lecta et publicata fuerunt capitula supra ... fita etc.

Emanuel Chinamo, coadiutor Cancellarie
Giacomo Gavalla, vice nodaro della Cancellaria

❖ 1584, 10 Ἰουνίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 54)

† Τῷ αἰδεσιμωτάτῳ καθηγουμένῳ τῆς σεβασμίας καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου κυρίῳ Λεοντίῳ, εὐλαβεστάτοις τε ἱερομονάχοις καὶ πνευματικοῖς καὶ τοῖς λοιποῖς ὁσίοις πατράσι καὶ ἀδελφοῖς ἀρχιθύτης πόλεως Κυδωνίας Πέτρος Προικίδης ἐν Κυρίῳ χαίρειν,

† Ἦλθεν ἐνταυθοῖ πρὸ καιροῦ ὁ ἐν ἱερομονάχοις ὁσιώτατος κὺρ Ἰάκωβος, ἀπ' αὐτόθι σταλεις τὰ τῆς τοῦ Στύλου οἰκονομήσον μονῆς, ἀνὴρ τὰ μέγιστα θεοσεβὴς καὶ φιλόχριστος καὶ τοῖς χαμαὶ ἐπιρρεπεῖς ἔχων ἐδόλως τοὺς ὀφθαλμούς. Ὅς παραγενόμενος τὰ ὅλη δύναμι καὶ προθυμία ὅτι πλεῖστα τὰ τῇ μονῇ συμφέροντα προνοῶν, οὐκ οἶδ' ὅπως, πρὸ τοῦ πληρωθῆναι τὸν χρόνον δι' ὃν ἀπεστάλη, ἕτερος ἀφίκετο εἰς ἡμᾶς, γράμμα φέρων ἐπιτροπικὸν Δανιὴλ ὄνομα τῷ ἀνδρὶ καὶ ἀκυροῦν τὴν τοῦ πρώην ἐξουσίαν οἰκονομικὴν, ὅπερ ἐπαχθὲς καὶ δυσφόρητον ἐφάνη πᾶσιν ἡμῖν, ἀναιτίως γὰρ ἐξῶσθαι τὸν πρῶτον τῆς αὐτῆς οἰκονομίας ἔγνωμεν καὶ γὰρ ἅπερ μεθ' ἑαυτοῦ ὁ δεῦτερος ἔφερε γράμματα εὐλογον αἰτίαν οὐδεμίαν ἐδείκνυν. Διὰ ταῦτα καὶ σύγχυσιν οὐκ ὀλίγην τῇ πόλει ἡμῶν ἐδίδου τὸ ἀναιτίως τοῖς ἀνευθύνοις συκοφαντεῖσθαι καὶ ἀφαιρεῖσθαι τῶν προστασιῶν, ὣν κοινῇ ψήφῳ καὶ γνώμῃ ἐπέτυχον, καὶ μάλιστα μετὰ ἀκριβείας ἐμάθομεν τὸν προρρηθέντα ἐν ἱερομονάχοις εὐλαβέστατον κὺρ Δανιὴλ ἀφικέσθαι ὡς ἡμᾶς οὐκ ἐλευθέρᾳ γνώμῃ, ἀλλὰ δυναστικῶς πῶς τῇ συμβουλῇ ἄρχοντος τινὸς τῶν αὐτόθι Σαρακῆνα λεγομένου, ἐχθρωδῶς διακειμένου κατὰ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὸ χερίστον ὅτι καὶ ἀλλοφίλων συνενάισει εἰς τῶν τῶνδε ἐλήλυθεν ὁ προμνημονευθεὶς κὺρ Δανιὴλ ὡς ἄδεται, πρᾶγμα δυσήκοον καὶ κίνδυνον ...τότατον κρύπτον ἐν ἑαυτῷ. [Τοῦ] τοῦ γὰρ ἔνεκεν τῶν Κρήτηθεν παντάπασιν ἀπελήλατο τῶν Σαβαϊτῶν ἡ πληθὺς καὶ τῶν Σιναϊτῶν μοναστηρίων τινὰ καθηρπάγη. Τὸ γὰρ ἀσύγχυτον ἐκ καρδίας καὶ μάλα φιλοῦσιν οἱ τῶν πόλεων ἡμῶν κρατοῦντες διοικηταὶ λαμπρότατοι, ὅπου γὰρ συγχύσεις καὶ ἀταξίαι καὶ ἔριδες ἀναγκαίως ἔπονται. Εἰ οὖν ταῦθ' οὕτως ἔχη τίνος χάριν οὐ προνοεῖτε πατέρες τίμιοι τὰ τῆς μονῆς συμφέροντα ἐγὼ γὰρ ὁμνυμι τὴν ἀλήθειαν, νύττομαι τὴν καρδίαν σ[αλ]ευομένην, ὁρῶν μονὴν τὴν ἡντινα ὁ νῦν καὶ ταῦτ' ἔκοντι διὰ τὸ τῶν κυβερνητῶν ἀπρό[οπ]τον. Οὐ γὰρ περὶ μικρῶν ὁ κίνδυνος καὶ

συνίετε τὸ λεγόμενον. Διόπερ, κἀγὼ τῶν ὑμετέρων ὑπάρχων μελλῶν καὶ τὸ συμβησόμενον προνοῶν, γράφω τῇ ὑμῶν αἰδεσιμότητι, ἵνα περὶ τοῦ πράγματος καλῶς ἐξετάσητε καὶ ἐάσητε τὸν πρώην οἰκονόμον προνοήσιν περὶ τοῦ ἐνεστῶτος ὅλον ἐνιαυτόν, ὃς ἄχρι τοῦ αὐγούστου πληρωθήσεται καὶ ὑπὲρ τούτου λόγον ὑμῖν τὸν προσήκοντα δώσειν, οὗ παρελθόντος πρὸς ἡμᾶς εἰ βούλησθε ἐπανήξει, οὕτω γὰρ συνευδοκοῦσι καὶ οἱ τοῦ μοναστηρίου περιφανεῖς ἐπίτροποι καὶ πάντες οἱ ἐνταυθοῖ οἰκοῦντες πληροφορήσονται τῇ ταχείᾳ ὑμῶν προνοήσει, εἰ γὰρ ἄλλως γένηται οὐκ οἶδα τίني ἐπιτρόπῳ τὰ τοῦ πράγματος συμπερανθήσεται ὅτι καὶ τὸ ἔργον ἀρεστὸν πᾶσιν ἡμῖν δοκεῖ εἰς ἀσφάλειαν ὑπογράψουσιν ἰδιοχείρως οἱ κάτωθεν εὐλαβέστατοι ἱερεῖς καὶ ἱερομόναχοι, Ἑρρωσθε.

Ἐκ Κυδωνίας, Ἰουνίου ι'ῃς, ἰνδικτιῶνος ιβ'ῃς, α'ῃς φπδ'

† Ἐγὼ ἀρχιθύτης πόλεως Κυδωνίας καὶ πνευματικὸς Πέτρος ὁ Προικίδης οὕτω φρονῶ ὡς τὸ ἄνωθεν γράμμα διαλαμβάνει.

† Καγὼ εὐτελὲς ἱερεὺς Γρηγόριος, ἱερομνήμων ὁ δευτερεύων καὶ πνευματικὸς καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐπίτροπος, ἀσπάζομαι ἐκ ψυχῆς ἅπαντας καὶ διλω πως ὡς ἄνωθεν ἔφη εἶναι ἀληθῆ.

† Ἐγὼ Νικόδημος, ἱερομόναχος καὶ πρωτοσύγγελος πατριαρχικός, μαρτυρῶ ὡς ἄνωθεν εἴρηται.

† Καγὼ ἱερεὺς καὶ πνευματικὸς πατήρ, Μάξιμος τούνομα, οὕτως ἀποφαίνομαι καὶ γράφω ὡς ἀληθὲς ἔχειν τὸ γράμμα τὰ τῆς ὑποθέσεως.

❖ 1596, 15 Ὀκτωβρίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 260)

Copia tratta dale filze dela nodaria del quondam papa ser Manoli Asprea, nodaro, esistente nell'ufficio della massaria della Cancellaria della Canea.

,αφ'ς', μηνί Οκτωβρίου ιε', ιστο χορίον Στίλο

† Ο ωσιοτατος εν ιερομοναχικς κηρ Δανιήλ Φασουλας και υκονόμος του μοναστηριου του αγιου Ιωαννου του Θεολογω τις Πατινος διδι και πακτονι τζι Ερινις, χιρας του ποτε Ιωαννου Κοντι, τα χωραφια ιστα Λιματα, μουζούρια σαραντα πενται και ιστο Σελι μουζουρια ζ' και υστο Μουρι μουζουρια ς' και ιστο Κανπο μουζουρια διο, ιγου σαραντα πενται, τι μιρα του Κουζι μουζουρια λ' και απου τήν μιραν του Λελε μουζουρια ιε' και πακτονι τζι τον οδια χρονους πενται και παγες πενται, αρχε-

βοντας ο κερως και προτην παγα ,αφ'ζ' τον Ιουλιον μινα προτον ερχομενον και ουτος να επακολουθα απο Ηουλιον εος Ιουλλιον, ακομι ιστα ανοθε χοραφια να μιδεν ιμπορι να βανου αλου σφακτα παρα μονο του μοναστριου, να ημπορι να πιενι το σιταρι καλον ομορφον ιστο μαγατζιε του μοναστριου τοσο σιταρι, οσανοθεν, και οτι τον ήθελεν λιφτι να ηνπορί να το σκουδερι απαυτήν και απου τα καλα τζι εος ήθελεν πουλίσι και το αλον του το ακριβοταιρο.

Μάρτυρες: Νικολος Σερβος ποτε Μανολι, Σταματις Καλονας ποτε Νικολο.

Michel Grippari, vice nodaro di Cancellaria

❖ [1599, 28 Μαρτίου] (ἔγγρ. ἀρ. Σ 104)

Illustrissimo et eccellentissimo signor provveditor general et inquisitor nel regno di Candia,

É tanto potente e cosi forte il desiderio di accrescer le commodità e le ricchezze che insino nelli petti de religiosi, nelli quali doverebbe regnar carità christiana, sobria volontà, desiderio moderato et giusto si scorgono effetti di ardente et misurato desiderio di accrescer l'ampiezza della loro commodità con segnalato danno, anzi con oppressione altrui, sicome vivamente si vede nel reverendo economo de san Zuanne de Stillo, il quale non contento delle riche entrate del suo monasterio et di quello che per tanti e tanti anni hanno scosso li reverendi precessori suoi dalli comuni delli casali Cambus, Samona et loro ragion, s'immaginò di alterar lo stato antiquo et presente di noi habitanti in detti lochi, fidelissimi sudditi di Sua Serenità et divotissimi servi di Vostra Eccellenza Illustrissima, et variar le pensioni uniformi di tanti e tanti anni et sottoporci a un duro giogo di nova et empia servitù con oppressione di tante anime, per ari-chir il monasterio molto opulente et rico, ma essendo le ragion di noi miserabili molto chiare et la libertà nostra soggetta al giusto et leggitimo giudicio di Vostra Eccellenza siamo certi che non permetterà già mai coll'incorrotta sua giustizia et auttorità suprema del magistrato suo che ci sia inferita così ingiusta molestia et ci siano posti questi duri cepi d'insolita oppressione et servitù.

Detto reverendo economo, consio della ragione nostra et dell'iniquità

della sua impresa, ha voluto regolarsi nel principio con illegittimi et mostruosi modi con ottener tali quali mandati sequestri et commandamenti penali, per stimar le nostre vigne, sequestrar i nostri mosti et per impedir che niuno di noi potesse seminar, senza sua licenza, et affine che angustiati da ogni lato et attetiti dalle essecutioni illegittime et con tanto vigor eseguite avanti la cognitione fossimo costretti di cieder alle chiarissime nostre ragioni et molto più in tempo che noi infelici erimo lontani dal nostro legittimo giudice et foro competente, tuttavia inanimiti dalla sola nostra ragione siamo ricorsi all' hora al fonte dell' incorruttissima giustizia di Vostra Eccellenza Illustrissima et habbiamo ottenuto giusto suffraggio a tante nostre angustie et hora siamo sicuri altresì di riportar compita vittoria nelle presenti molestie et se bene habbiamo legittimamente risposto per una nostra nota alle illegittime operationi del reverendo avversario, tuttavia perché presentò egli certi tali quali instrumenti in giudicio, provocandoci al conflitto definitivo del merito, bramosi ancor noi di veder il fine habbiamo voluto dire, senza però minimo pregiudicio delle ragioni sin hora esposte, che mentre detto reverendo iconomo tenta d' accrescer la pension passata et uniforme del formento et sottoponer al terzo le nostre vigne a beneficio del monastero, sarà vana ogni sua fatica, infruttuoso et vano ogni consiglio, sicome è ingiustissimo tal suo esperimento. Perché è chiaro, come la luce del sole, che noi sudetti abitanti nelli predetti casali et lochi habbiamo sempre possesso con pagar al monasterio una certa uniforme et continua pensione in tanto formento con gl' autori nostri rispettive per li terreni, posti in detti lochi per quaranta cinquanta e più anni che non vi è memoria di huomo in contrario et se bene in molti delli sudetti terreni, per i quali veniva contribuita la pensione predetta al monasterio, furono piantate vigne già trenta et quaranta anni et più et poi sussequentemente per tempora tuttavia sempre gl' autori nostri et noi habbiamo pagato la solita determinata pensione di formento, senza haver ardito, già mai alcuno di reverendi economi di metter ne di tentar di sottoponer a terzo dette nostre vigne ne di accresceri in universale la contribution di formento, anzi che dalli autori nostri et da noi erano li terreni predetti successivamente tenuti et permutati et alienati et dati in dote con la recognition della uniforme pension di formento che

per tempora era uniformemente pagata al monasterio. Onde, essendo le ragioni nostre in termini tali, non ci può esser fatta alteratione ne accrescimento alcuno ne le nostre vigne pono<no> esser sottoposte alla gravezza del terzo, perché è chiarissima la dispositione delle leggi comuni di questa eccelsa repubblica et dell'ordine dell'eccellentissimo general Foscari, che è legge municipale, che ci assicura da simili vessationi et molestie et ci stabilisce nello stato nostro di tanti anni, protegge et rende invariabile, inalterabile la uniformità della pensione et suanisce ogn'insonniato pensier dell'avversario et come sarà detto ampiamente et considerato a voce dalli nostri defensori et appresso la dispositione delle ragioni nostre, non permetterà l'Eccellenza Vostra Illustrissima Signoria di tanta grazia¹ et prudenza che sia variato et alterato lo stato nostro et che noi restiamo sottoposti all'accerbità di così aspra servitù con dura oppressione di tanti fidelissimi sudditi et sui seratissimi servi di questa eccelsa repubblica per fine di accrescer l'entrate opulenti di un monastero sottoposto all'imperio del Turco et habitato ben da cristiani et religiosi, ma sudditi di principe alieno et infidele et se la sublimità del christianissimo nostro principe permette et tolera con clementissima benignità che li sudditi del principe ottomano habbino così riche entrate in questo regno non permetterà già mai per istessi et più importanti et giusti rispetti Vostra Eccellenza dignissimo senator et rappresentante, che siano accresciute molto più con oppressione delli veri et devotissimi sudditi di questo felicissimo imperio et per arichir gl'altrui sudditi lasciar che li proprii siano oppressi con nove alterationi, le quali quando sortissero effetto al presente sarebbe un miserabile principio d'ogni maggior calamità et gravezza per noi et per li posterì nostri et perché doveremo noi esser soggetti a maggior recognitione delli auttori nostri, per le qual ragioni leggitime et rispetti degni non solo si rende ingiusta, ma indegna da esser proposta così ingiusta et alta impresa del reverendo economo, il quale servitosi avedutamente di certe opportunità, ha voluto proromper in così monstruoso tentativo che sarà causa che dall'integrità et prudenza di Vostra Eccellenza Illustrissima sarà stabilito lo stato nostro per sicurezza di noi et di nostri posterì et disendenti, ne può il reverendo economo prender argomento che in minima parte gli possa giovar delli tali quali in-

strumenti degl'anni passati presentati in giudicio, perché non pono recar pregiudicio a quelli che non fossero compresi nella stipulatione di essi, ma continuamente hanno pagato la passata uniforme pensione, senza niuna alteratione et, come meglio sarà ditto a voce, ne meno agli stessi che sono intervenienti ne alli loro rappresentanti pono detti instrumenti pregiudicar per esser la ragione loro legitima con la contributione uniforme di tanti e tanti anni che dall'altrui sagacità non può esser offesa et molto più, perché chi mira il contenuto di detti instrumenti vede vivamente che in effetto stabiliscono la passata uniforme pensione, non essendo stata alterata nella quantità del formento, anzi sicome prima così dopo la celebratione di detti instrumenti sempre si ha continuato nell'istessa ne mai alterata pensione del formento et ciò si conferma maggiormente, perché in certi terreni contenuti in detti instrumenti erano vigne ne mai si fece mencione non che alteratione col sottoponerle al terzo, ma per gl'istessi terreni, dove erano et vigne, si ha sempre contribuito la sola determinata et passata pensione del formento, prova evidente e chiara che non poteva essera fatto accrescimento ne variatione alcuna et perciò si continuò alla primiera contributione, in effetto et, come a voce, oltre di ciò, li detti instrumenti seguirono o per la morte di quelli che tenevano detti terreni, senza heredità, o che havessero lasciato dopo di sè figlioli pupili o per altri accidenti, ma sempre li figlioli delli passati possessori, divenuti adulti o li loro parenti più prossimi, hanno sempre rihavuto il possesso di detti terreni, con pagar sempre l'uniforme pensione passata et gli instrumenti predetti tendono realmente et in effetto non per variar lo stato passato, ma piuttosto per stabilimento et confirmatione della determinata passata contributione et per sapersi le persone che havessero da riconoscer di detta pensione il monastero et, come meglio sara considerato a voce, et in quanto che dalli predetti instrumenti o dalla forma o da parole contenute in essi volesse il reverendo economo prender alcun fondamento contra di noi in qualsivoglia modo immaginabile per introdursi alteratione, ricerchiamo rispettive li interessati che per verbum nonostante, iusta formam legis, non siano detti instrumenti posti in alcuna consideratione dall'integrità di Vostra Eccellenza che non vorà permetter a niun modo che per niuna illegitima operatione sia pregiudicato allo

stato nostro passato, decretato dall'auttorità delle leggi et ci sia introdotta inovatione alcuna ne meno ci doveranno pregiudicar gli illeggitimi tali quali instrumenti dell'anno passato, perché, oltre che niuno di noi compresi nella commissione, eccetto alcuno, non è intavenuto nella stipulatione di essi et perciò non ci ponno ostar in niun modo, non sarà mai giusto che sia alterato lo stato di chi intervene, vedendosi chiarissima l'uniformità continuata della pensione per tanti anni ne a maraviglia, se alcuno di noi et pochi altri sono condescesi a tali instrumenti, perché molte furono le angustie, fatteli dal reverendo economo con così rigido procieder et con più rigorosa essecutione et con altri atti dispiacevoli alla giustizia, descritti con verità nella scrittura presentata da noi, a Vostra Eccellenza Illustrissima, esistente nella Cancellaria sua criminale, ma che pregiudicio potrà far la volontà di altri alla ragione nostra intatta et illesa et, come sarà dichiarato a voce, et la giustizia, nonostante altro in contrario, come di sopra, conoscerà finalmente la ragione di noi infelici, alli quali furono tese tante insidie, per farci conoscer alli appetiti ingiusti del reverendo economo, il quale si accorgerà finalmente che niuna delle sue arti et consigli gli ha potuto esser giovevole dinanti al gravissimo foro di Vostra Eccellenza Illustrissima, così per le dette ragioni, come per altre che saranno dette, dichiarate et considerate a voce dalli nostri defensori et per maggiore chiarezza della verità, in quanto però fosse negato espressamente in scrittura la forma dellai seguenti capitoli a che interpeliamo et invitiamo l'avversario, altrimenti si haverà per verità constata, non essendo negati con parole chiare et espresse s'offerimo alla giustificatione necessaria di essi et come qui segue:

Primo. Che noi, compresi et nominati nella commissione, abitanti nel casal Cambus, Samona et loro ragioni, con gli auttori nostri, habbiamo sempre pagato per li terreni posti in detti loci et tenuti et possesi rispettive dalli auttori nostri et da noi al monastero una certa uniforme et continua pensione in formento per quaranta, cinquanta et più anni et che non è memoria di huomo in contrario et come sarà dichiarato meglio e constato.

Secondo. Che in parte delli predetti terreni furono piantate vigne già trenta, quaranta, cinquanta et più anni et in altri per tempora furono

piantate delle altre et con tutto ciò fu sempre pagata la predetta sola et uniforme pensione del formento, senza essere state mai poste al terzo ne pagato mosto per dette vigne, se non la contributione sola determinata del formento et come sara dechiarito et meglio constato.

Terzo. Che per li terreni compresi nelli instrumenti delli anni passati et presentati in giudicio per quelli però delli casali et loci predetti si ha sempre pagato et prima et dopo la stipulatione di essi la passata certa et uniforme pensione ne del formento, senza acrescimento ne alteratione che fosse fatta in formento et come sara dechiarito et meglio constato.

Quarto. Che in parte delli predetti terreni compresi in detti instrumenti et posti nelli sudetti casali et loci erano et sono vigne, ne mai si ha pagato terzo di mosto, ma sempre si ha contribuito la sola pensione uniforme del formento, come di sopra, et come sara dechiarito et meglio constato.

Quinto. Che sicome gl'auttori nostri respettive tenevano li sudetti terreni posti nelli casali predetti, così sono successivamente passati nelli posterì et descendenti loro o nelli più prossimi loro parenti per tempora et come sara meglio dechiarito et constato.

Sesto. Che dalli auttori nostri et da noi erano dalli predetti terreni alienati et con vendita et permutatione et con promissione di dote, quando e trasmettendosi l'obbligo et contributione della pensione uniforme del formento nelli possessori, come sara dechiarito et constato.

Li quali capitoli constati che saranno o quelli et in quella parte et in quel modo che sara necessario alla giustizia non ci restringendo a prove superchie se non alla giustificatione che paresse necessaria all'integrità di Vostra Eccellenza Illustrissima per debito di giustizia per giusta et definitiva sua sentenza ci assolverà dalli comandamenti et stride del reverendo avversario coll'annulatione di sequestri et di ogn'atto sin'ora seguito, per poter noi restar liberi da questa servitù et oppressione, in cui cerca il reverendo economo di sottoporci et affine che noi siamo conservati et preservati nello stato nostro passato col solo obbligo della pensione uniforme del formento, senza poter esser ne al presente ne per l'avvenire ne noi ne posterì nostri molestati con alcuna, benché minima, alteratione et a Vostra Eccellenza Illustrissima riverentemente con ogni hu-

miltà et devotione raccomandiamo noi et tante anime ingiustamente molestare et hoc dicimus omni meliori modo, sine minimo pregiudicio nostro, imo salvis et expresse reservatis iuribus nostris quomodo cunque et qualitercunque.

Coadiutor secretarius <de> mandato, exemplavi

---

¹ στὸ ἄλλο ἀντίγραφο *gravita*

❖ [1599, 30 Ἀπριλίου] (ἔγγρ. ἀρ. Σ 106)

Illustrissimo et Eccellentissimo signor provveditor general et inquisitor nel regno di Candia,

L'ardir temerario et insolente di contadini di questo territorio è cresciuto in tanto colmo che sicome poco obediscono alli comandamenti della giustitia et con offesa delle leggi sprezzano l'auttorità di magistrature e quindi avviene che con scandalo et dispiacere di boni si vedano pieni li casali di banditi, di condanati et di mal fattori, così pochissimo per l'ordinario si curano di lor cavalieri et di quelli massimamente che non hanno forza ne pottere da resister alla loro temerità, però non è meraviglia se li casalioti de Cambus et Samona de raggion del devoto et venerabil convento de san Zuanne Theologo de Patmo che non hanno mai tenuto alcun minimo conto di padroni iconomi del Stillo, ministri et servi di quell santo monastero, ma et loro et li reverendi esattori della terzaria hanno sempre caricato di contumelie et di vilanie et con termine di inaudita impietà et di barbarie hanno sacrilegiato le mani inique et inhumane nel sangue et nella vita loro, non è dicco meraviglia se ardiscono al presente di far così gagliarda invetiva et così gran strapazzo in scrittura contro di me, povero iconomo, humilmente servo di Vostra Eccellenza Illustrissima, non per altro, se non perché col mezo dell'incorrotta et christiana giustitia di questo illustrissimo reggimento et ingiusti et honestissimi suffragii ho percurato la ragione di miei padri, anzi del santo et diletto discepolo et amico di Christo et perché io ho cercato d'ogni charità christiana et religiosa non già di tuali quello che non mi viene ne posso dir con verità, sicome son anco per dimostrarlo palese assai meno della metà di quello che legitimamente m'aspetta ne con alcuna ragione mi può mai

esser dinegato, ma come è natural costume de si fatta gente ingorda ben da dovero et indistretta voriano questi boni christiani che fano a me conscientia et riprendino le mie attioni di gonicari et affittuali farsi assoluti padroni et cavalieri di detti casali che tienne già cinquecento et più anni li riconosce il nostro monastero dalla religione di devote persone, così col' requisito felice et glorioso che questa sacrosanta repubblica ha fatto di questo regno gli son stati confermati dalla benignità immensa et infinita di Sua Serenità et quietamente dall' hora, come assoluto padrone, li tiene et li possede, onde mentre gl' avversarii miei non dimostrano diminution della patronia liberissima di miei reverendi padri nelli beni di detti casali, senza alcun dubio, posto io di quelli disponer nel modo che fanno tutti gl' altri cavalieri di questo regno, seben io con più charità et con maggior cortesia et amorevolezza di quello ch' alcun altro faria, intendo di proceder sempre con essi contadini et l' effetto lo dimostra per le locationi che gli ho fatto con quanto amore ... proceduto con loro, perché dove haverà pottuto giustamente ... in questi luochi d' intorno a tre mille misure di formento d' entrate in... alla grandissima quantità che tengono questi casalioti et altri affittuali nostri, insino contentato di ... mille et anco di qualche centenaro meno ... vedere, come ... con epiteti ... inconvenevoli et indegni esser dilaneato et lacerato, perché io attendo a fare quello che si conviene al debito mio et mi astringe la mia reigione per beneficio del mio monastero et persistentemente di poveri miei più che agravati dall' intollerabile tiranie di Turchi non si possono ... stencare, senza ... molta spesa et interesse cessino dunque l' esclamationi ingiustissime di miei avversarii, perché non hanno alcun fondamento di dolersi contra di me che dimostro con presentare la giustissima causa che mi ha mosso a procurar questo piccol accrescimento et con la relatione di deputati ordinarii della signoria et con scritture antiche che in tempo che non era coltivata la quarta parte di terreno che... vengono seminati dagli avidi et ... di miei aversarii che haveva il nostro monasteo predetto et riscoteva la meta più d' entrata di quello che faceva ultimamente et per molti anni gli è stato ingiustamente ritenuto il suo così con le corationi sudette, fazzo chiaramente vedere il modo christiano che ho tenuto in questo negotio et l' vantaggio che hanno havuto tutti coloro che hanno contrato meco,

perché sicome non si può esser meno indulce ne in difficoltà questo termine realissimo che non come livellarii ma come affittuali et gonicari hanno sempre posseduto li terreni contentiosi et per essi pagati non livello ma terzaria, che vuol dir affitti, così la raggione del longo possesso che apor-
tano in suo favore non priva dell'utile dominio il nostro monastero po-
scia che le leggi sacrosante di questa ben ordinata repubblica non dano
dominio ne patronia semplicemente a tutti li possessori di longo tempo
ne costituiscono per livellarii tutti coloro che non ... per molti ma per
moltissimi anni tengono di stabeli d'alcun raggione, ma sentamente ordi-
nano che quando non si posci haver giustificatione alcuna del titolo di
tal possesso ne ... non sol prova, ma ne anco presunttione in contrario, il
possessore sotto uniforme et continua pensione de cinquanta anni si
debbi reputar per livelario, onde apparendo chiarissimamente che con il
formento che haveva pagato è stato per via di affitto et non di livello de-
vono esser certi che dall'esemplar giustitia di Vostra Eccellenza et della
prudentia, con la quale essequisse le leggi di questo gloriosissimo impe-
rio, non saranno messe in alcuna consideratione le vane disceminationi
loro et l'...niati et molto falaci discensi che fano per aquistar in torto così
manifesto alcuna raggione, perché non vengono compresi ne abbramati
dalle dispositioni delle lettere predette et molto meno dall'ordine allegato
da loro dell'eccellentissimo Foscari che in tutto et per tutto inffense et
risposta a dette lettere et se non hanno altra raggione fondamentale che
quella delle lettere, come ostinatamente, essendo contra di loro senten-
tano un termine tenuto falso et vogliono che il longo possesso solo provi
il vero padrone del suo stabile et lo dia per via di usurpatione o di pre-
scrittione all'affittuale et casalino, seben tutte le contributioni del mondo
et in particolare quelle di questo fidelissimo stato parlano in contrario,
onde fatti ... del lor manifestissimo torto doverano muoversi da que-
sto tentativo tanto ingiusto et ceder alla raggione che persuade et fa tener
per fermo che non possono aprir bocca, perché sara ben cosa ingiusta et
empia che la cortesia del cavaliere vi non haver voluto per qualche tempo
accrescer l'affitto havebbe d'apportargli pregiudicio et privarlo delle sue
raggioni et del suo dominio et per haver lasciato continuar nella loca-
sione et nell'affitto di figliuoli o descendenti del primo affittuale et goni-

caro non poter più disponer del suo, ma esser da loro confiscato, senza mai più poterlo accrescere, seben dimostrasse non pur giusta, ma honesta et raggionevolissima causa, di poterlo et de doverlo fare, sicome fuò io che per la preditta et manchamento della prima terzaria de 270 et più misure di formento et per la coltivatione posteriore di tante mille mesurate di terreni, dovendo render buon conto a Dio del carico dell'ufficio et dell'administratione, ma sono astretto a... con eccesciva clarità verso li contadini ho ameso la conditione di detto nostro monastero et le sue entrate le qual s'impegnano in servizio di Santa Divina Maestà et in sostenimento di tanti poveri padri che in isola con le ...asioni pregano di continuo per l'essaltatione di questa santa Repubblica, ma spendono nell'occorrenze le vite in suo fruttuoso dominio che, seben per loro miseria sono sudditi del Turco, per devotione non dimeno ardentissima et per ...nacione reale sono susceratissimi ... di Sua Serenità, la quale stima tanto più la fede et servitù nostra, quanto che la è volontaria et nelle più suoi urgenti bisogni l'ha conosciuta immacolata et sincerissima et Vostra Eccellenza può con la maturità et prudentia sua sopranaturale, come grandissimo et principal senatore di questa Repubblica considerar la causa per la quale la Sublimità del nostro Serenissimo Principe si compiace e vuole che noi habbiamo piutosto in questo arido scoglio di Patmo che in questa fertile et felicissimo regno et perché noi si contentiamo per obediencia dovuta sotto il durissimo giogo della si grava crudeltà et barbarie degl'empii ministri di quel tirano et soffervi tante offese e tante ... piutosto che venir de qui a goder et fruir della felice tranquillità et quiete che godano li sudditi di questo stato, senza che io che sono humile et abietto servo, porsi in secreti degni non d'altro che dell'altissima mente di Sua Eccellenza, perché a me solo basta il dimostrare le attestazioni di Sua Serenità et di suoi illustrissimi rapresentanti in nostro favore et il conto che siano di noi, non sol qui ma fino nell'eccelata sua città di Venetia, ove et in ogni luoco così noi, come li nostri vascelli, hanno il privilegio non pur di sudditi, ma di cittadini di Venetia et volesse Iddio, che sicome noi tutti siamo pronti et pregamo l'occasione di sacrificar volentieri il sangue che le vite per questa christianissima repubblica così questi nostri avversarii c'he si fano tanto benemeriti usassero l'istessa prontezza et

obediencia nel servizio suo. Ma perché di questo non si habbi al presente, ne io per altro son passato a questo discorso, senza per resolver le vane disseminationi et impertinentie di questi huomini, spiegate prellisiamente nella loro scrittura, però riservando al presente sopra di che crescere la nostra questione presente, dico che, sicome ho potuto et posso con ragione accrescer come ... l'affitto et terzaria di un terreno a detto conco... così posso a mio piacere astringerli a pagarmi il terzo del vino per le vigne che nell'istessi, se non per li quali pagavano, come già dissi, non livello ma terzaria, hanno mal contato ne altro potriano pretendere, senza che io gli disalcasse dal formento, quando li restanti terreni non fossero bastanti, ma pagar tritta la terzaria qualche portione il ché non ardiscono de dire, perché loro stessi conoscono esser ... quello che la stima et relatione di publiche persone attesta che eccettuate le vigne ogn'uno di loro tiene tanto i terreni che poscia pagar quatro et cinque volte più di terzaria di quella che paga et all'uno d'essi più di dieci volte tanto per il ché l'alegar di non haver dato per lo passato vino agl'altri iconomi, questo non pregiudica alle ragioni del nostro monastero, volendo noi riscoter hora quello che prima, per esser stato pochissimo, non portava la spesa di riscuotere o che il pocco avvertimento degl'altri iconomi non ha stimato, ma ora che per le vigne ultimamente fatte la cosa vediamo importare, ha parso a me di volerlo ricercare, conoscendo poterlo fare con molta ragione et se loro pretendono esser livellarii perdino il loro gonico opure diano fruir, come l'invito protesto et interpello le loro cautioni et receveri per le contributioni et per li pagamenti passati, perché, oltre che vano debitori dall'anno 1570 fino al presente più di mesurate due milla di formento, si vede che non parlano di censo di pensione o di livello ove semplicemente per la loro contributione, ma per la terzaria che sono tenuti pagare che quando non li vorrano dar fuori, oltra che dalla giustizia sarà tenuto per certo quello che con effetto di verità io espono, lo giustificarò anco facilmente et con lettere et con scritture di loro medemi, alché pur aggiungo per compitamente confonderli et convincerli nella loro in giustitia che se, come ali beni padroni, hanno sempre pagato a tutti l'iconomi passati et finalmente a me non pur tutte le regalie delle case et del pascolo, ma terzo delle olive et altri alberi, per esser posti so-

pra i terreni tenuti da loro a terziaria che quando fossero ... livelli o gonico non saranno tenuti darlo, perché militando a uno fattore l'istessa ragione nelle vigne, ma negano al presente il vino il ché accompagnato et dall'... reallissimi di locatione per me presentati che non patiscono oppositione alcuna ne possono impedir gl'avversarii che poner, conforme alla ragione et alla verità, non gli ... et per altre considerationi che saranno fatte a voce ottura affatto la bocca loro che non possano formar parola contra di me, che ho sempre proceduto, non con alcun illecito ne indebito modo ne con terminatione inconvenevoli, ma con molta modestia et con maniere distintissime nel modo che le lettere di questo Serenissimo Principe mi permettono et mi insegnano, ho ricercata la sua ragione et son ricorso per ottener giusti sufragii da quel giudice che si trovava all'ora solo in questa città et che Sua Serenità ha costituito per padrone delle vite et facienta de tutti li habitenti et sudditi suoi non solo della città, ma di tutto questo territorio che è l'illustrissimo reggimento et seben Vostra Signoria Eccellentissima ha voluto ... per la causa per la suprema autorità che degnamente ... ne in questo regno non per altro farssi che per spedirla summariamente et per levar l'occasione della molteplicità delle spese et delle lunghezze delle liti, non perciò Vostra Eccellenza ha dichiarato che li miei sufragii siano stati concessi da giudice incompetente et illegittimo, essendo non più naturale et mio proprio, ma ordinario questo illustrissimo reggimento dal quale rispetto alla giustitia et integrità sua, sicome non per altro che per l'ampiezza et sustente validità delle mie ragioni, io speravo di ottener sempre giudizio che vi fosse giustamenti favorevole, così rispetto alla christiana religione di Vostra Eccellenza et alla santità di suoi giudicii ess... non pur confido, ma tengo per certo et per sicuro di veder sententia giustissima a mio¹ favore et col'auttorità di Vostra Eccellenza esser decretato in conformità delle lettere et della mente santissima di Sua Serenità il dominio et la padronia li beni di detto nostro monastero nel modo che vuole et che dispone che tutti siano conservati padroni del suo et non per gratificar villani, come si fano lecito d'istare gl'avversarii miei provar con offesa di Dio et della religione christiana un monastero tanto antiquo et tanto benemerito et devoto a questa repubblica delle sue ragioni, le quali son tanto limpide

tanto risplendenti e tanto chiare che non possono esser ne offuscate ne oscurate dalle tenebrose nuvole di artifici de questi homini, perché saranno dal sole della giustitia di Dio degna et maravigliosamente raputata et essercitata da Vostra Eccellenza discopate et ricolte in fumo et restando incontaminate ... et illese ostentarano la validità delle locationi per me, ultimamente fatte diversi di loro in questa città legitimamente con modo canonico et autentico et non con alcun forzo o vigore è, ma di molta pietà et equità christiana et a loro ragione, sicome la continentia sua lo poscia dimostrar certamente et nell'istesso modo riscolverano le false ascerttioni di miei avversarii a render falacissimi li argomenti per le si ... loro ... contrarie non pure alla raggione, ma alle scritture et al fatto et finalmente ... irrelevanti et inconcludentissimi li capitoli loro et con tutto che per l'evidentia ... el fatto et per le scritture prodotte, poscio io, senza altro ricercar di esser liberamente licenciato et assolto dall'ingiustissima instantia di miei avversarii cola confirmatione di miei giusti suffragii et della padronia del nostro monastero ... di meno per aggiunger raggion a raggione et in quanto fosse dagl'avversarii in scrittura con parole chiare et espresse negato alché l'invito et interposto altrimente protesto che qui et in ogni luoco si haverà sempre per verità comprobata m'offerò giustificcar ut infra:

Primo. Che nelli casali soprascritti di Cambus et Samona li casaliotti et gonicari et altri affittuali forestieri che hanno tenuto et tengono terreni di raggione del nostro monastero hanno sempre pagato la loro terzaria di formento et li receveri che gli venivano fatti dall'iconomi over esattori delle terzarie et loro agenti sempre constati non per livello, ma per terzaria.

Secondo. Che in detti casali non vi è alcuno che habbia gonico over livello, ma tutti tengono li terreni a terzaria.

Terzo. Che sempre l'iconomi tutti hanno scosso le regalie delle case et del pascolo delli contadini et gonicari loro, habitanti in detti casali, come fano tutti li cavalieri che sono padroni dell'utile et del diretto dominio che hanno nelli casali loro che non possono scoder dalli livellarii.

Quarto. Che detti contadini hanno sempre pagato il terzo delle olive

et altri arberi, posti nelli terreni et vigne contentiose, per le quali pagano la terzaria del formento.

Quinto. Che per antiqua consuetudine et osservanza di questa città in conformità del giusto et del dovere sempre et in ogni tempo è lecito al cavaliere di metter a terzo le vigne impiantate di concessione nelli terreni per loro tenuti a terzaria di formento, col disfalcargli però dal formento, quando li restanti terreni non fossero equivalenti alla contribution della terzaria quanto potesse capir il terreno impiantato.

Sesto. Che per l'istesso uso et consuetudine antiqua et osservatissima quelli che hanno in gonico et a livello terreno per pagar pensione di formento non hanno obbligo ne possono esser astretti a contribution alcuna di frutto dagl'arbori impiantati over inseriti in essi terreni, ma il tutto resta a loro prò et beneficio, non essendo tenuto a pagar il terzo di esso frutto, se non li affittuali et quelli che pagano il terzo.

Settimo. Che li terreni che hora tengono ad affitto li Fumi da Chera-meia che sono nella concessione erano già 20 anni et anco meno tenuti a terzaria da di nostri gonicari del soprascritto casale Cambus.

Ottavo. Che il libretto over seriato, scritto in greco segnato P, che hora presento è di mano propria del quondam papa Stamati Patero, padre de Gianni, alfier.

Le qual cose constate che siano o quanto basti non mi astringendo a prova superfluavista per segno effetto della sua molta giustizia esser licentiar dall'istanza di miei avversarii, li quali non possono prender argomento alcuno che mi ... dalle asserto operationi loro fatta ... . l'autorità pubblica e senza ... legittima notification ne punto pregiudicare le maggiori del nostro monasterio che non poscono mai esser usurpante da alcuno per... et ciò io dico con espresso et general rresserva de ogni et qualunque nostra raggione, quomodocunque et qualitercunque et salvia etc.

Paulo Colonna, coadiutor in secretaria, ha incontratto con le depenature

❖ 1600, 8 Ἰουνίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 112)

†

† Λεόντιος, ἱερομόναχος καὶ καθηγούμενος τῆς σεβασμίας καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, τῆς ἐν τῇ νήσῳ Πάτμῳ, πᾶσι τοῖς ἐντευξομένοις τοῖς παροῦσιν ἡμῶν γράμμασι χάριν, εἰρήνην καὶ ἔλεος παρὰ Θεοῦ Παντοκράτορος καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Γνωστὸν ἔστω τοῖς πᾶσιν ὅτι γνώμη κοινῇ καὶ θελήσει πάσης τῆς καθ' ἡμᾶς ἱερᾶς συνάξεως, τοῦ τε καθηγουμένου καὶ τῶν ἱερομονάχων καὶ μοναχῶν τῆς ἡμετέρας σεβασμίας μονῆς, ἐδώκαμεν ἄδειαν καὶ ἐξουσίαν τοῦ ἡμετέρου ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ἐν ἱερομονάχοις κὺρ Δανιήλ, προοικονόμου τοῦ μετοχίου ἡμῶν Στύλου, νὰ ἐμπορῇ νὰ ἐπιφαίνεται ἔμπροσθεν τοῦ ἐκλαμπροτάτου αὐθέντου γενεράλε τῆς Κρήτης, νὰ δεφενδέρη τὰ δικαιώματα τοῦ μοναστηρίου περὶ τῆς ἀμφισβητήσεως καὶ διαφορᾶς, ὅπου ἔχομεν τὴν σήμερον μὲ τοὺς χωρίταις μας, ἐμπορῶντας νὰ κάμνη ὀρισμούς, νὰ ἔχη ἀβοκάτον καὶ ἀβοκάτους, νὰ κάμνη ἀπόφασαις καὶ ἂν εἶναι εἰς βοήθειαν τοῦ μοναστηρίου νὰ τοῖς δίδῃ τὴν τελείαν ἐπακολούθησιν εἰ καὶ ἐναντίον νὰ τοῖς ἀππελάρῃ εἰς μεγαλύτερον μαγιστράτον, νὰ πρεζεντάρῃ πᾶσαν ζήτησιν, ρεπόσταν καὶ ἄλλην γραφὴν διὰ δικαίωμα τοῦ μοναστηρίου καὶ νὰ ἀντιλέγῃ εἰς τὰ ἄλλα, ὅπου θέλῃ πρεζεντάρῃ τὸ ἐναντίον μέρος, νὰ ζαμινάρῃ μάρτυρας καὶ νὰ κοντραδίρη εἰς ἄλους, νὰ πρεζεντάρῃ ἀναρωτήματα καὶ ἄλλα καπίτουλα καὶ τέλος νὰ ἐμπορῇ νὰ κάμνη κάθε λογῆς πρᾶγμα, ὅπου νὰ εἶναι χρειζόμενον διὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν καὶ διαφοράν, ὅπου ἔχομεν ὡς εἴρηται μὲ τοὺς χωρίταις μας καὶ τὸ ὅτι ἤθελεν κάμῃ εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, ὅπου ἤθελεν ἦσται εἰς συμφέρον τῆς μονῆς, ὑπισχνεῖται καὶ ταῦτα ἅπαντα ἢ καθ' ἡμᾶς σύναξις νὰ ἔχη βέβαιον καὶ κεκυρωμένον καὶ διὰ τοῦτο εἰς ἀσφάλειαν καὶ πίστῳσιν ὑπεγράφη τὸ παρὸν γράμμα παρ' ἐμοῦ καθηγουμένου καὶ ἐτυπώθη τῷ τύπῳ τῆς μονῆς, ἐν ᾗ ἐδόθη τῇ η' τοῦ Ἰουνίου μηνὸς .αχ'.

Λεόντιος, ἱερομόναχος καὶ καθηγούμενος μονῆς Πάτμου

❖ 1610, 7 Φεβρουαρίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 138)

Ἐ stato prohibito dall'eccellentissimo signor general Foscarini con strettissimi ordeni, confermati da Sua Serenità, il piantar vigne nelli terreni che fossero atti di essere seminati, tuttavia contra la disposition delli publici decreti si vedono piantate infinite vigne per tutte le parti di questo regno, il ché tende a manifesto pregiudicio et a malleffito universale, poiché così bona parte di terreni che haverebbe puotuto produr copia grande di formenti et forsi a suplir alli bisogni del regno è stata apliata a piantar vigne con soverchio acressimento delli vini et con danosissima diminutione de formenti et altri grani, senza dubio più utili et necessari al viver humano et al sustegno delli habitanti di questo regno, et seben per publica deliberatione di Sua Serenità dell'anno 1583 furono sradicate le vigne piantate contro gl'ordeni sudeti, tuttavia non è stato posto freno agl'inobedienti che hano per loro oggetto l'utile proprio et non l'universsal sustentatione et beneficio del regno, onde per tale incoveniente sconviene procurar ogn'anno formenti da parte esterne, dove che dal medesimo regno si potrebbe haver il nutrimento et il viver di suoi numerosi populi. Però l'illustrissimo et eccellentissimo signor Gierolamo Capello, provveditor general et inquisitor nel regno di Candia, considerata questa importantissima trasgressione, invigilando all'universsal beneficio di questi fidelissimi populi, conforme alla felice intentione et secondo l'ordine di Sua Serenità, per il presente suo proclama fa pubblicamente intender che non ardisca alcuno piantar vigne nelli terreni atti a produr formenti overo altre biave, perché caderano li trasgressori inemissibilmente nelle pene statuite negl'ordeni Foscarini, li qualli siano in tutto et per tutto osservati et essequiti.

Et di più ogni uno di ché stato et conditione si sia, niuno eccetuato, in termine di mese uno doppo la publicatione dell'ordine presente haver spiantato et con effeto sindacato tutte le sue vigne piantate contro li detti ordeni, in qualsivoglia parte di questo regno da due anni in quà tempo del generalato di Sua Eccellenza, sicché habbino da restare li terreni lberi, per esser seminati de formento et altri grani, altrimenti passato il sudetto termine sarà mandata perssona publica per sradicar dette vigne a spese

dell'inobedienti, li qualli in tal caso siano et s'intendano anco caduti, come trasgressori nelle pene statuite nelli predeti ordeni che saranno contro di loro, senza remissione essequiti et quanto poi alle vigne piantate da due anni in sù si riserva Sua Eccellenza havute le debite considerationi di devenir a quella deliberatione che le parerà convenirsi all'importanza di tanto negotio et conforme all'intentione di Sua Serenità.

1609, adì 7 febraro publicato alla Cancellaria.

Zorzi Velaiti, nodaro di Cancellaria

❖ 1622, 12 Αὐγούστου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 198)

Clarissima signora consorte carissima,

Ine octo imeres, opou sias egrapsa, apodho apu tin Pathmo per via tu Castru, ma i cachi chieri m'etratignirasi os ti simero, opu eghi o minas dhodheca che dhen emissepsa, ma tin horan etuti imbarcarome na mi-siepsa, chie a theli o Theos na pame ogligora isti Boli, subito thelo spe-diristi ogia na ertho, chie min eghiete egnia; acomi na cathechis pos su pebo me to xilon etuto, opu erghiete o papà chir Mitrofanis o Ghanio-tis, o opios ine conomos neos, ena mulari mavro thilico, chie eghoto si-vasmeno tolora icossiocto ||28|| chie ogiati dhen irthe a tempo, na mi ftaxi epà cato isto Gialò, dhen tu ta edhoca, ma to na erhi chie pepsissu ti grafi mu chie to mulari, tu ta thelis dhossi, che min tu alaxete somari, ma as dhulevgiete meta chino, oste na ertho chie as to calicossussi chie ista obrostina podhia mono, dhen eghe ida alo su grapsi, para na sfigis to Giaccumi chie ci gramaticus na ginete i dhuglie mas, oste na ertho, chie a dhossi o Theos, eghe tharos ogligora na ime edhatù, oghi alo ghieretossas pola olus, chie xighoristà to Mizzò.

Dall'isola di Pathmo, li 12 agosto 1622.

Vostro marito

Iana Calergis

❖ 1622, 12 Ὀκτωβρίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 199)

† Νικολος Βενερισ, ρετουρις καί σινβουλι Χανιον οριζομεν εσας ομο-
τες χορ[ιω]ν, καβους, πρεβελεγιαδους και άλους οφιτζιαλους τ[ης] δια-
κρατιξεο μας, απο μιρα τον τουστουζιερο μας, να μαζεψετε τζι κατογε-
γραμενους για το κατοθε χρε[ος] απου καθα ενας απο κινους χρεοστι
του εβλαβεστατου προϊκονομου кир Ισαηα Μπαλουρα, του μοναστριου
του αγιου Ιοανου του Στιλου, καθος με παρτιδα αντιδικα τονε ιστο οφι-
τζιο τζι τουστουζια μας φενετε και τα αμαχια να μας επεψετε ιστο αφο
μας <ο>φιτζιο, αντιγραφονταμας:

- το Γιανι Πατερο Ά[λιφ]ιεράκι οδια υπερπιρα δεκαφτα
  - το Νικολα Πά[τερο] Βλαστακα οδια υπερπιρα ικοσιοκτο
  - το Λεο Πατερο [Κ]αλανγακι οδια υπερπιρα ενενι<ν>τα εγνια ιμισι
  - το Σταματι Πατερ[ο] οδια υπερπιρα σαραντατεσερα ιμισι
  - το Μανολι Πατε[ρο Μαν]εκο οδια υπερπιρα ενενι<ν>τα εγνια ιμισι
  - τι Σταματα Νεγι<αν>ενα οδια υπερπιρα εξιντα εξι ιμισι
  - το Κατζανεβα Πατερο οδια υπερπιρα εξιντα εξι ιμισι
  - το Γιανι Πατερο οδια υπερπιρα τριαντατρια ιμισι
  - το Γιανι Π[ατ]ζο οδια υπερπιρα, οσανοθε
- ακομι και για καρата και αλεσπεζες περπιρα 31/24.

Μηνος οκτοβριου 12, 1622

Zorzi Capsali

† Νικολας Τρουλινος, ομοτις του χοριου Στιλου, δουλικος ελαβα το
χαρτι σας και ... εκα ... τανοθεν ... ος και επιγα ναμαχεψο το Σταματη
Πατερο Πιλατο και ιρθε ι Γεοργις Πατερος Γιογιανις και εκοντραρισε μας
και επηρεν μας ταμαχι και ιθελε να μας εσκοτοσι.

Μαρτυρες: Νικολας Σκλαβος και Μαρκος Πατερος Καπετανακις και
πολα τα ετι.

❖ 1625, 27 Ἰανουαρίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 230)

Presentata sotto di 8 marzo 1625.

Νικολός Βενερισ, ρετουρις και σιμβουλι Χανίον οριζομεν εσας ομο-
τες χοριον της διακρατίξεος μας, εις εξίτισην του πανοσιοτατου ειερομο-
ναχου κυρ Μυτροφανη Παυλοπουλου, ικονομου του αγιου Ιοανου του

Στίλου, να ιντιμαρετε τον Λεο Φουμι Καπετανακη να τιχενη ιστερμενον ιμερες τρις να ελθη ιστιν Καντζελαρια μας να ξεκαθαρισι που γρικα να βαλη το σταρι οπου εδοκεν του ανοθεν αφεντι κονομου γι ιστο πακτος τον χοραφιον οπου τον πλιρονη, καθος με ηνστρουμεντο πακτοσιας φενετε, οπου ηνε σταρι μουζουρια 35½, το οπιον επεψεν με τα κτιματα του ηστον μαγαντζε του Καλαμου γι πουρι ιστα λιβελα οπου πλιρονη του ανοθεν μοναστιριου και τουτο οδια να εμπορι να πλιροθι ισεκινον οπου εχη να λαβι απου τον αυτον Καπετανακη, αλεος και περασι το τερμενον και δεν ατεντερι ος ανοθεν, θελι το βαλη ο ανοθεν αφεντις κονομος α κοντο της ανοθεν πακτοσιας, οδια να ημπορι μετεπιτα να πεψι να τονε αμαχεψι ογια τα λιβελα απου τον πλερονη, αντιλεγοντας.

τζη κζ' του Γεναριου, ,αχκδ'

Piero Scordili, vice nodaro di Cancellaria

† Εγώ Ιωαννης Νεοτης, ομοτης του χορνου Στήλου, δουληκος του χαρτη σας ελαβα και ετημαρυσα το Λεου Φουμυ, καθος οπηστε μας εγραφετε, και πολα τα ετη, 1624, Φλεβαρυος 4.

Μαρτυρες: † μαρτυρας Ιωαννης Σερβος, † μαρτυρας Μαρκος Ψαρομιλικος.

❖ 1625, 4 Ἀπριλίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 243)

Copia

Adi 4 aprile, 1625

Presentata in giudicio per Giorgi Pattero et consorti in causa con il reverendo iconomo di Stillo.

Illustrissimo signor rettor della Canea,

La grande ignoranza di noi habbitenti del casal Cambus e la pocha charità d'alcuni reverendi iconomi del monastero di san Zuanne di Stillo, nostri cavalieri ci ha causato da certo tempo in quà pregiuditio et interesse notabilissimo circa le regalie che soleno dar li casalioti, poiché essendosi li nostri auttori intrusi in esso luoco col gonico dato dal reverendo ser Paissio, iconomo di esso monastero col consesnsso dell'epitropo a Janni Pattero de Vascilli, nostro principal auttore, con obbligo di pagar ogni anno per ogni casa persciuto, come in esso gonico fatto l'anno 1479 li 12 aprile nelli atti de ser Constantino Paduvin, nodaro et havuto anco

terreni di raggione del medemo monastero a seminar e pagar la terzzaria over affitanza, continuavano per molti e molti anni a contribuir quelle col semplice gravame del persciuto, ma moltiplicando li gonicari et restringendosi l'affitanze di essi terreni presero occasione essi reverendi iconomi da pochi anni in qua d'abusar la libertà nostra et aggravarli indebbitamente pagamento d'una giornata di latte all'anno, poi d'un agnello e finalmente concullando ogni raggion et honestà se alluno di noi tenesse cinque castradi volerne l'uno per decattia a riddur la latte in tre giornate a scoder per ogni casa galline doi, tutto che non habbino in esso luoco per una spinna di terra da potersi pascolar gl'animali nostri, ma li mantenemo nelli proprii terreni d'affitanze, pagando quelle intiere, benché molti facciamo seminar tutti ogn'anno, onde se bene per questo solo capo comportantissimo dell'antiquissimo nostro possesso libero che non è memoria d'huomo incontrario potevimo liberamente noi Giorgi Pattero, alfier, inspecie e per nome degl'altri habbitenti enteressati di detto casale humilmente per via di Vostra Signoria Illustrissima, in virtù degl'ordini, il laudo del mandato da Sua Eccellenza Illustrissima, concessoli li 16 marzo prossimo passato contra il reverendo iconomo attuale de Stillo et il taglio della nota di risposta fatta dal suo comesso, non dimeno perché maggiormente resti chiara appresso la giustizia la rappresentatione ch'abbonda dal canto nostro habbiamo voluto formar li seguenti capitoli, alla giustificatione de quali s'offerimo, perché fatta tal giustificatione possa detto reverendo iconomo descister dall'indebbita vessatione delle liti che li minaccia e noi nel pristino et antiquissimo nostro stato liberi dalle gravezze, addossateci dalli suoi precessori et ciò diciamo per hora, senza minimo pregiudicio, anzi con espressa et general riserva d'ogni nostra raggion, attion et pretension così in voce. come con in scritto, quomodocunque et qualitercunque.

Primo. Che tutti noi sudetti casaloti di Cambus non tenemo in esso casale ne altrove terreni di raggion del monastero sudetto de Stillo, se non quelli per li quali pagamo la solita terzzaria over pensione et ut per testes.

Secondo. Che dall'istessi terreni che tenemo dal ditto monastero e paghiamo essa terzzaria over pensione lasciamo ordinariamente buona parte

ogn'anno, senza seminarli, per mantener in quelli li nostri animali di pascolo e non dimeno contribuimo giusta et intiera la terzaria, sicome li havessimo seminati tutti.

Terzo. Che si occorerà qualche volta per urgenza riddur gl'animali nostri in luoco di altri cavalieri per pascolarli, paghiamo la solitta decattia, sicome paghiamo mentre facciamo a quelli abbeverar nelli fonti di Cheramea e di Monoscaffidha di raggion del clarissimo Perazzo et del magnifico signor Nicolò Corner, non essendo più russelletto d'acqua in detto casal Cambus da potterli abbeverar.

Quarto. Che da pochi anni in qua alcuni iconomi hanno introdotto il scosso della decattia di animalli che tenemo in detto casale et avanti detta introductione per secoli non si paga altro, se non un persciuto per ogni casa, tutto che si manteneva quantità di simili animali et il luoco era ancor inculto et ut per testes.

Quibus constitutis vel quantum iustitie suff... Vostra Signoria illustrissima si libererà dall'aggravio sudetto col taglio della nota di risposta dell'avversario et laudo del mandato da Sua Eccellenza Illustrissima.

Giacomo Gavalla, vice nodaro della Cancellaria

❖ 1625, 27 Ἀπριλίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 244)

Adi 27 aprile 1625 presentata in giudizio per il reverendo hieromonaco ser Mitrofani Paulopoulo, iconomo de Stillo, in causa con Giorgi et Gianni Patero.

Illustrissimo signor rettor della Canea, giudice delegato da Sua Eccellenza,

Non pottendo Giorgi et Gianni Patero, dal casal Cambus, sustentar il tal qual mandato impetratto con modo sureticcio sotto li 16 marzo prossimo passato contra di me Mitrofani Paulopulo, iconomo de Stillo, servo devotissimo di Vostra Signoria Illustrissima, hanno voluto pontelarlo con la falsità et irrelevanza della scrittura et capitoli di 4 del corente, di cui resolutione mi conviene brevemente dirgli che come per moltissimi anni et per tanto tempo che non è memoria d'huomo in contrario loro et li altri casalioti hanno pagatto et tutta via pagano per le case tenute et habi-

tatte le regalie della galline, così quando con prove reali giustificarano di essere descendenti legittimi del quondam Gianni Patero quondam Vascili, mentuatto nell'instrumento di 8 aprile 1499, mi contento per l'avenire di ricever il persuto per ogni casa in luoco di dette galine, come vorebbono li sudetti adversarii, altrimenti io continuerò al riscosso di dette galine.

Quanto poi al particolar della decatia, gli rispondo esso li suoi capitoli 2o et 4o falsi et repugnanti all'evidenza del fatto, poiché come non è vero che sii stato ne da me, nemeno dalli sudetti miei precessori, alterato l'uso antico, come quando fusse necessario darci prova alla giustitia, così non è vero che per li medesimi terreni coltivati concessili ad affitto, per li quali mi pagano il formento, pagino anco deta decatia d'animali et latte, ma bene per li altri terreni inculti che parte sono vicini et congiunti con essi afitali et parte sono dentro¹ la medesima possessione, ove li sudetti pascolano detti loro animali, servendosi per abeverargli dalli pozzi che sono ivi, il ché, come è verissimo, così per levar l'occasione delli spregiurii facilissimi a questi contadini, dove masime si tratta del loro soglievo, mi contento che a spese del perdente vadeno li deputati super locum, così per veder questa differenza delli detti contadini et gli altri dell'istesso casal usurpano maggior quantità di terreni dalli compresi nella loro locatione, venendo poi a refferire in Cancellaria, giusta l'ordinario, acioché col fondamento della loro relazione possi Vostra Signoria Illustrissima passar a quella sentenza che parerà alla sua singular giustitia a soglievo del mio monasterio dalle insidie di costoro che contra raggion tentano d'aquistar raggione, dove non hanno, salve nel resto le raggion mie, quomodocunque et qualitercunque.

Zuanne Soffoleo, nodaro della Cancellaria

---

¹ δίορθ. ἀντὶ *drento*

❖ 1625, 22 Μαρτίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 237)

Noi Nicolò Venier, rector della Canea et territorio

Commettemo a voi, Leo Fumi Capetanachi, che sotto pena de cechini cento, bando, gallia et altra maggior, ad'arbitrio nostro, che non dobbiate, ne voi ne altri per nome vostro, impedir il molto reverendo ieromonaco ser Mitroffani Paulopullo, iconomo di Stillo, nelli suoi intervenienti di far

far li alvei delli molini che core laqua, ma lasciando quelli comodare per comodità di detti suoi molini, altramente vi sarà levata la pena inremissibilmente et se pretende raggione, obediendo, prima compara nanti de noi et non vi ssi mancarà di giusticia. In quorum fidem etc.

Di Canea, li 22 Marzo 1625

<Nicolò Venier, rector

Ἡμῖς Νικολὸς Βενέρις, ρετοῦρις Χανίων καὶ τεριτορίου

† Ὡρίζομεν ἐσένα, το Λεο Φοῦμι Καπετανάκι, καὶ ἀπάνο ἥς πένα τζικί-
νια ἔκαντο, μπάντο, κάτεργο καὶ ἀλι μεγαλιτερι, ὅπου μασε θελι φανι, ὅτι
να μιν τιχανις ἡτζι ἀπά το σοῦ, ὅσᾱν ἄλος δια λογου σου, νὰ δοσις κιαμίαν
πιραξι τοῦ πανοσιοτατου ιερομοναχου κυρ Μιτροφاني Παυλοποῦλου, ικο-
νόμου τοῦ Στίλου, μιδε τζι ἀνθρώπους του, νὰ καμουσι τα αὐλακια τον μι-
λον, ὅπου παῖ το νερο, μα να τοῦς ἀφίσι ἔκινους να το κομονταρουσι ὁδια
κομοτιτα τον αυτον μιλον, ισαλεως σου θελομεν σικοσι τζι πένες ἀλεη-
μονιτα καὶ αν απρετεντερικ δικεοματα, ὁμπαδιροντας ὁμπρο ελθη αμπροσ-
τεμου και δε θελι σου λιψι δικεοσινι, ἀντιγραφόντα μας.

Αποῦ τα Χανια, ἡστας κβ' τοῦ Μαρτίου ,αχκε'

<Νικολὸς Βενερις, ρετούρις

Nicolò Scordili Marafarà, vice nodaro di Cancellaria

❖ 1625, 19 Νοεμβρίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 264)

1625, μηνος Νοεβρυος 19, στο χορυον Στηλον, στη ποσησηον του αγνου Ιωαννου του Θεολογου της Πατηνος. Ο οοσηοτατος εν ηερομο-
ναχος παπα κυρ Ιεροθεος Απλαστος, του παρον υκονομος του ατου μο-
ναστηρυου, δηδη καὶ πακτονη του Στρατη Κλαπατζαρα ποτε Μαρκου καὶ
του Μαρκου Ψαρομιληγγου ποτε Καλογερου εκυνου του αργαστηρυ τζυ
μυλους, απου εχυ το ατον μοναστηρυ τζυ μυλους, υσ τζυ Πηρηγενας στο
σοχορον, τζυ οπηους εκρατυ υς σε πακτος του χρονου ¹ του περασ{ο}με-
νου ο Μανος Καλονας, υ οπηα πακτοσηα να υνε και να γρυκατε με τζυ
κατουγεγραμενες σηνηβασες καὶ καθαροσηνες, υγου ο ανοθεν ευλαβε-
στατος υκονομος οπλεγαρετε να τον νε κανι αφουκλες καὶ οτεν ινε και-
ρος να ξανακενουγησουσην μυλους, να τηχενου ο ανοθεν Στρατυς καὶ
Μαρκος να αβηζαρουσην τον ανοθεν υκονομον υμερες 15 παραπρος να

αγοραζυ καὶ να κουβαληση πετρες υς σταργαστηρυ καὶ υ ατο<ι> μιλονα-
δες ετοτες να βαλουσην με εξοδες εδικες στονες να του νε καμου καὶ αν
ηνε χρυα να ξανακανουση σηδερον καινουργυο, να υμπορυ να του κανη
ο υκονομος, υδε και θελη μονον φηασμα να του φηανου υ αυτη μηλονα-
δες, καθος καὶ τα επηληπα σηδερα τα χρυαζομενα τον μηλον, να τα κανη
καινουργυα ο αυτος υκονομος και ολα τα φτηαματα να τα κανου υ ατη
μιλοναδες καὶ οπηα φορα κοπουσην υ δεσες, να υνε κρατημενος ο ανο-
θεν υκονομος με εξοδες εδικες στου να τζυ φηασην καὶ υ ατη μυλονα-
δες νανε κρατημενη να καθαρυζουσην τα μηλαυλακια με εξοδες εδικες
στονε καθε χρονον, δεν νεχοντας ομπλεγον ο ατος υκονομος να κανη
σταληα τον ατον μιλον αλες υμερες παρα εκυνες απου θελου υστε κο-
μενες υ δεσες αποντε κοπουση εος να τζυ φυασην καὶ εκυνες απου θε-
λου περασην περυσότερες απου τζυ 15 υμερες απου τον εθελου αβηζαρη
οδηα τζυ πετρες εος να του τζυ δοσην υς σταργαστηριν, υ δε επηληπες
να υνε τον αυτον μιλοναδον καὶ να τοννε τρεχυ η πλερομυ, δηα δε παν-
κτος καὶ πλερομυ τον αυτον μιλον να υνε κρατημενη να δηδουσην τον
καθα χρονον καὶ να κουσεναρουσην του ανοθεν υκονομου σηταρυ, κα-
λον αρεσκουμενον σηταρυ, μουζουρια 1000, υγου χυληα, στηρουτου μο-
δου, καθα οτε τεληονη ο μυνας να δηδουσην του ανοθεν υκονομου συ-
ταρυ μουζουρια 84, γηπουρυ δεν εχοντας του σιταρυ καὶ δοσουση κρυ-
θαρυ να γρικατε μουζουρια δηου κρυθαρη οδηα ενα μουζουρι σηταρυ, καὶ
οπηα φορα δεν ηθελαση νατετερυ απο μυνα εος μυνα να καμουσην την
ατην πλερομυ, ετοτες να στεκυ υς στυν εξουσηα του αυτου υκονομου, γυ
μοναχα να σκουδερυ του σηταρυ απου του ληυτουσην απου αυτους καὶ
απου τα καλα τους εν σολιτου καὶ απο κυς να επακολουθη υ πακτοσηα,
γυπουρυ να σκουδερυ ος ανοθεν ο αυτος υκονομος ελευθερος να τζυ
πακτονοι οτηνος του θελε φανη, εγρικοτας υ παρουςαν του τετηου και-
ρου να υνε κομενη καὶ ανοφελη ², με τα τουτα υτηνα αλη ξεκαθαροσηνη
καὶ αν ησε κανενα μυνα δεν ηθελα εχι να πλεροσου υς καρπο, ος ανοθεν,
και δοσουσην τα τορνεσηα του ξηασμου, καθος θελη πουληετε, κοτεντα-
ρετε ο ανοθεν ευλαβεστατος υκονομος να τα τζεταρυ, υ οπηα πακτοσηα
να υνε καὶ να γρυκατε οδηα χρονους τρυς καὶ πλερομες τρυς προτους
ερχομενους, αρχυζοντας απου την προτη του Δηκαιβρυου προτου ερχο-
μενου καὶ τεληουνοντας την γηστερυ του Νοεβρυου 1628, δεν υπορο-

ντας ο ανοθεν Μαρκος καὶ Στρατης με καμυας λογυς μοδου ουδε με καμυας λογος υποθεσην, μεσα υς στο ατον τερμενον, ουδε να ρεφουδαρουν την αλονου τους αυτους μυλους, δηχος το θελημα του ατου υκονομου, ουδεν να στενουση [να ρενοντζια]ρουση, ακομυ οτη αλεσμα αλεθη το μοναστηρυ νανε αναξαγα, υγου του υκονομου καὶ του προκονομου, καὶ να υνε κρατημενη να σφαζουσην δηου βουνα του χρονου, υγου του Μαῦ το ενα καὶ τζυ 26 του Σεπτε<μβ>ρου ταλου, να περνηουσ<ι> το ενα μισαδη το πετζυ καὶ αλος ταλον καὶ να λεθουσην του υκονομου καὶ τοῦ προκονομου ||αναξαγα||, και ουτος τα μερυ παρον καὶ επαρακαλεσαν τζυ κατοθεν μαρτηρους.

Μαρτυρες: † Μανολακυς Κοντης ποτε Ιωαννου, † Μιχελις Ξυδακυς, μυλονας, † Νηκολας Τρουληνος.

† Εγω παπα Μανολις Ασπρεας, νοταρυος βενετος εγραψα

¹ διόρθ. ἀντὶ χορνου / ² διόρθ. ἀντὶ ανεφελη

❖ 1627, 13 Μαρτίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 281)

Comparse all' officio misser Mano Nicoletto, deputato ordenario delle città et referì haver estimado una pezza de vignia gliatica deserta, posta nel casal Stillo, in luoco ditto sti Serviotisa, sottoposta a terzo, di raggion de Strati Clapatzara, è de misure duo, pratica quattro, passi sei, con olivari, morelli n° 31 et un armelinero, la qual intende alienar al reverendo ser Mitrofani Paulopulo, iconomo de Stillo et quella trovatta valer netta dal terzo iperperi ottocento e undese iperperi---811

Idem, qui supra, Jacobus Drossa, notarius

❖ [1627, 9 Νοεμβρίου] (ἔγγρ. ἀρ. Σ 286)

Clarissimi signori giudici di petition,

Nelli conti fatti tra me Mitroffane Paulopulo¹, iconomo di san Zuanne di Stilo, et li nostri casalioti per anni cinque scorsi restarono debbitori li infrascritti per conto di terziaria per terreno che tengono in diversi luoghi di detta possessione, però li fecci cittare nanti la loro giustitia et con la presente mia breve dimanda instò che dalle Vostre Vostre Signorie Signorie Illustrissime siino sententiati per la summa di formento ch'ogniuno mi resta et alli precii che ha corso ogni anno et che furono scosse ancora altre

simili terzarie, come qui sotto ho dechiarito, con oblation sempre di bonificar et disfalcar ad'ogniuno quello de iure gli doverà per qual si voglia conto disfalcare, salvis in reliquis iuribus meis quomodocunque et cetera.

Giorgi Mussuro Vrachì

1623	resta	formento	misure	2½/4	a iperperi 10 la misura	iperperi	6/24
1624	-	-	misure	31	a iperperi 10	iperperi	310

1625 pagò et gli avanzò et fu messo nella partida del 1624

1626	-	-	misure	23½	a iperperi 12	iperperi	282
1627	-	-	misure	11½	a iperperi 10	iperperi	115
						iperperi	713/24

Manoli Mussuro de Gavrili

1623	resta	formento	misure	2	a iperperi 10	iperperi	20
1624	-	-	misure	9	ut supra	iperperi	90
1626	-	-	misure	11	a iperperi 12	iperperi	132
1627	-	-	misure	5	a iperperi 10	iperperi	50
						iperperi	292

Stamati Mussuro de Nicoletachi

1623	-	-	misure	4½	a iperperi 11	iperperi	45
1624	-	-	misure	9½	ut supra	iperperi	90
1625	-	-	misure	10½	a iperperi 12	iperperi	126
1626	-	-	misure	14½/4	ut supra	iperperi	128/40
1627	-	-	misure	39		iperperi	434

Giorgi Mussuro per Erini Cunarina, sua madre

1623	-	-	misure	½		iperperi	5
1624	-	-	misure	11½	a iperperi 10	iperperi	115
1625	-	-	misure	4½	a iperperi 12	iperperi	54
1626	-	-	misure	19½	a iperperi <ut>supra	iperperi	234
1627	-	-	misure	19½	a iperperi 10	iperperi	195
						iperperi	58½

Anesa, vedova del quondam Giorgi Mussuro Burnero

1624	resta	formento	misure	10¾	a iperperi 10 la misura	iperperi 107/16
1626	-	-	misure	10¾	a iperperi 12	iperperi 129
1627	-	-	misure	10¾	a iperperi 10	iperperi 107/16
<hr/>						
misure 32¼						iperperi 344
<hr/>						

19 novembre ha colto sententia voluntaria

¹ διόρθ. ἀντὶ *Papadopulo*

❖ 1629, 16, 19 Ἰανουαρίου (ἀρ. Σ 318)

Ἡμεῖς ρεγιμέντο των Χανίων

† Με τό παρόν μαντάδο ὀρίζομεν ἐσένα τόν μαστρο-Σταματι Χωραφά, ντεπουταδον τις Χωρας, ὅτι να τυχαίνη νά παγης να στιμαρις ελιές η° 33 τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ Κωσταντί Κλαπατζαρά, βαλμένες εἰς το χωρίον Στυλον, εἰς τοπον κραζομενον Ζερβιότισα, σοτοπόστες του τριτου, ταῖς ὅπιες εβαλασιν στον διαλαλιμόν ἰ κριταδε μας του ὀφιτζιου τίς ντουστούζιας, γιά νανε πλερομενος ὁ εὐλαβεστατος ἰκονόμος του Στύλου εἰς τό χρέος, απου εχει να λαβει απι λογου του, ὅσαν πιετζος του Στρατί, τοῦ κυρού του, και την στιμα απου θελεις καμει να γράψεις ἐδώ κατωθεν, γιά νανε ρεγιστραδα εἰς τήν Καντζιλαρία μας, κατά το σινίθι καὶ τὰ ἐξῆς.

Μηνί Ἰανουαρίου ις', ,αχκη'

Nicolò Scordili Marafara, vice nodaro di Cancellaria

Εἰς τας 19 του Γεναριου, ,αχκη'

† Αναφάνισεν εἰς τό φιτζιον τζί Καντζιλαριας ὁ μαστρο Σταματις Χωραφάς, ντεπουταδος τζί αφεντιας και εἰς επικολούθισιν του αναγεγραμμενου μανταδου ειδεν και εστιμαρισε ρίζες ελιές 33 τοῦ λογαριασμου του ανωθεν Κωσταντί, βαλμένες εις τον ανωθεν τόπον και εἰδαι ἐβρικε νά ξίζουσιν νέτες ἀπό το τριτον, ἀποῦ πλερόνουσιν, ὑπέρπυρα 250.

❖ 1629, 23 Ἀπριλίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 340)

† αὐθέντι Ἰωάννη τὴν αὐθεντεία σου πολλὰ χαιρετῶ. Πέμπω με τὰ κτήματά μας σιτάρι μουζούρια 33, ἀνέχουσι τζεράνια ἢ ψαρουγάρους ἔπαρέ μας τριῶν λιτρῶν, διατὶ λογαριαζω νὰ πάγω ταχιά εἰς τοὺς Καμπους διὰ τὴν δεκατια, οὐχὶ ἕτερον καὶ ὁ θεὸς νὰ φυλαττοὶ τὴν αὐθεντεία σου.

Ἀπὸ τὸ Παλαιόκαστρον, τῇ κγ' τοῦ ἀπριλλίου, ,αχκθ'
ὁ σὸς Μητροφάνης

❖ 1629, 17, 22 Ἰουνίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 376)

† Γιερόνιμος Πριούλις, δεῦτερος ρετούρις καὶ σύμβουλοι Χανηον, ὀρίζομεν ἔσας ὁμότες χορίων τις διακρατιξο μας ἰσιζίτισιν του οσηοτατου ιερομοναχου κυρ Μιτροφани Παυλοπουλου, ἱκονόμου του αἰγίου Ἰωάννου τοῦ Στυλου, νὰ ηντιμαρετε τὸν Στρατι Κλαπατζαρά νὰ τυχένη νὰ ἔχει τὴν ἔγνια καὶ νὰ μαζοὺς λινάργια, γιὰ νὰ τὰ βάνι εἰς το λινοβροχιο ἀπού ἔπακτοσε μέ λόγον ἀπού τὸν ἀνωθεν ἱκονόμον, ὀνομαζομενο στό Σφακοπέραμα, διὰ νὰ μπουρί εἰς τον κερὸν του νὰ διδι τό πακτος ἀπου ἔσιβάστηκε, ἔστοντας καὶ ἐπίρεντο ἀπανον του εἰς τὸν κερὸν ἀπου επακτοουνοντα τα λινοβροχιά καὶ ἐδὰ θορί ὁ ἀνωθεν ἱκονόμος πως δέν προκουρاري νὰ τό γεμισι καὶ νὰ μαζοξι λιναργια, ὁσάν το κανουν καὶ ἡ ἀλλι, καὶ ο ἀνωθεν ἱκονομος τό παρον δέν ἔχει κερὸν νὰ εὐρει οὐδέ νὰ βάλι ἀλλον, ἀλλέως θελί στε σφιμενος καὶ ἀμαχεμενος εἰς τὸν κερὸν τον σινιθικον, με τὴν στρατα του ὀφιτζιου του προπριου, γιὰ οτι εσιβαστικασιν ἀναμεσατονε νὰ πλερόσι πάκτος, ἀντιγραφοντας.

μηνί Ἰουνίου ιζ', ,αχκθ'

Nicolò Scordili Marafara

Gieronimo Priuli, rettor et consiglieri della Canea, commetteremo alli giurati di casali della giurisdizione nostra ad istanza del reverendo ser Mitroffani Paulopulo, iconomo di San Zuanne de Stilo, intimarete a Strati Clapazzara che abbia cura di radunar lini per meterli nel bagno che ha affittato con parola dal soprascritto iconomo, chiamato Sfacoperama, per poter a suo tempo dar il suo affitto che si è acordato, stante che l'ha tolto sopra di lui nel tempo che si affitavano li bagni di lino et hora vede il so-

prascritto iconomo che non procura di empirlo et di raccogliere lini, come fanno li altri et il detto iconomo al presente non ha tempo di trovar ne di meter altro, altramente sara astreto et pignorato al suo tempo, con la via dell' officio di proprio, per quello si acorderono fra loro di pagar per affitto.

† Εγώ Γιάννης Τρου<λι>νός, ομοτης του χορίου Στυλου, δουλοικός ελαβα το χαρτη σας και έκαμα τόν ορισμό σας καί ήντιμαρισα το Στράτη Κλαπατζαρά, καθος ωπηστεν μας εγραφετε και πολα τά ετι σας.

Μαρτυρες: Βασίλης Πλάνας, Α<ν>τρέ<α>ς Καλανητζής, Νικηφορος Κατζηποξακης.

Μινι Ιουνιος 22, 1629

† Εγώ Λεος Φούμης, έγγραψα μέ θελιμα του ομότι.

❖ 1637, 12 Ιουνίου (έγγρ. αρ. Σ 441)

Adi 28 agosto 1638 presentata. Presentata sotto di 11 avosto.

† Φραντζέσκος Τιέπουλος, ρετούρις, καί συμβουλοι Χανίων ορίζομεν έσάς όμότες χωριων τις διακρατιξεο μας, ισι ζιτισιν του οσιωτατου ιερομονάχου κυρ Γερμανου Μαθα̃, προοικονόμου του αγίου Ιωάννου του Στύλου, νά ηντιμαρετε όλους εκεινους άπου τού χροστουσιν καθα λογης χρεος, μέ κοντους άπού έκάμασιν αναμεσαντονε, να τυχενουσιν εις τερμενον ιμερες οκτώ πρότες ερχόμενες νά τόν επλερόσουσιν, κατα τήν σύβασιν τονε, αλλέως και περάσι τό ανωθεν τέρμενον, θελουσιν είστε σφιμένι και αμαχεμενι, καθως θελι ξακαθαρισι απάνω εις ταίς εξοδες τονε, αντιγράφοντας.

Μηνί Ιουνίου ιβ', ,αχλζ'

Piero Thergiano, nodaro di Cancellaria

† Δρακος Τρουλινος, οφιτζιαλος του Αποκορονου, το χαρτι σας ελαβα και τον ορισμο σας εκαμα και ιντιμαρισα του<ς> κατο γεγραμενους, καθος οπιστεν μας εγραφετε.

Κοσταντις Κλαπατζαρας

Νικολας Καργιάντες, ομοτις

Αντονις Πατερος Πατινακις

Σταματις Γαβαλας Κατζιβέλις

Φρατζεσκος Κλαδουρις Καναβος

Τζανις Κουβαλάκις Ασπρολουπις

Στρατις Κλαπατζαρας

Γεοργης Κικις Γερακαρις

Μανόλις Κατελάνος Λεμπιδακις

Νικολος Σκορδιλις Κονταδακις

Νικόλος Καλονας Μεστος
¹Καλι Σαλιβαροπουλα
 Ιωάννης Θοδορακις Τζουγγαρις
 Γεοργης Πλανακις Σκλάβος
 Ιωάννης Χαλικιοτης Λαγος²
 Μανολις Ψαρομιλιγγος Βλαχακις
 Γεοργις Ασπρέας Πετινάκης
 Τομάδος Σέρβος
 Ιωαννης Σερβος
 Ιωαννης ³Μαργιόλος
 Μαρκος Χαλικιοτις Λαγος
 Νικόλος Κατζουλακις Βαβουλες
 Μιχαλις Πατερος Κατζουλακις
 Μανος Τζουγγαρακις
 Λεος Τρουλινος Αμπιγλες
 Καλι Κολοκριουδενα
 Μανολις Χονιατακις Καρτερις
 Μιχαλις Πατερος Τηρομαχακις κε ι
 κουνιαδα του
 Ιωάννης Γαβαλας Καραμπες
 † ω Μανολις Μαλατος
 Κοστας Λεντακις
 Γαυριλις Πατερος Καφες
 Λεος Καφεδακις, ο γιος του
 Μιχελις Πολακις
 Ερενι Πατεροπουλα, χιρα του Σταμα-
 τι Μαλαντρι κε Ίωάννης, ο προ-
 γονος τις
 Διμιτρις Γαβαλας
 Γεοργίλας Γαβαλας
 Μιχελις Κασιματις
 Γεοργις Παϊδις Φαφουτις
 Κοστας Βλαστακις Πατερος

Μιχαλις Κατζουφρος
 Μιχαλις Μα{ρ}βρομιχαλος
 Ίωάννης Βρακουδακις
 Ανεζα Λικακενα κε Χριστουλις Λικά-
 κης
 Μαρκος Ψαρομιλιγγος Βλαχακης
 Γεοργις Μπερτος Κολαντις
 Φροσινι Λουποπουλα
 Μανολις Μπερτος ποτε Νικολα
 Κοστας Μπερτος ποτε Νικολα
 Μανος Παχουντις του Λέο
 Λεο Ξερολες Τρουλινος
 Ίωάννης Παχουντις του Λεο
 Ανεζα Γλιγορενα, Μανος, ο γιος τις
 Γεοργις Γλιγορακης,
 Σταματης Μπερετογιανακις,
 Σωφια Μπερετογιανενα
 Μιχαλις Μπασταρδοκοστακις
 Μάρκος, αδελφος του
 Φραντις, ω αλος του αδελφος
 Άντονις Φαλιερος Κλαπατζαρας
 Σταματις Κουρούπας κε ο γιος του
 Μανολις Μπροσνεριτις
 Μαρκος Κατζολακις
 Μανολις, ομοτις, Αχινεος
 Θοδορος Αχινεος ποτέ Βασιλι
 Τζανις⁴, πρεβελ<εγ>ιαδος
 Θοδορος Μαναρολακις ποτε Μα-
 νολι
 Γεοργις Καλιτζούνης⁵
 Θοδορος Αχινεος Γερος
 Ίωάννης Μαναρολακις ποτε Μανολι

Μανολις Τζουγγαρις, ομοτις του χοριου Σαμονα, το χαρτι σας ελαβα και τον ορισμο σας εκαμα κ ιντιμαρισα τους κατογεγραμενους, καθος οπιστεν μας εγραφετε.

Γεοργις Παϊδισ Κοντος

Κοστα Τζουγγαρη Πετιχι

Παυλος Παϊδισ Σκαπετις

¹ Σοφία διαγραμμ. / ² ακολουθεῖ Μανολις Τρουλιδακης διαγραμμ. / ³ Λεζερακις διαγραμμ. / ⁴ πρὶν ἀπὸ τὸ ὄνομα Βασι διαγραμμ. / ⁵ διαγραμμ.

❖ 1638, 25 Φεβρουαρίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 460)

† 1637 μυνι φευβρουάρυος 25, υστο χορήον Στίλον

Αναφανυσαν υ κατογεγραμενη, υγου ο Μανολυς Ψαρομιλυγγος και ο Γιανυς Σερβος Παπαδογυανης και ο Κοστας Μουσουρος Νηκυφορακης και ο Μυχαλυσ Τζυναρεας ποτε Σταματυς και περνουτε οδηα κτιστες να πασυν να κτησουσην ξεροτροχαλον ενα τυχον του μοναστυρυου του αγυου Ιωαννου του Θεολογου τυς Πατινος με ποιργους, υγου με το Νηκολα Μεστος και Τουματος Σερβος και Μαρκος Λαγουδακυσ, Γυοργυλας Τζυπλακυσ και Δημυτρυσ Τζιμπλος και Σταματης Σανπατυς και Γι-οργης Γκαδιακυσ, υ ανογεγραμενοι θελουσην ορεκιηκυ και ομπλεγαρου-ντε να καμουση και με εργα να τελυοσουσυ τη δουλυα, οπου οπλεγαρυ-στυκαν να καμουσην τον τηχον τον ξεροτροχαλον απου κατου απου της Μαμουνας του Λάγγου, να παϋ τα Κουρανηβα, να παϋ απανο της Κραβατουτες, να σοσην υστον τοπον της Κολονας, τελυονοντας την δουλυα υ ανοθεν γεγραμενι μαστορη και εργατες να υμπορυ με πασαν καλοσηνη και δηκαιοσηνη να βαλυ ο αυτος υκονομος ενα στυμαδόρον και τον αλον μερος αλον ενα στυμαδορον να δουση και να στυμαρουσην απανο υστυ ψυχυ τ<ο>υς οσα χρυστυανη ολον τον κοπον και καλα τα οπου θελουσην εχυ καμομενο υ ατυ ανθρωπη και στυμαροντας τζυ να υμπορυ ο ατος υκονομος οτη θελη τζυ βαλυ να τζυ πλερονη φαρυστυμενα υσ σοτι θελα στυμαρυ υ ατη στημαδορυ, ακομυ οπυα μερεα απου την αλυ ||υθελε να παρυ ... δουληα ... ..|| υθελεν υστε κοτεντη ... να δοση υπερπυρα 50 υσ φαμπρυκα τυς αφεντυα και τα μερι παρον και τα εξυς.

Μαρτυρες: κυρ Λεος Φουμοις, καπετανηος και νιυκολας Τρουλυνος, ομοτης και Κωσταντης Κλαπατζαρας,

❖ 1638, 23, 26 Φεβρουαρίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 461)

Ημεῖς Ηζέπος Τζιβράς, προβεδόρος γενεραλες καί εξετακτῖς του νισσιου της Κριτις

† Ἐποθικέμας ἀπού τόν ευλαβέστατον κύρ Ιερεμία Καλαφατη, το παρόν ἰκονόμος του μοναστηριου τοῦ ἁγίου Ἰωαννου του Στυλου, πως εσύ ὁ Σταματις Φουμις, λεγόμενος Φρατακης, δέν ἀμποδίζοντας ἀποῦ εἶσε πακτοτις του αὐτοῦ μοναστηρίου, εἰς δύναμην τοῦ ἡνστρουμεντου τις πακτοσιας, παρακαλεμενο ὑπό χειρός του παπά Μανούσο Ασπρέα, του νοταρίου, εἰς τας κβ' τοῦ αὐγουστου 1633, γιὰ χρονους πέντε ἔτοτες ερχομενους, ἀποκοτάς νά ἀμποδίζεις μέ δυναμην ξεχωριστή του ἀνωθεν ἰκονομο το κτισιμον ἀπου γρικα νὰ καμει τριγίργο καί ἴδιον ὄφελος μολον ἀπου εἶναι στο τέλος ἡ πακτοσιά σου, ζιτωντας βοίθιαν, διά τουτο ἂν εἶναι ἰτζι σε ὀρίζομεν με το παρόν μας μανταδο νά μήν τυχενεις νά δοσις του ἀνωθεν ευλαβεστατου ἰκονόμο καμίαν πήραξιν εἰς τό αὐτό κτίσιμον, μα νὰ τόν ἀφίσι νὰ τήν καμῃ, καθώς εἶναι ὁ λογισμός τῆς δικεοσινις ἀπάνω εἰς πένα δουκατα διακοσια βενετικα, μπαντος, φλακή καί ἀλλῃ μεγαλητερι, ὅτι ἀπάνω εἰς τῆς ἰδies πενες ἀπιτις ἀποθερισι την παρουναν σπορέα καμομενι εἰς τά χωραφια, ὡς ἀνωθεν πακτομενα, νά μήν τυχενεις πλεα νά πατζαριστης εἰς ἐκεῖνα, ἐπιδη καί νὰ ἀπόκαμε ἡ αὐτή πακτοσιά, μα ἐκεῖνα νὰ φύσις εἰς τήν ἐλευθερην νικοκεργία τοῦ ἀνωθεν ευλαβεστατου ἰκονομου, φιλασωντας νὰ προτζετερη ἀντιδικα σου γιά τήν ἀνηπογήν σου καί ἰτζι θελεις καμει καί ἀν ἔχεις ἄλλον εἰς τό ἐναντιον, ὀμπεδέρωντας ὀμπρος, ὀρίζωντας τό μερος θελεις ἐρθεῖ καὶ δὲν θελεῖ σου λιψη δικεοσινῃ, ἀντιγραφοντας <καὶ τὰ ἐξῆς>.

Χανια, τζι 23 του Φεβρουαρίου, ἀχλζ'

Ζεπος Τζιβρας, πρεβεδορος γενεραλες

Νικολός Μακρις, κουιτορος εἰς την Σεκρεταρία

† Ἐγὼ Νικολας Τρουλυνος, ὀμοτης του χορυου Στυλου, δουλυκος τον χαρτη σας ἔλαβα καὶ ἐπενηασα τον Σταματη Φουμη, λεγόμενον Φρατακυ, ὀς καθος ὀπυστεν μας ἐγραφετε.

1637, μινῃ Φεβρουαριος 26.

Μαρτυρες: † Σταματης Βασταρχυς ποτε Γαβριλυς καὶ Λεος Τρουλυνος ποτε Μανος.

† παπα Μανολις Ασπρεας γεγραψα

❖ 1642, Αὔγουστος (ἔγγρ. ἀρ. Σ 520)

† Ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, πρεβείαις τῆς ὑπερευλογημένης δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Χριστοδούλου τοῦ θαυματουργοῦ καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἀμήν

Ἡμεῖς δὲ ὅτε Σάββας ἱερομόναχος καὶ καθηγούμενος καὶ ἡ ἐμοὶ ἱερὰ σύναξις τῆς σεβασμίας καὶ βασιλικῆς μονῆς Πάτμου, ἱερομόναχοι καὶ μοναχοὶ κοινῇ βουλῇ καὶ γνώμῃ πάντων ἡμῶν, τῇ τε ἐπικλήσει τοῦ παναγίου πνεύματος, ἐπεὶ εὐρέθη ἄξιος καὶ ἀρμόδιος ὁ ἐν ἱερομονάχοις ἡμέτερος ἀδελφὸς ἡμῶν παπα κὺρ Σήλβεστρος, τοῦτον γνήσιον οἰκονόμον τοῦ μετοχίου Στύλου Κρήτης κατεστήσαμεν καὶ εἰς τὰς ἐξῆς χωρίας τῆς καθ' ἡμᾶς μονῆς. Ὅφείλει οὖν οὗτος ὁ ἐν ἱερομονάχοις παπα κὺρ Σήλβεστρος καὶ οἰκονόμος ἀπελθὼν ἐν τῷ αὐτῷ μετοχίῳ ἐπιλαβέσθαι αὐτῷ καὶ πάντα τὰ προσόντα αὐτῷ κτήματά τε καὶ πράγματα, κινητὰ καὶ ἀκίνητα, ὅσα ὑπάρχουσιν ἐν τῷ αὐτῷ μετοχίῳ καὶ ὅθεν εὐρίσκονται καὶ ἐπονομάζονται τῆς ἁγίας μονῆς πράγματα, εἴτε ἀμπελῶνες, χωράφια, δένδροι, μύλοι, ποιῖμαι αἰγῶν καὶ προβάτων, ἀγελαῖαι, ζεύγη βοῶν, φορβάδες, ὄνοι καὶ ἡμίονοι καὶ ἵπποι καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα τῆς μονῆς ἔστωσαν ἐν τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ καὶ εἴτι ἂν θέλῃ ποιῆσαι αὐτὰ καλῶς πρὸς τὸ συμφέρον τῆς μονῆς, πακτόνειν, ἐξεπακτόνειν, ἀγοράζειν γονικά, καλλιεργεῖν, φυτεύειν δένδροι καὶ ἀμπελῶνες καὶ ποιεῖν πάντα τὰ συμφέροντα τῇ ἁγίᾳ μονῇ καὶ οὐδεὶς ὁ κωλύων αὐτόν. Ἐὰν δὲ καὶ εὐρεθῇ τις ἐναντίος, ἔχειν ἐξουσίαν τοῦ πορεύεσθαι μετὰ τῶν προκουρατόρων τῆς ἁγίας μονῆς ἐν τῇ ἐκλαμπροτάτῃ καὶ ἐνδοξοτάτῃ αὐθεντία τῆς θεοφρουρήτου Κρήτης καὶ μετὰ δικαιοσύνης αἶρειν τὸ δίκαιον, ὑμεῖς δὲ τέκνα ἠγαπημένα καὶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ θεολόγου ἰκέται ὅσοι εὐρίσκεσθε ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ ἱερεῖς καὶ ἄρχοντες καὶ ὁ λοιπὸς τοῦ Κυρίου λαός, μικροὶ τε καὶ μεγάλοι, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, πλούσιοι καὶ πένητες ὑποδέξασθαι αὐτὸν ἀσμένως μετὰ τῆς προσηκούσης τιμῆς καὶ εὐλαβείας καὶ ὑποτάττεσθαι αὐτῷ καὶ ὑπακούετε αὐτοῦ ἐν πᾶσι καὶ παρέχετε αὐτῷ προθύμως πᾶν δίκαιον τῆς μονῆς καὶ τῶν ἄλλων εἰθισμένων ἐν τῷ τόπῳ κατὰ τὴν συνήθειαν καὶ τάξιν ὑμῶν καὶ μηδεὶς ἐναντίος αὐτῷ

ὀφθείη κατά τι. Ἡ γὰρ πρὸς αὐτὸν τιμὴ καὶ ὑποταγὴ πρὸς ἡμᾶς διαβαίνει καὶ δι' αὐτῆς εἰς Θεὸν καὶ εἰς τὸν εὐαγγελιστὴν εἶδὲ καὶ εὗρεθῇ αὐτῷ τις ἐναντίος ὁ τοι οὗτος ἐξωστρακισθῇ ... ἐκ τοῦ τόπου ἡμῶν παντελῶς διὰ χειρὸς αὐθεντικῆς οἱ δὲ ὑποτασσόμενοι αὐτῷ καὶ οἱ ποιοῦντες τὸ θέλημα αὐτοῦ ἔσονται εὐλογημένοι καὶ συγχωρημένοι ἀπὸ πατρὸς, υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος καὶ ὑπὸ τοῦ εὐαγγελιστοῦ εὐχὴ καὶ εὐλογία καὶ εἰρήνη καὶ μακροήμερες μετὰ πάντων ὑμῶν. Σὺ δὲ ἀδελφε ἡμῶν καὶ πρώην τίμιε οἰκονόμε κύρ Ἰερόθεε, ἰδόντας τὴν γραφὴν ἡμῶν, παράδος αὐτῷ τῷ νέῳ οἰκονόμῳ πάντα τὰ ὑπάρχοντα τῆς ἁγίας μονῆς, κινητὰ καὶ ἀκίνητα καὶ πᾶσαν τὴν ὕλην τοῦ σπητιοῦ καὶ τὸ εἰθισμένον ἡγουν σιτάρην μουζούρια διακόσια καὶ κριθάρι μουζούρια τριακόσια καὶ μαγεῖρεμα ὅσον νὰ σπεῖρη καὶ νὰ ζωτροφηθῇ τὸν χρόνον του καὶ εἴτι ἄλλο καὶ δὸς αὐτὰ μετ' εἰρήνης καὶ ἀγάπης. Ἐν πᾶσι δὲ τούτοις ἐπεδώθη ἀφ' ἡμῶν τὸ παρὸν ἡμέτερον γράμμα τῷ διαληφθέντι παπα κύρ Σηλβέστρω καὶ νέῳ οἰκονόμῳ παρρησίᾳ ἔμπροσθεν πάσης τῆς ἱερᾶς ἡμῶν συνάξεως, τῆς θεογονίας .α^ωχ^ωμβ^ω κατὰ μῆνα αὐγούστον, ἰνδικτιῶνος ι'†

† Σάββας, ἱερομόναχος καὶ καθηγούμενος μονῆς Πάτμου†

❖ 1643, 12 Αὐγούστου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 542)

Μιχαὴλ Μινοτος, ρετουρης και συμβουλι Χανιον οριζομε εσας ομοτες χοριον και αλους οφιτζιάλους τις διακρατιξεο μας, απο μιρα τον τουστοζιερο μας, να αμαχιεψετε τζι κατο γιεγραμενους, ι οπιι χροστουσι του εβλαβεστατου Ιερεμια Καλαφατη, ικονομο του αγιου Ιωαννου του Στείλου, καθος με παρτι διαφενετε και τα αμαχια να πεψετε ιστο οφιτζιο μας, αντιγραφοντας.

Χοριο Καμπους

Δασκαλονικολο	υπερπυρα εκατο	υπερπυρα 100
Γιοργη Σενεράκι	υπερπυρα ογδοηνταπέντε	υπερπυρα 85
Μανολι Γριβαρι	υπερπυρα εξινταενα	υπερπυρα 61
Γιοργι Γρεβολιδακη	υπερπυρα ογδοηντα	υπερπυρα 80
Γιανι του Μουσουρι	υπερπυρα ικοσιενα	υπερπυρα 21
Κοστα Κουτζουνανι	υπερπυρα διακοσιαδιο	υπερπυρα 202
Μανολι, σαρτζεντε	υπερπυρα τριακοσιαεξινταπεντε	υπερπυρα 365
Γιοργι Τζαφαλε του Παβλο	υπερπυρα τριανταπέντε	υπερπυρα 35

Νικόλο Τζιβονικόλο	υπερπυρα ενενινταδιοιμισι	υπερπυρα	92½
Γιοργίλα Ντεκοντου	υπερπυρα εκατοεξινταεφτα	υπερπυρα	167
Μιχαλι Νεμανολι	υπερπυρα τριανταεξι	υπερπυρα	36
Γριβογιοργι	υπερπυρα πενιντατεσερα	υπερπυρα	54
Περο Τζιβοπερο	υπερπυρα τριανταεξι	υπερπυρα	36
Περο Τζιμπλο	υπερπυρα εξιντατεσερα	υπερπυρα	64
Φανουργιο Κιριλο	υπερπυρα δεκαξι	υπερπυρα	16
Ιλοτζινα	υπερπυρα τριανταεξι	υπερπυρα	36
Μαρινενα	υπερπυρα τριανταεξι	υπερπυρα	36

Χοριο Στιλος

Μαρουλα Ντελουδενα	υπερπυρα ικοσιοκτο	υπερπυρα	28
Σταματι Θετοκι	υπερπυρα ογδοϊνταταδιο	υπερπυρα	82
Αντογνια Κλοναρενα	υπερπυρα τριανταεγνια	υπερπυρα	39
Φροσινι Λουπινα	υπερπυρα διακοσιαογδοϊνταεφτα	υπερπυρα	287
Γιοργι Φαφουτι	υπερπυρα ογδοινταεγνια	υπερπυρα	89
Σταματι Κατζιβελι	υπερπυρα εκατοεξιντα	υπερπυρα	160
Γιανι Ορνουλακι	υπερπυρα εκατο	υπερπυρα	100
Κοσταντι Κλαπατζαρα	υπερπυρα ενενινταοκτο	υπερπυρα	98
Τζανι Κουβελι	υπερπυρα εκατοσαρανταδιο	υπερπυρα	142
ακομι αλα	υπερπυρα ενενινταοκτο	υπερπυρα	98
Γιανι Καραμπε	υπερπυρα εκατοσαρανταδιο	υπερπυρα	142
Ερινη Μαλαντρουδενα	υπερπυρα εκατονικοσιδιο	υπερπυρα	122
Μανολι Καρτερι	υπερπυρα ογδοινταεφτα	υπερπυρα	87
Γιανι Λαγο	υπερπυρα εκατοτριανταενα	υπερπυρα	131
Μανο Τζουκαρι	υπερπυρα εξινταοκτο	υπερπυρα	68
Αντονι Κουναρι	υπερπυρα εκατοτριαντατεσερα	υπερπυρα	134
Μανο Κλαπογιανι	υπερπυρα τριαντα	υπερπυρα	30
Γιοργι Ζερβο	ρεαγλια εξ	ρεαγλια	6

Χοριο Καλιβες

παπα Γιοργι Μουσουρο	υπερπυρα διακοσιατριανταενα	υπερπυρα	231
Γιοργι Κανογλιο	υπερπυρα 30εκατοεξιντατέσερα	υπερπυρα	164
Αργνιαπτη (:)	υπερπυρα τριαντα	υπερπυρα	30
Μιχαλι Μαργιετι	υπερπυρα εκατονεξιντα	υπερπυρα	160
Τζαναπετακι	υπερπυρα σαρανταοκτο	υπερπυρα	48
Στεφανι Κοτζαλα	υπερπυρα τετρακοσιατριανταεξι	υπερπυρα	436

Χαροκοπο	υπερπυρα ικοσι	υπερπυρα	20
Τζελεντε	υπερπυρα ικοσιδιο	υπερπυρα	22
Νικολο Ντικανι	υπερπυρα ικοστεσερα	υπερπυρα	24
Φροσινι Κουψομιτενα	υπερπυρα τριανταοκτο	υπερπυρα	38
παπα Γιοργι Μπλεσα	υπερπυρα ικοσι	υπερπυρα	20
Αντονι Παϊδι	υπερπυρα ογδοινταενα	υπερπυρα	81
Μιχελι Ασκλητι (;)	υπερπυρα διακοσιαικοσιοκτο	υπερπυρα	28
Καβαλο	υπερπυρα σαρανταεφτα	υπερπυρα	47
Αζανικαναστεσι (;)	υπερπυρα πενιντα	υπερπυρα	50
Μανοϊλα Μουσουρο	υπερπυρα εκατοπενιντα	υπερπυρα	150

Χοριο Σαμονα

Γαπαρι (;) Τζουκαρι	υπερπυρα τρακοσιαδοδεκα	υπερπυρα	312
Γ...λι (;) Τζουκαρι	υπερπυρα διακοσιαικοσιενα	υπερπυρα	221
Πα<υ>λος Καπετις	υπερπυρα εκατον ογδοιντατεσερα	υπερπυρα	184
Νικολο Παβλοτζιο	υπερπυρα ικοσιτεσερα	υπερπυρα	24
Η γινεκα του Αραπι	υπερπυρα σαρανταοκτο	υπερπυρα	48
Λεο Σκαπετι	υπερπυρα τριαντατεσερα	υπερπυρα	34
Κλαπιλικος (;)	υπερπυρα πενιντα	υπερπυρα	50
Γιοργι Κοντος	υπερπυρα εβδομιντα	υπερπυρα	70
Μανολι Καταδιμενο (;)	υπερπυρα ογδοιντα	υπερπυρα	80
Καλογιερο Λεπετρινο	υπερπυρα εκατοσαραντα	υπερπυρα	140
Διμιτρι Πλακομουρι	υπερπυρα ικοσι	υπερπυρα	20
Γιοργι Σκαπετι	υπερπυρα εκατονογδοντα	υπερπυρα	180
Σερβος Ντεπαλις	υπερπυρα ικοσιεξι	υπερπυρα	26
Μοτογιοργι αλα τοσα		υπερπυρα	26
Σταματια Σταδιακι	υπερπυρα σαρανταπεντε	υπερπυρα	45
Γιοργι Πλακομουρι	υπερπυρα τριαντα	υπερπυρα	30
Κοσταντι Γουλονικόλα (;)	υπερπυρα εκατονικοσι	υπερπυρα	120
Λουκιετα (;) του Κοστι	υπερπυρα εκατομπενιντα	υπερπυρα	150

Χοριο Αγια Μαρινα

Ζερβος του Βασιλη	υπερπυρα τρακοσια	υπερπυρα	300
Θοδωρυς αδερφος του	υπερπυρα εκατοπενιντα	υπερπυρα	150
Μανολι Κουρουπα	υπερπυρα σαραντατεσερα	υπερπυρα	44
Γιανι Μαναρολι	υπερπυρα ικοσι	υπερπυρα	20
Γιοργι Καλιτζενι (;)	υπερπυρα εκατοπενιντα	υπερπυρα	150

Μανο του Παχουντολέο	υπερπυρα διακοσιαδεκαπεντε	υπερπυρα 215
Γιοργι Κολαντι	υπερπυρα εκατονενενιντα	υπερπυρα 190

μηνος Αγουστου ιβ' ,αχμγ'

Vice coadiutor dell' officio

❖ 1643, 11 Ὀκτωβρίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 561)

Ιμης Μιχαιλ Μινotos, ρετουρις

† Εποθηκε μας απου τον ευλαβεστατον ιερομοναχον κηρ Γερμανο Λιβαχι, κομέσο σα του μοναστιριου του αγιου Ιωαννου του Θεολογου τζι Πατινος, απου τον ευγενι τις Κριτις κε διαλεκτικο αφεντι Μανολακι Μορμορι, ντοτορε, κε απου τον αφεντι Τζουανε Δροσα, προκουραδορι του αφτου μοναστιριου, κε εσι ο καπετανιος Κοσταντις Μουσουρος Κατζουφρος, ογια κομεσαρια, εμπικες, διχος θελιμα εκινον, ιστο σπιτι υτονε του λογαριασμου του ποτε Λεο Παχουντακι, βαλμενο ιστο χοριο Στιλο, στεκοντας ισε κινο με πираξες τον κατικουμενο κε ζιμια το στεκαμενο του αφτου μοναστιριου, δια τουτο σε οριζομεν κε ισ πενα μπαντος, κατεργο κε αλι μεγαλιτερη, απου μας εφани, οτι παραφτας απιτις σου θελι ιντιμαριστι το παρον, να τιχени να παϊς να κατικιςις ιστο σπιτι σου κε το προ τινος βαλμενο ιστο χοριο Νεοχοριο, περνοντας τα οζα απου echis ιστιν αφτιν ποσεσιο του Στιλου απου εκαμες, δε γρικοντας ι αφτι αφεντες προκουραδορι να σεχουσι ογια γονικαρι, κε απανο τζ ιδιες πενες να μιν τιχениς να ζιμιονις τα στεκουμενα του αφτου μοναστιριου με τα αφτα σου οζα, ις αλεος σου θελουν ιστε αλειμονιτα σικομενες ι ανοθε πενες, αντιλεγοντας.

Χανια, στας 11 του Οκτοβριου 1643

Μιχαιλ Μινotos, ρετουρις

❖ 1644, 6 Μαρτίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 569)

† αφέντη παπά κύρ Γερμανε χερης, καλή σου σαρακοστη. Στελο σου με το Ντανο Μανόλη λιρες 34½, οπου επουλησα ε<να> γουρουνι και ι αφορμι οπου άργισα ήνε οδιατη μουχασι ταμενα ης τη Χορα πενηντα λητρες οσα σφαλhσι η μερα και υψες επεψα και δε μου τα δοκασι, μα αν τα λαβομε στήλο σου αλον ενα ρεάλη θορής το χρονο και καμε και ι αγιοσινη σου έλεος, μηδε ναφηγο το μοναστηρη απλέροτο, έροσο.

Μαρτίου 6, 1644, σος πάντα παπα-Γιανις

❖ 1645, 18 Μαρτίου (ἔγγρ. ἀρ. Σ 613)

† Ο Θεωδορος Αθίνεος ποτε Βασιλι, απου το χοριου Αγια Μαρινα, με την δηναμιν του παροντος φανερου ηστρούμεντου διδη καὶ οπλεγαρι του ωσοιωτατου παπα кир Γερμανο Λιβαχι, οσαν κουμεσαριος του ωσιο-τατου παπα κύρ Γερμανο Μαθα, του προηγουμενου του ανοθε μοναστι-ριου, εκινες τζι ελές εντριτάρικες, οπου ήνε απο λογαργιασμον του κிருου του, κρασμενες στο Λιοφίτο, ρίζες 10, υγου δεκα, να πορι να τζι κρατι ολον τον μηνα το σεπτεβριον προτον ερχομενον 1645 ογια ύπέρπυρα 81, υγου ογδοήνταενα, ογια ωνομα του χρεου, οπου χροστι του οσιώτατου ιεροδιακου Βιδαλε, ακομι κε ογια χρεος, οπου χροστη του πανοσιοτατου προηγουμενου, οπου ηνε λαδι μιστατα 3½, υγου τρια υμισι, οπλιγάρετε ο ανοθε Θεωδορος να τα δοσι ολον τον μήνα το νεωμβριον προτον ερχο-μενον καὶ ανισος καὶ δεν ιθελε ατεντερι να τα πλεροσι, να πορού να βα-νου στο ήκαντος της αυτες ελες, να πλεροθου το ανοθε χρεος καὶ ουτος επαρακαλεσαν τους μαρτιρους.

Μαρτιρι: † Στρατις Κλαπατζαρας καὶ Νικολος Σκορδίλις.

† Εγo Μαρκος Ψαρομιλιγγος, νοτάριος βαινετος εγραψε

❖ χ.χ. (ἔγγρ. ἀρ. Σ 618)

† Μηχάλης Τζηναρέας, ὥμώτης τοῦ χωρίου Στήλου, τῷ χαρτῇ¹ τῆς ηψηλότη σας τοῦ αφέντη τοῦ γενεραλε ἔλαβα καὶ τὸν ορισμὸν του ἔκαμα καὶ ἐπέιγα καὶ ἡντιμάρησα καὶ {καὶ} ἀμαχεψα της κάτω γεγραμένους, καθὸς το μανταδον τοῦ μάς ἐγγραφη καὶ πολὰ τα ἔτη σας.

Το Νηκόλα Λεκανήδι ἀμάχεψα καὶ ἐπείρα τοῦ μαντήλα μαυροκέντειτη 1. ἀμάχεψα τὸν Πατέρα Ζουρίδι καὶ ἐπείρα τοῦ σεντόνη 1 καὶ ψήδι 1.

Τὸν Μανώλη Μηναρώλη Γαλανάκι καὶ ἐπείρα του ρασὰ κομάτη 1.

Τοῦ Μανώλη Ἀραγκαφάκι πανὶ κομάτη 1.

Το Διμήτρη τοῦ Ἀλεπετρηνου ἄριδια 2 καὶ σκεπάρνη 1.

Τοῦ Γαυρήλη αψηδι 1 καὶ σακοῦλα 1.

Τοῦ Κόστα τοῦ Ντακανάλε ληνάρι λίτρα ½ καὶ καρτακάζη 1 καὶ πέτζα 1.

Λέως Σκαπέτη σκινὴ 1 καὶ ψήδι 1.

Τοῦ Διμιτρί Καντήρη μανάρα 1.

Τοῦ Διμήτρη Καλημέρη ψήδι 1 καὶ μαντήλα 1.

¹ ἀκολουθεῖ σας ἔλαβα διαγραμμ.

❖ χ.χ. (ἔγγρ. ἀρ. Σ 623)

Λέος Παχουντακίς του Μανο

στα Πλατανία	μουζούρια	14
εἰς τὸν Αἰογίρεα	»	26
εἰς τὰ Μεγάλα Χοραφία	»	16
εἰς τὸν Καραντινὸ	»	1
εἰς τὰς Στεφανίνας τὰς Γιανουτζὰς τὸ γονικὸ	»	1¾
εἰς τὸ γονικὸν τοῦ Βιτοροῦ	»	1
εἰς τὸν Αἰογίρεα τὴν Αλατζίδα	»	1
σχοлаζομεν τοῦ δια τὴν φῖτιαν τοῦ Αἰογίρεα	»	2
δια τὸ λεοφίτον τὸν Σκαλίον	»	3
καὶ εἰς τὰ Πλατανία δια τὸν ἰὸν τοῦ το Νικολά	»	5
δια τὴν φῖτια τοῦ αὐτοῦ Λεοῦ	»	4½
δια τὸν Καραντινὸ, οπου τὸν κρατὶ ὁ Παχουτοϊωαννης	»	1
δια τοῦ Βιτοροῦ	»	1
δια τὰς ἐλίες τοῦ αλονίου	»	1½
ρεσταρί να πλερονι νετο σιταρί	»	40¾
κε δια τὸ ξερίζομα τὸν Πλατανίον	»	2
σχοлаζομεν τοῦ δια τὸ Νικολά	»	2½
πλερονι κε δια τὸ ξερίζομα τὸν Πλατανίον	»	¾

❖ 1784, 1789 (ἔγγρ. ἀρ. Σ 628)

Ὁ Κυδωνίας Γεράσιμος ἐπιβεβαιοῖ

Καταγραφὴ τῶν ἀκινήτων ὑποστατικῶν τοῦ μετοχίου τῆς Πάτμου τοῦ εὐρισκομένου ἐν τῷ χωρίῳ Στύλῳ.

Ὅσα περιέχει τὸ Κάστρον τὸ Παλαιόν, γεωργημένα καὶ ἀγεώργητα, ἕως νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν πόρταν τοῦ αὐτοῦ Παλαιοκάστρου καὶ ἐκεῖθεν ὡς πηγαίνει ὁ τοῖχος ἕως εἰς τὸν τόπον ὅπου ὀνομάζεται τῆς Μαμουνας Λαγκός, ὅλα τὰ περιεχόμενα ὑπὸ τοῦ Κάστρου καὶ τοῦ τοίχου, γεωργημένα καὶ ἀγριάδες, εἶναι τοῦ μοναστηρίου.

Σπέρνονται τὴν σήμερον μουζουρίων τριακοσίων, ἥγουν 300: Εἰς τὸν ἅγιον Γεώργιον εἰς τὸ Φαράγγι, χωράφι μουζουρίων ἑπτὰ 7 καὶ ἑλίας ρίζες τέσσαρες 4 καὶ ἡ ἐκκλησία, εἰς τὴν Ζερβιότησα χωράφι μουζουρίων

τεσσαράκοντα 40 καὶ ἐλῖαις ἑκατὸν ὀγδοῆντα 180. Ἀπὸ τὴν Μάνα τοῦ Νεροῦ ἕως εἰς τὸν Κυλιάρη, ὅλον τὸ νερὸν εἶναι τοῦ μοναστηρίου. Ὅλα τὰ ἄνωθεν χωράφια καὶ ἐλῖαις εἶναι μακτοῦ. Εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην εἰς τὸ Περιγιάλη χωράφι μουζουριῶν τεσσάρων 4, εἰς τὸ Καλάμι εἰς τὴν ἀγίαν Μαρίνα χωράφι μουζουριῶν ἑπτὰ 7, εἶναι καὶ ἡ Βρύση ἐκεῖ τοῦ μοναστηρίου, εἰς τὸ Φαράγγι ἐλῖαις ῥίζες ἕξ 6 εἰς ξένα χωράφια, εἰς τὴν Ἀπάνω καὶ Κάτω Ἀζογυρὲ χωράφι μουζουριῶν δεκατεσσάρων 14, εἰς τὸ Ξερολιὸ μὲ τὰ πέριξ χωράφι μουζουριῶν δεκαπέντε 15, εἰς τὴν Κουκοῦ χωράφι μουζουριῶν πέντε καὶ χέρσο μουζουριῶν δύο 2, ἐκκλησία τοῦ Θεολόγου ..., κάτω τῆς ἐκκλησίας χωράφι μουζουριῶν τριῶν 3 καὶ ἡ πέριξ ἀγριάδα Βατουδές, εἰς τὰ Πλατάνια χωράφι μουζουριῶν δώδεκα 12 καὶ ἐλῖα ῥίζα μία 1, εἰς τὸν Μύλον χωράφι μουζουριῶν δεκαπέντε 15 καὶ ἐλῖαις ῥίζες ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτὰ 127 καὶ κιπαρήσια δεκαπέντε 15, εἰς τὸ πέρα μέρος τοῦ Μύλου χωράφι μουζουριῶν ὀκτὼ 8, ἐλῖαις ῥίζες δύο 2, εἰς τὸ κάτω μέρος τῶν μουρέλων χωράφι μουζουριῶν δύο 2, εἰς ταῖς Μουρναῖς χωράφι μουζουριῶν ὀκτὼ 8 καὶ ἐλῖαις ῥίζες ἑννέα 9, συκαμηνιαῖς δύο 2, εἰς τὸ πέρα μέρος τοῦ Μυλαυλάκου, ἀντήκρυ τῶν Μουρνιαῶν χωράφι, γεωργημένον καὶ χέρσο, μουζουριῶν τριῶν 3, ἀπάνω ἀπὸ ταῖς Μουρνιαῖς χωράφι μουζουρίου ἑνὸς 1, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Μύλου καρυδιὰ μίαν καὶ λεμονιαῖς δύο 2 καὶ πλατάνους τρεῖς 3, εἰς τὰ Πατητήρια χωράφι μουζουριῶν εἴκοσι 20 καὶ ἐλῖαις ῥίζες τριάντα δύο 32, εἰς τὸν Κεραμιώτη κωντὰ χωράφι μουζουριῶν τεσσάρων 4 καὶ ἐλῖαις ῥίζες εἴκοσι-επτὰ 27. Ὁ Κεραμιώτης, καθὼς πηγαίνει εἰς τὸν Μύλον, κατὰ τὸ μέρος τῆς Ζεβιότησας, ὅλη ἡ ἀγριάδα εἶναι τοῦ μοναστηρίου. Εἰς ταῖς Ἀμούτζαις χωράφι μουζουριῶν δέδεκα 12 καὶ ἐλῖαις ῥίζες εἴκοσι 20, εἰς τὸν Σταυρὸν στὸ Σελὶ χωράφι μουζουριῶν ἕξ 6 καὶ ἐλῖαν ῥίζαν μίαν 1, εἰς τοῦ Μεχμενταγὰ τὸ χωράφι, εἰς τὸ Σταυρὸ χωράφι μουζουριῶν δέκα 10 καὶ ἐλῖαις ῥίζες ἑννιά 9 καὶ μουρέλα ἄγρια δύο 2, εἰς τὸ Μεραμπέλο χωράφι μουζουριῶν δέκα 10 μὲ τὸ Λιβάδι ἕως νὰ πάγη εἰς τὸν Κάραβο καὶ ἐλῖαις ῥίζες δώδεκα 12, εἰς τοῦ Ἀπτή πασὰ τὴν φυτιὰ ἀπέξω χωράφι μουζουρίου ἑνὸς 1, εἰς τοῦ Ποσινάκι χωράφι μουζουριῶν τεσσάρων 4, εἰς τὸ μεσονῆσι χωράφι μουζουριῶν τριῶν 3 καὶ ἐλῖαις πέντε 5, εἰς τοῦ Καβαλαρίτζη χωράφι μουζουριῶν τεσσάρων 4 καὶ ἐλῖαις ῥίζες δεκαεννιά 19 εἰς χωράφια ξένα, εἰς τοῦ Σκώλικά εἰς τοῦ Χαμουργιουντάνη το χωράφι

ἐλῖαις ῥίζες δύο 2, εἰς τὸ Σαριδιανὸ τὸ χωράφι ἐλῖαις ῥίζες ρεῖς 3, ἔτι εἰς τοῦ Χαμουργιουντάνη τὸ χωράφι ἐλῖαις ῥίζες τρεῖς 3, εἰς τοῦ παπα Σταμάτη καὶ Πουζουνιέρη ἐλῖαις ῥίζες δύο 2, εἰς τὰ Σκλαβιανὰ χωράφι μουζουριῶν δύο καὶ ἐλῖαις ῥίζες εἴκοσι 20, εἰς τοῦ Κουκουτζάκη ἐλῖαις ῥίζες ἑπτὰ, εἰς τοῦ Παρδαμάσκο χωράφι μουζουριῶν τεσσάρων 4, εἰς τοῦ Πατέρα τὸ χωράφι ἐλῖαις ῥίζες ἕξ 6, εἰς τὰ Σελιὰ χωράφι μουζουριῶν δύο 2 καὶ ἐλῖαις ῥίζες πέντε 5, εἰς τὸν δρόμον μίαν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀρχαγγέλου, καρυδιὰ μίαν μετὰ πέριξ λιβάδια, εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην Περβολίκα χωράφι μουζουριῶν τριῶν 3 καὶ ἐλῖαις ῥίζες τέσσερις 4, εἰς τὰ Ἀλώνια χωράφι μουζουριῶν δύο 2 καὶ ἐλῖαις ῥίζες τρεῖς, εἰς τὴν Ταβέρνα χωράφι μουζουριῶν τεσσάρων 4 καὶ ἐλῖαις ἑπτὰ 7, εἰς τὸ Λαζανὲ χωράφι μουζουρία δύο 2, εἰς τὸ Π[ε]ρόβαλμα τῆς Ἀνδριάνας τὸ σόχορο χωράφι μουζουριῶν ὀκτὼ 8, καὶ ἐλῖαις ῥίζες ἑκατὸν τριάντα 130. Εἰς ταῖς σοχόραις χωράφι μουζουριῶν δύο 2, εἰς τὴν Σβάρα χωράφι μουζουριῶν τριῶν 3 καὶ ἐλῖαις ῥίζες τρεῖς 3, εἰς τὰ Ῥυάκια χωράφι μουζουριῶν δύο 2, εἰς τὰ Μεστιανὰ ἐλῖαις ῥίζες ἑννιά 9, εἰς τὰ Πλατάνια εἰς τοῦ Ντοῦνι τὸ χωράφι ἐλῖαις ῥίζες δύο 2, εἰς τὸ Μελισσόκιπο εἰς τὸ χωράφι τοῦ Νταπασάκη ἐλῖαις ῥίζες πέντε 5, εἰς τὰ Πατητήρια εἰς τοῦ ἀλὶ Ἀπτιδάκη ἐλῖαις ῥίζες δύο 2, εἰς τὸν Καραντινὸ χωράφι μουζουριῶν τεσσάρων 4, ἐλῖαις ῥίζες σαράντα ἕξ 46, καὶ σικαμηνιαῖς δύο 2, εἰς τὰ Πατητήρια ἐλῖαις ῥίζες εἰκοσιεπτὰ 27, εἰς τοῦ Πακουμὴ Παρασκάκη τὸ χωράφι ἐλῖαις ῥίζες δύο 2, εἰς τοῦ Γεώργη Ζερβοῦ ἐλὶα ῥίζα μίαν 1.

Τὰ ἀπὸ τοῦ Κωνσταντάκη. Εἰς τὰ Σέρματα χωράφι μουζουριῶν ἕξ 6, ὀσπῆτια μὲ αὐλὴν τέσσαρα, ἀγγιναρόκηπον ἕναν 1, ἐλὶαν ῥίζα μία 1, σικαμηνιαῖς δύο 2, κοντὰ εἰς τὴν Ζερβιότησα ἐλῖαις ῥίζες τέσσερις 4, ἀνάμεσα εἰς τὰ Πατητήρια χωράφι μουζουριοῦ ἑνός 1, εἰς τὸ Τοιχιὸ χωράφι μουζουριοῦ ἑνός 1, ἐλῖαις ῥίζες τέσσερις 4, συκιές δύο, κεντράδια δύο 2, εἰς τοῦ Σάββα τὸ σπῆτι ἐλῖαις ῥίζες τρεῖς 3 καὶ σόχορο ἕνα, εἰς τὸ Μελισσόκηπον χωράφι μουζουριῶν τριῶν 3, εἰς τὰ Μνήματα χωράφι μουζουριῶν δύο 2 καὶ ἐλῖαις ῥίζες δύο 2, εἰς τὸν Σταυρὸν ἐλὶαν ῥίζαν μίαν 1. Ὅλα τὰ ἀπὸ τὸν ἅγιον Ἰωάννην ἕως ἐδὼ εἶναι τοῦ Μαλικιανὲ ἀγά.

Εἰς τὸν Στύλον κελλιά δύο 2 μὲ ἕνα ἀνῶγι, κήπους δύο 2, ἀπάνω τῶν Καζαντήζιδων κατάλειμα ἕνα 1 καὶ κήπος ἕνας 1, τὸ ἐλαιοτριβεῖον καὶ ὁ νερόμυλος, βόδῃα δέκα, ἀγελάδες τέσσαρες, ταῦρον ἕνα, ἄλογα δύο, φο-

ράδα μίαν, χοίρους δέκα, πρόβατα σαράντα, τὰ ἀναγκαῖα ἐκκλησιαστικὰ βιβλία καὶ δύο ζυγὲς ἱερά.

αψπδ', Ὀκτωβρίῳ. Τὴν σήμερον ἀφιέρωσεν ὁ δάσκαλος Γεωργιλὰς Κολατζάκης εἰς τὴν Μαλάξαν εἰς τὴν Τοῦπα μίαν φυτιὰν ἐνὸς ἡμισυ στρέματος, τὴν ὁποῖον ἔχει νὰ τρώγῃ ὁ ἴδιος ἕως τέσσερεις χρόνους, διὰ νὰ κάμῃ καρπὸν τέλειον καὶ ἔπειτα χρεωστεῖ καὶ ὑπόσχεται νὰ παραδώσῃ τὴν ῥηθεῖσαν φυτιᾶν τῷ κατὰ καιρὸν οἰκονόμῳ τοῦ μοναστηρίου.

Εἰς τοὺς αψπθ' Σεπτεμβρίῳ 30, ἐρχόμενος ὁ ἅγιος οἰκονόμος κύριος κύρ Νεόφυτος Ἐφέσιος ἐπερίλαβε τὴν αὐτὴν φυτιᾶν ἀπὸ τὸν δάσκαλον Γεωργιλὰ καὶ εἶναι πλέον τοῦ μοναστηρίου τῆς Πάτμου, καθὼς καὶ τὰ ἄνωθεν ὅλα γεγραμμένα.

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

Εύρετηριάστηκαν λέξεις, ιδιωματικές κυρίως, ή ὅροι ποὺ κρίθηκε ὅτι ἦταν ἀπαραίτητο νὰ ἐρμηνευτοῦν. Δὲν περιλαμβάνονται στὸ γλωσσάριο συνήθεις λέξεις ἰταλικές ἢ βενετικές ποὺ εὐκόλα ἐντοπίζονται σὲ λεξικά. Στὶς περιπτώσεις κατὰ τὶς ὁποῖες ἡ λέξη στὰ ἔγγραφα ἀναφέρεται ἄλλοτε στὴν ἰταλική γλώσσα ἢ στὴ βενετική διάλεκτο καὶ ἄλλοτε μεταγλωττισμένη στὴν ἐλληνική (π.χ. *ρεκογνιζιὸν* καὶ *recognizion*, *σκριτό* καὶ *scritto*) οἱ παραπομπὲς στὸ κείμενο τῶν ἐπιτομῶν γίνονται στὴν ἰταλική λέξη.

Α

ἀβαντάριο (inventario): εύρετήριο, απογραφή Σ 471
ἀβογαδόρος βλ. *avogadore*
ἀγγαρεία: υποχρεωτική παροχή δωρεάν εργασίας τοῦ ἀγρότη πρὸς τὸν φεουδάρχη (καθορισμένος ἀριθμὸς ἡμερῶν τὸν χρόνον) 57, Π 32, Σ 5, 7, 11, 49, 61, 90, 101, 172, 187, 196, 263, 287, 365, 416, 431
ἀγουμέντο (augumento): βελτίωση γεωργικῆς ἐργασίας, αὔξηση Σ 245, 284, 311, 383, 514, 528
ἀγουντέντικο (autentico): αὐθεντικό, πρωτότυπο Σ 498
ἀγριάδα: ἄγρονη ἔκταση, συνήθως ὄρεινή, μὲ ἀγριόδενδρα, ποὺ χρησιμοποιεῖται ὡς βοσκότοπος Σ 290, 291, 295-298, 936, 937
ἀγριολίδι: ἄγρια ἐλιά Σ 463
ἀδελφομοίρι: μερίδιο κάθε ἀδελφοῦ ἀπὸ τὴν πατρικὴ περιουσία Σ 81, 223
α κόντο (a conto): ἔναντι Σ 486, 514, 574, 612, 916
ἀκουζαδόρος (accusatore): καταγγελοδότης Σ 196
ἀκτζιόν βλ. *attion*
ἀλετριβιδεῖο, ἀλιτριβιδεῖο: ἐλαιοτριβεῖο Σ 82, 482, 486, 597

ἀλιενάρω (alienare, alienatio): μεταβιβάζω, μεταβίβαση Σ 254, 281
ἀλμπιτράρια βλ. *ἀρμπιτράρια*
ἄλμπιτρος βλ. *ἄρμπιτρος*
ἀλφιέρ βλ. *alfier*
ἀμαχεύω: ἐνεχυριάζω, ὑποθηκεύω, κάνω κατάσχεση Σ 543, 586, 931
ἀμάχι: ἐνέχυρο Σ 36, 158, 199, 206, 211, 442, 443, 459, 543, 552, 556, 557, 586, 915, 931
ἀμιράλης (ammiraglio): ναύαρχος Σ 79
ἀμπουλιάρης, ἀμπουλιάρι, μπουλιάρι: ἐκλεκτὸ ἀμνοερίφιο, προορισμένο νὰ δωρηθεῖ Σ 550
ἀνάξαγο: ἐλεύθερο ἀπὸ τὴν πληρωμὴ ἀξαγιοῦ (ἀλεστικῶν) Σ 264, 922
ἀνέβαση, ἀνεβάζω: αὔξηση Σ 23, 119, 120
ἀντίδικα, ἀντίδικος: ἀντίπαλος στὴ δίκη, ἀντίθετος 44, Σ 59, 60, 62, 91, 98-101, 103, 104, 106, 129, 144, 174, 175, 178, 182, 189, 199, 206-208, 210, 211, 215, 216, 218, 222, 228, 230-233, 235, 238-243, 245-249, 251-254, 256, 260, 266, 277, 292, 309, 331, 358, 360, 363, 366, 367, 370, 388, 390, 391, 394, 396-398, 403, 404, 406, 408-411, 413, 415, 435, 447-449, 451, 461, 477-479, 484, 486, 504, 508, 515, 522, 530, 531, 538, 590, 603, 614, 915, 929

- ἀντιχάρτι· ἀγνοῶ τὴ σημασία τῆς λ.
Σ 357
- ἀνώγαιο· ἐπάνω πάτωμα διώροφης οἰ-
κίας Σ 302, 498
- ἄξάγι, ξάγα, ξάγι, ἐξάγιο· μέτρο βάρους
τῶν δημητριακῶν ἴσο μὲ τὸ ¼ τοῦ
μουζουριοῦ, ἢ ποσότητα τοῦ ἀλέ-
σματος ποὺ κρατοῦσε ὁ μυλωνὰς
ὡς ἀμοιβή (ἀλεστικά) Σ 224
- ἀουντιέντζια (*audienza*): ἀκρόαση Σ 331
- ἀπελάρω (*appellare*): ἀσκῶ ἔνσταση,
ἐφεσιβάλλω Σ 183, 544· βλ. καὶ *ap-
pellazione*
- ἀπλάδενα· πιατέλα Σ 530
- ἀποδοχή· ἐγκριση, παραδοχή, ὑποδοχή
Σ 248
- ἀπολογούμαι· ἀπαντῶ, ἀποκρίνομαι
Σ 347, 580, 596, 609
- ἀποπῶδε· ἐντεῦθεν, ἀπὸ ἐδῶ Σ 131,
571
- ἀπόφαση ἀρμπιτράρια, ἀλμπιτράρια· βλ.
sentenza arbitraria
- ἀπόφαση ἀψεντάρια· βλ. *sentenza ab-
sentaria*
- ἀπόφαση θεληματική· βλ. *sentenza vo-
lontaria*
- ἀπρομπάδος· βλ. *approvato*
- ἀπρομπάρω (*approvare*): ἀποδέχομαι
Σ 284, 463
- ἀργαστήρι (ἐργαστήρι): χῶρος τοῦ κτη-
ριακοῦ συνόλου τοῦ μύλου κατάλ-
ληλος γιὰ τὴν ἐκτέλεση ἐργασίας
Σ 224, 264, 920, 921
- ἀρδάκτι, ἀρδάχτι· κατακόρυφος ἄξονας
ποὺ μεταφέρει τὴν περιστροφικὴ κί-
νηση τῆς φτερωτῆς στὸ πανωμύλι
Σ 43, 892
- ἄρθρο· βλ. *capitolo*
- ἀρίδι· ξυλουργικὸ ἐργαλεῖο 935
- ἀρκιμπούζι (*archibugio*): πυροβόλο ὄπλο
Σ 610
- ἀρμί· τὸ φρύδι τοῦ βουνοῦ, κορυφο-
γραμμὴ Σ 22
- ἀρμπιτράρια, ἀλμπιτράρια (*albitraria*):
διαιτησία, αἵρετοκρισιακὴ ἀπόφα-
ση Σ 491
- ἄρμπιτρος, ἄλμπιτρος (*arbitro*): διαι-
τητῆς 65, Μ 59, Σ 92, 385, 486· βλ.
καὶ *sentenza arbitraria, giudice ar-
bitro*
- ἀρχιθύτης· ἀνώτατος ἱερωμένος 61,
62, Σ 54, 896, 897
- ἀσεγνιατζιόν (*assegnazione*): παράδοση
Σ 430, 616
- ἄσπορος· ἄσπαρτος, ἀκαλλιέργητος Σ 21,
23, 25
- ἄφουκλα, ἄφκλα· τὸ στόμιο τῆς στέρ-
νας ἀπὸ τὸ ὁποῖο μεταφέρεται τὸ
νερὸ τοῦ νερόμυλου σὲ αὐλάκι, ξύ-
λινο αὐλάκι ποὺ ὁδηγεῖ τὸν καρπὸ
στοὺς μυλόλιθους χωρὶς παρεμβολή
τοῦ μυλωνᾶ 76, Σ 224, 410, 434, 920
- ἄψεντάριος· ἀπών, ἐρήμην Σ 268, 309,
356
- ἄψιδι, ψίδι· μαξιλαροθήκη Σ 36, 618
- ab(b)reviature*· βλ. *imbreviature*
- affitto fermo (sive livelo)*: σταθερὴ εἰσ-
φορὰ 888
- agente*: ἐκπρόσωπος, ἐπίτροπος, πρά-
κτορας Π 39, Σ 13, 15, 32, 341, 403,
910
- alfier*: σημαιοφόρος Σ 242, 253, 261,
887, 911, 917

alveo: αὐλάκι Σ 228, 229, 233
a pe rian: κατώγειο, ισόγειο Σ 14, 63, 359, 889
appellazione, appellatio: ἔνσταση, ἐναντίωση Π 14, 25, Σ 29, 60, 61, 173, 277, 293
approvato, aprobado: ἐκεῖνος ποὺ ἔχει ἀποδεδειγμένη ἐπάρκεια γνώσεων, ποὺ ἔχει ὑποβληθεῖ σὲ ἐπιτυχή δοκιμασία (*prova*) 71, Π 47, Σ 151, 159, 162, 164, 179, 182, 208, 212, 213, 348, 379, 410, 494, 601, 604
arbitraria: βλ. *sentenza arbitraria*
arente: κοντὰ 888
armelinaro: βερικοκιὰ Σ 353
arnese: ἐργαλεῖο, σκεῦος, δοχεῖο, ἐνδυμασία Π 21, Σ 98
articolo: ἄρθρο, θέση
atti generalitii: πράξεις τοῦ γενικοῦ προνοητῆ Σ 372
attion, actio, azione: ἀξίωση, δικαίωμα, ἀγωγή, ἔγκληση, μερίδιο Π 21, Σ 13, 47, 79, 90, 262, 263, 304, 905, 917
autore: ἐκπρόσωπος, ἐπίτροπος, συνήγορος, ἐντολέας Σ 181
avogadore-avogadori, avvocatore-avvocatori: ἀρχὴ ἐπιφορτισμένη μὲ τὸν ἔλεγχο τῶν διοικητικῶν, οἰκονομικῶν καὶ δικαστικῶν ὀργάνων τῆς μητρόπολης καὶ τῆς περιφέρειας Σ 7, 27, 254, 372, 447- 449, 451, 454, 455

B

βάζω παρτίδα ἀντίδικα: καταχωρίζω σὲ βιβλίο δημόσιας ὑπηρεσίας ἀνεξόφλητο χρέος, ἀσκῶ ἀγωγή, προσ-

φεύγω στὴ δικαιοσύνη 68, Σ 189, 199, 206, 211, 289, 292, 375, 443, 915
βάζω στὸ ποσέσο (possesto): ἐγκαθιστῶ Σ 260, 263, 616
βάρκα: μικρὸ κωπήλατο πλεούμενο μὲ πανιὰ 24, Σ 44, 62, 484, 494
βεντέμα: βλ. *vendema*
βῆμα (passus, passo): μονάδα μέτρησης μήκους (1 βῆμα = 2½ πόδια, 1 πόδι = 0,348 μ.) Σ 1, 218, 270, 281, 401, 922
βιστιδούρα (vestitura): ἐνδυμασία, ντύσιμο Σ 530, 574
βιστούρα (vestura): ἐνδυμασία, συνήθως γυναικεία Σ 156, 259
βίτζος (vice): ἀναπληρωτῆς Σ 323, 368
βόσκιθρο, βοσκήθρα: βοσκοτόπι, ἀμοιβὴ τοῦ ιδιοκτήτη τοῦ βοσκότοπου ποὺ παίρνει ἀπὸ τὸν βοσκὸ Σ 368, 563
βουβαλικό: ἀπὸ βουβάλι Σ 460
βούγι, βούι: βόδι Σ 137, 530, 576
βουδέα: βλ. *boara*, *ζευγαρά*
βουτζάς: βαρελοποιὸς Σ 35
βουτζίο, βουτζί: βαρέλι κρασιοῦ 30, 61, Σ 8, 530, 558
bagno (bagnolin, bagno del lino): λινόβροχεῖο Σ 79, 105, 925
ballotar, balutare: θέτω σὲ ψηφοφορία Σ 32
barca: βλ. *βάρκα*
battere: βλ. *μπατάρω*
bergantino: μικρὸ κωπήλατο σκάφος μὲ δύο βοηθητικὰ ἱστία Π 34
berton: βλ. *μπερτόνι*

biada: σιτηρά, δημητριακά Σ 13, 15, 571, 893, 913

biave: βλ. *biada*

boara, buoada: ζευγαρά, ζευγάρισμα 835, 874, 875, 877

boccale: φιάλη Σ 484

bonificare: πιστώνω, χρεώνω 923

Γ

γαγδιάρα: γαιδιάρα, γαιδούρα Σ 530

γαζέτα, γατζέτα: βενετικό χάλκινο νόμισμα ἴσο μὲ δύο σολδία Σ 117, 234, 314, 371, 585

γαλιόνι: μακρόλιγνο ἱστιοφόρο σκάφος μὲ τρία ἢ τέσσερα κατάρτια 19, 21, 24, Π 31, 44

γαστάλδος, γαστάλτος: κλητήρας ὑπένθυνος γιὰ τὴν ἐκτέλεση δικαστικῶν καὶ διοικητικῶν ἀποφάσεων 63, 73, Σ 43, 60, 110, 116, 274. – μὲ τὴ στράτα (*per via*) τοῦ γαστάλδου: μὲ τὴ δικαστικὴ ὁδὸ 73, Σ 119, 126-128, 139, 149, 346, 525, 584, 892

γiάρο, γiάρος: βλ. *giaro*

γιούρα in φάκτο (in iure et in facto): νόμιμα δικαιώματα, νομίμως καὶ ἐμπράκτως Σ 501

γίρι, γύρι: ποδόγυρος, ποδογύρι, μαντήλι πὺν δένουν στὸ κεφάλι, ὕφασμα μὲ δαντέλλες πὺν τοποθεῖται γύρω ἀπὸ τὸ κρεββάτι Σ 530

γκαμουκάς: βλ. *καμουκάς*

γονικάρης, γονικάρος: κάτοχος γονικοῦ 77, 82, Σ 100, 106, 172, 187, 196, 245, 401, 478, 513, 561, 563, 614, 934

γονικό: γῆ πὺν παραχωρεῖται ἀπὸ τὸν ἰδιοκτήτη τῆς στὸν ἀγρότη (γονικάρης) «αἰωνίως» ἔναντι ἐτήσιας εἰσφορᾶς· ὁ ἰδιοκτήτης δὲν χάνει τὰ δικαιώματά του σ' αὐτὴ, ἐνῶ ὁ γονικάρης τὴν ἐκμεταλλεύεται κατὰ τὴν κρίση του καὶ ἔχει δικαίωμα νὰ τὴν κληροδοτήσει στοὺς ἀπογόνους του 50, 61, 66, 67, 78, 80, Σ 19, 26, 28, 66, 99, 122, 132, 134, 135, 150, 151, 159, 162, 164, 179, 185, 192, 207, 212, 213, 242, 243, 279, 350, 380, 394, 433, 460, 465, 470, 473, 482, 483, 485, 489, 490, 495, 502, 504, 505, 515, 520, 521, 523, 524, 526, 528, 529, 532, 550, 611, 612, 930, 936

γουβερναδόρος, γουβερναδόρισα: ἐπίτροπος Σ 238

γραμπελέ (ἀγράμπελη): κληματίδα Σ 200
γραφή (scrittura, scritto): ἰδιωτικὸ ἔγγραφο, ἰδιωτικὸ συμβόλαιο 98, Π 1, 2, 19, 24, 29, 31, 33, 37, 42, 44, 48, 62, Σ 2, 5, 8, 20, 29, 35, 66, 79, 92, 105, 110, 117, 122, 132, 134, 171, 178, 186-189, 197, 205, 207, 217, 231, 235, 240, 242, 256, 260, 261, 264, 310, 323, 357, 359, 361, 363, 371, 372, 375, 386, 394, 412, 433, 435, 439, 445, 448, 460, 470, 482, 484, 486, 487, 494, 502, 505, 511, 523, 526, 528, 532, 533, 545, 568, 571, 574, 589, 610, 612, 613, 620, 623, 625, 902, 904, 905, 908-912, 918, 931

C

cadenella: μικρή άλυσίδα Σ 429
camera fiscal: δημόσιο ταμείο Σ 33, 40, 56-58, 65, 70, 73, 91, 303, 313
capitano: βλ. καπετάνιος, καπιτάνος
capitello: προσκυνητάρι Σ 379
capitolo: θέση, αποδεικτικό άρθρο σε άστική δίκη, έκκλησιαστικό συμβούλιο καθολικής επισκοπής Π 21, 26, 57, Σ 60, 387, 895
caro, cavo: αρχηγός, επικεφαλής σώματος, είδος (;) Π 31, 917
carazzo: χαράτσι Π 7, 8
carisea: ύφασμα μεταξωτό Π 31
casalioto, casaliota: χωρικός, χωρική, κάτοικος χωριού (*casale*) 62, 77, Σ 60, 83, 100, 106, 188, 197, 356, 401, 478, 614, 904, 905, 910, 916-922
cassier: ταμίας Σ 48, 314
castrato: ευνουχισμένος Σ 253, 917
catelina: άγνοω τη σημασία της λ. Σ 484
causa: δίκη, άγωγή, υπό αντιδικία Σ 106, 122, 174, 178, 255, 258, 357, 412, 887, 895, 905, 907, 909, 916, 918
cavaletto: μικρό ξύλο με τρία πόδια για να δέχεται βάρη Σ 484
cavallier: φεουδάρχης, γαιοκτήμονας, άρχοντας 42, 49, 81, Π 39, 51, 53, Σ 9, 60, 83, 92, 98, 210, 215, 236, 249, 274, 302, 303, 313, 478, 904-906, 910, 911, 916, 918
cavezzal: μαξιλάρι Σ 484
cedola, cedula: δελτίο πληρωμής, απόδειξη, βιβλιάριο όπου σημειώνονται λογαριασμοί Π 50, 51, Σ 63

censo: εισφορά, φόρος Σ 91, 421, 447, 908
cetola: βλ. *cedola*
chiamor: κλήση 74, Σ 14, 63, 146, 147, 180, 214
chiappo: κοπάδι, αλλά και παγίδα, τσάκωμα, σύλληψη (*acchiappare*: αποσπώ, συλλέγω, συλλαμβάνω, άρπάζω) Σ 101, 614
citare: καλώ, κλητεύω Π 21, Σ 331, 539
citazione: κλήση, κλήτευση Σ 294, 331, 347, 351
coadiutor, cogitor, coagitor: βοηθός 83, Π 1, 5, 6, 12, 16, 47, Σ 17, 55, 91, 252, 539, 895, 904, 911, 934· βλ. και *κουιτόρος*
coffà: κοφίνι (πλεχτό καλάθι) Σ 484
coffeta: μικρό κοφίνι (πλεχτό καλάθι) Σ 484
cognito: κλήτευση ένοικιαστή ό όποιος δέν έχει ανταποκριθεί στις ύποχρεώσεις του 74, Σ 92, 302, 377, 484, 494, 568
colo: περιλαίμιο Σ 432
colono: άποικος 80, 81, Π 42, Σ 357, 478, 479, 545
coltra: κουβέρτα Σ 484, 533
comandamento: διάταγμα Σ 88, 210
combiato, dar combiato: απομακρύνω, άπολύω Σ 435
commesso: έπίτροπος, εκπρόσωπος, έκτελεστής διαθήκης Π 6, 31, 34, 36, 37, 44, Σ 7, 8, 32, 60, 261, 331, 398, 429, 530, 553, 594, 601, 624, 890, 895, 917
commissione: παραγγελία, έξουσιοδότηση, έπιτροπεία Π 25, Σ 62, 122,

- 248, 275, 351, 357, 420, 534, 581, 583, 902
- compromesso*: συμβιβασμός, συνυπο-
σχετικό Π 25, Σ 398
- conca*: σκάφη, δοχεῖο Σ 484
- conomato*: οἰκονομάτο Σ 271, 510
- consorte*: σύντροφος, συνέταιρος Σ 198, 895, 914
- contador (contatore)*: μετρητής Σ 73
- contostabile, condostablo*: εκπρόσωπος
τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ (ταυτίζε-
ται μὲ τὸν ὁμότη) 43, 44, 71, Π 25, Σ 101
- contradire*: ἀντιλέγω, ἐναντιώνομαι 66, Σ 34, 147, 303, 304, 313, 319, 354, 912
- contradittoria*: κατ' ἀντιπαράθεση Σ 203, 429, 524, 599, 600, 602
- contradizione*: ἐναντίωση, ἀντίθεση Π 54, Σ 4, 34, 888
- contrastare*: ἀντιτίθεμαι, ἐρίζω Π 37, Σ 206, 207
- contumacia*: ἐρημοδικία Σ 130, 453, 597
- credito*: πίστωση Σ 144, 358
- creditore*: πιστωτής Σ 394
- curatora*: βλ. *κουράτορας*
- 51, 64, 67, 152, 182, 208, 222, 615, 892
- διαλαλημός*: κοινοποίηση, δημόσια προ-
σφώνηση 66, Σ 183, 309, 319, 554, 924
- διαλαλῶ*: γνωστοποιῶ, δημοσιοποιῶ 66, 68, 95, Σ 98, 101, 105, 138, 172, 185, 217, 227, 240, 249, 263, 275, 292, 302, 304, 308, 309, 312, 315, 318, 319, 351, 354, 368, 416, 417, 430, 432, 484, 513, 589, 597, 616
- διαλεκτικός*: διακεκριμένος, ἀξιόπιστος, ἐξαιρετικός 65, Σ 486, 555, 556, 560, 934
- διάφορο*: κέρδος 34, Σ 501
- διστρέτο*: βλ. *distretto*
- δουκάτο*: βενετικό νόμισμα ἴσο συνή-
θως μὲ 6 λίρες καὶ 4 σολδία 30, 34, Π 5, 6, 51, 59, Σ 37, 99, 100, 111, 129, 169, 173, 181, 215, 238, 309, 322, 368, 416, 422, 426, 430, 461, 500, 503, 513, 555, 582, 587
- δουκατόνι*: ἀσημένιο δουκάτο Σ 314
- δοχή*: βλ. *ἀποδοχή*

D

- Δ
- δεκατεία*: φόρος $\frac{1}{10}$ ἐπὶ τῶν ζώων ποὺ
κατεῖχε ὁ ἀγρότης Σ 8, 29, 243, 244, 247, 249, 250, 340, 563, 925
- δέση*: φράκτης γιὰ τὴ διακοπὴ ἢ τὴν
ἐπαναφορὰ τῆς ροῆς τοῦ νεροῦ στὸ
αὐλάκι, ἀνάχωμα Σ 82, 264
- δευτερο(ι)ούλιος*: Ἰούλιος Σ 41, 42, 44,
- datio*: δόσιμο, ἐτήσια σταθερὴ εἰσφορὰ
σὲ χρῆμα ποὺ βάραινε τοὺς παροί-
κους Π 2, 43, Σ 56-58
- delegato, delegado*: ἐξουσιοδοτημένος
Σ 263
- deliberazione*: ἀπόφαση, θέσπισμα Σ 509, 913, 914
- de mandato, di mandato*: βλ. *mandato de*
- deposito*: κατάθεση, παρακαταθήκη 66,

Π 5, 6, 9, Σ 227, 303, 309, 312, 315, 319, 354, 417, 588
deputato: υπεύθυνος, ἐντεταλμένος, ἐντολοδόχος 73, 74, Σ 60, 63, 83, 92, 98, 99, 103, 356, 358, 379, 396, 401, 403, 414, 484, 517, 533, 534, 570, 905, 919, 922
deputato alli rolli: υπεύθυνος τῶν στρατιωτικῶν καταλόγων καὶ τῆς καταγραφῆς τῶν ἀγγαρειῶν Σ 11
desagumento: χειροτέρευση, χάλασμα, ἀχρήστευση, ζημιὰ (ἀντίθετο ἀγουμεντο: βελτίωση) Σ 356, 369
difensor, defensor, in corte: συνήγορος ποὺ ὀριζόταν πιθανότατα ἀπὸ τὸ δικαστήριον 74, Σ 260, 367, 372, 388
diretto et libero dominio: ἐπικυριότητα Σ 423, 454, 479
discargo, discarico: ἐκφόρτωση Σ 118
disfalcicar, defalcare: ἀφαιρῶ Σ 83, 908, 911, 923
distretto: διοικητικὴ διαίρεση, διαμέρισμα 53, 75, Σ 7, 259, 347, 574, 894
dominio: βλ. *utile dominio, diretto et libero dominio*
donativo: δῶρο Σ 260, 302
dra(p)po: ροῦχο, ὕφασμα Σ 499
duplicato: ἀντίγραφο, ὁμοιότυπο, ἰσότυπο Π 50, Σ 90, 100, 421

E

ἐγγαρέα· βλ. ἀγγαρεία
 ἐδά: τώρα, πλέον Σ 571, 925
 ἐδικός: οἰκεῖος, συγγενής 66, Σ 185, 319, 354, 573, 588
 ἐλετζάρω (*eleggere*): ἐκλέγω Σ 311, 364

ἐλίδια: μικρὲς ἐλιές Σ 518, 551, 554, 555
 ἐλιοπούλα: μικρὸ ἐλαιόδενδρο Σ 159
 ἔμπαρόν (του): αὐτοπροσώπως, παρόντος (τοῦ) Σ 287
 ἔμπατίκι (*embatichi, ricognizione, recognizione*): ἀναγνωριστικὸ δικαίωμα καὶ ταυτόχρονα ἐγγύηση γιὰ τὸν γαιοκτήμονα ἐκ μέρους τοῦ καλλιεργητῆ γιὰ τὴν ἀποδοτικὴ ἐκμετάλλευση τῆς γῆς Σ 20, 260, 558
 ἐνθύμηση: θύμηση, ἐνθύμιο, σημείωμα ποὺ γράφεται γιὰ νὰ μὴ λησμονηθεῖ κάτι Σ 310, 360, 496, 525, 578
 ἐντριταρέος, ἐντριτάριος, ἐντριτάρος (*terzionario, tritario*): εἰσπράκτορας τῆς ἐντριτείας, ἐκεῖνος ποὺ πληρώνει ἐντριτεία 63, Σ 26, 28, 38, 41, 42, 44, 51-53, 64, 67, 69, 72, 76, 83, 84, 86, 101, 222, 447, 450, 560, 571, 614
 ἐντριτάρικο (χωράφι, ἀμπέλι κ.ἄ.): χωράφι ποὺ παραχωρεῖται μὲ τὸν ὅρο νὰ καταβάλλει ὁ ἀγρότης στὸν φεουδάρχη τὸ 1/3 τῶν προϊόντων του 60, Σ 164, 191, 193, 204, 209, 239, 269, 364, 380, 381, 384, 424, 433, 460, 464, 489, 494, 511, 518, 525, 549, 551, 568, 570, 589, 590, 613, 935
 ἐντριτεία (*terziaria, terzaria*): μερίδιο τῆς παραγωγῆς (συνήθως τὸ 1/3 τῆς ἐτήσιας σοδειᾶς) ποὺ κατέβαλλε ὁ ἀγρότης στὸν ἰδιοκτήτη τῆς γῆς τὴν ὁποία καλλιεργοῦσε 78, 79, Σ 53, 60, 64, 71, 81, 83, 101, 106, 119, 123, 135, 144, 161, 172, 176, 186, 188, 196, 207, 209, 236, 239, 243, 245, 247, 260, 269, 274, 281, 294,

- 306, 317, 318, 324, 346, 355, 359, 379, 384, 392, 396, 398, 403, 411, 453, 457, 463, 464, 467, 471, 477, 478, 483, 494, 502, 509, 511, 529, 550, 565, 572, 584, 597, 614
- ἐργάτης*: ἐπιφάνεια ἀμπελιοῦ ποῦ ὁ ἀγρότης ἔσκαβε σὲ μία ἡμέρα Σ 159, 164, 381, 430, 460, 464, 511, 592
- ἐρημάμπελο* (*vigna deserta*): τὸ ἀμπέλι ποῦ ἔχει ἐγκαταλειφθεῖ, ρημαγμένο Σ 281, 356, 364, 369, 414
- esat(t)ore*: εἰσπράκτορας, ἐντριτάριος Σ 571, 890, 904, 911
- essention, essenzione*: ἀπαλλαγὴ, ἐξαίρεση Π 2, Σ 8, 48, 49, 891
- estimo*: φόρος ἀκίνητης περιουσίας, ἐκτίμηση περιουσιακῶν στοιχείων ποῦ ὑπόκεινται σὲ ὑποχρέωση καταβολῆς φόρου Σ 68, 70
- F**
- fabbrica*: δημόσια ἔργα, ἐργοστάσιο Π 16, 21, Σ 7, 34, 70, 460, 888, 893
- fante*: στρατιώτης πεζικοῦ Σ 118, 382, 625
- fermativo*: σταθερὸ Σ 212, 213
- fisco*: δημόσιο ταμεῖο Π 25, 51, 894
- fiumara, fiumana, fiumaia*: χεῖμαρρος, ὑπερχειλισμένο ποτάμι Σ 379
- folladori*: πατητήρια Σ 166
- fondo dotale*: προικῶ, προικῶα περιουσία Σ 616
- fontegario, fontecario, fontegario*: ἀποθηκάριος Σ 271, 320, 321, 324, 329, 330, 342
- fontego*: σιταποθήκη Σ 330
- foro*: ἀγορὰ Σ 41, 42, 53
- franco*: ἐλεύθερο Π 52, Σ 14· βλ. καὶ *φραγκολίμπερο*
- G**
- galion*: βλ. *γαλιόνι*
- gastaldo*: βλ. *γαστάλδος*
- giaro, iaro, jaro*: ἀγρανάπαυση Σ 21, 23, 25, 889
- gionta, giunta*: προσθήκη Σ 105
- giornale, giornal*: ἡμερολόγιο ταμείου, βιβλίο στὸ ὁποῖο καταγράφονται δοσοληψίες. – *giornaletto*: μικρὸ ταμειακὸ βιβλίο Π 5, 6, 8, Σ 65, 70, 380
- giudicato*: ἀπόφαση τῶν δικαστῶν *di proprio*, μὲ τὴν ὁποία ἐπιστρεφόνταν στὴ γυναῖκα ἢ προίκα ἀπὸ τὴν περιουσία τοῦ ἄνδρα τῆς μετὰ τὸ διαζύγιο ἢ τὸν θάνατο τοῦ τελευταίου Π 21 (*iugaliūm*), Σ 377, 378
- giu<de>gal*: βλ. *giudicato*
- giudice arbitro*: δικαστὴς διαιτητῆς Σ 92, 266, 363, 385, 399, 408, 415
- giudice delegato*: ἐξουσιοδοτημένος δικαστὴς Π 12, Σ 244, 260, 366, 372, 479, 918
- giudici di petizion (petition)*: δικαστὲς ποῦ ἐκδίκαζαν ὑποθέσεις οἱ ὁποῖες ἀφοροῦσαν ζητήματα κηδεμονίας ἀνήλικων παιδιῶν ἢ διαφορὲς μετὰ ξὺ ἐμπόρων 68, 74, 85, Σ 39, 60, 91, 101, 109, 122, 143-145, 154, 157, 176, 286, 300, 453, 477, 508-510, 517, 889, 922
- giudici di proprio*: δικαστὲς ποῦ ἐκδί-

καζαν ὑποθέσεις ἀστικοῦ δικαίου (κληρονομίες, ἀπόδοση προίκας, κληροδοτήματα κ.ἄ.) 63, 66, 74, 83, 85, Σ 14, 92-94, 105, 114, 132, 133, 140, 141, 149, 153, 165, 181, 185, 187, 191, 193, 204, 208, 212-214, 217, 225, 227, 245, 256, 260, 266, 273, 281, 302, 303, 305, 309, 313, 314, 319, 352, 354, 356, 374, 377, 399, 404, 407, 411, 418, 442, 459, 484, 494, 515, 516, 533-535, 556, 560, 568, 573, 577, 583, 584, 586, 588, 604, 605, 615, 616, 890, 926
giudici di prosopio: δικαστὲς ποὺ ἐκδίδουν ὑποθέσεις Ἑλλήνων (συνήθως ὑποθέσεις προικοδοσίας, τὶς ὁποῖες ἐκδίδουν *iuxta usum grecorum*) ἢ Ἑβραίων 74, Σ 122
giudicio (iudicium): δικαστήριον, κρίσις, δίκη 92, 95, Π 14, 25, Σ 245, 255, 258, 600, 887, 895, 898, 899, 901, 903, 909, 916, 918
giustiziero: ἀγορανόμος Σ 146, 158, 199, 206, 211, 443, 542, 543, 552, 557
guardiano: πρόεδρος, ἐπίτροπος, ἡγούμενος (;) Π 43

Z

ζαζαβάδι: κουρέλι Σ 259
 ζευγαρά, ζευγάρι, ζευγαρέα: ἡ γῆ ποὺ ὀργώνεται ἀπὸ ἓνα ζευγάρι βόδια, ἐργασία ὀργώματος, ἀλλιῶς βουδέα· βλ. λ. Σ 64, 67, 69, 84, 190, 260, 383, 571
 ζευγάς: ὁ ἀγρότης ποὺ ὀργώνει τὸ χω-

ράφι μὲ ἓνα ζευγάρι βόδια, ζευγολάτης Σ 287

ζευγόσπιτο: πρόχειρο οἶκημα στὸ χωράφι ποὺ τὸ χρησιμοποιοῦσε ὁ ζευγάς στὸ διάστημα τοῦ ὀργώματος 68, Σ 245

ζυγ(ι)ά: ζευγάρι 939

Θ

θεληματική ἀπόφασις· βλ. *sentenza volontaria*

θεριστάδες: ἐργασίες θερισμοῦ Σ 67, 84
 θεμωνιά: δεμάτι στάχυα σὲ σωρὸ Σ 172, 196

θέση· βλ. *capitolo*

I

ιεδά, ισδά· βλ. ἐδά

ινκάντο, ινκάντος (*incanto*): πλειστηριασμὸς Σ 511, 591, 935

(i)νσολέντζια· βλ. *insolenza*

ινσόλιτι, ινσόλδο (*insolidum, simul et in solidum*): ὁμοῦ καὶ ἀλληλέγγυα Σ 152, 468, 490

ινστρουμέντο (*instrumento*): συμβόλαιο Σ 66, 110, 388, 434, 493, 916, 929, 935

ιντιμάρω (*intimare*): καλῶ, κλητεύω, εἰδοποιῶ, ἐπιδίδω Σ 100, 238, 294, 323, 345, 382, 441, 547, 564, 916, 925-928, 934, 935

ιντράδα (*intrada*): σοδειὰ Σ 150, 438, 486, 623

iario· βλ. *giaro*

imbreviature, ab(b)reviature: περιλήψεις, σχέδια πράξεων 71, Σ 126-128, 149, 258, 346
in absentia et contumacia: έρημην, έρημοδικία Σ 453, 597
incontrare: αντιπαραβάλλω, ελέγχω, εξακριβώνω Σ 127, 911
incontratta: βλ. *incontrare*
indusia, indugia: αναβολή Σ 398, 515, 522, 575
inquisitore: εξέταστής Σ 8, 9, 16, 106, 356, 447, 448, 898, 904, 913
insolenza: αὐθάδεια, άνυπακοή Σ 194
in soler: άνώγειο Σ 302, 313, 314
istanza: αίτηση, ένσταση, αντίρρηση, έναντίωση Σ 7, 9, 10, 14, 110, 129, 144, 167, 173, 181, 188, 353, 359, 890, 910, 911, 925
interdetto, interditto (ponere): αναστέλλω, διακόπτω προσωρινά τή διαδικασία Σ 174, 210, 535
interusurio: όφελος από τὸ ένδιάμεσο μεταξύ του χρόνου πληρωμής ποσού καί αυτού που θά έπρεπε νά έχει πληρωθεί, διαφυγόν κέρδος Σ 353, 356
intimazione: αξίωση, αίτηση Σ 148
intimella: μαξιλαροθήκη Σ 156, 432
intraveniente, interveniente: βλ. *intravvenire*
intravvenire: εκπροσωπώ, παρεμβαίνω Σ 14, 252, 271
intromissione: κατάσχεση Σ 47, 281, 352

J

jaro: βλ. *giaro*

K

καβαλλάρης: φεουδάρχης 66, Σ 5, 172, 196, 304, 312, 314, 319, 425, 511, 521, 526
καβαλλαρικό, καβαλικό: φεουδαρχικό τέλος που ανήκει σὲ φεουδάρχη Σ 530
κάβος (caro, cavo): επικεφαλής, αρχηγός 73, Σ 90, 199, 206, 331, 563, 608, 915
καθάρνω: καθαρίζω Σ 410
καλά: ύπάρχοντα, αγαθά, περιουσία Σ 46, 78, 86, 113, 114, 159, 164, 165, 384, 424, 433, 439, 468, 485, 487, 490, 546, 892, 898, 921
καλλιέργισμα: καλλιέργία, καλή προσεγμένη δουλειά, ώφέλιμο, ώραίο έργο Σ 311, 430
καλογάδο: βλ. *λογάδο*
καλογρά: άμύγδαλο, άμυγδαλιά Σ 159
καλυτέρισμα: βελτίωση Σ 523
καμουκάς: πολυτελές μεταξωτό ύφασμα Σ 574
κανίσκι: δώρο του άγρότη προς τον φεουδάρχη 67, 68, 82, Σ 5, 60, 101, 106, 187, 190, 243-245, 250, 251, 253, 433, 479, 525, 563
καπετάνιος: αρχηγός πολιτοφυλακής 70, 72, 73, Π 1, 2, Σ 8, 75, 90, 98-100, 103, 200, 206, 248, 306, 310, 359, 378, 438, 459, 460, 465, 470, 483, 485, 492, 494, 479, 524, 534, 535, 544, 560, 563, 572, 574, 576, 577, 582, 587, 589, 593, 594, 934
καπιτάνος: ανώτατος βενετός αξιωματούχος έπιφορτισμένος με τή στρα-

- τιωτική διοίκηση· τὴν ὑπέρτατη στρατιωτική διοίκηση εἶχε ὁ γενικὸς καπιτάνος (*capitan general*) 22, 32, 35, 42, 55, Π 1, 7-9, 11, 12, Σ 7-9, 17, 33, 40, 60, 91, 249, 365, 435
- κάργο (*carico*): εὐθύνη Σ 87
- καρέα: καρυδιὰ Σ 438, 470
- κάρτα (*quarto, a*): τέταρτο Σ 44, 78, 126, 185, 192, 213, 217, 265, 279, 523, 612
- καρτακάξα: τρίφτης τυριοῦ 935
- κατάστιχο (*catasticum*): εἶδος κτηματολογίου 32, 66, 92, Σ 1, 14, 19, 26, 28, 46, 91, 106, 122, 131, 135, 152, 162, 180, 192, 214, 256, 260, 283, 290, 295-299, 308, 350, 358
- κάτζα (*caccia*): κυνήγι Σ 33
- κατρίνι: μικρὸ χάλκινο βενετικὸ νόμισμα Σ 308
- κατώγαιο, κατώγι, κατώι: ἰσόγειο οἰκίας Σ 39, 63, 314, 359, 463, 498
- καυκί, καυχί: ξύλινη ἀβαθὴς κούπα με λαβὴ στὸ πλάι, δοχεῖο, τάσι Σ 185, 291, 350, 611, 612
- κεμπέ(ς), κεμπά(ς): τμήμα τέμπλου (ζώνη ἐπιστυλίου), σανίδα, θυρόφυλλο Σ 574
- κερατέα, κερατοπούλα: χαρουπιὰ, μικρὴ χαρουπιὰ Σ 463
- κεφαλόβρυση: πηγὴ ἀπὸ τὴν ὁποία ἀναβλύζει μεγάλος ὄγκος νεροῦ Σ 470
- κληματερό· βλ. κρεμαστὸ
- κνισάρα: κόσκινο Σ 530
- κολιταρεύω, κολληταρεύω: συνορεύω Σ 134, 523
- κολληταράδες, κολληταριάδες: γείτονες, ὄμοροι 66, Σ 185, 309, 354, 573, 588
- κολλητός: γείτονας, ὄμορος Σ 292, 574
- κομεσάριος, κομέσος, κουμέσος (*commissario, commesso*): ἐπίτροπος, ἐκτελεστής διαθήκης 63, Σ 82, 137, 151, 183, 275, 331, 373, 428, 557, 574, 576, 581, 589, 612, 934, 935
- κομεσιόν· βλ. *commissione*
- κομέσος· βλ. κομεσάριος
- κομπλίρω (*complire*): λήγω, ἐκτελῶ, τελειώνω Σ 22
- κόντος (*conto*): λογαριασμὸς 21, Σ 283, 284, 306, 316, 491, 576, 623, 926
- κοντόσταβλος· βλ. *contostabile*
- κοντραντίρω· βλ. *contradire*
- κοντραντιτζιόν· βλ. *contradizione*
- κοντραστάρω· βλ. *contrastare*
- κονφινάρω (*confinare*): συνορεύω Σ 22
- κουιτόρος (*coagitor, coadiutor*): βοηθὸς 929
- κουκόδρουλο: καθαρὸ, ψηλὸ (σιτάρι), χωρὶς ἄγανα (δηλαδὴ λεπτὲς τριχοειδεῖς προεξοχὲς ποὺ ἔχουν οἱ κόκκοι τῶν σιτηρῶν στὰ στάχυα) Σ 434
- κουμέσος· βλ. κομεσάριος
- κουμούννα, κομούννα, στράτα (*comune*): δημόσιος δρόμος Σ 134, 217, 284, 433, 460, 470, 482, 490, 502, 511
- κουράδι: κοπάδι Σ 206
- κουράτορας: ἐπιστάτης, ἐκπρόσωπος τοῦ φεουδάρχη Σ 60
- κουρμούλα: ὁλοκληρωμένο φυτὸ τοῦ ἀμπελιοῦ Σ 369
- κουτρουβάργια: οἰκόσιτα αἰγοπρόβατα Σ 247

κοφινίδα: ξύλινη κατασκευή σὲ σχῆμα ἀνεστραμμένης πυραμίδας, μὲ μικρὴ ὀπὴ στὸ κάτω μέρος, ὅπου τοποθετοῦσαν τοὺς καρποὺς πρὸς ἄλωση ἢ ὄσπρια καὶ ζωοτροφές Σ 530
κρεμαστό (κληματερό): ἀμπέλι κρεβατίνια, κληματαριά Σ 192
κρεμνό, κρεμνός: τόπος ἀπόκρημνος, κατοποιά, γκρεμνός Σ 76
κρίση, κρίσιμο: δίκη Σ 114, 134, 188, 331, 540, 545
κριτής: δικαστής 65, 74, Σ 263, 318, 430, 442, 459, 486, 554, 556, 586, 616, 924
κρούγω, κρούσω: φτάνω 21, Σ 450
κτένεα (χτένα): γεωργικὸ ἐργαλεῖο, σβάρνα Σ 530
κτῆμα: ζῶο μεταφορᾶς Σ 195, 289, 336

Λ

λαβοράδο (lavorado): κεντημένο, δουλεμένο Σ 36, 259
λαδέα: ἐλαιοπαραγωγή, σοδειὰ λαδιοῦ Σ 168, 439, 485
λαιμός: περιδέραιο Σ 574
λάλα: γιαγιά Σ 263
λάμνω: ἐλαύνω, προχωρῶ Σ 450
λαουντάρω (laudare): ἐγκρίνω, ἐπικυρώνω, παραδέχομαι Σ 268, 284, 350
λεκανίδα: μικρὸ βαθὺ ἀνοικτὸ σκεῦος μὲ στόμιο, λεκανίτσα Σ 530
λεμονάτη (ἐλιά): μεγάλη, ὅμοια μὲ λεμόνι Σ 494
λιανός (γλιανός): λεπτός, μικρός, ἀδύνατος Σ 76, 131, 368, 551, 568
λιάτικο: ποικιλία σταφυλιοῦ, μαῦρο στα-

φύλι Σ 143, 146, 207, 235, 281, 398, 509, 534, 547, 616
λιβελλάριος: ἐμφυτευτής, ἀγρότης στὸν ὁποῖο ἔχουν παραχωρηθεῖ χωράφια σὲ ἐμφύτευση Σ 106, 174, 238, 447
λιβέλλο: ἐμφύτευση, ἐκμίσθωση Σ 28, 31, 35, 46, 91, 92, 105, 106, 123, 132, 150, 162, 179, 180, 185, 192, 212-214, 228, 230, 234, 246, 248, 254, 279, 281, 284, 302, 303, 305, 310, 352, 379, 401, 501, 505, 515, 516, 521, 523, 529, 532, 534, 558, 611, 612, 888, 889, 906, 908-911
λιβέλλο φερματίβο: λιβέλλο σταθερό, λιβέλλο μὲ δικαίωμα πώλησης Σ 212, 213
λιβέλλο παντοτινό (perpetuo): ἐμφύτευση στὸ διηνεκές Σ 212, 213, 505
λινικό: παχύ, γόνιμο (χωράφι) Σ 438
λινοβροχεῖο: μέρος ὅπου γίνεται καλλιέργεια καὶ ἐπεξεργασία λιναριοῦ 65, Σ 66, 79, 81, 105, 164, 185, 256, 260, 376, 625, 925
λιοτριβειό, λιοτριβεῖο: βλ. ἀλετριβιδεῖο
λιόφυτο: ἐλαιόφυτο, ἐλαιώνας, κτῆμα μὲ ἐλιές Σ 217, 269, 371, 379, 392, 461, 523, 533, 613
λίτρα: βενετικὴ μονάδα βάρους ἰσοδύναμη μὲ 12 οὐγγιές 61, Σ 71, 136, 217, 340, 433, 467, 569, 610, 623, 925, 935
lichnίζω: μετὰ τὸ ἀλώνισμα, ξεχωρίζω μὲ τὸ λιχνιστήρι τὸ σιτάρι ἀπὸ τὸ ἄχυρο Σ 5
λογάδο: ἀμπέλι ποικιλίας κλημάτων, εἶδος κρασιοῦ ποὺ παράγεται ἀπὸ στα-

φύλια διαφόρων ποικιλιῶν Σ 276, 292, 401
 λοκοτενέντε· βλ. *luogotenente*
 λοῦρα (τά): σιδερένιοι κρίκοι ἐφαρμοσμένοι στὴ μέση τοῦ ἀρότρου Σ 530

L

lagazo (λαγάζω): ξεκουράζομαι, ἀργῶ, ἡσυχάζω Σ 336-338
lampante (*lampare*): καθαρό, διαυγές, λαμπικαρισμένο Σ 220, 413
laudare: ἀποδέχομαι, ἐπικυρώνω Π 24, Σ 7, 60, 88, 399
laudo: ἀποδοχή, ἐπικύρωση Σ 187, 188, 917, 918
libro di Atti: βιβλίο Πράξεων 71, 74, Σ 9, 34, 60, 61, 98, 99, 108, 130, 144, 154, 157, 176, 188, 210, 256, 407, 453, 477, 517, 553, 575
libro di Catastici: βιβλίο Καταστίχων 74, Σ 122
libro di Incanti: βιβλίο Πλειστηριασμῶν 74, Σ 122
libro Memorial: βιβλίο Ἀναφορῶν, Ὑπομνημάτων 74
livello· βλ. λιβέλλο, *affitto fermo*
lume: λυχνάρι Σ 484
luogotenente, *logotenente*, *locotenente*: ὑπολοχαγὸς Π 34, 42, 51, 62, Σ 310

M

μαγατζέ· βλ. *magazen*
 μακτού (τουρκ. *maktu*): φόρος κατ' ἀποκοπὴν ποὺ εἰσπραττόταν συνήθως ἀπὸ τὶς κοινότητες 937

μανάρα: μεγάλο τσεκούρι Σ 610, 935
 μαντάδο· βλ. *mandato*
 μασαρία· βλ. *massaria*
 μάσκουλο· βλ. *masculo*
 μετοχάρης: οἰκονόμος, ὑπεύθυνος τοῦ μετοχιοῦ Σ 558
 μισομοίρι: μισὴ μοίρα Σ 23, 24
 μίστατο: μέτρο χωρητικότητας γιὰ τὸ κρασί (10-12 ὀκάδες) καὶ τὸ λάδι (9-10 ὀκάδες), πῆλινο δοχεῖο ὑγρῶν 61, Σ 81, 103, 117, 141, 168, 207, 216, 220, 235, 278, 280, 287, 353, 356, 367, 372, 392, 396, 401, 413, 414, 437, 439, 445, 467, 558, 594, 610, 613, 623, 935
 μιτζός: μικρὸς Σ 195
 μοίρα: τμῆμα, μέρος, μερίδιο 52, 98, Σ 21-24, 84, 101, 103, 140, 190, 255, 257, 260, 401, 614, 887
 μονέδα ἄσπρη: ἀργυρὸ νόμισμα Σ 192
 μουζούρι: μονάδα χωρητικότητας γιὰ τὰ δημητριακὰ (π. 17 κιλά)· ἐπίσης μονάδα ἐπιφάνειας γῆς καλλιεργούμενης μὲ δημητριακὰ (π. 400 τ.μ.) 57, 59, 62, 83, Σ 3, 5, 16, 21, 23-25, 35, 36, 38, 41-44, 46, 51-53, 55, 60, 64, 67, 69, 71, 72, 74-78, 80-86, 89, 91-95, 97, 101-103, 110, 113-116, 119-121, 123-126, 128, 131, 133, 139-144, 149-151, 155, 157, 159, 169, 162, 164, 165, 169, 172, 174, 176-178, 180, 182, 185, 187, 190-193, 200, 204, 208, 209, 213, 215, 218, 219, 222, 224, 225, 230, 231, 234, 236, 238-241, 245, 246, 248, 255-258, 260, 264, 265, 269-271, 273, 274, 277, 279, 281, 284, 285,

- 288, 290-292, 295-299, 302, 303, 305, 306, 316, 320, 321, 324-330, 332-340, 342-344, 346, 348-350, 353, 354, 356, 357, 363, 364, 367, 372, 374, 379, 383, 386, 390, 392, 401, 402, 404, 405, 410, 414, 418, 424, 433, 434, 438-440, 447-451, 453-456, 460, 463, 467, 468, 470, 477, 478, 482-485, 489, 490, 495, 501, 502, 504, 506, 508-510, 514-516, 518, 520, 521, 523-525, 528-530, 532, 534, 549, 550, 571, 577, 584, 590, 603-606, 610, 612, 614, 615, 617, 897, 916, 921, 925, 931, 936-938
- μουράλια* (*muraglia, muraglio*): τοίχος 888
- μουρέλλο*: νεαρό έλαιόδενδρο Σ 159, 195, 212, 213, 217, 284, 356, 364, 430, 463, 494, 507, 576, 937
- μουριοπούλα*: μικρή μουριά Σ 463
- μουρνέ*: μουριά Σ 150
- μουστολιάτικο*: γλυκό (κρασί) που παράγεται άφου πρώτα λιαστούν τὰ σταφύλια Σ 141
- μπάρτη* (*parte*): μέρος Σ 120, 121, 603
- μπατάρω, πατάρω* (*battere*): συμψηφίζω, λογαριάζω, υπολογίζω Σ 485, 491
- μπεζούλα*: βλ. πεζούλα
- μπερτόνι*: καράβι με τρία κατάρτια και έπτὰ κοντά και φαρδιά πανιά τετράγωνα 20, Π 31, 34, 36, 44, 62, 69
- μπόλια*: μαντήλι, κεφαλόδεσμος Σ 36, 259
- μπότα* (*botta*): βαρέλι Σ 398
- μουλαρίνα, πουλαρίνα*: θηλυκό πουλάρι, νεαρή γαϊδούρα Σ 81
- μπουνιάλο* (*pugnale*): μαχαίρι Σ 574
- μπουρδουνάλε* (*bordonale*): κεντρικό δοκάρι που υποστηρίζει την όροφή Σ 81
- magazen*: αποθήκη Π 37, Σ 12, 15, 591, 889
- manaretta*: τσεκούρι Σ 484
- mandato*: ένταλμα, διαταγή δικαστηρίου Π 5, 16, 50, 51, Σ 7, 120, 122, 181, 228, 229, 256, 263, 347, 356, 377, 416, 423, 431, 461, 484, 517, 545, 561, 563, 572, 582, 608, 917, 924, 929, 935· βλ. και *mandato de mandato de, di*: έντεταλμένος Π 2, Σ 3, 4, 6, 7, 9, 13, 15, 242, 246, 248, 254, 888, 891, 904
- mandato penale*: ποινικό ένταλμα Σ 461, 512
- manzo*: μοσχάρι Σ 187
- mare (libro)*: καθολικό βιβλίο των οικονομικών υπηρεσιών στο όποιο καταχωρίζονταν όφειλές και έξοφλήσεις της *camera fiscal* Σ 56-58
- masculo, mascolo*: μικρό κανόνι που έκπυρσοκροτούσε, έκρηκτικό 19, Π 31
- massaria*: άρχείο, οίκοσκευή 71, 74, 83, Σ 19, 21, 23-25, 38, 51-53, 64, 66, 67, 69, 71, 72, 74-81, 84-86, 89, 93-95, 97, 101, 113-115, 120, 121, 123, 125-128, 134-137, 140, 141, 149, 150, 152, 165, 222, 241, 242, 245, 255-258, 260, 285, 288, 346, 349, 394, 450, 505, 571, 584, 603, 605, 614, 887, 889, 898
- massaro, masser*: άρχαιοφύλακας Σ 1, 58

mesura, misura: μέτρο Σ 103, 187, 484, 603, 614, 907, 908, 923, 924

mezzana: πιθάρι, δοχείο για ύγρα Σ 484

mezzanetta: δοχείο αποθήκευσης κρασιού Σ 484

monte: μεγάλη ποσότητα, άθροισμα, σύνολο, κορυφή Σ 421, 893

muro secco: ξερολιθιά Σ 461, 484

N

νέτος -ο (neto): καθαρός, καθαρό Σ 518, 936

νιβέλλο: βλ. λιβέλλο

νομίο, νομί (έννόμιον): πληρωμή που καταβάλλει ο χωρικός στον ιδιοκτήτη βοσκότοπου για τη βοσκή των ζώων του 63, Σ 71, 190, 563

νότα θεληματική: βλ. *nota voluntaria*

ντελεγάδος: βλ. *delegato*

ντεμεσσόρια (dimissoria): περιουσιακά αγαθά της γυναίκας τα όποια δεν περιλαμβάνονται στην προίκα της Σ 430

ντεπόζιτο: βλ. *deposito*

ντεπουτάδος: βλ. *deputato*

ντεσενιάδος (disegnato): διακοσμημένος με σχέδια Σ 574

ντεσκαλάρω (descalare): αφαιρώ Σ 528

ντετόρε: dottore Σ 468, 608

ντουστούζα, ντουστούτζια, ντουστύζα: βλ. *ufficio della giustizia*

nave: έμπορικò ή πολεμικό πλοίο με τρία ή τέσσερα κατάρτια και τετράγωνα πανιά 21, 24, Π 7, 13, 21, 31, 33, 37, 39, 42, 55, 62

nota voluntaria: προσφορά, συμφωνία, σημείωμα, όμολογία, αποδοχή Σ 88, 215, 383, 455, 565

Ξ

ξάγα, ξάγι: βλ. *άξάγι*

ξασμός, ξιασμός: τιμή, αξία Σ 311, 486, 514, 614

ξεμαχεύω: αποσβένω Σ 459, 556, 586

ξενογονικάρος: ξένος προς την περιοχή (;) Σ 513

ξεριζάμπελο: άμπέλι που βρίσκεται σε πλαγιά βουνού (;) Σ 144

ξερίζωμα: τò σημείο όπου τελειώνει ο κάμπος και άρχίζει τò ρίζωμα, ή πλαγιά προς τò βουνό Σ 82, 119, 125, 141, 144, 193, 348, 392, 396, 414, 430, 550, 584, 588, 589, 603, 605, 936

ξεροτρόχαλος: τοίχος κτισμένος χωρίς συνεκτικό ύλικό, συνήθως για περίφραξη άγρών Σ 460, 928

Ο

όζό: ζώο Σ 71, 431, 934

όμότης (zurado): όρκωτòς εκπρόσωπος του χωριού, εκτελεί διαταγές της τοπικής διοίκησης 66, 68, 70-72, 81, 82, 85, Σ 60, 83, 88, 90, 99, 103, 129, 143, 144, 146, 153, 155, 157, 158, 167, 169-173, 176, 177, 180, 182, 184, 185, 189, 194, 196, 199-202, 206, 206, 211, 215, 227-230, 234, 235, 238, 240, 241, 260, 263, 268, 272, 276, 280, 292, 294, 300-302, 304, 307, 309-312, 315,

- 319, 323, 331, 345-347, 349, 353, 354, 357, 358, 362, 368, 373, 375, 375, 376, 382, 388, 416, 417, 421, 422, 426, 431, 441-444, 453, 459-462, 466, 472, 476, 488, 491-494, 503, 513, 537, 542-544, 546, 547, 549, 552, 554-557, 560, 564-566, 573, 579, 580, 582, 586-590, 593-597, 608-610, 616, 618, 620, 915, 916, 925-929, 931
- ὀπηδήρω (obedire)*: ὑπακούω Σ 206
- ὀπλιγάρω, ὀμπλεγάρω*: ὑποχρεώνω, δεσμεύω, ὑποθηκεύω Σ 200, 384, 433, 468, 483, 490, 928, 935
- ὀργάζα (organza)*: διαφανὲς ἐλαφρὺ μεταξωτὸ ἢ βαμβακερὸ ὕφασμα Σ 81
- ὀρδινάριος*: τακτικὸς 44, 73, 75, Σ 7, 29, 49, 55, 60, 83, 91, 92, 98, 99, 101, 180, 179, 180, 192, 214, 270, 271, 279, 281, 308, 364, 367, 384, 398, 401, 433, 438, 460, 463-465, 470, 478, 482, 489, 490, 494, 495, 501, 507, 514, 518, 521, 523, 526, 528, 529, 532-534, 551, 552, 568, 570, 589, 606, 611, 612, 891, 893, 905
- ὀρδινία, ὀρδινω*: βλ. *ordine*
- ὀρθρίζω*: ξυπνῶ πολὺ νωρὶς τὸ πρωὶ Σ 471
- ὀρίζω*: προστάζω, εἰδοποιῶ, καλῶ στὸ δικαστήριον· βλ. *ὀρισμὸς*
- ὀρίζω πάρτε*: βλ. *βάζω παρτίδα ἀντίδικα*
- ὀρισμὸς*: διαταγή, ἐντολή Π 11, 12, 20, 26, 28, 30, 42, 43, 52-54, Σ 8, 9, 83, 88, 90, 99, 100, 101, 129, 158, 169-173, 177, 181, 184, 185, 189, 194, 196, 199, 201, 202, 205, 206, 211, 227, 228, 230, 236-238, 240, 256, 260, 262, 263, 268, 271, 276, 292, 294, 300, 301, 304, 309-312, 315, 318, 319, 322, 323, 331, 345, 347, 354, 365, 368, 373, 375, 376, 382, 383, 388, 416, 417, 421, 422, 426, 431, 441-444, 459, 462, 466, 472, 476, 488, 491-493, 503, 513, 533, 534, 537, 542-544, 546, 547, 552, 554-557, 560, 563, 564, 566, 572, 573, 579, 580, 583, 586, 587, 588, 609, 616, 620
- ὀρμιζί (ormesin)*: λεπτὸ μεταξωτὸ ὕφασμα Σ 259
- ὀρνιότικο*: λ. δυσνόητης σημασίας, πιθανότατα ἔχει σχέση με τὴν ὀνομασία τοῦ χωριοῦ τῆς ἐπαρχίας Ἀγίου Βασιλείου Ὁρνέ Σ 521
- ὀφιτζιάλος (official, offitial, ufficiale)*: κατώτερος δημόσιος διοικητικὸς ὑπάλληλος 70, 72, 73, Σ 90, 441, 466, 543, 582, 587, 915, 926, 931
- ὀφίτζιο (officio)*: ἀρχή, ὑπηρεσία Σ 35, 152, 158, 165, 182, 185, 199, 206, 208, 213, 217, 224, 300, 318, 319, 430, 459, 556, 573, 586, 615, 924, 925, 931
- oblazione*: συμφωνία, προσφορά, πρόταση συμβιβασμοῦ Σ 188, 517
- officio della giustizia*: δικαστικὴ ὑπηρεσία με δικαιοδοσίες ἀγορανομικὲς· ἐπίσης, ἐκδίκασε διαφορὲς ποὺ ἀφοροῦσαν εἴσπραξη φόρων καὶ ζημιὲς ποὺ προκαλοῦσαν ζῶα σὲ κτήματα 63, 74, 83, Σ 41, 42, 44, 158, 160,

166, 199, 206, 273, 277, 278, 318, 352, 428, 429, 519, 554, 565, 924
ufficio di petizion (*petition*): δικαστική
 υπηρεσία· βλ. *giudici di petizion*
ufficio di proprio: δικαστική υπηρεσία·
 βλ. *giudici di proprio*
ongaro: τύπος νομίσματος που κυκλο-
 φόρησε αρχικά στην Ούγγαρία και
 στη συνέχεια κατά μίμηση σε διά-
 φορες ιταλικές πόλεις. Τὸν 16ο αἰ-
 ὶνα κυκλοφοροῦσαν στὴ Βενετία
 τουρκικὰ οὐγγαρά 22, Π 7, Σ 64
opposizione: ἔνσταση Σ 60, 167
ordinario· βλ. ὀρδινάριος
ordine: ἐντολή, διάταξη, τάξη, σειρά,
 κανονισμός Π 6, 15, 53, 54, Σ 8, 13,
 15, 100, 517, 568, 893, 895, 900,
 906, 913

Π

πάκτος: μίσθωμα, ἐνοίκιο 62, 63, 77,
 Σ 21, 26, 44, 95, 102, 103, 135, 224,
 225, 230, 243, 257, 264, 285, 346,
 349, 355, 376, 390, 396, 407, 418,
 453, 508, 509, 510, 577, 604, 892,
 916, 920, 925
πακτοχώραφο: χωράφι ποὺ ἐνοικιάζε-
 ται στὸν ἀγρότη, ὁ ὁποῖος καταβάλ-
 λει πάκτος στὸν ἰδιοκτήτη Σ 221,
 346
πακτώνω: ἐνοικιάζω, μισθώνω 61, 69,
 80, Σ 21, 23-25, 38, 41-44, 51-53,
 55, 64, 67, 69, 71, 72, 74-78, 80,
 82, 84-86, 89, 93, 94, 97, 101-103,
 113-115, 119-121, 123-128, 136,
 139-142, 149, 151, 152, 165, 173,

182, 187, 188, 190, 191, 204, 208,
 209, 215, 222, 224, 225, 236, 239,
 241, 244, 245, 255-257, 258, 260,
 264, 265, 346, 349, 376, 380, 392,
 399, 404, 407, 410, 411, 418, 424,
 434, 450, 454, 455, 468, 471, 520,
 525, 542, 549, 550, 559, 571, 577,
 582, 584, 585, 587, 590, 603-605,
 607, 614, 615, 621

πακτωσιάρος· βλ. *πακτωτής*

πακτωτής, *πακτωσιάρος*: ἐνοικιαστής,
 μισθωτής 62-64, 76, Σ 21, 23, 24,
 26, 38, 41-44, 51-53, 55, 64, 67, 69,
 71, 72, 74-78, 80, 82, 85, 86, 89, 94,
 101-104, 113-115, 119, 124-126,
 128, 139-142, 149, 151, 152, 165,
 169, 172, 182, 187, 190, 191, 193,
 196, 204, 208, 222, 224, 238, 239,
 241, 243, 245, 255-257, 258, 260,
 265, 285, 288, 346, 349, 350, 374,
 376, 399, 404, 410, 418, 424, 434,
 440, 450, 468, 471, 525, 549, 550,
 571, 577, 584, 590, 603-605, 614,
 615

πανί: κομμάτι ὕφασμα Σ 81, 469, 574,
 935

πάντο, *μπάντο* (*bando*): ἐξορία Σ 90,
 920, 929, 934

παράβγαλμα, *παράβαρμα*, *παράβγαμα*,
παράβγαρμα: ἀπερίφρακτο τμήμα
 γῆς δίπλα σὲ περιφραγμένο κτῆμα
 Σ 93, 260, 265

παραγγός: δυσνόητη λ., ἴσως παραγιός
 Σ 469

πάρτε (*parte*)· βλ. *partida*

παρτζηνέβελος· βλ. *parcinevole*

παρτίδα· βλ. *partida*

πατάρω· βλ. μπατάρω
 πατζάρω, πατζαρίζω (*bazar*): ένοχλώ,
 πειράζω, παρεμβαίνω 929
 πεδού(γ)λι: κομμάτι δέρματος για μπά-
 λωμα Σ 530
 πεζούλα: στενόμακρο τμήμα καλλιερ-
 γήσιμου έδάφους, άνάλημμα, τμήμα
 γής με ξερολιθιά που σκάβεται για
 να μην κατολισθαίνει τὸ έδαφος
 Σ 288, 574
 πενιάζω (*regnare, impregnare*): δεσμεύω,
 υποχρεώνω, επιβάλλω ποινή Σ 461,
 503, 560, 582, 587, 620
 περ λόγκο (*per luoco*): βλ. σοῦπερ λό-
 γκο
 πέτζα, πετζί, πέτζιο: πετσί, δέρμα, κομ-
 μάτι ύφασματος, πετσέτα Σ 224,
 434, 460, 922, 935
 πετζοπούλα: κομμάτι δέρματος Σ 259
 πιέτζος (*piezo, pieggi*): έγγυητής 924
 πινάκι: μέτρο χωρητικότητας δημητρι-
 ακών ($\frac{1}{4}$ μουζουριοῦ) Σ 150, 159,
 177, 193, 460, 505, 530, 532
 πόδε, πῶδε· βλ. άποπῶδε
 πόδι: μονάδα μέτρησης μήκους ἴση με
 0,33μ. Σ 484
 πόλιτζα, πόλτζα (*polizza*): άπόδειξη
 Σ 50, 349, 506
 ποσεσιό, μποσεσιόν (*possession*): τόπος,
 κτήμα, κτήση 52, 62, Σ 134, 180,
 187, 191, 204, 235, 248, 504, 934
 ποσέσο (*possesso*): κυριότητα, κατοχή,
 νομή 52, Σ 252, 253, 260, 263, 514,
 523, 532, 616, 899, 901, 906, 917
 πούρη (*oppure*): ἢ Σ 310, 916
 πραγματευτάδικο: έμπορικό, έμπορεύ-
 σιμο Σ 43

πρατικό: μέτρο χωρητικότητας δημη-
 τριακών ($\frac{1}{2}$ πινακίου, $\frac{1}{4}$ μουζου-
 ριοῦ) Σ 281, 284, 321, 326-330, 332,
 333, 335-339, 342-344, 405, 438, 470,
 521
 πράτικός (*pratico*): έμπειρογνώμων 73,
 Σ 162, 180, 217, 235, 259, 290, 295-
 298, 350, 438, 485, 491, 502, 504
 πρεβelegιάδος, πρεβelegιάτος, πριβιλι-
 γιάδος (*privilegiato*): προνομιοῦχος
 (είχε διάφορα προνόμια), διαλεκτὸς
 στρατιώτης 72, 74, Σ 90, 199, 206,
 260, 523, 563, 608, 915
 πρελατζιόν· βλ. *prelazione*
 προκουραδόρος (*procuratore*): επίτρο-
 πος, εκπρόσωπος 63, Π 5, 11, 16,
 19, 21, 23, 27, 33, 35-39, 46, 47, 49,
 51, 57, 58, Σ 2, 37, 60, 175, 178, 194,
 227, 398, 555, 560, 573, 888, 934
 προνοητής· βλ. *provveditore*
 πρωτο(ι)ούλης: Ἰούνιος Σ 85, 492
 πυργιά, πιργιά (*pirgia, piria*): μεγάλο
 χωνί κατάλληλο για μετάγγιση
 ὑγρῶν (λαδιοῦ) Σ 484

P

padella: τηγάνι Σ 484
 pagliarezzo (*pagliariccio*): άχυρένιο
 στρώμα Σ 484
 parcinevole, parcionevole: μέτοχος πλοί-
 ου, συμπλοιοκτήτης 23, Π 44, 60,
 62, 69, Σ 118
 parte· βλ. πάρτε
 partida, partita: μερίδα, μερίδιο, τρα-
 πεζικός λογαριασμός, άνεξόφλητος
 λογαριασμός Σ 63, 255, 257, 258,

- 273, 277, 278, 345, 361, 413, 429, 494, 554, 555, 565, 571, 895, 905· βλ. *βάζω παρτίδα αντίδικα, όρίζω πάρτε*
- partida creditoria*: χρεωστικός λογαριασμός Σ 494
- passo, passus*: βλ. *βῆμα*
- peniare*: βλ. *πενιάζω*
- pensione*: είσφορά 78, Σ 8, 60, 96, 105, 109, 238, 447, 451, 454, 515, 516, 539, 888, 898-903, 906, 908, 911, 917
- perciuto (prosciuto)*: χοιρομέρι Σ 242, 888
- perito*: έμπειρογνώμων Σ 392· βλ. και *πράτικος*
- pestrin*: φοϋρνος Σ 215
- pie*: βλ. *πόδι*
- piron*: πιρούνι Σ 432
- pitara*: πιθάρι Σ 484
- piteretto*: μικρό πιθάρι Σ 484
- polizza*: βλ. *πόλιτζα*
- polizza di carico*: φορτωτική Σ 62
- polizzetta*: απόδειξη (ύποκ.) Σ 571
- ponto*: απόσπασμα Σ 394, 522, 575
- possesto*: βλ. *ποσέσο*
- preco (praeco)*: βλ. *ρούβαρος*
- prelazione (prelatione)*: προτίμηση Σ 227, 303, 313
- pretorio*: δικαστικός Σ 454
- principale*: έντολέας, έντολοδότης Σ 143
- privilegiato*: βλ. *πρεβελεγιαδος*
- proclamo pubblico, proclama*: διακήρυξη, διάταξη, διαλαλημός Σ 249, 416, 423, 893, 913
- procuratore*: βλ. *προκουραδόρος*
- provveditore*: ανώτατος βενετός αξιωματοϋχος με δικαιοδοσία και πληρεξουσιότητα σε όλες τις υποθέσεις της βενετικής κτήσης στην όποία αποστελλόταν για να διευθετήσει διάφορα ζητήματα 22, 61, 75, 78, 80, 84, 93, 98, Π 7, 47, 66, Σ 8-11, 16, 18, 91, 96, 104, 106, 109, 112, 138, 147, 148, 203, 229, 231, 232, 236, 244, 249-254, 256, 260, 261, 263, 267, 268, 274, 283, 331, 347, 351, 353, 358, 359, 362, 363, 365-367, 372, 378, 386, 393, 412, 419, 461, 467, 479, 500, 509, 512, 517, 536, 539, 541, 545, 553, 562, 572, 577, 582, 585, 587, 592-597, 599, 600, 602, 607, 608
- provido vir*: συνετός, φρόνιμος άνδρας Σ 91
- provveditori di comun*: αξιωματοϋχοι επιφορτισμένοι με τον έλεγχο και την έποπτεία των επαγγελματιών και των αδελφοτήτων Π 7, Σ 14, 16, 106, 154, 178, 256

Q

- quadernier fiscale*: ταμίας οικονομικής υπηρεσίας Σ 65
- querella*: άγωγή, καταγγελία, μήνυση Π 33, Σ 572, 582

P

- ρασέ, ρασά*: μάλλινο ύφασμα Σ 530, 591, 936
- ρεγάγιες, ρεγάλιες (regalie)*: κανίσκια

- 67, Σ 60, 101, 190, 245, 250, 354, 479, 525, 563, 908, 910, 916, 919
ρεκατατζιό· βλ. *ricatto*
ρικογνιτζιόν· βλ. *έμπατίκι*
ρεμουζόν· βλ. *remosion*
ρετζέβερε, ριτζέβερε (ρ. *ricevere*): έξο-
 φλητική απόδειξη Σ 48, 73
ρεφαρίω, ρεφερίω, ρεφάρω (*riferire*):
 αποκαθιστώ, αποδίδω, αποζημιώ-
 νομαι, αποζημιώνω Σ 383
ρεφουδάρω· βλ. *refudar*
ρεφουδατζιόν· βλ. *rifutazione*
ρίβα· βλ. *riva*
ρίζα: δένδρο Σ 46, 131, 134, 159, 164,
 179, 180, 192, 200, 279, 284, 319, 379,
 381, 384, 398, 403, 425, 460, 937, 938
ρούβαρος: δημόσιος κήρυκας Σ 1
ρούπι: μονάδα μήκους ίση με 0,0825 μ.
 Σ 469
- R**
- rag(g)ionato*: λογιστής Π 8, Σ 56
realdire: έφεσιβάλλω Σ 512, 585, 597
recao, recavo, ricatto· βλ. *ricatto*
refudar: αρνούμαι, παραιτούμαι από δι-
 καίωμα Σ 236, 463, 922
regalie· βλ. *ρεγάγιες*
reggimento: τοπική διοίκηση, τοπικές
 αρχές (δούκας ή ρέκτορας και σύμ-
 βουλοι) Σ 8, 14, 15, 40, 49, 51, 59,
 60, 63, 69, 83, 91, 101, 102, 130,
 143, 146, 153, 161, 173, 178, 187,
 188, 210, 249, 377, 400, 406, 409,
 430, 453, 484, 533-535, 565, 567,
 571, 572, 575, 582, 583, 891, 894,
 904, 909
- remosion, rimozione*: παραίτηση, απο-
 ποίηση, απόσυρση Σ 29
renudatione, renuntiatione: παραιτούμαι,
 αποποιούμαι, αποσύρομαι Σ 122
reo: εναγόμενος Σ 151
ricatto, ricattazione: εξώνηση Σ 485
rifutazione: άρνηση, παραίτηση, απο-
 ποίηση Σ 561
riva: ακτή, όχθη, παραλία Σ 85, 117,
 125, 495
roda, ruota: πέτρα (μυλόπετρα) Σ 387
- Σ**
- σαββατιάτικο*: μνημόσυνο που τελείται
 τὸ Σάββατο Σ 574, 576
σαῖκα: μεγάλης χωρητικότητας ιστιο-
 φόρο έμπορικὸ σκάφος με τρία ἢ
 τέσσερα κατάρτια, τετράγωνα πα-
 νιά και ύψωμένη πρύμη και πλώρη
 22, Π 9, 69
σαῖτα: φορτηγὸ λατινάδικο πλοίο, τῆς
 κατηγορίας τῶν καϊκιῶν, με δύο
 ἄλμπουρα μονοκόμματα και πανιά
 (σταυρωτὰ στὸν μπροστινὸ ἰστό
 και τριγωνικὰ στὸν μεσαῖο ἰστό)
 Π 44
σαρτζέντες· βλ. *sergente*
σαρτό (*sarza, sargia*): μάλλινο ὕφασμα
 Σ 81
σασαβάδι· βλ. *ζαζαβάδι*
σεκεστρατάριος: έπιφορτισμένος με τὴ
 διενέργεια τῆς κατάσχεσης (*seque-
 strare*) Σ 172, 196
σεντέντια άψεντάρια· βλ. *sentenza ab-
 sentaria*

- σεντέντια βολοντάρια· βλ. *sentenza volontaria*
- σεντέντια σίντιχη: απόφαση συνδίκου Σ 260, 435
- σερμαγιά (τουρκ. *sermaye*): έταιρικό κεφάλαιο Σ 35
- σημάδι: ένέχυρο, ύποθήκη, έγγύηση δανεισμού Σ 430
- σίγουρος, σιγοῦρος (*sicuro*): αξιόπιστος, έμπιστος Σ 172, 194
- σιμιακός: πού ανήκει από μισό σέ δύο άτομα Σ 486, 521, 558
- σινάφι: σωματείο επαγγελματιών, συντεχνία, συντροφία Σ 395
- σίντιχος, σύνδικος· βλ. σεντέντια σίντιχη
- σκαπέτι, σκαπέτης: τσάπα Σ 530, 610
- σκιανιό: σκιά, σκιερό μέρος, ίσκιος δένδρου Σ 518
- σκολάζω, σχολάζω: άργώ, άκυρώνω, παύω, διακόπτω, στεροῦμαι Σ 149, 260, 584, 936
- σκόλη: άργία, γιορτή Σ 591
- σκουδέρω (*scoder, scuoder*): εισπράττω Σ 78, 285, 468, 898, 921
- σκοῦδο: χρυσό νόμισμα (μικρότερης αξίας του δουκάτου) Σ 427
- σκριτό· βλ. *scritto*
- σολδίνι: νόμισμα ισοδύναμο του 1/3 του σολδίου Σ 160, 279, 302, 303, 305
- σομαράς: σαμαράς, σαγαματοποιός Σ 290, 295, 298
- σοπρακόμιτος (*sopracomito*): κυβερνήτης γαλέρας Σ 494
- σοῦπερ λόγκο (*super locum, sopralluogo*): έπί τόπου, αύτοψία Σ 162, 179
- σοφιτάδο, σοφφιτάδο (*soffittato*): (σπίτι, δωμάτιο) με πατάρι, με σοφίτα Σ 308
- σπετζιάλε· βλ. *speciale*
- σπορέα, σπορά: ρίψη σπόρων σέ καλλιεργημένο έδαφος για βλάστηση Σ 76, 265, 461, 929
- σταλέα: σταματώ για κάποιο διάστημα, διακόπτω 892
- σταλίκι: όρόσημο Σ 76
- σταλικώνω: όροθετώ Σ 297
- στάμενα, έστάμενα: χρήματα, νομίσματα Σ 171, 427
- στέργω: δέχομαι, συγκατατίθεμαι Σ 428
- στίμα (*stima*): εκτίμηση Σ 151, 214, 284, 296, 318, 394, 433, 464, 470, 482, 489, 490, 518, 521, 523, 924
- στιμαδόρος (*stimatore*): εκτιμητής 72, 73, Σ 217, 259, 270, 284, 460, 461, 464, 483, 489, 495
- στιμάρω (*stimare*): εκτιμώ 73, Σ 46, 346, 438, 489, 494, 501, 507, 570, 924
- στράτα· βλ. *strada*
- στρίδα, στριδόρ· βλ. *strida*
- σύβοσκο: με δικαίωμα βοσκής 62, Σ 24, 52, 72, 77, 126, 191, 222, 239
- συκαμινιά: μουριά 937
- σύκαρπος: με τον καρπό Σ 551
- σύμπραγος, συμπραγός (ζύμπραγος): αύτός πού συμπράττει, δίδυμος Σ 357
- σύνδικος και έξεταστής· βλ. *sindico*
- σφακτό: σφάγιο, ζωο πού προορίζεται για σφαγή και κατανάλωση Σ 159, 195, 206, 259, 260, 530
- σφίγγω: κάνω κατάσχεση Σ 135, 205
- σφι(γ)μένος: κατασχεμένος Σ 177, 201, 202, 301, 546, 566, 925, 926
- σώχωρο: περιφραγμένο χωράφι μέσα

ἢ κοντὰ στὸ χωριὸ Σ 19, 26, 75, 82, 92, 97, 103, 119, 121, 131, 139, 141, 159, 164, 182, 193, 195, 234, 263, 279, 288, 379, 463, 549, 590, 605

S

saica: βλ. *σαῖκα*

saita: βλ. *σαῖτα*

saliera (sagliera): ἀλατιέρα, ἀλατοθήκη Σ 484

scagno: σκαμνὶ Σ 484

scontro: ὑπάλληλος ἐπιφορτισμένος μὲ τὸν ἔλεγχο καὶ τὴν ἐπαλήθευση τοῦ περιεχομένου τῶν ἐγγράφων Π 5, 6

scritto, scrittura: βλ. *γραφὴ*

scrivano: γραφέας Π 31, 51, 62, Σ 456

segare: θερίζω Σ 571

sententiare ad legem: καταδικάζω, ἀποφασίζω Σ 522, 575

sentenza absentaria, absentia: ἀπόφαση ἐρημοδικίας Σ 151, 268, 356, 545, 585, 597, 607

sentenza arbitraria: ἀπόφαση διαιτησίας, αἵρετοκρισιακὴ ἀπόφαση Σ 363

sentenza voluntaria: ἀπόφαση μετὰ ἀπὸ ὁμολογία 68, Σ 41, 44, 101, 143, 145, 289, 327, 353, 472, 565, 924

sergente: βαθμοφόρος τοῦ στρατοῦ, λοχίας Σ 582, 587, 931

seriato, seriado: κατάστιχο Σ 218, 358, 414, 440, 603, 911

sfusado: χωρὶς πάτο, χωρὶς βάση Σ 484

simul et insolidum: ὁμοῦ καὶ ἀλληλέγγυα Σ 91, 143

sindico, provveditore et avogadore di Comun: βενετὸς ἀξιωματοῦχος ποῦ

ἀποστέλλεται ἀπὸ τὴ μητρόπολη στὶς βενετικὲς κτήσεις γιὰ νὰ ἐπιθεωρεῖ καὶ νὰ ἐλέγχει τὶς ὑπηρεσίες τῆς τοπικῆς διοίκησης (δημόσια ταμεῖα, στρατιωτικὲς δαπάνες, ἀποθήκες κ.ἄ.), καθὼς καὶ νὰ φροντίζει γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῶν ἀδικιῶν εἰς βάρος τοῦ πληθυσμοῦ 70, Σ 7-9, 60, 254, 447-449, 451, 454, 455

soldo: νόμισμα ἰσοδύναμο μὲ τῆς λίρας Π 5, 6, Σ 10, 143, 145, 155

speciale (speciali persone): ἀγνοῶ τὴ σημασία τῆς λ. Π 62, Σ 88, 91, 92, 101, 103, 122, 175, 183, 210, 238, 260, 305, 314

stagiera: ζυγαριὰ Σ 484

strada, strata: δρόμος Π 21, Σ 46, 134, 217, 220, 285, 308, 433, 460, 470, 482, 490, 502, 511, 523, 528, 887

strazzo, straccio: κουρέλι Σ 484

strida, per stridor: διαλάληση, προκήρυξη, δημοσιοποίηση συμβολαίου – *βάζω σὲ στρίδες*: δημοσιοποιῶ 66, 95, Σ 14, 66, 101, 105, 132-134, 166, 170, 179, 180, 214, 217, 227, 304, 308, 311, 331, 357, 429, 534, 553, 568, 589, 889, 890, 903

sucarnado: ἀγνοῶ τὴ σημασία τῆς λ. Π 31

T

ταγή: βρώμη, ζωοτροφή Σ 36

ταμποῦρο: βλ. *tamburo*

τάνσο: βλ. *tanso*

τάπια, τάμπια (τουρκ. *tabya*): προμαχώνας Σ 259

- ταῦρος (*torro*): ἀρσενικὸ βόδι μὴ εὐ-
νουχισμένο ποὺ χρησιμοποιεῖται ὡς
ἐπιβήτορας 30, Σ 33, 938
- τεξαγουμέντο· βλ. *desagumento*
- τέλειος: ἀπόλυτος, πλήρης 66, Σ 180,
384, 939
- τέρμενο (*termine*): ὄριο, σύνορο, προ-
θεσμία 916, 922
- τερμινατζιός, τερμενατζιόν, τερμενατζόν·
βλ. *terminazione*
- τετόρε, τετόρ: *dottor*
- τζεβετζέβερι· βλ. *ρετζέβερε*
- τζεράνι, τζερόνι: ρεβίθι Σ 340, 925
- τζόντα: προσθήκη Σ 350, 354
- τζουνάτη, τσουνάτη (ἐλιά): εἶδος ἐλιάς
ποὺ ἀπολήγει σὲ τσουνί (αἰχμηρὴ
ἄκρη) Σ 568
- τόλορο (τάληρο): ἀργυρὸ νόμισμα Σ 530
- τόπλο: ντόπιο (;) Σ 259
- τούρμα: βυζαντινὸς ὅρος γιὰ τὴ δῆ-
λωση γεωγραφικῆς καὶ διοικητικῆς
μονάδας 51, 52
- τουτόρε· βλ. *tutore*
- τρομπέτα· βλ. *trombetta*
- τρόχαλος: σωρὸς λίθων Σ 430, 461
- τσεκίνι (*cecchino*): βενετικὸ νόμισμα ἴσο
μὲ 103 ἢ 118 γαζέτες 16, 17, 20, 21,
30, Π 49, 57, Σ 64, 65, 81, 100, 106,
107, 111, 155, 160, 192, 195, 236,
247, 365, 371, 398, 399, 403, 585,
594, 622
- τρνκουτή, τρνκιστή (;)· ἀγνοῶ τὴ ση-
μασία τῆς λ. Σ 192
- tagliare*: ἀκυρώνω, ἀπορρίπτω Σ 29, 157
- taglio*: ἀκύρωση, ἀπόρριψη Σ 61, 151,
175, 188, 210, 430, 560, 917, 918
- tamburo*: εἶδος τυμπάνου 73, Σ 274
- tanso*: φόρος ἐπιτηδεύματος Σ 68, 189
- tartana*: ἐλαφρὺ, εὐκίνητο ἀλιευτικὸ ἢ
ἐμπορικὸ ἱστιοφόρο σκάφος Π 34,
62
- tazza*: κούπα Σ 432
- tergo*: πίσω μέρος (*verso*) Π 50, Σ 21,
79, 81, 122, 132, 133, 143, 145, 146,
155, 167, 170, 173, 180, 184, 228,
230, 238, 240, 255, 276, 281, 285,
288, 293, 302, 307, 345, 349, 377,
388, 393, 417, 426, 429, 430, 438,
453, 454, 466, 492, 493, 500, 503,
512, 547, 555, 575, 582, 585, 587,
597, 599, 600, 607, 616, 889
- terminare*: ἀποφασίζω Σ 7, 10, 60, 363
- terminazione*: δικαστικὴ ἀπόφαση – *ge-
neralizia*: ἀπόφαση τοῦ γενικοῦ προ-
νοητῆ 74, Σ 91, 122, 161, 393, 423,
893, 894, 909
- terminista*: ἀγνοῶ τὴ σημασία τῆς λ.
πιθανότατα σήμαινε τὸν ὑπάλληλο
ποὺ κατέγραφε τὶς δικαστικὲς ἀπο-
φάσεις (*terminazioni*) ἢ τὸν ὑπάλ-
ληλο ποὺ κατέγραφε τὰ ὅρια χωρα-
φιῶν, ἀμπελιῶν, σπιτιῶν κ.λπ. 83,
Σ 7, 9, 72, 78, 94, 123, 129, 140,
152, 165, 215, 245, 285, 484
- tola*: σανίδα Σ 484
- travasare, travazare*: μετακενώνω, με-
ταφέρω, μεταγγίζω Σ 413
- travazado*· βλ. *travasare*
- travetto*: δοκάρι Σ 484
- travisello, travicello*: μικρὸ δοκάρι Σ 484
- trivello*: τρυπάνι Σ 484
- trombetta*: σάλπιγγα, πνευστὸ ὄργανο
73, Σ 435

tutore: κηδεμόνας Σ 300

Υ

υπέρπυρο: βενετικό νόμισμα ἴσο τὸ 1567 μὲ 17½ κρητικά υπέρπυρα 30, 33, 57, 58, 67, Σ 2, 5, 9, 21, 23-25, 27, 31, 33, 34, 36, 39, 40, 43, 45-48, 50, 56-58, 60, 63, 65, 66, 68-70, 73, 81, 83, 87, 91, 92, 98, 101, 105, 110, 116, 117, 122, 131-134, 143-146, 150, 154, 155, 157-160, 162, 168, 176, 179, 180, 195, 199, 200, 206, 207, 211-214, 216, 217, 219, 225, 234, 235, 242, 248, 255, 257-259, 266, 270, 271, 273, 274, 277-281, 284, 290, 291, 295-299, 302, 303, 305, 306, 308, 313, 314, 316, 318, 341, 350, 356, 358, 363, 364, 369, 371, 372, 377, 379, 381, 383, 384, 389, 392, 394, 396, 401, 406, 408, 413, 414, 418, 419, 425, 428, 433, 438, 439, 443, 445, 453, 460, 463-465, 467, 470, 477, 482-487, 489, 490, 494, 495, 497, 501, 502, 504, 507, 511, 514, 519, 521, 523, 524, 526, 528, 529, 532-534, 542, 543, 550-552, 557, 558, 565, 568, 570, 574, 576, 589, 606, 610-613, 617, 892, 924, 928, 931-935

υποθηκάρω: υποθηκεύω Σ 490, 568

U

urbanità: εὐγένεια, καλή διάθεση 155, 181

usufrutto: ἐπικαρπία Σ 7, 254· βλ. καὶ *utile dominio*

utile dominio: ὑποκυριότητα, ἐπικαρπία 906, 910· βλ. καὶ *usufrutto*

Φ

φαλαγκώνω, φαλαγγώνω: ἐγκλωβίζω, κλείνω τὴ δίοδο 887

φάμπρικα· βλ. *fabbrica*

φάντες· βλ. *fante*

φερματίβο· βλ. *fermativo*

φοντεγέρης· βλ. *fontegario*

φόντεγο· βλ. *fontego*

φόντο ντοτάλε· βλ. *fondo dotale*

φόρος· βλ. *foro*

φορτσάδικο (ρ. *forzare*: καταναγκάζω): ποινή καταναγκαστικής κωπηλασίας στὴ γαλέρα Σ 90, 172, 196, 206, 263
φραγκολίμπερο: (χωράφι) ποὺ παραχωρεῖται χωρὶς ὑποχρέωση τοῦ καλλιεργητῆ πρὸς τὸν φεουδάρχη Σ 39, 185

φτερωτή: τροχὸς μὲ φτερά ποὺ περιστρέφεται γύρω ἀπὸ τὸ ἀδράκτι 892

φυτεία: νέο ἀμπέλι Σ 131, 137, 139, 146, 149, 159, 166, 184, 195, 233, 235, 260, 269, 292, 433, 460, 483, 558, 571, 628

V

vademonio, vadimonium: νομικὴ πράξη μὲ τὴν ὁποία ἐξασφαλίζεται ἡ προίκα ζῶντος τοῦ συζύγου ἢ μετὰ τὸν θάνατό του 74, Σ 484, 533, 534

velenza: βαρύ, μάλλινο κλινοσκέπασμα
Σ 484

vendema: σοδειά, συγκομιδή, εποχή
τρύγου Σ 558

volto: τόξο, άψίδα, καμάρα Σ 270

X

χαράτσι: αρχικά σήμαινε τὸν φόρο τῆς
γῆς πὺν κατέβαλλε πρὸς τὸ ὀθωμα-
νικὸ κράτος ὃ μὴ μουσουλμάνος
υἱήκοός του· κατέληξε μὲ τὴν πά-
ροδο τοῦ χρόνου νὰ σημαίνει τὸν
φόρο γενικά πὺν πλήρωνε κάθε
χριστιανὸς στὸ ὀθωμανικὸ κρατικὸ
ταμεῖο 21, 22, Π 7, 8

χάρις (*χάριτες*): δῶρο, κανίσκι Π 279

χάρκωμα, *χάλκωμα*: χάλκινη χύτρα
Σ 81, 530

χελιδόνα: ἐξάρτημα νερόμυλου πὺν
μοιάζει μὲ οὐρὰ χελιδονιοῦ (με-
ταλλικὸ κομμάτι σὲ σχῆμα πλάκας,
τῆς ὁποίας οἱ δύο μικρότερες ἔδρες
ἔχουν ἐγκοπή) Σ 43, 892

χερόκτενο: ἐργαλεῖο μὲ τὸ ὁποῖο ξαί-
νουν λινάρι ἢ ἀκατέργαστο μαλλι
Σ 530

χωρίτης: χωρικὸς 62, 82, Σ 43, 100, 190

Z

zornaletto βλ. *giornale*, *giornaletto*

zurado· βλ. *ὁμότης*

Ψ

ψαρούγαρος, *ψαρόγαρο*: παστή σαρ-
δέλα Σ 340, 925

ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ

Οί πλάγιοι ἀριθμοὶ παραπέμπουν στὶς σελίδες τῆς εἰσαγωγῆς καὶ τοῦ κεφαλαίου ποὺ περιέχει τὴν ἐπιλεκτικὴ ἔκδοση ἐγγράφων. Οἱ ἀριθμοὶ μὲ τὰ γράμματα Π(άτμος) καὶ Σ(τύλος) παραπέμπουν ἀντίστοιχα στοὺς ἀριθμοὺς τῶν ἐγγράφων τῆς πρώτης καὶ τῆς δεύτερης θεματικῆς ἐνότητος: Π 1-70, Σ 1-628.

Δὲν εὐρετηριάστηκαν τὰ τοπωνύμια Βενετία, Χάνδακας, Χανιά, Κρήτη, Πάτμος, Στύλος (χωριό, μονή, ναὸς ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου), τὰ ἀξιώματα καὶ οἱ διοικητικὲς ὑπηρεσίες ποὺ καταχωρίζονται στὸ γλωσσάριο.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΩΝ

Α

- Ἀβακκούς (;) Σ 301
 Ἀβατάκης Γιάννης Σ 373
 Ἄβατος Γιάννης Σ 306, 373· βλ. καὶ Ἀσπρέας
 Ἀγαπητὸς Τζώρτζης Σ 122
 ἁγία Αἰκατερίνη τοῦ Σινᾶ, μονὴ 34 *σημ.* 73, 56, 58 *σημ.* 190, τῶν Ἑλλήνων, ναὸς στὴ Μεσσήνη 36, Π 21
 Ἁγία Εἰρήνη Σ 79, 89, 105, 239, 260, 605
 ἁγία Λουκία, ναὸς Σ 28, 889· βλ. καὶ ἁγία Φωτεινή, ἁγία Φωτιά, *santa Lucia*
 Ἁγία Μαρίνα 55, 79, 80, Σ 116, 159, 165, 174, 181, 194, 208, 210, 266, 276, 284, 293, 331, 338, 345, 346, 347, 368, 375, 380, 381, 402, 404, 405, 426, 431, 441, 471, 472, 476, 492, 511, 542, 613, 614, 933, 935, 937, ἁγία Μαρίνα, μονὴ Σ 194, ναὸς Σ 235, τῶν Ἑλλήνων, ἀδελφότητα, ναὸς στὴ Μεσσήνη 36, 37, Π 21
 Ἀγιᾶ ἐπισκοπὴ· βλ. Darmino Zorzi
 ἁγία Σιών· βλ. Θεοτόκος Σιών
 ἁγία Φωτεινή, ἐνορία 54 *σημ.* 177, Σ 14, ναὸς Σ 10· βλ. καὶ ἁγία Λουκία, ἁγία Φωτιά, *santa Lucia*
 ἁγία Φωτιά, μονὴ Σ 34, ναὸς Σ 31, Σ 62· βλ. καὶ ἁγία Λουκία, ἁγία Φωτεινή, *santa Lucia*
 ἅγιοι Ἀπόστολοι, ναὸς στὴ Νεάπολη 37, Π 21
 ἅγιοι Ἰωάννης Θεολόγος καὶ Νικόλαος, ναὸς 54
 ἅγιος Βασίλειος, παρεκκλήσιο μονῆς Πάτμου 22
 Ἅγιος Γεώργιος 936· βλ. καὶ Μεγάλος Γεώργιος
 ἅγιος Γοβδελαάς, ναὸς 34
 ἅγιος Ἰερεμίας, ναὸς 54 *σημ.* 176
 Ἅγιος Ἰωάννης 937, 938, Θεολόγος «ἀπὸ κάτω» Σ 179, Χανίων, ἐνορία Σ 419, ναὸς Σ 365, πανηγύρι Σ 410· βλ. καὶ Μεγάλος Θεολόγος, Ἅγιος Ἰωάννης Περβολίκας 938, Ποταμισιώτης Σ 379, Πρόδρομος Σ 374, 404, 405, τοῦ Λάκκου Σ 119, τοῦ Στύλου, μονὴ 53, 54, 57
 Ἅγιος Κωνσταντῖνος Σ 274
 ἅγιος Ματθαῖος, μονὴ Σ 456
 Ἅγιος Νικόλαος Σ 152, 346, μονὴ 50, ναὸς 54, ναὸς στὸν Κυρτομάδο Κυδωνίας 55 *σημ.* 180, τῶν Ἑλλήνων, ναὸς στὴ Μεσσήνη 36-37, Π 21
 ἅγιος Ὀνούφριος, ναὸς 19
 ἅγιος Παῦλος, σεξτέριο 51

- ἅγιος Πέτρος, βασιλική (Ρώμη) Π 14-17, 19, 22, 23
 Ἀγιοστεφανίτης Στέφανος 50 σημ. 175, 54
 ἅγιος Στέφανος, Λιβόρνο, τάγμα τοῦ 42, Π 52
 ἅγιος Τίτος, ἀποστασία, ναὸς 33 σημ. 70, ἐορτὴ 59 σημ. 194
 ἅγιος Φραγκίσκος, μονὴ στὸ Πέραν 26
 Ἀγирὸς Τζουάννες Σ 234
 Ἀγκαθαρομούρης Σ 103, 115
 Ἀγκαθαρολακκούδια Σ 103
 Ἀγκάραθος Σ 331
 Ἀγκαρὲς Σ 431
 Ἀγκλαβὰς Σ 139
 Ἀγκουτζακάς Σ 346, 478
 Ἀγκουφάκια Σ 115
 Ἀγκώνα 42, 47, Π 21, 37
 Ἀγριεμένος Παῦλος Σ 215
 Ἀγρόλιδος Σ 97, 103
 Ἀδὰμ Π 64
 Ἀδάμος Ἀντρέας Σ 394, Γιώργης Σ 75, 241, Ἰωάννης Σ 574, Καλόγερος Σ 394, Λέος Σ 359, Μανόλης Σ 75, 241, Ξένος Σ 239
 Ἀδοντάκης βλ. Σκορδίλης Ἰωάννης
 Ἀδραμυτινός (Δριμιτινός) Σ 574
 Ἀζαγάκης Γιώργης Σ 36
 Ἀζανικαναστέσης (;) 933
 Ἀζογυρέας (Ἀζογυρέος, Ἀζογυρές, Ἀζόγυρος,) Σ 41, 52, 69, 80, 102, 119-121, 128, 144, 151, 349, 359, 534, 551, 574, 577, 614, 936, 937· βλ. καὶ Ἀλάτζι, Ἀπάνω Ἀζογυρέας, Κάτω Ἀζογυρέας, Λάκκος
 Ἀθανάσιος 40, 48, 63, Π 27, 32, 33, 51, 56, 58, Σ 257, 481, 608, 610
 Ἀθηναῖος Ἀντώνης Σ 426, 525, 608, 610, Βασίλης Σ 234, 935, Γιάννης Σ 502, Γιώργης Καλιτζούνης Σ 194, Θεόδωρος Σ 194, 426, 613, 935, Κωνσταντῖνος Σ 46, 47, Μανόλης Σ 49, 194, 234, 362, 426, 472, 502, 891, Πανταλέος Σ 102, 103, Φρέσκος Σ 49, 891
 Αἰγαῖο 13, 14, 18, 19, 28, 47, Π 62, Σ 266
 Αἰδινίου, ἐμιράτο 13
 Ἀκαράνου Σκορδαλοῦ Σ 59
 Ἄκρα· βλ. Κάτω Ἄκρα
 Ἀκροβαταρὲς Σ 263
 Ἀκρόμυλος Σ 103· βλ. καὶ Λάκκος
 Ἀκρωτήρι Σ 86· βλ. καὶ Στέρνες
 Ἀκτὴ Σ 91
 Ἀλάτζι (Ἀλατζίδα) τοῦ Ἀζογυρέ(α) Σ 151, 936
 Ἀλεξάνδρεια Π 59
 Ἀλέξανδρος τοῦ Δημητρίου Π 31
 Ἀλέξης βλ. Alexi
 Ἀλέξιος Σ 83
 Ἀλέξιος Γ' Ἄγγελος, αὐτοκράτορας 50, 60 σημ. 198, Ἀλέξιος Α' Κομνηνός, αὐτοκράτορας 14 σημ. 4, 29
 Ἀλεπετρινὸς Γαβρίλης Σ 610, Δημήτρης 935, Καλόγερος 933, Μανόλης Σ 306· βλ. καὶ Τζούγκαρης Μανόλης
 Ἀλήτης Μανόλης Σ 222· βλ. καὶ Λεντάκης Μανόλης
 Ἀλι...ρος Μαστραντώνης Σ 164, Νικόλας Σ 164
 Ἀλικάμπος Σ 260
 Ἀλιφιεράκης (Ἀλφιεράκης) Γεώργης Σ 212, Πάννης Σ 109, Νικολὸς Σ 212·

- βλ. καὶ Κλαπατζαρὰς Μαθιός, Πά-
τερος Ἰωάννης (Γιάννης), Μανό-
λης, Σταμάτης
Ἀλιφιέρης (Ἀλφιέρης) Ἰωάννης (Γιάν-
νης) Σ 306, 345· βλ. καὶ Πάτερος
Ἰωάννης (Γιάννης), Μανόλης, Στα-
μάτης
Ἀλιφιεροπούλα Καλὴ Σ 574
Ἀλιφραγκῆς Φραγκῆς Π 69
Ἀλώνα (Ἀλώνι, Ἀλώνια) Σ 103, 159,
533, 576, 938· βλ. καὶ Λάκκος, Λακ-
κούδι
Ἀλωνάρης Γιάννης Σ 83, Γιώργης Σ 126,
Μάνος Σ 83, Πιέρος Σ 83
Ἀλώνι· βλ. Ἀλώνα
Ἀλώνια· βλ. Ἀλώνα
Ἀμιργιαλάκης Γιάννης Σ 467· βλ. καὶ
Φούμης Πέρος
Ἀμιργιάλης Σ 306
Ἀμουργινὸς 24 σημ. 38
Ἀμουτζές 937
Ἀμπάλουρας· βλ. Μπάλουρας
Ἀμπελακιανὸς Μάνος Σ 39
Ἀμυγδαλάρμη Σ 86, 126
Ἀμυγδαλόλακκος Σ 103
Ἀμύγδαλος (Ἀμύγδαλο) Σ 52, 285, 424,
584, 887
Ἀναβολίματα Σ 103
Ἀνδρέας Σ 489, 492, 493, 503, 554, 555,
573
Ἀνδριάνα· βλ. Πρόβαλμα
Ἀνέζα Σ 306, 537
Ἄννα, *creata* Γεωργίου Ραφελίνου Π 21
Ἀννίτζα Σ 574, 597, 610
Ἀννούτζια Σ 151
Ἀντρεδάκης· βλ. Τζικαλόπουλος
Ἀντρωμένος· βλ. Πάτερος Μανόλης
Ἀντώνιος (Ἀντώνης) Π 63, Σ 101, 459,
τοῦ Δημήτρη 23, Π 45, 62
Ἀνωγιάναινα Ἑρήνη Σ 608
Ἀνώπολη Σ 60, 91
Ἀξαγάκης Μανόλης Σ 201
Ἀξάγης Κώστας Σ 100, Σταμάτης Σ 610
Ἀξάης· βλ. Ἀξάγης
Ἀπάνω Ἀζογυρὲς 937· βλ. καὶ Ἀζογυ-
ρέας, Κάτω Ἀζογυρὲς
Ἀπάνω Κεραμέα Σ 258
Ἀπάνω Μοίρα Σ 102
Ἀπελινόπουλος Τζώρτζης Σ 492
Ἄπλαστος Ἱερόθεος, οἰκονόμος Σ 264,
265, 920
Ἀποδομούρια· βλ. Ποδομούρια
Ἀποδοχάτορας Σίπιος Σ 582
Ἀποκόρωνας 50, 51, 55, 58, 89, Σ 23,
35, 41, 46, 83, 132, 242, 257, 258,
260, 362, 364, 441, 466, 492, 506,
543, 607, 624, 887, 926· βλ. καὶ Κα-
στέλλι Ἀποκορώνου (Bicorna Ca-
stel)
Ἀπράμος Πέρης Σ 502, 503
Ἄπτερα (Ἀπτέρα) 53, 88, 89 καὶ σημ.
283
Ἀπτὴ πασὰς 937
Ἀπτιδάκης Ἀλὶ 938· βλ. καὶ Ἀπτὴ πασὰς
Ἀραγκαβὰς Ἀθανάσιος Σ 549
Ἀραγκαφάκης (Ἀρακαφάκης, Ἀρεγκα-
φάκης) Μανόλης Σ 297, 306, 331,
610, 935· βλ. καὶ Τζούγκαρης Μα-
νόλης
Ἀραγκαφὰς (Ἀρεγκαφὰς)· βλ. Τζούγκα-
ρης Μανόλης
Ἀρακαφάκης· βλ. Ἀραγκαφάκης
Ἀράπης 933· βλ. Τζούγκαρης Μανόλης
Ἀρβανιτάκης· βλ. Μουσοῦρος Γεώργιος

- Ἀργαστήρι Σ 91
 Ἀργινιάπτης (;) 932
 Ἀργυρόπουλος Γιωργιλὰς Σ 83, Ἐμμα-
 νουήλ Σ 484, Νικολὸς Σ 83
 Ἀργυρὸς Τζώρτζης Π 62, Σ 61, 63, 141
 Ἀρδακτυλίδι (Ἀρδακτύλιδο) Σ 97, 103
 Ἀρκολέος Σ 368, Δανιήλ, οἰκονόμος
 Σ 37, Κωνσταντῖνος Σ 83
 Ἀρμάκης Κωνσταντῖνος Σ 122
 Ἀρμένης Νικολὸς Σ 132
 Ἀρμένοι Σ 308, 492, 514
 Ἄρνα, τούρμα 51
 Ἀρνομάλης (Ἀρνόμαλος) Μιχάλης Σ 587·
 βλ. καὶ Τζινάρεας Δημήτρης, Φανού-
 ριος
 Ἀρνούλακης Γιάννης Σ 306
 Ἀρολιθάκι Σ 103, 199, 200
 Ἀρούπαυλος βλ. Παΐδης Παῦλος
 Ἀρτζέντης Τζουάννες Π 62
 Ἀρχαγγέλου, ναὸς 938
 Ἀσκέτης Μιχελῆς 933
 Ἄσπα· βλ. Μεγάλη Ἄσπα
 Ἀσπρέας Ἀνδρέας Σ 514, 564, 574, Πάν-
 νης Σ 66, 241, 465, Γιάννης Ἄβα-
 τος Σ 277, 373, Γιώργης 70, Σ 82,
 84, 113-115, 119-121, 125, 132,
 133, 159, 167, 180, 184, 471, 505,
 515, 595, 614, Γιώργης Μποῦρλος
 Σ 89, 603, Γιώργης Πετινάκης 927,
 Ἰωάννης Σ 137, Κωσταντῆς Σ 238,
 Μανόλης Σ 46, 74, 85, 86, 169, 185,
 187-193, 195, 204, 205, 207, 209,
 214, 224, 228, 230, 235, 239, 240,
 248, 260, 264, 268, 269, 275, 276,
 279, 280, 284, 292, 302-304, 306,
 308, 309, 312-315, 345, 350, 364,
 373, 375, 381, 383, 404, 420, 424,
 430, 433, 454, 461, 462, 464, 465,
 470, 471, 476, 482, 483, 488, 490,
 494, 518, 522-524, 528, 530, 549,
 551, 560, 568, 570, 576, 581, 589,
 590, 595, 596, 606, 897, 922, 929,
 Μανόλης Ἄβατος Σ 66, 241, Μα-
 νόλης Μποῦρλος Σ 41-43, 51, 494,
 891, 892, Μάνος Σ 319, Μιχαήλ
 (Μιχάλης, Μιχελῆς) Σ 43, 137, 581,
 891, Νικόλαος (Νικολῆς) Σ 46, 593
 Ἀσπρεδάκης (Ἀσπρεδιάκης) Ἀντρέας
 Σ 384, 433
 Ἀσπροβίτης Μανέας Σ 91
 Ἀσπρολούπη Βιόλα Σ 524
 Ἀσπρολούπης Γιάννης Σ 516, Μανόλης
 Σ 233, Νικόλας (Νικολός) 505, Σ 515,
 516, Στράτης Σ 133, 515, 516, 523,
 524, 532, Τζαννῆς Σ 133, 505, 515,
 523, 524, 532· βλ. καὶ Κούβαλης
 Στράτης
 Ἀσπροπούλα Καλή, σύζ. Λέου Φούμη
 Σ 499
 Ἀστός· βλ. Σκλάβος Τζαννῆς
 Ἀσφέντακος 887
 Ἀτζάλης Ξένος Π 62
 Ἀτζιγκανολέος· βλ. Κόντης Λέος
 Ἀτζίγκανος· βλ. Τζούγκαρης Δημήτρης
 Ἀτζού· βλ. Πάτερος Σταμάτης
 Ἀτίλιος Δημήτρης Σ 495, Κώστας Π 62,
 Μιχάλης (Μιχελῆς) Σ 422, 495, 526
 αὐλάκι· βλ. Μαθιός, Παχυκώστας
 Ἀχινέος Ἀντώνης Σ 306, 476, Βασίλης
 Σ 306, 476, 927, Βασίλης Μαναρο-
 λάκης Σ 608, Γιώργης Σ 476, Θεό-
 δωρος (Θόδωρος) Σ 284, 293, 345,
 402, 404, 411, 426, 476, 927, Θεό-
 δωρος Γέρος Σ 293, 927, Θεόδω-

- ρος (Θόδωρος) Λόλος Σ 374, 404, 405, Λεόντιος Σ 101, Μανόλης Σ 276, 306, 331, 345-347, 388, 476, 927, Φρατής Σ 405, Φρέκος Σ 345
- Ἀχινός (Ἀχινέος;) Βασίλης Σ 293
- Ἀχινού Σοφία Σ 293
- Ἀχλάδης Ἄγγελος Σ 46, 47, Γεώργιος Σ 47, Γιάννης (Ἰωάννης) Σ 137, 143, 164, 179, 401, 606, Λέος Σ 46, Σ 47, Μιχαήλ (Μιχάλης, Μιχελής) Σ 137, 164, 179, 192, Νικόλας (Νικολός) Σ 60, 192
- Ἀχλαδόλακκος Σ 64, 447, 525
- Ἀχλαδοπούλα Ἑρήνη, σύζ. Μιχάλη Μουσούρου Σ 453, Μαρούλα, σύζ. Κλαπῆ Τζούγκαρη Σ 164, 171
- Ab... Zuan'Antonio Σ 23, 24, 60, 63, 81, 173, 177-179, 185, 188, 201, 202
- Adimino Costa Σ 2
- Adurno Nicoroso Π 59
- Alacci Michael Π 21
- Alcantara Π 53
- Alessandro 19, Π 31
- Alexi (de) Iohannes Π 47
- Amboise Emericus (d'), μεγάλος μάγιστρος τοῦ τάγματος τῶν Ἰωαννιτῶν Ἱπποτῶν 40, 42, Π 27, 28, 30
- Andoria Angela Π 21, Franciscus Π 21, Iohannes Baptista Π 21, Nicolaus Π 21, Vincentius Π 21
- Andree Petrus Π 24
- Andriolo Σ 1
- Angelini Iohannes Greco Π 21
- Antemi Sofronius de Π 47
- Anthonio de Salcino Π 25
- Antonici Zorzi Σ 122
- Antonio de Cipri Π 59
- Aragona de Π 51
- Arcipelago βλ. Αἰγαῖο
- Arzento Stefano Σ 58
- Aubusson Petrus (d'), μεγάλος μάγιστρος τοῦ τάγματος τῶν Ἰωαννιτῶν Ἱπποτῶν Π 26
- Avia Emanuel Π 40
- B**
- Βαβλαστάκης Κώστας Σ 460· βλ. καὶ Βλαστάκης
- Βαβουλές βλ. Κατζουλάκης
- Βαγιαζήτ Β', σουλτάνος 16
- Βακῆς (Vachi) Κώστας Σ 74
- Βαλαῖτι στοὺς Κολίμπους Σ 164
- Βαλεκάτος Γιάννης Σ 582
- Βαλεντιανά· βλ. Φωτεινικά
- Βαλεντογιάννης Ἰωάννης Σ 345
- Βαλῆς Νικολός Σ 505
- Βαλίρης· βλ. Παΐδης Μανόλης
- Βάμος Σ 272
- Βαράρης Π 25
- Βαρβάροι, Πεδιάδα 50
- Βάρδας (Βάρδος) Γεώργιος Σ 159, 162, 164, 169, 171, 179, 182, 208, 410, 418, 471, Γιώργης Σ 187, 208, 225, 226, 348, Γιωργιλᾶς Σ 180, 450, Θόδωρος (Θοδωρής) Σ 52, 347, Μανόλης Σ 279, 438, 470, 490, Μανόλης Κουλούρης Σ 504, Μανόλης Κουντουράκης Σ 501, 581, Μανόλης Κουντούρης (Κοντοῦρος) Σ 482, 534, 581, Μαργέλος Σ 164, 279, 304, Μαρίνος Σ 311, Νικηφόρος Σ 52, 450, Νικόλας Σ 347

- Βάρης Γιάννης Σ 571
 Βαρνάβας Νικηφόρος 35, Π 10
 Βαρούχας Κωστάντιος Σ 434, Νικολός
 Σ 434, Τζώρτζης Σ 117, 216, 272
 Βαρσαμίδης Νικολός Σ 555, 568, 570
 Βαρύς Θόδωρος Σ 71
 Βασασμίδης· βλ. Βαρσαμίδης
 Βασιλάκης Θεόδωρος Σ 613
 Βασίλης 24 σημ. 38, 933
 Βασίλοπος Κώστας Σ 546
 Βασμπούλα Καλή, σύζ. Μανόλη Τρουλ-
 λινού Σ 425, 430
 Βασμουλος Αντώνιος, δικαστής διαι-
 τητής, Σ 363, 456, Γιώργος Ποντι-
 κός Σ 425, Νικόλας Σ 425, Σταμά-
 της Σ 425
 Βαστάρχης (Βάσταρχος) Γαβρίλης Σ 461,
 929, Μάνος Γληγόρης Σ 435, 488,
 Σταμάτης Σ 461, 929
 Βάσταρχος· βλ. Βαστάρχης
 Βατζάκης Ιωάννης Πρωτοκυνηγός Σ 59
 Βατζεράκης· βλ. Τρουλλινός Μιχάλης
 Βατζεράς Μιχάλης Γαλανός 505
 Βατζερός· βλ. Τρουλλινός Γαλανός
 Βατικανό 36
 Βατιπέτιο Σ 450
 Βατόλακκος· βλ. Κάτω Άκρα
 Βατουδές 937
 Βαχάκης· βλ. Ψαρομήλιγκος Μανόλης,
 Μάρκος
 Βεκάκης· βλ. Φούμης Λέος
 Βέκης Γιάννης Σ 215, Κωνσταντίνος
 (Κώστας) Σ 215, 306, Μάρκος Σ 306,
 Μιχάλης Σ 215· βλ. και Φούμης Κων-
 σταντίνος, Κώστας, Λέος
 Βεκόκωστας Κώστας Σ 306, Μιχάλης
 Σ 306· βλ. και Φούμης Κώστας
 Βεκολές (Βεκολέος)· βλ. Βεκολής, Φού-
 μης Λέος
 Βεκολής Σ 603
 Βεκομάρκαινα Σ 379, Μαρούλα Σ 604·
 βλ. και Φουμοπούλα Μαρούλα
 Βεκομάρκος Σ 467· βλ. και Φούμης
 Μάρκος
 Βεκομιχάλης (Βεκομιχελής) Σ 85, 467·
 βλ. και Φούμης Μάρκος
 Βεκόπουλος· βλ. Φούμης Μάρκος
 Βέκος Λέος Σ 191, 239, Μάρκος Σ 191,
 239, Φραντής Σ 239
 Βελαΐτης Τζώρτζης Σ 106, 138, 144,
 161, 176, 181, 240, 311, 372, 419,
 430, 453, 582, 583, 615, 894, 914
 Βελάκαινα Άντριάνα Σ 83
 Βελάκης Βασίλης Σ 83, Γιώργης Σ 83,
 Μανούσος Σ 83· βλ. και Παΐδης
 Γιώργης
 Βελόβαινα Έρηνη Σ 83
 Βελονάκης· βλ. Φούμης Μαρής
 Βελόνης Σ 450
 Βενέδικτος Π 37
 Βενέρης Βασίλης Σ 83, Γιώργης Σ 83
 Βενιέρ Γιακουμίνια Σ 32, Νικολός Σ 32
 Βεργεροπούλα Γιακωβίνα, θυγ. Μπερ-
 ναρδή, σύζ. Μανιού Στανίλα Σ 59
 Βερίβος Αντώνης Σ 333, Δημήτρης Σ 60,
 Νικήτας Σ 232, 372, 429
 Βέστης Μιχελής Σ 616
 Βίγλα Σ 191
 Βιδάλες (Βιτάλης) Π 20, Σ 502, 504,
 524, 613, 935, Ίερόθεος Σ 514, 521,
 523, 526, 528, 529, 532
 Βιέννη 41, Π 55
 Βιτζαμάνος (Βιτζιμάνος) Άλιγάζος Σ 39,
 Βερναρδής (Μπερναρδής) Σ 87, 445,

- Μαρῆς Σ 39, Μάρκος Σ 290, 291, 295-298, Μάρκος Σταφυλὰς Σ 319, 357, Μένεγος Σ 290, 291, 295-298
 Βιτζιμάνος· βλ. Βιτζαμάνος
 Βιτζομούρι Σ 103· βλ. καὶ Λακκούδι
 Βιτόρος Σ 151, 936
 Βιτσαμάνος Μανολάκης Σ 101
 Βλακάκης Μιχελῆς Σ 83
 Βλάσιος 40, Π 23
 Βλασσόπουλος Κωνσταντῖνος Σ 33
 Βλαστακάκης (Βλαστάκης) Νικόλας Σ 459· βλ. καὶ Βλάστακας, Πάτερος Θεόδωρος, Κώστας, Νικόλας
 Βλάστακας (Βλαστάκης) Κώστας Σ 306, 460, Νικόλας Σ 460· βλ. Πάτερος
 Βλαστάκης· βλ. Βλάστακας, Βλαστακάκης
 Βλαστοκόκωστας· βλ. Πάτερος Κώστας
 Βλαστὸς Μανόλης Πουμπουράνης Σ 319
 Βλατόπουλος Γεώργης Σ 46, Κωσταντῆς Σ 46
 Βλαχάκης Καλόγερος Σ 590, Μανόλης Σ 294, Μάρκος Σ 211, 260, 294, 306, 356, 590, Νικολέτος Σ 467· βλ. καὶ Φούμης Νικολέτος, Ψαρομήλιγκος Μάρκος
 Βλαχὰς Κωσταντῆς Σ 439, Μανόλης Σ 439
 Βλαχερωνίτισσα Σ 60
 Βλαχομάρκος Σ 561· βλ. καὶ Ψαρομήλιγκος Μάρκος
 Βλάχος Σ 306, Γεράσιμος Σ 605, Κωσταντῆς Σ 550, Μανόλης Σ 550· βλ. καὶ Ψαρομήλιγκος Γεράσιμος
 Βοζάλης Σ 467
 Βόθωνας Σ 450
 Βολιράκης Λέος Σ 306, 331
 Βολίρης· βλ. Παῖδης
 Βονιφάτιος Η', πάπας Π 14
 Βόνος Μανόλης Σ 523, Νικήτας Σ 523
 Βορέας Μανόλης Σ 22, 471
 Βοριολές Γερολέος Σ 296
 Βουβὰς Σ 306
 Βουκολέος· βλ. Φούμης
 Βουκομάρκαινα Μαρούλα Σ 603
 Βουνὸς Μανόλης Σ 524, Νικήτας Σ 86, Νικόλας Σ 524
 Βοῦρος Κωστάκης Σ 556
 Βρακάκης· βλ. Μουσοῦρος Σταμάτης
 Βρακῆς (Βρασκῆς) Σ 193, Πώργης Σ 190, 608, Σταμάτης Σ 190, βλ. καὶ Μουσοῦρος
 Βρακόπουλος· βλ. Κατελάνος Γεώργιος
 Βρακοῦ (Βρασκοῦ, Βρακοῦς τῆς, Βρασκοῦς τῆς, Βράσκοι) 80, Σ 190, 380, 453
 Βρακουδάκης Ἰωάννης 927· βλ. καὶ Μουσοῦρος
 Βρακοῦς (τῆς) Ἀλέξανδρος Σ 190, Πώργης Σ 190, Κώστας Σ 190, Μανόλης Σ 190, Νικολέτα σύζ. Ἀλεξάνδρου Σ 190, Σταμάτης Σ 190
 Βρασκῆς· βλ. Βρακῆς
 Βράσκοι· βλ. Βρακοῦ
 Βρασκοῦ· βλ. Βρακοῦ
 Βρετανία 38
 Βρούβης Λουκάς Σ 259, 533
 Βρουλές Σ 246
 Βρύση Σ 92, 937
 Bad... Gaspar Σ 49, 891
 Badoer (Baduario) Albano Σ 4, 5, Marc' Antonio Σ 494, Piero Σ 494
 Bafa· βλ. Cristo del

- Balbi Σ 122
 Bandino Zorzi Σ 2
 Barbarigo (Barbadico) Girolamo, προνοητής Σ 7, Marco, δόγης Βενετίας Σ 9
 Barbaro Σ 161, Luca Π 7
 Barberino Francesco, καρδινάλιος 36 σημ. 82, Π 20, 21
 Barbier Antonio Π 62, Filippo Π 62
 Bardi Fiorentino 20, Π 36, 37
 Baroci Angelo Σ 8, 9, Giacomo Σ 1, Pantaleon Σ 60· βλ. καὶ Μπαρότσης
 Barozzi· βλ. Baroci
 Barraci Antonio Π 21
 Barroso Bernardus Π 50, 51
 Basadona Andrea, ρέκτορας Χανίων Σ 375, 412, Zuan (Giovanni) Battista, ρέκτορας Χανίων Σ 170-172, 177, 184, 185, 189, 194, 296, 206, 238, 435
 Basegio Zuan, γεν. προνοητής Σ 254
 Bataille Antonio 42, Π 39
 Bellançinis (de) Antonio (Μπαλάντζα Ἀντώνιος), ἐπίσκοπος Καλαμῶνος Σ 4, 5
 Bellegno Giovanni Σ 3, 5
 Bellierus C... us Π 23
 Bembo Andrea Σ 33, Antonio Σ 5, Gabriel, ρέκτορας Χανίων Σ 263, 268, 271, 274, 276, 281, Gasparin Σ 122, Μαρία, σύζ. Gasparin Σ 122, Pietro Σ 50, 91
 Bergamasco Ἀντώνιος Π 62, Francesco Π 62
 Bertaucourt Francesco de Π 69
 Bicorna Castel· βλ. Καστέλλι Ἀποκορώνου
 Bollani Domenico, προνοητής, Σ 7, 9, 33, Marco, προνοητής φορτέτζας Σούδας Σ 13
 Bologna (da) Paolo Σ 92
 Bon Gianna Σ 122, Nicola Σ 45, 48, Ottaviano 70, Π 64· βλ. καὶ Buon
 Bonassera Piero Σ 122
 Bonifacio· βλ. Βονιφάτιος
 Bonrizzo Alvise Σ 8, 9
 Bosius Ioannes Otho Π 34, 35
 Bracchi Pietro Π 6
 Bragadin Σ 130, Federigo Σ 55, Francesco, προνοητής φορτέτζας Σούδας Σ 18, Polo Σ 55, 61
 Briffa Iulianus Π 61
 Bronza Zuanne Π 9
 Brun Piero Π 59
 Bucier Nicolaus Π 21
 Buol Ioannes Georgius (de) Π 55
 Buon Antonio Σ 141
 Burgos 41
- Γ**
- Γαβαλάκης Γιώργης Σ 587
 Γαβαλὰς Σ 279, 302, Ἀντώνης Σ 587, Γεώργης Κωστάκης Σ 223, Γεωργιλὰς 927, Γεώργιος Σ 572, Γιάννης (Ἰωάννης) Σ 41-44, 134, 223, 306, 340, 385, 421, 460, 567, 572, 577, 582, 585, 587, 592, 595, 598, 892, Γιάννης Καπετανάκης Σ 460, Γιάννης Λιονάκης Σ 582, Γιάννης Λουγκάκης Σ 582, Γιάννης Πετρόγαμπος Σ 611, Γιώργης Σ 460, 577, 582, 592, 611, Γιώργης Πετράκης Σ 612, Δημήτρης Σ 226, 927, Ἰάκω-

- βος, δικαστής di proprio, 85, Σ 110, 187, 242, 243, 247, 485, 888, 895, 918, Ἰωάννης Καραμπές 927, Καλόγερος Σ 69, Καλογερουμότης Σ 67, Κωσταντής (Κωνσταντίνος) Σ 166, 172, 285, Μανόλης Παχου(ν)τάκης Σ 192, Μαρίνος Σ 416, Μαθιός Σ 459, Ματθαῖος Σ 460, Μιχάλης Σ 67, 69, 501, Νικολός Σ 319, Νικολός Κωτάκης Σ 223, Νικολός Σκοτάκης Σ 140, Παῦλος Σ 192, Παῦλος Κωστάκης Σ 223, Σήφης Σ 91, Σταμάτης Σ 501, 528, Σταμάτης Κατζιβέλης 926, Τζαννάκης Σ 226, Τζώρτζης Σ 91, 110, 288, 385, 423
 Γαβαλοπούλα Μαρούλα Σ 401, Ποθούλα Σ 223, σύζ. Σταμάτη Γαβαλά Σ 501
 Γαβαλοχώρι Σ 203, 223, 572, 577, 592
 Γαβολέος Βασίλης Σ 259
 Γαβριλάκης· βλ. Τζιναρέας Θεοδωρής
 Γαβριλακοπούλα Ἑλένα Σ 306
 Γαβρίλης 935, Νικολός Π 66, Σ 16, 587, 594, 597, 599
 Γαγλιβάνης· βλ. Καστελλάνος
 Γαδελάκης· βλ. Γαϊντελάκης
 Γαϊντελάκης (Γαδελάκης) Κώστας Σ 306, Νικολός Σ 306
 Γαλαγκάκης (Γαλατζάκης, Γκαλαγκάκης) Γιάννης Σ 306, Λέος Σ 306, Μιχάλης (Μιχελής) Σ 103, 306, 345, Σταμάτης Σ 306, 345· βλ. καὶ Πάτερος Λέος, Μιχελής, Πέρος, Σταμάτης
 Γαλανάκης Σ 185, Ἀντώνιος Σ 187, Δημήτρης Σ 36, 331, Μάνος Σ 187, Σταμάτης Σ 187· βλ. καὶ Μηναρόλης, Τζούγκαρης Μιχάλης
 Γαλανακίδης Μάνος Σ 306, Σταμάτης Σ 306
 Γαλάνης Ἄγγελος Σ 306, Ἰωάννης Σ 576, Μιχάλης Σ 576· βλ. καὶ Τζούγκαρης Κλαπής
 Γαλανόπουλος Γιάννης Σ 83
 Γαλανός Σ 187, 214, 521, Μανόλης Σ 306, Μάνος Σ 460, 482, Μιχάλης Σ 100, 482· βλ. καὶ Βατζεράς, Τρουλλινός Μιχάλης
 Γαλατὰς Σ 333
 Γαλατζάκης· βλ. Γαλαγκάκης, Πάτερος Λέος
 Γαρδούμας Κωσταντής Σ 493, Τζαννής Σ 514, 523, 529· βλ. καὶ Γληγόρης Τζαννής
 Γαρίπας Σ 337, 359
 Γαρνέρα στοῦ Σ 182, 194
 Γεδεών 40, Π 23, 31, 57, οἰκονόμος Σ 22, 887
 Γεννάδιος, Π 33, οἰκονόμος Σ 31
 Γένοβα, ἀρχιεπισκοπή Π 16
 Γενουβεζίνα Ἀλεξάνδρα Σ 83
 Γενουβεζομιτζός Γιάννης Σ 83
 Γερακάρης Ἀθανάσιος Σ 546, Ἀντώνιος Σ 83, Γαβρίλης Σ 164, 304, 308, 313-315, Γεώργης Σ 460, Γεώργης Κικῆς 926, Κωνσταντής Περισινάκης Σ 604, Κώστας Σ 492, Μανόλης Μπούμπουρος Σ 625, Παῦλος Σ 162, 164, 192, 304, 308, 309, 311, 313-315
 Γεράκης Τζώρτζης Σ 92, 113
 Γερακίστρα Σ 64, 430
 Γεράσιμος Κλήμης Π 35, 37, Γεράσιμος, μητροπολίτης Κυδωνίας 936

- Γερμανός Π 37, Σ 266, 430, 408, 464, 574, 624, 625
 Γερολαγός Σ 185
 Γερολεντάκης βλ. Παΐδης Λέος
 Γερομάνος Σ 150
 Γεροντοκωστάκης Γιώργης Σ 476· βλ. καὶ Γεροντόκωστας, Φούμης
 Γεροντόκωστας Σ 525, 603, Βρετός Σ 467, Κώστας Σ 476· βλ. καὶ Γεροντοκωστάκης, Φούμης Γιώργης
 Γεροπρίνος Σ 22, 887
 Γέρος· βλ. Ἀχινέος Θεόδωρος, Μουσούρος Σταμάτης, Παΐδης Μανόλης, Φούμης Γιάννης
 Γεώργης Σ 81, 306
 Γιαδελάκης (Γιαντελάκης)· βλ. Γιαλεδάκης, Πάτερος Κωνσταντής, Κώστας
 Γιαδελόκωστας Σ 467
 Γιακαργιάκης· βλ. Πάτερος Γαβρίλης, Γιάννης
 Γιακουμής Σ 198, 914
 Γιακουμινάκης· βλ. Κλάδος Γιώργης
 Γιαλεδάκης (Γιαδελάκης)· βλ. Κλαπατζαράς Τζαννής, Πάτερος Κώστας
 Γιαλός 914
 Γιάννης 24 σημ. 38, Σ 354, 614, 625
 Γιαννούλης Σ 624
 Γιάνος Μανόλης Σ 152
 Γιανουδάκης Σταμάτης Σ 281
 Γιανουλόπουλος Κωνσταντίνος Σ 83
 Γιανούτζα 936
 Γιαντελάκης· βλ. Γιαδελάκης
 Γιαντελονικόλας Σ 459
 Γιατάς Σάββας Π 62
 Γιογιάν(ν)ης (Γογιάννης) Γεώργης· βλ. Πάτερος
 Γιοπάκης· βλ. Πάτερος
 Προλεδάκης Σταμάτης Σ 306, 331
 Γιωργάκης· βλ. Πάτερος
 Γιώργης Σ 25, 185, 195, τοῦ Μανόλη Σ 208
 Γκαδιάκος (Γκαδιάκης) 928, Γιώργης Σ 460
 Γκαλαγκάκης· βλ. Γαλαγκάκης, Πάτερος Μιχελής
 Γκάλαγκας Σταμάτης Σ 101
 Γκαλαγκομιχελής· βλ. Πάτερος Μιχάλης
 Γκάλιος Νικηφόρος Σ 83, Πέρος Σ 83
 Γκαραμπιανὰ Σ 164
 Γκέκος Σίλβεστρος Π 68
 Γκλαβής Κωνσταντής Σ 379, Σταμάτης Σ 379
 Γκοῦρος· βλ. Πάτερος Θεόδωρος
 Γληγοράκης Γιώργης Σ 382, 927, Μάνος Σ 382, 564, 608, 927
 Γληγόραινα Ἀνέζα 927
 Γληγόρης Γαβρίλης Σ 167, 347, Γεώργης Σ 64, 284, Ἰάκωβος Σ 359, Κωνσταντής Σ 32, Μάνος Σ 284, Μιχελής Σ 336, Σταμάτης Σ 86, 164, 167, 347, 401, Τζαννής Σ 359, Τζαννής Γαρδούμας Σ 359· βλ. καὶ Βάσταρχος Μάνος, Γληγορογαβρίλης, Μπέρτος Σταμάτης
 Γληγορογαβρίλης Σ 159· βλ. καὶ Γληγόρης Γαβρίλης
 Γλιανάκης· βλ. Φούμης Λέος
 Γλιμίδη στοῦ Σ 182, 187, 494
 Γλωσσοδέτης Κώστας Σ 83, Μανόλης Σ 83, Μήτσος Σ 83, Μιχελής Σ 83
 Γνιαγνιαδοπούλα Ἀνέζα Σ 306
 Γογιάννης· βλ. Γιογιάν(ν)ης
 Γονεῖς στοὺς Κολίμπους Σ 482

- Γοργοράφτης Ἰωάννης Σ 351, Τζουάν-
νες Σ 267, 270, 428, 485
- Γουκάκης Μανόλης Σ 461
- Γουλονικόλας Κωσταντής 933
- Γραβαβλής (Καραβαβλής)· βλ. Πάτε-
ρος Πώργης
- Γρά Λιγιά (Γρά Λυγιά, Γρά Λιγέα, Γρέα
Λιγέα, Γρελυγιά) Σ 46, 59, 92, 129,
173, 433, 549, 590
- Γραμναρίτης· βλ. Τιμπισκίης Σταμάτης
- Γρασουδάκης· βλ. Σαλιβαράς Νικόλας
- Γρεβολιδάκης Πώργης 931
- Γρηγόριος (Γρηγόρης) 24 σημ. 38, Π 24,
ἡγούμενος, οἰκονόμος 16, 44, 47,
Π 37, 56, 58, Σ 25, 54, 255, 889, 897
- Γρηγόριος ΙΓ', πάπας 36, 39, 40, Π 17,
23
- Γριβάκηδες Σ 306
- Γριβάκης· βλ. Γριβάκηδες, Πάτερος Γιάν-
νης
- Γριβάρης Μανόλης 931
- Γρίβας Γιάννης Σ 306
- Γριβογιώργης 932
- Γρίβος· βλ. Πάτερος Γαβρίλης
- Γρίκος Ἀντώνιος Σ 62· βλ. καὶ Γροῖκος,
Grico
- Γριμάνης Νικολός 29, Τομάζος Σ 558,
Τζώρτζης Σ 558· βλ. καὶ Grimani
- Γριντάς· βλ. Μουρί
- Γριτὸς Σ 207
- Γροῖκος Γιάκουμος Βαρδάλαχος Σ 107,
Πώργης Σ 107· βλ. καὶ Γρίκος
- Γρυπάρης Ἐμμανουήλ Σ 76, 79, 271, 319,
331, 347, 352, 367, 413, Μιχαήλ 84,
Σ 38, 52, 53, 64, 66, 67, 77, 80, 85,
86, 113-115, 174, 210, 260, 302, 303,
305, 313, 319, 898, Τζώρτζης Σ 245,
256, 260, 412, 429
- Γυρομυλὰς· βλ. Λάκκος
- C**
- Cacianum (to) Pulici Σ 2
- Cagnolo Alessandro, δικαστής Σ 160,
453
- Cahuimu (to) Crusos
- Calabalin Σ 338, Zorzi Σ 60
- Calafati Bernardin Σ 91, Daniel Σ 91
- Calamai Cesar Π 34
- Calbo Vincenzo, γεν. προνοητής Σ 254
- Callafao Castello Π 62
- Calu (tu) Janis Σ 2, Michalis Σ 2
- Camarda Stamatius Π 21
- Camereto Antonio Π 21
- Camilli Clemente 26 καὶ σημ. 50
- Camizi Tethachi Σ 2
- Campanilis Fabritius Π 47
- Cannuri (to) Chiriacho Σ 2
- Caotorta Zuan Battista, ρέκτορας Χα-
νίων Σ 88, Σ 101
- Capellari Giovanni Battista Σ 454
- Capello Girolamo, γεν. προνοητής 78,
Σ 138, 913, Simon Σ 210
- Capitani Costa Σ 2
- Capriancha Angelica de Pacilola Π 34
- Carafa di Rocella Gregorius, μεγάλος
μάγιστρος τοῦ τάγματος τῶν Ἰω-
αννιτῶν Ἱπποτῶν 42, Π 40, 41
- Carafi Cristina Sevasti Π 21
- Cararo Piero Σ 453, 455
- Carata Pasquino Π 21
- Carchia (to) Femis Σ 2, Nichitas Σ 2
- Cardamiotis Σ 2, Iani Σ 2

- Carioffilo Dimo Π 8
 Carlo (tu) Crusos Σ 2, Pontisto Σ 2
 Carminati Scipione Σ 7
 Carneio Andrea, δικαστής di petizion
 Σ 122
 Carretto Fabritius de, μεγάλος μάγι-
 στρος τοῦ τάγματος τῶν Ἰωαννιτῶν
 Ἱπποτῶν 42 καὶ σημ. 123, 45, Π 26,
 30
 Caruso Nicolò Francesco Π 21
 Carzaro Vassili Σ 2
 Cassandra de Patraci Π 61
 Castellet de Π 51
 Castri Sforza Π 64
 Cato Psicro· βλ. Κάτω Ψυχρὸ
 Catulia Janni Σ 2
 Cavo Iohannes Π 47
 Cayas Π 51
 Caymus Π 50, 51
 Cazaro Leo Σ 2
 Cerbinus Joseph Π 53
 Cesana Bernardo Π 5
 Cestaro Giovan Lonardo Π 51
 Cheminart Iohannes Π 16
 Chichisiola Petro Π 21
 Chillas Leo Σ 2
 Chioggia· βλ. Chioza
 Chioza Σ 602
 Chirgopulo Antonio 186
 Cicogna Pasquale, καπιτάνος, δόγης
 Βενετίας 31 καὶ σημ. 64, Π 1, 2, Σ 40,
 Zuan Domenego, ρέκτορας Χανίων
 Σ 61, 63
 Cipro· βλ. Parthenius
 Cirillus de Pathmo Π 47
 Civran Iseppo Σ 461
 Clemens Π 47
 Cobellutius S. Π 18
 Coccini Emanuel Π 47
 Coco Stefano, καστελλάνος Σελίνου
 Σ 83
 Collis A. de Π 14
 Colo Stefano Σ 14
 Colonna Paolo Σ 106, 365, 911
 Compisiano Nichola Σ 2
 Condoynanni Christophorus Π 47
 Condulmer Antonio Σ 7
 Consaga Ferdinandus, πρίγκιπας τοῦ
 Μέλφι Π 47
 Constantinus Π 51
 Contarini Σ 467, Andrea, ρέκτορας Χα-
 νίων Σ 616, Lorenzo, γεν. προνο-
 ητής Π 66, Σ 16, 412, Marc'Anto-
 nio, προνοητής φορτέτζας Σού-
 δας Σ 12, Marco, ρέκτορας Χανίων
 Σ 453, 455, Paolo, προνοητής Σ 7,
 Steffanin Σ 103, Zorzi Σ 103
 Contreras Ferdinandus Π 41, 42
 Corner (Cornaro) Σ 304, Andrea, γεν.
 καπιτάνος, προνοητής 22, 80, Π 9,
 Σ 536 541, 562, 585, 587, 593, 595-
 597, 599, 600, 602, Giacomo Σ 47,
 Marco Σ 6, 7, 49, 891, Nicolò Σ 243,
 918, Zorzi Π 5· βλ. καὶ Κορνάρος
 Coronato Augustinus de Π 16, Balda-
 sar de Π 16
 Coronello Francesco Π 43
 Cortesan Giacomo Σ 419
 Cosimo Γ', μεγάλος δούκας τῆς Τοσκά-
 νης 42, Π 52
 Cothomas (to) Nichiforos Σ 2
 Cristo del Bafa, ἐνορία Χανίων Σ 432
 Crucifiso, ἐνορία Χανίων Σ 432
 Crusiotis (tu) Nichoforo Σ 2

Cubertinus Alexander Π 47

Cuglituri Vincentius Π 21

Curte de Π 51

Δ

Δαμιανός Σ 194

Δαμίγοι 79-81, Σ 174

Δαμίγος Σ 175, Ἀθανάσιος Σ 130, 174, 210, Τζώρτζης 79, Σ 174, 178, 210· βλ. καὶ Δαμίγοι, Δαμίγου, Νταμίγος, Νταμίος

Δαμίγου Μαρία 79, Σ 174, 210

Δανιήλ, οἰκονόμος 54 σημ. 177, 62, Σ 54, 55, 57, 88, 90, 96, 481, 896, 912

Δανίλης Σ 81

Δασκαλάκης Σταμάτης Σ 81· βλ. καὶ Καλονὰς Σταμάτης

Δασκαλονικολός 931

Δαφνόρουμα Σ 76

Δενδρινός Γιάννης 23

Δημήτραινα τοῦ Μπέρτου Σ 440

Δημητράκης Σταμάτης Σ 152

Δημητράς· βλ. Τρουλλινός Δημήτρης

Δημήτρης 20, 23, Π 31, 44, 45, 62, 65, Σ 185, 519, 605

Δημητροπούλα Καλή, σύζ. Κωσταντῆ Κόντη Σ 223

Δημητρόπουλος Γεώργης (Γιώργης) Σ 196, 200, 206, 306, 345, Γιάννης Σ 71, Μανόλης Σ 88, 103, Μιχάλης Σ 101

Διακάκη Καλή Σ 310

Διακάκης Γιώργης Σ 310, Μανόλης Σ 183, Τζάννες Σ 30· βλ. καὶ Κλαπατζαράς Μανόλης

Διάκισσα Σ 212, 213· βλ. καὶ Ξιδιπούλα

Διακονάκης Θεοδωρής Σ 614· βλ. καὶ Τζούγκαρης Θεοδωρής

Διακονόπουλος Κωστάντιος Σ 273

Διάκος 23· βλ. καὶ Τζούγκαρης Γιάννης

Διακοσέλια (Κυριακοσέλια;) 78, Σ 96

Δοξαράς· βλ. Παΐδης Γιάννης

Δραγανιγάκης Μιχάλης Φόλης Σ 546

Δραγανίγος Πάκουμος Σ 180, Νικόλαος Σ 76, Τζώρτζης Σ 180

Δραγομάνος Κωνσταντίνος 22, Π 8

Δρακοντοπούλα Σοφία Σ 306

Δράκος Σ 610

Δράκος Τζαννής Σ 83

Δρακουλάκης Σ 348

Δράμια Σ 83

Δραμίθη τὸ Μαρί Σ 531

Δριμιτινός· βλ. Ἀδραμυτινός

Δροσάδες 65, Σ 558

Δροσὰς Γιάννης (Ἰωάννης, Τζουάννες) 64, 68, 69, 80, Σ 117, 148, 160, 166, 172, 175, 182, 194, 215, 218, 219, 221, 225-227, 238, 260, 282, 287, 289, 293, 311, 314, 316, 324-327, 331, 333, 335-341, 346, 347, 351, 353, 363, 372, 380, 398, 400, 406, 409, 413, 418, 423, 467, 477, 555, 558, 560, 582, 585, 587, 595, 605, 925, 934, Ἰάκωβος (Γιάκομος) 64, Σ 60, 69, 102, 166, 238-241, 245, 256, 260, 265, 281, 410, 413, 558, 592, 922, Λαμπρινός Σ 275, Μανέας Σ 285, Μανοῦσος Σ 282, 351, Μιχαήλ (Μιχάλης) Σ 372, 421, 429, 558, 592

Δρόσος Πιέρος Σ 419, Φραγκίσκος Σ 419

Δωδεκάνησος 13, 43

Δωρόθεος Σ 258

D

Dabassan Δημήτριος Σ 63

Dachioza Σ 173· βλ. καὶ Chioza

Damosto Francesco, ρέκτορας Χανίων
Σ 83

Dandolo Σ 567, Anzolo Σ 91, France-
sco Σ 91, Marco 57 καὶ σημ. 185, Σ 5

Dapadovan Domenico Σ 419, Cesare
Caligero Σ 419

Dapesaro Αντώνιος Σ 14, 63

Darazzo Andrea Σ 272

Darmino Alvise Σ 419, Zorzi, *canonico*
Agienses [ἐπισκοπῆς Ἀγιᾶς] Σ 419

Degratis Johannes Baptista Σ 254

Denti Iacobus Π 21, Stefanus Π 21

Deparis Franceso, δικαστὴς διαιτητῆς
Σ 92, Andrea Σ 92

Derazzo Marco Σ 494

Dia (o) Nichola Σ 2

Dolfin Benedetto (Benetto), ρέκτορας
Χανίων Σ 13, 14, 83, 256, 260, Iseppo
21, Π 7, Pietro Σ 1

Donato (Donà) Nicolò, γεν. προνοητῆς
Π 66, Lorenzo, δικαστῆς 42, Π 12,
Pietro, γεν. προνοητῆς Π 47

Durazzo Vincenzo 64, Σ 598

Durente Francesco, δικαστῆς di pro-
sopio Σ 105

E

Ἐγριπος Π 12

Ἐλιᾶς Σ 139

Ἑλληνικὸ Κολλέγιο Ρώμης Σ 60

Ἐξώπορτο· βλ. Χάνδακας Π 60

Εὐδαιμονογιάννης Καβάκης Σ 101, Μα-
νολάκης Τραχανιώτης Σ 434, Μα-
νόλης Σ 288, Σοφιανός, δικαστῆς
Σ 533, 534· βλ. καὶ Σοφιανός

Εὐφροσύνη Σ 460

Ἐφέσιος Νεόφυτος Σ 628, 939

Emanuela, ὁδὸς στὴ Μεσσήνη Π 21

F

Fascos Costa Σ 2

Fassarus Leo Σ 2

Federsarchi Π 52

Fedicha (tu) Nichola Σ 2

Ferera Thoma de 890

Fernandez de Castro Pietro Π 51

Ferrari Giovanni Stefano Π 68

Fitieni Garina Π 61, Sigismondo Π 61

Flisco Laurentius de, ἐπίσκοπος Mon-
tis Regalis Π 16

Flori Bernardo, ἐπίσκοπος Χανίων Σ 419

Forte Damianus de Π 47

Forzer Iseppo Σ 456

Foscarini Σ 104, 106, 236, 247, 893, 895,
900, 906, 913, Giacomo, γεν. προ-
νοητῆς 49 σημ. 152, 61 σημ. 199,
78, 84, Σ 8, 9, 106, 138, 249, 274,
893, 894

Foscolo, γεν. καπιτάνος 22, Π 7

Francesco Π 21, Σ 101, de Corfo Π 59

Franciscus sancti Laurentii in Damaso
Π 20, 21

Franco Marco Σ 428, Nicolò Σ 477

G

Gabriel Lodovico Σ 6
 Gabrielli Gabriele Σ 10, 11
 Gaieta Π 59
 Galioto Giovanni Battista Π 51
 Gallenari, contrata delli, στη Μεσσήνη
 Π 21
 Gallo Felice Π 11
 Ganzo Zuanne Σ 55, 59
 Gapici (Gappici) Iseppo Σ 216, 220, 367,
 372, 445
 Garzoni 895, Giacomo Σ 367, 571, Giu-
 lio, σύνδικος έξεταστής Σ 60, 247
 Genova βλ. Γένοβα
 Germanus de Castoria Π 47
 Gieremia Zuanne Π 62, Dorino Π 62
 Gillio (Gilio) Cesare Σ 273, 277, 278,
 419, 428, 429, Pietro Σ 485
 Giordano Franciscus Π 21, Ioseph ...
 Π 21
 Giovane Π 51
 Giovanni Battista Π 65
 Girolamo Σ 91
 Giustinian Σ 101, Belletto Σ 2, 3, 5, Ber-
 nardo Σ 14, Marco, ρέκτορας Χα-
 νίων Σ 20, Piero Σ 365
 Gonsaga Ferdinandus Π 47
 Gradenigo Daniel, ρέκτορας Χανίων 82,
 Σ 14, 90, 98-101, Gasparo 31 σημ.
 64, Π 1, Michiel 33 σημ. 70, 71 σημ.
 232, Pietro, δόγης Βενετίας Σ 2, 3, 5
 Gregis Battista di Π 62
 Grico Antonio Σ 30, 37 βλ. καὶ Γρίκος
 Grimani Alvise, προνοητής Σ 10, 11,
 Antonio Σ 33, Corrado Π 26, Gi-
 rolamo, δικαστής 42, Π 12, Marco,

δούκας τῆς Κρήτης 31 σημ. 63, Π 1,
 Marino, δόγης Βενετίας 31, 32, Π 3,
 Σ 13, 15· βλ. καὶ Γριμάνης
 Gristi Ioachim Π 19
 Gritti 895, Rimondo, ρέκτορας Χανίων,
 Σ 62, 63, 64, Sebastiano, ρέκτορας
 καὶ καπιτάνος Σ 33, 40, Zuanne,
 σύνδικος έξεταστής Σ 60, 247
 Gu... (to) Ianis Σ 2
 Guiduccio Angelo Π 21

Z

Ζαγνιβάνης Γιώργης Σ 189
 Ζάκυνθος Π 62
 Ζαχαρίας Σ 614
 Ζέγνερης Σ 467
 Ζερβιώτισσα Σ 182, 187, 270, 281, 318,
 364, 460, 922, 924, 936-938
 Ζερβός Σ 217, 933, Γιώργης 932, 938,
 Μανόλης Σ 202
 Ζουζούλης Δημήτρης Σ 610
 Ζουλομύτης Σ 192, Γιάννης (Ιωάννης)
 Σ 180, 192, Κωσταντής Σ 35, Πέρος
 Σ 180, 301, 306, Σταμάτης Σ 180, 192
 Ζουριδάκης Σ 164
 Ζουρίδης Πατέρας 935
 Ζύμπραος Σ 610· βλ. καὶ Σύμπραγος
 Ζωγράφος Μανόλης Σ 332, Τζουάννες
 Σ 31
 Ζωσιμάς 24, Π 60

H

Ἡσαΐας Σ 625
 Habela Joannes Franciscus Π 50

Θ

- Θαλασσινὸς Ἀντώνης Σ 165, 345, Γιώργης Σ 322, Μανόλης Καππαδόκας Π 62
- Θεοδόσης· βλ. Teodosy
- Θεόδουλος 24 *σημ.* 38, 40, 48, Π 27, 56, Σ 26
- Θεοδωράκης (Θοδωράκης) Γιάννης Σ 550, 611, Θόδωρος Σ 550, Ἰωάννης Σ 185, 573, Σταμάτης Σ 185, 306· βλ. καὶ Πάτερος Κώστας, Τζούγκαρης Γιάννης
- Θεολόγος Σ 164, 460, 502, 504, 606, ναὸς 937· βλ. καὶ Πεζούλα
- Θεοτόκης Σ 143, Σταμάτης Σ 195, 590, 932· βλ. καὶ Theotoki
- Θεοτόκος, μονὴ Σ 217, ναὸς στὸν Στύλο Σ 137, ναὸς στὴ Χρυσοπηγὴ Σ 574, Μεσοχωρίτισσα, ναὸς Σ 576, Σιών (ἁγία Σιών), μονὴ Σ 39· βλ. καὶ Madonna
- Θεοτόκος Νέας Μονῆς Χίου 37, Π 21
- Θερμανός (Θεργιανός) Γιάννης Χαλαμπαλῆς Σ 615, Ἰωάννης 533, 544, 547, Λέος Σ 576, Νικολὸς Σ 442, 459, 560, Πιέρος 84, Σ 146, 288, 383, 554, Τζουάννες Σ 281, 426, 441, 466, 584, 926
- Θέρισος Σ 378, 546, 574
- Θοδώρα· βλ. Todora(s)
- Θοδωράκας Μιχάλης Π 62
- Θοδωροπούλα Μαρούλα Σ 476
- Θόδωρος (Θοδωρής) Σ 511, 933
- Θοκάρης Σταμάτης Σ 183
- Θοχάρης Γαβρίλης Σ 551, 584, Γεώργης Σ 564, Μιχάλης Σ 536, Μιχάλης Ψαρουδάκης Σ 184, 345, Σταμάτης Σ 584, Σταμάτης Ψαρὸς Σ 219· βλ. καὶ Ψαρὰς Σταμάτης
- Θοχαροπούλα Σοφία, σύζ. Νικολοῦ Κωτάκη Γαβαλᾶ Σ 223
- Θρουμπὰς Σ 624
- Θυμιὰ Κεραμέας Σ 101, 157
- Θυμολάκκι Σ 103
- Θυμοσέλι Σ 103
- Θυμωτὸ Σ 263

I

- Ἰάκωβος, Π 37, ἡγούμενος 36 *σημ.* 82, Π 33, 48, Σ 380, μητροπολίτης Κάφας Π 58, οἰκονόμος Σ 54, 119-121, 126, 260, 450
- Ἰεράπετρα Σ 562
- Ἰερεμίας Π 37, 38, 51, 58, Σ 221, 306, οἰκονόμος Σ 550, 625
- Ἰερόθεος οἰκονόμος 61, Σ 289, 520, 931
- Ἰεροσόλυμα, πατριαρχεῖο 34 *σημ.* 73
- Ἰλοτζίνα (;) 932
- Ἰννοκέντιος ΙΑ', πάπας 36 *σημ.* 81, Π 22
- Ἰὸς Π 62
- Ἰούλιος Β', πάπας Π 27
- Ἰσπανία 38, Π 33, βασιλιὰς τῆς 28, 35, 48, 49, 69
- Ἰωακεῖμ Σ 513
- Ἰωάννα, ψυχοκόρη Γεωργίου Ραφελίνου Π 21
- Ἰωάννης, οἰκονόμος Σ 53, 185, 190, 256, 269
- Ἰωαννίκιος 24 *σημ.* 38
- Ἰωαννίτες Ἰππότες, τάγμα 13, 19, 28, 35, 39, 40, 42-49, Π 17, 18, 24, 27, 28,

30-35, 38-42 48, 50
 Ἰωάσαφ, ἐπίσκοπος Σκύρου Σ 30
 Ἰωνάς, ἡγούμενος, οἰκονόμος 19, 39,
 Π 3, 31, 57, Σ 69
 Ἰωσαφάτ Π 41
 Ἰωσήφ, ἐπίσκοπος Σαντορίνης Π 58, μη-
 τροπολίτης Παροναξίας, Π 65, οἰκο-
 νόμος Σ 8, 24, 41-44, 47, 891
 Ianua βλ. Genova
 Isalora Biscagno (Biscaino) Antonello
 Π 21
 Isio Zorzi Bollari Σ 29

Κ

Καβαλάρης Παῦλος Σ 558, Πέτρος Σ 558
 Καβαλαρίτζι Σ 82, 574, 937
 Καβαλαρίτσαίνα Μαρία Σ 83
 Καβαλαρίτσης Βασίλης Σ 83, Γιάννης
 Σ 83, Γιώργης Σ 83, Μανόλης Σ 83
 Καβαλίστας Θεοδωρής Σ 108, 110, Μα-
 νόλης Σ 110
 Καβάλλος (Καβάλος) 933, Γιάννης (Ἰω-
 άννης) Σ 52, 83, Γιώργης Σ 83, Μι-
 χάλης Σ 83, 255
 Καβαλοπούλα Σοφία Σ 83
 Καβάνης Χριστόφορος Σ 103
 Καγιάκης Μανούσος Σ 83
 Καγιάννης βλ. Στρεβλιώτης
 Καγιαντώνης Σ 467· βλ. καὶ Πάτερος
 Ἀντώνης
 Καδιράκης βλ. Κανακάρης Γιώργης
 Καζαντήζιδες 938
 Καζούρης Νικόλας Σ 46, Τζουάννες
 Σ 192

Καημένη Κερατέα Σ 296
 Καθαρόλακκος, Καθαρ(ι)ὸς Λάκκος
 Σ 97, 103, 191
 Καθαρομούρι Σ 97, 103
 Κακαβάς Σ 71
 Κακαντώνης βλ. Πάτερος Ἀντώνης
 Κακατζής βλ. Καπαδοστής
 Κακὴ Σκάλα Σ 97, 103
 Κακοθύμης Κώστας Σ 482· βλ. καὶ
 Μπέρτος Κώστας, Τρουλλινὸς Δη-
 μήτρης, Φρατῆς
 Κακομαλάκης Παυλούτζιος Σ 36· βλ. καὶ
 Τζούγκαρης Νικόλας
 Καλαθὰς Σταμάτης Σ 166
 Καλάμι 63, Σ 12, 18, 76, 85, 119, 124-
 126, 128, 140-142, 149, 151, 165,
 187, 191, 201, 208, 209, 217, 230,
 239, 260, 293, 331, 346, 347, 362,
 404, 424, 468, 525, 584, 590, 604,
 937
 Κάλαμος Σ 193, 288, 916
 Καλαμώνος ἐπισκοπὴ 58· βλ. καὶ Bel-
 lançinis (de) Antonio
 Καλανιτζής (Καλαντζής) Ἀντρέας Σ 376,
 926, Γεώργης Σ 164, 179, Κώστας
 Σ 164, Μανόλης Σ 164, 179
 Καλαντζής βλ. Καλανιτζής
 Καλαφάτη Μαρούλα σύζ. Δανιήλ Σ 60
 Καλαφάτης Σ 190, 220, 411, Ἀνδρέας
 Π 62, Σ 91, Βερναρδῆς Σ 91, Δα-
 νιήλ Σ 60, Ἐμμανουήλ Σ 385, Ἰε-
 ρεμίας, οἰκονόμος 61, 69, 75, 79-81,
 83 σημ. 266, Σ 117, 149, 152-155,
 157, 158, 169, 172, 174, 181, 182,
 184, 187, 188, 190-193, 196, 205,
 207, 210, 214, 216, 235, 238, 239,
 245, 260, 282, 292, 366-368, 370,

- 372, 374, 379-381, 398, 400, 404, 412, 414, 434, 437, 448, 449, 454, 460, 461, 463, 467-469, 478, 481-484, 486, 489, 491-495, 497, 498, 500, 503, 511, 512, 519, 542, 556, 565, 584, 590, 605, 617, 622, 929, 931, Μάνος Σ 91, Νικολός Σ 60, 91, Στέφανος Σ 91, Τζώρτζης Σ 91
- Καλετζούνης· βλ. Καλιτζούνης
- Καλημέρης Δημήτρης 933
- Καλιβολές Νικόλας Σ 329
- Καλιτζένης Γιώργης 933
- Καλιτζούνης (Καλετζούνης, Καλτζούνης) Βασίλειος Σ 235, Γεώργης (Γεώργιος) Σ 235, 264, 293, 306, 476, 927, Μάρκος Σ 564· βλ. καὶ Ἀθηναῖος
- Καλίχερος Σ 448, Στάμος Σ 449
- Καλλέργη Ἀνεζίνα, σύζ. Γιάννη Σ 198
- Καλλέργης Ἀλέξιος 52, 56 *σημ. 184*, Γιάννης (Γιαννάς) Σ 198, Ζαχαρίας Σ 456, Μιχαήλ Π 62, Σ 101, 366, 367, 370, 372, 412, 419, 428, 429, Νικολός Σ 260, Πιέρος Σ 372, 419, 429
- Καλλίνικος 24 *σημ. 38*, Σ 481, 564
- Κάλλιστος Π 31, 57, Κάλλιστος Γ', πάπας 35, Π 13
- Καλλίστρατος 55, Σ 17, 18, 331
- Κάλμπος Μιχάλης Σ 582
- Καλογερέας Ἀνδρέας Σ 379, Μιχαήλ (Μιχάλης) 70, Σ 379, 501
- Καλογερουμότης· βλ. Γαβαλάς
- Καλόγερος Μιχελής Σ 437· βλ. καὶ Λεντάκης Κώστας
- Καλογιάννης 24 *σημ. 38*
- Καλογροπούλα Σ 470
- Καλόδης Μανόλης Π 59
- Καλοδολέος Σ 511
- Καλοθοδωρόπουλος Μανόλης Σ 359, Νικολός Σ 359
- Καλοκεφάλι Σ 447
- Καλονᾶ Ἀνέζα, σύζ. Σταμάτη Σ 81, Ἐργίνα, σύζ. Τζαννῆ Γληγόρη Σ 359, Μαρούλα, σύζ. Λέου Φούμη Σ 359, Τζωρτζίνα, θυγ. Σταμάτη Σ 81· βλ. καὶ Καλονοπούλα
- Καλονὰς Σ 471, Ἄγγελος (Ἀγγελής) Σ 290, 295-298, 319, 470, 493, Ἀντώνιος Π 11, 54, Γεώργης Σ 81, 82, 354, 614, Γιακουμής Σ 81, 84, 85, 149, 162, 164, 167, 168, 222, 260, 347, Γιωργάκης Σ 245, Γιώργης Μεστός Σ 614, Ἰωάννης Σ 224, 279, 280, Μανόλης Σ 81, 394, Μάνος Σ 81, 82, 89, 131-133, 149, 162, 164, 167, 168, 187, 190, 215, 224, 238-241, 260, 264, 279, 280, 300, 306, 319, 346, 347, 359, 398, 403, 505, 515, 559, 571, 584, 605, 920, Μάνος Κλασογιαννάκης Σ 278, Μανουήλ Σ 76, 79, Μπερναρδῆς Σ 81, 82, 126, Νικόλαος (Νικόλας, Νικολός) Σ 67, 81, 82, 124, 125, 149, 159, 162, 168, 170, 172, 190, 194, 201, 202, 208, 211, 413, 614, 898, Νικολός Μεστός 927, Σταμάτης Σ 38, 51-53, 55, 61, 64, 66, 67, 71, 72, 74-82, 85, 88, 89, 93, 124, 125, 131-133, 149, 162, 222, 241, 256, 260, 300, 346, 450, 453, 505, 515, 571, 584, 614, 898, Σταμάτης Δασκαλάκης Σ 603
- Καλονοπούλα Ἐργίνα Σ 284, Μαρούλα Σ 418, 574, σύζ. Λέου Φούμη Σ 225,

- 410, Τζωρτζίνα Σ 259, σύζ. Μανόλη Τρουλλινού, Σ 534, 535, 560· βλ. καὶ Τρουλλινοπούλα Ἑρήνη
- Καλός· βλ. Calu (tu)
- Καλοτῆς Ἀλέξανδρος Σ 301
- Καλούδης Λέος Σ 564
- Καλτζουνάκης Δημήτρης Σ 608
- Καλτζούνης· βλ. Καλιτζούνης
- Καλύβες 55, Σ 86, 165, 180, 220, 245, 459, 492, 542, 556, 564, 932
- Κάλυμνος 35 *σημ.* 75
- Καμάρα Σ 78
- Καμαράκι Σ 71
- Καμαρωτὸς Κωνσταντῖνος Π 37, Μακάριος, ἡγούμενος, οἰκονόμος 61, 77, Π 38, Σ 92-94, 97, 100, 102, 103, 115, 123-125, 128-130, 149, 151, 174, 190, 210, 245, 401, 584· βλ. καὶ Μακάριος
- Καματερὸς Γιώργης Σ 83, Μανόλης Σ 83, Νικόλας Σ 83, Παῦλος Σ 83
- Καμένο Σπίτι Σ 200
- Καμπῆς, ναὸς Χριστοῦ (τοῦ Καμπῆ) 54 *σημ.* 175, Σ 20· βλ. καὶ Καπῆς, Καπίνος, Χριστὸς
- Καμπιανοὶ Σ 221
- Κάμποι 55, 78, 82, Σ 60, 75, 78, 88, 96-103, 106, 113-115, 123, 132, 155, 157, 160, 196, 200-202, 206, 231, 242-244, 246, 248, 250-252, 256, 258, 260, 261, 267, 268, 331, 340, 346, 417, 459, 471, 888, 898, 902, 904, 910, 911, 916-918, 925, 931· βλ. καὶ Κάμπος
- Κάμπος 75, Σ 8, 41, 82, 84, 99, 187, 193, 200, 225, 228, 256, 260, 265, 288, 359, 392, 401, 410, 414, 418, 518, 605, 897, τοῦ Σταμάτη Λιανουδάκη Σ 142, τοῦ Τζιγκούνη Σ 103· βλ. καὶ Κάμποι, Κάτω Κάμπος
- Καναβάς· βλ. Σπήλαιο
- Καναβέσης Γεώργης Σ 38, Σταμάτης Σ 38, Τζαννῆς Σ 556
- Καναβός· βλ. Κλαδούρης
- Κανακάρης Γιάννης Σ 83, Γιώργης Σ 83, Γιώργης Καδιράκης Σ 83, Κοσμάς Σ 83, Κώστας Σ 83, Λέος Σ 83, Λίβιος Σ 83, Μανόλης Σ 83, Μανόλης Πλανίδης Σ 83
- Κανιάρης· βλ. Otroro
- Κανογλιὸς Γιώργης 932
- Κανούρης· βλ. Cannuri
- Καντήρος (Καντήρης) Δημήτρης Σ 610, 933
- Καντί (Καντιά;) Σ 83
- Καπαδοστάης Μιχάλης Κακατζῆς Σ 269
- Καπεγλιὸ Σ 295
- Καπέλ(λ)ος Τρώιλος 63, Σ 23, 24, 242, 257
- Καπετανάκης Λέος Σ 207, 554, Μάρκος Σ 345, 459· βλ. καὶ Γαβαλὰς Γιάννης, Καπετανολέος, Πάτερος Κωσταντῆς, Φούμης Λέος
- Καπετάνιος· βλ. Φούμης Λέος
- Καπετανολέος Σ 256, 359, 385, 394, 470, 482, 485, 554, 555· βλ. καὶ Φούμης Λέος
- Καπέτης Παῦλος 933
- Καπῆς Βασίλης Σ 186, Νικηφόρος Σ 186· βλ. καὶ Καμπῆς, Καπίνος
- Καπίνος Ἀντώνιος Σ 20, Ἐμμανουὴλ 54 *σημ.* 175, Σ 20, Τζαννάκης Σ 20· βλ. καὶ Καπῆς, Καμπῆς

- Καπιρονοπούλα Έλενα Σ 306· βλ. καὶ Καπιρούνης
- Καπιρούναϊνα Σ 186· βλ. καὶ Καπιρούνης
- Καπιρούνης Γιώργης Σ 94, 95· βλ. καὶ Καπιρούναϊνα
- Καππαδόκας· βλ. Θαλασσινός
- Καππαδόκης Γεώργης (Γεώργιος, Γιώργης) Σ 421, 439, 495, 501, 550, Γιάννης Σ 421
- Κάπρης Πορφύριος Σ 122· βλ. καὶ Φούμης Γιώργης
- Καραβαβλῆς Νικολός Σ 306· βλ. καὶ Γραβαβλῆς, Πάτερος Γιώργης, Πέτρος
- Καραβοκύρης· βλ. Κλαπατζαρὰς Τζαννῆς
- Καραβόξυλο Σ 103, 887
- Κάραβος 937
- Καρακιό Σ 103· βλ. καὶ Λακκούδι
- Καραμπάδες (Καραμπέδες) Σ 162, 180
- Καραμπανιά Σ 162
- Καραμπάς (Καραμπές) Γιάννης (Ἰωάννης) Σ 164, 192, 932, Πέρος Σ 162, Σταμάτης Σ 162, 164· βλ. καὶ Γαβαλὰς Ἰωάννης
- Καραμπές· βλ. Καραμπὰς
- Καραντινός Σ 119, 121, Σ 151, 463, 936, 938
- Καραπέδι Σ 460
- Καραπῆς Πέρος Σ 185
- Καρατζάρος Γιώργης Σ 345
- Καράφη· βλ. Carafi
- Καργάντες (Καργιάντες, Καργιάδες, Καργάντης) Νικόλας Σ 306, 426, 926· βλ. καὶ Τρουλλινός Νικόλας
- Καργάντης· βλ. Καργάντες
- Καρδαμιώτης· βλ. Cardamiotis
- Καρλοπούλα Έλενη Σ 306
- Κάρολος ΣΤ', βασιλιάς Ἰσπανίας 41, Π 53, 55
- Καρόπουλος Σ 220, Μπερναρδῆς Σ 83, Τζώρτζης Σ 83
- Καρουλάκος· βλ. Χαρτοφύλακας Δημήτρης
- Καρουχάκης· βλ. Πάτερος Γιώργης
- Καρπατζίλης Μανόλης Σ 83
- Καρράρας Ἀθανάσιος 41, Π 34, 46, 47
- Καρτέρης Μανόλης 932· βλ. καὶ Χωνιατάκης Μανόλης
- Καρυφίλης Νικολός Σ 463
- Καρυόφιλος· βλ. Carioffilo
- Κασιμάτης Σ 293, 622, Ἐμμανουήλ (Μανόλης) Π 1, Σ 57, 58, 175, 187, 188, Λέος 80, Π 62, Σ 226, 236, 398, 400, 423, Μιχελῆς Σ 309, 311, 927· βλ. καὶ Κασομάτης
- Κασ(σ)ομάτης Δημήτρης Σ 302, 307, 420, 433, Λέων 64, Σ 221, 380, Μιχάλης (Μιχελῆς) Σ 302, 304, 307, 420, 433, Μιχάλης (Μιχελῆς) Μεσσονύχτης Σ 420, 476· βλ. καὶ Κασιμάτης
- Καστελλάνος Γιώργης Γαγλιβάνης (Γαλιβάνης) Σ 279, 302, 303, 305, 312, Θόδωρος Σ 21, Ἰωάννης Σ 21, Μανόλης Σ 279, 302
- Καστέλλι Ἀποκορώνου (Castel Bicorna, Picorna) 73, Σ 5, 42-44, 46, 117, 134, 143, 180, 192, 236, 282, 290, 291, 297, 298, 384, 485, 533, 601, 604, βλ. καὶ Ἀποκόρωνα
- Καστελλόριζο 20, Π 44
- Καστοριά Π 47· βλ. καὶ Germanus

- Καστρινάκης Γιώργης Σ 554
Καστρινός Μιχελής Σ 214, 306, Μπερ-
ναρδής Σ 483· βλ. καὶ Πάλλης, Παν-
λάκης
Καστριτζοχώρι (Κατζιστροχώρι;) Σ 336
Κάστρο (Χάνδακας) Σ 59, 914· βλ. καὶ
Χώρα
Καστροφύλακας Νικολός Σ 122
Καταβάτζος Μιχάλης Π 59
Καταδεμένος Γαλάνης Σ 331, Θεωδω-
ρής Σ 331, Μανόλης Σ 36, 201, 331,
933, Σταμάτης Σ 306, 331
Κατελανοπούλα Θεοδώρα Σ 164
Κατελάνος Γεώργιος Βρακόπουλος Σ 217,
Γιάννης Σ 164, Μανόλης Λεμπιδάκης
926, Μιχάλης Σ 28, 890
Κατέλος Γρηγόρης Π 60, Μάρκος Π 60
Κατεργάρης 467, Γαβρίλης Σ 306
Κατερινάκης Σ 82
Κατεχάκης Γ. 88 σημ. 280, 89 σημ. 281
Κατζαλόπουλος Γιάννης Σ 83
Κατζαρός Νικολός Σ 83
Κατζιβέλης Σταμάτης Σ 608, 932· βλ.
καὶ Γαβαλὰς
Κατζιλομιχάλης Σ 608
Κατζιλόπουλος Λαμπρινός Σ 83, Μα-
νόλης Σ 83
Κατζιμπιός· βλ. Φούμης Μιχάλης
Κατζιποξάκης Νικηφόρος Σ 376
Κατζιστροχώρι (Καστριτζοχώρι;) Σ 335
Κατζοκωσταντίνα Σ 83
Κατζομάρης Γιάννης Σ 83, Γιώργης Σ 83,
Κωνσταντίνος Σ 83, Μανόλης Σ 83,
Μιχελής Σ 83
Κατζομάτης (Κατζομάτος) Γιάννης
Σ 306, Σταμάτης Σ 71, 306· βλ. καὶ
Φούμης Λέος
Κατζονάρης Κωστής Σ 83
Κατζοναροπούλα Λουκία Σ 83
Κατζουλάκης (Κατζολάκης) Μάρκος
927, Νικολός Βαβουλές 927· βλ. καὶ
Πάτερος, Ψαρομήλιγκος Μανόλης
Κατζούλης Ἀντώνης Σ 276, Μανόλης
Σ 488
Κατζουλογιαννάκης Νικολός Σ 306· βλ.
καὶ Κατζουλογιάννης, Τζούγκαρης
Μανόλης
Κατζουλογιάννης Μανόλης Σ 119, 121,
185
Κατζουλοπούλα Ἀντριάνα Σ 180, Νι-
κολοῦ Σ 180, 306
Κατζουράκης Γιώργης Σ 83
Κατζουρὸς Κώστας Σ 83, Λέος Σ 83
Κατζουφραμιχάλαινα· βλ. Παπαδοπούλα
Κατζοῦφρος Σ 284, Κωνσταντίνος Σ 576,
Μιχάλης 927· βλ. καὶ Μουσοῦρος
Κωνσταντίνος, Κωσταντῆς
Κατούλιας· βλ. Catulia
Κατσαδοπούλα Σταμάτα, θυγ. Λουκᾶ
Κωστάλα Τζαγκαρέλου, σύζ. Θε-
δωρῇ Τζούγκαρη Σ 378
Κατσιβέλης Μιχάλης Γαβαλὰς Σ 440,
Σταμάτης Σ 440
Κατσιγιάννης Σ 603
Κατσιπούδαινα (Τσιμπούδαινα) Εὐδο-
κία Σ 614· βλ. καὶ Τζιμπιδαινα, Τζιμ-
πούδαινα, Τζιτζιμπούδαινα
Κατσουράδαινα Σ 25
Κάτω Ἄζογυρέ(α)ς 937
Κάτω Ἄκρα τοῦ Βατόλακ(κ)ου Σ 450
Κάτω Κάμπος Σ 187
Κάτω Κεραμέα Σ 103, 255, 416, 439,
550, 889
Κάτω Λίματα Σ 523

- Κάτω Στρατι Σ 142
Κατωχώρι Σ 263, Κεραμέας Σ 379
Κάτω Ψυχρό 51
Κάφα· βλ. Ίάκωβος
Καφαδάκης (Καφεδάκης) Μιχάλης Σ 306, 331· βλ. καὶ Πάτερος Λέος
Καφεδάκης· βλ. Καφαδάκης
Καφές Λέος Σ 433, Μιχάλης Σ 109· βλ. καὶ Πάτερος
Καφής Γαβρίλης Σ 357
Καφιολέος Σ 36
Καχόχος (*Cachochos*) Γιάννης Σ 83
Καψάλης Σ 407, Ἀλέξανδρος Σ 102, 103, Νικολός Σ 215, 216, 438, Τζώρτζης 84, Π 62, Σ 59, 74, 88, 90, 130, 147, 150, 187, 199, 222, 241, 450, 915
Κεντρι Σ 255, 889
Κεντριά Σ 75, 78, 103, 113, 115, 127, 139
Κεραμέα 55, Σ 106, 114, 135, 160, 243, 421, 911, 918· βλ. καὶ Ἀπάνω Κεραμέα, Θυμιά, Κάτω Κεραμέα, Κατωχώρι
Κεραμιώτης 937
Κεραμωτή (Κεραμουτή) Σ 460, 568, 570
Κερατέα· βλ. Καημένη Κερατέα
Κερατινὸ Σ 214
Κερατοαληθοῦς τῆς Σ 139
Κέρκυρα Π 59
Κέρτος· βλ. Κλαπατζαρὰς Μανόλης
Κεφάλα Σ 21, 42, 97, 102, 103, 149, 248, 260, 263, 350, 354, 530, 531, 537, 559, 571, 614· βλ. καὶ Μέσα Κεφάλα
Κεφάλι· βλ. Ρίζα
Κικής· βλ. Γερακάρης
Κιμινὰς Σ 22, 887
Κίναμος Ἐμμανουήλ 84, Σ 21, 51, 75, 78, 97, 126-128, 149, 210, 247, 346, 436, 534, 561, 584, 605, 895, Ζαχαρίας Σ 65, Θεοδωρῆς Σ 101, 109
Κιότζας Πιέρος Σ 188, Τζουάννες Σ 167, Τζώρτζης Σ 129
Κίριλος (;) Φανούριος 932
Κιρινόκωστας Σ 564
Κίσαμος, ἐπισκοπὴ Σ 69, τούρμα 51
Κιστέρνες Σ 272, 592
Κιτρέας Σ 346
Κίτυρος Σ 83
Κλάβος Βασίλης Σ 388, Γιώργης Πλανάκης Σ 207, Νικόλας (Νικολός) Σ 224, 308
Κλάδιος· βλ. Κλάδος
Κλαδισός, ποταμὸς 54 σημ. 175, Σ 20
Κλάδος (Κλάδιος) Γιαννάκης Σ 538, Γιώργης Γιακουμινάκης Σ 273, Κωνσταντίνος Σ 83, Νικόλαος (Νικολός) Σ 60, 91-95, 97, 102, 103, 105, 125, 471, 595, Πέτρος Σ 103, Τζαννάκης Σ 574, 581
Κλαδούρης Σ 471, Καναβὸς Σ 514, Μιχαήλ 84, Σ 19, 72, 218, 231, 242, 245, 246, 248, 249, 251, 254, 260, 263, 266, 351, 366, 370, 386, 388, 390, 393, 399, 406, 408-410, 413, 415, 417, 538, 575, 888, Νικολός Σ 39, Πιέρος Σ 582, Φρατζέσκος Καναβὸς 926
Κλαπατζαρὰς Ἀκάκιος Σ 183, Ἀντώνης Παπαδιάκος Σ 217, Ἀντώνης Περραντώνης Σ 183, Ἀντώνης Ρογαλάκης Σ 212, 213, Ἀντώνης Τυγανάκης Σ 183, Γιαννάκης Σ 424, Γε-

- ώργης Σ 202, 212, 213, Γεώργης
 Κοβέος Σ 212, Γεώργης Φαλεράκης
 Σ 610, Γεώργιος Νταράκης Σ 183,
 Γιώργης Κοντός Σ 239, Γιώργης
 Φάντος Σ 424, Δημήτρης Σ 272,
 310, Διάκος Σ 36, Ίωάννης Σ 543,
 Κωσταντής (Κωσταντίνος, Κώ-
 στας) Σ 275, 281, 318, 353, 359,
 373, 375, 460, 608, 620, 924, 926,
 928, 932, Κωσταντής Τυγανάκης
 Σ 183, Μαθιός Σ 490, Μαθιός Άλι-
 φιεράκης Σ 183, 213, 310, Μανα-
 ρολάκης Τυγανάκης Σ 183, Μανό-
 λης Σ 183, 213, 217, 373, 490, Μα-
 νόλης Διακάκης Σ 212, 213, Μανό-
 λης Κέρτος Σ 213, Μανόλης Μα-
 νέας Σ 183, Μανόλης Πιτζουλά-
 κης Σ 490, Μάρκος Σ 183, 217,
 264, 281, 301, 310, 349, 424, 459,
 922, Μάρκος Κωσταντάκης Σ 183,
 Μάρκος Νταράκης Σ 183, Μιχάλης
 Σ 212, 213, 381, Μιχάλης Μανα-
 ρολάκης Σ 217, Μιχάλης Μανα-
 ρόλης Σ 219, Μιχάλης Τυγανάκης
 Σ 183, Μπερναρδής Σ 410, Νεό-
 φυτος Σ 166, 168, 189, Νικόλαος
 Σ 212, 213, Νικόλαος Φραδελάκης
 Σ 212, 213, Νικόλας Σγουρογιαν-
 νάκης Σ 490, Νικολέτος Μελόπου-
 λος Σ 491, Νικολέτος Σ 212, Νικο-
 λέτος Σ 608, Νικολός Νταράκης
 Σ 183, Σάββας Σ 381, Σταμάτης
 Σ 123, Στρατήγης Σ 281, 359, Στρά-
 τής 76, 77, Σ 142, 162, 179, 180,
 192, 203, 209, 214, 240, 264, 269,
 277, 280, 283-285, 301, 306, 308,
 317, 318, 348, 351, 353, 355, 356,
 358, 360, 362-365, 369, 371, 375,
 376, 381, 383, 410, 433, 460, 464,
 489, 503, 507, 513, 518, 523, 526,
 529, 532, 555, 570, 573, 589, 606,
 920, 922, 925, 926, 935, Τζαννής
 Σ 212, 310, 381, 591, 608, 613, 620,
 625, Τζαννής Άλιφιεράκης Σ 212,
 Τζαννής Γιαλεδάκης Σ 217, Τζαν-
 νής Καραβοκύρης Σ 212
 Κλαπατζαροπούλα Καλή Σ 213, Μα-
 ρούλα Σ 306
 Κλαπής Σ 248· βλ. καὶ Πάτερος Θο-
 δωρής, Κλαπής
 Κλαπίλικος (;) 933
 Κλαπογιάννης Μάνος 932
 Κλαπουδάκης Ίωάννης Σ 608
 Κλασογιαννάκης βλ. Καλονάς Μάνος
 Κλαψιμός Κωνσταντίνος Σ 83
 Κλήμης Π 43, 51
 Κλίσματα βλ. Λίσματα
 Κλωνάρινα Άντωνία 932
 Κοβέος Γεώργης Σ 212, Καλόγερος
 Σ 460, Μανόλης Σ 78· βλ. καὶ Κλα-
 πατζαράς Γεώργης, Τρουλλινός Μα-
 νόλης
 Κοβιδάκης βλ. Τρουλλινός Φραντής
 Κογιάκης Κωνσταντίνος Σ 83
 Κοζέα Σ 258
 Κοζύρης Λέος Σ 205
 Κοθομάς βλ. Cothomas
 Κοιλιάρης, ποταμός 55, Σ 79, 105, 937
 Κοκκίνης βλ. Coccini
 Κόκκινος Λουκάς Π 21, Πέτρος Π 21
 Κοκοτσάκης Π. 89 σημ. 283
 Κολαντζάκης (Κολατζάκης) Γεωργιλάς
 Σ 628, 939
 Κολαντής Σ 525, Γιώργης Σ 462, 610,

- 934, Μάνος Σ 462· βλ. καὶ Μπέρ-
τος Γιώργης
- Κολατζιός (Κολατζός) Κώστας Σ 190,
306
- Κολάτος Μάνος Σ 284
- Κολετάκης Γιάννης Σ 459
- Κολιάκης Μανόλης Σ 494
- Κολίβι Σ 185
- Κολίμποι, Κολίμπος Σ 103, 159, 162, 164,
185, 284, 359, 460, 482, 495, 526,
529, 532· βλ. καὶ Βαλαΐτι, Γονεῖς,
Τζούγκαρης Γιώργης, Χωράφα
- Κολιτζάνης· βλ. Φρέζος Γεώργης
- Κολλέγιο· βλ. Ἑλληνικὸ Κολλέγιο Ρώ-
μης
- Κολοκυθομάρκαϊνα Σ 158
- Κολοκυθομάρκος· βλ. Πατεροπούλα
- Κολόνα Σ 368, 928, Κρεβατωτὴ Σ 460
- Κολοπόνζο Σ 450
- Κολοσσοῦ (Ρόδος) ἀρχιεπίσκοπος 44,
Π 14, Π 25
- Κομητόπουλος Μιχελῆς Σ 83
- Κορινδὸς Θεοδωρῆς Τζορλίνας Σ 241,
Νικολῆς Τζορλίνας Σ 241
- Κονέλης Παῖσιος, οἰκονόμος 87
- Κόννος Κώστας Σ 235
- Κοντάδης Γιάννης Σ 306, Νικολὸς Σ 306
- Κόνταινα Καλοπάνου Νικολέτα Σ 23
- Κονταρατοπούλα Μαρίνα, σύζ. Λέου
Τρουλλινοῦ Μπέρτου Σ 533
- Κονταράτος Ἀνδρέας Σ 83, Μιχελῆς
Μπεκόπουλος Σ 259, Τζαννῆς Μπι-
κομιχελάκης 533, Φραντσέσκος Σ 83
- Κονταράτου Μαρίνα, θυγ. Μιχελῆ Μπε-
κόπουλου Σ 259
- Κονταρῆς Ἀγουστῆς Σ 349
- Κονταρίνος Στέφανος Σ 97, Τζώρτζης
Σ 97
- Κοντεξῆς Νικόλαος Σ 319, παπὰς Σ 357
- Κόντη Ἑρήνη Σ 84, 256, 260, 897
- Κόντης Γιάννης Σ 187, 236, 256, 260,
265, Γιάννης Μαμαγιώργης Σ 284,
236, 260, 284, Γιάννης Πατζάρης
Σ 260, Γιώργης Σ 66, 260, 394, Ἰω-
άννης Σ 21, 66, 84, 134, 149, 209,
264, 394, 897, 922, Ἰωάννης Μαμα-
γιώργης Σ 256, 265, Κωνσταντῆς
Σ 223, Λέος Ἀτζικανολέος Σ 21,
Μανόλης (Μανολάκης) Σ 21, 149,
187, 190, 209, 236, 256, 260, 264, 284,
460, 485, 490, 529, 551, 574, 922,
Μανολάκης Μαμαγιώργης (Μαμα-
γιωργάκης) Σ 256, 260, 265, 284,
Μανοῦσος Σ 103, Μιχάλης Σ 223,
560, 621, Τζαννῆς Σ 256· βλ. καὶ
Τρουλλινὸς Μανόλης
- Κοντογιάννης· βλ. Condayannis
- Κοντογιάδαινα Σ 39
- Κοντολέος Λουκάς Σ 83, Τζουάννες
Σ 60, Τζώρτζης Σ 60· βλ. καὶ Φού-
μης Μιχάλης
- Κοντολέων Εὐθύμιος 34, Π 6
- Κοντοπούλα Ἀννίτσα (Ἀννίτσα) Σ 134,
396
- Κοντορογένης Θεοδωρῆς Σ 105, Φίλιπ-
πος Σ 105
- Κοντὸς Γιώργης Σ 610, 933, Μανολά-
κης Σ 460· βλ. καὶ Κλαπατζαρὰς
Γιώργης, Παῖδης Γεώργης
- Κοντουδάκης Γεώργης Σ 306· βλ. καὶ
Σκορδίλης
- Κοντοῦρος Γιάννης Σ 83, Παῦλος Σ 83,
Τζαννέτος Σ 83

- Κοπέος (Κοππέος) Ἀντώνης Σ 335, Δημήτριος Μόρος Σ 501, Τζώρτζης Σ 157, 229, 388
 Κοπράνα Σ 450, 887
 Κόρακας Σ 103· βλ. Λακκούδι
 Κορατζάρηδες Σ 306
 Κόρδας Σ 81
 Κοριανίβα Σ 460
 Κορνάρος Σ 625, Γιάκουμος (Γάκωρος) Σ 279, Σ 302, Μανούσος Ἰωάννης Σ 91, Μάρκος Σ 46, 47, Νικολός Σ 279, 302, 303, 305, 312· βλ. καὶ Corner
 Κορφαλόνης Μιχελής Σ 265, Νικολός Σ 265
 Κορφιώτης Γιώργης Σ 83, Θόδωρος Σ 83, Πέρος Σ 83
 Κορωνάκης Γεώργης Σ 306, 331, Κώστας Σ 610· βλ. καὶ Παϊδης Γιώργης
 Κορώνη Π 16
 Κοτζάλας (Κωστάλας;) Κώστας Σ 596, Στεφανής 932
 Κοτζαλού Σ 134
 Κοτζιφάλαϊνας Σ 193
 Κοτζιφάλης Μανόλης Σ 185, 292· βλ. καὶ Τρουλλινός Μανόλης
 Κότης Ἰωάννης Σ 235
 Κοτούδαινα Σταμάτα Σ 556
 Κοτρόλης Μιχάλης Π 68
 Κουβαβάς βλ. Κακαβάς
 Κουβάλαϊνα (Σοβάλαϊνα;) Σ 430
 Κουβαλάκης Σ 470, Στράτης Σ 201, Τζαννής (Ζανής) Σ 459, 503, 523, 529, 532, Τζαννής Ἀσπρολούπης 926, Τζουάννης Σ 460
 Κουβαλεζάκης Σ 460
 Κούβαλης Σ 182, 524, Γιάννης Σ 153, 346, Μάνος Σ 401, Νικολός Σ 153, 154, 346, Στρατήγης Σ 153, Στράτης Σ 133, 162, 187, 188, 190, 306, Στράτης Ἀσπρολούπης Σ 187, Τζαννής Σ 460, 493, 503
 Κουβέλης Τζαννής 932
 Κουγιατάκης Γαβρίλης Σ 345
 Κουδουβάς βλ. Κουκουβάς
 Κουδουκαλή βλ. Τρύπα
 Κουδούρης Γιάννης Σ 467, Σταμάτης Σ 467· βλ. καὶ Πάτερος Σταμάτης
 Κουζάλης βλ. Σκλάβος Γιάννης
 Κουζής Σ 84, 260, 897
 Κουκάκης Νικολός Μανοβρανακάκης Σ 564, Σταμάτης Σ 306, 345· βλ. καὶ Πάτερος Πέρος
 Κούκαρης Μανόλης Ραφιόλης Σ 96
 Κουκλολέος Σ 467· βλ. καὶ Φούμης Λέος
 Κουκνής Δημήτρης Σ 543, 610
 Κουκόλακκος Σ 103
 Κουκοπούλα Εὐδοκία Σ 543
 Κοῦκος Ἰωάννης Σ 164, Μανόλης Σ 164
 Κουκού 937
 Κουκουβάς βλ. Κακαβάς
 Κουκουτζάκης 938
 Κουλάκης Σ 584
 Κουλάρης Σ 208
 Κουλίσαν Γιώργης Π 62
 Κουλουράκης βλ. Παϊδης
 Κουλούρης Μανόλης Σ 306· βλ. καὶ Βάρδας Μανόλης, Παϊδης Γεώργης
 Κουμαράκης Γεώργης Σ 306, 467, Γιάννης Σ 306, 345· βλ. καὶ Πάτερος Γιάννης
 Κοῦμοι 55, Σ 78, 258

- Κουναλάκης Πέρος Σ 331
 Κουναράκης (Κουναρής) Ἀντώνης, γιὸς
 τῆς Ἑρήνης Κουναρίνας Σ 444, 493,
 Γεώργης, γιὸς τῆς Ἑρήνης Κουνα-
 ρίνας Σ 444, Γιάννης Σ 467· βλ. καὶ
 Κουναρίνα, Μουσοῦρος
 Κουναρῆς Ἀντώνης 932
 Κουναρίνα Ἑρήνη Σ 444, σύζ. Μου-
 σούρου Σ 286, 923· βλ. καὶ Κουνα-
 ράκης
 Κουντούνης Φίλιππος Π 62
 Κουντουραμιά (Κουντουρανιά) Σ 71,
 258
 Κουντούρης (Κουντουράκης) Ἰωάν-
 νης Σ 459, Νικηφόρος Σ 574, Στα-
 μάτης Σ 306· βλ. καὶ Βάρδας Μα-
 νόλης, Πάτερος Σταμάτης, Τζού-
 γκαρης Μανόλης
 Κουράδης Ἀντώνιος Σ 242, 888
 Κουράκης Τζαννῆς Σ 319, 357, 556·
 βλ. καὶ Τζούγκαρης Τζαννῆς
 Κουρανίβα Σ 460, 928
 Κουρῆς Σ 248, Τζαννῆς Σ 357· βλ. καὶ
 Τζούγκαρης Νικήτας
 Κουρκουδιανὰ Σ 101
 Κουρνὰ Σ 145
 Κουροζαννῆς Σ 298· βλ. καὶ Τζούγκα-
 ρης Τζαννῆς Κουράκης
 Κουρούδαινα Μαρία Σ 610
 Κουρουπὰς (Κουρουπάκης) Σ 159, Μα-
 νόλης 933, Σταμάτης Σ 306, 927· βλ.
 καὶ Πάτερος Σταμάτης
 Κουρτεῖζης Βασίλης Σ 83
 Κουρτζουβάκης· βλ. Φούμης Γιάννης
 Κουσομιχάλης Σ 450
 Κουστουλοπούλα Σ 549, 590
 Κούταλης· βλ. Σέρβος Ἀντώνιος
 Κουτζομύτης Θόδωρος Σ 83
 Κουτζουλογιάννης Νικολὸς Σ 576
 Κουτζουναδάκης Κώστας Σ 306, 345
 Κουτζουνάδας· βλ. Πάτερος Ἰωάννης
 Κουτζουνάκης Κώστας 931
 Κουτουρῆς Μανόλης Σ 483
 Κουτούφαρης Ἰωακεῖμ Σ 499
 Κουτράκης Ἰωάννης Τριπόδης Σ 336
 Κουτρουλή· βλ. Πλατύβολο
 Κουτσογιάννης Πανταλὸν Σ 340
 Κουφὸς Σ 113, τούρμα 51
 Κουψομύταινα Φροσύνη 933
 Κρεβατωτές (Κρεβατωτή) Σ 178, 460·
 βλ. καὶ Κολόνα
 Κρεμναρίτης (Γραμναρίτης;) Σ 284· βλ.
 καὶ Τζιμπισκῆς Σταμάτης
 Κριστινᾶ Ἀντωνία, θυγ. Νεαμονίτη, σύζ.
 Γεωργίου Ραφελίνου 36, Π 21, Παν-
 τούλα, θυγ. Νεαμονίτη, σύζ. Γεωρ-
 γίου Νευρίδη Π 21
 Κριστινὰς (Χριστινὰς, Κριτινὰς) Νεα-
 μονίτης 36, Π 21
 Κρουσιώτης· βλ. Crusiotis
 Κυδωνία 55, 62, Σ 8, 54, 896, 897, 936
 Κυνηγὸς Θεοδωρῆς Σ 72, Θεοδωρῆς
 Τζόρλος (Τζοῦρλος) Σ 67, 72, 78,
 Μιχελῆς Σ 338
 Κυπαρίσι Σ 103
 Κυπριωτάκης Πιέρος Σ 217, Σάντος
 Σ 217
 Κυπριώτης Σ 111, Μπερναρδῆς Σ 80,
 Τομαζῆς Σ 80
 Κύπρος Π 47, 59, 64, Σ 30
 Κυργιακάκης Κώστας Σ 421
 Κυργιάκης Γεώργης Σ 394, Ἰωάννης
 Σ 564
 Κυργόπουλος· βλ. Chirgopulo

Κυριακίδης Σ. 88 *σημ.* 280
 Κυριακοσέλια (Κυργιακοσέλια) 55, 78, 82, Σ 8, 100, 208, 319, 331, 442· βλ. καὶ Διακοσέλια, Χιλιομοδοῦ
 Κύριλλος Π 37· βλ. καὶ Cirillus
 Κυρτομάδος· βλ. ἅγιος Νικόλαος
 Κωλοκρυοπούλα Σοφία 201
 Κωλοκρύος Γιώργης Σ 185
 Κωλοκρυοῦδαινα Καλή 927
 Κωνσταντίνος· βλ. Constantinus
 Κωνσταντινούπολη (Πόλη) 25, 26, 47, 48, Π 19, 21, 43, 64, Σ 197, 198, 533, 897, 914
 Κῶς 14, 43, Π 25, Σ 9· βλ. καὶ Langone
 Κωστάκης· βλ. Γαβαλὰς
 Κωστάλας Κώστας Σ 593· βλ. καὶ Κοττάλας, Τζαγκαρέλος Λουκάς
 Κωσταντακάρης Μανοῦσος Σ 83
 Κωσταντάκης Σ 192, 938· βλ. καὶ Κλαπατζαρὰς Μάρκος
 Κωσταντής Σ 141, 193, 345
 Κωσταντινάκης Σ 345
 Κώστας Σ 306, 933· βλ. καὶ Κωστής
 Κωστής Διονύσιος Σ 28, 890
 Κωτάκης· βλ. Γαβαλὰς
 Kebedius Emmanuel Π 32

Λ

Λαγαρά Σ 97, 103
 Λαγκονιανό· βλ. Λινικό
 Λάγκος τῆς Μαμούνας 928, 936
 Λαγονάρης Γιάννης Ραμπάνης Σ 49, 891, Μιχαήλ (Μιχελής) Σ 35, 49, 891, Νικολέτος Σ 49, 891, Σταμάτης Σ 35, 49, 72, 115, 891

Λαγὸς Γιάννης Σ 619, 932, Δημήτρης Σ 172, 184, 239, Μάρκος Σ 433· βλ. καὶ Πάτερος Σταμάτης, Χαλικιώτης, Χιλοκιόντας Δημήτρης
 Λαγουδάκης Γιάννης Σ 306, Δημήτρης Σ 180, Μάνος Σ 347, 422, 460, Μάρκος Σ 306, 347, 928, Σταμάτης Σ 306, Στράτης Σ 422· βλ. καὶ Χαλικιώτης
 Λαγοῦδος Θωδωρῆς Σ 60, Μιχαήλ Σ 252
 Λαζανέ 938
 Λακ(κ)όρουμα *ἀσὶ* Σ 450
 Λάκκος Σ 115, Ἄζογυρέα Σ 534, Ἀκρόμυλου Σ 103, στ' Ἀλώνια Σ 533, Γυρομυλᾶ Σ 103, Λίμα Σ 103, 115, Παγωμένου Σ 139, Πύργου Σ 450, στὶς Συκιές Σ 447, Σκορδίλη Σ 103, στὸ Σκουριλιὸ Σ 447
 Λακκούδι τῆς Ἀλώνας Σ 103, στὸ Βιτζομούρι Σ 103, στὸ Κορακιὸ Σ 103, τῆς Ὀρνοῦς Σ 97, 103· βλ. καὶ Στρογγυλὸ
 Λακκούδια Σ 77, 78, 238
 Λακοσταμάτης Σ 467
 Λακουδάκης· βλ. Μπέρτος Λέος
 Λαμπρινὸς Σ 329, 330, 332
 Λαοδικείας μητροπολίτης· βλ. Νικηφόρος
 Λαπάκης Μανόλης Σ 172
 Λάσκαρης Μαρκουλῆς Σ 103
 Λατρηνός· βλ. Χριστόδουλος
 Λάτρος, ὄρος 53
 Λαυρέντιος Π 65
 Λαῦρος Ἀθανάσιος Σ 79
 Λεβέντης Σ 182
 Λέβιθα 35 *σημ.* 75
 Λεδάκης· βλ. Παΐδης Λέος
 Λεκανίδης Μιχάλης Σ 331, Νικόλας

- Σ 610, 618, 935· βλ. καὶ Παῖδης Νικόλας
- Λελεροπούλα Στεφανινοῦ Σ 306
- Λελές Σ 187, 260, 897
- Λεμπιδάκης· βλ. Κατελάνος
- Λεονιδάκης Νικολός Σ 306
- Λεντακαγιώργης· βλ. Πεζοῦλες
- Λεντάκης Σ 131, Γιάννης Σ 49, 74, 891, Κώστας Σ 49, 134, 164, 180, 201, 306, 345, 401, 488, 502, 891, 927, Κώστας Καλόγερος Σ 49, 891, Λέος Σ 49, 74, 891, Μανόλης Ἀλήτης Σ 571, Μανόλης Σφακιανός Σ 64· βλ. καὶ Τρουλλινός Κώστας
- Λεντού· βλ. Σπηλιάρι
- Λεονής Σ 113
- Λεόνος Μιχελής Σ 91
- Λεονταρίτης Φραγκίσκος 33 *σημ.* 70
- Λεόντιος, ἡγούμενος, οἰκονόμος 24 *σημ.* 38, 62, 68, 82, Π 58, Σ 51, 52, 54, 72, 102, 112, 571, 614, 896, 912
- Λέος Σ 306, 936
- Λεπετρινός· βλ. Ἀλεπετρινός
- Λεπιδάκης Μανόλης Σ 460
- Λέρος 14, ἐπίσκοπος Π 58
- Λευτεραῖος Ἀντώνιος Σ 220
- Λέων Γ', πάπας 39, Π 16
- Λεωνὶν Λουράντος Σ 311
- Λημινός Γεώργης Σ 608
- Λῆμνος 14
- Λιανοδάκης (Λιανουδάκης) Γεώργιος Σ 41, Σταμάτης Σ 142, 306, 348· βλ. Κάμπος, Τρουλλινός Γιώργης
- Λιανός Γιάννης Σ 476
- Λιβάδι Σ 82, 124, 125, 149, 288, 348, 422, 532, 937· βλ. καὶ Κολίμποι
- Λιβαδίτης· βλ. Τζούγκαρης Δημήτρης
- Λιβαντό Σ 239
- Λιβάχης Γερμανός 64, Σ 248, 262, 276, 292, 540, 543, 546-548, 550-555, 557, 560, 564, 566, 568-570, 573, 579, 580, 586, 588, 589, 594-597, 601, 603, 607, 609, 611-613, 934, 935, Νικολός Σ 60, Τζώρτζης Σ 60
- Λιβόρνο 42, Π 52
- Λιγαΐδης Μανόλης 435
- Λιγνός Μιχελέτος Σ 91
- Λιγόμενα (Λιγόμενα, Λιγόμενη) Σ 76, 126, 137, 140, 239, 431, 471, 495, 526, 605
- Λικάκαινα Ἀνέζα 927
- Λικάκηδες Σ 614· βλ. καὶ Λικάκης
- Λικάκης Λέος Σ 294, Ξένος Σ 294, Χριστούλης 927· βλ. καὶ Λικάκηδες
- Λίμας· βλ. Λάκκος
- Λίματα· βλ. Κάτω Λίματα
- Λιματόλακκος Σ 246· βλ. καὶ Λάκκος
- Λιμενίτης Θεοδωρής Σ 83, Μανόλης 46, Σ 614, Μιχάλης Σ 83, Νικολός Σ 83, Πιέρος Σ 83
- Λίμνη Σ 242, 253, 531, 888, τοῦ Παῖδη Σ 97, 103· βλ. καὶ Μέσα Λίμνη
- Λινίδης Γιάννης Σ 69
- Λινικό Σ 438, 470, 505, 524, Λαγκο-νιανό Σ 515
- Λινοβροχεῖο· βλ. Λίσματα
- Λιότης Μάνος Σ 369
- Λιόφυτο Σ 613, 935
- Λιπάρης Μιχάλης Σ 83
- Λίσματα (Κλίσματα;) Σ 84, 93, 209, 256, 260, 265, 349, 897, Λινοβρο-χεῖο Σ 490
- Λίτινος Θεόδωρος (Θοδωρής) Π 62, Σ 83, Ἰάκωβος Σ 567, 572, 576, 582

Λιχίμος (Λιχίνιος;) Ἀνδρέας Σ 130
 Λιχίνιος (Λιχίμος;) Ἀνδρέας Σ 210
 Λογοθέτης Γιώργης Σ 122, Μανόλης
 Σ 28, 889, Νικολός Σ 28, 889, 890
 Λοιμοκαθακτήριο Σ 118
 Λόλος βλ. Ἀχινέος
 Λουκιέτα τοῦ Κωστή 933
 Λούκινα Μαρούλα Σ 306
 Λουλούδης Γεώργης Σ 306
 Λουματάρα (Λουματαρέ) Σ 97, 103
 Λουμπινάκης Μιχάλης Σ 302
 Λουμπίνας (Λουμπίνος) Λέος Σ 83, Μι-
 χελής Σ 311
 Λουπάκης Σ 433, Μανόλης Σ 192
 Λούπης Μανόλης Σ 185, 192
 Λουπίνα Φροσύνη 932
 Λουποπούλα Φροσύνη 927

L

Labruto Vincentius Π 21
 Langone Π 25· βλ. καὶ Κῶς
 Lanz Π 50, 51
 Larosa Augustinus Π21, Francesco Π 21
 Lauro Ἀθανάσιος Σ 103
 Leffa Michael Π 21
 Leono Aniello de Π 51, Gioc... Π 51,
 Giovanni Σ 6
 Leontius de Rodo Π 47
 Lerma 41, Π 50, 51
 Leze (da) Girolamo Σ 435
 Lippomano Orazio Σ 320-321, 325-330,
 332-339, 342-344
 Locatelli Alessandro Π 12
 Longo Benetto Σ 11, Giacomo Σ 45
 López Π 50, 51, de Zarate Joanni Π 46

Loredan (Lauredano) Σ 575, Luca
 Σ 91, Marco 70
 Lorenzo Nicolò Π 62
 Ludovicus *sancti Laurentii in Damaso*
 Π 13
 Lupercio Leonardo Π 51

M

Μαγγαφάς, κοντόσταβλος 43, Π 25
 Μαγκανάρης Ἀλέξιος Σ 83, Γκάλα-
 γκας Σ 83, Μανόλης Σ 83
 Μαγνιάδαινα Ἀντωνία Σ 310
 Μαγνιατάκης βλ. Σέρβος Ἰωάννης
 Μαδαρὸ Σ 157, 331
 Μαδερός (Μανδερός) Ἀντώνιος Σ 154,
 Δημήτριος, δικαστὴς *di proprio* 84,
 Σ 419, 453, 485, Μάρκος Σ 37, 47,
 Παῦλος Σ 29, Τζώρτζης Σ 60, 91
 Μαδρίτη 41, Π 46, 58
 Μαζαράκης Γεώργιος Σ 40· βλ. καὶ Ma-
 zarachi
 Μαζοκόπος Γεώργης Σ 514, Πάννης Τα-
 πεινὸς Σ 602, Γιώργης Σ 309, Γιώρ-
 γης Τσιγαρίδης Σ 235, 413, Ἰωάννης
 Σ 425, Μανόλης Σ 514, Μιχελής
 Μπουρδόπουλος Σ 129
 Μαθὰς 34 σημ. 74, Γερμανός, οἰκονό-
 μος 61, 62 σημ. 202, Σ 426, 431, 433,
 436, 438, 439, 441, 442, 444, 453,
 459, 462, 463, 465, 466, 470, 472,
 476, 486, 488, 491, 499, 508-510,
 517, 518, 550, 565, 611-613, 926,
 935, Ἱερεμίας 40, 41, 49, Π 35, 47,
 50, 65, 69, Κώστας Π 35, 65, Νεό-
 φυτος 22, Π 8, Νικολός 26, 34, Π 5,
 Ποθητὸς 34 σημ. 74

- Μαθιόπουλος Ἰωάννης 43
 Μαθιός, αὐλάκι τοῦ Σ 97, 103
 Μακαργιάκης· βλ. Πάτερος Γιάννης
 Μακαριάναινα Μαρούλα Σ 306
 Μακάριος, Π 65, ἡγούμενος Π 36, 63, Σ 62, οἰκονόμος Σ 64, 114, 126, 127, 221, 262, προηγούμενος Π 37· βλ. καὶ Καμαρωτὸς
 Μακρῆς Μιχαῖλ Σ 17, Νικολὸς Σ 461, 929
 Μακρύλογκος Σ 534
 Μαλαντράκης Μανόλης Σ 554
 Μαλαντρῆς Ἰωάννης 927, Σταμάτης 927
 Μαλαντρούδαινα Ἑρήνη 932
 Μαλάξα 55, Σ 74, 77, 85, 136, 165, 238, 239, 285, 346, 379, 424, 447, 468, 471, 501, 547, 556, 572, 592, 597, 601, 614, 615, 628, 939
 Μαλάτος Σ 526, 549, 590, Γεώργης (Γιώργης) Σ 82, 92, Σ 222, Θεόδωρῆς Σ 92, Ἱερεμίας Σ 92, Μανόλης Σ 180, 382, 476, 625, Μιχελῆς Σ 92, 401
 Μαλαφαρὰς Γιάννης (Ianni) Σ 2, Γιώργης Σ 83, Μανόλης Σαρουλῆς Σ 83· βλ. καὶ Μαραφαρὰς
 Μαλικιανὲ ἀγὰς 938
 Μαλόραχος Ἰωάννης Σ 297, 299, Μανόλης Σ 297
 Μάλτα 19, 20, 25, 28, 39, 40, 41 ση. 103, 42, 43, 46, Π 19, 23, 31-35, 39-42, 46, 48, 61, 62, 65
 Μάλτος Γιώργης Σ 214, Μανόλης Σ 214, 927
 Μαμαγιώργαινα (Μαμαγιώργη) Σ 84, Ἑρήνη, σύζυγος Γιάννη Σ 93, Ρήνη Σ 260
 Μαμαγιωργάκης Μιχάλης Σ 521· βλ. καὶ Κόντης, Μαμαγιώργης
 Μαμαγιώργης Σ 66, 84, Γιάννης Σ 93
 Μαμαγιωργιανὸς Σ 164
 Μαμίνος Γιώργης Σ 60
 Μαμονάς (Μαμονῆς, Μαμουνάς) Μιχαῖλ Σ 116, Γεώργης Σ 459, Παῦλος Σ 35, Πέρος Σ 326
 Μαμονῆς· βλ. Μαμονὰς
 Μάμουκας Στέφανος 37 σημ. 83
 Μαμουλὰς Ἀλέξανδρος Σ 61
 Μαμούνα· βλ. Λάγκος
 Μαμουνοπούλα Ἑργίνα, σύζ. Δημητρίου Σκουταριώτη Σ 484
 Μαναρόλαινα Σοφία Σ 294
 Μαναρολάκης Θόδωρος 927, Ἰωάννης 927, Μανόλης 927
 Μαναρόλης (Μαναρολάκης) Βασίλης Σ 202, 208, Γιάννης 933, Δημήτρης Σ 610, Θεόδωρος Σ 608, Ἰωάννης Σ 608, Μανόλης Σ 208, 564, 608· βλ. καὶ Ἀχινέος Βασίλης, Κλαπατζαρὰς Μιχάλης
 Μάνα τοῦ Νεροῦ 937
 Μανδαρακάκης Κωνσταντῖνος Σ 83
 Μανέας· βλ. Κλαπατζαρὰς Μανόλης
 Μανέκος Μανόλης Σ 306· βλ. καὶ Πάτερος Μανόλης
 Μανερὸς Μανόλης Σ 416· βλ. καὶ Πάτερος Μανόλης
 Μανοβρακάκης· βλ. Κουκάκης Νικολὸς
 Μανογιάννης Γιάννης Σ 83
 Μανολέσσος Τζώρτζης Σ 407
 Μανόλης Π 31, Σ 120, 208, 306, 347,

- 587, 610, 931, τοῦ Δημήτρη 20, 23, Π 44, 62, 65
 Μανολοπαρτζάλης Σ 269· βλ. καὶ Παρ-
 τζάλης Μανόλης
 Μάνος Σ 83, Νικολέτος Σ 402
 Μανουδάκηδες Σ 532· βλ. καὶ Μανου-
 δάκης
 Μανουδάκης Πέρος Σ 329, Σταμάτης
 Σ 329
 Μαντακάρης Νικολός Σ 70
 Μάντακας Κώστας Σ 88, 306· βλ. καὶ
 Πάτερος Κώστας
 Μαντρικάρης Νικολός Σ 97, 103
 Μάξιμος 40, Π 56, Σ 26, 54, 897
 Μαραγκός Τζώρτζης Π 62
 Μαράθι Σ 212
 Μαραθοκεφάλαι (Μαραθοκεφάλι) Σ 450,
 616
 Μαραφαρὰς Νικολός Σ 340, 433, 468·
 βλ. καὶ Μαλαφαρὰς, Σκορδίλης Ζα-
 χαρίας, Νικολός
 Μαργαρίτης Σ 398, 403, Ἰωάννης Σ 469,
 Νικήτας Σ 624
 Μαργέντης Μιχάλης 932
 Μαργιόλος Ἰωάννης 927
 Μαργούτης Σ 484
 Μαρντογιάννης Σ 401
 Μαρῆς Σ 357
 Μαρί· βλ. Δραμίθι
 Μαρία Σ 354
 Μαρίνα Π 21
 Μαρίναινα 935
 Μαρινάτος Σπ. 89 σημ. 284
 Μαρινόπουλος Δημήτρης Σ 245, Λέος
 Σ 245, Μανόλης Σ 492
 Μαρίπουλος Σταμάτης Σ 83
 Μάρκαινα Μαρούλα Σ 547
 Μαρκαντώνιος Σ 468
 Μαρκίλος (Μαρκολέος;)· βλ. Marchi-
 los
 Μαρκολέος· βλ. Φούμης
 Μάρκος Σ 131, 185
 Μαρκοτζίτοπούλα Νικολού Σ 36, 610
 Μαρκουλῆς Τζώρτζης Π 62
 Μαρουλιάνος Ἰωάννης (Τζουάννες)
 Σ 102, 105
 Μαστοράκαινα Μαρούλα Σ 529
 Μαστοράκης Σταμάτης Σ 143, 306, 422
 Μαστοροῖωάννης Σ 610
 Μαστροκώλης Μανόλης Σ 192
 Μαστρονικολάκης Μανόλης Σ 459
 Ματαθακαράρας Ἱερεμίας Σ 427
 Ματαπάς, κάβος 19, Π 31
 Ματελοῦ Σ 482
 Ματζαμὰς Τζουάννες Σ 122
 Ματζαμούρδης Νικολός Σ 122
 Μάτζης Γιώργης 467
 Ματθαῖος Σ 26, μητροπολίτης Μύρων
 43 καὶ σημ. 117, Π 25
 Ματρικώλης Σ 623
 Μαυρατζάκης· βλ. Πάτερος Μιχάλης
 Μαυρογιάννης Κώστας Σ 306, 416· βλ.
 καὶ Φούμης Γιάννης, Γιώργης, Κώ-
 στας
 Μαυρογιαννόπουλος· βλ. Φούμης Ἰω-
 ἀννης
 Μαυρογιώργης Γιώργης Σ 467
 Μαυρογόνατος Σ 103
 Μαυροδέτι Σ 74
 Μαυρομάτης Ἀντώνης Σκοῦφος Σ 151,
 Μιχελῆς Σκοῦφος Σ 245
 Μαυρομιχάλης· βλ. Μαυρομίχαλος, Πά-
 τερος Μιχάλης
 Μαυρομίχαλος Μιχάλης 927

- Μαῦρος· βλ. Mauro
- Μαχαιριώτης Μανόλης Σ 558, Νικόλας Σ 558
- Μαχαιροὶ 73, Σ 46, 143, 162, 189, 192, 279, 302, 307, 311, 348, 438, 470, 482, 490, 492, 501, 504, 534, 581
- Μάχια Σ 288, 551
- Μεγάλα Χωράφια 55, 89 *σημ.* 283, Σ 21, 23, 24, 42, 44, 51, 55, 61, 67, 74, 102, 119, 120, 151, 159, 167, 238, 269, 347, 368, 379, 401, 431, 471, 565, 571, 603-605, 614, 936· βλ. καὶ Μεγάλο Χωράφι
- Μεγάλη Ἄσπα Σ 450
- Μεγάλη Κεφάλαια Σ 139
- Μεγάλο Χωράφι Σ 441, 466· βλ. καὶ Μεγάλα Χωράφια
- Μεγάλος Γεώργιος, μονὴ στὸν Θέρισσο Σ 574
- Μεγάλος Θεολόγος Σ 465
- Μεγάλος Πρίνος Σ 450
- Μέγγανος Τζουάννες Σ 428· βλ. καὶ Μέγενος, Mengano
- Μέγενος Τζουάννες Σ 265, Φραντζέσκος Σ 265· βλ. καὶ Μέγγανος
- Μεθόδιος 55, Σ 17, 18, μητροπολίτης Σμύρνης 39 *καὶ σημ.* 92, 43 *σημ.* 117, 44, 45, 48, Π 16
- Μεθώνη Π 16
- Μελάς Σ 425
- Μελέτιος Σ 622
- Μελισσηνὸς Γιάννης Σ 83, Θεόδωρος 50
- Μελισσόκηπος Σ 135, 164, 514, 938
- Μελισουργὸς Δημήτρης Σ 81, Κώστας Σ 164, 179, 189, Μιχελῆς Σ 164, 179
- Μελισσόχωρα Σ 164
- Μελιτζέρης Γιάννης Σ 83, Μανόλης Σ 83
- Μελόπουλος· βλ. Κλαπατζαρὰς Νικολέτος
- Μέλφι· βλ. Consaga
- Μενδρινὸς Γιάννης 20, Π 36, 37
- Μεντεσέ, ἐμράτο 13
- Μεραμπέλο 937
- Μερδελὲς Λέος Σ 306, Μανόλης Σ 467
- Μερτέα 887
- Μέσα Λίμνη Σ 71, 258
- Μέσα Μητάτο Σ 89, 164, 208, 245
- Μεσαμούρι (Μεσομούρι) Σ 139, 200
- Μέσα Ρικάρμι Σ 296
- Μεσάρχος Μάρκος Σ 337, Νικολὸς Κατζίπριλῆς Σ 335
- Μέσα Χωράφια Σ 44, 164, 448, 614
- Μεσονήσι Σ 392, 396, 414, 574
- Μεσονύχτης· βλ. Κασομάτης Μιχάλης
- Μεσσήνη 36, Π 20, 21, 47
- Μεσσοχωρίτισσα· βλ. Θεοτόκος
- Μεστιανὰ 938
- Μεστὸς Νικόλας (Νικολός) Σ 460, 521, 928· βλ. καὶ Καλονὰς Γιώργης
- Μεταλὰς Δημήτρης Π 62
- Μεταξάρης Γιώργης Σ 26, Λέος Σ 83
- Μεταξὰς Μάρκος Σ 263
- Μετζιονάκης Γιώργης Σ 83
- Μεχμενταγὰς 937
- Μήλος 47, 77, Π 43, 52, 62, Σ 266, 408, 434
- Μηναρόλης Μανόλης Γαλανάκης 935
- Μητάτο· βλ. Μέσα Μητάτο
- Μητροφάνης Π 37, Σ 198, 221, 331, 550, 625, 914, 925· βλ. καὶ Παυλόπουλος
- Μιαὸς Γιάννης Σ 306
- Μίγιος Γιάννης Σ 425

- Μικέλε Σ 213
 Μιραράκης Γιώργης Σ 83, Κωνσταντίνος Σ 83, Μιχελής Σ 83
 Μιστός (Μιτζός;) Νικολέτος Σ 608
 Μίστρος· βλ. *Mystro*
 Μιτζικεφάλα Σ 103, 109, 139
 Μιτζός Σ 198, 914, Γιαννούλης Σ 311, Νικολός Σ 476
 Μιτσιμοχέλα (Μιτσιμοχίλα) Σ 97, 103
 Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγος, αὐτοκράτορας 56
 Μιχαλακάκης· βλ. Μουσοῦρος Γιώργης
 Μιχάλης 24 *σημ.* 38, Σ 81, 131, 471, τοῦ Δημητρίου Π 31
 Μιχαλόπουλος Σ 447, Μιχελής Σ 83, Νικολός Σ 83
 Μιχελάκης Λέος Σ 417, 459, Σταμάτης Σ 459
 Μνήματα 938
 Μνουριέ (;) Σ 134
 Μογάλος Κωσταντῆς Σ 201
 Μοδίκι Σ 379
 Μοερέτος Θεωδωρῆς Σ 500
 Μοζούραινα Σοφία Σ 345
 Μοίρα· βλ. Ἀπάνω Μοίρα
 Μολδαβία Π 64
 Μολιτζερλιάνος Ξα... Σ 83
 Μοναστήρα 53
 Μοναχός Κωσταντῆς Σ 306· βλ. Τρουλλινός Ἰωάννης
 Μονισάκης Δημήτρης Σ 311
 Μονοβασιώτης Μαρῖνος Σ 519, Τζουάν Ἀντώνιος Σ 34
 Μονοσκαφίδα Σ 243, 918
 Μόρμορης 64 *καὶ σημ.* 212, Σ 101, 567, Ἐμμανουήλ 64, 65 *σημ.* 212, Σ 215, 565, 598, 619, Μανολάκης Σ 468, 560, 934· βλ. καὶ Μούρμουρης
 Μορόνης Τζουάννες Σ 307, 500, 582, Τζώρτζης Σ 205, 211, 233, 281, 292, 308, 309
 Μόρος· βλ. Κοπέος
 Μορτοβιλίτση (;) Σ 531
 Μοσκέτος Θεωδωρῆς Σ 28, 890
 Μοσκονὰς Ποθητὸς 24· βλ. καὶ Μοσχονὰς
 Μοσχονὰς Γεώργιος 19, Π 44, Διάκος Π 31· βλ. καὶ Μοσκονὰς
 Μοτάκης· βλ. Τζούγκαρης
 Μοτογιώργης 933
 Μουάτσος (Μουδάτσος) Κωνσταντίνος Σ 51, 69 153, 178, 571, Μάρκος Σ 60, Νικολός (Νικόλαος) 32 *σημ.* 70, 33 *σημ.* 70, Π 4, Σ 211, Πέτρος Σ 31, Τζαννέτος Σ 33, 34, Τζώρτζης, δικαστῆς διαιτητῆς 73, 77, Σ 74, 83, 92, 101, 401, 403, Φραγκίσκος, ἐπίτροπος 32, 33, 64, Π 4· βλ. καὶ *Muazzo*
 Μουζουργιανά (Μουσουριανά;) Σ 338
 Μουλόκωστας Κώστας Σ 78· βλ. καὶ Πάτερος Κώστας
 Μουντάκης Κώστας Σ 201· βλ. καὶ Μπέρτος Κώστας, Τρουλλινός Κώστας
 Μουντὰς Δημήτρης Σ 94, 95, 440, 614· βλ. καὶ Μπέρτος Δημήτρης, Τρουλλινός Δημήτρης
 Μουντόκωστας Σ 605, Κώστας Σ 440· βλ. καὶ Τρουλλινός Κωσταντῆς
 Μουντοῦ Καλὴ 201
 Μουργιὰ Σ 260

- Μουρεζίνης Γαρδέλης Φρανζέσκος 21, Π 8
- Μουρί Σ 84, 93, 260, 265, 484, 897, τοῦ Γριντᾶ Σ 290, 291, 296-298
- Μουρίζος Ἰωάννης 338, Μανόλης 338
- Μούρμουρης Ἀντώνιος Σ 467, Γεώργης Σ 306, Ἐμμανουήλ Σ 498, Μανολάκης, δικαστὴς διαιτητὴς Σ 227, 486, 555, 556, Μανουήλ Σ 37, 42, Μιχελῆς Σ 417· βλ. καὶ Μόρμορης, Πάτερος Γιώργης, Μιχάλης
- Μουρνὲς Σ 325, 327, 937
- Μοῦρος Γιώργης Σ 268
- Μουσούραινα Ἄννα Σ 186
- Μουσοῦροι 69, 80, 81, Σ 287, 289, 380, 490, 625· βλ. καὶ Μουσοῦρος
- Μουσουροπούλα Γιακομίνα Σ 166, Ἑλένα Σ 84, Ἐργίνα Σ 263, Καλὴ Σ 263, Μαρούλα Σ 514, Μαρούλα, σύζ. Σταμάτη Γραμναρίτη Τζιμπισκὴ Σ 284
- Μουσοῦρος Σ 492, 519, Ἀλέξανδρος (Ἀλεσαντρῆς) Σ 460, 550, Ἀντώνης (Ἀντώνιος) Σ 453, 523, Ἀντώνης Κουναράκης Σ 460, 503, Βλάχος Σ 263, Γαβρίλης Σ 77, 86, 190, 205, 286, 300, 306, 308, 444, 490, 593, 596, 923, Γαβρίλης Ὀρφανὸς Σ 528, Γεώργης Βρακῆς Σ 286, 444, Γεώργιος Ἀρβανιτάκης Σ 300, Γιάννης (Ἰωάννης) Σ 186, 420, 460, 572, 574, 576, 931, Γιάννης Βρακῆς Σ 460, Γιάννης Βρακουδάκης Σ 529, Γιάννης Κωσταντῆς Σ 379, Γιώργης 68, Σ 186, 190, 222, 245, 286, 300, 306, 923, 932, Γιώργης Βρακῆς Σ 300, 306, 459, 923, Γιώργης Μιχαλακάκης Σ 297, Γιώργης Μπουρνέρος Σ 300, 924, Γιώργης Ψαψάλης Σ 186, Κωνσταντῖνος (Κωσταντῆς) Σ 534, 535, 560, 572, 576, 582, 585, 587, 593, 598, Κωνσταντῖνος Κατζοῦφρος Σ 560, 577, Κωσταντῆς Κατζοῦφρος Σ 544, 545, 595, 934, Κώστας Σ 85, 105, 124, 140, 143, 149, 150, 185, 190, 245, 260, 284, 306, 308, 444, 453, 490, 493, Κώστας Νικηφόρος (Νικηφοράκης) Σ 460, 507, 520, 928, Κώστας Παλούκης Σ 105, Λέος Ροκέλης Σ 59, Μανοῖλάς (;) 933, Μανόλης Σ 29, 190, 286, 300, 306, 444, 490, 923, Μιχάλης (Μιχελῆς) Σ 143, 168, 189, 190, 205, 207, 300, 306, 359, 420, 453, 523, 587, Νικηφόρος 162, Νικόλας Σ 587, Πιέρος Σ 166, Σταμάτης 68, Σ 77, 85, 105, 124, 140, 149, 172, 189, 190, 205, 207, 245, 260, 550, 576, 923, Σταμάτης Βρακάκης Σ 306, Σταμάτης Γέρος Σ 306, Σταμάτης Νικολετάκης Σ 286, 300, 306, 444, 923· βλ. καὶ Μουσοῦροι
- Μουσουροσταμάταινα Ἐρήνη 444
- Μουσούρου Ἀνέζα, σύζ. Γιώργη Μπουρνέρου Σ 286, 300, 924, Καλὴ, σύζ. Γαβρίλη Σ 574, Κατερίνα Σ 556, Κατερίνα σύζ. Γιάννη Τζάκαρη Σ 490, Σταμάτα Σ 490
- Μπαλάντζα Ἀντώνιος· βλ. Bellancinis (de) Antonio
- Μπαλεπιβ... Γιώργης Σ 24
- Μπαλῆς Ἀνδρέας Π 31, Σταμάτης Π 31
- Μπαλιανοὶ Σ 71

- Μπάλμπης Γιώργης Σ 255, 258, 889,
 Μάρκος Σ 25, 257, Μιχελής Σ 258
 Μπάλος· βλ. Φούμης Λέος
 Μπάλουρας (Αμπάλουρας, Μπάλορας)
 Ήσαϊας, οίκονόμος, Σ 117, 161-164,
 166, 170, 171, 176, 177, 179, 180, 185,
 198-202, 205, 206, 208, 211, 217,
 248, 262, 588, 589, 915
 Μπαμπαδάφη· βλ. Παϊδοπούλα
 Μπαμπαδολέος· βλ. Φούμης Λέος
 Μπαμπάκης· βλ. Τσικαλόπουλος
 Μπαρδογιάννης Δημήτρης Σ 83
 Μπαρετινοί Σ 614
 Μπαροντάκης· βλ. Φούμης Κώστας
 Μπαρότζα, σύζ. Σταμάτη Ζίμπρογου
 Σ 238
 Μπαροτζάκης Κώστας Σ 467, Μανό-
 λης Σ 530, Μιχελής Σ 547· βλ. και
 Φούμης Κώστας
 Μπαροτζόκωστας Σ 468· βλ. και Φού-
 μης Κώστας
 Μπαρότσης (Μπαρότζης) Αντώνιος
 Σ 428, 434· βλ. και Baroci
 Μπασατογιαννάκης Σταμάτης Σ 610
 Μπασταρδάκης Φραντής Σ 269
 Μπασταρδοδημήτρης· βλ. Μπέρτος Θό-
 δωρος
 Μπασταρδοκωστάκηδες Σ 379· βλ. και
 Μπασταρδοκωστάκης
 Μπασταρδοκωστάκης Μάρκος 927, Μι-
 χάλης 927, Φραντής 927
 Μπασταρδόκωστας Σ 256, 306· βλ. και
 Μπέρτος Κώστας, Μιχάλης, Τρουλ-
 λινός
 Μπάσταρδος Κώστας Κακοθύμης Σ 239,
 Νικολός Σ 83· βλ. και Μπέρτος Κώ-
 στας Κακοθύμης
 Μπατζάς Γιάννης Σ 245, Παῦλος Σ 245
 Μπαφατόλακκος Σ 346
 Μπαχουντάκης· βλ. Μπέρτος Γιάννης
 Παχουντής
 Μπεκόπουλος· βλ. Κονταράτος Μιχε-
 λής
 Μπελογιάννης Σ 306
 Μπελ(λ)οπέρος Σ 306, 467· βλ. και
 Φούμης Πέρος
 Μπελούκας Ίωάννης Π 25
 Μπερετογιάνναινα Σοφία 927
 Μπερετογιαννάκης Σταμάτης 927
 Μπερετονικολάκης Γιακουμής Σ 608,
 Λέος Σ 608
 Μπερέτος· βλ. Μπέρτος, Τρουλλινός
 Μπερέτου (Μπέρτου) Αννίτζα Σ 500,
 594, 599, Κατερίνα Σ 159, Μαρούλα
 Σ 500, 594, 599
 Μπερναρδής Γιακουμής Σ 425
 Μπερτιάννα Σ 534
 Μπερτογιαννάκης Άλέξης Σ 608
 Μπερτογιαννού Σ 347
 Μπερτονικόλας· βλ. Τρουλλινός Νικό-
 λας
 Μπερτοπούλα Έρηνη, σύζ. Γιώργη
 Μπέρτου Σ 181
 Μπέρτος (Μπερέτος, Περέτος, Πέρτος)
 Γαβρίλης Σ 167, 202, 347, 401, 564,
 Γεώργιος Σ 202, Γεώργιος Χλω-
 ρός Σ 35, Γιάννης (Ίωάννης) Σ 49,
 102, 164, 167, 195, 209, 311, 347,
 358, 582, Γιάννης (Ίωάννης) Πα-
 χουντής (Παχουντάκης) Σ 61, 84,
 211, 482, Γιάννης Παχουντογιάν-
 νης Σ 347, Γιώργης Σ 167, 181, Γιώρ-
 γης Κολαντής 927, Δημητράς (Δη-
 μήτρης, Δημήτριος) Σ 35, 61, 67,

- 159, 181, 401, 440, 614, Δημήτρης Μουντάς Σ 72, 607, Δημήτρης Χλωράκης Σ 614, Θεόδωρος (Θεοδωρής, Θόδωρος) Σ 67, 167, 594, 599, 306, 401, 614, Θεόδωρος Μπασταρδοδημήτρης Σ 401, Κώστας Σ 401, 927, Κώστας Κακοθύμης Σ 235, Κώστας Μουντάς (Μουντάκης) Σ 605, 607, Κώστας Μπασταρδόκωστας Σ 167, 614, Κώστας Μπάσταρδος (Πάσταρδος) Σ 191, 347, Λέος Σ 51, 61, 77, 102, 159, 167, 185, 192, 195, 301, 306, 347, 559, 571, Λέος Λακουδάκης Σ 401, Λέος Μπαχουντάκης Σ 346, Λέος Τρουλλινός Σ 347, Μανόλης 927, Μάνος Σ 35, 49, 51, 77, 164, 167, 195, 347, 401, 582, 614, Μάνος Παχουντάκης Σ 301, Μάρκος Σ 582, Νικόλας (Νικόλαος, Νικολής) Σ 167, 170, 240, 306, 347, 401, 564, 582, 608, 927, Νικόλαος Λυχνής Σ 35, 44, Σταμάτης 467, Σταμάτης Γληγόρης, Μιχάλης Μπασταρδοκωστάκης (Πασταρδοκωστάκης) Σ 387, Νικόλας (Νικολός) Σ 184, 185, 195, 202, 209
- Μπικομιχελάκης· βλ. Κονταράτος Τζαννής
- Μπλέσας Γιώργης 933
- Μπόν Μανόλης Σ 272
- Μπονάνος Χριστόδουλος Σ 83
- Μπός Μιχελής Σ 23
- Μπούλος· βλ. Φούμης Φανούριος
- Μπουμπαρδονύφη· βλ. Παϊδοπούλα
- Μπουμπάρδος Πέρος Σ 71
- Μπουμπουρέα Σ 235
- Μπούμπουρος· βλ. Γερακάρης Μανόλης
- Μπουρδόπουλος· βλ. Μαζοκόπος Μιχελής
- Μπουρλοπούλα Κατερού Σ 301, 306
- Μπουρλος Μανόλης Σ 64· βλ. και Άσπρέας
- Μπούρμπαρδος Σ 306
- Μπουρνέρος (Μπουρνεράκης)· βλ. Μουσούρος Γιώργης, Παϊδης Μανόλης
- Μπουχλοκώσταινα Σοφία Σ 306
- Μπριλογιάννης Σ 306
- Μπρίλος Σ 306· βλ. και Φούμης Γαβρίλης
- Μπρινέας· βλ. Πρινέας
- Μπρόκος· βλ. Παρτζάλης
- Μπροσνερίτης (Προσνερίτης) Γεώργης Σ 306, Μανόλης Σ 294, 927, Νικολός Σ 564· βλ. και Σαράντος Μανόλης, Σκορδίλης Γιώργης
- Μπρόσνερο Σ 219
- Μύκονος 20, Π 36, 37
- Μυλαράκι Σ 495
- Μυλαύλακας 937
- Μυλαυλακοντόμυλος Σ 482
- Μύλοι Σ 523, 528, της Πιρίναινας 75 *και σημ. 247*
- Μυλολές· βλ. Τζούγκαρης
- Μυλονοπούλα Ρεγγίνα, σύζ. Άθανασίου Δαμίγου Σ 210
- Μυλοποταμίτης Τζώρτζης Σ 28, 890
- Μύλος Σ 401, 937
- Μυλωνάς Μιχελής Σ 269
- Μυλωνόπουλος Μανόλης Σ 101, Νικολός Σ 217
- Μυλωνού Σ 288

- Μυροκεφαλίτης Μάνος Σ 281, Μάνος Νικολέτος Σ 281, Μιχαήλ Σ 517, 592
 Μυτιληναῖος Χριστόφορος Σ 487, 490, 502, 523, 577, 585
 Μωάμεθ Β', σουλτάνος 16
 Μωυσής Σ 467, 624

 Ma... Arsenius Π 47
 Madonna di Sion, ἐνορία Χανίων Σ 432, di Trimartiro, ἐνορία Χανίων Σ 432, Odigitria, ἐνορία Χανίων Σ 432
 Magno Stefano, ρέκτορας Χανίων Σ 472, 473, 488
 Malafaras· βλ. Μαλαφαράς
 Malcanton Σ 122
 Malipiero (Maripetro, Maripetrus) Al-
 vise, ρέκτορας Χανίων Π 59, Σ 382, 383, 413, 416, 417, 423, Domenico Σ 370, Marco Σ 370, Ottaviano Π 6, Pasquale, δόγης Βενετίας 53, Σ 6
 Mangafa· βλ. Μαγγαφάς
 Manolius de Michele Π 47
 Maraldus M. A. Π 21
 Marcello Σ 215, Domenico 31 σημ. 64, Π 1, Girolamo, ρέκτορας Χανίων, προνοητής Σ 7, 9, 33, 421, 422, 426
 Marchesini Giovanni Francesco Σ 13
 Marchilos Leo Σ 2
 Marchion Bartolomeo Σ 33
 Marcia Pietro Π 53
 Marino (Marin) Π 62, Geremia Π 62, Giovanni Σ 62, Girolamo Π 62, Nicolò Π 21, 43
 Marion Roleto Π 25
 Martinello Σ 1
 Marzone Stefano de Π 21
 Mauro (to) Teothochi Σ 2
 Maza Scarlato Π 47
 Mazarachi Andrea Π 21
 Mazzoleni Giovanni Battista Σ 437
 Memo Lodovico, δούκας της Κρήτης Σ 56-58
 Mengano Francesco Σ 45 6, Venturin Σ 103· βλ. καὶ Μέγγανος
 Messinis Gaetano Π 21
 Miani Fantin Σ 33
 Michaelibus Sanctes de Π 37
 Michel Π 47
 Michiel Aurelio, ρέκτορας Χανίων Σ 227, 566, 573, 579, 580, 586, 588, 609, Luca Σ 11, Vidal Σ 5
 Minio Bartolomeo Σ 7, Girolamo, ρέκτορας Χανίων Σ 28, 889, Μαρία, θυγ. Πέτρου βοεβόδα, σύζ. Pollo Π 64, Pollo Π 64
 Minotto Michiel, ρέκτορας Χανίων Σ 491-493, 503, 513, 537, 541-544, 546, 547, 552-557, 560, 561, 563, 564, 567, 572, 931, 934, Zuan Battista, προνοητής φορτέτζας Σούδας Σ 271
 Mocenigo Σ 509, 517, Pietro Σ 6
 Mogarbi Π 59
 Molin (da) Σ 574, Francesco, γεν. προνοητής Σ 331, 347, 359, 364, 365, 367, 372, Zaccaria Σ 266, 408
 Monaco Π 39
 Monafis Zorzi Σ 2
 Moncalieri Π 54
 Montefusco 40, 41, Π 53
 Moro Benetto, γεν. προνοητής 78, Σ 96, 331, 347, 539, Lorenzo Σ 6
 Morosini, προνοητής Σ 363, Francesco,

- γεν. καπιτάνος 22, 42, 55, Π 8, 11, 12, Σ 17
- Moscia Pietro Π 53
- Mosco Paulus Π 1
- Muazzo (Mudatio) Jacobo 32 *σημ.* 70, Francesco 32, 33, Nicolao 32 *σημ.* 70, Pietro 33 *σημ.* 70, Σ 1, Zanetto Σ 6· βλ. καὶ Μουάτσος
- Mulfino Nicolaus de Π 16, Vincentinus de Π 16
- Muro Costa Σ 2
- Mystro (to) Pristo Σ 2
- N**
- Νάξης· βλ. Naci
- Ναθαναήλ, οἰκονόμος Σ 38, 71-74, 78, 241, 614
- Νάξος 23 *σημ.* 35, 27· βλ. καὶ Naci
- Νάπολη (Νεάπολη) 20, 28, Π 21, 46, 47, 50, 51
- Ναύπακτος, ναυμαχία 33 *σημ.* 70
- Ναύπλιο 64 *σημ.* 212, Π 12
- Νέα Μονή Χίου 37 καὶ *σημ.* 83· βλ. καὶ Θεοτόκος Νέας Μονῆς, santa Maria di Neamoni
- Νεγιάνναινα Σταμάτα Σ 208, 915
- Νεγιανοσταμάτης Σ 176
- Νεγροπούλα Ἑρήνη, σύζ. Γιώργη Παπαδόπουλου Σ 616
- Νέγρος Σ 246, Θεωρῆς Φουντάνης Σ 60
- Νεῖλος, οἰκονόμος Σ 21
- Νεκτάριος Σ 75, 77, 78, 80, 82, 84, 113, 481, 571, 614· βλ. καὶ Πάγκαλος
- Νεκώστας Κώστας Σ 564
- Νεμανόλης Μιχάλης 932
- Νεότης· βλ. Νιότης
- Νεόφυτος 39, 44, 82, Π 37, Σ 32-34, 40, 45, 48, 50, 64, 65, 68, 101, 222, 481, μητροπολίτης Κρήτης 93 *σημ.* 286· βλ. καὶ Νικόλαος, Nofiti
- Νεοχώρι Σ 616· βλ. καὶ Νέο Χωριό
- Νέο Χωριό Σ 43, 46, 224, 290, 295-299, 319, 492, 493, 560, 572, 582, 891, 934· βλ. καὶ Νεοχώρι
- Νεραντζιά· βλ. Neranzia
- Νερό· βλ. Μάνα τοῦ Νεροῦ
- Νεροκούρου Σ 571
- Νευρίδης Γεώργιος Π 21
- Νησι 50
- Νικήτας τοῦ Ἀντωνίου Π 63, τοῦ Ἀντωνίου τοῦ Δημήτρη 23, Π 45, 62· βλ. καὶ Nichitas
- Νικητόπουλος Λέος Σ 83
- Νικηφοράκης· βλ. Μουσοῦρος
- Νικηφοροπούλα Ἑρήνη Σ 574
- Νικηφόρος 46, Π 38, ἡγούμενος Π 39-41, 54, 64, Σ 122, οἰκονόμος Σ 136, 398, 403, μητροπολίτης Λαοδικείας 61, Π 37· βλ. καὶ Χαρτοφύλακας, Μουσοῦρος Κώστας
- Νικόδημος Σ 54, 897, ἀρχιεπίσκοπος Δημητσάνης καὶ Ἀργυροκάστρου Π 55
- Νικολάκης Γιώργης Σ 83
- Νικόλαος (Νικόλας) Π 16, 24, 64, Σ 96, Σ 156, Νικόλαος-Νεόφυτος Π 16, Νικολός Σ 118, 195, 208, 306, 348, 388
- Νικολετάκης· βλ. Μουσοῦρος Σταμάτης
- Νικολέτος Μάνος Σ 470, 922, Μιχελῆς

- Σ 463, Νικολός Σ 216· βλ. καὶ Μυροκεφαλίτης Μάνος
 Νικολής· βλ. Θεοδώρα
 Νικολός· βλ. Νικόλαος
 Νιότης Ἰωάννης (Γιάννης) Σ 132, 196, 202, 205, 211, 228, 230, 248, 292, 420, 916, Νικόλας Σ 420, Χωνιάτης Σ 132, Χωνιατογιάννης Σ 127
 Νίππος Σ 274
 Νομικός Γιάννης Σ 364, Γεώργιος 24 *σημ.* 38, Γιώργης τοῦ Νικολάου Σ 21, Νικόλαος Σ 21
 Νόρος Σταμάτης Σ 587
 Νοταρής Γιώργης Σ 371, Φραγκίσκος Σ 282
 Νταβελόνια Σ 132
 Νταβίθης (Νταβίτης) Τζουάννες Σ 143, 145, Νικολός Σ 288
 Νταβίτης· βλ. Νταβίθης
 Ντακανάλες Κώστας Σ 543, 610, 935
 Ντακόλες Σ 574
 Νταμανόλαινα· βλ. Τζουγκαροπούλα
 Νταμίγος Ἀθανάσιος Σ 66, Γεωργίλος Σ 37, 66, Τζώρτζης Σ 47· βλ. καὶ Δαμίγος, Νταμίος
 Νταμιλὰς Δράκος Σ 263, Μανόλης Σ 306
 Νταμῖος Σ 380· βλ. καὶ Νταμίγος
 Ντανάκης Θόδωρος Σ 306, 459
 Ντανασής Βεντούρης Σ 32
 Ντάνος Μανόλης Σ 569, 591, 934
 Νταπασάκης 938
 Νταράκης· βλ. Κλαπατζαρὰς
 Νταράτζος Μάρκος, δικαστής Σ 533, 534
 Ντεκόντος Γεωργιὰς 932
 Ντελατόρε Ἀνδρέας Σ 24
 Ντελούδαινα Μαρούλα Σ 597, 932
 Ντελούσας Ἰάκωβος 55 *σημ.* 177, Σ 123, Ἰερώνυμος 54 *σημ.* 177, Ἰωάννης (Γιάννης) 54 *σημ.* 177, 55 *σημ.* 177, Σ 123, 322, 526· βλ. καὶ Τελούζας
 Ντεμοδὸς Μιχελῆς Σ 23
 Ντέμπλα Σ 430
 Ντεπάλης Σέρβος 933
 Ντετοράκης· βλ. Φούμης Μανόλης
 Ντετόρες Γιάννης Σ 306
 Ντζενιέρης Σ 306
 Ντιγρέγης Μπατίστας Σ 39
 Ντιέδος Σ 149
 Ντικάνης Νικολός 933
 Ντιπαριτζάκης Στράτης Σ 472
 Ντομέναινα Ἑλένη Σ 306
 Ντομινολένη Σ 359
 Ντόμιнос Μιχάλης Σ 201
 Ντοτόρε(ς)· βλ. Φούμης Γιάννης
 Ντούνης 938· βλ. καὶ Φούμης Γιάννης
 Naci Ioseph, δούκας τῆς Νάξου 47, Π 43
 Napoli· βλ. Oratio
 Napoli di Romania· βλ. Ναύπλιο
 Nasia Gaspere Π 21
 Nassaro (Nasfaro) Basilio Π 47
 Navagier Antonio 60
 Navares Giovanni Battista Π 51
 Navarrus dela Rostegni Antonius Π 58
 Negro Ventura 26 καὶ *σημ.* 50
 Negroni Marc'Antonio 60
 Neranzia Π 21
 Nichitas Σ 2
 Nofiti (to) Crusostomo Σ 2

Ξ

Ξανθή (κορυφή τῆς) Σ 191
 Ξενάκης Γιάννης Σ 296, Μανόλης Σ 296
 Ξενικογιάννης· βλ. Παπαδόπουλος Γιάννης
 Ξένος Γεώργιος Π 47, Γιάννης Τοῦρ-
 κος Σ 49, 891, Τζουάννες Π 62
 Ξεπουλητής Δημήτρης Σ 459
 Ξεριζάμπελο Σ 103
 Ξερόκαμπος Σ 21, 74, 85, 135, 215, 218,
 238, 241, 423, 450, 468
 Ξερολαφάνης Μανόλης Σ 83
 Ξερολέος Σ 284, 467, 533, 576, 583,
 623· βλ. καὶ Τρουλλινός
 Ξιδιλιπούλα Καλή, σύζ. Μανόλη Δι-
 ακάκη Κλαπατζαρᾶ Σ 212
 Ξιριδανίκης Γιάννης Σ 29
 Ξιρίτης Μιχάλης Σ 256
 Ξυδάκης Μιχελής Σ 264, 922
 Ξύδης Μανόλης Σ 489
 Ξυλόκαμπος Σ 24
 Ξυλοκεράτης Κώστας Σ 379, Λέος Σ 238,
 Μάνος Σ 379, Σταμάτης Σ 379, 416·
 βλ. καὶ Ξυλοκέρατος
 Ξυλοκερατοπούλα Έλενα 345
 Ξυλοκέρατος Νικολός 547· βλ. καὶ Ξυ-
 λοκεράτης

Ο

Όβγορα (;) Σ 450
 Όδηγήτρια· βλ. Madonna
 Οικονόμου Γεώργιος 43, Π 25, Χριστό-
 δουλος Π 24
 Όρνες Σ 103, 115

Όρνουλάκης Ίωάννης (Γιάννης) Σ 608,
 932, Σταμάτης Σ 401
 Όρσίνος Μάρκος Σ 427, Μιχελής Σ 427,
 Τομάζος Σ 427
 Όρφανός Π 62, Κώστας Σ 306, Λέος
 Σ 306· βλ. καὶ Πάτερος
 Ότροπός· βλ. Otropo
 Ούρβανος Η΄, πάπας 36, Π 19, 21, 22
 Oliverio Petro de Π 61
 Olivier Girolamo Σ 117
 Oratio di Napoli 20, Π 44
 Orio Σ 61, Domenico Σ 401
 Ortis Petrus Π 21
 Otropo Leo Σ 2, Zorzi Σ 2, Caniaris Σ 2
 Ottobon Mario Π 2

Π

Παγίδης· βλ. Παϊδης
 Παγκαλοπούλα Άνέζα Σ 331, Εὐδοκία
 Σ 233
 Πάγκαλος Ίάκωβος Π 20, Μελέτιος,
 ἀρχιεπίσκοπος Παροναξίας 40 καὶ
 σημ. 97, Π 53, Νεκτάριος, οἰκονό-
 μος Σ 76, 79
 Παγκώστας Ζαχαρίας 22, Π 8, Παρθέ-
 νιος, ἡγούμενος 24, 47, Π 65
 Παγωμένος Σ 139, Ἀντώνης Σ 263· βλ.
 καὶ Λάκκος
 Παῖδη Εὐδοκία, σύζ. Πέτρου Σ 195
 Παῖδης (Παγίδης) Σ 97, 103, Ἀντώνης
 Σ 164, 933, Βολίρης Σ 152, Γεώργης
 (Γιώργης) Σ 172, 208, 323, 354, 556,
 580, Γεώργης Κοντός Σ 331, 345,
 443, 927, Γιώργης Βελάκης Σ 442,
 Γιώργης Κορωνάκης Σ 319, Γιώρ-

- γης Φαφούτης 927, Γεώργης Κου-
 λούρης Σ 301, 172, Γεώργιος Σκα-
 πέτης (Σκαπετάκης) Σ 331, 345,
 Γιάννης Δοξαράς Σ 576, Δημήτρης
 Σ 133, 170, 171, 296, 306, Δημή-
 τρης Περδίκης Σ 2 81, 345, Δρά-
 κος Σ 494, Ίερεμίας Σ 331, 345, Ίω-
 άννης Σ 133, 149, 162, 164, 260,
 346, 584, Κατζούλης Σ 312, Κώ-
 στας Βαλιράκης Σ 442, Κώστας Κο-
 ρωνάκης Σ 296, 297, Λέος Σ 152,
 296, 556, Λέος Γερολεντάκης Σ 614,
 Λέος Λεδάκης Σ 152, Μανόλης
 Σ 290, 295, 331, 354, 442, 550, 614,
 Μανόλης Βαλέρης Σ 100, Μανόλης
 Γέρος Σ 345, Μανόλης Κουλουρά-
 κης Σ 301, 526, Μανόλης Μπουρ-
 νεράκης Σ 100, Μανόλης Φαρο-
 γιάννης 550, Μανοῦσος Σ 101, 306,
 331, Μπαζής Σ 319, Μπλάζιος Σ 331,
 Νικόλας Σ 319, 357, Νικόλας Λεκα-
 νίδης Σ 345, Νικόλας Σκαπετάκης
 Σ 296, Παῦλος Σ 164, 290, 295, 306,
 319, 357, 550, Παῦλος Ἀρούπαυλος
 Σ 164, Παῦλος Κορωνάκης Σ 297,
 Παῦλος Σκαπέτης (Σκαπετάκης)
 Σ 296, 297, 443, 927, Πέτρος (Πέ-
 ρος) Σ 115, 120, 149, 162, 164, 172,
 180, 184, 189-191, 195, 239, 260,
 331, 346, 584· βλ. καὶ Λίμνη
 Παῖδιανὰ Σ 103
 Παῖδοπούλα Ἑλένα Μπαμπαδάφη Σ 157,
 Ἑλένα Μπουμπαρδονύφη Σ 158,
 Σταμάτα, σύζ. Πέρου Γαλαγκάκη
 Πάτερου Σ 200
 Παῖδοχώρι Σ 101
 Παῖσιος, Π 41, μητροπολίτης Ρόδου Π 58,
 οἰκονόμος 63, 66, Σ 23, 242, 243,
 887, 916
 Παλαβὰς Σταμάτης Σ 103
 Παλαιόκαππας Ἀντώνιος Σ 32, 47, 63,
 Μπερναρδής Σ 592, Τζώρτζης Σ 37,
 592
 Παλαιοκαστρί Σ 76· βλ. καὶ Παλαιό-
 καστρο
 Παλαιόκαστρο 55, 79, 88, 89, Σ 13, 18,
 174, 178, 234, 270, 285, 287, 310,
 322, 324, 340, 346, 431, 460, 925,
 936· βλ. καὶ Παναγία
 Παλαιολόγος Σγουρομάλλης Π 65
 Παλούκης· βλ. Μουσσοῦρος
 Πάλπης Γιάννης Καστρινὸς Σ 460
 Παναγία Σ 234 (Donna Maria), μονή
 στὸ Παλαιόκαστρο Σ 234, Δαμα-
 σκηνή, ναὸς 46 καὶ σημ. 129, Π 38,
 Ζερβιώτισσα, ναὸς 53
 Πανίτζα Σ 425
 Πάντος· βλ. Σκορδίλης Μανόλης
 Παντουβὰς Ἀντώνιος Π 62
 Παντουβής Σ 471, Κωσταντῆς Σ 23-25,
 242, 243, 255, 257, 258, 887, 889,
 916
 Παπαγλιόπουλος Γεωργιὰς Σ 616
 Παπαδάκης Γιάννης Σ 306, Μιχάλης
 Σ 306
 Παπαδιὰ Σ 242, 888, Μαρμαροῦ Σ 83
 Παπαδιάκος· βλ. Κλαπατζαράς Ἀντώ-
 νης
 Παπαδογιάννης Σ 143· βλ. καὶ Σέρβος
 Γιάννης
 Παπαδοπούλα Καλή, σύζ. Κώστα Φού-
 μη Σ 103, Καλή, σύζ. Μανόλη Δια-
 κάκη Σ 183, Σταμάτα Κατζουφρα-
 μιχάλαινα Σ 608, Μαρούλα Σ 608

- Παπαδοπουλίνα Μαρία Σ 83
 Παπαδόπουλος Ἀνδρέας Σ 83, Βασίλης Σ 83, Γεώργης Περαισερίτης Σ 248, Γιάννης Σ 83, Γιάννης Ξενικογιάννης Σ 92, Γιώργης 616, Γιωργιλάκης Σ 83, Μανόλης Σ 83, 601, Μανόλης τοῦ Τζαννῆ Ζανορο Σ 601, Μάρκος Σ 58, Μιχελῆς Σ 83· βλ. καὶ Παραδορῦλο
 Παπαδούλης Σ 103
 Παπαλᾶς Σ 483
 Παπαλιοπουλίνα Ἑλένα Σ 63
 Παπανικόλας· βλ. Σέρβος Ἰωάννης
 Παραδουνάβιες ἡγεμονίες 38
 Παραπόνης (Παραπονάκης) Σταμάτης Σ 306· βλ. καὶ Παραπονογαβρίλης, Φούμης Κώστας, Σταμάτης
 Παραπονογαβρίλης Σ 467
 Παρασκάκης Γιακουμῆς 983
 Παρασκοπούλα Ἑρήνη, σύζ. Γιάννη Μαμαγιώρη Κόντη Σ 260
 Παρδαλὸς Γιώργος Σ 240
 Παρδαμάσκος 938
 Παρθένιος, οἰκονόμος, προηγούμενος Π 37, 45, 58, 64, Σ 165, 225, 410, 418· βλ. καὶ Parthenius
 Παρίσι Π 39
 Παροναξία 40, Π 47, Π 53, 65
 Παρτζάλης Ἀλέξιος Σ 83, Ἀντώνιος Σ 83, Θεωдорῆς Σ 83, Μανόλης Σ 269, Μάρκος Σ 83, Μιχελῆς Σ 417, 459, Μιχελῆς Μπρόκος Σ 83
 Πασπαλᾶς Σ 495, Φανούριος Σ 306
 Πασταρδόκωστας (Μπασταρδόκωστας)· βλ. Μπέρτος Κώστας, Μιχάλης
 Πάσταρδος (Μπάσταρδος)· βλ. Μπέρτος Κώστας
 Πατελάρος Σ 407, Τζώρτζης Σ 428, 574
 Πατέλης Γιώργης Σ 263
 Πατεράκης Γεωργιλᾶς Σ 556, Γιώργης Σ 610, Δημήτρης Σ 556, 610, Μανόλης Σ 325, Παῦλος Σ 610· βλ. καὶ Τζούγκαρης Μιχάλης
 Πατέρας 938· βλ. Πατεράκης, Τζούγκαρης
 Πατέρισα Ἀγνή Σ 255, 889
 Πατερογιαλίτης Σταμάτης Σ 273
 Πατερογιάννης· βλ. Πάτερος
 Πατεροζουρίδης Σ 610
 Πάτεροι 82
 Πατεροκουρουπᾶς Γιάννης Σ 202, Σταμάτης Σ 202
 Πατερόκωστας (Πατεροκωστάκης) Μάνος Σ 518· βλ. καὶ Τζούγκαρης Μάνος
 Πατερομάνος Σ 159, 201, 485
 Πατερομιχάλαινα Σ 185
 Πατερομιχαλάκης· βλ. Τζούγκαρης Μιχάλης
 Πατερομιχάλης Σ 185, Μιχάλης Σ 185
 Πατεροπούλα Ἑρήνη, σύζ. Σταμάτη Μαλαντρή 927, Μαρία Σ 354, Μαρούλα Σ 157, Μαρούλα Περμαγοπούλα Σ 157, Μαρούλα, σύζ. Κολοκυθομάρκου Σ 157, Σ 158, Μαρούλα, σύζ. Μανόλη Ἀντρωμένου Πάτερου Σ 157, Σ 158, Σοφία Σ 123, 180, Σοφία, σύζ. Σταμάτη Ζουλομύτη Σ 180
 Πάτερος Σ 114, 118, 248, 251, 257, 268, 331, Ἀντώνης (Ἀντώνιος), Σ 255, 383, 460, 526, 889, Ἀντώνης Κακαντώνης Σ 100, Ἀντώνης Πατινάκης Σ 300, 444, 495, 926, Ἀντώνιος

Καγιαντώνης Σ 103, Βάρδας Σ 91, Βασίλης Σ 242-244, 251, 253, 888, 916, 919, Βλαστονικόλας Σ 346, Γαβρίλης Σ 569, 573, Γαβρίλης Γιακαργιάκης Σ 158, Γαβρίλης Γρίβος Σ 126, Γαβρίλης Καφές 927, Γαβρίλης Μακαργιάκης Σ 157, Γεώργιος (Γιώργης, Γιωργάκης) Σ 98, 99, 157, 158, 243, 244, 246-250, 252-257, 260, 261, 895, 916-918, Γιογιάννης (Γιογιάννης) 82, Σ 199, 306, 915, Γιάννης 66, Σ 96, 101, 103, 109, 123, 135, 170, 171, 242-244, 246, 250, 251, 253, 260, 261, 346, 459, 539, 569, 887, 911, 915, 916, 918, 919, Γιάννης Άλφιέρης (Άλφιεράκης) Σ 106, 200, 206, 915, Γιάννης Γιακαργιάκης Σ 158, Γιάννης Γριβάκης Σ 246, Γιάννης Καραβαβλής Σ 103, Γιάννης Καφές Σ 157, 158, Γιάννης Κουμαράκης Σ 442, Γιάννης Μακαργιάκης Σ 157, Γιάννης Μαυρατζάκης Σ 103, 127, Γιάννης Πατερογιάννης (Πιταρογιάννης;) Σ 103, Γιάννης Πατινός Σ 176, 206, 383, Γιώργης Γιοπάκης Σ 157, Γιώργης Γραβαβλής (Καραβαβλής;), Σ 157, Γιώργης Καραβαβλής Σ 158, 176, Γιώργης Καρουχάκης Σ 103, Γιώργης Μούρμουρης Σ 261, 267, 268, 331, Γιώργης Σαμπατάκης (Σαμπάτης) Σ 96, 157, 158, 160, Θεόδωρος Σ 101, 115, Θεόδωρος Γκοῦρος Σ 614, Θεωρήης Κλαπής Σ 160, Θόδωρος Βλαστάκης Σ 88, Ίωάννης Σ 115, 200, 345, 417, 591, Ίωάννης Άλφιέρης (Άλφιεράκης) Σ 113,

139, 176, 200, 206, Ίωάννης Κουτζουνάδας Σ 75, 78, Ίωάννης Ντανάκης Σ 444, Ίωάννης Πιταρογιάννης (Πατερογιάννης;) Σ 64, Κατσανέβας Σ 176, 206, 915, Κατσιγιάννης Σ 101, Κατσούλης Σ 101, Κίτρος Σ 60, Κλαπής 82, Σ 101, 103, Κωσταντής Σ 101, Κωσταντής Γιαντελάκης Σ 158, Κωσταντής Καπετανάκης Σ 537, Κωσταντίνος Σ 83, Κώστας Σ 96, 115, 157, 158, 160, 255, 889, Κώστας Βλαστακάκης Σ 157, 158, 460, Κώστας Βλάστακας (Βλαστάκης) Σ 101, 206, 927, Κώστας Βλαστοκόκωστας Σ 101, Κώστας Γιαδελάκης (Γιαντελάκης, Γιαλεδάκης) Σ 78, 157, 246, Κώστας Θεωράκης Σ 157, Κώστας Μάντακας Σ 177, Κώστας Μουλόκωστας Σ 101, Κωστής Σ 127, Κωστής Πατινάκης Σ 444, Λέος Σ 100, 103, 134, 257, 489, 539, 573, Λέος Γαλαγκάκης Σ 176, 915, Λέος Γαλατζάκης Σ 206, Λέος Καφεδάκης Σ 489, 927, Λέος Καφές Σ 568, 570, Λέος Πετρακολέος Σ 157, 158, Λέος Σαπουνάς Σ 103, Λέος Σπανουδάκης Σ 200, 345, Μανόλης Σ 81, 88, 96, 100, 101, 103, 134, 157, 158, 246, 345, 404, 442, 550, Μανόλης Άλφιεράκης Σ 139, Μανόλης Άνθρωμένος Σ 157, 158, Μανόλης Κουρουπάκης 476, Μανόλης Μανέκος Σ 200, 206, 915, Μανόλης Μανερός Σ 176, Μανόλης Μαυρατζάκης Σ 75, 103, 127, Μανόλης Τζιλιβός Σ 157, 158, 176, 200, 206, Μάνος

- Παχουντάκης Σ 206, Μάρκος Καπετανάκης Σ 199, 200, 206, 915, Μιχάλης Σ 115, 123, 267, Μιχάλης Γκαλαγκομιχελής Σ 103, Μιχάλης Κατζουλάκης 927, Μιχάλης Μανρατζάκης Σ 103, 127, Μιχάλης Μανρομιχάλης Σ 123, Μιχάλης Μούρμουρης Σ 383, Μιχάλης Τυρομαχάκης 927, Μιχελής Γκαλαγκάκης (Γαλαγκάκης;) Σ 155, 200, Μιχελής Χάχας Σ 78, Νικηφόρος Σ 157, 158, 160, Νικόλας Σ 101, 172, 292, 383, 495, 526, Νικόλας Βλάστακας (Βλαστακάκης) Σ 157, 158, 176, 206, Νικόλας Όρφανός Σ 127, Πέρος Γαλαγκάκης Σ 200, Πέρος Κουκάκης Σ 513, Πέτρος Καραβαβλής Σ 200, Σταμάτης Σ 81, 96, 97, 101, 103, 106, 109, 115, 135, 206, 350, 383, 404, 911, 915, Σταμάτης Άλιφιεράκης Σ 139, Σταμάτης Άτζου Σ 103, 123, Σταμάτης Γιακαργιάκης Σ 158, Σταμάτης Γαλαγκάκης Σ 206, Σταμάτης Μακαργιάκης Σ 158, Σταμάτης Κουδούρης Σ 246, Σταμάτης Κουντούρης Σ 345, Σταμάτης Κουρουπας Σ 194, 284, Σταμάτης Λαγός Σ 97, 103, Σταμάτης Πελάτος Σ 157, Σταμάτης Πελατοσταμάτης Σ 157, Σταμάτης Πιλάτος (Πελάτος) 83, Σ 158, 176, 198-200, Σταμάτης Ρούπας Σ 293, Σταμάτης Σαμπάτης Σ 612, Σταμάτης Σαπατάς Σ 581, Τζαννής Σ 103, Τζουάννες Σ 246· βλ. καὶ Πάτεροι
- Πάτερου Νικολού, θυγ. Κώστα Σ 246
Πατερούλης Λευτέρης Σ 259
- Πατζάρης· βλ. Κόντης Γιάννης
Πάτζος Γιάννης 915
Πατητήρια Σ 605, 937, 938
Πατινάκης· βλ. Πάτερος Ἀντώνης, Κωστής
Πατινα(ν)τώνης Σ 526
Πατινιώτης Νεόφυτος Σ 151
Πατινός Σ 143, 195, 494, Ἀντώνης Σ 460, Γιάννης Σ 417, Νικόλας Σ 211· βλ. καὶ Πάτερος Γιάννης Γαβρίλης
Πατιρόχειλος (Πετρόχειλος;) Μανόλης Σ 372
Πατιχόπουλος Μιχάλης Σ 156
Πατούσης Γιώργης Σ 564
Πατούχας (Πατουχάκης) Δημήτρης Σ 610, Μανόλης Σ 36
Πάτρα Π 61
Πατρεμάκης Μαρκουλῆς Σ 217
Πατρινάκης· βλ. Τζούγκαρης
Παυλάκης Μιχαήλ (Μιχελής) Σ 428, Μιχελής Καστρινός Σ 428
Παυλόπουλος Μητροφάνης, οἰκονόμος Σ 144-148, 203, 204, 209, 215, 216, 218-220, 224-226, 228, 230-237, 239, 240, 242-244, 248-258, 260, 261, 266, 267, 270, 278, 280, 281, 283-289, 294, 301, 303-305, 309, 311-316, 322, 324-333, 335-341, 345-349, 351-353, 358, 363-365, 369, 371, 374, 375, 376, 382, 385-391, 394, 396-400, 404-411, 413, 415, 418, 479, 549, 604, 622, 623, 915, 918-920, 922, 925· βλ. καὶ Μητροφάνης
Παῦλος, ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης Π 19, οἰκονόμος 53, 59, Σ 1, Παῦλος Β', πάπας 42, Π 21, Παῦλος Ε', πάπας 47 σημ. 139, Π 18

- Παυλοτζίδος Νικολός 933
 Πάφας Σ 53
 Παχουντής (Παχουντάκης) Σ 482, 627,
   Ίωάννης (Γιάννης) Σ 23, 64, 68, 306,
   509, 525, 564, 608, 610, 627, 927,
   Λέος Σ 259, 294, 379, 386, 488, 523,
   560, 564, 610, 623, 627, 927, 934,
   936, Μανόλης (Μάνος) Σ 259, 306,
   379, 562, 565, 584, 623, 627, 927,
   936, Μάρκος Σ 379, Μάρκος Φλα-
   κάτορας Σ 564, Νικόλας (Νικο-
   λός) Σ 128, 129, 564, 614, 627, 936,
   Σταμάτης Σ 417· βλ. και Μπέρ-
   τος, Παχουντογιάννης, Παχουντο-
   λέος, Παχουντομάνος, Τζούγκαρης,
   Τρουλλινός
 Παχουντιανὰ Σ 534
 Παχουντογιάννης (Παχουντοϊωάννης)
   Σ 348, 508, 510, 576, 936· βλ. και
   Παχουντής
 Παχουντολέος Σ 150, Ίωάννης Σ 608,
   Μάνος Σ 467, 934, Νικήτας Σ 608
 Παχουντομάνος Σ 306, 345· βλ. και
   Παχουντής Μανόλης, Τρουλλινός
   Μάνος Παχουντομάνος
 Παχουντονικόλαινα Εὐδοκία Σ 306
 Παχυκώστας, αὐλάκι τοῦ Σ 103
 Παχυπόδης Πέτρος Σ 91
 Παχώμιος Σ 31
 Πεδιάδα 50· βλ. και Βαρβάροι
 Πεζούλα τοῦ Θεολόγου Σ 606, Πε-
   ζούλες τοῦ Λεντακαγιώργη Σ 359
 Πελάτος· βλ. Πάτερος Σταμάτης, Πι-
   λάτος
 Πελατοσταμάτης· βλ. Πάτερος
 Πελεκάνος Γιάννης Σ 83, Λέος Σ 83,
   Λουκάς Σ 83
 Πελέκαππας Κωνσταντής Σ 91, Τζώρ-
   τζης Σ 42, 91· βλ. και Παλαιόκαπ-
   πας
 Πελελός (Πιλιλός) Σ 143, 482, 605, Μα-
   νόλης Σ 146, 193· βλ. και Τρουλ-
   λινός
 Πελοπόννησος Π 47
 Πεμόνια Σ 425, 430
 Πενιατόπουλος Γιάννης Σ 408-410
 Περάκης· βλ. Σκλάβος Δημήτρης
 Πέραμα· βλ. Σφακιᾶς Πέραμα
 Πέραν 26, 47, Π 43
 Περαντώνης βλ. Κλαπατζαράς Ἀντώ-
   νης
 Περασερίτης· βλ. Παπαδόπουλος Γε-
   ώργης
 Περάτζος Φραντζέσκος Σ 114
 Περβόλια (Περβολάκια) Σ 134, 234
 Πέρδικας Ἰάκωβος, οἰκονόμος, Σ 140-
   142, 150, 346, 401
 Περδίκης· βλ. Παῖδης Δημήτρης
 Περετιανοὶ Σ 23
 Περετονικόλαινα Εὐφροσύνη Σ 488
 Περετονικολάκης Πακουμῆς Σ 488, Λέος
   Σ 488
 Περέτος Ίωάννης Παχουντής Σ 119,
   Μάνος Σ 119· βλ. και Μπέρτος
 Πέρης Σ 560
 Περιγιάλι 397
 Περισινάκης· βλ. Γερακάρης Κωνσταν-
   τῆς
 Περιστερὰς Βασίλης Σ 446
 Περιστερές· βλ. Πόρος
 Περμαγοπούλα· βλ. Πατεροπούλα
 Περογαλαγκάκης Σ 306
 Περόνταινα Σ 83
 Περσίνη Ἑρήνη Σ 83

- Περτονικόλας (Μπερτονικόλας)· βλ. Τρουλλινός
 Πέρτος· βλ. Μπέρτος
 Πετινός (Πετινάκης) Γιώργης Σ 284, 488, 514, 568, 570, Νικόλας Σ 185· βλ. καὶ Ἀσπρέας, Τζούγκαρης
 Πετίχης Κώστας Σ 306, 331, 346· βλ. καὶ Τζούγκαρης Κώστας
 Πετράδι Σ 139
 Πετράκης· βλ. Γαβαλὰς Γιώργης
 Πετρινόλης Θεοφάνης Σ 491
 Πετρινός Σ 433
 Πετρόγαμπρος· βλ. Γαβαλὰς Πάννης
 Πετρόκουρτα Σ 103
 Πετρόλακκος Σ 103
 Πετρόπουλος Ἀνδρέας Σ 83, Μάρκος Σ 83, 91, Νικολός Σ 39
 Πέτρος, βοεβόδας Μολδαβίας Π 64
 Πιαλὴς πασὰς 27
 Πιαρέλος· βλ. Ψαράς Γιωργιλὰς
 Πικρίδης Μανόλης Σ 110, Τζουάννες Σ 515, Τζώρτζης Σ 93, 158, 160, 226, 266, 408, 415
 Πίλαρης Σ 24
 Πιλάτος (Πελάτος) Σταμάτης Σ 306· βλ. καὶ Πάτερος
 Πιλιλός· βλ. Πελελός, Τρουλλινός Μιχελής
 Πίος Β', πάπας 27, 35, Π 14, 15, 22
 Πιπέρης Κωνσταντίνος (Κωνσταντής) Σ 385, 463, 506, Μαρίνος Σ 226, Μένεγος Σ 463, Μπερναρδὴς Σ 226, 444, 492, 534, 553, 615
 Πιρίναινα Σ 264, 288, 920· βλ. καὶ Μύλοι
 Πιρίνος Τζουάννες Σ 533, 534, Τζώρτζης Σ 587
 Πιταρογιάννης· βλ. Πάτερος Ἰωάννης
 Πιτζαμάνος Ματθαῖος Π 62, Τζανέτος Σ 446, Τζουάννες Σ 425
 Πιτζουλάκης· βλ. Κλαπατζαράς Μανόλης
 Πιχίτης· βλ. Τζούγκαρης Δημήτρης
 Πλακάλωνα Σ 447, 448
 Πλακομούνης Πατέρας 331
 Πλακομούρης Σ 248, Γιώργης 933, Δημήτρης 933
 Πλανάκης· βλ. Κλάβος, Σκλάβος
 Πλανὰς Βασίλης Σ 376, Γιώργης Σ 608, Ἰωάννης Σ 239· βλ. καὶ Σκλάβος
 Πλανίδης· βλ. Κανακάρης Μανόλης
 Πλατάνι (Πλατάνια, Πλάτανος, Πλατανιάς) 75, Σ 119, 149, 151, 165, 222, 225, 260, 410, 414, 418, 464, 489, 533, 572, 577, 936-938
 Πλατάνια Ξερίζωτα Σ 576
 Πλατανιάς· βλ. Πλατάνι
 Πλατανοξερίζωμα Σ 392, 396
 Πλάτανος· βλ. Πλατάνι
 Πλατύβολα (Πλατύβολο) Σ 103, τῆς Κουτρουλῆς 887
 Πλατύτερος Νικόλαος Σ 56
 Πλέσας Νικόλαος Σ 35
 Ποδομούρια (Ἀποδομούρια) 55, 63, Σ 23-25, 76, 81, 255, 257, 258, 265, 368, 431, 889
 Πολάκης Μιχάλης (Μιχελής) Σ 530, 927
 Πολάνης Πιτζιλίπος Σ 87
 Πολαρίτης Μιχελής Σ 460
 Πολέντα, ἀδελφοὶ 89 σημ. 283
 Πόλη· βλ. Κωνσταντινούπολη
 Πολίτης Γιώργης Σ 101
 Πολυδουκατὰς Γιακουμὴς Σ 524, Ἰά-

- κωβος Σ 282, Τζουάννες (Τζαν-
νής) Σ 160, 524, 591, 612
Πολύκαστρος βλ. Policastros
Ποντιστός βλ. Pontisto
Πόρος τοῦ Περιστερὲ Σ 103, τῶν Φα-
ραγγιῶν Σ 64
Πορτάρης Ἀντώνιος Σ 614
Πορτογαλία 38
Ποσινάκης 937
Πότερος βλ. Poteru
Ποτηκειδέ (-έκειδέ) Σ 191
Πότης βλ. Τζιναρέας Ἰωάννης
Πουζουνιέρης 938
Πουλάκης Σ 549, 590, Γιώργης Σ 83,
Μιχάλης Σ 55, Νικόλαος (Νικολός)
Σ 55, 360, Τζώρτζης Σ 88, 101
Πουλαροφάς Σ 306, Γιώργης Σ 331
Πουλῆς Νικολός Σ 623, Φάντης Σ 623·
βλ. καὶ Σκορδίλης, Τζούγκαρης
Πουλητής βλ. Pulitis
Πουλμπής Μιχελῆς Σ 159
Ποῦλος Μανόλης Π 62
Πουμπουράνης βλ. Βλαστός
Ποῦρλος Μανόλης Σ 587· βλ. καὶ
Μποῦρλος
Πρασογκρεμνός Σ 191
Πρέβεζα Π 11
Πρεβελεγιάτος Τζαννῆς Σ 523
Πριγιαρόκωστας Ἰωάννης Σ 329
Πριμομέρης Μανόλης Σ 263
Πρινάρι 887
Πριναρόλιθοι 887
Πρινέας (Πρινές) Σ 72, 94, 95, 183,
379, 501, 595, 603-605, 607, 614
Πρίνοπος Σ 191
Πρινόρουμα Σ 77, 191, 450
Πρίνος βλ. Μεγάλος Πρίνος
- Πρόβαλμα (Πρόβαρμα) Σ 190, 207, 490,
492, 523, τῆς Ἀνδριάνας 938
Πρόδρομος Σ 336
Προικίδης Πέτρος 61, Σ 54, 896, 897
Προσνερίτης Γιώργης Σ 239, Μανόλης
Σ 202· βλ. καὶ Μπροσνερίτης
Πρόχορος βλ. Procoros
Πρωτοκυνηγός βλ. Βατζάκης
Πυράχας βλ. Pyracha
Πύργος Σ 335, 450· βλ. καὶ Λάκκος
Πυρίνος Ἰωάννης Σ 35, Μάρκος Σ 44
Πυρόμαχος Σταμάτης Σ 306
Πυρομίχαινα Μαρία Σ 528
- P**
- P...s Nichola Σ 2
Padilla Pompeo Π 51
Pagnini Battista Π 59
Palmerius Giordanus Π 47, Ioannes
Antonius Π 47
Panormitano Π 21
Papadopulo Stamate Π 21
Paris Ioannes Π 21, Ioannes Domini-
cus
Parisi, γαλέρα Π 9
Parmesan Cristoforo Σ 353
Parthenius de Cipri Π 47· βλ. καὶ Παρ-
θένιος
Pasquale Zuan Battista Σ 158
Pasqualigo Anzolo Σ 27, Giovanni Σ 37,
Giovanni Battista, ρέκτορας Χα-
νίων Σ 370, Marco Σ 370
Pasquanelli (Pasquinelli) Camillo 33,
Π 10, 67
Paula Antonio de Π 50

- Perasto Σ 118
 Perazzo Σ 103, 243, 918
 Peregrini (Peregrino) Alexandro Π 17, Francesco Σ 12
 Perellos et Rocafull Raymundus de, μέγας μάγιστρος τοῦ τάγματος τῶν Ἰωαννιτῶν Ἱπποτῶν 42, Π 40-42
 Perez de Vicero Melchior Π 51
 Pervana Philippo Π 26
 Pesaro Benetto, ρέκτορας Χανίων Π 62
 Petra Ioannes Aloysius Π 21
 Picorna Castel· βλ. Bicorna Castel
 Pimentel de Herrera Juan Alfonso Π 51
 Pizzamano Σ 101, 178
 Policastros Vasilli Σ 2
 Policianus Bartholomeus Π 27, 28
 Pollani Σ 60, Gratian Σ 91, Nicolò Σ 91, Zorzi Σ 91, 890
 Polo Nicolò Σ 5
 Ponte Marcus Antonius de Π 50, 51
 Pontisto Iani (tu) Σ 2, Gligori (to) Σ 2
 Portu Nicolò de Π 21
 Poteru (tu) Zorzi Σ 2
 Potisto· βλ. Pontisto
 Prada Andres de Π 51
 Premarin Giacomo Σ 456, Nicolò, δικαστῆς διαιτητῆς Σ 363
 Prietus Π 50
 Prioli Andrea di, Σ 254
 Pristi Ioachim Π 23
 Priuli Σ 120 Antonio, δόγης Βενετίας 80, Σ 435, Costantin Π 62, Girolamo (Gieronimo), ρέκτορας Χανίων Σ 309, 312, 319, 322, 323, 331, 347, 354, 376, 428, 925, Michiel Σ 500, 512, 582, 594, 595
 Procoros Zorzi Σ 2
 Proto Zorzi Σ 2
 Pulitis to ...ma Σ 2
 Putito Leonardo Π 21
 Pyracha Zorzi Σ 2
- Q**
- Querini Alvise Σ 567
 Quintanaduegna Π 50, 51
- P**
- P... Γεωργιλὰς Σ 272
 Ραγούζα 25
 Ρακάνης Μιχαήλ Π 37
 Ράλλης Ἀθανάσιος Σ 68, Γρηγόριος Π 47, Θεοδωρῆς Σ 39, Μάρκος Σ 238
 Ραμνὴ Σ 346
 Ραμπάνης· βλ. Λαγονάρης
 Ραφελίνος (Ρεφιλίνος) Γεώργιος 36 καὶ σημ. 82, Π 21
 Ραφιολάκης Κουρῆς Σ 36, Μανόλης Σ 172, Παῦλος 346
 Ραφιόλης Μανόλης Σ 100· βλ. καὶ Κούκαρης
 Ράφτης Κωσταντίνος Σ 154
 Ραφομάταινα Ἀρετὴ 306
 Ρεβατζιανὰ Σ 164
 Ρέθυμνο Π 62
 Ρεῖζης Γεώργιος 35 σημ. 75
 Ρεμπὶ Π 60
 Ρίζα τοῦ Κεφαλιοῦ Σ 450
 Ρικάρμι· βλ. Μέσα Ρικάρμι
 Ροβίθης Νεόφυτος 217
 Ρογαλάκης· βλ. Κλαπατζαρὰς Ἀντώνης
 Ρογδὲς 359
 Ρόδιος Νικολὸς Σ 607

Ροδίτες 45, 46
 Ρόδος 13, 16 *σημ.* 15, 20, 27, 28, 40, 42-46, Π 13, 14, 25-31, 44, 47, 58, 59, 64· βλ. καὶ Leontius
 Ροκέλης· βλ. Μουσούρος Λέος
 Ρουέρος Ἀντώνιος Σ 83, Βασίλης Π 62, Γιωργιλὰς Σ 412, Κωσταντής Π 62, Σταμάτης Σ 210, 347, 428
 Ρούπας· βλ. Πάτερος Σταμάτης
 Ρουσέας Μανόλης Μόρος Σ 359, Νικολός Σ 14, 359
 Ρούσιος Τζώρτζης Σ 558
 Ρωμανὸς Γιωργάκης Π 64, Στάθης Π 64, Στράτης Π 64
 Ρώμη 40, Π 14-23· βλ. Ἑλληνικὸ Κολλέγιο Ρώμης
 Ρωσία 38
 Ρῶσος Θεοδωρὴς Σ 210, Μανόλης Σ 60

R

Ram Iohannes Π 25
 Remodi Michali Σ 2
 Rimani Girolamo Σ 626
 Rimondo Zaccaria Π 62
 Rippa (de) Marcus Σ 370
 Rizzardo G. 15 *σημ.* 7
 Rizzi Zorzi Π 62
 Rollo Zaccaria Σ 15
 Ronconi Iohannes, δικαστὴς Π 25
 Rosso Zuanne Σ 505
 Runo Zuanne Σ 494

Σ

Σαββαγίτης Καλόγερος Σ 471
 Σαβ(β)αῖτῶν μονὴ 896

Σάββας, 938, ἡγούμενος 61, Π 37, 58, Σ 469, 520, 540, 608, 623, 930, 931
 Σαβοῖα, δούκας τῆς 28, 42, Π 54
 Σαγνιάνος Ἀνδρέας Σ 39
 Σαγουνογιάννης· βλ. Φούμης Γιάννης
 Σαγουνόκωστας Σ 221, 450· βλ. καὶ Φούμης Κώστας
 Σαῖτας Τζώρτζης Π 66
 Σακελλάρης Κωνσταντῖνος Π 62, Νικολός Π 62
 Σακελλίων Ἰωάννης 90
 Σακοράφος Μανόλης Σ 83
 Σακούρας Γεώργης Σ 38
 Σαλιβαρὰς Γιάννης Σ 103, 241, Ἰωάννης Σ 126, 135, 298, Λέος Σ 241, Μαγνιάς Σ 290, 295, Μιχάλης (Μιχελής) Σ 290, 295, 298, Νικόλαος (Νικολός) Σ 126, 131, 135, 136, Νικόλας Γρασουδάκης Σ 143
 Σαλιβαροπούλα Καλὴ Σ 306, 927
 Σαλονικιὸς Γιώργης 22, Π 9, Μαρῖνος 22, Π 9
 Σαμπατάκης· βλ. Πάτερος Γιώργης
 Σαμπάτης Σταμάτης Σ 460, 928· βλ. καὶ Πάτερος Σταμάτης
 Σαμωνὰς 78, 82, Σ 25, 38, 53, 60, 64, 78, 89, 96-98, 100, 101, 103, 104, 106, 133, 164, 172, 200, 204, 238, 248, 252, 290, 291, 295-299, 319, 323, 331, 345, 346, 350, 354, 357, 441, 466, 471, 479, 491, 492, 542, 556, 580, 594, 610, 898, 902, 904, 910, 928, 933
 Σαντορίνη Π 62, Σ 419, ἐπίσκοπος Π 58
 Σαπατάς· βλ. Πάτερος Σταμάτης
 Σαπουνὰς Λέος Σ 306· βλ. καὶ Πάτερος Λέος

- Σαρακηνάκης Γιάννης Σ 83
 Σαρακήνας 62, Σ 54, 896
 Σαραλάκης Γιάννης Σ 587
 Σαράντος Μανόλης Σ 64, 459, 492, 556,
     Μανόλης Προσνερίτης (Μπροσνε-
     ρίτης) Σ 511, 549, Νικόλας (Νικο-
     λός) Σ 64, 511
 Σαρδελής Σ 156
 Σαριδιανό 938
 Σαρουλής Μανόλης Σ 83· βλ. καὶ Μα-
     λαφαρὰς Μανόλης
 Σβάρα Σ 430, 576, 938
 Σβηρὸς Μιχελής Σ 57
 Σγουράφος Γιάννης 64, Σ 28, 890
 Σγουρογιαννάκης· βλ. Κλαπατζαρὰς
     Νικόλας
 Σγουρὸς Κωνσταντίνος Π 61
 Σεβαστὸς Ἰωάννης Π 25
 Σεδέκας Νεόφυτος, οἰκονόμος Σ 30, 37,
     39, 59, 62, 64-67, 69, 101, 236, 260,
     614
 Σελί (Σελιά) Σ 84, 93, 103, 124, 125,
     141, 149, 169, 187, 193, 256, 260,
     265, 897, 937, 938
 Σελίμ Α', σουλτάνος 16, Σελίμ Β', σουλ-
     τάνος 16
 Σέλινος Σ 83
 Σενεράκης Πώργης 931
 Σεραφεῖμ 35, Π 6
 Σέρβος Σ 146, Ἀντώνιος Κούταλης
     Σ 537, Γιάννης (Γιάννος) Σ 301, 306,
     381, 384, 464, 465, 467, 482, 489,
     490, 494, 518, 521, 525, 551, 606,
     Γιάννης Παπαδογιάννης Σ 383, 460,
     495, 928, Δημήτριος Σ 31, 290,
     291, 295, 296, 299, 356, 357, Θό-
     ωρος (Θοδωρής) Σ 61, 553, 561,
     Θωμὰς Σ 595, Ἰάκωβος Σ 256, 260,
     Ἰωάννης Σ 224, 230, 275, 315, 485,
     492, 504, 511, 514, 523, 528, 529,
     532, 574, 584, 611, 612, 916, 927,
     Ἰωάννης Μαγνιατάκης Σ 339, Ἰω-
     άννης Παπαδογιάννης Σ 501, Ἰωάν-
     νης Παπανικόλας Σ 502, Κάλλιστος
     Σ 162, 164, Καλλίστρατος Σ 304,
     Κωνσταντῆς Σ 328, Λεωνίνος Σ 31,
     34, 92, Μανόλης Σ 75, 81, 82, 131,
     260, 898, Μάνος Σ 614, Μαρίνος
     Σ 425, Μάρκος Σ 39, 101, Νικόλας
     (Νικολός) 70, Σ 46, 47, 64, 75, 81,
     82, 93, 113, 131, 224, 260, 275, 439,
     523, 525, 550, 584, 611, 612, 614,
     898, Παπαδογιάννης Σ 552, Πατέ-
     ρας Σ 162, 164 Τομάδος (Τουμάζος)
     Σ 81, 275, 306, 439, 459, 460, 504,
     507, 513, 514, 518, 523, 543, 550,
     554, 555, 574, 593, 596, 597, 606,
     611, 612, 927, 928, Τομάδος Παπα-
     νικόλας Σ 502
 Σέρματα 938
 Σήφης Σ 156
 Σιγάλας Παῖσιος 39, Π 19, 23, 46
 Σιγουρὸς Γεώργης Σ 513· βλ. καὶ Τζούγ-
     καρης Γεώργης
 Σιδεροράνδης Γιάννης Σ 382
 Σιδεροραοῦδης Μανόλης Σ 489
 Σίδερος 610
 Σικελία 36, Π 21
 Σίλβεστρος Π 37, οἰκονόμος 61, Σ 520,
     525, 587, 930, 931
 Σιμιτατόχι Σ 263
 Σιναῖτῶν μονή 896, βλ. καὶ ἁγία Αἰκα-
     τερίνη τοῦ Σινᾶ
 Σιών· βλ. Θεοτόκος, Madonna

- Σκάλα Σ 213
 Σκαλί (Σκαλιά) Σ 64, 119, 576, 936
 Σκαλός· βλ. *Scalu*
 Σκανταλλάρης Σ 103
 Σκαπέτης (Σκαπετάκης) Γεώργης Σ 306, 401, 933, Δημήτρης Σ 36, Λέος Σ 610, 933, 935, Παῦλος Σ 610· βλ. καὶ Παῖδης Παῦλος
 Σκαρλάτης Μιχελῆς Σ 122
 Σκασιλοπούλα Μαρούλα Σ 83
 Σκατοῦργος Γεώργης Σ 306
 Σκινοκεφάλι Σ 217
 Σκιστός 887
 Σκλαβιανὰ Σ 611, 612, 938
 Σκλαβονικόλας Σ 589· βλ. καὶ Σκλάβος Νικόλας
 Σκλάβος Γεώργης Σ 131, 202, Γιάννης Σ 83, 119-121, 219, 588, 589, Γιάννης Κουζάλης Σ 83, Γιώργης Σ 137, 141, 219, 306, Γιώργης Καπιρούνης Σ 186, Γιώργης Πλανάς (Πλανάκης) Σ 239, 528, 927, Δημήτρης Περάκης Σ 83, Ἰωάννης Σ 137, 141, Ἰωάννης Πλανάς Σ 125, Καλόγερος Σ 164, Νικόλας Σ 164, 199, 507, 549, 588, 589, 915, Παῦλος Σ 83, Πλανάς Σ 124, 149, 306, Τζαννῆς Ἀστὸς Σ 83
 Σκορδίλης Σ 103, Γεώργης (Γεώργιος, Γιώργης) Σ 5, 64, 219, 275, 345, 505, Γεώργης Κοντάκης Σ 114, Γεωργιλὰς Σ 55, Γιάννης Σ 132, 219, Γιαννούλης Σ 55, Γιώργης Μπροσνερίτης Σ 194, Δημήτριος Σ 485, Δημήτριος Ψαρομήλιγκος Σ 359, Ζαχαρίας Μαραφαρὰς Σ 143, Ἰωάννης Σ 134, 505, Ἰωάννης Ἀδοντάκης Σ 604, Ἰωάννης Καζαρής Σ 180, Κωσταντής (Κωνσταντῖνος) 50, Σ 120, 121, 349, 491, 601, Μανόλης Σ 190, 384, 471, 595, Μανόλης Πάντος Σ 425, Μανουήλ Σ 151, 604, Μιχαήλ Ψαρομήλιγκος 57, Μιχελέτος Μακράκης Σ 91, Νικολὸς Σ 423, 613, 935, Νικολὸς Κονταδάκης 926, Νικολὸς Μαραφαρὰς 84, Σ 72, 78, 94, 123, 140, 152, 165, 214, 227, 232, 237, 238, 245, 254, 256-258, 276, 282, 285, 293, 294, 301, 304, 310, 312, 315, 318, 322, 323, 345, 348, 351, 354, 368, 373, 375, 376, 379, 382, 403, 416, 422, 423, 430, 431, 462, 463, 472, 476, 478, 486, 488, 503, 505, 513, 555, 563-567, 572, 573, 575, 579, 580, 582, 588, 603, 609, 920, 924, Παῦλος Πουλής Σ 482, Πέτρος Π 62, Σ 82, 89, Πιέρος 84, Σ 84, 98-100, 108, 125, 135, 136, 167, 169-172, 175, 181, 194, 196, 184, 189, 194, 196, 228, 230, 238, 252, 253, 255, 256, 260, 346, 388, 616, 889, 916, Τζώρτζης Σ 129· βλ. καὶ Λάκκος
 Σκορδιλοπούλα Ἀνέζα, σύζ. Φανούργιου Τζιναρέα Ἀρνομάλη Σ 301, Ἑλένα Σ 275
 Σκοτάκης· βλ. Γαβαλὰς Νικολὸς
 Σκουλούδας Λέος Σ 146, Μανόλης Σ 306, Μανόλης Ρόμπολης Σ 300
 Σκουλουδοῦ Σ 83
 Σκούρης Σ 215
 Σκουριλιό· βλ. Λάκκος
 Σκουταριώτης (Σκουταργιώτης) Δημή-

- τρης Σ 180, 484, Θοδωρής Σ 180, Ίερεμίας 484, Νικολός 484
 Σκοῦφος Μιχαήλ (Μιχελής), δικαστής διαιτητής Σ 180, 220, 363, 471, Τζαννής Σ 556· βλ. καὶ Μαυρομάτης
 Σκύρος Σ 30
 Σκώλικας 937
 Σμύρνη 39, μητροπολίτης 44, 45, 48, Π 16
 Σοβάλαϊνα (Κουβάλαϊνα;) Σ 430
 Σούδα 32, 55, 56, Σ 12, 13, 16, 17, 197· βλ. καὶ Bollani, Bragadin, Contarini, Minotto
 Σουλεϊμάν ὁ Μεγαλοπρεπής, σουλτάνος 16
 Σουλομικοπούλα Φωτιά, σύζ. Μάνου Μπέρτου Σ 401
 Σούμας Μανόλης Σ 83
 Σουρατοπούλα Μαρούλα Σ 381
 Σουρίδης Νικήτας Σ 331
 Σουσουλάϊνα Ἑλένη Σ 83
 Σοφιανός Εὐδαιμονογιάννης 84, Σ 468, Νικόλας Π 64· βλ. καὶ Εὐδαιμονογιάννης Σοφιανός
 Σοφολέος Σ 458, Γιώργης Σ 260, Μανόλης Σ 260, Νικολός, δικαστής διαιτητής, νοτάριος 64, 65, 77, Σ 400, 401, 429, 468, 486, Τζουάννες 84, Σ 169, 229, 244, 261, 377, 919
 Σπαθάρης Μιχάλης Σ 156
 Σπάλατο Π 62
 Σπανός· βλ. Spanos
 Σπανουδάκης Λέος Σ 345, Σταμάτης Σ 306, 345· βλ. καὶ Πάτερος Λέος
 Σπανουδολέος Σ 306
 Σπήλαιο τοῦ Καναβᾶ 887
 Σπηλιάρι τῆς Λεντοῦς 887
 Σπλαχνικός Σ 152
 Σπράγος· βλ. Τζούγκαρης Παῦλος
 Σταδιάκη Σταματία 933
 Σταμάτα Σ 306
 Σταμάτης Σ 172, 556, 580, 938
 Σταματορέας (Στοματορέας;) Σ 306
 Στανίλας Γεώργιος (Γιώργης) Σ 35, 41-44, 46, 471, 892, Μανέας Σ 59, Τζώρτζης Σ 571
 Σταυριανός Σ 143, Νικόλας Σ 78, Ξένος Σ 78
 Σταυροδέτι Σ 238
 Σταυρός Σ 284, 433, 460, 489, 574, 937, 938
 Σταφυλάς· βλ. Βιτζαμάνος Μάρκος
 Στέρνες Σ 213, 217, 219, 310, 371, τοῦ Ἀκρωτηρίου Σ 86
 Στεφανέλος Σταμάτης 330
 Στεφανίνα Σ 151, 936
 Στέφανος Σ 118
 Στόλικος Νικόλας Π 64
 Στοματορέας (Σταματορέας;)· βλ. Φούμης Γαβρίλης
 Στραβόποδας Νικόλας Σ 306
 Στραμπαλοκάλης Σ 610
 Στρατηγός Λεωνίν Σ 73
 Σπράτης Σ 185
 Στρατί· βλ. Κάτω Στρατι
 Στρεβλιώτης Γιάννης Καγιάννης Σ 69
 Στρογγυλὸ Λακκούδι Σ 350, 354
 Στυλιανοὶ Σ 441, 466, 471
 Στυλιανός Παῦλος Σ 25
 Συκιές· βλ. Λάκκος
 Συμεών, ἀρχιεπίσκοπος Χίου Π 64
 Σύμπραγος Μαγνιαδάκης Σ 357, Μιχελής Σ 215, Σταμάτης Σ 215

- Συνοδινός (Συναδινός) Γιώργης Σ 393, 423
 Συρ(γ)ιανός Σ 100, Θεωδωρής Σ 98, 99, 103, Marchio Σ 103
 Συρόπουλος Κωνσταντίνος Σ 83
 Σφακιά 82, Σ 91
 Σφακιανός, Σφακιανοί Σ 91, 193· βλ. καὶ Λεντάκης Μανόλης
 Σφακιᾶς, Πέραμα τῆς Σ 531
 Σφακίδι (Σφακίδια) Σ 103, 139
 Σφακοπέραμα Σ 376, 614
 Σφακόπουλος Νικόλας 22, Π 8
 Σφακὸς Μανόλης Σ 83, Νικολὸς Σ 83
 Σφαλαμᾶς Σ 190
 Σφάρα Σ 193
 Σχινοπουλογιάνναινα Κυράννα Σ 83
 Σωτήρας, συνοικία Χανίων Σ 63
 Σωφρόνιος Π 37, 58, 62

S

- Sagredo Girolamo Σ 27, 58
 Salamon Σ 29
 Salicola Michael Π 21
 san Basilio, ἐνορία Χανίων Σ 432
 san Demetrio, ἐνορία Χανίων Σ 432
 Sangro Fabritio Π 51, Giovan Π 51
 san Liberal, ἐνορία Χανίων Σ 432
 san Nicolò de Sinapadi (:), ἐνορία Χανίων Σ 432
 san Paulo, ἐνορία Χανίων Σ 432
 Sanudo Μαρίνος 27
 san Zuan(n)e Battista, ἐνορία Χανίων Σ 432, san Zuan(n)e Teologo, ἐνορία Χανίων Σ 432, san Zuan(n)e Trinità, ἐνορία Χανίων Σ 432
 santa Erini, ἐνορία Χανίων Σ 432

- santa Lucia 889, Σ 31, 62· βλ. καὶ ἁγία Φωτιά
 Santa Maria Maggiore, βασιλική (Ρώμη) Π 18, 21, santa Maria di Neamoni 37 σημ. 83
 santa Veneranda, ἐνορία Χανίων Σ 432
 santi Anargiri, ἐνορία Χανίων Σ 432
 Santor Marin Σ 334
 Sasaros (o) Costas Σ 2
 Scalu (to) Nichola Σ 2
 Scarampa Lodovico, πατριάρχης Ἀκυλίας 35, Π 13
 Scarlatini Zorzi Π 62
 Scarzara Johan Batista de Gayeta Π 59
 Scassin J. S. Π 22
 Scordiale Francesco Σ 419
 Segari Vivian Π 62
 Sena Girardo de Π 59
 Serra Giorgio Π 21
 Siligardo Iohannes Π 1
 Smire (;) Σ 118
 Sostegni Michael Π 59
 Spano Zorzi Σ 2
 Steffani Sebastiano Π 6
 Stella Nicolò Σ 9
 Steno Michiel, δόγης Βενετίας Σ 4, 5

T

- Ταβέρνα 88, Σ 182, 187, 494, 938
 Τάκης Θεόδωρος Σ 530
 Τάλια Σ 551
 Τάμης Μανόλης Σ 268
 Ταμιλοπούλα Ἐργίνα τοῦ Μάνου Ἀσπρέα Σ 319
 Ταπεινός· βλ. Μαζοκόπος
 Τάπια Σ 259

- Τελογιάννης Γιάννης Σ 160
 Τελούζας Γιάννης Σ 14, Δημήτρης Σ 14,
 Τερώνυμος Σ 14· βλ. καὶ Ντελού-
 σας
 Τεμενιώτης Ἀντώνιος Σ 105, Βασίλης
 Σ 76, Μιχαήλ Σ 385, 389, 391, 398,
 531
 Τέμπλα Σ 139, Τέ(μ)πλες Σ 425
 Τζαγέφελος Γεώργιος Κοτζάλας Σ 35
 Τζαγκαρέλος Γερόνυμος Σ 558, Γεωρ-
 γιλὰς Σ 141, Λουκάς Κωστάλας
 Σ 378, Σίλβεστρος Σ 544, 563, Τζαν-
 νῆς Σ 141
 Τζαγκάρης Κώστας Σ 41
 Τζαγκαρόλος Ἀντώνιος Σ 445, Μιχελῆς
 Σ 187, Νικολός Σ 445, Πέτρος Σ 28,
 Σίλβεστρος, οἰκονόμος, Σ 535, 545,
 561, 585, 587, 615, 621, Τζώρτζης
 Φραγιώργης Σ 97· βλ. καὶ Zancarol
 Τζαγκαροπούλα Νικολέτα Σ 398, Στα-
 μάτα, σύζ. Θοδωρῇ Τζούγκαρη Σ 377
 Τζαγκαρόπουλος Γιώργης Σ 543, Δρά-
 κος Σ 306, Ἰωάννης (Γιάννης) Σ 547,
 556, Κώστας (Κωνσταντής) Π 62,
 Σ 556, Μανόλης Σ 401, 580, Νική-
 τας Σ 614, Νικόλαος Σ 56, Παῦλος
 Σ 238, Φανούριος Σ 556, 614
 Τζακαλοσπήλαιο Σ 191
 Τζάκαρης (Τζόκαρης) Γιάννης Σ 490,
 Σταμάτης Σ 490
 Τζακονοκεφάλαιον Σ 257
 Τζάκος Σ 52, 69, 102, 584, 614, Γιανὰς
 Σ 269, Δημήτριος (Δημήτρης) 70,
 71, Σ 359, 371, 375, 379, 471, 494,
 501, 558
 Τζαμενογκάκης· βλ. Χαρτοφύλακας
 Τζαναπετάκης 932
 Τζανκαρέλος· βλ. Τζαγκαρέλος
 Τζαννῆς Σ 83, 927
 Τζαφαλάκης Γεώργης Σ 306
 Τζαφάλες Γιώργης 931, Παῦλος 931
 Τζελαϊτοπούλα Ἀντριάνα, σύζ. Νικο-
 λοῦ Πορφυροῦ Σ 558
 Τζελέντες 933
 Τζιάκης Παῦλος Σ 36
 Τζιβόλης Κώστας Σ 616
 Τζιβονικολός Νικολός 932
 Τζιβοπέρος Πέρος 932
 Τζιβρός Ζέπος (Ίζέπος) 929
 Τζιγαρίδης Γιώργης Σ 388
 Τζίγκος Τρυγούνης Σ 209
 Τζικαλαριά Σ 326, 339, 416· βλ. καὶ
 Τσικαλαριά
 Τζικαλόπουλος Γιώργης Ἀντρεδάκης
 Σ 290, Μιχελῆς Σ 582
 Τζιλιβός· βλ. Πάτερος Μανόλης
 Τζιλιπῆς Σ 74, 238, 450
 Τζιμάρης Μιχαήλ Σ 530
 Τζιμπῆς Σ 559, Κώστας Σ 43, 892
 Τζιμπίδαινα Σ 571· βλ. καὶ Κατσιπού-
 δαινα (Τσιμπούδαινα), Τζιμπούδαι-
 να, Τζιτζιμπούδαινα
 Τζιμπιονῆς Σταμάτης Σ 306
 Τζιμπισκῆς Μάρκος Σ 284, Σταμάτης
 Γραμναρίτης Σ 284
 Τζιμπλάκης Γιωργιλὰς Σ 460, 928
 Τζιμπλός Δημήτρης Σ 460, 928, Πέρος
 932
 Τζιμπούδαινα Σ 559· βλ. καὶ Κατσιπού-
 δαινα (Τσιμπούδαινα), Τζιμπίδαινα,
 Τζιτζιμπούδαινα
 Τζίναρέα Ἑλένα Σ 137, Ἑρήνη Σ 137
 Τζίναρέας (Τζίναρές, Τσιναρέας) Γεώρ-
 γης Κοῦτλος Σ 345, Γιάννης Σ 331,

- Δημήτρης Σ 126, 142, Δημήτρης Ἀρνόμαλος Σ 51, 53, Διάκος Σ 239, Θεοτόκης Σ 69, 137, 214, Θεωδωρής Γαβριλάκης Σ 164, Θεόδωρος Σ 425, Ἰωάννης Πότης Σ 81, Μανόλης Σ 425, Μάρκος Σ 81, Μιχαήλ (Μιχάλης) Σ 137, 187, 347, 460, 464, 503, 513, 552, 573, 608, 618, 928, 935, Νικολός Σ 172, Σταμάτης Σ 126, 137, 214, 306, 347, 460, 928, Φανούριος Σ 142, 185, 187, 202, 306, 614, Φανούριος Ἀρνομάλης (Ἀρνόμαλος) Σ 301, 410, Χωνιάτης Σ 306, 625
- Τζίναροπούλα Πόθα, σύζ. Γιάννη Τζούγκαρη Σ 38, Σταματιποτοπούλα Σ 164
- Τζιντζικάκης Ἀντρέας Σ 165
- Τζιπιάνης Σταμάτης Σ 209
- Τζιτζιμπούδαινα Σοφία Σ 571· βλ. καὶ Κατσιπούδαινα (Τσιμπούδαινα), Τζιμπίδαινα, Τζιμπούδαινα
- Τζιτζιφέα Σ 274
- Τζίτινα Λουλούδα Σ 306
- Τζόρλαινα Σ 465
- Τζόρλος· βλ. Κυνηγός Θεωδωρής
- Τζού· βλ. Τρουλλινός Μιχάλης
- Τζουάννες 35 σημ. 75
- Τζουάννες Μιχάλης Σ 560
- Τζουγάνα Σ 354
- Τζουγκάραινα Σ 260
- Τζούγκαρη Σοφία Σ 346
- Τζούγκαρης (Τζούκαρης, Τσούγκαρης, Τσούκαρης) Σ 172, 242, 306, Γαβρίλης Σ 86, 126, 295, 299, 319, 323, 350, 354, 460, 933, Γαβρίλης Ἀλεπετρινός Σ 331, Γαβρίλης Πατρινάκης Σ 502, Γάπαρης (;) 933, Γεώργης Σιγουρός Σ 460, Γεώργης Πουλής Σ 346, Γιάννης Σ 34, 38, 64, 185, 346, 495, Γιάννης Διάκος Σ 21, Γιάννης Θεοδωράκης Σ 439, 611, 612, Γιάννης Ὀρνούλακης Σ 460, Γιάννης Πουλής Σ 64, Γιώργης Σ 25, 159, 331, 346, 470, Γιώργης Κολίμπος Σ 49, 891, Δημήτρης (Δημήτριος) Σ 49, 101, 150, 202, 275, 306, 346, 478, 479, 891, Δημήτρης Ἀτζίγκανος Σ 170, 210, Δημήτρης Λιβαδίτης Σ 248, Δημήτρης Πιχίτης Σ 491, Δημήτρης Φρυσινάκης (Φροσυνάκης) Σ 36, 291, 306, 331, Δῆμος Σ 211, Δράκος Σ 331, Δημήτρης Σ 36, 306, 331, Ζαχαρίας Παχουντάκης Σ 172, Θεόδωρος (Θεωδωρής, Θεόδωρος) Σ 36, 126, 158, 162, 182, 185, 306, 323, 331, 377, 378, 394, 439, 584, Θεωδωρής Διακονάκης Σ 105, 614, Ἰωάννης Σ 346, 580, Ἰωάννης Θεοδωράκης 927, Καταδεμένος Σ 36, Κλαπής Σ 126, 164, 201, 295, 299, 306, 319, 345, 350, 354, 357, 580, Κλαπής Γαλάνης Σ 580, Κουρής Σ 331, Κωσταντής (Κώστας) Σ 128, 145, 261, 350, 439, 443, 479, 550, Κώστας Πετίχης 928, Μανόλης Σ 441, 460, Λέος Σ 64, 331, 357, Λέος Μοτάκης Σ 290, 291, 319, Λέος Μυλολές Σ 64, Μανόλης Σ 36, 238, 323, 331, 345, 346, 350, 354, 466, 491, 492, 494, 495, 512, 589, 928, Μανόλης Ἀλεπετρινός Σ 345, Μανόλης Ἀραγκαφάς Σ 204, Μανόλης Ἀράπης Σ 331, Μανόλης Ἀρεγκαφάκης Σ 296, Μανόλης Κατζουλογιαννάκης Σ 185, Μανόλης Κουντούρης Σ 512,

- Μανόλης Πετινός Σ 164, Μανόλης Φουφουτζάκης Σ 290, 298, Μάνος Σ 25, 66, 89, 128, 131, 134, 173, 373, 439, 502, 550, 927, 932, Μάνος (Πατερόκωστας) Πατεροκωστάκης Σ 433, 507, 532, Μανουήλ Σ 133, Μιχαήλ (Μιχάλης) Σ 36, 124-128, 131-137, 139-142, 149, 150, 260, 306, 346, 350, 420, 444, 584, 599, 614, Μιχάλης Γαλανάκης Σ 38, 53, Μιχάλης Πατεράκης Σ 164, Μιχάλης Πατερομιχαλάκης Σ 185, Μπαντέλος Σ 284, Νικήτας Σ 133, 248, 296, 297, 306, 319, Νικήτας Κουράκης Σ 291, Νικήτας Κουρή Σ 298, Νικήτας Πατέρας Σ 346, Νικήτας Σουρίδης Σ 331, Νικόλας Σ 25, 66, 89, 128, 131, 134, 148, 172, 185, 350, 401, Νικόλας Κακομαλάκης Σ 346, Νικόλας Πουλή Σ 331, 346, Πανταλόν Σ 379, Παντελής Σ 306, Παντέλος (Πατέλος) Σ 373, 375, Παπούτας (Παῦλος;) Σ 248, Πατέρας Σ 323, 492, Πατέρας Ζουρίδης Σ 345, 350, Παῦλος Σ 60, 101, 103, 104, 106, 252, 290, 291, 306, 319, 346, 492, Παῦλος Ζίμπραγος Σ 299, Παῦλος Πατεράκης Σ 512, Παῦλος Σπράγος Σ 345, Σταμάτης Σ 126, 139, 145, 185, 275, 306, 323, 331, Σταμάτης Σ 441, Σταμάτης Σ 172, 173, 441, 466, 488, 492, 584, Σταμάτης Θεωδώρακης Σ 301, Τζαννής Σ 296, 297, 319, 331, 357, 444, Τζαννής Κουράκης Σ 298, Τζίναρόπαυλος Σ 306, Τομάζος Σ 354, Φανούριος Σ 202
- Τζουγκαριανὰ Σ 292, 460, 483, 574, 584
 Τζουγκαριάραϊνα Πατερομαρούλα Σ 201
 Τζουγκαροπλακομούνης Γιώργης Σ 100
 Τζουγκαροπούλα Ἀνέζα Σ 357, Ἀννίτσα, σύζ. Μανόλη Φρισάνα Σ 319, Καλή Σ 105, 162, Μαρούλα Σ 306, 346, 420, Σοφία Σ 306, 331, Σοφία Νταμανάλαϊνα Σ 323, Σταμάτα Σ 420, 490
 Τζουκαρὲς Νικήτας Σ 556, Παῦλος Σ 556
 Τζούκαρης βλ. Τζούγκαρης
 Τζούρλος Γιάννης Σ 83
 Τζώρτζης Σ 155, Μάρκος Σ 110, Τζουάννες Σ 110
 Τῆνος Σ 419
 Τιμανάσης βλ. Timanasi
 Τινουνανώτης (:); βλ. Tinunanotis
 Τοιχιὸ 938
 Τομάδος Σ 550
 Τομινὸς Γιώργης Σ 614
 Τοσκάνη, δούκας τῆς 42, 28, 35, Π 52
 Τοῦπα 939
 Τοῦρκοι (Τοῦρκος) 16, 17, 20-23, 27-29, 31, 46, 49, 58, 59, 65, 83, 87, 93, Π 1, 16, 23, 27, 32, 33, 35, 46, 47, 49-51, 56, 57, 62, 68, Σ 33, 104, 106, 900, 905, 907
 Τοῦρκος βλ. Ξένος
 Τραχανιώτης βλ. Εὐδαιμονογιάννης
 Τρεβλογιώργη Ἀνέζα, σύζ. Γιώργη Σ 238
 Τριβιζὰν Τζώρτζης Σ 358
 Τρίλια Σ 484
 Τριμάρτυρη βλ. Madonna
 Τριχαδάκης Νικολὸς Σ 620, Τζαννής Σ 620, Κώστας Σ 620

Τριχάδες Σ 42

Τρουλίτης Πέρος Σ 513

Τρουλλινοπούλα Άντριάνα Σ 576, Έρηνι, θυγ. Τζωρτζίνας Καλονοπούλας, σύζ. Κωνσταντίνου Μουσούρου Σ 534, 535

Τρουλλινός Σ 21, Γαβρίλης Σ 309, 345, Γαλανός Βατζερός Σ 82, Γεώργιος (Γεώργης) Σ 41, 82, 127, Γιάννης (Ίωάννης) Σ 69, 121, 140, 150, 164, 170, 171, 235, 284, 304, 308, 309, 313-315, 345, 379, 384, 462, 467, 489, 926, Γιάννης (Ίωάννης) Παχουντής (Παχουντάκης) Σ 24, 52, 141, 142, 150, 346, 349, 463, 564, 614, Γιώργης Σ 127, 234, 235, 300, 488, 530, 533, 534, 576, 583, Γιώργης Κολάτης Σ 460, Γιώργης Λιανοδάκης Σ 450, Γιώργης Φρατής Σ 518, Δημήτρης Σ 81, 167, 214, 346, 347, 379, Δημήτρης Δημητράς Σ 614, Δημήτρης Κακοθύμης Σ 132, Δημήτρης Μουντάς Σ 379, 603, 604, Δράκος Σ 349, 379, 441, 466, 926, Θεοδωρής Σ 132, Θεόδωρος Λυχνάκης Σ 614, Θεόδωρος Σ 530, Ίωάννης Μοναχός Σ 35, Ίωάννης Μπέρτος (Πέρτος) Σ 23, 24, 308, Κωσταντής Σ 346, 379, Κωσταντής Μουντόκωστας Σ 379, Κώστας Π 62, Σ 81, 101, 164, 167, 214, 234, 235, 346, 347, 384, 509, 518, Κώστας Λεντάκης Σ 234, 300, 476, Κώστας Μουντάς (Μουντάκης) Σ 239, 464, 604, Κώστας Μουντόκωστας Σ 379, Κώστας Μπασταρδόκωστας Σ 161, 167, Κώστας Τζιμπής Σ 42,

Λέος Σ 150, 284, 304, 309, 313-315, 345, 461, 462, 464, 525, 534, 571, 572, 576, 582, 583, 585, 587, 595, 614, 929, Λέος Άμπιγλές 927, Λέος Μπέρτος Σ 533, Λέος Ξερολέος 927, Λέος Παχουντάκης Σ 120, 584, Λέος Παχουντολέος Σ 345, Μανόλης Σ 49, 141, 164, 294, 300, 301, 304, 309, 312, 316, 430, 517, 534, 535, 560, 891, Μανόλης Κοβέος Σ 64, 222, Μανόλης Κόντης Σ 260, Μανόλης Κοτζιφάλης Σ 185, Μανόλης Λιανός Σ 41, Μανόλης Μπασταρδόκωστας Σ 234, Μανόλης Μπερέτος Σ 425, Μανόλης Πελελός (Πιλιλός) Σ 300, 306, Μάνος Σ 140-142, 150, 164, 309, 346, 461, 462, 464, 521, 525, 545, 576, 595, 929, Μάνος Γαλανός Σ 532, Μάνος Παχουντάκης Σ 121, 306, 584, Μάνος Παχουντομάνος Σ 284, Μάρκος Σ 379, Μιχάλης Σ 373, 383, 488, Μιχάλης Βατζεράκης Σ 80, Μιχάλης Γαλανός Σ 384, Μιχάλης Τζού Σ 49, 891, Μιχελής Σ 425, 534, 585, Μιχελής Πελελός Σ 53, 72, 141, Νικόλας (Νικολός) 82, 83, Σ 144, 199, 268, 280, 309, 368, 373, 375, 382, 384, 422, 431, 444, 453, 459, 460, 461, 463, 476, 548, 549, 590, 915, 922, 928, 929, Νικόλας (Νικολός) Καργιάντες (Καργιάδες) Σ 331, 548, 560, Νικόλας Μπερτονικόλας (Περτονικόλας) Σ 239, 264, Νικόλας Παχουντάκης Σ 80, 145-147, 571, Σταμάτης Σ 127, 187, 188, Τάκης Σ 530, Φραντής (Φρατής) Σ 384,

- 464, 508-510, 517, 523, Φραντῆς Κοβιδάκης Σ 194, Φρατῆς Κακοθύμης Σ 269· βλ. καὶ Μπέρτος
- Τρούνης Γιάννης Σ 376
- Τρόχαλος Σ 81, 166, Μανόλης Σ 94, 95, Μάρκος Σ 49, 891
- Τρυπαντῆς Σ 610
- Τρύπα τῆς Κουδουκαλῆς 887
- Τρυπηνάκης· βλ. Trypinachi
- Τρυπητή, κορυφή τῆς Σ 191· βλ. καὶ Χέρισα
- Τσελαΐτης Γιάννης Σ 160, Ζαχαρίας Σ 18, Θεοδωρῆς Σ 160
- Τσιβολέος· βλ. Φούμης Λέος
- Τσιβονικολός Σ 467
- Τσικαλαριά Σ 61· βλ. καὶ Τζικαλαριά
- Τσικάλας Γιάννης Σ 83
- Τσικαλόπουλος Βασίλης Σ 614, Βασίλης Μπαμπάκης Σ 614, Νικόλας Σ 614
- Τσιλικάρης· βλ. Φονόπουλος Μιχελῆς
- Τσιλουκέρας Κωνσταντῆς Σ 83, Μιχελῆς Σ 83
- Τσιμπούδαινα· βλ. Κατσιπούδαινα
- Τσιναρέας· βλ. Τζιναρέας
- Τσιναρόπουλος Γιάννης Σ 331, Δημήτρης Σ 331
- Τσιπότος Γιάννης Π 59
- Τσούγκαρης· βλ. Τζούγκαρης
- Τυγανάκης· βλ. Κλαπατζαρὰς Ἀντώνης, Κωσταντῆς, Μαναρολάκης, Μιχάλης
- Τυρομαχάκης· βλ. Πάτερος Μιχάλης
- Τυχούδαινα Μαρούλα Σ 596
- Tapedo Zuanne Π 62
- Taraniti Petro Π 21
- Taverner Bernardin Σ 385
- Teodosy Iacobus Π 47
- Testabusa Piero 890
- Theotochi ...zano Σ 2
- Tholossentius Iohannes Meliveranus Π 50, 61
- Tiepolo Francesco, ρέκτορας Χανίων Σ 431, 441-444, 459, 462, 466, 926, Lorenzo, δόγης Βενετίας Σ 3, 5
- Timanasi Gligori Σ 2
- Tinunanotis (o) Leo Σ 2
- Tiria Π 31
- Todoras (ti) Nicholi Σ 2
- Tomerici Σ 2
- Tripinachi (to) Matheus Σ 2
- Trivan 82
- Trivisan Σ 260, 267, 517, Girolamo, προνοητῆς Σ 236, Paolo Σ 20, Tuccio Piero Σ 372
- Υ**
- Ύδραῖοι 36
- Φ**
- Φα... Μανόλης Σ 236
- Φαλεράκης· βλ. Κλαπατζαρὰς Γεώργης
- Φαλιέρος Ἀντώνης Κλαπατζαρὰς Σ 608, 927, Βασίλης Σ 83, Νικολέτος Σ 83, Νικολός Σ 83
- Φαλκισένος Μανόλης Σ 228
- Φαμελίτης Σ 143, Μάρκος Σ 211
- Φανουργιάκης Σ 467· βλ. Φούμης
- Φανουργιάννης Σ 239
- Φανουριακάκης Λέος Σ 202

- Φανούριος (Φανούργιος) Σ 143, 292, 306
 Φαντάκης Σταμάτης Σ 306
 Φαντάσης Δημήτρης Σ 201
 Φαντίνης· βλ. Φούμης
 Φάντος· βλ. Κλαπατζαρὰς Γιώργης
 Φαραγγάκι Σ 191
 Φαράγγι (Φαράγγια) Σ 136, 191, 239, 450, 936, 937· βλ. καὶ Πόρος
 Φαράκαινα Φαντοῦ Σ 83
 Φαραντάκης· βλ. Φούμης Σταμάτης
 Φαρίδαλος Νικολὸς Σ 307
 Φαρμακάκης (Φαρμακάκηδες)· βλ. Φούμης Γιώργης, Λέος
 Φαρμακογιαννάκης· βλ. Φούμης Λέος
 Φαρογιάννης Μανόλης Σ 357· βλ. καὶ Παῖδης
 Φαροϊωάννης Σ 550, 610
 Φασιδώνης Σταμάτης Σ 79
 Φάσκος· βλ. Fasco
 Φασούλας Δανιήλ, οἰκονόμος Σ 14, 60, 85, 86, 89, 105, 107-112, 116, 260, 603, 897, Μανόλης Σ 14, 97, 103, 123, 471, Μιχαήλ Σ 59
 Φαφούτης Γιώργης 932
 Φεγκορόλης Νικολὸς Σ 359
 Φεντίχας (;)· βλ. Fedicha
 Φιλίμος Νικολὸς Σ 499
 Φιλιππάκης Μανόλης Σ 331
 Φίλιππος Γ', βασιλιάς τῆς Καστίλλης κ.λπ. 41, Π 46, 47, 50, 58
 Φιλόθεος, ἐπίσκοπος Λέρου Π 58
 Φιότα Σ 306
 Φλακάτορας· βλ. Παχουντής Μάρκος
 Φλισκούνης Δημήτρης Σ 624
 Φλωρεντία Π 52
 Φλωρίδης Ἱερόθεος 90
 Φοίνικας Μικρὰς Ἀσίας 25
 Φόλης· βλ. Δραγανιγάκης
 Φονόπουλος Γιώργης Σ 83, Κωνσταντίνος Σ 83, Μιχελῆς Τσιλικάρης Σ 83
 Φόρκος Νικολὸς Σ 448, 451
 Φορτάκης· βλ. Φούμης Γιώργης
 Φουκάς Θεοδωρῆς Σ 49, 891
 Φούμαινα Ἀρετὴ Σ 101, Μπαρότζα Σ 306
 Φούμη Καλή, σύζ. Σταμάτη Παραπόνη Σ 157, 158, Καλίτζα, σύζ. Λέου Σ 574, Μαρούλα Σ 522, 575, 602
 Φούμης Σ 106, 400, 911, Βέκης Σ 345, Βεκολέος Σ 202, 440, Γαβρίλης Σ 103, 258, 435, 467, 522, 571, 575, 614, Γαβρίλης Λικάκης Σ 559, Γαβρίλης Μπρίλος Σ 101, Γαβρίλης Στοματάρεας Σ 71, Γιάννης Σ 101, 127, 167, 238, 393, 421, 447, 448, 451, 547, Γιάννης Βεκάκης Σ 468, 472, Γιάννης Γέρος Σ 556, Γιάννης Κατζομάτης Σ 157, 158, Γιάννης Κουρτζοβάκης Σ 442, Γιάννης Μπαλογιάννης Σ 71, Γιάννης Μαυρογιάννης Σ 241, Γιάννης Ντοτόρε Σ 238, Γιάννης Ντούνης Σ 306, Γιάννος Σ 160, Γιώργης Σ 114, 258, 567, 572, 574, 582, 592, 595, Γιώργης Γεροντοκωστάκης (Γεροντόκωστας) Σ 379, 465, 472, 587, Γιώργης Κάπρης Σ 202, Γιώργης Μαυρογιάννης Σ 587, Γιώργης Φαρμακάκης Σ 448, Γιώργης Φορτάκης 614, Ζαχαρίας Σ 301, Ἰωάννης Σ 179, 608, Ἰωάννης Γεροντοκωστάκης Σ 608, Ἰωάννης Μαυρογιαννόπουλος Σ 450, Καπετάνιος (Καπετανάκης) Σ 385, 460, Κο-

ρίνος Σ 114, Κωνσταντίνος Βέκης Σ 614, Κώστας Σ 103, 135, 136, 165, 167, 215, 218, 421, 423, 447, 455, 477, 572, 574, 582, 592, 615, Κώστας Βέκης Σ 215, 347, Κώστας Βεκόκωστας Σ 238, Κώστας Βεκόπουλος Σ 74, Κώστας Βλαχάκης Σ 157, Κώστας Γεροντόκωστας Σ 547, Κώστας Μαυρογιάννης Σ 215, 238, 416, 421, 423 Κώστας Μπαροντάκης (Μπαροτζάκης) Σ 468, 547, 556, Κώστας Μπαροτζόκωστας Σ 472, Κώστας Παραπονάκης Σ 158, Κώστας Σαγουνόκωστας Σ 215, 238, 345, 454, Λέος Σ 103, 114, 159, 160, 162, 167, 187, 190, 193, 226, 229-233, 238, 266, 275, 279, 301, 306, 348, 364, 376, 378, 379, 386, 389-391, 394, 396-398, 401, 406, 408-410, 413-415, 438, 459, 460, 465, 470, 482, 483, 485, 499, 502, 504, 522, 524, 527, 530, 531, 537, 538, 546, 571, 574, 575, 589, 594, 600-602, 607, 614, 916, 926, 928, Λέος Βεκάκης (Βέκης) Σ 178, 501, Λέος Βεκολές (Βουκολέος) Σ 379, 448, 614, Λέος Γλιανάκης Σ 530, Λέος Καπετάνιος (Καπετανάκης) 76, 77, Σ 141, 164, 225, 228, 230-233, 237, 288, 387, 388, 390, 392, 394, 396-399, 403, 406, 407, 413, 418, 551, 916, 919, 920, Λέος Καπετανολέος Σ 284, 434, 480, 551, Λέος Κατζομάτος Σ 157, 158, 160, Λέος Κουκλολέος Σ 238, Λέος Λικάκης Σ 530, 615, Λέος Μαρκολέος Σ 501, Λέος Μπάλος Σ 71,

Λέος Μπαμπουδολέος Σ 157, 158, Λέος Τσιβολέος Σ 101, 157, 158, 160, Λέος Φαρμακάκης Σ 447, 448, Λέος Φαρμακογιαννάκης Σ 547, 601, 608, Λέος Φανουργιάκης Σ 467, Λέος Φρισαλάκης Σ 608, Μανόλης Σ 179, 258, 578, 602, Μανόλης Μπαροτζάκης Σ 522, 527, 531, 537-539, 575, 600, 615, Μανόλης Ντετοράκης Σ 608, Μανουδάκης Σ 379, Μαρής Σ 379, Μαρής Βελονάκης Σ 127, Μαρκαντώνιος Σ 468, Μάρκος Σ 167, 202, 440, 447, 501, 607, Μάρκος Βέκης Σ 379, Μάρκος Βεκομάρκος Σ 346, Μάρκος Βεκόπουλος Σ 379, Μιχάλης Σ 85, 83, 179, 193, 226, 238, 359, 401, 450, 465, 467, 468, 470, 482, 487, 502, 547, 556, Μιχάλης Βεκομιχάλης Σ 476, Μιχάλης Βεκόπουλος Σ 241, Μιχάλης Κατζιμπιδός Σ 71, Μιχάλης Κοντολέος Σ 467, Μπέλλος Σ 101, Μπλάζιος Σ 499, 502, 504, 546, 552, 574, 594, Μπλάζιος Καπετανάκης Σ 487, 499, Νικολέτος Βλαχάκης Σ 157, 442, Νικολέτος Παραπονάκης Σ 158, Νικολός Σ 160, 614, Νικολός Κατζομάτος Σ 157, 158, 160, Πέρος Σ 553, Πέρος Άμιργιαλάκης Σ 442, Πέρος Μπελ(λ)οπέρος Σ 157, 158, 345, 553, 556, Πέρος Μπουλλός Σ 157, Πέρος Μπρίλος Σ 158, Πιέρος Σ 160, Σάββας Σ 546, Σαγουνογιάννης Σ 216, Σταμάτης Βλαχάκης Σ 157, Σταμάτης Μπούλος Σ 157, Σταμάτης Μπρίλος Σ 158,

- 160, Σταμάτης Παραπόνης (Παραπονάκης) Σ 157, 158, Σταμάτης Φαντίνης Σ 379, Σταμάτης Φαραντάκης Σ 276, Σταμάτης Φραντάκης Σ 201, 202, 472, 547, 608, 929, Σταμάτης Φρατάκης Σ 285, 424, 461, 556, Στοματαρές Σ 101, Στρατήγης Σ 238, Φανούριος Σ 77, 306, Φανούριος Μπούλος Σ 157, 158, Φανούριος Μπρίλλος Σ 160, Φραντάκης Σ 467, Φρατής Σ 167, 238, 285, 614, Χριστούλης Σ 522, 527, 530, 531, 538, 539, 571, 574, 575, 600, Χριστούλης Λικάκης Σ 530, 537
- Φουμιανοί Σ 468, Σ 614
 Φουμιστός Γιάννης Σ 83
 Φουμπούλα Άγνη Σ 522, 531, Άννίτζα Σ 416, 421, 435, 449, 451, 454, 455, 477, Μαρούλα, Σ 578, 597, 601, Μαρούλα Βεκομάρκαϊνα Σ 597, 607, Μαυρογιαννοπούλα Σ 423
 Φουριδαλής Νικολός Σ 468
 Φοῦρνοι Σ 76
 Φουφουτζάκης· βλ. Τζούγκαρης Μανόλης
 Φραγιώργης· βλ. Τζαγκαρόλ
 Φραγκοπούλα Άνέζα Σ 83
 Φράγκος Γιώργης Σ 83
 Φραδελάκης· βλ. Κλαπατζαρὰς Νικόλαος
 Φραντάκης (Φρατάκης)· βλ. Φούμης Σταμάτης
 Φρατζού Σ 195
 Φρατής· βλ. Τρουλλινός Γιώργης, Κακοθύμης
 Φρέζος Γεώργης Κολιτζάνης Σ 132, Γιώργης Σ 571, Ίωάννης Σ 132, Νικολός Σ 571
 Φρές Σ 274
 Φρεσκομάρκος Σ 348
 Φρισαλάκης· βλ. Φούμης Λέος
 Φρισάνας Μανόλης Σ 319
 Φρίσκος Μάρκος Σ 306
 Φροσινάκης (Φρυσινάκης) Άνέζα (του) Σ 306, Δημήτρης Σ 306· βλ. Τζούγκαρης Δημήτρης
 Φωτεινιακά, Βαλεντιανὰ τῶν Σ 558
 Φωτεινόπουλος Λουκάς Σ 83
- V**
- Valcarcel Π 51
 Valente Angelo Σ 592
 Valerio Francesco Σ 15
 Vallalodid Π 51
 Valletta Π 61
 Vandatanzato Σ 2
 Vascos Vassili Σ 2
 Velutello Alvise Π 64
 Venier Nicolò, ρέκτορας Χανίων Σ 199, 201, 202, 205, 211, 228, 230, 237, 240, 260, 263, 292, 388, 915, 919, 920
 Vercellis Gullermo de Π 16
 Verdala Hugo, μεγάλος μάγιστρος του τάγματος τῶν Ἰωαννιτῶν Ἱπποτῶν 42 σημ. 104
 Vernana Ieronimo de Π 16
 Viaro Marc'Antonio Σ 456
 Vigne Pero di Π 64
 Vitale Caterina Π 61, Hector Π 61
 Vittorio Amedeo B', δούκας τῆς Σαβοΐας 42, Π 54

Vitturi Zuan Σ 83, 108

W

Wignacourt Alofius de, μεγάλος μάγιστρος τοῦ τάγματος τῶν Ἰωαννιτῶν Ἱπποτῶν 40, 42, Π 18, 32, 34, 35, 38

X

Χαλαμπαλῆς· βλ. Θεριανὸς Γιάννης
Χαλάσης Σ 159

Χαλέπα Σ 53, 115, 127, 379

Χαλικιὰ Σ 511

Χαλικιόπουλος Νικολὸς Σ 494, Προκόπης Σ 494

Χαλικιοτοπούλα Σοφία, σύζ. Λέου Καφεδάκη Πάτερου Σ 489

Χαλικιώτη Ἑλενα, σύζ. Κωνσταντῆ Σ 422

Χαλικιώτης Δημήτρης (Δημήτριος) Σ 81, 131, 150, 193, 260, 308, Κωσταντῆς Σ 300, 422, Κωσταντῆς Λαγὸς Σ 420, Μάνος Σ 81, 131, 150, 162, 180, 182, 193, 260, 306, 308, 348, 492, 501, 523, Μάνος Λαγὸς Σ 164, 169, 173, 180, 187, 188, 190, 195, 576, Μάρκος Σ 300, 501, 523, Στράτης Λαγὸς Σ 492, Στράτης Λαγουδάκης Σ 492

Χαλκιώτης· βλ. Χαλικιώτης

Χαμέτης Μάρκος Σ 251, 360, 367, 370, 372, 412, 429, 453, Λέος Σ 63

Χαμουργιουντάκης 937, 938

Χάνδακας (Χάνδακος), ἐξώπορτο Π 60

Χαρβατινὸς 24 σημ. 38

Χαρκιόπουλος Κωνσταντῖνος Π 69, Νικήτας Π 69

Χαροκόπος 933

Χαρτοφύλακας (Χαρτοφύλαξ) Ἀθανάσιος Σ 110, Γεώργιος Σ 298, Γιάννης Τζαμενογκάκης Σ 310, Γιωργιλὰς Σ 394, Δημήτρης Καρουλάκος Σ 310, Ἰάκωβος Σ 242, 257, 888, Ἰωάννης Σ 624, Ἰωάννης Λαγὸς 927, Κωσταντῆς Σ 371, Μανουήλ Σ 79, Μανοῦσος Σ 76, 471, Μάρκος Λαγὸς 927, Μιχελῆς Σ 258, 273, 456, Νικηφόρος, ἡγούμενος, οἰκονόμος, μητροπολίτης Λαοδικείας 19, 20 σημ. 23, 61 καὶ σημ. 199, Π 44, 47, 58, Σ 8, 135, 139, 143-146, Νικολὸς Σ 371

Χαρτοφύλαξ· βλ. Χαρτοφύλακας

Χαχαδάκης Νικολὸς Σ 345

Χαχαδόκωστας Σ 610

Χάχας Σ 164· βλ. καὶ Πάτερος Μιχελῆς
Χειλάς· βλ. Chillas

Χέρισα τῆς Τρυπητῆς Σ 346

Χιλιομοδού (Χιλιομουδού, Χιλιομουδό) 78, Σ 96, 331, 513, Κυριακοσελίων Σ 152

Χιλοκιόντας (Χιλουκιόντας) Δημήτρης Λαγὸς Σ 204, Μάρκος Σ 606

Χίμης Πέτρος Σ 111

Χίος 16 σημ. 15, 36, 37 καὶ σημ. 83, Π 21, 22, 37, 64, Σ 26

Χιώτης Γεωργιλὰς Σ 55, Γιάννης Σ 55

Χλωράκης· βλ. Μπέρτος

Χλωρός· βλ. Μπέρτος Γεώργιος Δημήτρης

Χόβολη Σ 103, 114

Χορκότερες Σ 71

Χορτάτζης· βλ. Ψαρομήλιγκος Ἀντώνης
 Χορτάτσης Γεώργιος 57 *σημ.* 185
 Χριστινάς· βλ. Κριστινάς
 Χριστόδουλος, ὅσιος, ἡγούμενος 14 *σημ.*
     4, 53 *καὶ σημ.* 171, Λατρηνὸς 14
 Χριστὸς τοῦ Καμπῆ, ναὸς 54, Σ 20
 Χριστούλης Σ 42
 Χριστοφῆς Μανόλης Σ 172
 Χριστόφορος 61, Π 37, Σ 294, 304,
     345, 358, 364, 444, 485, 582
 Χριστόφορος Νικολὸς Σ 311
 Χρουσογιάννης Μανόλης Σ 328
 Χρυσοπηγή· βλ. Θεοτόκος
 Χρυσόστομος· βλ. Nofiti
 Χωνιατάκης Μανόλης Καρτέρης 927
 Χωνιάτης Δράκος 22, Π 8, Ἰωάννης
     (Γιάννης) Σ 182, 201, 239· βλ. καὶ
     Νιότης
 Χωνιατογιάννης· βλ. Χωνιάτης, Νιότης
 Χώρα Χανίων Σ 64, 318, 924, 934, Κά-
     στρου Σ 331
 Χωράφα Κολίμπους Σ 359
 Χωραφὰς Γεωργιλὰς 498, Σταμάτης 73,
     Σ 270, Σ 284, 318, 433, 438, 463,
     470, 498, 924
 Χωράφια· βλ. Μεγάλα Χωράφια, Μέσα
     Χωράφια

Z

Zacaria Nicolò Π 59
 Zancarol (Zancaruol) Alessandro Σ 14,
     Francesco Mellibeo 484, Marco, δι-
     καστῆς di proprio Σ 14, 92, 105,
     Perazzo Zuanne Σ 83, Zan France-
     sco, δικαστῆς Σ 453, Zorzi Σ 103,

Zuanne Σ 266, 408· βλ. καὶ Τζα-
     γκαρόλος
 Zanchi Francesco Π 62, Paolo Π 62
 Zanchier Battista Σ 419, 428, 429, Cri-
     stofalo (Cristoforo) Σ 419, 429, Mar-
     chesina Σ 419, 429, Michiel Σ 419,
     Zuanne Σ 419, 429
 Zane Francesco Σ 6
 Zangaropullo Michelin Σ 178
 Zanoro· βλ. Παπαδόπουλος Μανόλης
 Zen (Zeno) Σ 430, Andrea Σ 5, France-
     sco Σ 122, δούκας τῆς Κρήτης Σ 435,
     Ranier, δόγης Βενετίας 52, 57, Σ 5
 Zinzendorff Philippus Ludovicus Π 55
 Zocho Iagni Σ 2
 Zorzi Paolo Σ 40, Andrea Σ 305, 314

Ψ

Ψαράς Ἀλέξανδρος Σ 494, Γιωργιλὰς
     Πιαρέλος Σ 494, Σταμάτης Θοχά-
     ρης Σ 113
 Ψαρομηλιγκοπούλα Νικολοῦ Σ 180
 Ψαρομήλιγκος Σ 228, 471, Ἀλεξανδρῆς
     Σ 308, Ἀντώνης Χορτάτζης Σ 384,
     Βασίλης Σ 131, Βλάχος Σ 136, 346,
     Γεράσιμος Βλάχος Σ 204, Γεώργης
     Σ 131, Γιάννης Σ 319, Γιώργης Σ 86,
     192, 464, 561, Καλόγερος Σ 195, 264,
     920, Θεοδωρῆς Σ 134, Ἰωάννης
     Σ 195, Καππαδόκας Σ 91, 256, Κα-
     τζούλης Σ 114, 603, 614, Μανόλης
     Σ 214, 315, 346, 460, 928, Μανό-
     λης Βαχάκης Σ 275, Μανόλης Βλα-
     χάκης 927, Μανόλης Κατζουλάκης
     Σ 166, Μάνος Σ 401, Μάρκος Σ 199,
     230, 259, 264, 300, 301, 364, 375,

- 382, 422, 460, 464, 472, 476, 487, 492, 502, 504, 507, 511, 514, 521, 523, 525, 526, 528, 529, 532, 543, 552, 574, 591, 611-613, 916, 920, 922, 935, Μάρκος Βαχάκης Σ 610, Μάρκος Βλαχάκης Σ 316, 561, 927, Μάρκος Βλαχομάρκος Σ 533, Μπερναρδής Σ 526, Παῦλος Σ 134, Τζώρτζης Σ 446
- Ψαρουδάκης Γιώργης Σ 555, Μιχάλης Σ 201, 211, 306, 536, 608· βλ. καὶ Θεοχάρης Μιχάλης
- Ψαψάλης Σ 190· βλ. καὶ Μουσοῦρος Γιώργης
- Ψιλάκης Γεώργης Σ 306, Ἰωάννης Σ 459
- Ψυχούλης Κωσταντῆς Σ 460
- Ψυχρὸ 50, 54, 55, 57, 60, 79, Σ 19, 174, 572, τούρμα 51· βλ. καὶ Κάτω Ψυχρὸ
- Ψαρὸς Μιχάλης Σ 275, Σταμάτης Σ 190, 275, 348· βλ. καὶ Θεοχάρης Σταμάτης

ΕΙΔΟΛΟΓΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Άδειες

Π 32, 34, 35, 39-41, 46, Σ 16

Αιτήσεις

Σ 122, 174, 216, 278, 286, 353, 378, 404, 508, 522, 565

Άκυρώσεις αποφάσεων

Σ 34, 96, 129, 370

Αναγνωρίσεις χρεών

Σ 101, 143, 145, 160, 168, 439, 550

Απαντήσεις, ανταπαντήσεις

Σ 187, 238, 403, 510, 621

Απογραφές

Σ 471, 530, 628

Αποδείξεις

Π 5, 6, 8, 48, 62, Σ 27, 45, 48, 50, 56-58, 65, 70, 73, 132, 220, 320, 321, 469, 481

Αποζημιώσεις

Σ 401

Αποφάσεις

Π 24, 62, Σ 1, 10, 11, 14, 20, 33, 40, 60, 91, 96, 101, 108, 146, 148, 155, 157, 161, 178, 188, 203, 210, 353, 370, 372, 430, 454, 467, 536, 539, 553, 567, 575, 585, 594, 595, 597, 599, 600, 607

Άσκήσεις δικαιώματος προτίμησης

Σ 305, 314, 341

Αφιερώσεις

Σ 35, 79

Βεβαιώσεις

Π 1, 7, 44, 62-64, Σ 12, 17, 18, 29, 33, 34, 40, 49, 56-61, 69, 83, 88, 91, 98, 101, 102, 111, 122, 144, 153-155, 157, 167, 170-172, 176, 184, 185, 189, 194, 196, 201, 202, 205, 206, 210, 211, 228-230, 236, 238, 240, 252, 263, 268, 272, 276, 292, 294, 300, 301, 303, 304, 307, 309-313, 315, 319, 322, 323, 325-339, 342-345, 347, 348, 352-354, 358, 362, 368, 372, 373, 375, 376, 382, 388, 412, 416, 417, 421, 422, 426, 428, 429, 431, 437, 441, 442, 444, 453, 459, 461, 462, 466, 472, 476, 488, 491-493, 503, 513, 537, 542, 543, 546, 547, 552-556, 560, 561, 564, 565, 567, 571, 573, 580, 582, 584, 587, 593-597, 602, 607, 608, 616, 618, 619

Βούλλες

Π 14-16, 23, 55

Brevi παπών

Π 17-19, 21, 22

Γράμματα

Π 2, 3, 9, 13, 27, 29, 31, 33, 38, 45, 48, 49, 59, 56-58, 65, Σ 2-4, 5 (*γραφές*), 6, 7, 13, 15, 30, 331, 347, 367, 412, 435, 520, 541, 562

Δηλώσεις	Ἐνστάσεις
Π 62, Σ 88, 190, 260, 331, 582	Π 62, Σ 29, 32, 34, 60, 129, 147, 155, 167, 173, 181, 215, 229, 252, 273, 277, 307, 311, 347, 358, 366, 388, 423, 429, 499, 509, 512, 533, 535, 545, 587, 597, 622
Διαθήκες	Ἐντάλματα
Π 21, Σ 81, 137, 195, 574-576	Σ 153, 254, 260, 377, 461, 484, 500, 582
Διακανονισμοὶ χρεῶν	Ἐντολές
Σ 110, 166, 316, 371, 413, 419, 428, 439, 445, 494, 558, 613	Π 51, Σ 215
Διάφορα	Ἐξωνήσεις
Ἀναφορὰ Σ 199	Σ 132, 150, 162, 180, 214, 217, 281, 284, 299, 308, 433, 463, 464, 470, 482, 485, 490, 494, 495, 502, 511, 523, 526, 528, 529, 568, 589
Ἀνταλλαγή Σ 379	Ἐπιστολές
Ἀντίρρηση Σ 60	Π 4, 67, 68, Σ 31, 54, 197, 198, 287, 289, 324-330, 332, 333, 335-340, 386, 460, 506, 569, 624
Γενεαλογικὸ δένδρο Σ 627	Καταγγελίες
Δάνειο Σ 234	Σ 101, 130, 515
Κατάσταση δαπάνης Σ 118	Καταθέσεις
Καταχώρηση συμβολαίου Σ 28	Π 62, Σ 372
Μέτρηση Σ 402	Κατακυρώσεις
Πιστοποιητικὸ Π 66	Σ 63, 91
Διατάξεις	Κατάλογοι ὀνομάτων χρεωφειλετῶν, πακτωτῶν κ. ᾧ.
Σ 106, 138, 247, 249	Σ 26, 36, 49, 156, 432, 436, 492, 617
Δικαστικὲς ἀποφάσεις	Κατασχέσεις
Σ 60, 91, 101, 122, 144, 154, 176, 393, 407, 453, 477, 517	Σ 280, 429, 519, 565, 610
Δικογραφίες	Κλήσεις, κοινοποιήσεις
Π 62, Σ 29, 60, 91, 101, 187, 215, 256, 311, 347, 582	Π 62, Σ 60, 122, 146, 173, 274, 358, 435, 499
Διορισμοὶ	Λογαριασμοὶ
Σ 520, 558	Σ 186, 283, 306, 317, 355, 361, 389-
Ἐκτιμήσεις	
Σ 39, 46, 92, 150, 179, 180, 215, 269, 270, 281, 290, 296-298, 318, 348, 350, 364, 369, 379, 381, 383, 394, 401, 438, 489, 494, 495, 498, 501, 504, 507, 518, 521, 523, 533, 551, 570, 606, 611	
Ἐνθυμήσεις	
Σ 360, 496, 578	

- 391, 395, 405, 440, 456, 458, 469,
473-475, 480, 548, 623
- Όμολογίες
Σ 37, 68, 87, 107, 111, 116, 131,
198, 200, 207, 219, 235, 284, 372,
427, 460, 565, 591
- Όρισμοί
Π 11, 12, 20, 26, 28, 30, 42, 43, 52-
54, Σ 8, 9, 83, 88, 90, 99, 100, 101,
129, 158, 169-173, 177, 181, 184,
185, 189, 194, 196, 199, 201, 202,
205, 206, 211, 227, 228, 230, 236-
238, 240, 256, 260, 263, 268, 271,
276, 292, 294, 300, 301, 304, 309-
312, 315, 318, 319, 322, 323, 331,
345, 347, 354, 365, 368, 373, 375,
376, 382, 383, 388, 416, 417, 421,
422, 426, 431, 441-444, 459, 462,
466, 472, 476, 488, 491-493, 503,
513, 533, 534, 537, 542-544, 546,
547, 552, 554-557, 560, 563, 564,
566, 572, 573, 579, 580, 583, 586,
587, 588, 609, 616, 620
- Πακτώσεις
Σ 21, 23-25, 38, 41-44, 51-53, 55,
64, 67, 69, 71, 72, 74-78, 80, 82, 84-
86, 89, 93, 94, 97, 101-103, 113-115,
119-121, 123-128, 136, 139-142,
149, 151, 152, 165, 182, 187, 190,
191, 193, 198, 204, 208, 209, 222,
224, 239, 241, 245, 255-257, 258,
260, 264, 265, 285, 288, 346, 349,
404, 410, 424, 434, 450, 468, 471,
525, 549, 550, 571, 577, 584, 590,
603-605, 610, 614, 615
- Παραιτήσεις
Σ 29, 47, 261, 267, 293
- Παραχωρήσεις
Σ 212, 213, 242, 505
- Περιγραφές συνόρων κ. ἄ.
Σ 22, 26
- Πλειστηριασμοί
Σ 63, 91
- Πληρεξούσια
Π 36, 37, 47, 60, 61, Σ 59, 62, 112,
183, 221, 262, 275, 282, 351, 380,
420, 540, 581, 592, 601
- Προικοσύμφωνα καὶ παραδόσεις προϊ-
κας
Σ 223, 246, 259, 430, 533, 534
- Πωλήσεις
Σ 39, 46, 105, 133, 134, 192, 248,
279, 290, 291, 295-298, 302, 350,
384, 425, 464, 465, 485, 511, 514,
523, 526, 532, 612
- Σημειώματα
Σ 95, 163, 356, 357, 446, 452, 559,
591, 625
- Συμβάσεις
Σ 190, 460
- Συμβιβασμοί
Σ 66, 89, 188, 359, 524
- Συμφωνητικά
Σ 117, 246
- Συνυποσχετικά καὶ αἰρετοκρισιακὲς
ἀποφάσεις
Π 25, 59, Σ 92, 226, 363, 385, 486
- Τραπεζικοί λογαριασμοί
Π 5, 6, 10
- Ύποθηκεύσεις
Σ 131, 135, 164, 179, 200, 234, 460,
483, 487
- Ύπομνήματα
Π 62, 64, Σ 101, 104, 106, 109, 175,

187, 218, 225, 231-233, 243, 244,	408, 409, 411, 414, 415, 418, 447-
250, 251, 253, 256, 260, 266, 274,	449, 451, 455, 478, 479, 497, 516,
374, 387, 389, 396-400, 403, 406,	527, 531, 538, 598

